Önsöz

Hessen Eyalet Meclisi'ndeki CDU, SPD, BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN, DIE LINKE ve FDP fraksiyonlarının önsözü

Enver Şimşek'i, Abdurrahim Özüdoğru'yu, Süleyman Taşköprü'yü, Habil Kılıç'ı, Mehmet Turgut'u, İsmail Yaşar'ı, Theodoros Boulgarides'i, Mehmet Kubaşık'ı, Halit Yozgat'ı ve Michèle Kiesewetter'i derin bir üzüntüyle anıyoruz. Onların hepsi alçakça motiflerden dolayı "Nationalsozialistischer Untergrund" ("Nasyonal Sosyalist Yeraltı") örgütü tarafından hayattan koparıldılar. Düşüncelerimizle, onların ve geride bıraktıkları yakınlarının yanıdayız.

Probsteigasse'deki ve Keupstraße'deki saldırılarda başka insanlar da bedensel ve ruhsal olarak yara aldılar. NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı'nın kısaltması) örgütünün yaptığı 15 gasp olayıyla tehdit edilenlerin ruhsal sıkıntılarını buna eklemek gerekir. Onların acısını da paylaşıyoruz.

Hessen güvenlik makamları dahil olmak üzere, Federal Devlet'in ve eyaletlerin güvenlik makamlarının, sağcı teröristlerin iğrenç eylemlerini önlemeyi başaramamalarından dolayı üzgünüz. Cinayete kurban gidenlerin yakınlarının katlanmak zorunda kaldıkları güvensizlik duygusu ve kuşkulardan dolayı özür diliyoruz.

Bu korkunç ve ırkçı seri cinayetlerin sonuncularından birini, yani Halit Yozgat'ın ödürülmesini Hessen Araştırma Komisyonu esaslı bir şekilde incelemiştir. Halit Yozgat 6 Nisan 2006 tarihinde tiksindirici ırkçılar ve acımasız teröristler tarafından Kassel'daki kendi internet kafesinde kurşunlanmıştır. Yozgat ailesine, özellikle de Halit Yozgat'ın anne ve babasına derin üzüntülerimizi ifade ediyoruz.

Şahit olarak komisyon önünde konuşmaya hazır oldukları ve burada herhangi bir olayın değil, bu olayın ardında insanî çaresizliklerin yattığını ortaya koyduklar için, Ayşe ve İsmail Yozgat'a teşekkür ediyoruz.

Bizimle aynı ülkede yaşayan on insanımıza yönelik cinayetler hepimizi değiştirdi. Daha çok düşünür taşınır olduk, fakat daha kararlı da olduk. Toplumumuzda hoşörüsüzlüğe, ırkçılığa ve şiddete yer verilmemesini savunuyoruz! Böyle kin dolu bir cinayet serisi tekrar meydana gelmemeli!

19. Seçim Dönemi

Drs. (Basım) **19/6611**

Hessen Eyalet Meclisi (Hessischer Landtag)

17.07.2018

Araştırma Komisyonu 19/2
Drs. (Basım) 19/445 ile ilgili
raporu — **Bölüm A**

Ve

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu üyelerinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — Bölüm B

Ve

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — Bölüm C

Ve

FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — Bölüm D

Geliş tarihi 17 Temmuz 2018 • Dağıtım tarihi 10 Ağustos 2018 tarihli orjinal basım
Çeviri, Haziran 2019'da teslim edilmiştir.
Tanzim eden: Hessen Eyalet Meclisi Bürosu • Postfach 3240 • 65022 Wiesbaden • www.Hessischer-Landtag.de

Bölüm Bir: Araştırma Komisyonunun Atanması ve Araştırmanın Temelleri 1
A. Araştırma Komisyonunun Atanması, Görevi ve Oluşumu 1
I. Araştırma Komisyonunun Hikayesi 1
II. Araştırma Komisyonu'nun Atanması 3
1. Kassel'de Halit Yozgat'a Karşı İşlenen Cinayet 3
2. Araştırma Komisyonu'nun Atanmasına İlişkin Tartışma 4
III. Araştırma Görevi 6
IV. Kuruluş 7
V. Araştırma Komisyonu'nun Üyeleri 7
VI. Başkan, Başkan Yardımcısı, Raportör, Sözcüler 10
VII. Başkanın Bilimsel Araştırma Görevlileri ve Araştırma Komisyonu'nun Sekretaryası 10
VIII. Fraksiyonların Tayin Edilmiş ve Yetkilendirilmiş Görevlileri 11
IX. Eyalet Hükümet'nin Görevlileri 12
B. Diğer Araştırmalar ve İşbirliği 13
I. NSU'nun Araştırma Komisyonu'nun Dışında Ele Alınması 13
II. Hessen'deki Paralel Bilirkişi Komisyonu 14
1. Atama ve Görevlendirme 14
2. Çalışmanın Sonucu 14
III. Federal Başsavcı'nın Soruşturmaları ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi nezdinde ceza davası 15
IV. Diğer Eyaletlerin ve Federal Devletin Araştırma Komisyonları 15
1. Sonlandırılan Araştırma Komisyonları 15
2. Paralel Yürütülen Araştırma Komisyonları 16
3. İşbirliği 16
C. Araştırmanın Temelleri 17
I. Araştırma Komisyonu'nun Çalışmasının Hukuki Temelleri 17
1. Anayasa Hukukukuyla İlgili Temeller 17
2. (Değiştirilmiş) PAB Kuralları 18
3. Tamamlayıcı Kurallar 19
4. Usül Esasları 19
II. Gizliliğin Korunması 20
1. Genel Giriş 20
2. Araştırma Komisyonu'nun Donanımı 21
3. Gizliliğin Korunması Kuralları 21
4. Sınıflandırılmış Oturumlar 23
5. Gizli Tutma Yükümlülüğü 23
6. Dosya Sınıflandırması 24
a. Dosya Teslim Eden Daire Tarafından Sınıflandırma 24

b. Dosyaların Komisyon tarafından ek sınıflandırılması 24
7. Dosya teslim eden daire tarafından karalama gerekçesi 25
8. Karalanmamış dosyaların incelenmesi 26
9. Yeni Oluşan Gizlilik Dereceli Şeyler 27
III. Komisyon Tutanaklarının İşlenmesi 27
1. Oturum Tutanaklarının Tutulması 27
2. Tutanakların Dağıtımına Yönelik Genel Direktifler 27
3. Alıcı Çevrelere İlişkin Karar 28
4. Alıcı Çevrenin Genişletilmesi 29
5. Tutanak İnceleme Talepleri 29
IV. Dosyaların ve Diğer Belgelerin Celbi Yoluyla Delil Toplama 30
1. Dosyaların Sayısı 30
2. Dava İçin Getirtilen Diğer Belgeler 30
3. Dosya Teslim Eden Dairelere Genel Bakış 31
4. Hessen Eyaleti'nin Makamlarından Dosya Celbi 32
a. 1 Sayılı Delil Kararının Sınırlandırılması 32
aa. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Somutlaştırma Gereksinimi 33
bb. Hessen Makamlarıyla 3 Kasım 2014 Tarihli Koordinasyon Görüşmesi 34
cc. 17 Aralık 2014 Tarihli Somutlaştırma ve Tamamlama Kararı 35
b. Dosya Tesliminin Kapsamı ve Süresi 35
5. Federal Devlet ve Diğer Eyaletlerin Kurum ve Kuruluşlarından Resmi Yardım Yoluyla Dosya Celbi 35
a. Hessen Eyaleti Dışındaki Makamlarla Gerçekleşen 20 Kasım 2014 Tarihli Koordinasyon Görüşmesi 35
b. 17 Aralık 2014 Tarihli Somutlaştırma ve Tamamlama Kararı 36
c. Bir Soruşturma Görevlisinin Atanması 37
aa. Bir Soruşturma Görevlisinin Atanmasına ve Söz Konusu Olabilecek Kişilere İlişkin Tartışma 37
bb. PAB Kuralları Madde 7'ye Harici Bir Bilirkişinin Çağrılması Konusunda Fıkra 4'ün Eklenmesi 38
cc. Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'e Soruşturma Görevinin Verilmesi . 38
dd. Bay Avukat Wolfgang Wieland'a Soruşturma Görevinin Verilmesi 39
ee. Sonuç 39
d. Dosya Teslimatının Kapsamı ve Süresi 41
6. Dosyaların Ele Alınma Usulleri 42
V. Bilirkişilerin Dinlenmesi ve Tanıkların İfadelerinin Alınması Yoluyla Delil Toplama 42
1. Oturum Günleri 42
2. Delil taleplerinin, bilirkişilerin, tanıkların sayısı 42

3. Gelmeyen Tanıklar ... 43
4. İfade Alma İzinleri ... 43
5. Delil Belirlenmesinin Yapılandırılması ... 43
6. Bilirkişilerin Dinlenmeleri ... 45
7. Tanıkların İfadelerinin Alınması ... 46
8. Taniklarin Hukuki Vekilleri ... 52
9. Kamuoyu ... 53
a. Tanıkların İfadelerinin Alınmasının Kamuoyuna Açık Gerçekleşmesi İlkesi ... 53
b. Kamuoyuna Kapalı Tutulma ... 53
c. Sınıflandırılan Bilirkişi ve Tanık İfadeleri ... 53
d. Kamuoyuna Açık Oturumlarda Canlı Blog Yapma ve Tweet Atma ... 54
e. Tanıklar İçin Özel Koruyucu Tedbirler ... 54
VI. Delil Belirlemesinin Resmi Kapanışı ... 54
VII. Araştırmanın Oturumları ve Tarih Aralıkları ... 55
Bölüm İki: Olayın Esasına İlişkin Tespitler ... 68
A. Soruşturma ve Güvenlik Kurumlarının Çalışma Tarzı ... 68
I. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ... 68
1. Hukuki Dayanaklar ... 68
2. Çalışma Tarzı ... 74
a. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Yapısı ve Yetkileri ... 74
b. Anayasayı Koruma Dairesi'nin „Kaynakları" ... 75
c. Kaynakların Anayasayı Koruma Dairesi'nin Çalışması Açısından Önemi ... 78
d. Diğer Kurumlarla Birlikte Çalışma ve Bilgi Alış Verişi ... 80
e. Çalışanların Seçilmesi ... 84
3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2012/2013 Yıllarındaki Aşırı Sağcılık Alanında Çalışmasının Değerlendirilmesi ... 85
II. Polis ... 88
1. Hukuki Temeller ... 88
2. Cinayetlerde/Cinayet Serilerinde Çalışma Tarzı ... 91
III. Adli Makamlar (Özellikle Savcılıklar) ... 93
1. Bu Bölümde Yer Alan Tespitler Hakkında ... 93
2. Hukuki Temeller ... 94
a. Gizli Hareket Eden Soruşturmacıların Görevlendirilmeleri ... 94
aa. Görevlendirilen Kişilerin Çevresi ... 94
bb. Görevlendirmenin Hukuki Temelleri ... 95
aaa. Ceza Hukukuyla İlgili Alan ... 95
bbb. İstihbarat Alanı ... 96

cc. Bilgilerin Değerlendirilebilirliği 97
b. Anayasayı Koruma Dairesi ile Savcılık Arasındaki Bilgi Alış Verişi 99
c. Tek Tek Hukuki Sorular 101
3. Yapı ve Çalışma Tarzı 101
a. „Ağır Ceza Suçları" Bürolarının Kurulması 101
b. Ağır Suçlar Bürolarının Çalışma Tarzı 103
c. Politik Motifli Suçlar İçin Özel Bölümler (PMK) 104
B. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesim 107
I. Dinlenen Bilirkişiler 107
II. Aşırı sağcı Kesim/Aşırı Sağcılık Kavramı 107
III. Aşırı Sağcı Kesimin Genel Yapısı 112
1. Soğan Modeli 112
2. Aşırı Sağcı Kesimde İletişim 114
IV. Hessen'de Aşırı Sağcı Kesimin Gelişimi 118
1. Aşırı Sağcı Kesimin İki Almanya'nın Birleşmesi'nden Sonraki Almanya Genelinde Gelişimi ... 118
2. 2001 ve 2006 Yılları Arasında Hessen'de Aşırı Sağcı Kesimin Gelişimi 126
a. Aşırı Sağcı Kişi Potansiyeli 126
aa. Hessen'de 2002 ila 2006 Yılları Arasında Kişi Potansiyeli 127
bb. Diğer Federal Eyaletler ile Karşılaştırma 129
b. Aşırı Sağcı Dazlak ve Neonazi Topluluğu 130
aa. Tanımlamalar 130
bb. 2001 ve 2005 Yılları Arasındaki Gelişme 132
c. Yeni Medya İnternet 137
aa. Genel Bakış 137
bb. 2001 ve 2006 Yılları Arasındaki Gelişme 138
d. Müzik Topluluğu 140
aa. Müzik Topluluğu'nun Önemi 140
bb. Müzik Topluluğunun Gelişimi 143
e. Aşırı Sağcı Cezai Suçlar ve Ayrıca Terörist Cezai Suçlar Üzerine Bilgiler 147
aa. Genel Bakış 147
bb. 2001 ve 2006 Yılları Arasında Kayıtlı Topluluğa Ait Cezai Suçlar 148
V. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Yapısı 156
1. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Yapısı 156
a. Kesim Hakkında Genel Bakış 156
b. Öncelikle „Arkadaşlıklar" ve „Freie Kräfte" İçerisindeki Örgütlenme 159
c. Topluluğun Yerel Ağırlık Noktaları 161
d. Mali Kaynaklar 163

2. Tekil Gruplar ve Tekil Kişiler 164
a. Berserker Kirtorf 164
b. Kuzey Hessen Blood & Honour Seksiyonu 166
c. Alman Partisi 172
d. Schwalm-Eder Freie Kräfte 174
e. Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG) 176
f. FAP ve FAP'nın sonraki gruplaşmaları 179
aa) „Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei" (FAP) (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) 179
bb) „Kassel Arkadaşlığı" ve„Gau Kurhessen Arkadaşlığı" 179
cc) Önemli Kişiler 180
aaa) Dirk Winkel 181
bbb) Corryna Görtz 181
ccc) Markus E. 185
ddd) Christian Wenzel Çevresindeki Arkadaşlık 185
g. Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD) 186
h. Oidoxie ve Oidoxie Streetfighting Crew 189
aa) „Oidoxie" Müzik Grubu 191
bb) Oidoxie ve Combat 18 192
cc) „Oidoxie Streetfighting Crew" 193
i. Manfred Roeder 197
j. Sturm 18 Cassel/ Nordhessen Arkadaşlığı 202
aa) Stanley R. Çevresindeki Grup 202
bb) Bernd T. Etrafındaki Grup 202
cc) Böhnhardt ve Mundlos'un Stanley R.'nin Bir Kutlamasına Katılması Hakkında Bilgiler 205
VI. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Bağlantıları 206
1. Diğer Federal Eyaletlerle Bağlantılar 206
2. Uluslararası Bağlantılar 210
3. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin NSU ile Bağlantıları 211
a. NSU ile Doğrudan Bağlantılara Dair İpucu Yok 211
b. Hessen'deki Kesimin NSU ile Bağlantılarına Dair Muhtemel İpuçları 215
aa. Bernd Tödter 215
bb. Michel F. 219
cc. Benjamin Gärtner 222
dd. Christian Wenzel 223
ee. Kevin Sch 224
ff. Philip Tschentscher 225

gg. Corryna Görtz 229
hh. Oliver P. 235
ii. „Scharfe Ecke" Meyhanesi 236
jj. „Stadt Stockholm" Meyhanesi 238
kk. „Pflaumenbaum" Meyhanesi 239
ll. Robin Sch. 240
mm. M. S. 240
c. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2012/2013 Yıllarındaki Dosya İncelemesi 241
C. Halit Yozgat Cinayetine Kadar Českά Cinayet Serisinin Soruşturma Sonuçları 248
I. Diğer Federal Eyaletlerin Bilgileri ve Soruşturmaları 248
1. Özet 248
2. Cinayet Serisi ve Soruşturmaların Seyri 250
a. Enver Şimşek ve Abdurrahim Özüdoğru Cinayetleri 250
aa. Eylemin Oluşu 250
bb. Bağlantı Olarak Eylem Silahı 250
cc. Soruşturmaların Başlangıçtaki Yönü 251
b. Süleyman Taşköprü ve Habil Kılıç Cinayetleri 252
aa. Eylemin Oluşu 252
bb. Soruşturmaların Eyaletler Üstü Koordinasyonu 253
cc. Yetersiz İz 253
dd. Uyuşturucu Ticareti Yönündeki Soruşturma 254
ee. Soruşturmanın Federal Kriminal Daire'ye Devri İçin Henüz Hareket Noktaları Bulunmuyor 255
c. Yunus Turgut Cinayeti 256
aa. Eylemin Oluşu 256
bb. Bavyera Soruşturma Makamlarıyla İletişime Geçilmesi 256
cc. Federal Kriminal Dairesi Tarafından Tamamlayıcı, Yapısal Soruşturmalar 257
dd. Soruşturma Yönü Hala Organiza Suçlar 258
d. İsmail Yaşar ve Theodoros Boulgarides Cinayetleri 259
aa. Eylemin Oluşu 259
bb. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Kurulması 259
cc. Kurbanların Çevrelerine İlişkin Soruşturmalar 260
dd. Telsiz Hücresi Verilerinin Değerlendirilmesi 261
ee. Federal Kriminal Dairesi ve Eyaletlerle Bilgi Alış Verişi 261
e. Mehmet Kubaşık Cinayeti 262
3. Soruşturmanın Hareket Noktaları 263
a. Soruşturmanın Yönü 263

b. Gizli soruşturmacıların görevlendirilmesi ... 266
c. İstihbarat Servisleriyle İletişime Geçilmesi ... 267
d. Yabancı, Özellikle Türk Makamlarıyla Birlikte Çalışma ... 269
e. Operatif Vaka Analizleri ... 270
f. Muhtemel Başka Eylemlere Yönelik Hazırlık ... 271
g. Soruşturmalarda Hessen'le Bağlantıların Olmayışı ... 272
II. Federal Kriminal Daire'nin Bilgileri ve Soruşturmaları ... 272
1. Soruşturma Yönetiminin 2004 Yılında Federal Kriminal Daire Tarafından Reddedilmesi ... 272
2. Česká Soruşturma Grubu'nun (EG „Česká") Kurulması ve Diğer Katılımcı Birimler ... 275
3. Soruşturmanın Yönleri ... 276
a. Organize Suçlar ... 276
b. Aşırı Sağcılık Alanına Yönelik Soruşturmanın Olmayışı ... 277
c. Silahın Menşeine Dair Soruşturmalar ... 278
4. Yabancı Ülkelerle Birlikte Çalışma ... 279
5. Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile Birlikte Çalışma ... 280
a. BKA Memurlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Görevlileri Arasındaki 10 Mart 2006 tarihli görüşme ... 280
b. Görüşmenin İçeriği ... 281
c. Buluşmanın Oluşması ... 284
d. Görüşme İçeriğinin Uygulanması ... 285
III. Hessen Makamlarının Bilgi Seviyesi ... 286
1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Bilgi Seviyesi ... 287
a. Cinayet Planları ... 287
b. Cinayet Serisinin Arka Planları ... 288
aa. 2006 Yılına Kadar Cinayet Serisi Konusunda Bir Uğraşı Yok ... 288
bb. Cinayet Serisinin 10 Mart 2006 veya 17 Mart 2006 Tarihinde ilk Defa Resmi Olarak Ele Alınması – Federal Kriminal Daire'nin Memurlarıyla Görüşme ... 290
c. NSU Hakkında Bilgilerin Durumu ... 292
aa. Üçlü'nün Ortadan Kaybolmasına İlişkin Bilgiler ... 292
bb. Sağcı Terörist Bir Hücrenin Faaliyetleri Dair İpuçları ... 297
d. Kuzey Hessen Aşırı Sağcı Kesimde Dikkat Çeken Şeylere İlişkin Soru ... 305
2. Hessen Emniyeti'nin Bilgi Seviyesi ... 306
3. İçişleri Bakanlığı'nın Bilgi Seviyesi ... 307
D. Halit Yozgat Cinayeti (Eylemin Objektif Oluşu) ... 310
I. Eylemin Oluşu ... 310
II. Halit Yozgat'ın Kişiliğine Dair ... 311
III. Olay Yeri, Mekanlar, İz Durumu ... 312

IV. İnternet Cafedeki Şahitler 315
1. Orada Bulunanlar 315
2. Orada Bulunan Şahitlerin Bilgileri 316
3. Bulunma Şeklinin Özellikleri 320
V. Kurbanın Eylem Sırasında ve Polisin Varışı Sırasındaki Pozisyonu 323
VI. Olay Yerinde Muhtemel Faillere Dair İlk İpuçları 324
VII. Polisin Olay Yerinde Aldığı İlk Tedbirler 324
E. Halit Yozgat Cinayetinin Ardından Yürütülen Soruşturmalar 327
I. Hessen Emniyeti'nin ve Kassel Savcılığı'nın Soruşturmaları 327
1. „Café" Cinayet Araştırma Komisyonu'nun Kurulması 327
2. Soruşturmanın Yönetimi 328
3. Soruşturmaların Kapsamı ve Tanımlaması 329
4. Soruşturmanın Hareket Noktaları 335
a. Soruşturma Kapsamı 335
b. Özellikle: Aşırı Sağcı Arka Plana İlişkin Soruşturmalar 336
II. Andreas Temme'ye Karşı Yürütülen Soruşturmalar 343
1. Soruşturmaların Gidişatı 343
a. Temme'nin Kimlik Bilgilerinin Soruşturulması 343
b. Temme'ye Yönelik Yapılan Telekomünikasyon Denetimleri ve Aramalar 344
c. Temme'nin Sanık İfadesi 346
d. Temme'ye Karşı Diğer Soruşturma Tedbirleri 348
e. Temme'ye Karşı Yürütülen Soruşturmanın Düşürülmesi 353
f. 2008 Yılında Temme İzinin Tekrar Alınmasının İncelemesi 355
g. 2012 Yılında Temme İzinin Yeniden İncelenmesi 356
2. Soruşturmaların Tek Tek Bakış Açıları 357
a. Temme olayın meydana geldiği zamanda hala olay yerinde miydi? 357
aa. Temme İnternet Cafeyi Ne Zaman Terk Etti? 358
bb. Kurşunlar Ne Zaman Atıldı – Saati veya Zaman Çerçevesi? 360
cc. Zaman Çerçevesi Daha Da Sınırlandırılabilir Mi? Ahmed A.-T.'nin İfadesi 364
dd. İnternet Cafenin Ön Odasında Neler Oldu? – Faiz H.S.'nin İfadesi 369
ee. Katillere Hangi Zaman Dilimi Kalıyordu? 370
aaa. Zaman Diliminin Başlangıcı 370
bbb. Zaman Dilimin Sonu 370
ccc. Bu Zaman Diliminin Toplam Uzunluğu 371
ff. Temme Onu Aradığında, Halit Yozgat Neredeydi? 371
b. Temme'nin Hala Olay Yerinde Olduğu Varsayılırsa: Birşey Fark Etmiş Olmalı Mıydı? 373

aa. Temme'nin Katili Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu? ... 374
bb. Temme'nin Kurşun Seslerini Duymuş Olması Gerekmiyor Muydu? ... 376
cc. Temme'nin Düşme Sesini Duymuş Olması Gerekmiyor Mu? ... 377
dd. Temme'nin Yoğun Duman Kokusunu Farketmiş Olması Gerekmiyor Muydu? ... 378
ee. Temme'nin Halit Yozgat'ın Vücudunu Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu? ... 378
c. Temme Olay Günü Niçin Halit Yozgat'ın İnternet Cafesindeydi? ... 382
aa. Özel Nedenler? ... 382
bb. Resmi Görevi Çerçevesinde Nedenler? ... 386
cc. Temme, Orada „Birşey Olacağını" Biliyor Muydu? ... 387
aaa. Temme ile Tanık Gärtner Arasındaki Cinayetten Önceki Telefon Görüşmesi .. 388
bbb. Temme ile Hesse Arasındaki Telefon Görüşmesi: „... lütfen oradan geçmesin..." 399
d. Temme Niçin Polisin Şahitlere Yönelik Çağrısına Karşılık Vermedi? ... 401
e. İnternet Cafede Olduğunu Amirinden, Meslektaşlarından ve Devleti Koruma Bölümü'nden Niçin Gizledi? ... 403
f. Temme'nin Aşırı Sağcı Topluluk İle Bağlantıları Var Mıydı? ... 406
aa. Muhbir Benjamin Gärtner İle İletişimi („GP 389") ... 406
bb. Motorsitletçiler Çevresiyle İletişim ... 413
cc. Nasyonal Sosyalizm Dönemine Ait Yazın ve Malzeme Bulundurma ... 415
dd. Temme'nin „Küçük Adolf" Olarak Tanımlanması ... 416
ee. Diğer İpuçları ... 417
g. Diğer Kişisel Arka Planlar ... 418
h. Diğer Soruşturma Sonuçları ... 419
aa. İzinsiz Mühimmat Bulundurma ... 419
bb. İzinsiz Uyuşturucu Madde Bulundurma ... 420
cc. „İstihbarat Hataları" ... 421
i. Soruşturma Çerçevesinde Diğer Boyutlar ... 422
aa. 2009 Yılındaki Bilişsel Röportaj ... 422
bb. İnternet Cafede Temme'nin Yanında Plastik Torba Var Mıydı? ... 424
3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Tutumu ... 426
a. Soruşturma Makamlarıyla İşbirliği ... 426
aa. Savcılık ve Polisle İşbirliği ... 426
bb. Tek Tek Destekleyici Tutumlar ... 429
cc. 30 Haziran 2006 Tarihli Görüşme ... 431
b. Soruşturma Dosyalarının Bir Kısmının İncelenmesi ... 435
c. Temme'nin Yararına Koruyucu Tedbirler ... 437

d. Tek Tek Anayasayı Koruma Dairesi Elemanlarının Ceza Soruşturmalarıyla İlgili Davranışları 438
aa. 28 Nisan 2006 Tarihli Tanık Michael H. İle Yapılan Telefon Görüşmesi 438
bb. 2 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Telefon Görüşmesi 440
cc. 12 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Dr. Pilling İle Telefon Görüşmesi 441
dd. 15 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Yapılan Telefon Görüşmesi 441
ee. 29 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Yapılan Telefon Görüşmesi 442
ff. 14 Haziran 2006 Tarihli Tanık Dr. Pilling ile Bir Otoyol Dinlenme Tesisinde Görüşme 442
gg. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Tanık Irrgang İle Görüşme 443
III. Savcılık Tarafından Talep Edilen İfade Alma İzinlerinin Dönemin İçişleri Bakanı Bouffier Tarafından Verilmemesi 444
1. İfade Alma İzninin Verilmesi Talebine İlişkin Kararın Hukuki Çerçevesi 444
a. Memurlar Hukuku ve Alman Ceza Muhakemeleri Kanunu 445
b. Memurlara İfade Alma İzni Gereklidir 448
c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir 448
d. Önceden İfade Alma İzni Olmayan Polis Tarafından İfade Alınamaz 450
e. Hessen İçişleri Bakanlığı'nın Yetkisi 452
aa. İçişleri Bakanı Bouffier, Kararı Şahsen Verme Konusunda Yükümlü Olmasa Da Yetkiliydi 454
bb. İçişleri Bakanı Bouffier Açıklama Yapma Yasağı'nı „Makam Yöneticisi Hakkını Saklı Tutmak" suretiyle çıkardı 454
f. Bir İfade Alma İzninin Talebine İlişkin Karara Dair Yasal Kriterler 455
g. Savcılık ve Polis İçin Dönemin İçişleri Bakanı'nın Kararı Karşısında Yargı Yolu Kapalıydı 458
h. Savcılık Karşısında Açıklama Yapma Yasağının Gerekçelendirilmesi Yasal Yükümlülüğü Yok 460
2. İfade Alma İzinlerinin Verilmesine Dair İşlemin Süreci 461
a. Nisan 2006 – Haziran 2006: Soruşturma Makamlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Arasında Muhbirlerin Eyalet Dairesi'nin Görevlileri Tarafından Sorgulanmalarına İlişkin Anlaşma 462
b. Haziran 2006 - Temmuz 2006: Soruşturma Makamlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Arasında Muhbirlerin Polis Memurları Tarafından Resmi Olarak İfadelerinin Alınmasına Yönelik Görüşmeler 464
c. 14 Temmuz 2006 – 5 Ekim 2006: Açıklama Yapma Yasağına Kadar Savcılığın Resmi Talebiyle Başlatılan Karar Süreci 467
aa. 13 Temmuz 2006: Kassel Savcılığı'nın, Temme Tarafından Yönetilen Tüm Muhbirlerin İfade Alma İzinlerinin Verilmesi Yönündeki Talebi 467
bb. 20 Temmuz 2006: İçişleri Bakanı Bouffier İle Talep Hakkında Görüşme 469
cc. 25 Temmuz 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişişleri Bakanlığı'na Bildirdiği Görüş 470
dd. 25 Temmuz 2006: İçişleri Bakanlığı'nın Savcılığa Soruşturmanın Hedefini Somutlaştırması Ricasını İçeren Yazısı 473

ee. 7 Ağustos 2006: Bavyera İçişleri Bakanı'nın İçişleri Bakanı Bouffier'i Telefonla Araması 475
ff. 10 Ağustos 2006: Savcılığın İçişleri Bakanlığının 25 Temmuz 2006 Tarihli Yazısına Cevap Yazısı ... 477
gg. 11 Ağustos 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde Savcılığın Cevap Yazısına İlişkin Görüşme ... 478
hh. 17 Ağustos 2006: Frankfurt'ta Başsavcı'da Bundan Sonra İzlenecek Yöntem Hakkında Görüşme ... 479
ii. 22 Ağustos 2006: İçişleri Bakanı Bouffier'e Konuyla İlgili Rapor ... 482
jj. 28 Ağustos 2006: Savcılığın İçişleri Bakanlığı'na Hitaben Gönderdiği, İfadeleri Alınacak Muhbirlerin Açık İsimlerinin Yer Aldığı Faks ... 483
kk. 1 Eylül 2006: Eyalet Dairesi ile Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Arasında Geçen Gizlilik Dereceli Şeylerin Uygunsuz Kullanımı Konusunda Görüşme ... 485
ll. 8 Eylül 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı'na Görüş Bildirmesi ... 486
mm. 12. Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Temsilcileriyle Adalet Bakanlığı Temsilcileri Arasında Kapanış Görüşmesi ... 487
nn. 14 Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Temsilcileriyle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Temsilcileri Arasında Bir Karar Önerisinin Hazırlığına Yönelik Görüşmeler ... 491
oo. 15 Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Uzmanlık Bölümü'nün Karar Önerisi ... 492
pp. 2 Ekim 2006: İçişleri Bakanı Bouffier'in Talebi Üzerine, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Muhbirlerin Federal Çaptaki Önemine Dair Görüş Bildirmesi ... 496
qq. 5 Ekim 2006: İçişleri Bakanı Bouffier Tarafından Açıklama Yapma Yasağı'nın Çıkarılması ... 501
d. Ekim 2006 - Ocak 2007: Muhbirlerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Görevlileri Tarafından Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Soru Kataloğuna Dayanılarak Sorgulanmaları ... 504
e. Soruşturma menfaati ile Gizlilik Menfaati Arasındaki Enine Boyuna Tartma Çerçevesinde Diğer Boyutlar ... 506
aa. Önceki Cinayetlerde Temme'nin Suç Yerinde Olmadığına Dair Delillerin Açıklığa Kavuşturulması ... 506
bb. Soruşturma Makamları Tarafından VS (Gizlilik Dereceli Şey) Materyallerin Uygunsuz Kullanımı ... 507
cc. Polis Ara Ara Muhbirlerin İfadelerini Önceden İfade Alma İznini Almadan Yapmayı Düşündü ... 508
F. Hessen Adalet Bakanlığı ... 509
I. Adalet Bakanlığı'nın Kassel Savcılığı'nın Çekingen Rapor Sunumuna Tepkisi ... 509
II. 22 Ağustos 2006 Tarihli Adalet Bakanlığı Müsteşarı ile İçişleri Bakanı Arasındaki Görüşme ... 512
III. Gizlilik Dereceli Şeylerin Kullanımı Sırasında Yapılan Hatalar ... 515
IV. 12 Eylül 2006 Tarihli Görüşmeler ... 515
V. Başsavcı'nın ve Adalet Bakanlığı'nın İçişleri Bakanı'nın Kararına Tepkisi ... 516
G. Eyaletlerüstü Soruşturmalar ve Federal Devletle İşbirliği ... 517
I. Diğer Makamlarla ve Soruşturma Kademeleriyle İşbirliği ... 517

II. Federal Kriminal Daire Soruşturmaları Tümüyle Devralmıyor 518
1. Federal Kriminal Daire Tarafından Tümüyle Devralınmasına İlişkin İlk Görüşmeler 518
2. Eyaletlerin Polis Şube Müdürlerinin ve Eyalet Polis Müdürlerinin Kararı 523
3. Kararın Nedenleri 527
a. Bavyera'da ve Olay Yerlerinin Bulunduğu Diğer Federal Eyaletlerde Kurulan Alt Yapı ve Toplanan Bilgiler ve Deneyimler 527
b. Elektronik Veri İşleme Sistemlerinin Uyuşmaması 529
c. Soruşturma Yönetiminin Daha İyi Olacağı Beklentisinin Olmaması 530
d. Yönlendirme Grubu Çerçevesinde İyi İşbirliği 535
e. Soruşturmanın Devralınmasının 2004 Yılında Reddedilmesi 536
III. Soruşturma Dosyalarının Bir Savcılıkta Birleştirilmesinin Reddedilmesi 537
IV. Yönlendirme Grubu 539
1. Yönlendirme Grubunun Kurulması ve Yapısı 539
2. Wiesbaden'de bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin Kurulması 542
3. Eyaletlerüstü İşbirliğinin Katılımcılar Tarafından Değerlendirilmesi 547
V. Faillerin Soruşturulmasına Yönelik Ayrı Tedbirler 550
1. Operatif Vaka Analizleri 550
a. Operatık Vaka Analizlerinin Anlamı ve Hedefi 550
b. Bavyera'daki İlk Operatif Vaka Analizi 2006: „Organizasyon Teorisi" 552
c. Bavyera İkinci Operatif Vaka Analizi 2006: „Tek Fail Teorisi" 555
aa. Görevlendirme 555
bb. İçerik 556
cc. Soruşturmalar Açısından Sonuçlar 561
d. Cinayet Serisi ile Köln'deki Çivi Bombası Saldırısı Arasında Bağlantı Kurma Denemesi 567
e. Baden-Württemberg'teki Operatif Hadise Analizi 2007: „Organizasyon Teorisi" 573
2. Kitlesel Verilerin Değerlendirilmesi 578
3. Silah İzinin Takip Edilmesi 580
a. Eylem Silahlarının ve Mühimmatın Tespit Edilmesi 580
b. Yasal Silahların İncelenmesi 582
c. Mermi Atışının Rekonstrüksiyonu ve Geçmişteki Büyük Davaların İncelenmesi 583
d. Çekistan ve İsviçre'deki İmalatçıların Soruşturulması 583
4. Kamuoyu Çalışmaları 586
a. Harici Kamuoyu Çalışmaları 586
b. Dahili Kamuoyu Çalışması 588
c. Kamuoyu Çalışmasının Tek Fail ve Organizasyon Teorisi Bakımından Ağırlık Noktasının Belirlenmesi 588
5. Ödül 591

H. Parlamentonun Temme Hakkında Bilgilendirilmesi 595
I. İçişleri Bakanlığı'nın Üst Yönetiminin Bilgisi 595
II. Temme Hakkında Şüphenin Gizli Ele Alınıp Alınmaması? 598
III. Parlamenter Heyetlerinin Toplantıları Hakkında 599
1. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun 3 Mayıs 2006 Tarihli Oturumu 599
2. İçişleri Komisyonu'nun 10 Mayıs 2006 Tarihli Oturumu 602
3. İçişleri Komisyonu'nun 5 Temmuz 2006 Tarihli Oturumu 604
4. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu ve İçişleri Komisyonu'nun 17 Temmuz 2006 tarihli özel oturumu 605
5. Hessen Veri Koruma Görevlisinin Görüşü 611
6. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonunun Diğer Bilgilendirilme Olanakları 612
I. Temme Hakkında Disiplin Süreci ve Görev Hukuku Tedbirleri 613
I. 24 Nisan 2006 tarihli yazıyla açığa alma 613
II. Temme'nin 9 Mayıs 2006 tarihindeki telefon görüşmeleri 615
III. Temme'nin 9 Mayıs 2006 Tarihli Resmi Beyanı 620
IV. 17 Mayıs 2006 Tarihinde Güvenlik Zammının İptali 621
V. Gizlilik Dereceli Şeylerin Kullanımına İlişkin Yetki Hakkındaki Görüşmeler 621
VI. 12 Temmuz 2006 Tarihinde Ön Soruşturma Başlatılması 627
VII. Ön Soruşturmanın 18 Temmuz 2006 Tarihinde Durdurulması 629
VIII. 20 Temmuz 2006 Tarihinde İçişleri Bakanlığındaki Görüşme 630
IX. 21 Temmuz 2006 Tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesindeki Görüşme 633
X. Temme'nin 21 Temmuz 2006 Tarihli Kendi Başvurusu 635
XI. 24 Temmuz 2006 Tarihinde Resmi Disiplin Sürecinin Başlatılması 636
XII. Temme'nin 9 Ekim 2006 Tarihli Yazısı 640
XIII. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin İçişleri Bakanlığı Temsilcileri ve Temme ile Yaptığı Görüşmeler 640
XIV. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 15 Ocak 2007 Tarihli Yazısı 640
XV. Temme hakkındaki Cinayet Soruşturmasının 18 Ocak 2007 Tarihinde Durdurulması 641
XVI. İnceleme Memurunun 26 Şubat 2007 Tarihli Nihai Raporu 642
XVII. Disiplin sürecinin durdurulması ve Kassel Hükümet Başkanlığına tayin 644
J. Kurbanların Yakınlarıyla İlişkiler 649
I. Doğrudan Olaydan Sonra Polisin Davranışı 649
II. Polis ile Kurbanın Ailesi Arasındaki İlişkiler 649
1. Tanıkların Beyanları 649
2. Tek tek aile fertleriyle olan ilişkiler 652
III. Yozgat Ailesinin Çevresindeki Soruşturma 653
1. Soruşturmanın İstikameti 653

2. Soruşturma Tedbirleri 655
3. Soruşturmanın Sonuçları 659
4. Yozgat ailesinin soruşturma tedbirleri hakkındaki bilgisi 660
5. Soruşturma makamlarının kendi sonucu 660
IV. İçişleri Bakanının Kurbanın Ailesiyle İlişkisi 664
Bölüm Üç: Araştırma Komisyonunun Değerlendirmeleri 666
A. Hessen Resmi Makamlarının Cinayet Serisi Hakkındaki Bilgileri 666
I. Güvenlik makamları Üçlü'yü tanıyordu, fakat onu yanlış değerlendirdi 667
II. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde NSU Üçlüsü'ne ve bunların aşırı sağcı çevresine ilişkin ipuçları vardı 671
1. Dikkate değer sayıda ipucunun peşinden gidilmedi 671
2. NSU ve çevresiyle bağlantıları olan dosyalardan çıkarılan kısımların kaybolmuş olması ihtimal dahilindedir 673
III. "Evet, herkese söylüyorum: Eğer herhangi bir yerde böyle bir şey olacağını biliyorsa lütfen oradan geçmesin." 673
IV. Halit Yozgat Cinayetinden Üç Hafta Önce Federal Kriminal Dairesi ile Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Arasında Cinayet Serisi hakkında bir görüşme gerçekleşmişti 675
V. Temme gerçekleşecek olan Halit Yozgat cinayetinden haberdar mıydı? 677
1. Gärtner'in bilgi paylaştığı hipotezi 678
2. Gärtner'in Araştırma Komisyonu Tarafından Sorgulanması 679
3. Temme ve Gärtner arasında olay günü yapılan telefon görüşmesi 680
4. 24 Mart 2006 tarihli "Pilling e-maili" ve Temme'nin bundan haberdar olması 680
B. Hessen Makamlarının Destekleyici Çevreler Hakkındaki Bilgisi 681
C. Soruşturmanın Merkezileştirilmemesinin Yarattığı Eksiklik 684
I. Federal Kriminal Dairesine Verilmeyen Soruşturmalar 685
II. Federal Kriminal Dairesinde Kurulmayan Bilgi Merkezi 686
D. Aşırı Sağcı Motiflerin Kontrolü 686
I. İsmail Yozgat'ın arka planda yabancı düşmanlığının yattığı şeklindeki tahmini 687
II. Aşırı sağcılar arasında eyaletler üstü geniş çerçeveli tarama yapılmamıştır 689
E. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Polis ve Savcılıklarla İşbirliği 690
I. Soruşturma Makamlarıyla İşbirliği 691
II. "Mümkün Mertebe Gerçeğe Yakın" 691
III. Eyalet Dairesinin ifade izni vermekten kaçınması 692
F. Andreas Temme 693
I. Temme'nin rolü 694
1. Temme, "bir şey olacağını" biliyor muydu? 694
2. Temme, fail miydi? 695
3. Temme, cinayeti fark etti mi? 696

II. Temme aleyhine yürütülen ceza soruşturması 697
III. Temme hakkında yürütülen disiplin süreci 698
G. Parlamentonun İçişleri Bakanı Tarafından Bilgilendirilmesi 700
H. O zamanki İçişleri Bakanı Bouffier tarafından verilen açıklama yapma yasağı 702
I. Hukuki ölçüt 703
II. Açıklama yapma yasağına esas teşkil eden mülahazalar 704
1. Aşikar bir soruşturma menfaati yoktur 704
2. Güvenlik menfaatlerinin olumsuz etkilendiği aşikar 705
III. Açıklama yapma yasağına esas teşkil etmeyen mülahazalar 706
1. Temme'nin sağcı çevrelerden olan muhbiri Benjamin Gärtner 706
2. Temme'nin sağcı çevrelerden temsilen yönetimini üstlendiği muhbir, VM 340 707
IV. Açıklama Yapma Yasağının Yazılı Gerekçesi 707
I. Bouffier'in Cinayet Soruşturması Hakkında Bilgilendirilmesi 709
J. Olumsuz Etkilenen Soruşturmalar 709
K. Dosya Devri 710

Uygulamalara ilişkin öneriler 711

Ek 723

Bölüm Bir: Araştırma Komisyonunun Atanması ve Araştırmanın Temelleri

A. Araştırma Komisyonunun Atanması, Görevi ve Oluşumu

I. Araştırma Komisyonunun Hikayesi

4 Kasım 2011 tarihinde Thüringen Eisenach'ta bir yerleşim alanında gerçekleşen banka soygununun ardından içerisinde Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhart'ın cesetleriyle birlikte yanan bir karavan bulundu. Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhart 26 Ocak 1998'den beri Beate Zschäpe ile birlikte, polisin Beate Zschäpe'nin Jena'da kiralamış olduğu garajda arama yapmasının ve burada işler durumda borulu bombanın (konvansiyel olmayan patlayıcı veya yanıcı tertibat) emniyete almasından sonra yer altına geçmişti. Bu üçlü, aşırı sağcı „Thüringer Heimatschutz"a üyeydi. Karavanın içerisinde çok sayıda silahın yanında daha önce 25 Nisan 2007'de Heilbronn'da katledilen polis memuru Michèle Kiesewetter'in ve ağır yaralanan meslektaşının resmi silahları da bulundu.[1]

Aynı gün Saksonya'da Zwickau Weißenborn'da Frühlingsstraße 26 adresinde bir apartmanda patlama meydana geldi. Sonraki günlerde çağrılan nöbetçi polislerden biri tarafından Frühlingsstraße'de yanmış olan evin önünde toplanan yanmış enkazın arasında diğer silahların arasında uzatılmış namlulu 7,65 mm kalibreli Česká 83 marka bir tabanca emniyet altına alındı. Bu silah, daha sonra 2000 ile 2006 yılları arasında Türk, Kürt ve Yunan kökenli dokuz iş insanına yönelik gerçekleştirilmiş cinayet serisinde eylem silahı olarak teşhis edilmiştir. Bu eylem silahı ile 6 Nisan 2006 tarihinde Halit Yozgat Kassel'de vurulmuştu.

Birden fazla DVD taşıyıcı ve harddiskin yanında „İtirafçı DVD"si adı verilen bir video üzerinde adı o güne kadar bilinmeyen „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" (NSU) adlı bir grup kendini „söz yerine eylem ilkesini benimseyen arkadaşların ağı" olarak tanıtıyordu. NSU, televizyon haberlerinden bölümler ve gazete haberlerinden oluşan küpürlerle, Türk, Türk kökenli ve Yunan kökenli iş insanına yönelik işlenen cinayetleri, Köln'de 19 Ocak 2001 ve 9 Haziran 2004 tarihlerinde meydana gelen iki patlayıcı maddeli saldırıyı ve ayrıca polis memuru Michèle Kiesewetter cinayetini ve onun meslektaşına yönelik cinayete teşebbüsü, insan onurunu hiçe sayan bir şekilde itiraf ediyordu.

Görünüşe göre aşırı sağcı olan ve o güne kadar bilinmeyen bir grubun Almanya genelindeki cinayetleri ve saldırıları üstlendiğinin saptanması, Alman güvenlik makamlarının yapısı ve çalışmasına ilişkin derin

[1] Anayasa Madde 44 uyarınca 2. Araştırma Komisyonu karar önerisi ve raporu, 22 Ağustos 2013 (bundan sonra 17. Seçim Dönemi'nin 2. Federal Meclis Araştırma Komisyonu Raporları), BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 1.

bir kamuoyu tartışması yarattı. Siyasi tartışmalarda ve kamuoyu önündeki tartışmalarda durumun kapsamlı şekilde aydınlatılması talebinde bulunuldu.

Beate Zschäpe Jena'da 08 Kasım 2011 tarihinde polise teslim oldu ve Zwickau Yerel Mahkemesi'nin 7/11/2011 tarihli tutuklama emrine istinaden yakalandı. 11 Kasım 2011 tarihinde Federal Yargıtay'da Federal Başsavcı, Bayan Zschäpe'ye karşı, özellikle bir terörist örgüt oluşturma şüphesiyle yürütülen soruşturmaları üstlendi ve Federal Kriminal Dairesi'ni kriminal polis teşkilatıyla ilgili görevlerini yürütmekle görevlendirdi. Federal Yargıtay Soruşturma Hakimi 13 Kasım 2011 tariinde bir tutuklama emri çıkarttı.[2] 14 Kasım ile 11 Aralık 2011 tarihleri arasında NSU Üçlüsü'nün muhtemel suç ortakları Holger Gerlach, André Eminger, Ralf Wohlleben ve Matthias Dienelt gözaltına alındılar.[3]

Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'nin bir terörist örgüt kurmalarına, öncelikle Hür Thüringen Eyaleti'nin kurumlarının hataları ve ihmalleri nedeniyle mi fırsat verildiğini tespit etmek amacıyla, 23 Kasım 2011 tarihinde emekli Federal Yargıtay Başkan Hakimi Dr. Gerhard Schäfer başkanlığında „Zwickauer Üçlüsü"nün takibinde Thüringen'in kurumlarının ve savcılıklarının davranışını açıklığa kavuşturacak bağımsız bir komisyon kurdu (Schäfer Komisyonu adı verilen komisyon).[4]

Federal İçişleri Bakanlığı'nın (BMI) girişimiyle Eyaletler İçişleri Bakanları ve Senatörleri Daimi Konferansı'nın (Eyaletler İçişleri Bakanları Konferansı, IMK), Wiesbaden'de 8/9 Aralık 2011 tarihlerinde gerçekleşen 193. Oturumunda, Federal ve Eyalet Meclislerinin eşit şekilde temsil edildiği NSU ile ilgili olan olayların aydınlatması için görevlendirilen hükümet komisyonu (Federal Devlet-Eyaletler Komisyonu) atanmasına karar verdi.[5]

Almanya Federal Meclisi 26 Ocak 2012 tarihinde 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nu atayarak (Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu) bu komisyonu „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" terör grubu, üyeleri ve işledikleri suçlar, çevreleri ve destekçileri ile neden

[2] Federal Yargıtay soruşturma hakiminin 13 Kasım 2011 tarihli tutuklama emri (3 BGs 6/11), bakınız cilt 148, s. 534.
[3] Thüringen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu 5/1 "Sağcı Terörizm ve Resmi Kurumların Tutumu" Raporu, Thüringen Eyalet Meclisi Basımı 5/8080, s. 20.
[4] Hür Thüringen Eyaleti'nin görevlendirmesiyle "Zwickauer Üçlü"sünün takibinde Thüringen kurumlarının ve savcılıklarının davranışına dair bilirkişi raporu, (2012), s. 12.
[5] 30 Nisan 2013 tarihli Sağcı Terörizm Federal Devlet-Eyaletler Komisyonu Nihai Raporu, s. 19.

aralarından bu kadar uzun süre fark edilmeden en ağır cezai suçlar işleyenler çıkabildiği hakkında genel bir bakış kazanmak" üzere görevlendirdi. [6] Yine 26 Ocak 2012 tarihinde Thüringen Kaymakamı 5. Seçim döneminde „Sağcı Terörizm ve Resmi Kurumların Tutumu" Araştırma Komisyonu 5/1'i atadı.[7]

23/02/2012 tarihinde Federal Şansölye Angela Merkel „NSU kurbanları için merkezi anma töreni"nde mağdur yakınlarından özür diledi ve şu sözü verdi: „Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Şansölyesi olarak size söz veriyorum: Cinayetleri aydınlatmak ve suç ortaklarıyla azmettiricilerini ortaya çıkarmak ve tüm faillerin hak ettikleri cezayı almalarını sağlamak için herşeyi yapacağız. Bunun için Federal Devlet ve Eyaletlerdeki tüm yetkili kurumlar var gücüyle çalışıyor."[8] Akabinde Saksonya Eyalet Meclisi 7. März 2012[9] tarihinde ve Bavyera Eyalet Meclisi de 04/07/2012[10] tarihinde araştırma komisyonları atadı.

II. Araştırma Komisyonu'nun Atanması

1. Kassel'de Halit Yozgat'a Karşı İşlenen Cinayet

6 Nisan 2006 tarihinde saat 17:00 civarında 21 yaşındaki Halit Yozgat, Kassel'de Holländische Straße 82 adresinde işlettiği internet cafede başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Bu cinayet, 9 Eylül 2000'de Nürnberg'de başlayan cinayet serisinin dokuzuncusu eylemiydi. Česká cinayet serisinin kurbanları bir istisna hariç Türk kökenliydi. İlk defa Hessen Federal Eyaleti bu cinayet serisine doğrudan maruz kalmıştı.

7 Nisan 2006 tarihinde Kassel Kriminal Polisi tarafından yeni kurulan „Café" Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) soruşturmalarını başlattı. Yaklaşık iki hafta sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir elemanı olan Andreas Temme'nin de 6 Nisan 2006 tarihinde saat 17.00 civarında olay

---

[6] 17. Seçim Dönemi 2. Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun nihai raporları, Federal Meclis Basımı 17/14600, s. 5.

[7] Thüringen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu 5/1 "Sağcı Terörizm ve Resmi Kurumların Tutumu" Raporu, Thüringen Eyalet Meclisi Basımı 5/8080, s. 27.

Thüringen Eyaleti Araştırma Komisyonu 5/1'in çeşitli Anayasayı Korua Dairelerine bağlı muhbirlerin ortadan kaybolan Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe ile onların destekçi ağlarıyla bağlantılara ilişkin elde edebildiği kapsamlı bilgiler nedeniyle 27/02/2015 tarihde Thüringen Eyalet Meclisi tarafından yeni bir Araştırma Komisyonu atanması kararlaştırıldı. Thüringen Araştırma Komisyonu'na devredilen dosyalar karartılmamıştı. Federal Devlet ve Eyaletlerin muhbirlerinin yardımıyla silah ve patlayıcı madde tedariki ile ilgiil kapsamlı ipuçları sağladılar. Thüringen Araştırma Komisyonu, böylece Thüringen kökenli faillerin olması ve kurbanlardan birinin da Thüringenli olması nedeniyle, aydınlatma misyonu taşıyordu.

[8] URL: https://www.welt.de/newsticker/dpa_nt/infoline_nt/thema_nt/article106011502/Tun-alles-um-Morde-aufzuklaeren.html [Yayım tarihi: 10/04/2018].

[9] Saksonya Eyalet Meclisi'nin 5. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun raporu, Saksonya Eyalet Meclisi Basımı 5/14688, s. 3.

[10] Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Bavyera Eyalet Meclisi Basımı 16/13150, s. 3.

yerinde olduğu ortaya çıktı. Polis tarafından yürütülen incelemelerde Andreas Temme'nin, kurşunların sıkıldığı sırada ya hala cafede olduğu veya kısa bir süre önce cafeyi terkettiği sonucuna varıldı. Andreas Temme, kendisini şahit olarak bildirmediğinden, hakkında suçu onun işlediğine dair şüphe oluştu.

Andreas Temme'ye karşı yürütülen kapsamlı soruşturmalar çerçevesinde Polis, nihayetinde onun tarafından yönetilen muhbirlerin tanık olarak ifadelerinin alınmalarını da istedi. Ancak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi böyle bir ifade alma izninin verilmesini reddetti. Savcılık, 13 Temmuz 2006 tarihinde Hessen İçişleri Bakanlığı'na hitaben, Andreas Temme tarafından yönetilen tüm kaynakların ifadelerinin alınması izninin verilmesini talep etti. 5 Ekim 2006 tarihinde o dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier bu talebi geri çevirdi.

Bunun üzerine Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanları, Polisin önceden hazırlanan soru kataloğuna dayanarak Andreas Temme tarafından yönetilen muhbirleri sorguladılar. Sorgulamaların sonucu yazılı açıklamalar halinde tutuldu ve 2007 yılı başında Polise iletildi. 18 Ocak 2007 tarihinde Kassel Savcılığı Andreas Temme'ye karşı yürütülen soruşturmayı durdurdu.

Daha sonraki süreçte soruşturma makamları failleri tespit edemedi. Ancak 2011 yılında kendi kendilerini ortaya çıkarmalarıya birlikte, Federal Başsavcı'nın soruşturmalarının sonuçlarına göre Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin üye olduğu aşırı sağcı terörist örgüt NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) cinayet serisinden, 15 gaspçılıktan ve diğer vahim suçlardan sorumlu oldukları ortaya çıktı. O tarihten itibaren bir dizi araştırma komisyonu, bu suçların neden önlenemediği ve ortaya çıkarılamadığı sorusunu ele aldı.

2. Araştırma Komisyonu'nun Atanmasına İlişkin Tartışma

NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) Kasım 2011'de ortaya çıkartılmasının ardından Hessen Eyalet Meclisi oybirliğiyle aşağıdaki kararı aldı:

> *„Eyalet Meclisi, ‚Nasyonal Sosyalist Yeraltı' grubu tarafından işlenen suçların ve beraberindeki olguların hızlı, eksiksiz ve çekincesiz şekilde aydınlatılmasını talep etmektedir."*[11]

Bu sırada bir araştırma komisyonunun atanması henüz tartışılmadı. SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu 18. Seçim Dönemi'nde henüz, Almanya Federal Meclisi tarafından yürütülen

[11] CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği), SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi), FDP (Hür Demokrat Parti) ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonları'nın Acil Karar Talebi, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 18/4716, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 18/91, s. 6274.

araştırma komisyonuna bakarak ilaveten Hessen Eyalet Meclisi tarafından ilave bir araştırma komisyonu oluşturulması konusunda aleyhte fikir beyan etmişti.[12] Almanya Federal Meclisi'nin Araştırma Komisyonu'nun nihai raporununun Eylül 2013'te henüz hazırlanmısndan hemen sonra Hessen Eyalet Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi sona erdi.

19 Hessen Eyalet Meclisi'nin kurulmasının ardından 2014 yılının başlarında DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu, Hessen Eyalet Meclisi'nin bir araştırma komisyonu ataması teklifinde bulundu.[13] SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu ise bunun yerine ilk önce, normal bir komisyona yönelik karmaşık olay esasların işlenmesi için düşünülen ve hiçbir özel hakkı olmayan özel bir komisyon[14] kurulmasını talep etti.

DIE LINKE[15] ve SPD[16] Fraksiyonları 19. Seçim Dönemi'nin 22 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleşen 13. Genel Kurul Oturumu'nda Hessen Eyalet Meclisi'nde Hessen Anayasası Madde 92 ile Hessen Eyalet Meclis İçtüzüğü Madde 54'e göre bir araştırma komisyonunun atanması yönünde önerge verdiler. CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) Fraksiyonu, müzakerede böyle bir araştırma komisyonunun yeni bilgiler elde edip edemeyeceğine dair kuşkusunu ifade etti[17] ve bunun yerine bir bilirkişi komisyonu oluşturulması lehinde konuşma yaptı.[18] BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonu da bir bilirkişi komisyonu atanması ve Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda açıklığa kavuşturulması yönünde atıfta bulundu.[19] Aynı şekilde FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu da araştırma komisyonunun atanmasınının gereği ve yararının bulunmadığı görüşündeydi.[20]

SPD'nin önergesi, DIE LINKE Fraksiyonu'nun önergesini geri çekmesinin ardından, SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları'nın oylarıyla, CDU, BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN ve FDP'nin çekimser kalmalarıyla, kabul edildi.[21]

---

[12] Milletvekili Schäfer-Gümbel, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 18/121, s. 8372.
[13] Milletvekili Wissler, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/2, s. 61.
[14] FAZ Online, 02/04/2014 tarihli makale „Opposition im Akupunkturverfahren" („Muhalefet sorgulamaya devam ediyor", http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/aufklaerung-des-nsu-terrors-in-hessen-opposition-im-akupunkturverfahren-12875354.html, son sorgulama tarihi 6 Mart 2018.
[15] DIE LINKE Fraksiyonu'nun talebi, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 19/398.
[16] SPD Fraksiyonu'nun acil talebi, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 19/445.
[17] Milletvekili Bellino, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 837.
[18] Milletvekili Bellino, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 838.
[19] Milletvekili Frömmrich, Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 840.
[20] Milletvekili Greilich, Hessen Eyalet Meclisi'nin Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 842.
[21] Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 842.

III. Araştırma Görevi

Hessen Eyalet Meclisi, 19. Seçim Dönemi'nin 22 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleşen 13. Genel Kurul O-turumu'nda SPD Fraksiyonu'nun önergesiyle, Hessen Anayasası Madde 92 ile Hessen Eyalet Meclis İçtüzüğü Madde 54'e göre bir araştırma komisyonunun atanmasını şu sözler ile kararlaştırmıştır:

> *„HV Madde 92 ile GOHLT Madde 54'e göre bir araştırma komisyonu atanmasına karar verildi.*
>
> *Komisyon 13 üyeden oluşmaktadır (5 CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği), 4 SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi), 2 BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER), 1 DIE LINKE (SOL PARTİ), 1 FDP (Hür Demokrat Parti)).*
> *Inceleme Komisyonu'nun görevi, Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik makamlarının eyalet çapında ve federal kurumlarla ve diğer eyaletlerin daireleriyle Halit Yozgat Cinayeti ve NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili olarak ne şekilde işbirliği yaptıklarını ve Hessen'deki NSU cinayetlerinin aydınlatılmasına yönelik soruşturma çalışmaları ve güvenlik makamlarının işbirliği kapsamında hangi hataların yapıldığını kapsamlı şekilde aydınlatmaktır.*
>
> ***I. Buna yönelik özellikle şu konular açıklığa kavuşturulacaktır:***
>
> 1. *Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik kurumlarının elinde, Halit Yozgat cinayetinden önce, bugün sorumlusu olarak NSU'nun görüldüğü, o zaman henüz öğrenilen eylemlerle bağlantılı olabilecek bilgi veya ipuçlarının mevcut olup olmadığı.*
>
> 2. *Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik makamlarının 1. Maddede belirtilen bilgi ve i-puçlarını gerektiğinde nasıl kullandıkları ve bunların Halit Yozgat cinayetine yönelik soruşturmalarla ilgili olarak ne tür bir işlev gördükleri.*
>
> 3. *Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik makamlarının elinde, Hessen'deki aşırı sağcı grubun NSU ile veya Thüringer Heimatschutz ile bağlantılarının bulunduğu hakkında bilgilerin halihazırda mevcut olup olmadığı veya önceden mevcut olup olmadığı ve bu bilgileri nasıl kullanıkları.*
>
> 4. *Hessen Eyaleti temsilcilerinin Halit Yozgat cinayetinin ardından BKA'nın (Federal Kriminal Daire) Nürnberg'te gelen ihbarları toplamak ve değerlendirmek amacıyla bir Bilgi ve Durum Bildirme Yeri kurulması önerisini hangi nedenlerden dolayı geri çevirdikleri.*
>
> 5. *Hessen Eyaleti temsilcilerinin niçin 4 numaralı kompleks haricinde merkezi soruşturmanın BKA (Federal Kriminal Daire) tarafından yönetimini de geri çevirdikleri.*
>
> 6. *Halit Yozgat'ın öldürülmesinde aşırı sağcı motiflerin ne ölçüde incelendiği ve bunların niçin ihtimal dışı tutulduğu.*
>
> 7. *Halit Yozgat cinayetinin aydınlatılmasında Polis ve Savcılık tarafından yürütülen soruşturma çalışmalarının Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından olumsuz etkilenip etkilenmediği ve engellenip engellenmediği –evet ise- ne ölçüde etkilendiği ve engellendiği.*
>
> 8. *O dönem Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olan Antreas T.'nin nasıl bir role sahip olduğu ve ona karşı soruşturmaların ne şekilde yürütüldüğü.*
>
> 9. *O dönem İçişleri Bakanı ve bugün Başbakan olan Volker Bouffier ile onun o dönem müsteşarı olan Oda Scheibelhuber'in Andreas T. aleyhinde var olan şüpheden ne zamandan beri haberdar oldukları ve Parlamentonun niçin bu konuda zamanında bilgilendirilmediği.*
>
> 10. *O dönem İçişleri Bakanı olan Volker Bouffier'in niçin Savcılığın Hessen Anayasayı Koruma makamının muhbirlerinin ifadesini alabilmesine izin vermediği, ve Volker Bouffier'in Savcılık tarafından*

talep edilen Anayasayı Koruma Dairesi memuru Andreas T. tarafından yönetilen kaynaklara yönelik ifade alma izninin geri çevrilerek kaynakların korunmasını niçin Halit Yozgat cinayetinin aydınlatılmasından daha çok önemsemiş olduğu.

11. *O dönem İçişleri Bakanı ve bugün Başbakan olan Volker Bouffier'in Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmalar ve NSU soruşturmaları hakkında ne şekilde ve kimin tarafından bilgilendirildiği.*

12. *O dönem İçişleri Bakanı olan Volker Bouffier ile onun eski müsteşarları olan Oda Scheibelhuber ve Boris Rhein'ın ve ayrıca İçişleri Bakanlığı'ndaki polis yöneticilerin hangi kararlarıyla Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmaların ve NSU soruşturmalarının etkilendiği.*

II. Araştırma Komisyonu ayrıca şu konuları inceleyecektir:

1. *Aşırı sağcılık göz önünde bulundurulduğunda, Eyalet güvenlik ve soruşturma makamlarının yapısı ve organizasyonuna yönelik, güvenlik ve soruşturma makamlarının federal ve eyalet çapında işbirliği ile Federal Devlet ve Eyaletlerin güvenlik ve soruşturma makamlarının bilgi elde etmesi ve bilgi alış verişi için hangi sonuçların çıkartılması gerektiği.*

2. *Soruşturma tedbirleri esnasında aşırıcılık suçları mağdurlarının ve yakınlarının acı çekmelerinin nasıl daha etkin hafifletilebileceği ve kaçınılabilineceği.*

3. *Aşırı sağcı şiddetle mücadelenin tüm sahalarda (tazyik, önleme, sorumlu resmi makamların duyarlı hale getirilmesi) daha iyi hale getirilmesinin zorunlu ve olanaklı olup olmadığı ve nasıl daha iyi hale getirilmesi gerektiği ve getirilebileceği.*

Bu Araştırma Komisyonu'nun yürütülmesi için gerekli ödenekler Eyalet Meclisi'nin talebi üzerine Eyalet Hükümeti tarafından hazır edilecektir.

Wiesbaden, 22 Mayıs 2014"[22]

IV. Kuruluş

Araştırma Komisyonu kuruluşunu, 1 Temmuz 2014 tarihli 1. Oturumunda Eyalet Meclisi Bayan Başkan Yardımcısı Heike Habermann başkanlığında „Araştırma Komisyonu 19/2 (NSU)" adı altında gerçekleştirmiştir.

V. Araştırma Komisyonu'nun Üyeleri

Komisyona asli olarak, CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) Fraksiyonu'ndan beş milletvekili, SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu'ndan dört milletvekili, BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonu'ndan iki milletvekili ve DIE LINKE (SOL PARTİ) ile FDP'den (Hür Demokrat Parti) birer milletvekili üyeydi. BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonu'ndan Eylül 2015'de bir kişinin ayrılması nedeniyle komisyondaki koltuk dağılımı değişti. Akabinde komisyondaki üyeler CDU Fraksiyonu'ndan altı milletvekili, SPD Fraksiyonu'ndan dört milletvekili ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN, DIE LINKE ile FDP'den birer milletvekili şeklindeydi.

[22] Hessen Eyalet Meclisi Genel Kurul Protokolü 19/13, s. 834 devamı.

Fraksiyonlar tarafından Araştırma Komisyonu'na aşağıda yer alan kişiler üye olarak tayin edildiler:

CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) Fraksiyonu	Temsilciler
Asli Üyeler	Milletvekili Dr. Ralf-Norbert Bartelt (11/09/2015 tarihinden itibaren)
Milletvekili Alexander Bauer	Milletvekili Klaus Dietz
Milletvekili Holger Bellino	Milletvekili Hugo Klein
Milletvekili Andreas Hofmeister	Milletvekili Frank Lortz
Milletvekili Hartmut Honka	Milletvekili Manfred Pentz (09/05/2015 tarihine kadar)
Milletvekili Uwe Serke (12/11/2015 tarihinden itibaren)	Milletvekili Uwe Serke (10/05/15 ile 11/11/2015 tarihleri arasında)
Milletvekili Joachim Veyhelmann	Milletvekili Ismail Tipi (12/11/2015 tarihinden itibaren)
	Milletvekili Astrid Wallmann

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu	
Asli Üyeler	Temsilcileri
Milletvekili Tobias Eckert	Milletvekili Ulrike Alex (26/04/2017 tarihinde)
Milletvekili Nancy Faeser	Milletvekili Elke Barth (03/11/2017 tarihinde)
Milletvekili Lisa Gnadl	Milletvekili Christoph Degen (15/09/2017 tarihinde)
Milletvekili Günter Rudolph	Milletvekili Uwe Frankenberger
	Milletvekili Heike Habermann
	Milletvekili Karin Hartmann
	Milletvekili Rüdiger Holschuh (03/11/2017 tarihinde)
	Milletvekili Gerhard Merz (26/04., 25/08. ve 03/11/2017 tarihlerinde)
	Milletvekili Marius Weiß (15/09/2017 tarihinde)
	Milletvekili Turgut Yüksel

BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonu

Asli Üyeler	Temsilcileri
Milletvekili Jürgen Frömmrich	Milletvekili Angela Dorn (06/03/2017 tarihinde)
Milletvekili Daniel May (13/09/2015 tarihine kadar)	Milletvekili Eva Goldbach (13/09/2015 tarihine kadar)
	Milletvekili Daniel May (14/09/2015 tarihinden itibaren)
	Milletvekili Mürvet Öztürk (13/09/2015 tarihine kadar)

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu

Asli Üye	Temsilci
Milletvekili Hermann Schaus	Milletvekili Janine Wissler

FDP (Hür Demokrat Parti) **Fraksiyonu**

Asli Üye	Temsilci
Milletvekili Dr. h.c. Jörg-Uwe Hahn (18/05/2017 tarihinden itibaren)	Milletvekili Dr. h.c. Jörg-Uwe Hahn (06/06/2016 ile 30/09/2016 tarihleri arasında; 09/02/2017 tarihinde)
Milletvekili René Rock (17/05/2017 tarihine kadar)	Milletvekili Florian Rentsch (05/06/2016 tarihine kadar ve 30/09/2016 ile 17/05/2017 tarileri arasında, 09/02/2017 tarihi hariç)
	Milletvekili René Rock (18/05/2017 ile 05/2018 tarihleri arasında)
	Milletvekili Jürgen Lenders (09/05/2018 tarihinden itibaren)

VI. Başkan, Başkan Yardımcısı, Raportör, Sözcüler

Araştırma Komisyonu, kurucu oturumda Milletvekili Hartmut Honka'yı (CDU) başkan[23], Milletvekili Günter Rudolph'u (SPD) başkan yardımcısı ve Milletvekili Daniel May'ı (BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN) raportör olarak seçti.[24]

4 Aralık 2015 tarihli oturumda Milletvekili May'ın asli üyelikten çıkmasıyla, Milletvekili Jürgen Frömmrich'i (BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN) yeni raportör olarak seçti.[25]

Araştırma Komisyonu'nun başkanı Milletvekili Hartmut Honka 27 Temmuz 2015 ve 4 Aralık 2016 tarihleri haricinde Araştırma Komisyonu'nun bütün oturumlarını yönetti. 27 Temmuz 2015 ve 4 Aralık 2016 tarihli oturumlar Başkan Yardımcısı olan Milletvekili Günter Rudolph'un başkanlığında gerçekleşti.

Fraksiyonların sözcü olarak tayin ettiği kişiler:

Milletvekili Holger Bellino (CDU) (Hıristiyan Demokrat Birliği)

Milletvekili Nancy Faeser (SPD) (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) (19/04/2015 tarihine kadar ve 11/04/2016 tarihinden itibaren)

Milletvekili Günter Rudolph (SPD) (20/04/2015 ile 10/04/2016 tarihleri arasında)

Milletvekili Jürgen Frömmrich (BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN) (BİRLİK 90/YEŞİLLER)

Milletvekili Hermann Schaus (DIE LINKE) (SOL PARTİ)

Milletvekili Dr. h.c. Jörg-Uwe Hahn (FDP) (Hür Demokrat Parti) (18/05/2017 tarihinden itibaren)

Milletvekili René Rock (FDP) (17/05/2017 tarihine kadar).

VII. Başkanın Bilimsel Araştırma Görevlileri ve Araştırma Komisyonu'nun Sekretaryası

Eyalet Meclisi Başkanlığı, Araştırma Komisyonu'na yönelik 8 Temmuz 2014 tarihli oturumunda, Araştırma Komisyonu başkanının emrine üç görevli ve her fraksiyonun emrine birer görevli verme kararı aldı.[26]

---

[23] Oturum Protokolü UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 4.
[24] Oturum Protokolü UNA/19/2/1– 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 5.
[25] Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 2.
[26] Oturum Protokolü UNA/19/2/2 – 16/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 6.

Başkan'ın bilimsel araştırma görevlileri olarak aşağıda yer alan kişiler çalışma yürüttüler:

Bölge Mahkemesi Başkan Yardımcısı Beate Mengel (08/09/2014'den itibaren),

Yerel Mahkeme Hakimi Wieland Stötzel (09/03/2015 ile 31/08/2016 arasında),

Üst Düzey Bakanlık Memuru Anja Steinhofer-Adam (09/03/2015 ile 17/04/2015 arasında),

İdari ve Hukuk İşleri Şefi Dr. Florian Holstein (20/04/2015 ile 10/06/2016 arasında),

İdari ve Hukuk İşleri Şefi Konstantinos Savvidis (11/06/2016'den itibaren),

Bölge Mahkemesi Hakimi Dr. Sebastian Schalk (01/09/2016'den itibaren).

Araştırma Bürosu'nun çalışma bürosunu aşağıda adı geçen kişi yönetti

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Heike Schnier

Komisyon'a aşağıda adı geçen kişiler destekte bulundular:

Adliye Başsekreteri Klaus Richter (15/04/2016 tarihinden itibaren),
İdare Memuru Annette Czech.

VIII. Fraksiyonların Tayin Edilmiş ve Yetkilendirilmiş Görevlileri

Fraksiyonlar Araştırma Komisyonu'na aşağıdaki fraksiyon temsilcilerini tayin etmişlerdir:

CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) **Fraksiyonu:**
Johannes Keßner (17/12/2014 tarihine kadar)
Florian Schönwetter
Rebeca Kleinschmidt (17/12/2014 tarihinden itibaren)

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) **Fraksiyonu:**
Lena Kreutzmann
Gert-Uwe Mende
Dr. Johannes Barrot (14/10/2014 ile 31/05/2016 tarihleri arasında)

Dr. Daniela Cernko (01/06/2016 tarihinden itibaren)

Lisa Ensinger

BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonu:

Rolf Krämer (04/03/2015 tarihine kadar)

Dr. Frederik Rachor (14/10/2014 tarihinden itibaren)

Marko Gvero (05/03/2015 ile 10/03/2017 tarihleri arasında)

Juliane Stephan (11/03/2017'den bu yana)

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu:

Kim Svenja Abraham

Adrian Gabriel

Milena Hildebrand (14/10/2014 tarihinden itibaren)

FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu:

Jascha Hausmann (31/10/2017 tarihine kadar)

Guido Kosmehl (01/11/2014 tarihinden itibaren).

Dr. Sebastian Becker (01/11/2017 ile 31/12/2017 tarihleri arasında)

Martin Weidenauer (01/01/2018 ile 11/05/2018 tarihleri arasında)

Bérénice Münker (18/05/2018 tarihinden itibaren)

Fraksiyonların tayin edilmiş görevlileri dosyaları inceleme olanağı bulmuş ve Araştırma Komisyonunu'nun kamuya açık ve açık olmayan oturumlarına katılabilmişlerdir. Ayrıca –kamuya açık olmayan oturumlar dahil olmak üzere- Fraksiyonların basın sözcülerine oturumlara katılma izni verilmiştir.[27]

IX. Eyalet Hükümet'nin Görevlileri

Aşağida adı belirtilen Hessen Eyalet Hükümeti görevlileri Araştırma Komisyonu'nun Sekreterliğine yazıyla atanmışlardır ve kendilerine kurumlarının temsilcileri olarak Araştırma Komisyonu'nun oturumlarına katılma yetkisi verilmiştir:

[27] Oturum Protokolü UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 13.

Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü

Üst Düzey Bakanlık Memuru Dr. Stefan Wernitz

Üst Düzey Bakanlık Memuru Frank Hoffmann

Hessen Adalet Bakanlığı

Üst Düzey Bakanlık Memuru Erik Geisler (14/09/2016 tarihine kadar)

Bölge Mahkemesi Hakim Dr. Carl Friedrich Nordmeier (15/09/2016 ile 15/05/2017 tarihleri arasında)

Hakim Johannes Landau (15/04/2015 tarihine kadar)

Üst Düzey Bakanlık Memuru Thomas Beinlich (16/04/2015 tarihinden itibaren)

Bölge Mahkemesi Hakimi Dr. Richard Helwig (16/05/2017 tarihinden itibaren)

Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Roland Wagner (31/07/2016'ya kadar)

İdari ve Hukuk İşleri Şube Müdürü Dr. Eva-Maria Burkard (01/09/2016'den itibaren)

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Simon Grüttner

Üst Düzey Bakanlık Memuru Martin Rössler (21/11/2016'da)

B. Diğer Araştırmalar ve İşbirliği

I. NSU'nun Araştırma Komisyonu'nun Dışında Ele Alınması

Hessen'de Araştırma Komisyonu'nun dışında NSU ve sonuçlarını paralel olarak atanan bilirkişi komisyonu ele alıyordu. Federal Devlet ve Eyaletler düzeyinde NSU kompleksine ilişkin başka Araştırma Komisyonları daha atanmıştı. Ayrıca Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin 6. Ceza Dairesi'nde Beate Zschäpe ve diğerlerine karşı ceza davası görülmekteydi. Bu kurulların her biri işlerini birbirinden bağımsız olarak yürütüyorlardı.

Araştırma Komisyonu talep üzerine bu kurulları, aynı şekilde münferit bir olayda Araştırma Komisyonu'na başvuran soruşturma, anayasayı koruma dairesi makamlarını ve diğer makamları var gücüyle destekledi.

II. Hessen'deki Paralel Bilirkişi Komisyonu

1. Atama ve Görevlendirme

Hessen Eyalet Hükümeti tarafından atanan „17. Seçim Dönemi'nin İkinci Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun Tavsiyelerinin Yerine Getirilmesine İlişkin Bilirkişi Komisyonu"na, başkan olarak emekli Federal Anayasa Mahkemesi Bay Hakim Prof. Dr. Dr. h.c. Hans-Joachim Jentsch olmak üzere, emekli Federal Adalet Bayan Bakanı Prof. Dr. Herta Däubler-Gmelin, emekli Müsteşar Bay Dr. Rudolph Kriszeleit ve emekli Senatör Bay Wolfgang Wieland üyeliğe getirildiler. Kurucu oturum 28 Temmuz 2014 tarihinde gerçekleşti, Komisyon 15 Eylül 2014 tarihine kadar toplam 18 oturum gerçekleştirdi. Komisyon nihai raporunu 12 Ekim 2015 tarihinde açıkladı. Komisyon mutabakatla, Bilirkişi Komisyonu'nun nihai raporunun celp edilmesine ve Araştırma Komisyonu 19/2'nin davasının konusu yapılmasına karar verdi.[28]

2. Çalışmanın Sonucu

Bilirkişi Komisyonu'nun çalışmasının sonuçları 12 Ekim 2015 tarihli bir basın açıklamasında şu şekilde özetlendi:

> *„Hessen Eyalet Hükümeti tarafından atanan Bilirkişi Komisyonu, Hessen'de 17. Seçim Dönemi'nin İkinci Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun (NSU Araştırma Komisyonu ‚Sağcı Terörizm') mutabık kalınan tavsiyelerinin uygulanmasını görev gereği incelemiştir.*
>
> *Komisyon, Hessen Polisi'nin yol gösterici olan pekçok tedbiri konusunda rapor sunabilir. Aşırı sağcılığın teşhisi, personel kazanma ve kalifiye etme ile olay kurbanları ve yakınlarıyla ilişkiler gibi ağırlık konularda ciddi çabalar gösterildi. Özellikle öne çıkartılması gereken konu, ayrıntılı bir şekilde „eski davanın incelenmesi" ve beraberinde, çözülmemiş çok ağır cezai suçların gelecekte ele alınması açısından da yol gösterici nitelikte olan Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından kontrolüdür. Ayrıca devletin korunması alanında da bundan sonra standartlaştırılmış tedbirlerle „önemli derecede kişi potansiyeli" (özellikle elebaşları) gözönüne alınmalıdır. Bu anlamlı ve zorunlu doğrultu, ilave personel olmaksızın yerine getirmesi çok zor olan büyük bir güç gerektirmektedir. Adaletin alanını ilgilendiren öneriler ise başta Federal Devletin yetki alanına girmektedir. Hessen Adalet Makamı söz konusu ise, Komisyon'un değerlendirmesine göre doğru yolda bulunuyor. Devletin korunmasında özel bürolar ve yetkinin toplanması sayesinde yüksek derecede uzmanlaşmanın olduğunu tespit etmek mümkün. Hessen Ceza İnfaz Yasasına yönelik güncel yasa tasarısında da „İnfaz alanında radikalleşme" tehlikesine karşı koymak üzere isabetli tedbirler gözönüne alınmıştır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Hessen de Komisyon'un değerlendirmesine göre, mutabakata varılan tavsiyelere ilişkin ayrıntılı bir fikir teatisine istinaden özellikle bilgi alış verişi, dosya tutma ve veri koruması ile muhbirlerin yönetimi gibi belli başlı konularda çok yararlı tedbirler almıştır. Komisyon, Federal Anayasa Mahkemesi tarafından ifade edilen „bilgisel ayırma prensibi" formülasyondan kaynaklanan kısıtlamalara rağmen, dairenin eskisine göre bugün Polise bilgileri daha istekli ve daha hızlı ilettiği izlenimini edinmiştir. Ancak Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin veri koruma ve dosya inceleme görevleriyle ilgili personel donanımını düzeltilmeye muhtaç görüyor. Ayrıca, gizli içeriklerin sınıflandırılması uygulaması da hala çok kısıtlayıcıdır, bu da Dairenin „Demokrasinin Hizmetkarı" olarak algılanmasına yönelik iletişiminde sınırlandırıcı ve zorlaştırıcı olmaktadır.*

[28] Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016 (kamuya açık olmayan), s. 7.

Komisyon sonuç olarak, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbirlerin görevlendirilmeleriyle ilintili sorunlarla da yoğun olarak ilgilendiğini tespit edebilmektedir. Komisyon, vazgeçilemez istihbarat araçlarının söz konusu olduğu değerlendirmesine katılmaktadır. Bunun için Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi kaynak bilgilerinin gerçekliğinin incelenmesinde ve muhbir ile muhbir yönetimi arasına profesyonel mesafe konulmasında yararlı kontrol mekanizmaları mevcuttur.

Elbette hizmetliler muhbirlerin görevlendirilmeleri esnasında yetkilerin sınırları konusunda tedirginler. Acil olarak hukuki bakımdan netlik kazanılmaya ihtiyaç vardır. Bunun için „Hessen Alleingang"den vazgeçilmelidir. Federal Devlet ve Eyaletlerle birlikte alınmış kurallar gereklidir. Bu, Komisyona araştırması için sunulan yeni bir „Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi Yasası" tasarısı için de geçerli. Komisyonun görüşüne göre, bu tasarı, sunulduğu metniyle Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun mutabık kalınan tavsiyelerini uygulamak için elverişli olmadığından, yeniden incelenmelidir. Bu tavsiyeler, Anayasanın korunması alanında daha büyük ölçüde bir ortaklık meydana getirmeye yöneliktir. „Hessen" tasarısının kendine has özellikleri vurgulaması ve izlediği yol bununla uyuşmamaktadır. Ayrıca tasarının şekillendirilmesinde düzenleme yöntemi açısından da, özellikle yasama yetkisi, norm netliği, görevi tanımı, ve temel hakların korunması, muhbirlerin ve kaynakların korunması konularının ele alınmasıyla ilgili olarak da endişeler bulunmaktadır."

III. Federal Başsavcı'nın Soruşturmaları ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi nezdinde ceza davası

Komisyon, araştırmalar sonucunda Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin 6. Ceza Dairesi'nde Beate Zschäpe v.d. açılan ceza davası ile Federal Başsavcı tarafından destekçi çevreye ilişkin halen yürütülen soruşturmaların tehlikeye atılmaması gerektiği konusunda görüş birliği içerisindeydi. Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde mevcut bulunan dava dosyaları Ceza Dairesi Başkanı ile anlaşmaya varılarak Karlsruhe'de bulunan Federal Başsavcı'nın odalarında gözden geçirildi. Aynı şekilde, Münih Eyalek Yüksek Mahkemesi'nin konu dosyasına dahil olmayan, Federal Başsavcı'nın NSU kompleksine yönelik konu dosyaları, iz dosyaları, özel yayınlar vs. Hessen'le alakalarına ilişkin gözden geçirildiler. Federal Yargıtay'da Federal Savcı Dr. Herbert Diemer ve Federal Yargıtay'da Federal Savcı Walter Hemberger Komisyon huzurunda tanık olarak beyanda bulundular. Bu sırada Federal Yargıtay'da Federal Savcı Dr. Diemer destekçi çevresinde halen devam eden soruşturmalara ilişkin de görüş bildirdi.

IV. Diğer Eyaletlerin ve Federal Devletin Araştırma Komisyonları

1. Sonlandırılan Araştırma Komisyonları

Aşağıda yer alan Federal Devlet ve diğer Federal Eyaletlerin araştırma komisyonları halihazırda sonlandırılmıştı veya araştırmalarını komisyon çalışması sırasında sona erdirmişlerdi:

Thüringen I[29]

[29] Thüringen Eyalet Meclisi'nin 5. Seçim Dönemi 1. Araştırma Komisyonu'nun raporu, Drs. (basım) 5/8080.

Saksonya I[30]

Bavyera[31]

Baden-Württemberg I[32]

Kuzey Ren Vestfalya [33]

Almanya Federal Meclisi.[34]

2. Paralel Yürütülen Araştırma Komisyonları

Aşağıda yer alan araştırma komisyonları bu raporun yayınlanmasına kadar çalışmalarını henüz sona erdirmemişlerdi:

Baden-Württemberg II[35]

Thüringen II[36]

Saksonya II[37]

Brandenburg[38]

Mecklenburg-Vorpommern (İçişleri ve Avrupa Komisyonunun Alt Komisyonu).[39]

3. İşbirliği

Komisyon tanıkların ifade tutanaklarını, Baden-Württemberg, Kuzey Ren Vestfalya, Saksonya, Brandenburg ve Thüringen Eyaletlerinin araştırma komisyonlarınkileriyle değişti. Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun tutanakları 16 Aralık 2015 tarihli yazıyla talep edildi, ama Almanya Federal Meclisi'nin Komisyon Sekreterliği tarafından ancak Mart 2017'te teslim edildi ve buradaki Komisyonda nihayet Mayıs 2017'de bütünüyle sunuldu.

---

[30] Saksonya Eyalet Meclisi'nin 5. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun raporu, Drs. (basım) 5/14688.
[31] Bavyera Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi Araştırma Komisyonu'nun Drs. (basım) 16/13150, Drs. (basım) 16/17740 hakkında nihai raporu.
[32] Baden-Württemberg Eyalet Meclisi'nin 15. Seçim Dönemi Araştırma Komisyonu'nun Drs. (basım) 15/6049, Drs. (basım) 15/8000 hakkında raporu ve karar önerisi.
[33] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 16/14400.
[34] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin 2. Araştırma Komisyonu ile 18. Seçim Dönemi'nin 3. Araştırma Komisyonlarının nihai raporları, Drs. (basım) 17/14600 ve 18/12950.
[35] Baden-Württemberg Eyalet Meclisi'nin 21/07/2016 tarihli basın açıklaması 48/2016.
[36] Thüringen Eyalet Meclisi'nin 6. Seçim Dönemi'ndeki kararı, Drs. (basım) 6/314.
[37] Saksonya Eyalet Meclisi'nin 6. Seçim Dönemi'nde DIE LINKE (SOL PARTİ) ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonlarının acil talebi, Drs. (basım) 6/1241.
[38] Brandenburg Eyalet Meclisi'nin 6. Seçim Dönemi'ndeki kararı, Drs. (basım) 6/3993-B.
[39] Mecklenburg-Vorpommern Eyalet Meclisi'nin Açıklaması, https://www.landtag-mv.de/landtag/ausschuesse/ausschuesse/innen-europaausschuss/nsu-unterausschuss.html, son sorgulama tarihi 6 Mart 2018.

Komisyon, bilirkişi olan tanıklar olarak Almanya Federal Meclisi ile Hür Thüringen Eyaleti'nin Araştırma Komisyonları'nın üyelerini aşağıda belirtildiği şekilde dinledi:

20/04/2015 tarihli 17. Oturumda

Clemens Binninger, Almanya Federal Meclisi üyesi
Dr. Eva Högl, Almanya Federal Meclisi üyesi
Petra Pau, Almanya Federal Meclisi üyesi

27/04/2015 tarihli 18. Oturumda
Wolfgang Wieland, emekli Almanya Federal Meclisi üyesi
Dorothea Marx, Thüringen Eyalet Meclisi üyesi

15/06/2015 tarihli 21. Oturumda
Hartfrid Wolff, emekli Almanya Federal Meclisi üyesi

C. Araştırmanın Temelleri

I. Araştırma Komisyonu'nun Çalışmasının Hukuki Temelleri

1. Anayasa Hukukukuyla İlgili Temeller

Hessen Eyaleti'nin Anayasası'nın 92. Maddesi Hessen Eyalet Meclisi'nin bir araştırma komisyonu ataması ve usulüne ilişkin anayasa hukukuyla ilgili temellerini oluşturmaktadır. Hessen Anayasası'nın 92. maddesi şöyledir:

> *(1) Eyalet Meclisi, üyelerinin yasal sayısının beşte birinin talebi ile, Araştırma Komisyonları kurmakla yükümlüdür. Bu komisyonlar, kendilerinin veya talepte bulunanların önemli gördükleri delilleri kamuoyu önündeki duruşmalarla toplar. Üçte iki çoğunlukla kamuoyuna kapalı tutabilirler. Usulleri ve üye sayısı İçtüzükle düzenlenir.*
>
> *(2) Mahkemeler ve idari makamlar, bu Komisyonların bilgi alma ve delil toplama taleplerini yerine getirmekle yükümlüler; makamların ve kamu kurumlarının dosyaları talep üzerine teslim edilir.*
>
> *(3) Komisyonların ve talepte bulundukları makamların delil toplamasına ilişkin olarak ilgili Alman Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri geçerlidir, ancak posta gizliliği bundan etkilenmez.*

Hessen Eyalet Meclisi'nin İçtüzüğü Madde 54 bu konuda şunu öngörmektedir:

Araştırma Komisyonlarının atanması, birleşimi ve görevleri Hessen Anayasasına ve yürürlükteki yasalara tabidir.

2. (Değiştirilmiş) PAB Kuralları

Bu arka planda Araştırma Komisyonu 1 Temmuz 2014 tarihli 1. oturumunda oy çokluğu ile aşağıdaki kuralları kararlaştırmıştır („PAB Kuralları"):

PAB Kuralları –Almanya Federal Meclisi'nde Araştırma Komisyonlarının Atanması ve Usulüne İlişkin Yasa Tasarısı- adı verilen kurallara göre amacına uygun kullanımla ve aşağıda yapılan değişikliklerle hareket edilecektir:

1. Madde 4 Fıkra 3 ile ilgili açıklık – Temsiliyet:
Araştırma Komisyonu üyeliği için genel temsiliyet vardır.

2. Madde 10 Fıkra 2 ile ilgili tamamlama – Protokol tutma:
Tanıkların ifadelerinin alınması sırasında kelime kelimesine protokol tutulacaktır, dahili danışmanlıklarla ilgili –Komisyon başka türlü kararlaştırmadığı takdirde- analitik protokoller tutulacaktır (kısa raporlar). Protokol tutma amacıyla tanık ifadelerinin ses kayıt cihazına kaydedilebilir.

3. Madde 12 Fıkra 1 ile ilgili tamamlama – Delil kararlarının sunulması:
Delil talepleri, sunuldukları oturumun kısa raporunda basılır ve derhal karar verilmediği takdirde, bir sonraki oturumun gündemine alınır. Delil talepleriyle ilgili olarak sunulduğu oturumda, eğer herhangi bir komisyon üyesi itirazda bulunmazsa, karar verilebilir.

4. PAB Madde 17 ile ilgili değişiklik – Soru hakkı:
Sorgulamayı Başkan başlatır. Daha sonra soru hakkı güçleri oranında fraksiyonlara geçer. İlk iki soru çemberinde soru hakkı süresi fraksiyon başına 15 dakika ile sınırlandırılır. Daha sonra sınır yoktur.
Başkanın uygun olmayan veya konuya ilişkin olmayan soruları reddetme hakkı vardır.
Soruların geçerliliği konusunda kuşku olması halinde ve Başkan tarafından reddinin hukuki yönü ile ilgili kuşku olması halinde, Araştırma Komisyonu üyelerin talebi üzerine bir danışma oturumu karar verir; bir sorunun reddi mevcut üyelerin üçte iki çoğunluğunu gerektirir.
Eğer Araştırma Komisyonu daha önce cevabı verilmiş bir sorunun geçersiz olduğunu karar verirse, Araştırma Komisyonu raporunda soru ve cevaba atıfta bulunulamaz.

5. PAB Madde 23 ile ilgili tamamlama – gizliliği gerektiren gerçekler ve ara rapor:
Rapor ve önerinin gizliliği gerektiren gerçekleri içermemesi gerekir. Ancak böyle bir gerçeğe atıfta bulunulmadığı takdirde gerçeklerin anlaşılması zorlaşıyorsa, gizlilik gerektiren gerçekler özel olarak ifade edilecektir, bu ifadeler gizli tutulacaktır.

Araştırma Komisyonu'nun araştırma görevini seçim dönemin sona ermeden tamamlayamayacağı düşünüldüğü takdirde, Eyalet Mecilisi'nin usulün ve araştırma sonucunun o ana kadarki seyri hakkında bir konuyla ilgili raporunu eyalet Meclisi'ne sunmakla yükümlüdür.

6. Oturum yapılmasını zorlama hakkı:
Başkan, gündemi belirtmek suretiyle Araştırma Komisyonu'nu toplantıya çağırır. Başkan bir oturuma, karar verilen tarih dışında, ancak Araştırma Komisyonu tarafından aydınlatılmakla yükümlü olunan olay esasının temelde zora gireceği veya olumsuz etkileneceği tehlikesinin olduğu şartlar oluştuğu takdirde, çağırma hakkı vardır.
Eğer komisyon üyelerinin en az beşte biri yukarıda belirtilen nedenden ötürü, tehlikeyi ve şartları belirtmek koşuluyla, çağırmayı talep ediyorsa, on gün içerisinde toplantıya çağırmakla yükümlüdür.[40]

[40] Oturum Protokolü UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 5 sonraki.

Araştırma Komisyonu, 25 Eylül 2014 tarihinde gerçekleşen 5. Oturumunda PAB Kuralları Madde 7'de aşağıdaki Fıkra 4'ü eklemiştir:

> *Araştırma Komisyonu, hazırlık amacıyla dışarıdan uzmanlık bilgisinden yararlanabilir.*[41]

Komisyon 26 Şubat 2016 tarihli 35. Oturumunda aşağıdaki değişikliği yapma kararı almıştır:

> *Komisyon için uyarlanmış PAB Kuralları Madde 20 Fıkra 1, „Bonn Yerel Mahkemesi" ifadesi, „Wiesbaden Yerel Mahkemesi" ifadesi ile yer değiştirmiştir.*[42]

3. Tamamlayıcı Kurallar

Tamamlayıcı Kurallar olarak şu hükümler uygulanmıştır:

- Hessen Eyalet Meclisi'nin 16 Aralık 1993 tarihli İçtüzüğü[43]
- Hessen Eyalet Meclisi'nde Gizlilik dereceli şeylerle ilgili kullanım kuralları[44]
- Hessen Eyalet Meclisi'nin Arşivine Yönelik Kullanım Yasası[45]
- Hessen Eyaleti için 22 Şubat 2010 tarihli Gizlilik dereceli şeyler talimatı[46]

4. Usül Esasları

Hessen Araştırma Komisyonu, Hessen Anayasası Maddesi 92 Fıkra 3 uyarınca davayı Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) uygun olarak yürüttü. Deliller Alman Ceza Muhakemesi Kanunu Madde 250 Doğrudan Doğruya Oluş İlkesi'ne göre toplandı. Delil toplama işlemleri esas olarak kamuya açık oturumlarda gerçekleşti. Araştırma Komisyonu, yalnızca bazı istisnai durumlarda kamuya kapalıydı. Tanıkların ifadeleri genellikle ilk önce kamuya açık oturumlarda, ardından da, gerekli görüldüğü takdirde, kamuya açık olmayan ve /veya gizli başka bir oturum kısmında alındı. Komisyon, ifade izinlerinin verilmesi nedeniyle tanıklar Sebastian S. ve M.S.'nin ifadelerini 18 Nisan 2016 ile 19 Mayıs 2017 tarihlerinde kamuya açık olmayan ve VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılan oturumda alabilmiştir.

---

[41] Oturum Protokolü UNA/19/2/5 – 25/09/2014 (kamuya açık olmayan), s. 5.
[42] Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 8.
[43] Hessen Eyaleti Yasa ve Yönetmelikler Resmi Gazetesi (GVBl) Kısım I, s. 628, 18 Ocak 2014 tarihli Eyalet Meclisi kararı ile yürürlüğe girdi ve değiştirildi (Hessen Eyaleti Yasa ve Yönetmelikler Resmi Gazetesi (GVBl), s. 49) ve 27 Mayıs 2015 tarihli Eyalet Meclisi kararı ile değiştirildi (Hessen Eyaleti Yasa ve Yönetmelikler Resmi Gazetesi (GVBl), s. 222).
[44] Eyalet Meclisi Gizlilik dereceli şeylere dair yönetmelik 1986, Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü (GOHLT) Madde 112 Ek 2.
[45] Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü (GOHLT) Madde 112 Ek 3.
[46] Hessen Eyaleti Resmi Gazetesi Baskı No. 13/2010, s. 934.

Dava görüşmeleri PAB Kuralları Madde 8 Fıkra 4'e göre kamuya açık gerçekleşmemiştir.

Bilirkişilere soru sorulması ilk önce Başkan tarafından ve ardından söz alma sıralarına göre fraksiyonlar tarafından gerçekleştirildi. Komisyon, tanıkların ifadelerinin alınmasını, Komisyon için değiştirilmiş olan PAB Kuralları Madde 17'ye göre gerçekleştirdi.

II. Gizliliğin Korunması

1. Genel Giriş

Araştırma Komisyonu'nun çalışmasına, araştırma konusu açısından, devlet yararı için özel koruyucu tedbirlerle yetkisiz kimselerden gizli tutulması gereken hususlar damga vurdu. Çünkü, gizli tutulması gereken bilgilerin açığa çıkması Federal Devletin veya bir Eyaletin selametini (devletin selameti) tehkileye sokabilir.[47] Federal Devletin veya bir Eyaletin selameti, parlamenter hükümet sisteminde yalnızca hükümete değil, hükümetle parlamentoya birlikte emanet edilmiştir.[48] Her ikisinin de görev sırlarının açığa çıkmasına karşı etkin önlemler almak zorundadır. Devletin selameti açısından gizli tutulması gereken belgelerin önemine göre, Komisyon'a çeşitli gizlilik derecelerine sahip dosyalar sunuldu.

Buna karşın şahsi sırların korunması tek başına Araştırma Komisyonu tarafından sağlanmalıydı. Kurumlar arasında üçüncü kişilerin özel çıkarları, veri koruma tüzüklerine uygun olarak veya, inceleme için bir hukuki dayanağın olması zorunluluğuyla korundu. Ancak, araştırmaya konu dosyalar böyle bir özel hukuka uygunluk normu olmaksızın Araştırma Komisyonu'nun erişimine sunuldu. Bu, Anayasa'nın (GG) bilgisel açıdan özerkli hakkının Madde 1 Fıkra 1 ile bağlantılı Madde 2 Fıkra 1 uyarınca dosyaları teslim eden daire açısından dosyaların sınıflandırılmasının herhangi bir rolünün olmadığı anlamına gelmektedir. Ancak, sınırsız bir şekilde kişisel veya kişiselleştirilebilen verilerin ortaya çıkarılması, kaydedilmesi, kullanılması ve iletilmesine karşı koruma konusu parlamenter araştırma komisyonları tarafından da dikkate alınmalıdır.[49] Çünkü bunlar da kamu gücü kullanırlar.[50]

---

[47] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 17/07/1984 tarihli karar - Esas no 2 BvE 11/83, 2 BvE 15/83 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 67, 100, 134 devamı, „Flick").

[48] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 17/07/1984 tarihli karar - Esas no 2 BvE 11/83, 2 BvE 15/83 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 67, 100, 136, „Flick").

[49] Glauben/Brocker, Federal ve Eyalet Meclislerinde, Meclis Araştırma Komisyonları Hukuku, 3. Baskı 2016, Bölüm 11, Kenar no. 10. Dosyaların iletildiği makam, esas olarak dosyaların tutulduğu makamın sahip olduğu aynı korumaya sahip olmak zorundadır. Bu Hükümet ve Meclis arasındaki ilişkide de geçerlidir.

[50] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 17/07/1984 tarihli karar – Esas No. 2 BvE 11/83, 2 BvE 15/83 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 67, 100, 142, „Flick"); Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 01/10/1987 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 1178/86, 2 BvR 1179/86, 2 BvR 1197/86 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 77, 1, 46, „Neue Heimat").

Teslim eden daireler tarafından sınıflandırmada, devletin korunması menfaati belirleyici olurken, Eyalet Meclisi ve de Araştırma Komisyonu, şahsi sırların korunması konusunda kendisi karar almak durumunda kaldı.

2. Araştırma Komisyonu'nun Donanımı

Araştırma Komisyonu'nun oturum salonu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'yle anlaşmaya varılarak, içerisinde gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırılmış (gizlilik dereceli şey-GİZLİ olarak sınıflandırılan oturum) eşyaların da ele alınmasına yönelik oturumların da yapılabileceği şekilde donatılmıştır. Kamuya açık olarak yapılacak oturumlara yönelik yan oda ile aradaki duvar kaldırılmıştır. Burada 96 dinleyiciye ve on basın temsilcisine yetecek sayıda koltuk tahsis edilmiştir.[51]

Özellikle gizlilik dereceli şey (VS) olarak sınıflandırılmış dosya materyalinin muhafazası altı çalışma yerine sahip güvenli özel bir oda hazırlanmıştır. VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyalara inceleme konusunda, komisyon üyeleri, bunların temsilcileri ile fraksiyonların güvenlik incelemesi yapılmış görevlileri, önceden bildirilmek suretiyle, normal mesai saatleri içerisinde yine güvenlik incelemesi yapılmış olan Başkan'ın bilimsel araştırma görevlisinin veya komisyon çalışma bürosunun görevlilerinin huzurunda yetkiliydi.

Başkan'ın ve fraksiyonun bilimsel araştırma görevlileri ile stenografik hizmet biriminin çalışanların kullanımına, gizlilik dereceli şeylerin muhafazası için özel emniyet altına alınmış bir VS (Gizlilik dereceli şeyler için) güvenli çelik dolabı sunulmuştur. Bu kişilere ayrıca, Hessen Parlamentosunda Gizlilik Dereceli Şeylere Dair Yönetmeliğe göre kontrol edilmiş, ayrı bir sürücüsü, yazıcı ve diğer aksesuarlara sahip bir notebook verilmiştir.

3. Gizliliğin Korunması Kuralları

Araştırma Komisyonu, 17 Aralık 2014 tarihli 7. Oturumunda mutabakata dayalı olarak VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) şeklinde sınıflandırılmış dosyaların celbine ilişkin aşağıdaki hükümleri kararlaştırmıştır:

> ***Madde 1 „VS-Nur für den Dienstgebrauch (Gizlilik dereceli şey-Sadece Hizmete Özel)" dosyaların kullanımı (17/12/2014 tarihinde kararlaştırılmıştır)***
> *(1) Her fraksiyon, „VS-Nur für den Dienstgebrauch (Gizlilik dereceli şey-Sadece Hizmete Özel)" şeklinde işaretlenmiş dosya kısımlarını, tekrar çoğaltmaya karşı özel olarak korumalı dijital formda veya basılı halde alacaktır.*

[51] Oturum Protokolü UNA/19/2/4 – 22/09/2014 (kamuya açık olmayan), s. 10.

(2) Bu dosyalar kilitli çelik dolaplarda muhafaza edilecektir. Anahtarlar Fraksiyonların ve Başkanın yetkili görevlileri ile Araştırma Komisyonu'nun başkanı ve yönetimi tarafından muhafaza edilecektir. Çelik dolaplar kilitli odalarda bulundurulacaktır.[52]

Araştırma Komisyonu 13 Ocak 2015 tarihinde aşağıdaki Gizliliğin korunması kurallarını karar altına almıştır:

Madde 2 „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyaların kullanımı

(1) „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış olan dosyalar ayrı bir dosya odasında muhafaza edilecektir ve burada incelemeye yönelik hazır bulundurulacaktır. Bu dosyalar yalnızca Araştırma Komisyonu'nun görevlileri veya yönetiminin huzurunda incelenebilecektir.
(2) „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış olan dosyalardan aynı derecede sınıflandırılmış, kamuya açık olmayan oturumlarda kullanılmak üzere notlar çıkartılabilir. Bu notlar, özel korumalı bilgisayarlar ve depolama araçları, görevlilerin odalarında bulunan kasalarda muhafaza edilecektir. Bunun haricinde Gizlilik dereceli şeylere dair yönetmelik Madde 8 Eyalet Meclisi 1986 geçerlidir.
(3) „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış olan dosyaların kullanımında yalnızca bunun için kullanıma sunulan özel korumalı bilgisayarlar ve stenografik hizmet birimin buna uygun cihazları kullanılabilir. Elektronik kayıt ve iletiye yönelik cihazlar bu odada bulundurulamaz.
(4) Kişisel, ticaret veya şirket sırlarının korunmasına yönelik dosya ve diğer belgelerin gizli tutulması gerektiği durumlarda, Komisyon, bu bilgilerin belirli bir gizlilik derecesi (VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986 Madde 3) ile kullanılmalarını kararlaştırmıştır. Cümle 1 uyarınca kararlaştırmadan önce Başkan geçici bir sınıflandırma yapabilir.
(5) Farklı sınıflandırmalarda bir dosyanın gizlilik dercesi en üst sınıflandırmaya göre belirlenir.

Madde 3 Yetkili Kişiler

(1) Talep edilen dosyaları incelemeye, Araştırma Komisyonu'nun üyelere ve üyelerin vekilleri, fraksiyonların tayin edilmiş görevlileri, Eyalet Hükümet görevlileri, Eyalet Meclisi bürosunun tayin edilmiş görevlileri, Başkan'ın görevlileri ile, Araştırma Komisyonu tarafından „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyaları inceleme hakkını tanımış olduğu kişiler yetkilidir.
(2) Araştırma Komisyonu, „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)"in kullanımı konusunda yetkiye sahip bilirkişilerin dosya kısımlarını incelemelerine olanak tanıyabilir.
(3) Yukarıda belirtilen maddeler uyarınca inceleme yetkisine sahip kişilere inceleme başlatılmadan önce, gizlilik ilkesi ihlalinin cezaya tabi olduğu hususunda açıklamada bulunularak yazılı bir beyan verdirmek suretiyle resmi olarak yükümlü kılınacaklardır.

Madde 4 Dellillerin Toplanmasında ve Kaydedilmesinde Gizlilik

(1) Delillerin toplanması, esas olarak kamuya açık oturumlarda, sınıflandırılmış dosyalarda ise gizlilik derecelerine uygun şekilde gerçekleşir. Münferit durumlarda Araştırma Komisyonu üyelerinin üçte ikisinin çoğunluğuyla gizlilik korunması nedenleriyle oturumların kamuya açık olmamasına veya sınıflandırılmasına karar verebilir. Dosyaların kullanımı ve „VS-Nur für den Dienstgebrauch (Gizlilik dereceli şey-Sadece Hizmete Özel)" gizlilik derecesine sahip dosyalara ilişkin ifadeler esas olarak kamuya açık oturumlarda, genel gizlilik yükümlülükleri korunarak gerçekleşir. PAB Kuralları Madde 8 bundan etkilenmez.
(2) Kamuya kapalı olarak gerçekleşen oturumlarda bir protokol hazırlanır. Komisyon, yalnızca kararların tutanağa geçirilmesine karar verebilir. Gizlilik dereceleri tutanakları, raporları veya diğer kayıtları da kapsar.

Madde 5 Gizli Dereceli Şeylere Dair Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986 Geçerliliği

[52] Oturum Protokolü UNA/19/2/7 – 17/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 7.

Bu Gizliliğin Korunması Kuralları'nda içerilmeyen kurallar hususunda, Hessen Eyalet Meclisi'nin yetki alanındaki Hessen Parlamentosunda gizli dosyalarla ilgili kullanım kuralları geçerlidir. (Gizli Dereceli Şeylere Dair Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986).[53]

4. Sınıflandırılmış Oturumlar

Delillerin toplanması esas olarak kamuya açık oturumlarda gerçekleşmiştir. VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) veya daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyaların içerikleri ele alındığında, Komisyon üçte iki çoğunluk kararıyla oturumları kamuya kapalı gerçekleştirdi ve gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırdı. Bu işlem iki aşamalı işlemle gerçekleşti: İlk önce oturumun kamuya kapalı yürütülmesine karar verildi, ardından da PAB Kuralları Madde 8 Fıkra 5'e göre kişiye özel/gizli veya gizli ilan edildi.

Komisyon, aşırı sağcı kesimle bağlantıları olan tanıklar konusunda, eğer bu tanıklar Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski muhbirleri olarak ketumiyet yükümlülüğüne tabi olmadıkları müddetçe, VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) veya daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyalarla karşı karşıya bırakmama/yararlandırmama konusunda anlaşmaya vardı.[54]

5. Gizli Tutma Yükümlülüğü

Komisyon 17 Aralık 2014 tarihli oturumda oybirliğiyle aşağıda yer alan yükümlülük kararını aldı:

Ceza Yasası (StGB) Madde 353b Fıkra 2 No. 1 Uyarınca Yükümlülük Kararı
Araştırma Komisyonu'nun üyeleri ve üyelerin vekilleri, fraksiyonların tayin edilmiş görevlileri, Eyalet Hükümet görevlileri, Eyalet Meclisi bürosunun tayin edilmiş görevlileri ve Başkan'ın hukuki görevlileri ile, Araştırma Komisyonu'nun „VS-Vertraulich (Gizlilik dereceli şey-Özel)" ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyaları inceleme hakkını tanımış olduğu kişiler, Ceza Yasası Madde 353b Fıkra 2 No. 1 Uyarınca özellikle gizli tutma konusunda yükümlüdürler.[55]

Fraksiyonların görevlilerine, çalışma bürosuna ve Başkana VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) veya VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış dosyaları incelemelerine veya aynı derecedeki oturumlara katılmalarına izin verilmeden önce, Hessen Emniyet Kontrolleri Yasası'na göre güvenlik incelemeleri gerçekleştirilmiştir (Madde 8, Ü2 Düzeyi).

[53] Oturum Protokolü UNA/19/2/8 – 13/01/2015 (kamuya açık olmayan), s. 10 devamı.
[54] Oturum Protokolü UNA/19/2/32 – 18/01/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 12.
[55] Oturum Protokolü UNA/19/2/7 – 17/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 16, 54.

6. Dosya Sınıflandırması

a. Dosya Teslim Eden Daire Tarafından Sınıflandırma

Gizlilik dereceli şey şeklindeki dosyaların sınıflandırılması, Hessen Eyalet Meclisi Gizlilik Dereceli Şeylere Dair Yönetmeliği (VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelikleri Eyalet Meclisi 1986) Madde 4 Fıkra 4'e göre dosyaları teslim eden („çıkaran") daire tarafından gerçekleştirildi. Bu sınıflandırma için belirleyici olan devletin yararı olmuştur. VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986, gizlilik dereceli şeyler için gizlilik derecesini dörde ayırmaktadır:

> ***Madde 3 Gizlilik Dereceleri***
> *(1) Gizlilik dereceli şeyler, gerekli olan korunma derecelerine uygun olarak, aşağıda yer alan gizlilik derecelerine göre sınıflandırılacaktır:*
> *1. ÇOK GİZLİ (str. geh.)*
> *Yetkisiz kimseler tarafından öğrenilmeleri halinde Federal Almanya Cumhuriyeti veya Eyaletlerinden birinin varlığını tehlikeye sokulması ihtimali varsa*
> *2. GİZLİ (geh.)*
> *Yetkisiz kimseler tarafından öğrenilmeleri Federal Almanya Cumhuriyeti veya Eyaletlerinden birinin güvenliğini tehlikeye sokabilme, Federal Almanya Cumhuriyeti veya Eyaletlerinden birinin yararına ve itibarına zarar verme ihtimali varsa.*
> *3. VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) (VS-vertr.)*
> *Yetkisiz kimseler tarafından öğrenilmeleri Federal Almanya Cumhuriyeti veya Eyaletlerinden birinin yararına ve itibarına zarar verme ihtimali varsa.*
> *4. VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) (VS-NfD),*
> *1-3 numaralı gizlilik derecelerine dahil olmayan bütün gizlilik dereceli şeyler için.*

b. Dosyaların Komisyon tarafından ek sınıflandırılması

Buna karşın Komisyon şahsi sırların korunması konusunda kendisi karar almak durumunda kaldı.[56] Bunun temelini VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986 Madde 13 oluşturuyor.

VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986 Madde 13 şöyledir:

> ***Madde 13 Şahsi Sırların Korunması***
> *(1) Kişisel, ticaret veya şirket sırlarının korunmasına gerek duyulduğu durumlarda, dosyalar, diğer belgeler ve Komisyonların görüşmeleri gizli tutulacaktır. Bu özellikle vergi dosyaları ve dilekçeler için geçerlidir. Eyalet Meclisi veya Komisyonlar, şahsi sırların belirli bir gizlilik derecesine göre (Madde 3) ele alınmalarına karar verebilirler. Bunun haricinde Madde 7 Fıkra 1 Cümle 2 ve 3 uygun şekilde tatbik edilir.*
> *(2) Bu tür dosyaların veya belgelerin incelenmesi yetkili komisyonun üyeleriyle sınırlandırılmıştır. Aynı husus, Fıkra 1 kapsamında gizli tutulması gereken konularda yapılan Komisyon görüşmelerinin tutanaklarının incelenmesi için de geçerlidir. Tutanakların dağıtımı konusunda Komisyon karar verir.*

[56] Bakınız Bölüm Bir, Kısım C. II. 1.

Başkan gelen belgeleri 17 Aralık 2014 ve 13 Ocak 2015 tarihlerinden kararlaştırılan gizliliğin korunması kurallarını gözönünde bulundurarak inceledi ve şahsi sırların korunmasına yönelik Gizliliğin Korunması Kuralları Madde 2 Fıkra 4 Cümle 2'ye göre dosyaların geçici olarak sınıflandırılması hakkını kullandı. Bu şekilde toplam 64 dosya vardı.

7. Dosya teslim eden daire tarafından karalama gerekçesi

Teslim edilen belgelerin bazı kısımları karalanmıştı. Bu karalamalar ekli karalama listelerinde belgelendirilmişti.

Yapılan karalamalara ilişkin Hessen Eyalet Hükümeti 2 Aralık 2015 tarihli yazısında şunları belirtiyordu:

> *„İletilen dosyalar karalamalar içerdiği takdirde, bunlar anayasa hukukuyla ilgili kurallar çerçevesinde ele alındılar. Bir Meclis araştırma komisyonunun delil toplama hakkı sınırlandırmalara tabidir. Bunlar, atama kararında belirlenecek araştırma görevi, kuvvetler ayrılığı ilkesi (yürütme merkezi) ve üçüncü şahısların temel hakları, özellikle bedenin ve hayatın tehlikeye atılmasından kaynaklanabilir. Sonuç olarak, delil toplama hakkının sınırlandırılması, gizli tutulması gereken bilgilerin açığa çıkması neticesinde tehlikeye girebilecek işler durumdaki güvenlik makamlarıyla bunların aynı zamanda diğer makamlarla işbirliği yapma zorunluluğundan kaynaklanabilir (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 67, 100f ve Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 124, 78f).*
>
> *Tek tek kurumlarda dosyalarda ihtiyaç duyulan karalanmalarının temelini oluşturan karalama ilkeleri Federal Anayasa Mahkemesi'nin belirtilen kararlarına dayanmaktadır. Örneğin gizli faaliyetle görevlendirilen kişiler (polisin muhbirleri ve gizli soruşturmacılar, istihbarat muhbirleri, sorumlu kişiler veya iki ülke adına çalışan ajanların isimleri ile kurum içi dosya tedarik numaralarının anlaşılamaz duruma getirilmesi gerekmektedir.*
>
> *Aynı husus, gizli faaliyetle görevlendirilen kişilerin, anlatılan olay esasının resmi olarak sunulması sırasında en azından kendilerine ifşa edilecek çevreler açısından kimliğinin tespitine neden olacak bilgiler için de geçerlidir, çünkü bu nedenle de insanlar tehlikeye düşebilir. Bu durum, kişinin hala güvenlik makamları için çalışıp çalışmadığından bağımsız olarak geçerlidir, çünkü devletin temel hakları koruma yükümlülüğü kişinin çalışması bittikten sonraki süreye de uzanmaktadır. Temel hakları koruma yükümlülüğü aynı şekilde kişinin, hastalıkları, cinsel hayatı veya günlüğünün kayıtları gibi özel hayatına ilişkin bilgilerin özel olarak korunmasını da kapsamaktadır.*
>
> *Güvenlik makamlarının işlerliğiyle ilgili olarak, yetkisiz kimseler tarafından öğrenilmeleri, güvenlik makamlarının, diğer makamlarla işbirliği dahil, işlerliğini büyük ölçüde zorlaştırabilecek veya olanaksız hale getirebilecek bu tür bilgiler özellikle korunmalıdır. Bunlara operatif süreçlerde taktik usulleri, teknik denetim araçlarının yerleştirilmesi, tedarik alanında operatif işler yürüten çalışanların isimleri dahildir. Bu sonuncuda çalışanların temel haklarının da ek olarak gözönünde bulundurulması gerekmektedir.*
>
> *Anayasayı koruma birliği dahilindeki bilgi alışverişi tüm Eyaletlerle Federal Devlet arasında belirlenen kurallara göre gerçekleşir. Bu sayede istihbarat servislerinin işlerliği topluca sağlama alınır ve ilgililerin temel haklarının korunması için standart yüksek düzeyde bir koruma düzeyi sağlanır. Bu ilkelerden sapma kaydedilmesi hukuki sorunların yanı sıra gerçekten istihbarat işbirliğinden dışlanılma korkusu yaratırdı. Kısa süreyle dahi olsa, bunun Hessen'deki güvenlik mimarisi üzerinde büyük etkileri olurdu.*

Bütün işlemler yalnızca biraz önce tarif edilen ilkeler çerçevesinde gerçekleşti. Ek olarak dosya teslim eden dairelerin her birinde münferit olay mütalaası yapıldı. Burada mevcut bulunan detaylı bilgi gerekli olup, özellikle birden fazla dosyaya genel bakış sayesinde temel haklara ilişkin koruma yükümlülüklerinin oluşup oluşmadığının değerlendirilebilmesini olanaklı kılmaktadır."

8. Karalanmamış dosyaların incelenmesi

Komisyon üyeleri, Almanya Federal Meclis'in NSU Araştırma Komisyonu tarafından 17. Seçim Dönemi'nde yürütülen „Treptow Davası"na[57] dayanarak karalanmamış Hessen dosyalarını inceleyebilme olanağı bulmuşlardır. Bunun için, belirgin şekilde Federal Meclis tarafından uygulanan usülün dışına çıkan bir usül seçilmiştir. Komisyon üyeleri „Treptow'da olduğu gibi Anayasayı Koruma dairesine gitmek zorunda olmamaları ve Eyalet dairesi temsilcilerinin çağrı üzerine Eyalet Meclisi'ne gelmeleri sayesinde daha kolay uygulanmakla kalmıyordu; ayrıca yalnızca çok hassas bilgiler değil, yapılan karalamalar da, araştırma konusu tarafından kapatılmadıkları için, incelenebiliyordu. Bu şekilde şeffaflık kazandırılarak karalamaların karalama zorunluluğunun güvenirliliği temin edilmeliydi.

Bu amaca yönelik Komisyon çoğunluğu ile aşağıdaki usül kararlaştırıldı:

„Birinci aşamada Komisyon üyeleri Eyalet Meclisi'nin dairelerinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin karalanmamış dosyalarını inceleme ve karalamaları Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görevlilerine açıklatma olanağına sahip olacaklardır.

İhtiyaç duyulduğunda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, fraksiyonlar tarafından bulunan yerler belirtildikten sonra, tek tek gerekçelerini yazar.

Belirli dosyaların gerekçeli yazılmış nedenlerini talep etme hakkı, Cümle 1 kapsamında önceden bir inceleme gerçekleşmemişse de devam eder.

Bu gerekçeler talep sahipleri için yeterli gelmiyorsa, devam edilecek usül hakkında Komisyonda görüşülür."[58]

Komisyon'a bunun haricinde, özellikle muhbirlerin açık isimlerinin belirtilmiş olması nedeniyle daha fazla gizli tutulma ihtiyacı olan dosyalar sunuldu. Komisyon, bu belgelerin her fraksiyondan birer milletvekili tarafından ve ayrıca Başkan ve vekili tarafından incelenebilmesi konusunda anlaşmaya vardı.[59]

---

[57] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 44 sonraki.
[58] Oturum Protokolü UNA/19/2/32 – 18/01/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 8.
[59] Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 6 sonraki.

9. Yeni Oluşan Gizlilik Dereceli Şeyler

Teslim edilen VS (Gizlilik dereceli şey) dosyalarının işlemleri ve değerlendirmeleri sırasında yeni gizlilik dereceli şeyler oluştu. Örneğin bu dosyalar temelinde delil talebinde bulunuldu, özetler hazırlandı veya oturum hazırlıkları yapıldı ve notlar tutuldu. Komisyon çalışmaları çerçevesinde yeni oluşan bu gizlilik dereceli şeylere yönelik de VS (Gizlilik dereceli şeylere dair) Yönetmelik Eyalet Meclisi 1986'ya göre işlem yapılacaktır.

III. Komisyon Tutanaklarının İşlenmesi

1. Oturum Tutanaklarının Tutulması

Tanıkların ifadelerine ilişkin kelime kelimesine tutulan protokoller hazırlanmıştır. Dahili istişareler ve sözcülerin görüşmeleri analitik tutanaklarda (kısa raporlar) özet halinde tutuldu. Tutanak tutmayı kolaylaştırmak amacıyla oturumlar ses kayıt cihazlarına kaydedilmiştir.l

2. Tutanakların Dağıtımına Yönelik Genel Direktifler

Hessen Eyalet Meclisi Arşivi için Kullanım Yasası (Arşiv Yasası) Madde 5, komisyon tutanaklarının dağıtımına yönelik temeli oluşturuyordu.

Arşiv Yasası'nın Madde 5'i şöyledir:

> ***Parlamenter araştırma komisyonlarının tutanakları***
> *(1) Parlamenter araştırma komisyonlarının oturumlarına ilişkin tutanaklar, komisyonun üyelerine ve üyelerin vekilleri ile fraksiyonların başkanlarına dağıtılır. Komisyon başka kişilere ve yerlere dağıtımına karar verebilir.*
> *(2) Parlamenter araştırma komisyonlarının kamuya açık olmayan oturumlarının tutanakları, araştırmanın devam ettiği sürede, Madde 1'e göre yetkili olanlar haricinda başka kimseler tarafından incelenemez. Araştırmanın sona ermesinden sonra diğer milletvekilleri ve Eyalet Hükümeti üyeleri, ayrıca haklı ilgileri bulunan harici kullanıcılar, bunları inceleyebilir. Bir inceleme talebine ilişkin karar Başkan tarafından verilir. 30 yıllık sürenin bitiminde herkes tarafından incelenebilir.*
> *(3) Parlamenter araştırma komisyonlarının kamuya açık olan oturumlarının tutanakları, araştırmanın sona ermesine kadar, yalnızca komisyonun izniyle incelenebilir. İzin, yalnızca haklı bir ilginin olduğu konusunda inandırıcı bir neden bulunuyorsa ve, özellikle gerçeğin bulunmasına yönelik olarak araştırmaya zarar verebileceği terreddüdünün bulunmadığı hallerde verilir. Tanıklar veya tanıkların hukuk danışmanları kendi açıklamalarına ait tutanakları inceleyeceklerdir. Komisyonun nihai raporunu açıklamasının ardından bu tutanakları herkes inceleyebilir.*

3. Alıcı Çevrelere İlişkin Karar

Araştırma Komisyonu, 1 Temmuz 2014 tarihli birinci oturumunda Arşiv Yasası Madde 5'in haricinde aşağıdaki alıcı çevreleri kararlaştırmıştır:[60]

a) Kamuya açık olmayan oturumlar

- Fraksiyonların tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş görevlilerine,
- Eyalet Hükümeti'nin görevlilerine,
- Eyalet Meclisi Bürosu'nun tayin edilmiş görevlilerine,
- Tanıklara (her biri kendi ifadesini içeren tutanak kısmı olmak üzere) ve
- Oturuma katılmış olmaları şartıyla, ilgililere.

b) Kamuya açık oturumlar

- Yukarıda belirtilenlere,
- Tüm Bakanlıkları (birer suret) ve
- Araştırma Komisyonu ile ilgili olan Eyalet Basın Konferansı üyelerine.

c) Gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırılan oturumlar

VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) olarak sınıflandırılmış belgelerle ilgili kamuya açık olmayan oturum tutanakları yalnızca

- Başkana,
- Başkan'ın vekiline,
- Fraksiyonların sözcülerine,
- Eyalet Hükümeti'nin görevlilelireni ve
- Tanıklara/bilirkişilere (her biri kendi ifadesini içeren tutanak kısmı olmak üzere)

dağıtılır.

Komisyon, VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış oturumların tutanaklarına ilişkin olarak 27 Nisan 2015 tarihli oturumda c) için aşağıdaki tamamlayıcı kuralı karar altına almıştır:[61]

[60] Oturum Protokolü UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 13.
[61] Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 8 sonraki.

VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) ve VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış belgelere ilişkin kamuya açık olmayan oturumların tutanakları yalnızca

- Başkana,
- Başkan'ın vekiline,
- Fraksiyonların sözcülerine,
- Eyalet Hükümeti'nin görevlilerine ve
- Tanıklara/bilirkişilere (her biri kendi ifadesini içeren tutanak kısmı olmak üzere)

Dağıtılır.

4. Alıcı Çevrenin Genişletilmesi

Komisyon, ayrıca 27 Nisan 2015 tarihinde, kamuya açık oturumların tutanaklarını Halit Yozgat ve Enver Şimşek'in mağdur ailelerinin de erişimine sunma kararı aldı.[62]

Komisyon buna ek olarak Federal Devlet ve Eyaletlerin araştırma komisyonlarını desteklemiştir. Bunun için, kamuya açık olan ve olmayan ifade tutanaklarını Federal Meclis'in,[63] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin,[64] Saksonya Eyalet Meclisi'nin,[65] Brandenburg Eyalet Meclisi'nin,[66] Baden-Württemberg Eyalet Meclisi'nin[67] ve Thüringen Eyalet Meclisi'nin[68] NSU Araştırma Komisyonları'na gönderme kararı almıştır.

5. Tutanak İnceleme Talepleri

Tekil şahıslar tutanakları inceleme talebinde bulunduğu takdirde, bu talepler reddedilmiştir, çünkü talep sahipleri Hessen Eyaleti Arşiv Yasası Madde 5 Fıkra 3'e göre haklı bir ilgi kanıtı sunamadıklarından, reddedilmiştir.[69]

---

[62] Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 6.
[63] Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 6.
[64] Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 5.
[65] Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 8.
[66] Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 6.
[67] Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017 (kamuya açık olmayan kısım), s. 10.
[68] Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017 (kamuya açık olmayan kısım), s. 8.
[69] Hessen Eyalet Meclisi Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü 22/04/2016 tarihli yazısı (E135).

IV. Dosyaların ve Diğer Belgelerin Celbi Yoluyla Delil Toplama

1. Dosyaların Sayısı

Araştırma Komisyonu, delil toplama amacıyla dosyaları, raporları, tutanakları ve diğer belgeleri celp ederek davanın konusu haline getirmiştir. 71 delil kararından 25'i dosya ve belgelerin celbine ilişkindi. Bu 25 delil kararı nedeniyle 1.852 klasör, Araştırma Komisyonu'nun kullanımına sunulmuştur (Eke bakınız), komisyon bunları incelemiştir. Bunlar arasında 846 klasör VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmıştı. Sınıflandırma yalnızca Araştırma Komisyonu'na yönelik yapılmadı, dosyalar Araştırma Komisyonu'ndan bağımsız olarak, bulundukları kurumlarda sahip oldukları sınıflandırmayla Komisyona iletildi. 64 klasör için Araştırma Komisyonu tarafından şahsi sırların korunmasına yönelik olarak böyle bir sınıflandırma yapıldı.

2. Dava İçin Getirtilen Diğer Belgeler

Komisyon aşağıda yer alan belgeleri önceden delil kararı almadan dikkate aldı veya delil toplama oturumlarında tutularak araştırmaya dahil etti:

- Lotta-Magazin No. 56, Yaz 2014[70]
- Uwe Backes/Anna-Maria Haase/Michail Logvinow/Matthias Mletzko/Jan Stoye, „Rechtsmotivierte Mehrfach und Intensivtäter in Sachsen" („Saksonya'da Birçok Kez ve Yoğun Saldırıda Bulunan sağ görüşlü failler")[71]
- Extra-Tip, Pazartesi, 9 Nisan 2006 tarihli, Makale „Holländische Straße: Toter im Internetcafé" („Holländische Straße: İnternet cafede cinayet, bir ölü"); Makale „Suche nach heißer Spur" („Taze iz peşinde")[72]
- Nordhessen özel, 9 Nisan 2006, Makale „Suche nach heißer Spur – 21-jähriger durch Kopfschuss getötet" („Taze iz peşinde - 21 yaşındaki genç başından vurularak öldürüldü")[73]
- Frankfurter Rundschau, 6 Nisan 2016 tarihli, Makale „Neonazis in Hessen – Neue Fragen an Hessens Verfassungsschutz" („Hessen'de Neonaziler – Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne yöneltilen yeni sorular")[74]

[70] Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 192.
[71] Prof. Dr. Backes tarafından 16/03/2015 tarihli 15. Komisyon oturumunda sunuldu.
[72] Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 70.
[73] Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, Ek 1.
[74] Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 112.

- hr-info.de, 15. April 2016 tarihli, Makale „Verwirrung um die Berichte des Ex-Verfassungsschützers Temme" ("Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski çalışanı Temme'nin raporları ile ilgili tereddüt")[75]
- Frankfurter Allgemeine Gazetesi, 7 Nisan 2006 tarihli, Makale „Döner-Mörder tötet achtes Opfer" ("Dönerci katili sekiz mağduru öldürdü")[76]
- Der Spiegel, 16 Temmuz 2012 tarihli, Makale „Stühlerücken nach V-Mann Pannen" ("Muhbir hatalarından sonra uyanışa geçilmesi")[77]
- Der Spiegel, 15 Eylül 2013 tarihli, Makale „Der ausgeschiedene BfV-Vizepräsident Alexander Eisvogel räumt schwere Führungsmängel ein" („Ayrılan Anayasayı Koruma Federal Dairesi (BfV) Başkan Yardımcısı Alexander Eisvogel yönetimde büyük eksiklikler olduğunu kabul ediyor")[78]
- Frankfurter Rundschau, 17 Aralık 2016 tarihli, Makale „Temme führte mehr V-Leute als bekannt" („Temme bilinenden daha fazla muhbir yönetiyordu") [79]
- Kunstobjekt Forensic Architecture „77sqm_9:26min: Counter investigating the testimony of Andreas Temme in relation to the Murder of Halit Yozgat in Kassel, 6 Nisan 2006", 18 Temmuz 2017 tarihli[80]
- Volker Bouffiers'in 24 Şubat 2015 tarihli basın açıklamasından küpürler[81]
- Frankfurter Rundschau, 17 Mayıs 2017 tarihli, Makale „Neonazi Terror: Türen zu für brisante Zeugen" („Neonazi Terörü: Öfkeli tanıklara kapılar kapansın")[82]

3. Dosya Teslim Eden Dairelere Genel Bakış

Araştırma Komisyonu aşağıda belirtilen dairelerden belgeler almıştır:

- Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi 6. Ceza Dairesi
- Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü
  - Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı
  - Hessen Adalet Bakanlığı
  - Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi
  - Hessen Eyalet Kriminal Dairesi

[75] Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 122.
[76] Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 67.
[77] Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 67.
[78] Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 145.
[79] Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2016, s. 160.
[80] Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 5.
[81] Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 124.
[82] Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 101.

  - Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü
  - Kuzey Hessen, Doğu Hessen, Güneydoğu Hessen ve Batı Hessen Polis Müdürlükleri
  - Kassel Savcılığı
  - Kassel III Ceza İnfaz Kurumu

  dahil
- Thüringen İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı
- Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi
  - Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi ve Eyalet Polis Müdürlüğü
  - Nordhausen, Gera, Erfurt ve Gotha Eyaleti Polis Müfettişlikleri
- Thüringen Eyaleti Göç, Adalet ve Tüketicilerin Korunması Bakanlığı ile
  - Erfurt, Gera ve Mühlhausen Savcılıkları
- Bavyera İmar ve Ulaşım İçişleri Bakanlığı ile
  - Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi
- Kuzey Ren Vestfalya Adalet Bakanlığı ile
  - Bielefeld ve Dortmund Savcılıkları
  - Bielefeld Ceza İnfaz Kurumu
- Kuzey Ren Vestfalya İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı
- Aşağı Saksonya Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü ile
  - Aşağı Saksonya İçişleri ve Spor Bakanlığı
- Federal Yargıtay'da Federal Başsavcı
- Almanya Federal Meclisi
- Federal Kriminal Dairesi
- Anayasayı Koruma Federal Dairesi

4. Hessen Eyaleti'nin Makamlarından Dosya Celbi

Hessen Eyalet Hükümeti'nden dosya celbinin temellerini Komisyon'un 19 delil kararı oluşturuyordu.

a. 1 Sayılı Delil Kararının Sınırlandırılması

14 Temmuz 2014 tarihli 1 sayılı delil talebinin yerine getirilmesi sorunlara yol açtı. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı, 14 Temmuz 2014 tarihli 1 sayılı delil talebinin belirsiz oluşu nedeniyle dosyaların biraraya getirilmesinde sorunlara yol açtığını açıkladı. Hessen İçişleri Bakanlığı hızlı bir şekilde açıklığa kavuşturulmasını sağlamak amacıyla doğrudan Federal İçişleri Bakanı ile irtibata geçerek destek

istemiştir.[83] Komisyon, sözcüleri aracılığıyla Hessen makamlarıyla koordinasyon görüşmeleri yaptı ve bir somutlaştırma ve tamamlama kararı çıkardı.[84] Dosya teslim eden dairelerden bazıları, bu delil kararının belirsizliğine yönelik eleştirilerde bulunanlar oldu, bunlar arasında Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi 7 Ağustos 2014 tarihli yazıyla, Federal İçişleri Bakanlığı 23 Ekim 2015 tarihli yazıyla, Federal Anayasayı Koruma Dairesi 8 Aralık 2015 tarihli yazıyla ve Hür Thüringen Eyaleti İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı 23 Mart 2015 tarihli yazıyla itirazda bulunan kurumlar arasındaydı.

aa. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Somutlaştırma Gereksinimi

İhtiyaç duyulan dosyaların eksiksiz ve kapsamlı bir şekilde teslimini sağlayabilmek amacıyla, Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı, 1 sayılı delil kararını yerine getirirken, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ve Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'ndan talep edilen dosyalara ilişkin olarak bir somutlaştırma gereksinimi duydu.[85] Bugün NSU'ya atfedilen eylemlerin tam tanımının ve „Thüringer Heimatschutz"un hangi zamandan itibaren söz konusu olduğunun da belirsiz olduğu ifade edildi. Ayrıca incelenecek zaman diliminin somutlaştırılması ve ayrıca incelenecek kişi çevresinin sınırlandırılması gerektiği de belirtildi.[86] Bu nedenlerden ötürü, Federal İçişleri Bakanlığı'na yazı yazılarak özellikle aşağıda yer alan hususların kendilerine bildirilmesi ricasında bulunulduğu ifade edildi:

- Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturmalarına göre ve Federal Başsavcı'nın tahminlerine göre hangi cezai suçun (suçlar, olayın meydana geldiği zaman, olay yeri) NSU'ya atfedildiği,
- Araştırma Komisyonu'nun atama kararının Maddeler I. 1 – 3'te belirtilen sorular kapsamında incelenecek olan „129 Kişilik Liste"[87] adı verilen listenin dışında kişilerin mevcut olup olmadığı,
- Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Hessen'deki aşırı sağcı topluluğun „Thüringer Heimatschutz" ile bağlantısının incelenmesinde temel alınabilecek veriler, özellikle kuruluş tarihi, katılan kişiler, yapılan etkinlikler vs.

Bunlarla ilgili bilgilerin iletilmediği belirtildi. Federal Kurum'un, bu konuda, Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na, Federal İçişleri Bakanlığı'na sunulmuş olan, Araştırma Komisyonu'nun sözcüleriyle yapılacak koordinasyon görüşmelerinin hatırlatıldığı ifade edildi.[88]

---

[83] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 19/09/2014 tarihli yazısı (E009).
[84] Bakınız Bölüm Bir, Kısım C. IV. 4. a. bb. ve cc.
[85] Delil Talebi No. 1 Bent 1 Harfler e), f) ve h); Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 05/09/2014 tarihli yazısı (E007).
[86] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 19/09/2014 tarihli yazısı (E009).
[87] Bununla ilgili bakınız Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 11 sonraki.
[88] 03/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 4.

bb. Hessen Makamlarıyla 3 Kasım 2014 Tarihli Koordinasyon Görüşmesi

Sözcüler 3 Kasım 2014 tarihinde Eyalet Hükümeti'nin temsilcileriyle bir koordinasyon görüşmesi yaptılar.

Eyalet Hükümeti'nin temsilcileri gözden geçirilecek dosya materyalinin kapsamına ve 1 sayılı delil talebinin yer, zaman ve kişi bakımından sınırlandırılmasının zorunluluğuna işaret ettiler. Delil talebinin geniş tutulması halinde, bunun, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çeşitli kapsamlardaki 125.000 dosyasını kapsayacağı bildirildi. Yaklaşık 1 milyon kağıt sayfası ve 3.500 klasörün söz konusu olduğu söylendi. Her bir sayfanın tek tek gözden geçirilip ve örneğin araştırma konusu açısından önemi bakımından 129 ismin karşılaştırılması gerektiği ifade edildi.[89]

Hessen Adalet Bakanlığı'nın temsilcisi, savcılıklara yapılan yılda 300 ile 400 arasında rapor işlemleri gözönünde bulundurulduğunda, madde başı sözcüklere dayanarak el yardımıyla yapılan değerlendirmelerin bir sınırının olduğunu beyan etti. Adalet bölümünde, aşırı sağcı topluluğun NSU veya ona bağlı bir kişiyle bağlantısı olabilecek tüm olayları filtrelenmesine çalışıldığı belirtildi. Sonuçta 3.000 ila 4.000 arasında olayın değerlendirilmesi gerektiği ifade edildi.[90]

Sözcüler, NSU'ya atfedilen eylemlerine ve „Thüringer Heimatschutz" kavramınına ilişkin olarak Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporundaki tanımları esas almayı, kişi aramalarında ise „129 Kişilik Liste" adı verilen listedeki Hessen'li isimlerden başlama konusunda görüş birliğine vardılar.[91] Yer açısından sınırlandırma konusunda ise hedef olarak, Kassel Mülki Amirliği Anayasayı Koruma Dairesi ile Eyalet Kriminal Dairesi'nin Devleti Koruma Bölümü'ndeki dosya stokunu gözden geçirilebildiği kadarıyla sınırlı tutma, incelenecek zaman diliminin ise 2011 yılının sonuna kadarki süre olması konusunda anlaşma sağladılar.[92] Diğer henüz cevaplanmamış sorulara ilişkin, bunların, Federal kurum ve Hessen Eyaleti dışındaki eyalet makamlarıyla yapılacak koordinasyon görüşmelerinde açıklığa kavuşturulması kararı alındı.

---

[89] Kastedilen „129 Kişilik Liste", bakınız aşağıda Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, S. 11 sonraki.
[90] 03/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 2.
[91] 03/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 5, 7. Bu listeyle ilgili bakınız Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 11 sonraki.
[92] 03/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 6, 9.

cc. 17 Aralık 2014 Tarihli Somutlaştırma ve Tamamlama Kararı

20 Kasım 2014 tarihinde Federal kurum ve Hessen Eyaleti dışındaki eyalet makamlarının da dinlenmesi sonucunda 17 Aralık 2014 tarihinde bir somutlaştırma ve tamamlama kararı alındı.[93]

b. Dosya Tesliminin Kapsamı ve Süresi

Komisyon, Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün ilk dosya teslimatını 13 Şubat 2015 tarihinde aldı. Bunlar, Hessen İçişleri Bakanlığı'nın ilk defa Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun HE-1 ve HE-4 sayılı delil kararlarına istinaden göndermiş olduğu 17 klasörü ve beş el zımbasını içeriyordu. Bu dosya ciltleri arasında onu daha sonra daha esnek karalama ilkelerine göre yeniden hazırlandı ve Komisyon'a 27 Nisan 2016 tarihinde yeniden iletildi.

Hessen Eyalet Hükümeti'nin dosya teslimatı 24 Kasım 2017 tarihinde tamamlandı.[94] Bu zamana kadar 1.644 dosya cildi teslim edildi.

5. Federal Devlet ve Diğer Eyaletlerin Kurum ve Kuruluşlarından Resmi Yardım Yoluyla Dosya Celbi

Komisyon 10 delil kararı ile Federal devlet ve diğer eyaletlerden ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nden dosya talebinde bulundu.

a. Hessen Eyaleti Dışındaki Makamlarla Gerçekleşen 20 Kasım 2014 Tarihli Koordinasyon Görüşmesi

Sözcüler, Kasım 2014 tarihinde, yine somutlaştırma gereksinimini bildiren diğer Federal devlet ve eyalet makamlarının temsilcileriyle koordinasyon görüşmeleri yaptılar.

- Hür Thüringen Eyaleti'nin temsilcisi, atama kararının 1. Ve 3. Maddelerinin somutlaştırılmasını rica etti. Thüringen'de resmi yardım çerçevesinde yalnızca Hessen'le özel bir bağlantısı olan belgelerin sunulabileceği ifade edildi. Hessen bağlantısının da yine somut olarak tanımlanması gerektiği belirtildi.
- Hür Bavyera Eyaleti'nin temsilcisi de, 1 sayılı delil kararını kısmen somut bulmadıklarını ve kendilerinin bir tanım geliştirerek, dosyaları buna göre gözden geçirdiklerini belirtti. Dosyaların teslimatında bir üst yazı ile gözden geçirmenin hangi bağlantı ve anahtar kelimelerle gerçekleştiğinin

[93] Bakınız aşağıda Bölüm Bir, Kısım C. IV. 5. b.
[94] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 24/11/2017 tarihli Eksiksizlik Açıklaması (E271).

ifade edileceği söylendi. Polis dosyalarının en kısa zamanda teslim edilebileceği, Anayasayı Koruma Dairesi dosyalarının teslimatının ise, verilmelerinin onaylanması işlemi –diğer kurumlarla koordinasyon bağlamında- nedeniyle daha uzun sürebileceği ifade edildi.[95]

– 14 Temmuz 2014 tarihli 1 sayılı delil kararı Federal Devlet makamları tarafından da *„son derece belirsiz"* olarak görüldü.[96] Federal Devlet makamlarının temsilcileri gözden geçirilecek dosya materyalinin kapsamına işaret ettiler ve delil kararının somutlaştırılmasını rica ettiler. Bir soruşturma görevlisinin atanmasından yana görüş bildirdiler.

b. 17 Aralık 2014 Tarihli Somutlaştırma ve Tamamlama Kararı

Komisyon 17 Aralık 2014 tarihli oturumda aşağıdaki kararı aldı:

„Delil Talebi Tamamlama Kararı No. 1
(17.12.2014 tarihli UNA 19/2, 7. Oturumunda kararlaştırılmıştır)

Aşağıda yer alan eklemeler, dosyaların bir araya getirilmesini kolaylaştırma ve hızlandırmaya yönelik olarak sözcülerle ilgili Hessen, Bavyera ve Thüringen kurumlarının temsilcileriyle ve federal devlet kurumlarının temsilcilerinin görüşmeleri temelinde yapılmıştır. Bunlar nihai değiller ve başka soruşturmaların hariç tutulduğu anlamına da gelmemektedir.

Buna göre, Hessen Eyalet Meclisi'nin Araştırma Komisyonu 19/2, (16 Temmuz 2014 tarihli 2 sayılı oturumda kabul edilen) SPD Fraksiyonu'nun 1 sayılı delil talebini aşağıdaki şekilde sınırlandırma kararı almıştır:

1. *„NSU"ya atfedilen eylemlerin tanımı: Burada Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'nun İkinci Bölümü A bendinde (Basım 17/14600 Sayfalar 71 - 74) tanımlanan olay esasları söz konusu;*
2. *İncelenecek zaman dilimi: Burada 1992 (Anti-Antifa'nın kuruluşu, bakınız Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'nun İkinci Bölümü B bendi II. 1, sayfa 92, Basım 17/14600) ile Meclis tarafından 22.05.2014 tarihinde meclis araştırma komisyonunun atanmasına kadar geçen süre söz konusudur. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne ve Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'ne (Bölüm 5 Devletin Polis Korunması) ilişkin incelenecek zaman dilimi davanın Federal Başsavcılık tarafından devralınması nedeniyle 31/12/2011 tarihinde sona ermektedir.*
3. *Yer açısından sınırlandırma: Araştırma Komisyonu'nun sınırsız delil toplama hakkından bağımsız olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne ilişkin dosyalar ve Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'ne (Bölüm 5 Devletin Polis Korunması) ilişkin dosyalar için Kassel Mülki Amirliği ile Butzbach-Hoch-Weisel'de bulunan ile "Braunes Haus" ("Kahverengi Ev") ile ilgili olay esasları sınırlandırma kriteri olarak tespit edilmiştir.*
4. *Kişi çevresinin sınırlandırılması: Araştırma Komisyonu'nun sınırsız delil toplama hakkından bağımsız olarak, kişi sınırlandırması isimleri„129 Kişilik" Liste adı verilen listede belirtilen ve ikamet yerleri ya Hessen'de olan veya daha önce olmuş olan veya haklarında Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nde devletin korunmasına dair bilgiler bulunan kişilerle sınırlandırılmıştır.*

[95] 20/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 4.
[96] 20/11/2014 tarihli sözcülerin müzakeresine ilişkin protokol, s. 9.

5. *„Thüringer Heimatschutzes"un tanımı: Burada, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'nun İkinci Bölümü B bendi II. 1'de (Basım 17/14600 Sayfalar 91-95) belirtilen kişiler ve olay esasları söz konusudur."*[97]

c. Bir Soruşturma Görevlisinin Atanması

aa. Bir Soruşturma Görevlisinin Atanmasına ve Söz Konusu Olabilecek Kişilere İlişkin Tartışma

Komisyon atama kararı ile bağlantılı olan Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde Beate Zschäpe'ye karşı açılan ceza davasının dosyalarını talep etmiştir. Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin 6. Ceza Dairesi'nin Başkanı, Komisyon'a, inceleme talebinin bu şekilde yerine getirilemeyeceğini, çünkü istenilen dosya kısımlarının tanımının belirsiz olduğunu bildirdi. Araştırma Komisyonu tarafından söz konusu olan dosya ciltlerinin gözden geçirilmesini ve daha sonra delil kararının somut ve detaylı şekilde kaleme alınmasını önerdi.

Diğer kurumlardan dosya taleplerinde de 17 Aralık 2014 tarihli somutlaştırma ve tamamlama kararına rağmen zorluklar çıktı. Özellikle Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin teslimatları için bu durum geçerliydi. Komisyonun 17 Aralık 2014 tarihli somutlaştırma kararına ilişkin başta herhangi bir tepki gelmedi. Federal İçişleri Bakanlığı Komisyonu'nun sorusu üzerine 2015 Ekim sonunda, kendi görüşüne göre, 17 Aralık 2014 tarihli tamamlama kararında belirtilen kriterlerin, 1 sayılı delil talebinin sınırlandırılmasını sağlamadığını bildirdi ve bir soruşturma görevlisinin atanmasını önerdi.[98]

Komisyon, dosya teslimatlarında meydana gelen bu zorluklar neticesinde, dosyaların gözden geçirilmesine yönelik olarak bir soruşturma görevlisinin atanmasını değerlendirdi. Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin, Federal Başsavcı'nın, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin ve –sonuç olarak sıra gelmemiş olan – Federal Kriminal Daire'nin ve ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin dosyalarının bir ön incelemesinin yapılması konusu tartışıldı. Dosyaların incelenmesinin ardından soruşturma görevlisinden dosya talebini somut bir şekilde formüle etmesi istendiği ifade edildi.[99]

Soruşturma görevlisi olarak ilk önce Bay Dr. Gerhard Schäfer önerildi. Ancak, Bay Schäfer uygun olmadığını söyledi.

---

[97] Oturum Protokolü UNA/19/2/7 – 11/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 4, 17.
[98] Federal İçişleri Bakanlığı'nın 23/10/2015 (E090) tarihli yazısı.
[99] Oturum Protokolü UNA/19/2/3 – 10/09/2014 (kamuya açık olmayan), s. 5.

Sonra Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg[100] ve daha sonra da Bay Avukat Wolfgang Wieland'e[101] ön inceleme görevi verildi.

bb. PAB Kuralları Madde 7'ye Harici Bir Bilirkişinin Çağrılması Konusunda Fıkra 4'ün Eklenmesi

Kararlaştırılan PAB Kuralları Madde 7'de bir araştırma görevlisinin atanmasını öngörülmüyor, yalnızca atanacak başka bir alt komisyon ile bir hazırlık incelemesi yapılması öngörülüyordu.

Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'e resmi ve usulüne uygun şekilde ön incelemeyi tanıtabilmek amacıyla bu kuralların tamamlanmasına gerek duyulmuştur.

Komisyon, 25 Eylül 2014 tarihli 5. Oturumunda PAB Kuralları Madde 7'ye Fıkra 4'ü ekleme kararı aldı:

> *Araştırma Komisyonu, hazırlık için harici bir bilirkişiden yararlanabilir.*[102]

cc. Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'e Soruşturma Görevinin Verilmesi

Komisyon, 25 Eylül 2014[103] tarihli kararla Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'in Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde Beate Zschäpe'ye ve diğer dört davalıya karşı 6 St 3/12 dosya numara ile yürütülen davanın dosya stokunu gözden geçirmekle görevlendirildi.

Dosya incelemesi, çift dosyaların bulunduğu, Karlsruhe'deki Federal Başsavcı'nın odalarında gerçekleşti.

Komisyon, bu görevi 14 Ekim 2014 tarihli kararla Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde devam eden davanın konusu haline gelmeyen, ancak Federal Başsavcı'nın elinde olan ve araştırma görevi ile bağlantılı olan gelişmeleri de içine alacak şekilde genişletti.[104] Burada o önceden Kassel Savcılığı tarafından yürütülen Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmaları ilgilendiren 77 klasör ve üç referans dosyası özel sayısı söz konusuydu. Göreve bu eklemenin yapılmasını Federal Başsavcı önermişti.

Araştırma Komisyonu 17 Aralık 2014 tarihli 7. Oturumunda Bay Avukat Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'e verilen görevi, Meckenheim Federal Kriminal Dairesi'nde depolanmış olan iz dosyalarını da içeren 152 klasörü ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'ne ait olup henüz incelenmemiş olan ve yalnızca burada bulunan dava dosyalarını da (VS (Gizlilik dereceli şey) olarak sınıflandırılmış belgeler

[100] Oturum Protokolü UNA/19/2/4 – 22/09/2014 (kamuya açık olmayan), s. 6.
[101] Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017 (kamuya açık olmayan bölüm), s. 15.
[102] Oturum Protokolü UNA/19/2/5 – 25/09/2015 (kamuya açık olmayan), s. 5.
[103] Oturum Protokolü UNA/19/2/5 – 25/09/2014 (kamuya açık olmayan), s. 5.
[104] Oturum Protokolü UNA/19/2/6 – 14/10/2014 (kamuya açık olmayan), s. 12.

içeren sekiz klasör ve bir VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış işlem) içine alacak şekilde genişletti.[105]

Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg'in, diğer Federal eyaletlerin araştırma komisyonları için yapmış olduğu görevi kapsamında, Meckenheim Federal Kriminal Daire'nin iz dosyaları arasında, komisyon için önemli olabilecek olan, vurulan bir bekçinin tanık ifadesini bulduğunu söylemesi üzerine, Komisyon, soruşturma görevlisinden, bunu da „Soruşturma komplike durumu 20" işlem adı altında bir ön incelemeye tabi tutmasını istedi.[106]

Komisyon 23 Kasım 2015 tarihli 28. Oturumunda nihayet araştırma görevine bir kez daha eklemede bulundu ve soruşturma görevlisinden, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde bulunan ve delil oluşturabilecek dosyaları da ön elemeden geçirmesini istedi.[107]

dd. Bay Avukat Wolfgang Wieland'a Soruşturma Görevinin Verilmesi

Komisyon, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden yapılacak dosya teslimatının duraklamaya başlamasının ardından, Bay Avukat Prof. Dr. von Heintschel-Heinegg'den Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde bulunan dosyaları bir kez daha gözden geçirmesini istedi. Ancak Bay Avukat Prof. Dr. von Heintschel-Heinegg'in zaman kısıtından dolayı bunu yapması mümkün olmadığından, Komisyon 9 Haziran 2017 tarihli 54. Oturumunda Bay Avukat Wolfgang Wieland'ı bir diğer soruşturma görevlisi olarak atadı ve, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden "*Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin (BfV) Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'na BfV-30 Dosya İbrazı*" adı altında hazır edilmiş olan 150 klasörü, 1 sayılı delil kararındaki Hessen bağlantıları yönünden araştırmasını istedi.[108]

ee. Sonuç

Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg, 26 Kasım 2014 tarihli yazıyla Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde ve Karlsruhe Federal Başsavcı'nın yanında seçmiş olduğu dosyaların bir listesini sundu. Komisyon, bu listeye uygun olarak 1 sayılı delil talebinin 2 a) ve b) şıklarını Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi ve Karlsruhe'deki Federal Başsavcı'dan talep edilen dosyalara ilişkin olarak 17

[105] Oturum Protokolü UNA/19/2/7 – 17/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 4.
[106] Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/4/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 7.
[107] Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 18.
[108] Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017 (kamuya açık olmayan kısım), s. 15.

Aralık 2014 tarihli 7. oturumunda somut hale getirdi.[109] Somut bir şekilde tanımlanan belgeleri talep etti ve Federal Başsavcı'dan aldı.

Soruşturma görevlisi, 17 Aralık 2014 tarihli, yalnızca Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde bulunan dava dosyalarına (VS (Gizlilik dereceli şey) olarak sınıflandırılmış belgeler içeren sekiz klasör ve bir VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış işlem) ilişkin tamamlama görevine istinaden 26 Ocak 2015 tarihli yazıyla Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları için önem arz eden dosyalara rastlamadığını bildirdi.

Soruşturma görevlisi, 28 Mart 2015 tarihli yazıyla, Meckenheim Federal Kriminal Dairesi'nde depolanan Federal Başsavcı'ya ait iz dosyalarından üç işlemi iletti.

9 Temmuz 2015 tarihinde Bay Avukat Prof. Dr. Bernd von Heintschel-Heinegg, Komisyan'u, Federal Başsavcı'nın o sırada „Soruşturma komplike durumu 20" adı altında tutulan (vurulan bir bekçinin tanık ifadesi) dosyana ilişkin onay verdiği konusunda bilgilendirdi. Bu arada Komisyon, Federal Kriminal Daire'nin 24 Mart 2014[110] tarihli bir rapor sunumuna dayanarak, soruşturulan olay esaslarından hiçbiriyle tanık tarafından tarif edilen olay arasında bağlantı kurulamadığından, bu işlemin celbinden vazgeçti.[111]

Bay Avukat Prof. Dr. von Heintschel-Heinegg 23 Mart 2016 tarihinde, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin dosyalarına ilişkin olarak, Komisyon'un ayrı ayrı belirtilen on iki kişi hakkında bilgilerin bir araya getirilmesini talep edebileceğini bildirdi. 22 Temmuz 2016 tarihinde Anayasayı Koruma Federal Dairesi, Komisyon'a toplam 13 bilgilerin bir araya getirildiği belgeleri gönderdi. 17 Kasım 2015'te Komisyon, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden „Cinayet silahı Ceska ile mekansal bağlantısı olan destekçi toplulukları" hakkında bir not aldı. Bu not, Bay Avukat Prof. Dr. von Heintschel-Heinegg'in önerisi üzerine tekrar talep edildi ve 22 Temmuz 2016 tarihli teslimatta yer aldı.

Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde dosyaların gözden geçirilmesine Bay Avukat Wolfgang Wieland tarafından devam edildi. Hessen bağlantılarına ilişkin olarak, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu için hazırlamış olduğu ve 19 Ekim 2016 tarihinden bu yana gözden geçirmesi için Hessen Eyaleti Araştırma Komisyonu'nu için hazırlanmış 150 bilgilerin bir araya getirildiği belge gözden geçirilmeliydi.

---

[109] Oturum Protokolü UNA/19/2/7 – 17/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 4.
[110] Federal Kriminal Dairesi'nin 24/03/2014 tarihli açıklaması, Cilt 343a, s. 40 sonraki.
[111] Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 18.

2017 yılı Eylül başında soruşturma görevlisi Bay Avukat Wolfgang Wieland Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde gözden geçirilen Hessen bağlantılı dosyaların bir listesini sundu. Soruşturma görevlisi, şu dosyaları Araştırma Komisyonu'nun çalışması açısından önemli olarak tespit etti: Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin asli dosya stoku, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin teslimatları ve diğer kurumların Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne bildirimleri.

Anayasayı Koruma Federal Dairesi, Komisyon'a 5 Ekim 2017 tarihinde soruşturma görevlisi tarafından dairenin asli dosya stokundan seçilen dosyaları ve Federal Askeri Koruma Hizmetleri Dairesi tarafından verilmeleri onaylanan belgeleri içeren bir dosya cildini gönderdi. 2 Kasım 2017 tarihinde Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nden, soruşturma görevlisinin listesinden belirtilen, oradan Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne teslim edilmiş olan ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde halen taslak halinde bulunan belgeleri aldı.

d. Dosya Teslimatının Kapsamı ve Süresi

Almanya Federal Meclisi 10 Kasım 2014 tarihinde, Hessen Eyalet Hükümeti'nin Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'na iletmiş olduğu, sınıflandırılmamış veya VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) şeklinde sınıflandırılmış malzemeyi içeren bir CD'yi, gönderdi.

Komisyon, 23 Kasım 2015 ile 5 Kasım 2017 tarihleri arasında, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne ait altı dosya cildini aldı.

16 Haziran 2015 ile 15 Eylül 2016 tarihleri arasında Federal Kriminal Daire'ye ait üç dosya cildi geldi.

Bavyera İçişleri Bakanlığı, Komisyon'a 26 Kasım 2014 ile 23 Temmuz 2015 tarihleri arasında oniki dosya cildi ve dijital malzeme içeren bir CD gönderdi.

Federal Başsavcı, Komisyon'a 17 Şubat 2015 ile 22 Aralık 2016 tarihleri arasında 100 dosya cildi sundu.

Aşağı Saksonya Başbakanlık Kalem Müdürlüğü 9 Aralık 2015 ile 31 Ağustos 2016 tarihleri arasında iki klasör iletti.

Komisyon, 8 Ekim 2015 tarihinde Kuzey Ren Vestfalya İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na bağlı makamlardan dijital malzeme içeren 14 CD ve 27 Ekim 2015 tarihinde 30 klasör aldı.

Thüringen'den 3 Temmuz 2015 tarihinde Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden bir dosya, 2 Mayıs 2017 tarihinde kadar Thüringen İçişleri Bakanlığı'nda onbir dosya cildi ve 29 Mayıs 2015 tarihinde Thüringen Adalet Bakanlığı'nda bir klasör geldi.

6. Dosyaların Ele Alınma Usulleri

Sınıflandırılmamış veya VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) olarak sınıflandırılmış dosyalar fraksiyonlara CD halinde sunulmuştur. VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) ve daha yüksek derece ile sınıflandırılmış dosyaları komisyon üyeleri, bunların temsilcileri ile güvenlik incelemesinden geçmiş fraksiyon görevlileri, bunun için hazırlanmış dosya odalarında inceleme olanağı buldular.

V. Bilirkişilerin Dinlenmesi ve Tanıkların İfadelerinin Alınması Yoluyla Delil Toplama

1. Oturum Günleri

Araştırma Komisyonu toplam 67 oturum gerçekleştirdi. 44 oturum oturum gününde istişare oturumlarının yanı sıra delil toplama gerçekleşirken, diğer 23 oturum gününde (1.-10. 14., 19., 22., 25., 32., 58. 61.-67. Oturum günü) yalnızca istişare oturumları ve kullanım önerilerine ilişkin bir uzman görüşmesi gerçekleşti.

2. Delil taleplerinin, bilirkişilerin, tanıkların sayısı

Komisyon toplam 71 delil talebini görüştü.

2, 5, 5 yeni, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 16 sayılı delil talepleriyle bilirkişiler atanmıştır. 2, 5, 5 yeni, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 16 sayılı delil talepleriyle bilirkişiler atanmıştır. 2 sayılı delil talebi, 7 sayılı delil talebiyle, 5 sayılı delil talebi ise 5 yeni sayılı delil talebiyle değiştirilmiştir.

17, 17 yeni, 20-28, 30-34, 37, 41, 44-48, 53-56, 60, 63, 64, 66 – 69 sayılı delil talepleriyle tanıklar belirlenmiştir. 17 sayılı delil talebi 17 yeni sayılı delil talebi ile 47 sayılı delil talebi ise 50 sayılı delil talebi ile değiştirilmiştir (yazılı bilgi).

Komisyon böylece 154 tanık ile bilirkişinin dinlenmelerine karar vermiştir. Bunlar arasında 64 tanık koalisyon fraksiyonları tarafından, 63 tanık muhalefet fraksiyonları tarafından ve 27 tanık koalisyon ve muhalefet fraksiyonları tarafından birlikte belirlenmiştir.

Delil kararlarına genel bir bakış ekte bulunuyor.

CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonları yalnız kendileri tarafından belirlenen 4 tanıktan ve bilirkişiden vazgeçtiler, SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) ve DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonları ise yedisinden vazgeçtiler. 5 sayılı delil talebi ile belirlenen bir bilirkişiyi dinlemedi.

Geriye kalan 102 tanık ve bilirkişi dinlenmiştir, aralarından bazıları (8) birden fazla kez dinlenmiştir.

3. Gelmeyen Tanıklar

Yalnızca bir tanık ilk başta mazaretsiz olarak katılmamıştır. Komisyon bu tanığa karşı bir hafif para cezası vermek zorunda kalmıştır. Diğer tanıklar ile bilirkişiler istisnasız çağrıya icabet etmişlerdir.

4. İfade Alma İzinleri

Tanıkların ifadelerinin alınması için izne ihtiyaç duyulduğu durumlarda, Araştırma Komisyonu bu izni yetkili makamlardan talep etmiştir.

İlgili tanıklarla ilgili ifade alma izinleri istisnasız verilmiştir, Araştırma Komisyonu'na her birinin kopyası gönderilmiştir.

5. Delil Belirlenmesinin Yapılandırılması

Araştırma Komisyonu'nun14 Ekim 2014 tarihli altıncı oturumunda tüm fraksiyonlar delil belirlenmesine yönelik temel bir yapıda anlaştılar.[112] Bu temel yapı şöyledir:

> *„Hessen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu 19/2*
>
> *Araştırma Komplekslerine Göre Yapılandırma*
>
> *Önsöz*
>
> *Kasım 2011'de NSU açığa çıkarılmıştı. Kendisine „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" adını veren aşırı sağcı bir grup, aşırı sağcı görüşlere dayanarak yıllardır tüm Federal Almanya Cumhuriyeti çapında masum insanları öldürüyordu. Cinayet serisinin ilk bilinen kurbanı Enver Şimşek, Hessen Schlüchtern'den geliyordu. Bu cinayet serisinin diğer kurbanı Kassel'den Halit Yozgat'tı. 6 Nisan 2006 tarihinde işlettiği internet cafede vurulmuştu.*

[112] Oturum Protokolü UNA/19/2/6 – 14/10/2014 (kamuya açık olmayan), s. 7.

Hessen Eyalet Meclisi tarafından, Hessen Eyalet Meclisi'nin Araştırma Komisyonu 19/2'ye, bu tür bir haksızlığın tekrarlanmaması için bu olayları, koşulları ve soruşturma ve güvenlik makamlarının bununla bağlantılı tedbirlerini araştırma ve tamamlama görevi verildi.

Bu komisyon, araştırmayı aşağıda adı geçen araştırma komplekslerine göre yapılandırmak ve uygulamak konusunda mutabakata vardı. Bunlar, nesnel yaklaşım biçiminin öznel yaklaşım biçiminin önüne koyulması temel ilkesine göre kurulmuştur. Bu biçimde bir yandan olayla ilgili çalışmanın hızlı işleme konulması ve öte yandan diğer araştırmalarda daha önce elde edilen bilgilerin kullanılması sağlanmaktadır. Böylece A ve B araştırma komplekslerinde, bugüne kadar mevcut olan, temeller, kavramlar ve bilgilerin aydınlatılması ve özetlenmesi amaçlanırken, komisyon tarafından ilgili makamlardan talep edilen dosyalar derlenebilmektedir ve aktarılabilmektedır. Bunun yanında hukuki çerçeve koşulları hakkındaki somut bilginin sağlanması ve ayrıca güvenlik makamlarının çalışma tarzı aracılığıyla, getirilen dosyaların işlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin önemli dayanaklar sağlanmaktadır. Bilirkişi tanıkların ifadeleri önceden alınabilir, bu da somut olaya ilerlenmesinde ve bu bağlamda araştırılacak görevde ilerleme kaydedilmesinde tanık ifadelerinin daha seri şekilde alınmasını sağlamaktadır.Araştırma C ila F komplekslerinde böylece, gelecekte tamamlayıcı G kompleksinde makam çalışması, yapı, işbirliği ve önlem için sonuçlar çıkarabilmek amacıyla Halit Yozgat cinayetinin ve o zamanki soruşturma tedbirlerinin ayrıntılı olarak aydınlatılması amaçlanmaktadır

A. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesim
I. Aşırı Sağcı Kesim/Aşırı Sağcılık Kavramı
II. Hessen'deki Gruplar
III. III. Soruşturma ve Güvenlik Makamlarının Çalışma Tarzı
1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi
a. Hukuki Temeller
b. Çalışma Tarzı
2. Polis
a. Hukuki Temeller
b. Cinayetlerde/ Cinayet Serilerinde Çalışma Tarzı
3. Adli Makamlar, özellikle Savcılık
B. Almanya Federal Meclisi'nde ve Thüringen Eyalet Meclisi'ndeki araştırma komisyonunda parlamentonun yeniden üzerinde çalışmasının dikkate alınması suretiyle, NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) hakkında güncel genel bilgiler
C. Günümüzde NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) cinayet serisi dahilinde sınıflandırılan, Halit Yozgat cinayetine kadarki soruşturma sonuçları
D. Halit Yozgat Cinayeti
E. Halit Yozgat Cinayetinde Soruşturmanın Gidişatı
F. Soruşturmada Kurban Ailelerine Yapılan Muameleler
G. Davranış Tavsiyeleri"

Bu tarihte belirlenen tanıklar ve bilirkişilerin ilgili konu komplekslerine göre ayrıldılar.[113] Daha sonra belirlenen tanıkların ifadelerinin alınması sırasında da veya bir engel durumunda da, Komisyon bu yapıyı hesaba katmaya çalışmıştır. Bazı durumlarda bu yapıdan sapmalar meydana gelmiştir.

[113] Oturum Protokolü UNA/19/2/9 – 20/1/2015 (kamuya açık olmayan), s. 4, 7.

6. Bilirkişilerin Dinlenmeleri

Araştırma Komisyonu, varılan anlaşmaya uygun olarak ilk önce konu kompleksi A'ya ilişkin bilirkişileri dinledi:

19/02/2015 tarihli 11. oturumda
Dr. Rudolf van Hüllen
Prof. em. Dr. Hajo Funke
Andrea Röpke
Kompleks A. I. Aşırı Sağcı Kesim/Aşırı Sağcılık Kavramları

23/02/2015 tarihli 12. oturumda
Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Jürgen L.
Kompleks A. I. Aşırı Sağcı Kesim/Aşırı Sağcılık Kavramları ve A.II. Hessen'deki Gruplar
Joachim Tornau
Kompleks A. II. Hessen'deki Gruplar

02/03/2015 tarihli 13. oturumda
Prof. Dr. Benno Hafeneger
Dirk Laabs
Kompleks A. II. Hessen'deki Gruplar

16/03/2015 tarihli 15. oturumda
Prof. Dr. Uwe Backes
Kompleks A. II. Hessen'deki Gruplar ve A. III. 1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi
Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dieter Bock
Kompleks A. III. 1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi

20/03/2015 tarihli 16. oturumda
Prof. Dr. Christoph Gusy
Kompleks A. III. Soruşturma ve Güvenlik Makamlarının Çalışma Şekli
Yönetici Kriminal Polis Direktörü Andreas Röhrig
Kompleks A. III. 2. Polis

20/04/2015 tarihli 17. oturumda
Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Albrecht Sch.
Kompleks A. III. 3. Adli makamlar, özellikle Savcılık

7. Tanıkların İfadelerinin Alınması

Ardından gerçekleşen tanıkların ifadesinin alınmasına Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu ile Thüringen Eyalet Meclisi'nin "Sağcı Terörizm ve Resmi Kurumların Tutumu" Araştırma Komisyonu 5/1'in sözcülerinden başlandı. Bu sözcüler Kompleks „B. Almanya Federal Meclisi'nde ve Thüringen Araştırma Komisyonu'nda Parlamenter Çalışmayı Tamamlama Işığında NSU Hakkında Güncel Genel Bilgiler"e ilişkin olarak sorgulanmışlardır. Dinlenenler şu kişilerdir:

20/04/2015 tarihli 17. oturumda
Clemens Binninger, Almanya Federal Meclisi üyesi
Dr. Eva Högl, Almanya Federal Meclisi üyesi
Petra Pau, Almanya Federal Meclisi üyesi

27/04/2015 tarihli 18. oturumda
Wolfgang Wieland, Almanya Federal Meclisi üyesi (eski)
Dorothea Marx, Eyalet Meclisi üyesi (Thüringen)

15/06/2015 tarihli 21. oturumda
Hartfrid Wolff, Almanya Federal Meclisi üyesi (eski).

Komisyon, o dönem güncel olan bir vesileyle 20 Nisan 2015 tarihli 17. Oturumda, temel yapıdan saparak, telefon görüşmelerine, özellikle Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Gizliliği Koruma Görevlisi ile Temme arasında 9 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleşen telefon görüşmesine ilişkin olarak tanıklar K., Hesse ve Temme'nin ifadelerinin alınmasına karar verdi.[114] Tanık Kriminal Başkomiser K.'nın yerine daha sonra varılan mutabakatla tanık Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Angela Sch. geb. G. geçti.[115]

[114] Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 9: LINKE (SOL PARTİ) oyuna karşı CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği), SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi), BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER); FDP (Hür Demokrat Parti) yokluğunda.
[115] Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 4.

Bu şekilde aşağıdaki kişilerin ifadeleri alındı:

11/05/2015 tarihli 20. oturumda
Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Angela Sch.
Emekli İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Gerald-Hasso Hess
Resmi görevli Andreas Temme

Bir diğer tanık dinlenmesi, temel yapıda yer alan „Kompleks C. Halit Yozgat cinayetine kadarki soruşturma sonuçları"na yöneldi. [116] Şu kişilerin ifadeleri alındı:

15/06/2015 tarihli 21. oturumda
Emekli Yönetici Kriminal Polis Direktörü Wolfgang Geier
Kriminal Polis Direktörü Christian Hoppe
Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Walter K.

06/07/2015 tarihli 23. oturumda
Emekli Başsavcı Dr. Christoph St.
Üst Düzey Savcı (Üst Düzey Yönetici Savcı Vekili) Hans K.
Üst Düzey Savcı Reinhard K.
Savcı (Grup Yöneticisi) Dr. Heiko Artkämper

20/07/2015 tarihli 24. oturumda
Emekli Bölüm müdürü Peter St.
Federal Yargıtay'da Federal Savcı Dr. Herbert Diemer

Halit Yozgat cinayetinde meydana gelen objektif olaylar hakkında (Temel yapı şık D) aşağıda adı geçen tanıkların ifadeleri alındı:

14/09/2015 tarihli 26. oturumda
Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Werner I.
Emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G.
Kriminal Başkomiser (KHK) Karsten R.

[116] Oturum Protokolü UNA/19/2/19 – 30/04/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 3.

12/10/2015 tarihli 27. oturumda

Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Ralf B.

POK Ercan T.

Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Uwe F.

Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Klaus W.

Komisyon, 14 Eylül 2015 tarihli 26. Oturumda, temel yapı şık D.'nin sonundan itibaren, yani şık „E. Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmanın gidişatı"ndan itibaren, yani 23 Kasım 2015 tarihinden itibaren dinlenecek olan tanıkları, temel yapının ilgili güncel kompleksine göre değil, daha ziyade kapsamlı şekilde sorgulama kararı aldı.[117]

Daha sonra şu kişilerin ifadesi alındı:

23/11/2015 tarihli 28. oturumda

Savcı Dr. Götz Wied

Yönetici Kriminal Polis Direktörü Gerald Hoffmann

04/12/2015 tarihli 29. oturumda

Kriminal Başkomiser (KHK) Helmut Wetzel

Kriminal Başkomiser (KHK) Cihan Bilgic

Polis Müdürü Wilfried Henning

18/12/2015 tarihli 30. oturumda

Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Lutz Irrgang

Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Iris Pilling

[117] Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 9, 13; Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015 (kamuya açık olmayan kısım), s. 4.

21/12/2015 tarihli 31. oturumda

Resmi görevli Karin E.

Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Frank-Ulrich Fehling

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Axel R.

29/01/2016 tarihli 33. oturumda

Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi Catrin Rieband

Emekliliğe ayrılmış kriminal teknik çalışanı Klaus St.

01/02/2016 tarihli 34. oturumda

Emekli Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Hans-Joachim Muth

Emekli Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı Heinz Fromm

Ardından aşağıda adı geçen tanıkların ifadesi alındı:

26 Şubat 2016 tarihli 35. oturumda

Benjamin Gärtner

Michel F.

Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Michael St.

Kriminal Başkomiser (KHK) Jürgen B.

15/04/2016 tarihli 36. oturumda

Oliver P.

Kevin Sch.

Federal Yargıtay'da Federal Savcı Walter Hemberger

18/04/2016 tarihli 37. oturumda

Philip Tschentscher

Sebastian S.

20/05/2016 tarihli 38. oturumda

Emekli PK Carsten C.

POK Mike R.

06/06/2016 tarihli 39. oturumda

Erkek resmi görevli Andreas Temme

01/07/2016 tarihli 40. oturumda

Kriminal Başkomiser (KHK) Jörg T.

Emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Gerhard M.

Kriminal Başkomiser (KHK) Ralf C.

09 Eylül 2016 tarihli 41. oturumda

Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Roland Desch

Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Dr. Alexander Eisvogel

Daire başkanı Michael H.

12 Eylül 2016 tarihli 42. oturumda

Eva Sch.-T.

Emekli İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Gerald-Hasso Hess

Yönetici Üst Düzey Memur Jutta E.

30 Eylül 2016 tarihli 43. oturumda

Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Karlheinz Sch.

Emekli Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Bernd C.

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Wolfgang V.

10 Ekim 2016 tarihli 44. oturumda

Başsavcı Prof. Dr. Helmut Fünfsinn

Bakan Dr. Thomas Schäfer

Emekli Bakan Jürgen Banzer

11 Kasım 2016 tarihli 45. oturumda

Emekli Yönetici Kriminal Polis Direktörü Wolfgang Geier

Emekli Başbakan Dr. Günther Beckstein

21 Kasım 2016 tarihli 46. oturumda

Birinci Kriminal Başkomiser (EKHK) Alexander Horn

Yönetici Kriminal Polis Direktörü Christian Hoppe

19 Aralık 2016 tarihli 47. oturumda

Emekli Üst Düzey Bakanlık Memuru Heinrich Sievers

Emekli Bakanlık Daire BaşkanıWolfgang Hannappel

Bakanlık Daire Başkanı Karl Greven

20 Ocak 2017 tarihli 48. oturumda

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Katharina Sch.

Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D.

Yönetici Üst Düzey Memur Friedrich W.

10 Şubat 2017 tarihli 49. oturumda

Emekli Bölüm müdürü Peter St.

Bakanlık Daire Başkanı Karin Gätcke

Müsteşar Michael Bußer

6 Mart 2017 tarihli 50. oturumda

Emekli Müsteşar Oda Scheibelhuber

Müsteşar Werner Koch

24 Mart 2017 tarihli 51. oturumda

Bakan Boris Rhein

Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Iris Pilling

Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Frank-Ulrich Fehling

26 Nisan 2017 tarihli 52. oturumda

Emekli Eyalet Polis Müdürü Norbert Nedela

19 Mayıs 2917 tarihli 53. oturumda

Üst Düzey Savcı Dr. Götz Wied

M.S.

9 Haziran 2017 tarihli 54. oturumda
Philip Tschentscher
Christian Wenzel

26 Haziran 2017 tarihli 55. oturumda
Başbakan Volker Bouffier

25 Ağustos 2017 tarihli 56. oturumda
Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Udo Sch.
Emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Joachim B.
Erkek resmi görevli Andreas Temme

15 Eylül 2017 tarihli 57. oturumda
Emekli Kriminal Başkomiser (KHK) Werner J.
Birinci Kriminal Başkomiser (EKHK) Gerhard F.
Corryna Görtz

3 Kasım 2017 tarihli 59. oturumda
Bakanlık Daire Başkanı Dr. Wilhelm Kanther
Staatsminister Peter Beuth
Sonja M.

tarihli 60. oturumda
İsmail Yozgat

8. Taniklarin Hukuki Vekilleri

Tanıklar, bir vekilden yararlanma olanağına sahip oldular. Gerçi hiçbir tanık görüşmelere vekiliyle gelmedi. Komisyon, bir tanığa hukuki vekil tayin edilmesi koşullarını hiçbir durumda yerine getirilmiş olarak kabul etmedi.

9. Kamuoyu

a. Tanıkların İfadelerinin Alınmasının Kamuoyuna Açık Gerçekleşmesi İlkesi

Hessen Anayasası'nın Madde 92, Fıkra 1 Cümle 2'sine göre ve PAB Kuralları'nın Madde 8'ine göre delillerin toplanması esas olarak kamuya açık şekilde gerçekleşti.

b. Kamuoyuna Kapalı Tutulma

Araştırma Komisyonu iki münferit olayda üçte iki çoğunlukla, delil belirleme işleminin bazı kısımlarının kamuya açık yapılmamasına karar verdi. Bu durum, şu tanıkların ve bilirkişilerin ifadelerinin bazı kısımlarında söz konusu oldu: Araştırma Komisyonu, münferit olaylarda, üçte iki çoğunlukla, delil belirlemenin yapıldığı kısımları kamuyona açık yapmamaya karar verdi. Bundan ifadeleri etkilenen ilgili bilirkişi ve tanıklar; bilirkişi Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Bock (16/03/2015 tarihli oturum), Kriminal Polis Direktörü Hoppe ve Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Walter K. (15/06/2015 tarihli oturum), Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling (18/12/2015 ve 24/03/2017 tarihli oturumlar), Resmi Görevli Karin E. ve İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Axel R. (21/12/2015 tarihli oturum), Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi Rieband (29/01/2016 tarihli oturum), Federal Yargıtay'da Federal Savcı Hemberger (15/04/2016 tarihli oturum), Michael S. (18/04/2016 tarihli oturum), Sch.-T. (06/06/2016 tarihli oturum), emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Desch (09/09/2016 tarihli oturum), Yönetici Üst Düzey Memur Jutta E. (12/09/2016 tarihli oturum), emekli Bakanlık Daire Başkanı Hannappel (12/12/2016 tarihli oturum), Devlet Bakanı Rhein (24/03/2017 tarihli oturum), emekli Yönetici Üst Düzey Memur Fehling (24/3/2017 tarihli oturum), M.S. (19/05/2017 tarihli oturum), Başbakan Bouffier (26/06/2017 tarihli oturum), Corryna Görtz (15/09/2017 tarihli oturum) ve Devlet Bakanı Beuth (3 Kasım 2017 tarihli oturum) oldu.

c. Sınıflandırılan Bilirkişi ve Tanık İfadeleri

Bilirkişiler ve tanıklar Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Bock, Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling, Resmi Görevli Karin E., İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Axel R., Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi Rieband, Federal Yargıtay'da Federal Savcı Hemberger, Michael S., emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Desch, Yönetici Üst Düzey Memur Jutta E., emekli Bakanlık Daire Başkanı Hannappel, Devlet Bakanı Rhein, emekli Yönetici Üst Düzey Memur Fehling, Başbakan Bouffier ve Devlet Bakanı Beuth'un ifadelerinin bazı kısımları VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırıldı. (PAB Kuralları Madde 8 Fıkra 5).

d. Kamuoyuna Açık Oturumlarda Canlı Blog Yapma ve Tweet Atma

Araştırma Komisyonu, oturumlarda canlı blog yapılmasına ve tweet atılmasına, eğer birebir bildirilmelerinde daha sonraki tanıkların ifadelerinin etkilenmesi endişesi bulunmuyorsa, izin veriyordu. Başkan oturumlara başlamadan önce ve oturumlara ara verildiğinde bu konuda uyarıda bulunmuştur.

e. Tanıklar İçin Özel Koruyucu Tedbirler

Tanıkların korunmasına yönelik olarak özel koruyucu tedbirlerin alınması gerektiği hallerde, bu sağlandı.

Komisyon, bir durumda mutabakatla, Kuzey Ren Vestfalya'dan gelen direktifleri yerine getirmek amacıyla, bir tanığın ifade alınma sürecini geçici olarak VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırma kararı aldı.[118] Sonradan, ifade alma izninin verilmesi konusunda yetkili olan kurum, Komisyon'a karalamalar içeren, açık, gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırılmamış bir ifade tutanağı sundu.[119]

Komisyon, tanık M.S.'nini ifadesini, Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından komisyona verilen ifade alma iznine göre, yalnızca kamuya açık olmayan oturumlarda alabildi. Komisyon bu nedenle, sorgulamanın tamamını kamuya kapalı gerçekleştirmiştir.[120] Talep üzerine Anayasayı Koruma Federal Dairesi, Komisyon'a gizliliğin korunması bakımından bu tutanağın resmi bir ifade tutanak gibi ele almakta bir sakınca olmadığını bildirdi. Komisyon, tanık Görtz'ü, tanık M.S.'nin verdiği bilgilere ilişkin kamuya açık olmayan oturumda sorguladığına göre, bu tutanağı da resmi bir ifade tutanak gibi ele almanın mümkün olduğunu belirtti.

VI. Delil Belirlemesinin Resmi Kapanışı

Başkan, her ifade alınışın sonunda tanıkları, geçici olarak gidebilecekleri ve Araştırma Komisyonu'nun delillerinin belirlemesinin sona ermesinin ardından çıkacak kararla, tanıkların ifadelerinin alınmasının sona ereceği hususunda bilgilendirdi. Tanıklara ayrıca, ifade tutanaklarını incelemelerine ve tanık ifadelerinde düzeltme yapmalarına izin verildi.

[118] Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016 (kamuya açık olmayan kısım), s. 7.
[119] Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016.
[120] Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 09/06/2017 (kamuya açık olmayan oturum, bölüm 2), s. 4.

Araştırma Komisyonu, 13 Aralık 2017 tarihli 61. Oturumunda, bilirkişi ve tanıkların dinlenmeleri yoluyla yapılan delil belirlemesinin ve dosya celbinin sonlandırılmasına ve halihazırda dinlenmiş olan bilirkişi ve tanıkların dinlenmelerinin sona ermesine karar verdi. Bilirkişiler ve tanıklar yeminleri alınmadan bırakıldılar. Tüm delil kararları böylece yerine getirilmiş kabul edildi.

VII. Araştırmanın Oturumları ve Tarih Aralıkları

Oturum	Tarih	Tarih Aralığı	Kamuya açık mı	Delil toplanması
1	01/07/14	18:17-19:32	Hayır	
2	16/07/14	13:00-13:25	Hayır	
3	10/09/14	12:32-14:07	Hayır	
4	22/09/14	17:00-18:20	Hayır	
5	25/09/14	17:40-18:20	Hayır	
6	14/10/14	18:37-20:04	Hayır	
7	17/12/14	18:55-20:50	Hayır	
8	13/01/15	13:05-14:40	Hayır	
9	20/01/15	16:35-17:10	Hayır	
10	12/02/15	13:30-13:40	Hayır	
11	19/02/15	10:01-17:20 17:22-17:35	Evet Hayır	Bilirkişi: Dr. van Hüllen, Prof. Dr. Funke, Röpke

12	23/02/15	10:03-14:55 15:05-15:30	Evet Hayır	Bilirkişi: Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Jürgen L., Tornau
13	02/03/15	10:02-14:00 14:15-14:45	Evet Hayır	Bilirkişi: Prof. Dr. Hafeneger, Laabs
14	12/03/15	13:05-14:00	Hayır	
15	16/03/15	10:01-15:28 15:45-16:30 16:35-17:10	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	Bilirkişi: Prof. Dr. Backes, Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Bock Bilirkişi: Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Bock (devam)
16	20/03/15	10:02-14:58 15:00-15:32	Evet Hayır	Bilirkişi: Prof. Dr. Gusy, Yönetici Kriminal Polis Direktörü Röhrig
17	20/04/15	10:00-15:36 15:45-16:58	Evet Hayır	Bilirkişi: Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Albrecht Sch., Z: Binninger, Dr. Högl, Pau
18	27/04/15	10:06-14:56 15:02-15:45	Evet Hayır	Tanık: Wieland, Marx
19	30/04/15	14:20-14:27	Hayır	
20	11/05/15	10:05-13:35 13:35-13:45	Evet Hayır	Tanık: Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Angela Sch., emekli İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Hess

		13:45-17:37	Evet	
		18:00-18:10	Hayır	Tanık: Emekli İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Hess (devam), Resmi görevli Temme
21	15/06/15	10:01-12:16	Evet	Tanık: Wolff, Yönetici Kriminal Polis Direktörü Geier
		12:18-14:15	Hayır	
		14:19-16:00	Evet	
		16:00-16:09	Hayır	Tanık: Yönetici Kriminal Polis Direktörü Geier (devam), Kriminal Polis Direktörü Hoppe
		16:09-17:18	Evet	
		17:18-17:24	Hayır	Tanık: Kriminal Polis Direktörü Hoppe (devam)
		17:34-19:11	Evet	Tanık: Kriminal Polis Direktörü Hoppe (devam)
		19:11-19:16	Hayır	Tanık: Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Walter K.
		19:17-19:56	Hayır	Tanık: Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Walter K. (devam)
22	23/06/15	18:07-20:09	Hayır	
23	06/07/15	11:01-12:13	Evet	Tanık: Başsavcı Dr. Christoph St., Üst Düzey Savcı Hans K.
		12:21-12:57	Evet	
		13:01-13:34	Evet	
		13:35-14:25	Hayır	Tanık: Üst Düzey Savcı Reinhard K.
		14:32-15:13	Evet	Tanık: Savcı Dr. Artkämper
24	20/07/15	10:01-10:05	Evet	Tanık: Emekli bölüm müdürü Peter St.

		10:05-10:41 10:41-12:45 12:45-12:47 13:00-14:31 14:40-15:51	Hayır Evet Hayır Evet Hayır	Tanık: Emekli bölüm müdürü Peter St. (devam) Tanık: Federal Yargıtay'da Federal Savcı Dr. Diemer
25	27/07/15	11:07-11:18 11:18-11:32 11:32-12:15	Hayır VS-G Gizlilik dereceli şey-GİZLİ Hayır	
26	14/09/15	11:01-16:45 16:46-17:49	Evet Hayır	Tanık: Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Werner I., emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G., Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karsten R.
27	12/10/15	09:30-16:59 17:07-19:50 19:53-20:22	Evet VS-G Gizlilik dereceli şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Ralf B., Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Ercan T., Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Uwe F., Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Klaus W.
28	23/11/15	09:35-19:00 19:07-20:36	Evet Hayır	Tanık Z: Savcı Dr. Wied, Yönetici Kriminal Polis Direktörü Hoffmann

		20:39-20:56 20:58-21:33	VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	
29	04/12/15	09:36-12:15 12:25-12:35 12:37-18:50 19:01-19:26	Evet Hayır Evet Hayır	Tanık: Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel Tanık: Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel (devam), Kriminal Başkomiser (KHK) Bilgic, Polis Müdürü Henning
30	18/12/15	09:33-17:29 17:35-17:41 17:41-19.26 19:42-19:48 19:50-20:16	Evet Hayır VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet Hayır	Tanık: Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang, Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling Tanık: Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling (devam) Tanık: Emekli Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Muth
31	21/12/15	09:31-10:15 10:18-11:01 11:04-11:11	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Resmi görevli Karin E. Tanık: Resmi görevli Karin E. (devam) Tanık: Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Fehling, İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Axel R. Tanık: İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Axel R. (devam)

		11:30-17:15 17:18-18:02	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ	
32	18/01/16	14:00-16:15	Hayır	
33	29/01/16	09:32-11.56 11:58-12:22 12:37-13:29 13:30-14:23	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet Hayır	Tanık: Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi Rieband Tanık: Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi Rieband (devam) Tanık: Emekliliğe ayrılmış kriminal teknik çalışanı Klaus St.
34	01/02/16	09:32-15:00 15:00-15:28 15:30-15:42	Evet Hayır VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ	Tanık: Emekli Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Muth, emekli Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı Fromm
35	26/02/16	09:33-18:35 18:35-18:40 18:40-18:54 18:54-19:44	Evet Hayır Evet Hayır	Tanık: Gärtner, Michel F., Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Michael St., Kriminal Başkomiser (KHK) Jürgen B. Tanık: Kriminal Başkomiser (KHK) Jürgen B. (devam)

36	15/04/16	09:33-15:45 15:48-16:09 16:12-17:22	Evet VS-G Gizlilik dereceli şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Oliver P., Kevin Sch., Federal Yargıtay'da Federal Savcı Hemberger Tanık: Federal Yargıtay'da Federal Savcı Hemberger (devam)
37	18/04/16	09:35-11:56 13:34-15:42 15:50-16:23	Evet VS-G Gizlilik dereceli şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Tschentscher Tanık: Sebastian S.
38	20/05/16	09:33-10:22 10:23-11:45 11:48-12:55 13:03-13:31	Evet Hayır Evet Hayır	Tanık: Emekli Polis Komiseri (PK) Carsten C. Tanık: Emekli Polis Komiseri (PK) Carsten C. (devam), Polis Üskomiseri (POK) Mike R.
39	06/06/16	09:35-17:35 17:36-18:13	Evet Hayır	Tanık: Erkek resmi görevli Temme
40	01/07/16	09:32-15:42 15:43-16:06	Evet Hayır	Tanık: Kriminal Başkomiser (KHK) Jörg T., Emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Gerhard M., Kriminal Başkomiser (KHK) Ralf C.
41	09/09/16	09:31-13:26	Evet	Tanık: Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Desch

		13:29-14:12 14:24-15:54 15:55 -16:19 16:25-18:31 19:32-19:35	VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet Hayır Evet Hayır	Tanık: Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Desch Tanık: Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Dr. Eisvogel Tanık: Emekli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı Dr. Eisvogel (devam) Tanık: Daire başkanı Michael H.
42	12/09/16	9:31-10:50 10:50-12:03 12:04-15:47 16:02-17:38 17:42-17:51	Evet Hayır Evet Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ	Tanık: Eva Sch.-T., Tanık: Emekli İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Hess Tanık: Yönetici Üst Düzey Memur Jutta E. Tanık: Yönetici Üst Düzey Memur Jutta E. (devam)
43	30/09/16	9:33-13:19 13:31-14:37 14:48-15:51 15:55-16:10	Evet Evet Evet Hayır	Tanık: Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Karlheinz Sch., Tanık: Emekli Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Bernd C., Tanık: İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Wolfgang V.

44	10/10/16	9:32-13:30 13:45-16:06 16:13-16:38 16:41-16:50	Evet Evet Evet Hayır	Tanık: Başsavcı Prof. Dr. Fünfsinn Tanık: Devlet Bakanı Dr. Schäfer Tanık: Emekli Devlet Bakanı Banzer
45	11/11/16	9:35-16:24 16:25-16:44	Evet Hayır	Tanık: Emekli Yönetici Kriminal Polis Direktörü Geier, emekli Başbakan Dr. Beckstein
46	21/11/16	9:32-12:30 12:45-14:47 14:47-15:45 15:47-15:58	Evet Evet Hayır VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ	Tanık: Birinci Kriminal Başkomiser (EKHK) Horn Tanık: Yönetici Kriminal Polis Direktörü Hoppe
47	19/12/16	9:33-12:06 12:15-15:19 15:21-15:37 15:39-15:42 15:50-16:40 16:42-17:35	Evet Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet Evet Hayır	Tanık: Emekli Üst Düzey Bakanlık Memuru Sievers Tanık: Emekli Bakanlık Daire BaşkanıHannappel Tanık: Emekli Bakanlık Daire BaşkanıHannappel Tanık: Emekli Bakanlık Daire BaşkanıHannappel Tanık: Bakanlık Daire Başkanı Greven

48	20/01/17	9:33-11:49 12:03-14:04 14:14-16:47 16:52-17:26	Evet Evet Evet Hayır	Tanık: İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Katharina Sch. Tanık: Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D. Tanık: Friedrich W.
49	10/02/17	9:31-12:04 12:15-15:23 15:35-17:42 17:44-17:58	Evet Evet Evet Hayır	Tanık: Emekli bölüm müdürü Peter St. Tanık: Bakanlık Daire Başkanı Gätcke Tanık: Müsteşar Bußer
50	6/03/17	9:32-13:46 13:46-13:57 14:00-14:52 15:03-17:31 17:32-17:59	Evet Hayır Evet Evet Hayır	Tanık: Emekli Müsteşar Scheibelhuber Tanık: Emekli Müsteşar Scheibelhuber Tanık: Müsteşar Koch
51	24/03/17	9:29-13:49 13:52-14:40 14:55-17:06 17:17-18:21	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet VS-G	Tanık: Devlet Bakanı Rhein Tanık: Devlet Bakanı Rhein Tanık: Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling Tanık: Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Dr. Pilling

			Gizlilik derecili şey-GİZLİ	Tanık: Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Fehling
		18:30-19:23 19:23-19:33 19:35-20:22	Evet VS- Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Fehling
52	26/04/17	9:30-9:55 9:55-12:53 12:56-13:37	Hayır Evet Hayır	Tanık: Emekli Eyalet Polis Müdürü Nedela
53	19/05/2017	10:34-13:36 13:46-16:34 16:44-17:00	Evet Hayır Hayır	Tanık: Üst Düzey Savcı Dr. Wied Tanık: M.S.
54	09/06/2017	10:00-11:25 11:48-13:47 13:48-14:40	Evet Evet Hayır	Tanık: Philip Tschentscher Tanık: Christian Wenzel
55	26/06/2017	9:31-19:48 19:53-20:31 20:32-21:00	Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	Tanık: Başbakan Volker Bouffier Tanık: Başbakan Volker Bouffier

56	25/08/2017	9:31-10:10 10:13-10:58 10:59-11:33 11:43-13:24 13:26-13:35 14:02-16:26 16:31-16:49 16:50-16:52	Hayır Evet Hayır Evet Hayır Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Hayır	 Tanık: Emekli Yönetici Üst Düzey Memur Udo Sch. Tanık: Emekli Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Joachim B. Tanık: Erkek resmi görevli Andreas Temme Tanık: Erkek resmi görevli Andreas Temme
57	15/09/2017	9:31-9:33 9:34-11:45 11:55-13:06 13:32-15:51 15:53—16:04 16:06-16:50	Hayır Evet Evet Evet Hayır Hayır	 Tanık: Emekli Kriminal Başkomiser (KHK) Werner J. Tanık: Birinci Kriminal Başkomiser (EKHK) Gerhard F. Tanık: Corryna Görtz Tanık: Corryna Görtz
58	28/09/2017	14:39-15:06	Hayır	
59	3/11/2017	9:32-12:50 13:02-13:20 13:23-13:55 14:05-14:39	Evet Evet VS-G Gizlilik derecili şey-GİZLİ Evet	Tanık: Bakanlık Daire Başkanı Dr. Wilhelm Kanther Tanık: Devlet Bakanı Peter Beuth Tanık: Devlet Bakanı Beuth Tanık: Sonja M.

		14:40-15:12	Hayır	
60	27/11/2017	12:05-14:50	Evet Hayır	Tanık: İsmail Yozgat
61	13/12/2017	13:20-14:05	Hayır	
62	05/02/2018	9:30-12:30	Hayır	
63	22/03/2018	17:37-18:24	Hayır	
64	26/04/2018	13:32-14:32	Hayır	
65	09/05/2018	9:02-9:27	Hayır	
66	15/06/2018	9:30-10:30	Hayır	
67	20/06/2018	17:45-18:46	Hayır	

Bölüm İki: Olayın Esasına İlişkin Tespitler

A. Soruşturma ve Güvenlik Kurumlarının Çalışma Tarzı

I. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi

1. Hukuki Dayanaklar

Komisyon araştırmanın hazırlığına yönelik Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yapısı ve çalışma tarzı hakkında bilgi aldı. Bununla ilgili olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmalarına yönelik hukuki temellerini, özellikle 2016 yılı da dahil, güncel geçerli metindeki görevlerini ve yetkilerini inceledi.

Güncel geçerli hukuki dayanaklar, en son 27 Haziran 2013 tarihli (Yasa ve Yönetmelik Resmi Gazetesi (GVBl) s. 444) yasanın Madde 2 ile değiştirilmiş metin, 19 Aralık 1990 tarihli Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi hakkında yasada (HLVerfSchG) Maddeler 1 ila 3,5 arasında ve Madde 20'de yer almaktadır.[121]

Araştırmaya konu olan 2006 yılındaki düzenleme şu şekildeydi:

Eyalet Dairesi'nin organizasyonuna ilişkin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa'nın (HLVerfSchG) 2006 yılında yürürlükteki güncel metni şu hükmü içeriyordu:

> ***Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 1 - Organizasyon***
> *(1)[1] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bir üst eyalet kurumu olan İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır.[2] Organizasyon bakımından polis merkezleriyle bağlanmaması gerekir.*
> *(2) Diğer eyaletlerin Anayasayı Koruma Daireleri Hessen'de yalnızca mutabakat sağlanmak koşuluyla, Anayasayı Koruma Federal Dairesi ise yalnızca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile birlikte hareket ederek faaliyet yürütebilir.*

Eyalet Dairesi'nin görevleri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 2'de şu şekilde düzenlenmiştir:

> ***Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 2– Görevler***
> *(1)[1] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görevi, yetkili makamların, özgürlükçü demokratik anayasal düzen, Federal Devlet ve Eyaletlerin varlığı ve güvenliği için oluşabilecek tehlikeleri zamanında önlenmelerini olanaklı kılmaktır.[2] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ayrıca organize suçlardan koruma görevi vardır.*
> *(2)[1] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bu görevleri yerine getirmek amacıyla*
> *1. özgürlükçü demokratik anayasal düzen, Federal Devlet ve Eyaletlerin varlığı ve güvenliğine yönelik olan veya Federal Devlet veya eyaletlerinden veya üyelerinden birinin anayasa organlarının resmi idarelerine yasadışı bir şekilde zarar vermeyi amaçlayan girişimleri,*

[121] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 38.

2. *yabancı bir gücün anayasal geçerlilik alanı altında güvenliği tehlikeye sokan faaliyetleri veya istihbarat servislerinin faaliyetlerini*
3. *Anayasal geçerlilik alanında, şiddet kullanmak yoluyla veya şiddet kullanmayı hedefleyen hazırlık eylemleriyle Federal Almanya Cumhuriyeti'nin dış menfaatlerini tehlikeye sokan girişimleri,*
4. *Anayasal geçerlilik alanında, hakların anlaşmasına (Anayasa Madde 9 Fıkra 2), özellikle halkların barış içinde birarada yaşamasına yönelik girişimleri,*
5. *Anayasal geçerlilik alanında, organize suç girişimlerini ve faaliyetlerini*

izler.

[2]Bu amaca yönelik bu tür girişimler ve faaliyetlerle ilgili olarak bilgi, özellikle konuya ve kişiye yönelik bilgiler, haberler ve belgeler toplar ve bunlarır değerlendirir.

(3)[1] Bu yasa kapsamında

a) Federal Devlet veya bir eyaletin varlığına karşı girişimler, Federal Devlet veya bir eyaletin özgürlüğünü yabancı bir egemenlikle yok etmeyi, devlet birliğini ortadan kaldırmayı veya ona ait bir bölgesini ayırmayı hedefleyen, bir grup içerisinde veya bir grup adına politik açıdan planlanmış ve bir maksadı olan davranış şekilleri;

b) Federal Devlet veya bir eyaletin güvenliğine karşı girişimler, Federal Devlet, Eyalet veya bunlara bağlı kuruluşların işlerliğine büyük ölçüde zarar vermeyi hedefleyen, bir grup içerisinde veya bir grup adına politik açıdan planlanmış ve bir maksadı olan davranış şekilleri;

c) Özgürlükçü demokratik anayasal düzene karşı girişimler, fıkra 4'te belirtilen anayasa ilkelerinden birini ortadan kaldırmayı veya geçersiz kılmayı hedefleyen, bir bir grup içerisinde veya bir grup adına politik açıdan planlanmış ve bir maksadı olan davranış şekilleri,

d) ticari veya ticari benzeri yapıların kullanıldığı
şiddetin veya benzer tehditlerin tatbik edildiği veya
politika, yönetim, adalet, medya veya ekonomi üzerinde etkide bulunarak gerçekleşen
organize suçlar, tek tek veya bütün halinde hukuk düzeni açısından büyük ölçüde, kazanma ve iktidar hırsı ile belirlenen planlanıp, ikiden fazla kişiyle birlikte, uzun süreli veya belirsiz süreyle, işbölümü yapılarak işlenen cezai suçlardır.

[2]Grup halinde hareket edenler, girişimleriyle bu grubu kuvvetle destekleyen kişilerdir.

[3]Bir grup içerisinde veya veya bir grup adına hareket etmeyen tekil şahısların davranış şekilleri, şiddet kullanımını içerdikleri veya etkileri bakımından, bu yasanın korunan değerlerine büyük ölçüde zarar verebilecek nitelikte olmaları durumunda, bu yasa kapsamındaki girişimlerden sayılır.

(4) Yasa kapsamında özgürlükçü demokratik anayasal düzene şunlar dahildir:

a) Halkın, seçimler ve oylamalarda ve yasama gücünün, yürütme erkinin ve yargının özel organları aracılığıyla devlet erkini kullanması ve halk meclisini genel, doğrudan, özgür, eşit ve gizli oyla seçme hakkı,

b) Yasama gücünün anayasal düzene bağlanması ve yürütme erkinin ve yargının yasaya ve hukuka bağlanması,

c) Parlamenter bir muhalefetin oluşturulması ve tatbiki,

d) Hükümetin görevinin devralınabilmesi ve halk meclisine karşı sorumluluk,

e) Mahkemelerin bağımsızlığı,

f) her türlü zorbalık ve despotluğun reddi, ve

g) Hessen Eyaleti'nin temel yasasında ve anayasasında somutlaştırılan insan hakları.

(5) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yetkili resmi makamların talebi üzerine aşağıda yer alan hususlarda birlikte hareket eder:

1. *kamu yararı adına gizli tutulması gereken gerçekler, eşyalar veya bilgilerin teslim edildiği, kendilerine erişimi verildiği veya bunları temin edebilen kişiler hakkındaki güvenlik incelemelerinde,*
2. *Hayat veya savunma açısından önemli olan kuruluşların güvenlik bakımından hassas yerlerinde çalışan ve çalıştırılacak kişiler hakkında güvenlik incelemelerinde,*
3. *kamu yararı adına gizli tutulması gereken gerçekler, eşyalar veya bilgilerin yetkisiz kimseler tarafından öğernilmesine karşı teknik güvenlik tedbirlerinde.*

(6) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 26 Haziran 2001 tarihli Yasa'nın Madde 2 Fıkra 2 Cümle 1 No. 1, Madde 10'a göre güvenlik tedbirlerini alma konusunda yetkilidir (Federal Resmi Gazete I S. 1254).

(7) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ayrıca Hessen'in Federal Devlet ve diğer eyaletlerle anayasanın korunması konularında işbirliği konusunda yetkilidir.

Eyalet Dairesi'nin Yetkileri, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 3'te yer almaktadır:

> ***Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 3– Yetkiler***
> *(1) [1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Madde 2'de belirtilen görevlerini yerine getirmek amacıyla, bu bilgiler bu yasanın Kısım ikisinde belirtilen kişilere özgü veriler için öngörülen özel hükümler içermiyorsa, gerekli bilgileri toplayabilir ve işleyebilir. [2] Madde 2 Fıkra 2 uyarınca görevi yerine getirirken, Madde 4 Fıkra 1 hükümlerine dokunulmaksızın,kendileri Madde 2 Fıkra 2 kapsamında girişim veya faaliyet yürüttüklerine dair gerçek ipucu bulunmayan kişilere özgü veriler, ancak aşağıdaki şartlarda toplanabilir, işlenebilir veya kullanılabilir;*
> *1. Madde 2 Fıkra 2'ye göre çalışma ve faaliyetlerin araştırılması için geçici olarak gerekli ise,*
> *2. olay esasının araştırılması başka şekilde mümkün değil veya oldukça zorlaşıyorsa ve*
> *3. ağırlıklı olarak korunması gereken ilgili kişilerin menfaatlerine aykırı değilse.*
> *[3] Katılımcı olmayan kişilerin verileri, görevi yerine getirmek için gerekli bilgilerle ayrılmaz bir şekilde bağlıysa, toplanabilir. [4]Kaydedilecek bilgilerin anlaşılması için gerekli olmayan veriler, derhal silinecektir. [5]Bu, silinme büyük bir külfeti gerektiriyorsa, geçerli değildir; bu durumda verilerden yararlanılamaz.*
> *(2) [1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, istihbarat kaynaklarıyla, özellikle muhbir ve sorumlu kişiler görevlendirerek, gözetleme, görüntü ve ses kaydı ve kamuflaj belgeleri ve kamufle edilmiş plakalar kullanarak bilgileri gizli olarak toplayabilir. [2]İstihbarat araçlarının İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir resmi görev yönetmeliği ile tanımlanması gerekir, bu yönetmelik ayrıca bilgilerin tedarikinde yetkiyi de düzenler. [3]Resmi görev yönetmeliği Parlamenter Kontrol Komisyonu'na gönderilecektir. [4]Eyalet makamları, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne kamuflaj tedbirleri için teknik yardım sağlamakla yükümlüdür.*
> *(3) Madde 2 Fıkra 5 No. 1 veya 2 uyarınca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin güvenlik incelemesi yalnızca halen makamlarda veya çalışma birimlerinin elindeki bilgilerin değerlendirmesinden ibaretse, ilgili kişinin incelemenin başlatılacağı konusunda bilgilendirilmesi yeterlidir. Bunun haricinde, yasal olarak başka türlü öngörülmemişse, onay gerekmektedir. Güvenlik incelemesine, ilgili kişinin onayı ile resmi eşi, nişanlısı veya evlilik kurumu benzeri birlikte yaşadığı partneri dahil edilebilir.*
> *(4) [1]Görevlerin yerine getirilmesi için çeşitli tedbirler uygunsa, bu durumda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bundan etkilenecek kişileri en az şekilde olumsuz etkileyecek tedbiri seçmekle yükümlüdür.[2]Eğer bir tedbir, amaçlanan sonuca göre belirgin olarak olumsuzluk yaratıyorsa gerçekleştirilmeyecektir.*
> *(5) [1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Polis yetkilerine veya talimat yetkilerine sahip değildir. [2]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ayrıca kendisinin yetkisi dahilinde olmayan, tedbirler için Polisten resmi yardım yoluyla da talepte bulunamaz.*
> *(6) Anayasa Madde 73 No. 10 Harfler b ve c kapsamında bir yasa temelindeki görevlerin yerine getirilmesine yönelik olarak, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Eyalet yasalarında ilgili görevlerin yerine getirilmesine yönelik belirtilen yetkilere sahiptir.*

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 5 istihbarat araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktaydı:

> ***Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 5– İstihbarat Araçlarıyla Toplama***
> *(1) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, istihbarat araçlarıyla kişilere özgü verileri ancak aşağıdaki durumlarda toplayabilir*
> *1. ilgili kişinin Madde 2 Fıkra 2 kapsamında girişim veya faaliyet yürüttüğüne dair gerçek ipucu varsa ve bu şekilde ek bilgilerin elde edileceği düşünülüyorsa veya*
> *2. Madde 2 Fıkra 2 kapsamında girişim veya faaliyetlerin araştırılmasına yönelik gerekli kaynakların kazanılabileceğine dair gerçek ipuçları varsa veya,*
> *3. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanlarının, tesislerinin, eşyalarının ve kaynaklarının korunmasına yönelik güvenliği tehdit eden veya istihbari faaliyetler gerekliyse*
> *(2) Bilgi kazanmada özel teknik araçların gizli şekilde kullanılmasına Anayasa Madde 13 kapsamında ancak aşağıdaki durumlarda izin verilir*
> *1. Yasanın Madde 1 Fıkra 1 ve Madde 3 Fıkra 1 Madde 10 uyarınca mektup, posta veya telefon gizliliğine müdahale için şartlar mevcutsa veya*

2. *Bir kişinin Madde 2 Fıkra 2 No. 1 uyarınca Maddeler 129, 130 veya 131'de belirtilen cezai suçları işleme girişiminde bulunduğu veya 3 uyarınca planladığı veya işlediğine dair şüpheye dair gerçek ipuçları bulunuyorsa veya Ceza Yasası uyarınca takip ediliyorsa veya*
3. *Bir kişinin Madde 2 Fıkra 1 uyarınca Ceza Muhakemeleri Kanunu Madde 100a kapsamında cezai suçları planlanması ve işlemesi suretiyle girişimde bulunduğu veya faaliyet yürüttüğüne ilişkin gerçek ipuçları varsa ve Ceza Yasassı Maddeler 261, 263 bis 265, 265 b, 266, 267 bis 273, 331 bis 334 uyarınca takip ediliyorsa*

ve olay esasının araştırılması başka türlü sonuçsuz kalacağa benziyorsa ve büyük ölçüde zorlaşacaksa. Tedbirin yalnızca gerçeklere dayanılarak, şüpheli için öngörülen veya ondan kaynaklanan bildirimleri alan veya ileten veya evinde bulunduran şüpheliye veya kişilere uygulanabilir.

(3) Madde 2 Cümle 1 kapsamında teknik araçların kullanım talimatı ile ilgili kararı Hakim verir. Yakın tehlike durumunda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yöneticisi Fıkra 2 Cümle 1 kapsamında kullanım talimatı verebilir; Hakim kararının ise hemen ardından alınması gerekmektedir. Talimat en fazla dört hafta süreyle geçerlidir; uzatmaya en fazla dört hafta, eğer talimatı gerektiren şartlar devam ediyorsa, izin verilebilir.
(4) Talimat Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Hakim yetkisine sahip bir görevlisinin denetiminde uygulanacaktır. Eğer bilgilerin toplanmasına yönelik talimat şartları artık mevcut değilse veya gizli teknik araçların kullanılmasına artık gerek yoksa, tedbirin derhal sonlandırılması gerekir.
(5) Fıkra 2 Cümle 1 kapsamında tedbirlerle toplanmış bilgi ve belgeler, orada belirtilen girişim veya faaliyetlerin takibi ve araştırılması için ve ayrıca Yasanın Madde 4 Fıkra 4-6 Madde 10 hükümleri çerçevesinde kullanılabilir. Fıkra 2 ve 6'ya göre tedbirlerle elde edilen kişiye özgü verilerin kaydedilmesi ve silinmesine ilişkin olarak ve Fıkra 2'ye göre tedbirlerle elde edilen İlgililerin ilave bilgileri hakkında karar verilmesinde Yasanın ilgili Madde 4 Fıkra 1 ve Madde 12 Madde 10 hükümleri geçerlidir.
(6) Anayasa Madde 13 uyarınca koruma altında olan özel teknik araçların gizli kullanımına, ayrıca Anayasayı Koruma Dairesi için faaliyet yürüten kişilerin korunması için gerekli görüldüğü ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yöneticisi tarafından talimatı verildiği takdirde de izin verilir. Bu kapsamda elde edilen bilgilerin ceza takibinde farklı şekilde değerlendirmesine ancak, Hakim tarafından tedbirin yasaya uygunluğu tespit edilmişse, izin verilir; gecikme tehlikesi varsa Hakim kararı gecikmeksizin sonradan alınacaktır.
(7) Fıkra 2 ve 6'ya göre kararda yetkili Mahkeme, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin merkezinin bulunduğu yerdeki Yerel Mahkemedir. Usul konusunda gönüllü yargılama hususlarına ilişkin yasanın hükümleri geçerlidir.
(8) Fıkra 1 ve 2 uyarınca toplamaya, olay esasının araştırılması, ilgili kişiyi başka, daha az olumsuz etkileyen bir biçimde mümkünse, izin verilmez. İstihbarat araçlarının kullanılması aydınlatılacak olay esasının önemi karşısında belirgin olarak orantısız olmaması gerekmektedir. Amaca erişildiği takdirde, veya erişilemeyeceği ya da bu şekilde erişilemeyeceği ortaya çıktığı takdirde, tedbir derhal sona erdirilecektir. Fıkra 1 No. 1 ve Fıkra 2'de belirtilen durumlarda ilgili olmayanlara karşı istihbarat araçları kullanılamaz, diğer hususlarda Madde 3 Fıkra 1 Cümle 3-5 geçerlidir.
(9) Eyalet Hükümeti Eyalet Meclisini her yıl Fıkra 2 ve Hakim tarafından incelemeye tabi ise, Fıkra 6 uyarınca talimatı verilmiş tedbirler hakkında bilgilendirir. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu bu rapor temelinde Parlamenter Kontrolü yerine getirir.

Özet olarak, bilirkişiye ve uzun yıllar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı olan Bock'a göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görevi (2006 yılında da dahil olmak üzere[122]), bilgi toplamak, bunları biraraya getirmek, analiz etmek ve değerlendirmekti.[123]

[122] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 45.
[123] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 49.

Toplanan bilgilerin kapak sayfasında yer alan raporlar adı verilen raporlarda tutulduğu belirtiliyordu.[124] İşlenen ve değerlendirilen bilgilerin, Eyalet Dairesi, durum şemaları[125] şeklinde İçişleri Bakanlığı'na ve özel tehlike durumlarında polise ve gerekirse diğer kurumlara sunulduğu ifade edildi.[126]

İstihbarat çalışmasının temel haklar açısından önemi bakımından Anayasayı koruma çalışması ayrıca özel olarak parlamento tarafından kontrole tabidir.

HLVerfSchG Madde 20, bununla ilgili olarak 2006 yılında yürürlükte olan şeklinde şunu öngörüyordu:

> ***HLVerfSchG Madde 20– Parlamento tarafından kontrol***
> *(1) [1]Eyalet Meclisi, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin faaliyetlerine ilişkin olarak parlamento tarafından kontrole tabidir. [2] Bu görev Parlamenter Kontrol Komisyonu tarafından yerine getirilir.*
> *(2) [1]Parlamenter Kontrol Komisyonu, her seçim dönemi başında Eyalet Meclisi tarafından yarıdan fazla çoğunlukla seçilen beş üyeden oluşur. [2]Kontrol Komisyonu bir Başkan seçer ve bir tüzük belirler.*
> *(3) [1]Eyalet Meclisi'nden veya fraksiyonundan bir üyenin ayrılması halinde, Parlamenter Kontrol Komisyonu'ndaki üyeliği de düşer. Bu üye yerine ivedilikle yeni bir üye seçilecektir[2], aynı husus, Kontrol Komisyonu'ndan bir üyenin ayrılması durumunda da geçerlidir.*
> *(4) Bunların haricinde Eyalet Meclisi'nin hakları bundan etkilenmez.*

Ceza takip makamlarıyla ilişkilerde, Federal Anayasa Mahkemesi'nin ayrı olma kuralı geçerlidir. Buna göre, polisin ve aşırıcılık girişimlerinin aydınlatılması görevleri, farklı, birbirinden organizasyon bakımından ayrı kurumlar tarafından ele alınmalıdır. Polisin esas olarak istihbarat yetkisi bulunmamaktadır, ve diğerleri açısından tersi. Komisyon'da dinlenen bilirkişiye göre, ayrı olma kuralı, Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmalarını belirleyen bir ilkedir. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Anayasayı koruma Dairesi ve Polis, hukuki dayanak, personel, görevlerin yerine getirilmesi ve bilgilerin işlenmesi gibi alanlarda Federal Devlet ve Eyaletlerde hukuk bakımından ayrılmıştır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yürütme yetkileri olmayan, aşırıcılık olaylarını izlemek üzere, yalnızca erken uyarı sisteminin bir parçası olan bir kurumdur. Buna karşın Polis bir yürütme kurumudur. Bilirkişiye göre, bu ayrılığın esasını, Anayasayı Koruma Dairesi'nin geniş izleme yetkileriyle bir suçun işlenmesinden önce, polis kurumlarının, kanuna aykırı faaliyetleri ve cezai suçları izleme ve takip etme konusunda sahip olduğu geniş araçlara sahip olamayacağı politik temel kararı oluşturuyor. Ancak her ikisi de devletin korunması konusunda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin herhangi bir kaynağı tehlikeye düşmediği veya Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne yönelik başka herhangi bir tehlike durumu doğmadığı müddetçe, Anayasayı Koruma Dairesi'nin Polise bilgi temin etmesi bağlamında birbirleriyle teğet haldeler. Çünkü, ayrılığa rağmen bu alanda kesişmeler de meydana geliyor –örneğin nefret söylemlerinin somut cezai suçların hazırlanmasına yol açtığı veya tersine cezai suçların politik bir nedeni olduğu

[124] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 49.
[125] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 42.
[126] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39.

durumlarda. Bu durumda –yalnızca bu durumda- ayrı olma kuralı ile beraber işbirliği kuralına izin verildiği, her iki tarafın işbirliğinin zorunlu olduğu belirtiliyor. Bunların haricinde, çifte sorumluluk, iki kat çalışma, koordinasyon gereksinimleri ve koordinasyon eksiklikleri gibi hususlar gözönünde bulundurulduğunda, her iki kurumun kendi esas işlerine dönmelerinin daha yararlı olacağı ifade ediliyor.[127]

Federal Anayasa Mahkemesi bununla ilgili olarak şu ifadeye yer veriyor:

> *„Anayasa'nın Madde 98 Fıkra 1 Cümle 2'sinde öngörülen Federal Devletin özel polis kurumlarıyla ilgili olarak ise ayrı olma ilkesi sorunu bulunmaktadır. Hukuk devleti ilkesi, federal devlet ilkesi ve temel hakların korunması, belirli kurumların birbirinin içene geçmesini veya anayasa hukukuyla ilgili görevleriyle bağdaşmayan görevler yüklenmesini yasaklamaktadır. Anayasayı koruma veya istihbarat servisinin amaçlarına yönelik merkezi makamları böylece icracı polis makamlarıyla biraraya getirilemezler (Müttefik batı devletleri askeri valilerinin 14 Nisan 1949 tarihli „Polizeibrief (Polis mektubu)" ile karşılaştırınız).[...]"*[128]

Pozitif hukuk bakımından ayrı olma ilkesi Hessen'de HLVerfSchG Madde 1'de uygulamaya konmuştur. Bu maddenin 2006 yılında yürürlükte olan şeklinin içeriği şöyleydi:

> *(1) [1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, üst eyalet kurumu olan İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır. Polis merkezleriyle organizasyon bakımından bağlanmaması gerekir. [2]*
> *[...]*

HLVerfSchG Madde 3'ün devamından şunlar belirtiliyordu:

> *[...]*
> *(5) [1]Anayasayı Koruma Dairesi'nin polis yetkileri veya talimat yetkileri bulunmamaktadır. [2]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, kendisinin yetkiye sahip olmadığı tedbirler konusunda polis makamlarından resmi yardım yoluyla talepte de bulunamaz.*

HLVerfSchG Madde 10, ceza takip makamlarıyla bilgi alış verişini şu şekilde düzenliyordu:

> ***HLVerfSchG Madde 10 – Devletin korunması meselelerinin ceza takip makamlarına iletilmesi***
> *[1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, devletin korunmasına dair suçların önlenmesi ve takibi açısından iletilmelerini gerektiren gerçek ipuçları bulunduğu durumlarda, edinmiş olduğu kişiye yönelik bilgileri Eyalete bağlı savcılıklara ve polis makamlarına iletir. [2]Suçlar, Yargılama Teşkilatı Kanunu Madde 74 a ve 120'ye göre cezai suçlar veya hedefleri, şüphelinin motifleri veya bir örgütle bağlantıları açısından Anayasa Madde 73 No. 10 Şık b veya c'de belirtilen korunan değerlere yönelik olduklarına dair gerçek ipuçları bulunan diğer cezai suçlardır.*

---

[127] Bock ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 57 sonraki.; Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 5, 9 sonraki.

[128] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 28/01/1998 tarihli karar – Esas No. 2 BvF 3/92, Kenar No. 87 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 97, 198).

2. Çalışma Tarzı

Komisyon, bunun dışında bilirkişileri, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yapısı ve çalışma tarzına ilişkin dinlemiştir. Sorgulamalar şöyle bir tablo ortaya çıkardı:

a. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Yapısı ve Yetkileri

Bilirkişi Bock, Komisyon'a, Anayasayı Koruma Dairesi'nin yapısında 1990'lı yıllardan bu yana aşırıcılık girişimlerinin izlenmesine yönelik olarak iki organizasyon şekli uyguladığını ifade etti:

- Biri „örgütle ilgili yapı" ve
- Diğeri „olaylarla ilgili yapı"

Örgütle ilgili yapının esaslı unsurlarının

- Değerlendirme ve
- Tedarik olduğunu belirtiyordu.[129]

Örgütle ilgili yapıda, sağcı, solcu ve yabancı aşırıcılığının veya İslamcılığın, aşırıcılıkla ilgili olay sahalarının yapısı, yukarıda yer alan değerlendirme ve tedarik alanlarının altında sınıflandırılıyordu. Olaylarla ilgili yapıda ise, değerlendirme ve tedarik alanları, çalışma alanları olarak yukarıda yer alan olay sahalarına dahildi. Her iki organizasyon şeklinin, bazı durumlarda sapmalar dışında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tarihinde ortaya çıktığı belirtiliyordu. Son olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin yapısında, değerlendirme ile tedarik arasındaka ilgili olay sahalarındaki iş akışını belirgin şekilde iyileştirmesi nedeniyle, 2011 yılında getirilen olaylarla ilgili yapının kendini kanıtladığı ifade ediliyordu.[130] 2007 yılında ise, kurumda, örgütle ilgili yapının da baskın geldiği belirtiliyordu.[131]

Bu alanlara yönelik değerlendirme ve tedarik ile ilgili çalışma tarzları, istihbarat faaliyetlerine yönelik görevlerin, yöntemin, ve yükümlülüklerin belirtildiği resmi görev yönetmeliklerinde ve çalışma planlarında ayrıntılı şekilde yer almaktadır.[132]Bunların gizli tutulmaları zorunludur ve kamuoyu tarafından erişimi bulunmamaktadır.

Bilirkişi Bock, devamında, değerlendirmenin aşırıcılık olay sahalarından tedarik edilerek biraraya getirilen bilgilerin değerlendirilmelerinden, toplanmalarından, ölçülmelerinden ve analiz edilmelerinden

[129] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 38.
[130] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 38.
[131] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 42.
[132] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39.

sorumlu olduğunu ifade ediyordu.[133] Eğer değerlendirme, örneğin bir durum şemasının tamamlanmasına yönelik bilgiye ihtiyaç duyuyorsa, örneğin gözetleme yapılmasına, bu durumda tedarikten, buna uygun bir gözetleme talebinden bulunuyordu.[134] Özellikle anayasal açıdan önemli olan örneğin telekomünikasyon denetimi gibi taleplerin, önceden itinalı bir tartma ve gerekçelendirmeye tabi olduğunu ve kurum içinde özel bir yer teşkil eden G-10 adı verilen denetim daire amirlerince, İçişleri Bakanlığı tarafından, denetleme önlemi hakkında karar verecek olan Eyalet Meclisi'nin G-10 Komisyonuna sunulmadan önce, özel olarak incelendikleri belirtiliyordu.[135]

Uzmanlık gerektiren işten sorumlu klasik organizasyon birimlerinin yanı sıra, kurum yapısına ayrıca merkezi hizmetler (personel, bütçe, organizasyon, IT sahası, istihbaratla ilgili IT sektörü, G-10 telekomünikasyon denetimi, ilke, verilerin korunması ve hukuki sorunlar ile katkıda bulunma görevleri) ve birkaç stratejik uzmanlık hizmetleri (gözetleme, organize suçlar, casusluğa karşı koyma, ekonomik korunma, gizliliğin korunması, ORTET bölümü (stratejik bir internet araması-Hessen'e özgün) dahil bulunuyordu. Bu şekilde, aşırıcılıkla ilgili olay sahalarında meydana gelen gelişmelere ve tehditlere uygun bir yapıyla ve çalışma tarzıyla uyum sağlandığı belirtiliyordu. Örneğin, 2008 yılında aşırı sağcılığın daha güçlü bir şekilde gözlemlenmesine yönelik KOREX aşırı sağcılık yetki merkezi, 2009 yılında da stratejik internet aramasına yönelik kurulan ORTET bürosunun bu şekilde kurulduğu ifade ediliyordu.[136] Yetki merkezi çerçevesinde işbirliğinin, düzenli olmasa da, özel olarak tehlikeye girilmesi durumlarında olayla bağlantılı gerçekleşen oturumlara katılma şeklinde gerçekleştiği ifade ediliyordu.[137]

b. Anayasayı Koruma Dairesi'nin „Kaynakları"

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, yetkili makamların, özgürlükçü demokratik anayasal düzene, Federal Devlet ve Eyaletlerin varlığı ve güvenliğine yönelik tehlikeleri önlemek ve organize suçlardan korumak için gereken tedbirleri zamanında alabilmelerini sağlamak amacıyla, çeşitli girişimleri ve faaliyetleri gözlemler (HLVerfSchG Madde 2, Fıkra 2).

Birşeyin şeyin gözlenip gözlenmemesi –„bir gözleme objesinin kurulup kurulmaması"- bilirkişi Bock'a göre, aşırıcılık girişimlerine dair ipuçlarının yeterli yoğunlukta görülmelerine bağlı oluyordu. Bu durum ilk önce tedarik organizasyon birimi dahilinde görüşülüyordu. Ardından, bilgilerin bu arada toplanmış,

[133] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 41 sonraki.
[134] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 42.
[135] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 43.
[136] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 38.
[137] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 41.

biraraya getirilmiş ve analiz edilmiş olduğu değerlendirme organizasyon biriminde görüşme yapılıyordu. Her iki organizasyon birimi arasında kararlaştırıldıktan sonra meselenin, daire yönetimine sunulduğu ve burada ve sonra da Anayasayı Koruma Federal Dairesi ve diğer eyaletlerin Anayasayı koruma dairelerinde görüşüldüğü belirtiliyordu. Son olarak, özel denetim kurumu, İçişleri Bakanlığı'nın bilgilendirildiği ifade ediliyordu. Buradan gerekirse İçişleri Bakanı'nın ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun haberdar edildiği söyleniyordu.[138]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgi kaynakları olarak tüm kamusal kaynaklar ve istihbarat araçları denilen araçlar işlev görüyor. Klasik istihbarat araçları gözetleme, görüntü ve ses kayıtları, mektup, posta ve telekomünikasyon trafiğinin denetlenmesi „kaynaklar" adı da verilen muhbirlerin – kısaca muhbir veya köstebek olarak ifade ediliyor –sızdırılması veya işe alınması ve yönetilmesidir.[139]

Muhbirlerin kendileri Anayasayı Koruma Dairesine mensup olmayıp Eyalet Dairesi tarafından çeşitçi aşırıcılıkla ilgili olay sahalarından bilgi elde etmeye yönelik angaje edilmektedirler. Bu işe alınma ihtisaslaşmış görevliler tarafından yürütülmektedir. Ancak uzun süreli bir kanıtlama ve deneme süreci sonucunda angaje edilen muhbirler asıl „muhbir yönetimi"ne devredilmektedir. Muhbirler faaliyetlerine yönelik olarak –genellikle yazılı bir sözleşmeyle-[140] yükümlü kılınmakta ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin talebi üzerine somut çalışma görevlerini yerine getirmektedirler. Sır saklamak ve belirli güvenlik meselelerine dikkat etmek zorundadırlar. Bilgileri karşılığında, kapsamına ve kalitesine bağlı olarak –bilgilerin değerliliği ölçülür-[141], parasal gelir elde ederler.[142] Ayrıca giderleri de karşılanır.[143] Anayasayı Koruma Dairesi'nin kendisinin gözlemlenen örgüt üzerinde etkide bulunması ihtimaline karışın, esas olarak yönetici kadrolardan kişiler değil, daha ziyade ortalama bir üyeden fazla etkisi bulunmayan kişiler angaje edilir. Gerekirse hiyerarşik olarak yükselen bir muhbirle ilişki kesilir.[144] Kaynaklar bilgilerinin güvenirliliğine, yani teslim edilen bilgilerin doğruluğuna ilişkin değerlendirilirken, ödeme de teslim edilen bilgilerin kalitesine ve miktarına göre bağlıdır. Buna yönelik, bunu değerlendirecek gerekli genel bakışa sahip olan Eyalet dairesinin değerlendirme bölümü bulunuyor. Anayasayı

[138] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 48.
[139] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39.
[140] Gusy ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 28.
[141] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 60, 67 sonraki.
[142] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39.
[143] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 61.
[144] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 60.

Koruma Dairesi yeni bir kaynakla işbirliğinin başlangıcında bu kaynağı „deneme aşamasında" anlamına gelen „F" şeklinde değerlendirir. „Deneme süresi"nin sona ermesinin ardından kaynak, teslim ettiği bilgiler doğrulanabildiğinde „B" normal sınıflandırmasını alır.[145]

Muhbirlerin idare edilmeleri –terminolojide „yönetilmek" olarak geçer- „muhbir yöneticileri" denilen kişiler tarafından gerçekleşir. Bilirkişi Bock'a göre, bunların, muhbirler üzerinden önemli bilgileri tedarik etmenin yanı sıra, kaynağın korunmasını da temin etme görevleri vardır. Bunun, Anayasayı Koruma Dairesi'nin görevinden doğan bir kural olduğu, çünkü eğer bir muhbir için en azından belirli bir çapta koruma sağlamazsa, bir daha hiç kimse muhbirlik işi yapmaya hazır olmayacağı ifade ediliyordu. Somut bağlamına ve aşırıcılık alanına bağlı olarak elbette bir muhbirin veya ailesinin bedeninin ve hayatının tehlikeye atılması söz konusu olabileceği belirtiliyordu.[146]

„Sorumlu kişiler" ve „ajanlar" ile „gizli soruşturmacılar" (Federal Devlet ve diğer eyaletlerin Anayasayı koruma dairelerinin resmi görev yönetmeliklerinde farklı terimler mevcuttur[147]) muhbirlerden ayrılmalıdır. Tüm grupların ortak özelliği, bilgileri karşılığında kendilerine para ödeyen kuruma aktarmalarıdır. Birkaç bilirkişinin ile tanıkların ifadelerine göre, bir muhbirin belirgin özelliği, kendisine düzenli olarak görev verilmesi ve somut sorular sorulması suretiyle hedefe yönelik olarak kumanda edilmesiydi. Buna karşın ajanlar ve sorumlu kişiler –geçici kaynaklar veya geçici muhbirler de denilmektedir- yönlendirilmemekte, yani bilgi tedarik etmekle görevlendirilmemekte, yalnızca ara sıra yapılan buluşmalarda kendi iradeleriyle elde ettikleri bilgileri aktarırlar.[148] Anayasayı Koruma Dairesi bu açıdan „rastgele bilgiler"in pasif bir alıcısıdır.[149] Bunlar bilindiği gibi bir olay sahasının derin bilgileri değil, daha çok el ilanları veya kulak misafiri olunan bilgiler gibi genel türde yapısal bilgiler. Ajanlar ve sorumlu kişiler işbirliğinin süresi ve yoğunluğu bakımından da, yani yalnızca geçici ve birkaç noktaya ilişkin mi yoksa devamlı ve düzenli olarak mı bilgi teslim etmeleri bakımından da ayrılıyorlardı. Gizli soruşturmacılar, bir olay sahasında değiştirilmiş kimlik ile hareket eden kurum çalışanlarıydı.[150]

---

[145] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 87. Komisyon dosyada bulunan görev talimatlarına bakarak, tanıkların verdiği bilgilerin doğruluğu konusunda ikna oldu.
[146] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 59 sonraki, 64.
[147] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 24, 27.
[148] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 85 sonraki; Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 24, 27 sonraki; Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 56; Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 52.
[149] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 56.
[150] Meyer-Goßner/Schmitt, (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) StPO, 57. Baskı, Madde 110a, Ceza takibi alanı için Kenar no. 2.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, çeşitli bilgi kaynaklarından elde edilen bilgileri, bilirkişi Bock'un görüşüne göre, „konuya ve kişiye yönelik dosyalar"a koyar.[151] Bunun için örneğin belirli bir gruba yönelik konu dosyaları oluşturulur. Eğer özellikle bir kişi göze batıyorsa, ek olarak bir kişi dosyası tutulur.[152] Özel bilgiler ek olarak elektronik ortamda resmi bir dosyada kaydedilir.[153] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bir kişinin „düğmeye basmasıyla" bu dosya üzerinden, diğer örgütlerle ve kişilerle bağlantılar ve kullanılan motorlu taşıtlar, telefonlar veya gidilen yerler dahil, önemli bilgilere erişebiliyor.[154] 2015 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde, organizasyon birimi tedariğin, kağıt halinde olan belgelerinin tarandığı ve hazır tutulduğu, elektronik bir belge yönetim sistemi henüz kurulmamıştı.[155] Tüm gelişmeler kaydedilir ve ayrı bir sayı ile numaralandırılır. Saklama süreleri veri koruma yasası hükümlerine tabidir.[156] Saklama ve silme sürelerinin denetlenmesi „İstihbarat Bilgi Sistemi", kısa NADIS denilen, münferit olayla ilgili süre açısından silinebilirliğin incelendiği, otomatik bir tekrar ibraz sistemi aracılığıyla gerçekleşir. NADIS, asli olarak salt bir dosya kayıt verisi iken, şimdi, yerleştirilen bilgilerin daha çok federal çapta, diğer eyaletlerin ve Federal Devleti'in Anayasayı koruma dairelerinin de erişiminde olan bir bilgi sistemi olarak geliştirildi. Nihai silme gerçekleştirilmedin önce, ana devlet arşivine verilecek tarihi önemde bilgiler incelenir.[157]

c. Kaynakların Anayasayı Koruma Dairesi'nin Çalışması Açısından Önemi

Komisyon birçok bilirkişiye muhbirlerin, yani insan kaynaklarının, Anayasayı Koruma Dairesi'nin görevlerini yerine getirmesi açısından önemine ilişkin soru sormuştur.

Bilirkişi Bock, muhbirlerin bir istihbarat servisinin bilgi elde etmesi için vazgeçilmez olduğunu, bunlarla yapılan çalışma olmaksızın, Anayasayı Koruma Dairesi'nin görevlerini yerine getirmesinin imkansız olduğunu ifade etti. Kamuya açık kaynakların, aşırıcılıkla ilgili olay sahalarındaki kritik olgular hakkında aynı ölçüde bilgi sunmadıklarını belirtti. Örneğin bir saldırı planının söz konusu olduğu durumlarda.[158]

---

[151] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39 sonraki.
[152] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 50.
[153] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39 sonraki.
[154] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 50.
[155] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39 sonraki, 50.
[156] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39 sonraki.
[157] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 51 sonraki.
[158] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 59.

Benzer şekilde, bilirkişi Jürgen L., muhbirlerin önemini değerlendirirken, içeriklerine güvenlik kurumlarının dışarıdan yapacağı gözetlemeyle erişemeyeceği kapalı veya güvenli ağlar ve etkinlikler hakkındaki bilgileri örnek verdi.[159] Ancak, muhbirler aracılığıyla elde edilen bilgilerin çok sıkı kontrol edilmeleri ve güvenirlilik açısından değerlendirilmeleri gerektiğini belirtti.[160]

Dresden Teknik Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan bilirkişi Prof. Dr. Backes de, muhbirlerin görevlendirilmelerinin zorunlu olduğunu belirtti. Bu durumun, bir araştırma projesi kapsamında Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbir dosyalarına bakma olanağına sahip olduğu zaman, kendisi için daha açık hale geldiğini ifade etti. Çünkü, muhbirlerin sağladığı bilgilerle daha başka değerli perspektifler kazanılabileceği konusunda ikna olmuş.[161]

Bielefeld Üniversitesi öğretim üyesi bilirkişi Prof. Dr. Gusy, muhbirlerin zorunluluğu konusunda herhangi bir şüphe ileri sürmedi. Ancak, muhbirlerin olabildiğince sınırlı[162] yani yalnızca kullanılmalarının zorunlu olduğu, tecrit edilmiş bir çevreden bilgi edinilmesinin söz konusu olduğu durumlarda, görevlendirilmeleri gerektiğini ifade etti.[163] Yönetilmelerinin, cezai suçlara olası katılımlarının, kaynak korumasının ve bunların rekabet halindeki hukuki değerlerle tartılmalarının net yasal düzenlemeler gerektirdiğini belirtti.[164]

Aşırıcılık araştırmacısı Dr. van Hüllen, Anayasayı Koruma Dairesi için kimlerin çalışacağına ilişkin standartların, en azından aşırı sağcılıkla ilgilendiren yönleriyle, federal çapta gözden geçirilmeye muhtaç olduğunu belirtti. Birçok muhbirin kolayca itimat edilmemesi gereken güvenilmez kişiler olduğunu ifade etti.[165] Bununla ilgili olarak, emekli öğretim üyesi bilirkişi Prof. Dr. Funke, Federal Kriminal Daire'nin Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne 1997 yılında, muhbir görevlendirilmesini çok fazla genişletmekten ve böylece körükleyici etki yaratmaktan–yani güvenilmez bir muhbire yapılan ödeme yoluyla topluluğun dolaylı olarak körüklenmesinden- vazgeçilmesini salık verdiğine işaret etti.[166]

---

[159] L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 21, 29 sonraki.
[160] L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 30.
[161] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 14.
[162] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 6.
[163] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 14.
[164] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 6.
[165] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 33.
[166] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 52

d. Diğer Kurumlarla Birlikte Çalışma ve Bilgi Alış Verişi

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, kendi bilgi ediniminin dışında, Anayasayı Koruma Federal Dairesi ve diğer eyaletlerin Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri ile birlikte çalışmakta ve bu makamlarla bilgi alışverişinde bulunmaktadır.

Bilirkişi Bock, bu amaçla Anayasayı Koruma Daireleri arasında düzenli toplantılar yapıldığını belirtti. Özel olarak tehlikeye girilmesi durumlarda önemli bilgilerin kendiliğinden Hessen Eyalet Kriminal Dairesi veya Polis Müdürlükleri üzerinden Hessen Polisi'ne iletildiğini ifade etti.[167] 2006 yılında da bu durumun böyle olduğunu belirtti. Bilgi alış verişini düzenleyen ve düzenlemiş olan yönetmeliğin, uyulması zorunlu olmayan bir kural olmadığını, dolayısıyla, çok alt düzeyde öneme sahip bir bilgi olmadığı müddetçe, bir aktarmanın esasen gerçekleşmesi gerektiğini söyledi.[168] Buna karşın Hessen dışındaki polis makamlarını Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin genellikle doğrudan bilgilendirmediğini, bunun Eyalet Kriminal Dairesi'nin yetki alanına girdiğini belirtti.[169] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, Anayasayı Koruma Birliği'nde koordine edici bir role sahip olduğunu ve diğer eyaletlerin bilgilerinin burada toplandığını açıkladı. Tersinden Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin de diğer Eyalet Daireleri'ne kendilerini ilgilendiren bilgiler sağladığını ifade etti. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ayrıca diğer Eyalet Daireleri ile de bilgi alış verişinde bulunduğunu belirtti. Ayrıca, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, gerektiğinde, Federal Gizli Servisi (BND) ve Askeri İstihbarat Teşkilatı ile de iletişim halinde olduğunu; ancak ilişkilerin çok sınırlı olduğunu ve genellikle Anayasayı Koruma Federal Dairesi üzerinden yürüdüğünü ifade etti. Yabancı istihbarat servisleriyle bağlantıların ise yalnızca Anayasayı Koruma Federal Dairesi aracılığıyla gerçekleştiğini belirtti.[170]

Bilirkişi Bock tarafından bu işbirliğinin bir bütün olarak olumlu değerlendirmesine, Komisyon önünde bilirkişi, tanık sıfatıyla dinlenen Anayasayı Koruma alanında deneyimli kişiler de esas itibarıyla katıldılar.

Bir dönem Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı olan, daha önce de Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü olan tanık Fromm, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin ve eyaletlerin Anayasayı Koruma Daireleri'nin araştırma konusu olan zaman diliminde çalışmanın ağırlık noktaları hakkında hemen hemen devamlı karar aldıklarını belirtti. Daima ortak istihbarat operasyonlarının yapıldığını ifade etti.[171] Anayasayı Koruma Daireleri'nin tüm uzmanlık alanlarında uygulamada çok iyi

[167] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 39 sonraki.
[168] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 46.
[169] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 40.
[170] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 44.
[171] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 73.

düzenlenmiş ve yoğun bir eyaletler üstü bilgi alış verişinin gerçekleştirildiğini açıkladı. Kurumların yöneticilerinin yılda en az üç kere toplandıklarını söyledi.[172] Uluslararası düzeyde de Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, örneğin 2000 yılında Almanya'da yasaklanan Blood-&-Honour yapısıyla ilgili konular hakkında olduğu gibi, bilgi alış verişinde bulunduğunu belirtti.[173] Ancak geriye bakıldığında, Eyalet dairelerinin arada bir belirli çok hassas bilgileri –kaynaklar veya raporları gibi – iletilmesinin çok gerekli görülmediği durumlarda diğer eyalet dairelerine ve Federal daireye vermekten kaçındıklarını ifade etti. Bunun arkaplanında, bugün bakıldığında kısıtlayıcı bir yaklaşım olarak görülebilecek, her sır ortağının açığa vurulma riskini artırdığı düşüncesinin yattığını belirtti. Kendi kurumunda dahi hassas bilgilerin yalnızca bunlara çok gereksinim duyan kişilerin bilgisi dahilinde bulunduğunu ifade etti. Tanık, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı olarak kendi görevi sırasında bu kısıtlayıcı bilgi politikasını kabul etmediğini belirtti.[174] Bu açıkların ara sıra kurum yöneticileri düzeyinde konuşulduğunu ifade etti. Ancak birçoğunun bu sınırlandırıcı uygulamanın gevşetilmesine karşı katı bir direnç gösterdiğini söyledi.[175]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde bir dönem İslamcılık/genel yabancı aşırıcılığı alanında bölüm müdürü olarak görev yapan tanık Dr. Axel R., Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışanlarının konuyla bağlantılı olarak diğer eyaletlerdeki meslektaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunduklarını ifade etti.[176]

Bir dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde görevli olan ve Mayıs 2007'den itibaren Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Değerlendirme Bölümü Kadön Yöneticisi olan tanık Rieband, Eyalet dairelerinin aralarındaki ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile aralarındaki, aşırı sağcılık, aşırı solculuk ve yabancı aşırıcılığı alanlarında bilgileri, yalnızca bölgesel bir bağlantı mı yoksa bölgelerüstü bir bağlantının mı olduğunun kontrol edilmesinin ardından ilettiklerini ifade etti. Gerçi bu olay sahalarında Federal daire ile Eyalet daireleri arasındaki bilgi alış verişinin İslamcılık alanında olduğundan daha kısıtlayıcı olduğunu belirtti. Daha 2001 yılında burada işbirliğinin yoğunlaştırılması ve ortak bir terörlü mücadele merkezi kurulması kararı alındığını ifade etti.[177] Artık, bu olay sahalarında da – Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde 2007'den itibaren ve 2011 yılı sonundan itibaren NSU'nun ortaya çıkarılmasının ardından federal çapta ve daha da yoğun olmak üzere- bilgi alış verişinin belirgin olarak yoğunlaştırıldığını belirtti.[178]

---

[172] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 83, 88.
[173] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 107 sonraki.
[174] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 88 sonraki.
[175] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 89 sonraki.
[176] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 138.
[177] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 8 sonraki., 28 sonraki.
[178] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 12.

Bilirkiş Bock ve Anayasayı Koruma uygulamalarında çalışma yürütmüş tanıklar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin diğer kurumlarla işbirliğini büyük oranda olumlu değerlendirirken, bilirkiş Prof. Dr. Gusy kritik hareket noktalarının altını çizmiştir. Özellikle kurumlar arasındaki bilgi alış verişinin geniş ölçüde idari yönetmeliklere dayanmasını eleştirdi ve geçmişte bunun sıkıntı yarattığını ifade etti. NSU çalışmalarının tamamlanması sürecinde yeni yürürlüğe giren Federal Devletin ve Eyaletlerin Anayasayı Koruma hususlarında işbirliğine ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne ilişkin Yasa'nın (Anayasayı Koruma Federal Dairesi Hakkında Yasa, BVerfSchG[179]) 6. Maddesi bunu değiştirmeye yönelik bir başlangıç olsa da, geliştirilmeye ihtiyaç duyulduğunu belirtti.[180]

Bilirkişiler, tanıklar ayrıca ceza takip makamlarının işbirliğini de esasen memnuniyet verici olarak değerlendirdi. Tanık Fromm, işbirliğinin Anayasayı Koruma Yasası'nda öngörüldüğü şekilde yürüdüğünü belirtti.[181] Bir dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin özel denetiminden sorumlu İçişleri Bakanlığı'nda daire amiri olan tanık Sievers, Eyalet dairesinin, doğrudan daire çalışmaları tehlikeye düşürülmediği[182] müddetçe, daima Polis'e önemli bilgileri bildirme konusunda

---

[179] Yönetmelik şöyledir:

> *Madde 6 Anayasayı Koruma Dairelerinin Birbirini Karşılıklı Bilgilendirmesi*
> *(1) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi görevleri açısından önemli bilgileri, değerlendirmeleri dahil olamak üzere, derhal iletirler. Eğer ileten makam çekince belirtirse, iletilen bilgilerin Anayasayı Koruma Dairesi dışındaki yerlere iletilmesi yalnızca ileten makamın onayı ile gerçekleşebilir.*
> *(2) Anayasayı Koruma Daireleri, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde Fıkra 1 uyarınca rapor zorunluluğunu yerine getirmek amacıyla otomatize yöntemle kullanacakları ortak klasörler tutmakla yükümlüller. Kişilere özgü verilere yalnızca Madde 10 ve 11 hükümleri çerçevesinde izin verilir. werden. Otomatize yöntemle başka birimler tarafından sorgulama izni yoktur; Askeri İstihbarat Teşkilatı Yasası Madde 3 Fıkra 3 Cümle 2 hükümleri bundan etkilenmez. Kaydedici birimin veri koruma yasası yönetmelikleri kapsamında sorumluluğu, her Anayasayı Koruma Dairesi'nin yalnızca kendisinin girmiş olduğu verilere ilişkindir, yalnızca kendisi bu verileri değiştirebilir, bloke edebilir veya silebilir. Giren birimin tespit edilebilir olması gerekir. Verilerin sorgulanmasına, ancak sorgulayan kişinin doğrudan görevin yerine getirilmesi ile ilgili olarak gerekli ise izin verilir. Dosya bulma ve buna ilişkin kişilerin teşhisi için gerekli olmayan verilere erişim yetkisi, yalnızca veri veya analiz tespiti ile ilgili olan kişilerle sınırlıdır. Kayıtlı bilgileri kanıtlayan belgelere erişim yetkisi, ayrıca bu kullanım alanındaki çalışmalarla doğrudan ilgili olan kişilerle sınırlıdır.*
> *(3) Anayasayı Koruma Federal Dairesi ortak klasörler için Federal veri koruma yasası Madde 9 uyarınca teknik ve idari önlemleri alır. Her erişimde, veri koruma kontrolünü sağlamak amacıyla, sorgulanan veri satırlarının tespitini olanaklı kılan tarihi, bilgileri protokol ile tespit tutmak zorundadır ve ayrıca sorgulayan birimi protokolle tespit etmek zorundadır. Protokolü tutulan veriler yalnızca veri koruma kontrolü, veri güvenliği veya usule uygun veri işlem tesisinin işletilmesi amaçlarına yönelik olarak kullanılabilir. Protokolü tutulan veriler protokolün tutulduğu yılı takip eden her takvim yılının sonunda, silinecektir.*

[180] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 5 sonraki.
[181] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 73.
[182] Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 17.

kendini yükümlü hissettiğini ifade etti; bir dönem İçişleri Bakanlığı'nda Eyalet Dairesi'nin özel denetiminden sorumlu bölüm yöneticisi tanık Hannappel de, kendisine Polis tarafından, dönemin Eyalet Polis Müdürü Nedela tarafından da, herhangi bir şikayetin gelmediğini belirtti.[183]

Bilirkişi Prof. Dr. Gusy, bir yandan kendi gözlemleme olanaklarını sağlama gibi, Anayasayı Koruma yararı ile diğer yandan ceza takibine yönelik bilgi alış verişi ihtiyacı arasındaki gerilimi ilişkisinin münferit olaylarda çözülmesini önemli olarak değerlendirmiştir.[184] Ancak bilgi aktarmanın öz amaç olmadığını belirtti. Bilgi elde etmenin zorluklarla bağlantısı gözönünde bulundurulduğunda, yüksek derecede korunan değerler nedeniyle bunu yapmamanın mantıklı olduğunu söyledi. Bunun münferit bir olayda tartılarak kararlaştırılabileceğini ifade etti. Burada uygulanacak tartma esaslarının somut yasa şekline sokulması gerektiği belirtti.[185] Bilirkişi, ayrıca, birçok Federal eyaletin yasalarına göre, Polisin Anayasayı Koruma Dairesi'nin desteklenmesi konusunda, tersinden Anayasayı Koruma Dairesi'nin Polisi desteklemesiyle karşılaştırıldığında, belirgin olarak daha fazla yükümlülüğe sahip olduğuna işaret etti.[186] Ancak bu durumun, HLVerfSchG Madde 10 uyarınca Eyalet Dairesi'nin, eylem olgusu yerine getirildikten sonra, bir bilgiyi aktarma konusunda herhangi bir takdir hakkı bulunmayan Hessen (ve Federal Devlet) için geçerli olmadığını ifade etti.[187] Bilirkişi tarafından tespit edilen düzenleme gereksinimin tüm eyaletleri ilgilendirdiği, ancak Hessen'de durumun bazı alanlarda Federal Almanya Cumhuriyeti'nin geri kalanından daha iyi olduğu belirtiliyordu.[188] Tek bir eyalet düzeyinde reform tekliflerinde bulunmada çok sınırlı bir serbestiye sahip olunduğundan, eyalet çapında Federal Devletin araştırma sonuçlarını ele almanın ve bunların eyalet çapında ne ölçüde gerçekleştirilebileceği veya gerekirse bazı birimlerde bunun ötesine geçmenin gerekip gerekmediği sorusunu sormanın akla yakın olduğunu ifade ediyordu.[189] Ancak sonuçta kesişme noktası problemlerinin tamaman önüne geçilmesinin mümkün olmadığını belirtiyordu.[190]

Kariyerinde Kriminal Polis cinayet soruşturmacısı, Polis müfettiş vekili, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi başkan yardımcısı ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı görevlerini yürüttüğü sıralarda

[183] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 58.
[184] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 5 sonraki.
[185] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 10.
[186] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 6.
[187] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 6, 8, 20.
[188] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 6.
[189] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 7.
[190] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 16.

birçok güvenlik kurumunun bakış açılarını bilen tanık Desch, hassas bilgileri koruma ile ceza takibi amacıyla bilgi alış verişinde bulunma arasındaki gerilim ilişkisini şu şekilde tarif etti:

> *„Temaslarım olduğu kadarıyla, 2001 Grenzcamp, 2003/04 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi operasyon daire amiri olarak faaliyetim çerçevesinde, tamamıyla yapıcı şekilde birlikte çalışıldığı izlenimine sahiptim. Öte yandan, bunu şimdi polis bakış açısıyla söylüyorum, bazı bilgiler geç geldiğinde bu bazen rahatsız edici oluyordu. O zaman açılış konuşmamda da söyledim, o yüzden burada da tekrarlayabilirim, bu resmiydi: ‚Bilgi alışverişinin daha yoğun ve belki de daha hızlı olmasını sağlayabilirim', ancak daha sonra, bazen de gerçekten basit sebeplerin olduğunu öğrenmek zorunda kaldım, ancak Cuma günü haber verilebildiğini, Cumartesi günü yine radikal sağcı bir toplantının olacağını kendileri de bu kadar geç öğrendiği için. Buna rağmen tekrar çalışılıyordu, bunlar da zaten NSU'dan (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) çıkarılan sonuçlar, elbette polis ile Anayasayı Koruma Dairesi veya Anayasayı Koruma Dairesi ile polis arasında bilgi alışverişini sürekli yoğunlaştırmayı sürdürme çabası."*[191]

e. Çalışanların Seçilmesi

Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nden görevlilerin seçilmesi sorusuyla da ilgilendi.

Bilirkiş Bock, yüksek resmi görevde çalışanların 2006'dan önce eyalet idarelerine bağlı tüm alanlardan oluşturulduğunu belirtti.[192] Orta seviyedeki resmi görevi olanlar için de aynı hususun geçerli olduğunu ifade etti.[193] İlgili başvuran kişinin Anayasayı Koruma Dairesi hizmeti için gereken özelliklere, yani politikaya ilgi, aşırı sağcılık ve solculuk hakkında temel bilgilere, sosyal yeterliliğe ve kültürlerarası bilgiye sahip olup olmadığının yapısal bir seçme yöntemiyle araştırılıp tespit edildiğini ifade etti. Bu bilgilerin birbuçuk, iki saat süren bir mülakatta sorgulandığını belirtti. Bunun haricinde meslek gelişim sınavlarında yeterince iyi not almış ve buna uygun olarak önceki görev yerlerinden de iyi değerlendirmeler almış olmaları gerektiğini ifade etti.

Yüksek makam görevinin, daha 2006'da, hukukçular, siyaset bilimcileri, tarihçiler ve Islam bilimcileri gibi çeşitli disiplinlerin temsilcilerinden oluşuyorda. 1990'lı yıllarda yüksek makam görevi henüz büyük ölçüde hukukçulardan oluştuğu belirtiliyordu.[194]

Bugün, 2006'de ve daha önce de olduğu gibi, tüm çalışanların 3. düzey güvenlik kontrolüne tabi tutulduğu ifade ediliyordu. Bunun, özellikle referans gösteren kişilerin, ama bunun haricindeki diğer bilgilerin de incelenmesini kapsadığı belirtiliyordu.[195]

Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının bugün merkezi Brühl'de bulunan Anayasayı Koruma Akademisi'nde eğitim gördükleri belirtiliyor. Burada, örgütle ilgili çalışmada, yani değerlendirme ve tedarik

---

[191] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 27.
[192] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 55.
[193] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 56.
[194] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 55.
[195] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 56.

organizasyon ile örgütlenme alanlarına yönelik eğitim aldıkları ifade ediliyor. Eğitimlerin olaylara yönelik olarak bir günle iki hafta arasında belirlenen sürelerde gerçekleştiği belirtiliyor. Bunun yanında, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin kurumiçi eğitimleri de 2006 yılında kurumiçinde bir akademinin kurulmasından bu yana belirgin şekilde arttığı ifade ediliyor. Ayrıca, çalışanların Hessen Eyaleti Merkezi Eğitim Kurumu'nun eğitimlerine katılma olanağının bulunduğu da belirtiliyor.[196]

Bilirkişi Prof. Dr. Gusy, eyaletlerin Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının eğitimi konusunda birbirleriyle koordinasyon içinde olmalı veya Federal Devletin denenmiş ve sınanmış standartları konusunda işbirliği yapılmasını önerdi.[197] Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının eğitiminin, bilirkişi Bock'un ifade ettiği gibi, Anayasayı Koruma Dairesi'nin Akademisinde gerçekleştiği gözönünde bulundurulduğunda, bunun zaten gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. Bu durum, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin reform girişimleri kapsamında „eğitim" çalışma grubunu yönetmiş olan tanık Dr. Kanther tarafından teyit edildi. Tanık, Komisyon'a, Federal Devlet Meslek Yüksekokulu ile işbirliği eğitiminin birkaç yıldır başarıyla sürdürüldüğünü ifade etti.[198]

3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2012/2013 Yıllarındaki Aşırı Sağcılık Alanında Çalışmasının Değerlendirilmesi

Komisyon, elindeki dosyalardan, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 1992 ile 2012 yılla arasında aşırı sağcılık alanına yönelik çalışma tarzına ilişkin bilgiler elde etti. Buna göre, dosya tutulmasında ve işlenmesinde eksiklikler vardı. Eksiklikler özellikle 1990'lı yıllara dayanıyordu. Ancak bunlar şu an itibarıyla ortadan kalkmıştır.

Bu bilgiler 2012 yılında NSU'nin ortaya çıkarılmasının ardından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde gerçekleşen bir dosya incelemesine dayanmaktadır.[199] 4 Kasım 2011 tarihinde NSU ve Česká cinayet serisindeki sorumluluğu belli olduktan sonra, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 14 Kasım 2011 tarihinde önemli dosyaları, sağcı terörist gruba ilişkin olası bilgileri zamanında tespit etmek amacıyla, uzman bakışıyla incelemeye başladı. Bu arkaplanda dönemin Hessen İçişleri Bakanı, tanık Rhein, 18 Haziran 2012 tarihinde Eyalet Dairesi'ne, NSU ve çevresinin aydınlığa kavuşturulması konusunda çabalarını artırması ve aşırı sağcılıkla ilgili olay sahasına yönelik geçmiş 20 yıla ait halen mevcut olan tüm dosyaları ayrıntılı şekilde incelemesi talimatı verdi. Daha sonra birçok defa tek tek sorulara ilişkin ek

[196] Bock, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 54.
[197] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 7.
[198] Kanther, Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 13, 14.
[199] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 13-29 (Ek yok).

raporlar talep etti. 25 Haziran'dan 3 Aralık 2012 tarihine kadar devam eden dosya incelemelerinin sonuçları, Aralık 2012'de ilk raporun hazırlanmasından sonra Hessen İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan görevlendirmeler ve bununla ilgili kendi raporları da dikkate alınarak, Eyalet Dairesi yukarıda belirtilen nihai raporunda[200] ve 19 Aralık 2013[201] tarihli tamamlama raporunda yer aldı. Tamamlama raporu, ilk rapordan tam olarak memnun olmayan, tanık Rhein'ın sonradan talep etmesi sonucu oluşturuldu.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin yönetici bir çalışanı olan tanık Dr. Pilling, bununla ilgili olarak şunları belirtti:

> *„Mayıs'ta, galiba 12 veya 15 Mayıs'ta, yani Mayıs ortasında, Bakan Bay Rhein'nın tüm bölümü prensip olarak yanına çağırdığı bir gün olmuştu. Sonra da hafif deyimiyle ‚fırça'[202] yedik; şöyle söyleyeyim: çalışma tarzından ve sonuçlardan memnun olmadığını açıkça belli etti diyelim.Yani: çalışma tarzından ve sonuçlardan bu halde memnun olmadığını bayağı belli etti.*
>
> *Tüm bunların tekrar üzerinde durulması söz konusuydu. O tarihte de, tam bir dosya incelemesi yapılmasını emretmişti. Dosyaların tam incelenmesi işi o zaman benim himayem altındaydı denilebilir. Yani: bize BKA (Federal Kriminal Dairesi) raporları veya diger raporlar aracılığı ile derlenmiş olan son bilgi durumunun üzerinden, dairenin tüm bölümlerinden seçilmiş yaklaşık 50 evrak memurunun faydalanarak tüm aşırı sağcılık dosyalarını bu başlıklar altında arayabileceği arama kriterleri geliştirdim.*
>
> *Bunlar yaklaşık 80 kişi adı; birçok yer adı içeriyordu; ve ben de daha sonra ilave olarak, silah gibi, yani, Ceska olsun veya olmasın, silahla bir şekilde ilgisi olabilecek herşeyi, ek şeyleri de dahil ettim, salt Ceska'yı arattırmadım. Yani bu tür kriterler de yer alıyordu. Ancak şu anda hepsini ezbere hatırlamıyorum. Ama bu bir kargaşaydı, aşırı yüklenmeydi. Söylediğim gibi, bunların hepsi yaklaşık 100 terimdi.*
>
> *Söylediğim gibi, yaklaşık 50 kurum çalışanı 2012 yılı boyunca çalışmayı tamamladı ve her bir gelişme için, orada göze çarpan birşeyler olup olmadığına dair birer rapor hazırladılar. Ve göze çarpan birşeyler olduğunda, meslektaşların bunu uygun şekilde not etmesi gerekiyordu."*[203]

Incelenen dosya kapsamı oldukça büyüktü. Nihai raporda bununla ilgili şunlar belirtiliyor:

> *„Görev kapsamında, Hessen Eyaleti İçişleri ve Spor Bakanlığı ile mutabakat halinde, 1 Ocak 1992 ile 30 Haziran 2012 tarih aralığındaki tüm belgeler, NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) ve çevresi ile olası bağlantılar bakımından gözden geçirilmişti. Bu inceleme tam kapsamıyla*
> - *aşırı sağcılık değerlendirme dosyalarını,*
> - *aşırı sağcılık alanında tedarik faaliyetlerinin dosyaları (araştırma yöntemi, tanıtım önlemleri, kaynak yönetimi),*
> - *aşırı sağcılık alanındaki tedbirlere ilişkin gözetleme ve G10 bürosu dosyalarını*
> - *ve ayrıca 2006 yılında Halit Yozgat'ın Kassel'de Nasyonal Sosyalist Yeraltı tarafından öldürülmesi ile bağlantılı olarak şüpheli Andreas Temme ile ilgili temel alandaki dosya stokları.*

---

[200] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 16.

[201] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapora 19/12/2013 tarihli ek, Cilt 1789, s. 4-10.

[202] Tırnak işareteri, kadın tanığın protokolü incelemesinin ardından ek olarak konulmuştur, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017 – 31/07/2017 tarihli ek, s. 2.

[203] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 130 sonraki.

İncelenecek olan dosya stoğunun değerlendirilmesi sonucunda, toplam 2.360 farklı konuya veya kişiye yönelik (dosya numarası) çeşitli kapsamlarda yaklaşık 123.500 kayıtlı dosyanın incelenmesi gerektiği ortaya çıkmıştı. Burada takriben 3.500 dosya cildi ile tahminen bir milyon sayfa kağıt söz konusuydu.

İncelenecek olan stokların en büyük bölümü yaklaşık 117.000 belgeyle (incelenmiş olan toplam stoğun %94.7'si) değerlendirme biriminde yer alıyordu. Burada yaklaşık 86.000 adet gelişmeler ve yaklaşık 31.000 adet kişilerle ilgili dosyalardan oluşan dosya stoku söz konusuydu. Özellikle tedarik ve G10 bürosu çalışma alanlarına yaklaşık toplam 6.500 dosya (incelenmiş toplam stoğun %5,3'ü) tahsis edilecekti.

Ek olarak büyük miktarda kaydedilmemiş malzeme bulunuyordu (örneğin aşırı sağcı yayınlar ve müzik CD'leri). Bunların, uzmanlık bölümü tarafından içeriğinin önemi açısından ön incelemesi yapılıyordu ve ardından dosya inceleme grubu tarafından ayrıntılı olarak inceleniyordu."[204]

İncelenecek dosyaların büyük kapsamına uygun olarak çok sayıda eleman bu işle görevlendirildi. Nihai raporda bununla ilgili olarak şunlar belirtilmektedir:

„Dosyaların incelenmesi için Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tüm bölümlerinden, yarı veya tam zamanlı olarak dosyaların sistemli olarak incelenmesi ile görevlendirilen ortalama 27 kişi atanmıştı. Burada hizmetliler haftada azami 60 saat sınırlı bir çalışma süresinden yararlanabiliyorlardı."[205]

Nihai rapor Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosyaların tutulma kalitesiyle ilgili iki ayrı sonucu varıyor. Değerlendirme organizasyon bölümündeki araştırma süresi boyunca gerçeğe uygun bir dosya tutulduğu onaylanırken, tedarik organizasyon bölümünde özellikle daha geçmişte, 1990'lı yıllara ait zaman dilimlerine yönelik eksikler kaydedildiği belirtildi. Raporda şunlar açıklanmaktadır:

„Özellikle de 1990'lı yıllarda olayın esası her zaman yeterince araştırılmıyordu. İşleme standardı o zamandan beri belirgin olarak değişti. Günümüzde bu tür bilgilerin uygun şekilde takip edilmesine ve işleme sonuçlarının belgelendirilmesine dikkat edilmektedir."[206]

„Değerlendirmede olan dosyaların durumu tedarikte olanlardan farklıydı. Değerlendirmede kronolojik ve ilkesel olarak gerçeklere dayalı dosya tutuluyorken, tedarik dosyaları özellikle de 1990'lı yıllar için eksikler gösteriyordu: böylece örneğin belli bir kişiyi ilgilendiren olay esasları, işe alınma aşamasında, muhbir olma aşamasındakinden daha farklı bir dosya numarası ile kaydediliyordu."[207]

„Madde 2.5. ve 3.2 altında tanımlandığı gibi dosya tutma ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışma adımlarının bununla ilgili belgelendirilmesi özellikle de 1990'lı yıllarda iyi değildi. Ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin ilgili dosyalar için arama ve ifade gücü bu sebeple olumsuz etkilenmişti ve halen etkileniyor. Aynı şekilde gelişmelerin veya olay esaslarının işlenmesi esnasında yaklaşım şekli konusunda bir eğitimin gerekliliği görülüyordu."[208]

---

[204] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 17.
[205] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 17.
[206] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 9.
[207] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 18.
[208] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 23.

„Değerlendirmede olan dosyaların durumu tedarikte olanlardan temel olarak farklıydı. Değerlendirmede kronolojik ve ilkesel olarak gerçeklere dayalı dosya tutuluyorken, tedarik dosyaları özellikle de 1990'lı yıllar için eksikler gösteriyordu. Büyük miktarda kaydedilmemiş, ancak açık ya da en fazla VS-Nur für den Dienstgebrauch (Gizlilik dereceli şey-Sadece Hizmete Özel) olarak sınıflandırılmış malzeme, bulunuyordu."[209]

Nihai raporda, Değerlendirme çalışma alanına ilişkin olarak, toplamda incelenen dosya materyalinin yalnızca yüzde 0,4'ünü teşkil eden dosyalardan çıkarılan kısımların yeri bulunamamış olmasını açıklığa kavuşturulamadığı saptamasını yapmaktadır. Sicil dairesinde geride kalan verilerin eksik kısımlara ilişkin incelenmesi sonucunda da da NSU ve çevresiyle ilgili bir bağlantı tespit edilememiştir.[210] Raporda şunlar belirtilmektedir:

„Değerlendirme alanından 541 adet dosyalardan çıkarılan kısımların (incelenmiş tüm dosyaların % 0,4'ü) bulunamaması açıklığa kavuşturulamıyordu. Bu işlemlerin birçoğu 1990'lı yıllara dayanıyordu. Sicil dairesinin halen erişilebilen verilerinden geride bırakılmış ilgili bilgilerinden NSU ve çevresi ile bir bağlantı çıkarılamıyordu. Ancak bunlardan hareketle NSU ve onun çevresiyle bağlantılı olan veya bağlantılı olabilecek kişilerin, nesnelerin ve olayların var olabileceği nihai bir kesinlikle ortaya çıkartılamamaktadır. Bu ancak bulunamamış olan dosyalardan çıkarılan kısımların incelenmesi ile mümkün olabilirdi."[211]

Hessen Eyaleti Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün verdiği bilgiye göre, Sonbahar 2017'de artık yeri bulunamamış 541 değil, yalnızca 201 yeri bulunamamış dosyanın kaldığı belirtiliyordu.[212] 2014 dosyanın yarısından fazlası eksik olarak tespit edilirken, dosyalar bu Araştırma Komisyonu için hazır edilmeleri çerçevesinde bulunabilmiştir. Bu tutarsızlık, muhtemelen daha kapsayıcı kaynakların ve daha etkili, dijital arama tekniklerinin devreye sokulmasına dayanmaktadır.[213]

II. Polis

Hessen Polis makamlarının çalışma tarzı hakkında bilirkişi Prof. Dr. Gusy ve Yönetici Kriminal Polis Direktörü Röhrig (Frankfurt Kriminal Müdürlüğü) Komisyon karşısında açıklamada bulundular.

1. Hukuki Temeller

Tehlikeyi önleme kurumu olarak Hessen Polisi'nin çalışmasının temelleri 14 Ocak 2005 tarihli Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu'nda (Hessisches Gesetz über die öffentliche Sicherheit und Ordnung – HSOG) yer almaktadır. Polis, ceza takip kurumu olarak görevlerini, 26 Eylül

---

[209] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 24.
[210] NSU ile bağlantılara ilişkin bu raporda Bölüm Üç ile karşılaştırınız, Kısım A. II. 2.
[211] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 19.
[212] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 11/09/2017 tarihli yazısı (E256).
[213] Kanther, Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 37.

2011 tarihli Savcılık Soruşturma Görevlilerine İlişkin Yönerge Madde 1 Fıkra 1 No. 2 ile bağlantılı Yargılama Teşkilatı Kanunu (GVG) Madde 152 kapsamında, 2006 yılında da, 15 Mart 1996 tarihli Yardımcı memurlarına ilişkin yönerge Madde 1 Fıkra 1 No. 2 kapsamında Savcılığın soruşturma organı olarak yürütecektir.

GVG Madde 152 Fıkra 1 şunları öngörmektedir:

> *Savcılığın soruşturma memurları bu sıfatlarıyla, ilçelerindeki Savcılığın ve amirlerinin talimatlarına uymakla yükümlüdür.*

Hessen Polisi'nin Federal Kriminal Daire ile işbirliği Federal Kriminal Dairesi ve Federal Devlet ve Eyaletlerin Kriminal Polis Meselelerinde İşbirliğine İlişkin Yasası'na (Federal Kriminal Dairesi Yasası, BKAG) dayanmaktadır. Buna göre, Federal Kriminal Dairesi, Federal Devlet ve Eyaletlerin polis teşkilatlarına yönelik merkezi birim görevini görmektedir. Bu görevi BKAG Madde 2'nin gerek 2006 yılında gerekse bugün geçerli şeklinde düzenlenmiştir.

Hessen Polisi'nin 2001 yılında gerçekleşen reformdan bu yana var olan organizasyonu, 22 Aralık 2000 tarihli Polisin Yeniden Örgütlenmesi hakkındaki Hessen Eyaletinin Kanunu'nda (HPUOG) (GVBl, I 1000, 577), özellikle Parağraf 1, Madde 1'de düzenlenmiştir. Bu kanun şöyledir:

> *Madde 1*
>
> *Yeniden Şekillendirme, Dağılma ve Nakil*
>
> *§ 1*
>
> *(1) Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı yerine getirilmesi gereken Polise ilişkin görevleri Eyalet Polis Müdürlüğü olarak üstlenir.*
>
> *(2) Eyalet İdaresinin makamları olarak Eyalet Kurullarındaki Polis Müdürlükleri ve Polis Şubelerinden, Polis harici birimleri dahil olmak üzere, Polis Müdürlükleri oluşturulur*
>
> *(3) Mülki amirliklerdeki Polisin görevleri Polis Müdürlüklerine ve Eyalet Polis Müdürlüklerine devredilir.*
>
> *(4) Hessen Trafik Polisi Makamı ve Hessen Polisi İdari Makamı dağıtılmıştır.*
>
> *(5) Hessen Nöbetçi Polis İdaresi „Hessen Nöbetçi Polis Müdürlüğü" adını almıştır.*
>
> *(6) Teknik, lojistik ve idari işler için bir Müdürlük kurulacaktır.*
>
> *(7) Hessen Trafik Polisi Makamının Polis Otoban Merkezlerinin görevleri Polis Müdürlüklerine devredilmiştir. Deniz Koruma Polisi ile Hessen Trafik Polisi Makamına bağlı Polis Helikopter istasyonunun görevleri Hessen Nöbetçi Polis Müdürlüğü'ne devredilmiştir. Hessen Trafik Polisi Makamının diğer görevleri Teknik, Lojistik ve İdari İşler Müdürlüğü'ne devredilmiştir.*
>
> *(8) Hessen Polis İdari Makamı ile Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin Bilgi ve İletişim Tekniği Dairesi'nin görevleri Teknik, Lojistik ve İdari İşler Müdürlüğü'ne devredilmiştir.*

Buna göre, 2001 yılında gerçekleşen reformdan bu yana organizasyon aşağıdaki şekle sahiptir:

Hessen Polisi'nin Organizasyonu

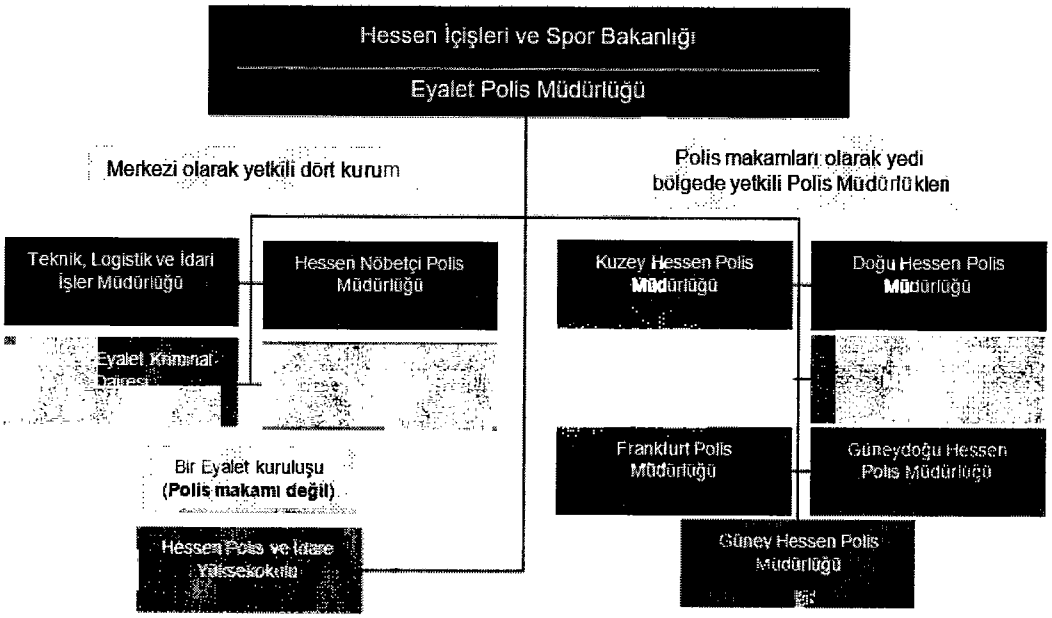

Şeklin kaynağı: https://www.polizei.hessen.de/Ueber-uns/Organisation, sorgulama tarihi 6 Mart 2018

Aşağıdaki şemada organizasyon yapısı ayrıntılı olarak gösterilmektedir:

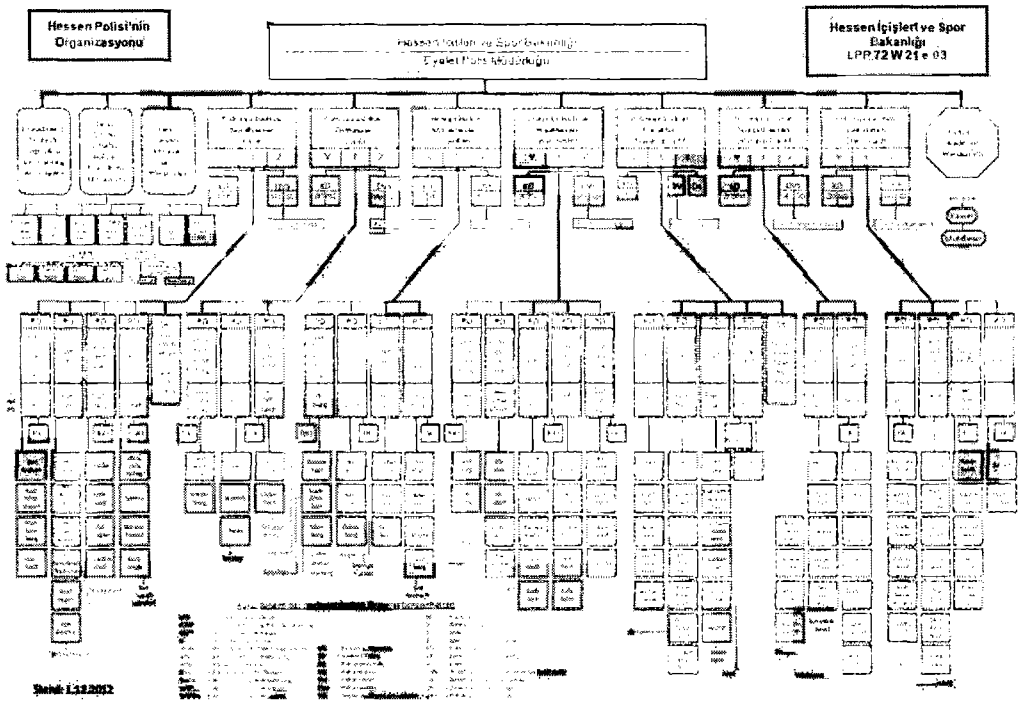

Şeklin kaynağı: https://www.polizei.hessen.de/Ueber-uns/Organisation/binarywriterservlet?imgUid=8245085c-927b-99f3-362d-61611142c388&uBasVariant=11111111-1111-1111-1111-111111111111, sorgulama tarihi 6 Mart 2018

2. Cinayetlerde/Cinayet Serilerinde Çalışma Tarzı

Bilirkişi Yönetici Kriminal Polis Direktörü Röhrig, Polisin organizasyonuna ilişkin olarak, öldürme suçlarının esas olarak K 11 Uzmanlık Alanı Komiserliği tarafından, genel yapılanma organizasyonuna göre işlem gördüğünü ifade etti.[214] Karmaşık soruşturmalarda, araştırmaların sona ermesinin ardından gündelik organizasyona geri dönülen, Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) seçildiğini belirtti. Böyle bir Özel Yapı Organizasyonu için diğer alanlardan memurların çağrıldığını söyledi.

Bir olayın ardından ilk „güvenlik atağı"nın hedefi ve görevlerinin, olay yerini güven altına almak ve eylemin oluşuyla ilgili önemli tespitleri yapmak olduğu belirtildi. Buna, ilk yardım önlemlerinin yanında izlerin emniyete alınması, tanıkların tespiti, sanıkların tespiti ve gerekirse arama tedbirlerinin dahil olduğu ifade edildi.[215] Genel olarak bildirimin, Polis Müdürlüğü'ndeki gözetim dairesi üzerinden gerçekleştiği belirti. Buradan hemen kurtarma ekibinin haberdar edildiği ve K 11 Uzmanlık Alanı Komiserliği'ne bilgi verildiği belirtildi. Olay yerine ilk ulaşan güvenlik güçlerinin, polisin alacağı tedbirler

[214] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 45.
[215] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 46.

başlamadan önce, kaçanlara dikkat etmeleri gerektiği, durumla ilgili ilk genel bakışı kazanma ve, mümkün olduğu ölçüde, ilk yardım sağlama görevlerinin olduğu ifade edildi. Ardından olay yerinin kapatılması ve belgelendirilmesi, gerekirse failin aranmaya başlanması, tanıkların tespit edilmesi ve denetleme ve video materyallerinin emniyete alınmasının gerçekleştiği belirtildi.

Daha sonraki „değerlendirme atağı"nın, olaya ilişkin bulgunun toplanması olduğu ifade edildi. Uzmanlık Alanı Komiserliği'nin olay yerini „devraldığı", diğer acil önlemler hakkında karar verdiği ve olay yeri bulgu tespitini (standart bir yöntemle tüm maddi izlerin aranması ve emniyete alınması) ve tanıkların ve olay katılımcılarının soruşturulmasını ve sorgulanmasını yaptığı belirtildi.

O zamana kadar yapılan tespitler temelinde bir sonraki adımın hipotez anlatımı olduğu belirtiliyordu. Motif hipotezinin (buna yabancı düşmanlığı ve ırkçılır motif durumu dahildir) yanı sıra, belirli fenomen alanları (genel suçlar, organizes suçlar, devletin korunması) sınıflandırılabilen bir fail ve eylemin oluş hipotezinin oluşturulduğu ifade ediliyordu. „Devletin korunması" olay sahasına sağcı ve solcu politik görüşlü suçlar ile politik görüşlü yabancıların işlediği suçların girdiği ifade ediliyordu.

İzlerin değerlendirilmesine yönelik olarak soruşturmacıların çeşitli polis bildirim merkezleri ile GTAZ (Ortak terörle mücadele merkezi) ve GETZ'ten (Aşırı sağcılık/ sağcı terörizmle, aşırı solculuk/ solcu terörizmle, yabancıların aşırıcılığı/ yabancıların terörizmiyle ve casusluk/silah dağıtımı ile mücadele için aşırıcılığa ve terörizme karşı ortak mücadele merkezi) yararlanabildikleri ifade ediliyordu.

Gerek kanıt olarak kullanılacak eşyaya gerekse kişiye yönelik delillerle bir sonuca varılamadığında, fail veya suç motifine giden yolun genellikle yalnızca kurbandan geçtiği belirtiliyordu.[216] Bunun için her türlü bilgi kaynağına başvurulduğu ifade ediliyordu. Kurbanların ve yakınlarının hayat koşulları, alışkanlıklar, mali ilişkilerinin vs. incelendiği ve tüm veri taşıyıcılarının Alman Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre emniyete alınarak değerlendirildiği söyleniyordu. Polisin görevleri arasında, kurbanların geride kalan yakınlarına psikolojik bakım sağlanması bulunsa da, aynı zamanda soruşturma görevini tamamlamak zorunda olduğu ifada ediliyordu. Polisin bu nedenle kurban yakınlarına çok sayıda soru sormak zorunda olduğundan, onlarda bazen öldürüldüğü için adeta kurbanın kendisinin buna sebep olduğu hissinin uyandığı belirtiliyordu.

Polisin kriminal tekniği açısından araştırmalara yönelik çok sayıda olanağa sahip olduğu belirtiliyordu. Ateşli silah kullanımının söz konusu olduğu durumlarda yoğun duman izlerinin (ateş etme izleri de denmektedir) emniyete alınabildiği ve incelenebildiği ifade ediliyordu. Bunlar gerçi tek başına yalnızca bir ipucu olsa da, delil olarak kullanılan başka eşyalarla veya tanık ifadeleriyle bağlam kurularak

[216] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 54.

güvenli bir delil elde etmenin mümkün olduğu belirtiliyordu.[217] Bir başka alanın telekomünikasyon verilerinin kullanılması olduğu söylediyordu. Bunların emniyete alınması ve değerlendirilmesi, uzmanlık gerektiren işlemlerin yapıldığı görev yeri tarafından gerçekleştiriliyordu. Bir diğer araç olarak özel vakalarda Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin operatif hadise analizi devreye sokulabildiği belirtiliyordu.[218] Operatif hadise analizinde, bir dönem Českά cinayet serisine ilişkin 2005 ve 2006 yıllarında Baverya Operatif Hadise Analizi (OFA) tarafından oluşturulan vaka analizlerinden sorumlu vaka analizcisi tanık Horn'un ifade ettiği gibi, esas olarak olayın rekonstrüksiyonuna hizmet eden kriminalistik bir araç söz konusudur. Bir vaka analizcisinin görevinin, olayın derinlemesine kavranmasını sağlamak olduğunu belirtiyordu. Suçun konusunun ne olduğu, merkezinde neyin bulunduğuna ilişkin analiz yapılması, failin kişiliği ve motif durumuna ilişkin çıkarsamada bulunulması söz konusuydu. Bunun üzerinden soruşturmanın somut hareket noktaları üretilmeliydi. Vaka analizi ile, en kuvvetli vaka hipotezi ihtimali ortaya çıkarılmaya çalışıldığını belirtiyordu.[219]

Eğer ne kanıt olarak kullanılan eşyalar ne de tanık beyanına dayanan delilleri veya kurbanlara ilişkin soruşturmalar herhangi bir sonuca ulaştırmıyorsa, tüm izlerin yeniden gözden geçirilmesi ve gerekirse, ilk araştırmanın yapıldığı dönemde henüz mevcut olmayan araştırma yöntemlerinin kullanılması gerektiği belirtiliyordu. Gerekirse, örneğin bütün telsiz hücrelerinin yeniden değerlendirilmeli veya yurtdışı soruşturmaları yapılmalıydı.[220] Son yıllarda adım adım bir „kalite güvenliği"nin getirildiği belirtiliyordu. Son yıllarda adım adım bir „kalite güvenliği"nin getirildiği belirtiliyordu. Buna bağlı kontrol sürecinin, motif hipotezlerinin incelenmesini, ipucu ve iz işlemlerinin son kontrolünü ve prosedürün veya yapılan operasyonun gözden geçirilmesini içerdiği ifade ediliyordu.

III. Adli Makamlar (Özellikle Savcılıklar)

1. Bu Bölümde Yer Alan Tespitler Hakkında

Komisyon, polis tarafından muhbirlerin ve gizli hareket eden soruşturmacıların görevlendirilmelerine ve bu şekilde edilen bilgilerin yargılamada değerlendirilmesiyle ilgili hukuki hükümleri ele aldı. Ayrıca, Hessen'de Anayasayı Koruma dairesi makamlarıyla savcılık arasındaki bilgi alış verişinin ne şekilde ve hangi hukuki kurallara göre işlediği sorusunun cevabını aradı. Hessen Savcılığı'nın hukuki temelleri ve çalışma tarzına ilişkin bilgiler esas olarak Araştırma Komisyonu'nun 20 Nisan 2015 tarihinde

[217] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 55, 57.
[218] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 55, 59.
[219] Ayrıca Horn ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 10.
[220] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 55, 59.

gerçekleşen 17. Oturumu'nda dinlenen Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Albrecht Sch.'nin verdiği bilgilere dayanmaktadır.

2. Hukuki Temeller

a. Gizli Hareket Eden Soruşturmacıların Görevlendirilmeleri

aa. Görevlendirilen Kişilerin Çevresi

Gizli hareket eden soruşturmacıların görevlendirilmelerinde dört durum ayırtedilmelidir:

-Gizli soruşturmacı

-Açık soruşturma yürütmeyen polis memuru (NOEP),

-Muhbir ve

-Ajan.

Gizli soruşturmacı, daima Polisin veya diğer güvenlik makamlarının, örneğin belirli bir çevrede organize suçlar, uyuşturucu madde suçları, çete suçları gibi suçların aydınlatılmasına yönelik uzun süreli görevlendirdiği bir çalışanıdır. Bundan farklı olarak „NOEP", açık soruşturma yürütmeyen polis memurunu ayırmak gerekir. Gerçi burada da yine güvenlik makamlarının bir çalışanı söz konusudur. Ancak gizli soruşturmacıya göre, o geniş bir bağlamda etkin değil, yalnızca münferit bir olayın esasını hedefleyerek aydınlatmakla görevlendirilir. Örneğin uyuşturucu madde yasasına göre bir soruşturma kapsamında kılık değiştirerek görünürde satınalma gerçekleştirir.

Bunların yanı sıra „muhbir" ve „ajan"lar vardır. Her ikisi de güvenlik makamlarına bağlı resmi çalışanlar değildir. Genellikle belirli bir topluluğa üye olan ve angaje edilen veya kendileri bilgi tedarik etmeyi öneren kişiler söz konusudur. Bir muhbir gizli soruşturmacı gibi uzun bir süre görevlendirilir. Buna karşı ajan yalnızca münferit bir olayda çalışma yürütür.[221]

[221] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 12 sonraki.

bb. Görevlendirmenin Hukuki Temelleri

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch. bu gizli soruşturmacıların görevlendirilmelerine ilişkin ceza hukukuyla ilgili alandaki hukuki temellerini –ve istihbarat alanındakilerden farkını- şu şekilde açıkladı:

aaa. Ceza Hukukuyla İlgili Alan

Ceza hukukuyla ilgili alanda muhbirlerin veya gizli soruşturmacıların görevlendirilmeleri yasada, yönetmeliklerde, genelgelerde ve Hessen'in tamamlayıcı yönetmeliklerinde düzenlenmiştir. Gizli soruşturmacıların görevlendirilmelerinin yasal temeli Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Maddeler 110a, 110b ve 110c'de yer almaktadır.

CMK Madde 110a'da bugün de 2006 yılında geçerli olan metniyle aynı biçimde şunlar belirtilmektedir:

> *(1) Gizli soruşturmacılar cezai suçların aydınlatılmasında, bu suçlar,*
>
> *1. İzinsiz uyuşturucu madde veya silah ticareti, para veya değerli kağıt sahtekarlığı alanında,*
> *2. Devletin korunması alanında (Adli Teşkilat Yasası Maddeler 74a, 120)*
> *3. meslek ve alışkanlık edinilen veya*
> *4. çete üyesi olarak veya başka başka biçimlerde organize suçlar*
>
> *gibi suçların işlenmesi durumunda oldukça önemli cezai bir suç olduğuna dair yeterli düzeyde gerçek ipuçları bulunduğu takdirde görevlendirilebilirler. Gizli soruşturmacılar suçların aydınlatılmasına yönelik olarak, belirli gerçeklere dayanarak tekrarlama tehlikesi bulunduğu durumlarda da görevlendirilebilirler. Görevlendirmeye, ancak suçun başka şekilde aydınlatılmasına dönük bir umut yoksa veya aydınlatılması çok zor olacaksa, izin verilir. Gizli soruşturmacılar, ayrıca suçun özel önemi açısından görevlendirmenin gerekli olduğu ve diğer önlemlerin ümitsiz olduğu durumlarda görevlendirilebilir.*
>
> *(2) Gizli soruşturmacılar, kendilerine verilen, sürekli olarak benimseyecekleri, değiştirilmiş kimlikle soruşturma yürüten polis makamlarının memurlarıdırlar. Değiştirilmiş kimlikleriyle hukuki işlemler yapabilirler.*
>
> *(3) Değiştirilmiş kimliğin oluşturulması ve sürdürülmesi açısından elzem ise, buna uygun belgeler tanzim edilebilir, değiştirilebilir ve kullanılabilir.*

CMK Madde 110b, gizli soruşturmacının görevlendirilmesine ilişkin savcılık iznini ve, eğer belirli bir sanığa karşı davaya söz konusuysa veya bir daireye girilmesi mahkemenin iznini düzenlemektedir. CMK Madde 110c'de, gizli soruşturmacıların değiştirilmiş kimlikleriyle daire sahibinin onayını alarak bir daireye girebileceklerini ve bunun haneye tecavüz kusuru teşkil etmediği açıklanmaktadır.

Ayrıca, Hessen'de ceza takibi alanında gizli soruşturmada ajanlardan yararlanılması ve muhbirlerin ve gizli soruşturmacıların görevlendirilmeleri konusunda İçişleri ve Spor Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı'nın ortak genelgeleri düzenlenmiştir.[222]

Bu genelgenin 17 Aralık 2001 tarihli 2006 yılında geçerli şeklindeki „1. Temel Konular" başlığı altında şunlar belirtilmektedir:

> *1.1 Polis ve savcılık, görevlerini yerine getirmek için artan ölçüde kamuoyundan gelecek bilgilere ve ipuçlarına ihtiyaç duymaktadır. Bunlar çoğunlukla yalnızca gizliliğin garanti edilmesi karşılığında kazanılmaktadır.*
>
> *1.2 Bunun haricinde belirli suç biçimlerinde muhbirlerin görevlendirilmesi gereklidir. Düzenli işbirliği yapmaları için kazanılmaları, ancak kimliklerinin gizli tutulacağı kendilerine garanti edilirse mümkün olabilir.*
>
> *1.3 Ajanlardan yararlanılması ve muhbirlerin görevlendirilmesi ceza takibinin izin verilen araçları olarak Federal Anayasa Mahkemesi, Federal Yargıtay ve Yüksek Mahkemeler tarafından kabul edilmiştir.*
>
> *1.4 Tanık beyanına dayanan delil, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu'nun gerçeğin araştırılmasında sunduğu en önemli delillerden biridir. Bu delilin özel niteliği, tanığın esas olarak savcılığın ve/veya mahkemenin önünde beyanda bulunmasını emretmektedir. Bu nedenle ajanlara ve muhbirlere yalnızca aşağıdaki esaslara göre güvenirlilik ve gizlilik güvencesi sağlanabilir.*

NOEP, muhbir ve ajanlar gibi gizli hareket eden diğer soruşturmacılara ilişkin olarak bilirkişi Dr. Albrecht Sch., genel içtihata ve kanaate göre *„kamu davasının mecburiliği prensibinin meşruiyete dayandığı"*na işaret etti.[223] Bunun anlamı, CMK Madde 160'a göre, savcılığın bir cezai suçun varlığından ihbar neticesinde veya resen haberdar olduğunda, gerekli soruşturmayı başlatmakla yükümlü olduğudur. Buna *„aydınlatılmasını sağlamak için gerekirse mevcut tüm olanakları kullanma"*nın da dahil olduğu belirtiliyordu.[224] Muhbirlerin, ajanların ve NOEP'lerin görevlendirilmesi de bu olanaklardan sayılmaktadır.

bbb. İstihbarat Alanı

Bilirkişi, ceza hukukuyla ilgili alanda hareket eden gizli soruşturmacılarının görevlendirilmelerinin istihbarat tarafından görevlendirilen muhbir ve bilgi veren kişilerden ayırtedilmesi gerektiğinin altını çizmiştir. İstihbarat alanına yönelik bununla ilgili yasal düzenlemeler Hessen Anayasayı Koruma Eyalet

---

[222] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 13; Meyer-Goßner/Schmitt, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO), 57. Baskı 2014, Ek D RiStBV; Ihbarcıların kullanılması ile muhbirlerin ve gizli soruşturmacıların görevlendirilmesine dair Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı ve Hessen Adalet Bakanlığı'nın ortak genelgesi, 17 Aralık 2001 tarihli (Cilt 472, s. 458 devamı), 9 Ocak 2007 tarihli (Cilt 472, s. 450 devamı) ve 30 Aralık 2009 tarihli (Cilt 472, s. 442 devamı) metinleri.

[223] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 13.

[224] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 13.

Dairesi Yasası Madde 3'te yer almaktadır.[225] Bu yasanın 2. Fıkrası muhbirler ve bilgi veren kişiler aracılığıyla bilgi edinilmesine izin vermektedir. 19 Aralık 1990 tarihli, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası Madde 3, Fıkra 2, 2006 yılında geçerli metniyle şöyledir:

> *Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, istihbarat araçlarıyla, özellikle muhbirler ve bilgi veren kişileri görevlendirerek, gözetleme, görüntü ve ses kaydı, kamuflaj belgeleri ve kamufle edilmiş plakalardan yararlanarak bilgileri gizli şekilde toplayabilir. İstihbarat araçları, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan, bu tür bilgi edinmeler konusunda talimat yetkisini de düzenleyen resmi görev yönetmeliği ile belirlenir. Resmi görev yönetmeliği Parlamenter Kontrol Komisyonu'na iletilecektir. Eyaletin kurumları, Anayasayı Koruma Eyalet Kurumu'na kamuflaj önlemlerine yönelik olarak teknik yardım sağlamakla yükümlüdür.*

cc. Bilgilerin Değerlendirilebilirliği

Komisyon için önemli sorunlardan biri, gizli hareket eden soruşturmacılar tarafından elde edilen bilgilerin davayla ilgili değerlendirilebilirliği sorusudur. Bilirkişi Dr. Albrecht Sch. Bununla ilgili olarak şunları belirtmiştir:

Bu tür kişilerin görevlendirilmeleriyle ilgili olarak, bir davada da doğrudan tanık olarak gösterilip gösterilemeyeceği sorununun hep bulunduğu belirtiliyordu. Anayasa Madde 35'e göre kimliğinin resmi yardım nedeniyle ifşa edilmemesi gerektiği ifade ediliyordu. Ancak resmi yardımın CMK Madde 96'ya göre gerekçelendirilmiş bir açıklama yapma yasağı aracılığıyla sınırlandırılabileceği de söyleniyordu. CMK Madde 96'ya göre belgelerin sunumu veya bir tanığın kimliğinin açığa vurulmasının bu kişinin üstündeki idari amiri tarafından, kişinin kimliğinin tespit edilmesinin ülkenin selametine zarar getirebilmesi ihtimaline karşı, yasaklanabileceğini belirtiliyordu.[226]

StPO (Alman CMK) Madde 96 şu şekildedir:

> ***StPO (Alman CMK) Madde 96 – Resmi olarak muhafaza edilen evraklar***
> *Dosyaların veya resmi olarak muhafaza atındaki diğer evrakların makamlar ve resmi memurlar tarafından sunulması veya teslim edilmesi, bir üst idari amir, bu dosya veya evrakların içeriğinin açığa çıkmasının Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine zarar getirebileceğini belirttiği takdirde, talep edilemez. Cümle 1, eğer ifade alma izninin verilmesi konusunda yetkili daire böyle bir beyanda bulunduysa, bir Federal Meclis veya Eyalet Meclisi üyesinin veya Federal Meclis veya Eyalet Meclisin fraksiyonunun bir çalışanının emanetinde bulunan dosyalar veya diğer evraklar için de aynı biçimde geçerlidir.*

[225] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 12-14.
[226] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 14 sonraki.

Bu yasa resmi makamlar tarafından isimlerinin ve adreslerinin gizli tutulması talep edilen tanıklar için de aynı biçimde uygulanır. Resmi tanıkların ifadelerinin alınması izninin reddedilmesi konusunda en üst makam yetkilidir.[227]

Anayasayı koruma alanında en üst makam ise, bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'ye göre, Hessen İçişleri Bakanlığı'dır. Eğer resmi amir bir muhbirin ifadesinin alınmasına itiraz ediyorsa, en yüksek rütbeli amirin durumu lehte ve aleyhte tartması gerektiğini ifade ediyordu. Bunun için bir yanda hukuk devletiyle ilgili usule ilişkin ilkeler –kulaktan dolma başka tanıklar aracılığıyla değil, genellikle tanıkların şahsen ifadelerinin alınmasını gerektiren, delil tespitinin doğrudan doğruya oluşu ilkesi- , diğer yanda ise muhbirin güvenliği arasında tartması gerektiğini ifade ediyordu.

Bir engelleme kararına karşı Mahkeme ve Savcılık yalnızca itirazda bulunabilir. Diğer dava katılımcılarının idare mahkemelerine yargı yolu serbesttir. Eğer bir engelleme kararı devam ediyorsa, tanık mahkeme için erişilemez durumdadır.[228]

Komisyon, dosyaların incelenmesi sırasında, Halit Yozgat cinayetine ilişkin soruşturmalarda soruşturma makamları ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında, polisin soruşturma memurlarının, bir anayasayı koruma elemanının değiştirilmiş kimliği altında muhbirlerin sorgulanmasına katılıp katılmaması gerektiği konusunda, bu muhbirler için gerekli ifade alma izinlerinin olmamasına rağmen, tartışma yürütüldüğünü.[229] Komisyon, bu nedenle bu şekilde ifade alınmasının daha sonraki ceza yargılamasında delil olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusuna cevap aramıştır. Bilirkişi Dr. Albrecht Sch. bununla ilgili olarak da açıklamada bulunmuştur.

Buna göre, soruşturmada, CMK Madde 96 nedeniyle gerekli ifade alma izninin kabul edilmediği bir tanığın ifadesin, bir polis memurunun katılması suretiyle değiştirilmiş kimlik altında üçüncü bir kişiye aldırılması mümkün değildir. Bilirkiş Dr. Albrecht Sch. bu şu şekilde açıklığa kavuşturmuştur:

> *„Bir muhbirin, kimlikleri değiştirilmiş polis memurlarının hazır bulunması suretiyle ifadesinin alınması benim görüşüme göre, bir tanığın StPO (Alman CMK) 96. Maddesinin mevcut gerekçeleri açısından ifadesinin alınmasını önleyecek olan bir açıklama yapma yasağının içeriği ile çelişeceği için ve ayrıca muhbirlerin ifadelerinin alınması yalnızca onların yanıltılmaları yoluyla gerçekleşeceği için ve bu nedenle adil yargılama ilkesine aykırı geleceği için, StPO (Alman CMK) 136a Maddesi uyarınca yasak olan bir ifade*

[227] Meyer-Goßner/Schmitt, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO), 57. Baskı 2014, Madde 96, Kenar no. 12 diğer kanıtlarla birlikte.
[228] Meyer-Goßner/Schmitt, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO), 57. Baskı 2014, Madde 96, Kenar no. 14 diğer kanıtlarla birlikte; Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 14, 16 sonraki.
[229] Kuzey Hessen Kriminal Müdürlüğü'nün 09/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 167 sonraki; bunun için bakınız Bölüm İki, Kısım E. III. 2. b.

alma yöntemidir. Muhbirin bu şekilde kazanılmış ifadesinin değerlendirilmesi benim düşünceme göre mümkün olmazdı. StPO (Alman CMK) 252. Maddesi uyarınca delillerden yararlanma yasağı vardı."[230]

Bu, soruşturmayı yöneten ve „değiştirilmiş kimlikle ifade alınma"sına, dellillerden yararlanma yasağı ihtimali gerekçesiyle izin vermeyen Savcı Dr. Wied'in hukuk düşüncesiyle örtüşmektedir.[231]

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'nin görüşüne göre, bir engelleme kararının verilmesi „çok normal bir işlem"dir. Bilirkişi bununla ilgili tam olarak şunları ifade etmiştir:

„Ayrıca açıklama yapma yasağının konulması genelde, çok net olarak yasalarla düzenlendiği için sıradışı bir işlem değildi. Bir açıklama yapma yasağı bir kez konulduğunda, tanımlı, kurallı bir alan söz konusu olduğu için bu bir kuşkuya neden olmamalıdır, bu alanda idari amir, sözü edilen gerekçelerden dolayı şöyle söyleyebilir: Bu somut olayda, bu nedenle ülkenin selametinin tehlikeye sokulacağını düşündüğüm için, bir kişinin kimliğini ifşa etmiyorum veya evrakları sunmuyorum. Bunlar Alman CMK'nun 96. Maddesindeki şartlardır."[232]

b. Anayasayı Koruma Dairesi ile Savcılık Arasındaki Bilgi Alış Verişi

Bir yandan Anayasayı Koruma Dairesi'nin, diğer yandan Savcılığın karşılıklı bilgi verme yükümlülüklerine ilişkin temel Bilirkiş Dr. Albrecht Sch.'nin açıklamalarına göre Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Hakkında Yasası (LVerfSchG) Madde 8, Fıkra 1 Cümle 1 ve Fıkra 2'de yer almaktadır. Yasanın 10. Maddesi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, savcılıklara, devletin korunmasına dair suçların ele alınması ve takibi açısından önemli olan bilgileri iletme konusunda yükümlülükler içermektedir. Aynı biçimde, yasanın 8. Maddesinde, ve ayrıca uygulama koşullarında ve yönetmeliklerde örneğin Cezai Davalar ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği (Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren / RiStBV) madde 205'te belirtildiği gibi, savcılıkların da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bilgi verme yükümlülüğü bulunduğunu belirtiyordu. Bunların, eyaletlerin kabul ettiği ve savcılıkların prosedürlerinin kurumiçi idari yönetmeliklerle düzenlendiği, federal düzeyde standart olan yönetmelikler olduğunu ifade ediyordu.[233]

19 Aralık 1990 tarihli Hessen Anayasayı Koruma Dairesi Yasası Madde 8 şöyledir:

HLVerfSchG Madde 8 – Verilerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne İletilmesi
(1) Eyaletin makamları, kendilerinin öğrendiği kişiye özgü verileri, eğer, iletilmeleri Madde 2 Fıkra 2 uyarınca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi görevlerinin veya Anayasa Madde 73 No. 10 Harfler b ve c'ye göre bir yasada belirtilen ilgili görevlerin yerine getirilmesi bakımından gerekli olduğuna dair gerçek ipuçları

---

[230] Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'nin Araştırma Komisyonu'nun 20/04/2015 tarihli stenografik raporuna ilişkin notu, Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015 –01/07/2015 tarihli ek, s. 3.
[231] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 61 sonraki.
[232] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 23.
[233] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 12.

bulunuyorsa, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni iletebilirler. Aynı husus belediyeler, belediye birlikleri ve diğer Eyalet denetimine tabi kamu kurum, kuruluş ve vakıflarında geçerlidir.

(2) Fıkra 1'de belirtilen makamlar, münferit olayda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Madde 4 Fıkra 2 uyarınca bir talebi mevcutsa, iletmekle yükümlüdür. Yalnızca talepte bulunan makam tarafından bilinen veya genel erişilebilir kaynaklardan elde edilebilen veriler iletilebilirler. Fıkra 1 Cümle 1'de belirtilen şartlar altında Eyalet Savcılarının talep olmaksızın dava iddianameleri ve kararları Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne devredeceklerdir, Polis makamlarının, Savcılıkların konu yönetimi yetkisi saklı olmak üzere, diğer kişiye özgü verileri de dahil. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne iletilmesi, Kişiye özgü verilerin Kamu güvenliği ve düzeni hakkında Hessen Yasasının yönetmeliklerinde belirtilen amaçtan farklı olarak kullanılmaması hakkında adı geçen yönetmeliklere aykırılık teşkil etmez.

(3) Alman Ceza Muhakemeleri Kanunu Madde 100a uyarınca ortaya çıkmış olan, kişiye özgü verilerin iletilmesine, Fıkra 1 ve 2 hükümlerine göre, ancak bir kişinin Yasa Madde 3, Madde 10'da belirtilen cezai suçları planladığına, işlemekte olduğuna veya işlediğine ilişkin gerçek ipuçları mevcut ise, izin verilir. Eyalet Dairesi'ne Cümle 1 uyarınca iletilen bilgiler ve belgeler Yasa Madde 4 Fıkra 1 ve4-6, Madde 10'a göre kullanılır.

(4) Talepte bulunan makam Madde 4 Fıkra 2 uyarınca bilgi ve inceleme talebini yasal görmediği takdirde, bunu Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bildirir. Eğer Daire bilgi ve inceleme talebini sürdürürse, yasalarda farklı bir hüküm yer almıyorsa, talepte bulunan makama ilişkin olarak yetkili yüksek denetim makamı karar verir.

(5) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, iletilen kişiye özgü verilerin görevlerinin yerine getirilmesi açısından gerekli olup olmadığını inceler. İnceleme neticesinde gerekli olmadıkları sonucu çıkarsa, belgeler derhal imha edilecektir. İmha, eğer görevlerin yerine getirilmesi için gerekli diğer bilgelerden ayrılması mümkün değilse veya çok külfetli ise, bu durumda kişiye özgü veriler kullanım yasağına tabi tutulur.

Aynı Yasada Madde 10 şunları öngörmektedir:

HLVerfSchG Madde 10 – Devletin korunması meselelerinin ceza takip makamlarına iletilmesi
[1]Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, devletin korunmasına dair suçların önlenmesi ve takibi açısından iletilmelerini gerektiren gerçek ipuçları bulunduğu durumlarda, edinmiş olduğu kişiye yönelik bilgileri Eyalete bağlı savcılıklara ve polis makamlarına iletir. [2]Suçlar, Yargılama Teşkilatı Kanunu Madde 74 a ve 120'ye göre cezai suçlar veya hedefleri, şüphelinin motifleri veya bir örgütle bağlantıları açısından Anayasa Madde 73 No. 10 Şık b veya c'de belirtilen korunan değerlere yönelik olduklarına dair gerçek ipuçları bulunan diğer cezai suçlardır.

Adalet dairelerinin Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'ne bilgi iletmelerinin somut şekline dair özel dahili idari yönetmeliklerin bulunmadığı belirtiliyordu. Bilgi alış verişinin şeklinin, ilgili münferit olaya göre belirlendiği ifade ediliyordu. Bilirkişi, kendisinin şahsen Darmstadt'ta ve Frankfurt am Main'da makam yöneticisi olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile bu konuda iyi deneyimleri olduğunu belirtiyordu. Bilirkişiye göre, Eyalet Dairesi ile işbirliği, kendini ilgilendiren alanlarda çok iyiydi.[234]

[234] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 12, 30.

c. Tek Tek Hukuki Sorular

Komisyon, daha sonra, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu'na (StPO) göre suçun işlenip işlenmediğine dair şüphenin farklı derecelerini ele almıştır. Bu kompleksin, Yozgat cinayetindeki soruşturmalarda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Andreas Temme'ye yapılan suçlamalar ve ona karşı muhtemel tutuklama emri çıkartılması açısından rolü olmuştur.

Bilirkişi, suçun işlenip işlenmediğine dair şüphenin farklı dereceleriyle ilgili olarak, ceza hukukuyla ilgili yorumla uyum halinde şu açıklamalarda bulunmuştur:

- CMK Madde 160'ta yer alan kamu davasının mecburiliği prensibine göre, bir cezai suçun işlenip işlenmediğine dair yeterli düzeyde gerçek ipuçları mevcut ise, bir soruşturmanın açılması gerektirmektedir. Buna başlangıç şüphesi adı verilir.
- Bunun, bir sanığa karşı dava açılması için, bir cezai suçun işlenip işlenmediğine dair bulunması gereken yeterli düzeyde şüpheden ayırt edilmesi gerekir. Soruşturmanın sonunda mevcut olan bilgiler temelinde, olasılıkla mahkumiyet beklenmelidir (CMK Madde 170 ile karşılaştırınız).
- Bir diğer derece bir cezai suçun işlendiğine dair büyük şüphe. Bir cezai suçun işlenip işlenmediğine dair büyük şüphe, bir tutuklama emrinin çıkartılabilmesi için önkoşuldur.[235] Eğer soruşturma durumuna göre, sanığın fail veya cezai bir suça dahil olma olasılığı varsa, bir cezai suçun işlenip işlenmediğine dair büyük şüphe mevcut bulunmaktadır.[236]

3. Yapı ve Çalışma Tarzı

Ağır ceza suçlarının Hessen savcılıkları tarafından ele alınış tarzı Komisyon tarafından özel ilgi gördü.

a. „Ağır Ceza Suçları" Bürolarının Kurulması

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'nin açıklamasına göre, Hessen'de ağir ceza suçlarının ele alınmasına yönelik olarak özel bürolar kurulmuştur. Bu şekilde soruşturmaların birleştirilmesinin ve bu özel alanda gerekli yetkilerin toplanmasının amaçlandığı belirtiliyordu. Özel büroların kurulmasının Hessen Eyalet Hükümeti'nin 2003 ile 2008 yılları arasında çıkardığı hükümet programına dayandığı ifade ediliyordu. Bu hükümet programının V.3. maddesinde özel büroların, diğer adıyla ağır suç bürolarının (Kap-Dezernate) kuruluşunun düzenlendiği belirtiliyordu. „Kap"ın ağır suçların kısaltması olduğu ifade ediliyordu. Ağır suçlara yönelik özel ağır ceza suçları bürosu çalışanlarının, gerek –savcılıklarda genel

[235] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 20.
[236] Meyer-Goßner/Schmitt, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO), 57. Baskı 2014, Madde 112, Kenar no. 5.

suçlara ilişkin işlemleri yürüten ve ilgili büroda sınıflandırılmasının bir sanığın soyadının ilk harfine göre belirlendiği genel „alfabetik sıralı bölümler"de, gerekse de örneğin organize suçlar, siyasi bölümler ve gençlik bölümlerinde de görevlendirildiği ifade ediliyordu. Frankfurt am Main'da ağır suçlara yönelik özel büroların kurum için tüzükle 1 Mart 2006 tarihinde kurulduğu belirtiliyordu.[237]

Ağır suçlara, Bölge mahkemelerine bağlı ağır ceza mahkemeleri görülen suçlar girmektedir. Bu suçların yasal tanımı Adli Teşkilat Yasası (GVG) Madde 74, Fıkra 2'de yer almaktadır. GVG Madde 74 şöyledir:

> *(1) Ceza mahkemeleri birinci derecede hüküm veren mahkemeler olarak, yerel mahkemenin veya yüksek eyalet mahkemelerinin yetki alanına girmeyen tüm suçlar konusunda yetkilidir. Ayrıca, gerek tek başına olsun gerekse bir cezanın yanında, gerekse de gözaltında olsun, dört yıldan fazla hapis cezası veya bir psikiyatri hastanesine yatırılması beklenen veya savcılığın Madde 24 Fıkra 1 No. 3'te belirtilen durumlarda bölge mahkemesinde dava açtığı tüm cezai suçlarda da yetkilidir.*
>
> *(2) Aşağıdaki suçlarda bir ceza mahkemesi, ağır ceza mahkemesi olarak yetkilidir. Madde 120 bundan etkilenmez.*
> *1. ölümle sonuçlanan çocukların cinsel istismarı (Ceza yasası Madde 176b),*
> *2. ölümle sonuçlanan cinsel saldırı, cinsel zorlama ve tecavüz (Ceza yasası Madde 178),*
> *3. cinayet (Ceza yasası Madde 211),*
> *4. adam öldürme (Ceza yasası Madde 212),*
> *5. (mülga)*
> *6. ölümle sonuçlanacak şekilde bir yerde bırakma (Ceza Yasası Madde 221 Fıkra 3),*
> *7. ölümle sonuçlanan yaralama (Ceza Yasası Madde 227),*
> *8. ölümle sonuçlanan reşit olmayan çocuk kaçırma (Ceza Yasası Madde 235 Fıkra 5),*
> *8a. ölümle sonuçlanan takip (Ceza Yasası Madde 238 Fıkra 3)*
> *9. ölümle sonuçlanan özgürlükten mahkum etme (Ceza Yasası Madde 239, Fıkra 4),*
> *10. ölümle sonuçlanan şantaj amaçlı adam kaçırma(Ceza Yasası Madde 239a Fıkra 3),*
> *11. ölümle sonuçlanan esir alma (Ceza Yasası Madde 239a Fıkra 3 ile bağlantılı Madde 239a Fıkra 2),*
> *12. ölümle sonuçlanan yağma (Ceza Yasası Madde 251 ile bağlantılı Madde 252),*
> *13. ölümle sonuçlanan yağma yaparak hırsızlık (Ceza Yasası Madde 251 ile bağlantılı Madde 252),*
> *14. ölümle sonuçlanan yağma yoluyla şantaj (Ceza Yasası Madde 251 ile bağlantılı Madde 255),*
> *15. ölümle sonuçlanan kundaklama (Ceza Yasası Madde 306c),*
> *16. nükleer enerji kullanarak patlamaya sebebiyet (Ceza Yasası Madde Madde 307 Fıkralar 1 ila 3)*
> *17. ölümle sonuçlanan patlayıcı maddenin infilak ettirilmesi (Ceza Yasası Madde 308 Fıkra 3)*
> *18. iyonlaştırıcı ışınların çok sayıda insana yönelik kötüye kullanılması (Ceza Yasası Madde 309 Fıkra 2 ve 4)*
> *19. ölümle sonuçlanan, teknoloji tesisinin hatalı olarak imal edilmesi (Ceza Yasası Madde Madde 312 Fıkra 4)*
> *20. ölümle sonuçlanan su baskını oluşturma (Ceza Yasası Madde 308 Fıkra 3 ile bağlantılı Madde 313)*
> *21. ölümle sonuçlanan genel tehlike yaratacak şekilde zehirleme (Ceza Yasası Madde 308 Fıkra 3 ile bağlantılı Madde 314)*
> *22. ölümle sonuçlanan sürücüye yağma amaçlı saldırı (Ceza Yasası Madde 316a Fıkra 3)*
> *23. ölümle sonuçlanan hava ve deniz ulaşımına saldırı (Ceza Yasası Madde 316c Fıkra 3)*
> *24. ölümle sonuçlanan önemli tesisleri bozma (Ceza Yasası Madde 318 Fıkra 4)*
> *25. ölümle sonuçlanan kasıtlı çevre suçu (Ceza Yasası Madde 330 Fıkra 2 No. 2)*
> *26. ölümle sonuçlanan zehirleri serbest bırakmak suretiyle ağır tehlike yaratma (Ceza Yasası Madde 330a Fıkra 2)*
> *27. ölümle sonuçlanan görev sırasında yaralama (Ceza Yasası Madde 227 ile bağlantılı Madde 340 Fıkra 3)*

[237] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 6.

28. ölümle sonuçlanan doğrudan kullanıma yönelik uyuşturucu madde teslim etme, verme veya devretme (Uyuşturucu Madde Yasası Madde 30 Fıkra 1 No. 3),
29. ölümle sonuçlanan gizlice ülkeye girmek (İkametgah Yasası Madde 97, Madde 1)

(3) Ceza Mahkemeleri ayrıca yargılama ve cezaya hükmeden hakim ile jüri mahkemesinin kararlarına karşı kanun yolu olarak istinaf ile ilgili karar verme konusunda yetkilidir.

Bilirkişi Dr. Sch.'nin kanaatine göre ağır ceza bürolarının kurulması, doğruluğunu kanıtlamıştır. Bunların, istenildiği üzere, polisin ve adli tıbbın katılımıyla bilgilerini ilerleten ve eğitilen deneyimli ağır ceza suçları bürosu çalışanlarının yetkilerinin toplanmasını sağladığı belirtiliyordu.[238]

b. Ağır Suçlar Bürolarının Çalışma Tarzı

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch., bir soruşturmanın başlangıcında söz konusu olan genel akışı aşağıdaki gibi tarif etmiştir:[239]

Bir ceset bulunması durumunda savcılıkla ilk iletişimin genellikle polis üzerinden nöbetçi savcılıklar vasıtasıyla gerçekleştiği belirtiliyordu. Nöbetçi savcıya „yirmidört saat" ulaşılabildiği ifade ediliyordu. Nöbetçi savcı ise, gerekirse olay yerine gidecek olan, ağır suçlar bürosu çalışanını haberdar ediyordu. Bu, gece de gerçekleşebiliyordu. Burada, polis karşısında konuya yön veren ilk kararları alıyordu. Örneğin, bir bilirkişi incelemesi başlatıyor, belirli delilleri yerinde emniyet altına alma kararı veriyor, savcılıktaki yetkili kriminal polis uzmanlık alanı komiserliğine yeni bir ağır suç davasını bildiriyor ve yetki hakkında soru soruyordu.

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'ye göre, savcılığın ve polisin yetkili memurları daha sonra birlikte ne tür soruşturma işlemlerinin yapılacağını görüşüyorlardı. Eğer bir sanık varsa, ağır suçun soruşturulması alanında çok düzenli olarak tutuklama emrinin talep edilmesi kontrol edilmeliydi. Eğer suçun işlenip işlenmediğine dair büyük şüphe ile bir tutuklama nedeni mevcutsa ve orantılılık korunuyorsa mahkemeden tutuklama emri çıkarılması talep edildiği belirtiliyordu.[240]

Daha sonra ağır suç davası çerçevesinde, sanığın suçunu kanıtlamak için gereken tüm soruşturma seçenekleri üzerinde düşünüldüğü ifade ediliyordu. Bunlar açık soruşturmalar, örneğin olay yerinde DNA veya kan izi değerlendirmeleri gibi bilirkişi soruşturmaları, veya gizli soruşturmalar olabiliyordu.

---

[238] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 7.
[239] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 7 sonraki.
[240] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 8;. Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 112 ile karşılaştırınız.

Gizli soruşturma olarak genellikle savcılığın talebiyle mahkeme tarafından talimatı verilen telekomünikasyon denetimi olabiliyordu.[241] Savcılıklardaki ağır suçlar büro görevlilerinin iş kapsamına, ayrıca, savcılığın bölge mahkemesine bağlı ağır ceza mahkemesinde dava açmasının ardından, birinci derece mahkemesinde karar çıkana kadar ana duruşma oturumunda temsiliyetin de dahil olduğu ifade ediliyordu.[242]

Ağır suç davalarında savcılıkların rapor zorunluluğunun olup olmadığı sorusuna, bilirkişi Dr. Albrecht Sch., Ceza davalarında ve para cezası davalarında rapor zorunluluğu talimatının olduğunu ve buna göre savcılıkların özel önemi olan tüm davaları, Başsavcılık aracılığıyla Adalet Bakanlığı'na rapor etme zorunluluğunun olduğuna işaret etmiştir.[243] Savcılığın yürütülen ceza davası hakkında üst kurumu ne zaman bilgilendirmesi gerektiğine ilişkin genel kurallar, Adli Teşkilat Yasası (GVG) Madde 147'nin yasal mevzuatı uygulanarak konulmuştur. 2006 yılında bununla ilgili olarak, 6 Aralık 2001 tarihli Hessen Adalet Bakanlığı'nın genelgesi geçerliydi.[244] O dönemin rapor zorunluluğunun temelini, esas olarak aynı içerikli bir önceki genelgenin devamı niteliğindeki 15 Kasım 2011 tarihli,[245] Hessen Adalet, Entegrasyon ve Avrupa Bakanlığı'nın genelgesidir.

c. Politik Motifli Suçlar İçin Özel Bölümler (PMK)

Komisyon, ayrıca dikkatini, yasada düzenlenen, devletin korunmasına dair gerçek suçlar olarak adlandırılan suçlara verdi.

Devletin korunmasına dair suçlar Adli Teşkilat Yasası (GVG) Madde 74a Fıkra 1'de tanımlanmıştır. Bu hüküm şöyledir:

> *(1) Bir Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin merkezinin bulunduğu ilçedeki bölge mahkemelerinde eyalet yüksek mahkemesinin bulunduğu bu ilçede bir ceza dairesi birinci derece mahkeme olarak aşağıda yer alan cezai suçlar konusunda yetkilidir*
> *1. Ceza Yasası Madde 80a kapsamındaki barışa ihanet,*
> *2. Ceza Yasası Maddeler 84 ila 86, 87 ila 90, 90c Fıkra 3 ve Madde 90b kapsamında demokratik hukuk devletini tehlikeye sokmak,*
> *3. Ceza Yasası Maddeler 109d ila 109g kapsamında ülke savunmasını tehlikeye sokmak,*
> *4. Madde 129 kapsamında dernek kurma yasağının ihlali, Ceza Yasası Madde 129b Fıkra 1 ile bağlantılı ve Dernek Yasası Madde 20 Fıkra 1 Cümle 1 No. 1 ila 4 ile bağlantılı; eğer aynı eylem Uyuşturucu Madde Yasası kapsamında da bir cezai suç teşkil ediyorsa geçerli değildir.*
> *5. (Ceza Yasassı Madde 234a kapsamında) kaçırma ve*

[241] Ceza soruşturmaları kapsamındaki telekomünikasyon denetimleriyle, Polis tarafından talep edilen tehlikelerin önlenmesine dair telekomünikasyon denetimleri ayırt edilmelidir. Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu (HSOG) Madde 15a Fıkra 1.
[242] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 8.
[243] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 30.
[244] Hessen Adalet Bakanlığı Gazetesi, 54. Yıl 2002, No. 1, s. 3.
[245] Hessen Adalet Bakanlığı Gazetesi, 63. Yıl 2011, No. 12, s. 648.

6. (Ceza Yasası Madde 241a kapsamında) siyasi suçlama.

(2) Eğer Federal Başsavcı vakanın özel önemi nedeniyle ana dava açılmadan önce takibi üstleniyorsa, Madde 142a Fıkra 4'e göre devredilme veya Madde 120 Fıkra 2 Cümle 3'e göre sevkedilme ile bölge mahkemesinin yetkisi gerekçelendirilmedikçe, bölge mahkemesinin yetkisi düşer.

(3) Ceza Dairesi'nin Fıkra 1'e göre yetkili olduğu konularda, ayrıca Madde 73 Fıkra 1'de tanımlanan kararları da alır.

(4) Ceza Muhakemeleri Kanunu Madde 100c'ye göre tedbirlerin talimatına yönelik olarak, bölge mahkemelerinin bulundukları ilçede, Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin bulunduğu ilçeden sorumlu, ceza konularında ana davalarla uğraşmayan bir daire yetkilidir.

(5) Fıkra 1, 3 ve 4 kapsamında Bölge Mahkemesi'nin ilçesi, Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin ilçesini kapsar.

GVG Madde 74a Fıkra 1'e göre, bir Yüksek Eyalet Mahkemesi bölgesinde bulunan bölge mahkemelerinde, bir devleti koruma bölümü kurulmak zorundadır. Buradan, GVG Madde 74a Fıkra 1de belirtilen devletin korunmasına dair suçlar olarak adlandırılan suçlar konusunda yetkinin, Hessen'de Frankfurt am Main Bölge Mahkemesi'nin devleti koruma bölümüne ait olduğu sonucu çıkıyor. Çünkü Hessen yalnızca bir Eyalet Yüksek Mahkemesine sahiptir, o da Frankfurt am Main Eyalet Yüksek Mahkemesi'dir. Savcılık tarafından bir bölge mahkemesinde açılan davalarda ilgili bölge mahkemesinde görülür. Devletin korunmasına dair suçlarda savcılık işlemleri, Hessen çapında böylelikle Frankfurt am Main Bölge Mahkemesi'nin devleti koruma bölümünün bulunduğu yerdeki Savcılık olarak, Frankfurt am Main Savcılığı'na tabidir.

İstisnai durumlarda, Federal Başsavcı yetkiyi üstlenebilir ve olayın özel öneme sahip olması nedeniyle devletin korunmasıyla ilgili olaylarda takibi devralabilir (Evokasyon). Bu durum GVG Madde 74a Fıkra 2'ye dayanmaktadır. Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'nin belirttiği gibi, buna göre, soruşturan savcılığın, evokasyon için özel önemin mevcut bulunduğu kanaatine sahip olduğu olayları, Federal Başsavcı'ya bildirme görevi vardır. Federal Başsavcı'nın devralmayı reddetmesi durumunda, düzenli bir „gözleme süreci" başlattığı ve savcılıktan, bu davanın soruşturulması sırasında elde edilecek bilgilerin devamlı olarak bildirilmesini istediği ifade edildi.[246]

Federal Başsavcı, asli olarak GVG Madde 120 Fıkra 1'de numara ile sıralanmış suçlar konusunda yetkilidir. Bu suçlar, barışa ihanet ile vatan hainliği ile suç örgütleri ve terörist örgütler oluşturulmasıyla

[246] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 10.

ilgili Ceza Yasası Madde 129a ve 129b kapsamındaki cezai suçlardır. GVG Madde 120, Fıkra 1, 2006 yılında geçerli metniyle şöyledir:[247]

> *Bir Eyalet Hükümeti'nin merkezinin bulunduğu ilçedeki Eyalet Yüksek Mahkemeleri, Eyalet Hükümeti'nin bulunduğu bu bölgede ceza konularında birinci derece yargılama ve karar alma konusunda yetkilidir*
> *1. Ceza Yasası Madde 80a kapsamındaki barışa ihanet,*
> *2. Ceza Yasası Maddeler 81 ila 83 kapsamında vatana ihanet,*
> *3. Casusluk ve (Ceza Yasası Maddeler 94 ila 100a kapsamında) dış güvenliği tehlikeye sokmak ve Patent Yasası Madde 52 Fıkra 2 kapsamındaki cezai suçlar ile Patent Yasası Madde 52 Fıkra 2 ile bağlantılı ve Patent Yasası Madde 52 Fıkra 2 ile bağlantılı Patent Modeli Yasası Madde 9 Fıkra 2 kapsamındaki cezai suçlar.*
> *4. Yabancı devletlerin organlarına ve temsilcilerine saldırı (Ceza Yasası Madde 102),*
> *5. Ceza Yasassı Maddeler 105, 106 kapsamında anayasal organlara karşı işlenen cezai suçlar,*
> *6. Ceza Yasası Madde 129a, ayrıca Madde 129b Fıkra 1 ile de bağlantılı dernek kurma yasağının ihlali*
> *7. Ceza Yasası Madde 138 kapsamında) cezai suçların ihbar edilmemesi, şayet ihbar etmeme Eyalet Yüksek Mahkemeleri'nin yetkisine giren bir cezai suçla ilgiliyse ve*
> *8. Uluslararası Ceza Kanunu'na karşı işlenen suçlar.*

Tüm bu olaylarda Federal Başsavcı asli olarak yetkili olan ceza takip makamıydı. Soruşturmaları yürütüyor ve yerelde yetkili olan Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde dava açardı.

Bilirkişi Dr. Albrecht Sch.'nin belirtmiş olduğu gibi, politik bölümlerin yetkili savcıları, yani özellikle aşırı sağcılık, antisemitizm ve sağcı terörizm gibi sağcı politik motifli suçlar (PMK sağ) ile aşırı solculuk gibi solcu politik motifli suçlar (PMK sol) ve politik motifli, yabancı alanda terörizm ve dini motifli aşırıcılık gibi yabancıların işlediği suçlar alanlarındaki ceza davalarına bakıyorlardı. Eğer bir soruşturma açılırken bir cinayetin geniş anlamda politik bir arkaplanı olduğu düşünülüyorsa, soruşturmanın yürütülmesinde yine politik bölümün yetkili olduğu belirtiliyordu.

[247] Bu metin ,22/12/2016 tarihinde kaldırılan No. 1 haricinde güncel geçerli metin ile aynı.

B. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesim

I. Dinlenen Bilirkişiler

Komisyon, Hessen'deki aşırı sağcı kesimin anlaşılmasına yönelik olarak aşağıdaki tabloda yer alan bilirkişileri dinlemiştir:

Oturum tarihi	**Bilirkişi**
19/02/2015	Dr. Rudolf van Hüllen
19/02/2015	Prof. em. Dr. Hajo Funke
19/02/2015	Andrea Röpke
23/02/2015	Joachim Tornau
23/02/2015	Yönetici İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Jürgen L.
02/03/2015	Prof. Dr. Benno Hafeneger
02/03/2015	Dirk Laabs
16/03/2015	Prof. Dr. Uwe Backes

II. Aşırı sağcı Kesim/Aşırı Sağcılık Kavramı

Hessen'deki aşırı sağcı kesimin değerlendirilmesinden önce, aşırı sağcılık kavramının daha yakından açıklanması gerekiyordu. Komisyon, bu kavramı çeşitli yönlerden ele aldı. Yasal mevzuatta „aşırıcılık" kavramı kullanılmamaktadır. Hessen Anayası Koruma Eyalet Dairesi Yasası (HLVerfSchG) Madde 2 Fıkra 1 Cümle 1'e göre, Eyalet Dairesi'nin (asli) görevi[248], daha ziyade, *„özgürlükçü demokratik anayasal düzen, Federal Devlet ve Eyaletlerin varlığı ve güvenliği için oluşabilecek tehlikeleri[n] zamanında önlenme"*siydi. Buna göre, Eyalet Dairesi HLVerfSchG Madde 2, Fıkra 2, Cümle 1'e göre, görevini yerine getirmek için aşağıdakileri gözlemler:

[248] Bunun yanı sıra Eyalet Dairesi ayrıca organize suçlara ilişkin girişimler gözlemlemekdedir, Hessen Anayasayı Koruma Makamı Hakkında Yasa (HLVerfSchG) Madde 2 Fıkra 1 Cümle 2.

[...]

1. özgürlükçü demokratik anayasal düzen, Federal Devlet ve Eyaletlerin varlığı ve güvenliğine yönelik olan veya Federal Devlet veya eyaletlerinden veya üyelerinden birinin anayasa organlarının resmi idarelerine yasadışı bir şekilde zarar getirmeyi amaçlayan girişimleri,

[...].

Özgürlükçü demokratik anayasal düzene karşı girişimler kavramı Madde 2 Fıkra 3'te daha ayrıntılı biçimde tanımlanmaktadır:

Bu Yasa kapsamında

[...]

c) Özgürlükçü demokratik anayasal düzene karşı girişimler, fıkra 4'te belirtilen anayasa ilkelerinden birini ortadan kaldırmayı veya geçersiz kılmayı hedefleyen, bir bir grup içerisinde veya bir grup adına politik açıdan planlanmış ve bir maksadı olan davranış şekilleri

[...].

Özgürlükçü demokratik anayasal düzen yine HLVerfSchG Madde 2 Fıkra 4'te ayrıntılı olarak şu şekilde ifade ediliyordu:

Yasa kapsamında özgürlükçü demokratik anayasal düzene şunlar dahildir:

a) Halkın, seçimler ve oylamalarda ve yasama gücünün, yürütme erkinin ve yargının özel organları aracılığıyla devlet erkini kullanması ve halk meclisini genel, doğrudan, özgür, eşit ve gizli oyla seçme hakkı

b) Yasama gücünün anayasal düzene bağlanması ve yürütme erkinin ve yargının yasaya ve hukuka bağlanması,

c) Parlamenter bir muhalefetin oluşturulması ve tatbiki,

d) Hükümetin görevinin devralınabilmesi ve halk meclisine karşı sorumluluk,

e) Mahkemelerin bağımsızlığı,

f) her türlü zorbalık ve despotluğun reddi, ve

g) Hessen Eyaleti'nin temel yasasında ve anayasasında somutlaştırılan insan hakları.

Federal Anayasa Mahkemesi'nin Birinci Dairesi 17 Ağustos 1956 tarihli kararında özgürlükçü demokratik anayasal düzenin *„asgari olarak"*

„[...] ‚Anayasa'da yer alan insan haklarına saygı, her şeyden önce kişinin yaşama ve özgür gelişim hakkı, halkın egemenliği, kuvvetler ayrılığı, hükümetin sorumluluğu, idarenin yasallığı, mahkemelerin bağımsızlığı, çok partili sistem ilkesi ve bütün siyasi partiler için anayasal oluşum ve muhalefet yapma hakkıyla fırsat eşitliği.' [...]".[249]

[249] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 17/08/1956 tarihli karar – Esas No. 1 BvB 2/51, Kenar no. 248 sonraki. (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 5, 85).

Benzer biçimde aşırıcılık araştırmacısı olan bilirkişi Dr. van Hüllen aşırı sağcılık kavramı konusunda şunları belirtmiştir:

> *„Aşırıcılığın kavramsal anlamı – latinceden ‚extremus': en dıştaki, veya birşeyin en dışında duranı, burada doğrudan anlamıyla aslında, buraya ait olmayan birşeyin varlığını işaret eden bir pozisyon olarak tercüme edilmiştir. Ait olmamak, normalde dahil etmeyi ve bütünleştirmeyi hedefleyen, ama dışlamayı hedeflemeyen bir demokraside oldukça olumsuz bir suçlama.*
>
> *Yani bu bir hakarettir, ve bu nedenle aşırıcılık, dilin günlük kullanımında bir düşman yaratılmasıdır. Bunun anlamı: Kastedilen, yani aşırıcılar, bu kavramı özümsemeyip, politik yönleri için kendi pozisyonlarını belirleyecekler, ancak hiçbir zaman: ‚Biz aşırıcı bir örgütüz' veya : ‚Biz aşırıcıyız' demeyecekler.*
>
> *Kendilerini etiketlemeleri o zaman tamamen farklı sonuçlanabilir. Siyasi sağda genelde ‚Nasyonalistler' veya ‚Gerçek Vatanseverler' gibi kavramlara, solcu tarafta genelde ‚tutarlı demokratlar kavramına rastlarız, ve Islamcılar kendini yalnızca ‚koyu inançlı' olarak tanımlayacaktır.*
>
> *[...]*
>
> *Hukuki açıdan bakıldığında mesele aslında çok açık. ‚Aşırıcılık' kavramını aslında hiçbir Almanca yasa metninde bulamayaksınız. Bu, tam da bilincinde olunmayan bir fırsat, ama, ‚aşırıcılık' yasa metinlerinde yer almaz. Bunun yerine eşanlamlı bir kelime, yani, kulağa biraz fazla yapay gelen ‚Anayasa düşmanı girişimler' vardır.*
>
> *Anayasa düşmanı girişimler genelde Anayasayı Koruma Yasaları Maddeler 3 veya 4'te hem de, Anayasanın önemli normlarını yürürlükten kaldırmak için ‚planlanmış ve maksadı olan davranış' olarak tanımlanmış şekilde bulabilirsiniz. Bu formülün çok da soyut kalmaması için, Almanya'da bulunduğumuzdan, Federal Anayasa Mahkemesi, burada korunması gereken demokrasinin bu asgari içeriğini tekrar tanımladı.*
>
> *1956'da, bir kararda özgürlükçü demokratik anayasal düzenin on ilkesini oluşturdu.Bunları burada saymıyorum, bu zaman çerçevemizi zorlayabilir. Ancak orada ‚özgürlükçü demokratik anayasal düzen' olarak tanımlanmış olan, onlara: bu on ilkeye veya bunlardan en az birine karşı saldırgan-kavgacı olarak aykırı davranılırsa, o zaman resmi müdahalede bulunulabilir, yani polisin çalışmasının daha az olduğu bir müdahale, aksine ilk önce Anayasayı Koruma Kurumu tarafından yapılan cezaya tabi eylemler öncesindeki müdahale.*
>
> *Yani, önünüzde bu on ilke ile faaliyetlerini yasal engel olmadan gerekçelendirmeye izin veren adli olarak ait olduğu eylemin saptanabildiği bir eylem olgusu bulunuyor. Eğer olayın siyasi bir örgüte ait olduğu hiçbirşekilde saptanamazsa, Anayasayı Koruma Dairesi'nin de ona hiçbir şey yapamaz.*
>
> *[...]*
>
> *Aşırıcılık, ceza hukuku bakımından önemli olayların çok öncesinde yer alan bir davranış olabilir. Yani, biz Almanya'da, olayları istihbarat ile gözetleme ve eleştirel değerlendirme, onları ikaz etme, henüz yasaları ihlal etmemiş olanları itibarsızlaştırma girişiminde bulunuyoruz. Bu benzersiz bir durum, hatta Avrupa'da bile. Ve bu bir paradokstur, aynı zamanda anlamı, özgürlüğün korunması için Temel Hak ve Özgürlükler'in sınırlandırılması ve ceza hukuku bakımından henüz bir şey olmamışken bile bunlara müdahale edilmesidir."*[250]

[250] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 6 sonraki.

Bilirkişi, ayrıca, „aşırıcılık" ile „radikalizm" arasında farklar olduğunu vurgulamıştır:

> *„Yani, daha yakından bakıldığında aslında sadece, radikal olan, köklü olan herhangi bir şeye ayrımcılık yapmak değildir söz konusu olan. Bu radikal sağ olabilir, radikal sol olabilir, bu özgürlüğü veya eşitliği radikal şekilde savunma olabilir.*
>
> *Bu kendi içinde, siyasi bir örgütü veya girişimi gerçi belki de siyasi yelpazenin kenarına itebilir, ama ille de anayasa kapsamı dışına itmesi gerekmez. Bu açık. Radikal yine idare eder, ama aşırıcılık, bir kınanmayı gerektiren ve yasal etkileri olan bir görüştür."*[251]

Aşırıcıların girişimlerinin hedefleri ve nedenlerinin ne olduğu, bilirkişiye göre, aşırıcılık olarak nitelendirilmesi bakımından önem arz etmemektedir:

> *„Hiç dikkat edilmeyen burada, ve bu hep atlanır, aşırıcıların belirttiği, demokratik normlara yönelik saldırının amacı ve hedefinin yüceleştirilmelerinin, devletin değerlendirilmesi açısından tamamen önemsiz oluşu. Çünkü aşırıcılar daima yüce hedeflere atıfta bulunacaklar. Bu, aşırı sağcılarda doğal düzenin, İslamcılarda tanrısal düzenin veya aşırı solcularda mükemmel özgür ve eşit bir toplumun korunması olabilir.*
>
> *Bu kişilerin yaptıklarının ve amaçlarının alçaklığı, hedefler ve nedenler açısından bir önem taşımıyor. Yani hiç kimse biraz saygısız araçlarla aslında iyi niyetli birşey amaçladığını söyleyerek kendini aşırıcılık eleştirilerinden kurtaramaz. Bu işlemez."*[252]

Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Jürgen L., aşırı sağcılık tanımını Anayasayı Koruma Dairesi'nin yasal görev kapsamından yola çıkarak aşağıdaki şekilde özetlemiştir:

> *„Federal Devlet ve Eyaletlerdeki Anayasayı Koruma Daireleri yasal görevleri uyarınca özgürlükçü demokratik anayasal düzene karşı yönelmiş girişimleri izler. Bu girişimler anayasa düşmanı veya aşırıcı olarak tanımlanırlar. Aşırıcı girişimler anayasal düzenimizin temel bileşenlerini ortadan kaldırmayı amaçlayan siyasi, hedefli ve hedef güden davranış şekilleri olarak tanımlanırlar."*[253]

Bilirkişi Dr. van Hüllen'e göre, aşırıcılığın normatif hukuki boyutunun yanı sıra, politik bilimsel ve sosyolojik boyutu da vardır. Bilirkişi, kendi görüşüne göre, aşırıcı yapıların temel olgularını oluşturan altı davranış biçimini belirtiyor:

- Birincisi kapalı, eleştiriye karşı bağışık mutlak geçerlilik iddiası olan bir toplum ütopyası,
- İkincisi toplumsal gerçekliğin mutlak, uzlaşmaz şekilde reddi,
- Üçüncüsü özdeş, çoğulcu olmayan toplum yapılarına eğilim,
- Dördüncüsü olguları siyah-beyaz, iyi-kötü şeklinde ayıran ikiye bölünmüş –basitleştirilmiş- gerçeklik algısı,
- Beşincisi olağanüstü öneme sahip düşman imajı,

---

[251] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 8.
[252] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 8.
[253] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 5.

– Altıncısı komplo teorilerine eğilim; son iki unsur politik olmayan veya aşırıcı olmayan sosyal olgularda da görülmektedir.[254]

Aşırı sağcılığın mutlaka kapalı bir toplum teorisi doğurmayan çok sayıda yönü olduğu ifade ediliyor. Yine de farklı beş temel özelliği tespit etmenin mümkün olduğu belirtiliyor:

1. sözde yapay düzenler olarak demokrasilerin doğrudan ve açık reddi,
2. temel norm olarak insanların eşit değerde oluşunun reddi,
3. kendi kollektifinin, yani nasyonalizmin yüceltilmesi,
4. kollektifin bireyin önünde yer alması,
5. şiddetin toplumsalın çok doğal parçası olarak görülmesi[255]. Son madde söz konusu olduğunda, aşırıcıların askeriyeye ve silaha da ilgilerinin olması gerektiği ifade ediliyor.[256]

Bilirkişi Dr. van Hüllen Almanya için ayrıca aşırı sağcılığın belirgin dört farklı biçimini tarif etmiştir. Bunları şöyle sıralamıştır:

> *„Nispeten en zararsız olanları Alman Nasyonalistleri. Tehlikesiz göstermeye çalıştığımı zanneden olmasın ama: „ne yapıyorlar ki? kriterine göre bunlar en çok başa çıkılabilenler. Alman Nasyonalistlerinin özellikleri: muhafazakarlığın hakim olması, büyük devlet hayalleri, Alman İmparatorluğu'nun yeniden kurulması fikirleri, askeriyeye, ahlak ve disipline, otoriter rejimlere sempati duyma, medeni ve demokratik uygulamaları küçümseme.*
>
> *Bu aşağı yukarı böyle anlatılabilir, eski NPD, 1964'de kurulduğundaki durumuyla; dışa doğru kökleşmiş görünen ve kesinlikle bugün oluşturduğu Neonazi veya vurucu birlik değil. Alman Nasyonalist türünün başka ülkelerdeki benzeri başka biçimlerde olurdu. Bu durum bizde neredeyse yok, bu hiç dikkate alınmadı.*
>
> *İkincisi: Monarşik değil, bunun yerine devletçi elitist bir rejim isteyen aşırı sağcı genç muhafazakarlar, zaten çok güçlü sosyal devrimci etkilere sahipler, ancak Almanya'daki birkaç dağınık haldeki entellektüel dışında hiç bir yayılma zeminleri yok. Böyle bir şey tasavvur etmek istenseydi belki de gözleri, Alman NPD'den net olarak çok başka birşey olan ve daha çok bu yöne giden Fransa'daki Front Nationale (Nasyonal Cephe) 'ye dikmek lazım.*
>
> *Aynı şekilde önemi az olan üçüncü varyant da, antikapitalist ve antiemperyalist temel düşüncelerini ileten, tarihteki NSDAP'de, Strasser kardeşlerin sol kanadında toplanmış olan Nasyonal devrimciler veya Nasyonal Bolşeviklerdir. Bu fikir bugünkü aşırı sağcı toplulukta belli gruplarda üyelere sahipler, ancak baskın değiller.*
>
> *Şimdi de son ve dördüncü varyanta geliyoruz, bu en kötüsü, ama maalesef Almanya'da günümüzdeki aşırı sağcıların meydana geldiği varyant. Resmi olarak tahmini 22.000 aşırı sağcı sayıyoruz ve bunlar a-*

---

[254] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 9 sonraki.
[255] 2., 3. ve 5. maddelere ilişkin olarak Hafeneger de aynı, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 14.
[256] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 9-12; benzer şekilde Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 5 sonraki, 8, 28; Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 47.

rasında kendini belli eden birkaç bin, bu beşinci varyantın [sic], yani halkçı Nasyonal Sosyalizm'in temsilcisi vardır. Yani, siyasetin ırk sorununun nihai çözümünde noktalandığı ve çıkışının, doğal bir düzeni engelleyen diğerlerinin yok edilmesi olduğu fikri, yani üstü kapalı olarak aynı karaktere sahip veya tarihteki Nasyonal Sosyalizme dayanma. Bu Almanya'da, mevcut aşırıcı sağcılığımızın maalesef hakim akımıdır."[257]

III. Aşırı Sağcı Kesimin Genel Yapısı

Komisyon öncelikle genel anlamda –Hessen'deki duruma somut bağlantı olmaksızın – aşırı sağcı kesimin yapısıyla ilgilendi.

1. Soğan Modeli

Bilirkişi Dr. van Hüllen Komisyona topluluğun yapısıyla ilgili bir modeli tanıttı:

„Böyle bir kesim neye benziyor?" Yaklaşık 15 yıl önce Demokratik Kültür Merkezi'nin meslektaşları, ‚Aşırıcılık Soğanı' adını verdikleri bir model tanıttılar. Bu, özünde, aşırıcı toplulukların veya ortamların çeşitli katmanlardan oluştuğu, ve bu, bunu keşfedenler böyle yazmışlardır, bir soğandaki gibi gelişme gösterir düşüncesinden meydana gelir. Soğanı soyduğunuzda sadece, birbiriyle özdeşleştirilebilen katmanlar olduğu anlaşılmaz, ayrıca, iç tarafa gidildikçe fenomenin daha da keskinleştiği öğrenilir.

Bu anlamda aşırıcılık soğanının çizimi nispeten isabetliydi. Gerçekten de, her aşırıcı soğanın özellikle acı bir merkeze ve merkezin üzerinde yer alan dışarı doğru bir dizi periferik tabakaya sahip olduğu doğrudur:

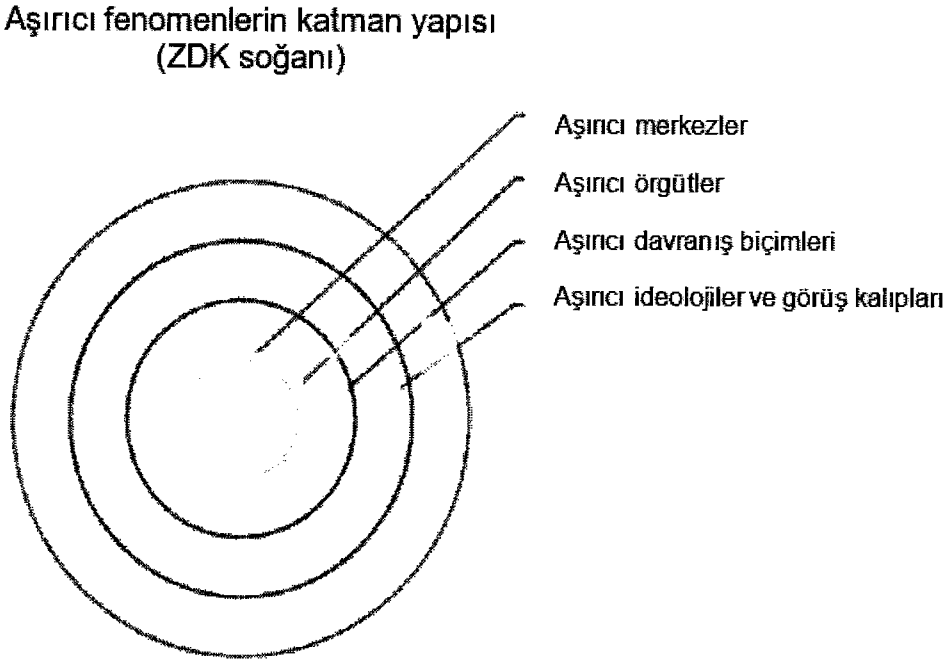

[...]

[257] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 13 sonraki.

Bu tamamen aşırı sağcılığa uyuyor, bu sanırım, her aşırıcı topluluk için geçerli."[258]

Bilirkişi bu soğan modelinin farklı yaklaşımlarla kullanımına ilişkin şunları açıkladı:

„Soğan modelini aslında temel olarak neredeyse her alanda deneyebilirsiniz. Fikirsel alanla başlayabilirim. O zaman merkezde aşırıcı ideolojinin düşünsel kurucuları bulunuyor. Bu onların tasarımcılarıdır, onlar bunu açıklayabilirler, bunu açık olarak ilan edebilirler.

Biraz daha dış çevrede inanmış mensuplar yer alır. Onlar en azından konuyu anlamışlardır; ancak geliştirecek durumda değildirler. Onlar, bu ideolojiyi üreten ve geliştiren, merkezdeki öncüler arasında da yeralmazlar.

Bir katman ileride daha da zayıflar. Orada yalnızca, farklı ancak çoğunlukla aynı yönde ilerleyen stereotiplere ve önyargılara sahip olan, benim sözünü ettiğim ortama sahip insanlar vardır.

Ve dışarı doğru devam edince, en azından şu mottoya uygun düşüncelerin olabileceğini savunan insanlar bulunur: Yani, -- olduğunu söyleyebiliriz herhalde. Bu bilinen birşeydir, çoğunlukla ardından üstü kapalı herhangi bir antisemitik basmakalıp söz gelir. Bu hiç sıradışı değil. Bu esas ideolojinın çok dışında çok uzağındadır.

Normatif düzlem, merkezde anayasal düzene karşı akla gelebilecek en büyük saldırganlığa sahip olduğumuzu söyleyebilir. Dış çevreye doğru, gerçi sistemin iyileşmeye ihtiyacı olduğunu söyleyen ve sistemi yanlış bulan, ancak terörist veya devrimci eylemlere hazır olmayan insanlar bulunacaktır.

En dışta belki de, aşırı sağcılık durumunda,bir popülist sistem bıkkınlığı bölgesi bulabilirsiniz. İnsanların aslında demokrasiye bir itirazları yok ancak, prensipte var olmadığı ve bu yüzden bazı şeylerin değiştirilmesi gerektiği görüşündeler.

Eylem alanında herşey aynı şekilde gerçekleşirdi. Merkezde teröristler ve yönetici kadro yer alır, orada şiddet eğilimi en üst boyuttadır. Ondan sonra gelen dış tabaka artık insan yaralayıcı terörist faaliyete eğilimli olmaz, ancak belki de sadece şiddet içeren bir gösteriye eğilimli olabilir.

En dışta en geniş manada, en azından 1 Mayıs'ta veya benzeri bir günde doğru düzgün birşeylerin gerçekleşmesini anlaşılır bulan sempatizan insanlardan meydana gelen bir halka bulursunuz. Kendileri belki de hiç beraber yürümezler, ama bunu her durumda haklı bulurlar.

Tüm bunları kişisel alanda gerçekleştirebilirsiniz, bu nispeten kolay. O zaman merkezde kadroyu bulursunuz, aşırı sağcılarda bunlara ‚siyasi askerler' adı verilmiştir. Bunlar, tüm hayatlarını politik faaliyete yöneltmiş olanlardır. Fransızlar buna ilişkin şöyle der: ‚kalıcılar', yani, politik olarak sürekli faal olanlar. Çok net: Bu tür insanlar caydırıcı araçlarla artık ikna edilemiyor. Gidip Christian Worch ile konuşup, üç saat sonra da demokrasiye dönmesini ümit edemem. Bu olmaz.

Yani bunun anlamı: Bu merkez değiştirilemez, bu merkezin, içindeki insanların kişisel tehlikeye girmesi söz konusu olsa bile, gerektiğinde bunları ilişkilerden çekip alabilmek için gözönünde bulundurmak gerekir. Ancak burada pedagojik hareket noktaları yararsızdır.

Dış katmanlar için bu geçerli değil. Bir üye ayrılabilir, bir üye bir zaman gelir bundan artık bıkabilir, ama buna rağmen: daha önce iyi entegre olmuştur, ödemiştir, faaliyeler geliştirmiştir. Sempatizanlarda bu durum daha zayıf; o anda meyilli ise veya konu hoşuna gittiyse bu sefer beraber gider.

[258] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 17 sonraki.

En dışta da herhalde seçmenleri saymak lazım, ama onlara, aşırı sağcılardan da lütfen kızmayalım. Bazan bunun için çok garip gerekçeleri oluyor. Seçmenlerde aslında toplumun çoğunluğu için, onları dışlama değil de geri kazanma düşüncesi olmalıydı.

Elbette bunu örgütsel bakış açıları ile yapabilirim. Aşırıcı bir parti hiyerarşik kurulmuştur ya, merkezinde karar yetkilileri vardır, dış çevrede eğitimli kadrosu ve aktivistleri ve buradan çıkıldığında bir parça daha dışarıda, ayrıca parti yetkilileri tarafından da küçümsenen, sokaktaki halk, kitle çünkü şöyle söylemektedirler: Evet, bu bir oyun malzemesi; bunlardan biri ya da öteki belki kadro olarak gelişiyor, ama nispeten önemsizler, bunlar taraftarlardır.

En son, en dış çevre, elbette aşırıcı girişimlerin herhangi bir rol oynadıkları örgütlerdir. Bu örneğin, aşırı sağcı topluluğa bir örnek vermek için NDP'nin, iki, üç, dört, beş kişiyi yerleştirmiş olduğu Doğu Almanya'daki gönüllü itfaiye kurumu. Gönüllü itfaiyenin NPD ile en azından örgütsel hiç bir ilgisi yok, ancak topluluk olarak etkisine bağlı olarak bu parti için aktif mahalli bir görev. Yani şunu biliyorlar: bu yapı içerisinde insanlarımız var ve başka insanlara hitap edebilirler."[259]

Bilirkişinin değerlendirmesine göre, bu model çerçevesinde soğanın merkezini oluşturan daire, kendini gerekirse belirgin bir şekilde kesimin geri kalanından ayırıyor:

„Merkez burada çok net, gerekirse çok gizli, çok iyi perdelenmiş, muhtemelen terörist olarak çalışan bir grup. Topluluk, kendi kitlesinde bu grubun varlığını ve faaliyetini hiç tanımayabilir, ama büyük ihtimalle o vardır. Yani en yüksek niteliği gösteren bir tür gizli locadır."[260]

Bilirkişiye göre, NSU Üçlüsü, buna göre sistemin merkezinde sınıflandırılmalıdır.[261] Blood-&-Honour yapısının[262] NSU teröristleri için oluşturduğu gibi, aşırı sağcı bir topluluk lojistik bir ev sahibi sayesinde kollanabilir.[263]

2. Aşırı Sağcı Kesimde İletişim

Bilirkişi Dr. van Hüllen, soğan modeli çerçevesinde „Merkez"in „dış katmanlar"la iletişimini şu şekilde tarif etti:

„NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) hücre olarak tanımı, hiçbir şekilde soğanın yapısına aykırı değil, hem de dışarıdan içeriye doğru ilerlerken bir aktivistin daha yüksek bir niteliğine ulaşıldığı için. Birbirini izleyerek olduğunda, daha yüksek nitelikli bir alana attıkları her adımda yeni insanlar ve yeni eylem seçenekleri keşfederler. Yani, dış katmanın içindeki bir NSU hücresinin ne yaptığını bilmesi gerekmiyor. Bunu bilmeye ihtiyacı yok. Bu genellikle böyle değildir. Bir yandan bu şey, daha zayıf, dıştan çevreleyen alanların olduğunu, ancak güvenlik nedenleriyle birbirilerinden ayrılmış olduklarını gösterme işlevine sahiptir. Tam da bu, kuvvetle böyle olmasını umuyorum, NSU'yu, aranma aşamasında korumuş olan mantıktı. Thüringer Neonazi topluluğunda herkes için patlayıcı madde suçları nedeniyle aranan üç kişininin olduğu çok netti. Ve onlara yardım edildi. Onlara sağlık sigortası kartı, kimlik belgeleri vs.

[259] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 18 sonraki.
[260] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 17-19.
[261] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 26.
[262] Bununla ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. b.
[263] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 20.

sağlandı. Ama, 2000'den beri hangi ağır ceza suçları işledikleri hiç bir zaman bilinmedi. Bundan çok eminim.

[...]

– Çünkü, aksi taktirde yakalanırlardı. Aksi taktirde bu toplulukta zorunlu olarak birşeylerin varsayımlara ve söylentilere sızmış olması gerekirdi. Şimdi kendimi bir kere, ilk ağır cezai suçlarını işledikten sonra, üç failin yerine koyduğumda,o zaman elbette kimsenin bu alanın dışına çıkmamasını sağlamaya son derece fazla ihtiyaçları vardı. Bu konuda çok eminim. Almanya'daki aşırı solcu terör örgütleri de parçalar halinde çalışıyordu. Hiçbir zaman Kızılordu Fraksiyonu tarafından desteklenmiş çevrelerden hiç kimse, kimin kimi ölümcül bir saldırı ile etkilemek isteyeceğini bilmezdi. Bu yoktu. Bu anlamda: Bunlar örgütlü terörizmin standartlarına herhangi bir şekilde yaklaştılarsa, o zaman herhalde bu şeyleri değerlendirmişlerdir."[264]

Bilirkişi Dr. van Hüllen soğan modeline göre, kamuoyu tarafından algılanışı kapsamında dış katmanların görünürlülüğü hakkında şunları açıkladı:

„Aşırı sağcı topluluklara ilişkin somut olanlar: büyüklükleri nedir? Kapsamları nedir? Biraz kalınlaştıklarında, yani, toplumun içinde görüldüklerinde, o zaman muhtemelen, sosyal alanda bir yoğunlaşma gibi bir şeye ulaşacak durumdadırlar. Yani, eşmerkezli çemberlerden oluşan, bir merkeze ve dıştan çevreleyen tabakalara sahip bu sistem bir gün toplumsal algıda görünür hale gelir.

Doksanlı yıllarda yeni federal eyaletlerde bu durum söz konusuydu, kurtarılmış ulusal bölgeler adı verilerek abartılı formüle ediliş; bu daha çok, gerçek olmasından öte kendilerine koydukları bir etiket idi, ama orada zaten kendi kendine kuvvetlenen bir dizi eğilim vardı; örneğin, geleneksel ana akım gençlik kültürleri ile ciddi rekabet edebilecek kadar güçlü olan sağcı bir gençlik kültürünün kabul görmesi.

Bunun için daima yöneten siyasi örgütlerin olması lazım, ayrıca taşınmaza dayalı lojistiğin de olması lazım, yani toplantı salonları, dükkanlar, dağıtım hizmetleri, etkinlik ve buluşma yerleri, hatta otobüs durağının yanındaki yerel akaryakıt istasyonları söz konusu olsa bile. Bu gerekirse sıradan aşırı sağcılar için çoktan yeterli olabilir.

Doksanlı yıllarda, bu durum örneğin Jena'da, yani NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) yetiştiği ve büyüdüğü şehirde böyleydi. Şimdiye kadar, gerçi önlemlerin de çok sert alındığı çeşitli etkin noktalarda varlardı. Anklam'daki deneyimlerimi düşünüyordum da: 12.000 kişilik nüfus, 1989 yılında 28.000 olmuştu; işsizlik hakkında hiç konuşmayalım bile, bu orada başlıbaşına bir etken. Ve orada sokağın manzarasında bu insanlar farkedilebiliyor, hatta bugün bile; Hamburg veya Berlin gibi büyük şehirlerde pek yok; aşırı sağcı olarak pek heyecan verici bulmazdım da, Hamburg'da Nazi olarak ortaya çıkma; operasyonel risk orada, bunu tahmin edemeyen başkalarıyla ilişkili hale gelecek denli, nispeten yüksek diye düşünüyorum.

Yani bu şu anlama geliyor: Batıda, tam da büyük şehirlerde, bu topluluklar, toplumla iletişim kurabilen dış katmanlarla kaplı değillerdir, bunun yerine, alt kültür bir karaktere sahip daha küçük merkezlerle sınırlanmışlardır. Aşırı sağcıların olmadığı söylenemez, ama büyümeye elverişli değiller çevrelerinde kabul edilebilir değiller. Dışarıyla iletişim kuramazlar.

Bu, kulağa bir müjde gibi geliyor, ama olması gerekmiyor, toplumsal dışlanma sonucunda artan bir dış baskı, radikalleşmeye de yol açabilir ve şiddete eğilimi da arttırabilir. Zaten şiddete eğilimli birinin sırtını böyle duvara yasladığımda şöyle söylerse: ‚Evet, peki, artık kaybedecek hiçbirşeyim de yok ya, o zaman şimdi giderim pompalı tüfeğimi dolaptan alırım ve ileri yola koyulurum', o zaman bu kuşkusuz düşünülebilir.

[264] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 40.

Güçlü soyutlanma ve perspektifsizlik, gerektiğinde, sayısı ve toplumsal olarak algılanması bakımından nispeten küçük olmasına rağmen, böyle bir fenomenin tehlikeli hale gelmesine de yol açabilir.[265] *Yani bu durumdaki aşırı sağcılık batıda vardı. Doğuda bu durum farklıydı. Doğuda başlıbaşına, çoğunluk kültürünü parça parça en azından kabullenme şeklinde etkileme yeteneğine sahip topluluklar vardı."*[266]

NSU'nun daha yakın çevresi arasında sayılan ve soğan modeli çerçevesinde daha dıştaki katman olan ve üzerinden Hessen'deki aşırı sağcı kesime potansiyel olarak bilgilerin ulaşabileceği „Thüringer Heimatschutz", Bilirkişinin değerlendirmesine göre, muhtemelen ortadan kaybolan üç NSU üyesinin kaldıkları yerlerini bilmiyordu, ancak bu üçünün kaybolduklarını biliyorlardı:

„Bu tür toplulukların geçirgen olduğunu bildiğimiz için diğer herşey çok zor tasavvur edilirdi. NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) insanları bunu çok iyi biliyordu, bunu, korudukları kişiler de biliyordu. Yanaşabilmeyi defalarca denedikleri halde, Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bağlantıları başaramadı, çünkü o zaman muhbir yöneticileri de şu tür uyarılar yaptığı için: lütfen fazla belli ederek sormayın. Fazla belli ederek sorarsan, dikkat çekersin. Yani, bu gibi durumlarda daima diğer tarafın gelmesini beklemek lazım. Bu işlerli olmadı çünkü arada kalın bir duvar vardı."[267]

Bilirkişi Prof. Dr. Backes NSU hakkında *„sıkı korunmuş küçük hücre"* olarak söz etti.[268] Bu konuda şunları açıkladı:

„NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) hiç iletişim kurmamış olması gerçeği, alışılmadık, açıklanmaya ihtiyacı var. Profesyonel gözlemci olarak böyle bir grup ile karşı karşıya olunduğunda, bu o zaman, açıklanması gereken birşeydir. Elbette bu da suçun sınıflandırılmasında dev bir sorun: elimde bir bilgi bulunmuyorsa, bu suçun hangi bağlama ait olduğunu tespit edemezsem bunu nasıl tasnif edebilirim?

Sonra elimizde bu sıkı korunmaya alınmış küçük hücre var. Bu daha az alışılmadık, bunlar çoğunlukla küçük gruplar. Ama, yıllar boyunca yeraltında faal olabilmeye izin veren bu sıkı korunma belki de önemli bir özelliktir."[269]

Ancak NSU terör örgütü olarak ayrı dursa da, yine de aşırı sağcı kesime bağlıydı:

„Bunu bu arada hepiniz birşekilde tanıyacaksınız, bu Blood-&-Honour- ve Combat-18- hikayesini. NSU, uluslarası bir ağın bir parçasıydı, ama bir terör ağının değil, ama bir iletişim ağının, elbette kişisel bir ağın da, Nasyonal Sosyalizm ve Dazlak Alt Kültürü arasındaki geçiş sahasında."[270]

Bilirkişi Prof. Dr. Funke de, NSU faillerinin özellikle Saksonya ve Thüringen'de bir çevresinden söz etti, ancak bu çevrenin Üçlünün faaliyetleri konusunda haberdar olup olmadıklarına ilişkin bir açıklama yapmadı:

„Bu faillerin etrafında bir çevre bulunuyor. Yani Baden-Württemberg'de Hessen'dekinden herhangi bir yerdekinden, Saksonya ve Thüringen'e göre daha fazla bir NSU çevresi bulunuyor. Bunlar kısmen oraya

---

[265] Böyle gizli bir tehlike potansiyeli hakkında Jürgen L. de söz etti (Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 8).
[266] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 20 sonraki.
[267] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 31.
[268] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 9; Diemer de aynı şekilde, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 56 sonraki. Federal Başsavcılığı'nın soruşturmadaki durumuna ilişkin.
[269] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 9.
[270] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 10.

buraya taşınan, geniş bir çevre, kısmen Hammerskins üzerinden örgütlenmiştir, Thomas G., bir Larras önemli, bir Barbara E. önemli, meyhaneleri ile birlikte bir L. önemli. Yani NSU ağının doğrudan etrafında önemli bir çevre var."[271]

Benzer bir görüşü serbest muhabir olarak görev yapan bilirkişi Röpke savundu. Gerçi aşırı sağcı kesimin kestirilemez olduğu ifade etti:

„Örgüte kattıkları, bu ‚NSU' adını tanıttıkları, her para yolladıkları kişide, sadece manipüle etmeyen aynı zamanda tehdit olan bir muhbir olabilmeleri tehlikesine giriyorlar. Bu gerçekten de ayrılmak isteyen, yeni bir hayata başlamak isteyen, bir tehlike oluşturan bir muhbirdir. Çok açık, böyle birşey her halükarda vardır. Burada dikkatli olmaları önerilir.Uwe Mundlos, mektuplarında, büyük bir tehlike olduğunu, bu muhbir sisteminin, yapıları için, büyük bir tehlike barındırdığını çok önceden yazdı."[272]

Ancak:

„Bu topluluğun ne kadar manipüle ederek davranabildiğini görüyorsunuz. Oyuna gelmemek lazım. Bernd Tödte gibi biri aptal değil. Yapabilen birisi. Bunlar çok güçlü ağ kurmuş ve gelişmeye hazırlar. Mesele şu ki, bu Neonazi topluluğun ne kadar korkuyla çalıştığını hafife alıyoruz. Biri, orda silahların olduğunu biliyorsa, birisi, herşeyin Rocker'lerde, Hells Angels'lerde, Bandidos'larda ve Onepercenter'lerdekine benzer yürüdüğünü biliyorsa, o zaman ne yapıp edilip yanlış olan söylenecek. Bundan bahsedilmeyecektir.

Bunu ayrılanlar da söylüyor. Söyledikleri şu: Bu bir tabudur; bundan bahsedilmez. Bu onlara öğretilir. Onlar bunu öğrenirler. Belki de olaylar bu yüzden eski Federal eyaletlerinde cereyan etmiştir, eski Federal eyaletlerde Neonazi yapıları çok sık olarak daha üçüncü nesilde ortaya çıktığı için. Yani, bunlar büyükanne ve büyükbabalarından ebeyvenleri hakkında şimdiden, ne hakkında konuşmamaları gerektiğini öğrendiler. Hessen'den, çocukların, ebeveynlere, öğretmenlere, anaokulu öğretmenlerine neleri söylememeleri gerektiğini öğrendikleri konusunda örneklerimiz var. Bu topluluk çok çabuk öğreniyor: Bu, toplum için belirlenmemiş, bundan kimseye bahsedemem.

Bu, aşılanmış olarak geldiğinde, daha sonra da kampa gidip bu militan yapılara katılındığında, o zaman bir gün bir şekilde bundan bahsedilmediği bilinir. Polisin gizli dinleme tedbirlerini nasıl atlattıkları da çok çılgınca. Bataryaları cep telefonlarından çıkarmaları gerektiğini, arabalara dinleme aygıtı takılabileceğini vs. biliyorlar. Mundlos ve Böhnhardt da kısmen Jena'da polisin binası önünde oturup sivil polisin ne olduğunu tam olarak öğrenmek için polisin sivil araçlarını not etmişlerdir.

Tüm bunları atlatmanın yöntemlerini biliyorlar. Bunun hafife alınmaması gerekir. Ben inancın ve korkunun gerçek bir baskı, çeneyi tutmak için güçlü bir araç olduğuna inanıyorum. Örgütlü suça daha sıkı bağlandıkça ve bulaştıkça gelecekte tehlikeler daha da artar."[273]

NSU'nun tanınmamış olması gerçeğini bilirkişi, destekçilerinin bilinçli olarak suskunluğu ve yalan söylemesiyle açıkladı:

„Destek ağlarının gizli kalması lazım. Yani: susulması, adaletin reddedilmesi, polisin reddedilmesi gerekir. Sonuna kadar yalan söylenir. Hatta bu avukatlar tarafından öğretilir. Biz bir defasında uzman gazetecilerden oluşan çevremizde bunun üzerinde durmuştuk: Bu arada, topluluğu sadece sürekli temsil etmeyen, hatta bu Neonazi topluluğun bir parçasını oluşturan yaklaşık 100 Nasyonal Sosyalist avukatlardan meydana gelen bir sayıya varıyoruz." Yoğun eğitim programları bulunuyor, bu ispatlanmıştır. Bu topluluk

---

[271] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 63.
[272] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 94.
[273] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 94 sonraki.

mahkemelerde dahil, neleri yapabileceğini biliyor. Destek ağlarını gerçekten de nasıl gizli tutacağını biliyor."[274]

Komisyon huzurunda dinlenen, o dönem aşırı sağcı topluluğa üye tanık Wenzel, bilirkişi Röpke'nin kendisiyle ilgili olarak belirttiği ifadelere Komisyon'da verdiği ifadede karşı çıktı.[275]

IV. Hessen'de Aşırı Sağcı Kesimin Gelişimi

Komisyon ayrıntılı olarak aşırı sağcı kesimin gelişimini ele aldı. Bununla birlikte bir yandan bu kesimin Almanya'da 1990'lı yıllarda iki Almanya'nın yeniden birleşmesinden sonra genel durumunu açıklığa kavuşturdu. Öte yandan Hessen'deki aşır sağcı kesimin Halit Yozgat cinayetinden önceki yıllarda doğrudan hakim olan durumunu gözönüne aldı.

1. Aşırı Sağcı Kesimin İki Almanya'nın Birleşmesi'nden Sonraki Almanya Genelinde Gelişimi

1990'lı yıllarda tüm Federal bölgede aşırı sağcı şiddet olaylarında belirgin bir artış kaydediliyordu. Ancak bu artışın kısmen iki Almanya'nın yeniden birleşmesi ile ilgiliydi, ancak yalnızca bununla sınırlı değildi. Bilirkişi Dr. van Hüllen o zamanki durumu Komisyon için özetledi:

„1992 yılında Almanya'nın birleşmesinden sonraki ilk yıllarda, hatırlarsınız bizde inanılmaz aşırı sağcı şiddet olaylarında yükseliş meydana gelmişti, ancak kafalarında henüz hiçbir aşırı sağcı düşünce olmayan, bir takım önyargı ve sabit fikirleri olan insanlar olarak anlattığım insanlar tarafından yapılmıştır.

Ayrıca: Bunun yeni Federal eyaletlerde meydana gelmesinin bir dizi nedeni bulunuyor. Buraya da kısmen bulaştı. Ama yeni Federal eyaletlerde Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ninde (DDR) demokratik geleneğin eksik oluşu ve otoriter kalıplar aracılığı ile biçimlenmenin belli bir rolü vardır. Bu jenerasyon, kısmen üç NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) failinin mensup olduğu jenerasyondur, parçalanmış bir 'Kayıp Jenerasyon" oldu denilebilir. Demokrasi için kaybolmuştur.

Yani bunun anlamı, insanlar yaşa bağlı olarak veya evlilik, aile kurma, ev yaptırma veya herhangi bir nedenle şiddet suçlusu eylemlerini bıraktılarsa da, bu sebeple aşırı sağcı tavırlarını bıraktıkları anlamına gelmez. Sadece artık o kadar etkin olmazlar. Yani, bu tarihte, bugün dahi varlığını sürdüren, jenerasyona özgü, ama işte bu bugün artık 20,21 yaşları değil, bir o kadar daha yaşlı, yani bugün 40'larında olan bir potansiyel meydana geldi. Bu nedenle de etkileri farklıdır.

Neyse ki bu destek artık daha genç yaş gruplarında yok; bunu önlemede çok net anlayabiliyoruz. Aşırı sağcılığın yoğunlukta olduğu bölgelere sahip devletlerde demokrasinin yerleşmesinin genç insanlarda daha iyi yürüdüğünü saptamamız mümkün. Doksanlı yılların ikinci yarısında bunu başlatanlardan günümüzde yerel politikacılar, başarılı iş adamları, bazen de polis ve benzeriler çıkabiliyor. Yani,

---

[274] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 72.

[275] Tanık Wenzel'e göre bilirkişi Röpke Federal Meclis'in NSU Araştırma Komisyonu için özellikle kendisi ve Hessen aşırı sağcı kesim ile ilgili bir hazırladığı raporun, özellikle kendisi ve arkadaş topluluğunun büyüklüğü konusunda –en azından bir kısmı- doğru olmadığını belirtti. (Wenzel ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 105). Tanık ayrıca bilirkişinin objektifliği konusunda kuşkusunu dile getirdi (Oturum Protokolü UNA/19/2/54 ile karşılaştırınız – 09/06/2017, s. 106).

aşağıdan, artık buna çok da yatkın olmayan bir jenerasyon yetişiyor. Durumu aşağı yukarı bu şekilde açıklayabiliriz."[276]

1990'lı yılların başında Almanya'da aşırı sağcı şiddet olaylarında bir artış olduğunu bilirkişi ve aşırıcılık araştırmacısı Prof. Dr. Backes'de gözlemledi:

„Burada ilk önce kendimize şunu hatırlatmamız gerekir: Almanya'da 1990'dan beri, Almanya'nın birleşmesinden beri, ondan önce fenomen elbette yine vardı, ancak bu tarih aralığını şimdi bir tarafa bırakmak istiyorum, doksanlı yılların başında güçlü bir yükselişle birlikte sağcı motifli birçok şiddet olayı yaşandı. Bu konu bizi şimdiye kadar sürekli meşgul etti. 1989'daki seviyeye, şimdi bunu öylesine söylüyorum, şimdiye kadar hiç ulaşmadık. Korunagelmiş olan yüksek bir şiddet tabanı bulunuyor, elbette bunlar hep dalgalanan hareketler olmuştur."[277]

Anayasayı Koruma Dairesi yönetici elemanı Dr. Pilling bunların haricinde bu kesimdeki konser etkinliklerindeki büyük artış konusunda ve ayırca makamların bunları engelleme çabaları konusunda bilgi verdi:

„Doksanlı yıllarda topluluğa özgü etkinlikler vardı. Bunların arasında yoğun olarak artan sayıda konserler bulunuyordu. Yoğun olarak Ağustos'daki Heß anma günleri bunlar arasındaydı. Hessen'de Fulda 1993 nedeniyle aslında hep, Hessen'de bu tür etkinlikleri yeniden önlemeye ve yasaklamaya çalıştık. Bu nedenle Hessen'de etkinlik olmuyordu.

Bunlar arasında Worms'da 1996'daki bir etkinlik de yer alıyor. Bu, Üçlü'nün yaklaşık 200 ila 300 başka insanlarla birlikte bir Heß gösterisinde polis tarafından tespit edildiklerine ilişkin diğer muğlak bilgilerden biridir. Ama bunlar topluluğa özgü etkinliklerdi."[278]

Aşırı sağcılık 1990'lı yıllarda daha sonra iki Almanya'nın birleşmesi sonucunda, Almanya'nın doğusu ve batısı arasındaki etkileşimler tarafından şekillendirildi. Yeni federal eyaletlerden gelen insanların ilk önce DDR'de hakim olan otoriter sistemin altında ve sonra da yeniden birleşme ile birlikte ortaya çıkan „köklü değişim kargaşası"nda kazandıkları izlenimler büyük bir role sahipti. Bilirkişi ve siyaset bilimcisi Prof. Dr. Funke 1990'lı yılların aşırı sağcılığını *„Batı-Doğu Ürünü"* olarak adlandırdı ve o zamanki durumu aşağıdaki gibi tanımladı:

„„Aşırı sağcılık 1990'dan beri yeni, birleşme nedeniyle ve birleşmeden sonra, ama sadece bu nedenle değil. Çünkü muazzam şekilde yayıldı. Sadece batıdan gelen Neonazi kadro teklifi ile bağlantılı değildi, bunun yerine, deyim yerindeyse bir batı – doğu ürünüydü. Aynı şekilde, batıdan gelen Neonazi kadronun geçtiği ve daha önce, birleşmeden önce iletişim kurmaya çalıştıkları Faschos ile bağlantılıydı. Ama köklü değişim kargaşası, büyük ölçüde sosyal, siyasi ve kültürel bozulma ve sarsıntı ile de bağlantılıydı. O zamandan gelen tüm çalışmalar, özellikle de gençlik çalışmaları da, bu sarsıntının, Sosyolojideki adı gibi bir anomi olduğunu gösteriyor. Yani eski yapılar otoriterdi, artık geçerli değildi ve yeniler kabul edilmişti ve toplumda yeterince yerleşmemişti ve bu insanlara yeterli yeni perspektifler sunmuyordu. Ve olayların bu gelişimi içerisinde aşırı sağcılığın ve de şiddet eğilimlisi aşırı sağcılığın bu şekilde muazzam yayılması yer alıyordu, neredeyse, yirmili yılların sonunda, otuzlu yılların başında, Viyana'nın küçük bir kentinde

---

[276] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 34 sonraki; güncel durumla ilgili Backes de aynı, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 6.
[277] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 6.
[278] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 117.

Marie Jahoda'nın ‚Die Arbeitslosen von Marienthal' adlı (Marienthal'ın İşsizleri) çalışmasına benzer şekilde. Yani, bu çalışmaların gösterdiği gibi, aileler, bugün 50 ila 60 yaşında olan ve o zaman 15 ila 25 yaşında ergenlik döneminde olanların bu meydan okumasıyla çoğu zaman başa çıkamıyorlardı."[279]

Bilirkişi ayrıca, yeni Federal Eyaletlerin aşırı sağcılarının sınırsız erişebildikleri, batı Almanya'daki aşırı sağcı kesimin sunduğu ideoloji konusuna da işaret etti:

„Bu nedenle ikinci bir noktaya yani bu kadro tekliflerine geri dönmek istiyorum ve size çok kısa tarif ediyorum, lütfen biraz abartılı olması konusunda beni maruz görün ki, siz de sonra abartılı sorabilesiniz: Orada yeni cephenin ortak zihniyeti belirleyici. Michael Kühnen, Christian Worch ve başka birçok kişi tarafından geleneksel aşırı sağcı Alman nasyonalist NPD, yani 1964'den beri var olan parti ile çatışma olarak geliştirildi. Yetmişli yıllarda kendilerine sıkıcı ve eski gelen NPD'den ayrıldılar ve çok antisemitik, bilhassa Hamburg-antisemitik eylemleri ile kendilerinden söz ettirdiler. Yeni bir NSDAP istiyorlardı. Bu nedenle kısmen NSDAP-AO, Yapılanma Organizasyonu kendilerinden oluşuyordu. FAP'ye girdiler, bu topluluklar içerisinde homofobiler nedeniyle tartışma da oluyordu ve ondan sonra yeni cephenin fikir birliğini kurdular. Bununla ilgili, hatırlamaya değer, merkezi bir belge bulunmaktadır, Michael Kühnen'den, ikinci devrimi desteklediği bir polemik yazısı. Ikinci devrim SA'nın bir düşüncesiydi, Adolf Hitler'in iktidarı ele geçirmesinden sonra sokaktaki şiddeti sürdürme düşüncesiydi, Hitler makyavelist şekilde ilk önce mutlak antisemitik hükümdarlığını sağlamlaştırmak isterken ve bu nedenle 1934'den bildiğimiz gibi SA ile anlaşmazlığa düştüğünde. Yani bu ikinci devrimi istiyordu, sokaktaki devrimi. Ancak aynı zamanda da kendini, yeni dördüncü bir Reich'ın ele geçirilmesi' olarak tanımlamıyordu, bunun yerine, kavga zamanında yeni bir dördüncü Reich için' olarak tanımlıyordu, diğer belli başlı sözcük olan ‚kavga zamanı', ikinci devrimi, şu anda bulunduğumuz zaman olarak tanımlıyordu. Yani, sağın Hitler'den sonraki ve Hitler ile birlikte radikalleşmesini, Hitler ve SA ile birlikte önceki savaş hareketini birleştiren ideolojik bir hileydi. Daha ültimatif, radikal, şiddete eğilimli, ideolojik Hermetik olamazdı. Christian Worch hala var ama Michael Kühnen artık yok.

Kesin olan, bu oluşumların izole ve marjinal şekilde yeni ülkelerde bir şans görmüş olmalarıdır. Buna ‚Nasyonal devrimci şans' adı verdiler. Buna en iyisi ‚Nasyonalsosyalist devrimci şans' adı verilebilir. Bu yüzden kadro olarak yeni ülkelere akın ettiler. Ve bu nedenle şunu söylüyorum: Bu bir batı-doğu ürünü, şimdi ayrıntısına giremeyeceğim başka siyasi ve kültürel sebeplerden, iltica ile ilgili tartışmalardan ötürü.

Tarihteki Nasyonal sosyalizme dayanıyorlardı. C18, C Adolf Hitler demek. Blood & Honour kendine 28 adını veriyor. Yani bu sayı oyunlarının bir anlamı vardı. Dördüncü bir Reich, NSDAP'yi tekrar kurmak istiyorlardı ve ideolojilerini olabildiğince radikalleştiriyorlardı. Bu nedenle David Irving'in mesajı o zaman, onlar için küçük gruplar olarak, 9 Kasım'da Saale'deki berbat haldeki salonda bir işaret olmuştur. Orada hepsi biraradaydı, en küçük örgütler ve Donaldson, Christian Worch ve Uschi W., David Irving etrafında dolaşan Münih'den muhbir Stephan W, muhbir olduğu söylenen, gerçi ben bilmiyorum, Ewald Althans ile birlikte Blood & Honour'un canlı mitosu.

Topluluk netti: Rudolf Heß bir mitostu, şehit mitosuydu. Barışı istiyordu, dördüncü Reich'ı istiyordu, büyük Almanya'yı istiyordu. Ve ben, David Irving, İngiliz Tarihçi olarak bu adamı size, yeni büyük Almanya için perspektif olarak sunuyorum. Cevap şöyleydi, bu ideolojik tarafı: Yaşasın zafer! Ve cevap şöyleydi, bu da saldırgan tarafı: Seni de ele geçireceğiz! Hepinizi ele geçireceğiz! Bu, her zamanki gibi nispeten rasgele, ama ırkçı gözle tanımlanmış düşmanlara ve mevcut düzene karşı mutlak saldırganlıktı. Ve Deutsches Hessen'den Heinz Reisz, Nationale Offensive ve diğerleri vardı."[280]

Bu bağlamda bilirkişi Prof. Dr. Funke, Tino Brandt'a ve aşırı sağcı kesimdeki rolüne işaret etti:

„Buna paralel olarak çok eskiden, doksanlı yılların başında, 19 yaşındaki Tino Brandt tarafından 1994'de Thüringen Rudolfstadt'da ilk faaliyetlerden biri olarak düzenlenen yüzlerce göstericiyle Rudolf Heß'i anma yürüyüşleri vardı. Ve karşıtlara casusluk ve takibat yapmaya yarayan Thule ağı vardı. Hessen'den

[279] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 48.
[280] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 49 sonraki.

Norman K, Hessen Taunusfront, benim de küçük bir bilirkişi görevi alabileceğim Bavyera Araştırma Komisyonunda, 2013'de içişleri bakanı Joachim Herrmann tarafından erkek muhbir olarak onaylanmış Kay D. katılmışlardı. Kay D., aynı zamanda Tino Brandt'ın lideri olması nedeniyle de çok merkezde bir kişiydi. Kay D., Norman K ve çok kısa sürede Tino Brandt'ın da katıldığı Thule ağı, kendilerini huzursuz gecelerin beklediğini işaret ettikleri 250 karşıtı kapsayan bir ölüm listesiyle beraber ,Der Einblick' broşürlerini hazırladılar. Bu bağlamda faal antifaşistleri hedefli avlama ve cinayet teşebbüsleriydi, örneğin Robert A., standart eser ,Drahtzieher im braunen Netz' den alıntılanmış."[281]

1990'lı yılların Alman aşırı sağcı kesimi, bilirkişinin değerlendirmesine göre, artan şiddet eğilimi bakımından da, önceki yıllara göre önemli ölçüde farklılaşıyordu. Bu durum suçların niceliğine, ayrıca niteliğine de yansıyordu. Öte yandan NPD ve DVU gibi aşırı sağcı partiler Neonazi ve şiddeti destekleyen örgütler halinde radikalleşiyorlardı:

„1992'den veya 1990'dan önceki duruma kıyasla benim düşünceme göre çok fazla şey değişti. Klasik parti yeri olarak, Michael Kühnen çevresindeki grup gibi daha da sağa ve Nasyonal devrimciliğe sapan, NPD'nin Alman Nasyonal aşırı sağcıları ve Hepp/Kexel, Roeder etrafında terör grupları ve Hoffmann yapısı vardı. [...]

O zaman bunun nasıl devam ettiğini ayırt etmek için 1992'den beri yeni olan nedir? Bana kalırsa belirleyici olan: Yeni, şiddete eğilimli ve birleşme yapısıyla özellikle şiddete eğilimli bir aşırı sağcılık mevcut, Almanya'nın doğusunun oradaki sarsıntılar ve Faschos nedeniyle, doğuya akın etmiş olan ve aynı zamanda doksanlı yıllarda şiddet eğilimi ve teröre eğilimi de arttırmış olan Neonaziler ile etkileşimi, ilk önce Thüringen'de, ama sonra batıda da çeşitli biçimlerde, her ülkeye özgü, ama kuşkusuz ülke sınırlarını aşarak entegre olması. Bu birincisi.

İkincisi. Buna paralel olarak NPD'nun yaşlılardan oluşan bu partisinin, ayrıca DVU'nun, radikal, Neonazi, şiddeti destekleyen bir parti olarak gelişmesi vardı. Voigt 1996'daki seçim, daha 1991, 1992'dan beri Genç Nasyonal Demokratlar tarafından hazırlanmış belirleyici bir dönüm noktasıydı. Bunlar topluluklara o kadar yakınlardı ki, kendileri de saldırgan, şiddete eğilimli, Neonasyonal Sosyalist yönelime sahiplerdi ve partiyi 1996'da harekete geçirdi denilebilir. Holger Apfel ve Bavyera'dan Roßmüller o zamanlar bunlardan biriydi. Bu, parti benzeri bir değişmeydi. Aynı zamanda daha fazla radikalliğe doğru giden bir değişmeydi.

Bir de geriye, elbette Alman Nasyonalistleri kalıyordu. Hatta Anayasa Koruyucularının verilerine göre çoğunluktalardı, ancak çok sınırlı olarak. İkibinli yıllarda bu artık böyle değildi. O zaman şiddete eğilimli olanlar ayrıca resmi rakamlara göre de baskın gelenlerdi.

Kayma ve değişme fenomenine işaret etmek için dördüncü bir boyut, şiddetin boyutudur. Doksanlı yılların başından itibaren, 1992/1993'de sağın şiddetinin her yıl binlerce, 2.000 ila 3.000 arasında ani arttışını görüyoruz. Daha sonra bu biraz düştü, sonra 1996/1997'de neredeyse 1.000'e kadar tekrar yükseldi, birkaç yıl önce 1.000 cezai şiddet eylemleri, düşünecek olursak: cezai şiddet suçları; cezai suçların kendisi söz konusu olduğunda, tamamen başka bir konu, ve şimdi 600 ila 700 rakamında. Şimdi de Pegida bağlamındaki tartışmalar nedeniyle tekrar artıyor. Bunu son yarım yıl ve birkaç ay içerisindeki hareketler de gösteriyor.

[...]

Saldırı yerine bağlı olarak, ilginç bir kayma olmuştur. Neonazilerin çekirdeği daima antisemitik olmuştur, klasik antisemitik imha anlamında, Holokost'u inkar etme ve Holokost'u savunma bir arada, çok istikrarsız, ama ikisi de aynı anda. Sonra, taktik nedenlerle, kamuoyu nedenleriyle reddetseler de Holokost'un olmasına yine de seviniyorlar. Bunu David Irving'de çok iyi görmek mümkün. Bu, daha önce de olduğu gibi, merkez.

---

[281] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 50.

Ama buna paralel olarak, NPD'nin Neonasyonal Sosyalizasyon ile daha çok göçmenlere saldırı baskın geldi hem de klasik aşırı sağcı merkez programı nedeniyle: Etnik olarak safız. Bir halk birliği istiyoruz. Büyük bir Alman İmparatorluğu istiyoruz. Ve buraya, onların perspektiflerinde, tırnak içinde karışmış olanlar ait değil. Bu nedenle NPD'nin en radikal programı geri gönderme programıdır. Tam olarak araştırıldığında, bu 11 milyon insanı ve hatta şimdi 14 milyon insanı ilgilendiriyor. Tam hesabını kesin yapmamışlardır. Ancak: Uygulamak isteselerdi, bir iç savaşa ihtiyaç duyarlardı. Bu, zor kullanmaya hazır olma nedenlerinden biri. Zor kullanmaya hazır olma dördüncü Reich için gerekiyor. Piyadeler gerekiyor. Dazlaklara ihtiyaç var. Dördüncü Reich'a ulaşmak için zor kullanmak zorundasın. Bu, bu şiddetin stratejik, spontane olmayan tarafıdır."[282]

Bilirkişi olarak dinlenen gazeteci Tornau özel olarak aşırı sağcı kesimin Kassel'deki o zamanki durumu hakkında açıklama yaptı. Buna göre Kassel'deki topluluğun kısımlara ayrılarak *„tek tek bölünmüş siyasi gruplar"* ile ayırt edildiğini belirtti. Kendisi de Neonazi gruplarının NPD'ye 1990'lı yıllardan beri gözlenen yakınlıklarını ortaya çıkardı. Bilirkişi Kuzey Hessen topluluğunun önemli aktörleri olarak, „Freier Widerstand Kassel", „Sturm 18" ve aşırı sağcı müzik topluluğunda aktif olan grup „Blood & Honour Sektion Nordhessen" gruplarını belirtmiştir:

„Şimdi Kassel şehrine geliyorum. Orada eskiden, şimdi doksanlı yılların sonlarından ve ikibinli yılların başından bahsediyoruz, daha çok tek tek bölünmüş gruplar vardı, ama illaki baskın olan herhangi bir örgüt yoktu. Sunulan eski, rapordan, örneğin bizim raporumuzdan öğrenilebilen ‚Freier Widerstand Kassel' etiketi henüz ikibinli yılların ortasında ortaya çıkmıştır. Yine arkadaşlık topluluğundan gelen, NPD veya Genç Nasyonal Demokratlar JN yani NPD gençlik örgütünün yetkililerinden oldukça yüksek bir oran vardı. Bu, ekseriya,var olanın iki katı. Henüz 2010'dan beri daha belirgin şekilde bağımsız Nasyonalistler olarak çizgilerini belirlemişlerdir.

Freie Widerstand Kassel'in, internette, yerel forumlarda kara listeler yayınlamada çok etkin olduğu bir dönem vardı: Bölgede tanınan Nazi karşıtlarının isimlerini ve bilgilerini içeren kara listeler, bazısında şehir haritası kopyası ile birlikte, yani ikametgah adreslerine nasıl gidileceği bilgileri ile birlikte, şiddete açık çağrı. Ancak, bunu, bildiğim kadarıyla birazcık psikolojik terör haricinde hiçbir eylem izlememiştir. Aynı zamanda, buna tüm enerjilerini veren Neonazilerin olması oldukça rahatsız edici.

[...]

Elbette burada, iyi kötü, hakkında duyduğunuz ve bizim sunduğumuz raporda da hep büyük bir role sahip olan bir grup, Sturm 18'dir. 18, bunun da birkez daha söylenmesi gerekir, bir sayısal şifredir. Bu, Naziler arasında sevilir; bunu Hells Angels'ten taklit ettiler. Hells Angels adını HA'ya karşılık gelen 81 sayısı ile kısaltırken, Naziler bunu farklı şekilde yapıyorlar: Burada 18 AH'ye karşılık geliyor, yani Adolf Hitler'e, örneğin 88 ‚Heil Hitler!'e ve 28, BH Blood & Honour'a karşılık geliyor. Çok çeşitli sayı kodları var. Yani burada 18 çok seviliyor.

Sturm 18'in, yüzyılın başından beri, yani 1999/2000'den beri kapatılması gerekiyor. O zaman ilk önce, Stanley R. tarafından kurulmuş önceleyen bir örgüt vardı. Leipzig'den geliyordu zannedersem, tam emin değilim, en azından yeni Federal Eyaletler'den geliyordu, ancak uzun zamandır Kassel'de yaşıyor. Bu örgüt onun tarafından ve muhtemelen bir bay Michel F. tarafından kuruldu, ancak daha sonra medyada konu ile ilgili tanınan Bernd Tödter tarafından devralındı.

Bu yine görünümü, ortaya çıkışı ve iç orgütlenmesi açısından daha çok Neonazilerin klişe şekline uyuyor, şöyle söyleyeyim: büyük ölçüde, bomber ceketleri ve beyaz ayakkabı bağcıklı postalları ile Dazlaklar. En azından liderlikte, kafanızda neyi tasarlıyorsanız, bu durum tamamen ona uyuyor. Meslektaşlarımdan biri şöyle yazmıştır: bir Neonaziyi çizmek gerekseydi, bu, Bernd Tödter'in ortaya çıktığındaki hali gibi yapılırdı.

[282] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 56-58.

Bu, iç örgütlenmelerini biraz sol bağımsızlardan taklit etmiş olan, bağımsız Nasyonalistlerden farklı olarak, daha çok eşit olduğu, katı yönetim yapısının olmadığı bir örgüttur, şu açıktır ki: Bu Bernd Tödter'dir, arkadaşlığın tartışmasız lideri, şefi. ‚Ne söylerse kanun yerine geçiyor' cümlesi arkadaşlık üyelerinin adli davalarda kelimesi kelimesine söyledikleri bir cümle. Bu kesinlikle abartılmış değil. Bu aynı zamanda toplulukta büsbütün ‚ayyaş arkadaşlık' olarak kötü nam salmış olan bir arkadaşlıktır. Bunda çok, ama çok alkol alınır, bu da, bu durumda da meydana gelebilecek yoğun şiddet eğilimi ile birleştiğinde çok tehlikeli olabilir ve bu arkadaşlığın çoğu üyesinin ikamet ettiği ilgili mahallelerde, yani bu durumda Kassel Nordstadt oluyor, devamlı korku ve dehşet yaratır. Kassel Nordstadt'da, ki bununla ilgili bunu mutlaka söylemek lazım, Holländische Straße'de sadece NSU olay yeri bulunmuyor, bu aynı zamanda genel olarak göç oranının yüksek olduğu bir mahalle. Berndt Tödter Bad Segeberg kökenlidir. Orada zaten gençlik günlerinde aşırı sağcı olarak aktifti. 1993'te, bir akrabasıyla birlikte, o zamanlar kendisinin yaşadığı, bir evsizler yurdunda, devlet kurumları ailesinin oturduğu daireyi, artık düzeltilemeycek denli yıkık dökük olduğu için kapattı, galiba 58 yaşında birini öldüresiye dövdüğü için yargılandı. Bundan üçbuçuk yıllık ıslahevi hapis cezası aldı. Ondan beri de başka birçok sabıkası oldu: yaralama, tehdit, hakaret, taciz, akla gelebilecek herşey değil ama birçok şey.

[...]

Bu bağlamda elbette ilginç olan başka bir grup da, bunların tümü daha uzun bir geçmişe dayansa da, Kuzey Hessen Blood & Honour seksiyonudur. 2000 yılında yasaklanana dek Almanya'nın birçok bölgesinde Kuzey Hessen dahil, Blood & Honour'un seksiyonu bulunuyordu. Daha sonra nasıl devam edildiği, yani, yeraltında sonradan herhangi bir örgüt kurmayı başarıp başarmadıkları bilgim dahilinde değil.

Aktif kişiler arasında o zaman, yasaklamadan önce Christian Wenzel adında, 2002 yılından sonra sağcı çevreden ayrılmak istemiş olan ve eskiden sadece Blood & Honour'da değil, genel olarak Kassel çevresinde çok aktif olan bir bay bulunuyordu. Gerçi 2002 yılından sonra kendini geriye çekmek istemiş, ancak daha sonra, ki bu kanıtlanabilir, halen bu bağlamda hareket etmeye devam etmiş. 2011 yılında, Kassel'in bir mahallesinde gönüllü bir itfaiyede, itfaiye müdürü olduğunda Hooligan topluluğundan başka bir sağcıyı, Markus E. adında eski bir FAP'lıyı (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi), daha sonra tekrar değinilecek, o zaman bununla ilgili biraz daha ekleme yapacağım, paskalya ateşi yakılan günde güvenlik olarak işe almaya cesaret ettiği için uçtuğu da belirtilmelidir. Ya kendileri Freier Widerstand Kassel grubundan sayılacak olan veya en azından onlarla iletişim halinde olan, yani çevreden olan aşağı yukarı sayısı beş kadar olan başka birçok genç itfaiyeci vardı."[283]

Bilirkişi ayrıca, Kuzey Hessen'in, Almanya'daki „*diğer bölgelerden farklı olmadığını*", „*daha kahverengi olmadığını*" belirtti. Ancak Hessen'den üç aşırı sağcının, sağcı terörizm ile bağlantılandırılmasının kayda değer olduğunu belirtti. Şu açıklamalarda bulundu:

„Bu bir yandan 1952 doğumlu Peter Naumann. Frielendorf, Schwalm-Eder İlçesi'nde yaşıyor ve patlayıcı madde uzmanı. Yetmişli yıllarda, İtalya'da bir NS Anıtı'nı ve Federal Cumhuriyet'te verici direklerini havaya uçurduğu için yargılandı, verici direklerini, televizyon dizisi ‚Holokost'un yayınlanmasını engellemek için havaya uçurdu. Başka saldırılar da, bilhassa Rudolf Heß'i kurtarmak için Spandauer Savaş Suçluları Hapishanesi'ne de saldırı planladı. Daha 1995'de bir ev aramasında evinde iki boru tipi bomba bulundu. En son NPD (Almanya Nasyonal Demokrat Partisi) aktivistiydi. Her zaman konferanslar verdi, bölgede de verdi, ve geçici olarak 2007/2008'de Saksonya'daki NPD Eyalet Meclisi Fraksiyonun'da parlamento danışmanıydı.

Toplulukların ağ kurmasını ve bölgeler üstü bağlantılar ile ilgili, özellikle ilginç olan başka bir bay, geçen yıl çok yaşlanarak ölen Manfred Roeder'dir. O zamana kadar, yine Schwalm-Eder ilçesi Schwarzenborn'daki Reichshof'da yaşıyordu. Bir Holokost inkarcısıydı ve sağcı bir teröristti. 1982'de, bilhassa mülteci kamplarına, ayrıca o zaman tam da bir Auschwitz sergisinin gösterildiği Esslingen'deki kaymakamlığa Alman eylem gruplarının çeşitli saldırıları nedeniyle 13 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

[283] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 37-46.

Ondan sonra da mahkumiyetleri, öncelikle, ve her defasında yeniden Holokost inkarcılığı nedeniyle seri üretim bandındaki gibi peşpeşe geldi.

Yine Schwarzenborn'da ona ait Reichshof, yaşadığı dönemde Neonazilerin, hem bölgesel hem de bölgeler üstü önemli bir buluşma ve hareket noktasıydı. Hem Schwalm-Eder Freie Kräfte'nin hem de örneğin Thüringer Heimatschutz'un üyeleri orada onunla buluştular. Burada yine bölgeler üstü bağlantı görülüyor.

Yardımcılarından biri, belirgin olarak daha genç olan, 1981 doğumlu bay Philipp Tschentscher. Bu ‚Reichstrunkenbold' takma adlı bir nazi şarkı sözü yazarı. Ayrıca aşırı sağcı çoklu bir aktivistti. Gençlik yıllarında Hitler'in doğumgününde Sakal ve yandan çizgiyle ayrılmış saçla okula geldiği ve sloganlar attığı, yine hep Hessen ve Thüringen arasında mekik dokuduğu Hofgeismar kökenlidir, 2002 yılında Erfurt'a taşındı, 2006'da Hofgeismar'a geri taşındı ve orada bağlantısını devamlı korudu.

Şu anda Avusturya'da hapiste yatıyor. Orada geçen sene Nasyonal Sosyalistleri yeniden faaliyete geçirme nedeniyle yargılandı. Bu Avusturya'da bulunan özel bir maddedir.

Bir kez daha NSU'nun, Roeder'i ilgilendiren bağlantıları. 1996'da Erfurt'ta bir silahlı kuvvetler sergisinde bir boyalı saldırı gerçekleştirdi. Sonra mahkemeye çıktığında, duruşmaları izleyen ziyaretçileri arasında, Roeder ile dayanışmaya gelmiş olan, özellikle Mundlos, Böhnhardt ve Wohlleben bulunuyordu. 2000 yılında Nürnberg'deki Thüringer Heimatschutz örgütü, cinayet serisi başlamadan kısa süre önce onun hakkında bir broşür dağıttı. Bu broşürdeki slogan şöyleydi: ‚1 Eylül 2000, şu andan itibaren ateşe karşılık verilecek'.

Bağlantıdaki üçüncü kişi, yine Roeder ile bağlantılı, tanışıyorlar, bir bay Roy Arthur Armstrong-Godenau'dır. Gilserberg-Sebbeterode'de ikamet ediyor. Bu yine Schwalm-Eder ilçesi. Kökeni ABD'ye dayanıyor. Orada, Ku-Klux-Klan'nın eski başkanı David Duke'nin özel asistanıydı. Sağcı terörist ve ABD'deki Holokost inkarcı topluluğu ile çok iyi ilişkileri vardı. Bu kişi, sağcı terörizmi bile kanıtlanamayan veya belirtilemeyen bir kişidir. Ama bu topluluk ile ilişkileri var.

İçgüveysi olduğu ailesi, Godenau ailesi, hem kayınbabası ve kayınannesi hem de eşi ve çocukları hepsi de çeşitli biçimlerde aşırı sağcılığa bağlanmışlar. Kendisi şu anda Kuzey Hessen'de NPD'nin ilçe başkanı ve yine bölgesel ağ kurma konusunda ipleri elinde bulunduran önemli bir kişi."[284]

Aşırı sağcılığın 2000'lerin başında gelişimini özellikle Prof. Dr. Hafeneger tanımladı. Aşırı sağcı kesimin önemli yeni fenomeni olarak bilirkişi, „Arkadaşlıklar", „Freie Kräfte", bir „klik topluluğu"nun oluşması ve aşırı sağcı gençlik kültüründeki değişiklikler şeklinde belirtti. Ayrıca yerel grupların„Eylem Büroları" üzerinden yeni işbirliği şekilleri ortaya çıkmıştı. Bilirkişi, aşırı sağcı kesimi 2000'lerin başında kabaca, *„örgütlü"* ve *„çok dinamik gelişmiş, daha az katı örgüt yapıları olan, resmi olmayan kamp"* olarak ayırdı:

„Şimdi ikibinli yıllara geliyorum. Neyi gözlemliyoruz? Hangi bilgileri edindik? Hangi sorunları izlemeyi sürdürmemiz gerekiyor? İkibinli yıllardan beri aşırı sağcı kampta, bunu gözünüzde canlandırmanın önemli olduğuna inanıyorum, olağanüstü bir farklılaşma hikayesi var. Daha önce buna benzemeyen ve tanımadığımız çok çeşitli fenomenlerle karşı karşıyayız. Bu hessen için geçerli; ama bu tüm Cumhuriyet için de geçerli.

İkibinli yılların başında henüz partiler yelpazisinin varlığını görüyoruz, bu, burada ilk aşamada belki ilginç değil, yani NPD, DVU ve ayrıca Cumhuriyetçiler. Sürekli takip edilmiş olan, tanınan çok sayıda küçük neonazi gruplar olduğunu görüyoruz. Ama Federal Cumhuriyet'teki aşırı sağcılık tarihinde birkaç yeni fenomen olduğunu görüyoruz. Hangi fenomenlerin daha önce gözlendiğine ilişkin çok şey söylenebilirdi,

[284] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 45 sonraki.

ancak ikibinli yılların başlarından itibaren yeni fenomenler olduğunu görüyoruz. Bunların arasında arkadaşlıklar var; bunun ayrıntısına biraz daha fazla gireceğim. Bunlar arasında gençlik kültürü, yani aşırı sağcı gençlik kültürü fenomenleri var, bunun ayrıntısına da biraz daha fazla gireceğim. Klik halinde topluluk gibi, daha önce sağcı kampta hiç sahip olmadığımız yepyeni bir katılma biçimi olduğunu görüyoruz.

Geçici olarak çok gelişmiş bir dazlak topluluğu vardı. Sonra yeni örgütlenme biçimi, yeni bir kavram olarak Freie Kräfte vardı. Bağımsız nasyonalistler veya Nasyonal Sosyalistler var; isimler karıştırılıyordu. Eylem bürolu vardı, ama aşırı sağcı kampta Heimattreue Deutsche Jugend gibi 2009'da yasaklanmış olan birlik grupları vardı. Buluşma yerleri vardı ve çok yoğun bir internet iletişimi vardı.

İlk etaptaki başlıklarımız şöyle sayılabilir: ikibinli yılların başında aşırı sağcı kampın farklılaşması. Bu iki başlık altında şöyle ifade edilebilir: daha önce de olduğu gibi, Anayasayı Koruma Dairesi'nin raporlarında da belirtilmiş olan biçimselleştirilmiş kamp, örgütlenmiş kamp var. Ve çok dinamik gelişmiş resmi olmayan, daha az katı örgütlenme yapıları olan, iniş çıkışlara bağlı vs. olan, örgütlü aşırı sağcılıkta radikalleşme süreçleri olan bir kamp var. Bunlar işte daha önce saydığım arkadaşlıklar, bu gençlik kültürü, bu klik topluluğu, bu dazlak topluluğu, bunlar Frei Kräfte, bağımsız Nasyonalistler vs.

Üçüncü bir boyuta geliyorum. İkibinli yılların başından beri, özellikle de ikibinli yılların ortasından beri, Hessen'de sayısız klik çalışmaları yaptık. Toplam altı eyalet ilçesinde ve iki kez eyalet düzeyinde bu aşırı sağcı klik yapılarını, bu gençlik kültürel gelişmelerini araştırdık. Eyalet ilçeleri Schwalm-Eder, Main-Kinzig ilçesi, Gießen ilçesi, Lahn-Dill ilçesi, Limburg-Weilburg ilçeleriydi.

Burada neleri saptadık? Gerçekte geniş genç kültürel bir fenomen, yeni bir gençlik katılım kültürü, yeni nesilde yeni bir gençlik kültürü. 2002 yılının çalışmasının sonucunda, bu o zaman bir eyalet çalışmasıydı, Hessen'nin 37 ilçesinde bu tür aşırı sağcı gençlik klikleri, düşünme tarzlarını, ortaya çıkışlarını, kıyafet kurallarını, donanımlarını, kamuoyunun karşısına çıkışlarını, provokasyonlarını ve şiddet eylemlerine kadar çok net tariflerle tespit ettik. Yani 2002 yılında Hessen'de 37 ilçede aşırı sağcı klik yapıları tespit edilebiliyordu.

2007'de çalışmayı tekrarladık, bir replikasyon çalışması yaptık. Burada geri bildirim şöyleydi: Bu tür katılım biçimlerinin olduğu 22 yer tespit edilebildi. Daha çok dağınık bilgilerin ve birçok tekil failin bulunduğu dokuz yer daha vardı.

Bölgesel çalışmalar bu dönemi kapsıyor, yani hep 2002 ile 2007 arasında, Main-Kinzig ilçesinde, davranış biçimleri, eylemleri, gençlik kültürleriyle bu tür sağcı gençlik klikleri hakkında 15 ilçeden 33 geri bildirim aldık. Schwalm-Eder ilçesiden onbir ilçe 17 isim bildirdi, bazıları farklı taşıyıcılardan iki kez bildirild. Lahn ilçesinden oniki geri bildirim aldık, Gießen eyalet ilçesinden on geri bildirim.

Uzun lafın kısası, bununla ilgili çok şey söylenebilirdi: Bu dönemde dinamik gelişen, geniş sağcı bir gençlik kültürü, genç nesilde, yüzlerce hatta binlerce genç insanın sosyalleştiği ve etkilendiği yeni bir sosyalleşme ortamı olduğunu görüyoruz. Burada düşünme tarzları şekillendiriliyor, kalıplar kabul ediliyor ve olabildiğince radikalleştiriliyor. Önceden oldugu gibi var olan bu tür klik yapıları, elbette fazla istikrarsız. Bazıları çok kısa süreliğine var, geçici olarak var. Gözlemlerin sonucunda: hayattan memnun değiller."[285]

Bilirkişi, ikibinli yıllarda Hessen'de mevcut olan başlıca şu arkaşdaşlıkları saydı:

- „Darmstadt Arkadaşlığı",
- „Berserker Kirtorf",
- „Bergstraße Arkadaşlığı",
- „Schwalm Arkadaşlığı",

[285] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 6 sonraki.

- „Freien Kräfte Schwalm-Eder",
- „Nibelungensturm",
- „Sturmfront Odenwald",
- „Frankfurt Nasyonal Arkadaşlığı",
- „Friedrichsdorf Arkadaşlığı",
- „Waldhessen Arkadaşlığı",
- „Wetterau Arkadaşlığı",
- „Aktionsbüro Rhein-Main",
- „Rhein-Neckar Eylem Bürosu",
- „Freien Nationalisten Rhein-Main",
- „Motorsportclub 28" Limburg-Weilburg.

Bu grupların kendilerine koydukları isimler, özel isimlerdir. Bunların bu arada bir kısmının yasaklandığı veya tasfiye edildiği belirtildi. Bu gençlik kültürü topluluğu yanında, Haiger veya Bruchköbel'de bir kısmının kendilerine „Arkadaşlık" adı da verdiği tespit edilebilen küçük Neonazi topluluklarının bulunduğu belirtildi. Kassel'de, özellikle „Özgürlükçü Alman İşçi Partisi (FAP)" ve „Blood & Honour" bağlamında önemli bir rol oynadıkları belirtilen ve uluslarasası topluluğa bağlı oldukları belirtilen bir „Freie Kameradschaft"ın, bir „Anti-Antifa"nın ve „Sturm 18"in olduğu belirtildi. Bu gruplarda, sokağa çıkıp şiddet eylemleri gerçekleştirmeye hazır olan katı, eylemci bir çekirdek grubun söz konusu olduğu belirtildi.[286]

2. 2001 ve 2006 Yılları Arasında Hessen'de Aşırı Sağcı Kesimin Gelişimi

Komisyon Hessen'de aşırı sağcı kesimin 2002 ve 2006 yılları arasında gelişmesini ele almaya devam etti.

a. Aşırı Sağcı Kişi Potansiyeli

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Anayasayı Koruma Dairesi raporlarına göre Hessen'de aşırı sağcıların sayısı 2002 ve 2006 yılları arasında sürekli gerilerken, Neonazi topluluğu bir ivme kazandı ve Dazlak topluluğu az çok yerinde sayıyordu.[287]

---

[286] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 8 sonraki.

[287] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002, 2004, 2005 ve 2006 Yılları Anayasayı Koruma Raporlarıyla karşılaştırınız, Cilt 1023, s. 455; Cilt 1024, s. 109; Cilt 1024, s. 281; Cilt 1024, s. 421. Kavramlarla ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım B. IV. 2. b. aa.

aa. Hessen'de 2002 ila 2006 Yılları Arasında Kişi Potansiyeli

Hessen Anayasayı Koruma 2002 yılı raporu şunları kayda geçirdi:

> *„Aşırı sağcı kişilerin potansiyeli ülke çapında ve Hessen'de çok gerilemeye devam ediyordu. Bunun nedenleri Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD), Cumhuriyetçiler (REP) ve Alman Halk Birliği (DVU) partilerindeki sürekli üye kaybıydı. Aralarındaki tartışmalar, Cumhuriyetçiler'in sürekli krizi, Alman Halk Birliği'nin gitgide felç olması belirtileri ve ayrıca federal seçimde kötü sonuçlar alınması bunların sorumlusu olmalıydı. Bu yönelim 2003'de Hessen ve Aşağı Saksonya eyalet seçimlerinde devam etmiş. Dazlakların ve neonazilerin mensuplarının sayısı buna karşın hem federal çapta hem de Hessen'de neredeyse sabit kalmış."*[288]

Dönemin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi başkanı Desch de, aşırı sağcı partilerin bu dönemdeki gerilemesini anlattı. Şunları açıkladı:

> *„Bu, başta gerileyen partili sistem bağlamında başarılı olmuştur, bu, deyim yerindeyse 2000 ila 2006 yıllarının aşırı sağcılıktaki kaba hatlarıyla gelişimdir. 2002'deki NPD yasaklama davası tam da bundan sonra tamamıyla gerileme eğilimine yol açmıştır. Aynı durum Cumhuriyetçiler ve DVU için de geçerliydi. Alman Partisi'nin kısa süreli bir canlanması o zaman kaydediliyordu, ama buna paralel olarak, deyim yerindeyse, sağcı arkadaşlıkların, doksanlı yıllardaki çeşitli yasaklardan sonra da denilebilir,netice itibariyla, ilgili yapıların yine ilgili yasaklara tabi olmasını önlemek amacıyla, ‚örgütsüz örgütlenme' sloganı altında, tekrar güçlenmesi de söz konusuydu."*[289]

2003 yılında komisyona Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Anayasayı Koruma Dairesi raporu sunuldu. Bu rapor 2003 için de federal çapta aşırı sağcıların sayısındaki gerilimeyi kaydediyor:

> *„Önceki yıllarda olduğu gibi aşırı sağcı kişilerin potansiyeli kaydedilebilirdi [...]. Şiddete eğilimli aşırıcı sağcıların 2003'teki sayısı ilk defa dokuz yıldır artmaya devam etmedi, geri düştü. Aşırıcı sağcı Dazlakların ve diğer şiddete eğilimli aşırı sağcıların neredeyse yarısı Almanya'nın doğusunda yaşıyor."*[290]

Devamında şunlar belirtilmektedir:

> *„Şiddete eğilimli aşırı sağcıların potansiyeli aşağı yukarı 10.000 kişi (2002: 10.700) ile biraz geriye düştü. Bunun epey büyük bir bölümünü aşırı sağcı dazlaklar oluşturuyor. Aşırı sağcı kesimdeki büyüme 2002 yılında ancak yüzde üç civarındayken, ilerleme, sürekli resmi önlemler nedeniyle de, özellikle de dazlak müzik alanında [...] durmuş görünüyor."*[291]

2004 yılında da Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporu, Hessen Dazlak topluluğu hariç, Hessen'deki aşırı sağcıların sayısındaki gerilemenin devam ettiğini kaydetti:

> *„REP ve DVU'daki devamlı üye kaybı nedeniyle, önceki yıllardaki gibi, aşırı sağcı kişi potansiyeli ülke çapında ve Hessen'de gerilemiştir. Ancak seçimlerin sonucu ve buna bağlı olarak medyada daha da büyük varlığı, NPD'de bir durgunluğa ve dolayısıya bu yönelimin tersine dönmesine neden olabilirdi."*[292]

---

[288] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 455.
[289] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 8.
[290] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 113.
[291] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 129.
[292] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 109.

„Dazlakların sayısı önceki yıl 600 iken750'ye yükselmişti, bu da topluluğun artan çekim gücüne, ve ayrıca güvenlik makamlarının olayları aydınlatma çabalarının artmasına bağlanabilir.Federal çapta kişi potansiyeli aynı kaldı."[293]

Benzer gelişmeleri, Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 yılına ait yıllık raporunda bulabilirsiniz, ancak bu raporda federal çapta Neonazi sayısında büyük bir artış tespit ediliyor:

„Aşırı sağcı kişi potansiyeli alanında yeniden bir gerileme kaydediliyordu [...]. Özellikle de aşırı sağcı yelpazedeki partiler, NPD dışında, üye kaybetmişlerdir. Şiddete eğilimli aşırı sağcıların sayısı 2004 yılında yüksek bir seviyede sabitlenmişti. Aşırı sağcı Dazlakların ve şiddete eğilimli diğer aşırı sağcıların neredeyse yüzde 50'si Almanya'nın doğusunda yaşıyorlar. Neonazi kişi potansiyeli çok güçlü büyüme göstermiştir."[294]

„Aşırı sağcıların 2003 yılında potansiyelinin, önceki yıla göre biraz geriledikten sonra, sayısı aşağı yukarı 10.000 kişi ile aynı kalmıştır (2003:10.000). Bunun en büyük bölümünü aşırı sağcı Dazlaklar oluşturmaktadır."[295]

2005 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporunda Hessen'deki aktif aşırı sağcıların sayısında önceki yıldaki 3.150'den 3.050 kişiye düşerek tekrar bir gerileme kaydedildi.[296] Buna karşın Neonazi topluluğunda, 200 kişiden 250 kişiye tekrar artış kaydedildi.[297]

Benzer gözlemler, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 yılındaki Anyasayı Koruma raporunda da kaydedildi:

„Aşırı sağcı kişi potansiyeli buna karşın geriledi [...]. Özellikle de aşırı sağcı yelpazedeki partiler, NPD dışında, üye kaybetmişlerdir. Şiddete eğilimli aşırı sağcıların sayısı 2005 yılında tekrar biraz artmıştır. Aşırı sağcı Dazlakların ve şiddete eğilimli diğer aşırı sağcıların neredeyse yüzde 50'si Almanya'nın doğusunda yaşıyorlar. Neonazi kişi potansiyeli de büyümeye devam etmiştir."[298]

Hessen'deki aşırı sağcıların sayılarındaki gerileme 2006 yılında devam etti. Önceki yıllardan farklı olarak Neonazilerin sayısı aynı kaldı. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporunda ayrıntılı olarak şunlar yer aldı:

„Aşırı sağcı kişi potansiyeli Hessen'de yaklaşık 2.950 (2005: 3.050), ülke çapında yaklaşık 38.500 (2005: 39.000) civarındaydı. Hessen'deki gerilemenin tek başına diğer aşırı sağcı partilerin üye kaybına bağlanması gerekir. Buna karşın Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD) Hessen'de üye sayısında 350'den yaklaşık 400'e, ülke çapında ise 6.000'dan 7.000'e artış kaydedebilmişti. Neonazilerin Hessen'deki sayısı yaklaşık 250, ülke çapında yaklaşık 4.200 sayısı ile sabit kalmıştı. Dazlakların sayısı Hessen'de yaklaşık 750 sayısı ile önceki yılın seviyesine ilerlemişti. Ülke çapında yaklaşık 10.400 sayısı ile yine aynı kalmıştı."[299]

---

[293] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 109.
[294] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 74.
[295] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 91.
[296] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 281.
[297] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 278.
[298] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 269.
[299] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 421.

Benzer bir sonuca federal çaptaki durum için Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 yılı raporunda da varıldı:

> *„Aşırı sağcı kişi potansiyeli konusunda toplam olarak biraz gerileme kaydelmişti [...].Özellikle de aşırı sağcı yelpazedeki partiler, Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD) dışında, yine üye kaybetmişlerdi. Şiddete eğilimli aşırı sağcıların sayısı bir önceki yılın seviyesinde kalmıştı. Neonazi kişi potansiyeli de düşük artış göstermişti."*[300]

bb. Diğer Federal Eyaletler ile Karşılaştırma

Bilirkişiler, Hessen'deki aşırı sağcı kesimin esas itibarıyla diğer federal eyaletlerin aşırı sağcı kesiminden çok önemli farklılıklar göstermediği konusunda hemfikirdi.

Bilirkişi Tornau, Kuzey Hessen'i özellikle aşırı sağcıların kuvvet kazandıkları bir yer olarak değil, aksine bu bakımdan ortalama bir bölge olarak anlattı.[301] Yine de Hessen bu anlamda, söz konusu tarihte, sağcı terörizm ile bağlantılandırılabilecek, yukarıda adı geçen üç aktivistin orada olmaları nedeniyle göze çarpıyor:[302]

> *„Ana kısma ilişkin, Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı gruplar ve yapılar hakkında genel bir bakış olarak önceden belirtmek gerekir ki: Bizim tahminimize göre rapor sunumu aracılığıyla, veya bizim yoğun rapor sunumumuz aracılığıyla bu izlenim arasıra oluşsa bile. Kuzey Hessen illaki Almanya'daki benzer bölgelerden daha ‚kahverengi' değil. Daha çok, tamamen tipik bir bölge diyebilirim. Başka bir yerde, ülkedeki her hangi bir yerde aynı şekilde dikkatli bakıldığında bu yine tespit edilebilirdi, ki ayrıca birçok muhitte meslektaşlar tarafından da yapılmıştır. Nerede yapılıyorsa benzer birşey ortaya çıkarılabilir. Bu anlamda bu daha ziyade, kötü bir normalliktir ve anormallik olarak kaydedilebilecek herhangi bir anormallik değildir, ve diğer herşey rahatlatıcı olurdu. Bunu, yanlış anlaşılmaması için sadece önceden belirtmek istedim."*[303]

Bilirkişi Jürgen L. de Hessen'i Almanya'daki aşırı sağcılığın ağırlıklı olduğu bir eyalet olarak görmedi:

> *„Diğer federal eyaletlere kıyasla, gerçekten: Şimdi şöyle deseydim yanlış anlaşılabilirdi de: Daha kötü de olabilirdi. Hessen eminim Almanya'da aşırı sağcılığın ağırlıklı olduğu bir eyalet değil. Bunu örneğin şiddet suçlarından görüyoruz. Bunu üye sayılarından görüyoruz. Bunu eylemlerden, gösterilerden görüyoruz. Burada herhangi bir rol oynamayan yönetici kişilerinde görebiliyoruz. Canlı örnek: Yeni NPD Federal Yönetim Kurulu'nda tek bir Hessen'li bile temsil edilmedi. Hessen orada hiçbir rol oynamıyor, hatta öncüllerde bile rol oynamıyor, etken değil. Bu anlamda gerçi topluluk kesinlikle önemini koruyor ama ülke ölçeğinde sadece çok önemli değil, aynı zamanda onlarca yıl önleme yoluyla ve açık olarak da söylemek istiyorum, baskı yoluyla mücadele ediliyor."*[304]

---

[300] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, S. 391.
[301] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 7, 34.
[302] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 45 sonraki. Kastedilenler Peter Naumann, Manfred Roeder ve Roy Arthur Armstrong-Godenau (bakınız yine Bölüm İki, Kısım B. IV. 1.).
[303] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 7, 34.
[304] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 23.

Bununla ilgili bilirkişi Prof. Dr. Hafenger de şunları ifade etti:

> *„Hessen aslında, sayılar ile ilgili olarak, son on, 20 yılda, şu anda tam olarak aklımda kalmamış, başka federal eyaletlere kıyasla, polis tarafından kaydedilmiş en düşük aşırı sağcı motifli cezai eylemler ve şiddet eylemleri olan bir yerdir. Bu gerçekten de öyle."*[305]

b. Aşırı Sağcı Dazlak ve Neonazi Topluluğu

Eyaletlerin ve Federal Devlet'in Anayasayı Koruma Dairesi raporlarına göre Dazlakların ve Neonazilerin 2001 ila 2006 yılları arasındaki gelişimine iki topluluğun karışımı damga vurdu. Hessen'deki aşırı sağcı kesimin sayısında genel anlamda azalış eğiliminden farklı olarak, Hessen'deki Neonazi topluluğu –federal çaptaki gelişmeye benzer şekilde – belirtilen zaman aralığında ilk defa 1996'dan itibaren artış kaydetti.

aa. Tanımlamalar

Mutlaka aşırı sağcı toplulukla ilgili olmayan „Dazlak" kavramı, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Anayasayı Koruma Dairesi raporlarında şu şekilde açıklanmaktadır:

> *„Dazlak topluluğu altmışlı yılların sonunda Büyük Britanya'da protesto hareketi olarak oluşur. İşçi sınıfından yetişen gençlik, sosyal dengesizliklere ve büyüyen işsizliğe karşı ayaklanıyordu. Herkes için gözle görülebilir şekilde belgenmiş olan Dazlaklar, dış görünümleri aracılığıyla isyankar tutumları: sıfıra kazıtılmış kafatası, bomber ceketleri, Doc Martens çizmeleri veya postallar ve geniş pantolon askıları. 70'li yılların ortasında bu alt kültür (bugüne kadar varolmuş) apolitik ve aşırı sağcı bir kesim. Bu gelişim neredeyse eşzamanlı olarak Federal Almanya Cumhuriyeti'nde gerçekleşti. Bundan sonra Dazlaklar sözkonusu olduğunda, kesinlikle aşırı sağcı Dazlaklar kastediliyordur.*
>
> *Dazlakların çoğunluğu kapalı bir aşırı sağcı dünya görüşüne sahip değildir, bunun yerine dağınık aşırı sağcı fikirlere dayanıyor. Irkçılık ve Nasyonal Sosyalizmin yüceltilmesi burada odak noktasında bulunuyor. Dazlaklar düşüncelerinin bağımsız politik uygulanmasına az ilgililerdir. Önemli olan grup çerçevesinde buluşma, birlikte topluluğa özgü müzik dinlemek, aşırı sağcı gösterilere katılmak ve dazlak konserlerine gitmektir. Kaygı uyandıran, alkol dolayısıyla tetiklenerek ve yabancı düşmanlığıyla tahrik olmuş şekilde, bir ‚düşman' tarafından provake olmuş hissettiklerinde, bilinçdışı şiddet eğilimidir. [...]"*[306]

Anayasayı Koruma Dairesi „Neonazi" adını bundan ayrı bir şekilde tanımlıyor:

> *„Dazlakların aksine Neonaziler en çok, davranışlarının, siyasi faaliyetlere olan istekleri aracılığıyla şekillenmeleri ile ayrılırlar. Ancak ideolojik olarak sağlamdırlar ve çoğunlukla net bir Neonazi dünya görüşüne sahiptirler. Şiddet, siyasi hedeflerini uygulamaya yarayan yeterli bir araç sayılmıyordu."*[307]

---

[305] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 15. Benzer şekilde Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 7.
[306] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 300 sonraki.
[307] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 293.

Daha fazla ayrıntıya şu şekilde yer veriliyor:

> *„Neonaziler Nasyonal Sosyalizmi açık açık savunuyorlar ve insan onurunu hiçe sayan ırkçı elitçi ve yönetme prensibi temelindeki totaliter bir devlet propagandasını yapıyorlar. Dazlakların veya NPD gibi partilerin aksine büyük oranda arkadaşlıklar halinde örgütleniyorlar[308], yani, genelde gevşek yapıda olan ve tek başına faaliyet gösteren birden fazla kişinin birleşmesi şeklinde. Kısmen, aidat ödemesi ve tüzük benzeri yasaları olan resmi üyelikler vardır. Arkadaşlıkların çapı, az üyeli küçük gruplardan yaklaşık 50 kişilik gruplara kadar uzanıyordu. Parçalanmış kesimini faaliyete hazır hale getirmek için, Neonazi Arkadaşlıklar ağ kurmaya ve [309] örneğin Rhein-Neckar [310] eylem bürosu gibi eylem birlikleri oluşturmaya çalışıyorlar.[...]."[311]*

Bilirkişi Jürgen L. Dazlakları şöyle tanımlıyor:

> *„[...] yabancı düşmanı, çoğunlukla ırkçı ve şiddet yanlısı kin ile şekillenmiş. Maçoluk ve beyaz ırkın üstünlüğü baskın gelmektedir. İnsanlık dışı nefret sözleriyle saldırgan müzikleri ve aşırı alkol tüketimiyle ortaya çıkan kavgacı yönleri barizdir. Büyük şiddet yöneliminin hakim olduğu topluluğun ön planında siyasi faaliyet yoktur, aksine örneğin müzik etkinliklerinde alt kültürü yaşamak vardır. Birlik beraberlik hissi*

---

[308] Bu konuda diğer ayrıntılar için bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 1. b. ve 2. sonraki.

[309] „Eylem büroları" nın esas itibariyle görevi, Neonazi topluluğunun bölgeler üstü daha iyi ağ kurmasını sağlamaktı. Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 yılı raporu bunu şöyle ifade ediyor:

> *„90 yılların sonundan beri, eksik yapıların olması sorunun ve topluluğun geniş oranda parçalanma sorununu gidermek için Neonaziler ‚Eylem Büroları' veya ‚Eylem Birlikleri' kuruyorlar. Bu sayede bölgeler üstü eylem yeteneği kazanılması ve özellikle de ‚Arkadaşların' büyük olaylar hakkında bilgilenmesini temin edilmesi amaçlanıyor. Böylece ‚Eylem Büroları' ve bunların web sayfaları aracılığıyla gösteriler için harekete geçirme veya topluluk için önemli olan konular ve planlamalar hakkında rapor sunumu."* (Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 yılı Anayasayı Koruma Dairesi Raporu, Cilt 1027, S. 290)

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2011 yılı raporunda şöyle denilmektedir:

> *„Neonazi grupları geçmişte neredeyse sadece bölgesel ve tek başına hareket ettiyse de, raporun döneminde Hessen çapında ağ kurmaya çalışıyorlardı. Tek tek Arkadaşlıkların ve Freien Kräfte'nin koordinasyonu şimdiye kadar Eylem Büroları veya das Freie Netz Hessen (Hessen Özgür Ağ) üzerinden gerçekleşmiştir. Üç eyalet Württemberg/Rheinland-Pfalz/Hessen'nin birleştiği yerde yıllardır süre gelen Rhein-Neckar Eylem Bürosu yanında Neonazi Arkadaşlıkların çatı örgütü das Freie Netz Hessen kurulmuştu."* (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2011 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, S. 137)

[310] „Rhein-Neckar eylem bürosu", Hessen'deki neonazi topluluğu içerisinde en güçlü gruplardan biri olan Güney Hessen neonazi topluluğunun 2003 yılında kurulmuş bir yapısıdır. (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 132, 437).

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 Yılı Raporunda „Rhein-Neckar eylem bürosu"nun amacına ilişkin şunlar yer almaktadır:

> *„Rhein-Neckar eylem bürosunun kuruluş amacı etkinliklerin organize edilmesi ve çeşitli aşırı sağcı örgütlerin koordinasyon yeri görevini görmesi. Hedefinin ise, Almanya'ya olan inançla ilerleyen „memleketimizde güçlü milliyetçi görüşlü bir toplum" yaratmak olduğu belirtiliyor.* (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Raporu, Cilt 1024, s. 132).

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2008 Yılı Raporu'nda şunlar belirtilmektedir:

> *„Eylem bürosu esas olarak bölgede aşırı sağcılar arasında bilgi alış verişine ve işbirliğine hizmet etmektedir."* (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2008 Yılı Raporu, Cilt 1025, S. 290).

Bilirkişi Röpke, Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'ndeki NSU davasındaki davalılardan biri olan Ralf Wohlleben'in, aralarında „Rhein-Neckar eylem bürosu"nun da olduğu birçok aşırı sağcı internet sayfasının bakımını üstlendiğini belirtti. (Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 74).

[311] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 434 sonraki.

ortak müzik deneyimi sonucunda doğar, burada müzik siyasi mesajları ulaştırma aracı oluşturur. Yani aşırı sağcı müzik etkinlikleri temas kurma ve iletişim yerleridir."[312]

bb. 2001 ve 2005 Yılları Arasındaki Gelişme

Anayasayı Koruma Federal Dairesi raporuna göre 2001 yılında ilk defa 1996'dan itibaren Neonazi sayısında bir artış kaydedildi. Anayasayı Koruma Federal Dairesi ayrıca „Karışık Topluluk"ların oluşumunu tespit etti:

„Ekseriyetle Arkadaşlıklar'da örgütlenen neonazist kişi potansiyelinde ilk defa 1996'dan beri bir artış kaydedilmektedir. Neonazi topluluğu, tekrar söylemek gerekirse binin üzerinde katılımcının harekete geçirilebildiği gösteriler düzenlenmesi ve bunlara katılım sağlanması aracılığı ile daha güçlü varlık gösteriyordu. Bu sayede özellikle de genç yetişkinler için çekici geliyordu. Dazlaklar topluluğu ile ağ kurulması, kendini salt neonazist yönelimli arkadaşlıkların yanında geliştirmiş olan ‚karışık topluluklar' adı verilen toplulukların artan gelişimlerini de açıklıyor. Bölgesel birleşmeler, örneğin ‚Kuzey Almanya Nasyonal ve Sosyal Eylem İttifakı' gibi ittifaklar üzerinden sağlanacaktı. Ancak bu sadece kısmen başarılı oldu. Kamuoyu önünde tek başına varlıkları Neonazilerin NPD karşısında özgüvenini arttırıyordu [...]."[313]

Toplulukların karışımı eğilimi ayrıca 2002 yılında Hessen'de de devam etti. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 yılı raporunda bu konuda şunlar belirtiliyordu:

„Daha geçen yıl duyurulan, Dazlak ve Neonazi topluluklarının karışımlarının artması yönelimi devam ediyordu. Aynı zamanda ülke çapında dazlak konserlerinin sayısı 80'den (2001) 116'ya çıkmıştı. Hessen'de konser sayısı, 2001 yılında birden dörde çıkmıştı. Bu diğerlerinin arasından, Dazlaklar ve Holiganlar ve ayrıca Rockçu grupları arasında şimdiye kadar bu boyutta gözlemlenemeyecek bir işbirliğiydi. Dazlaklar daha sık olarak etkinlikler gerçekleştirmek için özel mülkleri kullanıyorlardı."[314]

Neonazi topluluğunun Rockçu topluluğu ile bağlantıları hakkında bilirkişi Tornau da bilgi verdi. Topluluklar arasında kişiler arası iletişim olduğunu belirtti. Holigan topluluğunun bir üyesinin Neonazi topluluğu ile bağlantısının Markus E. adlı bir kişi olduğunu belirtti..[315]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2002 yılı raporunda ayrıca şunlar ifade ediliyor:

„Daha 2001 yılında görülen Neonazi ve Dazlak topluluklarının karışması yönelimi devam ediyordu, yakın işbirlikleri kendini yerel düzeyde esas olarak ‚Arkadaşlıklar'da gösteriyordu. Neonaziler için aslında tipik olan bu örgütlenme biçimi bir derneğe benzer yapıdadır (görevliler, üye aidatları ve tüzük).

Aslında Dazlakların alt kültürle şekillenmiş olan yaşam biçimleri, ilkeli neonazi Arkadaşlıkları ile bağdaşmıyor, çünkü, alkol, şiddet ve dazlak müziğinin baskın geldiği bu yaşam biçimi, sağlam ideolojili, kapalı bir dünya görüşü temelinde bir yaşam biçimini amaçlamıyor. Dazlakların Neonaziler aracılığı ile eğitilmeleri ve bunun sonucunda örgüt benzeri birleşmelerle bütünleşmeye karşı çekincelerinin azalması nedeniyle Dazlaklar daha sık olarak ‚Arkadaşlık'ın örgütlenme biçimini kullanıyorlar. Hessen'de bu ilk önce bir ‚Nasyonal Yürüyüş Günü'ne davet edilmesi münasebetiyle izlenmişti. Bunun sorumlusu, Kas-

[312] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 8.
[313] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 299.
[314] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 456.
[315] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 42 sonraki, 58.

sel'den Dazlakların ve çevresinin arkasına gizlendiği ‚Kassel'li Arkadaşlık' görünüyordu. Neonazi ve Dazlak topluluklarının karışması ile ilgili başka bir örnek Neonazi Manfred Roeder'in varlığındaki ‚Heimabende' topluluğudur [...]. Bu etkinlikler Dazlaklar tarafından çok sık olarak ziyaret edildi. NPD de propagandasını yaptığı ‚Sokak için Savaşım'da Dazlaklar topluluğunun hareketlenme potansiyeli için çalışmıştır."[316]

Raporda Neonazi topluluğunun 2002 yılı faaliyeti ile ilgili şunlar anlatılıyor:

„Neonaziler, önceki yıllardaki gösterilerinin başarılarını tekrarlama gayelerini sadece kısmen gerçekleştirebilmişti: Frankfurt am Main'daki 1 Mayıs gösterisi bu şekilde, devletin baskıları ve katılımcı sayısının nispeten düşük olması nedeniyle başarısız olmuştu. Buna karşın Neonaziler, Wunsiedel'de (Bavyera) Rudolf Heß'i ‚Anma Yürüyüşü' düzenlemişlerdi. Rostock Eyalet Mahkemesi tarafından 2 yıla yakın bir hapis ceazına çarptırılan Hessen'li Neonazi Manfred Roeder cezaevinden propaganda faaliyetlerini sürdürmüştür. Schwarzenborn'dayken (Schwalm-Eder-Kreis) faaliyetleri bir nesil daha genç ‚Arkadaşlar' sürdürüyordu."[317]

Dazlak topluluğu Vogelsberg ilçesindeki Kirtorf beldesinde özel bir öneme sahipti:

„Yukarıda belirtilen etkinlikler, Kirtorf'daki Dazlak topluluğunun açık farkla tüm Hessen'deki en aktif topluluk olduğunu netleştiriyor. Merkezi coğrafi konuma bağlı olarak ve bazı Kirtorf'lu Dazlakların tanınmışlık derecesininin yüksek olması nedeniyle, başka topluluklarla bölgeler üstü ve eyalet sınırlarını aşan bağlantılar, yani özellikle de Neonazi Thorsten Heise çevresindeki Göttinger topluğu ile ilişkiler kuruluyordu[318]*. Kirtorf'lu topluluğun yanında Kassel bölgesinde, Rhein-Main havzasında ve ayrıca Bergstrasse Dazlak Arkadaşlıkları oluşuyordu.*

Hessen'deki etkinlikler ve ayrıca konserler çok net, gençlerin artan ölçüde Dazlak topluluğuna ilgi duyduklarını ve bu vasıtayla muhtemelen topluluğa giden yolu bulduklarını gösteriyordu. Eğilim olarak 18 ila 25 yaş grubu en çok yer alan yaş grubuydu; burada, bu yaş grubunda yaklaşık %30'u kadın olan oldukça yüksek etkinliğe katılım oranı dikkat çekiyordu. Bu genel olarak izlenen eğilime uyuyordu, buna göre kadınlar, önceki yıllarda olduğu gibi, sadece etkinliğe katılan erkeklere eşlik etmiyordu, daha çok kendi isteğiyle ve ilgisiyle aşırı sağcı toplulukta faaliyet gösteriyordu."[319]

2003 yılında arkadaşlık şeklinde örgütlenmiş Neonazilerin sayısı ülke çapında daha da artmıştı. Federal Daire'nin Anayasayı Koruma Rapor'unda, buna şu şekilde yer veriliyor:

„Çoğunlukla Arkadaşlıklarda örgütlenen Neonazi kişi potansiyeli 2003 yılında artmıştır, Arkadaşlıkların sayısı yaklaşık 160 sayısında kalmıştı. Neonazi topluluğu özellikle de Dazlaklar üzerinde çekici bir etkiye

---

[316] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 473.
[317] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 456.
[318] Aşırı sağcı ve 1995 yılında yasaklanan „Özgürlükçü Alman İşçi Partisi (FAP)" eski Aşağı Saksonya Eyalet Başkanı Thorsten Heise (doğum yılı 1969) araştırmaya konu zaman diliminde „WB Versand / WB-Records" isimli bir dazlak müzik grubu işletiyordu (Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 94; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 455; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2007 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1022, s. 372 sonraki; Hessen Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2007 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 124). 2002 yılında Kirtorf dazlak topluluğunun üyelerinin Thorsten Heise etrafındaki Göttingen dazlak topluluğu ile ilişkileri vardı (Hessen Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 478) 2004 yılından itibaren Thorsten Heise Thüringen'de aktifti (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 113); Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 295; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 430, 449). Aynı yıl NPD'ye girdi ve federal yönetim kurulu başkanlığına seçildi (Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 105, 112, 123).
[319] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 478.

sahipti. Son yıllardaki gelişme devam ediyordu, Neonazilerden ve Dazlaklardan oluşan daha fazla ‚Karışık Topluluklar" oluşuyordu. Gerçi Neonazilerin, olabildiğince çok gösteri düzenleme yönündeki eylemci stratejisi kamuoyunda belli bir varlık sağlıyordu. Ancak gösterilerin çokluğu gösteri yorgunluğuna neden oluyordu ve eksik koordinasyon hakkında iç tartışmalara yol açıyordu. Birden fazla bölgesel Arkadaşlık birlikleri üyeliğe kabul edildiği halde topluluk içerisinde uyum sağlayabilmeleri çok sınırlıydı [...]."[320]

2004 yılı için Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporu, Hessen'deki Neonazi topluluğunun NPD'ye ve Dazlak topluluğuna daha güçlü yanaştığını tespit etmişti:

„Neonazi topluluğu tekrar NPD'ye daha sıkı bağlanmıştır, ancak Dazlaklara, hem ideolojik hem de örgütsel bakımdan geçmiştekinden daha çok yanaşmıştı. İki topluluk arasında artık neredeyse hiçbir farklılık kalmamıştır. Gladenbach ve Marburg'da (Marburg-Biedenkopf eyalet ilçesi) bir Neonazi neredeyse 500 katılımcıya sahip birçok gösteri gerçekleştirmişti, Güney Hessen'de Rhein-Neckar Eylem Bürosu çeşitli etkinliklerle aktif haldeydi. Manfred Roeder'in Schwarzenborn'daki (Schwalm-Eder İlçesi) Alman Vatandaş İnisiyatifi buna karşın çekiciliğini kaybediyordu. Kişi potansiyeli Hessen'de 200 Neonazi ile aynı kaldıysa da, ülke çapında bölgesel özellikler nedeniyle 3.000'den 3.800'e çıkmıştır."[321]

NPD ile Neonazi topluluğunun ilişkisi konusunda raporda şunlara yer veriliyor:

„Ülke çapında yasaklama davası sona erdikten sonra NPD ile Neonaziler arasında gerilimli olan ilişkinin gerilimi azalıyordu. Hür Nasyonalistlerin öncüleri partiye katılmışlardı. Buna karşın Hamburglu lider Neonazi Christian Worch, ilkesel nedenlerden ötürü aşırı sağcı partilere yaklaşılmasını ayrıca katiyyen reddediyordu."[322]

„Karışık Topluluklar" olgusu yükselmeye devam ediyordu:

„Dazlak ve Neonazi topluluğunun son yıllarda gözlemlenebilen karışma eğilimleri duruyordu. Daha büyük örgüte ve daha yoğun siyasileşmeye duyulan ihtiyaç zaten uzun zamandır Dazlaklar arasında tartışılmaktaydı. Rhein-Main Hür Nasyonalistler'de olduğu gibi akşamları düzenlenen tartışma ve eğitim etkinlikleri daha sık oluyordu, MSC 28 gibi yeni gruplar kuruluyordu. Eskiden saf Neonazi yapılı topluluklar Dazlaklara açık hale geliyordu."[323]

Hessen Anayasa'yı Koruma Dairesi Raporu Neonazi topluluğunun faaliyeti ve faaliyet alanları hakkında 2004 yılı için şu tespitte bulunur:

„Geçmiş yılların bölgesel küçük çaplı etkinliklerden vazgeçme ve bunun yerine bazı büyük etkinliklere odaklanma eğilimi, devam etmedi. Bölgeler üstü ağırlıklı etkinlikler 1 Mayıs ve Hitler'in yardımcısı Rudolf Heß'in ölüm yıldönümü ile ilgili etkinliklerdi. Neonazilerin sayısı Hessen'de sabit kalmışken, federal çapta 3.000'den 3.800'e çıkmıştır. Sayılarının bu kadar belirgin artışı öncelikle Neonazi topluluklarının Berlin ve Brandenburg'da hızlı büyümelerine dayanır. Arkadaşlıklar gidgide artan ölçüde çekicilik kazanıyordu. Berlin'deki (1 Mayıs) veya Wunsiedel'deki (Rudolf Heß) gibi büyük geçit törenleri sürekli yeni kişileri yerel Arkadaşlıklar'a katılmaya teşvik ediyordu.

Hessen'deki Neonazi aktivitelerinin ağırlıklı noktaları ABM [Açıklama: Mittelhessen Eylem Birliği] ve üç eyaleti Hessen/Rheinland-Pfalz/Baden-Württemberg'in birleştiği yerde bulunan Rhein-Neckar eylem bürosuydu. Bu sıralar tasfiye edilmiş olan ABM tek bir kişiden, Neonazi Manuel Mann'dan oluşuyordu. Toplulukla ihtilaflı olduğu halde, kamuoyunda ve medyada büyük bir yankı ile birlikte Ocak ile Ekim ayları

---

[320] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 114.
[321] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 109.
[322] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 130.
[323] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 124.

arasında Gladenburg ve Marburg'da beş gösteriyi ve bilgi standları düzenlemeyi başardı. NPD, Rhein-Neckar eylem bürosu, Rhein Main Hür Nasyonalistler ile ve Kirtorf'daki (Vogelsberg ilçesi) Dazlak Topluluğu ile ilişki kuruyordu. Mann, birçok yasaklama tedbirine ve ardından gelen mahkeme davasına karşın, sonuç olarak başaramasa da, Gladenbach'taki Pazar yerini neonazi eylem alanına dönüştürme planını uygulamaktan caymamıştı: [...]"[324]

Büyümeye devam eden Hessen Neonazi topluluğunun yerel ağırlık noktaları 2005 yılında Südhessen'deydi. Faaliyetleri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporunda şöyle özetlenmektedir:

„Hessen Neonazi topluluğunun ağırlıklı noktası Südhessen'deydi. Toplam olarak 2005 yılında, Neonazi sayısında 200'den 250'ye bir çıkış kaydediliyordu. Sadece bir dizi etkinlik gerçekleştirmiyordu, ayrıca adı şüpheliler arasında bulunmyan bir ,Vatandaşlık inisiyatifi'nin maskesi altında Federal Hükümet'in sosyal reform politikasına karşı protesto dile getirmeye ve kendisi için yararlı hale getirmeye çalışıyordu. Neonaziler federal çapta bağımsız Nasyonalistler veya Devrimci Blok olarak örgütleniyorlardı. Aşırcı solcu içeriklere yöneliyorlardı, Nasyonal olan baskınlığını korumak suretiyle ve dış görünüşleri konusunda bağımsızları taklit ediyorlardı. Neonaziler, aralarından birçoğu Hessen'de yapılan, Peine'de (Aşağı Saksonya) Hitler'in yardımcısı Rudolf Heß'in ölüm yıldönümü vesilesiyle izinsiz bir gösteri yaptıklarında nispeten seferber olma becerisini göstermişlerdi. Hessen'de sadece propaganda suçları oluyordu."[325]

„Önceki yıllara kıyasla Neonazilerin gösteri başarıları federal çapta daha düşük görünüyordu. Çoğunlukla Freie Kräfte ve NPD arasındaki çekişmeler ve Wunsiedel'de (Bayern) mitingin yasaklanması potansiyel kişi sayısının dağılmasına neden oluyordu. Hessen'de Neonazilerin sayısı 200'den 250'ye çıkmıştır, bunu herşeyden önce güney bölgesindeki gençlerde Arkadaşlıklar'ın artan çekiciliğine bağlamak gerekir. Federal çapta bu sayı 3.800'den 4.100'e çıkmıştı."[326]

Federal çapta bir perspektiften bakıldığında aşırı sağcı Dazlak topluluğunun 2005 yılındaki ağırlık noktası Doğu Almanya'da bulunuyordu. Anayasayı Korumu Federal Dairesi'nin raporu buna ilişkin olarak şunları ifade etti:

„Aşırı sağcı Dazlak topluluğunun ağırlık noktası hala Doğu Almanya'da bulunuyor. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin yaklaşık beşte birlik bir oranında şiddete eğilimli aşırı sağcıların neredeyse yarısı orada yaşıyor. Özellikle de Berlin çevresinde ve ayrıca Saksonya'nın ve Mecklenburg-Vorpommern'in bazı bölgelerinde daha önemli gruplar bulunuyor. Aynı durum daha sınırlı olarak Batı Almanya'da, Ruhr havzası gibi yoğun nüfuslu bölgeleri için de geçerlidir."[327]

Dazlak ve Neonazi topluluklarının sürekli karışması eğilimi yanında NPD'ye yanalışmasında da artış kaydediyordu. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporu bunu şöyle ifade ediyor:

„Görülen, Dazlak ve Neonazi topluluklarının yüzyılın başından beri sürekli karışması eğilimi ortadan kalkmıştı [...]. Bunun haricinde Dazlaklar ve NPD arasında bir yanaşma oluyordu. Parti seçim kampanyalarında CD kullanıyordu ve böylece Dazlakların araç olarak, müzik yardımı ile aşırı sağcı içerikler ve faaliyetler için reklam yapma, kişileri harekete geçirme ve üye kazanma yöntemini taklit ediyordu. Bunun haricinde NPD federal çapta birçok defa şarkı sözü yazarlarının ve Dazlak müzik gruplarının sahneye çıktığı büyük etkinlikler desteklemiştir ve düzenlemişti. Konserler, polisin ve güvenlik güçlerinin müdahalesini zorlaştırmak dolayısı ile yasağı aşmak için parti etkinliği olarak bildiriliyordu. Fakat etkinliklerin odak noktasını parti üyelerinin kısa konuşmaları yanında müzik sunumları oluşturuyordu. Böylece

---

[324] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 130 sonraki.
[325] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 278.
[326] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 293.
[327] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 279.

Pößneck'de (Thüringen) NPD'nin eyalet parti kongresinin ardından son yılların en büyük Dazlak konserlerinden biri gerçekleşti. 1.000'in çok üzerinde dinleyici önünde Hessen müzik grubu Gegenschlag yanında, Lunikoff-Verschwörung (Berlin), Agitator (Aşağı Saksonya) ve ayrıca ‚White Law' ve ‚English Rose' (Büyü Britanya) müzik grupları sahneye çıkmıştı. Bu tür konserlerin katılımcı sayısının yüksek olması NPD'nin Dazlaklar ile önemli bir takviye rezervine sahip olduğunu gösteriyor. Federal çapta Dazlakların sayısı yaklaşık 400'den 10.400'e çıkmıştı, Hessen'de sayıları değişmeden yaklaşık 750 idi."[328]

Dazlak ve Neonazi topluluğunun birleşmesi hakkında Anayasayı Koruma Federal Dairesi raporu:

„Dazlakların ve Neonazilerin arasındaki ilişki, birçok bölgede her iki aralığın üyeleri de yerel Arkadaşlıklarda beraber çalıştığı halde muğlakta kalmaya devam ediyor. Neonazilerin bakış açısıyla, siyasi bilinçleri yetersiz olmasına rağmen Dazlaklar kişi sayısının fazla olması nedeniyle yine de önemli bir hareket potansiyeli oluşturuyorlar. Bu yüzden bile Neonaziler mitinglerini planlarken, varlıkları aracılığı ile kamuoyu tarafından mümkün olduğunca çok dikkate alınmak için alt kültürün çıkarlarını da hesaba katıyorlar."[329]

2006 yılı, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgilerine göre NPD ile Neonazi Arkadaşlıkları arasındaki daha çok örgütlü işbirliği şiarı altında bulunuyordu:

„Geçmiş yıllarda Neonaziler ve Dazlaklar arasında artan bir işbirliği gözlenirken, Hessen'de geçen yıl, belirgin olarak NPD ile Neonazi Arkadaşlıklar arasındaki örgütlü işbirliği şiarı altında yürütüldü. NPD Neonazi topluluğunu asker kazanma sahası olarak görüyor. Bu yakınlaşma Neonaziler açısından tersi yönde de gerçekleşiyor özellikle de Wetterau ve Bergstraße bölgelerinden sayı yönünden en güçlü ve en aktif Arkadaşlıklar arasından. Wölls'ün NPD'nin eyalet başkanı olarak seçilmesiyle birlikte bu kenetlenme örnek olarak öne çıkmaktadır."[330]

Ayrıca şunlar belirtilmektedir:

„Birkaç yıldır Neonaziler, bu arada aşırı sağcı partiler de, önemli ölçüde örgütsüz olan, ancak alt kültürle şekillenmiş olan Dazlakların sayıca büyük potansiyelini faaliyetlerine katmaya çalışıyorlar. ‚Daha etkili' olan NPD ile işbirliğidir. Yöneten Neonazilerin ve hatta tüm Arkadaşlıkların bu aşırı sağcı partilere geçmesinden sonra Neonaziler ve kendileri arasındaki sınırlar gitgide belirsizleşiyor."[331]

Neonazilerin sayısına ve topluluğun Hessen'deki yerel ağırlık noktası ile ilgili olarak raporun devamında şunlar ifade ediliyor:

„Neonazilerin sayısı Hessen'de federal çapta neredeyse sabit kalmıştı. Hessen'deki Neonazist faaliyetlerin ağırlık noktası orta ve güney Hessen çevresinde, öncelikle eyaletler üstü faaliyet gösteren Rhein-Neckar eylem bürosu ve Rhein-Main Hür Nasyonalistler'deydi."[332]

---

[328] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 301.
[329] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 279.
[330] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 422.
[331] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 435.
[332] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 435.

c. Yeni Medya İnternet

aa. Genel Bakış

İnternet aşırı sağcıları 2000 yılının başlarında fikirlerini yayabileceği ve çeşitli bilgilerin dağıtılmasına yönelik iç iletişimlerinde etkili bir platform sundu. Bununla birlikte, global olarak yaygınlaşması, güvenlik makamlarının işini zorlaştırdı. Verilerin şifrelenmesi gibi teknik önlemlerle aşırı sağcılar güvenlik makamlarının erişiminden de kurtulmaya çalıştılar.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2006 yılı raporunda buna ilişkin olarak giriş kısmında şunlar ifade ediliyor:

> *„Dünya çapında kurulu ağ aşırıcılara da birbirileri ile iletişim kurmak, fikirlerini yaymak ve ayrıca çeşitli türdeki bilgileri geniş çaplı dağıtımı için muazzam imkanlar sunuyor. Güvenlik makamları için, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde tek başına yasal önlemlerin sağcılar tarafından internet kullanımını önemli ölçüde etkileyememesi ve hatta engelleyememesi sorunu ortaya çıkmaktadır. Böylece aşırıcı gruplar (hem aşırı solcular hem aşırı sağcılar) sürekli ulusal yasaları delme ve kısıtlamaları atlama imkanlarına başvuruyorlar: Almanların sağlayıcısını kullanmıyorlar, onun yerine yurtdışındaki sunucular üzerinden web sitelerini internete koyuyorlar. Bunun haricinde şifreleme programı veya açılacak olan web sitelerine sadece erişim yetkisiyle (sohbet odalarında doğrudan interaktifleştirme veya PalTalk aktifleştirmeleri alanında da), devlet denetiminden sürekli kurtulma olanağını sunar.*
>
> *Cezai suçların ipatlanması, güvenlik makamları tarafından bu nedenle, anayasaya düşman girişimlerinin ispatlanması kadar zorlaştırılıyor. Buna rağmen makamlar her defasında, ilgili kanıtları temin etmeyi ve elde edilen önemli bilgilere dayanarak sorumluların kimliğini belirlemeyi ve cezai suçlarda bunlara karşı işlem yapabilmeyi başarmışlardır*
>
> *Anayasayı Koruma Dairesi aşırıcı grupların çeşitli web sitelerini düzenli ve sistemli olarak içerikleri yönünden değerlendiriyor. Özel tehdit oluşturması nedeniyle ağırlık noktası İslamcı içeriklerdedir. İnternet aracılığıyla İslamcı teröristler propaganda stratejilerini yayıyorlar, ama interneti ayrıca iletişim ve radikalleştirme aracı olarak da kullanıyorlar. Son olarak, buradan örneğin bomba yapım talimatları indirilebilmesi suretiyle stratejik yardım görevini görebilir. Ancak aşırı sağcı ve solcu grupların web sayfaları da analiz ediliyor. Raporda bu bağlantılar çeşitli yerlerde geçiyor: Bu şekilde El Kaide duyuruları, Hessen Almanya Nasyonal Demokrat Partisi'nin ‚Eleştirel Haberler'i veya aşırı solcu grupların gösteri çağrıları kadar internette yayılmıştır."*[333]

Aşağıdaki Anayasayı Koruma Dairesi raporlarından, internetin 2001 ila 2006 yılların arasında aşırı sağcı kesim için ajitasyon, iletişim, kendini tanıtma ve harekete geçirme araçları olarak artan bir önem kazandığı ve bunun sonucunda bu kesimin hakim iletişim aracı olduğu ortaya çıkmaktadır.

[333] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 364.

bb. 2001 ve 2006 Yılları Arasındaki Gelişme

Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 yılı raporu şunları tespit ediyor:

> *„Aşırı sağcılar için internet önem kazanmaya devam etti [...]. Kendini tanıtma ve ajitasyon için kullanıldı, ama mitingler için hareket geçirmek ve topluluk içerisinde iletişim kurmak için de kullanıldı. Alman aşırı sağcıların sahip olduğu anasayfalar artmaya devam etti. Cezaya tabi içerikler, Alman Ceza Takip Makamlarının erişiminden kurtulmak için çoğunlukla anonim olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne ait sunucular üzerinden World Wide Web'e (WWW) ayarlanır. Siyasi karşıtlar ,nefret içeren sayfalar' ile tehdit edilir, ayrıntılı bomba yapım talimatları da yayılmaya devam eder. Aşırı sağcılar ayrıca internetin başka hizmetleri aracılığıyla da, siyasi irade üzerinde etkin olarak nüfuzlarını kullanmaya çalışıyorlar. Böylece ideolojilerini örneğin E-mail aracılığı ile veya tarafsız tartışma forumlarında katılımcı olarak yayıyorlar."*[334]

Aşırı sağcı kesimde önemli bir iletişim aracı işlevini gören internet bu işlevini 2002 yılında sürdürmüştür. Aşırı sağcılar, aralarında haberleşmek veya etkinlikler düzenlemek için gittikçe daha çok, o dönem „Chatrooms" adını verdikleri sohbet forumlarını kullanıyorlardı.[335]

2003 yılında internet, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne göre, aşırı sağcılar için merkezi iletişim aracı olmuştu:

> *„Aşırı sağcılar için internet merkezi medya olmuştu. Kendilerini tanıtmak ve ajitasyon amacıyla, topluluk içi tartışma ve ayrıca etkinliklere seferber etmek için kullanıyorlar. Aşırı sağcı Almanlar'ın sahip olduğu anasayfalar gerileyerek 950'ye düşmüştür. Bunun yerine aşırı sağcılar, bilgilenmek veya tartışmak için internetin daha çok interaktif hizmetlerinden yararlanıyorlardı. Mail listeleri ve Newsletter'lar yanında tartışma forumları topluluk için gittikçe daha fazla öneme sahip olmuştur [...].."*[336]

2003 ve 2004 yıllarında Anayasayı Koruma Dairesi'nin kayıtlı Almanca dilindeki aşırı sağcı internet sunumları sabit olarak yaklaşık 950 web sayfası civarındaydı.[337] 2004 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ayrıca, birçok internet kullanıcısının bilgisayarına virüs bulaşmasına neden olan zararlı yazılımla, yabancı düşmanlığı içerikli E-mail gönderilerini tespit etmişti.[338]

Aşırı sağcı internet topluluğuna karşı kayda değer tedbirler olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı raporunda şunlar tespit ediliyor:

> *„Polis, halkı kışkırtıcı ve nasyonal sosyalist içerikli müziğin indirilebildiği bir internet takas borsasının kullanıcısına yönelik federal çapta ve Hessen'de ev aramaları yapıyordu."*[339]

---

[334] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 300 sonraki.
[335] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 456.
[336] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 116.
[337] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 110.
[338] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 110.
[339] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 110.

Aşırı sağcı topluluğun internette illegal faaliyetlerinin izlenmesinde güvenlik makamları, resmi ve gayrıresmi dairelerle işbirliği yapmıştı, buna rağmen internet, etkili bir denetimden kurtulma olanakları sunuyordu:

> *„Federal eyaletlerin gençlik bakanlıklarının ortak kurduğu Almanların sağlayıcılarından, hatta örneğin ‚Jugendschutz.net' de, ayrıca ilgili sayfaları kapatmaya veya erişimini zorlaştırmaya çalışıyorlardı. Aşırı sağcılar yabancı sağlayıcıların depolama alanlarından çıktıklarında, her seferinde, yeniden yönlendirme adresleri yardımıyla, denetimlerden kaçmayı başarıyorlardı. Böylece internet aşırı sağcılar için önemli bir bilgi kaynağı ve iletişim platformu olarak kalmıştı."*[340]

İnternet ayrıca öncelikle aşırı sağcı fikirler için reklam yeri olarak ve içeriksel ve örgütsel bilgi alışverişi için kullanılıyordu:

> *„Sayısız anasayfada, daha çok, ister ziyaretçi defteri kayıtları biçiminde veya isterse özel kurulmuş forumlarda kendilerini tanıtma olanağından yararlanıyorlar. Bunlar çoğunlukla, kendi web sitesini tanıtmaya yarar. Bu şekilde Footballfanworld-hessen.de Dazlak gönderisinin sahibi çeşitli ziyaretçi defterine, kendi ‚Shop'unun (mağazasının) reklamını yapmak amacıyla kaydettirmişti. Ayrıca ilgili forumlarda aşırı sağcı bir fikir alışverişi yapılıyordu, etkinlikler ve buluşmalar hakkında bilgiler paylaşılıyordu. Genel olarak forumlar aynı düşüncede olanların sanal buluşma noktaları olarak görev görüyordu."*[341]

2005 yılında kayıtlı Almanca dilindeki aşırı sağcı web sitelerinin sayısı 950'den az sayıda artışla 1.000'e çıkmıştı:

> *„İnternette Almanca dilindeki aşırı sağcı anasayfaların sayısı 950 ila 1.000 ile neredeyse sabit kalmıştı. Birçok sayfa siyasi karşıtlar tarafından hacklenmişti, kısmen değiştirilmişti ve buradan elde edilen kullanıcı verileri yayınlanmıştı. Aşırı sağcı topluluk daha yoğun olarak güvenlik yazılımı kullanarak tepki göstermişti. Güney Hessen'de Dazlak ve Neonazi topluluğu alanında bazı yeni anasayfalar kurulmuştu, aşırı sağcı parti çeşitliliği öncelikle sayfalarının aralıklı bakımına yoğunlaşıyordu."*[342]

Geçmişte olduğu gibi sağlayıcılar, ve ayrıca Federal Eyaletler Gençlik Bakanlıklarının ortak olarak kurdukları „jugendschutz.net" de, bu tür kapatmaya veya bunlara erişimi zorlaştırmaya çalışıyorlardı.[343]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne göre, internet 2006 yılında da aşırı sağcıların hakim iletişim aracı olma işlevini korudu:

> *„İnternet, aşırı sağcıların hakim iletişim aracı olarak kalıyor. Aşırı sağcıların Almanca dilindeki internet sayfalarının sayısı yaklaşık 1.000 civarında, bunlardan aşağı yukarı 50'si Hessen ile ilgili. Burada bir istikrarsızlık gözleniyor. Cezaya tabi içerikleri olan anasayfalar resmi tedbirlere göre çok hızlı şekilde ağdan alınırlar, ancak çoğu kez değiştirilmiş biçimde tekrar ortaya çıkarlar."*[344]

---

[340] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 138 sonraki.
[341] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 138 sonraki.
[342] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 278 sonraki.
[343] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 311.
[344] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 422.

d. Müzik Topluluğu

Komisyon Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporuna dayanarak özellikle Hessen'deki aşırı sağcı müzik topluluğu hakkında 2000'li yılların ilk yarısında aşağıdaki bilgileri elde etmiştir:

- Aşırı sağcı müzik topluluğu aşırı sağcı şiddete yatkın gençlik gruplarının oluşumunda ve güçlenmesinden önemli bir rol oynadı
- Hessen'deki ve Almanya'daki dazlak konserlerinin sayısı yıldan yıla değişti. Federal çaptaki konserlerin sayısı önceki yıllara göre yüksekti; Hessen'de ise tek haneli rakamlarla sınırlı kaldı.
- Özel şekilde aşırcı sağcı müzik CD'lerini satışa sunan Blood & Honour grubunun yasaklanmasından sonra, CD satışı tekil kişiler ve küçük çaplı satıcılarda yoğunlaştı.
- 2006 yılı civarında farklı müzik stillerinin yaygınlaşmasıyla müzik çeşitlendi ve bunun sonucunda müzik topluluğu yeni üyeler kazandı.

Ayrıntılı Olarak:

aa. Müzik Topluluğu'nun Önemi

Müzik dazlak topluluğunun gelişimi için merkezi önemdeydi. Özellikle sosyal ve ekonomik yönden olumsuz etkilenmiş gençlik için topluluğa giriş işlevini görüyordu.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu konuda 2004 yılında şunları açıklıyordu:

> *„Dazlaklar topluluğu içerisinde müziğe özel bir önem verilir. Müzik, özellikle de gençlerde bu alt kültüre ilgi uyandırdıkları araçtır. Tam da sosyal ve ekonomik açıdan mağdur ergenler, durumlarından hoşnutsuz ve sosyalleşmeleri çerçevesinde kendilerine bir yön ararken, çoğu ırkçı, halkı kışkırtıcı, antisemitik ve şiddeti öven şarkılarda, sorunlarını bunların içerisinde bahsedilen düşman imajı üzerine yansıtmak için bir yol görürler. Erişkinlere topluluğa katılmak için bir dürtü doğar, onlara, bir çözüm bulmuşlar gibi görünür."*[345]

> *„Konserler kimlik kazandıran ve iletişimi teşvik eden niteliği nedeniyle Dazlak alt kültürünün asıl mihenktaşını oluşturur. Bunlar özellikle yoğun bir güç ve birlik duygusu sağlamak için uygun araçlardır."*[346]

Benzer değerlendirmeyi Komisyon huzurunda dinlenmiş olan bilirkişiler de dile getirdi. Müzik topluluğunun, aşırı sağcı kesime girmek için araç olarak önemini vurguladılar.[347] Bilirkişi Jürgen L. bunu şu şekilde ifade etti:

---

[345] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 124.
[346] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 301.
[347] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 8, 12 sonraki; van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 37 ve sonraki; benzer şekilde Wolff, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 7.

„Dazlak müziği, bu şekilde ilk defa Dazlaklar ile temas kuran birçok genç için önemli bir çekim merkezini oluşturuyor. Aşırı sağcılığa katılım çok sık olarak aşırı sağcı müzik aracılığı ile gerçekleşiyor, daha sonra aşırı sağcı müzik etkinliklerinin ziyaret edilmesiyle de derinleşiyor."[348]

Bu bağlamda topluluğa, ya kişisel ilişkilerden veya müzik topluluğu ve bununla bağlantılı ilişkiler aracılığıyla *„yavaş yavaş kayılması"*ndan bahsetti:

„Bu böyle değil, bunu tekrar tekrar hep görüyoruz: daha önce bağımsız 40 cilt MEGA (Marx-Engels Tam Baskısı) okumadı. Daha önce Neonazilerde Alfred Rosenberg okumadı ve bu yüzden buraya geliyor. Büyük oranda kişisel ilişkiler üzerinden yürüyor. Arkadaşlar tarafından iletişim kuruluyor. Ve aşırı sağcılıkta uzun zamandır merkezi güdü çok netleşmiştir, kişisel arkadaşlık olmadan da müzik topluluğu, CD'ler, aşırı ilgi görme statüsünün keyfini çıkaran, ilk önce müzik aracılığıyla, daha sonra bu mesajlar iletilir.

Bu ille de, örneğin yabancılarla kötü deneyimi olmuş olan kişinin şimdi aşırı sağcı olması şeklinde de değil. Bu, kişisel ilişkiler üzerinden bir alt kültüre yavaş yavaş kayılmasıdır. Bu sebeple de tedbir almak müthiş önemli, bunun enine boyuna çok oturmaması için, aksine şu konunun net olması için: böyle birşey normal değil, aksine toplum tarafından dışlanan birşey."[349]

Bilirkişi tanık Wolff buna ilişkin şunları belirtti:

„Aşırı sağcı müzik topluluğu doksanlı ve ikibinli yıllarda aşırı sağcı ve sağcı terörist bir ağın kurulması için bir basamak ve temel oluşturmuştu. Örneğin ‚Fest der Völker' (Milletlerin Festivali) gibi konserlerde veya konser benzeri buluşmalarda oluşmuş olan, kullanılan ve kullanmakta olan bağlantılar. İllegalite veya yarı illegalite ‚gerçek Arkadaşlıklar' oluşmasını sağlıyordu ve sağlıyor ve ‚kara günde yardım etmek' birleştiriyordu ve birleştiriyor."[350]

Bilirkişi Prof. Dr. Hafeneger müziğin özellikle gençler ve erişkinler üzerindeki etkisini şöyle ortaya koydu:

„O zaman bunun, biyografinin, sosyalleşmenin, aşırı sağcı topluluğa bağlanma süreçleri için muhtemelen ne anlama gelebileceği tasavvur edilebilir. Bunu kısmen başka çalışmalardan da biliyoruz, örneğin, NS (Nasyonal Sosyalistler) döneminde HJ'de (Hitler Gençliği) yetişmiş olan ve orada, Horst-Wessel şarkısını ve diğer HJ şarkılarını söylemeyi öğrenmiş olan genç insanlardan. Şarkılar yetişkin oldukları yaşamlarında, yaşlıyken sürekli akıllarına geliyor. Şöyle anlattıkları reportaj çalışmaları var: Huzurevinde koridorda yürüdüklerinde hatırlarına geliyor ve birden melodiyi içlerinden mırıldanıyorlar, çünkü bu, kişinin artık hiç peşini bırakmayan duygusal, şarkıya dayanan bir şekillendirme dönemiydi.

Tüm bunlar göz önüne getirildiğinde, müziğin şekillendirme dönemi olarak anlamı, bu, bu tür bir klik topluluğu için çok merkezi bir noktadır. Klik topluluğu, bu daha da derecelendirilebilir, kökleşen ilk klik bağlantılarının meydana geldiği yerde, 12, 13, 14 yaş gruplarının söz konusu olduğu anlamına gelir. Genç insanların bir kısmı 17, 18, 19 yaşında. İki yaş grubunu tanımladık. Ama ben bu ergenliğin ve gençlik çağının başlangıcına ve bu anlamına işaret etmek istiyordum: duygusal, bilişsel, zihinsel. Bunun aslında hafife alınmaması gerekir: bu gençlik kültür topluluğu, bu zihinsel, bilişsel, duygusal şekillenmelerle ve anlamlarla bir klik topluluğu. Bu, 2002 ila 2007/08 zaman ufkunda yoğun olarak araştırdığımız bir bakıştır."[351]

---

[348] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 8.
[349] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 12 sonraki.
[350] Wolff, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 7.
[351] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 7 sonraki.

Emekli Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı, müzik topluluğunun özel önemini genel olarak, ama özellikle de Blood-&-Honour yapısını özel olarak vurguladı:

> *„Aşırı sağcı müzik topluluğu özel bir yere sahipti, hatta çok özel bir yere sahipti, hatta Blood & Honour'un 2000 yılında yasaklandığını ve sonradan kurulan yapıları bulmak ve de sonradan kurulan yapıların etkinliklerini önleme konusunda yoğun çabaların olduğunu çıkarabilirsiniz.*
>
> *Anayasayı Koruma Federal Dairesi için her durumda şunu söyleyebilirim: Benim dönemimde ve hatta daha da önce, yoksa bu yasak hiç mümkün olmazdı, müzik topluluğu, bazıları böyle söylerdi, bu şiddet eylemleri için bir katalizör, çok vurgulu bir anlam, tam da, özellikle tam da, şiddet kullanılma tehlikesi söz konusu olduğunda, başından itibaren çok fazla öncelik verildi ve buna göre katı önlemler alındı, telekomünikasyon denetimi, muhbir kişilerin kullanılması zaten mutlaka. [...]"*[352]

Ayrıca müzik topluluğu, topluluk üyeleri arasında düzenli bilgi alışverişi olanağı veriyor ve böylece topluluğun kaynaşmasını, içsel birliğini sağlıyordu:

> *„Dazlak müziği alt kültürle şekillenmiş, şiddete eğilimli aşırı sağcı toplulukta, özellikle de gençleri topluluğa kazanmak için araç olarak önemli bir role sahiptir. Aşırı ağcı müzik etkinlikleri, buluşma, yakın ilişkiler kurma ve geliştirme olanağı veriyor. Çok sayıda Dazlak müzik grubu tarafından propagandası yapılan nasyonalist, yabancı düşmanı ve antisemitik görüş kalıpları topluluk üyelerinin dağınık aşırı sağcı dünya görüşünü şekillendiriyor ve güçlendiriyor."*[353]

Saldırgan derecede gürültülü müzik etkisini özellikle de grup dinamiği ile ilgili alkol aşırılıkları ile birleştiğinde artırıyordu:

> *„Gençlik kültürü dahilinde anlam ve toplum arayışının yanında, belirli gençler için çekim gücü oluşturarak dazlak hareketine devamlı katılım sağlayan unsur, alt kültürel aşırı sağcı müzik topluluğudur. Bazı dazlak konserlerinde müzik grupları, karşılıklı şiddeti yücelten, insanları aşağılayan metinler atışma yaparlardı. Müzik grupları ve seyirciler halkı kışkırtıcı şarkılar ve anayasaya aykırı hareketlerle birbirlerini karşılıklı olarak ateşliyorlardı (örneğin Hitler selamı yaparak). Saldırgan boyutta sesli müzik ve aşırı alkol suistimali bu tür fırsat ortamlarında, dışta duranlara karşı –hatta bazen kendi aralarında- şiddet eylemlerine dönüşen spontane bir patlayıcı karışım oluşturmaktadır."*[354]

Bilirkişi Jürgen L. de, müziğin saldırganlık ve nefret uyandıran etkisini ve ayrıca siyasi mesajlar için bir iletişim ve iletme aracı olarak görevini tanımladı:

> *„İnsan onurunu hiçe sayan nefret içeren sözleri ile saldırgan müzikleri ve aşırı alkol tüketimi sonucunda kavgacı tavırları karakteristiktir. Büyük şiddet yöneliminin hakim olduğu topluluğun ön planında siyasi faaliyet yoktur aksine örneğin aşırı sağcı müzik etkinliklerinde alt kültürü yaşamak vardır. Birlik beraberlik hissi ortak müzik deneyimi sonucunda doğar, burada müzik siyasi mesajların ulaştırılması aracını meydana getirir. Yani aşırı sağcı müzik etkinlikleri temas kurma ve iletişim yerleridir."*[355]

---

[352] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 107.
[353] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 96.
[354] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 473 sonraki.
[355] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 8; benzer şekilde Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 43 devamı, 53.

Bilirkişi Prof. Dr. Hafeneger, müzik topluluğunun aşırı sağcı topluluğun çevresine ulaşılması için bir araç olduğu görüşünü şöyle açıkladı:

> *„Yani çeşitli büyüklükte hareketli müzik grubu faaliyeti var.*
>
> *Bizim gözlemlediğimiz ve hakkında kısmen rapor yazdığımız şuydu: Kah 50 katılımcı, kah 80, kah 250 katılımcı. Ama kah 500 ve daha fazla katılımcıydı. Yani, müzik ve bu bağlantı kurma girişimleri aracılığıyla ulaşılan çevre söz konusuydu."*[356]

Bilirkişi Jürgen L.'ye göre önemli bir role sahip olduğu belirtilen ideolojik bileşenin yanında, müzik prodüktörleri ve solistleri, müzik işiyle ticari nedenlerle de uğraşıyorlardı.[357]

bb. Müzik Topluluğunun Gelişimi

Komisyon, Hessen'deki aşırı sağcı müzik topluluğunun gelişimini ele aldı. Bununla ilgili özellikle de 2001 ila 2006 yıllarına ait Hessen Eyaletinin ve Federal Devletin Anayasayı Koruma Dairelerinin raporlarını değerlendirdi. Bunların haricinde, Anayasayı Koruma Dairesi raporundan edinilen bilgileri onaylamış olan bilirkişileri, tanıkları sorguladı.

Anayasayı Koruma Federal Dairesi, raporunda, Almanya'da aşırı sağcı müzik topluluğunun 2001 yılındaki durumunu şöyle özetlemektedir:

> *„Dazlak müzik topluluğu ayrıca, aşırı sağcı şiddete eğilimli gençlerden oluşan grupların oluşumunda ve kökleşmesinde önemli bir rol oynuyor. Konserlerin sayısı, özellikle de katılımcı sayısı, bilhassa güvenlik makamlarının aldığı tedbirleri nedeniyle epey gerilemişti. Dazlak örgütü, ‚Blood & Honour Division Deutschland' ve gençlik örgütü ‚White Youth' yasaklandıktan sonra federal çapta, Dazlak topluluğu için benzer oranda etkinlikler düzenleyen başka herhangi bir Dazlak örgütü oluşturulamadı. Dazlak müzik gruplarının sayısı değişmezken satış sayısı düşmeye devam etmiştir. Ayrıca federal çapta aktif Dazlak CD'si satanların sayısı da geriledi, ama onun yerine küçük çapta satıcılar şeklinde tek tek kişiler vardı.[...]"*[358]

2003 yılı raporu esas itibariyle aynı bulguya varıyor; yalnızca konserlerin sayısı federal çapta biraz yükselmişti:

> *„Dazlak müziği önceden olduğu gibi birçok genç için çekicidir. Bunlar aracılığıyla bu gençler aşırı sağcı topluluklarla iletişim sağlıyorlar. Dazlak müzik topluluğu ayrıca, aşırı sağcı şiddete eğilimli gençlerden oluşan grupların oluşumunda ve kökleşmesinde önemli bir göreve sahip. Alt kültürle şekillenmiş Dazlak topluluğu ayrıca özellikle de müzik etkinlikleri ile çok aktif durumdadır. Konserlerin sayısı 2003 yılında biraz artış gösterdi; Dazlak müzik gruplarının sayısı ve satışlar neredeyse aynı kaldı. [...]"*[359]

---

[356] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 10.
[357] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 14.
[358] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 298 sonraki.
[359] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 114.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporuna göre 2004 yılında sekiz konser veya „Balladeabenden" (Balat şarkılarının söylendiği akşam etkinlikleri) ile aşırı sağcı müzik etkinliklerinde önceki yıla göre büyük artış olduğu kaydedilmiştir. Ayrıca Anayasayı Koruma Dairesi, aşırı sağcı Dazlak ve Neonazi topluluklarının gençlere „Projekt Schulhof" (Okul Bahçesi Projesi) adı verilen CD dağıtma faaliyetleri aracılığıyla yeni üyeler kazanmaya çalıştığını kaydetmiştir:

> *„Dazlak topluluğunun merkezinde en çok müzik yer alıyordu. ‚Projekt Schulhof' çerçevesinde Dazlaklar ve Neonaziler, erişkinlere, aşırı sağcı topluluğa yaklaştırmak amacıyla gençler için sakıncalı olan şarkılar içeren CD'ler dağıtmak istiyorlardı. Güvenlik makamlarının tedbirleri nedeniyle aşırı sağcılar şimdiye kadar bu projeyi gerçekleştirememişti. Hessen'deki topluluğun merkez noktasını Berserker Kirtorf Arkadaşlığı ve Rhein-Main Hür Nasyonalistler oluşturuyordu. Kirtorf'da (Vogelbergkreis) kamunun bilinçlendirilmesi ve güvenlik güçleri ve polisin dirayetli müdahalesi, başka etkinliklerin yapılamamasını sağlamıştı. Hessen'de toplam sekiz Dazlak konseri veya Balladeabende yapılmıştı (2003: iki)."*[360]

> *„Eyalet çapında aşırı sağcı müzik etkinliklerinin sayısı 119'dan (2003) 137'ye çıkmıştı; Hessen'de etkinlikler ikiden (2003) sekize çıkmıştı. Yapılması planlanan üç konser yapılmamıştı."*[361]

Hem müzik etkinliklerinin artması hem de „Projekt Schulhof" (Okul Bahçesi Projesi) Anayasayı Koruma Federal Dairesi raporuna göre aynı yılda Almanya genelinde gerçekleşen olgulardır:

> *„Dazlak müziği önceden olduğu gibi birçok genç için çekicidir. Bunlar aracılığıyla bu gençler aşırı sağcı topluluklarla iletişim sağlıyorlar. Dazlak müzik topluluğu böylece, aşırı sağcı şiddete eğilimli gençlerden oluşan grupların oluşumunda ve kökleşmesinde önemli bir göreve sahip. Aşırı sağcıların ‚Projekt Schulhof' adını verdikleri, aşırı sağcı içerikli CD'lerin federal çapta planlanan dağıtımı yoluyla topluluk, gençleri kazanmak istiyordu. Alt kültürle şekillenmiş Dazlak topluluğu ayrıca özellikle de müzik etkinlikleri ile çok aktif durumdadır. Konserlerin sayısı 2004 yılında belirgin olarak artış gösterdi. Dazlak müzik gruplarının sayısı da satışlar ve aşırı sağcı fanzinler gibi artış gösterdi.*
>
> *Dazlaklar aşırı sağcı partiler aracılığıyla bir örgütsel bağlanmayı reddeder şekilde karşısında durmaktadır. Bununla beraber çok sayıda Dazlak NPD'nin büyük etkinliklerine katılmıştır [...]."*[362]

Hessen'de ya CD satışı üzerinden veya çıktıkları konserler üzerinden aktif olan Dazlak müzik grupları olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi şunları saymaktadır:

> *„Hauptkampflinie (HKL) üç ses taşıyıcısını yayınlamıştı. 2003'de sahneye çıkma duyuruları bulunmuyor. 2002'den beri düzenli sahneye çıkan Gegenschlag, çok az çalmıştır. Sebebi, önceki yıldan beri yürürlükte olan, CD'lerin ‚Die deutsche Jugend schlägt zurück', muhtemelen ceza hukuku açısından önemli sayılan metinleri yüzünden yürütülen soruşturma olabilir. Rachezug bir kez Kirtorf'da sahneye çıktı. İlkbahar'dan beri toplulukta ‚Geheime Reichssache' CD'si Kommando Freisler tarafından yayılmaktadır. Aşırı sağcı bir satıcının Danimarka'da Dazlaklar'a ait ürünlerin bir teklif listesinde ses taşıyıcısı ‚erstklassiges Debüt von den Jungs aus Hessen' adını taşımaktadır. İnternetteki aşırı sağcı müzik forumlarının üyeleri de Kommando Freisler'in Hessen'den geldiğini tahmin ediyorlar."*[363]

---

[360] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 109.
[361] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 124.
[362] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 75 sonraki.
[363] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 128.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 yılı raporu federal çapta Dazlak konserlerinde belirgin bir artış tespit ederken, Hessen'de yalnızca bir artışla toplam dokuz konser kaydetmiştir:

> *„Almanya'da Dazlak konserlerinin sayısı 137'den (2004) 200'ün üstüne çıkmıştı. Hessen'de dokuz konser ile (2004: sekiz) sadece biraz artış vardı. Konserler önceden de olduğu gibi topluluğun kimlik kazandıran ve iletişimi teşvik eden merkez noktasıydı. Ancak bu tür etkinlikler için bir Dazlağın Kirtorf'daki (Vogelsbergkreis) makamların aldığı tedbirler nedeniyle artık yoktu. [...]"*[364]

> *„Almanya'daki Dazlak konserlerinin sayısı 137'den (2004) 193'e çıkmıştı. Bu artış müziğin yıllardır giderek önem kazandığını ve buradan aşırı sağcı topluluk ve çevresi üzerinde bıraktığı etkiyi gösteriyor. Dokuz konser ile Hessen'deki sayı biraz artmıştır (2004: sekiz); yapılması planlanan iki etkinliği makamlar önlemişti."*[365]

Konser sayısının federal çapta artışı yanında Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2005 yılı raporu, 2004 yılında dağıtma faaliyeti önlenebilmişken, „Projekt Schulhof"un (Okul Bahçesi Projesi) yeniden basıldığını tespit etmişti:

> *„2003 yılı sonundan beri ‚Projekt Schulhof' adı altında bir CD'nin ücretsiz dağıtılmasına yönelik yapılması planlanan faaliyet, özellikle de aşırı sağcı topluluğa üye olmayan gençlere yönelikti. Güvenlik güçleri 2004 yılında ses taşıyıcısının dağıtılmasını önleyebildikten sonra, şimdi de neonazi topluluk, Ağustos başından beri ‚Schulhof' CD'sinin kopyalarını birkaç federal eyalette dağıtmayı başardı. Alt kültürle şekillenmiş Dazlak topluluğu ayrıca Müzik etkinlikleri ile aktif olmaya devam ediyor. Konserlerin sayısı 2005 yılında artmaya devam etti. Dazlak müzik gruplarının sayısı satışların sayısına da benzer şekilde artmıştır."*[366]

2006 yılında Dazlak topluluğunda düzenlenen konserlerin sayısı tekrar belirgin şekilde düşmüştü. Hessen'de o yıl makamlar tarafından takip edilme baskısı nedeniyle yapılması planlanan konserlerin sadece ikisi yapıldığı halde, sayı federal çapta yine de artış kaydetmişti:

> *„Almanya'daki Dazlak konserlerinin sayısı 163'e düşmüştü ama hala belirgin olarak önceki yılların üstünde bulunuyor. Hessen'de yapılması planlanan yedi konserden sadece ikisi yapılmıştır, diğerleri önlenebilmişti veya yasaklanabilmişti. Konserlerde bu ortaya çıkışlarla Hessen düşük seviyede bulunuyor. Federal çapta 153 (2005: 142) Dazlak müzik grubu bulunuyordu. Hessen'de müzik gruplarının sayısı sekiz sayısı ile aynı kaldı, burada aşağı yukarı üçte biri birkaç yıldan beri aktif durumdadır. Esas olarak Dazlak müzik gruplarındaki istikrarsızlık çok fazla; çoğu müzik grubu kısa sürede dağılıyor ve üyeleri yeni oluşumlar kuruyor."*[367]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2006 yılı raporu ayrıca aşırı sağcı müzik topluluğunun, müziğin topluluğa katılacak olan potansiyel üyeler üzerindeki etkisinin artışı konusunda kaygılandıracak şekilde çeşitlendiğini kaydetmişi:

> *„Değişmeden birçok genç için önemli bir çekim merkezi olan aşırı sağcı müzikte bir dönüşüm kendini hissettiriyor. Şimdiye kadar şekillendirici olan. Hardrock veya ağır metal müziğin sert, ama yine de melodili ritimlerini siyasi içeriklerle birleştiren müzik stili gitgide Hardcore ve Hatecore veya Black Metal gibi Rock müziğin başka çalınış biçimleri ile takviye oluyor. Ama bu arada, sadece şarkı sözü yazarları*

---

[364] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 278.
[365] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 301.
[366] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 270.
[367] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 422.

tarafından değil müzik grupları tarafından da yayınlanan Balat şeklinde parçalar da rağbet görüyor. Stil tarzlarının çokluğu müziğin, aşırı sağcı şiddete eğilimli gençlerden meydana gelen grupların oluşturulmasındaki ve kökleştirlimesindeki önemini arttırıyor. Çeşitliliğin geniş olması nedeniyle aşırı sağcılık fikriyle ilk temas böylece daha fazla mümkün oluyor. Ama sadece Dazlak topluluğu değil, NPD ve neonazi Arkadaşlıklar da 2006'da gençlerin ve genç yetişkinlerin takviyesi ve harekete geçirilmesi için müziğin reklam etkisine daha fazla önem veriyorlar, burada bu hem gençlere ücretsiz C'D dağıtım eylemleri hem de aşırı sağcı müzik gruplarının ve şarkı sözü yazarlarının büyük etkinliklerin programına devamlı bağlı olmaları sayesinde gerçekleşiyordu.

Aşırı sağcı müzikli etkinlikler 2006 yılında dağınık gelişti. Aşırı sağcı konserleri ve şarkı söylenen akşamların sayısı az veya çok düşerken, aşırı sağcı müzisyenlerin diğer aşırı sağcı etkinliklere çıkmasında büyük oranda bir artış kaydediliyordu. 2006 yılında önceki yıla göre daha fazla müzik grubu ve satışlar vardı. Şarkı sözü yazarlarının sayısı aynı kalmıştı."[368]

Bilirkişiler, Komisyona incelenen dönemdeki önemli aşırı sağcı müzik grupları hakkında bir özet sundular. Buna göre o zamanki Kuzey Hessen müzik topluluğu, özellikle „Hauptkampflinie (HKL)", „Agitator", „Violent Solution", „Kommando Freisler" müzik grupları ve Dortmund sağcı Rock müzik grubu „Oidoxie" aktifti.[369]

- 1996 yılında kurulmuş olan müzik grubu „Hauptkampflinie" 2009 yılına kadar bir süre federal çaptaki en ünlü sağcı Rock müzik grubundan biriydi. Ayrıca NPD'de „Blood & Honour" konserlerinde ve Dortmund'dan müzik grubu „Oidoxie" yanında Dortmund'da 2000 katılımcının geldiği büyük bir neonazi konserine çıkmıştı. Üç ila dört kişiden oluşuyordu, aralarından 2'si Hessen'liydi.[370] İkisinden biri komisyonda ifadesi alınan tanıklardan Oliver P. idi.
- 2004 yılında kurulmuş olan müzik grubu „Agitator" gerçi daha çok Güney Aşağı Saksyonya'da mukimdi, ancak „Hauptkampflinie" müzik grubu ile personel çakışması oluyordu. „Hauptkampflinie"nin iki üyesi birlikte „Agitator" grubunda çalıyorlardı.[371]
- İlk önce „Hasskommando" adı altında çıkan „Violent Solution" müzik grubu, „Hauptkampflinie" müzik grubunun çevresinde yer alıyordu. Bu gruba „Blood & Honour Kuzey Hessen"nin seksiyon başkanı Uwe A. da üyeydi.[372]
- „Üçüncü Reich"'da siyasi ceza davalarına bakan Yargıtay başkanı Roland F.'nin adı verilmiş olan Hessen müzik grubu „Kommando Freisler", kınanacak türde metinlerle, nasyonal sosyalizm hakkında açık savunularla ve Holocaust övünmeleriyle göze çarpıyordu.[373]
- Dortmund sağcı Rock müzik grubu „Oidoxie" 1995'den beri vardı ve 2005 yılında, -burada Hessen bağlantısı ortaya çıkıyor- „Agitator" müzik grubuyla ortak bir CD kaydı yaptırmışlardı. Bu müzik

---

[368] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 391 sonraki.
[369] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 44 sonraki.
„Gegenschlag" grubu ile ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. a.
[370] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/05/2000 tarihli telegrafı, Cilt 801, s. 181 sonraki; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/05/1998 tarihli açıklaması, Cilt 801, s. 370.
[371] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 23/03/2004 tarihli açıklaması, Cilt 998, s. 152.
[372] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 21/05/2001 tarihli açıklaması, Cilt 1085, s. 126.
[373] Soruşturmalarla ilgili bakınız Cilt 801, s. 417 devamı.

grubu Hessen'de birçok kez çıkmıştı, bu şekilde örneğin Ekim 2006'da „Bandidos"larda bir konser denemesinde çıkmıştı. Muhtemelen, Mart 2006 [374] ve 2007'de de Kassel'den Neonazi Stanley R.'nin doğum günü vesilesiyle düzenlediği konserler vemişti.[375]

e. Aşırı Sağcı Cezai Suçlar ve Ayrıca Terörist Cezai Suçlar Üzerine Bilgiler

aa. Genel Bakış

Hessen'de aşırı sağcılık kapsamında tespit edilmiş olan siyasi motifli cezai suçların sayısı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2001 ila 2006 yılı raporlarında yıllık 514 ila 800 arasında dalgalanıyordu. Bu suçların 24 ila 33'ü kişilere karşı işlenen şiddet içeren cezai suçlardı. Ayrıca yabancı düşmanı veya antisemitik, mala zarar verme, propaganda araçlarını yayma, anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma ve halkı kışkırtma gibi diğer suçlar söz konusuydu.

Federal bölgede, doğrudan Hessen'le bağlantısı olmayan birçok aşırı sağcı cezai suça Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporlarında özel olarak değinilmektedir:

- Ağustos 2001'de Polis, Kuzey Ren Vestfalya, Linien'de, bir mülteci yurduna karşı patlayıcı madde saldırısı hazırlayan 19 yaşında birini tutukladı.
- 2005 yılında Münih bölgesinde faal olan, Neonazi Martin Wiese etrafındaki „Kameradschaft Süd"e karşı, 2003 yılında bir yahudi toplum merkezine planlanan patlayıcı madde saldırıları nedeniyle açılan soruşturmalardan sonra, birden fazla sorumlu, ceza hukuku kapsamında birkaç yılı bulan hapis cezalarına mahkum olmuştu.
- Aynı yıl Brandenburg'da faal olan „Freikorps Havelland"'ın üyelerine karşı, yabancı büfe işletenlere saldırılar nedeniyle birkaç yılı bulan hapis cezalarına çarptırılmıştı.
- Ayrıca internette, mesela 2004 yılında yeni yerleştirilmiş Britanya web sayfası „combat18.org"un Almanca forum sayfasında tek tük şiddet çağrıları dikkat çekmişti. Ancak bu tür muhtemel somut terörist faaliyetlere ilişkin çağrılarda bir artış görülmedi.
- Anayasayı Koruma Dairesi, 2001 ila 2006 tarih aralığında aşırı sağcıların terörist eylemlerine bunların dışında ipuçları tespit etmemiştir.

Ayrıntılı olarak:

---

[374] Tanık Michel F. 2006 başlarında Kassel'de Bandidos MC'ların kulüp evindeki konserinden söz etti, orada düzenleyici olduğu, ancak „Oidoxie" grubunun da çıkıp çıkmadığını hatırlamadığını belirtti, Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 153, 179 sonraki.
[375] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 44 sonraki.

bb. 2001 ve 2006 Yılları Arasında Kayıtlı Topluluğa Ait Cezai Suçlar

2001 yılında aylık karşılaştırmada federal çapta aşırı sağcı şiddet eylemlerinde bir gerileme kaydedilmişti. Ayrıca şiddet yanlısı görüşlerin sayısı da, ABD'de 11 Eylül 2001'deki terör saldırılarından sonra hava aniden değişene kadar ilk önce gerilemişti. Buradan gerçekten de sağcı terörist yapıların oluşup oluşmadığı tespit edilmemişti. Ayrıntılı olarak Anayasayı Koruma Federal Dairesi şunu ifade ediyordu:

> *„Aşırı sağcı şiddet olaylarının sayısı 2001 aylık karşılaştırmasında geriledi. Toplam aşırı sağcı kişilerin potansiyeli gerilediği halde şiddete eğilimli ve neonazi çeşitliliğinde bir artış kaydedilmişti [...].*
>
> *90'lı yıllardan başlayarak şiddete eğilimli aşırı sağcıların kaydadeğer artışları devam ediyordu. Özellikle de alt kültürle şekillenen Dazlak topluluğu gençlerden ilgi görmeye devam ediyordu. Aşırı sağcı Dazlakların ve diğer şiddete eğilimli aşırı sağcı kişilerin potansiyelinin neredeyse yarısı Doğu Alman eyaletlerine yoğunlaşıyorlar.*
>
> *Sonbahara kadar aşırı sağcıların şiddet yanlısı görüşleri belirgin olarak geriye gitmiştir, önceki yılın aksine silah ve patlayıcı madde sayısında da kaydadeğer bir sayı bulunamamıştı. Ancak 11 Eylül'de ABD'deki terör saldırıları birçok Alman aşırı sağcılarda, ‚şevk' uyandırmıştı. Hatta az sayıda Neonaziler ve Dazlaklar, İslamcılarla dayanışma yapılmasını destekliyordu veya Almanya'daki Amerikan ve Yahudi kuruluşlarına karşı saldırılar yapma fikrini telaffuz ediyorlardı. [...]. Ama buradan sağcı terörist yapıların oluştuğuna dair ipuçları çıkmamıştır [...]."*[376]

Olası sağcı terörist yapılara ilişkin olarak Anayasayı Koruma Dairesi raporu ayrıca şunları ortaya koymaktadır:

> *„Aşırı sağcı kesimde hareket yeteneği olan yapılar ve hedefe yönelik silahlı bir mücadele konsepti yoktu. Bununla beraber tek tek grupların veya en küçük grupların ağır saldırıya teşebbüs etme tehlikesi devam ediyor. Böylece polis Ağustos'ta Lienen'e (Kuzey Ren Vestfalya) bir mülteci yurduna karşı patlayıcı madde saldırısı hazırlayan bir genci tutukladı .[dipnot] Ancak silahların veya patlayıcı maddenin kullanılacağı başkaca planlar bilinmiyordu ve aşırı sağcılarda çok az bu tür nesneler emniyete alınmıştı. Bu tek başına, tek tek aktivistlere ve en küçük gruplara karşı 2000 yılında alınan başarılı yürütme tedbirlerine bağlanamaz. Böylece tekil kişilerin başka planlarını bozma başarısı gösterilmedi; daha çok güvenlik güçlerinin müdahaleleri de, şiddete eğilimli aşırı sağcıları yüksek oranda ortaya çıkma riskini belli etmeleri suretiyle büyük oranda caydırıcı bir etki sağladı."*[377]

Bu kesimde şiddet tartışmasına ilişkin olarak raporda şunlar tespit edilmektedir:

> *„Kesimdeki şiddet tartışması 2001 yılında ilk önce belirgin olarak geriledi. Ancak tek tek oylar siyasi hedeflerin gerçekleştirilmesi için araç olarak şiddeti kullanmaya devam etmeyi destekliyordu. Bu şekilde bir neonazi anasayfasında cinayet sebebiyle ömürboyu hapis cezasına çarptırılmış olan Neonazi Kai DIESNER ile bir röportaj yayınlandı. Amerikalı aşırı sağcı William PIERCE'in aşırı sağcıların Washington, New York ve İsrail şehirlerine saldırıları içeren bir ırk savaşı hakkındaki ütopik romanına,The Turner Diaries' (Turner Günlükleri) atıf yapılması suretiyle DIESNER'den yorum yapılmaksızın alıntı yapılır:*
>
> *‚Herkes, Dünyanın dışarıda gerçekte nasıl olduğunu öğrenmeli. O neticede sadece bizim davamız için karar verebilir. ‚Turner Günlükleri' önemli olan herşeyi söylüyor ve gösteriyor. Gelin onları gerçekleştirelim'*
> *(Anasayfa ‚Freie Nationalisten (Hür Nasyonalistler) – Ruhr Nasyonal Direnişi' İlkbahar 2001)*

[376] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 298.
[377] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 317.

Şiddetin desteklenmesi ile ilgili başka bir örneği Neonazi Michael KRICK vermişti:

‚Sisteme ve boyunduruğu altındakilere bulduğunuz yerde saldırın. Bizim ırkımıza karşı hareket eden ve onu yok etmeye çalışanları da. Devlet kirliliği, devlet avukatlarının, hakimlerin isimleri, adresleri ve aileleri. Hayalgücünüze sınır konulumuyor. Örnek olarak buna ilişkin Baskl ETA yarayabilir. (...) Merhamet göstermeyin, pişmanlık duymayın. Beyaz ari direniş yaşıyor. Lidersiz direniş örneğine göre hücreler oluşturun. Nasyonal devrimci hücreleri destekleyin. Zafer ya da Walhalla!'
(ZDF kanalı, ‚Frontal 21', 15 Mayıs)"[378]

Federal çapta 2001 yılında, aşırı sağcı cezai suçların sayısına ilişkin gözlemlenen düşüş eğilimi, 2002 yılında Hessen'de giderek devam etmiştir:

„Aşırı sağcı cezai suçlar alanında 514 suç (2001:712) ile önceki yıla göre yaklaşık %28 civarında belirgin bir gerilime kaydediliyordu. 121 cezai suç (2001:118) yabancı düşmanlığı alanına düşüyordu, 107 (2001:10) antisemitizm alanına ve 310 (2001:473) propaganda suçları alanına (Anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma). Bunların haricinde polis 144 halkı kışkırtma olayı tespit ediyor. Politik motifli aşırı sağcı şiddet suçları 2001 yılında rapor tarihinde 33'ten 24'e geriliyor (bunların arasında 21 yaralama vardır)."[379]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2003 yılı için de, her ne kadar „leaderless resistance" („lidersiz direniş") adı verilen konsept bazı aşırı sağcılarda, tekil kişiler veya en küçük gruplar en ağır cezai eylemleri işlemeleri için tahrik edilebilecek denli hayranlık uyandırdıysa da, aşırı sağcı kesim için genel olarak terörist faaliyetlere düşük bir ilgi olduğunu rapor etmişti. Anayasayı Koruma Dairesi raporunda bununla ilgili şunları ifade edilmektedir:

„„Almanyada'ki aşırı sağcı kesim, terörist stratejilere çok açık olmadığını gösterdi. Aşırı sağcı kesim içerisinde yoğun olarak yürütülen bir şiddet tartışması olduğu tespiti yoktu. Sadece bazı görüşler şiddetin sistemli kullanılmasından yanaydı. Terörist yapıların oluşmasını destekleyebilecek bir hava yoktu. Bununla beraber daha önce de olduğu gibi ‚leaderless resistance' konsepti aşırı sağcılarda belli bir hayranlık uyandırıyor. Daha büyük bir hareketin bir parçası olarak ‚sisteme karşı ortak büyük bir savaş' yürütme düşüncesi, bazı aşırı sağcı tekil kişilerde veya en küçük gruplarda en ağır cezai suçları işlemek için alevlendirebilir."[380]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi, raporunda Hessen dışındaki Neonazi ve Dazlak grubu „Kameradschaft Süd" üyelerine karşı terörist bir dernek kurulması nedeniyle başlatılan soruşturmayı anlatmaktadır:

„Terörist bir örgütün kurulması şüphesiyle Federal Başsavcı Neonazilerden ve Dazlaklardan oluşan ‚Kameradschaft Süd'[...]'e karşı soruşturma başlattı ve 28 Nisan 2004 tarihinde grubun beş üyesi hakkında dava açtı. Bu Arkadaşlık'ın çekirdek grubu ilk önce Münih'deki Yahudi toplum merkezi için temel atılmasını bir patlayıcı madde saldırısı ile önlemek istedi ve daha sonra Münih'de başka saldırı hedeflerini açıkladı. Başka aşırı sağcıların terörist amaçlarına ilişkin ipuçları 2003 yılında mevcut değildi, ancak güvenlik güçleri tekrar silahlara ve patlayıcı maddelere el koyuyordu. Aşırı sağcı kesim açığa çıkmış

[378] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 318.
[379] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 456 sonraki.
[380] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 132.

saldırı planları çoğunlukla reddederek tepki verdiyse de, tek tek, internette yayılan ‚sisteme karşı bir savaş'konseptleri kuşkusuz en ağır cezai suçlara ilişkin önleme eşiğini düşürebilir [...]."[381]

Devamında şunlar belirtilmektedir:

„Federal Başsavcı öncelikle yıllardır bir terörist örgüt kurulması şüphesiyle bir aşırı sağcı grubun birçok üyesine karşı dava açmıştır. Grubun diğer üyelerine karşı davalar hazırlık aşamasındadır. Neonazi Münih'deki ‚Kameradschaft Süd'ün elebaşısı Martin WIESE etrafındaki kişilerin eylemleri. Ağustos ve Eylül'de yapılan aramalarda polis ayrıca 1,2 kg TNT, bir el bombası, birden fazla uzun ve kısa namlulu silaha ve ayrıca cephaneye el koydu. Soruşturmaların o tarihteki durumana göre WIESE Sonbahar 2002 itibariyle „Kameradschaft Süd' içerisinde dar özel takipçilerden, sıkı örgütlü korumalı bir önderlik çemberi kurmuştu. İçte ‚Koruma Grubu' (SG) olarak adlandırılan bu örgüt haftalık paramiliter eğitimlerde ilerideki askeri operasyonlara hazırlanıyordu. Hedefi şimdiyeki kadarki soruşturma durumuna göre şiddet saldırıları yardımıyla özgürlükçü demokratik anayasal düzeni ortadan kadırmaktı. 2003 ilkbaharında grup, 9 Kasım'da sinagok için atılacak temeli, Yahudi toplum merkezini ve Münih'deki Yahudi müzesini bir patlayıcı madde saldırısı ile engellemeye niyetlenmişti. Bunun için WIESE ilişkileri üzerinden Brandenburg ve Mecklenburg-Vorpommern Militaria topluluğuna girerek silah ve patlayıcı madde edindi. Grup, başka meselelerden dolayı polisin soruşturmaları nedeniyle amaçlarının ortaya çıkmasından çekindikleri için başlangıçtaki bu planlardan uzaklaşmıştı. Bunun üzerine Münih şehir merkezindeki başka saldırı hedefleri düşünüldü. WIESE'nin ve diğerlerinin tutuklanması nedeniyle planlar somuta geçirilemedi. WIESE'nin özellikle de Bavyera'da, saldırı düşüncesiyle ilgisi olmayan başka aşırı sağcı gruplarla, ilişkisi vardı."[382]

Başka terörist faaliyetleri ilişkin ipuçları tespit edilmemiştir:

„Başka aşırı sağcıların terörist faaliyetlerine ilişkin ipuçları 2003 yılında yoktu. Özellikle de ‚Combat 18' gruplarının Almanya'daki [dipnot] [...]terörist faaliyetlerine ilişkin ipuçları yoktu."[383]

İngiltere kökenli olan ve Almanya'da Anayasayı Koruma Dairesi tarafından izlenen „Combat 18" adındaki grubu Anayasayı Koruma Federal Dairesi, 2003 yılı raporunda aşağıdaki gibi tanımlıyor:

„İngiltere'de tanınmış olan bu örgüt adında aşırı sağcılar yazılarda ve internette, ‚beyaz ırk için tehlike' olarak görülen veya Nasyonal Sosyalizm'e muhalefet olan herkese karşı gizli (terörist) mücadelenin propagandasını yapıyorlar. Mücadele tek savaşçılar tarafından (‚lone wolves') veya lidersiz bir direniş biçiminde yürütülecekti. (‚leaderless resistance') [Fn.][384] *Almanya'da gruplar veya tekil kişiler yıllardır, kendi tehlikelerini vurgulamak amacıyla C18 sembolünü kullanıyorlar. 2003 yılının ortalarında tanınan Neonazi dergisi ‚Totenkopf' daha önceki baskıları gibi, silahlanmış hücrelerin C18 modeline göre oluşturulmasını istiyordu.*

Flensburg savcılığı, kendilerine ‚C18-Pinneberg' adını veren Neonazi topluluğunun üyelerine karşı bir suç örgütünü kurmaları şüphesi nedeniyle soruşturma açmıştı. Bunlar bölge ticaretini aşırı sağcı ses kayıt cihazlarıyla kontrol etmeye ve rakipleri yıldırmaya çalışıyorlardı. Aramalarda grubun elebaşısının üzerinde bir ateşli silah emniyete alındı. Grubun terörist saldırılar yapma niyetinde olduğunda dair bilgiler yoktu.

---

[381] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 113.
[382] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 129 sonraki.
[383] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 129 sonraki.
[384] Dipnot aşağıdaki tam metni içermektedir:

„‚leaderless resistance' (lidersiz direniş) ibaresi altında 90'lı yılların başında ABD'li aşırı sağcı Louis BEAM tarafından formüle edilen, yalnızca ideolojik temelleri ortak olan, ne tek bir yönetime tabi olan, ne de kendi aralarında örgütsel olarak bağlanmış veya ağ kurmuş olması gerekmeyen, gizli direniş hücrelerinin muhtemelen şiddet suçu eylemlerine dayanan bir strateji anlaşılmalıdır."

Gerçi ‚Stormer – Almanca Baskısı ' gibi ilgili yayınlar C18 sembolü altında terörizm eşiğinin daha altındaki faaliyetlerin de propagandası yapılıyordu. Böylece bir yandan dışarı doğru bir baskı kulisi kurulacaktı, öte yandan faaliyetteki gruplar eylemleri ile önem kazanacaktı. Bir aktivistler yarışması'nda, ‚Stormer' örneğin, C18 çıkartmalarını sinagoglara ve heykellere yapıştırarak dağıtma çağrısı yapıyordu. Bazı cezai suçlar, bu tür konseptlerin gerçekleştirilebileceğine işaret ediyor."[385]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi aşırı sağcı topluluk üyelerinin silaha ve patlayıcı maddeye ilgisinde soyut bir tehlike gördü:

„Topluluk üyelerinin silah sahibi olması soyut bir tehlike anlamına gelir. Birçok aşırı sağcı, silaha ve patlayıcı maddeye büyük ilgi gösterirler ve bu nedenle, bomba yapımı dahil, uygun nesne ve bilgi edinmeye çalışırlar. Şüphelilerde sürekli bu tür malzemeler emniyete alınabilmektedir:

Böylece polis Temmuz sonunda şüpheli bir aşırı sağcının Bavyera Grünwald'daki evini ve ayrıca Münih'deki işyerini aramıştı. Çeşitli silahlar yanında fünye takılmış boru bombaları, cephane ve bomba yapımında kullanılan kimyasallar bulunmuştur. Şüphelile karşı tutuklama emri çıkmıştı.

Kasım sonunda Thüringen Ohrdruf'daki ev aramasında da polis 19 yaşındaki bir zanlının evinde patlayıcı maddeli özel bir kimya laboratuarı tespit etmişti."[386]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı raporunda önceki yıla göre Hessen'deki aşırı sağcı cezai suçlarda genel olarak orta derecede bir artış kayda geçirmiştir, ancak siyasi motifli şiddet suçları gerilemiştir. Hessen'deki aşırı sağcıların cezai suçlarında ağırlık propaganda suçları denilen suçlardaydı:

„Aşırı sağcı cezai suçlar sahasında 598 suç ile önceki yıla göre (2003: 563) yaklaşık yüzde altı civarı bir artış kayda geçirilmişti. Bu oran özellikle diğer cezai suçlar (mala zara verme, propaganda araçlarını yayma,anayasaya aykırı örgütlerin sembolünü kullanma ve halkı kışkırtma) alanındaki cezai suçların artışından kaynaklanıyordu. Siyasi motifli şiddet suçlarının sayısı 2003 yılında 29'dan 25'e düşmüştür."[387]

„Polis 598 cezai suçu (2003: 563) aşırı sağcı olarak değerlendiriyordu. Bunlardan 126'sı (2003: 126) yabancı düşmanlığı alanına, 94 (2003: 99) antisemitizim alanına ve 393 (2003: 338) propaganda suçları alanına düşüyordu (Anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma).Ayrıca polis 138 (2003: 99) halkı kışkırtma olayı tespit ediyor. Politik motifli aşırı sağcı şiddet sucları 2003 yılında 29'dan 25'e gerilemişti (bunların arasında 18 yaralama vardır). Böylece 2002'de geçici olarak en alt seviyeye gelindikten sonra, genel olarak cezai suçlarda ikinci yılda ard arda artış gözlemlenmiştir.

Hessen'deki aşırı sağcı cezai suçlar ağırlıklı olarak propaganda suçlarıydı. Genelde, Nasyonal Sosyalizm'i yüceltmek amacıyla işlenir. Burada çoğunlukla anayasaya aykırı örgütlerin sembolleri (SS-sembolleri, gamalı haçlar) boyanıyordu veya ilgili (Neo)nasyonal Sosyalist semboller ve içerikler (‚Hitler Selamı', Şarkılar, Hitler Resimleri) söz ve yazı halinde yayılıyordu."[388]

„Kameradschaft Süd" grubunun üyelerine karşı, bir terörist örgüt kurma nedeniyle açılan ceza davası 2004 yılında devam etmiştir. Ayrıca, Türklerin ve Asyalıların dükkanlarını kundakladığı söylenen bir

[385] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 130.
[386] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 131 sonraki.
[387] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 110.
[388] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 140.

gruba karşı bir ceza davası açılmıştı. Bunların haricinde Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin raporuna göre aşırı sağcı eylemlere ilişkin ipuçları bilinmemektedir:

> *„Bavyera En Üst Eyalet Mahkemesi önünde 2004 yılında Neonazilerden ve Dazlaklardan oluşan ‚Kameradschaft Süd'[...]'ün elebaşısı etrafındaki çevreye karşı aşırı sağcı terörist bir örgüte üyelik veya destek olmak nedeniyle iki dava görülüyordu. Bu Arkadaşlık'ın çekirdek grubu şimdiye kadarki soruşturma durumuna göre silah ve patlayıcı madde sağlamıştı ve en azından kısmen, 9 Kasım 2003'de Münih'deki Yahudi toplum merkezi üzerine patlayıcı madde saldırısı gerçekleştirmeyi düşünmüştü. Başka bir olayda Brandenburg Eyalet Yüksek Mahkemesi terörist bir örgüt kurulması şüphesi nedeniyle oniki kişiye karşı dava açmıştı. Davalılar, ‚Freikorps' veya ‚Freikorps Havelland' adı altında Türklere ve Asyalılara ait dükkanlara karşı kundaklama yapmayla suçlanmışlardı. [dipnot]*
>
> *Başka aşırı sağcıların terörist niyetlerine ilişkin ipuçları 2004'de yoktu, ancak güvenlik güçleri tekrar silah ve patlayıcı madde emniyete almıştı. Aşırı sağcı internet forumlarında bunun yanında artan sayıda şiddete çağrılar oluyor. Siyasi hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin terörist şiddet eylemleri, aşırı sağcıların çoğu taktik nedenlerden dolayı bu dönemde geri çeviriyorlar [...]."*[389]

2004 yılında da Anayasayı Koruma Federal Dairesi aşırı sağcı kesimin silah ve patlayıcı maddeye ilgisinde çok büyük soyut tehlike potansiyeli görmüştü:

> *„Kesimde silah bulundurulması önceki gibi büyük tehlike potansiyeli oluşturuyor. Gerçi bunun için en azından motivasyon çoğunlukla silahlara olan genel ilgi düzeyindeydi, yine de aşırı sağcıların silahları ve patlayıcı maddeleri spontane olarak en ağır cezai suçlarda kullanma tehlikesi bulunmaktaır. Böylece sene başında Dazlak gruplarının üyelerine karşı soruşturmalar kapsamında patlayıcı madde ve silahlar bulundu [...].*
>
> *Ayrıca başka iki olayda polis memurları bu tür nesneleri emniyete alabilmiştir:*
>
> - *25 Ağustos'ta polis, 3 Temmuz'da Kirtorf'ta (Hessen) kamuya açık olmayan bir Dazlak konseri dolayısıyla cezai suçlar ile bağlantılı olarak Hessen ve Bavyera'da birçok yer aramıştı. Bu esnada birçok delil, bunların arasında ateşli silahlar ve kısmen ateşli cephane emniyete* almıştı..
> - *6 Ekim'de polis, Gmund am Tegernsee'de (Bavyera) 27 yaşındaki bir aşırı sağcıda 2. Dünya savaşından kalan bir makineli tüfek, sekiz tüfek, birçok tabanca ve silah parçaları ve ayrıca 2 kilo TNT patlayıcı madde emniyete almıştı."*[390]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi internette, kesimin sadece bir bölümünün buna katılmasına ve yoğun yürütülen bir şiddet tartışmasının kaydedilmemiş olmasına rağmen artan ölçüde şiddete taraf olmalarını ve çağrılar gözlemlemişti:

> *„İnternet forumlarında artan ölçüde şiddete ilişkin anonim girişler bulunuyor. Bu şekilde aşırı sağcı forumun bir kullanıcısı örneğin, ‚Almanlar'ın antisemitizmini' uyandırmak amacıyla Yahudi Kuruluşlarına ‚Skadi.net' saldırılarının propagandasını yapıyordu. Bunlar ‚siyasetçilere veya siyasi kuruluşlara saldırılar' şeklinde devam ettirilebilirmiş.*
>
> *Özellikle 2004 başında yeni kurulmuş olan Almanca dilindeki Britanya anasayfasının forumu ‚combat18.org'[dipnot] aşırı sağcı Almanlar cezai suçlar açısından önemli yazılar, bunların arasında çeşitli şiddete çağrılar yerleştiriyorlardı. Örneğin bir kullanıcı ‚Germanwarrior88' takma adıyla örneğin 14 Ocak tarihli bir kayıtta şunları yazmış:*

---

[389] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 75.
[390] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 92.

„merhaba, boru bombaları vs. için birkaç talimatnameye ihtiyacım var! ne olursa olsun, önemli olan patlaması! Arkadaşlarımla birkaç bomba yapmak istiyor ve örneğin bir punkçı yuvası veya bir Türk dükkanı yıkalım. Link veya talimatnameler gönderirseniz sevinirim!'
(hatalar orijinal metinden alınmıştır)

Foruma katılan ‚Ausländer Raus' adlı kişi, fotoğraflarını ve telefonnumarasını yayınlamış olduğu bir kişiye karşı şiddet içeren bir eylem için suç ortakları arıyordu. Bununla ilgili şunları yazmıştı: ‚bunu direkt iki kez öldürmek lazım.' Başka bir yerde de ‚2ci bir Rostock, Lichtenhagen gelmeli buraya' isteğinde bulunuyor."[391]

„Gerçi bu tür tartışmalara aşırı sağcı kesimin çok az bir bölümü katılıyordu. Kesimin içerisinde yoğun olarak yürütülen şiddete ilişkin bir tartışma tespit edilmemişti. Bu şekilde özellikle, silahlı mücadele konseptlerinin propagandasını yapan, yeni yayınlar bilinmiyordu. Aşırı sağcılar terörist şiddet eylemlerini güncel tarihte sırf taktik nedenlerle bile geri çeviriyorlar. Buna örnek olarak, aşırı sağcı yayıncılar ve NPD teorisyeni Jürgen SCHWAB'ın parti organı ‚Deutsche Stimme' nin [...] Mart sayısındaki bir açıklamasadır. Ancak ‚Anti-Antifa Network'ün [...] Berlin seksiyonu, bir intenet yazısına istinaden, aşırı sağcı partilerin en son seçim başarılarında son bir şansı görüyor. Bu da kaçırılacak olsaymış, ‚ÜLKEMİZ İÇİN KAVGAMIZ herhalde artık siyaset üzerinden kazanılamayacakmış...bunun yerine yumruklarla ve silahlarla kazanılacakmış!'"[392]

Daha önce 2004 yılındaki artıştan daha güçlü şekilde aşırı sağcıların cezai suçları Hessen'de 2005 yılında yeniden yükseldi. Siyasi motifli şiddet suçlarının sayısı buna karşın tekrar biraz geriledi. Hessen'deki cezai suçlar ağırlıklı olarak yine propaganda suçlarına dayanıyordu:

„Aşırı sağcı cezai suçlar alanında 676 suç ile önceki yıla göre (2004: 598) %13 civarında bir artış kaydetmişti. Bu oran özellikle ‚diğer cezai suçlar' kategorisindeki (mala zara verme, propaganda araçlarını yayma,anayasaya aykırı örgütlerin sembolünü kullanma ve halkı kışkırtma) cezai suçların artışından çıkıyordu. Siyasi motifli şiddet suçlarının sayısı 25'den 24'e düşmüştür."[393]

„„Polis 676 cezai suçu (2004: 598) aşırı sağcı olarak tespit etmiştir. Bunlardan 105'i (2004: 126) yabancı düşmanlığı alanına, 149'u ‚2004: 94) antisemitizm alanına ve 416'sı (2004: 393) propaganda suçları alanına (Anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma) düşüyordu. Ayrıca polis 186 (2004: 138) halkı kışkırtma olayını tespit etmişti. Siyasi motifli aşırı sağcı şiddet suçları 2004 yılında 25'den 24'e pek az (bunlardan 20'si yaralamaydı) düşmüştü. Böylece 2002'de geçici olarak en alt seviyeye gelindikten sonra, genel olarak cezai suçlarda üçüncü yılda ard arda artış gözlemlenmiştir.

Hessen'deki aşırı sağcı cezai suçların ağırlık noktası propaganda suçlarına dayanıyordu. Genelde, Nasyonal Sosyalizmi yüceltme niyetiyle işleniyor. Burada çoğunlukla (SS sembolleri, gamalı haçlar) boyanıyordu veya ilgili (Neo)nasyonal Sosyalist semboller ve içerikler (‚Hitler Selamı', Şarkılar, Hitler Resimleri) söz ve yazı halinde yayılıyordu."[394]

Hessen dışındaki gruplardan „Freikorps Havelland" ve „Kameradschaft Süd" üyelerine karşı devam eden davalar 2005 yılında kapanmıştı. Failler birkaç yıllık hapis ceazalarına çarptırılmıştı:

„İlk defa 1988'den beri aşırı sağcı grupların üyelerine karşı terörist bir örgüt kurma suçlaması nedeniyle kararlar çıkarılmıştı [...].

---

[391] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 93.
[392] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 93.
[393] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 279.
[394] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 315.

7 Mart'ta Brandenburg Eyalet Yüksek Mahkemesi ceza yasası (StGB) Madde 129a uyarınca onbir genci veya erişkini özellikle terörist bir örgüt kurma ve örgüte katılma nedeniyle kısmen birkaç yıllık ıslahevi hapis cezası aldı. 20 yaşındaki asıl davalıya karşı mahkeme dört yıl ve altı aylık bir hapis cezasına çarptırmıştı. Kalan davalılara karşı mahkeme iki yıla kadar tecilli ceza kararı almıştı.

Bavyera Eyalet Yüksek Mahkemesi, Ceza Yasası Madde (StGB) 129a uyarınca Münih'deki ‚Kameradschaft Süd'ün eski iç önderlik çemberinin toplam sekiz üyesini, bunların arasından elebaşları Martin WIESE'yi, terörist bir örgütün üyesi veya elebaşısı olarak mahkum etmişti.

WIESE 4 Mayıs'ta elebaşı olarak ve ayrıca Silah ve Patlayıcı Madde Yasasına aykırı hareket etme nedeniyle yedi yıllık bir hapis cezası almıştı. Üç Neonazi'ye karşı daha mahkeme eski suçlar da dahil edilerek beş yıl dokuz ay ila ik iyıl üç ay arasında toplam cezaya çarptırmıştı. Mahkeme daha önce 5 Nisan'da grubun dört üyesini terörist bir örgüte üyelik nedeniyle 16 ve 22 ay arasında tecilli cezaya çarptırmıştı. Tüm kararlar kesinleşmiştir."[395]

Aşırı sağcı kesimin üyelerinin silah ve patlayıcı madde ilgisi kesintisiz olarak 2005 yılında da ortaya konulmuştu. Anayasayı Koruma Federal Dairesi raporunda yeniden birçok silah ve silah parçalarının emniyete alındığını kaydetmişti. Ancak bu silahlarla saldırı planları yapıldığına dair somut ipuçları bulunmuyor:

„Aşırı sağcılar çok kez silahlara ve patlayıcı maddelere meraklı görünüyor. Bu şekilde polis Nisan'da Rosenheim bölgesinde aşırı sağcı kesimin üç üyesinde birçok, kısmen ateşli silah ve silah parçaları emniyete alabilmişti. Bunların arasında dört Karabina, birçok tabanca, bir Revolver, taklit tanksavar mayını, el yapımı bir susturucu, birçok dolu şarjör ve ayrıca çeşitli kalibrelerde cephane. Neonazi örgüt, Alternative Nationale Strausberger Dart, Piercing ve Dövme Hücumu (ANSDAPO, [...]) yasaklanması çerçevesinde polis Temmuz'da bir zırh delici mermi, namlusuz bir MG 42, kesik MP namluları, gazlı tabancalar ve ayrıca cephane emniyete almıştı. Silah bulundurmayla ilgili somut saldırı planlarının bağlantılı olduğuna ilişkin bilgi bu olaylarda bulunmuyor.

Aşırı sağcı kesimin büyük bir bölümü taktik nedenlerle sistemin yıkılması için zor kullanmayı reddediyordu. Terörist bir örgüt çok kolay deşifre edilebileceği, bir terör saldırısı az başarı vaadettiği söyleniyordu. Bunların haricinde terörist faaliyetlerin, devlet kontrol ve arama tedbirlerinin artmasına neden olacağından ve böylece kendi hareket alanlarını daraltmaya devam edeceğinden korkuluyor."[396]

Fransa'da genç göçmenlerin ayaklanmaları ve aşırı solcu kesimin eylemleri gibi dış etkenler 2005 yılında da aşırı sağcı kesimdeki şiddet tartışmasını teşvik etmişti:

„Kesim içerisindeki şiddet tartışmasının yoğunluğu düzenli olarak dış olaylardan etkileniyor. Önceki yıllarda ‚Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK[...]) militan üyeleri karışıklık çıkartırken, tartışma Sonbahar'da Fransa'daki genç göçmenlerin ayaklanmalarını ateşledi.

Aşırı solcuların kesiminin eylemleri çoğu zaman şiddete ivme kazandırır. Bu şekilde aşırı sağcı bir internet forumunun kullanıcısı kişisel maillerinde, kendini, siyasi karşıtlar, polis ve Alman halkını zarara uğratan herkesle saldırgan şekilde şiddet kullanarak çatışmaya hazırlamaya teşvik ediyordu. „Dengeli" bir militanlık, fiziksel saldırıları ve ayrıca evlere, özel mülkiyete ve kuruluşlara maddi zarar vermeyi ve kundaklamaları içeriyormuş."[397]

---

[395] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 277.
[396] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 277 sonraki.
[397] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 278.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporuna göre geçmiş iki yılın yönelimini izleyerek, 2006 yılında da aşırı sağcı cezai suçların sayısı artmıştı; aşırı sağcı motifli şiddet eylemlerinin sayısı, bir olay eksilerek biraz düşmüştü:

> *„Genel olarak Hessen'de siyasi motifli suçlar alanında 1.346 (2005: 1.044) cezai suç tespit edilmişti. Bunlardan 161'i (2005: 105) yabancı düşmanlığı alanına, 82 (2005: 149) antisemitizm alanına ve 585 (2005: 426) propaganda suçları alanına (Anayasaya aykırı orgütlerin sembollerini kullanma) düşüyordu. Ayrıca polis 143 (2005: 197) halkı kışkırtma olayı tespit etmişti. Polis, siyasi motifli cezai suçların toplam sayısından 800'ünü (2005: 700) aşırı sağcı olarak değerlendirmişti. Siyasi motifli aşırı sağcı şiddet suçlarının sayısı neredeyse değişmemişti ve 28'e (2005: 29) erişmişti."*[398]

Anayasayı Koruma Dairesi 2006 yılı raporu da, aşırı sağcı kesimde somut terörist eylemlerin olacağına dair ipuçları tespit etmemişti: ancak aşırı sağcı kesimin bileşenlerinden silah ve patlayıcı madde eğilimleri nedeniyle oluşan somut tehlike Anayasayı Koruma Dairesi'nin görüşüne göre devam ediyordu:

> *„Sağcı terörist yapılar 2006'da Almanya'da tespit edilemiyordu.*
>
> *Bununla beraber, silah, cephane ve patlayıcı madde bulundurmak aşırı sağcı kesimin büyük bir kısmı üzerinde özel bir çekim kuvveti yaratıyor. Polis tarafından alınan birçok aramada 2006'da da emniyete almalar gerçekleşmiştir. Bu şekilde yasak grup ,Blood & Honour'un (B&H) 7 Mart'ta Bavyera'da takip faaliyetleri nedeniyle yapılan soruşturmaların çerçevesinde işler durumda bir el bombası ve iki otomatik tabanca bulunmuştu, Rheinland-Pfalz çift namlulu, el yapımı bir atış aparatına el konulmuştu. 26 Temmuz'da polis Mittweida'da (Saksonya) neonazi grubu ,Sturm 34'ün üyelerinde beş tabanca, çeşitli kalibrede cephane ve ayırca bir patlayıcı cihazı emniyete almıştı."*[399]

Anayasayı Koruma Dairesi'nin aşırı sağcı kesimin şiddete eğilimi ile ilgili tahmini de bir önceki yılın tahminine uyuyordu:

> *„Aşırı sağcı kesimin terörist faaliyetlerin teorik zemini olarak aşırı sağcı kesim içerisinde bir şiddet tartışması 2006'da yürütülmemişti. Aşırı sağcı internet forumlarında gerçi, çoğunlukla anonim olan yazarlar şiddet kullanılmasını olumlu ifade eden veya buna çağrıda bulunan yazılar yayılıyordu. Özellikle de somut uygulama planlarının olmaması, çoğunlukla sözlü ifade edilmesi de bu tür bildirimlerde tereddüt yaratıyor. Bu tür ifadeler aşırı sağcı kesimde yankı görmüyor. Bu arada buna karşı, siyasi karşıtların şiddet eylemlerine karşılık verilmesi konusunda artan bir yatkınlık tespit edilmiştir. Bu, aşırı solcu veya sözde aşırı solcuların şiddet eylemlerinde, 2006 yılında 302 şiddet eylem seviyesinde bulunan (2005: 316), daima yüksek seviyesini de kanıtlıyor. Artan bir şiddet eğilimi, özellikle de gösterilerde polisin sözümona baskısına karşı da kendini gösteriyor [...]."*[400]

---

[398] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 452.
[399] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 398 sonraki.
[400] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 399.

V. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Yapısı

1. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Yapısı

Hessen'daki aşırı sağcı kesimin yapısı hakkında genel bir bakışa sahip olmak Komisyon için özel bir öneme sahipti. Bunun için Komisyon birçok bilirkişi, tanıklara sorular sordu.

a. Kesim Hakkında Genel Bakış

Araştırma Komisyonu, Hessen Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi'nin aşırı sağcılık konusunda görevlendirilmiş birimlerin çalışmasının ağırlık noktalarının, aşırı sağcı kesimin önemli eylemlerinden ve yapılarının bir kesitinden meydana geldiği düşüncesiyle hareket etmiştir. İkibinli yılların başında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmasının ağırlık noktalarını, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi elemanı tanık . Axel R. Dr. şunlar oluşturuyordu:

- Eylül 2000'de yasaklanmış olan grup „Blood & Honour"un, Hessen'de kendisini takip eden faaliyetler dahil,
- Hessen'deki aşırı sağcıların 1 Mayıs gösterileri, ayrıca 2001 ve 2002 yıllarında Frankfurt am Main'dakiler,
- 2000 ve 2003 yılları arasında ilk NPD yasaklama davası ile ilgili yoğun çalışılması,
- Gladenbach ve Marburg'da „Orta Hessen Eylem Birliği" aracılığıyla özellikle de 2004 ve 2005 yıllarında bir „Gösteri Maratonu",
- Öncelikle Vogelsbergkreis'taki, özellikle Kirtorf'daki Dazlak Topluluğu,
- 2004 ve 2005 yıllarında „Freie Nationalisten Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler)"nın faaliyetleri ve ayrıca Güney Hessen'deki Neonazilerin tüm faaliyetleri.

Tanık ayrıntılı olarak şunu ifade etmiştir:

> *„Bizi bu alanda meşgul etmiş olan, aşırı sağcı partilerin, burada, bunu bu sırada sayacak olursam, şimdi artık bir değerle birleştirmiyorum, burada herşeyden önce NPD'nin, Cumhuriyetçilerin, DVU'nun, ayrıca Alman Patisi'nin faaliyetleri olmuştu. Bu bağlamda ayrıca Neonaizlerin ve Dazlakların, aşırı sağcı Dazlakların faaliyetlerini de izledik. Burada herşeyden önce, Neonazilerin ve Dazlakların NPD ile birlikte Nasyonal Direniş'i oluşturmuş olmalarıdır. Ayrıca aşırı sağcı kesim içerisindeki çok sayıda tekil aktörler ile de ilgilendik. Bunların haricinde, kişi grupları ile ilgili olarak, çeşitli olayları, bu kişi gruplarından çıkmış olan gösterileri, kampanyaları, buluşmaları, herşeyden önce de Dazlak konserlerinis ele aldık. Bunların haricinde internetteki aşırı sağcı girişimlerle ilgilendik; bu da çok önemli. Son olara ayrıca aşırı sağcılıktaki entellektüelleşme çabalarını ele aldık. Bu alanda ilgilendiğimiz şeyler kaba hatlarıyla bunlardı.*
>
> *Bunu şimdi tekrar, bu tarih aralığında [Açıklama: 2005 sonuna kadar] elimizde olan ağırlık noktaları halinde ayrıntılandırmak gerekirse, o zaman herşeyden önce şunu hatırlatmak istiyorum: daha sonra Eylül 2000'de yasaklanmış olan grup Blood & Honour'in faaliyetleri, Blood & Honour'un Hessen'deki ve*

bunun haricindeki takip faaliyetleri dahil. Hessen'deki aşırı sağcıların 1 Mayıs gösterileri; burada herşeyden önce 2001 ve 2002 yıllarında Frankfurt am Main'daki gösterilerini hatırlatıyorum. Daha sonra yoğun olarak, tam olarak 2000 ile 2003 tarih aralığında ilgilendiğimiz, ilk NPD yasaklama davası ile ilgilendik. Ayrıca, bunu şimdi böyle adlandırmak istiyorum, Gladenbach ve Marburg'da Orta Hessen Eylem Birliği aracılığıyla 2004 ve 2005'de yapılan gösterileri ile ilgilendik. Hep karşı karşıya kaldığımız ve her zaman izlediğimiz, bizim çok zamanımızı almış olan ve bizi yoğun uğraştırmış olan Hessen'deki, herşeyden önce Vokgelsbergkreis bölgesindeki Dazlak topluluğuydu. Burada herşeyden önce Kirtorf adı verilmelidir. Bu herşeyden önce 2002 ila 2004 yıllarındaydı. Ve bir de, tüm bunların temelinde biryerinde zamansal bir doğru bulunduğunu görüyorsunuz, 2004 yılına doğru, 2005 Freie Nationalisten Rhein-Main(Rhein-Main Hür Nasyonalistler)'nın faaliyetleri, genel olarak daha sonra bu tarih aralığında Güney Hessen bölgesindeki Neonazilerin faaliyetleri."[401]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski başkanı, tanık Desch Güney Hessen'deki aşırı sağcı kesim hakkında şunları belirtti,

„Güney Hessen'de her defasında tekrar Arkadaşlıkların olması, bu benim için Darmstadt'da sürekli bir zorluktu, özellikle de buna uygun olarak yıllardır faaliyet gösteren kişiler ve nihayetinde Baden-Württemberg ile de güçlü bağlantılarla, nihayetinde Rhein-Neckar Eylem Bürosu adlı kuruluş ile bağlantılı olan Bergstraße Arkadaşlığı. Rhein-Main bölgesinde buna uygun gelişmeler vardı. Orada kuşkusuz NPD'nin daha sonraki, 2006'dan itibaren, o zamanki ikametgah adresine bağlı olarak, Batı Hessen, Güney Hessen ve daha sonra Butzbach'da faaliyetler geliştirmiş olan eyalet başkanı Wöll bir rol oynuyordu. O zaman işte Freie Nationalisen Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler) vardı ve bu da bu yıllarda özellikle bir zorluktu, bunu o zaman 2002 ila 2004 tarih aralığında da Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nde operasyon daire amiri olarak görev yaptığım sırada sürekli yaşamak zorunda kalmıştım, Orta Hessen, Gladenbach, Marburg bölgesinde, aynı zamanda Gladenbach'daki bu bölgede aşırı sağcı etkinlikler ve gösteriler gerçekleştirmek için, aynı zamanda iki, üç yıl güçlü faaliyetler geliştirmiş olan tek bir adamın etkinlikleri vardı. Zayıf başlangıcın ardından sonuçta, bu arada bir iki yıldır devam eden yükseliş dönemlerinde bunların faaliyetleri de geriledi."[402]

Tanık Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı faaliyetler hakkında şunları ifade etti:

„Kuzey Hessen o anlamda benim için bilindik bir yerdi, çünkü orada Schwarzenborn'daki mülkünde çok aktif olan ve çok sayıda aşırı sağcı etkinlikler, sunum etkinlikleri, yaz günü dönüm kutlamaları vs. gerçekleştirmiş olan bir kişi [Açıklama: Manfred Roeder] vardı. Ayrıca bakınız. Bu kişide o zamanlar ara mahkumiyetler ve özgürlüğü kısıtlama tedbirleri, yani hapis cezaları da nihayetinde faaliyetlerin durdurulmasını sağlayamadı."[403]

Roeder'in 2000'li yıllarda (azalan) önemine ilişkin Anayasayı Koruma Dairesi mensubu tanık Rieband şunu ifade etti:

„Örneğin Manfred Roeder gibi, mülkünde yıllarca, daha doksanlı yıllarda, katılımcıların bölgeler üstü yerlerden geldikleri, düzenli buluşmalar düzenleyen, bölgeler üstü aktörler vardı. Ama bu, hatırladığım kadarıyla ikibinli yılların ortasından sonra, doksanlı yıllarda ve henüz ikibinli yılların başında olduğundan belirgin olarak daha düşük bir rağbet vardı. Bu tür aktörler elbette bölgeler üstü de tanınıyor."[404]

---

[401] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 131.
[402] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 9.
[403] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 9. Manfred Roeder ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. i.
[404] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 9.

1991 ile 1993 yılları arasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, daha sonra Hessen Devlet İçişleri Bakanı ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı tanık Fromm, doksanlı ve ikibinli yıllarda-Hessen'deki aşırı sağcı yapıyı şöyle tanımladı:

> *„Parti çeşitliliği vardı, yani NPD, DVU, Hessen'de daha az önemliydi, seksenli yılların sonunda ve doksanlı yılların başında büyük bir rol oynamış olan ve Anayasayı Koruma Dairesi tarafından aslında izlenip izlenmeyecekleri hakkında şiddetli bir tartışmanın olduğu, daha sonra da gerçekleşmiş olan, Cumhuriyetçiler. Ama bu tartışmalıydı. Bu bir bölümüydü. Daha sonra Arkadaşlıklarda ve küçük partilerde örgütlenmiş, siyasi açıdan çok aktif Neonaziler vardı, örneğin, 1994 veya 1995'de yasaklanmış olan Özgürlükçü İşçi Partisi'ni ve benzeri grupları hatırlayın ve işte, haklarında biraz önce bazı açıklamalar yaptığım bu aşırı sağcı gençlik alt kültürü vardı.*
>
> *Bu doksanlı yıllar boyunca devam etti ve her federal eyalette de tamamen farklı ağırlıklarla devam etmişti: Neonaziler batıda çok güçlüydü, daha sonra kısmen doğuya gittiler ve orada, yapılar kurmaya ve genç insanları da kazanmaya çalıştılar, ve kökenleri DDR (Almanya Demokratik Cumhuriyeti) dönemlerine dayanan aşırı sağcı alt kültür, Doğu Alman Eyaletleri tüm halka göre sayılacak olursa, sayıca daha fazlaydı. Bu konu hakkında daima konuşuldu, bunu yoluna koymak için ne yapılabileceğine dair. Bu olağanüstü zordu, daha güçlü örgütlenmiş alanlarda daha az zordu, yani partilerde veya katı örgütlü arkadaşlıklarda, alt kültürlerde kolay değildi.*
>
> *Bunlar, doksanlı yıllardaki ve o zaman ikibinli yıllarda da ilgilendiğimiz konulardı [...]"*[405]

Hessen'de aktif olan aşırı sağcı gruplar hakkında genel bir bakışı Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı raporu veriyor. Bu raporlarda şu ifade ediliyor:

> *„Partiler ve yan örgütler:*
> *→ Almanya Nasyonal Demokrat Partisi, Genç Nasyonal Demokratlar, Nasyonal Demokratik Üniversite Birliği*
> *→ Cumhuriyetçiler, Cumhuriyetçi Gençlik*
> *→ Alman Halk Birliği*
> *→ Alman Partisi – Özgürlükçüler, Alman Gençliği*
> *→ Bundan sonra ... Almanya için Birlik*
>
> *Dazlaklar ve Dazlak Müzik Grupları:*
> *→ Berserker Kirtorf Arkadaşlığı*
> *→ Rhein-Main Hür Nasyonalistler*[406]
> *→ Frankfurt Nasyonal Arkadaşlık*

---

[405] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 75.

[406] 2001 yılında kurulmuş olan „Freie Nationalisten Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler) " 2003 yılından beri Neonazilerin ve aşırı sağcı Dazlakların birleşmesinden oluşan „Karışık Arkadaşlık" söz konusuydu. „Berserker Kirtorf" yanında Hessen'deki en aktif Arkadaşlığı oluşturuyorlardı (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 126 sonraki).

Arkadaşlığın yapısına ve etkinlik alanı ile ilgili olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2005 raporunda şunlar ifade ediliyor:

> *„Güney Hessen'deki Neonazi faaliyetleri yanında Wetterau'da Rhein-Main Hür Nasyonalistler Arkadaşlığı ve alt grubu Revolutionärer Block ile (Devrimci Blok) partiye bağlı olmayan aşırı sağcı faaliyetlerde başka bir ağırlık noktası bulunuyordu. 2001 yılında salt neonazist yönelimli kuruluşlarında 2003 yılından beri bu Arkadaşlığa gitgide daha fazla Dazlak katılıyor, grup bu arada ‚Karışık Arkadaşlık' olarak sınıflandırılabiliyor. Şubat sonuna kadar iki Arkadaşlık lideri Wöll ve Christian M., Nidderau-Heldenbergen'de (Main-Kinzig-İlçe) etkinlik salonu olarak düzenlenmiş bir ahırı olan kiralık bir çiftlikte oturuyorlardı. Bu arada her ikisi de Butzbach'da (Wetterau ilçesi) aynı şekilde toplantı ve parti mekanı olarak değiştirdikleri bir bina kompleksi satın almışlardı. Daha önce olduğu gibi burada da eğitimler ve buluşmalar yapılıyordu. Bunun*

→ *Motorsportclub 28*
→ *Gegenschlag*
→ *Hauptkampflinie*
→ *Kommando Freisler*
→ *Rachezug*

Neonaziler:
→ *Orta Hessen Eylem Bürosu*
→ *Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG e.V.)*
→ *Alman Vatandaş İnisiyatifi*
→ *Alman Sosyalistleri Mücadele Birliği*
→ *Bergstraße Arkadaşlığı*
→ *Schwarze Division Germania*
→ *Rhein-Neckar Eylem Bürosu*
→ *Wetterau Nasyonal Dost Çevresi*
→ *İsyanın Sesi*
→ *Bağımsız Nasyonalistler*
→ *Waldhessen Arkadaşlığı*
→ *Bergstraße Eylem Grubu*

[...]"[407]

b. Öncelikle „Arkadaşlıklar" ve „Freie Kräfte" İçerisindeki Örgütlenme

Neonazi topluluk 1990'lı yılların başında yerel „Arkadaşlıklar", „Freie Kräfte" ve özel bir role sahip „Bağımsız Nasyonalistler (AN)"den oluşuyordu. Bu ademi merkeziyetçi gruplar kısmen eylem büroları üzerinden bağlanmıştı. Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2004 yılı raporu ademi merkeziyetçi Arkadaşlıklar biçimindeki topluluğun örgütlenmesi hakkında şunları ifade ediyor:

„Arkadaşlıkların kurulması 90'lı yıllardaki dernek yasaklarına bir tepkiydi. Dernek benzeri yapılardan geniş ölçüde vazgeçilmesi yolula Neonazi topluluk, daha başka yasakları zorlaştırmayı veya imkansız hale

---

için tekrar tanınan aşırı sağcılar, ayrıca eski sağcı terörist Naumann, davet ediliyordu. Arkadaşlık, tüm Hessen'de aşırı sağcılarla bunların haricinde Rhein-Neckar eylem bürosu ve Deutsche Volksgemeinschaft (Baden Württemberg) hareketi ile sıkı ilişkiler kuruyordu, [...]" (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, cilt 1024, S. 307).

Hessen güvenlik makamlarının arama tedbirleri ve „Arkadaşlık Lideri" Wöll'ün NPD'nin Hessen eyalet başkanı seçilmesinden sonra „Freie Nationalisten Rhein-Main"nın (Rhein-Main Hür Nasyonalistler) ve 2004 yılında ayrıca Marcel Wöll tarafından kurulmuş, „Freie Nationalisten Rhein-Main" (Rhein-Main Hür Nasyonalistler)'nın, tarihteki Nasyonal Sosyalizme dayanan bir alt örgütü „Revolutionärer Block" (RB)'nin, bağımsız faaliyetleri 2005/2006 yıllarında gerilemişti. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2006 yılı Anayasayı Koruma Raporu bununla ilgili şunu ifade ediyor:

„Freie Nationalisten Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler) Arkadaşlığı ve alt grubu Revolutionärer Block kuruldukları 2001 yılında kuruldukları zaman salt neonazist yönelimliydiler, ancak 2003'den beri bir ‚Karışık Arkadaşlık' olarak gelişmişlerdir. Bu dönemde artan sayıda Dazlak, Arkadaşlığa girmiştir. Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 2005'de Arkadaşlık liderlerinin ikametgah adreslerinde arama tedbirlerinden beri ve Wölls'ün NPD Eyalet Başkanı seçildiğinden beri Freie Nationalisten Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler)*'nın kendi eylemleri gitgide daha çok arka plana düşmüştür. Wölls'ün ve takipçilerinin üzerinde durduğu konu ve faaliyet alanı artık NPD bölge grupları ve NPD eyalet grubu dahilindeki çalışmalara dayanıyor [...]."* (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2006 Yılı Anayasayı Koru Raporu, Cilt 1024, s. 438).

[407] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 110.

getirmayı umuyordu. İhtiyat olarak Arkadaşlıklar yasal olarak müdahale edilebilen yapılar olmadan birliktelik yaratmaktı. Gerçekten de birçok ‚bağımsız' Arkadaşlıkta farklı derecelerde şekillenmiş yapılar oluşmuştu. Çoğunlukla bir üyelik grubunun başında (genelde 23 yaşında ortalama yaşlardaki en fazla 25 aktivist), faaliyetleri belirleyen bir ‚Arkadaşlık Lideri' bulunur. ‚Hamm Arkadaşlığı' veya ‚Festungsstadt Rostock' gibi bir isim ve bir amblem, kamu önünde birlikte yapılan, gösterilere katılma gibi eylemler aracılığıyla güçlendirilmeye devam edilen bir birliktelik duygusu yaratıyor. Çoğu Arkadaşlığın eylemleri, çoğunlukla düzenli sosyal buluşmaları andıran içe dönük, Arkadaşlık akşam etkinliklerinde' yorgun düşüyorlar. Bazı gruplar daha dar anlamda (tartışmalar siyasi veya hukuki eğitimler) siyasi çalışma yürütüyorlar).

Arkadaşlıkların kurulması Neonazi kesimini parçaladı ve siyasi eylem yeteneğini yerel, ancak bölgesel alana daraltti. Eksik ‚üstyapı' nedeniyle tüm Neonazi kesimine veya en azından bunun büyük bölümlerine ulaşmak, ideolojik doğrultular saptamak veya kampanyalar belirlemek zorlaşmıştı. Bu açıkları kapatmak için Arkadaşlıklardan oluşan, Neonazilerin çoğunlukla ‚Eylem Bürosu' veya Eylem Birliği' adını verdikleri daha gevşek yapıda birleşmeler oluşuyordu. [...]"[408]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı raporu Arkadaşlık modelini şu şekilde tanımlıyor:

„Siyasi çalışmayı yukarıda belirtilen yasaklama tedbirlerine göre de sürdürebilmek için ve gelecekte daha az saldırıya açık hale getirmek için, Neonazi topluluğu 1990'ların başından beri gerçi yeni örgütlenme biçimlerine başvurmuştu. Bunlar, gevşek yapıda, dışa doğru resmi olmayan şekilde örgütlenmiş, ama fiilen hiyerarşik yapıda iç kısma sahip gruplardı. Genelde otoriter davranan bir Arkadaşlık liderinden ve düzenli olarak Arkadaşlık akşam etkinliklerinde buluşan, çoğu genç üyelerden oluşuyordu. Düzenli buluşma, Nasyonal Sosyalizme inanma ve kamuoyu önündeki ortak faaliyetler üzerinden bir kimlik geliştiriyorlar. Bazı Arkadaşlıklar dışarıdan tanınabilen isimler veriyor. Hessen'e raporun yazıldığı dönemde ortaya çıkmış bu tür bir örgütlenme yapısına örnek olarak Darmstadt Arkadaşlığı verilebilir."[409]

Dönemin Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi başkanı Desch Arkadaşlıklardaki birleşmelere „örgütsüz örgütlenme" adını verdi.[410]

Neonazi topluluğun büyük oranda Arkadaşlıklarda birbirini bulması hakkında, bilirkişiler Jürgen L., Tornau ve Dr. van Hüllen de raporlarında yer verdi.[411] Bilirkişi Dr. van Hüllen bunu şöyle formüle etti:

„Tüm bu yıllarda, yasaklama baskısının azalması eğilimi vardı, yasak varken tüm federal eyalet makamları, yapıları en azından optik açıdan çözecek kadar nispeten daha çalışkandı. Yani, ilk önce Arkadaşlık modeli geliştirildi. Arkadaşlık modeli, bağımsız solcularda görülmüş olan yani ‚no name Militanz' (adsız militanlar) [412] *‚örneklerine dayanıyordu, yani değişen isimler, tüzükler olmadan, mekan olmadan, kasa olmadan, yani el konulabilecek ve yasaklanabilecek hiçbirşey olmadan. Daha sonra tekil kişileri aktör olarak gösteren bir eğilime dönüldü. Freie Nasyonalisten (Hür Nasyonalistler) için Arkadaşlık modeli henüz fazla geliyordu. Bu yıllarda da sıkı örgütlere olan eğilimlerin zayıflamaya başladığını çok iyi hatırlayabiliyorum. [...]"*[413]

---

[408] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 103; benzer şekilde Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 290.
[409] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2009 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 491.
[410] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 8.
[411] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 7, 25; Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 34; van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 42.
[412] Protokolde belirtilen „militanlar" („militants" kelimesi, tanığın isteği üzerine sonradan „militanlar" („Militanz") kelimesiyle değiştirildi, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015 –02/06/2015 tarihli Ek, s. 2.
[413] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 42.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2008 yılı raporunda „Freie Kräfte" adı ile ilgili şunlar ifade ediliyor:

> *„Arkadaşlık modeliyle aynı tarihlerde Freie Kräfte konsepti oluşmuştu. Freie Kräfte olgusu için ayırtedici olan, müdahale edilebilen ve yasaklanabilen yapıların olmamasıydı. Bunlar, bölgesel davranan ve bu vesileyle harekete geçirilebilen (‚örgütsüz örgütlenme') kişilerin gayrı resmi ağ kurması ile ikame ediliyordu.*
>
> *Neonazi Freie Kräfte çeşitli biçimlerde ortaya çıkıyor. Bunların bir bölümü ağ şeklinde örgütlenmişti ve çok profesyonellerdi. Bu tür birleşmeler en iyi ‚Eylem Grupları' olarak tanımlanır. Buna karşın belirgin olarak bağımlı olmayan ve daha az siyasileşmiş olanlar, gençlik kliklerinin söz konusu olduğu resmi olmayan birleşmelerdir. Üyelerini ilk aşamada ortak boş zaman etkinliklerine olan ilgi birleştiriyor. Bu resmi olmayan Neonazi grupları çoğunlukla kişisel tanışıklık ve kendi yaşamlarında benzer yönelimler zemininde biraraya gelen kişiler yürütüyordu. Bu tür, az yapılanmış gruplara örnek olarak Hessen'de Freie Kräfte Schwalm-Eder verilebilir."*[414]

„Autonome Nationalisten" (Bağımsız Nasyonalistler) adı ile ilgili olarak raporda şunlar tespit edilmektedir:

> *„Neonazizmin özel bir biçimini Autonome Nationalisten (AN) (Bağımsız Nasyonalistler) meydana getiriyor. Bunlarda Neonazizmin içerisinde bir akım söz konusu. Diğer Neonazilerden öncelikle eylem biçimleri ve dış görünümleriyle ayrılıyorlar. Bunun yanında aşırı solcu bağımsızlara „Schwarzer Block"un (siyah blok) gösteri taktiğine yönelim gözlemleniyor. AN, eski Neonazilerden daha ‚modern' giyiniyorlar, çoğunlukla gösterilerde kılık değiştirerek gizleniyorlar, dışa karşı görünümler olarak ‚sol' semboller ve ayrıca sloganlar kullanıyorlar, pankartlarda İngilizce kelimeler kullanıyorlar ve militanlığa çok istekliler. Siyasi karşıtlara ve polise karşı (aşırı solcular ve aşırıcı olmayan Antifa grupları) şiddet uygulanması net olarak tasvip ediliyor. AN ağırlıklı nokta olarak Berlin'de ve Kuzey Ren Vestfalya'nın yoğun nüfuslu merkezlerinde ortaya çıkıyorlar. Hessen'de AN'nin sabit yapıları bulunmuyor. Ancak tekil kişiler veya tekil küçük gruplar onların stiline yöneliyorlar. Bu örneğin raporun çıktığı yılda Wetzlar bölgesinden (Lahn-Dill ilçesi) Neonaziler için geçerliydi."*[415]

Çeşitli neonazi gruplarının faaliyetlerinin birleştirilmesi kısmen eylem büroları aracılığı ile gerçekleşiyordu:

> *„Kısmen az örgütlü topluluğuna eylem yeteneği kazandırmak için, Neonaziler tek tek Arkadaşlıkları ve Freie Kräfte'yi bağlamaya çalışıyorlar. Bu bölgeler üstü koordinasyon bir yandan internette, öte yandan ‚Eylem Büroları' üzerinden gerçekleşiyor.* Üç eyalet Württemberg/Rheinland-Pfalz/Hessen'nin birleştiği *yerde böyle bir görevi Rhein-Neckar Eylem Bürosu üstleniyor."*[416]

c. Topluluğun Yerel Ağırlık Noktaları

Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi'nin yıllık raporlarına göre Hessen'deki aşırı sağcı Neonazi topluluğunun yerel ağırlık noktası 2006 yılında Halit Yozgat cinayeti meydana geldiğinde Südhessen'di.[417]

---

[414] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2009 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 491.
[415] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2009 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 491 sonraki.
[416] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2009 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 492.
[417] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 293.

1991 ile 1993 yılları arasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin başkanı, daha sonra Hessen Devlet İçişleri Bakanı ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı tanık Fromm, bununla ilgili, aşırı sağcı kesimin hepsiyle ilgili, yani Neonazi topluluğuna özel önem vermeden şunları ifade etti:

> *„Hessen'de aşırı sağcılıkta ağırlık noktasının Güney Hessen'de olması gibi bir durum vardı. Bu sadece bu eyaletteki nüfus dağılımıyla ilgili; en azından bu benim yorumum. Ancak Kuzey Hessen'de hep aşırı sağcılar, Neonaziler de vardı. Buna bir örnek, bu gerçi şimdi bununla bağlantılı değil, ama ben değinmek istiyorum, çünkü isim birçok kişi için tanıdık, Knüll'deki Reichshof'da oturan ve ondan önce 12 veya 13 yılı terörist bir eylem nedeniyle hapiste geçirdikten sonra orada etkinliklerini gerçekleştirmiş olan, Bay Roeder'dir*
>
> *Yani, Kuzey Hessen'de de genç insanların Dazlaklara katıldıkları oluyordu, Dazlak topluluklarına, herhangi bir aşırı sağcı yapıya bağlanmış olmadan, aksine sadece bu müziği dinlediler, üstlerini başlarını buna göre donattılar, saçların kazıttılar vs. Yani, genel olarak bilinen görüntüyü burada Hessen'de de verdiler, ve bu kişi bağlantılarından, daha çok spontane olarak, çoğu zaman da alkol etkisi altında, bu şiddet eylemlerine her zaman tekrar gelindi."*[418]

Benzer biçimde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi eski değerlendirme bölümü müdiresi ve tanık Rieband topluluğun yerel ağırlık noktası hakkında şunları ifade etti:

> *„Kuzey Hessen konusu o dönemde benim için ana ağırlık noktası değildi. O zaman, 2007'den itibaren NPD alanında bizim için, Neonaziler ile birleşmeler yönünden daha güçlü bir ağırlık noktası vardı. Bu, 2007/2008 tarihlerinde, Hessen'de bulunduğum zaman, beni de ilgilendiren ağırlık noktası konularından biriydi.O dönem Marcel Wöll NPD için faaliyet yürütüyordu ve Neonazi topluluğunun geniş kısımlarını NPD'ye bağladı. O zaman ayrıca, ağırlık noktası bakımından yoğunlaştığımız ilgili gösteri olayları, eylemler vardı.*
>
> *Kuzey Hessen'de özel olay esasları o zaman daha sonra vardı, Freie Kräfte Schwalm-Eder, solcu gençlik Solid'in gençlik kampına saldırmış ve benzeri eylemler. Gerçi bu belirgin olarak daha sonra oldu, bu anlamda doğrudan zamansal ilişkiyle değil 2006'da Kassel'de cinayet olayı ile de ilişkili olarak."*[419]

Tanık açısından Kuzey Hessen aşırı sağcı topluluğun ağırlık noktası olarak önem taşımamış olsa da Kuzey Hessen'de de aktif bir topluluk olduğunu bildiğini ifade etti:

> *„Kuzey Hessen'de, gerekli buluşmalarda komşu federal eyaletlerdeki aktörlerle kesin ilişkileri olan sürekli canlı ve aktif bir Dazlak ve Neonazi topluluğu olduğunu biliyorum. Ama bazı özel olguların hatırımda kaldığını söyleyemem."*[420]

---

[418] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 74 sonraki.
[419] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 10.
[420] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 10.

d. Mali Kaynaklar

Bilirkişilerin ifadelerine göre topluluk şimdiye kadar çeşitli mali kaynaklara sahip oldu, bunların arasında özel sponsorluk, siyasi partilerin seçim kampanyası maliyetlerinin geri ödenmesi, üyelik aidatları, CD satışı, konser giriş biletleri, topluluk makaleleri, örneğin banka soygunu gibi cezai eylemlere kadar var. Bunlar hakkında güvenilir bir genel bakış bulunmuyor.

Bilirkişi Jürgen L. şunları ifade etti:

> *„Ben finansmanla başlamak istiyorum. Burada elbette farklı alanları birbirinden ayırmak gerekir. Özel durum DVU ile, bu adı verelim önce, tasfiyesine, NPD ile birleşmesine kadar hemen hemen Dr. Frey tarafından özel olarak servetinden finanse edilmiş olan bir parti ile başlayacağım. Elbette seçim kampanyası maliyetlerinin geri ödenmesi ile ve bu arada kazanılmış olan vekiller ile kısmen dikkate değer mali rezervleri oldu. En son, kredilerinin geri ödendiği konusunda dikkatli davranan Dr. Frey'in özel bir etkinliğiydi.*
>
> *Mali konu NPD'de her zaman ani olmuştu. Bu nedenle, seçimlere katılmak ve seçim kampanyası maliyetlerinin geri alınması yoluyla, katılım paralarını almak her zaman önemli olmuştu. Büyük bilinmeyen, büyük para kaynakları bildiğimiz kadarıyla yoktu ve yok. Bağış yapanlar, evet geçmişten de vardı. Ama esas olarak finansal sorun büyük bir handikaptı. Örneğin, Neonazilerde kalacak olursak, şüphesiz, çok büyük önemli para miktarlarınının dolaşımda olduğu aşırı büyük para miktarlarından bahsetmiyoruz. Ama çok açık görülebiliyor. Orda aktif olan kişilerle birlikte çalışma ilişkilerine de bağlı. İşte çok büyük para akışları yoktu. Buna ihtiyaçları da yok, bunu da belirtmek lazım. Örneğin şuradan görülebilir: Bu örneğin tekrar vermek gerekirse, NPD'nin son seçim kampanyası mali olarak çok kısıtlıydı.Afişleme yapma olanağı neredeyse yoktu. Ve bir kamyonetle Almanya'yı dolaşmak da aşırı pahalı değildi, ama yine de kısıtlı olanakları gösteriyor.*
>
> *Aşırı sağcılar için mali konular, seçime katılmaları nedeniyle ilgi çekiyor. Bunların haricinde bu boyut kaydadeğer değildir, hiç kaydadeğer değildir."*[421]

Bilirkişi Laabs benzer şeyleri ifade etti:

> *„Bu büyük sorunlardan biri. Hala mevcut olan dosyalardan çok güzel çıkarılabilinenler, 98 yılında kaçarak Chemnitz'e gelen topluluğun çok parasız olduğudur. Yani meteliksizlerdi. Bu görülebiliyordu; mali soruşturmalarda, hesapta ne olduğu görülebiliyor ya.*
>
> *Tam da, Chemnitz topluluğunda gerçekten merkezi aktörlerin, Skinzines bastırıp ve ödeme yapmadığı dönemde, ki bunların daha sonra bir şekilde matbaa faturaları vardı. Sonra Neonaziler de kendi aralarında esprili olmayabiliyorlar. Bu o zaman şöyle söylenemeyen bir durum: Ah Arkadaş, önemli olan iyi mesajın çıkması', çünkü sonra SMS geliyor ve: 20.000'im nerede kaldı? Deniliyor.*
>
> *Sonra sürekli, yani tam da NSU'nun destekçi çevresi Çek Cumhuriyeti'nde bir sürü CD çoğalttırdı. Bu pahalıydı da ve ödenmesi gerekiyordu. Ve sonra da bir muhbir bunu ihbar ettiği için polis geldiğinde, bu hep büyük bir sorundu.*
>
> *Banka soygunlarında da, -miktarları biliyoruz ya-, başı sonu belli olmadığını, çünkü büyük miktarları--, başka şekilde formüle ediyorum: Onlar [Açıklama: Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe kastediliyor] 2011'deki son iki soygunlarından önce, soygun yapacak kadar mali zorlukları hiç yoktu ki. Galiba hala artan 170.000 €'ları vadı. Akla şu soru geliyor, -bilmiyoruz-: Şimdi tekrar soygunlar yapmak için bu baskı nereden geliyordu? Yurtdışına mı çıkmak istiyorlardı? Bilinmiyor.*

[421] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 29.

En azından tüm sayılar oturmuyor. Banka soygunları tek kaynak olamazdı. Başka kaynakların olup olmadığının araştırılması gerekecektir.

Ama yine, ve bu aşırıcılığın olduğu tüm alanlar için de geçerli: Bu abartılmamalı da. Oldukça azla yetiniyorlar. Biz burda milyonlardan vs. söz etmiyoruz. Ama para toplulukta her zaman çok kıttı."[422]

Bilirkişi Tornai Müzik topluluğunu ve Arkadaşlık topluluğunu şöyle ayırdı:

„Bu elbette neye baktığına bağlı. Konserler düzenlenmeye başlandığında, müzik grupları herhangi bir yere seyahat ettiğinde, teknik olarak rezervasyon yapıldığında, oda kiralanması gerektiğinde masrafların doğduğu Müzik topluluğu elbette para gerektiriyor. Burada CD satışı çok belirgin bir role sahip. Genel olarak bu dev bir ticaret. Bu biliniyor. Burda gerçekten çok para kazanılıyor. Bu bir yanı.

Arkadaşlık topluluğuna bakıldığında: Bunu gerçekten sadece makul kriterler temelinde açıklayabilirim. , Freie Kräfte Schwalm-Eder'de orada, çıkartma veya bildiri gibi şeylerin finanse edildiği bazı küçük üyelik aidatlarının olup olmadığından, bunu herhangi birinin önden ödeyip sonra toplayıp toplamadığından, dağıtım listelerinde, sadece kimin ne kadar aldığının belli olup olmadığından, ayrıca kimin hangi aidatı ödediğinden ve paranın nerede toplandığından emin değilim. [...] Bu artık hatırımda değil, aradan biraz fazla zaman geçti. Ama burada herhalde, bu yapıları finanse eden hariçten bir finansör olduğu düşünülmek zorunda değil ve mutlaka düzenli bir üyelik aidatı da düşünmek gerekmediğine inanıyorum, aksine o anda neyse, anlık gelişen finansman. İlk önce bu o kadar fazla değil: konserlere veya gösterilere araçla gidildiğinde olsa olsa bir de yol masrafları, bunun haricinde propaganda malzemesi. Ama bu da günümüzde internet baskısı sayesinde kaydadeğer olmayan bir yatırım, kendi çıkartmalarını almak istemediğinde ayrıca uygun toptancılar da bulunmasından tamamen bağımsız olarak: ayrıca, öne çıkan kelime Dortmund, orada bu özellikle yoğun kullanılıyor, Antisem Versand, şu anda adı bu, bu tür şeylerin çok ucuz alınabildiği yer."[423]

Bilirkişi Röpke, banka soygunlarının ilk defa NSU için para sağlama aracı olmadığını, bunun zaten „1979'dan beri sağcı terörün bir tarzı" olduğunu aktarmıştır.[424]

2. Tekil Gruplar ve Tekil Kişiler

Komisyon, Hessen'de özellikle de Kuzey Hessen'de araştırmanın yapıldığı tarih aralığında aşırı sağcı topluluğun birçok aktörü ile ilgilenmiştir. Bunlar arasında (alfabetik sırayla) şunlar yer alıyor:

a. Berserker Kirtorf

„Berserker Kirtorf" grubunda Vogelberg İlçesinde Kirtorf'da aktif olan, bu aralar 50 kişi kadar olan,[425] şiddete eğilimli Futbol topluluğuna [426] ve Arkadaşlık üyelerinden biraraya gelmiş Dazlak müzik grubu

[422] Laabs, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 68 sonraki.
[423] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 58.
[424] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 71; ayrıca van Hüllen ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 26.
[425] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin Nisan 2007 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 752, s. 3.
[426] Axel R. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 153 sonraki.

„Gegenschlag" üzerinden Müzik topluluğuna da bağlı olan ve bunlarla ağ kurmuş olan Dazlak topluluğunun Arkadaşlığı söz konusuydu.[427]

Aşırı sağcı bir topluluk Kirtorf'da 1990'lardan beri vardı.[428] Komisyonda dinlenen bilirkişiler 2002 ila 2004 yılları arasında Kirtorf'daki *„tehlikeli ahmak topluluk"*u,[429] uzaktan gelen genç insanların, şiddet, nefret ve yok etme hayalleri yaratmak için ilgilerini uyandıran örgütlü Dazlak topluluğunun bir ağırlık noktası olarak tanımlıyorlar.[430]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2004 yılı raporunda gruba ilişkin şunlar belirtilmektedir:

> *„Kendisine Berserker Kirtorf Arkadaşlığı adını veren oradaki toplulukta K[...][431]ve yeğeni ana aktörler olarak hareket ediyor. Son adı geçen kişi aynı zamanda Gegenschlag müzik grubunun menajeri. Bu Arkadaşlık başka bir çok topluluk ve örgüt ile sıkı ilişkiler kuruyor ve federal eyalet çapında etkinliklere ve gösterilere katılıyor. Doğum günü ve mangal partileri ve ayrıca Arkadaşlık akşam etkinleri yanında Kirtorf'da bölgeler üstü katılımın olduğu iki Dazlak konseri verilmişti."*[432]

Kirtorf'daki merkezi etkinlik yeri Dazlak konserleri için ses geçirmez şekilde tadil edilmiş olan, komplocu şekilde resmi olmayan konserlere davetler verildiği bir domuz ahırıydı.[433] Bir muhabir 3 Temmuz 2004 tarihinde dazlak konseri için giriş imkanı bulup film çekimini yapmış olduğu yaklaşık 250 neonazinin ceza hukukuna tabi olabilecek şarkı metinlerini yayınladığında, ahırın sahiplerine

---

[427] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 29/03/2007 tarihli açıklaması, Cilt 802, s. 170:

> *„Grup üyeleri Hessen Vogelsbergkreis'ta Kirtorf'taki aşırı sağcı dazlak topluluğundan geliyorlardı. Bu topluluk esas olarak bölgesel çapta aktif, ancak sürekli faaliyetler ve bölgeler üstü ilişkiler içerisindedir (örneğin: T. HEISE, C. WORCH). Grup üyeleri yıllardır sağcı topluluğa üye ve düzenli olarak bölgesel alanda (özel kutlamalar, yıldönümü kutlamaları, eğitim çalışmaları) ve Hessen dışındaki etkinliklerde katılımcı olarak (konserler, öne çıkan gösteriler, örneğin Wunsiedel/BY.) yer almaktalar."*

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu'nda Kirtorf'taki dazlak topluluğu *„açık ara Hessen'deki en aktif topluluk"* olarak tanımlanmaktadır, Cilt 1023, s. 478. Devamında şunlar belirtilmektedir.

> *„Coğrafi durumunun merkezi oluşu ve bazı Kirtorf'lu dazlakların bölgeler üstü ve Eyalet sınırlarını aşan diğer topluluklarla, yani Göttingen'deki topluluk ve Neonazi Thorsten Heise'nin etrafındaki topluluk ile bağlantılarına bağlı olarak."*

„Gegenschlag" dazlak grubunun faaliyetleriyle ilgili olarak daha ayrıntılı bilgi için örneğin: Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 20/05/2009 tarihli açıklaması, Cilt 802, s. 4 devamı.

[428] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin Nisan 2007 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 752, s. 3.

[429] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 99.

[430] Hafeneger ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, S. 8, 10, 11; Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 131; Desch ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 23 sonraki; Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 99. (En azından eski) topluluk üyesi tanık Oliver P. buna karşın, seyircilerin bir kısmının arkadaşlık üyeleri olmakla beraber, kendilerinin de esas olarak *„çevredeki"* kişilerden oluştuklarını belirtti, bunlar arasında *„ sıradan kişiler", „ köy gençliği"* ve *„ küçük kızlar"* bulunuyor (Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 74).

[431] Bertram K., Kirtorf'lu oluşunu özellikle aşırı sağcı dazlak konserlerinde yardımcı olmak için kullanan itirafçı bir NPD (Almanya Nasyonal Sosyalist Parti) üyesidir, https://www.rbb-online.de/kontraste/ueber_den_tag_hinaus/extremisten/volksverhetzung_mit.html, son sorgulama tarihi 6 Mart 2018.

[432] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 125.

[433] Etkinliklere Genel Bakış: Lauterbach Belediyesi'nin 15/09/2004 tarihli yasak kararı, Cilt 751, s. 382-394.

başka etkinlikler düzenlemesi yasaklandı[434] ve kendisiyle birlikte diğer kişilere karşı ifade suçları nedeniyle ceza davası açıldı.[435] Daha sonra yapılan ev aramalarında Polis ateşli silahlar ve gerçek mermilere el koydu.[436]

Bilirkişi Tornau „Berserker Kirtorf"un müzik, holigan ve neonazi topluluğunu dahil oluşunu şu şekilde açıkladı:

> *„Müzik topluluğu için bu dönemde Kirtorf, Vogelsberg İlçesi özel bir öneme sahipti . [...]*
>
> *Schwalm-Eder İlçesi'nin güney kısmına sınırı bulunuyor. O zaman çiftlik sahibi, NPD ve Berserker Kirtorf Arkadaşlık üyesi Bertram K[...]'nın ahırında, düzenli olarak birküç yüz katılımcının geldiği düzenli konserler ve müzik etkinleri vardı. Orada Hitler'in doğum günü kutlanıyordu. Yapılan etkinlikler gerçekten de küçük değildi.*
>
> *2002 yılı Paskalya Bayramı'nda birkaç yüz katılımcısı olan çok büyük etkinlikler yapılmıştı. Orada Dortmund Borussenfront, ki bir kez daha Dortmund parolası geçiyor, Hooliganband Kategorie C'nin konseri ile 20 yıllık varlıklarını kutladılar. Bu, bölgeler arasında bağlantıların olduğunu gösteriyor. SS-Siggi, yani Siggi Borchardt ile Borussenfront şimdiye kadar aşırı militan, aşırı şiddete eğilimli, aşırı tehlikeli ve çok etkili Dortmund'lu Neonazi topluluklarından biri.*
>
> *2004 yılında olayların içine cesurca sokulan bir meslektaşın televizyon programı vardı. Yüzlerce Dazlağın ve Neonazinin nasıl ,kan akmalı, oluk oluk, bu Yahudi Cumhuriyeti'nin özgürlüğüne sıçarız' ve birçok benzeri SA savaş marşları homurdandığı yayınlandığında, bu durum, bölgeler üstü, ama yerelde de, bu yerin etkinlik yeri olarak kapatılmasını ve bunun en azından biraz önlenmesi sağlanabilecek kadar gerilim yaratmıştı. O zamandan beri Kirtorf en azından konserlerin büyüklüğü düşünüldüğünde artık bu kadar önemli değildi."*[437]

b. Kuzey Hessen Blood & Honour Seksiyonu

Blood & Honour 1990'lı yıllarda uluslararası düzeyde ve Almanya'da faaliyette olan, birleşme amacı Anayasal düzene karşı ve halklar arası dialoğa karşı yönelmiş olan ve bu nedenle 12 Eylül 2000'de Almanya'da yasaklanmış olan aşırı sağcı bir gruptur.[438]

Almanya Federal Meclis'in 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun 22 Ağustos 2013 tarihli raporu grubu aşağıdaki gibi tanımlıyor:

> *„'Blood & Honour' 80'li yıllarda Büyük Britanya'da Neonazi Dazlak topluluğuna kendine ait bir yapı kazandırmak için . [Fn.] kurulmuş olan aşırı sağcı bir ağdır. Hedef, Nasyonal Sosyalist Dünya Görüşünün, özellikle aşırı sağcı müzik ve yayınlar aracılığıyla yayılmasıydı. [Fn.]*

---

[434] Lauterbach Belediyesi'nin 15/09/2004 tarihli yasak kararı, Cilt 751, S. 381-405.; ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu ile de karşılaştırınız, Cilt 1024, s. 278, 301.
[435] Soruşturma dosyalarından suretler: Cilt 768, s. 11 devamı.
[436] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 92; Soruşturma dosyalarından suretler: Cilt 768, s. 89, 100, 160 (Adli emanete alınan eşya K.).
[437] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 43 sonraki.
[438] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 392. Yasak kararının olduğu yer Cilt 708, s. 378-401.

1994'de örgüt Almanya'da ‚Blood & Honour Division Deutschland' şubesini kurdu. [Dipnot] Bu grup daha 90'lı yılların başında Almanya'daki aşırı sağcı örgütlerin en tehlikelilerinden biriydi. [Dipnot] Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'nin, hem kaçmadan önce hem de daha sonra yeraltında ‚Blood & Honour' üyeleri ile sıkı ilişkileri vardı. Örgüt tarafından örneğin ‚Blood & Honour' un yetkili yöneticisi olan, daha sonra Berlin Eyalet Kriminal Dairesi'nin muhbiri olacak olan, üçlüye, 26 Ocak 1998'de bir garaj aramasında bulunan patlayıcı madde sağlayan [Dipnot] ve daha sonra üçlünün kaçmalarına yardım eden en önemli kişi olan, Saksonya'dan Thomas Starke tarafından destekleniyorlardı. .[Dipnot]"[439]

Bilirkişi Dr. van Hüllen grubun ardında yatan fikri şöyle açıkladı:

„Blood & Honour [...] aslında Pan-Nasyonal, Trans-Nasyonal bir örgüt [...]. Özlerinde, ki bu ABD'de oluşmuştur, Amerikalı çekirdek halk beyaz Anglo Sakson protestanlarının Amerika'daki demografik gelişim sonucunda azınlık haline geldiği ve bu nedenle hayatta kalabilmelerini Hispaniklere ve siyahlara karşı savaşarak sağlamak zorunda olmaları düşüncesi yatar

Bu şu anlama gelmektedir: Bu düşüncelerden, aslında, beyaz ırkın diğer etnik kökenlilere, özellikle de diğer renklerdeki etnik kökenlilere karşı beyaz bir cephe oluşturmaya çalışan bu White Power hareketi gelmektedir. [...]"[440]

Blood and Honour, örgütlü suç örgütlerinden, „Bandidos" veya „Hells Angels" gibi katı hiyerarşik kollara ve seksiyonlara bölünmüştür:

„[...] B & H hızlı şekilde birçok kıtada, özellikle Avrupa'da, ama Güney Amerika ve Kuzey Amerika'da, Avustralya ve Asya'da da ‚kolları' ile uluslararası bir örgüt haline geldi.

[...]
Henüz B&H8'in Alman şubesinin resmi kuruluşundan önce Alman Neonazilerin İngiliz B&H ağı ile çeşitli ilişkileri vardı. Bunların arasında 1990'lı yılların başında müzik projesi German British Friendship (GBF) ve Dazlak grubu ‚Kreuzritter für Deutschland'ın (Almanya için Haçlılar) adı verilebilir. Bu dönemde B&H daha çok, B&H konserlerinin profesyonelce düzenlenmesi sayesinde toplulukta bir tür kalite mührü olarak yer alan korunmuş Dazlak aktivistlerinin resmi olmayan bir birlikteliğiydi. B&H'nin İngiliz temsilcileri ile ilişki kuran Alman, çok önceden beri daha önce adı geçen Thorsten Heise'ydi. Dışarıya karşı resmi ‚Blood & Honour Division Deutschland' olarak çıkan örgüt 1994'de Berlin'de kurulmuştu. Kısa bir süre sonra çeşitli federal eyaletlerde kendilerine ait seksiyonlar kuruldu. B&H Deutschland'ın Berlin'de kendine ait bir kulüp evi vardı, 3000 sayıya kadar baskı ve 124 A4 sayfalık bir kapsam ile çıkan bir dergi çıkarıyordu. „1998'deki yükseliş döneminde B&H'nin Almanya'da 300 ile 500 arasında üyesi vardı. B&H, merkezi Berlin'de olan bir şube yönetimi (federal yönetim) ve ayrıca belli zamanlarda 17 seksiyon (eyalet ve bölge birlikleri) olarak ayrılıyordu.)"[441]

Hessen'deki Neonazi Uwe A. 2000 yılındaki yasağa kadar „Blood & Honour Kuzey Hessen Seksiyonu"nun şefiydi.[442] Bunun yanında „Blood & Honour Division Deutschland" ın lider yardımcısı

---

[439] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 22 Ağustos 2013 tarihli raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 149.

[440] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 28.

[441] Jan Raabe'nin 6 Ocak 2016 tarihli bilirkişi raporu, s. 3 sonraki.

[442] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 41; Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 90; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA), 29/10-30/10/2002 tarihli„siyasi motifli suçlar-sağcı" konulu çalıştaydaki powerpoint sunumu, Cilt 708, s. 342; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) Blood & Honour'a yönelik 07/03/2006 tarihli yürütme tedbirleri çerçevesinde arama ekiplerine el uzatması, Cilt 708, s. 82. Uwe A.'nın bu arada aşırı sağcı topluluktan çıkmış olduğu belirtiliyor (Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 21/03/2005 tarihli e-maili, Cilt 708, s. 369).

olduğu belirtiliyor.[443] Uwe A. ayrıca „Violent Solutions" adlı müzik grubunda yer alıyordu.[444] B&H'nin önemli bir faaliyet alanı aşırı sağcı, halkı kışkırtıcı, Neonazi müziğinin satışı ve Neonazi konserlerinin düzenlenmesidir. Burada müzik amaca götüren araçtır. Özellikle gençleri politikleştirmek için propaganda aracı görevini görüyor.[445] Binlerce gencin müzik üzerinden Neonazi topluluğuna kaydığı belirtiliyor.[446] Ayrıca konserlerdeki gelirler ve CD'lerin ve ticari ürünlerin satışından, elde edilen paralarla aşırı sağcı topluluğa yatırımlar yapılıyor. Bunların haricinde konserler iletişim ve ağ kurma görevi gören önemli yerlerdir. Konserler bölge halkına yönelik değil, federal çapta aşırı sağcı kesime ve hatta yurtdışından gelen aşırı sağcılara yönelik yapılmaktadır.[447]

Yani Blood and Honour'u „Müzik Topluluğu" olarak tanımlamak çok yetersiz kalıyor. Daha çok katı örgütlü, kadrosunun müzik aracılığıyla toplulukta güç ve etki kazandığı uluslararası bir örgüt söz konusu. „the way forward" ve „Blood & Honour Field Manual" yazılarında „leaderless resistance" yani lidersiz direniş konseptinin propagandası yapılmaktadır.[448] Okuyucular küçük hücrelerde silahlı mücadeleye çağırılırlar.[449]

Bu yeraltı konseptinin ayrıca „Combat 18" tarafından da propagandası yapılmaktadır. Combat 18, halen Blood and Honour'un „silahlı kolu" olarak tanımlanmaktadır.[450] Genel olarak B & H kendini, bazen kendi üyeleri arasında da düşmanlıklar olan heterojen bir örgüt olarak tanımlıyor, kanadın biri daha çok müziğe ve diğeri „ırk savaşına" yöneliyor, bu ikincisi Combat 18 (C 18) adı altında örgütlenmiştir. Her iki kanat da uluslararası düzeyde iyi bir ağ kurmuşlardır.[451] . Combat 18, Blood & Honour'un yasak kapsamına alınmamıştı. Uwe A., Patrick F., Sebastian K., Holger K., Matthias O., Michael S., Stefan U. ve Angela W. yanında federal çapta 200 kadar sorumlu olduğu belirtililyor.[452] Bu listenin tam olup olmadığı konusunda şüphe duyan, Nazi müzik grubu „Hauptkampflinie"den ayrılan ve eski müzisyen olan Oliver P., Tobias N.'nin de üyeler arasında olduğunu ediyor.[453] Sorumlulara ek olarak B & H Kuzey Hessen'nin destekleyicileri ve adayları vardı, bunlardan biri Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner'in üvey kardeşi Christian Wenzel'di.[454] Komisyonu'nda tanık olarak Blood and Honour'da

---

[443] Tek başına Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 90.
[444] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 44.
[445] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 140.
[446] M.S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 46.
[447] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16.03.2015, s. 10.
[448] Bununla ilgili olarak Kuzey Ren Vestfalya (NRW) Eyalet Meclisi'nin PUAG 16/III ile ilgili nihai raporuna bakınız, Drs. (basım) 16/14400, s. 82 sonraki.
[449] Aynı yerde.
[450] örneğin Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 90.
[451] Jan Raabe'nin 6. Ocak 2016 tarihli bilirkişi raporu, s. 2.
[452] Federal Kriminal Dairesi'nin „Devleti Koruma Meselelerinde Bilgi Alış Verişi" konulu 17/05/2004 tarihli yazısı, Cilt 708, pdf s. 243.
[453] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 17.
[454] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 65.

destekçi olduğunu, onlarla konserlere, gösterilere ve etkinliklere birlikte gittiğini ancak hiyerarşiye bağlı olmadığını belirtiyor.[455] Gerçi B&H'ye üye olmayı amaçladığını, ama yasak nedeniyle olmadığını belirtti.[456] O zamanlardaki seksiyon başkanı A. ile çok sıkı arkadaşlıkları olduğunu ifade etti.[457] Uluslararası olarak B & H konserlerine çıkmış olan ve ağa dahil olarak düşünülmesi gereken „Hauptkampflinie" (HKL) müzik grubu da Kassel'den geliyor. B & H'nin yasaklandığı en geç 2000'li yılların ortasında, Kassel'deki Neonaziler B & H veya Combat 18, „Oidoxie Streetfighting Crew" grubunda aktif hale geldikleri için, yeniden rol oynamaya başladılar.

Blood & Honour'un 2000 yılında yasaklanmasının etkileri güvenlik makamları ve Neonazi topluluğu tarafından farklı algılanmıştı. Anayasayı Koruma Federal Dairesi bölgeler üstü düzeyde örgütlü yapıların yasaklamadan sonra tespit edilemedikleri görüşünü savunuyordu:

> *„‚Blood & Honour-Division Deutschland' ve gençlik örgütü ‚White Youth', Eylül 2000'de İçişleri Bakanı tarafından yasaklandıktan sonra, eyaletler üstünde sadece uluslararası düzeyde hareket eden ‚Hammerskins' ve Dazlak grubu ‚Furchtlos & Treu' (F + T), birçok federal eyalette şubeleriyle yer alıyor."*[458]

> *„Yasaklanan Dazlak örgütü ‚Blood & Honour'ın eski aktivistleri arasında önceki gibi, kısmen sıkı ilişkiler vardır. Ancak örgütlü yapılar federal düzeyde artık tespit edilemiyor. Güney batı Almanya'da tek tük eski ‚Blood & Honour' üyesi, Dazlak konserleri ve etkinlikleri düzenlemeye devam ediyorlar yasaklanan örgütün reklamını yapmak için kullanmıyorlar. Bazı durumlarda daha eski ‚Blood & Honour'-üyeleri Avrupa ülkelerindeki konserlerde, üzerinde yasaklanan örgütün logolarının basılı olduğu tişörtler taşıyorladı.*
>
> *Mart'ta, muhtemelen Thüringen'deki eski aktivistler tarafından üretilmiş olan, ceza huku bakımından öncemli ses taşıyıcısı ‚Blood & Honour Deutschland – Trotz Verbot nicht tot'un dağıtılması açığa çıkarılmıştı. Gera Savcılığı'nın bunun üzerine, kesinleşmiş kararla yasaklanmış Anayasaya aykırı bir örgütün desteklenmesi veya sürdürülmesi şüphesi nedeniyle açtığı soruşturma çerçevesinde 25 Kasım tarihinde, Thüringen, Saksonya-Anhalt, ve Aşağı Saksonya'da 22 kişide aramalar yapıldı. Sanıklara Sampler'in üretilmesine ve satılmasına iştirak etme suçlaması getirildi. Soruşturmalar devam etmektedir."*[459]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin bu ifadesini paylaşıyordu:

> *„İçişleri Bakanından Eylül 2000'de Neonazi Dazlak hareketi Blood & Honour'a (eskiden federal çapta yaklaşık 240 üyesi vardı) uygulanan yasak bunların yapılarını federal ve eyaletler düzeyinde paramparça etti."*[460]

Buna karşın bilirkişi Rudolf van Hüllen şunu söyledi:

> *„Özür dilerim, ama böyle birşey gerçekten de sadece hukukçu olarak düşünülebilir: Ben yasaklıyorum ve o halde gitti. Elbette bu böyle değil! Ağustos 2000'de resmi olarak yasaklanması elbette bu Blood & Honour yapısını engelledi, ama bu yüzden bırakmış olması, biraz iyimser bir düşünce."*[461]

---

[455] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 65.
[456] Aynı yerde, s. 75.
[457] Aynı yerde, s. 75.
[458] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 134.
[459] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 135.
[460] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, s. 70.
[461] Rudolf van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 20.

Araştırma Komisyonunda ifadesi alınan, müzik grubuyla B & H tarafından düzenlenen bir çok konsere çıkmış olan Kassel'deki Neonazi grubu „Hauptkampflinie"nin (HKL) eski solisti Oliver P., yasak nedeniyle herhangi bir farklılık tespit etmediğini belirtti:

> *„Evet, yani, Blood & Honour'un yasaklanmasından sonra şimdi doğrudan herhangi bir değişiklik olduğunu hatırlayamıyorum. Aslında hiçbir değişiklik olmadı. İnsanlar nihayetinde konserler yapmaya devam etti, sadece artık Blood & Honour altında yapmadılar."*[462]

Ayrıca kendi müzik grubu için örgütsel olarak hiçbirşeyin değişmediğini bildirdi, ayrıca yasaklamadan sonra da uluslararası düzeyde, örneğin Madrid ve Macaristan'daki B & H konserlerine gitmeye devam ettiklerini belirtti.[463]

Komisyona tanık olarak ifade veren başka eski bir Neonazi Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin muhbiri M.S. idi. Kendisi de, yasağın topluluk üzerine ne gibi etkileri olduğu sorusuna, önemli ölçüde birşeyin değişmediğini söyledi:

> *„Benim anladığım, hiçbirşeyin değişmemiş olmasıdır. Prensipte bu şöyledir: Bir şeyi yasaklarsın. Ama insanlar birbirini yine tanıyorlar ya. Sonra da örneğin bay Heise'nin Arische Bruderschaft'ında örgütleniliyor."*[464]

2004 yılında da makamlar eski yapıların başarısız olarak sonuçlanan, yeniden ayağa kalkma denemelerini kaydetmişlerdi. Ancak sadece eski üyeler arasındaki bölgesel ilişkiler tespit edilebilmiştir:

> *„'Blood & Honour'un eski yönetici aktivistleri özellikle de güney Almanya'da, 2000 yılında İçişleri Bakanı tarafından yasaklanmış olan grubun aktivitelerini en azından ayakta tutmaya çalıştıkları halde, örgüt yapılarını federal çapta sürdürmeyi ve tekrar doğrultmayı başaramadılar. Bölgesel düzeyde eski ,Blood & Honour' aktivistleri buna karşın sıkı ilişkiler korumayı sürdürüyorlar. Eski üyeler kısmen yurtdışında, yasaklanan örgütün logosunu taşıyan tişörtlerle çıkıyorlardı. Yasaklanan bir örgütün sürdürülmesi şüphesiyle polis 18 Mart'da toplam on aşırı sağcının Aşağı Saksonya, Saksonya ve Brandenburg'da evlerini ve ayrıca Aşağı Saksonya'daki bir matbaayı aramıştı. Şüphelilerin 2001'de eski ,Blood & Honour' dergisinin yeni yayınları için yapılan planlara katıldıkları belirtildi. Suçlananlardan birinde bir Karabina, bir de uzun namlulu silah ve cephane emniyete alınmıştı."*[465]

Önceki iki yıldaki bulgu 2005 yılı için geçerliydi:

> *„Eski yönetici ,Blood & Honour' aktivistleri, özellikle de güney Almanya'da, 2000 yılında İçişleri Bakanı tarafından yasaklanmış olan grubu en azından kısmen ayakta tutmayı denemeye edvam ediyorlar. Ancak önceki yıllarda örgüt yapılarını federl düzeyde sürdürmeyi ve tekrar doğrultmayı başaramadılar. Bölgesel düzeyde eski ,Blood & Honour' aktivistleri buna karşın önceden olduğu gibi sıkı ilişkilerini koruyorlar. 17 Haziran'da polis Weiterstadt'da (Hessen) Baden seksiyonunun eski bir üyesinde, yasaklanmış örgütün*

---

[462] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 77.
[463] Aynı yerde, S. 80 sonraki.
[464] M.S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 39.
[465] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 95 sonraki.

logosunu taşıyan birçok giyim eşyasını emniyete almıştı. İlgili kişiye karşı bir örgüt yasağına karşı gelme zanniyla bir soruşturma açılmıştı."[466]

2006 yılında makamlar Hessen'de bir „Blood & Honour" seksiyonu kurulma girişimlerini ortaya çıkarmışlardı. Soruşturma çerçevesinde Hessen'de, ve altı federal eyalette daha birçok yer aranmıştı ve buna göre soruşturmalar açılmıştı:

„Frankfurt am Main savcılığının emriyle Polis 7 Mart Hessen'de yedi evi ve Bavyera'da bir yeri aradı. Sanık, ceza hukuku bakımından önemli içeriklere sahip propaganda araçlarını satmak ve ayrıca Hessen'de kendi B & H seksiyonunu kurmak suretiyle dernekler yasasına aykırı hareket etmekle (yasaklanan Blood & Honour B & H örgütünün ve onun gençlik örgütü White Youth'un devam ettirilmesi) suçlanıyordu. Aranan yerlerde polis diğerlerinin arasından 300'ün üzerinde işaretli ve yasaklanmış şarkılar içeren CD'yi ve ceza hukuku bakımından önemli motifleri olan 100 giyim eşyasını emniyet altına almıştı. Diğer altı federal eyalette 100'ün üzerindeki yerin aranmasında aynı şekilde kapsamlı miktarda delili, bunların arasından sayısız CD'ler, DVD'ler, bilgisayarlar, giysiler, pankartlar ve yazılı belgeler emniyet altına alınmıştı."[467]

Bu kısmi takip faaliyetlerinden Komisyonda dinlenmiş olan bilirkişiler, tanıklar da söz ettiler.

Emekli Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı tanık Fromm şunu ifade etti:

„Blood & Honour sanırım, 2000 yılı güzünde yasaklamaya kadar, güvenlik makamlarının, özellikle de Anayasayı Koruma Dairesi'nin büyük kaynaklar harcadığı bir yapı olmuştur. O zaman o kadar malzeme bir araya gelmişti ki, bir yasaklama gerçekleşebilirdi, burada daha sonra Blood & Honour bir sorun olarak kalmıştı. Parçalandığı düşünülen yapılar yeniden canlandırıldı. Bu bağlamda, müziğin pazarlanmasında veya etkinliklerin düzenlenmesinde faal olan kişiler, aktif olmaya devam etmişlerdi ve makamların çok yoğun olarak ilgilendikleri bir dizi takip faaliyetleri yapıldı. Çünkü tüm bu devam eden faaliyetlerin ve ceza takip tedbirlerinin temelinde bu örgütün kati şekilde yasaklanması yatıyordu ya. Bundan dolayı, burada da, hep yeniden idari tedbirler almak, telekomünikasyon denetimine kadar izleme tedbirleri almak mümkündü. Yani, 2000 yılından sonra makamları daha yıllarca uğraştırmış olan bir sorun."[468]

„Takip faaliyetleri burada gerçekleşmişti ne de olsa. Ve ayrıca tespit de edildiler ve tamamen engellenemiyorlardı, yıllar boyunca engellenemiyorlardı. Bunun neden böyle olduğu tartışılabilir. Bir bakış açısı şüphesiz, müzik prodüksiyonu ve bu tür ses taşıyıcılarının pazarlanması ile bağlantılı olan kazanç sağlama çabasıydı. Bu görünüşe göre cazipti. Bunlardan bazı insanlar, gerçekleştirmek istedikleri siyasi düşüncelerinin yanısıra, geçindiler.

Yani bu faaliyetler kısmen, eski yoğunlukta değil, orada ve burada şu veya bu kişi tarafından sürdürüldü ve sonraları idari tedbirler de, yani aramalar vs. de olmuştu."[469]

Anayasayı Koruma Dairesi'nden tanık Rieband şunları ifade etti:

„Almanya'da elbette hala, özellikle de Dazlak müzik topluluğu bağlamında faaliyet göstermeye devam eden aktörler vardı. Ayrıca her zaman tekar tekrar davalar olmuştu, takip faaliyetleri yönünden denetleme yapmak amacıyla, bu anlamda kısmen polis soruşturmaları da olmuştu. Hatırladığım kadarıyla Hessen'de de bununla ilgili denetimler vardı, öyle ki şöyle söylenebilir: Esasen faaliyet göstermeye devam eden geri kalan aktörler veya geri kalan yapılar elbette hep vardı. Ama bunun daha sonra gerçek bir takip yapısı mı olduğu veya yasaklanan yapının ayakta tutulması mıydı, veya bunların daha çok kendi

[466] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt Cilt 1027, s. 281.
[467] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 449.
[468] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 83 sonraki.
[469] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 108.

gündemlerinde mi yola devam ettikleri, ama tabi akıllarında hala fikrin olup olmadığının kanıtlanıp kanıtlanamayacağı, bu o zaman tekil durumda çok ayrıntılı incelenmesi gereken bir soru, gerçekten yasaklanmış örgütün sahiden ayakta tutulması mı yoksa bir takip yapısı olup olmadığı."[470]

Kuzey Hessen aşırı sağcı topluluğun Hessen'deki „Blood & Honour" ile ve genel olarak müzik grubuyla bağlantıları hakkında, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi kıdemli yönetici tanık Dr. Pilling şunları ifade etti:

„Kuzey Hessen'deki B & H topluluğunun tanışıklık ilişkileri vardı [...]

Sorun, Kuzey Hessen topluluğunun kişi sayısı, kısmen birbirini yıllardır tanıyan, kayda değer olmayan, düşük, iki haneli bir rakamdan oluşuyordu. Burada bir rol oynamış olan, bölgede dikkat çeken ve sonra belli bir noktada elbette özellikle Dazlak konserleri üzerinden B & H ile bağlar gösteren gruplardı, çünkü B & H Hessen'de ve Almanya'da, İngiltere'deki B-&-H/Combat-18-Anschlagsbegeher'in siyasi eğilimi değillerdi, bunun yerine öncelikle müzik grubuna uyuyorlardı.

B-&-H topluluğunda iki eğilim vardır. Öncelikle burada uyulan müzik grubu vardır. Ve müzik etkinlikleri sahne tipi etkinlikler arasındadır. Doksanlı yılların ortasından beri konserlerde büyük artış vardı. Burada Bay Gärtner de, bu alana üvey kardeşi üzerinden sağlam şekilde girdiğini belirtti. Bunu bize söylemedi, emniyetteki diğer dairelere söyledi.

Bu görüldüğünde, o zaman şöyle söylemek gerekiyor: Bunlara yoğun olarak Ağustos'taki Heß'i anma günleri dahildi. Hessen'de Fulda nedeniyle 1993'de aslında hep, Hessen'de bu tür etkinlikleri engellemeyi ve yasaklamayı denedik. Bu nedenle Hessen'de etkinlikler olmuyordu..

Buna tabi Worms'da 1996'daki bir etkinlik de dahil. Bu, üçlünün yaklaşık 200 ila 300 başka insanlarla birlikte Worms'daki bir Heß gösterisinde polis tarafından tespit edilmiş olduğuna ilişkin diğer muğlak bilgilerden biri. Ama bunlar topluluğa özgü etkinliklerdi.
Söyleyemediğimiz şey, bu topluluğa özgü etkinliklerde kimin kimle konuşup konuşmadığı, insanların bölgesel gruplarının dışında hareket edip etmedikleri. Çünkü bu tür topluluğa özgü, ister bir Dazlak konseri olsun, isterse başka herhangi birşey, 200 ila 300 kişilik büyük bir etkinliğin Polis tarafından tespitinin yapılmış olması, üç kişinin yanyana, birlikte şarkı söyleyip dans mı ettikleri, yoksa yalnızca zaten birlikte o bölgeye gitmekte olan bu üçünün söz konusu olup olmadığını bilemezsiniz.

Bu bilgiler bizde eksik, ve bunlar sadece Anayasayı Koruma Dairesi'nde değil, Polis'de de eksik."[471]

c. Alman Partisi

„Alman Partisi – Özgürlükçüler (DP)" federal çapta ortaya çıkan, kökenleri 19. Yüzyıla uzanan ve yıllara uzanan bir varolma sürecinden sonra 1993'den beri bir dernek olarak tekrar aktif olmuş siyasi bir partidir.

[470] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 33.
[471] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 117 sonraki.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2005 yılı raporu partinin oluşumunu şöyle özetliyor:

> *„Eskiden 19. Yüzyılda ‚Deutsch-Hannoversche Partei' olarak kurulmuş olan DP, Nasyonal Sosyalistler tarafından tasfiye edildi. 1947'de yeniden aktifleşerek 1949'dan 1961'e kadar federal çaptaki iktidar partilerinden birini oluşturdu. Daha sonra anlamsız hale geldi ve sadece bir dernek olarak varlığını sürdürerek 1993'de tekrar canlandırıldı. 2001 yazından itibaren FDP'nin eski Hessen Eyalet Meclis Üyesi Dr. Heiner Kappel (Main-Taunus İlçesi) Parti'yi yönetti."*[472]

2005 yılında Alman Partisi'nin federal yönetim kurulunda partinin yönelimi konusunda, özellikle de diğer aşırı sağcı gruplarla birlikte çalışma konusunda anlaşmazlık vardı. O dönemdeki Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi raporunda buna ilişkin olarak şunlar belirtiliyor:

> *„Ocak'ta federal yönetim kurulunun üyeleri ile federal yönetim kurulu başkanı Kappel arasında uzun zamandır var olan azline ilişkin münakaşalar son noktaya gelmişti*[473]*. Münakaşa konusu öncelikle diğer aşırı sağı gruplarla birlikte çalışma yürütülmesi sorunuydu. Federal yönetim kurulu çoğunluk ile lehde karar verirken, Kappel diğerlerinin arasından REP ile bir dayanışma yapılmasını savunuyordu. Şimdiye kadarki temsilcisi Claudia Wiechmann (Saksonya-Anhalt), Bavyera eyalet başkanı Ulrich Pätzold ve Berlin eyalet başkanı Eberhard Lehmann partinin vekilliğini üstlendiler. Kappel'in, federal yönetim kurulunu, kendisini parti başkanı olarak tanımaları için zorlamak istediği bir tespit davasını Frankfurt am Main Eyalet Yüksek Mahkemesi reddetmişti.*
>
> *Tepede yapılan değişiklik ile gerçekleştirilen yön değişikliği daha 23 Ocak'da DP'nin Bavyera'daki bir yeniyıl toplantısında görülebiliyordu. Birçok ziyaretçi,Tüm Alman Vatanseverlerin Ortak Hareketi için Münih Deklerasyonu'nu imzalamıştı (24 Ocak tarihli internet bildirgesi). Konuk konuşmacı olarak NPD'nin, Schutzbundes für das deutsche Volk (Alman Halkını Koruma Derneği) (Bavyera) ve Deutsche Liga für Volk und Heimat (Halk ve Vatan için Alman Ligi) (Baden-Württemberg), yetkilileri görev almışlardı. NPD organı DS (No.3) bu biraraya gelmeyi, Nasyonal demokratlar ve Arkadaşlık üyelerinin Nasyonal Muhafazakarlar, Nasyonal Liberaller ve bağımsız Sosyal Vatanseverlerin, flammenden Appell' i (‚coşturucu çağrısı') olmuştu.*
>
> *DP'nin 29 Mayıs, Rehau'daki (Bavyera) federal parti kongresi Wiechmann ve Pätzold ile eşit haklara sahip iki lider seçmişti. Delegeler, aynı zamanda basınc sözcüzü olacak olan REP'in eski Hessen genel sekreteri Gottfried Burischek'i (Offenbach Eyalet İlçesi) iki vekilden biri olarak belirlediler. Kappel'in kendisi parti kongresinde artık adaylığını koymamıştı. DP'nin katılmadığı federal meclis seçimi konusunda delegeler NPD ile DVU arasında yapılan ‚Almanya Paktı'nın desteklenmesi yönünde oy kullandılar.*
>
> *DP'nin (Alman Partisi) üyelerine ve arkadaşlarına yazdığı 17 Haziran tarihli bildiride Kappel, partinin sözde, geleneksel muhafazakar değerlerinden, özgürlükçü ve vatansever hedeflerinden'uzaklaşmasından dolayı teessüf ettiğini belirtiyor. Yönetimdeki yeni insanların ‚aşırı ve radikal' olduğunu, ‚NPD, DVU ve REP ile alenen kayıtsız şartsız birlikteliği'ni istiyorlardır. En güncel siyasi sorunları dile getirmek yerine DP (Alman Partisi) ‚aylar süren parti içi çekişmede kendini kaybettiğini belirtiyor. Kappel parti kongresinin ‚geçersiz' olduğunu ve orada seçilen yönetimin ‚yasal olmadığını' belirtiyordu (16 Kasım tarihli bildiri). Kappel kendisini şüphesiz önceden de olduğu gibi uygun şekilde DP'yi (Alman Partisi) temsil eden, hukuk düzenine uygun federal yönetim kurulu başkanı olarak görüyordu.*
>
> *Federal meclis seçimi sonuçları Deutschland Post'a (Almanya Postası) (Ekim Sayısı) ‚mundar' olarak tanımlandı. ‚Artık şu çok kültürlülük çılgınlığına bir son verilip tutarlı bir yabancıları geri gönderme politikası yürütülseydi ‚Hartz IV' gerekli olmazdı.*

---

[472] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 291.

[473] O dönem Bad Soden am Taunus, Main-Taunus-Kreis, Hessen'de ikamet ediyor Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 121).

Yalnızca, Almanya'nın geleceği kendi seçimlerinden veya kendi kariyerlerinden daha önemli olan gerçek vatanseverler veya Nasyonalistler, ülkeyi kötü durumdan çıkaracak durumdadır'..

Bir basın açıklamasının ardından 10 ve 11 Aralık'ta Oberhof'da (Thüringen) federal yönetim kurulu toplantısı ve bir delegeler parti kongresi yapılmıştı. Federal yönetim kurulunda kurul üyelerinin ara seçimi yanında federal yönetim kurulu tarafından tasarlanan bir Almanya Manifestosu görüşülmüştü. Program komisyonu için temel olarak görev görecek ve dokuz madde halinde, şimdi artık ayrıntılı program ifadeleri seçmen için canlanması gereken ,ilk defa içine kapalı bir dünya görüşü' içeriyor. Bu programda DP (Alman Partisi) ayrıca çok kültürlü bir topluma karşı olunduğunu ve anavatan Avrupa'ya öze dönüşü dile getiriyordu. Bunların haricinde, her dışlamanın ve sınırlamanın yalnızca Almanya,nın ,düşmanları'na yarayacağı hükmünün tam uygulanmasını talep ediyordu. DP'nin (Alman Partisi) bu nedenle diğer özgürlükçü ve halkına sadık partilerle kayıtsız şartsız birlikte çalışacağını belirtiyor. Manifestonun temelinde 2006'daki gelecek federal parti kongresinde modernleştirilmiş bir parti prorgamına karar verilmesi gerektiğini belirtiyordu. Bunun, aynı zamanda sağcıların hala parçalanmış halde olan kuvvetlerini çoktan gerekli hale gelmiş olan önyargısız bir işbirliğinde bütünleştirmek için bir zemin görevini göreceğini belirtiyordu."[474]

d. Schwalm-Eder Freie Kräfte

Freie Kräfte Schwalm-Eder"de (FKSE) özellikle de Kuzey ve Orta Hessen'de aktif bir Neonazi birleşmesi söz konusudur. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2008 yılı raporu bu grubu şöyle tanımlıyor:

„Freie Kräfte Schwalm Eder (FKSE)" adı altında ortaya çıkan kişiler, Neonazilerin, daha çok gevşek ve gayrıresmi birleşmelerine tipik bir örnektir. Bunlara özellikle de Kuzey ve Orta Hessen'de rastlanabiliyordu.FKSE'ye rapor döneminde aşağı yukarı 30 kişi dahil edilebilir. Grup, siyasi karşıtlara karşı saldırgan ve şiddet eğilimli davranışlarıyla göze çarpıyor. Değişken bileşimle harekete geçirilebilirken, burada yapılanmış bir örgüte dair bir işaret saptanamamaktadır. Ortaya çıkışlarında FKSE, Bağımsız Nasyonalistler (AN[...])'in akımına yöneliyorlar.

AN'ye olan bu yakınlıklarına ilişkin ipuçları, diğerlerinin arasından grubun eski internet sayfasında ve onlar tarafından kullanılmış çıkartmaların yapılış şeklinde bulunmuştur. Böylece FKSE'nin anasayfasında aşırı solcu bağımsızların çeşitli stil unsurları kullanılmıştı. Daha başlangıç sayfasında filistin atkısına sarınmış kişi resimleri bulunuyordu. Ama FKSE'de, bu, bu yelpazenin belli stil unsurlarına salt dıştan yönelme ve sosyal devrimci fikirlerin tekil örneklerini devralma düzeyinde kaldı. Bu grup hiçbir zaman aşırı sağcı kapalı bir ideolojiye veya düşünülmüş bir eylem planına sahip olmadı.

FKSE'nin ajitasyonu belirgin olarak Federal Almanya Cumhuriyeti'nin siyasi sistemine ve özgürlükçü demokratik anayasal düzene karşı yönelmiştir. Grup tarafından dağıtılmış olan bir bildiride şunlar yer almaktadır:

,Frei e Kräfte Schwalm-Eder kendisini, mevcut sistemden memnun olmayan ve yozlaşmış sistemin karşısına radikal ve devrimci bir alternatifi koyan Nasyonalistlerin grubu olarak görüyor. (orijinaldeki hatalar)"[475]

Anayasayı Koruma Dairesi raporunda grubun faaliyetleri hakkında şunlar ifade ediliyor:

„FKSA adı zaten geçmişte kullanılan bir isimdi. Bu şekilde, 2005 yılında Schwalm-Eder ilçesinde aşırı sağcıların bir etkinliğinde bu adın yazılı olduğu bir pankart gözlenmişti. [Dipnot] Ama arkasında duran

[474] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 291-293.
[475] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 294.

aktif bir grup tespit edilememişti. Ancak rapor yılının bahar ayından beri FKS tekrar ortaya çıktı. Özellikle de grafiti ve pullama eylemleri yapılıyordu.

Bunun yanında grubun, aşırı sağcı içeriklerin yayıldığı bir ana sayfası bulunuyordu. Rhein-Neckar eylem bürosu gibi aşırı sağcı sayfalara bağlanan linkler mevcuttu. Anasayfanın ziyaretçi defterinde senenin başından beri aşırı sağcılar ile ‚antifaşistler' arasında sürekli şiddetli sözlü kavgalar oluyor, kısmen de zor kullanma tehditleri yapılıyordu."[476]

Grubun şiddet eğilimi hakkında şu bilgi verilmektedir:

„Bu çatışmalar sanal ortamda kalmamıştı. FKSE'nin eylem listesinde siyasi karşıtlara karşı kuşkusuz somut saldırılar da yer alıyordu. Bunlar arasında örneğin sataşmalar, sözlü saldırılar ve ‚düşman' olarak görülen kişilere şiddet içeren saldırılarda bulunma da vardı. FKSE bu ‚karşıtlar' ile Hessen'deki diğer aşırı sağcı gruplardan daha fazla çatışma arıyorlar. Bununla ilgili karşı karşıya gelmelerde tekil durumlarda duruma göre açık, şiddet içeren eylemler oluyordu.

Bu şekilde, FKSE üyeleri ‚karşıtlar'ını Haziran ayında Frielendorf-Todenhausen'de (Schwalm-Eder İlçesi) taşlamışlardı ve dövmüşlerdi, bu esnada bir cep telefonunu da kapmışlardı."[477]

Bilirkişi Tornau da Araştırma Komisyonu'nda verdiği ifadede grubun şiddete eğilimini vurguladı. Örneğin Anayasayı Koruma Dairesi raporunda da belirtilen, Schwalm-Eder İlçesi, Frielendorf-Todenhausen'de gençler üzerine yapılan ani saldırıyı [478] ve ayrıca 20 Temmuz 2008 tarihinde Neuenheiner See'de „solcu gençlik['solid]"in çadır kampına yapılan baskını da[479] belirtti.

Araştırma komisyonu tanık olarak grubun bir üyesinin, eski aşırı sağcı, Neuenhainer'deki çadır kampına yapılan baskına katılmış olan Kevin Sch.'nin ifadesini aldı. Bu ani saldırıda 13 yaşındaki bir kız çocuğunu bir katlanır kürek ile başından yaralamıştı. İşlediği suçlar nedeniyle birkaç yıllık hapis cezasına çarptırılmıştı. Komisyon tarafından yüzleştirildiğinde tanık çadır kampı baskınını *„acımasız, vahim, dehşet verici"* olarak tanımladı ve bu arada aşırı sağcı topluluktan ayrılmış olduğunu inandırıcı şekilde belirtti.[480]

Araştırma Komisyonu için „FKSE" ve eski üyesi Kevin S., NSU destekçilerinden Ralf Wohlleben ve André Kapke ile birebir iletişim halinde olduğu için önemliydi. Bu iletişimi, onu 2007 yılında „Milletlerin Festivali"nde Ralf Wohlleben ile tanıştırmış olan Hessen'li başka bir Neonazi olan Christian M. tarafından sağlanmıştı. Aynı yıl Kevin S., Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'ın geldikleri yer olan Jena'daki „Braune Haus"a (Kahverengi Ev) taşındı. „Braune Haus" 2002 yılından beri Neonaziler tarafından ortak yürütülen bir proje, NSU destekçileri André Kapke ve Ralf Wohlleben ortak kurucularındanlar ve

---

[476] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 294 sonraki.
[477] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 295.
[478] Ayrıntılar için örneğin Cilt 321 içindeki çeşitli dosyalara bakınız, s. 3 devamı. ile Cilt 771, s. 2 devamı.
[479] Bu konuda ayrıntılar için bakınız Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 295 sonraki.; Ayrıntılar için örneğin Cilt 320 içindeki çeşitli dosyalara bakınız, s. 3 devamı; Cilt 769, s. 2 devamı ve ayrıca Schwalmstadt Yerel Mahkemesi'nin 17.12.2008 tarihli kararı, Cilt 320, s. 33.
[480] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 103.

içerisinde bir süreliğine oturmuşlardı. Orada etkinlik salonlarının yanında ayrıca Neonazi ortak evi bulunuyor. Kevin Sch. oraya taşındığında, evde üç Neonazi daha oturuyordu. Düzenli olarak evde görüşen 15-30 Neonazi vardı, bunlardan biri Ralf Wohlleben'di. Başka çok sayıda Neonazi evi ara sıra kullanıyordu. Kevin Sch.'nin komisyonda verdiği tüm bu bilgiler, kamuya açık kaynaklar ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin ve polisin bilgileri ile örtüşüyordu. Kendi verdiği bilgilere göre hem Kapke'yi hem de Wohlleben'i çok iyi tanıyordu. Örneğin Wohlleben'nin yanında yatıya kaldığını belirtti, [481] Kapke ile beraber Avrupa çapında, daha sonraları satışları yapılan videolar çoğaltmak için Neonazi konserlerine ve festivallere gittiğini belirtti.[482]

Ancak Kevin S. ile NSU destekçileri arasındaki iletişim henüz 2007 yılından itibaren, yani Halit Yozgat cinayetinden sonra ispatlanmış, yukarıda belirtilen olaylar da henüz 2008 yazında,[483] yani Polisin engellemek amacıyla Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) „Mitte"yi kurduğu, „Freie Kräfte Schwalm-Eder"in diğer suçları gibi aynı yaz meydana gelmişti.[484] Polis, grubun 2005 itibarıyla çeşitli gösterilere „Sağ Yönelimli Gençlerin Arkadaşlık Grubu" olarak katıldığını, ama 2008 başından itibaren „gerçekten aktif" olduğunu tespit etmişti.[485]

e. Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG)

„Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği" 1979 yılında kurulmuş olan (halen yasaklı[486]), federal çapta, ayrıca Hessen'de de faaliyet gösteren, merkezi Frankfurt am Main'da olan Neonazi dernektir.

Bilirkişi tanık Wolff, Araştırma Komisyon huzurunda verdiği ifadede derneği Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe ile bir bağlantısı olabileceği olasılığını dile getirdi.[487]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2004 yılı raporu derneği şöyle tanımlıyor:

> *„Geriye çok az kalan Neonazi derneklerinden federal çapta sadece, ‚Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği' (HNG) hala önemini koruyor. 1979'da kurulmuş ve 1991'den beri Ursula MÜLLER tarafından yönetilmiş olan HNG, yaklaşık 600 üyesiyle önceden olduğu gibi Almanya'nın en büyük Neonazi örgütü. Diğer aşırı sağcı gruplardan temsilciler de bu örgüte dahiller. Derneğe katılımlar çoğunlukla üyelik aidatı ödenirken azalıyor. Ama HNG yine de parçalanmış Neonazi kesiminde küçümsenemeyecek bütünleştirici bir işleve sahip. Bu 2004 yılında yaklaşık 130 kişinin katıldığı, katılımın*

[481] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 120
[482] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 118.
[483] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 35.
[484] Bununla ilgili genel bakış Cilt 747'de, s. 8 devamı ve Cilt 770, s. 3 sonraki.
[485] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 13/11/2008 tarihli raporu, Cilt 770, s. 5, 14.
[486] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2011 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 135; van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 38.
[487] Wolff, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 8.

her zaman iyi olduğu yıllık genel kurul toplantısından da görülebiliyor. HNG aşırı sağcı mahkumları özellikle de fikirsel olarak destekliyor. Bu sayede, mahkümun kendini mahkumiyet süresince aşırı sağcı topluluktan ayrılmasının önüne geçilmesi amaçlanıyor. Bu amaca ayrıca aylık çıkan ‚Nachrichten der HNG' (HNG Haberleri) de hizmet ediyor. Bu yayın diğerlerinin arasından, ‚Nasyonal Mahkumlar' ile iletişim kurulmasını sağlayacak bir ‚mahkum listesi' içeriyor."[488]

Benzer bir tanımlamayı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi aynı yıla ait raporunda tespit ediyor:

„Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG) aralarından yaklaşık 70'i Hessen'den olan yaklaşık 600 üyesi ile federal çaptaki en büyük Neonazi örgütüydü. 20 Mart'ta Gremsdorf'ta (Bavyera) yıllık genel kurul toplantısını gerçekleştirdi. Katılımcı sayısı 140 kişi ile önceki yılın belirgin olarak altındaydı (yaklaşık 280). Birkaç yıldır nispeten yüksek (en az %50) daha genç insanların, çoğunlukla Dazlakların olması yönünde devam eden eğilim durmuştu. Örgüt faaliyetlerini aşırı sağcı mahkumların desteklenmesine yoğunlaştırıyordu. Hedef, ayrıca HNG Haberleri aracılığıyla da (federal çapta 600 baskı), mahkumları, toplulukta tutmak veya aşırı sağcı çevrelere sokmak için yurtiçinde ve yurtdışında ideoljik olarak korumaktı. Aynı zamanda HNG mahkumlara ‚aynı düşünceye sahip kişilerle' mektuplaşarak ‚dışarıyla' olan bağlantılarını kopartmama fırsatını sunuyordu.

1 Mayıs ve Hitleri'in yardımcısı Heß dolayısıyla 17 Ağustos'ta Berlin ve Leipzig'de yapılan etkinliklere Hessen'den aşırı sağcılar da katılmıştı: [...]"[489]

Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgileri, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin bilgileri ile örtüşüyor. 2010 yılına ait orada yer alan kısa bir açıklamada şunlar ifade ediliyor:

„'Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği'nde' (HNG) federal çapta var olan en büyük Neonazi örgütü söz konsudur. 2 Temmuz 1979'da kurulan HNG gerçi 17 Temmuz 1979'dan beridir, Frankfurt am Main adresiyle, Frankfurt am Main Yerel Mahkemesi'nde dernekler kütüğünde kayıtlı (No. 7424), ancak geçmişte Hessen'de neredeyse hiçbir etkinlik yapmamıştı. Anayasayı Koruma Dairelerinin bilgilerine göre (Tarih: 2008) Hessen'de derneğe yaklaşık 60 kişi üye. Federal çapta bunlar arasında Neonazi kesimin federal çapta tanınan veya yönetici olan bir dizi aktivisti de bulunan veya eskiden bulunan (ayrıca RIEGER, T. WULFF, C. WORCH, C. [hristian] M[...], T. HEISE, A. THIERRY), yaklaşık 600 kişidir. Üyelik bir üyelik kimliği ile belgelenmektedir.

HNG altbölümlemesi olmayan merkezden yönetilen bir örgüttür ve örgütler ve gruplar üstü bir ‚toplama havuzudur'. Ana görevini, aşırı sağcı mahkumların özellikle de hukuki danışmanlık aracılığıyla desteklenmesi, aşırı sağcı literatürün aktarılması ve mektuplaşmanın sağlanması olarak tanımlıyor. Dernek tüzüğünde [...] şunlar ifade edilmiştir: ‚HNG sadece, nasyonal siyasi mahkumları ve yakınlarını, faydalanabilecekleri vasıtalar çerçevesinde desteklemek suretiyle hayırsever amaçlar izliyor'.

Öncelikli faaliyet konusu aylık çıkan ‚Nachrichten der HNG'nin (HNG Haberleri) yayınlanmasıdır. Kesintisiz yürütülen yıllık genel kurul toplantısının yanında tek başına kamusal etkiyle ortaya çıkmıyordu. Yıllık genel kurul toplantısına katılanların sayısı azalmıştır."[490]

---

[488] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 104.

[489] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 135. Benzer bir bulgu 2005 ve 2006 yıllarında elde edilmiştir, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 300 ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu ile karşılaştırınız, Cilt 1024, s. 443.

[490] Eyalet Kriminal Dairesi'nin 29/01/2010 tarihli açıklaması, Cilt 734, s. 364 sonraki.

Komisyonda dinlenen bilirkişi van Hüllen derneğin kesim için önemini şöyle ifade etti:

> *„„HNG, iyi bir fırsattır.Şunu söyleyen aşırı sağcıların ifadelerini yeterince tanıyoruz: Ben mahkumdum ve bu benim için, diyebilirim ki, bir akademiydi.“*[491]

Ancak HNG'nin merkezi Frankfurt am Main'da olduğu halde, dosya durumuna göre Hessen'deki dernek faaliyetleri sınırlıydı. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2008 raporu şunu tespit etti:

> *„Aynı şekilde, yeni bir ivme olmadan Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG) gelişimin sürdüremiyordu. Federal çaptaki grubun merkezi gerçi Frankfurt am Main'daydı, ancak Hessen'de neredeyse hiçbir etkinlik olmuyordu. Rapor döneminde Hessen'de derneğe yaklaşık 60 kişi üyeydi (federal çapta: yaklaşık 600 kişi). [...]“*[492]

Ayrıca, „mektuplaşmayı dilemek“ biçiminde bir ağ kuran, dernek haberlerinde geçen dernek üyeleri arasında da Hessen'deki cezaevlerinde tek tük mahkumlar bulunmaktadır.[493] Komisyonda ifadesi alınan bir Neonazi müzik grubunun solisti Oliver P. ve daha önce topluluk üyesi olan tanık Corryna Görtz derneğin üyesi olduklarını belirttiler.[494] Başka bir tanık ifadesinde, HNG'nin, fakat Thüringen'de bir buluşma organize ettiğini belirtti.[495]

Federal Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 raporuna göre dernek çok az bir dış etkiye sahipti:

> *„Federal çapta en büyük Neonazi örgütü, 1979'da kurulmuş olan, aşırı sağcı mahkumların desteklenmesi görevini üstlenmiş olan „'Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği' (HNG), yaklaşık 600 üyesine rağmen neredeyse hiçbir dış etkiye sahip değildi. Azalan etkinlikler ilk aşamada dernek başkanının yaşının yüksek olması ve üye katılımının düşük olmasına bağlı olabilir. [Dipnot]“*[496]

HNG (2011) yasaklandıktan sonra aşırı sağcı Bernd Tödter (başarısız), Hünfeld ceza infaz kurumundan „Aryan Division Jail Crew 14“ veya „AD-Jail Crew (14er)“[497] aracılığıyla (şiddet suçlusu) aşırı sağcı görüşteki suçlular arasında iletişim ağı kurmaya çalıştı.[498] Aşırı sağcı mahkumlar arasında iletişim ağı kurma denemelerini makamlar, www.jva-report.de fest. internet sitesinde de tespit ediyordu.[499]

---

[491] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 38.

[492] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 291.

[493] „Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG)“ derlemeleri ile karşılaştırınız, 1647-1650 ciltleri içerisinde.

[494] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 30; Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 111.

[495] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 72.

[496] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 404.

[497] Hessen Adalet, Entegrasyon ve Avrupa Birliği'nin 26.03.2013 tarihli açıklaması, Cilt 5, s. 221 sonraki.; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 20.01.2014 tarihli telegrafı, Cilt 758, s. 52; JVA Butzbach Ceza İnfaz Kurumu'nun 21.11.2013 tarihli bildirimi, Cilt 36, s. 70.

[498] Hessen Adalet, Entegrasyon ve Avrupa Birliği'nin 26.03.2013 tarihli açıklaması, Cilt 5, s. 221 devamı; JVA Butzbach Ceza İnfaz Kurumu'nun 21/11/2013 tarihli bildirimi, Cilt 36, S. 70; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 21.10.2013 tarihli e-maile, Cilt 758, s. 113.

[499] Eyalet Hükümeti'nin Milletvekili Dr. Wilken (DIE LINKE) (SOL PARTİ) ve Fraksiyonunun Hessen ceza infaz kurumundaki neonazi neofaşist alt kültürle ilgili kapsamlı sorusuna cevabı, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 18/6031, Cilt 5, s. 27.

f. FAP ve FAP'nın sonraki gruplaşmaları

aa) „Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei" (FAP) (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi)

FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) 1979'da kurulmuş olan, 1994 yılında parti olma ayrıcalığını elde etmiş olan ve 1995'de dernekler hukukuyla ilgili olarak yasaklanmış olan federal çapta ortaya çıkan aşırı sağcı en küçük partilerden biriydi. Thüringen'de, FAP'nin (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) eyalet başkan vekili olan M.S.,[500] FAP'yi aşağıdaki gibi tanımlıyordu:

> *„FAP'nin başkanı Friedhelm Busse'ydi, ve FAP Aşağı Saksyona eyalet başkanı Karl Polacek'ti, bu daha sonra Avusturya'ya sürülmüştü. FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi), NSDAP'nin (Almanya Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) tam bir kopyasıydı, denilebilir. Orada parti üniformalarımız vardı. Yani orada ... ile dolaşılıyordu, parti üniforması şuydu: siyah pantolon; kahverengi gömlek, apoletler, ‚Gau Eyaleti Üçgen Üniforma Yaması' vardı. Evet bu tam bir Nazi kopyasıydı. Bu partinin programı tam Nasyonal Sosyalist'ti. (...) kapalı kapılar ardında gamalı haçlar, Hitler büstleri hiç tabu değildi. Bu tam bir Nazi birliğiydi."*[501]

Güney Aşağı Saksonya/Kuzey Hessen topluluğunun çok sıkı örülmüş olduğu belirtiliyor, Kassel'dekilerin sürekli Heise'nin Arkadaşlık akşam etkinliklerine gittikleri belirtiliyor.[502] Ayrıca tanık Oliver P. de en azından kendi verdiği bilgilere göre FAP üyesi olmamakla birlikte, Winkel, Markus E., Görtz ve Heise'yi şahsen tanıdığını belirtiyordu.[503] Her ikisi de birbirinden bağımsız olarak ve birbirini tutan ifadelerinde, Heise'nin daha küçük çevrede komplocu davrandığını ve silahlar sakladığını belirttiler.[504]

bb) „Kassel Arkadaşlığı" ve„Gau Kurhessen Arkadaşlığı"

FAP yasaklandığında, kadrolar faaliyetlerini sona erdirmediler, bunun yerine sürekli stratejilerini değiştirdiler: Sabit üye listeleri ve kasası olan dernek veya parti olarak örgütlenmek yerine, kontrol edilmesi ve yasaklanması daha zor olan bir örgütlenme biçimi arıyorlardı. Bu şekilde „Freie Kameradschaften" (Hür Arkadaşlıklar) oluştu. Arkadaşlık üyeleri, diğerlerinin arasından, özellikle anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma, propaganda suçları, halkı kışkırtma suçları, hakaret, (ağır) yaralamalar, mala zarar verme ve dernekler yasasına aykırı hareket etme gibi çeşitli cezai suçlar ile göze çarpıyorlardı.[505]

---

[500] M.S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 16.
[501] Aynı yer, S. 14.
[502] Aynı yer.
[503] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 54.
[504] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 57, M.S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 49.
[505] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 08/02/1999 tarihli sunum açıklaması, Cilt 1028, s. 461; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 08/12/2000 tarihli telegrafı, Cilt 1159, s. 86; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) „Aşırı sağcı arkadaşlıklar" proje grubunun konuyla ilgili 12/2001 raporu, Cilt 910, s. 82 sonraki.

FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) Kassel'in, Kassel Arkadaşlığı olarak devam etmesi BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) raporunda da belirtiliyor. BKA 2000'li yılların başında, mevcut Arkadaşlıklara ilişkin federal çapta bir durum şeması hazırlaması için „Aşırı Sağcı Arkadaşlıklar" adlı bir proje grubu kurmuştu.[506] Raporda Kassel Arkadaşlığına ilişkin şunlar belirtiliyordu:

> *„Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün bilgilerine göre „Gau Kurhessen Arkadaşlığı"'nda, daha önce 1993'den beri „Kassel Arkadaşlığı" ve „FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) Arkadaşlığı Kassel" adını taşıyan ve Kassel bölgesinden eski FAP'nin (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) üyelerinden adam kazanan çevre ile aynı çevre söz konusudur. Şu anda bu Arkadaşlık yaklaşık 15 üyeden oluşuyor.Başı çeken tanınmış aşırı sağcı Dirk Winkel'di (...)."*[507]

Kassel Arkadaşlığı yönetici kadrosundan Dirk Winkel'in Avusturya'ya taşınmasından sonra tasfiye oldu, burada aslında bir tasfiye değil, kalan üyelerin yönelimlerini değiştirmesi söz konusu olmalıdır. Eyalet Kriminal Dairesi'nin Arkadaşlığa ilişkin bir açıklamasında şunlar ifade ediliyor:

> *„Winkel ve ayrıca [Markus] E[...], W[...] ve N[...] kişileri geçmiş yıllarda Aşağı Saksonya'lı aşırı sağcı Thorsten Heise ile sıkı ilişkileri vardı. Özellikle Winkel Heise için Kuzey Hessen bölgesindeki merkezde bir kişiydi. Kuzey Hessen'deki sağcı topluluğun ulaşımını ve etkinliklerini Thorsten Heise ile teyitleşerek düzenliyordu. Tam da bu dönemde Northeim Arkadaşlığı'na yoğun olarak yanaşılıyordu. Her iki Arkadaşlık da birlikte etkinliklere gidiyorlardı (Wunsiedel Silahlı Kuvvetler Sergisi/Rudolf Hess'i anma Yürüyüşü pp). (...) Winkel Avusturya'ya taşınması gerçeği nedeniyle, güney Thüringen'den gelen Arkadaşları da dahil etmek suretiyle Heise'nin Northeim Arkadaşlığı ile Gau Kurhessen ve Kuzey Hessen Arkadaşlığının, kardeşliği/birleşmesi için çalıştığına dair bilgiler bulunuyor. (...)."*[508]

cc) Önemli Kişiler

Tanık ifadeleri ve dosyalar yardımıyla bu gruptan bilhassa üç kişi, özellikle militanlıkları, komploculukları ve iletişim ağı kurmaları nedeniyle Araştırma Komisyonu'nun dikkatini çekti. Bu nedenle NSU ile muhtemel bir tanışıklık ilişkisi veya eylemin yapılmasında destek eylemlerinde bulunmuş olmaları ihtimaline karşı özellikle mercek altına alındılar.

Gau Kurhessen'nin (tamamlanmamaşı) bir üye listesi Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/05/2002 tarihli bir açıklamasında bulunmaktadır, Cilt 910, s. 123 sonraki; ayrıca Görtz ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 118

[506] Cilt 911, BKA, Federal Kriminal Dairesi'nin delil kararı Nd. 51 ile ilgili tedariki, Dirk Winkel, Klasör Nr. 2, s. 466 sonraki.

[507] Cilt 911, BKA, Federal Kriminal Dairesi'nin delil kararı Nr. 51 ile ilgili tedariki, Dirk Winkel, Klasör Nr. 2, s. 483 sonraki.

[508] Cilt 996, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi, Klasör 254, Delil Kararı 01, diğer dosya stoku, değerlendirme, örgütler hakkında bilgiler (Bölüm 5), s. 89 sonraki.

aaa) Dirk Winkel

Dirk Winkel Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından Hessen'de Neonazi topluluğun 1990'lı yılların en önemli kişileri arasında değerlendirildi.[509] Yıllarca Hessen'de FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) eyalet başkanlığı yaptı.[510] Aralarında örneğin Neonazi yürüyüşlerinin, NPD gösterilerinin ve eski Nazi büyükleri için çelenk bırakma törenlerinin de olduğu birçok aşırı sağcı etkinliğin düzenlenmesinde görev alıyordu ve Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği'nin (HNG) etkinliklerine katılıyordu.[511] Ayrıca Dirk Winkel'e karşı, Ceza Yasası (StGB) Madde 86a (anayasaya aykırı örgütlerin sembollerini kullanma), Ceza Yasası (StGB) Madde 130 StGB (halkı kışkırtma) Toplantı Yasası, Dernekler Yasası, Silah Yasası'na ve ayrıca Savaş Silahlarını Kontrol Yasası uyarınca bazı soruşturmalar açılmıştı ..[512] Dirk Winkel makamların bilgilerine göre başka gruplarla da, örneğin Schleswig-Holstein'dan Cismar Arkadaşlığı ile de iletişim halindeydi.[513] 1996 yılında Worms'da, yanında Tino Brandt'ın, André Eminger ve Beate Zschäpe'nin de bulundu-kları, GBT işleminden geçtikleri ve gözaltına alındıkları bir „Rudolf Heß anma yürüyüşü" ne katılmıştı.[514] 2000 yılında INPOL'de (Elektronik Polis Bilgi Sistemi) „terörist" kaydı ile izlemeye alınmıştı"[515] Corryna Görtz'ün uzun yıllar arkadaşıydı ve onunla binyılın başında,aşırı sağcı kesimde faaliyet göstermeye devam ettiği Avusturya'ya göç etmişti. Ancak komisyonun elinde Winkel'in 2000'den sonra ve bugüne kadar siyasi olarak ne kadar faaliyet göstermeye devam ettiğine dair neredeyse hiç bir bilgi bulunmuyor.

bbb) Corryna Görtz

Corryna Görtz, Thüringen'de küçük bir belde olan, aynı zamanlarda Uwe Mundlos'un askerliğini yaptığı Bad Frankenhausen'da doğmuş ve büyümüştü.[516] 90'lı yılların başında politikleşti. Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 1997 yılına ait „Hür Eyalet Thüringen'deki Aşırı Sağcı şiddet suçlularının bir resim dosyası"nda Beate Zschäpe'nin yanında tek kadın olarak adı geçiyordu.[517] Kendisi Komisyonda, hiç şiddet suçu işlemediği halde neden bu resim dosyasında göründüğünü anlayamadığını ifade

[509] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli telegrafı, Cilt 984, s. 336.
[510] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin açıklaması, 26/02/1997, Cilt 649, pdf s. 43
[511] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli telegrafı, Cilt 984, s. 337-339; „Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG) ile ilgili yine bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. e.
[512] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli telegrafı, Cilt 984, s. 339 sonraki.
[513] „Aşırı sağcı arkadaşlıklar" proje grubunun konuyla ilgili raporu, Durum 12/2001, Cilt 911, s. 29.
[514] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin açıklaması, 26.02.1997, Cilt 649, pdf s. 43; Cilt 762, pdf s. 350 devamı.
[515] Angermünde Federal Sınır Koruma Müfettişliği'nin (BGSI), „INPOL-İlanı PB 07 (Terörist)" konulu faksı, Cilt 1252, pdf s. 326
[516] https://www.thueringer-allgemeine.de/web/zgt/leben/detail/-/specific/NSU-Zeuge-Mundlos-handelte-in-Bad-Frankenhausen-mit-Waffen-774998417.
[517] Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 1997 yılına ait resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 1722, s. 58-60.

etti.[518] O zamanlar Nationalistischer Front (NF) (Nasyonal Cephe) ve Wiking gençliği üyesiydi.[519] Thüringen'den Detmolda'a taşındı ve orada yaşadı ve orada Meinolf Schönbörn'nün NF'deki (Nasyonal Cephe) eğitim merkezinde çalıştı.

Onu o tarihlerde iyi tanıyan tanık Oliver P., Araştırma Komisyonu'na, onun militanlığı ile ilgili şunları vurguladı:

> *Milletvekili **Nancy Faeser**:"Thüringen'deki toplulukta bir bomba maketçisinin olduğundan söz eden insanlar var mıydı ki?*
> *Z [Oliver] **P[...]**: „Corinna Görtz bana şöyle sordu, bize şunu söyledi:"Nasıl, siz yemek yapmıyor musunuz?" O bunu herhalde çok normal diye düşündü, bir şekilde bazı kimyasalları karıştırmak ve o zaman şöyle söyleyiverdi: „Nasıl, siz yemek yapmıyor musunuz?" O zaman şunu söyledik: „Ne pişireceğiz?" Orada çok şaşırdım."*
> *Milletvekili **Nancy Faeser**: „Toplulukta tabiri caizse hangi vesileyle „yemek" yapıldığını hiç araştırdınız mı derinine ?"*
> *Z [Oliver] **P[...]**: „Hayır, aman tanrım. Bunu sormadım. Benim için bu insanlar ayrıca, böyle biraz başka bir galakside yolculuk yapıyorlardı. Yani, bunların ayakları biraz yerden kesilmiş gibiydi, yani, şimdi özel olarak söylüyorum– –, yani bana işte öyle geliyordu. Corinna Görtz de çok yolculuk yapıyordu, her zaman bir takım insanları ziyaret etti, bir takım ilişkiler kuruyordu. Michael See bir şekilde bana garip geliyordu."*[520]

Dosyalardan aynı şekilde, Görtz'ün bomba yapımı ile uğraştığı görülebiliyor. Bu şekilde, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/09/2013 tarihli bir açıklamasında, Görtz'ün, bomba yapımına ilişkin talimatlar içeren bir dergi olan „Giftpilz"'in (Zehirli Mantar) yayıncısı olduğu yer alıyor.[521]

„Giftpilz" dergisiyle ilgisi olduğunu inkar etti,[522] Oliver P. ile kimyasallarla yapılan deneyler hakkında konuşmadığını, veya başka herhangi bir şekilde bir patlayıcı madde ile ilgisinin olmadığını belirtti.[523]

Tanık M.S. de verdiği ifadede Görtz'den bahsetti:

> *„Corryna Görtz esasen benim gibi herşeyde dahildi. Birgün Corryna Görtz'ün bir gizli servise de çalıştığı ortaya çıkarsa hiç şaşırmam. Corryna Görtz, Nasyonal Cephe, Meinolf Schönborn'da vardı. FAP'da vardı. Esasen benim gibi neonazi topluluğunda muhtemel bütün lider konumundaki kişilerle iletişimdeydi – Dortmund'daki FAP'tan Siegfried Borchardt'la, yani tüm bu holigan topluluğuna, Borussia cephesine ve adları her ne ise. Benimle iletişimi vardı. Heise ile iletişimi vardı. Thüringen'lilerle iletişimi vardı. Böhnhardt ve Mundlos ile iletişiminin de olduğundan eminim."*[524]

---

[518] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 101.
[519] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 82.
[520] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 23.
[521] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin „Kassel/Kuzey Hessen çevresinde aşırı sağcıların bölgelerüstü ilişkileri" ile ilgili toplu mesajı, Delil talebi UNA 18_2_Nr. 18.neu_LKA_A2_Ordner1_VS_NfD, pdf s. 12.
[522] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 108.
[523] Aynı yerde, s. 87
[524] M.S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 17.

Bunların haricinde hatırladığı kadarıyla onun André Kapke'yi tanıdığını ve genel olarak Thüringen ile çok iyi iletişim ağının olduğunu söyledi.[525] Ayrıca Görtz'e, 1998 yılında Kapke'den gelmiş olan bir telefon görüşmesinden bahsettiğini söyledi. O zamanlar Kapke'nin, kendisine, „ortadan kaybolan üç kişi"yi saklayabilecekleri bir yer bilip bilmediğini sorduğunu belirtti.[526]

Görtz Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'ı şahsen tanıdığını inkar etti ve André Kapke adının kendisi için birşey ifade etmediğini iddia etti.[527]

Ayrıca, Schönborn ve Winkel'in yanısıra, sağcı terörist çevreye sınıflandırılması gereken çok sayıda başka kişilerle iletişiminin olduğuna ilişkin başka ipuçları da bulunmaktadır.

Yaklaşık 2000 yılında Görtz ve Winkel birlikte Avusturyaya taşındılar. Winkel'in ve kendisinin daha önce zaten Avusturya'daki Neonazilerle iletişimi vardı, özellikle de eski Aşağı Saksonya FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) başkanı Karl Polacek ile sıkı bir ilişkileri vardı.[528] Dosya durumuna göre Görtz 2000 yılında bir Blood & Honour Avusturya buluşmasına katılmıştı,[529] ayrıca B & H Kuzey Hessen başkanı Uwe A.'yı da tanıyordu.[530] Aralık 2003'de Görtz Almanya'ya geri döndü ve Alman makamlarına teslim oldu, hapis cezasının infazı için, dolandırıcılık ve ehliyetsiz araç kullanmaktan halen toplam beş tutuklama emri bulunuyordu.[531]

Ardından Kaufungen Ceza İnfaz Kurumu'nda, daha sonra Baunatal'da hapis yattı. Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (HNG) üyesi olarak[532] kendi ifadesine göre „HNG Haberleri" için bir yazı yazdı"[533] ve diğer Neonazilerle, ayrıca tutuklanmalarından önce şahsen tanıdığını belirttiği Siegfried Borchardt[534] ve Martin Wiese ile mektuplaşıyordu.[535] Martin Wiese de bu tarihte, Münih'de Yahudi Merkezi'ne saldırı planladığı için aynı şekilde hapis yatıyordu. Ayrıca, mahkumiyeti sırasında 1997'de bir pompalı tüfek ile solcu bir kitapevine saldıran ve kaçarken iki polisi vuran Neonazi Kay Diesner ile mektuplaşmış olabileceğini itiraf etti.[536]

---

[525] Aynı yerde, s. 28.
[526] Aynı yerde, s. 25.
[527] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 84 sonraki.
[528] Aynı yerde, s. 98.
[529] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) „Gau Kurhessen Arkadaşlığı" ile ilgili açıklaması, Cilt 911, pdf s. 111.
[530] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 133.
[531] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin „Görtz, Corryna'nın Tutuklanması" ile ilgili 02/03/2004 tarihli e-maili, Cilt 1252, pdf s. 304.
[532] Bu üyeliği kendisi itiraf etti: Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 111.
[533] Aynı yerde, s. 113.
[534] Aynı yerde, s. 139.
[535] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) açıklaması, Cilt 910, pdf s. 388; Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 137.
[536] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 111.

30 Mart 2006'da Görtz serbest bırakıldı. Bir hafta sonra Halit Yozgat vuruldu. Kendisi, bu tarihte Bad Frankenhausen'de ebeveynlerinin yanında olduğunu ve cinayet öncesinde eylem planından haberi olmadığını açıkladı.[537]

Araştırma Komisyonu'nda ifadesinin alınması sırasında şaşırtıcı şekilde Kassel'de Holländische Straße 82'de Halit Yozgat tarafından işletilen internet caféye 2005 yılının sonunda açık ceza infaz kurumundan Sonja adında bir tandığı ile beraber toplam olarak üç defa gittiğini belirtmişti.[538] Son olarak Aralık 2005'den önce gittiğini çünkü ondan sonra bu arada cezaevinden tahliye edilen Sonja'yı evinde ziyaret ettiğini belirtti.[539] Tam da bu internet caféyi seçmesinin belirleyici nedeni olarak, telefon ve sim kartı satın almasının yanısıra, orada cep telefonuna ücretsiz müzik yüklenebilmesi olarak gösterdi. İnternet cafésinin Baunatal Ceza İnfaz Kurumu'nda da bu özelliği ile tanındığın belirtti. Ayrıca Ceza İnfaz Kurumu'nun bitişiğinde olduğunu belirtti. Caféye vasıta değiştirmeden tramvayla gelinebildiğini belirtti. Yolculuğun yalnızca yaklaşık 15 dakika sürdüğünü belirtti.[540]

Kassel Trafik Müdürlüğü'nün internet sayfasından, bugün Baunatal ceza infaz kurumundan Holländische Straße'ye doğrudan tramvay hat bağlantısının bulunduğu ortaya çıktı. Ancak, yolculuk güncel hareket planına göre –tanığın verdiği ifadenin aksine- 39 dakika sürüyor.[541] Yeniden sorulması üzerine tanık, yolculuğun 30-40 dakika sürmüş olabileceğini, ancak 1 saati geçmediğini belirtti.[542]

Komisyon, tanık Görtz'ün internet cafeye gittiğini söylediği, birlikte hükümlü olduğu kişiyi tespit edebilmiş ve tanık olarak çağırmıştır. Tanık, Komisyon huzurundaki ifadesinde, hiçbir zaman bir internet cafeye gitmediğini açıkladı:

> *„Tanık [Sonja] M[...]: Hayatımda bugüne kadar hiçbir internet cafeye gitmedim. Bir kez bile, hiçbirine. Bu nedenle, bunu nereden çıkardığını merak ediyorum. Bunu anlayamıyorum.*
>
> *Başkan: Bu internet cafeye hiç gitmediniz mi?*
>
> *Tanık [Sonja] M[...]: Buna da gitmedim, bir başkasına da."*[543]

Holländische Straße 82'de bulunan internet cafenin, çok yakınında oturmasına rağmen ve kullandığı tramvay durağının doğrudan karşısında olmasına rağmen, Halit Yozgat cinayetinden önce hiç dikkatini

---

[537] Aynı yerde, s. 85, 88.
[538] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 152 sonraki.
[539] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 165.
[540] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 155 sonraki., 160, 162, 170, 172.
[541] Şahit Sonja M. dönemin yolculuk süresini 45 dakika olarak belirtmiştir (Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 84).
[542] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 170 sonraki.
[543] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 81; s. 92 ile de karşılaştırınız.

çekmediğini ifade etti.[544] Tanık, yalnızca birlikte açık cezaevinde kaldıkları sürede kendi dairesinde birlikte kaldıklarını teyit etti.[545] Tanık Görtz'den farklı olarak, kendisi Kasım 2005'de tahliye edildikten sonra, tanık Görtz ile bir daha kendi dairesinde birlikte kalmadıklarını ifade etti.[546] Ayrıca, tanık Görtz'ün aşırı sağcı görüşleri hakkında bilgisinin olmadığını belirtti.[547]

ccc) Markus E.

Markus E. de aynı şekilde FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) üyesiydi ve daha sonra Thorsten Heise'nin „Arische Bruderschaft"ında (Ari Kardeşlik) aktifti.[548] Aynı zamanda futbol Holiganıydı ve halen de öyle ve çok şiddet eğilimlisi olarak biliniyor, şiddet suçundan çok sayıda sabıkası bulunuyor. Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner de, E.'yi tanıdığını belirtti.[549] Gärtner'in üvey kardeşi Christian Wenzel E.'yi 2011 yılında Kassel-Bettenhausen'de itfaiyenin paskalya ateşi yakıldığı gün güvenlik olarak işe almıştı.[550] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin E. hakkındaki bilgilerin biraraya getirilmesi neticesinde, 2005 yazında, o tarihte aslında Avusturya'da yaşamakta olan Phillipp Tschentscher tarafından iki kez evinde ziyaret edildiği görülüyor.[551]

ddd) Christian Wenzel Çevresindeki Arkadaşlık

Yukarıda adı geçen gruplardan farklı olan bir grup, 1997 ve 2001 arasında kurulmuş olan Christian Wenzel çevresindeki „Kassel Arkadaşlığı"dır.[552] Bu „Kassel Arkadaşlığı"nın lideri, kendisinin verdiği bilgilere göre Komisyonda tanık olarak ifadesi alınan Christian Wenzel'di.[553] Kendisinin Kassel Arkadaşlığının başkanı olduğunu belirtti, kendisinin yanında ayrıca muhbir Benjamin Gärtner ile Michel F.

---

[544] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03.11/2017, s. 80, 84, 86, 93.
[545] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03.11/2017, s. 83 sonraki, 85 sonraki, 88.
[546] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 90.
[547] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 79, 88.
[548] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04.2016, s. 69.
[549] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 81.
[550] Bilirkişi Tornau, UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 41.
[551] Bilgilerin toplanması Markus E., Cilt 735, pdf s. 4.
[552] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 8: 1997/1998; Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 59 sonraki, 89: 1999/2000/2001; Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 119: 2000.
[553] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 60, 111 sonraki.
Komisyonda ifadesi alınan tanığa göre, iki grup arasında daha yakın birleşmeler yoktu. Tanık Wenzel, „Gau Kurhessen arkadaşlığı"nın üyesi olmadığını belirtti (Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 95). Tanık Wenzel ve, hayat arkadaşı da „Kassel Arkadaşlığı"nın lideri olduğu belirtilen kadın tanık Görtz, birbirlerini tanımadıklarını açıkladılar. (Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 132 sonraki; Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 76). Tanık Wenzel Dirk Winkel isminin kendisi için bir şey ifade ettiğini; ancak bu nereden olduğunu hatırlayamadığını belirtti (Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 76).

ve Mike S.'nin üye olduklarını belirtti.[554] Arkadaşlığın 90'lı yılların sonunda Wenzel çevresindeki bir sağcı gençlik kliğinden oluştuğunu, Wenzel'in „Arkadaşlık Lideri" olduğunu belirtti.[555] Gärtner'in verdiği bilgilere göre Arkadaşlık, birlikte konserlere ve gösterilere giden ve birlikte kutlamalar yapmış olan yaklaşık 30 kişiden oluşuyordu.[556] Ayrıca düzenli olarak „Uwe" isimli birinin (Mundlos veya Böhnhardt değil) ve Thorsten K. isimli birinin çevresindeki Thüringen Arkadaşlığına gittiklerini belirtti,[557] bununla ilgili Gärtner bu arkadaşlığın Mühlhausen kökenli olduğunu söyledi [558] ve Wenzel, Rudolstadt kökenli olduğunusöyledi.[559] Ayrıca Thüringen Arkadaşlığının üyelerini de Kassel'de ziyaret ettiklerini, ama son tahlilde sadece buluştuklarını, birlikte kutlama yaptıklarını, çok içtiklerini ve bunun daha sonra bir defasında tutuklulukla sona erdiğini belirtti.[560]

g. Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD)

Kasım 1964'de kurulan „Almanya Nasyonal Demokrat Partisi" (NPD) federal çapta aktif, en geç 1990'lı yılların başından itibaren Neonaziler için siyasi bir toplama havuzu haline gelmiş olan aşırı sağcı bir siyasi partidir. 1969 yılında kurulan „Junge Nationaldemokraten" („Genç Nasyonal Demokratlar") (JN) ile sayıca önemli (350 ila 500 arasında üye, bunlardan Hessen yaklaşık 60 ila 80 arasında kişiden oluşuyor) ve etkili olan; NPD, Neonaziler ve diğer Neonazi gruplar ve ayrıca Dazlaklar arasında bağlantı yeri görevini gören bir gençlik örgütüne sahipti.[561]

2000 ve 2006 yılları arasında NPD federal çapta 6.500 (2000), 6.500 (2001), 6.100 (2002), 5.000 (2003), 5.300 (2004), 6.000 (2005) ve 7.000 (2006) üyeye sahipti, bunlardan yaklaşık 350 ila 400 (2002), 300 (2004), 350 (2005) ve 400'ü (2006) Hessen'deydi.[562]

---

[554] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 111.
[555] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 163.
[556] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 7.
[557] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 9.
[558] Aynı yerde, s. 8.
[559] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 80.
[560] Aynı yerde, s. 81.
[561] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 26.02.2002 tarihli raporu, Cilt 1149, s. 5.
[562] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2001 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1018, s. 336; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2003 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1019, s. 147; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 108; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1027, s. 295; Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 410; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2002 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1023, s. 458; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 26.02.2002 tarihli raporu, Cilt 1149, s. 4; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 112; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt Cilt 1024, s. 282; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt Cilt 1024, s. 425.

Partilere karşı daha önce iki yasaklama davası devam ediyordu. İlk davayı Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 18 Mart 2003 yılında usul nedenleriyle, NPD yönetimi içerisinde Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbirlerinin olduğu ortaya çıkmasının ardından düşürmüştü.[563] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi 2015 yılındaki ikinci bir yasaklama talebini 17 Ocak 2017'de, NPD her ne kadar anayasaya düşman olsa da, şu anda öneminin çok az olmasına bağlı olarak özgürlükçü demokratik anayasal düzen için bir tehdit oluşturmaması nedeniyle gerekçesiz olarak reddetmişti.[564]

Araştırmanın dönemine denk gelen NPD'nin hedeflerini Anayasayı Koruma Federal Dairesi 2004 yılına ilişkin olarak şöyle özetliyor:

> *„NPD [...] anasayfasında verdiği kendi bilgilerine göre, ‚bir Alman Cephesi'nin yaratılmasını' amaçlıyor. Hedeflerini gerçekleştirmek için parti hem Neonazi kesimine yanaşmayı hem de diğer partiler yelpazesine yanaşmayı düşünmektedir. Artan saldırgan ajitasyonları, açıktan açığa parlamenter demokrasiyi ve demokratik hukuk devletinin ortadan kaldırılmasına yöneltilmiştir. Amaçlanan ‚nasyonal devrim'de şu anda zor kullanılması taktik nedenlerle henüz resmi olarak reddediliyor. Partinin resmi bildirileri Nasyonal Sosyalizm ile özbenzerlik taşıdığını işaret ediyor. Bunların haricinde NPD'nin ajitasyonu ırkçı, antisemitik ve revizyonisttir ve anayasal demokratik ve hukuk devleti düzenini aşağılamaya yöneliktir."*[565]

Hessen'deki NPD'nin gelişimine araştırma döneminde özellikle Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından 2000 yılından beri böyle olduğu bilinen Hessen'li Neonazi Marcel Valery Wöll (*1983) damgasını vurmuştu.[566] O zamanlar Butzbach'da şehir meclisi üyesiydi ve Wetterau'da bölgeler genel kurul milletvekiliydi [567] ve ayrıca 2006 ve 2008 yılları arasında Hessen'deki NPD'de eyalet başkanıydı,[568] öte yandan aynı zamanda „Freie Nationalisten Rhein-Mein" da „Arkadaşlık Lideri"ydi.[569] Tekrar tekrar toplantılar düzenliyordu, bunların arasında, tanınan aşırı sağcıların, bu arada sağcı terörist Peter Naumann'ın da katıldığı eğitimler ve şarkı akşam etkinlikleri de yer alıyordu.[570]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi 2005 raporu NPD'nin Marcel Wöll liderliğinde aşağıdaki etkinliklerini kayda değer olarak belirtiyor:

> *„- 13 Şubat'ta [Açıklama: „Freien Nationalisten Rhein-Main" (Rhein-Main Hür Nasyonalistler kastediliyor)] Dresden'de (Saksonya) ‚Zum Gedenken an die Zerstörung Dresdens im Jahre 1945' (Dresden'nin 1945'de yıkılmasını anma) yürüyüşüne katılmışlardı. Wöll 25 Şubat'ta Frankfurt am Main'da yaklaşık 100 aşırı sağcı önünde bir şarkı akşamı etkinliği düzenlemişti. „Freie Nationalisten Rhein-Main" (Rhein-Main Hür Nasyonalistler kastediliyor) üyeleri 1 Mayıs'ta Rheinland-Pfalz'da Rhein-Neckar Eylem Bürosu tarafından düzenlenmiş olan bir çifte gösteriye katılmıştı. Wöll konuşmacılardan*

[563] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 18/03/2003 tarihli karar – Esas No. 2 BvB 1/01.
[564] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 17/01/2017 tarihli karar – Esas No. 2 BvB 1/13.
[565] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 2004 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1021, s. 108.
[566] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22.11.2010 tarihli telegrafı, Cilt 756, s. 2.
[567] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 427; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22.11.2010 tarihli telegrafı, Cilt 756, s. 3.
[568] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, 1024, s. 433; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2008 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, 1025, s. 285.
[569] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, 1024, s. 302.
[570] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, 1024, s. 307.

biri olarak sahneye çıkıyor. 4 ve 8 Mayıs'ta „Freie Nationalisten Rhein-Main" (Rhein-Main Hür Nasyonalistler kastediliyor) üyeleri Hochtaunus ve Main Kinzig ilçesindeki okulların önünde ve Frankfurt am Main'da aşırı sağcı yayın Unabhängige Nachrichten'nin (Bağımsız Haberler) ,8 Mayıs 2005 [–] Biz kutlamıyoruz!' konusuna ilişkin özel sayılarını dağıtmıştı. Bir araç kontrolünde polis UN'nin yaklaşık 500 sayısını ve ayrıca eylemin isim ve adreslerini içeren dağıtım listesini emniyet altına almıştı.

- *4 Haziran'da Wöll tarafından planlanan bir Hofheim am Taunus'daki (Main-Taunus ilçesi) salon etkinliği,restoranın sahibi kira sözleşmesinden geri çekildiği için yapılmadı. Aşırı sağcılar orayı bırakıp Frankfurt-Sachsenhausen'deki başka bir lokale geçtiler. Polis 100 civarındaki aşırı sağcıyı kontrolden geçirdi. Nisan'dan itibaren NPD Göttingen anasayfasında bu akşam için şunu ilan etmişti: ,Alman Gençliği İleri! [...] 60 yılı geçen bir eğitimden sonra gençlik tekrar bilinçleniyor. Alman gençliği sıralamıza geçti. Eğitim ve yetiştirme çalışmalarında zor dönemler bizleri bekliyor'. Gençliği ,aydınlatma' isteklerini Freie Nationalisten Rhein-Main (Rhein-Main Hür Nasyonalistler), 20 Temmuz'da Taunus'da Königstein'da (Hochtaunus İlçesi) bir okulun bulunduğu bölgede ve bitişik sokaklarda el ilanları dağıtmak suretiyle uygulamaya çalışıyorlardı. Aşırı sağcılar, müdüre ve öğrencilere hitaben, ,Gerçek Alman Tarihi'nin tartışılacağı bir etkinliğe davet etmişti. Alternatif olarak öğrenciler el ilanlarının yazarı ile internet üzerinden bağlantı kurabilirler ve kendisiyle tartışabilirlerdi.*

- *İnternette Wöll, Ağustos başında 3 Eylül'de Frankfurt am Main bölgesinde ,Kitlesel Göç' hakkında bir sunum yapmıştı. Aşırı sağcılar tarafından yayılmış bir E-mail'de, resmi roparlara göre, Almanya'da halihazırda 14 milyon insanın göçmen kökenli yurttaş olarak yaşadığından söz ediyordu: ,Yabancıların masrafları hanelerimizi milyarlar değerinde zarara sokarken, halkımız gidgide yoksullaşıyor. Sosyal yoksunluk, suçlar, varoşlaşma ve eğitim yokluğu BRD'nin (Federal Almanya Cumhuriyeti) gitgide aşırılaşan göç ve entegrasyon politikasının sonuçlarıdır'. Tek çıkış yolunun halkın çıkarlarını savunan ,nasyonal ve sosyal rejim' olduğu söyleniyordu: ,Bundan dolayı vazifemiz mevcut sistemin yıkılmasını ve ,yeni bir düzenin' kurulmasını sağlamaktır. Yaşam temellerimizin satılmasına karşı koyun. Daha iyi bir Almanya için bizimle birlikte savaşın!' Polis, 35 aşırı sağcının katıldığı Budenheim'daki (Rheinland-Pfalz) toplantının yerini belirlemişti."*[571]

Marcel Wöll'ün Arkadaşlık topluluğundaki faaliyetleri Ekim 2005'deki arama tedbirlerinden ve Mayıs 2006'da Hessen NPD eyalet başkanı seçilmesinden sonra belirgin olarak düşmüştü. Seçilmesinden sonra Hessen NPD'nin yapısal ve örgütsel daha güçlü yeniden inşası için adımlar attı. Kısmen Hessen çapında, seçim kampanyaları dahilinde ve haricinde NPD etkinlikleri ve başka etkinlikler düzenliyordu ve ilk önce, Neonazi ve Arkadaşlık topluluğundan tanıdığı kişi çevrelerinin yardımıyla da, NPD Hessen'nin etkinliklerinde hissedilir bir artışı sağlamıştı.[572]

2007 yılında halkı kışkırtma nedeniyle cezaya mahkum edilmesi sonucunda Wetterau bölgeler genel kurulunda ve ayrıca Butzbach şehir meclisi toplantısında görevlerinden istifa etti. NPD seçim kampanyasının 2007/2008 yıllarında kendi görüşüne göre hayalkırıklığına uğratan gelişmelerinden ve partinin kötü seçim sonuçlarından sonra ayrıca 6 Nisan 2008'deki eyalet parti kongresinde NPD eyalet başkanlığı adaylığından vazgeçti. Bu politik yenilgiler sonuç olarak giderek siyasi etkisizliğe ve ayrıca Saksonya-Anhalt'a taşınmasına neden oldu. Ancak aşırı sağcı kesimle kişisel ilişkilerini, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin tahminine göre taşındıktan sonra da sürdürdü. Ama Hessen'deki makamlar onu

[571] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, 1024, s. 307 sonraki.
[572] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/11/2010 tarihli telegrafı, Cilt 756, s. 3.

daha Eylül 2009'da Hessen Knüllwald-Rengshausen'deki „Volkstanz-Wochenende" (Halk Dansı Haftasonu) aşırı sağcı etkinliğinde katılımcı olarak kayda geçirmişti.[573]

h. Oidoxie ve Oidoxie Streetfighting Crew

„Oidoxie", Kuzey Ren Vestaflya kökenli, ayrıca Hessen'de de sahneye çıkan[574] ve Hessen'den de üyeleri olan bir Dazlak müzik grubudur.[575] Bu müzik grubunun çevresinde, kendisini Combat 18 yelpazesine dahil eden, oldukça militan ve komplocu hareket eden gruplardan biri olan „Oidoxie Street fighting Crew" bulunmaktadır.

Bu grubun öfkesi nedeniyle Kuzey Ren Vestfalya Araştırma Komisyonu da bu grubu yoğun olarak inceledi. Oidoxie çevresine ilişkin bilgiler NRW (Kuzey Ren Vestfalya) Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda elliyi aşan sayfada ayrıntılı olarak belgelendirilmiştir, burada Hessen Araştırma Komisyonu'nda tanıklardan alınan ifadelerden gelen bilgiler eklenmişti.[576] „Combat 18"'in „leaderless resistance" (lidersiz direniş) stratejisi de ve bu stratejinin temelindeki „The Stormer", „The Turner Diaries", „The way forward" ve benzeri yazılar da orada ayrıntılı olarak sunulmuştur. Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda, „Turner Diaries" hakkında şunlar ifade edildi:

> *„1978'de ilk defa ABD'de yayınlanan Roman ‚Turner Diaries'[Dipnot],silahlı bir hücrenin ‚leaderless resistance (lidersiz direniş)' konsepti üzerine yükselen pratiğini, okuyucunun roman kahramanı ile özdeşleştirmesi amacıyla kurgusal biçimde konu olarak alıyordu. Roman ‚leaderless resistance (lidersiz direniş)'in Neonazi topluluğunda popülerleşmesini sağladı.*
>
> *[...]*
>
> *‚Turner Diaries' Alman Neonazi kesiminde çok benimsenmişti.*
>
> *[...]*
>
> *William Pierce'e ait romanın ne derecede NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) eylemlerine ilham verdiğini, Anayasayı Koruma Federal Dairesi 23 Nisan 2012 tarihli yazısında şöyle değerlendiriyor:*
>
> > *„'Turner Günlükleri' çok ırkçı, antisemitik ve oldukça şiddete eğilimli. Şiddet ve zalimlik burada, beyaz ırkı (tanrının en olağanüstü denemesi olarak tanımlanmış) liberal yasalar ve zorunlu bütünleşme yoluyla ortadan kaldırmak isteyen bir sisteme karşı meşru müdafaa tepkisi olarak tanımlanmaktadır. Beyaz ırkın üstünlüğü, aşağılık olanların, diğer ırklardan suçluların veya dejenere olarak tanımlanan melezlerin karşısına konulmaktadır. Demokratlar ve liberaller, ‚beyinlerini yemiş olanlar' olarak tanımlanmaktadır. Onlar da iktidar ele geçirildiğinde öldürülecekler. Siyasi terör, korku yoluyla disiplini sağlamak amacıyla hedefli olarak kullanılacaktır (bu, metinde de açık olarak vurgulanmaktadır). Korkutucu olan, özellikle de burada zalimliklerin ve kitlesel katliamların*

[573] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/11/2010 tarihli telegrafı, Cilt 756, s. 3.
[576] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400.
[576] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400.
[576] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400.

kayıtsızlıkla tarif edildiğidir.Bu, masum kurbanlara da isabet ediyordu. Bunlardan gerçi pişmanlık duyuluyormuş, ancak kaçınılmaz oluyormuş (‚kanserli büyüme' şekli).

Nefret edilen düşmana karşı savaş, beyaz ırkın korunmasını sağlamak için kendini feda etmeyi de kapsıyor.

Kitapta, kendini finanse etmek üzere yapılan gasplar, yasal ve yasadışı direniş yapıları, sahte kimlikler kullanarak yeraltında yaşamak, silah temin edilmesi, dosyaların oluşturulması ve intihara kadar varan öldürmeye hazır olma gibi unsurlar NSU'nun eylem kalıplarını yansıtıyor. NSU'nun üyelerinin ‚Turner Günlükleri'nden ırkçı değerlendirmelerinde doğrulama veya ilham alıp almadıkları tek başına okumakla çıkarsanamamaktadır. Ancak, bu eserin bir baskısı, Zwickau'daki Frühlingsstraße'de bulunmuş ve adli emanete alınan eşyalar arasında ise, bu gözardı edilemez'[Dipnot]

‚Turner Diaries'in, NSU'nun daha sonraki eylemleri için bir tür proje olarak etkisini gösterdiğini, bilirkişi Tobias Bezler de açıkladı. Kitaptan alıntılar aracılığıyla NSU'nun hareket tarzı ile çok sayıda paralelliklere işaret etmişti:
[...]"[577]

„Turner Diaries"'in önemi hakkında bilirkişi Jürgen L. şunları açıkladı:

„Evet, sağcı terörizmin bu şekilde adlandırılabilen bazı temel yazılar var [Açıklama„Proje" veya „Kalıp"]. Neye karşı uyarmak istediğim: Yayılma çok zor tahmin edilebiliyor. Her zaman entellektüelleşmeye eğilim gösteriyoruz. Başlanıçta bunu biraz esprili şekilde söylemiştim. Her aşırı sağcı Alfred Rosenberg okumamıştır. Bunun NSU eylemlerine ne kadar yansıdığının tam olarak değerlendiremem. Leaderless Resistance (lidersiz direniş), lidersiz veya şimdi İslamcılıkta yalnız kurt gibi deyimler, hakkında konuşulan konseptlerdir. Bu şimdi böyle değil, bizim fenomenimiz vardı, buna bu kesim çok güçlü damgasını vurdu: Bu genel şiddet patlamaları örneğin: Hessen'de mülteci yurtlarına karşı yapılan saldırılar, şükürler olsun ki, çok düşük bir düzeydeler, burada çok az sayıdalar. Veya siyasi karşıtlara yapılan saldırı aşırı sağcılar için maalesef çok normal. Ancak bu tür eylemler: Bunun hakkında aşırı solculukta tartışmalar bulunuyor: Şiddete başvurulmasına ne dereceye kadar izin verilebilir vs.? Aşırı sağcılıkta bu tür teoriler çok yaygın değildi.

Elbette bunlarla ilgili endişesi olan insanlar vardı. Ancak örneğin, NS eğitimleri ve teorileri ile Wöll kesinlikle özel bir role sahipti. Örneğin Roeder veya başkaları da elbette belli bir dönem kahraman olarak yayıldılar. Daha sonra şu izlenime kapıldım, şunu söylemek istemiyorum: Bunların üzerinden uzun zaman geçti. Daha sonra, artık aşırı terörizmin kişilikleri olmadıkları için olabilir, çok soyuttular. Örneğin, Holokost'un yayınlanması nedeniyle bu verici gönderilerine dijital saldırılar yapan Peter Josef N. [Açıklama: Naumann kastediliyor] gibi başka insanlar da vardı. Şiddete başvurma konusunda inanılmaz bir eğilim vardı. Terörist bir grubu durdurmak için gerekli olan bu şey, bir kitlesel olgu değildi. Bu anlamda şunu söylerdim: Bu yazılar çok önemliydi. Ama bu şimdi, her aşırı sağcı evde Turner Diaries okuyor anlamına gelmiyor."[578]

2006 sonu itibarıyla Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü olan tanık Dr. Eisvogel, „Turner Diaries" türüne uygun daha başka yayınların da adını verdi:

„Combat-18 yayını, ‚The Stormer', ‚Der Stürmer' vardı. ‚Blood-&-Honour' yayın, Max Hammer isminde birinin, daha ziyade Erik Nielsen diye bilinir, pratikte bir harekete geçme kılavuzu olan ‚Der Weg vorwärts' vardı. Yayınladığı ‚Field Manual' vardır, NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) sloganına uygun saldırıların uygulanmasına yönelik plan gibi görünen saha el kitabı. Doksanlı yıllarda İsveç'te bir dizi

[577] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, S. 76 devamı.
[578] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 27.
[578] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 27.

saldırılarda bulunan, NSU'nun yaptıklarıyla neredeyse aynı Modus Operandi'ye sahip olan ‚Lasermann' vardı. Bu bilgiler mevcuttu. Bir yerlerde dağınık duruyorlardı, ama biraraya getirilmediler. [...]"[579]

aa) „Oidoxie" Müzik Grubu

Daha 1995 yılında solist olan Marco G. çevresinde kurulmuş olan müzik grubu „Oidoxie" hakkında, Kuzey Ren Vestfalya NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) nihai raporunda şunlar ifade edildi:

„(...) Oidoxie" kesimde çabucak iyi bir üne kavuşmuştu, sayısız konserlere çıkmıştı ve birçok CD yayınladı. En geç 2000'lerden beri müzik grubu „Blood & Honour / Combat 18"un iletişim ağı içerisindes hareket ediyordu ve kesimde „Combat 18" müzik grubu olarak tanınıyordu. 2006'da Thorsten Heise etiketiyle, içerisinde ilk defa aynı isimli „Combat 18" marşının yer aldığı „Terrormachine"(Terör Makinesi) CD'sini yayınlamıştı. (...)
Kendine ait dokuz CD yayını, en az 16 split CD veya Sampler'e katılımları ve yaklaşık 150 konser ile Oidoxie belirgin olarak kesimin en üretken ve aktif müzik grubundan biridir. Ancak sadece bu nedenle kesim içerisinde özellikle riskli bir konuma sahip değil. Ayrıca, neredeyse hiçbir müzik grubunun ortaya koyamayacağı, 3 yurtiçi konserine 1 yurtdışı konseri olmak üzere yurtiçi ve yurtdışı konserlerinin birbirine oranı da kayda değerdir."[580]

Tanık Rieband bu müzik grubunu, dinleyicilerinin ruhunu ve şiddete eğilimini coşturan *„alt kültürel alanda şiddet yönelimli yapı"* olarak tanımladı:

„Bu gerçekten de demek istediğiniz Hessen bağlantısı. Bu benim görüşüme göre bu alt kültürel alanda şiddete yönelimli yapılardan biri. Oidoxie en çok tanınan Dazlak müzik gruplarından biridir, ayrıca bölgeler üstü de en çok tanınan Dazlak müzik gruplarından biriydi. Genel olarak çoğu Dazlak müziği, nihayetinde, tabi ruhu da coşturan, kısmen gerçekten de sert, şiddeti yücelten sözler paylaşan, eskiden belki bugünkinden çok daha fazla olarak yasak alanlara da girmiş olan bir müziktir. Dazlak müzik topluluğunda, bu arada, son yıllarda, biraz daha zekilerdi ve bunu o zaman daha becerikli formüle ettiler. Ancak izleyicinin Dazlak müziğine tepkisi, yıllarca değişmedi, elbette ruhu coşturan ve ayrıca milletin şiddete eğilimini coşturan, tüm bunların altkültürel alanda bir de alkolle birleşerek daha fazla kontrolden çıkmaya sebep olan bir tepkidir.

Bu anlamda Dazlak konserleri bizim için her zaman, federal çapta çok yoğun olarak baktığımız, ilgili etkinlikleri, bu, insanları doğal olarak kesimin içine çeken, kesimde tutan bir senaryo olduğu için, önceden önlemek amacıyla mümkün olan herşeyi denediğimiz bir konu sahası olmuştur. Bu tür konserlerin özel etkinlik kişilikleri vardır. Coşturucu kişiliğe sahiptirler, ve bu durum tam da genç insanları bu tür bir kesime bağlayan şeydir."[581]

Bilirkişi Dr. van Hüllen „Oidoxie" müzik grubunun genç insanların *„politikleştirilmesi"* için önemini vurguladı:

„Oidoxie oldukça önemli bir müzik grubuydu. Blood & Honour grubuna dahil olduğu sürece, biraz olağanüstü bir öneme sahipti. Eğitsel açıdan bakıldığında bu tür örgütler ilk aşamada bu tür kesimlere giren insanların, genç insanların politikleştirlimesi için önemlidir."[582]

---

[579] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 147.
[580] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 138.
[581] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 34.
[582] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 37.

Bilirkişi Röpke'ye göre „Oidoxie" müzik grubu şarkılarını, Aşağı Saksonyalı müzik grubu „Gigi & die Braunen Stadtmusikanten"e ait şarkı „Döner-Killer" i de yayınlayan Chemnitz şirketi „PC Records" aracılığı ile yaptırmıştı.[583] 2009[584] veya 2010 yılında üretilen şarkı, bariz olarak, kamuoyu tarafından bilinen Českά cinayet serisi ile ilgiliydi.[585]

bb) Oidoxie ve Combat 18

Oidoxie, militan hücrelerin „leaderless resistance" (lidersiz direniş) konseptine göre savaşının propagandasını yapan, uluslararası B & H ve Combat 18 (C 18) iletişim ağına bağlı olan ve kendisi C18 müzik grubu olarak adlandırılan bir müzik grubudur.

Müzik grubunun Combat 18 ile ilk bağlantıları 90'lı yılların sonunda oluşmuştu. Müzik grubunun o dönem bir üyesi olan Stefan Sch., Combat 18'den olan iki Britanyalı Neonazi ile iletişimi vardı. Stefan Sch.'in kendisi patlayıcı maddeye sahipti ve diğer Nazilere bunun kullanımına ilişkin eğitim veriyordu.[586] „Oidoxie" müzik grubu ile personel çakışması nedeniyle sıkı bağları olan müzik grubu „Weiße Wölfe" (Beyaz Kurtlar) daha 2000'li yılların başındayken Combat 18 olarak deklare etmişti, Oidoxie'nin kendisinde, Combat 18 ile ilk metinsel bağlantı 2006 yılında çıkan CD „Terrormachine"de vardı.[587] *„Fighting for our nation, fighting against the scum, if you see the hate in our face you should better run, fighting for better nations, we want our cities clean, this is the terrormachine, this is combat 18"* oder *"Come on fight together, in the terrorteam. The leaderless resistance, Combat 18"* gibi metin satırları ile açık olarak sağcı terörü savunuyordu ve binlerce hayranını da buna kışkırtıyordu.

Ayrıca B & H'nin ve Combat 18'in uluslararası iletişim ağına bağlıdır. Ayrıca, B & H İskandinavya tarafından düzenlenmiş olan, B & H'nin kurucusu Ian Staurt Donaldson'u anma konserinde çalmışlardı. Özellikle müzik grubunun solisti Marko Gottschalk ağ içerisinde önemli bir role sahipti:

> *„En geç 2003 ilkbaharından itibaren Marko Gottschalk, Almanya'dan, İngiltere'den, İsveç'ten, İspanya'dan ve Belçika'dan „Blood & Honour"un ve „Combat 18"in yönetici temsilcileriyle, bunların arasından „Blood & Honour Flandern"nin liderleriyle, İngiliz „Stormer"in yayıncısı Mark Atkinson, ve*

---

[583] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 80 sonraki.
[584] FAZ 20/11/2011 tarihli gazete haberi „Hauptsache, es macht peng!" („Önemli olan dan dan yapması!"), Cilt 456, s. 335 yayımlanma tarihi olarak 2009 belirtilmektedir.
[585] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 21/05/2013 tarihli telegrafı, Cilt 445, s. 486; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 22/11/2011 tarihli, şarkı metninin olduğu bir internet sayfasının baskısı, Cilt 447, s. 32; 18/11/2011 tarihli FR gazete haberi„Cinayet serisine müzikle tezaruhat yapıldı", Cilt 455, s. 173; 13/02/2012 tarihli Spiegel makalesi „tahammül edilemez bir Parti", Cilt 459, s. 226; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 06/05/2013 tarihli e-maili, Cilt 461, s. 167; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 07/05/2013 e-mail baskıları, Cilt 659, s. 188.
[586] Aynı yerde, s. 193 ayrıca tanık Sebastian S., Oturum Protokolü 18/04/2016- KB-UNA/19/2/37, s. 48.
[587] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 176 sonraki.

„Blood & Honour Scandi-navia"nın, sağcı terörizmin „leaderless resistance" konseptine göre propagandasını yapan „Max Hammer" takma adıyla yazılar yayınlayan lideri Erik Nilsen'le, birçok iletişime sahipti. Bu, Dortmund Polis Müdürlüğü tarafından, bir soruşturma çerçevesinde emniyete alınmış olan cep telefonlarının değerlendirilmeleri aracılığıyla ortaya çıkmıştı."[588]

Devamında şunlar ifade edildi:

„Dortmund'dan Neonazilerin „Oidoxie" ve „Weisse Wölfe" müzik gruplarının çevresinde „Blood & Honour / Combat 18"in uluslararası iletişim ağına bağlantıları yıllarca devam etti. Bilirkişi Jan Raabe, „Oidoxie"nin çıktığı birçok yurtdışı konserinin „Blood & Honour / Combat 18" grupları tarafından düzenlendiklerini vurguladı. Bunun içerisinde müzik grubunun bir „ayırt edici özelliği"ni gördü. Başka hiçbir Alman müzik grubu"organizasyonla ilgili bu kadar yoğun olaak" sahneye çıkamaz. 2001 yılından beri „Oidoxie" düzenli olarak Belçika'da „Blood & Honour / Combat 18"in konserlerinde çalıyorlar.
(...)
2004 yılından itibaren Dortmund'daki Neonaziler büyük ölçüde Belçika'daki „Blood & Honour" konserlerine katılıyorladı, burada tanık Sebastian S[...] merkezi bir role sahipti. Böylece Ekim 2006'da Belçika'da yapılan, Almanya'dan, İngiltere'den ve ABD'den, „Combat 18" müzik grubunun bir „Blood & Honour.ISD-Memorial" konserinin büyük organizatörlerinden biriydi."[589]

cc) „Oidoxie Streetfighting Crew"

„Oidoxie Streetfighting Crew" Oidoxie müzik grubunun çevresinden oluşan bir gruptu. Müzik grubu var olalı, müzik grubu üyelerinin arkadaşları ve tanıdıkları düzenli olarak yurtiçindeki ve yurtdışındaki konserlere beraber gidiyordu, ücretsiz giriş, iaşe ve ibate karşılığında müzik grubunu, konserlerde grubun güvenlik görevlisi görevini de görmek suretiyle destekliyorlardı. 2002 yılı sonuna doğru grup, „Oidoxie Streetfighting Crew" adı altında örgütlenmişti, artık tek tip tişörtlerle sahneye çıkıyorlardı, Oidoxie grubu, kendisine, şarkıda Arkadaşlığın ve öz imgenin „Nasyonal Sosyalistler" olarak söylendiğis bir parça armağan etmişti.[590] Crew, kişilerden oluşan gevşek bir birleşme değildi, aksine kalıcı üyelere sahipti, B & H'deki gibi tam üyeleri ve sponsorları vardı. 2006 yılında Crew neredeyse 50 üyeye sahipti.[591] Crew'un birçok üyesi aynı zamanda, NPD, Dortmund Arkadaşlığı veya Arische Bruderschaft (Ari Kardeşlik) gibi başka Neonazi gruplarında da örgütlüydü[592], öyle ki tek tek örgütlerin kendi aralarında ağ kurmalarına da yarıyordu.

„Oidoxie Streetfigting Crew"'in üyeleri, hem rakip aşırı sağcı gruplara karşı hem de siyasi karşıtlara karşı şiddete eğilimliler.[593] Üyelerin birçoğu şiddet suçlarından yargılanmıştı.[594]

---

[588] Aynı yerde, s. 179.
[589] Aynı yerde, s. 180.
[590] Kuzey Ren Vestfaltya (NRW) NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 136 sonraki.
[591] Aynı yerde, s. 140.
[592] Aynı yerde, s. 141.
[593] Aynı yerde, s. 151.
[594] Aynı yerde.

Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda, „Oidoxie Streetfighting Crew" grubunun ayrıca Hessen Neonazi topluluğundan da üyeleri olduğu belirtiliyor,[595] ve grubun faaliyetleriyle ilgili şu ayrıntıya yer veriyor:

> *„‚Oidoxie Streetfighting Crew', Dortmund'daki sağcı Rock müzik grubu ‚Oidoxie' çevresinde oluşan ve üyelerinin gruba konserlerde güvenlik görevlisi olarak eşlik ettiği bir gruptur. Sıradan bir ‚Fanclub'ın söz konusu olmadığı Crew'un üyeleri NRW'deki (Kuzey Ren Vestfalya) ve yurtdışındaki Neonazi müzik etkinliklerinin düzenlenmesinde ve gerçekleştirilmesinde faaliyet göstermişlerdi. ‚Oidoxie Streetfighting Crew' üyeleri Dortmund ve Kassel'deki, yani NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) 4 ve 6 Mayıs 2006'da Ceska serisinin son iki cinayetini işledikleri iki şehirden gelen Neonazi topluluklarından gelen kişilerdi."*[596]

> *‚Oidoxie Streetfighting Crew'in merkezinde 1995 yılında kurulmuş olan, ‚Oidoxie Streetfighting Crew' üyelerinin birleştirici unsurunu ve merkezdeki mihenk taşını oluşturan ‚Oidoxie [Dipnot], müzik grubu bulunuyordu. Yıllar geçtikçe müzik grubunun ekibi, 2005 yılında eski grup üyelerinden geriye sadece Bassist D.L. ve Marko Gottschalk aktif olacak şekilde sürekli değişiyordu. ‚Oidoxie' toplulukta çabucak iyi bir ün kazanmıştı, sayısız konserlere çıkmıştı ve birçok CD yayınlamıştı [Dipnot]. En geç 2000'lerden beri müzik grubu ‚Blood & Honour / Combat 18'in uluslararası ağı içerisinde hareket ediyordu ve kesimde ‚Combat 18' müzik grubu olarak tanınıyordu. [Dipnot] 2006'da Thorsten Heise etiketiyle, içerisinde ilk defa aynı isimli „Combat 18" marşının yer aldığı „Terrormachine"(Terör Makinesi) CD'sini yayınlamıştı. [Dipnot] ‚Oidoxie'in aynı şekilde ‚Combat 18'in fikirlerinin propagandasını yapan, ilk CD'leri çok sayıda şiddeti yücelten ırkçı parçalar içeren müzik grubu ‚Weisse Wölfe' ile personel çakışması vardı. 2002'den beri Dortmund Polis Müdürlüğü, Weisse Wölfe'nin üyelerine karşı, kısa bir süre sonra da ‚Oidoxie'nin üyelerine karşı halkı kışkırtıcı parçalar yayınlamaktan soruşturma yürütüyordu. [...]"*[597]

2005 yılında Crew, yeniden örgütlendi ve daha geniş kuruldu, en geç bu tarihten itibaren Crew, çeşitli federal eyaletlerden, ayrıca Hessen'den üyelere sahipti. Kuzey Ren Vestfalya (NRW) nihai raporunda buna ilişkin olarak şunlar belirtiliyor:

> *En geç „Oidoxie Streetfighting Crew"un yeniden örgütlenmesinden sonra, ama tahminen daha öncesinde, Kuzey Ren Vestfalya Anayasayı Koruma Dairesi'nin birçok kaynağından „Arische Bruderschaft (Ari Kardeşlik" ile ilişkilendirilen Kassel'den Neonazilerin bir fraksiyonu bunlara üyeydi. Bilirkişi Andrea Röpke Hessen Eyalet Meclisi'nin araştırma komisyonu önünde NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) hakkında, „Arische Bruderschaft (Ari Kardeşlik)"grubunda, eski Aşağı Saksonya'dan gelen, şimdilerde Thüringen'de yaşayan Neonazi lideri ve sağcı Rock müzik yapımcısı Thorste Heise'nin çevresindeki bir grubun söz konusu olduğu açıklamasını yaptı. Bilirkişi tarafından Arkadaşlık adı verilen bu grubun Hessen'de de aktif olduğunu ve oldukça militan üyeleri olduğunu belirtti. Tehlikeli ve gizli olduğunu belirtti. Ancak onlar hakkında ellerinde çok az bilginin bulunduğunu belirtti.*
> *„Oidoxie Streetfighting Crew"in Kassel'deki üyeleri olarak komisyon üç kişinin ismini okuyabildi. Daha önce adı geçmiş olan [Stanley R.] kişisinde grup fotoğrafında görülebilen [Michel F.] ve [Danyel H.] kişileri söz konusudur. Bu üç kişi, aralarında şiddet suçlarının da bulunduğu ilgili suçlar nedeniyle, polis tarafından biliniyordu. (...)*[598]

---

[595] Aynı biçimde Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 12.

[596] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 135 sonraki.

[597] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 138.

[598] Aynı yerde, s. 141.

Kassel'den Stanley R, 2006'dan beri Oidoxie Streetfighting Crew grubunun lideri.[599] Streetfighting Crew grubunun her üç Kassel'li üyesi sadece Aşağı Saksonya Arische Bruderschaft'tan (Ari Kardeşlik) değildi, aynı zamanda Kassel'deki grup „Sturm 18"de de örgütlüydü.

(1) Stanley R.

Günümüze kadar aktif olan Kassel'den Neonazi Stanley R. ilk defa 1993'de sağcı kesimin bir parçası olarak dikkat çekmişti. O zamanlar FAP'nin (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) çevresinde aktifti. FAP yasaklandıktan sonra Dirk Winkel çevresinde iletişimi devam etti. Böylece 1995'de bir araç kontrolü çerçevesinde, „Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği"nin (HNG) yıllık genel kurul toplantısı vesilesiyle bir araçta Dirk W., Corryna Görtz ve diğer iki kişiyle birlikte tespit edildi.[600] Daha sonra kendisinin altında „Sturm 18" Kassel grubu yer almıştı.

R. tüm aşırı sağcı faaliyetlerinde „yüksek oranda bir komploculuk" gündeme getiriyor ve toplulukta da aşırı şiddet eğilimli olması nedeniyle korkuluyor da.[601] Doğumgününde her yıl çoğu zaman canlı müzik grupları ile büyük bir Neonazi partisi düzenleme alışkanlığı vardı. Doğum günü vesilesiyle en son 2012, 2013 ve 2014 yıllarında yapılan kutlamalar dosyalarda kayıtlıdır, 2013'e Oidoxie üyeleri kutlamadaydı, 2012'de şarkı sözü yazarı „Julmond" kutlamadaydı. Birçok federal eyaletten misafirler geliyordu.[602]

(2) Michel F.

Oidoxie Streetfighting Crew ve „Sturm 18" üyesi Michel F., Crew'deki üyeliğinden önce Wenzel'in „Kassel Arkadaşlığı"nin bir parçasıydı ve Benjamin Gärtner'i de iyi tanıyordu. Gärtner onu "o zamanki en iyi arkadaşı" olarak tanımlıyordu[603], F. buna biraz farklı bakıyordu, ama Gärtner'i uzun yıllardır tanıdığını onaylıyordu.[604] F.'nin, klüp mekanlarını sağcı konserler için organize ettiği, Bandidos ile bağlantılıydı, bugüne kadar Rockçu ortamında bulunuyordu.

(3) Danyel H.

O da Stanley R. ve Michel F. ile birlikte hem Sturm 18 Kassel'deki Oidoxie Streetifighting Crew'da hem de Arische Bruderschaft'ta (Ari Kardeşlik) yer alıyordu. 90'lı yılların başlarından en az 2007'ye kadar

---

[599] Aynı yerde, s. 142.
[600] Korunacak eşyalar hakkında bilgi alış verişi, Cilt 649, pdf s. 11.
[601] Aşağı Saksonya Eyalet Kriminal Dairesi, Stanley [R.] ile ilgili değerlendirmeler" açıklaması, 29/10/2013, Cilt 735, pdf s. 391.
[602] „28-29/03/2014 tarihinde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü bölgesinde aydınlatma tedbirleri" ile ilgili 28/03/2014 tarihli Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin mesajı, Cilt 1472, pdf s. 318.
[603] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 10.
[604] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 207.

militan Neonazi topluluğunun aktif üyesiydi ve sırf şiddet eylemler ile de dikkat çekiyordu.[605] H., 2012 yılında, Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) Zschäpe'ye karşı soruşturmalar çerçevesinde ayrıca kendisi hakkında soruşturmalar açıldığını öğrendiğinde kendini Federal Kriminal Dairesi'ne bildirdi, Stanley R. ile birlikte Sturm 18'de olduğunu onayladı ve 6 ila 8 yıldan beridir sağcı topluluk ile bir ilgisinin olmadığını iddia etti.[606]

Tanık Rieband bu müzik grubunu, dinleyicilerinin ruhunu ve şiddete eğilimini coşturan *„alt kültürel alanda şiddet yönelimli yapı"* olarak tanımladı:

> *„Bu gerçekten de demek istediğiniz Hessen bağlantısı. Bu benim görüşüme göre bu alt kültürel alanda şiddete yönelimli yapılardan biri. Oidoxie en çok tanınan Dazlak müzik gruplarından biridir, ayrıca bölgeler üstü de en çok tanınan Dazlak müzik gruplarından biriydi. Genel olarak çoğu Dazlak müziği, nihayetinde, tabi ruhu da coşturan, kısmen gerçekten de sert, şiddeti yücelten sözler paylaşan, eskiden belki bugünkinden çok daha fazla olarak yasak alanlara da girmiş olan bir müziktir. Dazlak müzik topluluğunda, bu arada, son yıllarda, biraz daha zekilerdi ve bunu o zaman daha becerikli formüle ettiler. Ancak izleyicinin Dazlak müziğine tepkisi, yıllarca değişmedi, elbette ruhu coşturan ve ayrıca milletin şiddete eğilimini coşturan, tüm bunların altkültürel alanda bir de alkolle birleşerek daha fazla kontrolden çıkmaya sebep olan bir tepkidir.*
>
> *Bu anlamda Dazlak konserleri bizim için her zaman, federal çapta çok yoğun olarak baktığımız, ilgili etkinlikleri, bu, insanları doğal olarak kesimin içine çeken, kesimde tutan bir senaryo olduğu için, önceden önlemek amacıyla mümkün olan herşeyi denediğimiz bir konu sahası olmuştur. Bu tür konserlerin özel etkinlik kişilikleri vardır. Coşturucu kişiliğe sahiptirler, ve bu durum tam da genç insanları bu tür bir kesime bağlayan şeydir."*[607]

Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda, bu „Oidoxie Streetfighting Crew" grubunun ayrıca Hessen Neonazi topluluğundan da üyeleri olduğu belirtiliyor,[608] ve grubun faaliyetleri ile ilgili şu ayrıntılar veriliyor:

> *„‚Oidoxie Streetfighting Crew', Dortmund'daki sağcı Rock müzik grubu ‚Oidoxie' çevresinde oluşan ve üyelerinin gruba konserlerde güvenlik görevlisi olarak eşlik ettiği bir gruptur. Sıradan bir ‚Fanclub'ın söz konusu olmadığı Crew'un üyeleri NRW'deki (Kuzey Ren Vestfalya) ve yurtdışındaki Neonazi müzik etkinliklerinin düzenlenmesinde ve gerçekleştirilmesinde faaliyet göstermişlerdi. ‚Oidoxie Streetfighting Crew' üyeleri Dortmund ve Kassel'deki, yani NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) 4 ve 6 Mayıs 2006'da Ceska serisinin son iki cinayetini işledikleri iki şehirden gelen Neonazi topluluklarından gelen kişilerdi."*[609]

(4) Oidoxie

---

[605] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 08/09/2004 tarihli telegrafı, Cilt 1110, pdf s. 270.
[606] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 18/05/2012 tarihli açıklaması, Cilt 143, pdf s. 4.
[607] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 34.
[608] Aynı biçimde Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 12.
[609] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 135 sonraki.

‚Oidoxie Streetfighting Crew'in merkezinde 1995 yılında kurulmuş olan, ‚Oidoxie Streetfighting Crew' üyelerinin birleştirici unsurunu ve merkezdeki mihenk taşını oluşturan ‚Oidoxie' müzik grubu bulunuyordu. Yıllar geçtikçe müzik grubunun ekibi, 2005 yılında eski grup üyelerinden geriye sadece Bassist D.L. ve Marko Gottschalk aktif olacak şekilde sürekli değişiyordu. ‚Oidoxie' toplulukta çabucak iyi bir ün kazanmıştı, sayısız konserlere çıkmıştı ve birçok CD yayınlamıştı [Dipnot]. En geç 2000'lerden beri müzik grubu ‚Blood & Honour / Combat 18'in uluslararası ağı içerisinde hareket ediyordu ve kesimde ‚Combat 18' müzik grubu olarak tanınıyordu. [Dipnot] 2006'da Thorsten Heise etiketiyle, içerisinde ilk defa aynı isimli „Combat 18" marşının yer aldığı „Terrormachine"(Terör Makinesi) CD'sini yayınlamıştı. [Dipnot] ‚Oidoxie'in aynı şekilde ‚Combat 18'in fikirlerinin propagandasını yapan, ilk CD'leri çok sayıda, şiddeti yücelten ırkçı parçalar içeren müzik grubu ‚Weisse Wölfe' (Beyaz Kurtlar) ile personel çakışması vardı. 2002'den beri Dortmund Polis Müdürlüğü,Weisse Wölfe (Beyaz Kurtlar)'nin üyelerine karşı, kısa bir süre sonra da ‚Oidoxie'nin üyelerine karşı halkı kışkırtıcı parçalar yayınlamaktan soruşturma yürüttü. [...]"[610]

i. Manfred Roeder

Hitler'in yardımcısı Rudolf Heß'in bu arada vefat etmiş olan eski avukatı Manfred Roeder (1929-2014), araştırma döneminde Hessen, Knüll'de yaşayan bir Alman aşırı sağcıydı. 80'li yıllarda Roeder yeraltında yaşıyordu ve kendisi tarafından kurulmuş olan sağ terörist grup „Deutsche Aktionsgruppen (Alman Eylem Grupları)" ile birlikte birçok patlayıcı madde ve kundaklama saldırıları gerçekleştirdi.[611] Schwalm-Eder İlçesi'nde Schwarzenborn'daki „Reichshof"u 1975 ve 2014 yılları arasında Hessen'den, diğer federal eyaletlerden ve yurtdışından aşırı sağcıların ve revizyonistlerin buluşma yeri ve eğitim yeri görevini görüyordu. Siyasi görüşlerinin yer aldığı defterler ve bildiriler gönderdiği „arkadaş çevresi" bu arada 35 ülkede 2.500 kişiye varıyordu.[612] Alman vatandaşlarının eski Doğu Prusya'ya tekrar yerleşmeleri için kendisi tarafından kurulmuş olan „Deutsch-Russisches Gemeinschaftswerk - Förderverein Nord-Ostpreußen e.V."(Alman-Rus Yardım Kurumu-Kuzey-Doğu Prusya Destekleme Derneği) aracılığı ile bir „Yapılandırma Yardımı" yürütüyordu. 1998'de NPD'nin Almanya Federal Meclisi için adayı olarak adaylığını koymuştu.[613]

---

[610] Kuzey Ren Vestfalya Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi III. Parlamenter Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 138.
[611] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 31.05.2000 tarihli açıklaması, Cilt 735, s. 273; 1998 ve 2002 yılları arasındaki kararlar ve dava dilekçeleri, Cilt 879, s. 2 devamı.
[612] Schwerin Bölge Mahkemesi'nin 18.04.2001 tarihli kararı, Cilt 879, s. 19.
[613] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 14.09.1998 tarihli görüşme protokolü, Cilt 646, s. 241.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Roeder'i ve „Reichshof"unu muhbir kişilerin yardımı ile de izliyordu [614] – ve bunun hakkında düzenli rapor düzenliyordu. Anayasayı Koruma Dairesi 2007 yılı raporunda şunlar belirtiliyor:

> *„Roeder 1971'da, yapısız bir Neonazi birleşmesi olan, kendisi tarafından yönetilen Alman Vatandaş İnisiyatifi'ni kurmuştu. Roeder Schwarzenborn'da (Schwalm-Eder ilçesi) ‚Reichshof' denilen bir mülke sahip. Bu, Roeder'e göre*
>
> *‚yeni (ve ebedi eskilikte) Reich için görünen çekirdektir! Burada gençlik disiplini ve atalara ve kendi tanrılarına (yabancı değil) saygıyı öğreniyor!*
> *[...] Burada gençlik Alman terbiyesini, Alman ruhunu, Alman şarkılarını öğreniyor. Halkların kalbi ve Avrupa Konfederasyonunun çekirdeği Almanya, bir halk lapası değil, aksine farklı özelliklerdeki akraba halkların geleneksel yapıdaki toplumu.' (Roeder tarafından yayınlanan bildiri 9/2002)."*[615]

Manfred Roeders'in dünya görüşü hakkındaki izlenimi Anayasayı Koruma Dairesi raporundan bir pasajda şöyle anlatılıyor:

> *„Schwalmstadt (Schwalm-Eder İlçesi) yerel mahkemesi Roeder'i 30 Ekim'de halkı kışkırtma nedeniyle, tekrar şartlı tahliyesiz bir yıllık hapis cezasına çarptırmıştı. Suç unsuru yine aylık yayınlanan bir ‚bildiri'den kaynaklanıyordu. Bu defa ‚bildiri' No. 2/2007 ceza hukuku bakımından önemli bir metin pasajını içeriyor:*
>
> *‚Birçok nasyonalistin gerekli perspektifi eksik. Bu şekilde son derece aktif revizyonist bir defasında kavgasını böyle gerekçelendirmişti: ancak Holokost çürütüldüğünde halkımız onurunu geri kazanırdı. Halkımızı her tür yalana zincirle bağladığını ve bize getirilen düzmece iddialar için üzerimize ispatlama yükümlülüğünü yıktığını fark etmiyor. Hayır, onuru sadece kendi onursuz davranışınızla kaybedebilirsiniz, başkalarının iftiralarıyla değil. İftiralarda benim cevabım çok daha basit ve etkili:*
> *Bir kelime daha söyle ve sana bir tane indireyim! Bu şekilde kendi onurumu ve halkımın onurunu koruyorum. Çünkü halkımı tanıyorum ve nefret havarilerinin kendisine yüklemek istediklerini asla yapmadığını biliyorum. Bunun için kanıtlara ihtiyacım yok! Ayrıca, bu arada ülkemizin, 500 yıldır Reich'ın can düşmanı Türkler tarafından nasıl ele geçirildiğini anlamayalım diye bizi Holokost aracılığıyla sonsuz tartışmalara sokmak istiyor olmasınlar?'*
>
> *Mahkeme aynı zamanda Roeder'in Marburg Bölge Mahkemesi'nin 24 Mart 2006 tarihinde kamuoyunu cezai suçlara çağrıda bulunma ve devleti aşağılama nedeniyle verdiği şartlı salıverilmeli sekiz aylık hapis cezasının 8 ay ertelenmesini reddetmişti."*[616]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanı tanık Dr. Axel R., Anayasayı Koruma Dairesi'nin gözlemleri hakkıda Araştırma Komisyonu'nun huzurunda şunları açıkladı:

> *„Manfred Roeder, tek başına, sağcı terörist olarak öncülüğü nedeniyle, bizim için önemliydi ayrıca tekrar halkı kışkartmaktan ve diğer suçlardan mahkum edilmişti ve herşeyden önce, Schwarzenborn'daki varlığı Kuzey Hessen'de aşırı sağcılar için bir toplanma yeri olduğu için ve biz buna çok titiz baktığımız için, ayrıca komşu federal eyaletlerden gelmiş olan aşırı sağcılar için de bir toplanma yeri, burada Manfred Roeder evde akşam etkinlikleri gerçekleştiriyordu veya örneğin yazın ve kışın da yapılan yaz gün dönümü kutlamaları gibi başka etkinlikler. Bu anlamda Manfred Roeder orada belli bir kristalleşme noktasıydı. Manfred Roeder Schwalm-Eder ilçesinde ayrıca, çeşitli aşırı sağcılara gönderdiği yayınlar çıkartmasıyla da etkisini gösterdi. Bu nedenle, hangi etkileri geliştirdiğini görmek için izlenmesi gerekiyordu. Manfred Roeder ayrıca, hatırladığım kadarıyla 1998'de NPD'ye karşı açılmaya başlamış olan bir kişiydi. Manfred*

[614] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 44.
[615] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2007 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 116 sonraki.
[616] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2007 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 117.

Roeder NPD'nin Mecklenburg-Vorpommern, Stavenhagen'de 1998 yılında gerçekleşen bir parti kongresinde açık olarak darbe çağrısı yapmıştı."[617]

Roeder'in 2007 yılında aşırı sağcı kesim için önemi hakkında Anayasayı Koruma Dairesi o yılın raporunda şunları açıklıyor:

„Roeder'in mülkündeki etkinlikler önceki yıla kıyasla daha az ziyaret ediliyordu. Hessen Neonazi topluluğu içerisinde Roeder, kimlik oluşturmayan karakter olarak dışlanmış bir role sahipti."[618]

Benzer durumu daha önce Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi önceki 2006 yılı raporunda kayda geçirmişti:

„Roeder önceden olduğu gibi kesim içerisinde nispeten izole edilmiş durumdadır. Aşırı sağcı partiler uzun zamanden beridir onunla iletişim kurmuyorlar. Ama önceki yıllara göre Roeder'in mülküne ziyaretlerde tekrar artış olmuştu, Butzbach/Hoch- Weisel (Wetterau ilçesi) ve Kirtorf (Vogelsberg ilçesi) yanında Hessen'deki aşırı sağcıların mülkiyetinde olan kayda geçirilen üçüncü büyük gayrımenkuldu."[619]

Bilirkişi Tornau, Manfred Roeder'in „Reichshof"unu Neonazilerin önemli bölgesel ve bölgeler üstü buluşma ve hareket noktası olarak tanımladı:

„Yine Schwarzenborn'daki Reichshof'u yaşadığı dönemde Neonazilerin, hem bölgesel hem de bölgeler üstü önemli bir buluşma ve hareket noktasıydı. Hem Schwalm-Eder Freie Kräfte'nin hem de örneğin Thüringer Heimatschutz'un üyeleri orada onunla buluşuyorlardı. [...]"[620]

Daha genel biçimde, İkinci Thüringen NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) Araştırma Komisyonu başkanı tanık Marx da şu bilgiyi veriyor:

„Manfred Roeder adı hepiniz için birşey ifade edecektir. Burada Kuzey Hessen'de, Güney Aşağı Saksonya'dan, Kuzey Hessen'den ve ayrıca Westthüringen'den Neonazilerin düzenli olarak buluştukları bir gayrımenkule sahipti."[621]

O dönemde Sağcı Rock müzik grubu „Hauptkampflinie"nin solisti ve „Reichshof"daki etkinliklere katılmış olan tanık Oliver P., Roeder'in bu dönemde önemine ilişkin olarak şunları açıkladı:

„Yani, Roeder benim için bir ajitatördü. Sadece genç insanları çekebilmeyi denedi. Genç insanları ideolojik açıdan etkilemeyi, sadece bu yönde politikleştirmeyi denedi. Bu onun işiydi."[622]

---

[617] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/05/2015, s. 137 sonraki.
[618] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2007 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1025, s. 117. 2002 ile 2011 tarihleri arasındaki etkinliklere genel bakış, Cilt 735, s. 278 devamı.
[619] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2006 Yılı Anayasayı Koruma Raporu, Cilt 1024, s. 442.
[620] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 46.
[621] Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 43.
[622] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 47.

Savcılık Manfred Roeder'e karşı 1970'li yıllardan yaşlılığına kadar, sonuç olarak özellikle siyasi suç ve propaganda suçu,[623] nedeniyle daha 1976'da avukatlık ruhsatını kaybettiği birçok soruşturma yürütüyordu.[624] Ayrıca, Toplantı Yasası'na aykırı davranma, halkı kışkırtma (özellikle Holokost inkarcılığı), hükümetin, anayasa organlarının, ölmüş kişilerin anılarının aşağılanması, hakaret ve mala zarar verme nedeniyle mahkum edilmişti. Onun tarafından kurulmuş olan „Alman Eylem Grupları"nın terör saldırılarından sonra patlayıcı madde patlamalarına neden olmak, ağır kundaklama teşebbüsü ve terörist bir örgütte elebaşı olmaktan birkaç yıllık hapis cezasına mahkum olmuştu.[625]

Savaş suçları hakkındaki bir gezici sergiyi protesto etmek amacıyla 1996'da sergi panolarını ve afişlerini spreyle boyamıştı. Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt, Ralf Wohlleben ve André Kapke bunu takip eden ceza davası oturumunda, birlikte onu desteklemek için izleyici olarak oturuyorlardı.[626] Ayrıca NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) davasında Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi önünde Davalı olan, NSU üçlüsünün çevresinden Carsten Schultze'nin ortadan kaybolan Üçlü'nün emriyle, Üçlü'yü yurtdışına götürmek için Tino Brandt'dan Roeder'in güvenilirliği hakkında ve muhtemel yurtdışı ilişkileri hakkında bilgi aldığına dair ipuçları da var.[627]

Ancak Komisyon, Manfred Roeder ile Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt veya Beate Zschäpe arasında daha sıkı ilişkilerin olabileceğine dair somut ipuçları bulmadı.[628] Muhtemel bir bağlantı ile ilgili bir ipucuna tanık Tornau değindi:

> *„NSU'ya ilişkin olarak (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) Roeder'i ilgilendiren diğer bağlantılar. [...] 2000 yılında Thüring Heimatschutz, Nürnberg'de, cinayet serisi başlamadan kısa süre önce, onun bir broşürünü dağıttı. Bu broşürdeki slogan şöyleydi: 1 Eylül 2000, şu andan itibaren ateşe karşılık verilecek'."*[629]

Ancak bilirkişi daha somut şeyler hakkında, özellikle de, Üçlü'nün bu broşürün hazırlanmasına veya dağıtılmasına iştirak edip etmediği hakkında da bilgi veremiyordu:

> *„O zaman gerçekten de durum çok zorlaşıyor. Söylediğim gibi, Thüringen Heimatschutz veya üyeleri veya Thüringen Heimatschutz örgüt olarak Manfred Roeder'e ait Reichshof'a gittikleri zaman, orada yine ayrıca Freie Kräfte Schwalm-Eder örgüt olarak bulunması, bu, belli yapısal bir bağlantıdır."*[630]

---

[623] Bununla ilgili olarak Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 20.03.2008 tarihli açıklaması, Cilt 735, s. 293-296, ve Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 15.09.1999 tarihli açıklaması bir genel bakış sunuyor, Cilt 735, s. 310-313.
[624] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 03.01.2012 tarihli bilgileri topladığı liste, Cilt 735, s. 277.
[625] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 31.05.2000 tarihli açıklaması, Cilt 735, s. 273; 1998 ve 2002 yılları arasında kararlar ve dava dilekçeleri, Cilt 879, s. 2 devamı.
[626] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 45 sonraki; Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 43 sonraki.
[627] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 69, 85.
[628] Polis soruşturmalarıyla karşılaştırınız, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 01/12/2011 tarihli yazısı, Cilt 473, s. 46.
[629] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 45 sonraki.
[630] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 51.

Komisyon bu bakış açılarına ilişkin olarak tanık Philip Tschentscher'i sorgulamıştı. Aşırı sağcı müzik topluluğunda aktif olan, „Reichstrunkenbold" takma isimli Philipp Tschentscher, Manfred Roeder'in güvendiği bir kişiydi, kendi ifadesine göre 2000 yılından beridir kendisiyle iletişimdeydi,[631] „Reichshof"u Roeder'in hapishanede kaldığı sırada idare etmişti [632] ve 2006 yılında 300 kişilik bir konser ile 25. Doğum gününü orada kutlamıştı.[633] Tanık ifadesinde, Thüringen'den düzenli olarak on ila 15 kişiye kadar kişinin „Reichshof"ta bulunduğunu açıkladı, ancak NSU Üçlüsü'ne ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'ndeki davalıya ilişkin olarak işe yarayan açıklamalar yapmadı.[634]

Tanık M.S. ifadesinde, Manfred Roeder ile NSU Üçlüsü arasında bağlantılar olup olmadığı konusunda bilgiye sahip olup olmadığı sorusuna şu açıklamaya yaptı:

> *„Milletvekili Nancy Faeser: Ve Roeder ile ilgili olarak hiç Mundlos ve Böhnhardt'dan söz edildiğini duydunuz mu?*
>
> *Tanık S.: Hayır, hiç duymadım.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Hiç mi duymadınız?*
>
> *Tanık S.: Hayır.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Yani, bağlantılarının olup olmadığını? Çünkü, Mundlos ve Böhnhardt'ın Manfred Roeder'e karşı yürütülen bir davanın duruşmasına katıldıklarını biliyoruz.*
>
> *Tanık S.: Onların Roeder'in yanına Reichshof'a gitmiş olacaklarına dair hiç şüphem yok. Çünkü, söylediğim gibi Kapke'ye orada rastladım. Yani.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Ama onlara orada hiç rastlamadınız, değil mi?*
>
> *Tanık S.: Orada bazen çok sayıdı kişi oluyordu. Bunu ihtimal dışında tutmuyorum. Çünkü, söylediğim gibi, sürekli bu liderlere odaklandım. Ve bunlar şöyleydi – – Ama, elbette onlarla Roeder'de karşılaşmış olabilirim. Bunu ihtimal dışı tutamam.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Şunu söylemek için herhangi bir ipucunuz var mı: ‚Bunlar toplulukta o kadar derinde yer etmişlerdi ki, ve birbirileriyle ağ kurmuşlardı, bu nedenle oldukça ihtimal dahilinde olabilir '?*
>
> *Tanık S.: İhtimal dahilinde – – Şimdi elimizde, orada olduklarını yüzde yüz bildiğim Wieschke ve Kapke var ya. Bu nedenle, onların da orada Reichshof'da olduklarını daha çok ihtimal dahilinde görüyorum."*[635]

---

631 Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 44.
632 Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 35.
633 Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 12.
634 Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 13, 30.
635 M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 34.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin yönetici bir elemanı olan tanık Dr. Pilling ifadesinde, Manfred Roeder ile NSU arasındaki muhtemel bağlantılar hakkında şunları açıkladı:

> *„Yani, Heise ve Roeder herhalde şahsi olarak tanışıyorlardı. Bunu dosya incelemelerime dayanarak, söylediğim gibi, tam kapsamlı değil - - 1 milyon sayfanın hepsini okumadım. Bunu bu kısa sürede başaramazdım da. Ancak ikisi arasında kesin tanışıklık vardı. Ama Roeder zaman geçtikçe, aslında [Stanley] R[...] ve benzeri kişilerin yükselmesiyle birlikte aslında toplulukta önemsiz bir figüran haline geldi. Gerçi önemliydi de. Bazı tek başına kişileri bağlı hale getirdi. Buna göre de - - İslamcılık'ta şöyle söylenirdi: politikleştirdi ve radikalleştirdi. Ama insanlar sürekli yanında kalmadı. Onun yanında kaldılarsa da, bunlar gerçekten diğer gruplarda bir bağlantı kuramayan kişilerdi."*[636]

Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün soruşturmaları NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) ortaya çıkışından sonra da sonuçsuz kalmıştı.

> *„„Uwe MUNDLOS veya NSU veya ‚Thüringen Heimatschutz' ile Manfred ROEDER arasında bağlantıların olduğuna ilişkin hiçbir ipucu yoktu."*[637]

j. Sturm 18 Cassel/ Nordhessen Arkadaşlığı

Sturm 18, yüzyılın başında Bernd T. ve Stanley R. tasrafından birlikte kurulmuştu.[638] İkisinin nispeten kısa bir sürede araları bozulmuş, Bernd T. gruptan ayrılmış ve aynı şekilde „Sturm 18" adı altında aktif olan kendi grubunu kurmuştu, hatta dernek olarak kaydettirmişti. Grup bundan bağımsız olarak Stanley R. etrafında faaliyet göstermeye devam etmişti.

aa) Stanley R. Çevresindeki Grup

„Sturm 18" adı altında Stanley R. çevresinde ortaya çıkan grup, aynı şekilde Thorsten Heise'nin „Arische Bruderschaft"ında (Ari Kardeşlik) faaliyet gösteren ve ayrıca „Oidoxie Streetfighting Crew"da aktif olan Kassel arkadaş çevresinden meydana geliyordu. Stanley R.'ye bağlı „Sturm 18" diğer aşırı sağcı topluluklarla da iyi ilişkiler içerisinde olduğu belirtiliyordu.[639]

bb) Bernd T. Etrafındaki Grup

Bernd T. çevresindeki grubun başka ortaya çıkış şekilleri var. Bilirkişi Tornau bunu şöyle tanımladı:

> *„Bu görünümü, ortaya çıkışı ve iç orgütlenmesi açısından daha çok Neonazilerin klişe şekline uyuyor, şöyle söyleyeyim: büyük ölçüde, bomber ceketleri ve beyaz ayakkabı bağcıklı postalları ile Dazlaklar. En*

[636] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 127 sonraki.
[637] Kuzey Hessen Polis Müdürlügü'nün Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na 01/12/2011 tarihli yazısı, Cilt 473, s. 46.
[638] Bernd Tödter bilgilerin biraraya getirilmesi, Cilt 454, pdf s. 97.
[639] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 184.

azından liderlikte, kafanızda neyi tasarlıyorsanız, bu durum tamamen ona uyuyor. Meslektaşlarımdan biri şöyle yazmıştır: bir Neonaziyi çizmek gerekseydi, bu, Bernd Tödter'in ortaya çıktığındaki hali gibi yapılırdı."[640]

T.'nin kendisi daha gençken bir suçluydu, çok yüksek şiddet eğilimi gösteriyordu, sürekli, bir kısmını işlediği suçlarda da kullandığı silahları vardı. İlk suçunu 1991'de işledi, onun hakkındaki cezai bilgiler; ölümle sonuçlanan yaralama, tecavüz, silah yasasına aykırı davranma, ağır hırsızlık, tehlikeli yaralama, meskene tecavüz ve hırsızlık ve elbette halkı kışkırtma gibi, kısmen en ağır suçlar ile ilgili. Radikal sağcı görüşleri çok erken ortaya çıktı, daha 90'lı yılların başında „Nordmark Arkadaşlığı"nda faaliyet göstermişti.[641] 2002'de Stanley R. ile beraber "Sturm 18"i kurmuştu. Bernd T.'nin ortak gruptan ayrılmış olmasına neyin neden olduğu belli değil, ama belli olan, kendi grubuna üye olmayan Neonaziler tarafından hiç sevilmediğidir. Hem Michel F.[642] hem de Christian W.[643] araştırma komisyonunda onun hakkında alaycı ifadeler kullandılar, bilirkişi Tornau da, T.'nin grubunun kesim içerisinde „Ayyaş Arkadaşlık" olarak adının çıkmış olduğu bilgisini verdi.[644] Yine de, Arkadaşlık lideri olarak otoriter şekilde yönettiği, bariz olarak çoğu genç insanlardan oluşan bir grubu çevresinde toplamayı başardı. Tornau, onun Arkadaşlık grubunun bir üyesi olan ve çok sık olarak grup toplantılarını „kaytaran" genç bir kadının, aşağılanarak bir tasma takmak zorunda kaldığını ve dört ayak üzerinde tüm Kassel parkını dolaştırıldığını söylemişti.[645]

Bernd T.'nin ayrıca belli bir örgütleme yeteğeni de var. 2010 yılında, yine „Sturm 18" adıyla, federal çapta üç haneli üye sayısına sahip olan bölgeler üstü bir online ağ yaratmıştı, hükümlülük süresini mahkumlara ait bir ağ kurmayı denemek için değerlendiriyordu, birçok şirket kurmuştu, bununla birlikte bazıları sadece kağıt üzerinde kaldı,[646] ve bu arada yasaklanmış olan Arkadaşlığını dernek olarak kaydettirdi.[647]

15/11/2011 tarihinde Erfurt Polis Merkezi'ne Lübeck'den, [Jahn H.] ve [Bernd T.]'nin „tüm saldırıların" „örgütçüleri" oldukları iddia edilen anonim bir mektup gönderilmişti.[648] Bir tanık 24/11/2011 tarihinde Federal Kriminal Dairesi'ne (BKA) başvurmuştu ve Uwe Mundlos'u 2008 ve/veya 2009'da yanında T. olmak üzere, Kassel'deki „yasadışı sağcı konserlerde" görmüş olduğunu

---

[640] Bilirkişi Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 38.
[641] Bernd Tödter bilgilerin biraraya getirilmesi, Cilt 454, pdf s. 97.
[642] KB 35, s: 156
[643] KB Wenzel, s. 59
[644] Bilirkişi Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 38.
[645] Aynı yerde, s. 40.
[646] Aynı yerde, s. 39 sonraki.
[647] „Sturm 18 nazi derneği yasaklandı", 29.10.2015 tarihli haber, Zeit Online'da yayınlandı, https://blog.zeit.de/stoerungsmelder/2015/10/29/nazi-verein-sturm-18-verboten_20355 adresinden sorgulanabilir.
[648] Federel Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen soruşturmayla ilgili yazısı, İlgi: Soruşturma izi Tödter, Nihai rapor, Cilt 146, pdf s. 3 devamı.

burada Sturm 18'in birçok üyelerinin de yanlarında olduğunu bildirmişti.[649] Başka bir davadan tutuklanmış olan başka bir kişi, uzun süre T. ile arkadaşlık yaptığını 2004 yılında, T. tarafından düzenlenmiş olduğunu belirttiği Kassel'deki bir konserde Mundlos ve Böhnhardt'ı gördüğünü ve bunlarla da konuştuğunu belirtti.[650] T. ile ilgili dördüncü bilgi, eski kız arkadaşından gelmişti; onun NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) ile iletişimi olduğunu söylediğini ve birçok ateşli silahı evinde sakladığını söyledi, bu eski kız arkadaşı ayrıca elinde T.'nin NSU ile ilişkilerini kanıtlayacak fotoğraflar bulunduğunu belirtti.[651] Ayrıca T.'nin kendisi cezaevinden Aralık 2011'de Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne başvurarak, cezaevinden erken tahliyesi yapıldığı taktirde; „mali yardımlar", „kaçak evleri" açısından „ağlar" ve ayrıca „kurulan ağlar" hakkında bilgiler vermeyi teklif etmişti.[652] Bunların haricinde 31/03/2016'da Polisin eline Zschäpe'nin T. ve Benjamin Gärtner ile birlikte „Stadt Stockholm" birahanesinde oturduğuna dair bir ipucu geçmişti.

Federal Krimanl Dairesi (BKA) bu ipuçlarını olabildiğince araştırdı. Böylece, T.'nin eski kız arkadaşının bilgisini verdiği fotoğraflı veri taşıyıcıları tedarik edilmişti ve bunların bulunduğu kişiler sorgulanmıştı. Federal Krimanl Dairesi (BKA) bu ipuçlarını olabildiğince araştırdı. Böylece, T.'nin eski kız arkadaşının bilgisini verdiği fotoğraflı veri taşıyıcıları tedarik edilmişti ve bunların bulunduğu kişiler sorgulanmıştı. Veri taşıyıcılarının hiçbirinde Mundlos veya Böhnhardt'ın resmi yoktu, öyle ki bu iz hiçbir yarar getirmemişti. T.'nin kendi ifadesi de incelendi, burada, birçok noktada diğer soruşturma sonuçlarıyla çeliştiği dikkat çekmişti. Örneğin Mundlos ve Böhnhardt'ı, trenle yolculuk yaptıkları için, tren garından aldığına ilişkin ifadesi; Dortmund ve Kassel'deki cinayetin işlendiği tarih aralığında, Üçlü'nün o zamanki evlerinden çıkan bir kira sözleşmesinin de kanıtladığı gibi bir karavan kiralanmış olduğu durumuyla çelişiyordu.[653] T. ayrıca Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde Zschäpe'ye karşı açılan ceza davasında o zamanki ifadeleri ve kendisi ve NSU ile ilişkisi hakkında verdiği bilgiler nedeniyle ifadesi alınmıştı. Oradaki ifadesinde, ilişkileri sadece cezasını hafifletmek amacıyla uydurduğunu söylemişti.[654] Ayrıca 2016 yılındaki bilgi de kapsamlı olarak incelenmişti, ama son tahlilde teyit edilememişti.[655]

---

[649] Aynı yerde, pdf s. 5.
[650] Aynı yerde, pdf s. 6.
[651] Aynı yerde, pdf s. 7.
[652] Aynı yerde, pdf s. 10.
[653] Aynı yerde, pdf s. 14.
[654] http://www.nsu-nebenklage.de/blog/2015/05/19/19-05-2015/: Bernd T.'nin 19/5/2015 tarihinde Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi tarafından ifadesinin alınması.
[655] Ayrıntılarla ilgili olarak Federal Meclis'in nihai raporuna bakınız, Drs. (basım) 18/12950, s. 900 sonraki.

cc) Böhnhardt ve Mundlos'un Stanley R.'nin Bir Kutlamasına Katılması Hakkında Bilgiler

Komisyonun araştırdığı bir soru, Uwe Mundlos'un ve Uxe Böhnhardt'ın cinayetten birkaç hafta önce Kassel'de Oidoxie müzik grubunun bir konserinde bulunup bulunmadıkları sorusudur. Bu konuda iki bilgi bulunuyordu: Bir yandan Berndt T. bunu polise karşı kendisi iddia etmişti. Mart 2012'de alınan bir ifadede, Mundlos ve Böhnhardt'ın Kassel'de, Stanley R.'nin 30. doğumgününü kutladığı belirtilen bir kutlamada misafir olduklarını söyledi. Kendisi Mundlos ve Böhnhardt'ı tren garından aldığını ve etkinliklere götürdüğünü belirtti. Kutlamanın, Kassel'de, Hafenstraße yakınında bulunan bir sanayi bölgesindeki bir firmanın kilerinde yapıldığını belirtti.[656] Michel F. de, 2007'den önce, Mundlos, Zschäpe ve Böhnhardt'ı bir kere Kassel'de görmüş olabileceğini belirtti, bunun 2006'da, Bandidos'un klüp evinde gerçekleştirilen bir konserde olmuş olabileceğini tahmin ettiğini, orada ödemeleri topladığını belirtti.[657] Benjamin Gärtner Federal Kriminal Dairesi (BKA) tarafından alınan ifadesinde, Michel F.'den, 2006'da yapılan Oidoxie'nin çaldığı bir konserin kesitlerinden oluşan bir DVD aldığını belirtti.[658] Gärtner bunun üzerinde DVD'yi Federal Krimanl Dairesi'ne (BKA) delil olarak sundu, ayrıca Komisyona da sunulmuştu. Ancak DVD Greven'deki konserin bir kaydını gösteriyor, Mundlos ve Böhnhardt bu kayıtta görülemiyor.

Federal Kriminal Dairesi (BKA) kapsamlı soruşturmalardan sonra, Kassel'de Mart 2006'da, Mundlos ve Böhnhardt'ın bulunmuş olabileceği bir konser olmadığı sonucuna vardı.[659] Araştırma Komisyonu aynı sonuca varmıştır. Birbirini tutan tanık ifadelerine ve açıklamalarına göre 2006 yılında R. ve T. arasında artık bir iletişim yoktu, T.'nin R.'nin kutlamalarına katılması istenmeyen bir durumdu, bu durumda bu tür kutlamaların başka ziyaretçileri hakkında hiçbir bir bilgi veremezdi.[660] Bunların haricinde T. Mart 2006'da cezaevindeydi, gerçi açık cezaevindeydi, ancak akşam tekrar cezaevine dönmek zorundaydı, bu durumda Mart 2006'da konserlere gitmiş olamazdı.[661] Ayrıca Stanley R. doğumgünü 2006 yılında bir Oidoxie konseriyle kutlamadı, bir barbekü kulübesinde kutlamıştı.[662] Ayrıca Stanley R. 31. doğumgünün Oidoxie müzik grubunun bir konseriyle klüp evi Bandidos'da 17/03/2007'de kutlamayı

---

[656] Federel Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen soruşturmayla ilgili yazısı, İlgi: Soruşturma izi Tödter, Nihai rapor, Cilt 146, pdf s. 10 sonraki.

[657] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 153 sonraki.

[658] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 26/04/2012 tarihli ifade tutanağı, Cilt 145, pdf s. 250 devamı, pdf s. 274.

[659] Federel Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen soruşturmayla ilgili yazısı, İlgi: Soruşturma izi Tödter, Nihai rapor, Cilt 146, pdf s. 3 devamı.

[660] örneğin bakınız Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 157.

[661] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 30/03/2012 tarihli „Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen soruşturmayla ilgili açıklaması, burada: Bernd T.'nin Hünfeld ceza infaz kurumunda ifadesinin alınması – Kassel'deki 18/03/2006 civarındaki dazlak konserine ilişkin ipucu", Cilt 474, pdf s. 41

[662] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 14.11.2013 tarihli açıklaması, „NSU kompleksine ilişkin konuyla ilgili durum", Cilt 475, pdf s. 339.

düşünüyordu[663], ancak bu Polis tarafından engellenmişti.[664] Ekim 2006'da da Bandidos'da bir Oidoxie konseri Stanley R. çevresindeki grup tarafından planlanıyordu, ancak bu da engellenmişti.[665]

Gerçi Kassel'de 2004 yılında bir konser olmuştu. Etkinlik yeri, Bernd T.'nin 2006 yılındaki konser için belirttiği yerle uyuşuyordu.[666] Bu konserleri de Bernd T. ve Stanley R. birlikte düzenlemişlerdi.

VI. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin Bağlantıları

1. Diğer Federal Eyaletlerle Bağlantılar

Komisyon, Hessen aşırı sağcı kesimin diğer Federal eyaletlerde bulunan kesimlerle ne ölçüde bağlantıda olduğu sorusuyla ilgilendi. Komisyon, bunun için birçok bilirkişi, tanık sorguladı. Araştırma, araştırmaya konu zaman aralığında Hessen'deki aşırı sağcı topluluğun diğer –özellikle komşu- federal eyaletlerle belirli bağlantılarının olduğunu ortaya çıkardı. Özellikle, ortaklaşa konser ziyaretleri şeklinde bir müzik topluluğu üzerinden veya ortak gösterilerin, kutlamaların ve benzeri etkinliklerin yer aldığı CD'lerin federal eyaletleri genelinde gönderilmesi şeklinde bağlantılar mevcuttu. İnternet üzerinde iletişim de o tarihte büyük bir rol oynuyordu.

2006 yılında Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde ve Mayıs 2007'den itibaren Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Değerlendirme Bölümü Başkanı tanık Rieband, bu konuda şu açıklamada bulundu:

> *„Özellikle Neonazi ve Dazlak topluluklarında, özellikle komşu federal eyaletlere, yıllarca hep devam eden bağlantılar, iletişime geçmeler söz konusuydu, ister, sizin de az önce belirttiğiniz gibi, Manfred Roeder'in bir zamanlar düzenlemiş olduğuna benzer toplantılara katılım şeklinde olsun, veya Heise isminde birinin düzenlemiş olduğu gibi. Gösteri ya da konser etkinliklerinde şüphesiz bu tür iletişime geçmeler olmuştur."*[667]

Nisan 2009'dan beri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Aşırı Sağcılık Bürosu değerlendirme görevlisi tanık Karin E., benzer bir açıklamada bulundu:

> *„Şu an yalnızca 2009 sonrası için konuşabilirim. Her zaman [...] Thüringen ile veya mantıklı olarak Hessen'e komşu olan diğer federal eyaletlerle belirli bağlantılar olmuştur, ve Hessen dışındaki etkinliklere veya gösterilere katılan Hessen'den aşırı sağcılar, ve Thüringen'de de aynı şekilde, olmuştur."*[668]

---

[663] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 02/04/2007 tarihli dazlak konseriyle ilgili e-maili, Cilt 1130, pdf s. 93.
[664] Aynı yerde, S. 492.
[665] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 24/10/2006 tarihli „21/10/2006 Cumartesi günü Kassel'de engellenen dazlak konseri" e-maili, Cilt 1130, pdf s. 442.
[666] Federel Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen soruşturmayla ilgili yazısı, İlgi: Soruşturma izi Tödter, Nihai rapor, Cilt 146, pdf s. 3 devamı, pdf s. 16.

[667] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 23.
[668] Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 7.

„Aşırı sağcılır elbette 2009'dan, benim orada çalışmaya başladığım zamandan sonra meydana gelmedir. Yani daha öncesinden, ondan sonra da ve 2006'dan sonra da aktif olmaya devam eden aşırı sağcılar vardı."[669]

„Ben Kuzey Hessen'den sorumluydum, ve Kuzey Hessen'li aşırı sağcıların faaliyetlerini nerede icra ettikleri elbette hep önemlidir. Bu elbette etkinliklere veya gösterilere katıldıkları Thüringen'de, [...] yani komşu federal eyaletlerde oluyordu, ve orayla tabii ki bağlantılar da vardı."[670]

Somut olarak ne tür bağlantıların söz konusu olduğuna ilişkin yeni soruya şu açıklamada bulundu:

„Etkinliklere katılım, şöyle söyleyeyim: Gösteriler, konserler, bu tür şeyler [...]."[671]

Bilirkişiler de, topluluklar arasında bağlantıların olduğunu ifade ettiler.[672] 2005 sonuna kadar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Aşırcı Sağcılık Alanı Büro Yönetici olan tanık Dr. Axel R., müzik topluluğu üzerinden farklı federal eyaletlerdeki topluluklar arasında oluşan bağlantılar konusunda şunları bildirdi:

„Dazlakların veya Blood-&-Honour kurucusu Stuart Donaldson'ın amacını ele alacak olursam, bu dazlak müziğinin yalnızca müzik açısından önemi yok, bu müzik aynı zamanda bir araç, toplulukları veya tek tek dazlakları, neonazileri birbirleriyle ağ kurma amacına yönelik bir araç, o zaman bu ağ kurmaları pekala vardı, en azından – bizim örgütler içerisinde geleneksel bildiğimiz şekilde değil; ama bu ağ kurulması vardı. Anayasayı Koruma Dairesi bunu pratikte; bir dazlak konseri topluluk tarafından duyurulduğu zaman, dazlaklar, neonaziler birbirlerini federal eyalet sınırlarının ötesinde bilgilendirmeleri ve bir nokta-ada buluşmaları neticesinde öğrenirdi – çoğunlukla da polisin aydınlatma ve yürütme tedbirlerini engellemeye çalışarak. Bu şekilde bir ağ kurulması kesinlikle vardı. Böyle bir ağın olduğu, en çok da atlatma hareketlerinden belli oluyor. Hessen'de bir yerde bir buluşma olacaksa ve topluluk, polisin aydınlatma tedbirleri aldığını öğrendiyse, yer değiştiriyordu. Allah için, ne yazık ki topluluk bazen buluşmayı başka bir yerde yapmayı başarabilmiştir. Yani burada kuşkusuz bir ağ yapısıyla karşı karşıyayız."[673]

Eski aşırı sağcı topluluk üyesi olan, 1996 yılında Kassel'de sağcı rock grubu „Hauptkampflinie"yi kurmuş olan ve Almanya çapında sahneye çıkan, tanık Oliver P. de, müzik topluluğu üzerinden eyaletler üstü iletişimin altını çizdi.[674] Bu şekilde Aşağı Saksonya'daki aşırı sağcı Thorsten Heise ile iletişim halinde olduğu ve 2004 veya 2005 yılında onun ortalama altı kişiden oluşan „Arischen Bruderschaft"

---

[669] Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 8.
[670] Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 10.
[671] Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 10.
[672] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 24.; Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 37; Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 14, 19; Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 9, 11, 13; Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 77. Özel olarak Thüringen ve Kuzey Ren Vestfalya Hafeneger ile bağlantılara ilişkin, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 11, 19; Laabs, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 38 devamı.
[673] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 138 sonraki.
[674] Benzer şekilde Weimar, Greven, Göttingen ve Bavyera'da (Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 6-9, 25 sonraki, 28, 35, 80).

isimli grubuna dahil olduğunu belirtti.[675] Çıktığı konserlerin bazen „Blood & Honour" örgütü tarafından düzenlendiğini ifade etti.[676]

Thüringen ile müzik topluluğu üzerinden –derecesi gerçi belirlenemeyen- *„tanışıklık ilişkiler"*ine ilişkin Anayasayı Koruma Dairesi görevlisi Dr. Pilling „Sturm 18" grubuna işaret etti:

> *„Bunu önce ancak müzik grubuna ilişkin söyleyebilirim. Sturm 18'de elimizde iki tane Sturm 18 vardır.[677] Bu çoğunlukla yanlış değerlendirilir. Bir tane, başlangıç Bay Tödter'in rol oynadığı Bay [Stanley] R[...] etrafındaki Sturm 18 Grubu vardır. Bu ikisi daha sonra bir buçuk-iki yıl kadar bozuştular. Bay R[...] ondan sonra önce -- yapmadı. Yani, topluluk içerisinde hala Sturm 18'den bahsediliyordu. Ama kastedilen görünüşe göre Bay Tödter değildi, kastedilen şu, şöyle söyleyeyim, işte R[...] tarafından düzenlenen konser güvenliği kastediliyordu.[678] Ve Tödter'in kendisi yaklaşık olarak 2009'dan itibaren Sturm 18 adı altında tekrar aktifleşmeye başladı. Bu da bu yıl Tödter'in etrafındaki Sturm 18'in yasaklanmasına yol açtı.*
>
> *Tödter, Thüringen'le iletişim, hemen hemen hiç bilinmiyor. Söylediğim gibi, [Stanley] R[...] ve bu Sturm 18 kesiminde müzik grubu üzerinden yürüyor.[679] Bunun anlamı, Bay [Stanley] R[...] isminde biri de düzenli olarak Silahlı Kuvvetler sergilerine, 1995 yılından 1999 yılına kadar neonazi kesiminin kampanya konularından biri olan Silahlı Kuvvetler sergilerine karşı yapılan gösterilere katıldı. Müzik etkinliklerinin sayısı muazzam artış gösterdi. Özellikle Thüringen'de, 2000'li yıllara kadar çok sayıda konser gerçekleşti. Orada devlet baskısı, görünüşe göre Hessen'e göre belirgin olarak daha düşüktü. Hessen'de boşuna değil, konserlerin sayısının çok az oluşu. Ne yazık ki bu konserleri engellemek her zaman mümkün olmuyor.*
>
> *Bu müzik grubu üzerinden en azından tanışıklık ilişkileri oluyor. Söylediğim gibi, sorun, bu tanışıklık ilişkilerini her zaman belirleyici şekilde tanımlayamıyor olmamızda."*[680]

Tanık Dr. Pilling, Kuzey Hessen'de aşırı sağcı topluluklarla Aşağı Saksonya'dakiler arasındaki iletişime bakarak, Aşağıda Saksonya'daki aşırı sağcı Thorsten Heise'yi *„merkezde bir kişi"* olarak tanımladı.

> *„Thorsten Heise, bu kişi çok önemli biri.[681] Kamuoyu önünde de eskiden beri hep ifade edilmiştir. Thorsten Heise, Kuzey Hessen topluluğu açısından önemli bir muhatap olan, Kuzey Hessen topluluğunun lider konumundaki aktivistleri açısından da; esasen doksanlı yılların başından bu yana, burada Delil Talebi No. 33'te de adı geçen, FAP üzerinden gelen birçok kişiyle muhtemelen şahsen de görüşerek, bir kısmını kendine bağlamış olan, kendisi de birçok faaliyet ve etkinliği örgütlemiş olan veya bunları düzenleyen olan çok merkezde bir kişi. Daha sonra Thüringen'e taşınmış ve şimdi orada ikamet ediyor."*[682]

---

[675] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 70.
[676] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 80.
[677] Farka ilişkin aynı şekilde Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 23 ve Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 10; Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 150, 156, 183.
[678] Aynı şekilde Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 95.
[679] Aynı şekilde Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 184 konserlerin organize edilmeleriyle ilgili olarak.
[680] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 128.
[681] Protokolde bu kısımda yer alan bir virgül, kadın tanığın isteği üzerine çıkarıldı, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015 –15/04/2016 tarihli ek, s. 2.
[682] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 126.

Anayasayı Koruma Dairesi görevlisi Dr. Axel R. de, Thorsten Heise'nin o dönem bu bağlamdaki önemine ilişkin şunları vurguladı:

> *„Salt bakış açısı değiştiği için, sonradan birçok şey çok çok farklı görülüyor işte. Şimdi Thorsten Heise'nin topluluk için önemli bir odak noktası, bir tesbit noktası olarak nasıl bir rol oynamış olduğu, benim için bir kez daha belirgin hale geldi; yalnızca Thüringen'deki varlığı nedeniyle buluşmaların meydana gelmiş olması açsısından değil, müzik işinde faaliyet yürüten bir kişi olduğu için de; ama söylediğim gibi, hep şu içermeyle birlikte: Aslında müzik söz konusu değil, ardında çok, çok, çok daha fazlası yatıyor. –Thorsten Heise de – tırnak içinde –, önder kişilik' niteliklerine sahipti; ve aşırı sağcı olarak formüle edecek olursak, tırnakları çıkarabiliriz.*
>
> *Thorsten Heise eski FAP yetkilisi olarak görevi çerçevesinde, bu tür yapılar bağlamayı başarmıştır. Neonazi topluluğuna, alt kültür topluluğu olan dazlaklar topluluğuna kadar uzanan açık yapılar ve bağlantıları olanların genelde FAP yetkilileri oldukları, benim için bir kez daha belirgin ve net hale geldi.*
>
> *Thorsten Heise ayrıca, CD satışı, üretimi ve imalatı konularında belirleyici bir kişiydi. [...]"*[683]

Tanık Oliver P., kendisi de Aşağı Saksonya'da sık sık ziyaret ettiği Thorsten Heise[684] hakkında şunları açıkladı:

> *„Yani, bağlantılar herhalde hep daha iyiydi, yani, benim gördüğüm kadarıyla. Yani, federal çapta varlık gösteriyorlardı. Bağlantıları her yere uzanıyordu. Sanırım, Thorsten Heise, bu toplulukta hareket eden herşeyi ve herkesi tanıyor. Bundan eminim. Bu görülüyordu tabii: Hem Berlin'den insanlar geliyor, hem Berlin'deki vandallarla iletişim kuruluyordu, o dönemin Landser'ine, bugünün Lunikoff-komplosu, aynı şekilde Stahlgewitter-çevresi, – – gibi bir yerlerden. Nereden geliyorlar? Bilmiyorum aslında. Meppen'de bir köşede. Ve sonra tabii Hildesheim, Blood & Honour, Dortmund'a, her yere. Yani sağcıların adeta bir potasıydı."*[685]

Farklı federal eyaletlerin aşırı sağcı toplulukları arasında bir diğer birleştirici olarak yukarıda adı anılmış olan Manfred Roeder de işlev gördü. Anayasayı Koruma Dairesi görevlisi Dr. Pilling bu konuda şunları beyan etti:

> *„Sanırım, Bay Roeder'in önemli bir kişi olmasının nedeni, normalde çok az bağlayıcı etkisi olan ve tek başına olan birkaç kişiyi, öncelikle kendine çekmiş olmasından kaynaklanıyor. Buna elbette bir Bay Tschentscher de dahil. [...] Bay Tschentscher müzik topluluğunda da bir öneme sahipti. Ancak, diyebilirim ki, benim buradaki hazırlığıma göre de, Roeder'in müzik topluluğuyla olan tek gerçek bağlantısı."*[686]

Thüringen'le ve Aşağı Saksonya ile Olan Bağlantıları Hakkında şunları belirtti::

> *„Yani, Heise ve Roeder pekala kişisel tanışıklık ilişkileri vardı. [...] Ama şüphesiz tanışıklık vardı bu ikisinin arasında. Ama Roeder giderek, aslında [Stanley] R[...] gibi kişilerin ve diğerlerinin yükselmesiyle, toplulukla aslında bir önemsiz bir kişi haline geldi. Gerçi önemliydi. Tek başına olan birkaç kişiyi bağlamıştı. Ayrıca buna uygun olarak – – İslamcılıkta şöyle söylenirdi: Politize etti ve radikalleştirdi. Ancak insanlar*

[683] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 147.
[684] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 16, 41, 51.
[685] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 17.
[686] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 127.

sürekli yanında kalmadılar. Gerçekten yanında kalanlar da, başka gruplarda hiçbir şekilde bağ kuramayan kişilerdi."[687]

Benzer şekilde Anayasayı Koruma Dairesi yönetici memuru Manfred Roeder'in önemine ilişkin şunları açıkladı:

„Arazisinde sürekli olarak, yıllar boyunca, doksanlı yıllardan beri, diğer bölgelerden katılımcıların geldiği buluşmalar düzenleyen Manfred Roeder gibi bölgelerüstü aktörler vardı. Ama benim hatırlayabildiğim kadarıyla, doksanlı yıllara ve ikibinli yılların başlarına göre, ikibinli yılların ortalarından sonra belirgin olarak daha az rağbet gördü. Bu tür aktörler elbette bölgelerüstü düzeyde tanınıyorlardı."[688]

Tanık Oliver P., aşırı sağcı topluluk içerisinde Manfred Roeder'in rolüne ilişkin şunları açıkladı:

„Sanırım, Schwarzborn'da oturuyordu. Bu yaşlıca bir bay. Orada buluşmalarını düzenliyordu. Biz bir defasında Roeder'deydik. Eski bir SS olan bir ziyaretçisi vardı. Bu kişi eski zamanlardan ve bu tür şeylerden anlatıyordu."[689]

„Yani, bu Roeder benim için tabii bir ajitatördü. Gençleri çekmeye çalıştı. Gençleri bu yönde ideolojik olarak etkilemeye, politize etmeye çalıştı. Onun işi buydu."[690]

2. Uluslararası Bağlantılar

Aşırı sağcı topluluğun uluslararası düzeyde iletişimi de vardı, özellikle „Blood & Honour" ve müzik topluluğu üzerinden ve ayrıca topluluğun aşırı sağcı internet sayfalarına yerleşik olması üzerinden. Bilirkişi Prof. Dr. Backes uluslararası bağlantıları Araştırma Komisyonu'nda alınan ifadesinde şu şekilde özetledi:

„Bunu sizler de bu zaman zarfında bir şekilde öğrediniz, bu Blood-&-Honour- ve Combat-18 hikayesini. NSU–bunlar terör ağları değil, ancak bir iletişim ağı, elbette kişilerden oluşan bir ağ- neo nasyonal sosyalist ile dazlak alt kültürü arasında bir geçiş alanı olan uluslararası ağın bir parçasıydı. Bu bizim 2001 ile 2011 yılları arasındaki zaman diliminde Saksonya araştırmalarımız sırasında, topluluk ortamlarına tekrar baktığımızda daha belirgin olarak gördük, yani yıldan yıla, kısmen çıktılar, kısmen internet çıktısı.

Angolsakson ülkelerdeki –İngiltere, ABD- NS'ye eğilimli bir ideolojiye sahip Reimport'un topluluk için nasıl bir öneme sahip olduğu, bu Reimport'un topluluğun modernleşmesinde nasıl bir öneme sahip olduğu; bu topluluğun cazipliği ve terör konseptlerinin yayılması açısından, herkesin bir bakıma basım halinde indirebildiği, geniş bir yaygınlıkta olan, bununla ilgili topluluk yazılarında üzerinde tartışılan –Leaderless Ressitance ve Lone Wolf konseptleri – bu topluluk içerisinde çok bilinen birşey ve gerçekten, NSU'nun hangi kontekste oluştuğunu ve hareket ettiğini anlamak isteyenler için merkezi.

Burada White Power topluluğu ile birbirlerininin içine geçmeleri önemli bir rol oynuyor. Eğer genç insanlar doğrudan nasyonal sosyalizme dönmeleri, bu, beyaz ırkı korumaya yönelik uluslararası bir ağın bir bakıma parçası olarak tanımlamaktan daha az cazip. O zaman bir bakıma ulusal çerçeveyi zaten aşmış oluyorlar. Uluslararası düzeyde tartışıyorlar. Bir bakıma aşırı sağcı bir Enternasyonalleri var, eğer böyle

---

[687] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 127 sonraki.
[688] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 9.
[689] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 47.
[690] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 47.

yaklaşacak olursanız. Kısmen İngilizce dilinde iletişim kuruyorlar. İngilizce metinler, ingilizce şarkı sözleri, Anglosakson ülkelerine has alt kültürlerin stilini ithal ediyorlar."[691]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi görevlisi tanık Axel R., „Blood & Honour" grubunun uluslararası bağlantıların ilişkin olarak şunları açıkladı:

„Blood & Honour'un uluslararası düzeyde ağ kurmaları tam da aşırı sağcı, halkı kışkırtıcı, neonazi müziğin satışı için oldukça önemliydi ve anayasayı koruma daireleri genelinde yaptığımız görüşmelerde bizi daima çok, çok fazla meşgul etti. Burada özellikle, benim hatırımda kaldığı kadarıyla, aleyhinde kovuşturma da yürütülen bir kişi belirtilmelidir. Bu kişi Marcel Schilf'ti.

Şunu da kısaca belirtmek istiyorum- bu bizi, alt kültürler söz konusu olduğu için de çok ilgilendiren bir yöndü. Bu alt kültür isim yönünden bir anlam ifade etmiyor, ama örneğin Saksonya'daki ilişkilere gidip buradki NPD'nin yükseliğişine bakıldığında, çok önemlidir. Dazlaklardan ve neonazilerden oluşan bu alt kültür, tam da NPD gibi aşırı sağcı, nasyonal sosyalizmle özünde benzerlik taşıyan bir partinin orada böyle başarı göstermesinin önemli bir nedeni olmuştur. Bu ancak yerleşmesiyle mümkün olur. Ve burada bir alt kültür aşırı sağcıların nezdinde önemli birşey başardı. Ba anlamda yalnızca müzik değil, ardında sınırsız çok daha fazlası var. Bu nedenle bu alana iyice bakmak bizim için önemliydi."[692]

Bilirkişi Dr. van hüllen ve Prof. Dr. Hafeneger de, „Blood & Honour" topluluğunun uluslararası bağlantılarının bileşenlerine işaret ettiler.[693]

3. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesimin NSU ile Bağlantıları

a. NSU ile Doğrudan Bağlantılara Dair İpucu Yok

Komisyon dosyalara dayanarak, Hessen'deki aşırı sağcı kesimin NSU ile bağlantılarının olduğunu dair somut ipuçları bulamadı. Komisyon'da buna ilişkin sorgulanan bilirkişiler ve tanıklar da böyle bir bağlantıya ilişkin ipuçları tespit edemediler. Ayrıca, Hessen'deki aşırı sağcı kesimin NSU hakkında ayrıntılı bilgilere sahip olmasını da ihtimal dışı gördüler. Bilirkişiler, Hessen'de NSU'ya yardım eden bir çevrenin olup olamayacağına ilişkin değerlendirmelerinde mutabık kalmadılar.

2006 yılında Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde ve ardından Mayıs 2007'den itibaren Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Değerlendirme Bölümü'nde yönetici olan tanık Rieband NSU'ya destek olan olası yapılar konusunda şunları açıkladı:

„Özellikle Neonazi ve Dazlak topluluklarında, özellikle komşu federal eyaletlere, yıllarca hep devam eden bağlantılar, iletişime geçmeler söz konusuydu, ister, sizin de az önce belirttiğiniz gibi, Manfred Roeder'in [...] bir zamanlar düzenlemiş olduğuna toplantılara katılım şeklinde olsun, veya Heise isminde birinin düzenlemiş olduğu gibi. Gösteri ya da konser etkinliklerinde şüphesiz bu tür iletişime geçmeler olmuştur. Ancak buradan özel olarak NSU açısından somut destekçi yapıların olduğuna dair bir sonuç çıkaramadım.

---

[691] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 10.
[692] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 154 sonraki.
[693] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 28; Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 24.

Elbette tek tek aktörler ve geniş NSU çevresinde tanışıklık ilişkileri vardır. Bunu bununla ilgili olarak, NSU'nun açığa çıkmasından sonraki yıllarda meclis kurullarında hep yaptığımız çalışmalar hala belli belirsiz aklımda. Ancak, buradan doğrudan, Hessen'deki aktörlerin herhangi bir biçimde NSU'nun ana çekirdek kadrosuna dahil oldukları gibi bir sonuç çıkmaz. Bununla ilgili olarak gerçekten Federal Daire'de de, Eyalet Dairesi'nde de doğrudan hatırıma herhangi birşey gelmiyor, bununla ilgili belgelere de rastlamadım."[694]

2006 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde muhbir yöneticisi olan tanık Jutta E., konserler ve diğer buluşmalara ilişkin NSU bağlantılarıyla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

„Arada sırada buluşmaların olduğunu hatırlayabiliyorum. Ancak benim görüşüme göre çoğunlukla konserler söz konusuydu –özellikle Thüringen'de, çünkü Thüringen ––olarak kabul ediliyordu. Orada polisin yasaklama ve uzaklaştırma konusunda acele etmediği söyleniyordu. O zaman, konserler, dazlak konserleri veya Blood & Honour konserleri oluyorda. Ama bu bağlamda NSU ile bağlantılı buluşmalar konusunda birşey duymadım."[695]

2010 yılından itibaren Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı olan tanık Desch, şunları açıkladı:

„NSU'nun eylemlerinin açığa çıkmasından sonra -11.11.11, Cuma günleri – ondan sonra- Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Başkanı olarak benim görevimdi- olabildiğince çabuk, olabildiğince hızlı ve olabildiğince kapsamlı şekilde, doksanlı yıllarda veya sonrasında 2006'ya ve 2011'e kadar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde topladığımız bilgilerin içerisinde, ya BKA'nın ve Federal Başsavcı'nın cinayet soruşturmalarına dair ipuçları veya NSU ile ilgili kişilere, örgütlere ilişkin başka ipuçları çıkıp çıkamayacağını ortaya çıkarma işi ve görevi vardı. Toplamda bu yönde bilgiler ortaya çıkmadı. [...]

Toplamda, söylediğim gibi, burada Hessen'deki aşırı sağcıların NSU ile bağlantılarına veya birlikte hareket ettiklerine dair belgelerimiz arasında hiçbir bilgi bulunmadığını ve bu anlamda Federal Başsavcı'ya da olay bakımından önemli ipuçları veremediğimizi tespit ettik."[696]

Devamında şunları açıkladı:

„Biz de, 11 ve 13, 14.11.'den başlayarak, bilgilerimiz arasında ilgili terminolojileri aramaya başladık. Bunlar başlangıçta yaklaşık 10, 12, 15 kişinin veya örgütün ismiydi, elbette NSU'nun da; sonraki süreçte yoğunlaştı bir, iki yıl içerisinde, 2011, 2012, şimdi hatırlamıyorum, 2013'te listeler hep genişledi ta ki 129 kişilik listeye kadar – sanırım, kamuoyu tarafından da biliniyor -, biz de hep 10, 20, 30 kişiden başlayarak, daha sonra 80 ve 129 kişiye varana kadar bunlarla ilgili elimizde ne tür bilgiler olduğunu gözden geçirmeye çalıştık. [...] Şöyle söyleyeyim, listede 10, 15 Hessen'li kişi vardı, şimdi doğrudan iletişim olmadan. Örneğin Gärtner bu listedeydi, [Kevin] Sch[...]. Bunlar işte o kişilerdi, NPD Başkanı. Onun elbette NPD Thüringen ile iletişimi vardı. Yani, sonra hep çeşitli topluluklardan iletişim kuranlar vardı. Başkaları, Thüringen'le iletişim içerisinde olduklarını iddia ettiler. Elbette Kassel'e veya Worms'un başka yerlerine gelmiş olan Thüringen'liler de vardı, gösterilere vs. Ama, söylediğim gibi, bu 129 kişilik listeden, 129 kişinin isimleri yer aldığı bu listeden, Hessen'deki kişilerin NSU ile bağlantılarına ilişkin herhangi birşey ortaya çıkaramadık."[697]

---

[694] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 23.
[695] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 137.
[696] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 11 sonraki.
[697] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 11 sonraki.

Ve:

> *„Bağlantı kurma, formülasyon olarak benim görüşüme göre fazla ileri bir ifade. Elbette - özellikle Worms benim hatırımda; yüzlerce kişi katılmıştı-, hem Hessen'den hem de Thüringen'den ve bu şekilde bu üç NSU şüphelisinin de katılmış oldukları etkinlikler oluyordu."*[698]

Benzer şekilde, NSU'nun ortaya çıkarılmasından sonra yeniden oluşturulan Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) ile soruşturmalara dahil olan tanık Ralf C. açıklamada bulundu.[699] İfadesinde şunları belirtti:

> *„Tanık [Ralf] C[...]: Evet, bir yandan Gärtner veya özellikle de, Bernd Tödter ile ilgili olarak ve Sturm 18 ile ilgili 2006, 2004'deki muhtemel konserlere dair giren bağlantılar ve ipuçları, anonim bir yazı –şimdi kısaca liste halinde söylüyorum-, buna göre Tödter ve bir Hoffmann tüm cinayetlerden sorumluymuş, ve sonra Bay Tödter'in bir ilişkisinin, Franziska P.'nin, kendisinde Bay Tödter'e ait bir veri taşıyıcısının olduğunu, bunun içerisinde kısmen NSU üyelerinin görüldüğünü söylediği ve bu şekilde Bay Tödter ile bağlantının kurulduğu ifadesi. Neticede bunu kanıtlamak veya aksini kanıtlamak için aramalarla ve veri taşıyıcılarının emniyete alınması ile sonuçlanan bu kompleksle ben de görevliydim.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Ve izler konusunda ne kadar ilerleme kaydettiniz? NSU çevresine dair ipuçları buldunuz mu, yoksa?*
>
> *Tanık [Ralf] C[...]: Hayır. Yani, özellikle Bayan P.'nin belirttiği resimler, onda da bir cep telefonunda bulundu ve sonra bir harddiskte de. Ancak resimlerin kesin olarak Zechin'deki, bir başka gruba, yine sağ bir gruba ait oldukları belirlendi, ve kişilerin Bay Tödter ile iletişimleri vardı. Onlar da daha önce bir kez Kassel'e gelmişlerdi, o da bir kez Zechin'e gitmişti ve belki de Mundlos olarak gösterilebilecek kişi, gerçekten Ingo Walter isimli biriydi. O nedenle ilerleme kaydedilemiyordu. NSU ile iletişime dair ipuçları da yoktu, bunlar doğrulanamadı."*[700]

Polisin Kuzey Hessen bölgesindeki Kassel'de Üçlü'nün bir destekçi topluluğunu bulup bulmadığına ilişkin soruya şu açıklamada bulundu:

> *„Hayır, kesin olarak bulmadık. Sturm 18, Tödter yönünde şüphe belirtileri vardı, aslında Sturm 18 de esasen ancak 2009'dan sonra ciddi anlamda canlandı. Tödter 2006'da bir nevi açık cezaevindeydi, her ne kadar Kassel'de yaşıyorsa da, söylediğim gibi, sonradan ele aldığımız kitlesel verilerin değerlendirilmesi sonucu orada bir bağlantı kuramadık. Bu şu sonuca varan, kendi açıklamasıydı da: evet, aslında çeşitli ifadelere ve soruşturmalara göre çürütüldü - sözde Mundlos ve Böhnhardt'ın da ortaya çıktığı söylenen, sözümona bu muhtemel konserlerin dışında kalanlarla –sonradan bir ara geri aldı-, iletişimi ve ipuçları pekala vardı."*[701]

---

[698] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 55 sonraki.
[699] Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 100.
[700] Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 108.
[701] Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 112 sonraki.

Dönemin Kuzey Hessen Kriminal Müdürlüğü Yöneticisi tanık Hoffmann, 2006 yılındaki durum hakkında şunları açıkladı:

> *„O tarihte ve halen de sağ yelpazede oldukça aktif bir topluluğa sahibiz. Ancak, buradan somut ipuçları çıkmadı, her ne kadar serinin açığa çıkmasına ilişkin olarak sağ yelpazeden kişilerin de, o dönem iletişimin var olduğunu belirtmiş olmalarına rağmen, daha sonra bunun yanlış olduğu kanıtlandı."*[702]

Komisyon, ayrıca bir dizi eski veya bugünkü topluluk mensuplarını NSU ve faaliyetleri hakkında o dönemdeki bilgilerine ilişkin sorguladı. Hessen'deki toplulğun mensupları olan tanıklar Gärtner, Michel F., Wenzel, Kevin Sch. ve Oliver P., NSU kavramının ve NSU Üçlüsü'nün „ortadan kaybolması"nın aşırı sağcı topluluk içerisinde konu edilmediğini belirttiler. Tanıklar, takma adlarıyla da dahil, Üçlü'yü tanımadıklarını ifade ettiler.[703]

Českά cinayet serisinin kendisinin elbette bazen konu edildiğini, ancak aşırı sağcılıkla bir bağlantısının kurulmadığını ifade ettiler. O dönem topluluğun üyesi olan tanık Michel F. yaklaşık olarak şu şekilde açıklamada bulundu:

> *„Evet, tabii ki bu konuda konuşuldu, ama herkesin akşam sofrada yaptığı türden konuşuldu. Yani, tüm Almanya'yı ilgilendiren normal bir konu hakkında konuşulduğu gibi. Tabii ki bunun üzerine konuşulur; şu anki mülteci krizi nasıl herkesin ağzında ise, o şekilde."*[704]

Ve:

> *„Herkes yalnızca, bunun bir tür Türk mafyası meseleleri veya öyle birşey olduğunu zannetti. Ben de öyle tahmin ettim. Hiç kimse sağcı topluluktan çıktığını hesaba katmadı. –Yani en azından ben katmadım."*[705]

Toplulukta konu edilme sorusuna şu cevabı verdi:

> *„Hayır, benim yanımda, benim olduğum veya benim olduğum yerlerde değil."*[706]

Tanık Oliver P. bener bir açıklamada bulundu:

> *„Hayır. Bu konuda konuşulduğunu hiç duymadım, yani herhangi bir şekilde şunun söylendiğini: Orda yabancı birileri vuruldu. Hiç duymadım bu konuda konuşulduğunu."*[707]

---

[702] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114.
[703] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 13, 83 sonraki; Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 151, 155, 159; Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 10-12; Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 45, 56, 89; Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 97, 102.
Tanık Görtz, üçünün isimlerin 1998 yılında ortadan kaybolmalarından kısa bir süre sonra arama afişlerinden öğrendiğini açıkladı (Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 84).
[704] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 151.
[705] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 159.
[706] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 165.
[707] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 13.

Ve:

> *„İnsanlar esas olarak –benim izlenimin bu doğrultudaydı-, benim daha ziyade –şöyle söyleyeyim – – arasında mahalle kavgası olduğuna dair izlenimin vardı. Hep şu duyulurdu ya, şöyle söyleyeyim, pizzacılarda bir tür mafya vardır ve bunlar da da bir şekilde. O zaman, bunların belki bir şekilde aileler arasında savaş veya benzeri olduğu düşünüldü. Bu cinayetlerin sağcılardan çıktığını tahmin etmezdim."*[708]

b. Hessen'deki Kesimin NSU ile Bağlantılarına Dair Muhtemel İpuçları

Komisyon, kamuoyunda tartışılmış olan, aşırı sağcı kesimin Nasyonal Sosyalist Yeraltı ile muhtemel bağlantılarına ilişkin çeşitli olasılıkları irdelemiştir.[709]

aa. Bernd Tödter

NSU'nun 2011 yılında ortaya çıkarılmasının ardından soruşturma makamlarına, Hessen'deki aşırı sağcı suç faili Bernd Tödter ve onun yönetimindeki „Sturm 18" grubu ile muhtemel bağlantılara ilişkin çeşitli ipuçları geldi. O dönem tutuklu olan Tödter'in kendisi, eğer karşılığında *„en kısa zamanda serbest bırakıldığı takdirde"*, NSU hakkında *„ağlar (isimler, adresler vs.), mali yardımlar (para verenler), kaçak evleri, kurulan ağlar ve birçok şeyi daha"* temin edeceğini iddia etmişti.[710] Uwe Mundlos'un ve Uwe Böhnhardt'ı 2006 yılında Kassel'de tren garında karşıladığını ve aşırı sağcı Stanley R.'nin doğum günü kutlaması vesilesiyle bir konsere gittiklerini ifade etti. Ayrıca, Zwickau'da yine Uwe Mundlos'un ve Uwe Böhnhardt'ın da oldukları bir „garaj kutlaması"na katıldığını belirtti. Son olarak Uwe Mundlos'un ve Uwe Böhnhardt'ın 6 Nisan 2006'daki Halit Yozgat cinayetinden önceki gece kaldıkları ve otomobilini kullandıkları, Üçlü'nün iletişim halinde oldukları bir kişi hakkında bilgilerinin olduğunu söyledi.[711] Üçüncü kişilere de benzer bilgiler verdiği ifade ediliyor.[712]

---

[708] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 26.

[709] „Blood & Honour" ile müzik grubu arasındaki doğrudan olmayan genel bağlantılarla ilgili yine bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. b. Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt, Ralf Wohlleben ve André Kapke'nin Hessen'li aşırı sağcı Manfred Roeder'in mahkemedeki ceza davalarına katılmış olmalarıyla ilgili yine bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2.i. Eyalet Kriminal Dairesi'nin takip etmiş olduğu diğer ipuçları ile karşılaştırmak için bakınız, Dosya ciltleri 438-440.

[710] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 22/12/2011 tarihli Federal Kriminal Dairesi'ne (BKA) yazısı, Cilt 146, s. 44.

[711] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05.07.2012 tarihli açıklaması, Cilt 146, s. 10 sonraki; ayrıca Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 03/02/2012 tarihli ifade alma açıklaması ile de karşılaştırınız, Cilt 146, s. 45 sonraki; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 10/02/2012 tarihli açıklaması, Cilt 145, s. 50-54; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 30/01/2012 tarihli e-maili, Cilt 231, s. 3; Hessische Niedersächsische Allgemeine Gazetesi'nin 11 Nisan 2013 tarihli haberi *„Bernd T.: Angeber oder Mitwisser?"* („Bernd T.: İhbarcı mı yoksa sır ortağı mı?"), Cilt 8, s. 11.

[712] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 7 sonraki.

Aynı zaman diliminde Bernd Tödter ile NSU Üçlüsü arasındaki iletişime işaret eden veya böyle iddia eden başka kişiler de bildirimde bulundular.[713] Özellikle Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Bernd Tödter'in birlikte Kassel'de 2008/2009 yıllarında *„illegal sağcı konserler"*e katıldıklarına ve ayrıca Uwe Mundlos'un 2004 yılında Bernd Tödter tarafından düzenlenen bir konsere katıldığına dair ipuçları vardı.[714] Ayrıca Bernd Tödter'in erkek kardeşi 2003 ile 2005 yılları arasında Zwickau'da ikamet ediyordu.[715] Göze çarpan diğer bir nokta, Bernd Tödter'in NSU'nun ortaya çıkarılmasının ardından, tutuklu olan Beate Zschäpe ve Ralf Wohlleben'e mektup göndermiş olması.[716]

Polis sonraki süreçte bu ve başka ipuçlarını üzerinde çalışarak Bernd Tödter'e karşı da soruşturma yürüttü. Birçok tanığın ifadesini aldı ve tedbirlere başvurdu (emniyet altına alma, adli emanete alınan eşyalar/veri taşıyıcı değerlendirmeleri), ancak bunlar ipuçlarını büyük ölçüde şüpheli hale geldiler ve hatta çürüttüler, ancak pekiştirmediler. Dikkat çekici olan, Bernd Tödter'in PC'sinde bulunan, 2009 yılında hazırlanmış olan, eşi tarafından kaydedilmiş olan „01-PaulchenPanther-Anschreiben.doc" („01-PaulchenPanther-Başvurusu.doc.") başlıklı bir iş başvuru yazısıydı.[717] NSU Üçlüsü, Paulchen Panther (Pembe Panter) çizgi film karakterinin baş aktör olarak yer aldığı bir itirafçı videosu hazırlamıştı.

Bernd Tödter'e karşı yürütülen soruşturmalar Federal Kriminal Daire'nin 5 Temmuz 2012 tarihli kapsamlı bir şekilde hazırladığı „'Bernd Tödter' İz Kompleksine Dair Nihai Rapor"da özetlendi.[718] Raporda tek tek ipuçları değerlendiriliyor ve bunların büyük ölçüde şüpheli oldukları ve bunun nedenleri belirtiliyordu.[719] Son olarak ipuçları, Üçlü'nün mekanlarında elde edilen buluntularla karşılaştırma yapılıyordu. Şunlar ifade ediliyordu:

> *„Şimdiye kadar emanete alınan eşyaların değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bilgilerden (Kassel şehir planları ile Halit YOZGAT'a karşı işlenen cinayet olay yeriyle ilgili not kağıdından, MUNDLOS, BÖHNHARDT veya ZSCHÄPE isimli kişilerin Kassel ile veya orada yaşayan kişilerle iletişimlerine dair şu ana kadar bir ipucu elde edilemedi.*

---

[713] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 5 devamı; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 17/02/2012 tarihli raporu, Cilt 758, s. 142 sonraki; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 30/01/2012 tarihli e-maili, Cilt 231, s. 3; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 06/02/2012 tarihli açıklaması, Cilt 231, s. 17 devamı.

[714] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 21/01/2014 tarihli bilgilerin biraraya toplanması, Cilt 758, s. 89; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 30/01/2012 tarihli e-maili, Cilt 231, s. 3; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 06/02/2012 tarihli açıklaması, Cilt 231, s. 17 devamı.

[715] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 12.

[716] Butzbach Ceza İnfaz Kurumu'nun (JVA) 2013/2014 yılına ait bir ceza infaz davasında bildirdiği görüş ile karşılaştırınız, Gießen Bölge Mahkemesi'nin 09/01/2014 tarihli kararı [hatalı olarak 2013 şeklinde tarih konulmuş], Cilt 6, s. 367; ayrıca bununla ilgili basın basın haberi sunumu, örneğin 11/04/2013 tarihli „Häftlinge buhlten um Zschäpe" („Mahkumlar Zschäpe etrafında yarıştılar") başlıklı Die Welt haberi ile de karşılaştırınız, Cilt 8, s. 197; Frankfurter Allgemeine Zeitung gazetesindeki 10/04/2013 tarihli „Netzwerk Rechtsextremer suchte Kontakt zu Zschäpe" („Aşırı sağcı ağ Zschäpe ile iletişime geçmeye çalıştı") haberi, Cilt 8, s. 93.

[717] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 18 sonraki.

[718] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 3-20.

[719] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 5-13.

TÖDTER'in, BÖHNHARD'ın ‚Sturm 18' isimli ağın Jena seksiyonunun yönetici olduğuna dair ifadesi, şimdiye kadarki soruşturmalar çerçevesinde teyit edilemedi. Bu iddiaları destekleyen herhangi bir bilgi mevcut değil. Sözde TÖDTER'in MUNDLOS'un ve BÖHNHARDT'ın Halit YOZGAT'a karşı işlenen cinayeti gerçekleştirmek için trenle Kassel'e geldiklerine dair bilgiler, bununla ilgili şimdiye kadarki tespitlerle çelişkilidir. Bu, bir yandan Zwickau'da Frühlingstr. 26'daki olay yeri incelemeleri kapsamında, C – AJ 940 resmi plakaya sahip, 03.04.2006 ile 07.04.2006 tarihleri arasında kiralanmış olan bir karavanın kira sözleşmesinin emniyet altına alındığı somut tespite dayanmaktadır. Diğer yandan da, birçok cezai suçta görünen ‚Modus Operandi' olarak, olay yerine yaklaşmak ve oradan kaçmak için kullanılmak üzere bisikletlerin de beraberinde bulunduğu kiralık araçların kullanılmış olmasına ilişkin kapsamlı ipuçları bulunmaktadır.

Uwe MUNDLOS'un Kassel'le görünürdeki tek bağlantı noktası, Alman uyruklu J., Frank'ın ifadesinde,
[...],
MUNDLOS'u Haziran 2011'den sonraki bir Pazar günü Zwickau'dan BAB 4 ile batı yönünde Eichelborn Süd mola yerine kadar yanında götürdüğünü belirtmiş olmasıdır. Burada, plakasında ‚KS' olabilecek, Mercedes E sınıfı siyah bir otomobilin dikkatini çektiğini belirtmiştir. Tanık bir kahve aldığını ve döndüğünde, hem MUNDLOS'un hem de az önce gördüğü otomobilin gitmiş olduklarını fark ettiğini ifade etmiştir. Tanık, MUNDLOS'un bu otomobile binip binmediğini veya sürücüsü veya kullanıcısı ile herhangi bir iletişiminin olup olmadığına ilişkin bilgi verememiştir."[720]

Komisyon, bu haftasonu sürücüsünün Federal Kriminal Dairesi'ne, Uwe Mundlos'u aracıyla Thüringen'de bir otoyol dinlenme tesisine kadar yanında götürdüğü, ve Mundlos'un muhtemelen Kassel araç plakalı siyah bir Mercedes limuzine binmiş olduğuna ilişkin ipucunu[721] kamuoyuna açık oturumda da daha yakından ele almış, ancak bununla ilgili daha fazla bilgi elde edilmemiştir.[722]

Federal Kriminal Daire'nin 5 Temmuz 2012 tarihli Nihai Raporu'nun, *„Özet ve Değerlendirme"* başlığı altında şunlar belirtilmektedir:

„Şimdiye kadar yürütülen soruşturmalarda, muhtemel NSU üyeleri MUNDLOS ve BÖHNHARDT'ın 2004, 2006 veya 2008/2009 yıllarında Kassel'de konserlere veya kutlamalara katıldıklarına ilişkin baştaki şüphe durumunun daha fazla pekiştirilemedi. Aynı şey, MUNDLOS'un ve BERNHARDT'ın Halit YOZGAT'a karşı işlenen cinayeti gerçekleştirme kapsamında yanında kaldıkları ve onlara bir otomobil vermiş olan, TÖDTER'in Kassel'de iletişim kurduğu muhtemel bir kişiye dairipuçları için de geçerli.

TÖDTER'in açıklamaları ile tanıkların açıklamaları arasında tespit edilen çelişkiler nedeniyle, TÖDTER'in, kendisinin düzenlediği 2004 yılındaki konserler kapsamında meydana gelen olayları ve algılarını, [Stanley] R[...] tarafından 2006 yılında gerçekleştirien, ancak kendisinin katılmasının mümkün olmadığı kutlamaya taşıdığına ilişkin çeşitli ipuçları ortaya çıkmıştır.

Bu tespitler ve doğrulanamayan Kassel'deki NSU'nun ‚iletişim kurulan kişi'si hakkındaki bilgilerle, bu arada gerçekleşmiş olan şartlı salıverilmesinin iptalinin geri alınmasına ilişkin talepte bulunmuş olmasıyla birarada ele alındığında, vermiş olduğu bilgilerin inanırlılığına ilişkin büyük bir şüphe oluşmuştur."[723]

---

[720] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 13 sonraki.
[721] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) Frank J.'ye ait 06/12/2011 tarihli ifade tutanağı, Cilt 143, s. 110-118.
[722] Diemer ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 74 sonraki.
[723] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 05/07/2012 tarihli nihai raporu, Cilt 146, s. 19 sonraki.

Federal Kriminal Dairesi'nin 6 Temmuz 2012 tarihli kısa bir açıklamasında Tödter'in izinin önemine ilişkin şunlar tespit edilmiştir:

> *„Bu arada varılan soruşturma durumu nedeniyle, TÖDTER'in, hapis cezasının kısaltılmasını umduğu için, kasıtlı olarak yanlış bilgiler verdiğini kabul etmek gerekir. Açıklamalar büyük ölçüde çürütülmüştür, NSU üyeleriyle veya bunların çevreleriyle potansiyel iletişime dair başka ipuçları mevcut değildir. [...]"*[724]

Federal Kriminal Dairesi'nin 12 Temmuz 2012 tarihli bir açıklamasında şunlar belirtilmektedir:

> *„O zamandan beri elde edilen bilgilerden, Bernd TÖDTER kişi izinin, burada yürütülen soruşturmalar bakımından bir önem arz etmediğini kabul etmek gerekir. Muhtemel NSU üyeleriyle soruşturma açısından önem arz eden bir iletişimi olan bu veya kendisinin tanıdığı kişiye dair varsayılan şüphe belirtileri pekiştirilemedi. Bunun dışında, TÖDTER'in bununla bağlantılı olarak kasıtlı olarak yanlış bilgiler verdiğine ilişkin ipuçları mevcuttur. [...]"*[725]

2014 yılında da Eyalet Kriminal Dairesi, Bernd Tödter'in verdiği bilgilerin doğrulanamadığı veya teyit edilemediği ve diğer tanıkların açıklamalarıyla çeliştiğini açıklamıştır.[726]

Komisyon, bir dizi bilirkişiyi, tanıkları Tödter'in NSU ile muhtemel iletişimi konusunda sorgulamıştır, ancak kaydadeğer yeni bilgiler elde edememiştir.[727]

Yalnızca bilirkişi Tornau ayrıntılı bir değerlendirmede bulunmuştur:

> *„Bernd Tödter isimli kişiye baktığımızda, ve ona belki yakından bakarak, basitçe sürekli kabul görmek isteyen ve içki içen basit bir insan olarak düşündüğümüzde, o zaman neden Mundlos ve Böhnhardt'ın veya NSU'nin çekirdiğinin böyle biriyle iletişim kurmak isteyebileceği, bunun onlar açısından çok fazla tehlikeli veya güvensiz olup olmadığı sorusunu sorabiliriz.*
>
> *Ama burada, Tödter'e haksızlık edildiğini düşünüyorum. Söylediğim gibi, oldukça ikna edici olabiliyor, oldukça da cazip olabiliyor, ve de aptal değil işte. Bu anlamda kişi olarak da, iletişimin olmuş olabileceği ihtimal dışında tutulamaz.*

---

[724] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 06/07/2012 tarihli açıklaması, Cilt 144, s. 183.
[725] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 12/07/2012 tarihli açıklaması, Cilt 144, s. 163 sonraki.
[726] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 21/01/2014 tarihli bilgilerin biraraya toplanması, Cilt 758, s. 89.
[727] Funke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 60 sonraki; Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 84; Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 51 sonraki, 59 sonraki; Ralf B., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 18 sonraki; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 87 devamı, 124; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 92; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 168 sonraki; Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 165, 178; Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 19; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 128, 138; Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 8, 10; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 122; Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 139; Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 23; Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 10; Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 156 sonraki, 159, 183; Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 227, 246, 255 devamı; Jürgen B., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 263 devamı, 281; Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 31; Mike R., Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20/05/2016, s. 55, 62 sonraki; Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 108 sonraki, 112 sonraki, 123 devamı; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 133; Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 59, 79.

Esas olarak: Nihayetinde tamamiyle spekülasyon. Bendeki bilgi durumuna göre, daha ziyade başka tanıkların olmasıydı veya soruşturmanın seyrinde sorgulanmış olan ve şunu söylemiş olan hep başka tanıkların olmasıydı: Hayır, böyle olmuş olamaz.

Örneğin Tödter, Mundlos ve Böhnhardt isimli iki bayı, erkek kardeşlerinden biriyle birlikte tren garından aldığını söyledi. Erkek kardeşinin yine tanık olarak dinlendiğini, ve bunu teyit etmediğini tahmin ediyorum bu da doğrudan bir dayanak olurdu.

Ancak olasılıklar tabii ki zordur. Bunu ihtimal dışı görmüyorum. Ortaya koymuş olduğu bu iki ifadeden hangisinin daha inandırıcı olduğuna ilişkin olarak da hiçbir birşey söylemek istemiyorum.

Bunları söylememiş olduğu iddia etmesi de, aynı şekilde, toplulukta hain olarak görülmek istememesiyle bağlantılı ve mantıklı olarak böyle açıklanabilir. Çünkü, arkadaşlar arasındaki domuz olmak, soruşturma makamları önünde ve son olarak Anayasayı Koruma Dairesi önünde herşeyi itiraf etmek kadar kötü birşey yok. Bu gerçekten en büyük günah. Bu şekilde kesin olarak yanardı. Bunu yapmış olmadığını iddia etmek istemesi, bana bu nedenle de mantıklı gelmektedir."[728]

Stanley R.'nin doğumgününün düzenleyici olan tanık Michel F., Bernd Tödter'in verdiği, Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ı konsere arabayla yanında götürdüğüne ilişkin bilgilerin, ihtimal dışı olduğunu açıklamıştır. Çünkü Bernd Tödter'in, kendisinin, yani tanık F.'nin düzenlediği konserlerle bir alakasının olmadığını ifade etmiştir. Şu açıklamada bulunmuştur:

„Hayır, yapmadı, çünkü, ben konser düzenlediğim müddetçe, konserlerde ortaya çıkmasını, bir bakıma yasakladım, çünkü bu tipe bir türlü katlanamıyorum.

Söylediğim gibi, hiçbir zaman konserlerle bir alakası yoktu. Küçük çocuklarla dalga geçen ve saire biri – böyle biriyle hiçbir işimiz yoktu işte."[729]

Komisyon diğer makamlardan da, Bernd Tödter'in NSU ile herhangi bir bağlantısı olduğuna dair bilgilerinin olmadığı bilgisini almıştır.[730]

bb. Michel F.

Bilirkişi Röpke için Thüringen kökenli ve Kassel'de yaşayan Michel F.'nin *„militan Kassel grubunun en önemli neonazisi"* rolüne sahip. Kendisinin ve başka kişilerin verdiği bilgilere göre, Uwe Böhnhardt ve Uwe Mundlos ile Halit Yozgat cinayetinden önce, 2006 yılında tanıştı.[731]

---

[728] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 51 sonraki.
[729] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 157, s. 159 ile de karşılaştırınız.
[730] Thüringen İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı'nın yazısı, Cilt 170, s. 1 sonraki; Thüringen İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı'nın yazısı, Cilt 343, s. 3, 5.
[731] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 77, 84.

Araştırma Komisyonu, bu nedenle çok sayıda güvenlik makamları görevlilerinin bu konudaki ifadesini aldı.[732] Anayasayı Koruma Dairesi'nin yönetici bir elemanı, onun neonazi topluluğu içerisindeki önemini şüpheli buldu.[733] Diğer iki Anayasayı Koruma Dairesi görevlisi için,[734] ve aynı şekilde topluluğa mensup bir tanık için de bu isim birşey ifade etmedi.[735]

Komisyon, kendini topluluktan ayrılmış biri olarak tanımlayan Michel F.'nin tanık olarak ifadesini aldı.[736] Tanık, NSU'nun ortaya çıkarılmasının ardından gazetelerde çıkan haberleri takip ettiğini ve Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ı bir kez, 2007'den önce olmak üzere, muhtemelen 2006'a Kassel'de kulüp evinde Bandidos MC'nin bir konser etkinliğinde[737] veya aynı yıl gerçekleşen bir konserde görmüş olabileceği izlenimine kapıldığını açıkladı.[738] Kassel'i daha ağırlıklı olarak gördüğünü, ancak Kassel'de değil de, Thüringen'de de olmuş olabileceği ihtimalinin bulunduğunu belirtti. Şunları açıkladı.

> *„Gerçekten, belki de Kassel'e yakın bir yerde, yani hemen karşıda Thüringen'de –veya öyle bir şey, olabilir. Bu gerçekten olabilir. Ancak, BKA'da, Eyalet Kriminal Dairesi'nde –hatırlamıyorum hangisinde- söylediğim şeyi o dönem, bugünden daha iyi hatırladığım görüşündeyim. Aradan birkaç yıl geçti."*[739]

Ancak bunun dışında Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ı tanımadığını ifade etti.[740]

Bilirkişi Laabs, bu bağlamda eski veya aktif olan neonazilerin açıklamalarına esasen kesinlikle dikkat edilmesi gerektiğine dair endişesini belirtti.[741] Komisyon bu nedenle bir kriminal daire memurunu,

---

[732] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 79 sonraki; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 89 sonraki, 120 devamı; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 115 devamı, 137 sonraki; Karin E., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 11; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21.12.2015, s. 91; Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 140; Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 228 devamı, 254 sonraki; Jürgen B., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 261 sonraki; Carsten C., Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20/05/2016, s. 21, 28 devamı, 39 sonraki; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 136, 155; Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 128 sonraki.

[733] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 115.

[734] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 91; Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 140.

[735] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 43.

[736] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 150.

[737] Tanık Michael St., bu konseri aşırı sağcı Stanley R.'nin 30. doğum günü vesilesiyle gerçekleştirildiğini açıkladı (Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 227).

[738] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 153 sonraki.

[739] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 195.

[740] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 153-155.

[741] Laabs, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 40.

tanık Michael St.'yi, Michel F.'nin açıklamalarıyla karşı karşıya getirdi ve açıklamanın sağlamlığına ilişkin değerlendirmede bulunmasını rica etti. Tanık dikkat çekici çeşitli yönlerine işaret etti:

> *„Evet, diyebilirim ki, sorulara cevap verişi çok çekingen. Bize, Mundlos veya Böhnhardt'ı bir zaman Kassel'de gördüğünü söyledi. Ancak nerede ve kiminle iletişimde olduğuna dair yeni sorumuza, ondan doğru düzgün bir cevap alamadık.*
>
> *Başta, 2006'da, konserde olmuş olabileceğini söyledi. Ancak bu, onların orada olduğunu inkar eden, Bay [Stanley] R[...]'nin açıklamasına uymuyor. Katılanların sayısına dair bilgiler de çok farklı. Bay [Michel] F[...], 100-150 kişiden söz ederken, Bay [Stanley] R[...] 30-40 kişiden söz etmektedir."*[742]

Aşırı sağcı topluluğu ile bağı ve NSU çevresiyle muhtemel bağlantılarına ilişkin sorgusunda, tanık Michel F., Jena'daki "Braunes Haus"u ("Kahverengi Ev") bilmediğini belirtti.[743] „Thüringer Heimatschutz" ile bir alakasının olmadığını, *„küçük çocukları kovalayan ve mülteci yurtlarını ateşe veren"* bir tip olmadığını ve grup hakkında yalnızca gazetelerden bilgisinin olduğunu ifade etti.[744] Manfred Roeder'in de, en azından ismen, ona birşey ifade etmediğini belirtti.[745]

Tanık Michel F.'nin, Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ı muhtemelen görmüş olabileceğini belirttiği yer olarak Bandidos'daki konser etkinliğine ilişkin bilirkişi Röpke şunları açıkladı:

> *„Gärtner [Not: 2006 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbiri] ifadesinde, bana aktarıldığı kadarıyla, bu Kassel'de Mart 2006'da gerçekleşen belirtilen Oidoxie konserinin bir DVD'sine sahip olduğunu belirtti. Bu konser 18 Mart 2006 tarihinde Bandidos'un klüpte gerçekleşti, olay yerine, Halit Yozgat'ın internet cafesine 1,5 km uzaklıkta, Stanley R.'nin doğum günü kutlamasıydı. Bu konser, Halit Yozgat Dortmund ve Kassel'de gerçekleşen iki cinayetten birkaç gün önce, bir kontak borsası olailir pekala, bir kez daha ısıtmak için, şu mottoya göre dayanışmaya yaramış olabilir: ‚ne olursa olsun, senin yanındayız, sizin yanındayız'. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından para ödenen Benjamen Gärtner, şöyle söylüyor yani: ‚Bende konserin DVD'si var', ben şöyle derdim bunun için: ‚Vay, bunu isterim, buna bakıp kimlerin olduğunu görmek isterim'. Ama yok, hiçbir şey öğrenilmiyor. Hiçbir şey bilinmiyor. Yanında yürünüyor. Tüm bunlar, irdelenmeye devam edilmemiş ipuçları.*
>
> *Ne de olsa Mundlos ve Böhnhardt, bunu*[746] *birçok tanık iddia ediyor, bu konsere katılmışlar. Hepsi Bernd Tödter ile ilgili haberleri okudular. Bununla ilgili çok fazla birşey söylenemez.*
>
> *Bernd Tödter şüphesiz, genç sempatizanları, gençleri kendi radikal, insan onurunu hiçe sayan hedefleri doğrultusunda coşturan, ancak kendisinin toplulukta artık kabul görmeyen, topluluğu çok bölmüş olan bir neonazi. Bernd Tödter'in Nasyonal Sosyalist Yeraltı hakkında yaptığı, şimdi geri aldığı, çok sayıda açıklamalarına ilişkin olarak gerçekten ipucu olarak değerlendirilebilecek tek şey – –. Ayrıca neonazilerin bir yandan kendilerini bu kadar öne atmaları da hiç tipik değil. Kolaylıkla devletle oynadıklarını söylüyorlar, adaletin yardımıyla avantaj sağladıklarını ve sonra şunu söylemeyi umut ediyorlardı: ‚Hayır, doğru, ben bu böyle demedim ki.' Bununla hiç sorunları yok; bizdeki hukuk anlayışı onlarda yok. Bunu böyle kabul edecek anlaşılırlık onlarda yok."*[747]

---

[742] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 229.
[743] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 158.
[744] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 158, 164.
[745] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 165.
[746] Tanığın isteği üzerine, protokolde „söylemek" kelimesi, „iddia etmek" kelimesi ile değiştirildi, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015 –02/06/2015 tarihli ek, s. 3.
[747] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 78.

Komisyon, belirtilen DVD'yi Federal Başsavcılık'tan temin ederek, DVD'de yer alan konserin gerçekte Hessen'de değil, Kuzey Ren Vestfalya'da Greven'de düzenlenmiş olduğunu tespit etti.[748]

cc. Benjamin Gärtner

Bilirkişi Röpke, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir eski bir kaynağı olan ve Temme tarafından yönetilen Benjamin Gärtner isimli kişiyi NSU'nun Hessen'le bir diğer muhtemel bağlantısı olarak, tahmin etti. Bilirkişiye göre, Gärtner'in, aşırı sağcılar Aşağı Saksonya'daki Stanley R., Michel F.[749] ve Thorsten Heise ile ve ayrıca „Thüringer Heimatschutz" ve Ralf Wohlleben ile iletişimi vardı.[750] Tanık Röpke, ayrıca Gärtner'in, Hessen'de gerçekleşen federal çaptaki „Blood-&-Honour" buluşması ve üvey erkek kardeşi üzerinden „Blood-&-Honour" topluluğu ve „Combat 18" topluluğu ile iletişim kurduğu tahmininde bulundu.[751]

Bilirkişi tanık Marx, bu anlamada Gärtner'in Thüringen ve NSU çevresi ile bağlantıları üzerine düşünerek, Gärtner'in sözde Ilmenau'da ikamet eden aşırı sağcı bir akrabasının olduğunu, ve muhbir olarak, „Blood & Honour" üyesi olan ve Bad Salzungen, Thüringen'de askerliği sırasında oradaki topluluk ile iletişim halinde olan üvey erkek kardeşi Christian Wenzel'e ayarlı olduğunu ifade etmiştir. Gärtner'in, ayrıca „Thüringer Heimatschutz"un etkinliklerine ve gösterilerine de katıldığını ve Anayasayı Koruma Dairesi'ne bunları rapor ettiğini belirtti.[752]

Komisyon, bu ipuçlarını takip ederek tanık Gärtner'in delil toplanma çerçevesinde beş saat süreyle ifadesini aldı.[753] Tanık Gärtner, „Kameradschaft Kassel" üyeliği üzerinden Thüringen ile ilişkilerinin olduğunu, ancak bunların yoğun olmadığını açıkladı. Ara sıra Thüringen'deki gösteri ve benzeri etkinliklere katıldığını, bu vesileyle bir dolu kişiyle iletişime girdiğini, ancak oradaki çoğu yüzü tanımadığını ifade etti.[754] Bazen gösterilere katılmış olan Aşağı Saksonya'daki Thorsten Heise'yi tanıdığını belirtti. Aşırı sağcı konserlere katılmadığını söyledi. „Thüringer Heimatschutzes" kavramının kendisi için o dönem birşey ifade etmediğini belirtti. „Thüringer Heimatschutzes" mensuplarına, onları şahsen tanımadan ve örgüte üye olup olmadıklarını bilmeden, etkinliklerde görmüş olabileceğini ifade etti.[755] Aşırı

[748] "Greven - Live 2006" DVD'si, Cilt 598.
[749] Tanık Michel F., tanık Gärtner ile iletişiminin olduğunu Komisyon huzurundaki ifadesinde teyit etti (Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 156 sonraki).
[750] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 82.
[751] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 90.
[752] Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18– 27/04/2015, s. 44.
[753] Daha ayrıntılı olarak bakınız aşağıda Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. cc. aaa.
[754] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 49 sonraki, 80.
[755] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 81.

sağcı konserlere gitmediğini belirtti.[756] En azından „Thüringer Heimatschutz" tarafından düzenlenen etkinliklere katılmadığını, en azından bunun bilincinde olmadığını söyledi.[757] Gösterilerde bir kez görmüş olabileceği ihtimal dışında olmasa da, Tino Brandt'ı o dönem tanımadığını ifade etti.[758] Aynı şekilde, Jena'da „Braunes Haus" („Kahverengi Ev") da kendisi için birşey ifade etmediğini belirtti.[759]

NSU'nun ortaya çıkarılmasından sonra, Federal Kriminal Dairesi tarafından 2012 yılındaki bir ifadesinde de aynı bilgileri vermişti.[760] BKA memuru Michael St.'nin açıklamasına göre, bu bilgiler Federal Kriminal Dairesi'nin elindeki diğer bilgilerle uyuşmaktadır. Anayasayı Koruma Dairesi'nin tanık Gärtner'in ihtimal dahilinde olan iletişimlerini takip edip etmediği sorusuna, tanık St. Araştırma Komisyonu huzurunda şunları açıkladı:

> *„Evet. Biz orada – – Sanırım Thüringen'de iki kişi vardı, Bay Kuschke ve Bay Krogmann. Thüringen'deki meslektaşlarla, ellerinde nelerin mevcut olduğu ortaya çıkardık. Sağa ilişkin bilgileri var, ancak bizim NSU Üçlü'süyle ilgili ilerleyebileceğimiz birşey yok."*[761]

dd. Christian Wenzel

Delil toplama işleminin başında, tanık Gärtner'in üvey erkek kardeşi olan Christian Wensel'in NSU ile iletişiminin olması ihtimaline ilişkin ipuçları ortaya çıktı, çünkü yüzyılın başında, „Kameradschaft Kassel" lideriydi, „Blood & Honour" ile bağlantısı vardı ve askerliğini Thüringen'de yapmıştı.[762]

Komisyon, Christian Wensel ile ilgili birçok tanığı sorguladı[763] ve son olarak tanık olarak onun ifadesini aldı. İfadelesinde, daha önce„Kameradschaft Kassel"in lideri olduğunu açıkladı.[764] Tanık, Thüringen'le iletişimi, özellikle Rudolstadt'ta kutlamalar yaptığı bir grup ile iletişiminin olduğunu belirtti. Ancak orada „herhangi bir şey planlamadıklarını", „komplo ve saire" kurmadıklarını ifade etti. Thüringen'de konserlere katıldığını belirtti. Kameradschaft üyelerinin muhtemelen bireysel olarak katıldıklarını, Ka-

---

[756] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 94.
[757] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 13.
[758] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 97.
[759] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 47 sonraki.
[760] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 26/04/2012 tarihli ifade tutanağı, Cilt 145, s. 260 devamında.
[761] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 227.
[762] Örneğin Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 41; Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 44.
„Kassel Arkadaşlığı" ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. sonraki.
[763] Wieland, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 33; Wolff, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 19; Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 15; Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 121 sonraki; F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 163, 194; Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 31; Ralf C., UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 117; Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 132 sonraki.
[764] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 60, 111 sonraki.

meradschaft üyeleri olarak katılmadıklarını, ancak kendisinin orada olmadığını söyledi. Kameradschaft'ın yalnızca bir ağ kurulmasına yaradığı, herhangi bir siyasi hedef güdülmediği, yabancılar veya sol topluluklar gibi herhangi birilerine karşı eylemler yapılmadığını söyledi.[765] Kendisinin doksanlı yılların sonunda, ikibinli yılların başında „Blood & Honour"ın „supporter"i („destekçisi") olduğunu ve bu sıfatla etkinliklere birlikte gittiğini ifade etti. Dönemin „Kuzey Hessen Seksiyon lideri" Uwe A. ile iletişiminin olduğunu açıkladı. Ancak herhangi bir şekilde „onların hiyerarşilerine" ve „düşünce ve eylemleri"ne karışmadığını ifade etti.[766] Tino Brandt ile bir ilişkisinin olmadığını, onun yalnızca adını duyma ifade etti.[767]

ee. Kevin Sch.

Bilirkişi Tornau, 2005 yılından beri aşırı sağcı topluluğu mensup olan Kevin Sch. isimli kişinin NSU ile muhtemel bir bağlantısının olabileceğinden bahsetti:

> *„NSU bağlamında özellikle ilginç olan –veya muhtemel bir bağlantı olan- kişi, Neuenhainer See'nin asli faili olan Kevin Sch.'dir. Sağcı topluluğun bölgelerüstü ağ kurması için örnek teşkil edebilir. Lauterbach – Vogelsberg- kökenlidir, ancak Butzbach'ta büyümüştür ve daha sonra lisenin sonunda, eskiden Hessen'deki NPD şefi olan, Rhein Main Arkadaşlığından gelen Marcel Wöll'ün yanında yaşadı ve orada ,Volksfrontmedien' adı altında üretilmiş olan en ağır nefret videolarını izledi. İlkbahar 2008'de Schwalm-Eder ilçesine taşınmadan önce, birkaç ay da Jena'da, Braunes Haus denilen –NPD'ye yakın veya NPD'nin, bunu tam olarak bilmiyorum- evde yaşadı, ve en azından resimlerin ortaya koyduğu gibi, oradan çok net NSU davası sanıklarından Ralf Wohlleben'i tanıyordu."*[768]

Tanık Sch. ifadesinde NPD yetkilisi ve NSU Üçlüsü'nün destekçisi olan Ralf Wohlleben'i tanıdığını teyit etti. İlk defa 2007 yılında Wohlleben tarafından Jena'da hayata geçirilen „Fest der Völker"de („Halkların Festivali") onunla ilk defa karşılaştığını belirtti.[769] Onu NPD'nin önemli şahsiyetlerinden ve aşırı sağcı toplulukta yönetici kadrodan bir kişi olarak gördüğünü ifade etti. 2007 ve 2008 yıllarında birkaç ay kaldığı Jena'daki „Braunes Haus"da („Kahverengi Ev") onunla sık karşılaştığını ve onunla *„yakın iletişim"* içerisinde olduğunu belirtti.[770] Beate Zschäpe, Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos isimlerinin ve „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" isminin onun için o dönem herhangi birşey ifade etmediğini, onları ancak 2011'de „Nasyonal Sosyalist Yeraltı"nın ortaya çıkarılmasından sonra medyadan öğrendiğini

[765] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 61-64, 79.
[766] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 65 sonraki.
[767] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 80.
[768] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 36.
[769] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 95 sonraki.
[770] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 96, 104, 112, 114, 118, 120.

söyledi.[771] Üçlü'ye ilişkin fotoğrafları da bilmediğini belirtti.[772] Cinayet serisi konusunun topluluk içerisinde konuşulup konuşulmadığı hakkında da bilgisinin olmadığını ifade etti.[773] „Thüringer Heimatschutz" kavramı hakkında birşey bilmediğini söyledi.[774]

Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin eski başkan yardımcısı ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Başkanı Desch, Araştırma Komisyonu'nun huzurunda tanık olarak, polisin 2011'den sonra Kevin Sch.'nin NSU ile muhtemel bağlantılarını ortaya çıkarmaya çalıştığını ifade etti. Ancak böyle bir iletişimin olduğunun teyit edilemediğini belirtti.[775]

ff. Philip Tschentscher

Komisyon, ayrıca Kuzey Hessen'de Hofgeismar'da yetişmiş olan ve daha sonra Thüringen'e ve Saksonya-Anhalt'a taşınmış olan halen Avusturya'da aşırı sağcı bir topluluğa mensup olarak yaşayan, „Reichstrunkenbold" takma adıyla da bilinen Philip Tschentscher'in,[776] NSU ile veya onun çevresiyle bağlantılarının olup olmadığı sorusunun cevabını aradı. Philipp Tschentscher uzun süre Thüringen'de yaşadı ve kendi ifadesine göre, eğitim programları, salon etkinlikleri, şarkı akşamları ve gösteriler düzenliyordu.[777]

Komisyon tarafından ifadesinin alınması sırasında tanık Tschentscher, Beate Zschäpe, Uwe Böhnhardt ve Uwe Mundlos'nin isimlerini ancak 2011 yılında medya üzerinden öğrendiğini açıkladı.[778] NSU Üçlüsü'nün ortadan kaybolmasına ilişkin olarak da 1998 yılında herhangi birşey bilmediğini belirtti. Kendi çevresinde böyle bir konunun konuşulmadığını ifade etti:

> *„Hiç kimse kendini tehdit altında veya – – hissetmiyordu. Çevremdeki tanıdıkların çoğu daha ziyade sanki çok başka şekilde aydınlığa kavuşacak birşey gibi gördüler. Oldukça geniş olan arkadaş çevremde hiç kimse birşey bilmiyordu veya birşey duymadı, bu nedenle çok ciddiye alınmadı, şöyle söylendi hatta: Gerçekten nasyonal sosyalist bir yeraltı hareketi var olmuş olabilir. –Yani daha ziyade buna inanılmıyordu."*[779]

[771] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 96, 97, 105, 120.
[772] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 102 sonraki.
[773] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 97, 111.
[774] Kevin Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 98 sonraki.
[775] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 34 sonraki.
[776] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 46.
[777] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 11.
[778] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 12 sonraki, 38 sonraki.
[779] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 13, 17 sonraki, 24.

Buna karşı „ortadan kaybolma" veya „dikkat çekmekten kaçınma" konularının, yurtdışındaki aşırı sağcı topluluklarda kuşkusuz hep tartışılan konular olduğunu ifade etti. Almanya'da kurduğu iletişimlerde hepsinin aktif şekilde açık olarak çalıştıklarında, bunun söz konusu olmadığını belirtti.[780]

Tino Brandt'ı, Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbiri olarak ortaya çıkarılmasının ardından ismen bildiğini, ancak şahsen tanımadığını ifade etti. Aynı şeyin „Thüringer Heimatschutz" için de geçerli olduğunu söyledi. Kendisinin de çevresinden birinin de orada aktif olmadığını; bildiği kadarıyla „Thüringer Heimatschutz"un Tino Brandt'ın deşifre edilmesinin ardından parçalandığı, sonraki faaliyetleri hakkında birşey bilmediğini belirtti.[781] Andreas Temme ve Benjamin Gärtner isimlerini o dönem hiçbir şekilde bilmediğini ifade etti.[782]

Ayrıca, yaklaşık olarak 2002 ile 2010 yılları arasındaki zaman diliminde, kendisi dışında Hessen kökenli olup Thüringen'deki aşırı sağcı toplulukta aktif olan hiç kimsenin adını veremedi –ancak o sıralarda ve 2008 yılından itibaren de sürekli olarak Avusturya'da kaldığını belirtti.[783] En azından gösterilere Hessen'den kişilerin de katılmış olabileceğini belirtti.[784] Değerlendirmesine göre, Hessen ve Thüringen'deki aşırı sağcı topluluklar arasında bir bağlantının, siyasi bilgi alış verişinin olmadığını ifade etti.[785]

Manfred Roeders'in Schwarzenborn'daki, Thüringen'den birçok aşırı sağcının geldiği „Reichshof" ile çok iyi iletişiminin olduğunu ifade etti.[786] Roeder'in 2002 ile 2004 yılları arasında tutuklu olduğu dönemde, „muhbir" olarak kendisine „Reichshof"u yönetme görevi verildiğini belirtti.[787]

Manfred Roeders'in „Reichshof"una İtalya, İsviçre, Avusturya ve Hollanda'dan misafirler davet ettiği 25. doğum günü hariç, yalnızca Thüringen'de konserler düzenlediğini ifade etti.[788]

NSU'nun muhtemel destekçisi Ralf Wohlleben ile iletişimine ilişkin soruya, tanık Komisyon'un huzuranda, özellikle -Ralf Wohlleben ve André Kapke'nin oturdukları ve aşırı sağcı topluluğun eğitim programları ve etkinlikleri için kullanılan- Jena'daki –aşırı sağcı ev ortaklığı olan „Braunes Haus"u („Kahverengi Ev") bildiğini ve bir kere de ziyaret ettiğini ifade etti. Ancak orasıyla bir iletişiminin olmadığını

[780] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 13 sonraki.
[781] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 8 sonraki.
[782] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 16 sonraki.
[783] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 9 sonraki.
[784] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 9.
[785] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 29 sonraki.
[786] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 13.
[787] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 35 sonraki.
[788] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 11 sonraki.

belirtti.[789] Ralf Wohlleben ve André Kapke'nin adını duyduğunu, ancak onları şahsen hiç tanımadığını belirtti.[790] Wohlleben ile tanışıklık ilişkisinin olup olmadığına ilişkin soru hakkında tanık şunları açıkladı:

> *„Hayır. Şahsen değil. Bu ismi tabii ki duydum, ama yalnızca duydum. Özel bir iletişimimiz yoktu. Hayır."*[791]

Ve:

> *„Hayır. Bu bana Ralf Wohlleben vesiyesiyle daha önce soruldu. Onunla iletişime geçmedim. Yalnıca, söylediğim gibi, adını biliyorum, birşeyler yaptığını, Thüringen'den geldiğini, Jena'da oturduğunu. Bunları biliyordum. Ama hiçbir zaman birlikte oturmadık veya birlikte bir bira içmedik veya konuşmadık. Thüringen'den oturduğum dönemde bu hiç gerçekleşmedi."*[792]

Bunun, aynı zamanda tanık ile Ralf Wohlleben'in etrafındaki grup arasında bir rekabet ilişkisinin olmasıyla bağlantılı olduğunu ifade etti. Jena'daki grubun, tanık olan kendisinin, yani Tschentscher'in onların onayı olmadan Thüringen'de etkinlikler düzenlemesinden hoşlanmadıklarını belirtti.[793]

Komisyon'un huzurunda başka bir ifadesinin alınışı sırasında tanığa, Federal Kriminal Dairesi tarafından Kasım 2016'da alınan ve bu ifadesi ile uyumlu görülmeyen ifadesi gösterildi. Orada 2002 ile 2006 yılları arasında Ralf Wohlleben ile bilinmeyen bir yerde şahsen yaptıkları görüşmeden söz ediyor. Federal Kriminal Dairesi'nin ifade tutanağına göre, 2005 veya 2006 yılında bir Cumartesi günü, özellikle Ralf Wohlleben'in kendisini tanıttığı Jena'daki „Braunes Haus"ta („Kahverengi Ev") olduğunu belirtmiştir.[794]

Tanık Tschentscher buna şu cevabı verdi:

> *„Hayır, şunu söylemiştim, bir defa Jena'da Braunes Haus'ta (Kahverengi Ev) misafir olarak bulundum bir kez de eve gittim– ama normal bir misafir olarak, orada herhangi bir işbirliği görüşmesi yapmak için değil."*[795]

Ve:

> *„Yalnızca birke bira içtik, birlikte oturduk."*[796]

---

[789] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 8.
[790] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 23, 48 sonraki.
[791] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 8.
[792] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 20.
[793] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/37 – 18/04/2016, s. 20 sonraki.
[794] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 14/11/2016 tarihli ifade tutanağı, Cilt 1641, s. 11 devamı; Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 20.
[795] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 21.
[796] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 21.

Ve ayrıca:

> *„Hayır, Jena'daki bir tür ev ortaklığı yaptıkları Braunes Haus'ta (Kahverengi Ev) bir kere karşılaşmıştım. Ve daha sonra da bir kez buluştuk, ancak tam olarak nerede olduğunu bile bilmiyorum. Oraya gitmiştik, ben bir arkadaşla gittim, o da orada yalnızca – – birkaç arkadaşla bir masanın etrafından oturuldu, birbirleriyle çakışmamaları için gösterileri veya etkinlikler belirlendi. Buna ben geçen sene de değindim veya bunu söyledim."*[797]

Devamında şunları açıkladı:

> *„Biz arkadaş değildik. Eve, birlikte birşeyler içtiğim kişilerle gittim, onunla değil. Gerçi o da oradaydı. ancak ben gidip onunla bir masa etrafından oturmadım ve birşeyler içmedim ve sohbet etmedim; ben orada tanıdığım veya zaten birlikte gittiğim kişilerle. Yani, benim bir yere amaçlı olarak biriyle buluşmak için gitmemle, o kişinin de orada olduğu bir yere gitmem arasında bir fark var."*[798]

Komisyon'un, tanık Tschentscher'in gerçeği söyleyip söylemediğini ilişkin kuşkuları olmuştur ve işlemi bu nedenle, yanlış cezaya tabi yanlış beyan şüphesiyle incelenmesi amacıyla savcılığa iletmiştir.[799] Savcılığın soruşturmaları, delil toplanması sona erdiğinde henüz tamamlanmamıştı.

Tanık Tschentscher ikinci ifadesinde Aşağı Saksonya'daki aşırı sağcı Thorsten Heise ile tanışıklık ilişkisi hakkında da açıklamada bulundu. Onu gördüğünü, ancak onunla yakın iletişiminin olmadığını ifade etti.[800] Ancak bu ifadesinin doğruluğu kuşkulu. Çünkü hem tanık Tschentscher'in kendisi hem de Thorsten Heise, Komisyon'da mevcut olan ve imza listesinin yer aldığı tutanakta aşırı sağcı bir derneğin kuruluş toplantısında katılımcı olarak yer almaktadır, ve tanık Tschentscher'in adı toplantı başkanı olarak geçmektedir.[801] Tanık Tschentscher bunu, imzasını belgeye sonradan attığı yönünde açıkladı. Bu anlamda tutanağın içeriğinin yanlış olduğunu belirtti.[802]

Son olarak Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin G-10 tedbiri çerçevesinde tespit edilen tanık Tschentscher'in Tino Krawzow isminde biriyle 2 Haziran 2016 tarihinde yaptığı bir telefon görüşmesindeki konuşmalarını inceledi. Bu konuşmada söz konusu kişi tanık Tschentscher'e niçin polis tarafından ifadesinin alındığını ve *„NSU işi ile"* ne tür bir ilgisinin olduğunu soruyor. Tanık Tschentscher de bunun üzerine ona, Hessen'de „o tarihte bir etkinlikte", yani Manfred Roeders'in „Reichshof"taki 25. doğum gününde geldiklerini söyledi.[803] Bu etkinliği kendisinin düzenlediğini ve onların da kendisine „onları müzikle körükleyip körüklemediği" sorusunu sorduklarını belirtiyor. Bu konuya daha

---

[797] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 22.
[798] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 22.
[799] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 40.
[800] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 14 sonraki.
[801] 05.08.2006 tarihli protokol, Cilt 1170, S. 26.
[802] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 11 sonraki, 15, 18 sonraki.
[803] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 01/12/2016 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 1641, s. 5.

fazla girmiyor. Konuşmanın bağlamından „bunlar" ve „onlar" dendiğinde, NSU'dan kişilerin veya üyelerin kastedildiği anlaşılıyor.[804] Federal Başsavcı bu konuda soruşturma yürütmüş ve Federal Kriminal Dairesi ile işbirliği halinde şu sonuca varmıştır:

> *„Tanık [Not: Philip Tschentscher] bir bütün olarak memurlar üzerinde kendinden emin ve düzenli bir izlenim bırakmıştır. Kendini kısmen özlü ifade ederken, kısmen konu dışına çıkmıştır. Bunun haricinde sorulara büyük ölçüde açık cevap vermiş ve yeni sorulara gerek bırakmamıştır. İsimlere ve verilere ilişkin olarak bu bağlamda hafızada boşluklar dikkat çekiyordu.*
> *Tutanağın özünde sözü edilen ‚Üçlü'nün ‚benim bir kutlamama geldiklerini ve kendilerini sağcı müzikle Kassel'deki cinayete ilişkin körüklediklerini" şeklindeki konuşmada, sonuna bakıldığında, başka bir şekil alıyor. TSCHENTSCHER şöyle ifade ediyor ‚He-he, evet, he-he, mutlaka'. Bu cümle, kendisinin, kendisine atfedilen bağlantılarla ilgili olarak eğlendiğini ve onun görüşüne göre her türlü gerçeklikten yoksun olduğu sonucunu doğuruyor.*
>
> *Neticede, doğum gününde varlıklarına ve böylece sözde ZSCHÄPE, MUNDLOS ve BÖHNHARDT isimli kişilerin ‚körüklendiklerine' dair somut suçlamalara ilişkin ipuçlarının tespit edilemediği saptanmıştır."*[805]

Araştırma Komisyonu huzurunda ikinci kez ifadesinin alınması sırasında, tanık, Beate Zschäpe, Uwe Böhnhardt ve Uwe Mundlos'un düzenlediği etkinlikte olmadıkları açıklamasında sabit kaldı. Şunları açıkladı:

> *„BKA tarafından bununla ilgili olarak zaten sorgulandım. Söylediğim gibi, bu telefon görüşmesinde, özel bir görüşme de olmadığı için, açıklamanın doğruluğu söz konusu değil. Yani onlar ordaydı, güya ordaydı, bu bana yüklenmek istendi. Ve burada bununla ilgili olarak, 25. Yaş günümde Hessen'de olup olmadıklarına dair sorgulandım. Buna burada hayır cevabını verdim. Bu da gerçeği yansıtıyor. Aynısını BKA'da da tekrarlayabilirim ve teyit edebilirim. Yani, bu telefon görüşmesinin içeriğinin ya da orada yapılan açıklamanın doğru olmadığını gösteriyor. Bunu ancak bu şekilde ifade edebilirim."*[806]

gg. Corryna Görtz

Komisyon, o dönem Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı topluluk mensubu Corryna Görtz'ün NSU veya çevresi ile iletişiminin olup olmadığı ve icabında cinayet serisine dahil olup olmadığı sorusunun cevabını bulmaya çalıştı. Tanık Oliver P., Komisyon huzurunda, Corryna Görtz'ün muhtemelen patlayıcı madde imal ettiğini açıklamıştı:

> *Corinna Görtz bana şöyle sordu, bize şunu söyledi:"Nasıl, siz yemek yapmıyor musunuz?" O bunu herhalde çok normal diye düşündü, bir şekilde bazı kimyasalları karıştırmak ve o zaman şöyle söyleyiverdi: „Nasıl, siz yemek yapmıyor musunuz?" O zaman şunu söyledik: „Ne pişireceğiz?" Orada çok şaşırdım."*[807]

---

[804] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 01/12/2016 tarihli açıklaması, Cilt 1641, s. 3.
[805] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 01/12/2016 tarihli açıklaması, Cilt 1641, s. 6; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 01/12/2016 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 1641, s. 2.
[806] Tschentscher, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 6. Manfred Roeder ve NSU Üçlüsü ile muhtemel bağlantılarına ilişkin daha ayrıntılı bilgi için bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. i.
[807] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 22.

Tanık M.S. ifadesinde Corryna Görtz hakkında şunları açıkladı:

„Milletvekili Nancy Faeser: Nasıl bir rolü vardı orada? Topluluğun içinde miydi? FAP'ta, dediğinize göre, eğitim kampında tanıştınız.

Tanık S.: Corryna Görtz esasen benim gibi herşeyde dahildi. Birgün Corryna Görtz'ün bir gizli servise de çalıştığı ortaya çıkarsa hiç şaşırmam. Corryna Görtz, Nasyonal Cephe, Meinolf Schönborn'da vardı. FAP'da vardı. Esasen benim gibi neonazi topluluğunda muhtemel bütün lider konumundaki kişilerle iletişimdeydi – Dortmund'daki FAP'tan Siegfried Borchardt'la, yani tüm bu holigan topluluğuna, Borussia cephesine ve adları her ne ise. Benimle iletişimi vardı. Heise ile iletişimi vardı. Thüringen'lilerle iletişimi vardı. Böhnhardt ve Mundlos ile iletişiminin de olduğundan eminim.

Milletvekili Nancy Faeser: Bu sonuca nasıl varıyorsunuz?

Tanık S.: Hayal meyal bana birgün bir Buchenwald hikayesi anlattığını hatırlıyorum, Mundlos ve – – dair. Ancak yeminle söyleyemem. Ama düşünüyorum da, birgün bana – –.

Milletvekili Nancy Faeser: Kurduğu iletişimleri anlattığını mı?

Tanık S.: Ja. Evet

Milletvekili Nancy Faeser: Yani Mundlos'u tanıdığını mı?

Tanık S.: Yani daha sonra Mundlos ve Böhnhardt'ın Buchenwald'da bir tür fotoğraf veya bilmiyorum nedir, birşey yaptıklarını daha sonra duydum. Ve Corryna Görtz'ün bana bu eylemden bana birgün anlattığını hatırladığımı düşünüyorum. Ama söylediğim gibi, şu an yeminle söyleyebileceğim birşey değil. Ama öyle düşünüyorum.

Milletvekili Nancy Faeser: Siz şahsi olarak ne tahmin ediyorsunuz? Tehlikeli miydi, şiddete eğilimli miydi? Uyumlu muydu?

Tanık S.: Corryna Görtz mı?

Milletvekili Nancy Faeser: Evet.

Tanık S.: Uyumluydu. Hiçbir zaman şiddete eğilimli veya benzer halde olduğuna tanık olmadım. Bunu söyleyemem.

Milletvekili Nancy Faeser: Ama her yöne iyi bir şekilde bağ kurmuştu, az önce tarif ettiğiniz gibi, değil mi?

Tanık S.: Evet, doğru. İyi bir şekilde bağ kurmuştu."[808]

Corryna Görtz'ün doksanlı yılların sonunda André Kapke ve muhtemelen „Thüringer Heimatschutz" ile iletişimi bulunduğunu belirtti. İyi bir şekilde bağ kurmuştu, ancak toplulukta samimi arkadaşları pek olmadığını ifade etti.[809] Corryna Görtz'ün silahlara ya da patlayıcı maddelere erişiminin olduğuna dair bir bilgisinin olmadığını açıkladı.[810] Eski erkek arkadaşı olan Dirk Winkel'in bir silah delisi

[808] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 17 sonraki.
[809] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 28.
[810] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 29.

olduğunu söyledi. Ancak tanık, Dirk Winkel'in aşırı sağcı terörizme yakın olduğunu düşünmediğini ifade etti.[811]

Tanık, Komisyon huzurundaki ifadesinde, kendisinin patlayıcı madde imaline ilişkin soruya red cevabı verdi. Şunları açıkladı:

> *„Tanık Görtz: Hayır. Bay [Oliver] P[...] ile böyle bir konuşma yaptığımı da hatırlamıyorum.*
>
> *Milletvekili Holger Bellino: Öyleyse nasıl – – veya neyi yanlış anlamış olabilir? Çünkü eğer siz şu soruyorsanız: Siz yemek yapmıyor musunuz?*
>
> *Tanık Görtz: Aslında P[...] ile neredeyse hiç iletişimim yoktu. Yani, bu nedenle bunu anlayamıyorum."*[812]

Aşırı sağcı toplulukta gelişimini anlattı, 1993 yılında „Wiking-Jugend" ve „Nationalistischen Front" üyelikleri üzerinden aşırı sağcı topluluğa girdiğini ifade etti.[813] Ayrıca, eski hayat arkadaşı Dirk Winkel gibi, kendisinin de aşırı sağcı mahkumlar ağı HNG'nin (Nasyonal siyasi mahkumlara ve yakınlarına yardım derneği[814]) üyesi olduğunu, 2004'e kadar *„kesin"*, ancak 2006 yılına kadar *„kesin olarak olmadığını"* belirtti.[815] „Kassel Arkadaşlığı" içerisinde Dirk Winkel'den farklı olarak aktif olmadığını belirtti.[816] Kaufungen ve Baunatal ceza infaz kurumlarında 2003 ile Şubat 2006 (siyasi suçlar nedeniyle değil) arasındaki, Eylül 2005'ten itibaren açık cezaevinde olmak üzere, tutuklu kaldıktan sonra, artık aşırı sağcı toplulukta aktif olmadığını ifade etti[817] O dönemdeki tutukluluğunun aşırı sağcı motifli suçlarla bir ilgisinin olmadığını belirtti.[818] Ancak tanık, „Rockerclubs" „Hells Angels" ve „Bandidos" ile iletişimlerinin olduğunu, ancak bunun 2006'daki Haliz Yozgat cinayetinden sonra olduğunu ifade etti.[819]

Tanık, „Der Giftpilz" („Zehirli Mantar") isimli yayının yayımcısı olup olmadığı sorusuna da *„kesin olarak olmadığı"*[820] sözleriyle red cevabı verdi. Bu yayın özellikle bomba, molotof kokteyli ve patlayıcı

---

[811] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 43.
[812] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 87.
[813] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 82.
[814] Daha fazla ayrıntı Bölüm İki, Kısım B. V. 2. e.
[815] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 111 sonraki.
[816] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 82 sonraki.
[817] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 88, 90, 94. Kadın tanığa, 2009 yılında hala aşırı sağcı rock konserinde göründüğü hatırlatılması üzerine, söz konusu etkinliğin yalnızca özel bir doğum günü kutlaması olduğunu ifade etti. (Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 145-147; Thüringer Eyalet Kriminal Dairesi'nin 11.12.2009 tarihli açıklaması ile de karşılaştırınız, Cilt 910, s. 419).
[818] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 102, 123.
[819] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 121 sonraki.
[820] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 109.

madde yapımı konularını içeriyordu. Dosyaların içinde, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 1999 yılına ait (doğrulanmamış), tanık Gört'ün yayımcısı olduğuna dair bilgi bulunmaktadır.[821]

Tanık, tanıdık ilişkileriyle ilgili olarak „Kameradschaft Kassel"in üyesi olan Christian Wenzel isminde birini tanımadığını açıkladı.[822] Benjamin Gärtner'i yalnızca gazetelerden bildiğini ifade etti.[823] Tanığı, - muhtemelen diğerinden farklı[824] - „Kameradschaft Kassel"in lideri olan eski hayat arkadaşı Dirk Winkel'in, -yine kendisinin 1995 yılında yasaklanan FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) [825] üyesi olmadığı gibi bunun da mensubu olmadığını söylediği- „Kameradschaft Gau Kurhessen" çerçevesinde „Arkadaşlarla geçirilen akşamlar" düzenlediğini açıkladı.[826] Manfred Röder'i bir defa, Dirk Winkel'e refakat ettiği, „Reichshof" isminde bir yerde yapılan „gün dönümü kutlaması"nda gördüğünü. Bir selamlaşma dışında Manfred Röder ile aralarında bir konuşma olmadığını ifade etti.[827]

Komisyon, tanığı Hessen dışındaki aşırı sağcı topluluklarla bağlantısına ilişkin olarak da sorguladı. Ona Hür Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 1997 yılına ait olan, tanığın Beate Zschäpe'nin yanında tek kadın olarak gösterildiği „aşırı sağcı şiddet suçlularının resimlerin bulunduğu dosya"sını gösterdi.[828] Ancak tanık Görtz, resminin niçin resimlerin bulunduğu bu dosyada olduğuna dair bir açıklama yapamadı.

> *„Milletvekili Nancy Faeser:*
> *[...]*
> *Size birşey göstermek istiyorum. Bu Cilt 1722, Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin resimlerin bulunduğu dosyası. Bir süre önce aşırı sağcı şiddet suçlularını açıkladılar. Bu biraz daha eski, 1997 yılından. Ve onların gözlemlerine göre aşırı sağcı şiddet suçluları belirtiliyor, erkeklerin yer aldığı bir liste ve kadınların yer aldığı liste var. Bu PDF'de 60. Sayfa, pardon. Ve kadınların yer aldığı listede tam olarak iki kadın var. Sizin isminiz ve Bayan Zschäpe'nin ismi var, başka kimsenin ismi yok. Yani, burada listede olan bir dizi erkek var. Bu iki kadın isminin yer aldığı listeyi size göstermek isteriz. Bunun nasıl olduğunu, kadınların yer aldığı listede yalnızca sizin ve Bayan Zschäpe'nin isminin olmasını açıklayabilir misiniz?*
>
> *Tanık Görtz: Hayır. Ama bunu niye Eyalet Kriminal Dairesi'ne sormadınız ki?*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Şimdi size soruyorum. Bugün tanık sizsiniz. Emin olabilirsiniz – –*
>
> *Tanık Görtz: Evet. Ama, Eyalet Kriminal Dairesi'nin bunu niye yaptığını nasıl açıklayabilirim?*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Bayan Görtz, bunu size ben açıklayacak değilim.*

---

[821] Ayrıca Görtz ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 108 sonraki.
[822] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 132 sonraki. Christian Wenzel de, Dirk Winkel gibi „Kassel Arkadaşlığı"nın lideri olarak tanımlanmaktadır. Ancak burada muhtemelen iki farklı grup söz konusudur (bununla ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. f).
[823] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 86.
[824] Bakınız Bölüm İki, Kısım B. V. 2. f. aa.
[825] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 119.
[826] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 118.
[827] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 96.
[828] Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 1997 yılına ait resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 1722, s. 58-60.

Tanık Görtz: Ben bunu açıklayamıyorum.

Milletvekili Nancy Faeser: Hiçbir şekilde açıklayamıyor musunuz?

Tanık Görtz: Hayır.

Milletvekili Nancy Faeser: Ve şiddete eğilimli olarak sınıflandırılmışsınız. Bunu açıklayabilir misiniz, bunun nasıl olduğunu, nasıl şiddete eğilimli olarak sınıflandırılmış olabileceğinizi? Bu konuyla ilgili hiç sabıkanız var mı?

Tanık Görtz: Hayır, yok.

Milletvekili Nancy Faeser: Hayır. – Yani şimdi tutukluluk nedenlerinden biri de değil,

(Tanık Görtz: Hayır!)

Milletvekili Nancy Faeser: tutuklu olmanızın? – Hayır.

Tanık Görtz: Hayır

Milletvekili Nancy Faeser: Eylemlerde hiç kavgalara katıldınız mı?

Tanık Görtz: Hayır, karışmadım.

Milletvekili Nancy Faeser: Katılmadınız. Peki hiç yasak yazılar dağıttınız mı veya bunlarla başka birşey yaptınız mı?

Tanık Görtz: Hayır.

Milletvekili Nancy Faeser: Propaganda suçu?

Tanık Görtz: Hayır.

Milletvekili Nancy Faeser: Onu da yapmadınız? Yani aşırı sağcılıkla bağlantılı hiçbir nedenden ötürü ceza almadınız?

Tanık Görtz: Hayır."[829]

Tanık Görtz, ayrıca o dönem „Thüringer Heimatschutz" hakkında bilgisinin olduğunu açıkladı. Ancak kendisinin de eski hayat arkadaşı Dirk Winkel'in orada aktif olmadıklarını veya etkinliklere katılmadıklarını ifade etti.[830] Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin, 1998 yılında ortadan kaybolmalarının ardından onları arama çağrılarından sonra dikkatini çektiğini belirtti.

„Bu isimler hakkında, o dönem bu kişiler hakkında arama çağrıları yapıldığında haberdar oldum. Bu üçünün yer aldığı bir arama afişi vardı o dönem. Onları ilk defa orada gördüm, duydum, her neyse."[831]

[829] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 101 sonraki.
[830] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 83 sonraki.
[831] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 84.

Tanığın aşırı sağcı çevresinde, o dönem bu konuda konuşulmadığını ifade etti.[832] Tanık, André Kapke isminin –tanık M.S.'nin verdiği ifadeyle çelişkili olarak- kendisi için birşey ifade etmediğini belirtti.[833] Tanık M.S. ile onun kadın eşiyle o zaman arkadaş olmasından kaynaklı olarak iletişimi olduğunu ifade etti. Birbirlerini gördüklerini, ancak birlikte bir etkinlik yapmadıklarını söyledi.[834] O dönem FAP Aşağı Saksonya Eyalet Başkanı olan Thorsten Heise'yi, o dönem FAP Hessen Eyalet Başkan Yardımcısı olan eski hayat arkadaşı Dirk Winkel aracılığıyla tanıdığını ifade etti. Onu sık sık arkadaşlar arasında, özel buluşmalarda Aşağı Saksonya Northeim'da ziyaret ettiklerini ve onun kadın eşiyle çok iyi arkadaş olduklarını belirtti. Ancak 2003'ten beri herhangi bir iletişimlerinin kalmadığını söyledi.[835] Aşırı sağcı müzik topluluğu ile doğrudan herhang bir ilgisinin olmadığını belirtti. Yalnızca bir defa 2006'den sonra bir erkek arkadaşı ile bir konser etkinliğinde bulunduğunu, eski hayat arkadaşı Dirk Winkel'in yokluğunu doldurması için arada sırada aşırı sağcı içerikli müzik CD'leri satın aldığını belirtti. Konser düzenlemediğini, CD imal etmediğini ifade etti.[836]

Tanık Görtz, yeniden sorulması üzerine, ayrıca Halit Yozgat tarafından işletilen Kassel'de Holländischen Straße 82'deki internet cafeye 2005 yılının sonunda, açık ceza infaz kurumundan tanıdığı Sonja isimli tanıdığı ile birlikte toplam olarak üç defa gittiğini ifade etti.[837] Son olarak Aralık 2005'ten önce gittiğini, çünkü ondan sonra bu arada cezavinden tahliye edilen Sonja'yı evinde ziyaret ettiğini belirtti.[838] Tam da bu internet cafeyi seçmesinin belirleyici nedeni olarak, -telefon ve SIM kartı satın almasının yanı sıra-, orada cep telefonuna ücretsiz müzik yüklenebilmesi olarak gösterdi. İnternet cafesinin Baunatal ceza infaz kurumunda da bu özelliği ile tanındığını belirtti. Ayrıca ceza infaz kurumunun bitişiğinde olduğunu söyledi. Cafeye vasıta değiştirmeden tramvayla gelinebildiğini belirtti. Yolculuğun yalnızca yaklaşık 15 dakika sürdüğünü ifade etti.[839]

Kassel Trafik Müdürlüğü'nün internet sunumundan, bugün Baunatal ceza infaz kurumundan Holländische Straße'ye doğrudan tramvay hat bağlantısının bulunduğu ortaya çıktı. Ancak, yolculuk güncel hareket planına göre –tanığın verdiği ifadenin aksine- 39 dakika sürüyor.[840] Yeniden sorulması üzerine tanık, yolculuğun 30-40 dakika sürmüş olabileceğini, ancak 1 saati geçmediğini belirtti.[841]

---

[832] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 84, 97.
[833] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 85.
[834] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 89.
[835] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 94 sonraki.
[836] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 90, 125 sonraki.
[837] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 152 sonraki.
[838] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 165.
[839] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 155 sonraki, 160, 162, 170, 172.
[840] Kadın tanık Sonja M. o tarihteki yolculuk süresine benzer şekilde 45 dakika olarak açıkladı (Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 84).
[841] Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 170 sonraki.

Komisyon, tanık Görtz'ün internet cafeye gittiğini söylediği, birlikte hükümlü olduğu kişiyi teşhis edebilmiş ve tanık olarak çağırmıştır. Komisyon huzurundaki ifadesinde, hiçbir zaman bir internet cafeye gitmediğini açıkladı.

> *„Tanık [Sonja] M[...]: Hayatım boyunca, bugüne kadar hiçbir internet cafeye gitmedim. Bir kez bile, hiçbirine. Bu nedenle, bunu nereden çıkardığını merak ediyorum. Bunu anlayamıyorum.*
>
> *Başkan: Bu internet cafeye hiç gitmediniz mi?*
>
> *Tanık [Sonja] M[...]: Buna da gitmedim, bir başkasına da."*[842]

Holländische Straße 82'de bulunan internet cafenin, çok yakınında oturmasına rağmen ve kullandığı tramvay durağının doğrudan karşısında olmasına rağmen, Halit Yozgat cinayetinden önce hiç dikkatini çekmediğini ifade etti.[843] Tanık, yalnızca birlikte açık cezaevinde kaldıkları sürede kendi dairesinde birlikte kaldıklarını teyit etti.[844] Tanık Görtz'ten farklı olarak, kendisi Kasım 2005'de tahliye edildikten sonra, tanık Görtz ile bir daha kendi dairesinde birlikte kalmadıklarını ifade etti.[845] Tanık Görtz'ün aşırı sağcı görüşleri hakkında bilgisinin olmadığını belirtti.[846]

hh. Oliver P.

Komisyon, aşırı sağcı topluluğu girişin çoğunlukta müzik topluluğu üzerinden gerçekleştiği konusuna ilişkin olarak, Kassel'deki neonazi grubu „Hauptkampflinie"nin eski şarkıcısı Oliver P.'nin tanık olarak ifadesini aldı ve onu NSU çevresiyle bağlantılar hakkında sorguladı. Tanık, 2006 yılında artık topluluktan ayrılmaya çalıştığını ifade etti.[847] „Thüringer Heimatschutz"u, NSU'yu ve „Braune Haus"u („Kahverengi Ev") tanımadığını ifade etti.[848] NSU'nun muhtemel destekçileri olarak kabul edilen isimleri, Ralf Wohlleben'in dahi, onun için birşey ifade etmediğini belirtti. Tino Brandt ismini *„bir yerde bir kez duyduğunu"*, muhtemelen televizyonda, duyduğunu ifade etti.[849] Tanığa sorulan başka isimlere ilişkin de herhangi bir bilgi elde edilemedi.[850]

---

[842] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 81; s. 92 ile de karşılaştırınız.
[843] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 80, 84, 86, 93.
[844] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 83 sonraki, 85 sonraki, 88.
[845] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 90.
[846] Sonja M., Oturum Protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 79, 88.
[847] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 10 sonraki.
[848] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 17, 26.
[849] Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 –15/04/2016, s. 18 sonraki.
[850] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 202 sonraki; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 39, 135, 155 devamı; Görtz, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 86 sonraki.

ii. „Scharfe Ecke" Meyhanesi

Beate Zschäpe'ye karşı yürütülen ceza davasıyla bağlantılı olarak, bir tanık Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nde 25 Şubat 2014 tarihli ifadesinde, Uwe Mundlos'un 2001 yılında Hessen Reinhardshagen'deki „Scharfes Eck" isimli meyhaneye geldiğini açıkladı.[851] İfade tutanağında şunlar belirtilmektedir:

„Scharfe Eck, durakladığım ve bir bira içtiğim bir buluşma yeriydi.

Önde küçük bir ziyaretçi odası ve arkada bilardo masaları vardı. Arkada Blood Honour'dan kişiler bilardo ile eğleniyordu.

Kassel Arkadaşlığı'ndan kişiler ve Nordheimer'den aşırı kişilerdi.

Nordheimer'den olanlar çok militandı.

Ağır silahları yanlarında aleni şekilde taşıyorlardı.

Scharfes Eck'in sahibi Hells Angels'in „member"iydi („üyesi") ve ‚sağcılar'la kesişme noktasıydı.

‚Faşo'lar bende çok şüphe uyandırıyorlardı. Bana çok vahşi geliyorlarda. Herşeye ve herkese karşıydılar.

Meyhanede Hells ve sağcılar arasında çok uyuşturucu işleri de dönüyordu.

Şivelerinden anlaşılan, doğudan da sağcı arkadaşlar vardı.

Onlarla hiç iletişimim olmadı.

Sağcılar, söylediğim gibi uyuşturucu işi yapıyorlarda ve silah taşıyorlardı. Ama herkes yapıyorda, yalnızca Nordheimer'den olanlar değil. Doğudan gelenler ayrıca yukarıda boş bir odada geceyi geçirdiler.

Bay Mundlos'u orada iki, üç kez gördüm.

BKA'yı aramadan önce, arama çağrısına tekrar iyice baktım ve onu kesinlikle teşhis ettim.

Mundlos hep Nordheimer'den gelenlerle takılıyordu.

Finow-Finsterwalde'den M[...] isimli biri daha vardı. O bir yıkım müteahhidiydi ve o da Scharfes Eck'te bulunuyordu. Düzgün biri değilde. Normal gibi davranıyordu. Daha çok „perde arkasındaki kişi"ydi.

O Mundlos ile hep iletişimdeydi."[852]

Devamında şunlar belirtilmektedir:

„Mart 2001 ile yaklaşık olarak Eylül/Ekim 2001'e kadar. Sizin Kassel'deki Devleti Koruma Bölümü'nden de bir meslektaş oradaydı.

Rockçularla ve sağcılarla iyi bir iletişimi vardı ve onlarla ‚senli benli'ydi.

---

[851] Joachim B.'nin Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 05.05.2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 16; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 3 Nisan 2014 tarihli e-maili, Cilt 441, s. 126 sonraki.
[852] Volker B.'nin Baden-Württemberg Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 25.02.2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 82.

Şimdi emekli olan Deutschendorf isimli meslektaş, Kassel'deki bu bayın bir defasında bana karşı soruşturma yürüttüğünü belirtti.

Kassel'deki meslektaş oraya çok sık giderdi ve hep tek başına gelir ve hep silahlı olurdu. Erik de onunla ‚senli benli'ydi.

Bir defasında beni M[...] Bike Service'te ziyaret etti ve Kassel'deki Devleti Koruma Bürosu'ndan olduğunu ve benimle iletişim kurmak istediğini söyledi. ‚ne de olsa hepimiz arkadaşız' minvalinde."[853]

Olayın esasına ilişkin bu kompleks çerçevesinde Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından sorgulanan bir başka tanığın ifadesine göre, adı geçen meyhaneye, bir rockçu buluşma yeri olmamasına rağmen, „Hells Angels" rockçular da gidiyordu. Orada kimseyi dış görünüşünden veya sözlerinden aşırı sağcı olarak belirleyemediğini ifade etti. Uwe Mundlos'u da orada hiç görmediğini belirtti. Meyhanede, diğer ziyaretçilerle senli benli konuşan sivil polis memurlarının olup olmadığı sorusuna, tanık, o dönemden Devleti Koruma memurunun adıyla birini tanıdığını ifade etti. „Members"lerle („üyeler") konuştuğunu ve kendisi de onunla senli benli konuştuğunu söyledi. Mutlaka „Scharfes Eck"e de gelmiş olduğunu ifade etti. Ancak ayrıntıları hatırlayamadığını söyledi.[854]

Bunun sonucunda bu tanığın açıklamasında belirttiği Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin polis memurunun –„Devleti Koruma Bürosu„ndan „meslektaş"ın- da ifadesi alındı. Tanık, 2001 yılında Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nde ZK 30 mensubu olduğunu ve esas olarak rockçu suçlarla mücadelede görevli olduğunu ifade etti. İfadesi alınan tanığın ismini bildiğini söyledi. Kendisinin aradığı kişilerle asla senli benli konuşmadığını belirtti. Tanık, daha genç „Hells Angels"lere hitaben onların isimlerini kullandığını, ancak her zaman bilinçli olarak „siz" ile bağlantılı olarak kullandığını açıkladı.[855]

Son olarak gerçekten „Scharfes Eck" adını taşıyan meyhanenin o dönemdeki sahibinin de ifadesi alındı. Tanığa göre, meyhanenin farklı kişilerin, bunlar arasında her gün „Hells Angels"lerin de, uğrak yeri olduğunu belirtti. Kendisinin de „Hells-Angels" üyesi olduğunu ifade etti. Ancak „Blood-&-Honour" üyelerinin meyhaneye gelmediklerini belirtti. NSU'nun çevresindeki üyelerin veya kişilerin dikkatini çekmediğini söyledi. Genel olarak kesinlikle aşırı sağcıların oraya gidip gelmediğini ifade etti.

---

[853] Volker B.'nin Baden-Württemberg Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 25/02/2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 84; Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 03/04/2014 tarihli e-maili ile de karşılaştırınız, Cilt 441, s. 126.

[854] Eric H.'nin Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 07/04/2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 11-14.

[855] Joachim B.'nin Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 05/05/2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 15-20.

„Rockçu"larda, polisteki iletişim halinde oldukları memur olarak tanıdığı Devleti Koruma Bürosu memurunun hiç meyhanede olmadığını ifade etti.[856]

5 Haziran 2014[857] tarihli bir polis raporunda özet olarak şunlar tespit edilmektedir:

> *„Sonuç olarak, dört tanık arasında, ‚Hells Angels' motorcular klubü nedeyle tanışıklık ilişkisi olduğu sabit olmaktadır.*
>
> *Tanık [Joachim] B[...], rockçu suçlar alanında iletişim memuru olarak görevliydi. Tanık [Dirk] M[...],,M[...]-Bike-Service' isimli şirketin sahibidir, Erik H[...] de burada çalışmaktadır.*
>
> *‚Hells Angels'in eski bir üyesi ve ‚Scharfes Eck' isimli meyhanenin işletmeni, [Walter]K[...], muhtemelen bugün kadar halen Dirk M[...] ile iletişim halinde.*
>
> *Her dört tanığın verdiği bilgiler toplamda inandırıcı ve birbiriyle uyumlu görünüyor."*[858]

Raporda ayrıca „*Genel Sonuç*" olarak şu bilgilere yer veriliyor:

> *„Soruşturmanın hareket noktası olarak, meyhanenin nasyonal sosyalist yeraltı üyeleri tarafından uğrak yeri olarak kullanıldığı sonucuna varılamadı. Ayrıca, ‚Scharfe Ecke' isimli meyhanede cezai suçların işlendiğine dair herhangi bir ipucu bulunamadı.*
>
> *İpucunu veren Volker B[...] tarafından ortaya konan olayın esası, onun ‚M[...]-Bike-Service'teki işi ve Kuzey Hessen'de ikamet etmesi (birkaç ikametgah) kapsamında elde ettiği bilgiler içeriyor.*
>
> *Düşüncemize göre, Rockçular/Sağcılar/NSU konu kompleksine ilişkin iddiaları kanıtlanamıyor ve tüm tanıkların ifadeleri gözönüne alındığını inandırıcı gelmemektedir."*[859]

Tanık Tornau, Araştırma Komisyonu'nun huzurunda, Uwe Mundlos'un meyhanede bulunmuş olduğu iddiasının „*artık beklenemeyeceği*"ni ifade etti."[860].

jj. „Stadt Stockholm" Meyhanesi

31 Mart 2016 tarihinde Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu, Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde NSU üyeleri ve destekçilerine karşı görülen ceza davasında, İsmail Yozgat'tın müdahil dava vekilinden bir ipucuna ulaştı. Buna göre, Beate Zschäpe 2006 yılında Kassel, Entenanger'deki „Stadt Stockholm" meyhanesinde görüldüğü belirtiliyor. Benzer bir ipucu Aralık 2015'te „Hessische Niedersächsische Allgemeine (HNA)" gazetesinin redaktörü tarafından Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nde (ZK 10) verilmişti.

---

[856] Walter K.'nin Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından alınan 05/05/2014 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 441, s. 21-29.
[857] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 05/06/2014 tarihli nihai raporu, Cilt 441, s. 32-35.
[858] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 05/06/2014 tarihli nihai raporu, Cilt 441, s. 34.
[859] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 05/06/2014 tarihli nihai raporu, Cilt 441, s. 34 sonraki.
[860] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 43.

Bir polis memuru olan tanık Carsten C.'nin açıklamasına göre, bu meyhane „aşırı sağcı topluluğundan kişilerin göze çarpan bir buluşma yeri"ydi:

> *„Kassel'de Entenanger'de çok belirgin bir meyhanemiz var. Adı Stadt Stockholm. Burası görece bilinen bir buluşma yeriydi."*[861]

Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü, müdahil dava vekilinin ipucunu takip etti ve, aralarında ipucunun dayanağı olan meyhanenin o dönemdeki sahibi ile Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski muhbiri Benjamin Gärtner'in olduğu, birçok tanığın ifadesini aldı. Bu ipucuna göre, Benjamin Gärtner'in meyhanede aşırı sağcılar Bernd Tödter ve Beate Zschäpe ile birlikte bir dövüşmeye karışmış olduğu belirtiliyor.[862] Polis soruşturmalarının geçici sonucu olarak, 10 Mayıs 2016 tarihli, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) konuyla ilgili durum açıklamasında şunlar sabit kayda geçirilmiştir:

> *„Şimdiye kadar ‚Stadt Stockholm' meyhanesinde bir dövüşmeye dair veriler elde edilemedi. Ayrıca, Hauck çiftinin Bayan Zschäpe'nin meyhanelerinde bulunduğuna dair verdikleri bilgileri teyit eden tanıklar da yok."*[863]

kk. „Pflaumenbaum" Meyhanesi

Komisyon, ayrıca medyada dile getirilen, iki Kuzey Hessen'li polis memurunun 1999 ile Ocak 2000 yılları arasında Kassel'deki „Pflaumenbaum" isimli meyhanede „Blood & Honour" örgütünün taraftarlarının „etki altında kalmadan buluşma"larına katıldığına dair bir şüpheyi de inceledi.[864] Olay esasının incelenmesinin ardından, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin –ayrıca iki polis memuruna yapılan suçlama yoğun veri değerlendirmesi ve sorgulama neticesinde teyit edilemediği- idari işlemine dayanarak[865] yetkili Kassel Savcılığı 14 Ekim 2015 tarihli karar ile soruşturma açmaktan vazgeçmeye karar verdi.[866] Komisyon, yine de iki memuru delil toplama işlemi çerçevesinde bu konuda ifadelerini

---

[861] Carsten C., Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20.05.2016, s. 13; benzer şekilde Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 84 (*„şöyle küçük bir buluşma yeri"*); buna karşın Mike R. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20/05/2016, s. 52 sonraki. (*„Yani, Otto Normalbürger oraya girmez, daha ziyade başka müşteriler. Ama ben de şunu demezdim: sağ ve sol.")*.

[862] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10/05/2016 tarihli konuyla ilgili durum açıklaması, Cilt 908, s. 6-9.

[863] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10/05/2016 tarihli konuyla ilgili durum açıklaması, Cilt 908, s. 9.

[864] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 26.03.2015 tarihli yazısı ile karşılaştırınız, Cilt 832A, s. 4 sonraki.

[865] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 23/07/2015 tarihli yazısı, Cilt 832A, s. 229.

[866] Kassel Savcılığı'nın 14/10/2015 tarihli kararı, Cilt 832A, s. 255 sonraki.

aldı. Her iki tanık burada da, „Pflaumenbaum" meyhanesine hiç ayak basmadıklarını ve „Blood & Honour" grubu ile de hiçbir iletişimlerinin olmadığını ifade ettiler.[867] Sorgulama iki memurun „Blood & Honour" ile iletişimlerinin olduğuna dair şüpheyi pekiştirecek bir ipucu elde edilemedi.

II. Robin Sch.

Bilirkişi Röpke ifadesinde Beate Zschäpe'nin Dortmund'lu neonazi Robin Sch. üzerinden Hessen'e bağlantısını ortaya koydu. Şunları açıkladı:

> *„Şunun göze çarpan bir itiraf olduğunu düşünüyorum: Mektupla iletişim kurabiliyor. Her insanın bir şekilde sosyalleşmesi gerekir. Hücre hapsinde kalınamaz. Bu olmaz. Ve de hücresinde bir başka kadının daha kalmasını isteme hakkı var. Ancak ille de Robin Sch[...] ile mektupla iletişim kuruyor. Bu sizin için açık olmalı, çünkü bu, Kassel'e, Hessen'e uzanan bir bağlantı. Robin Sch[...] inanmış bir neonazi, bir terör savunucusu. Robin Sch[...], Dortmund'da terörü savunan bir gruba mensuptu. Bir mülteciye ateş açan biriydi. O da eline silah almış ve ağır yaralı olarak kurtulan birine ateş açmış biri. Böyle biriyle mektupla iletişim kuruyor. Bu benim için açık bir itiraf."*[868]

Bilirkişi, Hessen veya Kassel'le bağlantının tam olarak kiminle olduğu ve Dortmund'lu neonazi ile iletişimin NSU Üçlüsü'nün bir üyesiyle aşırı sağcı topluluğun bağlantısında ne gibi bir rolü olduğunu daha ayrıntılı açıklayamadı. Komisyonun o dönem müzik topluluğunun mensupları olan tanıklara yeniden soru sorulması neticesinde de bir sonuç elde edilemedi. O dönem sağcı rock grubu „Hauptkampflinie"nin üyesi olan tanık Michel F., Sch. ismini tanıdığını dahi inkar etmiştir.[869]

mm. M. S.

1990'lı yılların sonunda Anayasayı Koruma Federal Dairesi muhbiri olan tanık M.S., o dönem muhbir yöneticisine 1998 yılında[870], André Kapke'den bir telefon geldiğini, bu telefon görüşmesinde sözde kendisine adlarını belirtmediği, yalnızca görünüşleriyle tanıdığı, ortadan kaybolmuş üç kişi için saklanacak yer bilip bilmediğini sorduğunu ilettiğini belirtti.[871] Tanık, Federal Meclis Komisyonu huzurunda da, André Kapke'nin telefon görüşmesinde, bu üç kişinin patlayıcı madde buluntusu nedeniyle

---

[867] Carsten C., Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20/05/2016, s. 8; Mike R., Oturum Protokolü UNA/19/2/38 – 20/05/2016, s. 45 sonraki.
[868] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 76.
[869] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 191.
[870] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 25.
[871] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 12, 24.

arandıklarını, basında da haklarında haber çıktığını söylediğini ifade etti. Tanık bu konuyla ilgileneceğini söylediğini ifade etti.[872] Tanık, o dönem muhbiriyle yaptığı görüşmenin ardından André Kapke'yi bir daha aramadığını belirtti.[873]

Tanık M.S., Hessen Komisyonu'nun huzurunda, bu üç kişinin, bugün genel olarak bilindiği gibi, NSU Üçlüsü olduklarını teyit etti. Ancak konunun Hessen'le herhangi bir bağlantısının bulunmadığını söyledi.[874]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ni bu telefon görüşmesi hakkında bilgilendirdiğine dair Komisyon'un elinde ipuçları da bulunmamaktadır.

c. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2012/2013 Yıllarındaki Dosya İncelemesi

Komisyon'un elinde, 2012/2013 yıllarına ait Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir dosya incelemesine dayanan, ağırlıklı olarak gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırılan malzemeler bulunmaktadır. O dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, 1 Ocak 1992 ile 30 Haziran 2012 tarihleri arasında, tutulan dosyaları Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde yürütülen NSU dava için önemi bakımından inceledi.[875]

Bu, asli olarak 120 yıllık süre boyunca VS-Geheim (Gizlilik dereceli şey-Gizl) olarak sınıflandırılan rapor, talep üzerine Araştırma Komisyonu'na VS-NfD (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) versiyonu halinde, yalnızca kısa bir pasajı karartılmış olarak, iletildi.

Nihai raporda incelenen dosyaların içeriği şu şekilde özetlenmektedir:

> *„NSU'nun sağcı teröristleriyle ve onların cezai ve şiddet eylemleriyle bir bağlantıları bulunmamaktadır."*[876]

Ayrıca şunlar açıklanmaktadır:

> *„Ancak NSU çevresiyle muhtemel dolaylı bağlantılara veya NSU çevresinden kişilerle her zaman nitelikli olmayan bağlantılara ilişkin ipuçlarına veya şiddet yönelimli hareketere ve ayrıca muhtemel terörist*

---

[872] Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 591 sonraki.
[873] Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 592.
[874] M. S., Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017 (kamuya açık olmayan kısım – kamuya açık kullanım derecesine indirgendi), s. 13.
[875] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor ile karşılaştırınız (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 17.
[876] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin „2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor" ile ilgili 19/12/2013 tarihli tamamlayıcı bir yazının taslağı, Cilt 1789, s. 5.

hareket noktalarına dair ipuçları içeren bilgiler vardı. NSU çevresinde önemli kişiler olarak, sağcı teröristlerle mekansal olarak veya konu bakımından ilginç bir bağlantı içerisinde olan aşırı sağcılar görülmektedir. Ayrıca, bilginin alındığı tarihte genel olarak işlenmemiş olan, aşırı sağcıların çok fazla silah bulundurduklarına ilişkin ipuçları bulunuyor."[877]

Rapor ayrıntılı olarak şu şekilde devam ediyor:

„1.2 NSU çevresiyle muhtemel bağlantılar veya muhtemel sağcı terörist faaliyetlere ilişkin ipuçları

30 kanıtta NSU Üçlüsü'yle muhtemel bir bağlantı sonucu çıkıyor. Ayrıca dosyaların gözden geçirilmesi çerçevesinde NSU çevresiyle muhtemel bağlantılara ve ayrıca genel olarak olası sağcı terörist faaliyetlere ilişkin ipuçlarına ilişkin arka palan bilgileri tespit edildi. Somut olarak NSU kompleksinden olası kişilerle isim veya resimlerin benzerliği veya iletişim halinde olunun kişilerle veya internet kayıtlarıyla bağlantılı halen bilinen ipuçları söz konusu (Ek 1: İncelenen önemli belgelere genel bakış ile karşılaştırın.

Bu tür gözden geçirme notları mevcut olduğunda, en kısa zamanda buna uygun tedbirler alınıyor ve Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı bilgilendiriliyordu ve –gerektiği takdirde- Federal Başsavcılığın, BKA'nın haberdar edilmesi veya Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun ve özellikle Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nun bilgilendirilmeleri kontrol ediliyor ve sağlanıyordu (Ek 1 ile karşılaştırınız).

1.3 NSU çevresindeki kişilerle bağlantılar ve aşırı sağcıların topluluğa özgü şiddet yönelimi ile bağlantılar

Çoğu kanıtta (toplam yaklaşık 870, bakınız Ek 2) NSU çevresindeki önemli kişilerin topluluğa özgü faaliyetleriyle olası bağlantıları veya aşırı sağcı kişilerin veya kişi birleşmelerinin olası şiddete eğilimli hareketlerine dair ipuçları bulunuyordu (muhtemel gizli silahlanmaya dair ipuçları dahil). Bunlar arasında, kapsamlı olarak bilgi ibraz etmiş oldukları bilinen makamlara ait kanıtlar bulunuyor. Kanıtların yaklaşık beşte birinin işlenmesi tamamlandı.

Bu kanıtlara tüm ipuçları sözde [karalanmış] olarak sınıflandırıldı.

Bununla ilgili Aralık 2011'den bu yana, Frankfurt am Main Savcılığı tarafından bir soruşturmanın açılmasına yol açan kapsamlı önlemler alınmıştı. Orada dahil olan Federal Başsavcı incelemenin ardından kendi yetkisi altında bir soruşturma açılması için neden görmedi. Frankfurt am Main Savcılığı soruşturmayı Mart 2013'te, sanıklara isnat edilen suç yeterli kesinlikte kanıtlanamadığından, düşürdü (StPO Madde 170, Fıkra 23). Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmeleri gerçekleşti (Ek 1 ile karşılaştırınız).

Topluluğu özgü faaliyetleri içeren bu kanıtların büyük bir kısmı topluluğa aşırı sağcıların legal veya illegal silah veya patlayıcı maddeye sahip olduklarına dair ipuçları içeriyordu (belgelerin yaklaşık % 40'ı); buna paralel olarak bu kişilerin şiddet yönelimli hareketlerine dair bilgiler yer almıyordu. Ayrıca, NSU kompleksi çerçevesinde konu edilen aşırı sağcı gruplarla bağlantıları olan gruplara (z. B. Blood&Honour veya Ku Klux Klan) ilişkin bilgiler yer alıyordu. Bunun haricinde, NSU kompleksinin geniş çevresinde duran veya Hessen topluluğunun aktivistleri olarak kabul edilen kişilere ilişkin bilgiler vardı.

Kanıtlar tabela halinde Ek 2 olarak eklidir. Son sütunda kısaca, genel arka palan bilgileri mi, topluluk eylemlerinin arka planları mı, topluluğu özgü hareketlerin arka planları mı veya silah bağlantıları mı söz konusu olduğu kısaca çizim olarak yer almaktadır. Ayrıca bu sütunda dosyada bulunulan yerler içerik şeklinde belirtilmektedir. Eğer bir dosya numarası doğru verilmemişse, bu düzeltildi. Olay unsurları, eğer orijinalleri başka S veya P dosyalarına konulmuşsa, farklı dosya numaraları altında birden fazla gösterilmiş olabilir.

1.4 Diğer Kanıtlar

[877] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin „2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor" ile ilgili 19/12/2013 tarihli tamamlayıcı bir yazının taslağı, Cilt 1789, s. 5.

İncelemede işlem memurları, yukarıda belirtilen içerikler bakımından önemli veya yeni bilgiler içermeyen olay unsurlarını da tespit ettiler. Bu nedenle içerik bakımından önemi olmayan ve işlenmeye devam edilmeyecek olan yaklaşık 380 kanıt vardır. Dosyayla birebir aynı, bulunulan yerlerin listelenmesinden kanıtların sayısı nedeniyle vazgeçildi.

Değerlendirme'de sıkça kaynaklara yeni soru sorulmadığı, olay esasının diğer makamların tamamlayıcı bilgileriyle doğrulanmadığı veya bir genel bir bağlantı içerisine konulup değerlendirme yapılmadığı görüldü. ‚Nasyonal yeraltı' gibi kritik ifadelere ilişkin değerlendirmeler belgelendirilmemişti. Tedarikteki dosyalarda, değerlendirmelerin, dava önerilerinin ve kararlarının gerekçelerinin belgelendirilmesinin her zaman anlaşılır olmadığı görüldü: Ekim 2011'deki yeniden örgütlenme çerçevesinde belirgin düzelmeler kaydedilmiştir. Yeni bir Tedarik Resmi Görev Yönetmeliği'nde ve onu tamamlayan çalışma planında yer alan düzenlemeler bundan sonra dosyaların tutulmasında direktifler içerecektir.

Resmi işlem ve dosya tutma açısından yalnızca metodik olarak soru sorulması hedeflenen durumlar da tespit edildi. Bu kanıtlar sayılmadı. Bunların toplamı, verilerin toplanması sırasında ne kadar çok ilginç ipucunun gerçekten takip edilmediğini ortaya koydu."[878]

Bir diğer güncelleme Eylül 2014'teki dosya inceleme raporunda yer aldı. Bu raporda dosya incelemesinin sonucu olarak şunlar tespit edildi:

„▪ Aşırı sağcıların terörist hareketlerine dair ipucu ya da bilgi ortaya çıkmadı.
▪ NSU'nun cezai ve şiddet eylemlerine dair herhangi bir bağlantı ya da bilgi yoktu.
▪ NSU'nun üç üyesi veya onların çevresinden kişilere dair bilgiler, bu kişilerin topluluğa özgü faaliyetlerine ilişkin bilgilerle (NSU'nun cezai ve şiddet eylemlerine bağlantı olmaksızın) sınırlıydı.
▪ Belirgin şekilde aşırı sağcıların muhtemelen silah veya patlayıcı maddeye sahip olunduklarına dair i-puçları ağır basıyordu (dosya inceleme grubundan ipuçlarının yaklaşık % 41'i). Bu tür ipuçları kısmen birkaç defa mevcuttu, örneğin belirli bir kişinin belirli bir silaha sahip olduğuna ilişkin olarak. Kısmen de aynı içerikteki ipucu birkaç kaynak tarafından farklı zamanlarda belirtiliyor, kısmen de aynı bildirim birkaç dosyada yer alıyor ve dosyaların gözden geçirilmesi çerçevesinde birden fazla belirtiliyordu
▪ sözde [karalanmış] olan bir ipucuna göre, ilk gözden geçirme çerçevesinde seçilen önemli dosyalarla ilgili Aralık 2011'den bu yana, Frankfurt am Main Savcılı tarafından bir soruşturmanın açılmasına yol açan kapsamlı önlemler alınmıştı. Orada dahil olan Federal Başsavcı incelemenin ardından kendi yetkisi altında bir soruşturma açılması için neden görmedi. Frankfurt am Main Savcılığı soruşturmayı Mart 2013'te, sanıklara isnat edilen suç yeterli kesinlikte kanıtlanamadığından, düşürdü (StPO Madde 170, Fıkra 23). Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmeleri gerçekleşti.
▪ Gözden geçirme notları esas olarak bilinen, örneğin aşırı sağcı bir kişinin topluluğu özgü faaliyetleri veya aşırı sağcı grupta anlatılabilir faaliyetlerdeki rolü gibi bilgileri kapsıyordu."[879]

Büyük ölçüde dosya incelemesi görevi olan tanık Dr. Pilling dosya incelemesinin sonucunu şu şekilde özetledi:

„Dosyaların içerisinde Üçlü ile neredeyse hiçbir bağlantı yoktu, başlangıçta. – Evet yorumunuzu duydum. Cümleme devam ediyordum. ‚Neredeyse' şu anlama geliyor: Elbette Böhnhardt ve Mundlos ve/veya Zschäpe'nin tek tek etkinliklerdee, özellikle doksanlı yıllardaki Heß gösterilerinde, ayrıca Hessen'li kişilerle birlikte de örneğin uzun teleks listelerinde adlarının belirtildiğini tespit ettik. Ancak, buradan bu kişilerin birarada olup olmadıkları, birbirleriyle konuşup konuşmadıkları, hatta birbirlerini tanıyıp tanımadıklarına dair bir sonuca varamazsınız. Yalnızca şunu söyleyebilirsiniz: Polis gösterilerde x kişiden oluşan bir liste ve bunların isimlerini tespit etti. – Bu durumun bir yönü.

---

[878] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin „2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor" ile ilgili 19/12/2013 tarihli tamamlayıcı bir yazının taslağı, Cilt 1789, s. 5-8.
[879] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 21.

Bayan Zschäpe'nin kullandığı bir takma adla ilgili isim özdeşliğine ilişkin bir başka ipucu daha var. Bu bildirildi. Bu aynı zamanda incelendi, gözden geçirildi. Ve bu takma adı veren gerçekten var olan bir kişiyle alakalıydı, Bayan Zschäpe ile alakalı değildi. O dönemdeki soruşturmalarda -benim açımdan konuyla ilgili durumda- bunlar ortaya çıktı. Tabii ki, söylediğim gibi, yalnızca şu yazı benzerlikleri vardı, şu bay Wulleben veya benzeri.

Söylediğim gibi, tek tek gösteriler vardı.

Elimizde ayrıca Bay Schaus tarafından zaten belirtilmiş olan, resmi işlem memurunun dosyaların incelenmesi sırasında –bu dosya gözden geçirme işlemi sırasında resimleri de inceliyorduk- gördüğü resmin, Bayan Zschäpe'ye benziyor olabileceğini söyledi, şu konsere dair ipucu vardı. Bu nedenle bu resimler de gerçekten o mudur diye, incelemeye gönderildi. Biz bunu kesin olarak söyleyemiyorduk.

Bu tür şeyler aşağı yukarı direkt soruşturmayı yürüten yere, GBA/BKA'ya gönderildi."[880]

Tanığın belirtmiş olduğu resim Vogelsberg ilçesinde bir ev araması sırasında aşırı sağcı içerikli bir DVD'nin üzerinde bulunmuştu. Resimde görünen kişinin kimliğinin incelenmesini Federal Başsavcı üstlendi.[881]

Ancak, 19 Aralık 2013 tarihli raporun ardından, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir işleminde, *„Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları"*na ilişkin 1999 yılına ait bir ipucu yer alıyordu. Şunlar belirtiliyordu:

„1.4 Sonradan Ortaya Çıkan Bilgi
Yalnızca bir münferit olayda, Mart 2013'te, dosya gözden geçirme çerçevesinde incelenen işlemin (bir başka Eyaletin İçişleri Bakanlığı'na Ağustos 1999 tarihli yazısı; o dönem, göndericinin ikametgahının Hessen'de olduğu yanlış tahmine göre, makam tarafından zamanında yapılan bilgilendirme; bakınız Ek 3: 12.08.1999 tarihli iki yazının kopyası- 043-S-360000- 28 ve 29/1999 VS-NfD),Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları'na dair ipuçları içerdiği ortaya çıktı. Buna yetkili Anayasayı Koruma Dairesi'nin telefonla yaptığı bilgilendirme vesile olduğu, çünkü işlemin Federal Devlet Araştırma Komisyonu'na ibraz edilmesi gerekiyordu.

Önemli konuların belgelendirilmesi kapsamında [Açıklama:2012/2013 yıllarındaki dosya incelemesi kapsamında]bu olay unsuru sayılmıyordu. Hizmetlilerin sorgulama da herhangi bir netlik veya başka ipucu sağlamadı. Yetkili makam önemli yerleri bilgilendirmesine bağlı olarak, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 2013 yılında başka herhangi bir tedbir almadı.

Bir bütün olarak dosya incelemesinde ve belgelendirmede gösterilen titizlik ve ayrıca daha ziyade geniş kapsamda not edilmiş ihtimal dahilinde önemli bilgilerin olmasından yola çıkarak, bu türde vakanın bir daha çok az veya hiç meydana gelmeyeceği sonucuna varılabilir."[882]

19 Aralık 2013 tarihli raporda belirtilen ekler Komisyon'a ibraz edildi, ancak bunlar VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırıldılar. Ancak olayın esası, kamuoyunun erişimine de açık bel-

[880] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 162.
[881] Gießen Savcılığı'nın 15/06/2012 tarihli bir yazısına ilişkin 26/06/2012 tarihli gözden geçirme notu, Cilt 24, s. 9; Doğu Hessen Polis Müdürlüğü'nün 14/05/2012 tarihli açıklaması, Cilt 24, s. 11-13, 17 sonraki.
[882] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin „2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor" ile ilgili 19/12/2013 tarihli tamamlayıcı bir yazının taslağı, Cilt 1789, s. 5-8.

gelere dayanarak yeniden oluşturulabiliyor. Çünkü, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun 22 Ağustos 2013 tarihli nihai raporunda şunlar belirtilmektedir:

*„**2. ‚Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları' Grubu***

5 Ağustos 1999 tarihinde Brandenburg İçişleri Bakanlığı'na, gönderici olarak Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları'nın belirtildiği bir e-mail geldi. [Dipnot]

E-mailin içeriği şöyle:

‚Merhaba ve Hepinize Heil,

Ee, nasılsınız üst düzey siyasetçiler ! Güzel Brandenburger Land'ımızda olup bitenler yavaş yavaş midemizi bulandırıyor.

Şimdi birlik arkasına birlik kuruluyor, Alman vergi mükellefi ödüyor tabii, peki bütün bunlar ne getiriyor ???

Orta Almanya'da nasyonal dünya görüşünün sürekli büyüdüğünü artık ne zaman kavrayacaksınız ? Artık boyunduruğunuzu kabul etmiyoruz. İfade özgürlüğü istiyoruz. Sizin sınırsız özgürlüğünüz yok ! Nasyonal görüşlü insanlara diğer insanlara yaptığınız gibi muamele edin, bunu o tarih olmuş anayasa öngörüyor, ve de Brandenburg'ta da ! MEGA dediğiniz ekibiniz ile kendinizi çok güçlü zannediyorsunuz, değil mi ?

Bir ekip dolusu aptal bunak ! Sizin başarılarınız gülünç, yasaklarınızı reddediyoruz.

Bırakın müziğimizi dinleyelim, Almanya'daki tüm zenciler gibi, biz de herhalde şarkılarımızın keyfini çıkarabiliriz, ister evde, ister konserlerde, ve de Brandenburg'ta dahil ! Yürüyelim ve DOĞRU [SAĞ] SÖZÜ söyleyelim ! Ve bunları yapabilmemiz için MEGA'nın ortadan kalkmasını ve Stasi üyesi ve Alman karşıtı Bay İçişleri Bakanı Bay Alwin Ziel'in istifasını talep ediyoruz !

Bu serseri ve onun çok kültürlü dünya görüşü batsın !

Brandenburg'u özgürleştirin, Hohen Neuendorf'u özgürleştirin, ve dünyayı bir vatan haininden arındırın !

Direniş, silahları ele alıyoruz, ve güle güle Bay ZIEL !
Geri sayım başladı, ve ültimatom verildi ! Hazırız ve eyleme geçeceğiz !

Zaferimize ve yenilginize !

İçten selamlarımızla

Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları' [Dipnot]

[Carsten] S[...] de bununla ilgili olarak Ağustos 1999'da sorgulandı, ancak herhangi bir bilgi veremedi. [Dipnot]
Tanık R.G. de aynı şekilde böyle bir grubu hatırlayamadı. [Dipnot]

Polis aracılığıyla, e-mailin gönderildiği telefon bağlantısı tespit edilebildi.[Fn.] Bavyera'da ikamet eden bağlantının sahibine karşı Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi tarafından tehdit nedeniyle soruşturma açıldı.[Fn.] Soruşturma daha sonra Potsdam Savcılığı tarafından, e-mailin gerçek göndericisi tespit edilemediğinden, StPO Madde 170 Fıkra 2 uyarınca düşürüldü – sağlayıcıda deneme kullanımı kapsamında yalnızca uydurma veriler girilmiştir ve gerçek göndericinin tespit edilmesi mümkün olmadı. [Dipnot]

Dr. F.'nin önerisi üzerine Federal Başsavcı tarafından, soruşturmanın CMK (StPO) Madde 129'a göre cezai suç şüphesi ihtimali nedeniyle devralınması için bir neden bulunup bulunmadığını inceledi, ancak bu inceleme sonucunda, e-mailden, çok sayıda kişiden oluşan bir grubun gerçekten var olduğuna dair somut ipuçlarının ortaya çıkarılamaması nedeniyle, bir neden olmadığını sonucuna varıldı. [Dipnot]"[883]

Yukarıda belirtilenlerden, 12 Ağustos 1999 tarihinde Brandenburg Eyaleti'nin bir makamının Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne başvurduğunu ve Brandenburg İçişleri Bakanlığı'na gönderilen bir e-mailin göndericisi hakkında bilgi istediği anlaşılıyor. E-mailin göndericisi Brandenburg Eyaleti İçişleri Bakanı Alwin Ziel'i tehdit etmiş ve bunu yaparken „Almanya Nasyonal Sosyalist Yeraltı Savaşçıları" imzasını imzasını kullanmıştı. Brandenburg Polisi bunun üzerine, gönderilen e-mailin telefon bağlantısını tespit etmiş ve bağlantının muhtemel sahibinin ikametgah yerini yanlışlıkla Hessen Federal Eyaleti bölgesi içerisinde ve böylece Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yetki alanı dahilinde belirledi. Ancak yer aslında Bavyera'daydı. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, bu durumu gönderene usulüne uygun olarak bildirmiş, böylece işlem yetkili makam tarafından yürütülebilmiştir.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde aşırı sağcılar hakkındaki bilgilerin ele alınış biçimi de konu edildi. Buna göre özellikle şunlar belirtiliyordu:

„Değerlendirme'de sıkça kaynaklara yeni soru sorulmadığı, olay esasının diğer makamların tamamlayıcı bilgileriyle doğrulanmadığı veya bir genel bir bağlantı içerisine konulup değerlendirme yapılmadığı görüldü. ‚Nasyonal yeraltı' gibi kritik ifadelere ilişkin değerlendirmeler belgelendirilmemişti. Tedarikteki dosyalarda, değerlendirmelerin, dava önerilerinin ve kararlarının gerekçelerinin belgelendirilmesinin her zaman anlaşılır olmadığı görüldü: Ekim 2011'deki yeniden örgütlenme çerçevesinde belirgin düzelmeler kaydedilmiştir. Yeni bir Tedarik Resmi Görev Yönetmeliği'nde ve onu tamamlayan çalışma planında yer alan düzenlemeler bundan sonra dosyaların tutulmasında direktifler içerecektir."[884]

Dosyanın durumuna ilişkin 2014 yılına ait sonraki raporda şunlar belirtiliyordu:

„Değerlendirmede olan dosyaların durumu tedarikte olanlardan farklıydı. Değerlendirmede kronolojik ve ilkesel olarak gerçeklere dayalı dosya tutuluyorken, tedarik dosyaları özellikle de 1990'lı yıllar için eksikler gösteriyordu: Bu şekilde örneğin belli bir kişiyi ilgilendiren olayın esasları, tanıtım aşamasında, muhbir kişi olma aşamasındakinden daha farklı bir dosya numarası ile kaydediliyordu. Toplamda kişiye özgü tedarik dosyaları 15 farklı dosya numarasına kadar çıkabiliyordu. Bunun sonucunda, kayıtlı stokun bir kişiye ilişkin gerçek dosya içeriği ile dosya numarasına göre gerçekleştirilen karşılaştırması olanaksız hale geliyordu, böylece tedarik dosyalarının vakaya göre gözden geçirilmeleri gerekiyordu. Bu dosyalarda da büyük miktarda kaydedilmemiş malzeme bulunuyordu. Çok sayıda vakaya dağılmış dosya numaraları veya tek tek dosyaların tamamına ilişkin değerlendirme yapılamıyordu. Değerlendirme alanından 541 adet dosyalardan çıkarılan kısımların (incelenmiş tüm dosyaların % 0,4'ü) bulunamaması açıklığa kavuşturulamıyordu. Bu işlemlerin birçoğu 1990'lı yıllara dayanıyordu. Sicil dairesinin halen erişilebilen verilerinden geride bırakılmış ilgili bilgilerinden NSU ve çevresi ile bir bağlantı çıkarılamıyordu. Ancak bunlardan hareketle NSU ve onun çevresiyle bağlantılı olan veya bağlantılı olabilecek kişilerin, nesnelerin

[883] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 295 sonraki.
[884] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, pdf s. 7.

ve olayların var olabileceği nihai bir kesinlikle ortaya çıkartılamamaktadır. Bu ancak bulunamamış olan dosyalardan çıkarılan kısımların incelenmesi ile mümkün olabilirdi."[885]

Raporda özet olarak şu sonuca varılıyordu:

„Dosya incelemesi çerçevesinde tespit edilen ve Madde 2.5. altında kısaca belirtilen dosya tutulmada eksiklikler sayılmadı.

- *Değerlendirme'de sıkça kaynaklara yeni soru sorulmadığı, olay esasının diğer makamların tamamlayıcı bilgileriyle doğrulanmadığı veya bir genel bir bağlantı içerisine konulup değerlendirme yapılmadığı görüldü.*
- *Bilginin elde edildiği tarihte ‚Nasyonal yeraltı' gibi kritik ifadelere ilişkin değerlendirmeler belgelendirilmemişti veya icabında gerçekten yapılmamıştı.*
- *Tedarikteki dosyalarda, değerlendirmelerin, dava önerilerinin ve kararlarının gerekçelerinin belgelendirilmesinin her zaman anlaşılır olmadığı veya kullanım direktiflerinin her zaman uygulanmadığı görüldü.*
- *Gerek verilerin toplanması sırasında gerekse değerlendirmede birçok ilginç ipucu her zaman tutarlı bir şekilde takip edilmedi."*[886]

[885] 2012 yılında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde dosya incelemesine ilişkin nihai rapor (Yayım tarihi: Eylül 2014), Cilt 1789, pdf s. 19.

[886] Aynı yerde, pdf s. 22.

C. Halit Yozgat Cinayetine Kadar Českά Cinayet Serisinin Soruşturma Sonuçları

I. Diğer Federal Eyaletlerin Bilgileri ve Soruşturmaları

1. Özet

Halit Yozgat 6 Nisan 2006 tarihinde Kassel'de katledildiği sırada, cinayet serisiyle alakalı olan eyaletlerin emniyet güçleri halihazırda yoğun biçimde soruşturma yürütüyordu. Ancak cinayetin aydınlatılmasına yönelik bilgiler henüz eksikti. 6 Nisan 2006 tarihinde gerçekleşen Halit Yozgat cinayetine kadar, soruşturma ve güvenlik makamlarının elinde yalnızca şu bilgiler bulunuyordu:

13 Haziranı 2001 tarihinde Nürnberg'te gerçekleşen Abdurrahim Özüdoğru cinayetinin ardından –serinin ikinci cinayetiydi- soruşturma makamları, 9 Eylül 2000 tarihinde Nürnberg'te gerçekleşen Enver Şimşek cinayeti ile faillerin aynı eylem silahını kullanmış olmaları nedeniyle, bir ilişki tespit etti. Ancak faillerin suçunu kanıtlamaya götürecek somut iz veya ipuçları da, aşırı sağcı veya sağcı terörist kaynaklı arkaplana işaret eden ipuçları da yoktu. Soruşturmacılar ilk önce, faillerin organize suçlar alanında aranması gerektiği hipotezini geliştirdiler. Örneğin, kurbanların eylemlerden önce tehdit edildiklerine ve şahitlerin kendilerinde anormal kişilik değişiklikleri farkettiklerin dair gizli ipuçları buna işaret ediyordu. Bu durum, kurbanlar arasında bağlantılar bulmaya yönelik zorlu bir arayışa götürdü.

Sonuçsuz soruşturmaların ve -27 Haziran 2001 tarihinde Hamburg'ta Süleyman Taşköprüye karşı, 29 Ağustos 2001 tarihinde Münih'te Habil Kılıç'a karşı, 25 Şubat 2004 tarihinde Rostock'ta Mehmet Turgut'a karşı işlenen- üç başka cinayetin daha işlenmesinin ardından Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı, alakalı olan eyaletlerle mutabakat halinde, Federal Kriminal Daire'yi, olası bir suç örgütü oluşumuna ilişkin tamamlayıcı yapısal soruşturma açmakla görevlendirdi. Federal Kriminal Dairesi buna yönelik olarak 2004 yılı yazında „Českά" Soruşturma Grubu'nu (EG Českά) kurdu. Bunun haricinde cinayet serisiyle alakalı olan federal eyaletlerin yerel soruşturmacıların yetkileri devam etti.

Her ne kadar eyaletlerin emniyet güçleri cinayetlerin ardındaki nedenin ağırlıklı olarak hala organize suçlar olduğu yönündeki tahminlerini sürdürseler de, soruşturma farklı yönlerde yürütülüyordu, yabancı düşmanlığı arka planı da tartışılıyordu.

Ancak -9 Haziran 2005 tarihinde Nürnberg'te İsmail Yaşar'a ve 15 Haziran 2005 tarihinde Münih'te Theodoros Boulgarides'e karşı işlenen- altıncı ve yedinci cinayette bir başka hareket noktası daha ortaya çıktı: Federal Kriminal Daire'nin bir silah bilirkişisi, Českά 83 tipi eylem silahının olasılıkla sustucu ile birlikte, ve hatta 25 Şubat 2004 tarihinde Rostock'ta Yunus Turgut karşı işlenen cinayette de

kullanılmış olduğunu tespit etti. Dolayısıyla, eylem silahı olarak gündeme gelen, ilk başta yüzbinlerle olabilecek ateşli silahların sayısının bir anda sınırlandırılabildi, hem de birkaç düzineyle. Ancak, silah teknolojisiyle ilgili bilirkişi raporu ancak 2006 yılının Mayıs ayında hazır oldu.

15 Haziran 2005 tarihinde Münih'te Theodoros Boulgarides'e karşı işlenen yedinci cinayetin ardından Bavyera polisi, Bavyera'da gerçekleşen cinayetlerin beşinde de soruşturmaları, tanık Geier'in yönetiminde „Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu'na (BAO) devretti. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu, diğer olay yerlerinin cinayet ve özel büroları ve Federal Kriminal Daire, özellikle Türk makamlarıyla ve İnterpol ile veri alış verişini ve işbirliğini yoğunlaştırdılar.

Eylem mermisi üzerinde plastik parçaların bulunması, faillerin fişek kovanlarını yakalamak amacıyla, muhtemelen bir plastik torba içerisinden ateş ettikleri sonucuna götürdü.

Ayrıca, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) hadise analizcilerini görevlendirerek, operatif vaka analizi adı verilen analizi yapmaları konusunda, yani tüm cinayetlerin birer analizini ve somut olarak takip edilebilecek bir soruşturma hipotezi oluşturmaları konusunda görevlendirdi. 2005 yılı Ağustos ayında vaka analizcileri sonuçlarını sundular. Onlar da, eylemlerin bir suç örgütü ile bağlantılı olduklarını tahmin ediyorlardı. Ancak, eylemleri açıklamaya yarayabilecek, kurbanlar arasında bir ilişki tespit etme çabasından bir sonuç elde edilemedi.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) da, gelişme kaydetmeye yönelik ipuçları elde etmek amacıyla çeşitli ulusal istihbarat servislerine başvurusundan sonuç elde edilemedi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi başvuruyu dahi cevaplamadı, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yeni bir iletişime geçme teşebbüsü gerçekleşmedi.

Soruşturmacılar nihayet, Türkiye ve Almanya'daki Türk toplumu arasından işe yarar ipuçları elde etmek amacıyla, Alman ve Türk medyalarında daha fazla kamuoyu çalışmaları yürüttüler. Ancak buradan soruşturma açısından kayda değer hareket noktaları ortaya çıkmadı. Herhangi bir sonuç elde edilemeyen devam eden soruşturmalardan sonra soruşturmayı yürütenler 2005 yılı sonbaharında o zamana kadarki soruşturma hipotezlerini sorguladılar. Daha sonra, ikinci bir operatif vaka analizi hazırlanması görevini verdiler, bu defa eylemleri bir grubun değil, tek veya seri failin işlemiş olabileceği („tek veya seri fail teorisi") varsayımıyla, yaptılar. [887]

[887] Bu 2. Operatif Hadise Analizi (OFA) 9 Mayıs 2006 tarihinde yayınlandı (Cilt 141, s. 7 devamı ve 104 devamı), Bölüm İki ile de karşılaştırınız, Kısım C. I. 3. e.

2. Cinayet Serisi ve Soruşturmaların Seyri

a. Enver Şimşek ve Abdurrahim Özüdoğru Cinayetleri

aa. Eylemin Oluşu

9 Eylül 2000, Cumartesi günü, 38 yaşındaki Schlüchtern (Hessen)'den gelen Türk çiçek satıcısı Enver Şimşek, 12:45 ile 14:45 saatleri arasında, Nürnberg'te Liegnitzer Straße'de bulunan mobil çiçek standının kamyonunun yükleme alanı üzerinde başına, göğsüne ve kol bölgesine sıkılan sekiz kurşun sonucunda yere yığıldı. Eylemde kullanılan iki silah 7,65 mm ve 6,35 mm kalibreye sahipti. 7,65 mm kalibreli silahın, Enver Şimşek cinayesinde de kullanılmış olan, kendinden yüklemeli tabancı Česká, Model 83, 7,65 mm kalibreli Browning olduğu ortaya çıktı. 6,35 kalibreli silahın üreticisi ve modeli tespit edilemedi.[888]

13 Haziran 2001, Çarşamba günü, 48 yaşındaki Türk terzi Abdurrahim Özüdoğru muhtemelen 16:30 ile 17:00 saatleri arasında, Nürnberg'te Gyulaer Straße 1 adresinde bulunan dairesine doğrudan bitişik olan dükkanında başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Olay yerinde bulunan kovanların incelenmesi sonucunda kullanılan suç eylem silahının yine Enver Şimşek cinayetinde de kullanılmış olan, Česká, Model 83, 7,65 mm kalibreli Browning olduğu ortaya çıktı.[889]

Her iki eylem başlangıçta Nürnberg Kriminal Müdürlüğü'nün yerelde yetkili olan cinayet araştırma komisyonu tarafından ele alındı.[890]

bb. Bağlantı Olarak Eylem Silahı

Her iki eylemde kullanılan silahların aynı Česká, Modell 83, 7,65 mm kalibreli Browning olduğu, kısa süre, yani Abdurrahim Özüdoğru'ya karşı işlenen cinayetten birkaç gün sonra orta çıktı.[891]

---

[888] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 17; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komi-syonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 421.

[889] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 18 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 55; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komi-syonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 421.

[890] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451.

[891] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 99; Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 19.

cc. Soruşturmaların Başlangıçtaki Yönü

Soruşturmalar başlangıçta organize suçlar alanında, özellikle uyuşturucu madde suçlarında yoğunlaşıyordu. Kurbanların suç teşkil eden karanlık işlere karıştıkları ve kuralları çiğnedikleri için bilinmeyen bir örgüt tarafından cezalandırılmış olabileceklerine ilişkin muğlak ipuçları vardı. Polis, eylemlerin muhtemelen başka potansiyel bir kurban çevresine yönelik uyarı niteliğinde olabilecekleri ihtimali üzerinde duruyordu.[892] Bu, özellikle Türk haber kaynaklarına ve kurbanların eylemden kısa bir süre önce tehdit edilmeleri ve anormal kişilik değişiklikleri gösterdiklerine dair durumlara dayandırılıyordu.[893]

12 Eylül 2000 tarihli *„kurban kurşun yaralarına yenik düştü"* başlığını taşıyan bir gazete haberine dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Günther Beckstein el yazısıyla bir not iliştirdi:

> *„Lütfen bana tam olarak rapor edin. Ardında yatan neden olarak yabancı düşmanlığı düşünülebilir mi?"*[894]

Bu notun üzerine Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı'na bağlı uzmanlık bölümü 5 Ekim 2000 tarihinde şu cevabı bildirdi:

> *„Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün bilgisine göre şu anda eylemin arkaplanında bir yabancı düşmanlığı olduğuna dair ipuçları bulunmuyor."*[895]

Komisyon, tanıklara bu nota ilişkin sorular yöneltti ve bu notun muhtemelen polisin ve savcılıkların tüm çalışma kademelerine iletilmediğini tespit etti.[896]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (daha sonraki) yöneticisi, tanık Geier, yüzüne karşı sunulması karşısında şu açıklamayı yaptı:

> *„bunun bir önemi yoktu, çünkü bu notu hiç görmedim ve –duyduğum kadarıyla- o tarihte mahalde çalışma yürüten özel komisyonlar da görmemişti."*[897]

---

[892] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 99.
[893] Bu tür ipuçları Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporunda (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 22-27, 31-34, 46, 51 ve Nürnberg Kriminal Müdürlüğü'nün 29.09.2000 tarihli bir yazısında belgelenmektedir, Cilt IC5-1116.14-186 2, s. 4 sonraki.
[894] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 496 sonraki.
[895] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 497.
[896] Ayrıca Bavyera Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu ile de karşılaştırınız, Drs. (basım) 16/13150, Drs. (basım) 16/17740, s. 87 sonraki.
[897] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 44.

„Ben bunu bilmiyordum. Bunu daha sonra öğrendim ve tabii o dönem özel komisyonda soruşturma yürüten meslektaşlarla da görüştüm. Onlar da beni temin ettiler: O dönem bunu bilmiyorlardı."[898]

Nürnberg'te ve daha sonra tüm Bavyera cinayetlerin soruşturmalarını yürüten tanık Dr. Walter K., aynı şekilde bilgi verdi:

„Notu o dönem bilmiyordum. Onu daha sonra öğrendim, çünkü polisin veya içişlerinin bir –dahili- notuydu ne de olsa. [...]"[899]

„Bu notu daha sonra öğrendim. Soruşturmalar sırasında bu not hakkında, bu notu o dönemin İçişleri Bakanı'nın yazdığını dair, bir bilgim yoktu."[900]

Tanık Dr. K., hep aynı eylem silahının kullanılmış olması, aynı fail tarafından kullanıldığı sonucuna varmak için yeterli değildi, bu nedenle soruşturmanın birleştirilmesine karşıydı.[901]

b. Süleyman Taşköprü ve Habil Kılıç Cinayetleri

aa. Eylemin Oluşu

27 Haziran 2001, Çarşamba günü, 30 yaşındaki Türk sebze tüccarı Süleyman Taşköprü Hamburg'ta Schützenstraße 29 adresinde bulunan dükkanında başına sıkılan üç kurşunla öldürüldü. Sıkılan üç kurşundan ikisi 6,35 mm kalibreli bir silahtan sıkıldı, üçüncü ise 7,65 mm kalibreli bir silahtan sıkıldı.[902] Polis açısından cinayet serisi ile bir bağlantı, ilk önce eylemin gerçekleştirilmesinde ve kalibrelerde parallelikler olmasıyla ortaya çıktı. Nihai netlik 31 Ağustos 2001 tarihinde Federal Kriminal Daire tarafından yapılan mermi karşılaştırmasında nihai netliğe ulaşıldı.[903] Kullanılan eylem silahlarından birinin daha ilk iki cinayette kullanılan Česká olduğu ortaya çıktı.

29 Ağustos 2001, Çarşamba günü, 38 yaşındaki taze ürünler dükkanının sahibi Habil Kılıç, Münih'in mahallelerinden Ramersdorf'ta Bad-Schachener-Straße 14 adresinde saat 10:35 ila 10:45 saatleri arasında başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Eylem silahı 7,65 mm kalibreliydi. Dikkat çekici olan, olay yerinde herhangi bir fişek kovanı bulunamamasıydı, bu da, saçılan kovanları toplamak için önlem

[898] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 68.
[899] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 111.
[900] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 116.
[901] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 105.
[902] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 20; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt156, s. 58 sonraki Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komi-syonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 421.
[903] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 28.

alındığına işaret ediyordu.[904] Eylemin gerçekleştirilme biçiminin, eylemin gerçekleştiği bölgenin ve kalibrenin aynı oluşundan kaynaklanan paralelliklere dayanarak, Federal Kriminal Daire tarafından 4 Eylül 2001 tarihinde yapılan mermi karşılaştırmasının da teyit ettiği gibi, cinayet serisi ile tekrar bağlantı kuruldu.[905] Bu cinayette de eylem silahı, daha önce kullanılan Českà idi. Ancak işe yarar DNA izleri veya parmak izleri bulunmadı.[906]

bb. Soruşturmaların Eyaletler Üstü Koordinasyonu

Kriminal tekniğiyle ilgili araştırmalarla dört cinayet arasındaki bağlantı doğrulandıktan sonra, Nürnberg'te Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nde ayrı cinayet araştırma komisyonlarının koordinasyonuna yönelik olarak Özel Komisyon „Halbmond" („Hilal") („Soko Halbmond") kuruldu.[907] Ayrıca federal çapta cinayet serisine ilişkin bilgileri içeren teleksler gönderildi ve Federal Kriminal Daire Bülteni'nde (BKA-Blatt) ilan yayınlandı.[908]

Nürnberg'te soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K., o tarihte soruşturmalara ilişkin organizasyonu Araştırma Komisyonu'nda verdiği ifadede şu şekilde tanımladı:

> *„27.06.2001 tarihinde şimdiden Hamburg'ta üçüncü eylem ve 29.08.2001 tarihinde de Münih'te dördüncü eylem meydana gelmişti. Bunun üzerine 2001 yılı Eylül ayının başında Nürnberg'te Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nde soruşturma yürüten Münih ve Nürnberg Polis merkezleri, Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi, Federal Kriminal Dairesi, Gümrük Soruşturma Dairesi, Münih Savcılığı ve –benim temsil ettiğim- Nürnberg Savcılığı ile Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı temsilcileri aralarında bir görüşme yaptılar. Bu görüşmenin sonucunda tüm görev yerleri arasında kapsamlı bir deneyim alış verişi yapılması kararlaştırıldı.*
>
> *Bu görüşmede oybirliğiyle, soruşturmaların ilk önce uzmanlık gerektiren işlemi yapan görev yeri tarafından Nürnberg Kriminal Müdürlüğü'nün koordinasyonu altında yürütülmesine karar verildi.[...]"*[909]

cc. Yetersiz İz

Eylemin gerçekleştirilmesinde kimi paralellikler yanında Českà 83 tipi 7,65 kalibreli eylem silahı, eylemler arasında bir bağlantının varlığını gösteren esas olarak tek nesnel bulguydu. Bosporus Özel

---

[904] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 20 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 61 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştır-ma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 422.
[905] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 29.
[906] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 37.
[907] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451.
[908] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 38.
[909] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100.

Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Mayıs 2008'deki konuyla ilgili durum raporunda[910] şu tespitler yer almaktadır:

> *„Serinin dikkat çekici özelliği, failin soruşturmanın çok az sayıdaki hareket noktalarından birini sağladığı Ceska 83'ün tekraren kullanımıdır. 7,65 mm'lik silahta henüz sistem belirlenebiliyorken, yalnızca birinci ve üçüncü vakalardan kullanılam 6,35 mm kalibreli tabancadan bu mümkün değildi."*[911]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) daha sonraki yöneticisi, tanık Geier, ifadesinde şunları belirtmiştir:

> *„O dönem sonbaharda, şimdiden dört cinayet işlenmişt: ikisi Nürnberg'te, biri Hamburg'ta ve biri de Münih'te. Bu o zaman sonuncu olan cinayetin üzerinden iki yıl geçmişti. O zaman sayısı henüz dört olan eylemler arasındaki tek objektif bağlantı işte kullanılan o eylem silahıydı, şu 7,65 kalibreli Ceska 83.*
>
> *Nürnberg'te birinci eylemde ve Hamburg'ta üçüncü eylemde kullanılan 6,35 kalibreli ikinci silahın silah sistemi o tarihte belirlenemiyordu. Bunun haricinde tabii, öldürme suçları arasında bağ oluşturacak bir motif veya zaten şu an hepimizin bildiği eylemin itirafı da yoktu."*[912]

dd. Uyuşturucu Ticareti Yönündeki Soruşturma

Soruşturmanın başka hareket noktalarının eksik oluşu, Bavyera Özel Komisyon (Soko) „Halbmond"u („Hilal") soruşturmada ağırlıklı olarak ilk önce olası uyuşturucu ticareti ile bağlantılar kurmasına yöneltti.

2002 yılı Ocak ayına ait konuyla ilgili bir raporda „Soruşturmaların Sonucu" olarak şunları tespit ediliyordu:

> *„Her dört eylemde de aynı ateşli silahların kullanılmış olması gerçeğine ek olarak, eylemin gerçekleştirilme biçiminde de belirgin paralellikler mevcut olması, her birinde aynı nişancının söz konusu olduğu sonucuna varılabilir.*
> *[...]*
> *Her dört cinayette de, kurbanların az veya çok uyuşturucu ticaretine karıştıkları sonucuna varılabilecek, kısmen açık ve kısmen gizli bilgiler mevcuttur.*
> *[...]*
> *Bu açık olarak ortada olan bilgilerin dışında, Hamburg'taki öldürme suçu hariç, ağırlıklı motif yönü olarak uyuşturucu ticaretini veya bununla bağlantılı bir cezai faaliyeti gösteren birçok gizli bilgi mevcuttur.*
> *[...]*
> *Soruşturmanın ortada olan mevcut sonuçlarıyla tamamlanan bu bilgiler „Özel Komisyon Hilal"i („Soko Halbmond") soruşturmanın ağırlık noktasını daha fazla bu motif yönüne vermeye yönlendirdi.*
> *[...]*
> *Kurbanların birbirleriyle herhangi bir bağlantılarının olmaması gerçeği, cinayet emirleri alan ve uygulayan bir fail grubuna işaret ediyor. Bu eylemlerin her birinde emri verenler büyük olasılıkla, şüphesiz uyuşturucu ticaretinin ön planda olduğu, aynı suç alanından geliyorlar veya aynı kişiler. Ancak farklı bir*

[910] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 46-137.
[911] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 94.
[912] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34.

motife sahip başka bir emir verenin de, pekala bunları gerçekleştiren gruptan yararlanmış olabileceği de tamamen dışlanamaz."[913]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi bu soruşturma yönünü şu şekilde tanımlamıştır:

„Nürnberg'teki Soko Halbmond'un (Özel Komisyon ‚Hilal'in) o dönemdeki soruşturmasının ana yönü, dört kurban arasında bir bağlantı kurmaktı. O dönem temel varsayım, yeraltı dünyasından işlendiği ve kurbanların bir şekilde yeraltı dünyasına karıştıkları yönündeydi. Türk çevrelerden verilen bazı çok gizli ipuçları[914] *da kısmen bu yöne işaret ediyordu."*[915]

Almanya'da halihazırda yapılmış olan karşılaştırmalara ek olarak emniyete alınan kovanlar ve mermilerin kalıbı çıkarılarak incelenmeleri için Polonya'ya, Hollanda'ya ve Birleşik Krallığa gönderildi.[916] İngiltere'de Türk uyuşturucu tüccarları arasında çok sayıda öldürme suçu işlenmişti. Cinayet faillerinin veya emir verenlerinin Abdurrahim Özüdoğru cinayetinde Polonya'dan, en azından Enver Şimşek ve Abdurrahim Özüdoğru cinayetlerinde emir verenlerin Hollanda kökenli olabileceklerine dair ipuçları vardı.[917]

ee. Soruşturmanın Federal Kriminal Daire'ye Devri İçin Henüz Hareket Noktaları Bulunmuyor

Soruşturmanın federal çapta merkezileştirilmesi o dönem henüz ağır basmıyordu. Daha 2001 yılında soruşturmayı Federal Başsavcılığa devretme konusunda ipuçlarının var olup olmadığı sorusuna ilişkin Nürnberg'de soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K. şunları açıkladı:

„İlk başta yoktu. Burada kimlerin söz konusu olabileceğine dair elimizde hiçbir ipucu yoktu. Terörist bir örgüt, bir suç örgütüne, en az üç kişiye ihtiyacım vardı. Karanlıkta yol alıyorduk. Kaç kişi olduklarını bilmiyorduk. O dönem GVG'ye (Adli Teşkilat Yasası) devretmek için bir neden yoktu."[918]

---

[913] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 57-62.
[914] Böyle bir ipucu Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporunda (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 22-24 belgelenmektedir.
[915] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34, 47.
[916] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 38.
[917] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 39.
[918] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 103. 2004 ve 2006 yıllarında soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi düzeyinde merkezileştirilmesi hakkın bakınızı aşağıda Bölüm İki, Kısım C. II. 1 ve Kısım G. II.

c. Yunus Turgut Cinayeti

aa. Eylemin Oluşu

25 Şubat 2004, Çarşamba günü, 24 yaşındaki Türk uyruklu Yunus Turgut 10:10 ile 10:20 saatleri arasında Rostock mahallesinin kuzeydoğusundaki Dierkow'da bulunun, çalıştığı alışveriş ve iş merkezinde başına sıkılan dört kurşunla öldürüldü. Tüm mermilerin kalibresi 7,65 mm'di.[919]

Federal Kriminal Daire'nin kriminal tekniği birimi, devam eden mermi incelemelerinde, yapışmış alüminyum parçacıklarından, çok büyük olasılıkla bir susturucunun kullanılmış olduğunu tespit etti. Ancak, yazılı bulgu Halit Yozgat cinayetinden sonra, 2006 yılı Mayıs ayında sunuldu.[920]

bb. Bavyera Soruşturma Makamlarıyla İletişime Geçilmesi

Eylemin hemen ardından Nürnberg Özel Komisyonu (Soko)„Halbmond" („Hilal"), bundan sonra atılacak adımları görüşmek üzere diğer görev yerleriyle iletişime geçti. O dönemin yöneticisi bununla ilgili şunları açıkladı:

> *2004 yılı Şubat'ında Turgut'a karşı işlenen beşinci eylemin açığa çıkmasının ardından Nürnberg Kriminal Müdürlüğü Özel Komisyonu Halbmond'daki (Hilal'daki) meslektaşlar hemen Rostock, Mecklenburg-Vorpommern cinayet araştırma komisyonunda soruşturma yürüten meslektaşlarla kişisel olarak iletişime geçtiler.*
>
> *Rostock'taki ilk soruşturmaların ardından Soko (Özel Komisyon) ile bundan sonra atılacak adımları görüştüm. Serinin bu şekilde Hamburg ve Rostock'a yayılmasının ve mevcut ipuçlarının muhtemelen Avrupa çapında veya hatta uluslararası bir boyuta işaret edebileceği sonucuna vardık."*[921]

Rostock cinayetinde soruşturma yürüten Savcı Reihhard K. şunları açıklamıştır:

> *„Soruşturmalarla ilk önce Rostock Kriminal Polis Müfettişliği Cinayet Araştırma Komisyonu ilgileniyordu. Eylemden sonra yaklaşık iki hafta sonra, bulunan mühimmatın balistik incelemeleri sonucunda, eylemin açıkça bir seriye ait olduğu açığa çıktı. Daha önce Nürnberg'te ve Münih'te bu silahın kullanıldığı eylemler gerçekleşmişti.*
>
> *Bunun üzerine doğrudan o dönem Bavyera'da soruşturma yürüten polis merkezleriyle iletişime geçildi. Mittelfranken Polis Merkezi'ydi sanırım. Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi Bay Sch[...], oradaki–*

---

[919] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, S. 65 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 422.

[920] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA), 03/05/2006 tarihli telefon konferansına ilişkin protokolü , Cilt 482, s. 64; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 132; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31 Mayıs 2006 tarihli açıklaması, Cilt 199, s. 15 sonraki. Silah izine ilişkin diğer ayrıntılar için bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 3. c. ile Kısım G. V. 3.

[921] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34.

Kriminal Başkomiser V[...] olduğunu düşündüğüm-, yönetici ile iletişime geçti. Ve orada da, bundan sonra atılacak adımlar konusunda ilk kararlar alınmıştı.

Öldürme suçlarında doğal olarak gerçekleşen, soruşturmanın doğrudan hareket noktaları, Rostock Kriminal Müfettişliği tarafından uygulandı da. O dönem biz –„biz" derken yetkili büro çalışanını kastediyorum, benimle ve makam yöneticimizle de mutabakat halinde-, vakayı veya soruşturmayı, o zaman halen, sanırım iki olayı yürüten, Nürnberg Savcılığı'na devretmeyi düşündük. Biri Münih'teydi, ikisi de Nürnberg'teydi o tarihte. Bunu da çift dosyalar halinde göndererek yaptık. Sonuç olarak, birkaç hafta sonra, soruşturmanın devralınması Nürnberg tarafından reddedildi."[922]

cc. Federal Kriminal Dairesi Tarafından Tamamlayıcı, Yapısal Soruşturmalar

Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı'nın talebi üzerine 1 Temmuz 2004'ten itibaren, beşinci cinayetin ardından, Federal Kriminal Dairesi, cinayetlerin ardında yatan, uluslararası düzeyde etkili olası bir suç örgütüne yönelik, tamamlayıcı ve yapısal soruşturmalar adı verilen, Ceza Yasası (StGB) Madde 129 kapsamında bir suç örgütü oluşumu nedeniyle merkezi soruşturmalar yürütmeyi üstlendi.[923] „Českά" Soruşturma Grubunu (EG Českά) kurdu.[924]

Ancak Federal Kriminal Dairesi, soruşturmaları tümüyle devralmayı reddetti.[925] Soruşturmanın yönetilmesi aynı şekilde ilgili Savcılıklarda veya Cinayet ve Özel Komisyonların üzerinde kalmaya devam etti, bu durum, Nürnber'te soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K.'ya göre de, Federal Kriminal Dairesi ile Polis ve Savcılık arasındaki sıkı alış veriş gözönünde bulundurulduğunda, tam anlamıyla yeterli olmuştu.[926] O tarihte Bavyera'da Özel Komisyon (Soko) „Halbmond" („Hilal") ve Rostock ve Hamburg'da da yine özel cinayet araştırma komisyonları kurulmuştu.[927]

---

[922] Reinhard K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 28 sonraki.

[923] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451; Aynı cinayet silahı „Českά 83"nın kullanımı ile ilgili 19/04/2006 tarihinde Wiesbaden'de gerçekleşen federal çapta strateji görüşmesinde sunumu, Cilt 482, s. 8; Aynı cinayet silahı „Českά 83"nın kullanımı ile ilgili 19.04.2006 tarihinde Wiesbaden'de gerçekleşen federal çapta strateji görüşmesinde sunumu, Cilt 482, s. 18; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) an Federal İçişleri Bakanı'na 19/04/2006 tarihli soruşturmaların devralınması/BKA tarafından merkezi ele alınması hakkında raporu, Cilt 482, s. 30. Aynı şekilde Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100, 103 sonraki; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 73; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78.

[924] Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün/BAO Bosporus'un 03.05.2006 tarihli açıklaması, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 117; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 34. Tanık Walter K.'nın açıklamasına göre, Českά Soruşturma Grubu (EG Českά) henüz 1 Temmuz 2004'da oluşturuldu (Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101).

[925] Bu konuda daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 1.

[926] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100 sonraki, 103 devamı, 106, 108.

[927] Hoppe, UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 51, 73, 100. Hamburg'ta daha sonra Eyalet Kriminal Dairesi ve 2005'ten itibaren bu amaçla kurulan soruşturma grubu (EG) „061" soruşturma yürüttü, aynı yer ile karşılaştırınız.

dd. Soruşturma Yönü Hala Organiza Suçlar

Federal Kriminal Dairesi, tanık Dr. Walter K.'nın ifadesine göre, eylemlerin genel suçla ilgili arka planınına dayanarak organize suçlar bağlamından yola çıkıyordu:

> *„Bu tarihten, 2004 yılı yazından itibaren, bu nedenle Federal Kriminal Daire de soruşturmalara tamamen dahil olmuştu, ve benim de düzenli olarak Federal Kriminal Daire'nin memurlarıyla telefonla ve kişisel olarak iletişimim oldu. Onlar şimdiye kadarki eylemlerin salt suçla ilgili arka planı olduğu siyasi suçla ilgili arka planının olmadığı varsayımına dayanıyorlardı. Bunun anlamı, burada her ne sebeple olursa olsun, eylemleri işleyen bir suç çetesinin, çalışmanın hipotezi buydu, söz konusu olmasıydı. Federal Kriminal Daire'de buna uygun olarak 01.07.2004 tarihinden itibaren soruşturma grubu Ceska oluşturuldu."*[928]

Aynı şey Rostock Cinayet Araştırma Komisyonu için de geçerliydi. Tanık Geier bununla ilgili olarak şunları açıkladı:

> *„Rostock Cinayet Araştırma Komisyonu'nun soruşturmaları da başta, eylemin muhtemelen suçla ilgili bir arka planının olduğu yönünde yürütüldü. Kurban, ayrıca Hamburg uyuşturucu çevresiyle ilişkileri olan, yasadışı kalan biriydi.[...]"*[929]

Rostock soruşturmalarının yöneticisi, tanık Reinhard K., kendisinin başlattığı soruşturmaları Komisyon için şu sözlerle özetledi:

> *„Devamında, kurbanın Federal Cumhuriyet'e birçok defa, sanırım ilk defa 94'te, yasadışı şekilde giriş yaptığını tespit ettik. 96'ya kadar burada kalmıştır. Daha sonra 98'den 2000'e kadar ve tekrar 2002'de. Çoğunlukla Alte Land bölgesinde, Hamburg civarında kalıyordu, orada meyve toplamada çalışmış ve 2002'de tekrar Hamburg'a, Demmin'de Schwerin'e, sanırım, bir de son olarak, en azından eylemden birkaç hafta önce Rostock'ta kalmıştır.*
>
> *Burada, kendine değil de, uzak bir akrabasına ait olan bir büfede çalışmış olması, diğer kurbanların ise hep kendilerinin de işyeri sahibi olan, işyeri işletenler olduğu göz önünde bulundurulduğunda, tabii, saldırıda asıl kurban olarak kendisinin değil, büfe sahibinin hedeflenmiş olabileceği şüphesi doğdu.*
>
> *[...]*
>
> *Daha sonra büfe sahibini de inceledik, incelettik, birbirine uymayan çeşitli durumlar tespit ettik, özellikle 1996 veya 1998 ile 2002 yılları arasında bir banka üzerinden Türkiye'ye, aslında bir büfe ile kazanılamayacak olan, 450.000 D-Mark havale ettiğini tespit ettik. Bu durum, henüz başka bilgilerle beslenen, eylemin ardından suçla ligili bir arka planın olabilelceği yönündeki teorimizi ilk başta güçlendirmeye devam etti.*
>
> *Kurbanımızın küçük çapta uyuşturucu ticaretiyle uğraştığı yönünde çeşitli tanık ifadeleri bulunuyordu. Buna, Anayasayı Koruma Dairesi'nden de bir ipucu eklendi. Orada bir kaynak, kurbanımızın uyuşturucu madde sattığını, ancak paraları teslimatçıya değil de, bir akrabasına, Sahabettin Turgut'a teslim ettiğini, bu nedenle vurulduğunu bildirdi. Elbette bu izleri de, diğerlerinde olduğu gibi, takip ettik. Ancak sonuçta bu ifadelerin dayanaksız olduğunu kaydedebildik. İz, diğer birçok iz gibi boşa çıkıyordu."*[930]

---

[928] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100 sonraki.

[929] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34.

[930] Reinhard K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 29-31; Kurbanın Almanya'da yasadışı olarak bulunuşuyla ve uyuşturucu maddeyle ilgili işlere karışmış olma ihtimaliyle ilgili olarak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008) ile karşılaştırınız, Cilt 156, s. 67.

d. İsmail Yaşar ve Theodoros Boulgarides Cinayetleri

aa. Eylemin Oluşu

9 Haziran 2005, Perşembe günü 50 yaşındaki Türk uyruklu ve büfe işleticisi İsmail Yaşar 9:50 ile 10:15 saatleri arasında başına sıkılan iki ve vücudunun üst kısmına sıkılan üç kurşunla Nürnberg Südstadt'taki St. Peter mahallesindeki döner standının önünde katledildi.[931]

15 Haziran 2005, Çarşamba günü, 41 yaşındaki Yunan uyruklu ve anahtarcı dükkanı çalışanı Theodoros Boulgarides 18:36 ile 19:05 saatleri arasında Münih'in Westend mahallesinde Trappentreustraße 4 adresindeki bürosunda başına sıkılan üç kurşunla öldürüldü.[932]

Her iki vaka da cinayet serisinin silahı Česká 83 kullanılmıştı.

bb. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Kurulması

Bu iki cinayetin ardından Bavyera Polisi 1 Haziran 2005 tarihinde, tanık Geier'in yönetimi altında Bavyera'daki soruşturmaların merkezi koordinasyonunu üstlenen, „Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) kurdu. Özel Komisyon (Soko) „Halbmond" („Hilal") (Nürnberg) ile Theodoros Boulgarides cinayetinin soruşturulması için kurulan Özel Komisyon „Theo", Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nla (BAO) birleştirildi.[933] Tanık Geier, ayrıca, elektronik ortamda veri karşılaştırmasına olanak sağlamak için, şimdiye kadarki ve sonrasında tespit edilecek vakaların tek tip bir vaka tespit sisteminde toplanmasını sağladı.[934] Federal Kriminal Daire ile yapılan uzun görüşmelerden sonra, BKA (Federal Kriminal Dairesi) INPOL-Fall (INPOL-Vaka) Sistemi yerine Bavyera Vaka Tespit Sistemi EASy'ye

[931] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 68 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 422.
[932] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 71-73; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 422.
[933] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451; Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) AK II 07.09.2007 tarihli özel oturumlar kapsamında 18/09/2007 tarihli brifinge ilişkin raporu, Cilt BY2 1. Teslim Ek 4, s. 424; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 462. Aynı şekilde Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 101, 106; Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s.19; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.
[934] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.

karar verildi.[935] Sonrasindaki tespitler 2006 yılının başında tamamlandı.[936] Aynı zamanda, Bavyera Devlet Adalet Bakanlığı, Nürnberg-Fürth Savcılığı'ndaki tanık Dr. Walter K.'ya, Münih cinayetlerinin soruşturmalarının da devredilmesine, böylelikle Bavyera'daki beş cinayet konusunda yetkili olmasına karar verildi.[937] Tanık Geier, personel durumunu *„sınırsız şekilde yeterli"* şeklinde değerlendirdi.[938] 2006 yılında doruk noktasındayken, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) 60 memurun görevli olduğunu, federal çapta da 160'a varan memurun soruşturma yürüttüğünü açıkladı.[939]

cc. Kurbanların Çevrelerine İlişkin Soruşturmalar

Soruşturmaların devam eden eylemlerden sonraki son durumunu Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi, tanık Geier, aşağıdaki şekilde tanımlamıştır:

> *„Yedi kurban vardı, hepsi erkek, altısı Türk, biri Yunanlı küçük işyeri işleticileri, hepsi aynı silahla, şu 7,65 kalibreli Ceska 83, işyerlerinde denebilir, infaz edilmişlerdi. Net bir motif yoktu, herhangi bir şekilde olay yeri izleri de yoktu, ve herhangi bir yönde bir eylem itirafı da yoktu. Soko'ların (özel komisyonların) soruşturmaları da bu kurbanlar arasında herhangi bir doğrudan bağlantı kuramadı."*[940]

Soruşturma yönü olarak „organize suçlar" korundu. Soruşturmanın ağırlık noktası „eski davalar" Şimşek, Özüdoğru, Taşköprü, Kılıç ve Turgut'un incelenmesi oluşturuyordu. İncelemeler kurbanların kişisel ve iş çevrelerine odaklanıyordu. Özellikle özgeçmişleri herhangi bir bağlantının olup olmadığına ilişkin araştırılıyor ve karşılaştırılıyordu. Ancak önem arz eden uyuşmalar tespit edilemiyordu.[941]

Kurbanların çevrelerine ilişkin soruşturmalarla ilgili olarak tanık Geier şunları belirtti:

> *„Bir diğer ağırlık noktası olarak, kurbanlar arasında bağlantılar tespit edilmesi kararlaştırıldı. Bunun için özellikle Türkiye'nin bölgelerinden ortak köken, aynı siyasi veya etnik doğrultu, birlikte askerlik hizmetini tamamlama ile iş bağlantıları veya ortak tedarikçiler gibi kapsamlı yönlerden inceleme yapıldı. Bu incelemelerin hiçbiri kurbanlar arasında bir uyuşma ile sonuçlanmadı. Yalnızca kısmi uyuşmalar vardı.*
>
> *Bir motif bulabilmek için, ağırlık olarak kurbanların mali durumunu araştırmak ve kurbanlar arasında olası mali ilişkileri ortaya çıkarmak amacıyla mali soruşturmalar başlatıldı. Uzun süren soruşturmalar sonucunda öldürmelere ilişkin motif sağlayıcı bir belirtiye ulaşılamadı."*[942]

---

[935] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35; ayrıca bakınız Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili 29/09/2006 tarihli 16. raporuna bakınız, Cilt BAO BOSPORUS III, s. 37.
[936] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.
[937] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101, 106; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35; Christoph St., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 6; Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 19 ile karşılaştırınız.
[938] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 57.
[939] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 46.
[940] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.
[941] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 99; ayrıca Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002) ile karşılaştırınız, Cilt IC5-116.14.186 1, s. 31.
[942] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36.

Kurbanların yakın bölgesi denilen bu bölgede yürütülen soruşturmaları şu şekilde gerekçelendirdi:

> *„Bu [Açıklama: Kurbanların yakın bölgesinde yürütülen soruşturmalar] ‚genel olarak' böyle değildir, aslında mesleki açıdan, mutlaka gereklidir. Düşünsenize: Biz oraya gidiyoruz, bu insanları hiç tanımıyoruz ki. Yani ilk önce bakmak gerekiyor: Yakın sosyal çevreleri nasıl? Ve söylediğim gibi: Öldürme suçlarının büyük kısmı yakın sosyal çevrede gerçekleşiyor. Fail ve kurban yakın sosyal çevrede bulunuyorlar."*[943]

dd. Telsiz Hücresi Verilerinin Değerlendirilmesi

Olay yerinin bulunduğu şehirler Nürnberg ve Münih bölgelerinde, aynı kişinin birkaç olay yerinde varlığını ispatlayabilecek, telsiz hücresi verileri, 9 Haziran ile 15 Haziran 2005 tarihleri arasında gerçekleşen son iki eyleme ilişkin Nürnberg ile Münih arasında ödeme kartı verileri ve başka harici veri kaynakları toplandı. Daha eski eylemlere ilişkin olarak, tanık Geier'e göre, herhangi bir bağlantı verisi artık mevcut değildi.[944]

ee. Federal Kriminal Dairesi ve Eyaletlerle Bilgi Alış Verişi

Komisyon, tanıkları, Bavyera cinayetlerinde soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K.'nin *„samimi"* ve *„çok yoğun"* olarak açıklama bulunduğu, Federal Kriminal Daire ile o tarihte cinayet serisinde alakalı olan Eyaletlerin polis merkezleri arasındaki temasa ilişkin de sorguladı.[945] (Henüz) alakalı olmayan eyaletlerin polisiyle temas ise yalnızca, tüm eyaletlerin polislerinin erişiminde olan Federal Kriminal Daire Bülteni ve IntraPol ve Extrapol elektronik araçlar üzerinden oluyordu.[946] Kurbanlara ait veriler Eyaletlerin Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'nin verileriyle karşılaştırılıyordu.[947] Nürnberg Savcılığı ile diğer eyaletler arasında bir bilgi alış verişi yoktu.[948]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yönetici, tanık Geier, şunları açıkladı:

> *„Daha sonra, o zamana kadarki beş eski davayı Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından tekrar incelenmesi ve Hamburg'ta ve Mecklenburg'taki Soko'larla (özel komisyonlarla) yeniden yerinde iletişime geçilmesi talimatını verdim. Hamburg'ta ricamız üzerine vaka, vakayı kapatmış olan cinayet araştırma komisyonundan, Eyalet Kriminal Dairesi'nin organize suçlar bölümüne alındı. Mecklenburg-Vorpommern'da soruşturmalar Rostock cinayet araştırma komisyonundan Rampe'deki Mecklenburg-Vorpommern Eyalet Kriminal Dairesi'ne devredildi."*[949]

---

[943] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 46.
[944] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 37; aynı şekilde Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 119. Bu kompeksle ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 2.
[945] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101, 112.
[946] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 42 sonraki.
[947] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 18/07/2005 tarihli e-maili, Cilt BY6, s. 4.
[948] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 125.
[949] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.

Eylemlere ilişkin eylemin olası şüphelilerine ilişkin gelen tüm ipuçları Federal Kriminal Daire'yle hareket edilerek, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) merkezi olarak değerlendiriliyor ve buradan dağıtılarak ya Federal Kriminal Daire tarafından, ya Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) kendisi tarafından veya Hamburg veya Mecklenburg-Vorpommern'deki özel komisyonlar tarafından ele alınıyordu.[950]

e. Mehmet Kubaşık Cinayeti

4 Nisan 2006, Salı günü 39 yaşındaki Alman vatandaşı, Türk kökenli Mehmet Kubaşık kendisinin Dortmund'ta işlettiği büfede yine 7,65 mm kalibreli Českά 83 tabancasıyla başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Bu vakada iki kurşun ıskalamıştı.[951]

Polis, „Kiosk" Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) kurdu. Dr. Artkämper soruşturmaları yürütmekle görevlendirildi. Dr. Artkämper Komisyon'a, soruşturma makamlarının başta soruşturmanın farklı hareket noktalarından yola çıktıklarını belirtti[952]:

> *„Baştan itibaren tüm yönlere açıktık. Öncelikle, tarif etmeme sebep olan bulunma durumu nedeniyle, tahmine yarayan hırsızlığa bağlı cinayete veya benzerine ilişkin bir işaret yoktu.*
>
> *Bu tür cinayet araştırma komisyonlarında hipotez oluşturulması tamamen açık şekilde gerçekleşir. Prensipte iki konuda uzmanlaştı diyebiliriz. Birincisi: Farklı kurbanlar arasında, niçin adeta bu cezai suçların kurbanları olduklarını açıklayabilecek olan, olasılık dahilinde sembolik eylem kapsamında da, en küçük bir ortak payda var mıdır, üçüncü kişilerce nerede öğrenildiği, eğer olsaydı ne olurdu?*
>
> *Ele aldığımız diğer yanı, doğal çevreyle birlikte, ağır ceza suçlarında her zaman rol oynayan özel çevrenin de yeniden gözden geçirilmesinin yanında, elbette şu soruydu: bizim açımızdan önemsiz –daha doğrusu: birbiriyle bağlantısı olmayan – yan yana duran cinayetleri bir failin bakış açısıyla tarif edilebileceği, failin motivasyonu ne olabilir? Bir profil çıkarıcı kullanıldı. Delirmiş, her nasılsa siyasi motifli. Bu konuda tamamen açıktık. Biz bu tür şeyleri elbette dışlamadık, özellikle Dortmund kısmen radikal sağcı kişilerle uğraşıyordu. Tartışmasız."*[953]

Devamında, iki ya da üç gün sonra Dortmund'daki soruşturma makamlarının, Kassel'deki Halit Yozgat cinayeti ile ilgili olarak –bu cinayetin de aynı eylem silahı ile işlendiği çok hızlı biçimde ortaya çıkmıştı- bilgilendirildiklerini belirtti.[954] Mehmet Kubaşık cinayetinden sonraki iki günde, Hessen soruşturma makamlarıyla bağlantı kurmayı gerektirecek bir vesile yoktu.[955] Daha sonra Hessen'le, Kassel Savcılığı'nda gerçekleşen bir buluşma üzerinden temas doğduğunu; iki eylem arasındaki yakın

---

[950] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 35.
[951] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 450; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 422.
[952] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 42.
[953] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 45 sonraki.
[954] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 42, 47.
[955] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 44 sonraki, 48.

zamansal-mekansal bağlantı nedeniyle, fail veya failler hakkında veri hacmi elde etme ihtimalinin bulunması nedeniyle bunun özellikle bu kadar yakın gerçekleştiğini belirtti.[956] Eyaletlerin polis makamlarının, alışılageldiği gibi, aralarında bilgi alış verişi yaptıklarını ifade etti.[957]

3. Soruşturmanın Hareket Noktaları

a. Soruşturmanın Yönü

Halit Yozgat cinayetine kadar soruşturmanın ağırlık noktası, her bir cinayetin arkasındaki suç örgütlerine yöneliyordu. Bunun nedeni olarak Bavyera'da soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K. şunları belirtmiştir:

> *„Kısmen gizli ipuçlarıyla gelen, kısmen kendi soruşturmalarımızla oluşan belirli izlere sahiptik. Hala çok iyi hatırlayabiliyorum: Örneğin Nürnberg'te 2005 yılı Haziran'ında katledilen İsmail Yaşar'ın evinde büyük miktarda nakit para bulundu, oysa mali durumu bunun haricinde nispeten mütevazıydı. O zaman tabii şu soruyu sorarım: Bu para nereden geliyor?*
>
> *Bunun dışında aslında tüm yönlere doğru soruşturuldu, ve başlangıçta sık sık şöyle düşünüldü: Yalnızca biri daha ziyade ihtimal dışı. –İkinci Operatif Hadise Analizi (OFA) analizini, diğer alanla ilerleyemediğimiz için, bu başlık altında yaptırdık. Ancak ilk başta öyle otomatik biçimde, acaba ardında bir grup olabilir miydi düşüncesi vardı."*[958]

1 Mart 2005 ile 31 Mart 2007 tarihleri arasında Bavyera Devlet Adalet Bakanlığı'nda ceza hukukuyla ilgili münferit sorunlarlarla ilgilenen bölüm yöneticisi tanık Hans K., şunları açıkladı:

> *„Sonra, ardında organize suçların olduğuna dair hipotezin, asıl olarak, kurbanlarla ilgili olarak birçok şahidin, eylemden hemen önce veya kısa süre önce bir teması, bir tartışma veya bir tehdit gibi görünen bir ziyareti gözlemlediklerine dair tahminlerine ve bazı kurbanlarda da bu ziyaretin ardından anormal kişilik değişimi tespit edilmesine veya en azından şahitlerin bu yöndeki tahminlerine dayandığını hatırlayabiliyorum. Bu da, herhalde bunların örneğin borç tahsilatçıları veya benzerleri olabilecekleri hipotezini kuvvetlendirdi."*[959]

Belirtilen anormal kişilik değişimleri, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili bir raporunda belgelendirilmiştir. Bu raporda özetle şunlar belirtiliyor:

> *„Soruşturmalar, kimi kurbanların eylemden günler, kimi kurbanların aylar önce bilinmeyen kişiler tarafından tehdit edildiklerini veya en azından üzerlerine gidildiğini göstermiştir. Bazı kurbanlarda yakınları tarafından, bu tür ziyaretlerin ardından anormal kişilik değişimleri gözlemlenmiştir. [...]"*[960]

---

[956] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 50.
[957] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 52.
[958] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 107 sonraki; s. 111 ile de karşılaştırınız.
[959] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 22.
[960] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 85-92.

Bavyera'daki cinayetler konusunda yetkili Savcı Dr. Walter K., her ne kadar başından itibaren organize suçlar hipotezi favori olsa da, yine de tüm yönlere doğru soruşturulduğunu belirtti.

> *„Bunun dışında aslında tüm yönlere doğru soruşturuldu, ve başlangıçta sık sık şöyle düşünüldü: Yalnızca biri daha ziyade ihtimal dışı. –İkinci Operatif Hadise Analizi (OFA) analizini, diğer alanla ilerleyemediğimiz için, bu başlık altında yaptırdık. Ancak ilk başta öyle otomatik biçimde, acaba ardında bir grup olabilir miydi düşüncesi vardı."*[961]

Benzer şekilde Bavyera İçişleri Bakanlığı'nda o dönem ceza hukuku daire amiri olan Hans K., şu açıklamadı bulundu:

> *„Başından itibaren tüm yönlere doğru soruşturulduğunu düşünüyorum. Ama ardında organize suçların olabileceği hipotezi başından itibaren favoriydi. Yani, kurbanlar arasında bağlantılar tespit edilmeye çalışıldı, ama uyuşturucu suçları veya borç tahsilatçıları veya bu yönde hareket noktalarının takibine yıllarca yoğun şekilde devam edildi."*[962]

> *Savcılıkların her yönde soruşturduklarından ve tek bir yönde sabit kalmadıklarından eminim. Polis için de, her ne kadar başlangıçta bazı hipotezleri diğerlerine göre daha akla yakın bulmuş olsalar da, bunun böyle olduğunu düşünüyorum."*[963]

Komisyon, bu bağlamda, soruşturmacıların 2006'dan önce eylemlerin aşırı sağcı veya sağcı terörist arka planını gözönünde bulundurup bulundurmadıkları sorusunu ele aldı. Bununla ilgili olarak sorgulanan Hessen dışındaki soruşturmacıları buna evet cevabını verdiler, ancak bunun için somut ipuçları bulmadıklarını belirttiler.[964] Rostock'ta soruşturma yürüten Savcı, tanık Reinhard Kl, şunları açıkladı:

> *„Açık. Çok sayıda yabancı öldürülüyor. Bu arka planın da olabileceği düşünülmeli."*[965]

Benzer bir açıklamayı tanık Hans K. yaptı:

> *„Bu olasılık da mutlaka gözönünde bulunduruldu, ancak çok akla yakın bulunmadı. Benim düşünceme göre –ama elbette ben doğrudan yerinde yapılan soruşturmalardan biraz uzaktım- bunun iki nedeni vardı: Birincisi, sizin şimdi belirtmiş olduğunuz gibi, herhangi bir üstlenme/itiraf mektubunun veya benzerinin olmayışı ve bunun en azından belirli bir çapta ırkçı veya politik motifli eylem düşüncesini dışarda bırakmasıydı."*[966]

---

[961] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 107 sonraki.
[962] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 22.
[963] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 24.
[964] Örneğin Reinhard K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 34.
[965] Reinhard K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 34.
[966] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 22.

Tanık Dr. Chistoph St. – 2001 yılında Bavyera Adalet Bakanlığı'nda ceza hukuku daire amiri ve 2005'ten itibaren Münih'te Başsavcı – o dönemdeki soruşturma çalışmalarından edindiği izlenimleri şu şekilde tarif etti:

> *„Benim algılayışıma göre, Nürnberg'teki meslektaşlar polisle, eyalet polisiyle işbirliği içinde, onlar da yine Federal Kriminal Daire ile işbirliği içinde o dönemdeki gözlemlere göre olanaklı olan izleri, olanaklı soruşturma hareket noktalarının iyice inceledikleri –ve bunları takip ettikleri."*[967]

Eylemin arka planındaki ipuçlarına dair soru sorulan, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi, tanık Geier, şunu beyan etmiştir:

> *„Böyle birşeyin gelmesi umut olurdu. Ama bu açıdan herhangi birşey yoktu. En azından biz bilmiyorduk."*[968]

Benzer bir şekilde tanık Hans K. açıkladı:

> *„Somut ipuçları konusunda bilgim yoktu, ve raporlardan bu sonucun çıkıp çıkmadığını hatırlayamıyorum. Ancak oldukça geç, daha önce belirttiğim operatif vaka analizinden de sonra, örneğin saldırıların Köln'de –sanırım 2004 yılındaydı- gerçekleştirilen çivi bombası suikastı ile benzerliği konu edildi, ama yalnızca birçoğu arasından, birçok soruşturma hareket noktası veya hipotez arasından biri olarak."*[969]

Tanık Geier'e göre özellikle faillerin eylemle ilgili bir itiraflarının eksik oluşu, sağcı terörist bir arka planı ihtimal dışı bırakıyordu. Sağcı terörizmi eylem itirafı olmadan düşünüp düşünemeyeceğine ilişkin soruya tanık şu cevabı vermiştir:

> *„Geriye bakarak düşünürsek, şu an, İngiliz bölgesinden ve kuzeyden, yani İsveç'ten belli ki itirafçısı olmayan radikal sağcı saldırılar olduğu duyuldu. Ama sonrasında şimdi ben de soruyorum: Bu ‚Paulchen-Panther' DVD'si, eğer en nihayetinde itiraf olarak çıkarılması önceden öngörülmediyse, niçin üretildi ki?"*[970]

Ve:

> *„Terörizm olduğu, bu cinayetleri işlemek için birleşen bir grubun var olduğu, bunu düşünemezdim –ayrıca bu, bunun için görevde olan dairelerden diyeyim, hiçbir şekilde gelmedi. Ben kişisel olarak bunu, nihayetinde bir eylem itirafı bulunmadığı için de düşünemezdim. Sonra uzun süre: Evet şu üstlenmeme vardı –O zaman ben de şu soruyu sordum: Bunlar Paulchen-Panther DVD'sini niye yaptılar? Bu itiraf değil miydi? Sadece o tarihte demek ki henüz kamuoyuna verilmemişti, itiraf. –Ve benim için şunu demek güçtü: Burada bir örgüt var, bu cinayetleri işleyen –bir örgüt."*[971]

Bavyera'da cinayet soruşturmalarından sorumlu Savcı Dr. Walter K. benzer şekilde şunları belirtti:

> *„Elbette politik bir arka plan da düşünüldü. Ancak bunun için, kurbanların yalnızca yabancı yurttaşlardan oluşması gerçeği dışında herhangi bir ipucu yoktu. Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) kendi soruşturmalarından bununla ilgili bilgiler elde edilemiyordu, diğer, örneğin Anayasayı Koruma Eyalet*

---

[967] Christoph St., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 13.
[968] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 59.
[969] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 22.
[970] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 59.
[971] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 31; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 66 ile de karşılaştırınız.

Dairesi gibi makamlardan bununla ilgili açıklamalar almıyorduk. Ayrıca özellikle eylemlere dair hiçbir üstlenmenin olmaması gerçeği, bizim değerlendirmemize göre politik bir arka planı dışında tutuyordu. Ancak politik motifli eylemlerde bu hep olmuştu."[972]

Bu değerlendirmelere eski Münih Başsavcısı Dr. Christoph St. katılıyordu. O da, o tarihte, eylemlerin bir alt tabakanın aşırı sağcı motifli eylemlerinin tipik örneğinden ortaya çıkan, aşırı sağcı bir arka planı olduğuna dair herhangi bir ipucu olmadığını tespit etti. Şunları ifade etti:

„Bu daha ziyade, -nasıl söyleyeyim?- bir alt tabakadan ortaya çıkan nefret dolu bir topluluktu. O dönem karakteristiği buydu.

Hatarladığım kadarıyla –tabii ben ceza hukuku bölümünün daire amiri olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin raporlarından bilgilendim, Eyalet Kriminal Dairesi'nin Devlet Korunmasına İlişkin Durum-, bu raporların konusu aslında hep aşırı topluluğun yabancı yurttaşlara karşı şu çürümüş davranışlarıydı.

Nihayet sonunda ortaya çıkan, NSU cinayet serisinin arkasında yatan Modus Operandi (izlenen yöntem), o dönem, en azından benim Bakanlıkta dönemin daire amiri olarak almış olduğum, eldeki belgelerden bir şekilde belli olmuyordu. O zaman medyada da, parlamento çevresinde –ister yükümlülük üstlenmiş milletvekillerinin soru sormasıyla isterse görüşmeleriyle olsun- o dönem herhangi bir şekilde özel olarak bu karakteristiği dile getirilmedi.

Yani benim cevabım: Evet, sağ kapsamda algılayışlar mevcuttu. Ancak, ennihayetinde, NSU davasının karakteristiğini oluşturan algılayıştan farklıydı."[973]

Bavyera cinayetlerinde soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K., sorgulamasında, o dönem yürütülen soruşturmalara ilişkin aşağıdaki sonucu çıkardı:

„Henüz şöyle söyleyeceğim bir hata bulamadım: ‚Bugünden bakarak bunu farklı yapardım'; çünkü kendimi o zamanki duruma sokmak zorundayım. Elbette bugün, arkasında kimin olduğunu biliyoruz. Ama o dönem elimizde herhangi bir şekilde sağcı topluluklara ilişkin ipucu yoktu. Hele Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe isimli kişiler hakkında hiç ipucu yoktu. Söylediğim gibi, sayısız görüşmeler ve oturumlarda ardından kimin olduğuna ilişkin kafamızı patlattık. Topladığımız, belirtmiş olduğum verilerden sizin de öğrendiğiniz gibi, muazzam bir külfet yüklendik, ancak bir türlü: doğru iz bu, diyebileceğimiz bir noktaya gelemedik."[974]

b. Gizli soruşturmacıların görevlendirilmesi

Soruşturmanın diğer ağırlık noktasını gizli soruşturmacıların ve suçlu mahkumların verdikleri ipuçlarının üzerinde çalışılması oluşturuyordu. Farklı örgütlerden, adları verilen olası emir verenler, nişancı ve yardımcı olarak gündeme gelen kişilere değin ipuçları vardı. Bu ipuçları özellikle Hollanda'da kapsamlı soruşturmalar yürütülmesine yol açtı. Gizli yürütülen görevlendirmeler aracılığıyla,

---

[972] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.
Sağcı teröristler için eylemlerini üstlenme/itiraf etmenin tipik olup olmadığının tekrar sorulması üzerine, tanık bunun o dönem polis çevrelerinde ortak bir görüş olduğunu, ancak son yıllarda değişmiş olabileceğini açıkladı (Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 112).
[973] Christoph St., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 11. Eylemlerin aşırı sağcı veya sağcı terörist bir arka planına ilişkin ipuçlarıyla ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 3. b. ve Kısım E. I. 4. b.
[974] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 109.

„yeraltı dünyası"nda ve kurbanların çevresinde gelişme kaydetmeye yönelik bilgiler elde edilmeye çalışıldı.[975]

İpuçlarının bu türde olması, soruşturmaların –2006 yılı yazında ikinci Bavyera operatif vaka analizi tanıtılana kadar- „organizasyon teorisi"ne, yani organize suçlar alanından olası faillere yoğunlaşmasına katkıda bulundu.[976]

c. İstihbarat Servisleriyle İletişime Geçilmesi

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi, tanık Geier'in ifadesine göre, soruşturmacılar istihbarat servisleriyle de, özellikle Anayasayı Koruma Federal Dairesi, Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Federal Gizli Servisi, daha sonra da Askeri Koruma Hizmetleri Dairesi ile iletişime geçtiler.[977] 2005 Temmuz ayında, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne soruşturmaları rapor ediyorlar, ve bir muhatap kişiden açıklama rica ediyorlardı.

Soruların konusunu, özellikle kurbanların ve yeraltı dünyasına ilişkin bilgilerin istihbarat tarafından incelenmeleriydi. Örneğin 18 Temmuz 2005 tarihinde eyaletlerin Anayasayı Koruma dairelerinden, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden, BND'den, Askeri İstihbarat Teşkilatı'ndan ve ayrıca yabancı makamlardan, kurbanlar hakkında istihbarat alanında bilgiler istendi. Tanık Geier, daha ikinci operatif vaka analizinden önce istihbarat servisleriyle iletişime geçildiğini ifade etti. Örneğin 2005 yılı Eylül ayında Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Bavyera Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile ilk görüşmesinin gerçekleştiği belirtildi. Ancak o dönem soruşturmanın hareket noktasını, yabancı bir gizli servisin, MHP gibi sağcı bir Türk örgütün veya PKK ve Devrim Sol gibi sol yönelimli örgütlerin karışmış olma ihtimalinin oluşturduğu ifade ediliyordu. Buna ek olarak, servislerden kurbanlar hakkında bilgi vermeleri talep edildiği belirtildi.

„Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bunun dışında, 17 Şubat 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin bfvinfo@verfassungsschutz.de adresine „6 Türk ve 1 Yunanlı vatandaşa yönelik cinayet serisi" başlıklı aşağıdaki e-maili gönderdi:

> *„Sayın Bayanlar ve Baylar, „Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) 1 Temmuz 2005 tarihinden bu yana yukarıda belirtilen cinayet serisi ile ilgili olarak BKA ve Hamburg ve Rostock polis makamlarıyla*

[975] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 2006 yılına ait gizli soruşturmacıların atanmasına ilişkin belgelerle karşılaştırınız, Cilt 428, s. 9 devamı.
[976] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008) ile karşılaştırınız, Cilt 156, s. 99; ayrıca Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36 ile karşılaştırınız. Operatif hadise analiziyle ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 1. c.
[977] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 37.

birlikte çalışma yürütmektedir. ‚Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) olarak, bizim için bu vaka kompeksine ilişkin, bir muhatap kişi atarsanız çok müteşekkir oluruz."

Ancak, Tanık Geier'in verdiği bilgilere göre buna hiçbir zaman cevap verilmedi.[978] Bu konuda şunları ifade etti:

„Aslında Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile zaten; 2005 yılında işi üstlenmemizden kısa bir süre sonra, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne resmi bir yazıyla kendimizi tanıtarak: Biz bu öldürme serisinde soruşturma yürütüyoruz ve bir muhatap belirlenmesini rica ediyoruz dediğimizde, kötü bir tecrübe yaşamıştık. – Buna hiçbir zaman cevap verilmedi. Çok yıllar sonra Münih Polis Yüksekokulu'nda bir konferansta, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin bir memurundan öğrendiğim: Yazımız şimdi bulunmuş, ne yazık ki yanlış bir bölüme iletilmiş. –o zaman bana yapılan açıklama buydu."[979]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi bu sorunun ele alınma usulü ile ilgili şu bilgiyi verdi:

„Bu e-mail [...] çıktı halinde el yazısıyla yazılmış talimat olarak ‚U Bölüm 5'e' iletildi. Bölüm yöneticisi 5'in ve Bölüm grup yöneticisi 5 A'nın imzalamalarının ardından bu yazı aynı gün Bölüm yöneticisi 5A3'e talimat olarak iletildi, o da 21 Şubat 2006 tarihinde daire memuru 5A35'e yazılı talimat olarak iletti:
‚lütfen yukarıdaki makama telefonla sorunuz:
-konu nedir- olayın esası
-Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde muhatap kişiden ne kastediliyor?
-‚bilgi talepleri' –resmi- yazılı olarak yapılmalıdır!
-Bölge düzeyinde yetkili Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri de var!?'
22 Şubat 2006 tarihinde daire memuru 5A35, ‚Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu'ndan (BAO) Kriminal Başkomiser (KHK) H. [...] ile bir telefon görüşmesi yaptı. 5A35, yalnızca ‚aşırı sağcı Türkler' konu alanıda yetkili olduğunu ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin merkezi muhatabı olmadığını beyan etti. ‚aşırı sağcı Türkler' alanında Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin cinayet serisiyle bağlantılı herhangi bir bilgiye sahip olmadığını belirtti. Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından çalışması yürütülen diğer olay sahalarıyla ilgili karşılaştırma yapmak için, ‚Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne yazılı olarak sorması gerektiğini söyledi.
Daire memuru 5A35, Bölüm yöneticisis 5A3'le tekrar görüştükten sonra, işlem hakkında 22 Şubat 2006 tarihinden, ‚z.d.A' (‚dosyaya koy') talimatı verdi."[980]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne ulaşma konusunda başka bir çabası olmadı. Tanık Geier, daha ziyade, her eyaletin kendi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne başvuracağı ve kompleksin daha sonra Anayasayı Koruma Birliği tarafından federal çapta duyurulmasını[981] veya Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Anayasayı Koruma Birliği'ndeki bilgileri ileteceğini ümit ettiğini açıkladı.[982]

---

[978] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 61; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57, 64.
[979] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57.
[980] Alman Federal Meclisi'nin Araştırma Komisyonu 2013, s. 526.
[981] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57.
[982] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 65.

Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile ilk görüşmenin 2005 yılı Temmuz ayında gerçekleştiğini, bir diğerinin de aynı yılın Ağustos veya Eylül ayında gerçekleştiğini ifade etti.[983] O dönem soruşturmanın hareket noktasını yabancı bir istihbarat servisinin, MHP[984] gibi sağcı bir Türk örgütün veya Türkiye'deki PKK'nın[985] veya Devrimci Sol[986] gibi sol yönelimli örgütlerin karışmış olabileceği ihtimalinin oluşturduğunu belirtti. Buna ek olarak istihbarat servislerinden kurban hakkında bilgi istendiğini söyledi.[987] Aşırı sağcılık konusunda o tarihte herhangi bir sorunun sorulmadığını belirtti..[988] Tanık Geier bununla ilgili olarak Komisyon önünde özetle şunları açıkladı:

> *„Makamlarla işbirliği birçok araştırma komisyonunda konu edildi; sanırım bugün de böyle olacak. Özet olarak belki şunu söyleyebilirim, benim Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) sorumlu olduğum dönemde farklı yoğunluklarda ve farklı amaçlarla Federal istihbarat servisleriyle ve eyaletlerin anayasayı koruma daireleriyle çeşitli temaslar oldu. Bunun temel amacı, makamların bilgilendirilmesi ve dahil edilmesinin yanında, onlardan da gelişme kaydetmeye yönelik bilgiler almaktı. Bunun haricinde doğal bir şekilde ilgili soruşturma ağırlık noktalarına ilişkin somut sorular sorulmadı. Böylece, başlangıç yıllarında, organizasyon teorisi veya istihbarat kaynaklı yaklaşımla yapılan kişiler hakkındaki incelemeler hakim geldi."*[989]

d. Yabancı, Özellikle Türk Makamlarıyla Birlikte Çalışma

Tanık Geier, Türk makamlarıyla birlikte çalışma konusunda şunları beyan etti:

> *„Ayrıca Türkiye'deki KOM*[990] *adı verilen, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile kişisel olarak iletişim kuruldu. Bu oradaki, hem uyuşturucu, organize suçlar, ama aynı zamanda terörle mücadele ve polisin istihbaratı konularında yetkili olan merkezi polis makamıydı. Bu, henüz 2005 yılının Eylül ayındaydı.*
> *BKA'nın Ceska soruşturma grubunun mensuplarıyla ve BKA operatif vaka analizi yöneticisi ile birlikte Ankara'ya gittim ve Türk makamlarıyla birlikte çalışılmasına karar verdim."*[991]

Buna ek olarak, Türkiye'deki ve Almanya'daki Türk toplumuna ulaşmak amacıyla, Alman ve Türk medyalarında daha fazla kamuoyu çalışmaları yürütüldüğünü belirtti. Buna yönelik olarak, altıncı cinayetin (İsmail Yaşar) ardından hazırlanan robot resimlerinin kullanıldığını ifade etti.[992] Bunun dışında, Bavyera çapında çağrılan göçmen kökenli polis memurlarının her birinin, Nürnberg ve

---

[983] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 64.
[984] Milliyetçi Hareket Partisi, Almancası: Partei der Nationalen Bewegung, Türkiye'de aşırı sağcı bir parti.
[985] Partiya Karkerên Kurdistanê, Almancası: Arbeiterpartei Kurdistans, kürt, sosyalist yönelimli militan yeraltı örgütü.
[986] Almancası: Revolutionäre Linke, Türkiye'de, sonradan DHKP-C ve THKP/-C Devrimci Sol olarak ikiye bölünen marksist-sosyalist militan bir örgüt.
[987] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 37.
[988] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 62.
[989] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 12.
[990] „KOM" Türkçe'de „Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı"nın kısaltmasıdır, Almancası: „Amt für die Bekämpfung von Schmuggel und die organisierte Kriminalität".
[991] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 37.
[992] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38.

Münih'teki yaklaşık 900 Türk küçük işyeri işletmecisiyle, hem işe yarayacak ipuçlarını toplamak, hem de nasıl hareket edeceklerine dair tavsiyede bulunmak ve sakinleşmelerine katkıda bulunmak amacıyla, şahsen irtibat kurduklarını ifade etti.[993] Öncesinde Europol'de ve İnterpol'de, Avrupa'nın geri kalanında ve ayrıca Türkiye'de seriye ait vaka gelişimlerinin olup olmadığının sorgulandığını bildirdi.[994]

e. Operatif Vaka Analizleri

Vakalar hala aydınlatalımadığı için, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), operatif hadise analizi denilen, yani özel olarak eğitim görmüş memurlar tarafından vakanın, yeni soruşturma hareket noktaları elde etmek amacıyla analizinin yapılması görevini verdi.[995] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisinin verdiği bilgilere göre, polis, *„motif yönünde ve soruşturma haraket noktası yönünde herhangi bir ilerleme olmadığı"* ve doğrulanmaya veya yanlışlığı kanıtlamaya çalışılan, soruşturma hipotezlerinin oluşturulması gerektiği vakalarda, operatif vaka analizine başvuruyordu.[996]

Federal Kriminal Daire'nin operatif vaka analizi dairesi, operatif bir vaka analizi yapmayı reddetmişti. Bunun nedeni, BKA memuru Hoppe'nin açıklamasına göre, öncelikli olarak cinsel suçlar için geliştirilmiş olması ve bir analiz için gereken yeterli hareket noktalarının (eylem öncesi, sonrası ve sırasındaki davranışlara ilişkin ipuçları) görülemediği yönündeydi.[997]

22 Ağustos 2005[998] tarihli analiz sonucu, „organizasyon teorisi"ydi, yani aşağıda yer alan fikir:

> *„Failler bir suç örgütünden geliyor veya böyle bir örgüt tarafından tetikçi olarak görevlendirildiler."*[999]

Ancak, soruşturmalardan hala herhangi bir sonuca ulaşılamaması nedeniyle, 2005 yılı sonbaharından itibaren giderek daha fazla alternatif soruşturma hareket noktaları gözönüne alındı, örneğin[1000]

- Bir keskin nişancı dizisi, yani o sıralar Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşen, yayaların rasgele bir keskin nişancı tarafından öldürülmeleri (ancak bu düşünceden kısa bir süre sonra vazgeçildi);[1001]

---

[993] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38.
[994] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36.
[995] Operatif hadise analizleriyle ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 1.
[996] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 47.
[997] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75, 78, 82; ayrıca Horn ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 24, 46.
[998] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 22.08.2005 tarihli hadise analizinin sonucu, Cilt 141, s. 8.
[999] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36.
[1000] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38, 45.
[1001] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 45; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.

- bir görev peşinde sürüklenen tek veya seri fail.[1002]

Bu nedenle Münih Polis Müdürlüğü, bu varsayımla, olası alternatif hipotezlere ilişkin yeni bir operatif vaka analizi yapması için görevlendirildi.[1003]

İkinci operatif vaka analizinin sonucu „tek veya seri fail teorisi"ydi[1004], ancak Halit Yozgat cinayeti sırasında bu teori henüz tanıtılmamıştı.[1005] Buna göre analiz görevlendirmesi için faile ilişkin belirtilen varsayımlar şunlardı:

- 18 ile 40 yaşları arasında bir erkek,
- Hareketli bir kişi olmalıydı,
- Siahlara özel bir ilgisi olmalıydı ve
- Nürnberg'in güneydoğusunda bir „demirleme noktası" olmalıydı.[1006]
- Mali ihtiyaçları olduğuna ilişkin bir işaret olmadığından, muhtemelen bir işi olmalıydı (bir haftada birçok yerel bölgede işe alınmış olabilirdi).
- Ayrıca bu tek fail muhtemelen yabancı düşmanı bir zihniyete sahipti.[1007]

Sonraları „organizasyon teorisi" ve „tek veya seri fail teorisi" Komisyon tarafından ifadesi alınan soruşturmacıların açıklamalarına göre eşit bir biçimde yan yana takip edildi.[1008]

f. Muhtemel Başka Eylemlere Yönelik Hazırlık

Serinin devam etmesi endişesi olduğundan, Bavyeralı soruşturmacılar Bavyera dışındaki makamları böyle bir durum karşısında destek vermek için hazırlık önlemleri alıyorlardır.[1009]

[1002] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 57, 62; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.
[1003] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38, 45; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.
[1004] Tanık Geier „tek fail" kavramının çok yanlış anlaşılabilir olduğunu, çünkü hiç yalnız bir failin olduğunu düşenmadiğini açıkladı (Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 62). Tanık Hoppe'ye göre ilk başta seçilen „misyon faili" kavramından, çok spesifik olmadığı ve psikopat, misyon odaklı yönü çok fazla ön plana çıkarmış olacağından vazgeçildi (Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 107).
[1005] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 45.
[1006] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101; Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 20; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38.
[1007] Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 20.
[1008] Örneğin Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 47.
[1009] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38; 16. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 29.09.2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt BAO BOSPORUS III, S. 41 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) tarihsiz hareket talimatı, Cilt 562, s. 31.

g. Soruşturmalarda Hessen'le Bağlantıların Olmayışı

Komisyon, tanıkları, soruşturmalarının seyrinde Hessen'e bağantıların ortaya çıkıp çıkmadığına ilişkin olarak da sorguladı. Birçok soruşturmacı bu soruya olumsuz cevap verdi.

Soruşturmalarda, Nürnberg'te öldürülen, Hessen kökenli ilk kurban Enver Şimşek'in resmi yardım yoluyla kökenini ve ikametgahını öğrenmeye yönelik tek tek soruşturma önlemleri hariç tutulursa, Hessen'le bağlantıların olmadığı belirtiliyordu.[1010] Dosyalardan, Hessen Emniyeti'nin yaklaşık olarak, Enver Şimşek'in Schlüchtern, Friedberg ve Bad Nauheim'deki aile ve iş çevresinde soruşturma yürütülürken dahil olduğu görülüyor.[1011] Ayrıca, Hessen Emniyeti'ne bağlı polis memurları Hanau'da, Münih'te öldürülen Theodoros Boulgarides ile bir telefon görüşmesinin yapıldığı iddia edilen, bir tahsilat bürosununda arama yaptılar.[1012]

Hessen Emniyeti resmi yardımı, Bavyera soruşturma makamlarının bir raporunda belirtildiğine göre, *„oldukça angaje olan"* polis memurları ve Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin teknik birimlerinin ve organize suçlar bürolarında konumlanan arama birimleri sayesinde *„kesinlikle bürokratik olmayan, daima esnek ve zamanında yetişen desteği" sayesinde „genel olarak pürüzsüz"* işledi".[1013]

II. Federal Kriminal Daire'nin Bilgileri ve Soruşturmaları

1. Soruşturma Yönetiminin 2004 Yılında Federal Kriminal Daire Tarafından Reddedilmesi

2004 yılı ilkbaharında Nürnberg ve Rostock'taki soruşturma makamları mutabakat halinde ilgili İçişleri Bakanları'yla yaptıkları birçok görüşmede, Federal Kriminal Daire ve kriminal polis teşkilatıyla ilgili meselelerde Federal Devlet ve Eyaletler arasında İşbirliğine ilişkin Yasa (BKAG) Madde 4, Fıkra 2, Cümle 1, No. 1 uyarınca soruşturmanın Federal Kriminal Daire'ye devredilmesi isteğinde bulundular.[1014]

[1010] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 45, 50, 55; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 107 sonraki; Christoph St., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 9, 12; Hans K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 20, 23.

[1011] Nürnberg Kriminal Polis Müdürlüğü'nün 02/11/2000 tarihli yazısı, Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 12.

[1012] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 21/03/2006 tarihli 15. strateji görüşmesinin protokolü, Cilt BY2 3. Teslimat Ek 3, s. 9. Resmi yardım yoluyla diğer önlemlere ilişkin Cilt 211 ile karşılaştırınız, s. 64, 103 sonraki.

[1013] Özel Komisyon „Halbmond"un („Hilal") konuyla ilgili raporu (Ocak 2002), Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 66.

[1014] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600 ile karşılaştırınız, s. 507-514.

Federal Kriminal Daire daha önce BKAG Madde 2 uyarınca yalnızca Federal Devletin merkezi birim olarak bilgilerin toplanması ve değerlendirmesine dahil ediliyordu[1015] ve halihazırda (birim içi) „Türk organize suçları" başlıklı, özel değerlendirme denilen bir değerlendirme yürütmüştü.[1016]

Ancak Federal Kriminal Daire bu isteği reddediyordu. Gerekçe olarak, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Sevim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nda özellikle şunlar sayılmaktadır:

- soruşturmaların devralınmasının düşük başarı beklentisi oluşturması (yerel polis makamları tarafından yıllarca yürütülen soruşturmalardan sonuç alınamaması gözönünde bulundurulduğunda),
- Federal Kriminal Dairesi'nin temel yetkinliğine yoğunlaşma, soruşturmaların organize suçlarda olması –en büyük yetkiyi olay yerindeki makamlarda görüldüğünün belirtilmesi- ve
- Bavyera'daki eylemlerin ağırlık noktası.[1017]

Sonunda Ceza Yasası Madde 129 kapsamında yalnızca suç örgütü oluşturma nedeniyle „tamamlayıcı yapısal soruşturmalar"ın BKA tarafından devralınması konusunda anlaşmaya varıldı.[1018]

Bu olayın esasına ilişkin sorgulanan Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (daha sonraki) yönetici Geier şunları açıkladı:

> *„Rostock'taki ilk soruşturmaların ardından Soko (özel komisyon) ile bundan sonra atılacak adımları görüştüm. Serinin bu şekilde Hamburg ve Rostock'a yayılmasının ve mevcut ipuçlarının muhtemelen Avrupa çapında veya hatta uluslararası bir boyuta işaret edebileceği sonucuna vardık. Bu nedenle Bavyera İçişleri Bakanı ile görüşerek, 2004 yılı Nisan ayında Wiesbaden Federal Kriminal Daire ile bir görüşme gerçekleştirdim. Bu görüşmeye Münih, Nürnberg, Hamburg ve tabii Rostock'tan şimdiye kadar katılımcı olan tüm birimler katıldılar. Benim birimimden de iki Nürnberg eyleminde görevli olan bir büro yöneticisi ve baş daire memuru katıldılar.*

[1015] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 74; ayrıca aynı „Česká 83" silahının federal çaptakı cinayet serisinde kullanımına ilişkin 19/04/2006'da Wiesbaden'de strateji görüşmesinin sunumu ile karşılaştırınız, Cilt 482, s. 8.
[1016] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75.
[1017] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 507-514, özellikle, s. 508, 512.
[1018] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451; aynı „Česká 83" silahının federal çaptakı cinayet serisinde kullanımına ilişkin 19/04/2006'da Wiesbaden'de strateji görüşmesinin sunumu, Cilt 482, s. 8; aynı „Česká 83" silahının federal çaptakı cinayet serisinde kullanımına ilişkin 19/04/2006'da Wiesbaden'de strateji görüşmesinin protokolü, Cilt 482, s. 18; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) Federal İçişleri Bakanı'na 19/04/2006 tarihli soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi (BKA) tarafından devralınması/merkezi olarak yürütülmesi konularında yazdığı rapor, Cilt 482, s. 30. Aynı şekilde Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100, 103 sonraki; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 73; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78.

Ancak sonuç, soruşturmaların bütününün BKA tarafından devralınmasının reddedilmesiydi[1019], nedeni olarak da Nürnberg-Fürth Savcılığı tarafından suç örgütü oluşturulması nedeniyle açılacak soruşturma temelinde tamamlayıcı yapısal soruşturmaları açtı. Bunun için BKA'da EG Ceska kuruldu. EG Ceska 1 Haziran 2004 tarihinde soruşturmaları açtı."[1020]

Bavyera cinayetlerinden soruşturma yürüten savcı olan tanık Dr. Walter K., Araştırma Komisyonu'nun huzurunda olayın esasına ilişkin şunları belirtti:

„20 Nisan 2004 tarihinde, yani Rostock'ta gerçekleşen beşinci eylemden birkaç hafta sonra, Federal Kriminal Daire'de; Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün, Münih Polis Müdürlüğü'nün, Hamburg Eyalet Kriminal Dairesi'nin, KPI Rostock'un ve Federal Kriminal Dairesi'nden OA 4, OA 53 ve OA 12'nin katıldıkları bir görüşme gerçekleşti. Toplantının arka planında, Özel Komisyon Halbmond'un (Hilal), artık bir Federal Eyalet daha etkilendiği için, Federal Kriminal Daire'yi, soruşturmaları devralmasına ikna etmekti. Bu görüşmeye ben kendim katılmadım; polisin dahil olduğu bir görüşmeydi.

Ancak, cinayet soruşturmalarının devralınması BKA tarafından reddedildi. Bir suç örgütü oluşturulması nedeniyle Ceza Yasası Madde 129'a göre yeni bir soruşturma açılması konusunda anlaşmaya varıldı, Federal Kriminal Daire kendi kaynaklarıyla özellikle soruşturmaların operatif kısmını üstlenecekti. Bu soruşturmaları ben daha sonra Savcı olarak refakat ettim."[1021]

BKA memuru Hoppe, soruşturmaların bütününün Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınması konusunda tanık Geier'den farklı olarak şunları açıkladı:

„Ben bunu ancak kendi dosya incelememe göre anlatabilirim, çünkü orada değildim; ben bölümü ancak 01.01.2006 tarihinde devraldım. Dosyalardan, gerçekten 2004 yılında, Mart ayında, sanırım 17 Mart'ta Rostock'ta, Rostock'taki cinayetin hemen sonrasıydı, ilgili tüm birimlerin bir araya geldiği ve bizim de merkezi birim olarak, değerlendiren birim olarak katıldığımız, bir görüşmenin yapıldığını çıkarabiliyorum. Orada, eğer yanlış hatırlamıyorsam, özellikle Mecklenburg-Vorpommern'den soruşturmanın yönetimini BKA'da konumlandırma verme fikri doğmuştu.

Daha sonra 20.04.'de Rostock'tan meslektaşlar, Bavyera'dan, Nürnberg'ten meslektaşlar, BKA'ya gittiler ve o zamanki soruşturma grubumuza –şu an itibarıyla farklı bir yapımız var-, açtılar. Bu görüşüldü ve tartışıldı, olumlu ve olumsuz yönleri tartışıldı, bunu tutanaktan anlıyorum. Ama sonuçta mutabakat halinde, deyim yerindeyse, paralel soruşturmalar yoluyla, ve BKA'ya verilen özel görev ile devam edilmesi konusunda anlaşmaya varıldı.

Bu görev de, şu sıkça belirttiğim görev: Ceza Yasası Madde 129 çerçevesinde tamamlayıcı yapısal soruşturmaların BKA içerisinde EG Ceska tarafından yürütülmesi. Buna uygun olarak biz de Haziran'da, yani 15 Haziran 2004'te demek istiyorum, EG Ceska'yı kurduk ve BKA Yasası'na göre alışılageldiği üzere, tüm Federal Eyaletlere devralmaya ilişkin birer teleks gönderdik, ve az önce belirttiğim gibi, soruşturmalarımızın ağırlıklı noktalarına yoğunlaşmaya başladık."[1022]

[1019] Soruşturmaların devralınmasına ilişkin gerçekten resmi bir talepte bulunulup bulunulmadığı, yoksa yalnızca resmi olmayan bir talepte bulunulup bulunmadığına ilişkin tanık açıklamaları farklılaşmaktadır (Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 36; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 96) ile karşılaştırınız.

[1020] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34.

[1021] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100, tekrar sorulması üzerine tekrar teyit edilerek s. 103.

[1022] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s.81.

2. Českά Soruşturma Grubu'nun (EG „Českά") Kurulması ve Diğer Katılımcı Birimler

Ancak Federal Kriminal Daire, sonraki süreçte BKAG Madde 2 kapsamında bilgilerin toplanması ve işlenmesine yönelik merkezi birim olarak kaldı.[1023] Federal Kriminal Dairesi, ayrıca, 1 Temmuz 2004 tarihinde Bavyera İçişleri Devlet Bakanı'nın talebi üzerine Soruşturma Grubu (EG) „Českά"yı kurdu. Bu grubun görevi, Ceza Yasası Madde 129 çerçevesinde, cinayetlerin arkasında uluslararası çapta hareket eden bir suç örgütünün olması ihtimaline karşı merkezi –tamamlayıcı- soruşturmalar yürütmekti.[1024]

Soruşturma grubunun yöneticisi, tanık Hoppe, grubun görevinin „organize suçlar" hipotezinin takip edilmesi olduğunu ifade etti.[1025] Federal Kriminal Daire'nin, yalnızca cinayetlerden doğrudan etki altında olan eyaletlerle değil, tüm Federal Eyaletlerle temas içinde olduğunu belirtti. Ancak Federal Eyaletlerin hiçbirinden *„özel bilgilerin"* geri akmadığını belirtti.[1026]

Federal Kriminal Daire'nin tamamlayıcı yapısal soruşturmalarının zemininde ilk önce, Bavyera makamlarına 2004 yılı Nisan ayında ulaşan ipuçlarına dayanılarak, üç kişiye karşı yürütülen (ancak daha sonra eylemin yapılıp yapılmadığına ilişkin yeterli şüphenin bulunmayışı nedeniyle düşürülen) bir soruşturma vardı.[1027] Nürnber'te soruşturma yürüten Savcı bununla ilgili olarak şunları açıklamıştır:

> *„O tarihte, 2004 yılı Nisan ayında, aldığımız gizli bir ipucuna göre, o güne kadar eylemlerde kullanılan eylem silahını sakladıkları belirtilen üç yabancı isimli kişinin isimleri bize ulaştı. Bu ipucunun peşine gitmeliydik ve çok somut olunca, bu durum bu bilgilere dayanarak bu üç sanığa karşı cinayete yardım ve yataklık nedeniyle soruşturma açmama neden oldu. Bu üç kişinin yurtdışı ile ilişkilerinin olduğu hariç tutulamadığından, bu soruşturma çerçevesinde Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturmalarıyla da ilgilendim ve bunları yürüttüm. Bu üç sanığa karşı yürütülen soruşturmalar çerçevesinde Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturmaları çok iyi dahil edilebildi. Elbette bu soruşturmaların sonucu tüm komplekste yerini buldu.*
>
> *Bu tarihten, 2004 yılı yazından itibaren, bu nedenle Federal Kriminal Daire de soruşturmalara tamamen dahil olmuştu, ve benim de düzenli olarak Federal Kriminal Daire'nin memurlarıyla telefonla ve kişisel olarak iletişimim oldu."*[1028]

[1023] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 74; aynı „Českά 83" silahının federal çaptakı cinayet serisinde kullanımına ilişkin 19/04/2006'da Wiesbaden'de strateji görüşmesinin sunumu ile de karşılaştırınız, Cilt 482, s. 8.

[1024] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 73; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451; Federal Kriminal Daire (BKA) tarafından Federal İçişleri Bakanlığı'na yazılmış 02/05/2006 tarihli yazının taslağı, Cilt 482, s. 51 ile karşılaştırınız.

[1025] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80.

[1026] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 77.

[1027] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100 sonraki, 104, 107.

[1028] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 100 sonraki.

Ancak Federal Kriminal Daire'nin dahil oluşu, bu üç kişiye karşı yürütülen soruşturma ile sınırlı değildi. Nürnberg'te soruşturma yürüten Savcı Dr. Walter K. daha ziyade şunları belirtti:

> *„Adı geçen üç kişiye karşı cinayete yardım ve yataklıktan soruşturma yürüttüm ve bu soruşturma kapsamında soruşturmaları bu kişilerin çevresinde yürüttük ve, Federal Kriminal Daire bilgi olarak neyi biraraya getirdiyse, onun çevresinde; benim görüşüme göre, bunun neticesinde soruşturmalar, akla gelen her şeye yöneltilebilirdi."*[1029]

> *„Soruşturmaların hepsi soruşturmaydı. Cinayetleri aydınlatmak istiyorduk ne de olsa ve genel olarak bununla ilgili akla gelen ve mümkünse her şeyi soruşturmak istiyorduk. Yani BKA soruşturmaları kapsamında herhangi bir şeyin sözü edildiğinde, tabii ki ortak oturumlardan bunlar, şimdiye kadarki eylemler üzerindeki olası etkileri: bununla acaba neyi soruşturmaya devam edebileceğimiz, görüşüldü. Bu birbirinden ayrı düşünülemezdi. Bize bu üç isim söylendikten sonra, yalnızca soruşturma tekniği açısından bu şekilde yürütmek zorunda kaldım."*[1030]

EG Česká'nın yanında, Federal Kriminal Daire'nin Kriminal Tekniği birimi de, özellikle olay yerinde bulunan mermileri inceleyerek soruşturmalarla ilgileniyordu.[1031]

3. Soruşturmanın Yönleri

a. Organize Suçlar

Federal Kriminal Daire'nin soruşturmaları 2004 yılında öncelikle kurbanların kısmen Avrupa çapında veya uluslararası düzeyde etkili bir suç örgütüyle, özellikle de uyuşturucu suçlarıyla olası bağlantılarıyla ilgileniyordu.[1032] 2005 yılında, BKA memuru Hoppe'ye göre, Federal Kriminal Daire'de, cinayet serisinin failinin muhtemelen organize suçlar dahilinde bir grup olduğu hipotezinden yola çıkıldı.[1033] Hipotezin bizzat Federal Kriminal Daire'de oluştuğunu belirtti.[1034]

Federal Kriminal Daire'nin görevleri, muhbirlerin ve ajanların verdikleri ipuçlarını takip etmek ve kendi soruşturmalarını oluşturmaktı.[1035] Federal Kriminal Daire, organize suçlar alanında, muhtemelen uluslararası bağlantılı[1036] eylemler olabileceği hipotezinden yola çıkarak, tüm kurbanlarla ilişkide olan aileleri, grupları ve muhtemel motifleri incelediğini ifade etti.[1037] Federal Kriminal Daire'nin, tek

---

[1029] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 104.
[1030] Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 104.
[1031] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75, 78, 82.
[1032] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 34 sonraki; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s.78.
[1033] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 73.
[1034] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75.
[1035] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76.
[1036] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 83.
[1037] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76.

tek kurbanlarla –doğrudan veya iş ilişkileri üzerinden- kısmen iletişim içinde olan ve şiddete eğilimi olabilecek ve fail olarak söz konusu olabilecek, çeşitli Türk ailelerini odağına aldığını belirtti.[1038]

Ayrıca, kurbanların parti ve dini aidiyetlerine ilişkin daha somut fikirlerin de yürütüldüğünü –soruşturmaların sonuna doğru Türk Hizbullahı ile bağlantılı olarak-, ancak bunların Česká cinayet serisi soruşturmasında nihayetinde boşa çıktıklarını ifade etti.[1039] Federal Kriminal Daire'nin bu sırada Türk makamlarıyla da birlikte çalıştığını belirtti.[1040]

b. Aşırı Sağcılık Alanına Yönelik Soruşturmanın Olmayışı

BKA memuru Hoppe'nin açıklamasına göre, soruşturmalar için cinayet motifi olarak aşırı sağcılığın bir rolü bulunmuyordu.[1041] Aynı zamanda, eylemlerin arka planında politik sağcı motifler olabileceği düşüncesinin de dışlanmadığını ifade etti. Eylemlerin arka planında aşırı sağcılığın yatıp yatmadığı sorusunun tekrar tekrar sorulduğunu belirtti. Ancak, bunun, objektif ipuçlarının veya hatta itiraf mektubunun olmaması nedeniyle, Federal Kriminal Daire'de mevcut kriminolojik deneyimin temel alındığında, önceliğinin olmadığını ifade etti. Muhtemelen hiçbir şekilde üstlenilmeden gerçekleşen terörist saldırıların ve grupların da var olduğu düşüncesinin, onun döneminde, Federal Kriminal Daire'de gündemin birinci sırasında yer almadığını belirtti.[1042] Tanık, ayrıca aşırı sağcılık yönüne işaret eden ipuçları da hatırlamadığını açıkladı.[1043]

Benzer şekilde –o dönem BKA'da „Merkezi Soruşturmalar" alanında Česká cinayet serisine ait adli emanete alınan eşyaların biraraya getirilmesi, değerlendirilmesi ve özetlenmesi konusunda yetkili- tanıklar Michael St. Ve -2004 yılından 2010 yılına kadar Česká Soruşturma Grubu'nun (EG Česká) vekaleten yöneticisi - Werner J. açıklamada bulundular.

[1038] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 83.
[1039] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 88.
[1040] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76 sonraki, 80. Daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 4.
[1041] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76.
[1042] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76 sonraki, 79.
[1043] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 83; aynı şekilde Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 107.

Aşırı sağcı, yabancı düşmanı bir arka planın da gözönüne alınıp alınmadığı sorusuna ilişkin, tanık Michael St. şunları açıkladı:

> *„Yani bu fikir soruşturma timinde de yürütülmüştü. Ancak soruşturmanın bir hareket noktası olarak görmedik, çünkü yalnızca –evet- yalnızca olanak içerisinde soruşturma tekniği açısından birşey yapma olanağımız yoktu. Yani ana görev sahamız esas olarak, şöyle söyleyeyim, organize suçlar soruşturmaları çerçevesinde nedenini öğrenmekti."*[1044]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Werner J. şunları belirtti:

> *Soruşturmalar havada oluşmuyor ne de olsa. Herhangi bir nokta şunu diyemeyiz ki: ‚Şimdi şurdaki bu grubu veya ordaki şu grubu karşı soruşturma yürütelim', aksine hep ipuçları olur –ilgili değerlendirme sonuçları olur- belirli bir gruba yönelik, biz de onlara yönelik araştırma yaparız. Hala hatırlıyorum, o dönem soruşturmaları devraldıktan kısa bir süre sonra, iki Türk erkek kardeşle ilgili bir ipucu geldi. İki silah kullanıldığı için bu anlamda uyuyordu. Ve daha sonra hep bu nedene bağlı soruşturmalar yürütüldü. Ama hiçbir zaman, hedef koyarak bir sağcı grubu mercek altına almamızı sağlayacak herhangi bir ipucu yoktu."*[1045]

c. Silahın Menşeine Dair Soruşturmalar

Soruşturmanın bir diğer ağırlık noktasını silahın izinin takip edilmesi oluşturuyordu.[1046] Buna yönelik olarak Českά Soruşturma Grubu (EG Českά) silahların kaynağına ilişkin soruşturmalar başlattı. Českά Soruşturma Grubu'nun (EG Českά) yöneticisi, tanık Hoppe, bunları, Araştırma Komisyonu'nda verdiği ifadesinde şu şekilde özetledi:

> *„Silahın izini bulduk, oldukça hızlı, ve böylece silahın menşei soruşturmaları başladı. Silahın bir Ceska 83 olduğunu öğrendiğimizde, Ceska 83 ile ilgili ülke çapında emniyet altına almaları takip ettik. Benzer silahlarla başka cinayetlerin işlenip işlenmediğini federal çaptı vakalar düzeyinde karşılaştırdık. Ceska 83'ün, sanırım 1983 yılından beri 150.000'in üzerinde üretildiği gerçeği karşısında menşeini soruşturmak için gerçekten bir özellik göremedik.*
>
> *[...]*
> *Vaka 1 ve 3'te kullanılan diğer silah açısından, silah sistemini belirleme olanaklı olmadı, bu da teknisyenlerimizi muhtemelen bir kuru sıkı tabanca olma ihtimali değerlendirildi, yani daha keskin atış yapabilmek için bir şekilde namlusu kesilerek değiştirilmiş bir kuru sıkı tabanca.*
>
> *Bu silahla ilgili olarak da Federal bölgede emniyet altına alınanları inceledik ve özellikle şüpheli–bizim Polis çevrelerinde hep söylendiği gibi, eğer sınıflandırılamıyorsa, muhtemelen bir cezai suçla ilgili ve emniyet altına alınan- silahların, gerçekten atışı yapılarak, başka bir yerde kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek amacıyla mühimmatın karşılaştırılmasını yapılması talimatını verdik."*[1047]
>
> *„Sonra ek olarak [...] mühimmata yöneldik, çünkü ilk dört eylemde Ceska ile PMC-mühimmat kullanılmıştı, o şimdiki benzer mühimmata sahip Bellot, Sellier & Bellot'ın mühimmatı kadar yaygın*

[1044] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 226.
[1045] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 23.
[1046] Örneğin Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 73; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78.
[1047] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75 sonraki.

değildi bildiğim kadarıyla, eğer yanlış hatırlamıyorsam. Orada kimin ana ithalatçı olduğunu öğrenmeye çalıştık.

[...]

Asıl 2006'da, silahtan – Kriminal Teknik birimi tespit etmişti – bir susturucu ile atış yapıldığı ortaya çıktıktan sonra tekrar ciddi şekilde ele aldık."[1048]

Federal Kriminal Daire, soruşturmalarda, her ne kadar nihai belirleyici sonuç alınamamış olsa da, ancak 2006 yılında, Halit Yozgat cinayetinden sonra, gelişmeler kaydedebildi.[1049]

4. Yabancı Ülkelerle Birlikte Çalışma

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yanında, Federal Kriminal Daire de yabancı –özellikle Türk- makamlarıyla, bilhassa Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ile birlikte çalıştı.[1050]

Kurbanların kendi memleketlerindeki kişisel çevrelerinin ve geçmişlerinin aydınlatılmasına yönelik olarak Federal Kriminal Daire Türkiye'de ve Yunanistan'da soruşturma yürüttü, istihbaratla ilgili bilgi alış verişinde bulunmak amacıyla, Ankara'da bağlantılı organize suçlardan sorumlu memurlarla irtibata geçti ve Türk ve Yunan adli makamlarından adli yardım talebinde bulundu. Soruşturmalara ilişkin karar alınması ve soruşturmaların yoğunlaştırılmasına yönelik olarak, Türk polis makamlarıyla birlikte çalışmalara ilişkin görüşmeler, 2006 Şubat gibi, KOM[1051] Ankara yöneticisi ile, Federal Kriminal Daire'de ve Nürnberg'teki Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO)[1052] bir bilgi alış verişi gerçekleşti.

Birkaç Avrupa ülkesinde daha soruşturmalar yıllarca yürütüldü. Kapsamı bakımından özellikle Hollanda'da ve Çekya'da yürütülen soruşturmalar belirtilmeye değer.[1053]

[1048] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 82 sonraki.

[1049] Silahların menşei ile ilgili soruşturmalarla ilgili daha fazla ayrıntı için, özellikle Halit Yozgat'a karşı işlenen zaman dilimine ilişkin bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 3.

[1050] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli konuyla ilgili 13. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 34.

[1051] „KOM" Türkçe'de „Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı"nın kısaltmasıdır, Almancası: „Amt für die Bekämpfung von Schmuggel und die organisierte Kriminalität".

[1052] KOM Ankara, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yararına kendi soruşturma ekibini oluşturdu. Türk muhatap kişi, Ekim 2006'de ve Şubat, Nisan ve Ekim 2007'de birer haftalık süreyle Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) misafiri oldu. Bu sırada özellikel Almanya'da yaşayan kurbanların yarınları ziyaret edildi, olay yerları incelendi ve soruşturma kapsamında bilgi alış verişi yapıldı. Ayrıca, Konsolosluk'larda görüşmeler yapıldı (Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt BAO BOSPORUS Sachstand, s. 136 sonraki).

[1053] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt BAO BOSPORUS Sachstand, s. 137.

5. Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile Birlikte Çalışma

Českά cinayet serisinde Federal Kriminal Daire'nin, Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile bilgi alış verişinde bulunup bulunmadığı belirsiz kalmıştır. Bununla ilgili olarak Komisyon birbirinden farklı iki tanık ifadesi dinlemiştir. O dönem Federal Kriminal Daire'de Českά Soruşturma Grubu (EG Českά) yöneticisi yardımcısı olan Tanık Werner J, o dönem soruşturma grubunun yöneticisi olan tanık Hoppe'nin, görevde olduğu dönemde hem Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden hem de Federal Gizli Servis'ten cinayet serisi hakkında orada mevcut olabilecek bilgileri araştırdığını açıkladı. Ancak tanık Hoppe'nin kendisi bunu hatırlayamadı, daha ziyade kendisinin bu konuda hiçbir zaman Anayasayı Koruma Federal Daire ile iletişime geçmediğini belirtti. Bunun yerine, tanık Hoppe kendi ifadesine göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne başvurduğunu ifade etti.

a. BKA Memurlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Görevlileri Arasındaki 10 Mart 2006 tarihli görüşme

10 Mart 2006 veya 17 Mart 2006 tarihinde,[1054] yani daha Halit Yozgat cinayetinden önce, BKA memurları ile Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nden bir görevli arasında bir görüşme gerçekleşti. Bu buluşmanın içeriği Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir kısa açıklamasında kaydedilmiştir:

> *„W. [erner] J[...] ve şefi ile 17 Mart 2006[1055] tarihli EG Ceska (Almanya'da öncelikle Türk küçük ve en küçük işyeri sahiplerine karşı işlenen cinayetler) hakkında görüşme*
> - *Ağırlıklı noktaları Bavyera'da*
> - *hep aynı eylem silahı*
> - *Kişiler poliste negatif çıktılar*
> - *ancak uzun süreli soruşturmalar/sorgulamalar sonunda tehditler ve uyuşturucu madde ile ilişki veya kurbanların kumarbaz davranışlarına ilişkin ipuçları ortaya çıktı*
> - *bir vakada sürme kapılı ve yabancı plakalı koyu renkli bir Van, bir başka vakada iki bisikletli dikkat çekti (BKA Bülteni ile karşılaştırınız)*
> - *Soruşturmalarda faillerin PKK ve/veya Graue Wölfe (Bozkurtlar) ile (olası) temaslarına ilişkin ipuçları elde edildi ([Werner] J[...] ile Muth arasındaki 18.4.2006 tarihli telefon görüşmesi –Nürnberg'teki eylemlere bakıldığında bu konuda, halen izlenmekte olan başka ipuçları da var)*
>
> *31 Aralık'ta Paskalya'dan önce hassasiyet oluşturuldu!*
> *Hürriyet'te –en azından - 2004 ve 2005'teki ilk eylemlerle ilgili haber çıktı –bu çerçevede muhbirle açık olarak görüşülebilir – başka yabancı dilli gazetelerde haber çıkıp çıkmadığı bilinmiyor.*
> *Daha fazla bilgi BKA'nın veya Bavyera Polisi'nin (burada Eyalet Kriminal Dairesi, Mittelfranken-Nürnberg yetkili) internette sayfalarından sorgulanabilir*

[1054] Bakınız Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7:

> *„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görüşme10 Mart 2006 tarihinde öğleden sonra saat 13.00'te gerçekleşti – ertesi gün doğum günüm olduğu için, iyi hatırlıyorum. Doğum günüm 11 Mart. Ve bu Cumartesi günüydü. Yani Cuma, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeydik [...] Hayır. Söylediğim gibi, kesin 10 Mart."*

Kadın tanık Dr. Pilling'ın açıklamasında görüşmenin tarihi 17 Mart 2006 olarak belirtilmekedir.

[1055] Yukarıdaki dipnota bakınız.

eylem silahı, faillere ilişkin tüm ipuçları ilginç potansiyel kurbanlar hakkında hassasiyet önemli"[1056]

Komisyon bu görüşmenin katılımcılarını, görüşmenin konusu ve akışı hakkında sorguladı, bu kişiler

- Tanık Hoppe (Federal Kriminal Daire'de Česká Soruşturma Grubu (EG Česká) erkek yöneticisi)
- Tanık Werner J. (Federal Kriminal Daire'de Česká Soruşturma Grubu (EG Česká) erkek yönetici yardımcısı)
- Tanık Dr. Pilling (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Büro 31– „Muhbir Yönetimi"- yöneticisi ve Bölüm 3 – „Tedarik"- yönetici yardımcısı) ve
- Muhtemelen sonradan görüşmeye dahil edilmiş tanık Muth (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Bölüm 3 –„Tedarik"- erkek yöneticisi).[1057]

b. Görüşmenin İçeriği

Tanıkların açıklamalarına göre, Federal Kriminal Daire'nin görüşme isteği, Eyalet Dairesi'nde cinayet serisi hakkında mevcut olan olası bilgileri toplamak ve oranın muhbirleri aracılığıyla cinayet serisi hakkında olası bilgiler elde etme amacına yönelikti.

Tanık Hoppe, bunun dışında, kendisinin ve meslektaşının Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden, federal çapta yakında yapılacak olan bir çalıştayda, Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile diğer Eyaletlerin Anayasayı Koruma Daireleri'nden bilgi toplamasını istediklerini belirtti. Tanık Dr. Pilling'in bunun üzerine, Česká cinayet serisini çalıştayda görüşülmesine onay verdiğini ifade etti. BKA memurlarının hedeflerinin, eyalet dairelerinin veya Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin tüm kaynak yöneticilerinin hassasiyet oluşturmalarını sağlamak ve seriye ilişkin olası bilgiler elde etmek olduğunu belirtti.[1058]

Ancak tanık Dr. Pilling bu şekilde ifade edilmesine itiraz etti. Şunları açıkladı:

„Ben farklı hatırlıyorum. NSU Üçlüsü'nün açığa çıkmasından bu yana gerçekten neredeyse düzenli olarak, 2006'da olay esaslarının nasıl olduğu hakkında düşünüyorum. Ama bu buluşmada –az önce belirttiğim gibi- Bay [Werner] J[...] iletişime geçmişti, gayri resmi bir görüşme olarak duyurmuştu. Ayrıca, meslektaşlar J[...]'nin ve Hoppe'nin o dönem görüşme sırasında gerçekten, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi olarak bizim diğer makamların üzerine gidip gidemeyeceğimizi söylediklerini de hatırlıyorum –bu anlamda bu doğru-, ama ben buna onay veremedim, çünkü Anayasayı Koruma Birliği'nin yapısı nedeniyle bu tür şeyleri BKA'dan Birlik adına kabul etmeye yetkili değilim, ve bu nedenle de Federal Daire'ye işaret ettim ve, en fazla yapılacak olası çalıştaylarda gayri resmi olarak akabinde değinebileceğimi açıkladım. Ancak sonrasında yakın zamanda henüz bir çalıştay olmadı.

[1056] Kadın tanık Dr. Pilling'in tarihsiz açıklaması, Cilt 49A, s. 25.
[1057] Tanık Muth, tanıklar Dr. Pilling ve Muth'un birbiriyle uyumlu açıklamalarına göre, görüşmeye ancak sonradan katılmıştır (Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56 ile karşılaştırınız). Ancak tanık Werner J. tanık Muth'un katılıp katılmadığını hatırlayamadı (Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 32 sonraki, 47 ile karşılaştırınız).
[1058] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80 sonraki, 86.

Şubatta bilgi tedarik birimleriyle aşırı solculuk konusuna ilişkin çalıştayımız, Mayısta, aşırı sağcılık konusuna ilişkin bir çalıştayımız gerçekleşti, benim katılmadığım, bu nedenle de bu konuları bu tür çalıştaylarda dile getiremedim. Bu şeyleri Bay Hoppe'ye ve Bay J[...]'ye görüşmede uygun şekilde anlattım da, yani burada bu konuda somut resmi bir giriş yapamayacağımız, soru soramayacağımız konusunda."[1059]

Tanık, sorulması üzerine teyit ederek belirtti:

„Bu, bunun olanaklı olup olmadığını ilişkin bir öneri veya bir rica idi. Ve ben de Mart ortasındaki bu görüşmede bunu düşük bir ihtimal ve olasılık olarak gördüm, çünkü bu konuları merkezi olarak Birliğe yönlendirme yetkisi açık olarak Federal Daire'deydi. Ve ben de işte sadece şunu, tüm bu konuşmayı Bay Hoppe'nin ifadeleri karşısında ben de o zaman gayri resmi olarak algıladığım için, gerekirse, uygun bir vakit olduğunda, en fazla deneyebileceğimi kabul ettim. Az önce belirttim, bilgi tedarik elemanlarının olduğu sonraki oturuma şahsen katılmadım. O Mayıs'ta gerçekleşmişti."[1060]

Komisyon bunun üzerine tanık Hoppe'yi yeniden çağırdı ve ona tanık Dr. Pilling'in ifadesini açıkladı. Bunun üzerine tanık Hoppe, tanık Dr. Pilling'in bilginin resmi ve gayri resmi şekilde aktarılması arasında ayrım yaptığını ve ilkini geri çevirdiğini hatırlamadığını ifade etti. Şunu belirtti:

„Yani, bunu hatırlamıyorum. Ayrıca: resmi katılım ve gayri resmi katılım arasında bir ayrımı da hatırlamıyorum. Üzgünüm."

Ve:

„Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile görüşmenin amacı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin veya Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'nin girişlerini kullanmak, kaynaklarını, tabiri caizse, topluluktan, kaynakların elde ettikleri bilgilerden, bizim konumuzun esasına ilişkin ilginç bilgilerin olup olmadığını sorgulamaktı.

Ve ben bu görüşmeden aslında, Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'nin Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile yaptıkları bu görüşme vesilesiyle Ceska serisinin de konuşulacağı ve tabiri caizse Aydınlatıcılar –böyle adlandırılıyorlar sanırım-, topluluklardan, kaynaklarla karşılaşmalardan, seri için ilginç olan bilgiler geldiğinde, bunların bize de iletilmesi konusunda hassas oldukları sonucunu çıkarttım.

Bayan Pilling'in, benim Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne başvurmamı söylediği cevabını şimdi tam olarak hatırlayamıyorum. Bu hatırımda kalmadı. Zaten gerçekten ben de o şekilde yapmadım, bu da bence, bunu öyle algılamadığımı ve bu görüşme vesilesiyle, tam da benim önerdiğim şeyin yapılacağına güvendiğimi gösteriyor.

Gerçi Bayan Pilling bunu şimdi farklı ifade ediyor. Tamam, o zaman o farklı algılamış –bilmiyorum – ya da farklı hatırlıyorum. Ben geçen defa açıkladığım gibi hatırlıyorum. Siz de lütfen, Mart'ta Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde bulunduğumuzu ve sonra da Nisan'da sekizinci ve dokuzuncu cinayetlerin eklendiğini gözönünde bulundurun. O zaman, başka işlerimiz de vardı, diye düşünüyorum. Muhtemelen daha sonra sistemli şekilde Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin dahil edilmesi sorunu biraz geri plana düştü."[1061]

[1059] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 59.
[1060] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 89 sonraki.
[1061] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 104 sonraki.

Buna karşın, Tanık Werner J.'ye göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'yle yapılan görüşmede özellikle Hessen'deki muhbirlerin sorgulanmaları söz konusuydu:

> *„Öncelikle Hessen'deki muhbirlerin sorgulanmaları söz konusuydu. Bayan Dr. Pilling'in bu toplanmadan söz etmiş olabilir ve bunun üzerine Bay Hoppe de ondan, bu konuyu mümkünse orada açmasını istemiş olabilir. Ama bundan bağımsız olarak, biz Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne, şu muhbir sorgulamalarıyla ilgili olarak, gittik.*
>
> *Şu hassasiyet oluşturma da şu anlama geliyor – – çünkü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde de bu serinin hiç bilinmediğini tespit etmiştik. Bunun üzerine çeşitli birimlerle iletişime geçmeye çalıştık, gerçekten de mahaldeki meslektaşlara – –Ne de olsa her an– –Biliyorum, o dönem Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) ile çok seyahat da ettik ve büyük birimlere, böyle bir vaka olduğunda ne yapmaları gerektiği konusunda önlem katalogları dağıttık – şu telsiz hücresi sorgulamaları ve, ve, ve. Tabii ki, bu cinayet serisi hakkındaki bilgileri olabildiğince yaymak ve bu şekilde şu ya da bu birimden bir ipucu elde edebilmek bizim için önemliydi."*[1062]

Tanık Werner J., Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçilmesinin bir diğer amacı olarak, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin iletişim bilgilerini elde etmek olduğunu belirtti:

> *„İkinci mevzu, sizin şimdi değindiğiniz konu. Gerektiğinde, muhbir yönetimi ile ilgili olarak Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde kime başvurmamız gerektiğini tam olarak bilmiyorduk. Bizim ricamız da, söylediğim gibi, bilgi almak için, birkaç isim verilip verilmeyeceği idi. Biz ne de olsa burada Wiesbaden'deyiz. Yan birimimiz Meckenheim'da. Onların Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile daha sık işleri oluyor. Ama bizim, Wiesbaden makamı olarak, yani BKA (Federal Kriminal Dairesi) Wiesbaden, özellikle EG Ceska olarak, aslında Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile hiç doğrudan iletişimimiz yoktu."*[1063]

Devamında, tanık Hoppe'nin sonraki süreçte Anayasayı Koruma Federal Dairesi ve Federal Gizli Servisi'ne de başvurduğunu açıkladı. Tanık J., ancak kendisinin bu görüşmelerde yer almadığını belirtti.[1064] Eyalet Dairesi'nde gerçekleşen gayri resmi görüşmenin bu anlamda „Entree" (giriş) olduğunu ifade etti:

> *„Daha önce belirttiğim gibi, burada yalnızca, deyim yerindeyse, bir Entree (giriş) söz konusuydu, bir kerelik şunları öğrenmek için: Anayasayı Koruma Dairesi ajanlarla nasıl birlikte çalışıyor? Bu nasıl düzenleniyor? Ajanlar nasıl bir işlemden geçiyor? Hiç Polise aktarılabiliyorlar mı? Bilindiği gibi uzun bir zaman ayrı kalma kuralı nedeniyle, Anayasayı Koruma Dairesi ile birlikte çalışmak hep çok zor oldu.*
>
> *Bu görüşmenin ardından biz de Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin üstüne gittik –ve BND'nin de. Oradaki bir çalışanın –hatta sanırım sahadan- daha önce BKA'da büro yöneticisi olması yardımımıza yetişti."*[1065]

Ancak tanık Hoppe, kendi ifadesinde Federal Kriminal Daire'nin cinayet soruşturmaları kapsamında hiçbir zaman Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçmediğini açıkladı. Orada bu tür geniş

[1062] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 33.
[1063] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 9.
[1064] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7 sonraki, 10 sonraki.
[1065] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7 sonraki, 15 sonraki.

konularda merkezi bir muhatap kişinin olmaması nedeniyle de, Federal Kriminal Daire için aslen Federal Daire sıfatıyla muhaberat yapan Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne başvurmadığını belirtti.[1066]

c. Buluşmanın Oluşması

İlle de Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne başvurmalarının nedeni olarak, BKA memurları, Wiesbaden'deki[1067] Federal Kriminal Daire'ye coğrafi yakınlığı ve tanık Hoppe'nin bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni tanımak için gösterdiği kişisel merakı olduğunu belirttiler. Buna ek olarak, Tanık Werner J.'nin eşi Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olduğundan, BKA memurlarının onun vasıtasıyla iletişime geçtiklerini ifade ettiler.[1068]

Bunun üzerine, tanık Dr. Pilling'in, amiri, tanık Muth ile kararlaştırmalarının[1069] ardından tanık Dr. Pilling'in çalışma odasında gayri resmi bir buluşma gerçekleşmiştir. Federal Kriminal Daire tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne resmi bir talepte bulunulmadı.[1070] Federal Kriminal Daire'nin üst yönetimi haberdar edilmemişti.[1071]

Tanık Muth ifadesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile doğrudan gayri resmi şekilde iletişime geçilmesini *„biraz tuhaf"* şeklinde tanımladı:

> *„Başkan: Görüşmede siz de var mıydınız?*
>
> *Tanık Muth: Evet, görüşmede ben de vardım. Tam olarak var mıydım, bilmiyorum. Her halükarda katılmış olan Bayan Dr. Pilling tarafından da yönetildi. Görüşmede tam olarak var mıydım – –En azından, kaçılmaması gerektiği onayını verdim. Eğer bir kişi böyle bir konuyla geliyorsa, öyle kolayca: bu beni ilgilendirmez denilemez. –yolu bira tuhaf olsa da.*
>
> *Başkan: Siz bunu –son söylediğiniz iyi bir adlandırma- BKA'daki (Federal Kriminal Dairesi) meslektaşlara bu şekilde belli ettiniz mi, yani bu yolun biraz fazla tuhaf olduğunu?*
>
> *Tanık Muth: Evet, bunu esasen belli ettik, sadece ben değil, bizden tüm katılanlar."*[1072]

[1066] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80 sonraki.
[1067] Werner J. ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7.
[1068] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80 sonraki, 87; Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56 sonraki; Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16.
[1069] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56 sonraki; Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16.
[1070] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56 sonraki; Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16; Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 10.
[1071] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 34.
[1072] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16.

Ve Federal Kriminal Daire'nin Federal Daire olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile iletişime geçtiği gözönünde bulundurulursa:

> *„Yani bu BKA'dan (Federal Kriminal Dairesi) Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne giden bir fikir değildi. Bana göre normal hiyerarşi böyleydi."*[1073]

d. Görüşme İçeriğinin Uygulanması

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memurları tarafından gelen talebi uygulamak için tanık Dr. Piling 24 Mart 2006 tarihli görüşmenin sonunda, Wiesbaden dışındakilere de dahil, Česká cinayet serisi hakkında genel çerçevede bilgi verdiği ve kaynaklarının arasında seri hakkında konuşulup konuşulmadığını ve bu konuda bilgi olup olmadığını öğrenmeleri için çalışanlarına bir e-mail gönderdi.[1074]

Bu e-mailin bu açıdan önemli kısmı şöyle:

> *„2000'den bu yana Nürnberg, Münih, Hamburg ve Rostock'da Polis açısından çok dikkat çekmeyen Türklere karşı işyerleri ile bağlantılı, ancak soruşturmalara göre uyuşturucu madde, kumar vs. ile bağlantılı da olabilecek toplam 7 öldürme suçu işlendi (aralarında yalnız bir Yunanlı vardı). Aynı zamanda münferit olaylarda PKK veya Bozkurtlara yönelik ipuçları da var. Hürriyet'te eylemler hakkında haber yapıldı (son olarak Haziran 2005). Eylem silahı hep aynı, ancak hiç kimsede bu konuda bir bilgi yok. Bu konular hakkında konuşulmakta mıdır? Güpegündüz, genellikle kurbanların işyerlerinde işlenen bu cinayetler hakkında konuşuldu mu? Muhbirlerin bu konuda söyleyebilecekler şeyler var mı?! Örneğin bir kurban Rostock'ta bir kepapçıda çalışıyordu, bir başkası Nürnberg'te bir dönercide."*[1075]

Muhatapları da, cinayet serisinin arka planında yabancılar çevresinde genel suç olay esasını gören Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe ve Werner'in dışında, muhtemelen organize suçlar olarak ifade tüm olgu alanlarından olmak üzere muhtemelen tüm çalışanlarıydı. Tanık Dr. Pilling bu konuda şu sözleri ifade etti:

> *„Bende başka bilgi yoktu. Gerçi Bay Hoppe ve Bay [Werner] J[...]'nin açıklamalarından yola çıkarık, yabancılar çevresinde genel suç ile ilgili olduğunu düşündüm – bunların açık soruşturma sonuçları olduğu söylendi-, tüm olgu alanlarını soruyla ilgili genel anlamda dahil etmiştim. Bunu bu baylar söylememişti bu şekilde. Baylar hep yabancılar çevresinde genel suç olay esaslarını soruşturmalarda temel gördüklerine işaret ettiler, muhtemelen organize suç yapılarını, Hessen de 2002 yılından beri bu konuda yetkili olan az sayıda Eyalet Dairelerinden biriydi. Ve, söylediğim gibi bu konu dışında genel olarak belirgin olarak formüle etmiştim ve bilinçli olarak tüm muhbir yöneticilerine de, bu tür şeylere reaksiyonlar olabilir diye tekrar sormuştum."*[1076]

[1073] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s.16.
[1074] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.
[1075] Tanık Dr. Pilling'in 24.03.2006 tarihli e-maili (paraflı), Cilt 1545, s. 2.
[1076] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 61 sonraki.

Ancak, tanığın belirttiğine göre, e-maili cevap veren olmadı. Bunun onu şaşırtmadığını, çünkü o dönemdeki alışkanlığa göre itirazların yazılı olarak saptanmadığını belirtti.[1077] Ceská cinayet serisinin eylemlerinin aşırı sağcı kesimde konu edildiği veya onay gördüğüne ilişkin ipuçlarının da açıklamasına göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bilgisi dahilinde olmadığını belirtti.[1078] O dönem ayrıca bir şekilde şiddete yatkınlık göstermiş ve cinayet serisine dahil olabileceği ihtimaline işaret eden Hessen aşırı sağcı kesim içerisinde yapılara veya kişilere ilişkin bilgilerin de olmadığını ifade etti.

Bu konuda şu sözlere yer verdi:

> *„Söylediğim gibi, bu benim Tedarikçi gözüyle bakışım. Değerlendirme bölümüne de sormak gerekir. Ama 2006 yılında Hessen'de bir şekilde şiddet faaliyetleri olan herhangi bir yapı yoktu-- Bizi kuşkulandıracak ve bakmamıza ve sonra da bir şekilde takip etmemize neden olacak: Bu yönde birşey olabilir mi? diyebileceğimiz herhangi bir bilgi, ipucu yoktu. – Hessen için böyle bir bilgimiz yoktu."*[1079]

Son söylenenleri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nden, 24 Mart 2006 tarihli e-maili almış olan ve hatırladığı kadarıyla kaynaklarına buna uygun soru sormuş, ancak kaynaklardan bilgileri geri yönlendirmemiş olan, bir muhbir yönetici daha belirtti.[1080]

Muhbir yöneticilerinden dönüş olmayınca tanık Dr. Pilling de Federal Kriminal Dairesi'ne bir yazılı bir itiraz göndermedi. 18 Nisan 2006 tarihinde tanık Muth tanık Werner J. ile bir telefon görüşmesi yaptı.[1081]

Tanık Werner J. de, soruya ilişkin olarak Federal Kriminal Dairesi'ne herhangi bir bilgi dönüşü yapıldığını belirtti, ne herhangi bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden, ne de Anayasayı Koruma Federal Dairesinden.[1082] Tanık Hoppe'ye göre Federal Kriminal Dairesi (BKA) de e-maile sonradan bir cevap verilip verilmediğini veya ne cevap verildiği ile ilgilenmedi.[1083]

III. Hessen Makamlarının Bilgi Seviyesi

Halit Yozgat cinayetinin gerçekleştiği tarihte, Hessen'deki soruşturmacılar diğer federal eyaletlerdeki soruşturmalarda az sayıdaki yaklaşıma başvurabiliyordu.[1084] Yedi eylemin birleştirici unsuru olarak[1085]

[1077] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.
[1078] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 76.
[1079] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 129.
[1080] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, S. 135 sonraki, 141.
[1081] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.
[1082] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 86, 88; Werner J. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 9, bu konuda bir telefon görüşmesinde emin olmak istediğini belirtmektedir.
[1083] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 88.
[1084] Ayrıntılarla ilgili olarak bakınız Bölüm İki, Kısım C. III. 2.
[1085] Sekizinci eylem Kassel'deki eylemden sadece iki gün önce gerçekleşmişti.

Hessen dışındaki polis makamlarının elinde yalnızca ortak eylem silahı, Tip 83, 7,65 mm kalibreli bir Českà ve soruşturmaların yön kazanabileceği, eylemin gerçekleştirilmesinde, bulunulabilecek izlerden kaçınarak kurbanların düzenli şekilde infaz edilmeleri şeklinde belirli paralellikler vardı. Bunun dışında elle tutulur soruşturma sonuçları veya geriye bakarak faillere götürebilecek –soruşturma hareket noktaları yoktu.

Hessen dışındaki soruşturmacılarda vaka analizcileri tarafından kurulmuş olan, failin veya faillerin organize suçlara dahil olduğuna ilişkin hipotez mevcuttu („organizasyon teorisi"). Ancak Halit Yozgat cinayetinden önce de, olası yabancı düşmanı bir arka planı olan tek veya birkaç seri failin eylemleri gerçekleştirmiş olabileceklerine dair alternatif bir hipotez üzerinde ilk fikirler oluşmuştu. Bu fikirler sonunda „muhtemel yabancı düşmanı arka planı olan seri fail" varsayımıyla alternatif bir hipotez oluşturmak üzere, bir başka vaka analizi için görevlen verilmesine ve buna göre faile ilişkin belirtilen varsayımlar şunlar olmasına yol açtı:

- Hareketli bir kişi olmalıydı,
- Siahlara özel bir ilgisi olmalıydı ve
- Nürnberg'in güneydoğusunda bir „demirleme noktası" olmalıydı,
- Mali ihtiyaçları olduğuna ilişkin bir işaret olmadığından, muhtemelen bir işi olmalıydı (bir haftada birçok yerel bölgede işe alınmış olabilirdi).
- Ayrıca bu tek fail muhtemelen yabancı düşmanı bir zihniyete sahipti

Politik motifli bir cinayet serisi, özellikle aşırı sağcı veya sağcı terörist arka planının veya NSU Üçlüsü'nün olduğuna dair *somut* ipuçları mevcut değildi.

1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Bilgi Seviyesi

a. Cinayet Planları

Komisyon, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Halit Yozgat'ın öldürüleceğine ilişkin bilgisinin olup olamayacağı sorusuna cevap aramıştır. Ancak tanık ifadelerinden veya dosyalardan, böyle olabileceğine ilişkin somut ipuçları bulunmuyor.[1086]

[1086] Temme'nin kaynaklarından biri tarafından cinayet planına ilişkin önceden bilgilendirilmiş olabileceği hipotezinyle ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. cc. aaa.
Hess ve Temme arasındaki telefon görüşmesinin, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bu konuda bilgisinin olduğuna dair bir belirti olduğu hipoteziyle ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. cc. bbb.
Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi nezdindeki müdahil davacıların talepleri çerçevesinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi ile Temme arasında 9 Mayıs 2006 Salı günü saat 15:13'te yapılan bir telefon görüşmesinden hatalı bir şekilde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin veya Temme'nin öncesinde bilgi

2011 yılından beri NSU soruşturmalarıyla ilgilenen Federal Yargıtay'da Federal Savcı Dr. Diemer, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Halit Yozgat cinayetine ilişkin önceden bilgisinin olma ihtimaline ilişkin soruya şu açıklamalarda bulundu:

> *„Bu konuda bilgimiz yok. Çünkü şunu düşünmeniz gerekir. Herşeyi tepetaklak yapmıştık. Bunu görmek gerekir. Gözlerimizi asla kapatamazdık. Ben şahsen eğer herhangi birisi bir şekilde cezayı gerektiren bir şekilde etkide bulunmuşsa hangi makam olursa olsun, hiçbir zaman gözlerimi kapatmazdım. Bunu düşünmem mümkün değil. Bu nedenle: Eğer olsaydı, onları sorgu sandalyesine oturturduk. Bundan eminim."*[1087]

Ve:

> *„Bizim görevimiz çok belirgindi ne de olsa. Biz bir Savcılığız ne de olsa, ve görevimiz, cezai suçları aydınlatmaktı. Şimdi şunu söylemek zorundayım: Alman makamlarının mensuplarının ceza hukuku bakımından önem arz eden bulaşmalarıyla ilgili bize ipucu gelmedi; aksi takdirde soruşturma açardık çünkü. Böyle bir durumda tabii ki hiçbir şekilde muhbirlere veya kaynak yöneticilerine veya hatta istihbarat servislerinin veya polis makamlarının mensuplarına soruşturma açmaktan çekinmezdik, eğer bununla ilgili bilgimiz olsaydı. [...] Ceza hukuku yönünü görürüz, ve bu durumda Alman makamlarının mensuplarının ceza hukuk bakımından önem arz eden bulaşmaları söz konusu değil."*[1088]

b. Cinayet Serisinin Arka Planları

Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin cinayet serisinin arka planına dair bilgilere sahip olabileceği konusunda somut ipuçları bulamadı.[1089]

aa. 2006 Yılına Kadar Cinayet Serisi Konusunda Bir Uğraşı Yok

Dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktör Yardımcısı, tanık Peter St., Anayasayı Koruya Eyalet Dairesi'nin Česká cinayet serisi hakkında 2006 yılında kadar resmi bilgilere yalnızca resmi yazışmalar ve diğer istihbarat makamlarının teleksleri ve Federal Kriminal Daire Bülteni (BKA-Blatt) aracılığıyla ulaştığını açıkladı. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kendisinin bilgilere sahip olmadığını ifade etti.[1090]

---

sahibi olmuş olabileceği sonucuna varıldı. Polis tarafından kaydedilen görüşmede şu belirtilmişti: *„Herkese söylüyorum: Eğer herhangi bir yerde böyle birşey olacağını biliyorsa, lütfen oradan geçmesin."* Komisyon bu varsayımın cevabını bulmaya çalıştı. Burada, bir telefon görüşmesinde yapılan ve görüşmenin havasını gevşetmek amacıyla yapılan tatsız bir giriş konuşması olduğu ortaya çıktı. Böylece buradan, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin veya Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanının öncesinde bilgi sahibi olduğu sonucuna varılamaz (bu konuda daha fazla ayrıntı için Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. cc. bbb.).

[1087] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 67.

[1088] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 63.

[1089] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki 2012 yılındaki dosya incelemesinin sonucuna ilişkin bakınız Bölüm İki, Kısım B. VI. 3. c.

[1090] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s.11.

Dönemin muhbir yönetiminden sorumlu bölüm yöneticisi, tanık Dr. Pilling, cinayet serisi hakkında 2006 yılının Mart ayına kadar yalnızca medyada dikkatini çektiğini açıkladı:

> *„Eylemlerin çoğunu 2006 yılının Mart ayına kadar yalnızca –o da bilinçli bir şekilde algıladıysam- gazetelerden biliyordu.[...]"*[1091]

2006 yılının Mart ayında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin yönetici konumundaki çalışanı, tanık Dr. Pilling ile birlikte, cinayet serisine ilişkin gayri resmi bir görüşme yapmış olan BKA memuru, tanık Werner J., Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgi seviyesi ile ilgili değerlendirmesini Komisyon'a şu şekilde yansıttı:

> *„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde de bu serinin hiç bilinmediğini tespit etmiştik."*[1092]

Tanık Peter St. ayrıca, kurbanların göçmen kökenli olmaları gerçeği haricinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, sağcı terörist arka plana dair ipuçlarının olmadığını açıkladı. Özellikle cinayet serisiyle ilgili resmi telekslerde böyle bir sonuca varılamadığını ifade etti.[1093] Polis tarafından gerçekleştirilen çevredeki soruşturmalar, Anayasayı Koruma Dairesi tarafından bilindiği kadarıyla, diğer eyaletlerin olay yeri polislerinin failleri kurbanların çevresinde olduklarını ve genel suçlarla ilgili arka planla bağlantılı düşündüklerine işaret ettiğini belirtti.[1094] Anayası Koruma Federal Dairesi'nin yıllık raporlarında da 2000 ile 2006 yıllara arasında aşırı sağcı bir arka plana sahip olan öldürmelerin yer almadığını söyledi.[1095]

Tanık Dr. Pilling, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Českа cinayet serisinin, Hessen'deki aşırı sağcı topluluk içerisinde konu edildiğine veya böyle bir cinayet serisi için gereken şiddet potansiyelinin olup olmadığına ilişkin bir ipucuna sahip olmadığını detaylı bir şekilde açıkladı.[1096] Şunları ifade etti:

> *„Az önce verdiğim cevaptan farklı bir şekilde cevaplayamam. Şiddete yatkın, şiddet uygulayan gruplara veya kişilere ilişkin bizde ipucu yoktu. Ancak bu, şu anlama gelmiyordu, bunu açıkça söylemek istiyorum – gerçekten organize hedefli hareket etme anlamında demek istiyorum. Şu anlama gelmiyordu, ne yazık ki, şiddetin de kullanıldığı, hep olagelen, cezai suçlara, yaralamalara yol açması anlamında. Ama tabii bu hafifletsin anlamında söylemiyorum. Ama şimdi gerçekten şu anlamda algıladım: bu şekilde, böyle bir cinayet serisine tekabül eden, belirli bir temel görüşün eşlik ettiği organize hedefli bir hikaye. Bununla ilgili ipuçları yoktu."*[1097]

[1091] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56.
[1092] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 33.
[1093] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 7, 23, 35, 40.
[1094] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 7 sonraki.
[1095] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 7 sonraki.
[1096] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 76, 129.
[1097] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 129.

bb. Cinayet Serisinin 10 Mart 2006 veya 17 Mart 2006 Tarihinde ilk Defa Resmi Olarak Ele Alınması – Federal Kriminal Daire'nin Memurlarıyla Görüşme

2006 Yılı Mart ayında Federal Kriminal Daire, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçti ve bir görüşme çerçevesinde kendi muhbirleri arasında cinayet serisi konusunda hassasiyet oluşturması istendi.[1098]

Tanık Dr. Pilling bu görüşmeye ilişkin şunları açıkladı:

> *„Ancak 2006 yılında, Mart ayında, bana, o dönem sıkça şahsen de buluştuğum bir kadın meslektaşımın eşinden, bir telefon geldi. Bugün özel alanda artık görüşmüyoruz, ama o dönem görüşüyorduk. Beni Mart başında arayan, BKA'dan bir meslektaştı, beni, kendisiyle ve amiri olan BKA'dan Bay Hoppe ile gayri resmi bir görüşme yapıp yapamayacağımızı sormak için aramıştı. Bunun üzerine amirime –sanırım- sonradan bölüm yöneticisi olmuştu, Bay Muth'a bilgi verdim. Daha sonra birlikte, bu gayri resmi görüşmeyi yapmaya karar verdik, bu arada bunu ben yalnız yapacaktık, BKA'dan meslektaşlar ise iki kişilerdi."*[1099]

Benzer şekilde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dönemin tedarik bölümü yöneticisi tanık Muth, şunları açıkladı:

> *„Bu [yani cinayet serisini] tabii ki [yani gazetede] okundu. Bu herhalde yalnızca Bay Temme ile bağlantılı olarak değil de, yani ayrıca–sonrasında demem gerekiyor- BKA'dan sürpriz bir iletişim kuruldu, yani bize yönelen, Bay Temme nedeniyle değil de, genel anlamda, bu yönde anlam ifade eden bilgilerin olup olmadığına ilişkin olarak."*[1100]

[1098] Bu görüşmeyle ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 5.
[1099] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56.
[1100] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16.

Görüşmede BKA memurları, soruşturmanın durumunun özetlendiği ve tehdit durumlarına ilişkin i-puçlarının ve genel suçlarla ilgili motiflere ilişkin muğlak bağlantıların yer aldığı bir şema verdiler:[1101]

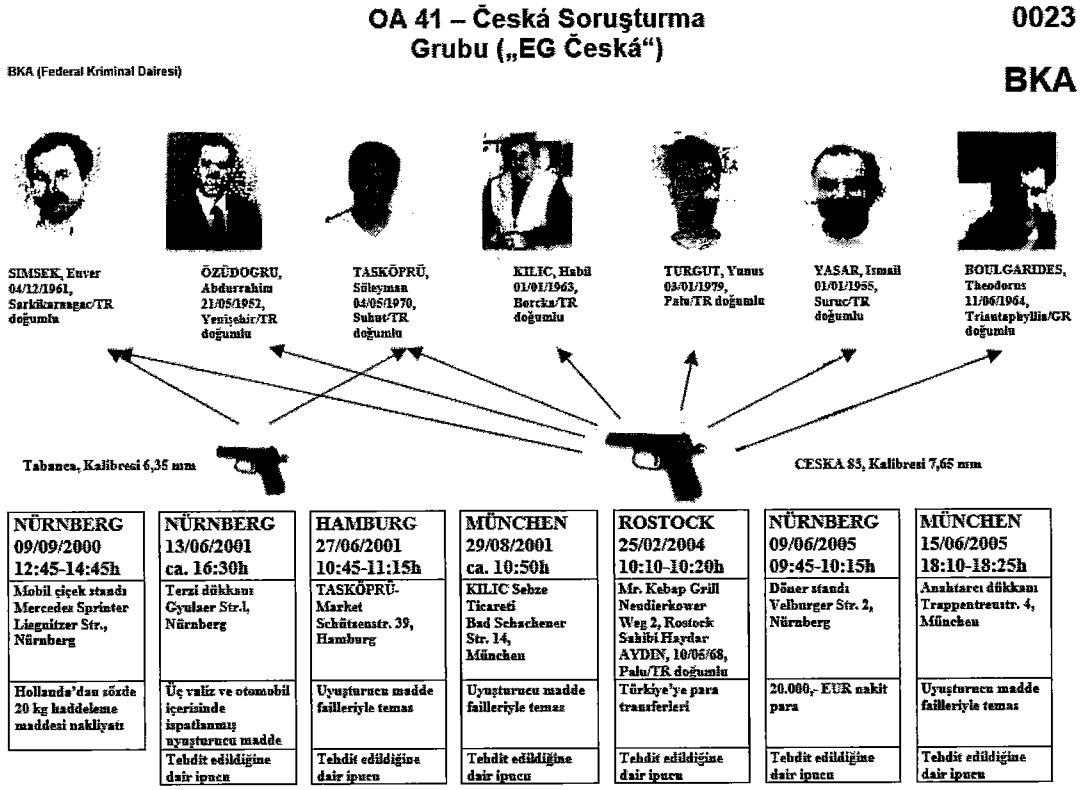

Tanık Dr. Pilling, BKA memurlarının 2006 Mart[1102] ortalarında gerçekleşen görüşmede Česká cinayet serisini, eylemin ardında yabancı alanla ve organize suçlarla bağlantılı genel suçların yatıyor olması bağlamına yerleştirildiğini ifade etti.[1103]

Bu tahmini nasıl gerekçelendirdiği sorusu hakkında tanık şunları açıkladı:

> *„Yani, bir kısmı, o zaman bana verilen bu şemadan çıkıyor. Çünkü orada neredeyse tüm kurbanlara ne yazık ki uyuşturucu madde bağlantısı eklenmişti. Sanırım, en alttaki satırda çoğunda uyuşturucu madde yazılmış.*
>
> *Sorun şu ki, belirttiğim gibi, iki meslektaş uzunca bir görüşmede soruşturmanın durumunu arıntılarıyla anlatmadılar, yalnızca birincisi bu eylem silahının arandığını, ikincisi potansiyel faillerin arandığını ve ortak bağlayıcı unsurun sözümona bir organize suçlar ve/veya genel suçlarla ilgili, yabancılar alanında yer alan bir faaliyet olabileceğini belli ettiler.*

[1101] Şema, Cilt 49A, s. 27.
[1102] Görüşmenin tarihi ile ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 5. a., dipnot.
[1103] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 88.

Bu öyle ateşli bir şekilde sunuldu ki, benim de bu soruşturma sonuçlarından[1104] kuşku duymamı gerektirecek bir nedenim yoktu. Daha önce de ben Bayan Faeser bunu izah etmiştim. Normalde cinayet soruşturmaları Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'ne bildirilmez. Belirgin olarak PMK'ye (politik motifli suçlara) dair ipucu bulunuyorsa, başka. O zaman zaten ben de otomatik olarak doğru yer olmazdım."[1105]

BKA memuru Hoppe şunları açıkladı:

„Bununla birlikte, olası motifleri –bir örneği zaten belirtmiştim: Türk Hizbullah'ı, Türk gizli servisini- varyant oluşumumuza dahil etmekti. Ve BKA'nın, tabii ki–arkaplanında Bavyera'dan, Nürnberg-Fürth Sevcılığı'ndan ve Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı'ndan özel görevlendirmeyle- organize suçlar hipotezini takip etmesi gerekiyordu: Organize suçlar mı? Bu bizim özel görevimizdi.

Buna uygun olarak 06.04.'ten sonra da bu durum öyle genişledi ki, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) –muhtemelen aşırı sağcı arka planlı- tek fail, seri fail ile ilgilendi ve biz de organize suçlar hipotezimizi takip ettik."[1106]

Tanik Dr. Pilling Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tüm muhbir yöneticilerinden bununla ilgili olarak bilgi edinmelerini rica etti. Ancak buna ilişkin geribildirim almadı.[1107]

c. NSU Hakkında Bilgilerin Durumu

Komisyon, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin NSU Üçlüsü hakkında hangi bilgilere sahip olduğu sorusunu ele aldı.

aa. Üçlü'nün Ortadan Kaybolmasına İlişkin Bilgiler

Tanık Dr. Pilling – dönemin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Büro 31– Muhbir Yönetimi yöneticisi ve Bölüm 3 – Tedarik yönetici yardımcısı- „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" kavramının 2006 yılında bilinmediğini belirtti.[1108] Dönemen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Müdür Yardımcısı tanık Peter St. de, o dönem NSU'ya ve faaliyetlerine işaret eden bir belirti göremediğini ifade etti.[1109]

[1104] Protokolde belirlenen „soruşturma sonuçları" kelimesi, kadın tanığın isteği üzerine, „soruşturma sonuçlarının" olarak değiştirilmiştir, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015 –15/04/2016 tarihli ek, s. 2.
[1105] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 112 sonraki.
[1106] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80.
[1107] Ayrıntılarla ilgili olarak bakınız yukarıya Bölüm İki, Kısım C. II. 5. d.
[1108] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 55. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2012/2013'de incelediği dosyalarda muhtemel NSU bağlantılarına ilişkin olarak, bakınız Bölüm İki, Kısım B. VI. 3. c.
[1109] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 11.

Ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin ortadan kayboldukları konusunda, 26 Ocak 1998 tarihinde evlerinde yapılan aramada patlayıcı madde bulunmasının ardından zamanında bilgilendirilmişti. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu konuda İçişleri Bakanlığı'na da haber vermişti.[1110]

Komisyon –o dönem Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde görevli olan ve Mayıs 2007'den itibaren Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Değerlendirme Bölümü Yöneticisi - tanık Rieband'a, NSU Üçlüsü'nün ortaya kaybolmasının niçin geniş çaplı sorgulamalara yol açmadığını sordu. Tanık bununla ilgili olarak şunları ifade etti:

> *„Bu o dönem–bu kişiler hani birkaç yıldır izlerini kaybettirmişlerdi – bu tür soruları tekrar sormak için bir neden oluşturması gereken şeylerdi kuşkusuz. Bu meseleler o dönem kısmen yanlışlıkla bölgesel meseleler olarak ele alındılar ve değerlendirildiler. Bunun anlamı, bölgesel olarak ilgili olan Eyalet Daireleri bu izini kaybettirme olayıyla ve kişilerin aranmalarıyla ilgili kuşkusuz birşeyler yaptılar. Ancak –bu yeterince tespit edildi- bununla bağlantılı bilgi akışının, olması gerektiği kadar tam ve kapsamlı değildi. Yapılmayan şuydu: „yerine getirilmemiş tutuklama emirleri" anahtar kelimesiyle bugün ne yapılıyorsa, yani düzenli olarak şunun irdelenmesi: Birşey bilen biri var mı? Biri, kaldıkları yer belirsiz olan kişilerle ilgili bilgi elde edebilir mi mi? – Bu o dönem, kaybolmalarından hemen sonra yapılmaya çalışıldı, ama herhalde belirli bir süreden sonra, artık yapılmadı. Gerçi şu dikkate alındı: bunlar kayıp; hiç kimse onları bir daha görmedi. Ancak çok yıllar sonra da gerçek anlamda bulunmaları için tekrar tekrar büyük çaba harcanmadı. Bu kişilere ilişkin artık hiçbir şey ortaya çıkmadı, ve ardından bu öylece bırakıldı. Şüphesiz bu yanlış, ama böyle oldu."*[1111]

9 Ekim 2003 tarihinde Federal Devlet ve Eyaletlerin Anayasayı Koruma Daireleri'nin, 9 Kasım 2003 tarihi için planlanmış olan Münih'teki bir Yahudi kültür merkezine yönelik planlanan ancak önlenmiş olan bir bombalı saldırı bağlamında tüm Anayasayı Koruma Eyalet Daireleri'nden, özellikle silahlara ve terörizme ilişkin bilgilerin sorgulandığı bir çalıştayı gerçekleşti.[1112] Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin geri bildirimi şu şekildeydi:

> *„26.01.1998, Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe'nin evlerinde arama. Yürütme tedbirleri kapsamında özellikle muhtelif piroteknik eşyalar, kimyasal maddeler, kablolar, boru parçaları ve hazırlanmış borulu bombalar ile muhtelif yazılı belgeler bulundu. İlgili kişiler tedbirler nedeniyle „izini kaybettirdi". Bu arada savcılık soruşturması düşürüldü. Bu kişilerin bulundukları yer halen bilinmiyor."*[1113]

[1110] Hessen İçişleri Bakanı Gerhard Bökel'in 06/03/1998 tarihli konuşma metni, Cilt 1602, s. 3; İçişleri Bakanlığı'nda bilgi edinilmesine ilişkin bakınız Bölüm İki, Kısım C. III. 3.

[1111] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 31.

[1112] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 232.

[1113] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 232.

Bu olay esası tanık Muth -dönemin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde Tedarik Bölümü'nün erkek yöneticisi- tarafından biliniyordu. Araştırma Komisyonu huzurunda şunları açıkladı:

> *„Çalıştaydan mı olduğunu, söyleyemiyorum. Ben konuyu biliyorum. Faillere çok yaklaşıldığı için, sonradan çok hayret ettiğimi biliyorum, ve de o tarihte sıvışabildiler yani. O zaman böyle birşey olduğu için insanlar dişlerini gıcırdattı. Ama çalışdaydan bilip bilmediğini şimdi söyleyemiyorum."*[1114]

Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSA Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'na göre, NSU Üçlüsü'ne, Aşırı Sağcı Şiddet Suçları Bilgi Merkezi'nin 15/16 Ekim 2003 tarihlerinde gerçekleşen 23. Federal ve Eyalet Meclis Genel Kurulu'nda ele alındı.[1115] Şahit Muth bununla ilgili şunları açıkladı:

> *„Evet, bu saldırıyı biliyorum. Ama orada ortadan kaybolan Üçlü hakkında bir konuşulduğu hususu, bu devamlı bir konuydu, çünkü o tarihte Thüringen'de ortadan yok olmuşlardı. Onların aranması hususu, uzun bir döneme yayılan bir konu. Sadece bulunamadılar."*[1116]

NSU Üçlüsü ayrıca „BfV Spezial Rechtsextremismus" („Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı, Aşırı Sağcılık") başlıklı Temmuz 2004 sayısına değinildi. Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu bu konuda şunları tespit etmiştir:

> *„2004 yılı Temmuz ayına ait Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı No. 21'de [Fn.] yer alan bir haberde Anayasayı Koruma Federal Dairesi 1997 yılından 2004 yılına kadar, Alman aşırı sağcıların silahlı mücadelesinden sağcı terörist yapıların oluşumuna kadar uzanan tehlike unsuru olabilecek olay unsurlarına yer verdi. Burada, örneğin 19 Şubat 1997 tarihinde bir kitapçıyı vurarak öldüren ve bir polisi katleden Kay Diesner vakası, 19 Aralık 1998 tarihinde Berlin'deki Galinski Mezarlığı'na patlayıcı maddeyle saldırı veya Saarbrücken'de „Silahlı Kuvvetler sergisi"ne patlayıcı maddeyle saldırı gibi münferit olay anlatımlarına yer veriyordu. İçerinde ayrıca Jena'da borulu bomba bulunması da ayrıntılı bir şekilde işleniyordu. Haberde Anayasayı Koruma Federal Dairesi şunları şu açıklamalara yer veriyordu:*
>
> > *‚Jena'da Borulu Bomba Bulunması*
> >
> > *1997 yılında, neonazi, Thüringer Heimatschutz'un (THS) üç üyesinin Jena bölgesinde bombalı saldırı hazırlığında olduklarına dair ipuçları bulunuyordu.*
> >
> > *Thüringen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin uyarıları doğrultusunda Polis 26 Ocak 1998 tarihinde Jena'da Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe'nin oturdukları yerde ve kullandıkları garajda arama yaptı. Polis garajda dört borulu bombayı emniyet altına aldı. Üç şüpheli hakkında tutuklama emri çıkarıldı. Sanıklar bunun ardından kaçtılar.*
> >
> > *Nisan 1996 ile Aralık 1997 arasındaki zaman diliminde Jena bölgesinde el yapımı tahrip maddesi ve bomba maketi bulundu. Bir vakada Bölge Mahkemesi, Gera Böhnhardt'ı 16 Ekim 1997 tarihinde istinaf merciinde, hemen çekmeye başlamak zorunda olmadığı, iki yıl ve üç ay gençlik hapis cezasına çarptırıldı. Böhnhardt 1996 yılı Nisan ayında Jena'da bir otoban köprüsünde, üzerinde „Yahudi" yazılı bir bebek figürüne iki bomba maketi yerleştirmişti. Böhnhardt'a karşı açılan soruşturma devam ederken ve mahkum edilmesinden sonra da, bununla bağlantılı iki olay daha meydana geldi. 3*

[1114] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 31.
[1115] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 233 sonraki.
[1116] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 31.

Eylül 1997 tarihinde Jena'da iki çocuk tiyatronun önündeki meydanda üzerinde beyaz daire içerisinde iki gamali haç bulunan kırmızıya boşanmış bir valiz buldular. Valizin içinde bulunan, daha önce 6 Ekim 1996 tarihinde Jena Ernst-Ebbe-Stadyumu'nda emniyet altına alınmış olan TNT'den yaklaşık on gram yerleştirilmiş, konvansiyel olmayan patlayıcı ve yakma tertibatı emniyet altına alındı. 26 Aralık 1997 tarihinde, Jena'da bir mezarlıkta yine kırmızıya boşanmış, iki gamali haç işaretli bir valiz tespit edildi.

Kaçakların ilgili bu olaylara da katılmış oldukları sanılmaktadır. Emniyet altına alınan borulu bombalarla somut gerçek saldırıların planlanıp planlanmadığını ilişkin ipuçları yoktur. Kaçakların başka militan faaliyetlerine ilişkin ipuçları bulunamamıştır.

2003 yılı Haziran'ında Gera Savcılığı Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'ye karşı yürütülen soruşturmayı, zaman aşımına uğramasıyla CMK (StPO) Madde 170 Fıkra 2'ye göre düşürdü."[1117]

Tanık Rieband bununla ilgili şunları açıkladı:

„Eğer yanlış hatırlamıyorsam, bu tüm bir raporun parçası. O dönem, şiddet olaylarına, bununla ilgili cezai suçlara vs. karışmış olan kişilerle ilgili tüm bu olay esaslarını biraraya getirmiştir. Sizin de daha sonra 2004 yılına ait ‚Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı'dan öğrendiğiniz şey. Buna ilişkin daha sonra uzun süren bir dava açıldı.

Az önce bir kere daha anlatmaya çalıştım. Sizin az önce zikrettikleriniz, sorunun tam merkezi. Kuşkusuz şunu görmüştük: Bir şekilde kayıp, ortadan kaybolmuş, bir daha ortaya çıkmamış kişiler vardı. Ama bundan mutlaka, illegalitede gerçekten komplocu bir şekilde terörist aktif oldukları ve muhtemelen destekçilerinin olduğu sonucunu çıkarmadık –bu yanlıştı-, ama bundan ilk başta yalnızca şu sonucu çıkardık: tamam, bu olaylardan geri çekildiler, çünkü ceza takibinden kurtulmak istiyor. Belirli bir süreden sonra bilinçli olarak bir daha ortaya çıkmadıkları için, bu belli ki yenik düşülen bir yanıltmacaydı.

İnanmadıkları bir diğer husus da –daha önce bir başka yerde daha söylemiştim; siz de zikrettiniz-, gerçekten yetirnce destekçi çevrenin olabileceğiydi, insanların, RAF benzeri, bu tür bir komplocu terörist gündemli bir grubu destekleyebileceğiydi.

Yani görüldü: Şiddete eğilimli aşırı sağcılar ve silaha eğilimli aşırı sağcılar var sürekli, düzenli. Sürekli olaylar oluyordu ve bunun gibi eylemler. Ama buradan –sonradan bakıldığında yanlış, ama o zaman böyleydi işte-bunun, gizli bir şekilde hareket ederek, gerçekten gündemle terörist planları olan grupların var olabileceği anlamına gelebileceği sonucuna varılmadı.

Bu anlamda henüz sınıflandırmadığımız konu – bunu sonradan mümkün oldu- geçimi vs. finanse etmeye yönelik banka soygunları veya gaspçılıklardı. Onları, izini kaybettiren aktörler kategorisinde bilmiyorduk o dönem, 2011'ten sonraki çalışma neticesinde ancak, bunun görünüşe göre Üçlü'nün eylemlerinin bir parçası olduğunu görüyoruz.

Yani, sonuç olarak o dönem nihayetinde konuya dar bir bakışla yaklaştık. Tüm şiddete eğilimli ve silaha eğilimli aktörleri elbette gördük, ama bundan çok dar bir sonuca vardık. Bu böyle."[1118]

[1117] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 234. Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nda belirtilen aşırı sağcılık konulu „BfV Spezial" („Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı") No. 21'in bir kopyası Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Komisyon'da mevcut dosyalarında da bulunmaktadır, Cilt 1015, s. 328 devamı, belirtilen pasaj s. 343 sonraki.

[1118] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 32 sonraki.

Tanık Rieband'ın, Eyaletlerde Üçlü'nün 1998 yılında ortadan kaybolmasıyla ilgili birşeyler yapıldığı açıklaması, Hessen için geçerli değildir. Dönemin Hessen'deki Müsteşarı tanık Fromm, Araştırma Komisyonu'na, Hessen'in Thüringen'e bölge olarak yakınlığına rağmen, Üçlü'nün ortadan kaybolmasının, komşu eyaletin yerelinde bir sorun gibi ele alındığını açıkladı.[1119] O da, Hessen İçişleri Bakanlığı'nın üst yönetiminin yerel gördüğü için ortadan kaybolanlar hakkında haberdar dahi edilmediğini düşünüyor.

2005 yılına kadar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde aşırı sağcılık alanında büro yöneticisi olan tanık Dr. Axel R.,[1120] Anayasayı Koruma Daireleri'nin bilgi seviyesi hakkında şu bilgileri sundu.

> *„Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin aşırı sağcılıkla ilgili bilgilerin biraraya getirildiği sağcı terörist faaliyetleri biraraya getiren, sanırım 1997 ile 2004 yılı ortasına kadarki zaman dilimine ilişkin bir derlemesi vardı. Bunun içerisinde NSU –tabii ki isim olarak henüz bilinmiyordu, ama üç ana aktörü – tarif ediliyordu."*[1121]

Ve:

> *„Bununla ilgili Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin terör eğilimli ve kesinleşmiş terörist gruplar hakkında bilgilerin biraraya getirildiği bir derlemesi vardı. Bu, o dönem hazırlanmış olan, çalışmanın dayanağı olarak da kullandığımız, Federalal Almanya Cumhuriyeti'nde terör alanında olup bitenleri belirlemeye yönelik; çünkü terör olaylarını incelediğimiz için, kendi konumumuza ilişkin yön verebileceğini bir rapor.*
>
> *Kendimiz NSU'yu ne yazık ki görememiş olsak dahi, sağcı terörizm konusunun anlamının, öneminin çok, hem de çok bilincindeydik. Yani, örneğin Almanya'daki Yahudiler Merkez Konseyi'nin eski başkanı olan Heinz Galinski'nin mezarına bir saldırı meydana gelmişse, bunu çok ciddiye aldık. Daha sonra şunu düşündük: Bu eylemin arkasında muhtemel sağcı terörist faaliyetlerin yattığına dair bir işaret, muhtemelen, şimdiye kadar görmediğimiz ve kesinlikle daha yakından bakmamız gereken birşey var mı? – Veya Saarbrücken'de „Silahlı Kuvvetler sergisi"ne saldırıyı da hatırlıyorum. Bu konuyu da incelemek için ele aldık.*
>
> *Ne yazık ki ele almadığımız şey, cinayet serisi. Evet bunu bu böyle söylemek zorundayım. Ve bunu aynı zamanda güvenlik mimarisinin bir başarısızlığı olarak tanımlıyorum."*[1122]

Ortadan kaybolan Üçlü hakkında bilgilerin nasıl ele alındığı sorusu hakkında tanık devamında şunları açıkladı:

> *„Anayasayi Koruma Dairesi'nin çalışma şekline göre o dönem aslına bakılırsa, Thüringen Eyalet Dairesi'nin inisyatifine ihtiyaç vardı; çünkü bu raporu elime aldığımda, şöyle bir kuracak olursak, çeşitli başka yerlerde de sorunlu alanlara denk gelmiş olmalıyım ki, böyle bir durumda Hessen'in bir eyalet dairesinin veya bir başka eyaletin dairesinin de kendi inisyatifiyle harekete geçmesi gereksin. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde bu 14, 15, 16 defa gerçekleşiyorsa, burada korkunç bir kaos meydana gelir. Yani Thüringen Eyalet Dairesi'nin ve benim görüşüme göre, Federal Devlet'in de, şu veya bu komplekse ilişkin sorgulama yapma konusunda teşviki gerekiyordu, çünkü Federal Devlet de genel bir bakışa sahiptir:*

[1119] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2006, s.81.
[1120] Axel R. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 130, 143.
[1121] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 136.
[1122] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 142.

Burada birşey yapmamız gerekiyor mu? Eğer yapmamız gerekiyorsa, bu nasıl ve ne şekilde olmalı? –Ama biz Hessen'dekiler hatırladığım kadarıyla bu olay esası nedeniyle bir kendi önlemimizi almaya girişmedik."[1123]

2004 yılına ait rapordan ancak 2012 yılında haberdar olduğunu ifade eden tanık Dr. Pilling,[1124] o dönem bu tür ilk başta bölgesel ortaya çıkan meseleleri nasıl ele alındığı sorusu hakkında şunları açıkladı:

„Temel sorunlardan biri, Eyalet makamlarının eyaletlere özgü düzenlenmiş olmalarıdır. Bunun anlamı, eyalet makamlarının şuna dikkat etmesi: kendi yetki alanlarından hangi kişiler ve gruplar faal? Bazı durumlarda elbette Hessen dışından birisi de olabilir. Ben şimdilik Hessen örneğinde kalıyorum.

Eğer bir düzenliliği yoksa veya ilk araştırmada –umarız ki o dönem yapılmıştır- aynı zamanda doğrulabilecek, görünürde doğrudan bir bağlantı yoksa, sonra da gerçekten dosya kapatılır veya gerçekten de dosya kapatıldı. Ancak daha sonra otomatik olarak tekrar soruşturulmadı. Bugünkü işlem sistematiğinde bu da değişti. Yani Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından soruşturulmaktadır."[1125]

bb. Sağcı Terörist Bir Hücrenin Faaliyetleri Dair İpuçları

Komisyon, Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2011 yılı Kasım ayından önce sağcı terörist bir hücrenin faaliyetlerini gözönünde bulundurup bulundurmadığı, bulundurması gerekip gerekmediğini ve NSU'nun niçin cinayet serisinin faili olduğunun farkına varılmadığı sorusunu ele aldı. Bu konuda birçok bilirkişiyi ve bilirkişi tanıkları sorguladı.

Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanlığı'ndan emekli olan tanık Fromm, sağcı terörizm tehlikesinin, önceki on yıllar boyunca edinilen tecrübeler karşısında, ihtimal dışında tutulmadığını, aksine soyut olarak kuşkusuz ihtimal dahilinde görüldüğünü belirtti. Ancak eskiye göre 2000'li yıllarda sağcı terörist yapılara ve faaliyetlere ilişkin somut ipuçları olmadığını ifade etti.

„Doksanlı yılların sonunda patlayıcı maddeli saldırılar meydana gelmişti, örneğin eski Almanya'daki Yahudiler Merkez Konseyi'nin eski başkanı olan Heinz Galinski'nin mezarına ve Saarbrücken'deki „Silahlı Kuvvetler sergisi"ne. Yani bu tür olaylar, ileride de –şimdi 2000 yılındayım- bu tür saldırılar olabileceği sonucunu gösteriyordu.

Sonraki süreçte –ve, söylendiği gibi, siz bunu o yıllara ait Anayasayı Koruma raporlarından görebilirsiniz- bu anlamda belirli bir değişiklik meydana geldi, şu söylendiği zaman: Aşırı sağcılar tarafından terörist eylemlere varacağı ihtimal dışında tutulamaz, ama bunun için ipuçlarımız yok; bunu görmüyoruz. Ve –bu anlamda NSU Araştırma Komisyonu'nda verdiğim ifademe dayanarak, ama bu bağlamda burada tekrar değiniyorum- Anayasayı Koruma Federal Dairesi Federal İçişleri Bakanlığı'nın, sanırım 2003 veya 2004 yılında, Braune Armee (Kahverengi Orda) Fraksioyunu'nun var olup olmadığına dair –soruyu dönemin Bavyera İçişleri Bakanı, Münih'te 2003 yılında Süd Arkadaşlığı tarafından Bay Wiese'ye yönelik saldırı teşebbüsünün ardından Bay Beckstein sormuştu- bir rapor talep etmesi üzerine şu cevabı verdi: Buna dair bilgimiz yok, özellikle, bütün o yıllara uzanan –yetmişli, seksenli, ve doksanlı yıllara- Roten Armee (Kızıl Ordu) Fraksiyonunu gibi bilinen illegal yapıların olma ihtimali hakkında bilgimiz yok. Bu bir hataydı. Bunu

[1123] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 145.
[1124] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 88 sonraki.
[1125] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 112.

o dönem de çokça söyledim. Bu, buna yönelik ipuçları olmadığı, en azından ve görünüşe göre hiçbir güvenlik makamı tarafından farkına varılamadığı düşüncesinin sonucu olan bir hataydı.

Şimdi buna dönüp baktığımızda, Ceska cinayet serisinin sonuncusu olan, ancak farkına varılmayan, 2006 Nisan'ında Kassel'de gerçekleşen cinayetin de dahil olduğu cinayet serisinin arka planında, bu eylemlerin aşırı sağcı görüşlü illegalitede yaşayan bir grup tarafından işlenmiş oldukları görülüyor. Arka planı bu. Bu görülmedi. Ancak şimdi kızılabilir, bunun görülmesi gerekip gerekmediği hakkında. Bu düşünce savunulabilir. Veya şöyle söylenebilir: İpuçları yoktu işte. Herhangi bir şekilde bir yerde kendi üstüne alma gerçekleşmediği için örneğin ipuçları yoktu. Hepsini biliyorsunuz, daha fazla açıklamak istemiyorum.

Bu değerlendirme de, yine de aşırı sağcılığın Anayasayı Koruma dairelerinin tamamı için, özellikle Anayasayı Koruma Federal Dairesi için büyük bir öneme sahip olmasıyla, hele aşırı sağcı topluluğun başka alanlarında, dikkat edilmesi gereken gelişmelerin yaşandığı gözönünde bulundurulursa, hiçbir ilgisi yok. Makamlar bununla, yani aşırı sağcılığın Almanya'dai tüm yönleriyle devamlı ve yoğun olarak ilgilendiler."[1126]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o dönem Müdür Yardımcısı tanık Peter St., aşırı terörist eylemlerin arka planında –daha önce Manfred Roeder'in „Deutsche Aktionsgruppe"si, Hepp/Kexel Grubu ve Peter Naumman'da olduğu gibi- aşırı sağcılıkla bağlantının belirgin olarak öne çıkmasını beklediklerini açıkladı.[1127] NSU, içine kapalılığı nedeniyle dönemin sağcı topluluğu arasında bilinmiyor olma özelliğine sahipti. Aşırı sağcı gruplar arasında, Anayasayı Koruma Dairesi'ne faaliyetler hakkında bilgi veren kişiler olmasının alışıldık bir durum olduğunu ifade etti.[1128]

Eylemin itirafı ile ilgili soruya tanık Fromm şunları açıkladı:

„Kendi üstüne alma –bu terimi kullanacaksak- burada bir aşırı arka planın, terörist bir arka planın olduğunu tahmin etmek için şart değil. Özellikle aşırı sağcılığa giren –siz bir örnek verdiniz-, bu tür itirafların, kendi üstüne almanın olmadığı çok sayıda eylem var. Ama benim bildiğim tüm vakalarda –özellikle patlayıcı maddeyle saldırılarda- hareket tarzı nedeniyle, aşırı sağcı bir arka planın olduğu belirgindi. Yani Silahlı Kuvvetler sergisine yapılan, patlayıcı maddedeyle yapılan saldırı –bunu da belirtmiştim- Almanya'daki Yahudiler Merkez Konseyi'nin eski başkanının mezarına yapılan saldırı, orada hedefin yönü zaten kolaylıkla bu sonucun çıkarılmasına izin veriyordu ve bunu olanaklı kılıyordu. Bunlar muhtemelen aşırı sağcılardı, başka soruşturma sonuçları saklı olmak üzere.

Ancak burada açıkça görünmüyordu, her ne kadar kurbanlar yabancı olsalar da veya en azından yabancı kökenli olsalar da."[1129]

Devamında, cinayet serisinin eylemlerini sağcı terörist eylemlerin alışıldık örneğinin dışına çıktığını ifade etti, ve bugünkü bilgilerle kolaylıkla kurulan bağlantıların, o dönem daha az bariz olduklarına işaret etti.

„Aşırı bir eylem için alışılmamış olan şey, hep aynı silahın kullanılmış olmasıdır. Bu tür bağlantılarda böyle birşeyi birşey bilmiyorum. Belki iki defa, başka olmadığı için, ama burada süreç içerisinde çok belirgin hale gelmişti: Bu silah belli ki çok bilinçli olarak kullanıldı. Bu bağlantının görünmesi istendi. Ancak eylemlerin işlendiği o dönem bunun aslında ne olduğuna ilişkin bugüne kadar bir anlam verebilmiş

[1126] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 72 sonraki.
[1127] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 8, 20 sonraki, 40 sonraki.
[1128] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 12.
[1129] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 87.

değilim. En azından bunun ardında aşırı sağcıların yattığı sonucu çıkmıyordu. Bu hiç alışılmamış bir hikayeydi, ve eğitim görmüş polisler dahi, üst seviyede eğitim görmüş polisler dahi, bunu göremediler ve bu ne olabilir diye çözmeye çalıştılar.

Ve 2001 ve 2004 yıllarında Köln'de patlayıcı maddeyle gerçekleşen saldırılar ve 2007 yılında Heilbronn'da bir polise karşı işlenen cinayet arasında da aynı şekilde bir bağlantı kurulamadı, tabii bugün sonradan kurgulama yapılıyor: Evet Köln'deki video kayıtları, Saksonya'daki banka soygunlarıyla ilgilenenlere gösterilmiş olsaydı, o zaman anlaşılırdı vs – Hepsi yapılabilir, sonradan herşeyin kurgulaması yapıbilir. Farkına varılmadı. Bu şekliyde, söylediğim gibi, aşırı sağcıların illegalitede yaşadıkları ve uzun bir süre ve illegalitede olup bu tür cezai suçlar işledikleri ihtimal dahilinde görülmedi. Buna ilişkin hiçbir ipucu yoktu, ve, benim bildiğim kadarıyla, böyle birşeyin olabileceğine dair kaynaklardan gelen ipuçları da yoktu.

Ortadan yok olmalarının hemen ardından, yakınlarda bir yerlerde, Saksonya'da vs. olmaları gerektiğine dair kaynaklardan ipuçları vardı herhalde–yeniden üzerinde çalışıldığında bu ortaya çıktı. Ayrıca, okuduğum kadarıyla, kaynaklardan, onların, herhalde tartılmış olmalı, muhtemelen Güney Afrika'da olduklarına dair ipuçları var herhalde. Ama hepsi spekülasyon. Ve ondan sonra başka hiçbir ipucu olmadı. Bu, kaynakların veya Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmasının eksikliğinden kaynaklanabilir. Olabilir. Benim bilgim dahilinde bu tür ipuçları yoktu. Sorun bu."[1130]

Komisyon tarafından dinlenmiş olan bilirkişi Jürgen L.'nin değerlendirmesine göre, „Českά" cinayet serisinde eylemin üstlenilmesi/itirafının olmayışı, sağcı terörizm açısından şimdiye kadar bilinmeyen bir olgudur:

„Terörizm etkiyle yaşar. Bu durum, bu olgu alanı için hiç tipik değildi. Bu saldırıların politik bir etkisi olması gerekiyor ne de olsa. Bu durumda, topluluk içerisinde de fark edilmedi. Çoğunlukla saldırılardan yola çıkan ve çok fazla açıklama çabasına girmek isteyen bu aşırı sağcı işarete ulaşılmadı açıkça – tam tersine. Bu anlamda halis muhlis yeni bir çıkıştı. Örneğin, ondan önceki terörist saldırılarla karşılaştırma ilginç: Hedefin yönü: Münih'teki Yahudi Toplum Merkezi'ne bir saldırı düzenlendiğinde, hedefin yönü bariz. Elbette düşünebilirim: ifade etmeme müsaade ederseniz, İslamcılar mıydı yoksa aşırı sağcılar mı? Ancak geçmişte hedefin özellikle gurbetçilere, özellikle yabancılara yönelik bu yönü, bu saldırıların hangi parlak zekanın ürünü olduğunu gösteriyor. Saldırılar apaçık ortada olmalı."[1131]

Bilirkişi Dr. Backes de benzer bir açıklamada bulundu:

„Hiçbir mesajı olmayan eylemler. Aşırı sağcı gruplar iletişim konusunda aşırı solcu terör gruplarından her zaman daha fakir. RAF sayfalar dolusu risaleler kaleme aldı. Sağcı teröristler böyle değildi. Ancak hiçbir iletişim olmaması, bu alışılmamıştır, çünkü terörizmin kendisi bir iletişim stratejisi işte. Bir şekilde, bir yandan gruplara, onlarla buluşma isteğini belli etmek gerekir, ve diğer yandan da sempatizan gruplara şu işaret göndermek gerekir: Size yardımcı olacak bir şey yaptık burada. Veya: Biz sizin desteğinizi, kabul görmeyi hak ediyoruz. Bu eylemler yoluyla bir mesaj veriliyor ne de olsa, ve bu, ancak en azından tasarruflu bir şekilde iletişim kurulursa işe yarıyor. Bu, eylem yerinde ardımda sadece bir gamalı haç bırakarak, gerçekleşebilir. O zaman bu belirgin bir işaret. Yani bir sembol şunu gösterir: Eylemin arka planı nedir? Bu, tasarruflu, ancak iletişimin oldukça etkili bir şekli.

NSU'nun hiçbir şekilde iletişim kurmamış olması, alışılmadık bir durumdur, izaha muhtaçtır. Eğer profesyonel bir gözlemci olarak böyle bir grupla karşı karşıya iseniz, bu, açıklanması gereken birşeydir. Ve elbette eylemin sınıflandırılmasında büyük bir problemdir: Eğer bir mesaj yoksa, bu eylemin hangi bağlamda ait olduğunu tespit edemiyorsam, bunu nasıl sınıflandıracağım?"[1132]

[1130] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 87.
[1131] Jürgen L., Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 23.
[1132] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 9.

Bilirkişi Röpke, bundan farklı bir düşünceye savundu:

> *„Sağcı terör için, dışa dönük bir üstlenme bulunma en başta önemli olan şey değildir, daha önemli olan içe dönük bir üstlenme ve kabul görme. Bununla ilgili tekrar açıklamada bulunacağım. Eylemler işaret koymayı amaçlar. Eylemler bir işaret olabilir. Özellikle de –topluluğun şartı budur-: Destekçi ağlarının gizli kalması lazım: Yani: susulması, adaletin reddedilmesi, polisin reddedilmesi gerekir. Sonuna kadar yalan söylenir. [...]"*[1133]

Ancak, bilirkişi Röpke de, Českά cinayet serisinde kendi döneminde aşırı sağcılıkla bağlantı kurulmadığını açıkladı:

> *„Burada açıkça itiraf etmeliyim, Ceska cinayet serisi hiç gündemimde yoktu."*[1134]

Bilirkişi Prof. Dr. Hafeneger aşırı sağcı şiddet suçlularının içe ve dışa dönük iletişimini ayırarak, iletişimin belirtilerinin gruptan gruba farklı nitelikte olabileceğine açıkladı. Ancak açıklamalarında, terörist hareketlerden çok „sıradan" şiddet suçlarına değindi:

> *„Eylemde rolü olan iki boyut var. Ancak bunları daha dikkatli incelemedik. Bir boyutu içe dönük iletişim. Aşırı sağ herşeyden önce içe dönük olarak iletişim kurar. Kendini stabilize eder. Topluma olan mesafesine, toplumdan ne kadar nefret ettiğine işaret eder, ve her seferinde kendini yeniden motive eder ve yeniden hareket geçmek zorundadır. Bu devam eden bir olgudur. Düzeyini, aynı zamanda duygusal düzeyini de, topluma olan nefretini de duyurur. Bu içe dönük bağdır.*
>
> *Ancak elbette dışa dönük bir iletişim de hep vardır. Elbette düşmanla iletişim kurulmak istenir ve düşmana, düşman olduğu ve onunla nasıl mücadele edileceği bildirilmek istenir. Burada her gruba ayrı şekilde bakmak gerekir. Kimi gruplar vardır, yalnızca içe dönük iletişim kurarlar. Onlar kendileri kutlama yapar, alkol taşkınlıklarıyla vs. bağlantılı olarak. Ancak, gösteri anlamında dışa dönük olanlar ve muhalif arayanlar – ve muhalif tesadüfi olabilir. Bir grupla karşılaşılabilir ve bu grupla bir dövüş tertiplemek gerekebilir. Şunların söylendiği olur: Bu gece çıkartma eylemi yapıyoruz, ve tüm sokak direklerine, kendimizi dışa dönük duyurduğumuz bu pullamalar yapıştırılacak."*[1135]

Nisan 2007'e kadar Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde ve Mayıs 2007'den Kasım 2013'e kadar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde görevli olan- tanık Rieband, aşırı sağcı cinayet serisinin asıl faillerinin niçin daha önce fark edilemediği sorusuna şu açıklamayı yaptı:

> *„Elbette Birliğin tamamında hep yeniden şunu değerlendirmeye çalıştık: Sağcı terörist yapılan oluşma tehlikesi var mı? Bu yapılıyordu, sanırım, doksanlı yıllardan beri. Düzenli olarak bu soru hep yeniden adresledik. Federal Daire olarak 2004 yılında buna göre, federal çapta Neonazi ve Skinhead (Dazlaklar) alanındaki farklı aktörlerin, özellikle silah bulundurma veya başka şiddet eylemleriyle dikkat çekenlerin listesinin yer aldığı ve sağcı terörizm var mı sorusunun sorulduğu bir belge hazırladık.*
>
> *Ancak o dönem verdiğimiz cevap şuydu: Gerçi aşırı sağcı topluluğun federal çapta silaha çok güçlü bir eğilimi var, silah bulundurma da hep var, yine hep tek tük şiddet eylemleri de. Ancak bizim görüşümüz, sonuçta toplulukta, hedeflerin uygulanmasına yönelik sağcı terörizmi araç olarak kullanmaya yönelik tasarım veya siyasi kabul yoktu.*

[1133] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 72 sonraki; içe dönek üstlenme ilgili olarak ayrıca bakınız Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 24.
[1134] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 98.
[1135] Hafeneger, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015, s. 24.

Daha sonra ortaya çıktığı gibi, bu belli ki bir yanılgıydı. Sonuçta, toplulukta elbette politik bir gündemi uygulamaya yönelik araç olarak şiddeti kullanmayı reddeden görüşlerin olmasına çok güvendik, ancak silah bulunduran ve hatta şiddet suçları işlemiş olan veya en azından planlamış olan birçok aktörün ve küçük grupların bulunduğunu çok az gözönünde bulundurduk. Şu düşünüldü: Tamam, sağcı terörizmi siyasi hedefleri takip etmeye dönük bir araç olarak kullanmak için kapsayıcı bir siyasi tasarım yok. Ancak, bunun tek tek aktörlerin her türlü kapsamlı siyasi tasarımlardan bağımsız olarak yine de terörist suçlar işlelebileceklerini, uzun yıllar daha ziyade gözden kaçırdık, toplulukta silah bulundurma ve şiddete hazır olma gibi durumları gerçi gördük, ancak her ne kadar, Alman aşırı sağcı topluluğun, uluslararası aşırı sağcı konseptlerden bilgisini edindiği, aynı zamanda yaygın olan, genel anlamda bu tür tasarımlar olduğu halde, münferit durumlarda bunun gerçekten terörist gizli yapılara yol açacağına ilişkin ilave bir sonuç çıkarmadık.

Gerçekten, buna uygun destekçi çevreyle gerçekten gizli bir şekilde uygulanabileceğine inanılmadı. Hep sonuçta toplulukta, olası gizli grupların faaliyetlerini gerçekten uzun bir süre destekleyecek, onların geçimini sağlayacak yeterli düzeyde ve geniş destek çevrenin olmadığına inanıldı. NSU ile ortaya çıkan şey teorik olarak düşünüldü, ancak sonuçta uzun yıllar aslında ihtimal dışında tutuldu. Bunu tespit etmek gerekir ki, tüm katılımcılar çok bariz şekilde yanıldılar."[1136]

Tanık, sorulması üzerine şunları açıkladı:

„Eğer yanlış hatırlamıyorsam, bu tüm bir raporun parçası. O dönem, şiddet olaylarına, bununla ilgili cezai suçlara vs. karışmış olan kişilerle ilgili tüm bu olay esaslarını biraraya getirmiştir. Sizin de daha sonra 2004 yılına ait ‚Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı'dan öğrendiğiniz şey. Buna ilişkin daha sonra uzun süren bir dava açıldı.

Az önce bir kere daha anlatmaya çalıştım. Sizin az önce zikrettikleriniz, sorunun tam merkezi. Kuşkusuz şunu görmüştük: Bir şekilde kayıp, ortadan kaybolmuş, bir daha ortaya çıkmamış kişiler vardı. Ama bundan mutlaka, illegalitede gerçekten komplocu bir şekilde terörist aktif oldukları ve muhtemelen destekçilerinin olduğu sonucunu çıkarmadık –bu yanlıştı-, ama bundan ilk başta yalnızca şu sonucu çıkardık: tamam, bu olaylardan geri çekildiler, çünkü ceza takibinden kurtulmak istiyor. Belirli bir süreden sonra bilinçli olarak bir daha ortaya çıkmadıkları için, bu belli ki yenik düşülen bir yanıltmacaydı.

İnanmadıkları bir diğer husus da –daha önce bir başka yerde daha söylemiştim; siz de zikrettiniz-, gerçekten yetirnce destekçi çevrenin olabileceğiydi, insanların, RAF benzeri, bu tür bir komplocu terörist gündemli bir grubu destekleyebileceğiydi.

Yani görüldü: Şiddete eğilimli aşırı sağcılar ve silaha eğilimli aşırı sağcılar var sürekli, düzenli. Sürekli olaylar oluyordu ve bunun gibi eylemler. Ama buradan –sonradan bakıldığında yanlış, ama o zaman böyleydi işte-bunun, gizli bir şekilde hareket ederek, gerçekten gündemle terörist planları olan grupların var olabileceği anlamına gelebileceği sonucuna varılmadı.

Bu anlamda henüz sınıflandırmadığımız konu – bunu sonradan mümkün oldu- geçimi vs. finanse etmeye yönelik banka soygunları veya gaspçılıklardı. Onları, izini kaybettiren aktörler kategorisinde bilmiyorduk o dönem, 2011'ten sonraki çalışma neticesinde ancak, bunun görünüşe göre Üçlü'nün eylemlerinin bir parçası olduğunu görüyoruz.

Yani, sonuç olarak o dönem nihayetinde konuya dar bir bakışla yaklaştık. Tüm şiddete eğilimli ve silaha eğilimli aktörleri elbette gördük, ama bundan çok dar bir sonuca vardık. Bu böyle."[1137]

[1136] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 15 sonraki.
[1137] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 32 sonraki.

Bu, bilirkişi Dr. van Hüllen'in, NSU'nun varlığının daha önce ortaya çıkarılmamış olması gerçeğini, Almanya'daki bu yöntemin şimdiye kadar örneklerinin bulunmamasına dayandırdığı değerlendirmesine benziyor:

> *„Bu cinayet serisinin uzun süreli, örtülü oluşu ve ayrıca vahşiliğinin gösterdiği şey şudur: Bunlar spontane eylemler değildi. Tam tersine: Uzun yıllara yayılmış, bizin şimdiye kadar açıklamadığımız bir düzen içerisinde, planlanmış ve hep yeniden uygulanmıştır. Bu, Almanya'nın 1949 savaş sonrası döneminde aşırı sağcılık içerisinde, benim bildiğim kadarıyla, tamamen tekil bir durumdur. Bu tasarımın bir örneği yoktu. Bu tasarımın anglosakson bölgede, internet veya başka yabir şekilde yaygınlık kazanmış bir ideolojiye dayanarak belirli çıkarımları olan ve bunları eyleme dönüştüren, küçük hücre düşencesi şeklinde bir örneği vardı. Bu gerçekten doksanlı yıllarda ABD'de söz konusuydu. Ama, bunu birinin Almanya'da devralacağı ve uygulayabileceği düşüncesi, herhalde yoktu. Bu anlamda soruya ilişkin, NSU gerçekten tekil. Rayından çıkmış olan bu üç kişinin özgeçmişleri de şüphesiz tekildir."*[1138]

Bilirkişi, bir başka yerde, NSU tarafından gerçekleştirilen eylemlere ilişkin bir örneğin olmamasının yanı sıra, topluluktan bunun beklenmediğini ifade etti:

> *„Ortadan kaybolan bu üç kişinin, bunu yapabilecek durumda olduklarını niçin düşünmedik? Birincisi, bunun için bir model ve örnek yoktu, tam tersine, aşırı sağcılıkta terörist sivrilmeler meydana geldiğinde – seksenli yılların birinci yarısında böyle bir durum söz konusuydu- bu çok küçük grupçukların altı ayı geçmeyen bir ömürlerinin olduğu deneyimi vardı. Bu oldukça dedikoducu toplulukta yayılır, deşifre olurlar, uygun önlemlerle piyasadan çekilirlerdi.*
>
> *[...]*
>
> *Böyle birşey yapmayacakları düşüncesi –eğer yanlış görmüyorsam-, Böhnhardt gibi küçük çapta suçlularda, Mundlos gibi aşırı sağcı politikleşmiş 15 yaş grubundakilerin son derecede ideolojik ve şiddete eğilimli terörist faaliyet içerisindeki faillerin sosyalleşme gelişiminin bütünlüklü düşünülmemiş olmasına dayanmaktadır. Bundan anlam çıkartılmalı ve şu söylenmeliydi: Bir dakika, bunlardan ne beklenmeli? Yalnızca ortadan yok mu oldular, yoksa bu arada hanesine yen suçlar mı ekledi? –Belli ki bu yapılmadı."*[1139]

Bilirkişi Prof. Dr. Backes, Českа cinayet serisinin aşırı sağcı bir terör örgütünün eylemleri olarak açıklanmasının aşırı sağcılık araştırmaları açısından da bir sürpriz olduğunu anlattı:

> *„Kendimi şimdi burada böyle bir şeyi tahmin etmiş çok az sayıda kişiden biri gibi göstermek istemiyorum Kasım 2011'de NSU ile ilgili bilgiler gazeteciler tarafından yayıldığında, ben de ilk önce hayret ettim. Bir yandan bizdeki aşırı sağcı şiddet suçlularının büyük kişi potansiyeli bakımından, bir yerde başka radikalleşmelerin de olabileceği hesaba katılmalıydı. Ancak, çoğu grubun Modus Operandi'sinin işte daha sade, daha vahşi, daha az planlanmış ve daha az yansıması olmasına alışmıştık. İşte aşırı sağcılığın durumu buydu."*[1140]

Kasım 2006'dan itibaren Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü olan tanık Dr. Eisvogel, NSU'nun niçin daha önce ortaya çıkarılamadığı sorusuna ilişkin ayrıntılı bir şekilde görüş bildirdi. Şunları açıkladı:

[1138] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 42.
[1139] Van Hüllen, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 28 sonraki.
[1140] Backes, Oturum Protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 12.

„Benim görüşüme göre, analitik olarak dar düşünmüş olmamız bir hataydı. Ve görevlendirilen tüm kaynaklara da doğru sorular yöneltilemedi.

Hep şunu duyarım, kaynak görevlendirmesini iyileştirmek gerekir. Evet, kuşkusuz. Ama kaynaklar kötü değildi; en azından hepsi değildi, nasıl bir çekicin, salt yanlış sallandığı için kötü olamayacağı gibi, ama onlara doğru sorular sorulmadı. Belirleyici nokta buydu. Almanya'da Leadarless Resistance sistemine göre, sonrasında eylemi üstlenmeden/itiraf etmeden, büyük lojistik bir çevre olmadan, destekçi çevresi olmadan saldırılar düzenleyen, bir veya üç veya dört kişilik küçük hücrelerin olduğu bir türlü düşünülemedi. Bu düşünülemediği için, terörizmin veya şiddet uygulayana aşırı sağcılığın şu şekilde işlediğine inanıldı:

Görünür topluluktan insanlar, alkol etkisi altında tek tek eylemler veya Süd Arkadaşlığı'nın 2003'te Münih'te Yahudi anıtının temel atma törenine saldırı teşebbüsü veya kahverengi RAF, yani duyuru stratejisine, politik hedeflere ve dev bir destekçi çevresi ile buna uygun lojistiğe sahip bir komando yapısı.

Başka birşey düşünmek istemedi kimse. Düşünemedi. Bu tamamen yanlıştı ve birçok nedenden dolayı yanlıştı. Çünkü eğer 1999/2000 yıllarında NSU'nun eski adı olan Üçlü; ortadan kaybolan Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe hakkındaki tüm bilgiler biraraya getirilmiş olsaydı – – eğer tüm bilgiler biraraya getirilmiş olsa ve doğru düzgün değerlendirilmiş olsaydı, o zaman şu bilinirdi: Bunlar izlerini kaybettirdi. Bunları artık bulamıyorum. Bunların bir destekçi çevresi var. Yoksa illegalitede yaşayamazlar.

Brandenburg'tan Piatto isimli bir muhbirin üst düzey bir kaynak bildirimi vardı, şöyle diyordu: Blood-&-Honour hareketinin Saksonya kolu bunlar için para topluyor. Silahlar işin içinde. Bir soygun daha yapmak istiyorlar, ve sonra yurtdışına kaçacaklar.

Bu şu demektir: Lojistik, silahlar, para, yurtdışı, soygun gibi hareketlere, yani şiddetle ilgili şeylere dair ipuçları vardı.

Askeri İstihbarat Teşkilatı'nın iletişimde olduğu bir kişiden –yine bir kaynak- bir bildirim vardı, şöyle diyordu, bunlar sağcı terörizm aşamasındalar.

Eğer bu doğru düzgün analiz edilmiş ve biraraya getirilmiş olsaydı ve bir dolu kağıt olduğuna –Blood & Honour'da, Combat 18'de –, en küçük hücreler üzerinden, Leader Resistance üzerinden tekrar bakılmış olsaydı, o zaman benim görüşüme göre, BKA ile birlikte, şimdi GTAZ'da (Ortak terörle mücadele merkezi) ikide bir yapılan projeler gibi, bir proje hazırlanması gerekirdi ve şu sorunun cevabı bulunmaya çalışılması gerekirdi: Sağcı terörizmin yeni bir hamlesini, bir noktasını atlıyor muyuz

Ben tüm bunların farkına varılmış olması gerektiğini iddia etmiyorum. Bunların kontrol edilmiş olması gerektiğini iddia ediyorum. Kaynaklara iyi sorular yöneltmek için baskı oluşturulmalı ve bu konu ele alınmalıydı.

İyi bir değerlendirme kaynağı yönetir, böylece nefes bile alamaz. Ama gidip sorarsam: ‚Yeni birşeyler var mı?', o zaman unutun gitsin. Bu işlemez. O zaman en iyi kaynak bile hiçbir işe yaramaz. O zaman kaynakların angaje edilmesinden de söz edilemez, ve az önce size kaynakların önemi hakkında anlattığım şeyler, havaya söylenmiş olur. Baştan şu soruyu soran, iyi bir değerlendirmenin yapılması gerekir: Tam olarak neyi bilmek istiyorum, ve isteklerimi nasıl öncelikli hale getirebilirim? – Bu bir sonraki en yüksek yetenek. Yalnızca meraklı olmak ve iyi soru sormak yetmez; daima şu soruyu da sormam gerekir: Kaynaklarımla bunu nasıl başarabilirim?

Bunda daha iyi hale gelmeliyiz. Titanic'le bunu kastettim, hedefsiz. Kaynakları yeterli düzeyde hedef koyarak yönetmedik, ve yalnızca federal çapta da değil. Bunu demek istedim, ve benim görüşüme göre ayrıca, şimdi özeleştiri yaparak benim de önemli gördüğüm, ana mesajlardan biri bu.

Bana yönelen soru şu: Şimdi herşey daha mı iyi? – Bilmiyorum. Benim birşey söyleyecek yetkim yok. Ama, güncel kişilere sormanızı salık veririm: Değerlendirmeler şimdi tam olarak nasıl yapıldı? Nasıl eğitiliyorlar? NSU ve sonuçları konusunda bilgiyi geliştirmeye yönelik bir öneri söz konusu mu? Bilgiyi geliştirmeye

yönelik bir öneri var mı ki? Zorunlu mu yoksa gönüllülük esasına mı dayanıyor? –O zaman kimse yapmaz.- Ve insanlar işe alınırken beklenen nitelikler ne düzeyde? Şimdi, istihdam edilmelerine bu kadar ihtiyaç olduğu için fiilen düşürülüyor mu, halbuki ona rağmen kaliteyi temin etmeye önem vermek gerekmiyor mu?

Bütün bu sorular, benim görüşüme göre büyük önemi olan sorulardı. Benim o dönem bu nedenle çalışanlara öfkemi kustum. Özeleştiri yaptığımı ve söylediğim kısım şu: Kusurlu davranmaya gelince, ben de diğerlerinden farklı davranmadım, hiçbir şeyi daha iyi bilemedim, elbette bu ‚Spiegel'de yansımayacak. Bu, hikayeye uymaz. Ama işin içinde bu da vardı.

Başlangıçta pişmanlık duydum ve şunu söyledim: Burada çok hata yaptık; ben de. Ve daha önce olduğu gibi bunun arkasındayım.

Bu konuda bir mutabakat olmadığı sürece, ayrıntıda hataların nerede yapıldığı konusu gerçekten netleşmediği zaman, özellikle değerlendirmede, zor olmaya devam edecektir. Bu noktada ben size güveniyorum. Bunda çok ciddiyim. Benim–umarım anlatabilirim- itinalı bir şekilde bu termine hazırlanmamın ve verebildiğim kadar çok cevap vermeye çalışmamın sebebi bu."[1141]

Anayasayı Koruma Dairesi'nde o dönemde federal çapta mevcut bulunan bilgilere rağmen NSU'nun daha önce ortaya çıkartılamaması hakkında soru üzerine tanık şu şekilde somutlaştırdı:

„Combat-18 yayını, ‚The Stormer', ‚Der Stürmer' vardı. ‚Blood-&-Honour' yayın, Max Hammer isminde birinin, daha ziyade Erik Nielsen diye bilinir, pratikte bir harekete geçme kılavuzu olan ‚Der Weg vorwärts' vardı. Yayınladığı ‚Field Manual' vardır, NSU'nun (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) sloganına uygun saldırıların uygulanmasına yönelik plan gibi görünen saha el kitabı. Doksanlı yıllarda İsveç'te bir dizi saldırılarda bulunan, NSU'nun yaptıklarıyla neredeyse aynı Modus Operandi'ye (izlenen yöntem) sahip olan ‚Lasermann' vardı. Bu bilgiler mevcuttu. Bir yerlerde dağınık duruyorlardı, ama biraraya getirilmediler.

Pekala eylemin üstlenilmediği aşırı sağcı saldırıların yapıldığı bilgisi de vardı. 1977 yılında, silahlarını almak için Federal Almanya askerlerine saldırılmıştı. Birkaç yıl sonra, para tedarik etmek için banka soygunları gerçekleştirildi, Mainz'ta, Essen'de, Hamburg'ta, hiçbirinde eylemi üstlenme/itiraf yoktu, hepsi aşırı sağcılardı. Frida Poeschke'ye bir saldırı düzenlendi, Shlomo Lewin'e. Muhtemelen ordu spor grubu Hoffmann tarafından düzenlenen Oktober (Ekim) Festivali'ne yönelik suikast. Hiçbirinde eylemi üstlenme yoktu.

Yani, şu açıklamanın ardına saklanamazsın: Bunların eylemin üstlenmeyeceklerini/itirafta bulunmayacaklarını tahmin edemezdik. Bunların hepsi vardı. Sorun şuydu: Biraraya getirilmedi. – bunu şikayet etmeden söylüyorum. Ben de işin içindeydim. Ancak, buradan doğru sonucu çıkarmak gerekir. Ve benim görüşüme göre, GTAZ (Ortak terörle mücadele merkezi) ve GETZ'de birçok projeyle şu sorunun cevabı hedeflenilseydi, çok doğru bir sonuca varılırdı: Şiddete eğilimli aşırı sağcılığın akla gelen tüm yönlerini görüyor muyuz? – Benim görüşüme göre bu çok önemli bir nokta.

Veya bir diğer nokta: İzini kaybettirmiş olan her birinin cezaları olan 70 aşırı sağcıya ilişkin GETZ'in bir projesi var mı? 2015 yılında buna ilişkin bir soru vardı. Bu sırada 70 sayısı ortaya çıktı. Bu kişileri aramaya hedefleyen ve bağlantılarını ve çevrelerini araştıran bir proje olsaydı iyi olurdu.

Bu pratikte o zamanki düşüncelerin kağıda dökülmesiydi. –Buna ilişkin en kısa şekilde söyleyebileceklerim bunlar."[1142]

[1141] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 145-147.
[1142] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 147 sonraki.

d. Kuzey Hessen Aşırı Sağcı Kesimde Dikkat Çeken Şeylere İlişkin Soru

Araştırma Komisyonu tarafından ifadesi alınan tanıklar, 2006 yılında Kuzey Hessen aşırı sağcı kesiminde özel olarak dikkati çeken özelliklerin olmadığını devamla açıkladılar.[1143]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde özellikle idari konularda görevli olan Tanık Fehling, bununla ilgili şunları ifade etti:

> *„Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı kesim normal aşırı sağcı alandaydı, yani Hessen'de olan ve yasak olmayan siyasi partilerin alanındaydı, çok muhafazakar, ancak benim görüşüme göre, benim gördüğüm kadarıyla, özel olarak öne çıkan özellikler göstermediler. Bu esasen Üçüncü Reich döneminin eski güzel zamanlarının yad edilmesiydib Bu döneme ait şiirlerin okunduğu olurdu.*
>
> *Neonazi topluluğunda, Gärtner'in tasvirinden de az önce alıntı yaptığım gibi, kavga uğruna, siyasi düşünce uğruna değil, bedensel kavga söz konusuydu.*
> *Sonra, Knüll'de [...], her zaman Knüllkopf'taki etkinliklere davet eden aşırı sağcı Bay Roeder vardı. Bu Roeder'in esasen geçmişinden başka birşeyi yoktu, ve bu geçmişini o dönem şimdiki zamana yansıtmak istiyordu. Bunu pek de başaramadı. Rağbet görüyordu, her zaman 30, 40 kişilerdi, ama buradan ciddi siyasi bir yönelim ortaya çıkmıyordu."[1144]*

Kuzey Hessen aşırı sağcı toplulukta 2006 yılı ilkbaharında farkedilen değişikliklere ilişkin soruya,o dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bilgi tedarik bölüm yöneticisi tanık Dr. Pilling şu açıklamalarda bulundu:

> *„Benim bakış açıma göre farkedilen değişikler yoktu. Bilgi tedarik bölümü yöneticisi olarak, her zaman değerlendirme bürolarının yönetimine bağlı olduğumu belirtmek isterim. Yani normalde şöyledir: Değerlendirme bölümleri, bilgi tedarik bölümünde işlenmesi gereken ağırlıklı noktaları saptıyorlardı. Değerlendirmenin ayrıntılarda benden farklı görmüş olabileceği değişiklikler var mı, bunu söyleyemem. 2004'deki gelişmeler nedeniyle, yani bilgi tedarik alanında bölüm yöneticisi olduğum andan itibaren 2006 yılına kadar Kuzey Hessen alanında büyük değişiklikler tespit etmedim."[1145]*
>
> *„Bu anlamda önüme özel bir şey gelmedi. Tabii ki, burada delil talepleriyle ilgili bir soru söz konusu: Kuzey Hessen topluluğundaki durum nedir? – O dönemin tedarik bakış açısıyla bakıldığında, dikkat çeken yönleri yoktu. Söylediğim gibi, burada da birkaç dosyaya baktım. Tabii ki, işte kuzeyde Stanley R. diye birinin etrafında bir grubun aynı zamanda, bir müzik topluluğu üzerinden Dortmund yönünde iletişime geçtiği net. Bugün halen olduğu gibi, Kuzey Hessen alanında nispeten alışılmış bir durum, o dönemin sahne tipi etkinliklerinden nispeten normal, birlikte komşu federal eyaletlerde özellikle sahneye çıkılması, yani: konser etkinliklerinde, gösterilerde veya benzerlerinde.*
>
> *Ancak bunlar, herhangi bir şekilde şiddete eğilimi, şiddet suçlarını ve hatta terörizmi öne sürme nedeni olabilecek tipik olmayan şeyler değildi. Bu türde hiçbir bilgi yoktu."[1146]*

Tanık, devamında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin, Hessen'deki „Thüringer Heimatschutz"un olası faaliyetleri hakkında *„somut bilgiler"*e ilişkin de bilgisinin olmadığını açıkladı.

[1143] Örneğin Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 16; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 90; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 55 sonraki.
[1144] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 90.
[1145] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 55 sonraki.
[1146] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 74.

Yalnızca, hem Hessen topluluğunun hem de „Thüringer Heimatschutz" üyelerinin katıldıkları, gösteri ve anma yürüyüşleri gibi etkinliklerin yapıldığının bilindiğini ifade etti.

> *„Bu konuda mümkünse 2006'dan çok 11.11.2011 sonrası çalışmalara değinmek isterim. Kapsamlı bir şekilde dosyaları[1147] incelemiştik. Bu konuda Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu de bilgilendirildi.*
>
> *„Bu dosya incelemesi çerçevesinde Hessen'deki Thüringer-Heimatschutz'un faaliyetleri hakkında somut bilgilerimiz yoktu. Az önce belirttiğim gibi, Eisenach'ta Thüringer Heimatschutz örgütü (THS) gösterilerinin olduğu ve Kuzey Hessen'den de örneğin polis tarafından tespit edilen kişilerin de, 20 Ekim 2001 dolayısıyla katılımları oldu. Ve az önce belirttiğim gibi, Worms'daki Heß anma yürüyüşü [1996 yılında][1148] gibi, Hessen'den de kişilerin, aynı zamanda Üçlü'nün ve başka kişilerin de tespit edildiği, çeşitli gösteriler oldu."[1149]*

2005 yılının sonuna kadar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde aşırı sağcılık alanına yönelik değerlendirme büro yöneticisi tanık Dr. Axel R. de,[1150] Hessen veya Kuzey Hessen aşırı sağcı topluluğun NSU ile veya onların destekçi topluluğu ile iletişimi hakkında herhangi bir bilgisinin olmadığını açıkladı.

> *„Hayır. Bu konuda herhangi bir bilgim yoktu. Komisyondan bu daveti aldıktan sonra, çeşitli dosyalara tekrar baktım; tabii şimdi tamamen farklı bir perspektifle, -tırnak içinde- ‚Bilen'in perspektifinden diyebiliriz. Şimdi tekrar baktığım dosyalardan da NSU'ya herhangi bir bağlantı bulamadım."[1151]*

2. Hessen Emniyeti'nin Bilgi Seviyesi

Hessen Emniyet, Halit Yozgat cinayetine kadar cinayet serisinin soruşturmalarına neredeyse hiç karışmamıştı. O tarihe kadar Bavyera Polisi için resmi yardım kapsamında tek tük destekleyici işler söz konusuydu.[1152]

Komisyon, Hessen Emniyeti'nin NSU'nun 2011 yılında ortaya çıkarılmasına kadar Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe fail olduklarına veya bulundukları yerlere dair ipuçlarına sahip olabileceği konusunda bir ipucu tespit etmedi.[1153]

[1147] Bu konuda bakınız Bölüm İki, Kısım B. VI. 3. c.

[1148] Pilling ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 118.

[1149] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 125.

[1150] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 130, 143 ile karşılaştırınız.

[1151] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 132.

[1152] Yukarıda bakınız Bölüm İki, Kısım C. I. 3. g.

[1153] Hoffmann ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 157:

> *„Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe hakkında, bu olayların Eisenach'ta ortaya çıktığı tarihe kadar herhangi bir bilgi yoktu. Bizim soruşturma dosyalarımızda da herhangi bir biçimde yer almıyorlar, yani bu üçünün durumuyla ilgili olarak herhangi bir bilgimiz yok."*

Ancak Hessen Emniyeti, Üçlü'nün 1998 yılında ortadan kaybolduğunu biliyordu. Çünkü bu tarihten sonra Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe federal çapta arandılar.[1154] Komisyon'da mevcut bulunan Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'ye ait dosyalarında, henüz 1998 yılında, bu olayın esasına ilişkin kayıtlar bulunmaktadır, bunlardan biri örneğin 4 Mart 1998 tarihli, „Gelişmelerle ilgili Belgeler " başlıklı klasörde yer alan kayıtlar.[1155] Eyalet Kriminal Dairesi de 6 Mart 1998 tarihinden önce İçişleri Bakanlığı'na bu konuda bilgi vermişti.[1156] Ayrıca, Eyalet Kriminal Dairesi'nin dosyaları, 2 Ekim 2003 tarihli, içerisinde *„firari bomba maketçileri*"ne karşı yürütülen soruşturmanın kısa süre önce zamanaşımına uğradığı ve düşürüldüğüne, Ocak 1998'de Jena'daki patlayıcı madde bulgusuna ve ayrıca daha önceki patlayıcı madde suçlarına ve ortadan kaybolmalarına ilişkin haberlerin yer aldığı „blick nach rechts" („sağa bak/ış") isimli dergisinden bir fotokopi içeriyordu.[1157] Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından Jena'da borulu bomba bulunması ve Üçlü'nün ortadan kaybolması konularının ele alındığı, aşırı sağcılık konulu „BfV Spezial" („Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı") No. 21 hakkında da Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin bilgisi vardı.[1158]

3. İçişleri Bakanlığı'nın Bilgi Seviyesi

İçişleri Bakanlığı da, 26 Ocak 1998 tarihinde patlayıcı madde bulunması ve ardından NSU Üçlüsü'nün ortadan kaybolması hakkında zamanında bilgi aldı.

6 Mart 1998 tarihinde İçişleri Bakanlığı, dönemin İçişleri Bakanı Gerhard Bökel için, içerisinde patlayıcı maddenin bulunmasına değerlendiren ve aşırı sağcı grupların silahlanmasına ilişkin görüş bildiren konuşma notu hazırladı. Ortadan kaybolan Üçlü'nün bu konuşma notunda özel bir önemi yoktu. Daha ziyade şunlar belirtiliyordu:

> *„Aşırı sağcı grupların sihaplanması konusunda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ve Hessen Eyalet Kriminal Dairesi rapor açıkladılar.*
>
> *Bu raporlardan özet olarak şunları aktarabilirim:*
>
> *1980 yılında ‚Deutsche Aktionsgruppen' (‚Alman Eylem Grupları') beş patlayıcı madde saldırısı ve iki kundaklamayla terörist saldırılarla ortaya çıktılar. Burada, 1982 yılında terörist bir örgütün elebaşı olarak 13 yıl hapis cezasına mahkum edilen Manfred Roeder'in (Schwarzenborn, Hessen) etrafındaki bir grup söz konusu. Bugün, Anayasayı Koruma Dairelerinin elinde, aşırı sağcı örgütlerin Almanya'da hedeflerine ulaşmak için yeniden terörist eylemler planladıklarına dair herhangi bir bilgi bulunmuyor. Geçmişte aşırıcı*

[1154] Arama, takibin Haziran 2003'te zaman aşımına girmesi neticesinde sonlandırıldı.
[1155] 04/03/1998 tarihli Die Tageszeitung Gazetesi'nin haberi „Bombenbastler weiter auf der Flucht" („bomba maketçileri hala firarda"), Cilt 1055, s. 336.
[1156] Hessen İçişleri Bakanı Gerhard Bökel'in 06/03/1998 tarihli konuşma metni, Cilt 1602, s. 3.
[1157] „blick nach rachts" („Sağa ış") adlı 02/10/2003 tarihli dergiden bir haberin kopyası, Cilt 1114, s. 225.
[1158] Aşırı sağcılık konulu Temmuz 2004 tarihli BfV Spezial (Anayasayı Koruma Federal Dairesi Özel Sayı) No. 21, Cilt 1015, s. 328 devamı. Bu konuda ayrıca yukarı ile karşılaştırınız Bölüm İki, Kısım C. III. 1. c. aa.

solculuktan farklı olarak, aşırı sağcıların sistemin silah zoruyla aşılmasına ilişkin stratejik tartışmalar yaptıklarına dair bir bilgi de yok.

Ancak aşırı sağcı toplulukta yer alan kişiler silahlara ve patlayıcı maddelere sahip. Ayrıca yangın ve tahrip bombalarının bileşenleri ve imalatı konusunda ayrıntılı talimatlar esasen ilgili olan herkesin erişiminde.

26 Ocak 1998 tarihinde Thüringen'de bombalara el konulması, örneğin Kasım 1994'te Frankfurter Stadtwald'da, özellikle dört el bombasının, üç tahrip maddesinin ve içerisinde keskin parçaların bulunduğu büyük bir mayının olduğu, toprağın altında saklı silahların emniyete alınmasıyla uyuşuyor. 1995 yılında Neonazi Peter Naumann'ın göstermesiyle geniş çapta patlayıcı madde ve silahların olduğu 10 yeraltı cephaneliği (yedisi Hessen'de ve üçü Niedersachsen'de) ortaya çıkarıldı.

Spontane şiddete başvuran aşırı sağcı tek failler ve özellikle alkol aldıktan sonra şiddet patlamalarına eğilimi olan Dazlaklar, son yıllarda en göze çarpanlarıydı.

Eyalet Kriminal Dairesi'nin açıkladığı rapora göre, Hessen'de halen, (Hessen) aşırı sağcı topluluğun şiddet eğilimin son zamanlarda artış kayedettiği ve/veya aşırı sağcılar arasında artan bir silahlanma olduğu yönünde herhangi bir bilgi bulunmuyor.

Her ne kadar, kesin sayılara bağlı olarak (6 yaralama, 4 kundaklama ve 1997 yılında kamu düzenini bozma vakası) yabancı düşmanı cezai suçlar kapsamındaki ağır cezai suçlar'da bir artış söz konusu olsa da, şiddet eğiliminde bir artış olduğu sonucuna varılamaz. Ancak, Eyalet Kriminal Dairesi bundan sonraki gelişmeleri dikkatle izleyecektir.

Eyalet Kriminal Dairesi, halen silahlanmada artış kaydedildiğine dair bilgilere sahip değildir. Ancak kontrollerde, aramalarda ve benzerlerinde çoğunlukla vurucu aletlere, bıçaklara ve (çoğu kez) kurusıkı silahlara el konulabiliyordu.

Eyalet Kriminal Dairesi de, aşırı sağcıların ağır silahlara ve patlayıcı maddelere sahip olabileceği görüşünde. Bu durum, Hessen'deki olaylarla, örneğin Hepp ve Kexel'in (1982) etrafındaki terör gruplarıyla ve az önce belirttiğim Peter Naumann'ın patlayıcı madde cephaneliği (1995) ile doğrulanıyor.

Aşırı sağcı topluluğa yakın duran veya ona mensup ‚akıl dışı' adı verilen faili de gözardı etmeyelim (bakınız Kay Diesner, BR/SH, ve Thomas Lemke, NRW)."[1159]

Komisyon, İçişleri Bakanlığı'nın o dönem başka adımlar atıp atmadığını tespit edemedi. Hessen İçişleri Bakanlığı'nda 1993 ile 1999 yılları arasında müsteşar olan tanık Fromm, gelişmeleri artık hatırlayamadığı ve Thüringen'den Bakana bilgilerin iletilmesi konusunda da tereddütünü belirtti. Şu açıklamada bulundu:

„Normal olarak şu şekilde işler: örneğin polis bölümündeki veya Anayasayı Koruma Dairesi'nden sorumlu bölümdeki çalışanlar bunu işler ve müsteşara veya Bakana sunarlar. Böyle birşeyi hatırlamıyorum. Buna ihtimal vermiyorum. Thüringen'de yerel öneme sahip –sanırım başlangıçta böyle görünüyordu- bir olay, Hessen İçişleri Bakanlığı'nda –benim görüşüm en azından bu yönde- bakanlığın yönetimine bilgilendirecek derecede yankı bulmazdı."[1160]

Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'na göre, Thüringen Anayasayı Koruma Dairesi hem Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ni hem de tüm eyaletlerin Anayasayı Koruma Dairelerini 3 Şubat 1998 tarihinde Üçlü'nün ortadan kaybolmasına

[1159] Hessen İçişleri Bakanı Gerhard Bökel'in 06.03.1998 tarihli konuşma metni, Cilt 1602, s. 3 sonraki.
[1160] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 81.

ilişkin olarak bilgilendirdi. İki gün sonra Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'nin resimleri Federal Daire'ye ve tüm eyalet dairelerine fakslandı.[1161] Üçlü'nün ortadan kaybolması, ayrıca, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin 1998 Yılı raporunda yer aldı.[1162]

Komisyon, 1999 ile 2010 yılları arasında Hessen İçişleri ve Spor Bakanı olan tanık Bouffier'i, Českά cinayet serisinin Halit Yozgat cinayetinden önce İçişleri Konferansı'nda muhtemelen konu edilip edilmediği konusunda sorguladı. Tanık emin olarak hatırlamayadığını belirtti. Bu konunun rapor edilmiş olmasını ihtimal dışı görmediğini ifadde etti. Normal olarak, somut tek davaların, Eyalet Emniyet Genel Müdürleri ile BKA Başkanı'nın biraraya geldiği „Çalışma Grubu II" adlı grupta görüşüldüğünü ifade etti.[1163]

Českά cinayet serisinin İçişleri Bakanları Konferansı kapsamında konu edilip edilmediğine ilişkin soruya tanık Dr. Beckstein, yalnızca Halit Yozgat cinayetinden sonraki döneme ilişkin olarak şunları belirtti:

> *„Aslında hatırlamıyorum, ama, İçişleri Bakanları Konferansı'nda akabinde kısaca durum hakkında görüşme düzeyinde bilgi alış verişinde bulunulduğundan eminim. Ancak, – – tekraren: Kontrol etmedim, ve on yıl tehlikeli bir süre. Başbakanlığa seçilme ve sonra geri çekilme ile geçen hareketli ve renkli bir yaşamınız varsı, bazı şeyler, hafızada muhtemelen daha baskındır. – Yani, gündemin bir maddesi olduğunu sanmıyorum, ama görüşmelerde herhalde bu konuda sohbet edilmiştir."*[1164]

[1161] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 396.
[1162] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 111.
[1163] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 79 sonraki.
[1164] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 92 sonraki.

D. Halit Yozgat Cinayeti (Eylemin Objektif Oluşu)

I. Eylemin Oluşu

6 Nisan 2006, Perşembe günü, Kassel'de Holländische Straße 82'deki internet cafede 21 yaşındaki Halit Yozgat başına yakın mesafeden sıkılan iki kurşunla öldürüldü.

Yara açan iki kurşun söz konusuydu, biri yatay olarak, sağ şakakta kurşun deliği olacak şekilde şakaktan şakağa ve diğeri sağ alt kısımdan sol ön kısma yükselen, sağ ardkafadan ve sol tepe bölgesine uzanan, yara içinde kalan kurşun. Bunun sonucu beyin yaralanması meydana geldi. Olay öncesinde bir kavga ve kendini savunduğuna dair hareketlere dair ipuçları bulunmadı.[1165] Kurşunlar Česká 83 tipi 7,65 kalibreli tabancadan sıkıldı. Söz konusu eylem silahı, Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'da daha önce „Česká Cinayet Serisi"indeki sekiz öldürme suçunda da kullanılmıştı.[1166]

Olayın meydana geldiği kesin zaman tespit edilemedi. Ancak olayın meydana geldiği zaman dilimi 16:54 ile 17:03:52 saatleri arasında sınırlandırılabiliyor.[1167] Halit Yozgat saat 17:05 civarında babası İsmail Yozgat tarafından yazı masası bankosunun altında yerde yatar halde bulundu.[1168]

İsmail Yozgat, oğluyla aslında saat 17:00'de internet cafede nöbet değiştirecekti.[1169] Cafeye adımını attığında, oğlunun yazı masasının bankosunun arkasında oturmadığını fark etti. Halit Yozgat'ın arka odada bilgisayar oynadığını tahmin etti. Sağ ön giriş bölümünde ilk önce bir „Iraklı"yı gördü. Bu kişi, Faiz H. S. idi, o da Halit Yozgatı'ı, cafeye ait telefon kabininde yapmış olduğu telefon görüşmesinin ücretini ödemek istiyordu.[1170] İsmail Yozgat „kırmızı püskürtüler" fark edince, etrafını dolandı. Yazı masası bankosunun arkasında bir döner koltuk ve bir tabure vardı, döner koltuğun üzerinde bir ceket asılıydı.[1171] İsmail Yozgat tabureyi kenara attı ve oğlunu, kısmen yazı masasının bankosunun altında,

---

[1165] Prof. Dr. Dr. Klaus-Steffen S.'nin 13.04.2006 tarihli otopsi bilirkişi raporu, Cilt 158, s. 185 sonraki; Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 62.

[1166] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 158, s. 170.

[1167] Buna karşın Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) açıklamalarında olayın meydana geldiği zaman dilimi saat 16:54 ile saat 17:03:26 arasında sınırlandırılmıştır (örneğin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 241, s. 138). Bu verilere ilişkin daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. a. bb.

[1168] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli „Leichsache" („Cesedin Durumu") hakkında raporu, Cilt 158., s. 5 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizi, Cilt 103, s. 20.

[1169] İsmail Yozgat'ın 06/04/2006 tarihinde akabinde tarif ettiği akışın şekli, Cilt 158, s. 125 sonraki.

[1170] Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 89 sonraki.

[1171] İsmail Yozgat'ın algıladıklarına ilişkin yapılan 20/06/2006 tarihli rekonstrüksiyonda Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G.'ye verdiği bilgiler, Cilt 162, s. 35; Faiz H. S.'nin olay yeri krokisi, Cilt 158, s. 92; Resimler 07 ve 08, Cilt 316, s. 304 sonraki.

cansız bir şekilde yerde yatar halde buldu. Cafeden acil arama yapmayı başaramayınca, Holländischen Straße 88'deki Türk kahvehanesine gitti ve buradan polisi ve kurtarma ekiplerini aradı.[1172]

İlk polis devriyesi saat 17:14'te olay yerine geldi.[1173] Daha sonra Kassel Savcılığı'ndan yetkili Nöbetçi Savcı Dr. Götz Wied, olay yerindeydi.[1174]

Reanimasyon denemeleri başarısızdı. Acil servis doktoru Halit Yozgat'ın ölümünü saat 17:43 olarak tespit etti.[1175]

Olayın meydana geldiği zaman orada olan kişilerden hiçbiri, olayın meydana geldiği zamanda en az beş kişi kurbanın yanında internet cafede olmalarına rağmen, olayın oluşuna dair tam bilgi veremediler.[1176]

II. Halit Yozgat'ın Kişiliğine Dair

Halit Yozgat Kassel'de doğdu ve Türk vatandaşıydı.[1177] 2003 yılının sonunda vatandaşlığa kabul edildi ve Alman vatandaşlığını kazandı.[1178] 2004 sonbaharından itibaren Kassel'de Holländische Straße 82'deki, şahit ifadelerine göre, babasının desteğiyle, mali sorunları olmadan geçinebildiği internet cafeyi kendi hesabına işletiyordu.[1179] İnternet cafe Kassel Nordstadt'daki genç Türklerin buluşma noktası olarak kabul ediliyordu.[1180]

Halit Yozgat, internet cafeye çok yakında bulunan anne ve babasının dairesinde kendine ait bir odada kalıyordu. Dört kızkardeşinden biri de kendisi gibi anne ve babasının yanında yaşıyordu.[1181] Polisin soruşturmalarına göre Halit Yozgat'ın bir kız arkadaşı veya bir hayat arkadaşı yoktu.[1182]

[1172] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 27; İsmail Yozgat'ın olay günü ilişkin 28/04/2006 tarihinde verdiği ek bilgiler, Cilt 217, s. 308.
[1173] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, s. 25.
[1174] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 6.
[1175] 06/04/2006 tarihli otopsi raporu, Cilt 158, s. 9.
[1176] Bu kişiler tek tek Emre E., Ahmed A.-T., Hediye Ç. ve üç yaşındaki kızı Ceren ve Faiz H. S. idi (örneğin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli nihai raporu, Cilt 242, s. 7 sonraki).
[1177] 06/04/2006 tarihli suç duyurusu, Cilt 158, s. 13.
[1178] Yozgat ailesinin çevresinde yapı soruşturmaları, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 160, s. 13.
[1179] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 158, s. 169.
[1180] Yozgat ailesinin çevresinde yapı soruşturmaları, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 160, s. 14.
[1181] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 158, s. 169.
[1182] Yozgat ailesinin çevresinde yapı soruşturmaları, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 160, s. 15.

Şubat 2006'da Kassel akşam Realschule'sine yazıldı. Pazartesi gününde Cuma gününe kadar saat 17:15 ile 21:00 veya 21:15 arasında derslere devam ediyordu. Bu zamanlarda internet cafeyi anne veya babası veya yardımcıları idare ediyordu.[1183]

III. Olay Yeri, Mekanlar, İz Durumu

Halit Yozgat cinayetinin olay yeri, cinayet kurbanı tarafından işletilen, 34127 Kassel'de, Holländischen Straße 82 adresindeki mesken ve işyeri olarak kullanılan bir apartmanın bodrum katında bulunan internet cafeydi. Binanın, mekanların ve ayrıca olay günü tespit edilen izlerin durumuna[1184] ilişkin resimler Komisyon tarafından görüldü ve soruşturmayı yürüten memurlarla birlikte üzerinde görüşüldü,[1185] aynı şekilde olay yeri krokileri üzerinde de.[1186]

[1183] Yozgat ailesinin çevresinde yapı soruşturmaları, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 160, s. 14.
[1184] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 316, s. 299 devamı.
[1185] Werner I., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 9.
[1186] Krokiler, Cilt 159, s. 328; Cilt 158, s. 47; Werner I., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 10.

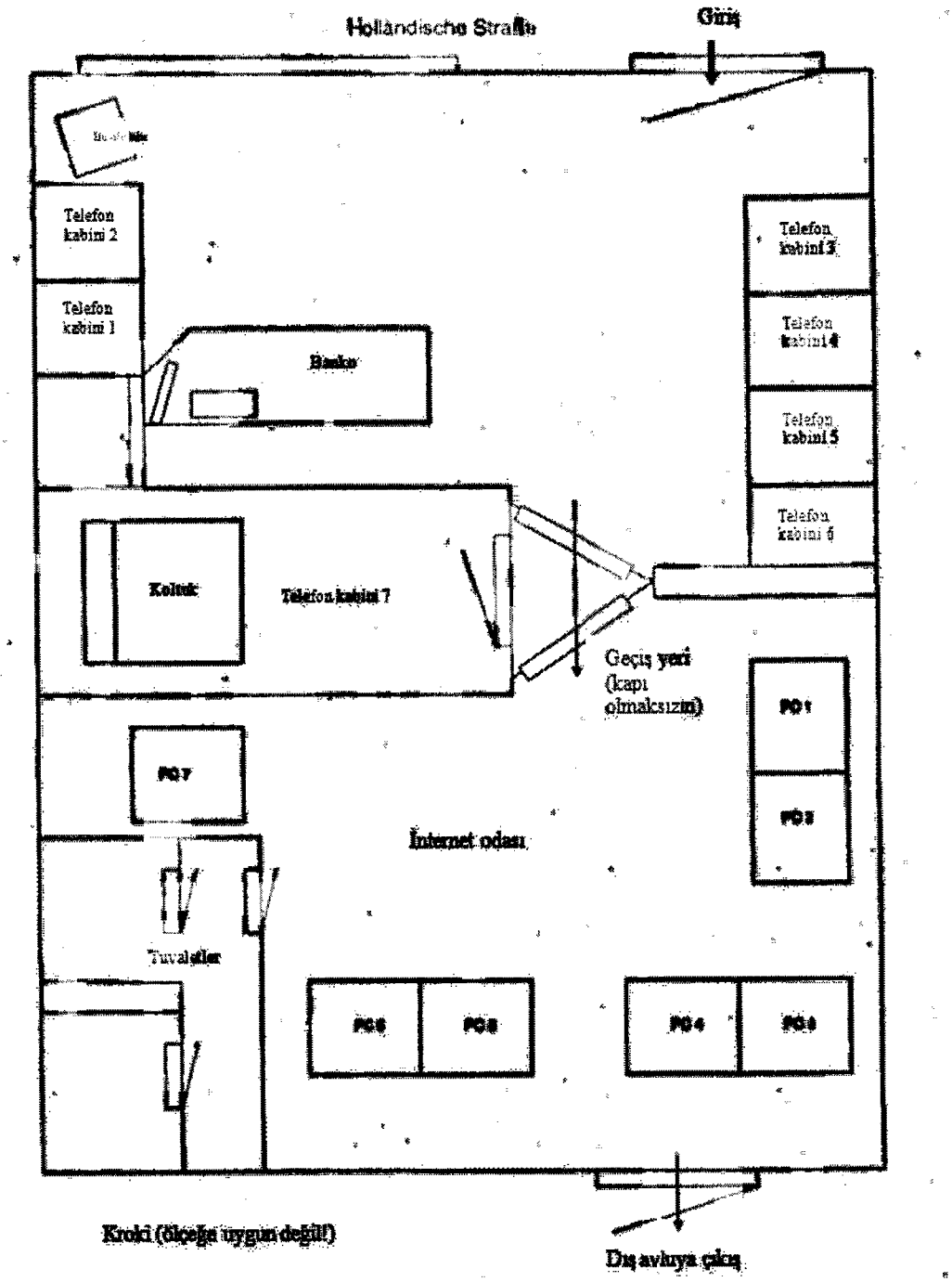

Daha sonra soruşturmacılar 6 Nisan 2006 tarihinde şunu buldular:[1187]

Cafenin girişi Kassel Nordstadt'daki dört şeritli Holländische Straße'nin tam kenarındaydı. Şehrin bu bölgesinde, büyük oranda yabancıların ve göçmen kökenli insanların, çoğunlukla da Türklerin ve Türk

[1187] Olay yeri tarifi ile ilgili ayrıca bakınız Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 20.

kökenli insanların yaşadıkları veya küçük işyerleri işlettikleri apartmanlar ve işhanları bulunuyordu.[1188] İnternet cafesinin iki işyeri odası, küçük bir telefon odası („aile kabini") ve bitişiğinde idare ve tuvalet odası bulunuyor.

Girişte –içeriye girenlerin gözüyle- cam ek parçaları bulunan giriş kapısının solunda dört telefon kabini vardı. Her bir telefon kabinine giriş bir cam kapıdan gerçekleşiyordu. Kabinler 3, 4, 5 ve 6 numaralarıyla numaralandırılmıştı. Kapıların ortasında büyük formatta afişler yapıştırılmıştı. Olay yeri inceleme ekipleri, 6 numaralı kabinin önünde koyu desenli, sırt kısmında kahverengi bir erkek ceketinin olduğu bir büro koltuğu buldular.

6 numaralı kabine bitişik, giriş kapısının karşısındaki duvar arasındaki bir geçiş yerinden (kapı olmaksızın ardarda gelen iki kapı çerçevesi arasından) yarım soldan arkada bulunan internet odasına giriliyordu, buradan da tuvalet odasına ve idare odasına ulaşılıyordu.

İnternet odasında, her biri paravana sahip yedi PC yeri vardı.

Öndeki işyeri odasını internet odasıyla birleştiren, geçiş yerinin kapı çerçeveleri arasındaki bir kapının sağından, yaklaşık sekiz metrekare büyüklükte telefon odasına giriliyordu (7 numaralı telefon kabini, „aile kabini").

Giriş kapısının önünde sağ çaprazında karşı duvar tarafında, iki işyeri odasını birleştiren geçiş yerinin sağına bitişik, altında öldürülen kişinin bulunduğu yazı masası bankosu yer alıyordu. Yazı masasının ön tarafı kapalıydı, yazı masasının üst kısmının altındaki bölme açıktı. Yazı masası bankosunun geçiş yerine dönük kısa tarafı teknik bir cihazın koyma yeriyle bitişikti. Bu nedenle yazı masası bankosunun arkasındaki ve altındaki bölme yalnızca, yan odadaki (internet odası) geçiş yerinin bulunduğu taraftan görülebiliyordu.

Yazı masası bankosunun üzerinde üç metal para halinde toplam 90 cent bulundu.[1189] Üç metal paradan biri, yazı masası bankosunun üzerindeki açık bir dosyanın üzerindeydi.[1190] Yazı masası bankosunun üzerinde ve orada bulunan klavyenin birçok yerinde yapışmış kan parçacıkları fark ediliyordu.[1191]

[1188] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 158, s. 167.
[1189] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 21.
[1190] Resim No. 10, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 316, s. 306.
[1191] Resim No. 61 üzerinde İzler H05 - H11, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 316, s. 328.

IV. İnternet Cafedeki Şahitler

1. Orada Bulunanlar

Olay yerinde yürütülen soruşturma ve şahitlerin tespitine ilişkin önlemler neticesinde, öncelikle, olayın meydana geldiği zamanda cinayet kurbanı Halit Yozgat ile birlikte toplam beş kişinin daha internet cafede olduğu sonucuna varıldı. Bu kişiler Emre E., Ahmed A.-T., Hediye Ç. ve üç yaşındaki kızı ve Faiz H.S. idi.

- 14 yaşındaki Emre E. saat 17:08:55'e kadar yaklaşık 1 saat internet odasında 3 numaralı PC yerindeki bilgisayarı kullandı.[1192]
- 16 yaşındaki Ahmed A.-T. saat 16:46:03'ten en fazla saat 17:00'ye kadar internet odasındaki 7 numaralı PC'de sörf yaptı ve chatleşti (PC'deki son kayıtlı işlem saati).[1193]
- Hediye Ç. 7 numaralı telefon kabininde (aile kabini) saat 16:51:23 ile saat 17:05:47 arasında telefonda görüştü. Yanında üç yaşındaki küçük kızı Ceren vardı.[1194]
- Faiz H.S. girişte solda bulunan ilk telefon kabinini (3 numaralı telefon kabini) saat 16:52:16 (kendi cep telefonundan yapılan arama) ve saat 16:54:01 (telefon kabininden yapılan arama) ile saat 17:03:52 arasında kullandı.[1195]

12 Nisan 2006 tarihli ek ifadesinde Ahmed A.-T., kendisinin karşısında bulunan 2 numaralı PC'nin bulunduğu yerde, birinci ifadesinde belirtmediği, bir erkeğin farkettiğini hatırladığını açıkladı. Tarif edilen PC'nin değerlendirmesi sonucunda, bu kişinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi görevlisi Andreas Temme olduğu ortaya çıktı.[1196] Temme, açmış olduğu „iLove GmbH" flört portalının sunucusuna bıraktığı telefon numarasından tespit edilebildi.[1197]

Ahmed A.-T. ve Faiz H. S.'nin daha 6 Nisan 2006 tarihinde sanıklar sıfatıyla, Emre E. ve Hediye Ç.'nin de şahitler sıfatıyla ilk önce polis tarafından ifadeleri alındı. Ayrıca, eylemden kısa bir süre önce internet cafenin önünden koşarak geçen şahit Peri T. telsiz hücresi sorgulamasıyla tespit edilebildi.[1198]

[1192] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizi, Cilt 103, s. 5; Emre E.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 67.
[1193] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizi, Cilt 103, s. 8.
[1194] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizi, Cilt 103, s. 14.
[1195] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizi, Cilt 103, s. 11.
[1196] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11.10.2006 tarihli nihai raporu, Cilt 242, s. 5 devamı.
[1197] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18.04.2006 tarihli arama raporu, Cilt 158, s. 300. Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bakınız aşağıda Bölüm İki, Kısım E. II. 1. a.
[1198] Cilt 198, PDF s. 172-188.

2. Orada Bulunan Şahitlerin Bilgileri

Olayın meydana geldiği zaman kesin olarak dört genç ve yetişkin ile tanık Hediye Ç.'nin üç yaşındaki kızı internet cafede bulunuyordu. Çözülemeyen, Andreas Temme'nin, kurşunların sıkıldığı sırada hala orada olup olmadığıdır.[1199]

Bu eylem, dokuz cinayetten oluşan „Česká cinayet serisi"nde, olayın işlendiği zamanda olay yerinde başka kişilerin de olduğu tek eylem olma özelliğini taşıyor. Bununla birlikte eylemin oluşu kimse tarafından izlenmedi.

Tüm genç ve yetişkin tanıklar sesler fark ettiler, ancak bunları kurşunların sesi olarak tespit etmediler:

– Emre E. 6 Nisan 2006 tarihinde akşam saatinde alınan ilk ifadesinde, internet sörf yaparken saat 16:50 civarında, „sanki ağır birşey yere düşmüş gibi" bir güm sesi duyduğunu açıkladı. Sesin „boğuk" bir şekilde geldiğini belirtti. Bu sesi „günlük hayattan bir eşya" ile karşılaştıramayacağını ifade etti. Ancak başını da kaldırmadığını, bilgisayarıyla ilgilenmeye devam ettiği söyledi. Ondan önce, saat 16:40 civarında, Faiz H.S.'nin internet odasına girdiğini ve kimsenin olup olmadığını sorduğunu belirtti. „odaya 2-3 defa" girip aynı soruyu sorduğunu söyledi. İnternetteki işi bitmeden iki dakika önce, Halit Yozgat'ın babası İsmail Yozgat'ın sesini, birçok defa „Halit oğlum, sana ne oldu?" şeklinde bağırırken duyduğunu ifade etti. Bunun üzerine internet odasında oturmakta olan Ahmed A.-T.'nin ayağı kalkarak öne doğru koştuğunu belirtti. Daha sonra kendisinin, Emre E. de öne doğru koştuğunu ve Halit Yozgat'ı orada yerde yatarken gördüğünü belirtti.[1200]
12 Nisan 2006 tarihli ikinci ifadesinde, saat 16:00 civarında sörf yapmaya başladığını açıkladı. Onun dışında internet odasında kimsenin olmadığını söyledi. O sırada girişte *„sanki birşey düşmüş gibi*" bir ses duyduğunu belirtti. Ona göre, ağır bir sesti *„sanki ağır bir parça yere düşmüş gibi. Ancak sadece bir sesti, birkaç tane değil."* Emre E. yerinde oturmaya ve sörf yapmaya devam ettiğini belirtti. Daha sonra Ahmed A.-T.'nin internet odasına geldiğini belirtti. Saat 17:00 civarında Faiz H.S.'nin internet odasında göründüğünü, ve kimsenin olup olmadığını sorduğunu ifade etti, tekrar internet odasından çıktığını ve kısa süre sonra tekrar geri geldiğini belirtti. Faiz H.S.'nin, ödeme yapmak istediği için kimsenin olup olmadığını sorduğunu belirtti. Daha sonra tekrar öne gittiği ifade etti. Kısa süre sonra Halit Yozgat'ın babasının „Halit oğlum, sana ne oldu, bunu kim yaptı" şeklinde bağırdığını söyledi. Emre E., daha sonra kendisinin Ahmed A.-T. ile birlikte öne gittiğini ve

[1199] Ayrıntılarla ilgili olarak bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. a.
[1200] Emre E.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 67. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) olayın meydana geldiği saati 17:05:30 olarak belirledi, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analizine ilişkin zaman şeridi, Cilt 103, s. 35.

Halit Yozgat'ı orada yerde yatarken gördüğünü belirtti.[1201] İfade tutanağının devamında şunlar belirtilmektedir:

> *„Saat 17.00 ile 17.05 arasındaki kurşun sesleri duyup duymadığım bana ısrarla soruluyor. Çok iyi hatırlıyorum, hiçbir şey duymadım. Patlamış bir balon, tıslama veya blop şeklinde hiçbir ses. Kulağım iyidir, kurşun sesini mutlaka duyardım."*[1202]

– Ahmed A.-T. 6 Nisan 2006 tarihinde akşam saatinde alınan ilk ifadesinde, saat 16:30'da internet cafeye geldiğini, yazı masası bankosunun önünde kısaca Halit Yozgat'la konuştuğunu ve daha sonra internet odasına gittiğini, o esnada orada Emre E.'nin PC'nin başında oturduğunu ifade etti. Yaklaşık 15 dakika sonra, yani 16:45 civarında, onun kanaatine göre girişten gelen *„boğuk bir ses"* fark ettiğini söyledi. Çok gürültülü ve sanki birşey yere düşmüş gibi bir ses olduğunu ifade etti. O ve Emre E.'nin ürkmüş şekilde birbirlerine baktıklarını ve hiçbirin sesin nereden geldiğini bilmediğini söyledi. Bir dosya veya benzeri birşey olduğunu düşündüğünden, -Emre E.- gibi o da oturmaya devam ettiğini söyledi. Beş, on dakika sonra Faiz H.S.'nin internet odasına girdiğini ve *„Şef Nerede? Ödemek"* dediğini, Ahmet A.-T.'nin omuzlarını silktiğini söyledi. Yaklaşık beş dakika sonra Halit'in babasının bağırdığını duyduğunu söyledi. O ve Emre E.'nin hemen sıçradıklarını ve Halit Yozgat'ın yerde yatmakta olduğu öne doğru koştuklarını ifade etti.[1203]
12 Nisan 2006 tarihli ikinci ifadesinde, saat 16:30 civarında internet cafeye girdiğini, orada Halit Yozgat'ın veya Halit Yozgat'ın babasının, daha ziyade babasının yazı masasının bankosunda oturduğunu hatırladığını belirtti. Emre E.'nin, o sırada internet odasında oturuyor olduğunu belirtti. O arada ön odaya, Halit Yozgat'la konuşmak için gittiğini belirtti. Tekrar internet odasına döndüğünde, orada bir adamın („Alman") bir plastik torbayla geldiğini ve 2 numaralı PC'nin başına oturduğunu söyledi. 2 nolu PC'nin başında iki dakika bile oturmadığını ve tekrar ayağa kalktığını belirtti. Devamında şunları söyledi:

> *„Bu tip kesinlikle ayağa kalktı ve hızla geçiş yerinden öne doğru yürüdü. Niçin tekrar bu kadar çabuk ayağa kalktığına şaşırdım. Normalde, eğer parası ödendiyse, en az yarım saat oynanır ne de olsa. Ben daha sonra oynamaya devam ettim, sanırım birkaç dakika, daha sonra birşeyin düştüğünü duydum."*[1204]

Boğuk sesi, „Alman"ın 2 nolu PC'nin bulunduğu yerden ayağa kalktıktan „2-3 dakika" sonra fark ettiğini belirtti. Ayrıca, *„sadece boğuk bir ses, sanki birşey yere düşmüş gibi bir ses"* duyduğunu

---

[1201] Emre E.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 196.
[1202] Emre E.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 197.
[1203] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 69 devamı.
[1204] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 12/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 205.

belirtti. Ürktüğü için kısaca sıçradığını ve Emre E.'ye baktığını, onun da gözlerini açtığını ve ürktüğünü ifade etti. Daha sonra şunları söyledi:

> *„Eğer ön tarafta kurşun sıkılsaydı mutlaka duyardım. Bunu niçin duymadığımı bilmiyorum."*[1205]

İki ila beş dakika sonra Halit Yozgat'ın babasını bağırırken duyduğunu, bunun üzerine kendisinin ve Emre E.'nin ayağa kalktıklarını söyledi. Emre E.'nin, onunla birlikte öne gitmesini istediğini söyledi. Orada ilk yardım sağlamaya çalıştığını belirtti. Faiz H.S.'nin de internet odasında olduğunu ve ödeme yapmak istediği için şefin nerede olduğunu sorduğunu belirtti. Kendisi, yani Ahmet A.-T. omuzlarını silktikten sonra Faiz H.S.'nin tekrar öne gittiğini ifade etti.[1206]
24 Nisan 2006 tarihinde alınan üçüncü ifadesinde Ahmed A.-T., internet cafeye girdiği sırada, babasını değil, Halit Yozgat'ı yaza masası bankosunda otururken gördüğünü ifade etti. Yaklaşık 10 ila 15 dakika sonra plastik torbalı uzun bir adamın odaya geldiğini belirtti. Saat 17:00 civarında tekrar ayağa kalktığını ve normal adımlarla öne doğru çıkış yönüne yürüdüğünü belirtti. Onu sadece *„hızla geçerken"* gördüğünü belirtti. Daha sonra *„yaklaşık 2 dakika"* ve *„2 dakikadan fazla değil"* chatleştiğini ve ardından „öndeki odadan gelen boğuk bir ses duyduğunu" ifade etti. Daha sonra şunları açıkladı:

> *„Düşen şey çok ağır olmalı. Ancak kurşun sesi değildi, olsaydı bunu duyardım. Başka sesler, herhangi bir inleme, röcheln, bağırmalar, başka hiçbir şey duymadım. Yalnızca ağır bir şey yere düşmüş gibi bu boğuk sesi duydum. Kapıyı da duymadım."*[1207]

Kısa bir süre sonra öndeki kapının açıldığını ve İsmail Yozgat'ın sesinin duyulduğunu belirtti. Öne koştuğunu ve Halit Yozgat'ı yerde yatarken gördüğünü ifade etti.[1208]

- Hediye Ç. 7 Nisan 2006 tarihinde alınan ifadesinde, saat 16:30 ile saat 17:00 arasında, telefon etmek için kızıyla birlikte internet cafeye gittiğini söyledi. Halit Yozgat'ın kendisine aile kabinini önerdiğini söyledi. İnternet odasında iki genci farkettiğini belirtti. İlk önce Türkiye'deki erkek kardeşiyle ve sonra kız kardeşiyle telefonda görüştüğünü söyledi. İlk görüşmenin başlamasından yaklaşık 3 dakika sonra (saat 16:51:23'te), Haliz Yozgat'tan şekerleme alması için kızını dışarıya gönderdiğini belirtti. Kızının 30-40 saniye sonra şekerleme almadan geri geldiğini söyledi. Babasının daha sonra yeniden sorması üzerine, kızı Ceren Ç.'nin cafede olduğu sırada yalnızca amcayı gördüğünü, bununla Halit Yozgat'ı kastetmektedir, söylemiştir. Başka kişileri ya da olayları

[1205] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 12/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 205.
[1206] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 12/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 199 devamı.
[1207] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 24/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 159, s. 81.
[1208] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 24/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 159, s. 78 devamı.

fark etmediğini söylemiştir.[1209] Soruşturmacılar, buradan, üç yaşındaki Ceren Ç.'nin Halit Yozgat'ı saat 16:54 sıralarında henüz yaşıyorken gördüğü sonucuna vardılar. Kız kardeşiyle yaptığı ikinci telefon görüşmesi sırasında (saat 17:00:53 ile saat 17:05:47 arasında) – kızı tekrar yanına geldikten sonra tahminen maksimum üç dakika sonra Hediye Ç., kendi ifadesine göre, üç ses fark etti. Arka arkaya üç defa kısa aralıklarla *„tak, tak, tak"* şeklinde sanki dışarıdan birisi duvara tıklarcasına, ses geldiğini belirtti. Birinin duvara karşı bir sandalyeyi ittiğini veya çarptığını düşündüğünü belirtti. Kurşun sesi gibi gelmediğini söyledi. Daha sonra telefon görüşmesini birkaç dakika daha sürdürdüğünü söyledi. Sonra birisinin kapısına tıkladığını belirtti. Bir-iki dakika daha telefon etmeye devam ettiğini, daha sonra telefon görüşmesinin sonlandırdığını ve Halit Yozgat'ı yerde yatarken gördüğü ön odaya gittiğini ifade etti.[1210]

- Faiz H.S. 6 Nisan 2006 tarihli ilk ifadesinde şunları açıkladı. Bir meslektaşının ona bir araba için satış teklifi gösterdiğini, onun da o gün birkaç kez araba satıcısıyla ve meslektaşıyla telefon görüşmesi yaptığını ifade etti. Bu amaçla iş çıkışında internet cafeye gittiğini belirtti. Bazı telefon görüşmelerini kendi cep telefonundan yaptığını, bazıları için de internet cafenin telefonunu kullandığını belirtti. Önce prepaid kartı kullandığını belirtti. Kontürlerin bitmesinin ardından internet cafenin telefonundan paralı telefon görüşmesi yaptığını ifade etti.

  Faiz H.S., telefon kabininde olduğu sırada, kendisinin verdiği bilgiye göre, balon patlaması veya *„sanki birşeyin düşmesi veya bir kapının çarpması"* gibi gelen sesler duydu. İlk önce, zamansal olarak bunu fark etmesinin, cep telefonundan yaptığı birinci görüşmenin başında PIN numarasını girdiği, saat 16.54 sıralarına tekabül ettiğini düşündü. Ancak o satten sonra Halit Yozgat'ın PC'sinde halen işlem kaydı görüldü. Ek sorgulamasında bu durum kendisine sorulduğunda, Faiz H.S., ifade alınması sırasında yorgun olduğunu, zaman bilgilerini hiç kesin olarak veremediğini belirtti. Gerçi sesleri duyduğunu, ancak zamanlarını tam olarak belirleyemediğini ifade etti.[1211]

  Faiz H.S. sesleri duyduktan sonra telefon görüşmesine devam etti, ancak birkaç saniye sonra, muhtemelen o sırada internet cafeyi terkeden bir kişiyi fark etti. Kendisinin verdiği bilgiye göre, o esnada ahşap zemin kaplamaların yarattığı yer titreşimini duyuyor. Telefon kabinin cam kapısına sırtı dönük durduğunu, bu nedenle kişinin yüzünü göremediğin ifade etti. Ama göz ucuyla, o kişinin yazı masası bankosuna baktığını ve acelesi olduğunu fark ettiğini belirtti. Kişiyi şu şekilde tarif etti: yaklaşık 180 cm boyunda, açık renk giyim, gür ve muhtemelen omuz hizasında saçlar. Faiz H.S., saçlara ilişkinolarak çok emin olmadığını söyledi. Telefon görüşmesinin ardından telefon

---

[1209] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 09/04/2006 baba Şevket Ç. ile görüşmeye ilişkin açıklaması, Cilt 158, s. 116.

[1210] Hediye Ç.'nin Polis tarafından alınan 07/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 113 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli nihai raporu, Cilt 242, s. 9.

[1211] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 238, S. 240.

kabininden çıktığını, ancak Halit Yozgat'ı bulamadığını söyledi. İnternet odasına Ahmet A.-T. ve Emre E.'ye Halit'i sorduğunu ve Hediye Ç.'nin kapısına tıkladığını belirtti. Daha sonra tekrar ön o-daya gittiğini ve İsmail Yozgat gelip oğlunu bulana kadar *„yaklaşık 1 dakika"* kadar beklediğini ifade etti.[1212]

8 Nisan 2006 tarihinde ve 20 Nisan 2006 tarihinde alınan diğer ifadelerinde bu bilgileri esas olarak tekrarladı, ancak İsmail Yozgat'ın cesedin yanına geldiği ana kadar geçen süreyi bu defa yalnızca *„belki üç, dört saniye"* şeklinde belirtti. Halit Yozgat'ı niçin farketmediği sorusuna, „adetlerine göre, yabancı bir işyerine girildiğinde, saygı gösterilmesi ve örneğin her yere bakmamak veya öylece her yere girmemek gerektiğini" belirtti. Bankoya *„yaklaşık 1 m – 1,50 m uzaklıkta"* hatta daha da uzak durduğunu ifade etti. Yazı masası bankosunun üzerinde kan da fark etmediğini söyledi.[1213]

Emre E., 6 ve 12 Nisan 2006 tarihlerinde olmak üzere, polis tarafından iki defa sorgulandı. Ahmed A.-T.'nin sanık ve şahit sıfatıyla ifadelerinin alınması 6, 12 ve 24 Nisan 2006 tarihlerinde gerçekleşti. Hediçe Ç. 7 Nisan 2006 tarihinde Kassel Kliniği'nde arandı ve şahit sıfatıyla ifadesi alındı. Faiz H.S. 6 Nisan tarihinde sanık sıfatıyla ve 8 ve 20 Nisan 2006 tarihinde şahit sıfatıyla Kassel'deki polise ifade verdi.[1214] 30 Ekim 2006 tarihinde memur tarafından ek olarak sorgulandı.[1215]

3. Bulunma Şeklinin Özellikleri

Faiz H.S., kendisinin verdiği bilgilere göre, iki telefon görüşmesini tamamladıktan sonra Halit Yozgat'ın yazı masası bankosunun doğrudan karşısında yanda bulunan 3 numaralı telefon kabininden çıktı ve ödeme yapmak istedi. Öne, yazı masası bankosuna doğru yürüdü, ancak orada kimseyi göremedi. 3 numaralı telefon kabini ile yazı masası bankosunun arasındaki mesafe 2,09 m'dir.[1216] Halit Yozgat'a bakındığı halde, onu görmedi. Arkadan sesler duyduğu için, internet odasına baktı. Bunun için kendi-sine doğru açık olan, yaklaşık 2,41 m uzunlukta, 0,84 m enindeki, maktulun yere düşmüş olduğu yazı masası bankosu ile girişin karşısındaki arka duvar[1217] arasındaki alandan geçti. Faiz H.S., Emre E. ve Ahmed A.-T. adlı iki gence ödemeyi almakisteyip istemediklerini sordu. Onlar olumsuz cevap verince, tekrar öne yürüdü, bunun için, öldürülen kişi veya yazı masası bankosu üzerine sıçramış kanların

---

[1212] Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 89; Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 08/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 241, s. 211 devamı; Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 20/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 241, s. 217 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli nihai raporu, Cilt 242, s. 9.

[1213] Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 08/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 241, s. 211 devamı.

[1214] Bu açıklamaların biraraya getirildiği yer Cilt 241, s. 153 devamı.

[1215] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 238, s. 240.

[1216] Kroki, Cilt 159, s. 328.

[1217] Kroki, Cilt 159, s. 328.

farkına varmaksızın, tekrar yazı masası bankosu ile duvarın arasındaki yerden geçti. O sırada yazı masası bankosunun arkasında, sırt kısmında bir ceketin asılı olduğu bir yazı masası döner koltuğu ve bir tabure vardı.[1218] Yazı masası döner koltuğu ayrıca sağ dirsekliğe sahipti.[1219] Faiz H.S. işyerinin ön kısmında, internet cafeye giren birine göre giriş kapısının sağında yaklaşık bir dakika bekledikten sonra,[1220] İsmail Yozgat internet cafeye girdi, kan izlerini fark etti, yazı masası bankosunun etrafını dolandı ve oğlunu buldu. O sırada tabureye kenara attı.[1221] Yazı masası koltuğunu, ardından yetişen Ahmed A.-T. kenara itti.[1222]

Halit Yozgat İsmail Yozgat'ın ve Ahmed A.-T.'nin algılayışlarına göre, başı, yazı masası boşluğunun açık tarafından bakıldığında arka duvar ile yazı masası bankosu arasında arka sol köşede olacak şekilde karnının üzerinde hareketsiz yatıyordu. Bacakları kısmen yazı masası bankosunun altında saklıydı, ayakları telefon kabinleri yönünü gösteriyordu.[1223]

İsmail Yozgat, 6 Nisan 2006 tarihli polis sorgulamasında şunları açıkladı:

> *"Daha işyerine girdikten kısa bir süre sonra, tezgahın üzerinde kırmızı birşey olduğu gördüm. Boya döküldüğünü zannettim. Tezgahın etrafını dolandım ve oğlumu yerde yatar halde gördüm. Karnının üzerinde yatıyordu. Başının arkasının kanla dolu olduğunu hemen gördüm.*
>
> *A.B.:*
> *Ayakları tezgahın altındaydı, bacakları biraz ayrıktı. Başı internet odasının yangın kapısı yönünde duruyordu. Döner koltuğun tezgahın arkasında olup olmadığını şimdi söyleyemiyorum. Normalde oraya ait, ama onu bugün şuurlu bir şekilde görmedim. Daha sonra oğlumu çevirdim. Her iki kulağının etrafında kan olduğunu gördüm. Her iki gözünün etrafı morarmıştı, sanki yumruk yemiş gibiydi. Gözleri kapalıydı. Var gücümle bağırdım. Bunun üzerine internet odasından çok genç bir Lübnanlı geldi. Yanıma geldi ve dizlerinin üzerine çöktü. Halit'in başını tuttu."*[1224]

[1218] İsmail Yozgat'ın algıladıklarına ilişkin yapılan 20/06/2006 tarihli rekonstrüksiyonda Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G.'ye verdiği bilgiler, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 162, s. 35; Faiz H. S.'nin olay yeri krokisi, Cilt 158, s. 92; resimler 07 ve 08, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 316, s. 304 sonraki.

[1219] Resim No. 103 Cilt 316, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu dosya, Cilt 316, s. 350; İsmail Yozgat'ın Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 127.

[1220] İsmail Yozgat'ın Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 125; Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 90. İkinci ifadesinde zaman dilimini *„belki üç, dört saniye"* olarak belirtmiştir (Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 08/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 241, s. 213).

[1221] İsmail Yozgat'ın Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 127.

[1222] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin algıladıklarına ilişkin yapılan rekonstrüksiyonda Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G.'ye verdiği bilgiler, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 162, s. 36.

[1223] İsmail Yozgat'ın Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 126; İsmail Yozgat'ın algıladıklarına ilişkin yapılan 20/06/2006 tarihli rekonstrüksiyonda Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G.'ye verdiği bilgiler, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 162, s. 35; Karsten R., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 110; Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 73; Genel bakış krokisi, Cilt 316, s. 428.

[1224] İsmail Yozgat'ın Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 158, s. 126.

Yine 6 Nisan 2006 tarihinde Ahmed A.-T. soruşturmacılara şunu açıkladı:

> *"Yaklaşık 5 dakika sonra aniden önden Halit'in babasının bağırdığını duydum. Sesinden onu hemen tanıdım. Birkaç kere Halit diye bağırdı ve Türkçe olarak bağırarak birşeyler söyledi. Ama dediklerini anlamadım.*
>
> *Küçük Türk çocuk ve ben hemen sıçradık ve öne koştuk. Önce bankonun çaprazında duran İsmail'i (Halit'in babası) gördüm. Tamamen telaşlanmıştı. Sonra sola tezgahın arkasına baktım ve Halit'in karnının üzerinden yatar halde gördüm. Başı sağ yüzünün üzerindeydi ve sol tarafı kanla doluydu. Bir eli başındaydı ve diğeri vücuduna paraleldi. Ama artık çok iyi bilmiyorum. Bacakları nasıl duruyordu, artık bilmiyorum. Yalnızca, ayaklarının telefon kabinlerinin yönünü gösterdiğini biliyorum."*[1225]

Her iki şahitle 16 Haziran 2006 tarihinde algılarının rekonstrüksiyonu gerçekleştirildi. İsmail Yozgat'ın verdiği bilgilere ilişkin olarak şahit Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G. şunları açıkladı:

> *"İçeride olay yerinin izlenmesi sırasında, giriş kapısından gelirken ilk önce 3 numaralı telefon kabininin hizasında yazı masasının üstünde kapakları açık ders kitaplarının yanında oğlunun kan izlerini gördüğünü ve bir hamlede yazı masasının oturma yerine geçerek başı aşağı gelecek şekilde yerde yatar halde hareketsiz duran oğlunu gördüğünü ifade etti. Döner koltuğun ve taburenin yazı masası boşluğunda durduklarını belirtti. Dizlerinin üstüne çökerek onu kendisine doğru döndürdüğünü ve başını, bir yandan yüksek sesle bağırırken kendine doğru yukarıya aldığını belirtti. Tam o sırada bilgisayar odasından şahitler A.-T. ve Emre E.'nin yanına geldiklerini ifade etti."*[1226]

Ahmed A.-T.'nin rekonstrüksiyon sırasında verdiği bilgilere ilişkin şahit Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) Karl-Heinz G. şunları açıkladı:

> *"Babasının bağırmasıyla o ve genç Türk çocuğun öne koştuklarını ve burada kurbanın bağırmakta olan babasını ve yazı masasının arkasından yerde yatar halde olan maktulü gördüğünü belirtti. Döner koltuğu yazı masası boşluğundan ittiğini ve ayakları yazı masası kısmının altında olan kurbanı, kalp masajı yapmak amacıyla, uzunlamasına yazı masasının boşluğuna yatırdığını ifade etti.*
>
> *Kurbanın olay yerine varan ambulans ekibi tarafından odaya alındığını, o sırada kurbanın başını tuttuğunu belirtti."*[1227]

[1225] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 241, s. 178.
[1226] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 162, s. 35.
[1227] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 162, s. 36.

İnternet cafedeki odaların görüş açısı pozisyonlarının gösteriminde, soruşturmacılar, öldürülen kişinin krokideki gibi çizilmiş olduğu pozisyonunu esas aldılar:[1228]

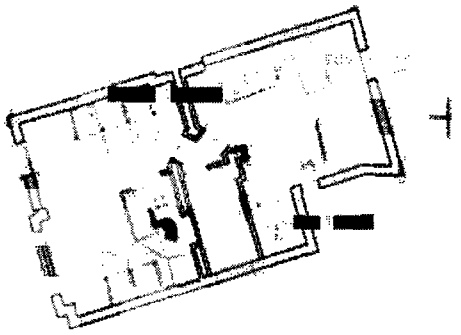

V. Kurbanın Eylem Sırasında ve Polisin Varışı Sırasındaki Pozisyonu

Öldürülen kişinin polisin vardığı sıradaki pozisyonu, ilk önce bulunduğu sıradaki pozisyona tekabül etmiyordu. Kurtarma denemeleri nedeniyle Halit Yozgat'ın vücudu yer değiştirildi.[1229] Bu nedenle, Halit Yozgat'ın kurşunlar sıkıldıktan sonra nerede ve ne şekilde yatar vaziyete geldiği kesin biçimde açıklığa kavuşturulamadı. Bir bilirkişi, yalnızca kurbanın ilk kurşunun sıkıldığı sırada muhtemel oturur durumda olduğu ve ikinci kurşunun sıkıldığı sırada zaten yerde yatıyor olduğunu açıklığa kavuşturabildi.[1230] Soruşturmayı yürüten Savcı Dr. Wied, Komisyon'daki ifadesinde şunları beyan etti:

> *"Bulunduğu sırada ne şekilde yatar halde olduğuna dair, hatırladığım kadarıyla, net bir ifade yok."*[1231]
>
> *"Kesin olarak söylemek mümkün değil."*[1232]

Polisin soruşturmaları çerçevesinde aşağıdaki tespit yapılabilmiştir:

İsmail Yozgat ve Ahmed A.-T., öldürülen kişinin vücudunu hareket ettirdiklerini beyan ettiler. Polise verdiği bilgiye göre, Ahmed A.-T., Halit Yozgat'ı yerde yatar halde gördü ve ona yardım etmek istedi. Bu nedenle onu döndürdü, onu köşeden biraz çekti ve reanimasyon önlemlerine başladı.[1233] Ölen kişinin başında çömelmiş durumdayken kurtarma ekipleri vardı. Ahmed A.-T. başını tutarken, ikisi Ha-

---

[1228] Genel bakış krokisi, Cilt 316, s. 428.
[1229] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli „Cesedin Durumu" hakkında raporu, Cilt 158, s. 5.
[1230] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 19.
[1231] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 46.
[1232] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 40.
[1233] Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 73; Ahmed Saleh Said A.-T.'nin Polis tarafından alınan 12/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, 205 sonraki; İtfaiye memurunun Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 158, s. 121.

İlit Yozgat'ı yazı masası kısmından çekerek iki - üç metre çıkardılar ve ilkyardım önlemleri uyguladılar.[1234] Ceset bu şekilde, 3 ve 4 numaralı telefon kabinlerinin ile yazı masası bankosu arasındaki geçiş yerinde yatar duruma geldi. Bu pozisyon, aynı zamanda soruşturmacıların olay yeri tespiti sırasında öldürülen kişiyi buldukları pozisyondu.[1235]

VI. Olay Yerinde Muhtemel Faillere Dair İlk İpuçları

Eylemin „Česká Cinayet Serisi"ne ait olabileceğine dair ilk muğlak ipuçları, Yozgat cinayet vakası soruşturmaları için kurulmuş olan „Café"Cinayet Araştırma Komisyonu (MK „Café") Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel'e bir sonraki gün (07/04/2006) öğleden önce nöbet değişimi sırasında ulaştı. Bu bilgiyi, Nürnberg'teki cinayetler hakkında bilgileri olan bir meslektaşından aldı.[1236] Nöbet değiştirdikten kısa bir süre sonra, 4 Nisan 2006 tarihinde Mehmet Kubaşık'a karşı işlenen cinayeti inceleyen Dortmund'daki Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi onunla bağlantıya geçti. Kassel'deki eylemin cinayet serisine ait olduğu, silahtan atılan mermilerinbalistik incelemesi kesinlik kazandırdı.[1237]

Daha 7 Nisan 2006 gecesinde Yozgat ailesinin verdiği bir ipucu takip edildi. Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) yönetici, tanık Wetzel, Araştırma Komisyonu'nun huzurunda şunları açıkladı:

> *„Gece yabancılar temsilcisinden, ölen kişinin kız kardeşinin, Baunatal'dan muhtemel bir failin olduğu bilgisini verdiğine dair bir ipucu geldi. Ölen kişi ile Baunatal'dan gelen genç adam arasında bir tartışma yaşandığı belirtiliyordu. Halit Yozgat'ın bu genç adamın burnunu kırdığı söyleniyordu. Daha küçük olan kız kardeşiyle ilişkisinin olduğu belirtiliyordu. O gece özel komando birimi operasyon yaptı. Ama bu da olayla bağlantılı görülemezdi. Bu daha sonra hızla ortaya çıktı."*[1238]

VII. Polisin Olay Yerinde Aldığı İlk Tedbirler

İlk tedbirler devleti koruma polisinin memurları tarafından alındı. Olay günü saat 17:14'te Polis Başkomiseri (POK) Weide ve Polis Başkomiseri (POK) Ahne olay yerine geldiler. Polis Başkomiseri Ahne'nin 6 Nisan 2006 tarihli,[1239] tuttuğu notuna göre tedbirler alındı:

- Olay yerinin emniyet altına alınması – Yetkisiz kişilerin girişinin önlenmesi
- Olay objesinde ve olay yerine yakın alandaki kişilerin tespit edilmesi
- Olayın meydana geldiği zaman olay yerinde olan kişilerin ilk sorgusu

---

[1234] Kurtarma asistanı E.'nin Polis tarafından alınan 09/05/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 181, s. 419 devamı; Kurtarma sıhhiye görevlisi R.'nin nin Polis tarafından alınan 09/05/2006 tarihli ifadesinin tutunağı, Cilt 159, s. 154 devamı; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli „Cesedin Durumu" hakkında raporu, Cilt 158, s. 5.
[1235] Kroki, Cilt 242, S. 29; Werner I., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 9.
[1236] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 4/12/2015, s. 5.
[1237] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 4/12/2015, s. 5.
[1238] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 4/12/2015, s. 6.
[1239] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 28.

- Olay yerinin kapatılması
- Ez (Operasyon merkezi) tarafından Ring 20'nin hareket geçirilmesi ve genel arama
- Daimi kriminal polis servisi ve K 11'in (uzmanlık alanı Komiserliği) Ez (Operasyon merkezi) tarafından bilgilendirilmesi
- Trafik önlemlerinin alınması
- Kassel Emniyeti'nin yabancılar temsilcisinin talep edilmesi
- Kapatılan bölgenin içerisinde bulunan kişilerin resimlerinin çekilmesi (Sokdo ve Mitte Karakolu tarafından)
- Mahalde bulunan medya temsilcilerinin idare edilmesine yönelik basın sözcüsü
- Görevlendirilen memurlar tarafından raporların hazırlanması

Internet cafede Halit Yozgat'ın yanında o saatte iki kurtarma sıhhiye görevlisi ve bir itfaiye eri bulunuyordu. İnternet cafenin önündeki iki kişilik devriye, ilk sorgulamalarının ardından resmi ifadeleri alınmak üzere Polis Müdürlüğü'ne götürülen şahitler Faiz H. S., Ahmed A.-T. ve Emre E.'nin tespitini yaptı.[1240]

Saat 17:17'de ikinci devriye olay yerine geldi. Holländische Straße 82'deki evin önünde yaklaşık 20 kişilik bir insan kalabalığı tespit edildi. Devriye ekibi tarafından sorgulanmaları neticesinde, tüm kişilerin kurşunlar sıkıldıktan sonra olay yerine geldikleri ve internet cafeye girmedikleri ortaya çıktı.[1241] Bu kişilerin kimlik bilgileri not edildi.[1242]

Bu arada gelmiş olan yetkili K 11 Komiserliği'nin ağır suçlarının işlenmesinden sorumlu polis memurlarıya görüşülerek, Holländische Straße 82 ve 84'teki bitişik apartmanların sakinleri sorgulandı. Ayrıca olay yerine yakın alanda suç aletleri arandı.

Bir sivil devriye saat 17:30 civarında internet cafenin önündeki ve civar bölgesindeki park yerindeki otomobillerin plakalarını tespit etti.[1243]

Komşuların sorgulaması saat 19:20 ile saat 20:15 arasında gerçekleşti.[1244] Olay bakımından önemli bilgiler elde edilemedi. Bir eylem silahı bulunamadı.[1245]

[1240] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 26.
[1241] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 29.
[1242] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 36 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 30 devamı.
[1243] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s.35.
[1244] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 39 sonraki.
[1245] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 28.

Başka devriyelerin de varmasının ardından ilk operasyon güçleri tarafından internet cafenin ve kaldırımın kapatılması, Holländische Straße'nin Mombachstraße girişinden şehir dışına giden yöne doğru kapatılması şeklinde genişletildi.[1246]

Saat 19:10'da operasyon güçlerinin çağırdığı polisin yabancılar temsilcisi, tanık Ercan T., o saatte Holländischen Str. 88'deki bir Türk kahvehanesinde bulunan Halit Yozgat'ın yakınlarına, onun öldüğü bilgisini verdi.[1247]

[1246] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 27.
[1247] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 1 Polis Karakolu 3'ün 06/04/2006 tarihli raporu, Cilt 158, s. 27.

E. Halit Yozgat Cinayetinin Ardından Yürütülen Soruşturmalar

I. Hessen Emniyeti'nin ve Kassel Savcılığı'nın Soruşturmaları

1. „Café" Cinayet Araştırma Komisyonu'nun Kurulması

Polis, 7 Nisan 2006 tarihinde, Halit Yozgat'ın öldürüldüğü gün, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nde (Kriminal Polis Müdürlüğü, Kassel Bölge Kriminal Müfettişliği, K 11) „Café" Cinayet Araştırma Komisyonu'nu (MK Café) kurdu.[1248]

Çok kısa sürede, eylemin Českà cinayet serisine ait olabileceği şüphesi oluştu; mermilerin Federal Kriminal Daire tarafından kriminal tekniği açısından incelenmesi neticesinde birkaç gün içerisinde bu şüphe pekişti.[1249] Cinayet Araştırma Komisyonu için bu nedenle kısa sürede Hessen çapında personel çağrıldı. Ayrıca, Polis Müfettişi'nin de onayıyla, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) çalışması, Dünya Futbol Şampiyonası ile bağlantılı görevlendirilenler de dahil olmak üzere, Polisin diğer görevlerine önceliklendirildi.[1250] Hatta Kassel Savcılığı ile, Halit Yozgat cinayet vakasının „ağırlığı" nedeniyle diğer kimi soruşturmalardan vazgeçmelerinin görüşüldüğü dahi belirtiliyor.[1251]

Dönemin Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi Wetzel Araştırma Komisyonu'na şunları açıkladı:

> *„Normalde her bir kişi için tek tek mücadele veririm, ve bu vakada – istediğim herşey verildi. – Söyle açıklayayım. Eğer 20 adama ihtiyacım var dediğimde, bunlar veriliyordu. Hiç kimse kişilere göz dikip onları geri almak için uğraşmadı. Herkes, bunun nasıl bir soruşturma olduğunu, ne kadar masraflı, kamuoyunu etkilediğini ne kadar biliyordu."*[1252]

Cinayet Araştırma Komisyonu'nda başlangıçta yaklaşık 60 polis memuru[1253] çalışıyordu, aralarında Hessen çapında türkçe konuşan çok sayıda polis memurları da vardı. Kassel bölgesinde bu büyüklükte benzer bir cinayet araştırma komisyonu oluşturulmamıştı.[1254] Memurlar özellikle de organize suçlar

---

[1248] Kassel Kriminal Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli telegrafı, Cilt 45, s. 270.
[1249] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 133; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 42. Daha Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporunda, Halit Yozgat'a sıkılan kurşunların, cinayet serisinin diğer eylemlerinde kullanılan aynı silahtan sıkıldığının tespit edildiği belirtilmektedir (Cilt 199, s. 8).
[1250] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 19/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 120.
[1251] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 116.
[1252] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 32.
[1253] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 6.
[1254] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 31.

ve uyuşturucu gibi çeşitli görev alanlarından geliyordu. Muhtemel siyasi arka planları incelemek amacıyla da iki memur Devleti Koruma alanından çağrıldı.[1255]

Tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *„Devleti Koruma Bölümü'nün her cinayet araştırma komisyonunda olması çok alışılagelmiş bir durum değil. Burada, o dönem görünüşe göre bu ikisinin biraraya gelmesine yol açan kesinlikle yabancı düşmanı motifti."*[1256]

O dönem Cinayet Araştırma Komisyonu'nda İdari ve Özel Denetleme'den sorumlu Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann, şunları açıkladı:

> *„Bir Devleti Koruma Bölümü'nden bir meslektaşımızı soruşturmalara dahil etmiştik, çünkü gerçekten bir siyasi arka planı olabileceğini ihtimal dışında tutamıyorduk, ve soruşturmalarımız kapsamında bunları çözebilmek için onların bilgilerinden yararlandık."*[1257]

Cinayet Araştırma Komisyonu, personeli soruşturmanın hareket noktaları tamamlandıktan sonra tedrici olarak ve çalışma hacmine uygun olarak tekrar dağıtıldı ve 2007'den itibaren daimi altı memurla çalışmaya devam etti. 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren Cinayet Araştırma Komisyonu, organizasyon bakımından Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün yapı organizasyonuna geri döndürüldü; bundan sonraki soruşturmalar oradan yürütüldü.[1258]

2. Soruşturmanın Yönetimi

Soruşturmanın yönetimi, Kassel Savcılığı'nda Uyuşturucu Suçları ve Organize Suçlar Bürosu yöneten ve nöbet görevi çerçevesinde olay yerine çağrılan Savcı Dr. Götz Wied'in sorumluluğu altındaydı.

Bununla ilgili olarak kendisi tanık olarak Araştırma Komisyonu'na şunları açıkladı:

> *„Nöbeti çerçevesinde böyle bir görevi alan kişinin, esasın bununla ilgilenmeye devam etmesinin desteklenecek çok yönü var. Bu böyle öngörülmüştür. Ben kişisel olarak bunu doğru buluyorum, çünkü, daha sonra dosyalardan okunulması çok güç olan, birçok izlenim kazanıyorsunuz – en azından doğrudan vaka çalışması sırasında."*[1259]

[1255] Ayrıca Wetzel ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 10 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 115; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 77, 103.

[1256] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 11.

[1257] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 115.

[1258] Hessen depo merkezinin 10/07/2008 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 8 sonraki; ayrıca Wetzel ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9.

[1259] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 12.

Savcılık günlük soruşturma işlerini geniş ölçüde polisin uzmanlığına bıraktı.[1260] Kassel Kriminal Polis Müdürü, Araştırma Komisyonu'nda tanık Dr. Wied'e, Polisi öngörüldüğü şekilde desteklediğini ve önemli tüm görüşmelere katıldığını belgeledi.[1261]

Komisyon, İçişleri veya Adalet Bakanlığı'nın soruşturma yönetimini müdahalesine dair ipucu tespit edemedi. O dönem İçişleri Bakanlığı'nda büro yöneticisi olan kişi, İçişleri Bakanlığı'nın kendini *„mümkün mertebe esas soruşturmaların dışında tuttuğunu"* belirtti.[1262] Ayrıca, Adalet Bakanlığı'nın Ceza hukuku bölümü yöneticisi ile Eyalet Polis Müdürü de dosya durumuna ilişkin mutabakat halinde soruşturma çalışmalarında mahallinde müdahale etmediklerini açıkladılar.[1263]

3. Soruşturmaların Kapsamı ve Tanımlaması

Yaklaşık 240 klasör içerisinde belgelenen soruşturma dosyası alınan soruşturma tedbirlerinin zorluğunu kanıtlıyor. Buna dahil olanlar, örneğin:

- Olay yerinde bulunan kişilerin ifadelerinin alınması, ilk önce ağırlıklı sanık sıfatıyla, daha sonra şahit sıfatıyla. Eylem sırasında olay yerinde olan Faiz H.S.'nin ifadesindeki çelişkileri ortaya çıkarmak amacıyla, bir muhbir görevlendirildi.[1264]
- Öldürülen kişinin yakınlarının ve akrabalarının, çevresindeki arkadaşlarının ve diğer kişilerin sorgulanması veya ifadelerinin alınması, temasların, özellikle internet cafesinin ziyaretçilerinin temaslarının ve olay yerinin çevresindeki diğer küçük işyeri işletenlerin temaslarının incelenmesi. İfade dosyasının dizininde 450 şahidin ifadesi sıralanmaktadır.[1265]
- Göttingen'deki Adli Tıp Kurumu'nda kurbanın otopsisinin yapılması.
- 19 Haziran 2006 tarihine kadar mühür altında kalan olay yerindeki izlerin emniyete alınması[1266] ve izlerin Federal ve Eyalet Kriminal Daireleri'ne değerlendirmek üzere verilmesi.

[1260] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 15.
[1261] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 154.
[1262] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 131.
[1263] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 15, 18, 20; Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 9, 22.
Adalet Bakanlığı'nın Kassel Savcılığı'na rapor zorunluluğu ile ilgili yönetmeliklere dikkat edilmesi ve olabildiğince kaynakların korunmasını sağlayan ifade alma olanaklarının kullanılması ile ilgili uyarılara ilişkin olarak bakınız Bölüm İki, Kısım F. II.
Temme tarafından yönetilen kaynakların ifadelerinin alınması izninin verilmesi konusunda İçişleri Bakanlığı'nın tutumu için bakınız Bölüm İki, Kısım E. III.
[1264] Faiz H. S.'nin Polis tarafından alınan 06/04/2006 tarihli ifadesinin tutanağı, Cilt 92, s. 2 devamı; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 24/04/2006 tarihli muhbirlerin görevlendirilmesine ilişkin raporu, Cilt 267, s. 23 devamı.
[1265] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/11/ tarihli ifadelerin listeleri o.J., Cilt 294, s. 3 devamı.
[1266] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 19; Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 76 (*„belki iki ay, iki, üç ay"*).

- Failin girdiği ön odadaki biyolojik izler bilinen tüm kişilere göre sınıflandırılabildi.
  Olay yerinin forensik ışık kaynağı ile özellikle bir plastik torbanın parçalarının ve başka izlerin bulunmasına yönelik inceleme.[1267] Plastik torba artıkları bulunmadı.
- Seriye ait olay yeri izlerinin, yani her bir olay yerlerinde bulunan parmak izlerinin daktiloskopik incelemesi ve karşılaştırması.
- İnternet cafedeki PC ve telefon tesisatının ve kurbanın cep telefonunun değerlendirilmesi; buradan ortaya çıkan kurbanın haberleşmelerinin incelenmesi.
- Kurşunun sıkıldığı sırada kurbanın ve failin pozisyonunun soruşturulmasına yönelik olay yerindeki kan izlerinin fotoğraflarının foto rekonstrüksiyonu.
- Kurbanın başta bulunamayan cep telefonunun aranması.[1268]
- Yurttaşlardan gelen ipuçlarının incelenmesi. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dosya dizininde çalışması tamamlanacak 1.256 farklı izin yer aldığı 41 klasör sıralanmaktadır.[1269]
- Şehir bölgesinde kamuoyuna açık yerlerde ve benzin istasyonlarında ve iki gün önce Mehmet Kubaşık'ın katledildiği Kassel ve Dortmund arasındaki otobanda benzin istasyonları ve dinlenme tesislerindeki video denetleme materyallerinin emniyete alınması ve değerlendirilmesi.
- Kitlesel verilerin toplanması ve değerlendirilmesi, kısmen Nürnberg Savcılığı için veya onun talebi üzerine, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) için ve onunla birlikte ve Federal Kriminal Daire ile birlikte (serinin tümüne ilişkin izler, geniş çerçeveli tarama, Česká silahlarına sahip olan kişilerin incelenmesi[1270]). Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dosya dizini kitlesel veri değerlendirmesine yönelik olarak 65 klasör sıralanmaktadır.[1271] Toplanan kitlesel verilere özellikler şunlar darildir:

  - 4 Nisan 2006 saat 00:00 ile 7 Nisan 2006 saat 18:00 arasında olay yerinin etrafında iki km yarı çapındaki, Kassel şehir çıkış yolları bölgeleri ve Hollanda'ya sınır geçiş bölgelerindeki telsiz hücresi verileri.[1272]
  - 6 Mart 2006 ile 7 Nisan 2006 tarihleri arasında olay yerine yakın telefon kulübelerinin telefon bağlantı verileri.[1273]

[1267] Česká cinayet serisiyle ilgili soruşturmalar, faillerin kurşunları sıkarken, mermi kovanlarını toplamak amacıyla, silahı bir plastik torbaya sardıkları şüphesini doğurmuştu.
[1268] Cep telefonu Kassel yakınlarından bir belediyede yapılan aramada bulunmuştu. Kassel Kliniği'nin bir bölüm hizmetlisi, onu cesedin pantolon cebinden alıp zimmetine geçirmişti (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/05/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 14 sonraki).
[1269] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „Dijitalleştirme yok. / Federal Başsavcılığı'na (GBA) devir yok" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 20 devamı.
[1270] Soruşturma makamlarıyla işbirliğine ilişkin daha ayrıntılı bilgi için bakınız Bölüm İki, Kısım G.
[1271] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „Dijitalleştirme yok. / Federal Başsavcılığı'na (GBA) devir yok" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 23 devamı.
[1272] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 11/04/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 39 devamı.
[1273] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 13/04/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 71 sonraki.

- Kassel şehir alanında 5 ile 7 Nisan 2006 tarihleri arasındaki zaman dilimindeki otellerde konaklayanlara ilişkin veriler.[1274]
- 1 Ocak 1960'tan itibaren Kassel'den başka olay yerlerinin olduğu şehirlere ve oralardan Kassel'e ikamet yeri değişiklikleri.[1275]

– Olası bir suç motifine ilişkin ipuçları elde etmek amacıyla Yozgat ailesinin yapısı ve mali durumuna ilişkin soruşturmalar (ayrıntıları aşağıda).

  Firas K.'ya karşı yürütülen (sonuçsuz) soruşturmalar. Firas K.'nin kitlesel veri değerlendirmesinin sonuçlarına göre cinayet serisinin birçok olay yeri ile bağlantısı ortaya çıktı. Özellikle Münih'teki 15 Haziran 2005 tarihli eylemden hemen sonra olay yerine yakın bir yerden ve Kassel'de eylemin gerçekleştiği gün, 6 Nisan 2006'da Kassel'den telefon açmıştı. Soruşturmayı yürütenler telefonunu denetledi, evini aradı ve onun ve çevresindeki başka kişilerin sanık sıfatıyla ifadesini aldı.[1276] Ancak soruşturmalar açısından önemli sonuçlar elde edilemedi.

  Bu soruşturmalarla ilgili olarak Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dosya dizininde 3 klasör sıralanmaktadır.[1277]

– Daniel Sch.'ye karşı yürütülen (sonuçsuz) soruşturmalar. Daniel Sch. annesine ve eski kız arkadaşı karşısında kendi kendini suçlamıştı, annesine sözde eylem silahını göstermişti, robot resimlerden biriyle benzerlikle taşıyordu, ruhsal hastalığı vardı, olay yeriyle bağlantıları, muhtemel bir suç ortağı vardı ve cinayet serisinin kesintiye uğradığı birinci tarih aralığında sürekli bir ilişkisi vardı; cinayet serisinin kesintiye uğradığı ikinci tarih aralığında tutukluydu.[1278]

  Soruşturmayı yürütenler onu gözetlediler, telefonlarını ve internetini ve ayrıca iletişim halindeki diğer 20 kişinin telefon bağlantılarını denetlediler, evini, muhtemel suç ortağının evini ve iletişimde olduğu diğer kişilerin evlerini aradılar, onu geçici olarak gözaltına aldılar, onun ve muhtemel suç ortağının sanık sıfatıyla ifadesini aldılar, ve çevresindeki çok sayıda kişiyi incelediler ve bunların ifadelerini aldılar.

  Ancak soruşturmalar açısından önemli sonuçlar elde edilemedi.

– Bu soruşturmalarla ilgili olarak Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dosya dizininde 40 klasör sıralanmaktadır.[1279]

[1274] Nürnberg Yerel Mahkemesi'nin 02/01/2007 tarihli kararı, Cilt 220, s. 359 devamı.
[1275] Nürnberg Yerel Mahkemesi'nin 30/08/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 339 devamı.
[1276] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (K11) 11/07/2007 tarihli açıklaması, Cilt 139, s. 3 devamı.
[1277] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „TEMME Soruşturma kompleksi" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 7.
[1278] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Kriminal Müdürlüğü) 22/05/2009 tarihli yazısı, Cilt 473, s. 3 devamı; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 12.
[1279] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „Dijitalleştirme yok. / Federal Başsavcılığı'na (GBA) devir yok" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 31 devamı.

- Andreas Temme'ye karşı yürütülen (sonuçsuz) soruşturmalar (ayrıntıları aşağı). Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dosya dizinin bu soruşturmalarla ilgili 34 klasör sıralanmaktadır.[1280]

İfadesi alınan polis tanıkların birçoğu soruşturmaların kapsamını olağanüstü büyük ve ayrıntılı olarak tanımladılar, örneğin

- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) üyesi tanık Werner I.:

  „Benim düşünceme göre, iz arama öyle bir kapsamdaydı ki, daha iyisi olabilir mi, bilmiyorum."[1281]

- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) üyesi tanık Uwe F.:

  „O dönemdeki duruma göre, başka neyi daha farklı yapabilirdik, bilmiyorum – kısa ve öz böyle ifade edebilirim.
  [...]

  O kadar çok şey yaptık. Bu kadar çok şeyi daha önceki hiçbir vaka yapmadım veya böyle bir vakaya katılmadım."[1282]

- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) üyesi tanık Joachim B.:

  „Gerçek şu ki, diye düşünüyorum, bu olayın üzerine inanılmaz ve erkek/kadın gücüyle gittik. Ondan önceki 32 yıl boyunca böyle birşey yaşamadım. Özel Komando Birimi'nin aslında bir idman alanı olan büyük bir mekanda büro kuruldu ve bu şekilde başladık. Örnek teşkil ediyor, yani muazzam; gerçekten doğru."[1283]

- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel:

  „Bu titizlikte bir iz aramanın gerçekleştiği başka bir örnek hatırlamıyorum."[1284]

- O dönem Kassel Polis Müdürlüğü, Kriminal Polis Müdürlüğü Yöneticisi olan tanık hoffmann:

  „Bu vakada herhangi bir vakada açtıklarımızdan çok daha fazla sayıda soruşturma açtık."[1285]

İfadesi alınan tanıkların birçoğu özellikle, toplanan, bilgisayarda işlenen ve değerlendirilen verilerin olağanüstü büyüklükteki kapsamına işaret ettiler.[1286] Bunlar arasında

---

[1280] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „TEMME Soruşturma kompleksi" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 9 devamı.
[1281] Werner I., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 17.
[1282] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 82 ve 119.
[1283] Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 34.
[1284] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 31.
[1285] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 116.
[1286] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 15; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9 sonraki; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 137; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 119.

- 16 milyon telsiz hücre verileri,
- 30 milyon telefon bağlantısı verileri,
- 13 milyon banka ve kredi kartı verileri,
- 60.000 trafik denetleme verileri,
- 27.000 otel ve kamp alanı verileri,
- 1 milyon kiralık araç verileri,
- 900.000 tutukluluk,
- 21.000 vize verileri ve
- 1 milyon kayıt verileri (silah bulundurma ve silah ruhsatı verileri)

Bunun için programlanmış bir yazılımla değerlendirilmiş ve bunun sonucunda

- yaklaşık 3.500 iz ve
- yaklaşık 11.000 kişi

incelenmiştir.[1287]

Kapsamlı telsiz hücresi değerlendirmesi sonucunda, yaptığı telefon görüşmesinin bağlantı verileri sayesinde, Halit Yozgat'ın 16.57'de henüz yaşadığını açıklayan bir şahidi tespit edebildi, böylece olayın meydana geldiği zaman dilimi bir seviye daha sınırlandırılabildi.[1288]

Ancak soruşturmalar, NSU'nun 2011 yılında ortaya çıkarılmasına ve soruşturmanın Federal Başsavcı tarafından devralınmasına kadar belirli bir kişiye karşı yeterli şüphe kanıtının ortaya çıkmasıyla sonuçlanmadı.

Soruşturmanın sonuçsuz kalmasının nedenleri olabilecek muhtemel hatalara ilişkin sorulara tanıkların hiçbiri cevap veremedi.[1289] Cinayet Araştırma Komisyonu'nun esas itibariyle iyi bir şekilde yapılandırıldığı, memurların motive olduğu ifade edildi.[1290]Gelen tüm ipuçlarının takip edildiği belirtildi.[1291]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *„İnanın, kendime Kasım 2011'den bu yana, defalarca şunu sordum: Sapmamız gereken nokta neresiydi? Hangi virajı kaçırdık? Göremediğimiz tüm bu olay, tabii ki kafamı yiyor, ve kendime hep şunu soruyorum:*

[1287] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9 sonraki.
[1288] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/10/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 31; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 38.
[1289] Z.B. Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 128.
[1290] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 21.
[1291] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 118.

Nerede fark etmeliydik? Ama o yeri bir türlü bulamıyorum. Bugünü kadar gerçekten bulamadım; başka biri de henüz bana açıklayamadı.

O dönem, biz – – Biz hani Thüringen'deydik, Bay Hoffmann ve ben, ve orada bu konferansı yaptık. O zaman birisi bize gelip: bizim burada banka soygunları var veya: burada bir grup var, doksanların sonunda beri yeraltında, deselerde ne olurdu bilmiyorum. – Bugün bildiğimiz NSU'nun hiçbir cep telefonunun, hiçbir işaretinin bizim kitlesel verilerimiz arasında olmadığını biliyoruz. Bunu inceledik. Hiçbir şey yok. Bu o dönem soruşturmaları nasıl etkilerdi, bu tamamen spekülasyon. Elbette böyle bir ipucu olsaydı müteşekkir olurduk. Bu çok açık."[1292]

İfadesinin devamında, soruşturmaları başka bir yöne çekebilme ihtimali olan yalnızca bir değerlendirme belirtebildi:

"Şöyleydi, o dönem bu ipucu geldi, ve Nürnberg'ten robot resimlerle ilgili bir ipucuydu. Nürnberg'te, şu bisiklet sürücüleri ortaya çıkmıştı hatırlanacağı gibi, orada bu bisiklet sürücülerini büfenin bölgesinde gören şahitler vardı, ve bu şahitlerin verdiği bilgilere göre - onları gören birçok şahit vardı - bu robot resimler hazırlandı.

Şimdi bu robot resimler -hepiniz onları görmüşsünüzdür mutlaka- şöyle söyleyeyim, öncelikle hiç karakteristik bir özellik olmadan hazırlandılar. Yani, bu robot resimler -elime aldığımda ve şehirde dolaştığımda, elbette bu resimlere benzer kişiler veya en azından açık olarak aykırı olmayan kişiler bulurum. Bu ipucunda bunu gözönünde bulundurmak gerekir.

Bunun üzerine Köln'deki meslektaşlarla iletişime geçtik ve Köln'dekilerle, bu ipucunun geldiğine ilişkin konuştuk, ve Köln'den, Köln'deki bu eylemin başka bir arka planının olduğu cevabı geldi. Orada, sanırım, siyasi bağlantılar söz konusuydu, şöyle – her halükarda bizdekinden çok farklı bir bağlantı. Böylece bu işi önce bir kenara koyduk.

Bugünden baktığımızda tabii ki talihsiz bir durum; bunu itiraf etmeliyim. Orada daha fazlası yapılabilirdi belki. Ancak o zamanki bakışla elbette açıklanabilir, diye düşünüyorum, özellikle Köln'deki hikaye, Nürnberg'dekilerin bakışıyla tekrar ele alındığında. Hangi sonuçtu, şimdi tam olarak hatırlamıyorum, ama, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) da o dönem Köln ile iletişim halinde olduğu ve Köln'dekilerle muhtemel bir bağlantıyla ilgili bilgi alış verişinde bulunduğunu biliyorum. Ama, dürüst olmak gerekirse, Nürnberg'te o dönem hangi sonucun ortaya çıktığı artık aklımda değil.

Köln'den gelen bu cevapla o dönem yetindik. Tabii bu, başka şehirlerle, eyaletlerle muhtemel bağlantılara işaret eden birçok ipucundan biriydi. Hem eyalet içinde hem eyalet dışında böyleydi. Çok sayıda bu tür ipuçları aldık. Ve yerel soruşturmacılar bize: Arka planını biliyoruz, ve bu farklı, bilgisini verdiklerinde, biz de o dönem bununla yetindik."[1293]

Kuzey Ren Vestfalya'daki soruşturmacıların vermiş olduğu, Köln'deki saldırıyla Českά cinayet serisi arasında bir bağlantının olmadığını dair bilgilere güvenilmiş olmasını başka tanıklar da ihmal olarak değerlendirdiler.[1294]O dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann şunları açıkladı:

"Örneğin bizim olaydan sonra birinden, sanırım yine bir Türk yurttaştan, eğer doğru hatırlıyorsam, bir ipucu aldık, bize gelip şunu söyledi: Bild gazetesinin yayınladığı resimlerde görünen bisiklet sürücüleri, Köln'de aranan birine benziyor. -Bunu vesile görüp Köln'deki meslektaşlarla bağlantıya geçtik ve şunu

---

[1292] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 34.
[1293] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53 sonraki.
[1294] Z.B. Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 99, 103; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 173, 185.

sorduk: Köln ile herhangi bir ilişki var mı, bir şekilde bunun karşılığı var mı? - Köln'deki meslektaşlar bunu daha sonra olumsuzladıla, dediler ki: Hayır, sizin vakanızla bir alakası olamaz."[1295]

Ve:

"Çivi bombası suikastı kompleksinin tamamı, meslektaşlarla bağlantıda olduğumuz bir şeydi. Bunu çözmeye çalıştık.

Köln'deki meslektaşlar, onların düşüncesine göre orayla hiçbir bağlantının olmadığını bize net bir şekilde belli ettiler.Onların soruşturma yönü farklıydı. Biz bunu birçok defa yönlendirme grubunda da ele aldık, bu konuyu, çünkü şunu söyledik: Bisiklet sürücülerinin bu çifte durumu - - Ama söylediğim gibi, o dönem bağlantı kurulamadı."[1296]

4. Soruşturmanın Hareket Noktaları

a. Soruşturma Kapsamı

Soruşturmacılar farklı ve değişen ağırlık noktalarına rağmen , şimdiye kadar –sonuçsuz olan- Českа cinayet serisine ilişkin diğer Federal Eyaletlerdeki soruşturmalarda hesaba katılan, aynı genel olarak anda birden fazla belirtiyi takip ettiler. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) dizininde yer alan yaklaşık 240 klasörden 41 klasörde polisin takip ettiği 1.256 farklı ayrı ipucu bulunuyordu.[1297]

Savcı Dr. Wied, bunun arkasında yatan nedeni Komisyon'a anlattı. Şunları açıkladı.

„Evet, şunu söyletecek kadar belirli bir yönü gösteren inandırıcı, somut bir ipucumuz yoktu ne de olsa: , Yalnızca tek bir ipucunu takip etmemiz yeterli', oysa şunu biliyorduk: Eylemler arasında bir ilişki var, kullanılan eylem silahı bunu kanıtlıyor, ancak o zaman şunu henüz bilmiyorduk: Bunu aynı kişi mi kullandı, yoksa silahın el değiştirmiş olma ihtimali var mıydı?

Bu birşeyin belirtisi mi? Bu taahhüt edilemez ki, halbuki bakmaz lazım: Elde ne var? Hangi bilgiler elde ediliyor? Ve bu durumda bunlar tabii ki kurbanın çevresinde aranmalıydı. Yani, şu durumların olması; aslında babanın işyerinde olacağı, önceden işyerinde olan iki, üç ,dolap çeviren' tarafından tehdit edilmiş olma ihtimali, Halit'in kederli görünüşü; bunlar tabii ki, şöyle söylenmesine yol açtı: Evet, acaba para mı talep ediliyordu. Eğer öyleyse, işaret mi konulmak isteniyordu? Başka taleplerde de mi bulunulacak? Tekrar aileye yaklaşılacak mı? Ve böylece soruşturmalar da tabii ki ailenin çevresinde yürütüldü. [...]"[1298]

O dönem Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Başkanı tanık Henning, bunu şu sözlerle özetledi:

„Soruşturmalar mümkün olan her yönde yürütüldü, şu soru da soruldu –çünkü küçük işyeri sahipleriydi ne de olsa ve küçük işyeri sahipleri, yabancı işyeri sahiplerinin, çoğunlukla kurbanlara haraç almak için baskı

[1295] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 173.
[1296] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 185.
[1297] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „Dosyaların dijitalleştirmesi yok. / Federal Başsavcılığı'na (GBA) devir yok" dosyalarına ilişkin dizin, Cilt 63, s. 20 sonraki.
Kurbanın ailesinde „yapı ve mali soruşturmalar"a ilişkin olarak bakınız Bölüm İki, Kısım J. III. Eylemin arkasında organize suçların olması ihtimaline ilişkin soruşturmalarla ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım C II. 3. a.
[1298] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 33 sonraki.

yaptıkları ne yazık ki polisin genel bilgileri arasında yer alır. Bu yönde soruşturma yürütüldü, uyuşturucu yönünde soruşturuldu, sağcı, radikal sağcı fikirler yönünde soruşturuldu, radikal solcu yönünde, her türlü yönde –NSU tutuklandıktan sonra ortaya çıkan somut bir ipuçları henüz yokken."[1299]

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun bir üyesi şunları açıkladı:

„Biz de mümkün olabilen tüm yönlerde soruşturma yürüttük. Ben örneğin Hünfeld'te bu özel cezaevindeydim. Orada uyuşturucu suçlarıyla dikkat çeken Yozgat'ın bir arkadaşı yatıyordu. Başka birçok şey daha vardı. Bu vakada –kendi adıma söyleyebileceğim- nasıl bir savaş alanı açtığım, bu olağanüstü. Yasak kumardan başlıyor, söylediğim gibi, uyuşturucuyla devam ediyor, ve başka ne varsa."[1300]

Eyalet Polis Müdürü, akla gelebilen tüm şüphe seçeneklerinin açık şekilde soruşturulmasını beklediğini açıkladı:

„Mesleki tecrübeme göre, soruşturmanın erken bir safhasında belirli soruşturma yönlerinde saplanmak çok tehlikelidir. Olabildiğince önyargısız –hani güzel bir ifade vardır ya- her yönde soruşturma yürütmek lazım, ve ön planda olan tüm spekülasyonlar, görüşü bulanıklaştırıyor. Bu nedenle belirli soruşturma yönlerinde kategorileştirmeler yapmak benim tarzım değildi, ben daha ziyade soruşturmaların hep açık, akla gelebilecek tüm şüphe seçeneklerinin gözönünde bulundurularak yürütülmesini beklerim.

Eğer öyle diyorsanız, buna, bir eylemin aşırı sağcı yelpazeden de gerçekleştirilmesi ihtimali de dahildi. Ancak, söylediğim gibi, bu bir saptama değil, soruşturmanın erken bir safhasında daha ziyade erkenden belirli bir yöne saplanmamak gerekir."[1301]

b. Özellikle: Aşırı Sağcı Arka Plana İlişkin Soruşturmalar

Hessen'deki soruşturmacıların eylemin aşırı sağcı arka planına ilişkin soruşturmaları dosyalarda çok az belgelenmiştir.

- Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalarda radikal sağcı bir motif arandığına dair mülahazalar belgelenmektedir.[1302]
- Kitlesel veri değerlendirmesi, polis tarafından „REMO Faili" ve „Sağcı Şiddet Suçlusu" olarak bilinen bir ize, olay gününde olay yerinin yakınında usulsüz şekilde park edilmiş bir otomobilin sahibi olan[1303] ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından Polise hakkında, „'Sağcı' Çevrede" olduğu bilgisi verilen, ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile herhangi bir iletişimi olmayan Swen W.'ye ulaşılmasını sağladı. [1304] Ancak, izin açıklığa kavuşturulmasıyla görevlendirilen bir Devleti

[1299] Henning, Oturum Protokolü/ UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 157.
[1300] Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 50.
[1301] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 10.
[1302] Ayrıntılarla ilgili olarak bakınız aşağıda Bölüm İki, Kısım E. II. 2. f.
[1303] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 70. Bu kişi tanık Gärtner'in üvey erkek kardeşi değildir (soyadı onunkiyle benzerlik taşıyor: Christian Wenzel).
[1304] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 71.

Koruma Bölümü memuru, onun hayat arkadaşının sürdüğü aracı, işyerine yakın park yeri orada bulunduğu için bıraktığını tespit etti.[1305]

- Soruşturmalar, ayrıca tanık Temme tarafından kaynak olarak yönetilen[1306] ve olay günü telefon görüşmesi yaptığı, Swen W.'yle ve başkalarıyla birlikte 2000 yılında aşırı sağcı motifli cezai suç işlemiş olan[1307] ve bu eylemin suç ortakları üzerinden Nürnberg ve Hamburg şehirlerindeki olay yerleriyle bağlantıları olduğu düşünülen Benjamin Gärtner'e uzanıyordu. Ancak soruşturmalar şüphe belirtilerini azaltıyordu. Polis telefon bağlantısı verilerinin temini için karar çıkartılmasını sağladı.[1308] Benjamin Gärtner'in Dortmund'taki eylem sırasında cep telefonuyla Kassel şehri bölgesinde bir görüşme yaptığı tespit edildi, böylece ilk başta suç yerinde olmadığı ispatının aksinin ispat edilemez görünüyordu. Nürnberg'deki olay yeriyle bağlantı zamansal olarak Nürnberg'teki eylemden sonra iletişim halinde olduğu kişinin yer değiştirmesiyle meydana geldi ve Hamburg ile bağlantısı daha yakından bakıldığında, tanık Gärtner'in üvey erkek kardeşinin bulunduğu ve Hamburg'ta ikamet eden bir kişi tarafından sürülen bir otobüsü kontrol etmesiyle sınırlıydı.[1309]

Bunların haricinde, NSU'nun deşifre olmasından önce aşırı sağcı bir arka plana dair somut soruşturmalar belgelendirilmemiştir.[1310]

Çok sayıda tanık, özellikle soruşturma yürütenler, bu tespitle yüzleştirildi. Türk veya Türk kökenli iş insanlarına yöneltilen aşırı sağcılığın, yabancı düşmanlığının ve yabancı nefretinin motif olarak *„kesinlikle"* tartışıldığını,[1311] *„çok uzun süre ve çok geniş çapta takip edildiği"*ni[1312] ve çok sayıda tartışmada söz konusu olabilecek faillerin göz önünde bulundurulduğunu açıkladılar.[1313] Hatta ilk soruştur-

---

[1305] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 10/02/2012 tarihli açıklaması, Cilt 145, s. 43 sonraki, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 04/05/2006 tarihli iz sayfası no. 281, Cilt 172, s. 351 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 04/05/2006 tarihli iz sayfası no. 281, Cilt 41, s. 65 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 04/05/2006 tarihli iz sayfası, no. 281, Cilt 172, s. 351; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 56; Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 119 devamı.

[1306] Bununla ilgili olarak daha ayrıntılı bilgi için aşağıda Bölüm İki, Kısım B. VI. 3. b. cc ve Kısım E. II. 2. f. aa.

[1307] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün Swen W. hakkında 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 172, s. 364.

[1308] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 26/06/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 243 sonraki.

[1309] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 28/02/2008 tarihli değerlendirme raporu, Cilt 488, s. 229 sonraki; soruşturmalarla ilgili daha fazla ayrıntı için, Swen W. ile bağlantı olarak da, Cilt 249, s. 106 devamı. Polis bildiriminde asıl olarak, tanık Gärtner'in üvey erkek kardeşinin otobüsün sürücüsü olduğu açıklanmaktadır. 17/11/2007 tarihli EPOST810 mesajı, Cilt 249, s. 116.

[1310] Aşırı sağcı Bernd Tödter'e karşı kapsamlı soruşturmalar ancak 2011 yılında açıldı, ayrıntılarla ilgili olarak bakınız Bölüm İki, Kısım B. VI. 3. b. aa.

[1311] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 131.

[1312] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 117.

[1313] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 14 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114, 115, 126; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 82, 119; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7; Klaus W., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 148; Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 226; Karl-Heinz G., Oturum

maların *„ana hipotezi"* olarak, Halit Yozgat'ın yabancı iş insanlarını hedef alan bir eylem grubunun tesadüfi bir şekilde kurbanı olmuş olabileceği, aslında kurban olarak, olay gününde saat 17.00'de internet cafedeki nöbeti devralması gerekirken geç kalan Halit'in babasını seçmiş olabilecekleri konusunun tartışıldığını ifade ettiler.[1314] Cinayet Araştırma Komisyonu'nun, siyasi bir arka plan ihtimal dışı tutulamadığı için, bilinçli olarak Devleti Koruma Bölümü'nden iki memur çağırdığını belirttiler.[1315]

O dönem Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi olan tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *„Halit Alman uyrukluydu ya hani, ancak Türk kökenliydi, ve bizim açımızdan, bu seride, bir şekilde yabancı düşmanı bir motif olması gerektiği o dönem elbette netti. Aslında bu herkes için netti. Bunun için müneccim olmak gerekmiyor."*[1316]

Benzer bir şeyi Komisyon'un tanık olarak ifadelerini aldığı diğer soruşturmacılar da ifade ettiler, örneğin,

- Tanık Bilgic:

> *„Şöyle bir durum vardı, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yıllar önce esasen organize suçlar yönünde soruşturma yürütmüştü. Onlar ihtimal dahilindeki tüm motifleri – şöyle söyleyeyim: Haraç alma için baskı yapma, silahlar, döner ticareti vs. – soruşturdu. Kurbanlar arasında herhangi bir ortak yön yoktu. Benim görüşüme göre, -ifade edildiği şekilde- büyük ölçüde tamamlanmıştı, benim kişisel görüşüm o dönem de, başka birşey olmalı yönündeydi. Arkasında yabancı düşmanlığının veya Türk düşmanlığının olduğu, çünkü kurbanlar asli olarak Türkler'di, kişisel olarak benim açımdan oldukça netti."*[1317]

- Ve tanık Jirg T.:

> *„Şöyle tarif etmek istiyorum: Büyük bir soruşturmacı veya müneccim olmak gerekmiyor. Tabii ki yabancı düşmanlığını gözönünde bulundurduk. Ancak, o dönem aşırı sağcılık yönünde elimizde ipuçları olmadığı için, daha ziyade, birinin Türk kökenli işyeri sahiplerine bir şekilde nefret duyduğunu düşündük. Bunun nereden kaynaklandığı –"*[1318]

Hessen Eyalet Polis Müdürü'nün büro yöneticisi, kendisinin de Eyalet Polis Müdürü'nün bununla ilgili direktifler verdiğini tahmin ettiğini açıkladı:

> *„Bunu somut olarak hatırlayamıyorum, ancak bu doğrultuda olduğu söz konusu olduğunda, evet şöyle söyleyeyim, sağcı gruplar tarafından işlenen suçlar – şu an yalnızca örnek olsun diye söylüyorum-, böyle*

Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 94; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 36 sonraki.

[1314] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 6 sonraki.

[1315] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 115; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 117 sonraki; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 10 sonraki; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 77, 103; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 36 sonraki.

[1316] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7.

[1317] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 117 sonraki.

[1318] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 64.

durumlarda her zaman özel olarak etkilenir ve görüşmelerde ve benzeri yerlerde, resmi makamların özellikle bu alanda hassas yaklaşmalarını ve bu yöne işaret eden olgulara da dikkat etmelerini sağlardı."[1319]

Dosyaların içerisinde bu türde yazılı talimatlar belgelendirilmemiştir. Ancak, dönemin Hessen Başsavcısı Anders'in, Hessen Eyalet Meclisi'nin 17 Temmuz 2006 tarihli bir iç komisyonunun oturumunda, Halit Yozgat cinayetinin motifinin yabancı düşmanlığı olabileceğine ilişkin yürüttüğü tahmin belgelendirilmiştir.[1320]

Tanıklar bu tartışmalara rağmen dosyalardaki belgelendirilme yoğunluğunun düşüklüğüne ilişkin olarak, esas olarak somut izlerin dosyalarda tutulduğunu ve genel fikir yürütmelerin yazılı olarak tespit edilmediğini ifade ettiler. Tanık Wetzel yaklaşık olarak şunları açıkladı:

„Soruşturmaların parçası her zaman hipotez oluşturulmasıdır. Konuyla ilgili saatlerce konuşulur. Ancak bunlar bir yerde belgelendirilmez tabii ki. Ben herhangi birşey yazdığımı hatırlamıyorum. Yalnızca, dosyaların içerisinde bir yerde Bay Bilgic'in, radikal sağcı bir arka planla ilgili birşey yazdığını okudum. Bunun dosyalarda olması gerekir. Orada, sanırım, Andreas Temme'ye karşı şüphenin gerekçelendirilmesi söz konusuydu. Bu orada bir kere not düşüldü. Tabii ki kendime şunu da sordum: O dönem bu bir yerde belgelendirildi mi hiç? Ama sanırım ona reddeye gelmedi. Bu diğer birçokları gibi bir çalışma hipoteziydi, ancak soruşturmalarda, Kassel'de yürütülen soruşturmalarda bu karşılık bulmadı, çünkü herhangi bir kişiye veya grubu karşı bu başlangıç şüphesi yoktu işte."[1321]

Tanıklar, ayrıca Anayasayı Koruma Dairesi'ne yabancı düşmanı teröristlere ilişkin veya başka somut sorular yöneltmek için somut bir „çıkış noktası",[1322] yani soruşturmanın hareket noktalarını görmediklerini açıkladılar.[1323] Bugünden geriye doğru bakıldığında dahi, özellikle NSU'nun ortaya çıkarılmasının ardından, Üçlü'nün 2006 yılında Kassel'le bağlantılarının olduğu yönündeki aşırı sağcılardan kamuoyu önünde yaptıkları açıklamalarının yanlış çıkmasından sonra, Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe'yi failler olarak ortaya çıkarılmaları için takip edilebilecek somut ipuçlarının görülmediğini belirttiler.[1324] Cinayet Araştırma Komisyonu'nda temsil edilen Devleti Koruma Bölümü'nün memurlarının, Kassel'deki aşırı sağcı topluluk içerisinde bu konuda bilgi topladıklarını, ancak Halit Yozgat cinayetinin konu edilmediğini ifade ettiler. Bunun için konulan 300.000,00 EURO tutarındaki ödüle rağmen, aşırı

[1319] Bernd C., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 120.
[1320] Hessen Eyalet Meclisi'nin 16. Seçim Dönemi İç Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun stenografik raporu, Cilt 338, s. 89.
[1321] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 39. Benzer şekilde Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 135; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 36.
[1322] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 25.
[1323] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 14 sonraki, 76, 90 sonraki, 102; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114, 115, 126; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 82; Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 39 sonraki, 42 sonraki; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7; Klaus W., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 148 sonraki, 159; Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 26 sonraki; St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 226; Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 37; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 36.
[1324] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114.

sağcı topluluktan herhangi bir ipucunun gelmediğini belirttiler.[1325] Zaten aşırı sağcı tek faillerin aranmasının genel olarak da zor olduğunu, hatta ardında yabancı düşmanı bir nedenin olduğu şartlara göre neredeyse kesin dahi olsa (örneğin mülteci yurtlarına saldırılarda), çoğunlukla sonuç alınamadığını, çünkü faillerin çoğunlukla aşırı sağcı toplulukla bir bağının olmadığını ifade ettiler.[1326]

Tanık Wetzel bu sorunsalı şu sözlerle özetledi:

> *„Olay yerlerinin hiçbirinde faillere ilişkin ipuçları yok. Bizim sorunumuz da bu zaten. Mundlos ve Böhnhardt'la karşılaştırabileceğimiz herhangi bir iz de yok. Hiçbir olay yerinde DNA izi, hiçbir olay yerinde parmak iziri yok, sözün kısası elimizde hiçbir şey yok. Kassel'deki olay yerinde de böyleydi. Az önce bir kez daha değindiğim sorun bu: Faillerimiz gerçekten hiçbir şey yapmadılar. Yanlarında birşey götürmediler, hiçbir şeye dokunmadılar, neredeyse hiç mekanlarda kalmadılar. Bu nedenle bizde de hiç iz yok. Sağcı faillere ilişkin bir ipucu – bu nasıl görünür? Bu noktada biz hiçbir şey görmedik."*[1327]

Ve:

> *„Bu soruşturmalar pratikte hipotez oluşumunda saplanıp kaldı, deyim yerindeyse. Hipotez şöyleydi: Yabancı düşmanı bir arka planımız var, nedeni her ne ise. Bu siyasi olabilir, ideolojik-politik olabilir. Kişisel bir nedeni olabilir, bu o dönem, o dönemin bakış açısıyla bir şekilde daha mantıklıydı. Ama hipotez oluşmuştu ve sonra şu soru geliyordu: Şimdi hareket noktamız ne?*
>
> *Sonra Devleti Koruma Bölümü'yle yerel topluluk hakkında görüşmeler oluyordu, ama orada -daha önce de açıkladığım gibi- biz hiçbir zaman faillerin Kassel'den geldiklerine ihtimal vermedik. Bizimkisi dokuzuncu olay yeriydi, daha ziyade tesadüfi bir kurban. Ve bu durumda, faillerin buraya geldiklerine inanası gelmiyor insanın, en fazla toplululuğun bir şekilde rolü olduğunu düşünüyor insan.*
>
> *Ve ayrıca Devleti Koruma Bölümü ile bağlantılı şu soru vardı: Bu eylem, bir şekilde topluluk içerisinde konu oldu mu? Yani, orada konu ediliyor mu? Üzerinde konuşuluyor mu? Şimdi hedef alıp üzerine gidebileceğimiz kişiler var mı? Belirli bir kişiye karşı elimizde bir başlangıç şüphesi veya belirli bir gruba yönelik elimizde bir başlangıç şüphesi var mı? Ve bunu bir türlü elde edemedik; bu yoktu elimizde. Somut soruşturmalara götürecek bu başlangıç şüphesi yoktu elimizde.*
>
> *Gerçekten şunu söylemek mümkün, bu soruşturmalar –evet az önce de söyledim- hipotez aşamasında saplanıp kaldı. Bugün bakıldığında bu oldukça üzücü, ve elbette çok, çok sinir bozucu, bizim açımızdan da, hatta en çok da bizim açımızdan sinir bozucu. Ancak, bugün dahi, o dönem nereden başlamamız gerektiği hala bilmiyorum. Doğru çıkış noktasını hala bulamadım."*[1328]

[1325] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 13, 94; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 136; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 36 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 131 sonraki.
Bu konuda ayrıca topluluk üyeleri tanıkların örtüşen açıklamaları konusunda karşılaştırınız, Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 14; Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 150; Oliver P., Oturum Protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 10.

[1326] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 166.

[1327] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 31. Aşırı sağcı faillere ilişkin olay yerinde eksik ipuçlarıyla ilgili ayrıca bakınız Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 13; Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 118.

[1328] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 85.

O dönem Kassel Polis Müdürlüğü yöneticisi olan Henning şunları açıkladı:

> *„Eğer yabancılar bir zarara uğradığında, yabancılara karşı örneğin mülteci yurtlarına veya bilinen bu tür yerlere saldırılar yapmaya elverişli bildik çevrelerde soruşturma yürütülür hep. Gerçekten şimdi mülteci yurtlarına yapılan saldırılarda dahi bildik fail çevrelerinde faili bulamazsınız. Ve o dönem de bu nedenle bulunamadı."*[1329]

Federal Kriminal Daire'nin bir silah soruşturmacısı şunları ilave etti:

> *„Soruşturmalar havada oluşmuyor ne de olsa. Herhangi bir nokta şunu diyemeyiz ki: ‚Şimdi şurdaki bu grubu veya ordaki şu grubu karşı soruşturma yürütelim', aksine hep ipuçları olur –ilgili değerlendirme sonuçları olur- belirli bir gruba yönelik, biz de onlara yönelik araştırma yaparız. Hala hatırlıyorum, o dönem soruşturmaları devraldıktan kısa bir süre sonra, iki Türk erkek kardeşle ilgili bir ipucu geldi. İki silah kullanıldığı için bu anlamda uyuyordu. Ve daha sonra hep bu nedene bağlı soruşturmalar yürütüldü. Ama hiçbir zaman, hedef koyarak bir sağcı grubu mercek altına almamızı sağlayacak herhangi bir ipucu yoktu."*[1330]

Silah soruşturmalarında aşırı sağcı silah alıcılarının gözönünde bulundurulup bulundurulmadığına ilişkin soruya şu cevabı verdi:

> *„BKA'da kişi sorgulaması yaptığımda, tüm alanlar çıkıyordu, yani Devleti Koruma alanları da. Bir silah emniyet altına alındığında, herhangi bir sağcı gruba ilişkin bir ipucu çıkmadı. Yoksa bunları mercek altına alırdık. Ama yoktu."*[1331]

Birçok tanık ayrıca, eylemin arkasında aşırı sağcı bir örgütün olabileceğini gerçekten ihtimal vermediklerini belirtti. Bunun nedenlerini şu şekilde sıraladı:

- Bir üstlenme/itiraf yazısının olmayışı,
- Siyasi terör eylemleri için tipik olmayan aynı silahın kullanımı ve
- Kuzey Hessen'deki topluluk mensuplarının küçümsenen entellektüel ve örgütsel kabiliyetleri.[1332]

Komisyon, son olarak bazı tanıkları, Nürnberg çevresinde ipucu bulmak amacıyla, muhtemel aşırı sağcı faillere yönelik geniş çerçeveli tarama yapıldığını, ancak soruşturma dosyasına göre, benzer şekilde bu tür tedbirlerin Kassel'de uygulanmadığı konusuyla yüzleştirdi. Tanıklar buna gerekçe olarak, o dönem yabancı düşmanı görüşlü olası bir failin Nürnberg'te tespit edilmiş olmasını gösterdiler.[1333]

[1329] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 166.
[1330] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 23.
[1331] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 25.
[1332] Z.B. Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 13; Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 87; Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 94; Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 166.
[1333] Bununla ilgili daha ayrıntılı bilgi için Bölüm İki, Kısım G. V. 1. c. cc.

Hessen Eyalet Meclisi'in Araştırma Komisyonu'nda ifadeleri alınan tanıkların açıklamaları, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'ndeki NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu'nda Hessen'deki soruşturmalarla ilgili tüm fraksiyonların ortak tespitleriyle örtüşüyor:

> *„Kurbanın babasının, eylemin aşırı sağcı motifli olduğu yönündeki tahmini, takip edilmiştir [...]."*[1334]

[1334] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 836.

II. Andreas Temme'ye Karşı Yürütülen Soruşturmalar

Polis soruşturmalarının ağırlık noktalarından biri tanık Andreas Temme'ye karşı yürütülen ceza soruşturmasıydı. Soruşturma sekiz aydan fazla bir zaman diliminde yürütüldü. Özellikle 21 Nisan 2006'dan itibaren Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalar yoğun bir şekil aldı. İkamet yerlerinin aranmasıyla başladı ve saatler süren sanık ifadesi alınmasıyla devam etti ve Kassel Savcılığı'nın kararıyla 18 Ocak 2007 tarihinde düşürüldü. „Temme İzi" 2008 ve 2012 yıllarında tekrar incelendi. Ancak Temme'ye karşı yeniden ceza soruşturmaları açılmadı.

1. Soruşturmaların Gidişatı

a. Temme'nin Kimlik Bilgilerinin Soruşturulması

Olayin meydana geldiği gün zaten ifadesi alınmış olan Faiz H. S., Ahmed A.-T., Emre E. ve Hediye Ç.'nın yanı sıra, olayın meydana geldiği zaman –veya en azından olayın meydana geldiği zamana yakın- internet cafede bir başka kişinin daha olması gerektiğini, Polis ilk defa, 12 Nisan 2006 tarihinde Ahmet A.-T.'nin ek ifadesi vesilesiyle öğrendi. Ahmet A.-T. ek ifadesinde aynı zamanda internet cafenin internet odasında olan bir „Alman"dan söz etti. Soruşturmayı yürütenler bu ifadeyi, internet cafede kurulu bulunan bilgisayarları incelemek için bir neden olarak kabul etti. Bu esnada 2 nolu PC yerinden bilinmeyen bir kişinin 16:50:56 ile 17:01:40 saatleri arasında „iLove" isimli online flört portalını ziyaret ettiğini tespit etti. Flört portalının işleticisi üzerinden, kullanıcı hesabının 12 Nisan 2006 Çarşamba günü kapatıldığı, ancak hesaplara yönelik bırakılan bir cep telefonu numarasının mevcut olduğu ortaya çıkarıldı.[1335] Hat sahibi olarak 18 Nisan 2006 tarihinde Temme'nin kimliği tespit edildi.[1336]

Bu flört portalı ve oraya bırakılan telefon numaralarının işlevini o dönem Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi şu şekilde tanımladı:

> *„Bir iletişim borsası gibiydi. [...] Başta ücretsiz, ama sonra iletişim kurmak istediğimde, para ödemek gerekiyor. İletişim kurmak için, bu harç, daha sonra telefon faturası üzerinden ödeniyor. Bu kişi –‚wildman' benzeri bir isimle sanırım bir takma adla- giriş yapmıştı. İsim gerçek değildi, ancak ödemenin yapıldığı telefon numarasının hat sahibi vardı, ve gerçekten Bay Temme'ydi."*[1337]

[1335] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Merkezi Hizmetler Bölümü, Z12) 19/04/2006 tarihli raporo, Cilt 240, s. 151.

[1336] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (K11) 18/04/2006 tarihli faksı, Cilt 240, s. 161 sonraki.

[1337] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 14.

b. Temme'ye Yönelik Yapılan Telekomünikasyon Denetimleri ve Aramalar

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) soruşturmacıları bunun üzerine Temme'nin telefonlarını ve e-maillerini denetlediler, e-mail posta kutularındaki verilerine el koydular ve nihayetinde daireleri için arama kararı çıkartılmasını talep ettiler ve bunu da elde ettiler.[1338]

Ancak, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) o tarihte, olayın muhtemel şahidi ile bir ilgisinin olabileceği ihtimaline dayandı. Dönemin Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi bununla ilgili olarak şunları açıkladı:

> *„Sanırım, o dönem gerçekten hiç kimse, burada failin söz konusu olduğuna inanmadı. Ancak şöyle tartışmalar da vardı: Nasıl yaklaşacağız? Ve sonra bir karar çıkarmamız konusunda bu uzlaşma vardı, bu kişiye karşı bir arama kararı, ama şöyle, muhtemelen gönülsüz bir tanığın söz konusu olduğu bir hissiyatıyla, ama aklımızın gerisinde şu düşünce de vardı: Tabii ki eylemle bağlantılı da olabilir, o kişinin eylemle bağlantısı olabilir."*[1339]

Benzer bir şeyi Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) İdari ve Özel Denetleme'den sorumlu Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü, Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann açıkladı:

> *„Burada bir şüphelinin söz konusu olabileceğine ilişkin somut ipuçları yoktu henüz.*
>
> *Bununla birlikte, öldürme suçlarında alışıldık tüm yöntemleri elbette uyguladık, ve , telefon dinleme uygulayalım' – onda da bugüne kadar net bir sonuç çıkmamıştır-, ve ev araması yaptıralım' diyerek bunun için Bay Savcı Dr. Wied'den karar çıkarmasını talep ettik."*[1340]

21 Nisan 2006 tarihinde Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) memurları Temme'nin Hofgeismar'daki birinci ikametgahı olan dairesini ve ikinci ikametgahı olan Trendelburg'daki ebeveynlerinin dairesinde arama yaptılar. Ayrıca posta kutusunda, Kassel'deki (harici birimi) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki işyeri ile arabasında arama yapıldı.

Ancak, ilk başta Temme'nin Polis karşısında kendisini Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olarak tanıtmasının ardından, birinci ikametgahı olan dairesinin aranması ertelendi. [1341] Polis bu yeni –ve şaşırtıcı- bilgiden sonra onu, ifadesini almak üzere Kassel Polis Müdürlüğü'ne götürdü.[1342] O dönem hamileliğinin son evresinde olan eşi ve reşit olmayan oğlu dairede kaldılar.

[1338] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 21/04/2006 tarihli kararı, Cilt 240, s. 228.
[1339] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 16.
[1340] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 141.
[1341] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 95 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 134 sonraki.
[1342] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (K11) 21/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 240, s. 233.

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nda (MK Café) İdari ve Özel Denetleme'den sorumlu Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann, aramanın ertelenmesini şu sözlerle açıkladı:

> *„Somut vakada gerçekten tartmak gerekiyordu: Gerçekten ne yok edilebilir veya edilemez? Sonuçta, öyle şeyler bulduk ki, eşinin dahi bunlardan haberi yoktu. Eşyaların bir kısmı hala ebeveynlerinin evinde bulunan eski odasında saklıydı."*[1343]

Arama ile görevlendirilmiş olan tanık Uwe F., delillerin ortadan kaldırılması tehlikesini, Temme'nin eşinin, önceden anlaşmadan delilleri ortadan kaldırmak için konuyla çok az ilgisinin olmasından dolayı, düşük bir ihtimal olarak gördüğünü açıkladı.[1344]

Daha sonra yapılan arama sırasında Temme'nin eşi dairede değildi. Bir ambulansla ebeveynlerinin yanına götürülme önerisini kabul etmişti.[1345]

Aramalarda çok sayıda eşya emniyet altına alındı, bunlar arasında tanığa ait silahlar ve mühimmat, giysiler, ajandası ve nasyonal sosyalizm dönemine ait yazın.[1346] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11 Ekim 2006 tarihli raporunda bununla ilgili şunlar belirtilmektedir:

> *Kassel Yerel Mahkemesi'nin arama kararıyla 21/04/06 akşamı, saat 21:30 civarında, Andreas Temme'nin 34369 Hofgeismar, Mühlenstr. 13 adresindeki dairesi ile ikinci ikametgah yeri olan ebeveynlerinin 34388 Trendelburg, Langenthaler Str. 4 adresindeki dairesinde arama yapıldı. Daha sonra arama sırasında, Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir elemanı olduğu ortaya çıktı. Bunun üzerine tanığın Kassel harici birimindeki resmi görev odaları da arandı. Arama, atıcılık sporcusu Temme'nin silah bulundurma kartına sahip olduğu, özellikle aşağıdaki ateşli silahların bulunmasıyla sonuçlandı:*
>
> *I.*
> *Smith & Wesson tabanca, Model 617, No. CEE 0136, Kal. 22, Jagdmode Schwenke firmasından alınma, Ständeplatz 13, 34117 Kassel, Satınalma ve bildirim 06/10/2000 tarihinde gerçekleşmiş.*
>
> *II.*
> *Heckler & Koch çok mermili silah, Model USP Expert, No. 25-066813, Kal. 45 ACP, Frankonia-Jagd firmasından alınma, 34117 Kassel, Satınalma ve bildirim 07/03/2001 tarihinde gerçekleşmiş.*
>
> *III.*
> *Beretta çok mermili silah, Model 92, FS INOX No. L94556Z, Kal. 9 mm, Frankonia-Jagd firmasından alınma, 34117 Kassel, Satınalma ve bildirim 07.03.2002 tarihinde gerçekleşmiş.*
>
> *IV. Fabricia De Arms silahı, Model La Coruna, No. 2R-2093, Kal. 8x57 IS, Wolfgang Krzepek'dan alındı,. Im Wiesengrund 10, 34359 Reinhardshagen'de mukim, Satınalma ve bildirim 07/03/2002 tarihinde gerçekleşmiş.*
>
> *Ayrıca, aramada 3,7 gram esrar ve mühimmat (13 saçma dolu fişekler, 100 adet tatbikat mermisi) bulundu ve emniyet altına alındı. Belirtilen fişekler ve tatbikat mermileri, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin bilirkişi raporuna göre, Silah Yasası Madde 52, Fıkra 3, No. 2 kapsamında mühimmattır.*

[1343] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 140.
[1344] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 04/12/2015, s. 115.
[1345] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 486, s. 233.
[1346] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün adli emanete alınan eşyalar listesine genel bakışı, Cilt 268, s. 3 devamı.

BTMG'nin (Uyuşturucu Madde Yasası) ve WaffG'nin (Silah Yasası) ihlali nedeniyle ST/0492965/2006 (BTMG) ve ST/0871954/2006 (WAFFG) dosya numaralarıyla ayrı suç duyuruları yapıldı.
09/05/06 tarihli sanık ifadesinde, Temme esrar bulundurmaya ilişkin olarak Wolfhagen'de yaptığı askerlik hizmeti döneminde temin ettiğini açıkladı. O tarihten sonra uyuşturucu kullanmadığını belirtti. Bu soruşturma Kassel Savcılığı tarafından düşürüldü.
Yasak mühimmatı bulundurma konusunda 31/07/06 tarihinde, tatbikat mermilerini gençliğinde Trendelburg-Deisel bölgesinde bulduğunu açıkladı.

Bunun haricinde, 3. Reich konulu çok sayıda yazılı belge emniyet altına alındı. Bunlar, görünüşe göre, mekanik daktilo ile yazılmış, özellikle 3. Reich'tan mühürlerin ve Hitler'in imzalarının taklit edildiği kitap nüshaları (örneğin ‚Main Kampf' kopyaları).

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görev yaptığı odanın yazı masasında çok sayıda plastik torba ve silah yağı, temizleme fırçaları ve yağ bulaşmış olan kumaş parçaları bulundu.

Özel kitapları arasında özellikle, Peter Fink'ın Deutsche Polizeiliteratur Yayınevi tarafından yayınlanmış olan ‚Tekrar Öldürmek' isimli kitabı emniyet altına alındı.

Bir takip sonucunda emniyet altına alınan mantosunda az miktarda yoğun duman tespit edildi. Bay Temme, daha mantonun emniyet altına alınması sırasında, atıcılar derneğindeki faaliyeti nedeniyle giysilerinde yoğun duman izlerinin olabileceğini belirtti.

Aramada yeşil ceket ve şahit [Ahmed] A[...]-T[...] tarafından tarif edilmiş olan plastik torbalar bulunamadı."[1347]

c. Temme'nin Sanık İfadesi

Temme'nin ilk defa 21 Nisan 2006, Cuma günü, saat 20:22'den saat 24:00'e kadar sanık sıfatıyla ifadesi alındı. Geceyi polis nezaretinde geçirdi ve ertesi gün saat 10:30'da, saat 11:45'te ve saat 16:10'da tekrar ifadesi alındı. Tanık, konuya ilişkin olarak başından itibaren cinayete iştirak etmediğini ve olaya şahit olmadığını belirtti. İfadenin gidişatı sertleştiği ve durum onun için daha tatsız bir hal aldığı halde, bu ifadesini korudu. Bunun üzerine polis, bulduğu bir park yeri fişine dayanarak, eylemin gerçekleştiği gün Kassel'de olmakla suçladı, ancak Temme bunu reddetti. Ancak daha sonra, polisin park yeri fişi üzerindeki yazıyı yanlış okuduğu ortaya çıktı. Söz konusu fiş 7 Nisan 2006 tarihini taşımıyordu. Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) daha sonra Temme'den kesinlikle özür diledi.[1348]

Temme, gerek ifade vermeme hakkından, gerekse ifadesi sırasında avukat bulundurma hakkını kullanmadı.[1349] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden bir danışmanı da yoktu. Café Cinayet Araştırma

[1347] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 102, s. 10 sonraki.
[1348] Kassel Savcılığı'nın 24/04/2006 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 491, s. 55; Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 44; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 25/04/2006 ek ifadesine ilişkin tutanağı, Cilt 487, s. 25; park makbuzu Cilt 486'de yer alıyor, s. 236.
[1349] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 22.

Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi, tanık Wetzel, ifadedeki durumu algılayışını Komisyon'a şu şekilde tarif etti:

> *„Bay Temme, şöyle ifade edeyim, o gün şaşılacak bir davranış sergiledi, tüm çevresi de. Bay Temme başından itibaren süper işbirliği yaptı. Ona söylenen herşeyi yaptı. Tüm soruları cevapladı. Avukat istemedi. Bu gerçek dahi, benim görüşüme göre, dikkate şayandı. [...] Kendimiz sorduk: Bir avukatla konuşmak istemez misiniz? – Hayır, istemedi. Aldığımız tüm tedbirler için hep anlayış gösterdi. Şüphe duymamızı anlayışla karşıladığını belirtti, ve saire. Ayrıca ifade sırasında, sert davranılsa dahi, hiçbir şekilde parlamadı. Kendini hep işbirliği içerisinde göstermeye çalıştı. Benim için çok şaşırtıcı."*[1350]

Soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied bu izlenimi teyit etti:

> *„Elimizdeyken, ifade vermeye hazırdı, ket vurmadı; çok sayıda açıklamada bulundu; ayrıca bırakıldıktan sonra, tekrar geldi – tüm bunlar sanık olarak yapılmak zorunda değil."*[1351]

Savcılığın ve polisin görüşüne göre, ifadelerin sonucu ile Temme'de emniyet altına alınan eşyalar ona karşı şüpheyi pekiştirmediğinden, Savcılığın ve Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisinin sözleriyle, büyük şüphe mevcut olmadığından, gözaltına alınmayarak, sonuç olarak 22 Nisan 2006 akşamı polis nezaretinden serbest bırakıldı.[1352] Bu konuda, Komisyon tarafından ifadeleri alınan memurlar bir tutuklama emri talep edip etmemeleri konusunda hem kendi kendilerine hem aralarında çok çelişki yaşadıklarını açıkladılar. Bu çelişkiyi dönemin Kuzey Hessen Polis Müdürü tanık Henning şu şekilde ifade etti:

> *„Onun ifadesini alan Bay Wetzel, şunları söyledi: Bay Temme'nin bununla hiçbir ilgisi yok, o tamamiyle bitmiş durumda, aşağıda oturuyor, ve ben ona inanıyorum. – Ben, mükemmel bir kriminal polis olan, az sayıdaki muazzam kişilerden olan Bay Wetzel'in değerlendirmesine büyük değer veriyorum. Onun yardımcısı ve ben, Bay Bilgic ve ben, onun bu konuyla bir şekilde ilgisinin olması gerektiğini düşündük."*[1353]

Soruşturmaları yürüten Savcı olarak, mahkemeden tutuklama emrinin çıkartılmasını talep etme konusunda sorumluluğa sahip olan tanık Dr. Wied, nihayetinde, Temme'ye karşı büyük şüphe oluşturacak yeterli ipuçlarının olmadığı değerlendirmesinde bulundu:

> *„Ve nihayetinde karar vermek gerekti: Tutuklama emri çıkartılması talebinde bulunulacak mı, bulunulmayacak mı? Bunun ikinci günün sonuna kadar gerçekleşmiş olması gerekiyordu, yani yakalandıktan sonraki gün. Ben bu soruyla ilgili Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) iki yöneticisiyle daha konuştum, onların görüşlerini aldım ve daha sonra tutuklama emri talebinde bulunmama kararı aldım. [...]*

[1350] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 22.
[1351] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 58.
[1352] Kassel Savcılığı'nın 14/07/2006 tarihli kararı, Cilt 491, s. 108; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 12; bazı açıklamalarda serbest bırakılmanın tarihi hatalı şekilde 23 Nisan 2006 olarak belirtiliyor (örneğin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 136, s. 21; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11.10.2006 tarihli açıklaması, Cilt 242, s. 12).
[1353] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 157.

Ancak nihayetinde düşünceler bir araya geldiğinde, şunları söylemem gerekti: Birisi olayın meydana geldiği zamanda mahal bölgesindeydi. Ortaya çıkmadı ve bu nedenle başlangıç şüphesi için uygun. Ama buradan daha fazla birşey çıkmadı."[1354]

Tutuklama emri talep etmeme kararı, tanığın polis nezaretinden serbest bırakılmasıyla sonuçlandı. Çünkü Temme'nin tutuklanması için Hakim kararının olması zorunluydu.

d. Temme'ye Karşı Diğer Soruşturma Tedbirleri

Ancak, Temme'nin polis nezaretinden serbest bırakılması, soruşturma makamlarının, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) (Alman CMK)) Madde 112 uyarınca gözaltına alınmasını gerektiren büyük şüphenin bulunduğu konusuna olumsuz baktıkları anlamına geliyordu. Ama basit şüphe var olmaya devam ediyordu. Bu nedenle sonraki süreçte, Temme'ye karşı soruşturma yürütülmeye devam edildi. Muhtemel bir motife yönelik „çalışma hipotezi" olarak, Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 2 Mayıs 2006 tarihli bir açıklamasında, memurun resmi veya özel temasları nedeniyle eyleme katılımının kararlaştırılmış olabileceği tespiti yer ald.[1355]

Soruşturmalar çok kapsamlıydı. Bu durum, soruşturma dosyasının yaklaşık 240 klasöründen 34 klasörün Temme'ye karşı yürütülen soruşturma tedbirlerine aitti.[1356] Esas olarak şu tedbirler söz konusuydu:

- İdrar ve saç örnekleri alındı ve laboratuvar tekniği ile tahlil edildi. [1357]
- Çeşitli giysileri dairesinde emniyet altına alınan plastik torbalar yoğun duman izi açısından incelendi.[1358]
- Dortmund'daki olay yerindeki parmak izleri Temme'nin parmak izleriyle karşılaştırıldı.[1359]

[1354] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 11 ve 57.
[1355] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 02.05.2006 tarihli açıklaması, Cilt 468, s. 150.
[1356] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli „TEMME Soruşturma kompleksi" dosyalarına ilişkin dizin ile karşılaştırınız, Cilt 63, s. 9 devamı.
[1357] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 240, s. 367; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 118; J. W. Goethe Üniversitesi Adli Tıp Merkezi'nin 01/06/2006 tarihli Bilirkişi Raporu, Cilt 487, s. 130 devamı.
[1358] Soruşturmalar, faillerin, mermi kovanlarını toplamak amacıyla, kurşunları bir plastik torbadan sıkmış olabileceklerini ortaya çıkarmıştı. Ayrıca, olay yerindeki bir kişi, tanık Temme'nin yanında bir plastik torba taşıdığını bildirmişti. „Bununla ilgili daha ayrıntılı bilgi için Bölüm İki, Kısım E. II. 2. i. bb."
Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 27/04/2006 tarihli adli emanete alınan eşya ile ilgili dizin incelenen plastik torbalara genel bakış sunuyor, Cilt 268, s. 18, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 06/06/2006 tarihli açıklaması (Teşhis Birimi, ZK 41), Cilt 487, s. 261 sonraki.
[1359] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Teşhis Birimi, ZK 41) 10/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 259 sonraki.

- 2000-2006 yılları arasındaki[1360] ajandaları ve günlükleri[1361] ve ayrıca dizüstü bilgisayarları arandı ve sörf hareketleri değerlendirildi.[1362]
- Verdiği bilgilere ve IP adresinin tespiti sonucu, girmiş olduğu tespit edilen başka internet cafelerin bilgisayarları değerlendirildi.[1363]
- Birden fazla karara dayanılarak, Temme, teknik araçlar kullanılarak uzun süreli gözetlendi (StPO (Alman CMK) Madde 163f).[1364] Bu esnada 25 Nisan 2006 ile 19 Ekim 2006 tarihleri arasında otomobilinin tüm hareketleri GPS vericisi ile takip edildi.[1365]
- Yedi resmi ve özel cep ve sabit hat telefon bağlantıları, bunlar arasında ebeveynlerinin evindeki iki sabit hat da dahil, 23 Nisan 2006 ile 16 Haziran 2006 tarihleri ve 25 Temmuz 2006 tarihleri arasında (resmi hatlar) ve 19 ve 23 Nisan 2006 ile 23/24 Temmuz 2006 ve 8 Eylül 2006 tarihleri arasında (özel hatlar) denetlendi.[1366]
- 1996 yılından 2006 yılına kadarki telefon faturaları ve telefon görüşmelerinin dökümü emniyet altına alındı ve eylem açısından kritik zamanlara ilişkin incelendi[1367] aynı şekilde Temme'nin 6 Nisan 2006 (olayın meydana geldiği gün) tarihinde telefon görüşmesi yaptığı hatlar incelendi.[1368]
- Polis mahkeme kararına dayanarak, kiralamış olduğu bir posta kutusunu[1369] ve birçok e-mail posta kutusunu[1370] inceledi.

[1360] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 129, s. 76 devamı.
[1361] 22/05/2006 tarihli bir e-mailin zip eki olarak karşılaştırınız, Cilt 429, s. 52 devamı.
[1362] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Kriminal Polis Müdürlüğü, ZK 43) 08/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 270, s. 5 devamı.
[1363] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 242, s. 24.
[1364] Kassel Savcılığı'nın 25/04/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 233; Kassel Yerel Mahkemesi'nin 26/05/2006, 18/07/2006, 21/09/2006 tarihli kararları, Cilt 220, s. 234, 295, 355.
[1365] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 28/04/2006, 02/05/2006, 05/05/2006, 08/05/2006, 11/05/2006, 15/05/2006, 18/05/2006, 22/05/2006, 26/05/2006, 30/05/2006, 01/06/2006, 06/06/2006, 12/06/2006, 16.06.2006, 21/06/2006, 03/07/2006, 10/07/2006, 13/07/2006, 20/07/2006, 21/07/2006, 25/07/2006, 31/07/2006, 07/08/2006, 14/08/2006, 21/08/2006, 29/08/2006, 04/09/2006, 15/09/2006, 26/09/2006, 29/09/2006, 05/10/2006, 11/10/2006, 16/10/2006, 19/10/2006 tarihli GPS-değerlendirmeleri, Cilt 267, s. 77 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/10/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 31.
[1366] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 262, s. 3 sonraki.
[1367] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 270, s. 218 devamı.
[1368] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli açıklaması, Cilt 63, s. 12; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 26/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 247, s. 4 devamı.
[1369] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 10 Mayıs 2006 tarihli kararı, Cilt 487, s. 103 sonraki.
[1370] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (K11) 19/04/2006 tarihli faksı, Cilt 267, s. 262 devamı.

- Yönetimi altındaki muhbirler de dahil olmak üzere, çevresindeki kişilerin kimlikleri, 244'ü tamamen ve 157 kısmen ve bunlar arasında 653'ünün telefon numaraları,[1371] çeşitli olay yerlerinde elde edilen kitlesel verilerle karşılaştırıldı, 15 kişi bunun üzerine cinayet serisine ait olay yerleriyle bağlantıları açısından incelendi, üç kişi hakkında soruşturma yürütüldü.[1372]
- Araştırma Komisyonu'nda mevcut bulunan birkaç klasörde kapsamlı mali soruşturmalar belgelendirilmektedir.[1373]
- Kassel Yerel Mahkemesi'nin 3 Mayıs 2006 tarihli bir kararıyla, Temme'nin www.ilove.de flört portalı üzerinden gizli bir soruşturmacı üç aylık bir süre boyunca görevlendirildi. Ancak bu soruşturma, Temme giriş hesabını kapatmış olduğundan ve kendisine gelen flört mesajlarını, doğrudan kendisine yazılmış olanları da dahil, cevaplandırmadığından, başarıyla uygulanamadı.[1374]
- Soruşturmacılar cinayet serisinin diğer eylemleriyle ilgil olarak, Temme'nin suç yerlerinde olmadığına dair delilleri incelediler[1375] ve kişiliği hakkında dahil olmak üzere, çok sayıda şahidin, özellikle aile üyelerinin, meslektaşlarının ve çeşitli atıcılık dernekleri ve motorsitlekçi klüblerinin çeşitli üyelerinin ve „www.ilove.de" flört portalında iletişim halinde olduğu kişinin ifadesini aldılar. Soruşturmacılar bununla ilgili olarak, daha sonra Polisin bir soru kataloğu temelinde

---

[1371] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/11/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 34.
[1372] Örneğin Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 31/10/2008 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 240 sonraki.
[1373] Ciltler 123-125; ayrıca çeşitli değerlendirme açıklamalarını da karşılaştırınız, örneğin Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 24/04/2006 tarihli açıklaması (Suç gelirlerine el koyma, müsadere ve bu kaynakla mağdura tazminat, ZK 43), Cilt 244, s. 285 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, S. 287; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 24/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 289 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 292 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 295 sonra; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 298 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 14/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 301 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 29/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 305 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu 'nun (MK Café) 14/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 308 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 01/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 311 devamı.
[1374] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 112; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 02/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 267, s. 71 sonraki; Kassel Yerel Mahkemesi'nin 03/05/2006 tarihli kararı, Cilt 267, s. 73 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/01/2012 tarihli açıklaması, Cilt 267, s. 75; Eyalet Kriminal Dairesi yukarıdaki tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 4, 6; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 07/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 10; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 29/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 24; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 04/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 27 sonraki; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 14/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 29; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 03/05/2006, Cilt 429, s. 145 devamı.
[1375] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklamasında biraraya getirilen sonuçlar, Cilt 242, s. 15 devamı; ayrıntılar için örneğin Café Cinayet Araştırma Komisyonu tarafından (MK Café) biraraya getirilen malzemeler için bakınız Cilt 242'den itibaren, s. 31 devamı.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin memurları tarafından ifadeleri alınan, Temme tarafından yönetilen istihbarat kaynaklı muhbirlerin ifadelerinin alınması izinlerini talep ettiler.[1376]

- Temme'nin de, 25 Nisan 2006[1377], 27 Nisan 2006[1378], 12 Mayıs 2006[1379], 1 Haziran 2006[1380], 12 Temmuz 2006[1381] ve 18 Ağustos 2006[1382] tarihlerinde olmak üzere, birkaç kez daha ifadesi alındı. Bunun için Hildesheim Yüksekokulu'ndan bir psikolog ve Münih Polis Müdürlüğü ile ortaklaşa bir ifade alma konsepti hazırlandı.[1383] 17 Temmuz 2006 tarihinde Temme bir avukat görevlendirilmesi vesilesiyle ifade alma izninin verilmesi talebinde bulundu. Yazının iletilmesi neticesinde ona bu izin verildi.[1384]
- Hessen Emniyeti'nin polis psikolojisi hizmet merkezi ifade tutanaklarına dayanarak 2 Mayıs 2006 tarihinde bir „İnanırlılık Değerlendirmesi" hazırladı.[1385]
- Polis, 1 Haziran 2006 tarihinde saat 13:00 civarında Temme ile birlikte olay yerinde bir video çekimi yaptı.[1386] Polisin ricası üzerine, internet cafesindeki pozisyonunu ve 2 numaralı PC'den çıkış yaptıktan sonraki hareketlerinin rekonstrüksiyonunu yapmaya ve yeniden canlandırmaya hazır olduğunu açıkladı.
- Polis son olarak Temme'nin dairesinde mevcut olan kitapları belgelendirdi.[1387]

[1376] Ayrı olarak Bölüm İki, Kısım E. III.

[1377] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 25/04/2006 tarihli ek ifadesine ilişkin tutanağı, Cilt 487, s. 25 devamı.

[1378] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 27/04/2006 tarihli ek ifadesine ilişkin tutanağı, Cilt 487, s. 31 devamı.

[1379] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 12/05/2006 tarihli ek ifadesine ilişkin tutanağı, Cilt 487, s. 34 devamı.

[1380] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 01/06/2006 ek ifadesine ilişkin tutanağı 01.06.2006, Cilt 487, s. 38 devamı; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (ZK 20) 02/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 129 sonraki.

[1381] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 12/07/2006 tarihli 5. sanık ifadesine ilişkin tutanağı, Cilt 487, s. 41 devamı. Ek ifadenin tarihi kısmen 11 Temmuz 2006 olarak da belirtilmektedir. (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Andreas Temme'nin alınan 25/04/2006 ek ifadesine ilişkin tutanağı 13/07/2006 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 249, s. 195 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/07/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 21).

[1382] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün ifadelere ilişkin 06/11/ tarihli listesi o.J., Cilt 294, s. 11.

[1383] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 18; Münih Polis Müdürlüğü'nün (Bavyera Operatif Hadise Analizi, K 115) Temme ile ilgili ifade alma stratejisine ilişkin 18/06/06 tarihli açıklaması, Cilt 473, s. 155 devamı.

[1384] Andreas Temme'nin 17/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48, s. 38; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 19/07/2006 tarihli ifade alma izni, Cilt 48, s. 39.

[1385] Hessen Emniyeti'nin Polis Psikolojisi Hizmet Merkezi'nin 02/05/2006 tarihli değerlendirmesi, Cilt 429, s. 6 devamı.

[1386] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (ZK 20) 02/06/2006 tarihli kararı, Cilt 487, s. 128 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2006 tarihli konuylu ilgili raporu, Cilt 199, s. 18.

[1387] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Teşhis Birimi, ZK 41) 02/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 135.

- 11/07/2006 tarihinde beşinci kez ifadesinin alınmasının ardından, Polis, Temme'yi, 4 Nisan 2006 tarihinde gerçekleşen muhbirle buluşmasının rekonstrüksiyonunu yapması için Kassel otoyol dinlenme yerine götürdü.[1388]

Tüm bu soruşturmalar, Savcılığın ve Polis'in bakış açısıyla Temme'ye karşı var olan şüpheyi ne ortadan kaldırabiliyordu, ne de pekiştirebiliyordu. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16 Haziran 2006 tarihli bir ara raporunda şunlar belirtiliyor:

> *„9. TEMME'ya Karşı Suçu İşleyip İşlemediğine Dair Şüphenin Özeti*
>
> *Olay bakımından önemli zamana dair interet cafedeki gerek telefon tertibatının ve PC'lerin verilerinin değerlendirilmesi neticesinde, gerekse de olayın meydana geldiği zaman mevcut olan ziyaretçilerin tanık ifadeleri, ve gerekse olaydan sonraki davranışı, Andreas TEMME'nin cinayete iştirak ettiği yönünde basit şüphenin gerekçesini oluşturuyordu.*
>
> *TEMME, ifadelerinde bu şüpheyi ortadan kaldıramadı, özellikle de, eylemden sonraki hareketlerine ve Anayasayı Koruma Dairesi tarafından bir, tolore edilemeyecek bir camiinin çok yakınındaki internet cafeyi ziyaret edişine dair inandırıcı açıklamalarının bulunmayışı nedeniyle.*
>
> *Bugünü kadar, Temme'nin internet cafeyi terkettiği sırada, Halit Yozgat'ın nerede olduğu da kesin olarak açıklığa kavuşturulamadı. Bununla ilgili olarak, ayrıca babasının bu zaman diliminde, akşam okuluna gidecek olan Yozgat'ın saat 17.00'de nöbeti devralacağının da belirtilmesi gerekir.*
>
> *TEMME'nin diğer cinayet vakalarıyla ilgili olarak, suç yerinde olup olmadığının kontrolüne yönelik uygulanan tedbirlerde, TEMME'nin 1, 5 ve 6. vakalar için suç yerlerinde olmadığına dair deliller gösterebildiği sonucuna varıldı.*
>
> *TEMME'nin çevresinde yürütülen soruşturmalar ve emniyet altına alınan eşyaların (özellikle üçüncü Reich'a ait metinlerin daktilo ile yazılmış nüshaları) değerlendirilmesi, TEMME'nin radikal sağcı eğilimlerini muğlakta bıraktı, ancak belirgin bir motif bugün kadar tespit edilemedi. Özellikle Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'daki diğer 8 cinayet vakasıyla bağlantılar noksan. Ancak bununla ilgili olarak, cinayet serisinin diğer vakalarıyla bağlantıların noksan oluşu, bu vakada suç şüphesini gerçekten ortadan kaldırıp kaldırmadığı, özellikle suçun işlendiği zaman aralığının çok dar oluşu ve 1. ve 3. vakalarda iki failin iştirak ettiği gerçeği gözönünde bulundurulursa, kuşkulu görünmektedir.*
> *Bugüne kadar diğer sekiz cinayet vakasının hiçbirinde suç şüphesi tespit edilemedi."*[1389]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) 11 Ekim 2006[1390] tarihli bir başka rapor daha hazırladı. Soruşturmacılar Temme ile ilgili olarak şunları kaleme aldılar:

> *„11. Andreas Temme'nin Suçu İşleyip İşlemediğine Dair Şüphenin Özeti*
>
> *Olay bakımından önemli zamana dair interet cafedeki gerek telefon tertibatının ve PC'lerin değerlendirilmesi neticesinde, gerekse de olayın meydana geldiği zaman internet cafede mevcut olan ziyaretçilerin şahit ifadeleri, Andreas Temme'nin Kassel'deki cinayete iştirak ettiği yönünde şüphenin gerekçesini oluşturmaktadır. Bu şüphe, Temme'nin, kendini şahit olarak bildirmediği ve ayrıca, bunu niçin yapmadığını inandırıcı şekilde açıklayamadığı için, eylemden sonraki harekeleriyle güçlenmektedir. İnternet cafenin,*

[1388] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 195 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/07/2006 tarihli konuylu ilgili raporu, Cilt 199, s. 21.
[1389] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli ara raporu, Cilt 140, s. 85 devamı.
[1390] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 102, s. 4 devamı.

kısmen resmi görev yerinin ‚operasyon bölgesine' dahil olmasından dolayı, o yeri özel olarak ziyaret etmiş olması Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olarak mesleği ile uyuşmamaktadır. Bu durum, meslektaşlarının kişiliği hakkındaki, onu son derece dürüst ve hırslı olarak tanımlayan tarifleriyle de açıklanamaz.

Bugünü kadar, Temme'nin internet cafeyi terketmek istediği sırada, Halit Yozgat'ın nerede olduğu da kesin olarak açıklanamadı. Bununla ilgili olarak, ayrıca babasının bu zaman diliminde, akşam okuluna gidecek olan Yozgat'ın saat 17.00'de nöbeti devralmak üzere olduğunun da belirtilmesi gerekir.

Geçmişte cinayet serisinin motif durumuna ilişkin yürütülen soruşturmalarda, cinayet serisinin ardından hem bir örgütün olabileceği, hem de tek faillerin veya küçük kapalı bir çevrenin eylemden sorumlu olabileceği sonucuna varılmıştı. Temme'nin çevresinde yürütülen soruşturmalar ve emniyet altına alınan eşyaların (özellikle 3. Reich'a ait metinlerin daktilo ile yazılmış nüshaları) değerlendirilmesi, Temme'nin radikal sağcı eğilimlerini muğlakta bıraktı, ancak belirgin bir motif bugüne kadar tespit edilemedi. Özellikle Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'daki diğer sekiz cinayet vakasıyla bağlantılar noksan.

Ancak bununla ilgili olarak, cinayet serisinin diğer vakalarıyla bağlantıların noksan oluşu, bu vakada suç şüphesini gerçekten ortadan kaldırıp kaldırmadığı, özellikle suçun işlendiği zaman aralığının çok dar oluşu ve 1. ve 3. vakalarda muhtemelen iki failin iştirak ettiği gerçeği gözönünde bulundurulursa, kuşkulu görünmektedir.

Bugüne kadar diğer sekiz cinayet vakasının hiçbirinde suç şüphesi tespit edilemedi.

Temme'nin diğer cinayet vakalarıyla ilgili olarak, suç yerinde olup olmadığının kontrolüne yönelik uygulanan tedbirlerde, Temme'nin 1, 5 ve 6 ve 7. vakalar için suç yerlerinde olmadığına dair deliller gösterebildiği sonucuna varıldı. 8. vakada, muhbirin Anayasayı Koruma Dairesi karşısında de doğruladığı gibi, bir muhbirle buluştuğunu ifade etmiştir.

2 ila 4 arasındaki vakaların meydana geldiği zamanlarda şu ana kadar suç yerlerinde olmadığına dair deliller tepit edilemedi. 2 ila 4 arasındaki vakaların meydana geldiği zaman diliminde Temme RP Kassel'deki temel staj yerindeydi. Tek tek, Temme'nin olayın meydana geldiği zamanda orada olup olmadığı artık anlaşılamamaktadır. Yalnızca 4. Vakada, Temme'nin de katıldığını söylediği, Kassel'deki Eyalet Sosyal Yardım Birliği'nde (LWV) kurucu bir oturum yapıldığı sabittir.

Mali soruşturmalarda, soruşturma açısından önem arz eden bilgiler elde edilemedi.

Şu ana kadar yürütülen soruşturmalar, Andreas Temme'ye karşı, geçici olarak gözaltına alındığı 21/04/2006 tarihinden bugüne kadar, suç şüphesini pekiştirmedi.

Temme ile resmi faaliyeti çerçevesinde özellikle olayın meydana geldiği zamana yakın görüştüğü muhbirler için ifadelerinin alınması izni, Savcı Bay Bouffier tarafından verilmedi.

Böylelikle soruşturmalar kapanmıştır."[1391]

e. Temme'ye Karşı Yürütülen Soruşturmanın Düşürülmesi

Kassel Savcılığı, 18 Ocak 2007, Perşembe günlü kararla, soruşturmayı, yeterli şüphenin eksikliğine bağlı olarak StPO (Alman CMK) Madde 170, Fıkra 2 uyarınca düşürdü.[1392] Savcılık gerekçe olarak, kapsamlı soruşturmaların başlangıç şüphesini pekiştiremediği gerekçesini açıkladı. Ayrıca, Temme'nin

[1391] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 102, s. 23 sonraki.
[1392] Kassel Savcılığı'nın 18/01/2007 tarihli kararı, Cilt 48A, s. 83 sonraki.

suç yerlerinde olmadığına dair kontrol edilebilir delillerinin olduğu, diğer sekiz cinayet vakasıyla bağlantıların da noksan olduğunu ifade etti.

Savcılığın Düşürülme Kararı'nda tam olarak şunlar ifade edilmektedir:

> *Mağdur Halit YOZGAT, 06/04/2006 tarihinde saat 17.05 civarında, 34127 Kassel'de Holländische Straße 82 adresinde işlettiği tele cafede başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Mermilerin incelenmesi neticesinde, Almanya'nın farklı yerlerinde meydana gelen diğer sekiz öldürme suçlarıyla ilgili bağlantıyı ortaya çıkardı.*
>
> *Şahitlerin ifadelerini ve olay yerindeki telefon ve PC tertibatlarının değerlendirilmesi neticesinde sanığa karşı bir başlangıç şüphesi oluştu. Bu şüphe, mesleği nedeniyle polisle iletişim halinde olduğu ve, polis tarafından kendisinin aranıyor olduğunu bilmesi gerektiği halde, kendini şahit olarak bildirmediği için, sanığın eylemden sonraki hareketleriyle güçlendi. Ayrıca, sanık olay yerindeki herhangi bir kurşun sesi duymayan tek şahit.*
>
> *Ancak devamında yürütülen kapsamlı soruşturmalar başlangıç şüphesini pekiştirememiştir.*
>
> *Somut bir eylem motifi tespit edilememiştir.*
>
> *Ayrıca, Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'daki diğer sekiz cinayet vakasıyla bağlantılar noksan, sanığın kısmen suç yerlerinde olmadığına dair kontrol edilebilir delillere sahip.*
>
> *Soruşturmayı bu nedenle –sanık Temme'ye karşı yürütülen yönüyle- düşürmek gerekmiştir."*[1393]

Temme'ye karşı yürütülen soruşturmanın düşürülmesine karar veren tanık Dr. Wied, bu adımı Komisyon'a şu şekilde anlattı:

> *„Bay Temme'ye karşı bir başlangıç şüphemiz var. Başlangıç şüphesi şu anlama geliyor: Bir kişinin cezai bir eylemi işlemiş olabileceğine dair gerçe bağlantı noktalarının mevcut bulunması gerekir. Temme isimli kişiye ilişkin bu başlangıç şüphesi mevcuttu. Ancak bu başlangıç şüphesi, yeterli şüphe oluşturma yönünde yoğunlaşmadı. Yani, şunu söyleyebileceğim bir şüphe evresine ulaşmadı: Muhtemel fail olduğuna dair başka bilgilerimiz var, ve bunu bir mahkemeye bir dava dilekçesi ile sunabiliriz. – Eğer bu şüphe evresine ulaşmıyorsam, soruşturmaya düşürmem gerekir. Ve Bay Temme'de de böyleydi. Başlangıç şüphesiyle sınırlı kaldı. Sonuçta, orada olduğu ve kendini bildirmemiş olduğunun dışında [...], başka dikkat çekici bir yön elde edilememiştir. Bu nedenle soruşturma daha sonra düşürülmüştür."*[1394]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11 Ekim 2006 tarihli soruşturma raporunda bununla ilgili şunlar belirtilmektedir:

> *„Bugüne kadar diğer sekiz cinayet vakasının hiçbirinde suç şüphesi tespit edilemedi.*
>
> *Temme'nin diğer cinayet vakalarıyla ilgili olarak, suç yerinde olup olmadığının kontrolüne yönelik uygulanan tedbirlerde, Temme'nin 1, 5 ve 6 ve 7. vakalar için suç yerlerinde olmadığına dair deliller gösterebildiği sonucuna varıldı. 8. vakada, muhbirin Anayasayı Koruma Dairesi karşısında de doğruladığı gibi, bir muhbirle buluştuğunu ifade etmiştir. 2 ila 4 arasındaki vakaların meydana geldiği zamanlarda şu ana kadar suç yerlerinde olmadığına dair deliller tepit edilemedi. 2 ila 4 arasındaki vakaların meydana geldiği zaman diliminde Temme Kassel Mülki Amirliği'ndeki (RP) temel staj yerindeydi. Tek tek, Temme'nin olayın meydana geldiği zamanda orada olup olmadığı artık anlaşılamamaktadır. Yalnızca 4.*

[1393] Kassel Savcılığı'nın 18/01/2007 tarihli kararı, Cilt 48A, s. 83 sonraki.
[1394] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 63.

Vakada, Temme'nin de katıldığını söylediği, Kassel'deki Eyalet Sosyal Yardım Birliği'nde (LWV) kurucu bir oturum yapıldığı sabittir.

Mali soruşturmalarda, soruşturma açısından önem arz eden bilgiler elde edilemedi.

Şu ana kadar yürütülen soruşturmalar, Andreas Temme'ye karşı, geçici olarak gözaltına alındığı 21/04/2006 tarihinden bugüne kadar, suç şüphesini pekiştirmedi."[1395]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel, Temme'ye karşı suç şüphesi hakkında o dönemdeki değerlendirmesini Araştırma Komisyonu'na şu şekilde açıkladı:

„Devamında suç yerinde olup olmadığının kontrolünü gerçekleştirdik, şunu görmek için: Bay Temme'yi başka bir olay yeriyle daha bağlantılandırabilecek miyiz? Bu böyle bir ilk denemeydi.

Başka herhangi bir olay yeriyle hiçbir bağlantı bulamadık. Ve bu nedenle şu soru doğdu: Peki, başka bir olay yeri ile bulamıyor olmamızın arka planında, çalışabileceğimiz başka hipotezler oluşturabilir miyiz? Ve sonra özellikle –hala biliyorum- birden fazla kişi olabileceklerine dair bir hipotez oluştu, ancak bu daha sonra sıkı bir şekilde takip edilmedi. Bu, başka şeylerle ilişkili olarak daha önce de bir teoriydi: Birden fazla fail söz konusu olamaz mıydı; biri eylem silahını başkasına veriyor, eylem silahını işaret olarak kullanıyor: ‚biz serinin parçalarıyız' diyor, ve diğer iştirak edenlerin delili olarak, bunu benim yaptığıma dair, burada birden fazla fail söz konusu olabilir mi?

Bizi ilerletebilecek herhangi bir yönde hiçbir ipucu bulamadık. Ve Bay Temme'ye karşı yürütülen soruşturmada, birşey bulamadığımız için, düşürüldü. Onu bir olay yerine de götürmedik, herhangi bir şekilde suç ortağı olarak rolünün olabileceği bir başka teoriye dair herhangi bir ipucu da bulamadık."[1396]

f. 2008 Yılında Temme İzinin Tekrar Alınmasının İncelemesi

Şubat 2008'de Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) bir analiz grubu Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir üyesinin katılımıyla, yeni ipuçlarına dayanarak Temme'ye karşı soruşturmanın yeniden açılmasının söz konusu olup olamayacağını inceledi.[1397] Şimdiye kadarki soruşturmaların, Temme'nin seriye ait dokuz cinayette, kısmen suç yerlerinde olmadığına dair kontrol edilebilir delillere sahip olması nedeniyle, uygulayıcı fail olmadığını ortaya koyduğu ifade edildi. Ancak, etkileşim halinde cinayetler işleyen bir grubun üyesi veya sır ortağı olup olmadığı da incelenmesi gerektiği belirtildi. Bu amaçla dosyaların tamamı, başka kişilere veya başka cinayet vakalarıyla çapraz bağlantıların olup olmadığının incelendiği ifade edildi.[1398] Analiz grubunun üyesi tanık Gerhard F., bu tedbirin motifini ve belirlenen hedefi ifadesinde kısaca şöyle tarif etti:

„Bay Temme bütün cinayet serisinde tek şüpheliydi. Bu durumda tekrar üzerinden geçip, belki de onu tekrar incelemek gerekir denmesi anormal değil."[1399]

[1395] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 242, s. 25.
[1396] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 57.
[1397] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (EA 02) 28/02/2008 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 227 devamı.
[1398] Gerhard F., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 54; benzer şekilde s. 56.
[1399] Gerhard F., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 70.

Bu analizin sonucu, 28 Şubat 2008 tarihinde hazırlanan bir raporda ayrıntılı bir şekilde tespit edilmektedir. Bu raporun sonunda şunlar belirtilmektedir:

> *„Temme ve kişisel çevresi kesine yakın ihtimalle seriye ait öldürme suçlarından birine veya birkaçına iştirak etmemişlerdi. Temme dokuz cinayetten birine veya birkaçına veya muhtemel faillere yönelik içeriden bilgiye sahip değildi.*
>
> *Bu hipotezden çıkarılan sonuç aşağıdaki değerlendirme sonuçlarına dayanmaktadır:*
>
> - *Mevcut bilgilere göre, Temme'nin çevresindeki hiçbir kişiye dair (ailesi, özel ve resmi ilişkileri) fail veya suç ortağı olduklarına ilişkin bir ipucu yok*
> - *Ayrıntılı günlüklerde ve ajandalarda Temme'nin fail veya sır ortağı olduğuna dair herhangi bir ipucu yok*
> - *İnternet cafedeki olayın meydana geldiği zamandaki akışın zamansal olarak net değerlendirmesi, Temme'nin fail olmasını ihtimal dışında tutmaktadır.*
>
> *Analize göre, Savcılık tarafından düşürülmüş olan, Temme'ye karşı soruşturmanın tekrar açılmasını gerekçelendirecek yeni bir ipucu yoktur."*[1400]

Tanık Gerhard F., Komisyon'a çıkarılan bu sonucu şu şekilde anlattı:

> *„Diğer tüm cinayetlerin soruşturmalarına ilişkin bilgileri veri bankalarına verdik. Ve bunun için Kassel'deki cinayetin de dosyalarına da sahiptik. Veriler arasında, şöyle söyleyeyim, Kassel'deki cinayetle diğer cinayetler arasında hiçbir bağlantı kurulamıyordu. Bu düşürülen soruşturmanın konusu -- Benim görüşüme göre, Bay Temme'ye karşı yürütülen onun fail olduğuna dair cinayet soruşturmasıydı. Yani, -- sonuç çıkarılabilecek bir iz veya ipucu bulunamadı. internet cafede olduğu gerçeği dışında – bu pratikte var olan tek şey; en önemli nokta –, diğer cinayetlerle bağlantıya işaret eden hiçbir şey yoktu. Biz gerçekten, tasavvur bile edileyecek ölçüde, veriler değerlendirdik, hem de ne hacimde veriler değerlendirildi orada. Tabii ki o hacimde bazı şeyler gözden kaçmış olabilir. Ama orada hiç bilgi yoktu, hiçbir bilgi."*[1401]

g. 2012 Yılında Temme İzinin Yeniden İncelenmesi

NSU'nun Kasım 2011'de ortaya çıkarılmasının ardından Federal Başsavcı ve Federal Kriminal Daire „Temme İzi"ni bir kez daha incelediler. Federal Kriminal Daire tarafından soruşturmaların yürütülmesi için kurulan „Trio" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), 10 Şubat 2012 tarihli konuyla ilgili raporunda aşağıda yer alan ara sonuca vardı:

> *„Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün soruşturma dosyalarının gerçekleşen değerlendirmesi sonucunda, TEMME'nin Kassel'deki eyleme iştirak ettiğine veya NSU'nun üyeleriyle veya destekçileriyle iletişimde olduğuna dair herhangi bir ipucu elde edilememiştir."*[1402]

Devamında yürütülen, Savcılık tarafından Temme'nin ifadesinin alınmasının[1403] yanı sıra, onun tarafından 2006 yılına kadar yönetilen muhbir Benjamin Gärtner'in ifadesinin alındığı soruşturmalar

---

[1400] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (EA 02) 28/02/2008 tarihli açıklaması, Cilt 488, S. 236.
[1401] Gerhard F., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 65.
[1402] Andreas TEMME ile ilgili 10/02/2012 tarihli durum raporu, Cilt 145, s. 67.
[1403] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 63.

sonucunda, Federal Kriminal Dairesi, 18 Haziran 2012 tarihli konuyla ilgili raporun sonunda şunları tespit etti:

> *„Yürütülen soruşturmalar, TEMME'nin ve/veya GÄRTNER'in Kassel'deki eyleme iştirak ettiklerine veya eylem gerçekleştirilmeden önce eylem hakkında bilgilerinin olduğuna dair herhangi bir ipucu elde edilememiştir. NSU'nun üyeleriyle veya destekçileriyle iletişime dair ipucu da yoktur. Başka soruşturma hareket noktaları şu an görülmemektedir."*[1404]

Federal Başsavcılığı daha sonra Temme'ye karşı tekrar soruşturma açmadı. Soruşturma konusunda yetkili olan Federal Yargıtay Savcısı, tanık Dr. Diemer, Komisyon'un huzurunda, Kassel'deki soruşturmacıların, tek gerçek şüphe belirtilerinin olay yerinde olayla zamansal bağlantı olduğu kanaatine katıldığını açıkladı. Kassel Savcılığı'nın soruşturma sonucunu salt bu değerlendirme nedeniyle kabul etmediğini belirtti. Daha ziyade tüm bakış açılarını yeniden incelediğini belirtti. Yine de -1.750 ifadede 1.388 tanık sorgulandığı, 1.400 ipucu takip edildiği ve 6.000 delil değerlendirilmediği halde -, Temme'nin eyleme iştirak ettiğine veya salt sır ortağı olduğuna sonucuna işaret eden delil veya gerçeklik ihtimalinin ortaya çıkmadığını ifade etti.[1405] Diğer olay yerlerinde bulunduğuna dair ipuçlarının da olmadığını belirtti.[1406]

2. Soruşturmaların Tek Tek Bakış Açıları

Komisyon, olay yerinde vuku bulan olaylar hakkında bir fikir elde etmek için çeşitli sorular ve hipotezler ele aldı. Bu özellikle Temme'nin bu olaydaki rolü konusunda geçerli. Bu soruların cevapları nihayetinde spekülasyondur. Bunun nedeni, özellikle, Temme'nin Halit Yozgat vurulduğunda hala olay yerinde olup olmadığının kanıtlanmamış olmasından kaynaklanıyor. Bu sorularla ve hipotezlerle kamuoyu da ilgilendiği için, Araştırma Komisyonu da bunların cevabını aramıştır.

a. Temme olayın meydana geldiği zamanda hala olay yerinde miydi?

Kurşunlar sıkıldığı sırada, Temme neredeydi? Bu soru daha önce Federal Meclis'in 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nda da ele alındı, ancak cevabını bulamadı:

> *„Soruşturmaların sonucuna göre, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanı Andreas Temme'nin ‚Ceská' cinayet serisine iştirak ettiğine dair aleyhindeki şüphe, doğrulanmadı. Komisyon tarafından ifadesinin alınması, eyleme şahit olup olmadığını veya cinayet işlenmeden önce olay yerini terk edip etmediğini kesin olarak açıklığa kavuşturamadı."*[1407]

[1404] TEMME Kompleksine ilişkin 18/06/2012 tarihli konuyla ilgili durum raporu Cilt 145, s. 79.
[1405] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 58, 63.
[1406] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 66.
[1407] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 836.

Bu nedenle bu sorunun cevabını Hessen NSU Araştırma Komisyonu da adım adım aradı. Çıkış noktasını Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café), birkaç ay aralıklarla soruşturmaların durumunu neredeyse birebir sözlerle özetleyen tespitleri oluşturuyordu. 16 Haziran 2006 tarihli ara raporunun „Sonuç" kısmında şunlar belirtiliyordu:

> *„Bu şartlar, TEMME'nin ya eyleme iştirak ettiğini, ya şahit olarak polise anlatmak istemediği şüpheli gözlemler yaptığını veya eylemin onun internetcafeyi terk etmesinden sonra işlendiği olasılığını gerekçelendiriyorlar."*[1408]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11 Ekim 2006 tarihli soruşturma raporunun sonuç kısmı neredeyse aynı sözlerle formüle edilmektedir:

> *„Bu şartlar, TEMME'nin ya eyleme iştirak ettiğini, ya şahit olarak polise anlatmak istemediği şüpheli gözlemler yap [eksik: -tığını] veya eylemin onun internet cafeyi terk etmesinden sonra işlendiği tahminini gerekçelendiriyorlar."*[1409]

Soruşturmanın bu durumu sonuna kadar değişmeden kaldı. Soruşturmanın düşürülmesinden kısa bir süre önce 05 Ocak 2007 tarihinde hazırlanan soruşturma raporunda („Kısa Açıklama") şunlar belirtilmektedir:

> *„Bu şartlar, TEMME'nin ya eyleme iştirak ettiğini, ya şahit olarak polise anlatmak istemediği şüpheli gözlemler yaptığını veya eylemin onun internetcafeyi terk etmesinden sonra işlendiği olasılığını gerekçelendiriyorlar."*[1410]

Temme'nin Halit Yozgat'a kurşun sıkıldığı saatte nerede olduğu sorusunun kesin cevabı, bu raporlardan çıkmamaktadır. Buna göre, internet cafeyi ne zaman terk etmiş olabileceği gerçi sınırlandırılabiliyor. Ancak kurşunların sıkıldığı saate ilişkin güvenilir bir açıklama içermiyorlar. Bu nedenle, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) özet halindeki tespitinde belirtildiği gibi, internet cafeyi o saatte terketmiş olduğu için, Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayete şahit olmadığı da ihtimal dışı değildir. Kalan zaman penceresiyle bu ihtimal dışı görünmüyor. Ancak, internet cafeyi terkettiği sırada Halit Yozgat'ı aramış, ama bulamamış olduğunun doğru olup olmadığı da, kesin şekilde cevaplanamıyor. Ancak böyle olduğu ihtimal dışı da görünmüyor.

aa. Temme İnternet Cafeyi Ne Zaman Terk Etti?

Birincisi, Temme'nin en azından olaya çok yakın zamanda internet cafede olduğu kesinlik kazandı. Bunun, onun kullandığı PC'nin değerlendirmesi sonucunda –saat 16:50:56'da giriş, saat 17:01:40'da

---

[1408] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli ara raporu, Cilt 140, s. 91.
[1409] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli soruşturma raporu, Cilt 102, s. 13.
[1410] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/01/2007 tarihli açıklaması, Cilt 494, s. 430.

çıkış- kuşkuya yer bırakmayacak şekilde rekonstrüksiyonu gerçekleştirilebiliyor. Temme, ayrıca 21 Nisan 2006 tarihli ilk ifadesinde soruşturma makamlarına, söz konusu zamanda internet cafede olduğunu itiraf etti. İkinci olarak, polisin, olay günü Temme tarafından kullanılan bilgisayardan elde ettiği verilerin okunması neticesinde, onun internet cafeyi en azından, bilgisayardan çıkış yaptığı saat 17:01:40'tan önce terketmemiş olduğu sonucuna vardı.

Bu nedenle soru, Temme'nin 6 Nisan 2006 tarihinde, saat 17:01:40'ta bilgisayardan çıkış yaptıktan sonra internet cafeyi terketmek için ne kadar süreye ihtiyaç duyduğuydu. Buna açıklık getirmek için, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), 1 Haziran 2006 tarihinde, Temme'nin (gönüllü) katılımıyla, tarif ettiği olay akışının rekonstrüksiyonunu gerçekleştirdi.[1411] Bu rekonstrüksiyonda, Eğer bu ölçümler temel alınırsa, çıkış kapısına gitmek için *„yaklaşık 49 saniye"*, ve otomobiline gitmek için *„1:05 dakika"* ihtiyaç duydu.[1412] Bu ölçümler temel alınarak, verili kabul edilen zamansal bilgilere yerleştirildiğinde, Temme, olay günü internet cafeyi 2 numaralı PC'den çıkış yaptıktan sonra yaklaşık 1 dakika sonra, yani saat 17:02:40'ta terketmiş olabilir.

Ancak, bu rekonstrüksiyona rağmen sınırlandırıcı olarak, hiç kimsenin tam olarak, Temme'nin 6 Nisan 2006'da öğleden sonra, Haliz Yozgat'ın internet cafesini terk etmek gerçekte için ne kadar süreye ihtiyaç duyduğunun söyleyemediği tespit edilmelidir. Bu rekonstrüksiyonda uygulanan ölçüm, saniye saniyesine gerçek olay akışına aktarılmak istenirse, bu gerçeğe uygun olmazdı. Çünkü Temme rekonstrüksiyon sırasında gerçek oluşun detaylarını yanlış hatırlıyor olabilir. Ayrıca, tek tek eylemleri, ya ona yöneltilmiş olan beklentilere uymak için veya kendini daha iyi bir pozisyona getirmek için çıkarmış veya uydurmuş olabilir, onları vurgulamış veya vurgusunu azaltmış olabilir. [1413] Veya Temme, oluşu

---

[1411] Bununla ilgili hazırlanan video, soruşturma dosyalarından bir şekilde internete düştü.

[1412] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli ara raporu, Cilt 140, s. 97; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli soruşturma raporu, Cilt 102, s. 13. Muhtemelen farklı bir zaman aralığı kullanılmalıdır. Çünkü tanık Temme Polis'te, 6 Nisan 2006 tarihinde otomobilini nereye park ettiğini hatırlamadığını belirtti; ancak normalde daima internet cafenin hemen kapısının önüne park ettiğini belirtti. Eğer otomobili interet cafenin önünde olsaydı, tanık Temme araca binerken internet cafenin kapısının onun görüş alanında kalması gerekirdi, ki hatırladığı kadarıyla internet cafeye kimsenin girmediğini belirtiyor. 1 Haziran 2006 tarihinde Temme'nin kendisi akışın rekonstrüksiyonunu yaptıktan sonra, PC'den otomobile kadar, yani internet cafenin kapısına dönük görüş noktasını kaybettiği ana kadarki yol, 1 dakika ve 5 saniye sürdü. Bu nedenle eğer otomobil internet cafenin önünde olsaydı, yalnızca 1 dakika ve 7 saniyelik bir süre içinde failler internet cafeye girmiş, cinayeti işlemiş ve internet cafeyi tekrar terketmiş olmaları gerekirdi (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 242, s. 13).

[1413] İki yıl sonra Temme ile yapılan bilişsel bir röportaj ile ilgili bir açıklamada, örneğin, internet cafeyi terketmeden önce, tekrar internet odasına girdiğini belirtmediği tespit edilmiştir. Bu röportajda belirttikleri açıklamada şu şekilde ifade edilmektedir (Cilt 150, s. 248):

> *„İnternet cafenin sahibi ön odada değil. Bay Temme biraz kızmaya başlıyor, çünkü ödeme yapması gerekiyor. Giriş kapısına doğru gidiyor ve, sahibinin caddede olup olmadığına bakıyor. Bay Temme, caddeye açılan kapının hala açık olup olmadığından emin değil. Daha sonra 50 centi yazı masasının üstüne koyuyor, bu esnada yazı masasının üstünde bir bardak altı, çeşitli belgeler ve bozuk para olduğunu görüyor. 50 centini*

tekrar göstermeye çalışırken, basit olarak, bunun bilincinde olmadan, olay gününden daha hızlı veya daha yavaş hareket etmiş de olabilir. Bunu hiç kimse bilemez. Sonuç olarak, rekonstrüksiyonun yalnızca bir kez gerçekleştirilmiş olması, yani bir kontrol denemesi sağlamasının yapılmamış olması, saniye saniyesine ölçümlerinin, olay günündeki gerçek olay akışının tam yansıması olarak kavranılmasını önlüyor.

bb. Kurşunlar Ne Zaman Atıldı – Saati veya Zaman Çerçevesi?

16 Ocak 2008 tarihinde, yani Temme'ye karşo yürütülen soruşturmanın düşürülmesinin ardından bir yıldan fazla bir süre sonra, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), Halit Yozgat'ın vurulduğu sırada, Temme'nin hala internet cafede olup olmadığı sorusunu ele alan, 19 sayfalık bir „İnternet Cafedeki Akışın Kayıtlı Verilere Dayanarak Değerlendirilmesi"ni ibraz etti.[1414] Hedef, kurşunların atıldığı saat hakkında somut bir açıklama bulmak. Bu hedefe yönelik olarak raporun giriş kısmında şunlar belirtilmektedir:

> *„Değerlendirmenin hedefi, eylem akışına ilişkin ayrıntılı bir genel bakış elde etmek ve kurşunların sıkıldığı saati olabildiği kadar kesin şekilde tespit etmektir. Kişilerin olay yerindeki tüm eylemleri internet cafedeki merkezi bir bilgisayar tarafından kaydedilmiştir. Bu sabit bulgular bir zaman şeridinde görsel olarak gösterildi ve daha sonra, özellikle kurşunların sıkıldığı saate ilişkin, tanıkların verdiği bilgilerle karşılaştırıldı."*[1415]

Rapor, şu şekilde ifade edilen sonucu varmaktadır:

> *„Halit Yogat neredeyse kesin olarak saat 17:01:25'de vuruldu.*
>
> *O saatte Temme 2 numaralı PC'nin başında oturuyordu ve internet sörf yapıyordu."*[1416]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından analizin yapıldığı bu tarihe kadar, kurşunun sıkıldığı kesin saatin –yalnızca muhtemel saatin bile-

---

internet sahibinin dikkatini çekmesi için biraz ayrı bir şekilde koyuyor (Bay Temme, tekrar internet odasına gittiğini belirtmiyor.)".

[1414] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) 16/01/2008 tarihli kayıtlı verilere dayanılarak internet cafedeki akışın değerlendirilmesiyle ilgili açıklamaları, Cilt 103, s. 2 devamı.

[1415] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) 16/01/2008 tarihli kayıtlı verilere dayanılarak internet cafedeki akışın değerlendirilmesiyle ilgili açıklamaları, Cilt 103, s. 2.

[1416] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) 16/01/2008 tarihli kayıtlı verilere dayanılarak internet cafedeki akışın değerlendirilmesiyle ilgili açıklamaları, Cilt 103, s. 18.

tespit edilemediğinden yola çıkmaktaydı. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bakışıyla, bu nedenle yalnızca şunu tespit etmek mümkündü:

> *„PC ve telefon tertibatının değerlendirmesi, olayın meydana geldiği zaman dilimini saat 16.54 ile saat 17.03.26 arasında sınırlandırmaktadır."*[1417]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından varsayılan zaman çerçevesi şu şekilde açıklanmaktadır:

- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bilgilerine göre saat 16:54'te Halit Yozgat'ın PC'sinden son kez internet sayfası açıldı. Bu saatte, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) düşüncesine göre, Halit Yozgat'ın henüz yaşıyor olması gerekir.
- Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) soruşturmalarına göre, saat 17:03:26'da[1418] olay yerinde olan Faiz H.S. son telefon görüşmesini bitirdi, telefon kabininden çıktı ve telefon kullanım ücretini ödemek amacıyla, internet cafenin sahibini aradı. Bu saatte Halit Yozgat zaten vurulmuştu. Kısa süre sonra o arada varmış olan babası tarafından kabul masasının arkasında yatar halde bulundu.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16 Ocak 2008 tarihli analizinde savunulan, Halit Yozgat'ın neredeyse kesin olarak saat 17:01:25'te vurulduğu tezi,[1419] bu anlamda, büyük bir olasılıkla bu saatte hala internet odasında 2 numaralı PC'nin başında oturan Temme'nin şüpheden kurtuluyor. Bu tez temel alındığında, Temme muhtemel fail olmaktan pratikte eleniyor.

Ancak, cinayetin olasılıkla saat 17:01:25'te işlenmiş olduğuna ilişkin tezin yazar, Komisyon huzurundaki ifadesinde bundan uzaklaştı. Bu tez esas olarak internet cafenin ön odada bulunan telefon kabi-

---

[1417] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli ara raporu, Cilt 140, s. 91; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 soruşturma raporu, Cilt 102, s. 13.

[1418] Cinayet Araştırma Komisyonu, Faiz H. S. telefon görüşmesinin sonunu, hatalı olarak saat 17:03:26 olarak belirliyor. Bu fark, değerlendirmeye alınan internet cafenin bilgisayar tertibatının Faiz H. S.'nin görüşme süresini 2 dakika 26 saniye (yuvarlanarak ve ortalama olarak 27 saniyeye) ve başlangıcını saat 17:01:00 olarak tespit etmesinden kaynaklanıyor. Ancak soruşturmacılar internet cafenin bilgisayar tertibatının telefon görüşmelerinin başlangıcının tam saniyesini değil, ilgili dakikanın başlangıcını esas aldığını tespit ettiler. (Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (Analiz) 16/01/2008 tarihli değerlendirme açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 488, s. 187 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklamasındaki çekincesiyle karşılaştırınız, Cilt 242, s. 9: *„tertibat ‚tam' dakikanın başına atmaktadır"*). Ancak telefon sunucusunun (senkronize) bağlantı verilerine göre, Faiz H. S.'nin telefon görüşmesi saat 17:01:00'de değil, saat 17:01:25'te başladı (Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (Analiz) 16/01/2008 tarihli değerlendirme açıklaması, Cilt 488, s. 196, 205).

[1419] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 18.

ninden, sırtı Halit Yozgat'a dönük şekilde birkaç görüşme yapan ve o esnada, soruşturmacılar tarafından sıkılan kurşunların sesi olarak değerlendirilen, patlama sesi duyan şahit Faiz H.S.'nin algılamalarına dayanmaktadır. 6 Nisan 2006 tarihli ifadesinin tutanağına göre, Faiz H.S. polise şunları söyledi:

> *„F.:*
> *Telefon ettiğiniz sırada herhangi birşey fark ettiniz mi?*
> *A.:*
> *Yaklaşık olarak birinci görüşme sırasında birşey duydum, sanki bir balon patlaması gibi. Döndüm, ancak cam kapıdaki resim nedeniyle birşey göremedim. MAXI kartının PIN numarasını girmekle meşguldüm. Yandaki aralıktan bakmaya çalıştım, ama birşey görmedim.*
> *F.:*
> *Birkaç ses mi vardı?*
> *A.:*
> *Evet, iki defadan fazla, belki de üç.*
> *Daha sonra sanki birşeyin düşmesi veya bir kapının çarpması gibi bir ses geldi.*
> *F.:*
> *Gördüğünüz veya duyduğunuz kişiler var mıydı?*
> *A.:*
> *Telefon etmeye devam ettim. Bir an, sanki birisi içeriye girmiş veya dışarıya çıkmış gibi birşey farkettim, ama bu konuda daha ayrıntılı birşey söyleyemiyorum. Sanırım o kişi dışarıya çıktı. Sırtım cam kapıya dönüktü, başım telefona çapraz şekilde duruyordu."*[1420]

Café Cinayet Araştırma Komisyonunu'nun (MK Café) soruşturmacıları, daha sonra Faiz H.S.'nın patlama sesiyle ilgili –PIN'in girilmesi- zamansal sınıflandırmasını doğru noktada olup olmadığı konusunda kuşkuya kapıldıkları için, 30 Ekim 2006 tarihinde Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel tarafından bununla ilgili olarak yeniden sorgulandı. Faiz H.S. bu görüşmede –yalnız resmi bir ifade söz konusu değildi-, zamansal akışla ilgili somut birşey söyleyemediğini (söyleyememiş olduğunu) ifade etti. Tanık Wetzel gerçi bu görüşme ile ilgili bir açıklama yazmıştı. Ancak bu açıklamadan Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) hiç bilgisi olmadı. Komisyon, eylemin oluşu ile ilgili analizin yazarı, tanık Gerhard F.'yi bu açıklama ile yüzleştirdikten sonra, tanık, kurşunların Haliz Yozgat'a saat 17:01:25 sıkıldığı tezine diretmeden mesafe koydu. Tanık, yalnızca kurşunların sıkıldığı bir zaman diliminden söz etmenin mümkün olduğunu, ancak artık belli bir saatten söz edilemeyeceğini kabul etti. Tanık Gerhard F.'nin ifadesinin tutanağındaki bununla ilgili belirleyici bölümde şunlar ifade edilmektedir:

> *„Milletvekili Jürgen Frömmrich: [...] Meslektaşların da az önce belirttiği, tekrar olayın esasına gelmek isterim, [Faiz] H[...] S[...]'ye. Son kısımda formüle ettiğiniz, Halit Yozgat'a karşı cinayetin saat 17:01:25'te işlenmiş olması gerektiği konusunu, büyük ölçüde H[...] S[...]'nin değerlendirmesine ve açıklamasına dayandırıyorsunuz, doğru anladıysam.*
>
> *Tanık [Gerhard] F[...]: Doğru, evet, öyle.*
>
> *Milletvekili Jürgen Frömmrich: Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi, Bay Wetzel, Bay S[...] ile bir görüşme yaptı, şöyle ki, 30.10.2006 tarihinde. Meslektaşlar için bulunduğu yeri belirteyim: Cilt 238 PDF-Sayfa 240. Orada Bay Wetzel şöyle yazmış –alıntı-:*

[1420] Faiz H. S.'nin 6 Nisan 2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 226.

Ayrıca, patlama sesinin, ilk PIN girişiyle aynı anda gerçekleştiği bilgisiyle ilgili olarak, bunun öyle olamayacağını onun önüne koydum. Daha sonra, o öğleden sonra çok yorgun olduğu için, zaman bilgilerini hiç kesin olarak veremediğini belirtti. O gün beklediğinden farklı olarak, aralıksız çalışmak zorunda kaldığını ifade etti. Daha sonra da tanıdığı Rostem için arabayla ilgili satış görüşmeleri yapması gerekiyormuş. Gerçi sesleri kabinden duyduğunu hatırladığını, ancak zamanlarını tam olarak belirleyemediğini ifade etti.

Bay Wetzel'in bu açıklamasını, zaman şeridini ve zamanları biraraya getirdiğiniz sırada, biliyor muydunuz, bunu yaptığınız sırada?

Tanık [Gerhard] F[...]: Hayır, bilmiyordum. O zaman bu işe yaramaz oluyor. Evet, açık: Eğer öyleyse, eğer gerçekten öyleyse, o zaman belirli bir saat olmaktan çıkıyor. O zaman bir zaman dilimimiz var. O zaman belirli bir zaman dilimimiz var, ve bu zaman dilimi Bayan C[...]'nin görüşmesinin başlangıcından, Bay H[...] S[...]'nin görüşmesinin sonuna kadar olan, üç dakikalık zaman dilimi. Onu bilmiyorum, o açıklamayı."[1421]

Yani, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) analistlerinin bakışıyla olgu durumu, nihayetinde Halit Yozgat'ın vurulduğu somut belirli bir saati belirlemeye izin vermediğinden, kurşunların sıkıldığı zamansal çerçevenin ne olduğu sorusu ortaya çıkıyor. Yukarıda daha önce belirtildiği ve açıklandığı gibi, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), bunun saat 16:54 ile saat 17:03:26 arasında olduğunu belirledi.[1422]

Bu vaka ile ilgili olarak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) bir başka sonuca, zaman çerçevesinin saat 17:00:53 Uhr ile saat 17:03:52 arasında olduğu sonucuna vardı.[1423] Bu zaman çerçevesi Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) bakışıyla şöyle açıklanmaktadır:

- Üç yaşındaki kızıyla aile kabininde oturan, hemen hemen Halit Yozgat'ın sırt tarafında bulunan Hediçe Ç., ifadesinde, polisin kurşun sesi olarak yorumladığı, sesler duyduğunu belirtti. Bu sesleri o gün yaptığı iki telefon görüşmesinden ikincisiyle bağlantılandırdı. Telefon tertibatının Polis tarafından değerlendirilmesine göre ikinci telefon görüşmesi saat 17:00:53'de başladı. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) için bu, zaman çerçevesinde başlangıç noktasıydı.
- Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) için olduğu gibi, Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) için de Faiz H.S. tarafından yapılan son telefon görüşmesi bitişi, bu zaman çerçevesinin bitiş noktasını belirliyordu. Ancak, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) gibi bunu saat 17:03:26 olarak değil, saat 17:03:52 olarak belirliyordu.

Bu zaman çerçevesinin bitiş noktasının zamansal olarak sabitlenmesindeki farklılığın nedeni, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO), Café Cinayet Araştırma Komisyonu'ndan (MK Café) farklı

[1421] Gerhard F., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 74 sonraki.
[1422] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/06/2006 tarihli raporu, Cilt 140, s. 91; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli raporu, Cilt 102, s. 13.
[1423] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 140, s. 2 devamı.

olarak, internet cafede yapılan telefon görüşmelerin zamanını tespit eden sistemin yalnızca teşhis etmemesiydi,[1424] ayrıca dikkatle ele almasıydı. Bununla ilgili olarak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16 Ocak 2008 tarihli raporunda şunlar belirtilmektedir:

> *„Telefon görüşmelerinin başlangıcı internet cafenin bilgisayar tertibatı tarafından saniye saniyesine tespit edilmemektedir, otomatik olarak ilgili dakikanın başına geri getirilmektedir. Bu, 16:15:59'da başlayan bir telefon görüşmesinin, 16:15:00'da başlamış olarak tespit edilmesine yol açmaktadır. Görüşme süresine göre daha sonra bitiş noktası hesaplanmakta ve saniyesine uygun belirtilmektedir. Bu şekilde 59 saniyeye kadar kaymalar meydana gelebilmektedir."*[1425]

Buna karşın –polis tarafından el konulan- Telekom'a ait tablolarda internet cafeden yapılan görüşmelerin saniyesine uygun başlangıç saatini ve ayrıca saniyesine uygun süresini içeriyordu,[1426] bu nedenle Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) bakışıyla, bir telefon görüşmesinin kesin başlangıcını ve kesin bitişini Telekom tarafından kaydedilmiş verileri temin etmek elzemdi.[1427] Tanık Gerhard F. bunu Komisyon'a şu örnekle açıkladı:

> *„Yani, gerçekten, internet cafede saat 13:26:44'te başlamış ve 34 saniye sürmüş olan bir telefon görüşmesi, PC'de veya internet cafenin tertibatında sanki saat 13:26:00'te başlamış ve saat 13:26:34'te bitmiş gibi kaydediliyordu. Telefon görüşmesi o saatte başlamamıştı halbuki. Elbette biliyorsanız – daha doğrusu bilmek gerekir. Aksi takdirde kaymalar meydana gelir."*[1428]

Bu nedenle, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) doğru kabul ettiği zaman çerçevesinin bitiş noktasından yola çıkılırsa, -saat 17:03:52-, bunun başlangıç noktasının daha da netleştirmenin mümkün olup olmadığı sorusu ortaya çıkıyor. Bu soru, olay günü, Temme internet odasına girdiğinde, zaten orada olan iki gençten birinin açıklamalarına bakmayı gerektiriyor. Söz konusu olan saat 16:45'e doğru internet cafeye gelen Ahmed A.-T.

cc. Zaman Çerçevesi Daha Da Sınırlandırılabilir Mi? Ahmed A.-T.'nin İfadesi

Ahmed A.-T. isimli genç, internet cafe'de Temme'yi gören ve onu –gerçi ancak ikinci ifadesinde- polise kesin bir şekilde tarif edebilen tek ziyaretçiydi. Onun verdiği bilgiler sayesinde, polis bir kişiyi daha

---

[1424] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli soruşturma raporu, Cilt 102, s. 8: *„tertibat ‚tam' dakikanın başına atmaktadır"*.

[1425] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO)16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 2.

[1426] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 3.

[1427] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 140, s. 2 sonraki.

[1428] Gerhard F., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 61.

–daha sonra ortaya çıktığı gibi bu kişi Temme'ydi- aradı.[1429] Ahmet A.-T.'nin 12 Nisan 2006 tarihli ikinci ifadesinin tutanağında bu konuda özellikle şunlar belirtilmektedir:

> *„Halit oynamak istemediğinden, ben de tekrar 7 numaralı PC'ime döndüm ve oynamaya devam ettim. Yaklaşık beş dakika sonra biri daha arkadaki internet odasına girdi. Bana göre gerçek bir Alman gibi görünüyordu. Tahminime göre 30-35 yaşlarındaydı. Uzun boylu ve geniş omuzluydu. Kısa traş edilmiş saçları vardı, şöyle iki, üç milimetre uzunlukta. Saç rengi açıktı, kızıl veya kumral, tam bilmiyorum. Geniş omuzluydu, ama bodybuilder tarzında antrenmanlı görünmüyordu. Daha ziyade şişman. Bir gözlüğü vardı, ama güneş gözlüğü değil, okuma gözlüğü. İnce çerçeveli, gözlüğün dörtköşe mi, yuvarlak mı olduğunu bilmiyorum. Gözlükle ilgili daha kesin birşey söyleyemiyorum."*[1430]

Temme tespit edildikten ve resmi tespit işlemleri yapıldıktan sonra, Temme'nin resimleri gösterilerek Ahmed A.-T.'nin yeniden ifadesi alındı. 24 Nisan 2006 tarihli ifade tutanağının ilgili pasajında şunlar yer alıyor:

> *„Tekrar bu önemli meselede mutlaka gerçeği söylemem gerektiği hususunda bilgilendirildim.*
>
> *İfademin başında bana bir erkeğe ait birkaç resim gösterildi.*
>
> *Açıklama: Fotoğraftaki kişi Andreas Temme'dir.*
>
> *Burada, bu kişiyi 6.4. tarihinde saat 17.00 civarında internet odasında 2 numaralı masada oturan kişiyi % 60 oranında tanıdım. Ancak, resimdeki adamın bu aşağı doğru inen sakal şeritleri yoktu, sakalsızdı.*
>
> *Açıklama: Temme'nin fotoğraflarındaki sakal kısmının üstü, ifadeyi alan memur tarafından kapatılıyor.*
>
> *Evet, şu kağıt ile sakal kısmının üstü örtüldüğü zaman, fotoğraftaki bu adamı % 90 oranında, saat 17.00 civarında internet odasında 2 numaralı masada oturan kişi olarak tanıdım."*[1431]

İfade tutanaklarında yer alan Ahmed A.-T.'nin açıklamaları temelinde Café Cinayet Araştırma Komisyonu'ndan (MK Café), sonraki süreçte, Ahmed A.-T.'nin internet cafede gördüğü kişinin Temme olması gerektiğini düşündü.

Ahmed A.-T.'nin açıklamaları özet olarak şu şekildedir: Ahmed A.-T. boğuk bir ses duyduğunda, Temme internet cafenin arka odasından zaten çıkmıştı. 12 Nisan 2006 tarihli (ikinci) ifadenin tutanağının ilgili pasajında şunlar yer alıyor:

[1429] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 95.
[1430] Ahmed A.-T.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 36.
[1431] Ahmed A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 42.

„Soru:
Adamı görsen tanır mısın?

Cevap:
Evet, kesinlikle.

Soru:
Elinde herhangi bir poşet veya çanta veya benzeri birşey taşıyor muydu?

Cevap:
Sanırım, elinde bir LIDL plastik poşeti vardı içeriye girdiğinde. LIDL'den çok emin değilim, ama plastik poşet kesinlikle beyazdı ve üzerinde şu kırmızı, sarı ve mavi şeritler vardı. Bana sanki LIDL poşeti gibi göründü. Ama bir şekilde kapalıydı, içine bakılamıyordu. Tam dolu da değildi, ama dibinde içinde birşey vardı. Sanırım ağırdı, çünkü aşağı doğru çekiyordu. Adama, arka odaya girdiğinde hemen gördüm. Ona baktım. Kısaca etrafa bakındı ve sonra hemen 2 numaralı PC masasına, bilgisayarın önüne oturdu. Onun ekranını göremiyordum, onun bilgisayarının açık olup olmadığını da bilmiyorum. Sadece kısa bir süre fareye tıkladığını gördüm. Sonra sağa dönerek arka duvara baktı ve devamında 3 numaralı PC masasındaki genç çocuğa baktı. Ona öylece bakmış olabilir. Bana öyle göründü. Sonra bana doğru baktı ve tekrar ayağa kalktı. Orada iki dakika bile oturmadan, tekrar ayağa kalktı.

Soru:
Poşeti yanına alıp almadığını gördün mü veya öncesinde bir yere koyduğunu gördün mü?

Cevap:
Ona dikkat etmedim, bilmiyorum.

Soru:
İlk ifadende bu şişmanca Alman'dan söz etmedin ama, bu nasıl oluyor?

Cevap:
Şimdi aklıma geldi, çizimi gördüğümde ve bana tekrar sorulduğunda.
Bu tip kesinlikle ayağa kalktı ve hızla geçiş yerinden öne doğru yürüdü. Niçin tekrar bu kadar çabuk ayağa kalktığına şaşırdım. Normalde, eğer parası ödendiyse, en az yarım saat oynanır ne de olsa. Ben daha sonra oynamaya devam ettim, sanırım birkaç dakika, daha sonra birşeyin düştüğünü duydum

Soru:
Adamın dışarıya çıkmasıyla boğuk sesi duyman arasında geçen sürenin ne kadar olduğunu tam olarak söyleyebilir misin?

Cevap:
Dışarıya çıktıktan hemen sonra değil, kısa bir süre sonra, belki 2, 3 dakika. Bilmiyorum.

Soru:
Ne tür bir ses olduğunu düşündün?

Cevap:
Kesinlikle ağır birşey. Sanırım, bu Halit'ti.

Soru:
Başka bir ses duymuş olma ihtimalin var mı, Halit'in vurulduğunu biliyorsun ya artık.

Cevap:
Hayır, gerçekten. Sadece boğuk bir ses, sanki birşey yere düşmüş gibi bir ses duydum. Ürktüğüm için kısaca sıçradım ve küçük çocuğa baktım. O da gözlerini açtı ve ürktü.

Soru:
Aranızda bu sesle ilgili konuştunuz mu?

Cevap:
Hayır, sadece birbirimize baktık."[1432]

Burada yer alan Ahmed A.-T.'nin açıklamaları, Temme'nin Halit Yozgat'ın katledilmesi sırasında en azından artık PC masasında oturmadığı ihtimalini güçlendiriyor. Çünkü Ahmed A.-T.'nin açıklamaları başından beri mantıksız değil. Ahmed A.-T.'nin yönü doğrudan Temme'ye bakıyordu. Ahmed A.-T.'nin bakış yönünde, yaklaşık olarak Temme'nin bir metre sağında diğer genç, Emre E. („küçük çocuk") oturuyordu. Ahmed A.-T., bahsi geçen son kişiyi tarif ederken, nasıl ürktüklerini ve birbirlerine baktıklarını anlattı. Eğer –Emre E.'nin de fark ettiği-[1433] sesin Halit Yozgat'ın düşmesi sonucu çıktığı varsayılırsa, Ahmet A.-T. tarafından tarif edilen, Temme'nin en azından o an, cinayet anında, artık 2 numaralı PC masasında oturmadığı durumu, ihtimal dahilinde görünüyor. Çünkü ürkmüş olan Ahmed A.-T.'nin, Emre E.'nin tepkisini hatırlıyor olup, doğrudan bakış yönünde oturan „Alman"ın tepkisini hatırlamıyor oluşu, mümkün olmazdı. Yani, Ahmed A.-T.'nin akış tarifinin –„Alman" arkadaki internet odasından çıkıyor, bir süre sonra boğuk ses meydana geliyor- gerçeği isabetli yansıtıyor olması ihtimal dışı değil.

[1432] Ahmed A.-T.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 37 sonraki.
[1433] Emre E.'nin 06.04.2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 42; Emre E.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 46.

Ahmed A.-T.'nin, Temme'nin bilgisayardan çıkış yaptığı ve boğuk ses arasındaki tam zaman dilimine ilişkin polisteki ifade tutanaklarında birkaç açıklama yer almaktadır. 12 Nisan 2006 tarihli polise verdiği ifadede şu soruya:

> *„Adamın dışarıya çıkmasıyla boğuk sesi duyman arasında geçen sürenin ne kadar olduğunu tam olarak söyleyebilir misin?*

laut Protokoll Folgendes:

> *„Dışarıya çıktıktan hemen sonra değil, kısa bir süre sonra, belki 2, 3 dakika. Bilmiyorum."*[1434]

24 Nisan 2006 tarihli ifadesinde zaman akışına ilişkin şu şekilde açıklamada bulundu:

> *„Adam yanımdan geçtiğinde, yaklaşık 2 dakika daha chatleşmeye devam ettim. Gerçekten çok kısa bir süreydi."*[1435]

Ve ayrıca:

> *„Çok eminim, geçen süre 2 dakikadan fazla değildi, adam yanımdan geçtikten sonra ve 7 numaralı PC masamdan öndeki odadan gelen boğuk bir ses duyduğumda."*[1436]

Şahidin dakika olarak verdiği bilgilerin *„belki 2, 3 dakika"*, *„yaklaşık 2 dakika"*, *„2 dakikadan fazla değildi"* – kesin olarak harfiyen kabul edilmemesi gerektiği açık. Çünkü, Ahmed A.-T., Temme masasını terkettikten sonra (saatine baktığı sırada) saat hesabı yapmıyor, hatta herhangi bir nedeni olmadığı için, olaya da konsantre olmuyor. Ahmed A.-T.'nin olay gününde „Alman"dan dahi bahsetmemiş olması da, o andaki dikkatinin eksik olduğunu doğruluyor. Zamana ilişkin vermiş olduğu bilgiler, diğer zaman akışlarını dönüştürürken yorumlamada yardımcı olarak kullanılabilir. *„Hemen sonra değil"*, *„kısa bir süre"*, *„çok kısa bir süreydi"* derken, ne demek istediğine ilişkin de bir fikir veriyor. Bu nedenle, en azından, burada belirtilen sürenin muhtemelen saniyerle değil, dakikalarla ifade edilen bir süre olduğu saptamak mümkün.

Belirsizlikler kalsa da –tersinden şöyle söyleyebiliriz: tam da kalan belirsizlikler nedeniyle- bu açıklamanın içeriği, polis tarafından sabit görülen, internet protokolüne göre Temme'nin saat 17:01:40'ta çıkış yapmış olduğu ve cinayetin en azından saat 17:03:52'den önce gerçekleşmiş olması gerektiği yönündeki bilgilerle uyumlu hale gelmektedir. Ahmed A.-T.'nın açıklaması –aşağı yukarı iki dakika- temel alındığında, cinayetin saat 17:03:40 civarında ve böylece bu zaman çerçevesi dahilinde işlenmiş olması gerekir.

[1434] Ahmed A.-T.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 38.
[1435] Ahmed Saleh Sahid A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 43.
[1436] Ahmed Saleh Sahid A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 44.

Ancak Ahmed A.-T., yalnızca Temme'nin internet odasında ön odaya geçtiğini görebildi. Çünkü, 7 numaralı PC masasından ön odayı görme imkanı yoktu.[1437] Temme'nin, kurşunların sıkıldığı saatte internet cafeyi zaten terk etmiş olup olmadığı sorusuna bu nedenle, Ahmed A.-T.'nin açıklaması çok katkı yapamamaktadır. Ahmed A.-T.'nin polisteki ifadesinde, „Alman"ın internet odasında ön odaya geçmesinin ardından, internet cafenin çıkış kapısının kapanması sırasında bir ses duyup duymadığını hatırlamaması, olay akışına ilişkin mantıklı bir sonuca varılmasını önlüyor. Ahmed A.-T., o anki sesi duymamış olabilir, Temme kapıyı sessizce kapatmış olabilir veya kapı açık kalmış olabilir.[1438]

dd. İnternet Cafenin Ön Odasında Neler Oldu? – Faiz H.S.'nin İfadesi

Olayın meydana geldiği zamanda internet cafenin ön odasında olan internet cafenin tek ziyaretçisi Faiz H. S. idi. O, muhtemel bir katili görmüş olan tek şahit. Faiz H. S., yaklaşık olarak saat 16:52 ile saat 17:04 arasında ön odada bulunan telefon kabininde birkaç telefon görüşmesi yaptı. Sırtı yazı masası bankosuna dönük olarak bu esnada – *„sanki bir balon patlaması gibi"*[1439]- sesler duydu ve hemen ardından, gözucuyla kısa bir an, tahminine göre 1,80 m boyunda bir kişinin[1440] aceleyle dükkandan çıktığını gördü.

Polisin bakışıyla bu bilgiler gerçek olayla örtüşüyor. Uwe Böhnhardt 1,83 m boyunda ve Uwe Mundlos 1,78 m boyunda olduklarından, Faiz H. S.'nin görmüş olduğu kişinin bu ikisinden biri olduğunu gösteriyor. Ayrıca, Temme, belirgin olarak daha uzun, yani 1,90 m olduğu için, Faiz H. S.'nin o an gördüğü kişinin o olmadığını gösteriyor.

Faiz H. S. başka birşey fark etmedi. Birkaç ifadesinde, hep yalnızca bir kişiyi gördüğünden söz etti. 20 Nisan 2006 tarihli üçüncü ifadesinin tutanağından bununla ilgili şunlar belirtilmektedir:

> *„Daha önce söylediğim gibi, yalnızca o kişinin silüetini giriş kapısına doğru giderken gördüğümü hatırlıyorum."*[1441]

Bu nedenle Faiz H. S.'nin polis tarafından alınan ifadelerinden de, Temme'yi ilgili birşey çıkarılamamaktadır. Faiz H. S., patlama seslerini duyduğu ana kadar, ön odaya sırtı dönük halde, çeşitli telefon

---

[1437] Ahmed A.-T.'nin görüş alanlarına ilişkin rekonstrüksiyonla ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. i. bb.

[1438] Temme ile 2008 yılında yapılan bir bilişsel röportajda tanığın hatırladıklarıyla ilgili 28 Ocak 2009 tarihli açıklamada şunlar yer almaktadır (Cilt 150, s. 248):

> *„Giriş kapısına doğru gitti ve sahibinin caddede olup olmadığına baktı. Bay Temme, caddeye açılan kapının hala açık olup olmadığından emin değil."*

[1439] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 238, s. 222 devamı.

[1440] 06/04/2006 tarihli ifade tutanağına göre Faiz H. S, *„güçlü, benden büyük, yaklaşık 180 cm boyunda bir adam gördüm"* diye belirtiyordu. (Cilt 238, s. 225).

[1441] Faiz H. S.'nin 20/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 236.

görüşmelerini yapmakla meşguldü. Yani muhtemelen Temme'yi, internet odasından ön odaya giderken hiç fark etmedi. Cinayetin meydana geldiği sırada Temme'nin internet cafeyi zaten terk etmiş olabileceği, Faiz H. S.'nin, patlama seslerini duyduktan ve hafif döndükten sonra, olsa olsa ön odada başka kişiler görmemiş olmasından ortaya çıkıyor. Ancak, Faiz H. S.'nin algıladıkları temelinde, böyle olduğu, kesin olarak söylenememektedir.

ee. Katillere Hangi Zaman Dilimi Kalıyordu?

Katilin, Temme'nin gittikten sonra, internet cafeye girdiğine ilişkin, düşünülebilen senaryo, kalan zaman aralığının ne kadar olduğunun belirlenmesini gerektiriyor. Bununla, Temme'nin internet cafeyi terk ettiği an ile Faiz H. S.'nin son telefon görüşmesini tamamlamasının ardından Halit Yozgat'a bakmak için tekrar ön odaya girdiği an arasındaki zaman dilimi kastedilmektedir. Kalan zaman aralığı ne kadar kısaysa, bu senaryonun ihtimal dışı olması o oranda artıyor.

aaa. Zaman Diliminin Başlangıcı

Ancak, yukarıda belirtildiği gibi, bu zaman diliminin başlangıcı tam olarak belirlenemiyor. Onu net olarak belirleyebilmek için, Temme'nin olay günü, saat 17:01:40 2 numaralı PC'den çıkış yaptıktan sonra, internet cafeyi terk etmek ve arabasına binmek için gerçekte ne kadar süreye ihtiyaç duyduğunu kesin olarak bilmek gerekiyor. Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından Temme'nin katılımıyla gerçekleştirilen rekonstrüksiyon –PC masasından arabaya kadar 1 dakika 5 saniye- bu konuda yalnızca bir ipucu sağlayabilir.[1442] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yaptığı gibi, -*„40 saniyelik zaman dilimi"*[1443]- telefon görüşmesinin bitişine kadar kalan süreyi saniye saniyesine tespit etmeye dayanan bir açıklama, bu nedenle önceden var olamayacak bir kesinliği kabul etmek anlamına geliyor.

bbb. Zaman Dilimin Sonu

Buna ilaveten, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café)[1444], az önce belirtildiği gibi, bu zaman diliminin sonunu muhtemelen doğru tespit etmedi. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16 Ocak 2008 tarihli analiziyle, Faiz H. S.'nin telefon görüşmesini, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) düşündüğü gibi, saat 17:03:26'da değil, saat 17:03:52'de bitirdiğinin doğru

[1442] Bölüm İki, Kısım E. II. 2. a. aa.
[1443] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11.10.2006 tarihli soruşturma raporu, Cilt 102, s. 13.
[1444] Bölüm İki, Kısım E. II. 2. a. bb.

olduğu düşünülebilir.[1445] Yani, böyle bir senaryoyu canlandırmayı denerken, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) değil, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) tahminleri temel alınırsa, zaman aralığı 26 saniye artmaktadır. Böylece bu zaman aralığı Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) tahmininden yarıdan fazla uzamış oluyor. Çünkü, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından tespit edilen 40 saniyeye 26 saniyenin ilave edilmesi gerekiyor.

ccc. Bu Zaman Diliminin Toplam Uzunluğu

İçerisinde cinayetin işlenmiş olması gerektiği bu zaman diliminin toplam uzunluğu hakkında, tam bir açıklama getirilemiyor. Bunun nedeni özellikle, bu zaman diliminin başlangıcının kesin olmamasıdır. Gerçi, Temme'nin 1 Haziran 2006 tarihinde, 6 Nisan 2006 tarihindeki hareketlerini tekrar göstermek için ne kadar süreye ihtiyaç duyduğu biliniyor. Ankcak, bu, Temme'nin 6 Nisan 2006 gerçekten ne kadar süreye ihtiyaç duyduğunu bilmek anlamına gelmiyor. Temme'nin hareketlerinin rekonstrüksiyona dayanarak ölçülen zamanı, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) üzerinde fazla düşünmeden yaptığı gibi, saniye saniyesine gerçek olay akışına aktarılmak istenirse, içerisinde cinayetin işlenmiş olması gerektiği, 1 dakika 6 saniyelik bir zaman dilimi ortaya çıkardı. Böyle bir senaryo ihtimal dışı tutulamaz.

ff. Temme Onu Aradığında, Halit Yozgat Neredeydi?

Temme'nin, giderken Halit Yozgat'ı aradığı, ama bulamadığı açıklaması, Temme'nin açıklamasını doğru kabul edildiğinde, Halit Yozgat'ın, Temme 2 numaralı PC masasındaki yerinden ayrıldığında, nerede olabileceği sorusunu doğuruyor. Bu sorunun cevabına, 12 Nisan 2006 tarihinde poliste ek ifade veren şahit Emre A.'nin açıklaması bir ipucu sağlıyor. Çünkü Emre E. Halit Yozgat'ı tuvalete giderken ve çıktıktan sonra gördüğünü belirtiyor. Yani, Halit Yozgat, Temme'nin onu aradığı sırada tuvalette olabilir.

Emre E. de, o dönem Ahmet A.-T. gibi bir genç, internet cafenin ziyaretçileri arasında, olayın meydana geldiği günün öğleden sonrasında orada olan, ilk ziyaretçiydi. İnternet cafeyi muhtemelen saat 16:15[1446] civarında girdi ve belirttiği gibi, kısaca Halit Yozgat'la konuştuktan sonra –en çok tercih et-

[1445] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 20.

[1446] Bilgisayara giriş saati: saat 16:16, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analize ilişkin zaman şeridi ile karşılaştırınız, Cilt 103, s. 30. Emre E. kendi açıklamasına göre, internet cafeye saat 16:00 civarında girdi. 06.04.2006 tarihli ifade tutanağı ile karşılaştırınız, Cilt 238, s. 41 (*„Saat 16:00 civarında internet dükkanına girdim. Tam saatini bilmiyorum."*).

tiği- internet cafenin arka odasındaki 3 numaralı PC masasına oturarak, orada „Call of Duty" oynamaya başladı.[1447] Emre E., PC'sinin başında otururken, Ahmed A.-T. arka odaya girmiş ve 7 numaralı PC masasına oturmuş olmalı. Emre E., bu durumu hatırlayabiliyordu. 12 Nisan 2006 tarihli ifade tutanağından bununla ilgili şunlar belirtilmektedir:

> *„Bir adam internet odasına geldiğinde, ben 3 numaralı masamda sörf yapmaya devam ediyordum. Doğruca 7 numaralı PC masasına gitti. Adamı görmek için hafif kalktım. Koyu tenli, yaklaşık 16-17 yaşında, zayıf olmayan, şişman olmayan bir adam gördüm. Kısa siyah saçları vardı. Mavi bir kot pantolon ve bej bir ceket giyiyordu. Bir Arap olduğunu söyleyebilirim. Adamı cafeden tanımıyorum, ama şehirde onu daha önce gördüm. Sanırım adam masaya ben yaklaşık 30 dakika sörf yaptıktan sonra geldi."*[1448]

Emre E.'nin bu gözlemleri esas olarak soruşturma makamlarının diğer bilgileriyle, özellikle Emre E.'nin ve Ahmed A.-T.'nin bilinen bilgisayara giriş verileriyle örtüşüyor. 3 numaralı PC için –bu PC'nin başında Emre E. oturuyordu- giriş saati olarak 16:16 verisi, 7 numaralı PC için –bu PC'ye sonradan Ahmed A.-T. oturdu- giriş saati olarak 16:46:03 verisi mevcut. Bu süre tam olarak yarım saat. Bu süre, Emre E.'nin anlatımıyla uyumlu.

Halit Yozgat'ın tuvalete gidişi konusunda, Emre E., açıklamasındaki ilgili kısma göre, bu gözlemi, Ahmed A.-T. PC masasına geldikten sonra yapmış olmalı. İfade tutanağında bununla ilgili şunlar belirtilmektedir.

> *„Halit de bir ara, tuvalete gitmek için odaya geldi. Bu, adamın 7 numaralı PC masasına gittikten hemen sonra oldu. Halit kısa süre sonra tekrar tuvaletten çıktı ve telefon kabinlerinin olduğu öndeki odaya gitti."*[1449]

Bu gözlemde, zor somutlaştırılabilen zaman dilimlerine –„hemen sonra"- ilişkin bilgilerden daha önemlisi, olay akışının sırası. Halit Yozgat'ın, Ahmed A.-T.'nin PC masasına geldikten sonra tuvalete gittiği doğru ise, bu 16:46:03'ten, -yani Ahmed A.-T.'nin bilgisayara giriş yaptığı saatten- önce olmamalı. Böyle bir senaryo Halit Yozgat'ın sörf davranışıyla da uyumlu olabilir. Onun PC'sinin internet protokolünün değerlendirmesi sonucunda, Halit Yozgat'ın saat 16:40 Uhr ile saat 16:47 arasında arka arkaya fizik konulu yedi internet sayfasını etkinleştirdiği ortaya çıktı.[1450] Buna göre, Halit Yozgat'ın kesintisiz şekilde internet cafenin ön odasındaki masasında oturuyor olması, bu süre içerisinde tuvalete gidip geri gelmiş olmasından daha muhtemel görünüyor. Ancak bu da ihtimal dışı tutulamaz.

[1447] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli internet cafedeki akışın kayıtlı verilere dayanılarak değerlendirmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 6.

[1448] Emre E.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 46.

[1449] Emre E.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 46.
Ancak Emre E.'nin açıklaması sorunsuz değildir. Bir yandan Temme'yi hiç fark etmedi. Diğer yandan bir başka ifadesinde, Halit Yozgat'ın ilk önce tuvalete gittiğini, ve daha sonra Ahmed A.-T.'nin 7 numaralı PC masasına oturduğunu söyledi (Emre E.'nin 06/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 158, s. 67).

[1450] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analize ilişkin zaman şeridi ile karşılaştırınız, Cilt 103, s. 30.

Eğer Halit Yozgat'ın 16:46'dan sonra tuvalete gitti kabul edilirse, muhkemel saat olarak 16:54:51'ten sonraki saat söz konusu olabilir. Çünkü 16:45 ile 16:54:51 saatleri arasında Halit Yozgat'ın PC'sinde sürekli işlemlerler mevcut olduğundan, bu süre zarfından tuvalette olduğunu ihtimal dışına çıkarıyor: Saat 16:46 ile saat 16:50 arasında sürekli ve aralıksız çeşitli internet sayfalarını açtığı, saat 16:50:24 ile saat 16:51:59 arasında tanıdığı Hayri N. ile telefonda görüştüğü ve saat 16:52 ile saat 16:54:51 arasında çok sayıda yine internet sayfasına girdiği görülüyor.[1451]

Bu nedenle, Halit Yozgat'ın ancak saat 16:54:51'den sonra –bu PC'sinde kaydedilen son hareketin saati- tuvalete gitmiş olması mümkün. Bu senaryoda yine, Holländische Straße'den geçen bir şahidin, saat 17.00'den kısa süre önce veya sonra internet cafenin camından Halit Yozgat'ı bankosunda otururken gördüğünü belirttiğini gözönünde bulundurmak gerekir.[1452] Polisteki dosyalara göre ifadesinde şunlar belirtilmektedir:

> *Olay günü saat 17.00'de Holländische Str. 84'teki [doktor] muayenehanesinden çıktı ve ardından cep telefonuyla birkaç görüşme yaptı. Bu telefon görüşmelerinden biri internet cafe hizasındayken gerçekleşti. Bir telefon kartı almak için cafeye girmek istedi, ancak dükkan ona fazla „kirli" geldiği için bunu yapmaktan vazgeçti. Cemakandan yazı masasının arkasında bir adamı oturur haldeyken görebildi. Bu tanımlamaya göre, söz konusu kişi Halit Yozgat olmalı."*[1453]

Şahidin algıladıkları doğru ise, Halit Yozgat o saatte ya tuvaletten tekrar dönmüştü, veya oraya henüz gitmek üzereydi. Her ikisi de mümkün olabilir. Ancak, ikinci alternatifin doğru olması durumunda, Halit Yozgat'ın, Temme saat 17:01:20'de PC'sinden çıkış yaptığı sırada tuvalette olduğu senaryosu gerçekti olurdu. Ancak, Ahmet A.-T. veya Temme değil de, yalnızca Emre E.'nin Halit Yozgat'ı tuvalete giderken fark etmiş olması nedeniyle, bu senaryo başka kişilerin açıklamalarıyla desteklenmiyor. Bu nedenle, bunun en fazla ihtimal dışı olmadığı söylenebilir.

b. Temme'nin Hala Olay Yerinde Olduğu Varsayılırsa: Birşey Fark Etmiş Olmalı Mıydı?

Kamuoyu önündeki tartışmalarda –özellikle Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'nun tamamlayıcı görüş bildiriminde-,[1454] Temme'nin eylemin oluşuna şahit olup olmadığı sorusu ele alındı. Soru, Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin Temmuz 2016'da Beate Zschäpe'ye karşı yürütülen davanın reddedilen delil kararında, onun olayın akışına dair

---

[1451] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli analize ilişkin zaman şeridi, Cilt 103, s. 30-32.

[1452] 01/12/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 217, s. 140.

[1453] Cilt 102, PDF s. 9.

[1454] DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu'nun Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporundaki görüşü, Drs. (basım) 18/12950, s. 1235 devamı.

geçici değerlendirmesini aktarmasından itibaren önem kazandı. Buna göre, Temme'nin, Halit Yozgat'a kurşunların sıkıldığı anda internet odasında 2 numaralı PC masasında oturduğu belirtiliyordu.

Bu varsayım temel alınırsa, Temme nişancı olmuş olamaz. Ancak, neden internet cafede olan kişiler arasında cinayete hiçbir şekilde şahit olmamış tek kişi olduğu sorusuna yol açıyor. Mutlaka birşeye şahit olması gerektiği sonucuna varılırsa, o halde şahidin burada kasıtlı olarak mı yalan söylediği sonraki soruya –ve bu sorunun cevabı evet ise, neden sorusuna yol açardı.

Ancak, Temme'nin internet cafedeyken, cinayete şahit olması gerekip gerekmediği sorusu tamamiyle hipotez niteliğinde. Çünkü, yukarıda belirtildiği gibi, internet cafeyi, katiller geldiğinde zaten terk etmiş olduğu ihtimal dışı değildir. „Forensic Architecture" isimli bir ingiliz grubun eylemin oluşunu analiz etmesinin ve analizini Kassel'de documenta 2017'nin akabinde sunmuş olmasının ardından, sorunun kamuoyunun dikkatini çekmiş olması nedeniyle, Komisyon'da önce, tamamlama çalışmalarına başvurulup başvurulmayacağını görüşmesi gerekli oldu. Ancak Komisyon'da bu sanatçı ve mimar grubunun çıkarımlarına kuşkusunu dile getirildi,[1455] bu nedenle Komisyon, bu analizin delil olmasına izin vermekten ve kaleme alanlarının bilirkişi olarak ifadelerini almaktan imtina etti. Komisyon, buna rağmen analizde ifade edilen tezleri inceledi.

aa. Temme'nin Katili Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu?

Temme'nin katili görmüş olmasının gerekip gerekmediği sorusuna hayır cevabını vermek gerekmiştir. Komisyon'da ifadeleri alınan Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) üyelerinin yaptığı açıklamalara göre, Temme'nin 2 numaralı PC'sinden, ön odayı, yalnızca kişinin yana doğru eğilmesi halinde veya „kendini uzatması" halinde, o da yalnızca *„bir aralık kadar"* veya *„çok dar bir alandan"* ön odayı görmek mümkündü.[1456]

[1455] Bununlu ilgili özellikle bakınız Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/8/2017, Ek I (kamuya açık olmayan).
[1456] Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 83, 93; Karsten R., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 104, 120; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 64.

Temme, internet odasının dış duvarına yakın, ön odanın duvarına bakar vaziyette oturuyordu. Onun arkasında Emre E. oturuyordu, biraz ilerisinde solunda ise Ahmed A.-T. oturuyordu:[1457]

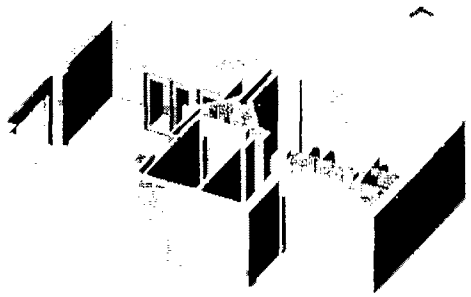

ISO görüşü (güneydoğu)

Polis tarafından bilgisayar destekli olarak rekonstrüksiyonu gerçekleştirilen, Temme'nin görüş alanına göre, 2 numaralı PC masasından ön odanın görülmesine imkan vermiyor, ancak yalnızca Ahmed A.-T.'nin oturduğu soldaki PC masasının ve içinde Hediye Ç.'nin kızıyla beraber bulunduğu aile kabininin görülmesine imkan veriyor:[1458]

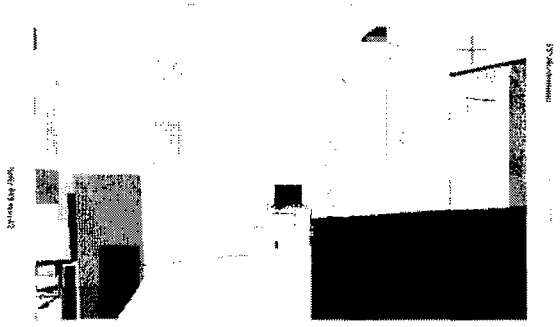

Andreas Temme'nin görüş alanı

[1457] Görüş alanı rekonstrüksiyonu basımı, Cilt 316, s. 417; Genel bakış krokisi, Cilt 316, s. 428.
[1458] Görüş alanı rekonstrüksiyonu basımı, Cilt 316, s. 420.

bb. Temme'nin Kurşun Seslerini Duymuş Olması Gerekmiyor Muydu?

Temme'nin kurşun seslerini duymuş olmasının gerekip gerekmediği sorusuna da hayır cevabını vermek gerekmiştir. Çünkü, internet odasında bulunan iki genç, Ahmed A.-T. ve Emre E. de kurşun sesleri duymadılar. Polis tarafından açıkça kurşun sesleri duyup duymadıkları soruldu, ve ikisi de bu soruya açıkça hayır cevabını verdiler. 12 Nisan 2006 tarihli polisteki ifade tutanağında Emre E.'nin açıklaması şu şekilde yer alıyor:

> *„Saat 17.00 ile 17.05 arasındaki kurşun sesleri duyup duymadığım bana ısrarla soruluyor. Çok iyi hatırlıyorum, hiçbir şey duymadım. Patlamış bir balon, tıslama veya blop şeklinde hiçbir ses. Kulağım iyidir, kurşun sesini mutlaka duyardım."*[1459]

Ahmed A.-T., poliste benzer şekilde açıklama yaptı. 24 Nisan 2006 tarihli ifade tutanağında şunlar belirtilmektedir:

> *„Ancak kurşun sesi değildi, olsaydı bunu duyardım."*[1460]

Eğer olayın meydana geldiği zamanda, Temme'nin de daha sonra oturacağı, aynı odada oturan gençler herhangi bir kurşun sesi duymadılarsa, Temme'nin de –o saatte hala internet odasında olduğu kabul edilirse- herhangi bir kurşun sesis duymamış olması „gerekir". Bu sonuçtan ayrı olarak, iki gencin algıladıkları, „Forensic Architecture" tarafından hazırlanan analiz delilinin aksini göstermektedir. Çünkü analiz, hiç kimsenin kurşun seslerini duymamış olamayacağı varsayımına dayanmaktadır. Ancak gerçekten böyle olmuşa benziyor.

Yalnızca Hediye Ç. ve Faiz H. S., muhtemelen Halit Yozgat'a sıkılan kurşunlara ait olan sesler duydular. Bayan Ç.'nin polis tarafından sorgusunun tutanağında şunlar belirtilmektedir:

> *„Üç defa*, tak, tak, tak' sesi geldi. Kısa aralıklarla. *Sanki dışarıdan birisi odanın duvara tıklarcasına. Kabinin kapısına tıklama değildi."*[1461]

Ve Faiz H. S. ifade tutanağına göre, şu sesleri duyduğunu açıkladı:

> „sanki bir balon patlaması gibi*."*[1462]

Ancak her iki ziyaretçi de kurşun sesini aklına getirmedi. Faiz H. S., balon patlamasını aklına getirirken, Hediye Ç., sesleri kurşun sesine benzetip benzetmediği sorusuna şu cevabı verdi:

> *„O aklıma gelmedi. Daha çok, birinin duvara karşı bir sandalyeyi ittiğini veya çarptığını düşündüm."*

[1459] Emre E.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 238, s. 47.
[1460] Ahmed Saleh Sahid A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 219, s. 43.
[1461] Hediye Ç.'nin 07/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 158, s. 113.
[1462] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli sanık şahit tutanağı, Cilt 238, s. 226.

Faiz H. S. ve Hediye Ç.'nin algıladıkları dahi, olayın meydana geldiği zamanda internet cafede olan bir kimse tarafından gürültüsü nedeniyle duyulmamasının imkansız olduğu yönündeki kurşun sesleri tezine aykırıdır.

Soruşturmanın sonucuna göre yalnızca iki kurşunun sıkılmış olmasına rağmen, Hediye Ç.'nin üç tıklama sesi duyduğunu söylemesi, ayrıca bir başka belirsizlik içermektedir. Gerek Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), gerekse Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), Hediye Ç.'nin duyduğu sesleri kurşunların sıkılması sırasında çıkan sesler olarak yorumladılar. Ancak, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) de, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) da, Hediye Ç.'nin niçin üç tıklama sesinden bahsettiğini sorgulamadılar. Bu nedenle Hediye Ç. bu çelişkiyle yüzleştirilmemiştir de.

cc. Temme'nin Düşme Sesini Duymuş Olması Gerekmiyor Mu?

Temme de Ahmed A.-T. ve Emre E. gibi internet cafenin arkasındaki odada olduğundan, Temme'nin de Halit Yozgat'ın katledildiği sırada, o saatte hala orada olduğu varsayımı temel alınırsa, onun PC masasının, Ahmed A.-T. ve Emre E.'nin PC masalarından ön odanın geçiş yerine daha yakın olduğu da gözönünde bulundurulursa, neden düşme sesini fark etmediği sorusu doğuyor. Ahmed A.-T. (*„kesinlikle ağır birşey"*) ve Emre E.'nin (*„sanki ağır bir parça yere düşmüş gibi"*) sesler hakkındaki birbiriyle uyumlu tarifleri bariz bir olaya işaret ettiğinden, yaşam tecrübelerine göre bu durum, aynı odada bulunan üçüncü bir kişinin de fark etmiş olması ihtimalini güçlendiriyor.

Ancak bu üçüncü kişinin de o an bu sesi gerçekte fark etmiş olması açıklaması –ve tersini söylüyorsa gerçeği söylemiyor açıklaması- hemen onaylanacak birşey değil. Bir olayın (objektif) algılanabilirliği ile, (sübjektif) algılanabilirliğine ilişkin kesin sonuçlar çıkarmak mümkün olmayabilir. Eğer üçüncü kişi belirleyici olan anda çok yoğun olarak başka bir konuya konsantre olmuşsa, diğer herkesin duyduğu bir sesi (kasıtlı) fark etmemiş olması tamamen ihtimal dışı değildir.

Yukarıda belirtildiği gibi, burada yalnızca bir hipotez sorusu söz konusu olduğundan, Komisyon, bununla ilgili olarak algı psikolojisi çerçevesinde bir bilirkişi raporu hazırlatmamıştır. Komisyon, ayrıca „Forensic Architecture" tarafından hazırlanan analizi bilimsel kriterlere uymadığından, resmi delil olarak kabul etmemiştir ve yazarının bilirkişi olarak davet etmemiştir. Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu da, bu delili toplarken bununla ilgilenmemiştir. Münih

Eyalet Yüksek Mahkemesi, müdahil davacı vekilleri bundan usul hukuku açısından analizi hazırlayanların davet edilmesine yönelik delil talebinden vazgeçtikleri için, bunu ele alamamıştır.[1463]

dd. Temme'nin Yoğun Duman Kokusunu Farketmiş Olması Gerekmiyor Muydu?

Temme'nin koku fark etmiş olması gerekip gerekmediği sorusuna da, aynı şekilde hayır cevabı vermek gerekmiştir. „Forensic Architecture" da bu konuyu ele almıştır. Ancak, onların hazırladığı analize, yalnızca bunun *„ihtimal dışı tutulamayacağı"* sonucuna varılmıştır. Bunun dışında, bu analizin gerçeklik temeli kuşku yaratmaktadır. Çünkü, Halit Yozgat'a sıkılan kurşunların bir plastik torbadan sıkıldığını dikkate almamaktadır.[1464] Ayrıca, cinayet sırasında tartışmasız olarak internet cafede bulunan ziyaretçilerin hiçbiri polis ifadelerinde, içlerinden birinin dahi barut dumanı kokusunu aldığı sonucuna götüren bir açıklama yer almıyor.

ee. Temme'nin Halit Yozgat'ın Vücudunu Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu?

Temme'nin, kurşunların sıkıldığı sırada hala internet cafede bulunuyor olması halinde, internet cafeyi terk ederken Halit Yozgat'ın vücudunu görmüş olması gerektiğine ilişkin kabul edilebilir bir açıklama yapılamamaktadır. Çünkü yine internet cafede olan Faiz H. S. de Halit Yozgat'ı aradığı halde, onu görmemiştir. Temme'nin boyu nedeniyle, belirgin olarak daha kısa olan Faiz H. S.'ye göre daha iyi bir görüş açısına sahip olduğuna ilişkin düşünceler, Halit Yozgat'ın vücudunun vurulduktan sonra hangi pozisyonda bulunduğu kesin olmadığından, tek başına ilerletici olmamaktadır. Halit Yozgatın vücudunun bir kısmının Temme'nin görüş alanında bulunmuş olması gerektiğinden yola çıkılsa dahi, Temme'nin, dikkati muhtemelen masanın arkasındaki yere odaklanmadığından, vücuda görmemiş veya bilinçli şekilde fark etmemiş olması ihtimal dışı tutulamaz. O dönem Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi olan tanık Wetzel, bunu Komisyon'a şu şekilde açıkladı:

> *„Bunu anlayabilmek için, o yeri görmüş olmak gerekir. Ayakları masanın altına gelecek şekilde, yer yattığı yer oldukça dar bir köşe; masanın önü kapalı. Ayrıca üzerine bir ceketin asılı olduğu bir sandalye de duruyordu. Çok zor görülüyordu."*[1465]

[1463] 08/05/2017 tarihi FR-Online Haber „Experte wird nicht vor Gericht geladen" („Bilirkişi Mahkemeye Çağrılmıyor"): Oturum Protokolü UNA/19/2/55 Eki içinde– 26.06.2017 (kamuya açık olmayan kısım), s. 9.
[1464] Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 87.
[1465] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 29.

Hessen Emniyeti'nin Polis Psikolojisi Hizmet Merkezi tarafından da o dönem bu konu hakkında şunlar belirtildi:

> *„Serbest görüş alanı varken dahi, fark edilmemiş olması ihtimal dışı tutulamaz; insan tarafından bilginin işlenmesi oldukça seçici özellikel taşıyor; 1. Hipotezin koşullarına göre, Temme ,hareket halinde ve tepki veren bir kişi'yi arama moduna ayarlıydı [...]."*[1466]

Araştırma Komisyonu tarafından ifadeleri alınan soruşturmacılar, Temme'nin hem Halit Yozgat'ı hem de masanın üzerindeki kan damlalarını görmüş olabileceğini açıkladılar. Hatta bazıları ayrıca, kurbanı görmüş olması *„gerektiği"*ni de söylediler, en azından birşey görmüş olmasının muhtemel olduğu veya hiçbir şey görmemiş olmasının neredeyse hiç düşünülemeyeceğini ifade ettiler.[1467] Ancak hiçbir polis tanık, tüm kuşkulara rağmen, Temme'nin gerçeği söylüyor olabileceğini ihtimal dışı göremediler.

Faiz H. S.'nin Halit Yozgat'ı aramış ancak görmemiş olması, Komisyon'nun tanık ifadelerinde sıkça konu edildiğinden, aşağıda ayrıntılı şekilde bu konuya ışık tutulmaktadır:

Birçok tanık, –Temme'den farklı olarak- internet cafede olan bir kişinin daha öldürücü kurşunların sıkılması sırasında, mutlaka internet cafede olduğunu belirttiler, bu kişi olay günü, altında Halit Yozgat'ın yerde yattığı sırada bankonun yanında duran, ancak onu görmediğini açıklayan kişi. Araştırma Komisyonu'nun ulaşamadığı bu kişi Faiz H. S.[1468] Kendi açıklamasına göre, eylem sırasında, Halit Yozgat'ın bulunduğu odadaki bir telefon kabininden telefon ediyordu. Eylemden hemen sonra telefon görüşmesini bitirdi, yazı masası bankosunun altına yere düşen Halit Yozgat'ı ödeme yapmak amacıyla, ön odada aradı, arka odada olan diğer iki kişiye nerede olduğunu sordu, aile kabininin kapsını tıkladı, yeniden girişteki odaya geldi ve kendi ifadesine göre, ya üç, dört saniye[1469] ya da bir dakika[1470] kadar yazı masası bankosunun yanında, bankonun arkasından yatan Halit Yozgat'ı veya masanın üzerine sıçramış olan kan damlalarını fark etmeden bekledi. Kurbanın babası internet cafeye girmesinden ve ölen oğlunu bulmasından sonra ancak Faiz H. S. de Halit Yozgat'ı fark etti.

[1466] Hessen Emniyeti'nin Polis Psikolojisi Hizmet Merkezi'nin 02/05/2006 tarihli değerlendirmesi, Cilt 429, s. 7 sonraki.

[1467] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 93; Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 64, 67, 79, 80; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 30; Klaus W., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 153 (*„fifty-fifty"*); Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 42, 44.

[1468] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 71; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 16, 46; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 40; Karsten R., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 104, 110; Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 61; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 30; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 126.

[1469] Faiz H. S.'nin 08/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 92, s. 10.

[1470] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 92, s. 7.

Ancak soruşturmacılar, Faiz H. S.'nin Temme'den daha kısa olduğunu ve yazı masası bankosunun yanında beklediğini, oysa Temme'nin kendi ifadesine göre de, bozuk para bırakmak için yazı masası bankosunun üzerine eğilmiş olduğuna dikkat çektiler.[1471] Faiz H. S.'nin görüş açısına göre, Temme'nin görüş açısına göre ölüyü görmesinin daha zor bir ihtimal olduğunu ifade ettiler.[1472]

Temme'nin bir bozuk parayı masaya koyduğuna ilişkin açıklaması, tam da diğer bilgilerinin doğruluğu için bir ipucu olarak gösterildi. Soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied, Araştırma Komisyonu huzurunda şunları açıkladı:

> *„Niçin 50 Cent bıraktığını söyleyerek kendini şüpheli hale getiriyor?*
>
> *Ben Bay Temme'nin sanırım iki defa, ifade alınması sırasında ben de vardım. Kolaya kaçabilirdi. Şöyle diyebilirdi: Biliyor musunuz? Onu gördüm. Ama resmi olarak orada olmamam gerekiyordu, ve eşimin de haberinin olmaması gerekiyordu. Bu nedenle öylece gittim ve kendimi bildirmedim. – Davranışını bu kadar basit açıklayabilirdi. Ama bunu yapmadı ve bu da giderek daha fazla soru yarattı.*
>
> *[...]*
>
> *Şöyle olabilir: Bay Temme oradadır, internette geziniyor, dışarıya çıkıyor, kimseyi göremiyor, ve henüz eylem gerçekleşmedi. – Şöyle de olabilir: İçeride, sörf yapıyor, dışarıya çıkıyor, eylem gerçekleşmiş, ve o kimseyi fark etmemiştir. –Belki de birşey görüyor ancak herhangi bir dedenden dolayı söylemek istemiyor. Herşey düşünülebilir. Ayrıca şu da düşünülebilir –zaten bu nedenle şüpheliydi-: Arkada oturuyor ve şöyle diyor. Ben burada pozisyon alıyorum. Diğerleri hepsi PC ile meşgul; ön tarafta bir kişi telefon ediyor; bir kadın da çocuğu ile kabinde oturuyor ve o da telefon ediyor. Ben de öne doğru giderim ve onu vururum.- Bu da düşünülebilir. Farklı olay akışları düşünülebilir. Yalnızca: Şuna bakmak gerekiyor: Objektif olan nedir? Objektif olarak neyi tespit edebilirim?"*[1473]

Cevaplanmamış bu sorulara yönelik Polis 1 Haziran 2006 tarihinde Temme ile birlikte olay yerinde hareketlerinin rekonstrüksiyonunu yaptı. Rekonstrüksiyon, Komisyon'da birçok kez izletilen video ile kayda geçirildi.

Temme'nin Halit Yozgat'ın katledildiği odaya girerken, kurbanın bulunduğu yerden farklı bir yöne bakması, Komisyon'un dikkatini çekti ve Temme'nin rekonstrüksiyon sırasında kasıtlı olarak farklı bir

---

[1471] Polis, Temme'nin belirttiği değerde birkaç bozuk parayı emniyet altına aldı. Bozuk paraların aidiyetinin tespiti olanaklı olmadı. Çok kişinin dokunduğu bozuk paralardaki parmak izleri, yarar sağlamadı. Ancak bir soruşturmacının açıklamasına göre, parmak izleri emniyet altına alındı. (Werner I., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 27).

[1472] Karl-Heinz G., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 64, 67; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 30.

[1473] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 57 ve 58; ayrıca Wied ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 42.

yöne baktığı yönünde duyulan şüphe dile getirildi.[1474] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir üyesi Komisyon'da yaptığı açıklamasında bu konuya yer verdi:

> *„Önce inanamadım, ifadenin devamında da. İfade sırasında gerçi hemen arkadaydım, odaların içinde yürüdüm. Bu 45 derecelik açı oldukça barizdi. Arkadan çıkıldığında, telefon kabinleri yönüne bakıyorsunuz. Hep nereye yürüyorsanız, oraya bakma eğilimindesiniz. Bir bakıma telefon kabinlarına doğru yönlendiriliyorsunuz. Önce bu noktayı geçtikten sonra, sola geçilebiliyor – Gerçekten birinin görülememesini ihtimal dışı tutmak istemiyorum."*[1475]

Polis, Temme'nin bozuk para bırakmak için yazı masası bankosunun üzerine eğildiği sıradaki bakış eksenini tespit etmeye çalıştı. Ancak bu esnada, kurbanın yattığı yerin rekonstrüksiyonunun artık net olarak yapılamamasıydı, çünkü şahitlerin verdiği bilgiler birbirleriyle çelişiyordu. İsmait Yozgat'ın verdiği bilgilere göre, vücudunun büyük bir kısmı Temme'nin görüş alanındayken, Ahmed A.-T.'nin ve Emre E.'nin verdiği bilgilere göre, yazı masası bankosu vücudunun büyük bir kısmını kapatıyordu.[1476]

[1474] Ayrıca Karlheinz Sch. ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 49.

[1475] Karsten R., Oturum Protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 104.

[1476] İsmail Yozgat'ın 06.04.2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 158, s. 126: *„Ayakları tezgahın altındaydı, bacakları biraz ayrıktı. Başı internet odasının yangın kapısı yönünde duruyordu."*
Ahmed A.-T.'nin 06/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 158, s.73: *„ayakları telefon kabinleri yönünü gösteriyordu"* ve Ahmet A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 159, s. 81: *„Ayakları önü, giriş bankosu yönünü gösteriyordu"*.
Emre E.'nin 12/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 158, s. 196: „Başı yana doğru yerdeydi ve önü, giriş bankosu yönünü gösteriyordu".
İngiliz sanatçı ve mimar grubu „Forensic Architecture", Kassel'de documenta 14'e yönelik bir sanat projesi için kurbana dönük bakış eksenini simule etmişti, ancak kamuoyu önünde sanatsal özgürlük çerçevesinde beyaz, profesyonel ışıklandırılmış mekanda kırmızı kıyafet giydirilmiş kurban açık bir görüş alanında yer alıyordu. Ancak şahitlerin açıklamalarına göre bakış ekseni muhtemelen yalnızca kurbanın üzerinde bir döner koltuğun sırtında asılı duran ceketle sınırlandırılmıştır (Ahmed A.-T.'nin 24/04/2006 tarihli şahit ifade tutanğı, Cilt 159, s. 81; Emre E.'nin 06/04/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 158, s. 68; Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 158, s. 90; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait 19/04/2006 tarihli resimlerin bulunduğu tarihsiz dosya, Resim 102, Cilt 313, s. 114). Ayrıca Halit Yozgat siyah uzunlamasına gri çizgili siyah bir kazak giyiyordu, zemindeki halı döşemesi koyu gri idi (Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ait resimlerin bulunduğu tarihsiz dosya ile karşılaştırınız, Resimler 34-38, Cilt 313, s. 83 devamı). Ayrıca kurbanın pozisyonu İsmait Yozgat'ın verdiği, doğru olması muhtemel, ancak Ahmed A.-T. ve Emre E.'nin verdiği bilgilerle örtüşmeyen bilgiye göre, değiştirilmişti.

Polis şahitlerin açıklamalarını temel alarak, Temme'nin pozisyonundan bakıldığında, yazı masası bankosunun kurbanı kapattığı bir kroki hazırladı.[1477]

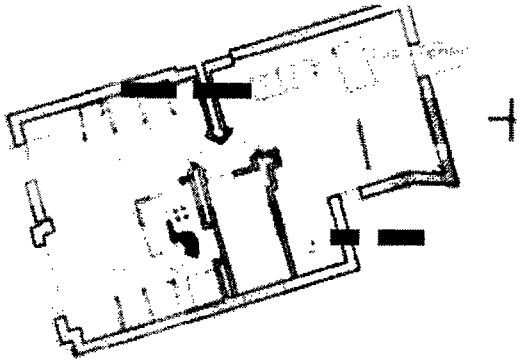

Bu arkaplana göre, Temme'nin Halit Yozgat'ın vücudunu görmüş olması gerektiği açıklaması spekülasyon olmaktadır. Bu senaryo daha yüksek bir ihtimal olarak görünse dahi, -Temme'nin Halit Yozgat'ın katledildiği sırada hala internet cafede olduğu varsayımıyla- böyle olmuş olması gerektiği sonucu çıkarılamaz.

c. Temme Olay Günü Niçin Halit Yozgat'ın İnternet Cafesindeydi?

Temme olay günü çeşitli nedenlerle internet cafede olmuş olabilir. (Salt) özel nedenlerden dolayı, internet üzerinden tanıdığı kişiyle chatleşmek için orada olmuş olabilir (aşağıda aa.). (Ayrıca) resmi görev çerçevesinde, araştırma yapmak amacıyla, Eyalet Dairesi'nin Kassel harici biriminde internet bağlantısı olmadığı için orada olmuş olabilir (aşağıda bb.). Son olarak, internet cafede birşeyin olacağını konusunda bilgisi olduğu için orada olmuş olabilir (aşağıda cc.).

aa. Özel Nedenler?

Temme, kendi ifadesine göre, Halit Yozgat'ın internet cafesine, internetten tanıdığı biriyle haberleşmek için gitti. Bu internet portalına Jörg Schneeberg adıyla giriş yaptı. Flört portalında kendisinin seçmiş olduğu „wildman 70" takma adıyla, internetten tanıdığı kişi de „tanymany" adıyla gezinti

[1477] Genel bakış krokisi, Cilt 316, s. 428. Krokide bir telefon kabini eksiktir. Kurbanın pozisyonu açısından kroki büyük ölçüde Ahmed A.-T. ile uygulanan ve video ile görüntülenen bulunma durumunun rekonstrüksiyon ile devam etmektedir. Ancak buna karşın İsmail Yozgat'ın açıklamasına ve onunla gerçekleşen bulunma durumu rekontrüksiyonuna göre başının daha çok duvar boşluğu yönünde olması gerekiyordu.

yaptı. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11 Ekim 2006 tarihli raporunda bununlu ilgili şunlar belirtilmektedir:

> *„İnternet cafede 1 numaralı PC masasındaki emniyet altına alınan PC'nin değerlendirmesinden, olay bakımından önemli zamanda, 06/04/06 tarihinden, saat 16.50.56 ile saat 17.01.40 arasındaki zaman diliminde internette sörf yapıldığı tespit edildi. PC'nin diğer değerlendirmelerinde, saat 16.50.56 ile saat 17.01.40 arasında ‚iLove.de' internet sayfasında sörf yapıldığı tespit edildi. Bunun için „Wildman70" takma adı kullanılmıştır. Berlin'deki iLove GmbH internet firmasından Wildman 70'in kayıt verileri tespit edilebilmiştir:*
>
> *Jörg Schneeberg, Kassel, Tel: 0170/77[...].*
>
> *Jörg Schneeberg isimli kişinin kimlik araştırması negatif sonuç vermiştir. Bildirilen cep telefon numarasının hat sahibi olarak, [...], 34269 Hofgeismar adresinde mukim, 24/ 10/1966, Hofgeismar doğumlu Andreas Temme tespit edilmiştir."*[1478]

Polis, „tanymany" isimli kişinin dört çocuk sahibi, eşinden ayrı yaşayan bir anne olduğunu ortaya çıkardı. 2 Mayıs 2006 tarihinde Kassel'de bir polis memuru ve Eyalet Kriminal Dairesi'nin oturduğu ikamet ettiği yerin bölgesinden sorumlu memur tarafından evden arandı ve şahit olarak sorgulandı. O tarihte „Jörg" ile iletişimini kesmişti. İletişimde olduğu sürenin yaklaşık olarak iki hafta sürdüğünü belirtti. Her bir „buluşma"nın (internetteki „buluşmalar" kastedilmektedir) bazen her gün bazen de iki, üç gün aralıklarla gerçekleştiğini ifade etti. Onu „zararsız" olarak gördüğünü belirtti. Bir defa onun ricası üzerine cep telefonunu verdiği ve bunun üzerine kendisine MMS ile fotoğrafını gönderdiğini belirtti. Onu bir bütün olarak „çok ilginç" bulmadığını ve daha sonraki mesajlarına cevap vermediğini

[1478] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli soruşturma raporu, Cilt 102, s. 9 sonraki.

ifade etti. Hatırlayabildiği kadarıyla, „Jörg"ün çok sık yolda olduğunu ve bu nedenle chatleşmek için internet cafelere gittiğini belirtti.[1479] Şahidin ifade tutanağında bununla ilgili şunlar belirtilmektedir:

„Soru:
Sizinle ve Wildman 70 ile ne zamandan beri iletişim halindesiniz?

Cevap:
Aramızdakinin ne zaman geliştiğini tam olarak hatırlamıyorum. Yalnızca yaklaşık olarak Nisan başı olması gerekir diyebilirim. Şimdi altı haftadır bu chat odasındayım ve bu yaklaşık üç, dört hafta önceydi.

Soru:
Aranızdaki iletişim nasıl kuruldu?

Cevap:
O başlattı. Bana yazdı ve böylece iletişime geçtik.

Soru:
Aranızda kaç defa ve ne kadar süreyle iletişim kurdunuz?

Cevap:
İletişimde olduğumuz süre yaklaşık 2 hafta sürdü. Her bir buluşma bazen her gün bazen de iki, üç gün aralıklarla gerçekleşti."[1480]

Polis, Halit Yozgat'ın internet cafesindeki PC'lerinin internet geçmişlerinin gözden geçirilmesi sırasında, oradan ayrıca 3 ve 4 Nisan 2006 tarihlerinde de „iLove.de" internet sayfasının açıldığını tespit etti. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16 Ocak 2008 tarihli raporunda şunlar belirtilmektedir:

„Tüm PC'lerin internet geçmişlerinin yüzeysel olarak gözden geçirilmesi sonucu, www.ilove.de internet sayfasının toplam sekiz defa açıldığı tespit edildi. Ancak gerçek giriş verilerinin yalnızca şu tarihlerde yapıldığı tespit edilebilmiştir:

03.04.2006	*13:01:22 bis 13:05:15*	*PC 060403409-2*
04.04.2006	*13:42:37 bis 13:46:50*	*PC 060403409-5*
06.04.2006	*12:36:34 bis 12:43:14*	*PC 060403409-6*
06.04.2006	*16:51:28 bis 17:01:37*	*PC 060403409-3*

www.ilove.de sayfasına giriş yapılması, TEMME'nin PC'nin başına oturmuş olduğu anlamına gelmiyor. Ancak, ücrete tabi bir sayfa söz konusu olduğundan, bu ihtimal dışı da tutulamaz."[1481]

Etkinleştirme örnekleri–her biri yalnızca birkaç dakika-, diğer günlerde de internet portalını Temme'nin ziyaret etmiş olabileceğini göstermektedir. Bu örnek aynı zamanda „tanymany"nin kurduğu veya kurmaya çalıştığı iletişimin sıklığına ilişkin açıklamasıyla da uyuşmaktadır. Dönemin Café

[1479] 02/05/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 493, s. 57 devamı.
[1480] 02/05/2006 tarihli şahit ifade tutanağı, Cilt 493, s. 57 sonraki.
[1481] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 16/01/2008 tarihli kayıtlı verilere dayanarak internet cafedeki akışın değerlendirilmesiyle ilgili açıklaması, Cilt 103, s. 17.

Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel, Komisyon huzurundaki ifadesinde, Temme'nin davranış şeklini aşağıdaki şekilde özetledi:

> *„Muhtemelen orada bir chat trafiği vardı. Ve yanlış hatırlamıyorsam, Bay Temme o gün çeşitli internet cafelere uğramış, oralardan bir mesaj bırakmış. Oradakiler yazar yazmaz hemen cevap vermiyorlar –yani canlı bir chat değil-, aksine bu kişiye bir mesaj yazıyorum ve sonra bir ara tekrar bakıyorum: Acaba cevap vermiş mi? Ve durum böyleydi muhtemelen, başka bir internet cafeden bu „tanymany"ye yazmış olmalı ve sonra bu internet cafeye uğramış olmalı. Ve aslında bir işinin olmaması gereken bu bölgede uğramış olması, tam da evinin yolu üzerinde olması gerçeğine dayanıyor. Bunun anlamı, çalıştığı işyerinden Holländische Straße'ye sürüyor, daha sonra Hofgeismar yönüne sürüyor ve sonra bu internet cafeden geçiyor. Ve evine giderken, bu kadının cevap verip vermediğine bakmak istiyordu. Bize yapmış olduğu açıklama bu şekildeydi."*[1482]

Temme'nin Halit Yozgat'ın internet cafesini cinayetten önceki haftalarda düzenli olarak uğradığını, ve bunu „iLove" iletişim platformunda „tanymany" isimli chat partneri ile iletişim kurmak için yaptığını gösteren birçok şey var.

Temme'nin kendisi Komisyon'a, bu internet cafeyi veya diğer internet cafeleri ziyaretlerinin sıklığını ve saatlerini hatırlayamadığını açıkladı, ancak tekrar sorulması üzerine –internet cafeleri öğle tatillerinde ve mesai bittikten sonra ziyaret- şeklinde akış örneğini ihtimal dahilinde gördüğünü, çünkü

> *„öğle tatili günlük akış bakımından uygun ve, işten eve yol üstünde olduğu için, yolda burada bir daha durmak sıradışı olmadığı için."*[1483]

Bu göre Temme, internet cafenin diğer tüm ziyaretçileri gibi, tamamen tesadüfen olay yerinde olmuş olabilir. Bu anlamda tanık Wetzel Araştırma Komisyonu'na şunları belirtti:

> *„Cafede tamamen tesadüfen olduğunu söyleyen kişiler var. Geçmişte çok sık o cafede olması bunu gösteriyor. Oraya ilk defa gitmemişti, neredeyse oranın devamlı müşterisiydi."*[1484]

Cinayet kurbanının anne ve babası, Ayşe ve İsmail Yozgat da, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) hazırlamış olduğu 7 Temmuz 2006 tarihli görüşme notunda belirtildiği gibi, Temme'yi „devamlı müşteri" olarak tanımladılar. Uzun bir zamandır yaklaşık olarak haftada iki defa internet cafeye uğradığını belirttiler.[1485]

[1482] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 60.
[1483] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 92.
[1484] Wetzel, Oturum Protokolü, UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 20.
[1485] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 07/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 244, s. 155 devamı.

bb. Resmi Görevi Çerçevesinde Nedenler?

Komisyon, Temme'nin resmi nedenlerden dolayı Halit Yozgat'ın internet cafesinde olabileceğine ilişkin somut ipuçları bulamamıştır. Polis kullanmış olduğu 2 numaralı PC'yi değerlendirdi. Değerlendirme sonucunda, olay bakımından önemli zamanda yalnızca www.ilove.de flört portalının ziyaret edilmiş olduğu tespit edildi.[1486] Temme'nin resmi görevi nedeniyle internet cafede olmuş olabileceğine ilişkin somut ipuçları da bulunmamaktadır. Hatta tam tersine, resmi olarak orada bulunması yasaktı, çünkü internet cafe Anayasayı Koruma Dairesi'nin gözetlediği objeye –bir camiye- yakın bir yerdeydi.[1487] Tanık Dr. Pilling, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel'deki harici birimi o dönem bir internet bağlantısının olmadığını, internet araştırmaları için Temme'nin bağlı olmadığı Wiesbaden'in çeşitli başka yerleri olduğunu belirtti. Ancak, harici birim çalışanlarının herkese açık internet cafelerde her türlü araştırmayı masrafları kurum tarafından karşılanmak suretiyle, yapabildiklerini söyledi, ancak

> *„operasyonel güvenlik açısından kesinlikte resmi görev yerinin doğrudan çevresinde, kesinlikle direkt ev adresine giden yol üzerinde veya ona yakın ve hele de istihbarat alanındaki gözetlemeler açısından önem arz eden muhtemel kişi veya objelerin doğrudan çevresinde olmamalıdır."*[1488]

Tanık Dr. Pilling, devamında, Temme'nin, bu internet cafede *„somut bir şeyleri orada araştırıp bulması"*nı gerektirecek herhangi bir talimatının veya görevinin de olmadığını vurguladı. Orada olması için resmi bir neden veya resmi bir vesilesinin olmadığını, aksine o internet cafede olmasının resmi olarak yasak olduğunu ifade etti.[1489]

Temme ve meslektaşı olan ve o dönem Anayasayı Koruma Dairesi'nin Kassel harici biriminin yöneticisi olan tanık Fehling arasında 2 Mayıs 2006 tarihinde yapılan bir telefon görüşmesinde, Fehling'in ona „resmi görevi"nin olduğu bir yere gitmesinin bir hata olduğunu söylemesi, ona tekrar soru sorulmasına neden oldu. Tanık Fehling, bu sözünü Araştırma Komisyonu'nu şu şekilde açıkladı.

> *„Yabancılar alanında çalışıyor[du]; ve sonra, internet cafeye gitmem gerekiyor, ve bir Türk tarafından işletilen bir internet cafeye gidiyorum. Ona bunu söylemek istedim. Ve bu benim şahsi olarak dikkatimi çekti, oraya gitmiş olması, birçok kişinin dikkatini çekti."*[1490]

[1486] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, S. 32; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 14.

[1487] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 63, 87; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 127 sonraki; Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 21, 28; Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 22; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 177.

[1488] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 63, benzer şekilde s. 87 ve Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 127 sonraki.

[1489] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 129.

[1490] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 177.
Tanık Temme yalnızca Holländische Straße 82'deki Anayasayı Koruma Dairesi'nin gözetlediği caminin yakınındaki internet cafeye gitmemişti. Daha ziyade, ayrıca, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi harici biriminin

Tanık Wetzel bununla ilgili olarak şunları açıkladı:

> *„Bundan, Bay Fehling'in cafenin çevresini kastettiğini anlıyorum. Bunun anlamı: Cafenin, özel olarak işinin olmadığı bir bölgede bulunuyor olması. – Şimdi anladığım kadarıyla cafe ile ilgili değildi, çevreyle ilgiliydi. [...] Öyle anladım, ve şimdi başka birşeyi düşünüp tekrar okuduğumda, hale öyle anlıyorum. Şöyle olma ihtimali var - -, Andreas'ın hatası, normalde resmi görevi gereği işinin olduğu bir yere özel amacı için gitmiş olması.'- Bay Temme'nin bu cafeyle resmi görevi çerçevesinde bir bağlantısının olduğuna dair elimizde bir ipucu yoktu. Aksine Bay Yozgat, İsmail Yozgat, Bay Temme'nin gerçekten orayı sık ziyaret ettiği, hatta PC'nin yanındaki disketlerini koyabileceği, tüm ziyaretçilere verilmeyen bir kutunun anahtarının dahi olduğunu, ona çay sunduklarını bize açıkladı. Yani, onu tanıyorlardı. Oraya belli ki sık sık özel olarak gidiyordu. Ancak, resmi görevi çerçevesinde orada olduğuna dair bir ipucu yok. Ve bu cümleyi şöyle anlıyorum: Bu cafede hiçbir işin yoktu, çünkü yakınında, Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gözetlenen bir objeler vardı."*[1491]

Tanık Wetzel, Temme'nin resmi görevi çerçevesinde mi olay yerinde olduğu sorusuna ilişkin şu tespitte bulundu:

> *„Bunca yıl sonra şahsi görüşüm, Bay Temme'nin veya Anayasayı Koruma Dairesi'nin veya bu çevrelerden bir başkasının, orada olacakları önceden bildiğine inanmıyorum. Ve orada resmi görevi çerçevesinde olduğuna da inanmıyorum."*[1492]

cc. Temme, Orada „Birşey Olacağını" Biliyor Muydu?

„Tam da" Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir elemanının olay yerinde olması, Temme'nin belki de internet cafede bir cinayetin işleneceğini önceden biliyor olduğuna ilişkin, bugüne kadar spekülasyona neden olmuştur. Bunun bir tesadüf olamayacağı yalnızca kamuoyu önünde tartışılmadı.[1493] Polis dahilinde de, Temme'nin tesadüfen orada olamayacağı tezi savunuldu. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel bunu Komisyon'a şu şekilde özetledi:

> *„Rastlantı teorisine inanan insanlar vardır, ama tabii cinayet araştırma komisyonu (MK) içerisinde – Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) içerisinde de farklı bakış açıları vardır – şöyle söyleyen kişiler de elbette: Hayır, bununlu bir ilgisinin olması gerekir. Böyle tesadüfler olmaz."*[1494]

Rastlanti teorisini dışarıda bırakan iki ipucu bulunmaktadır. Birincisi, Temme'nin ve tanık Gärtner'in cinayetten yaklaşık kırkbeş dakika önce muhtemelen birbirleriyle yaptıkları telefon görüşmesi. Diğeri de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin güvenlik görevlisi tanık Hess'in 9 Mayıs 2006 tarihinde Temme ile yaptığı telefon görüşmesidir.

---

hemen yakımındaki bir başka internet cafeye de gitmişti. Her iki internet cafeye de, işine bölge olarak çok yakın olması nedeniyle kurumiçi talimat şartlarına göre gitmemesi gerekiyordu.

[1491] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 48.

[1492] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 93.

[1493] Aust/Hinrichs/Laabs, 01/03/2015 Die-Welt-Online Makale „Wie nah war der Verfassungsschutz den NSU-Mördern?" („Anayasayı Koruma Dairesi NSU katillerine ne kadar yaklaşmıştır").

[1494] Wetzel, Oturum Protokolü, UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 21.

aaa. Temme ile Tanık Gärtner Arasındaki Cinayetten Önceki Telefon Görüşmesi

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin sabit hattıyla tanık Gärtner arasında olay günü saat 16:11'de bir bağlantı gerçekleşti. 688 saniye sürdü.[1495] Bu işlem, Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nda şu şekilde özetlenmiştir:

> *„6 Nisan 2006 tarihinde, Halit Yozgat'a karşı cinayetin işlendiği gün, öğlen saat 13.06 civarında G.'nin sabit hattından Andreas Temme'nin kullandığı cep telefonu numarası arandı, ancak yalnızca 17 saniyelik bir bağlantı kuruldu. Bu kısa bağlantı 2006 yılındaki soruşturmalar çerçevesinde zaten tespit edilmişti.*
>
> *Ancak 4 Kasım 2011 tarihinden sonra, kitlesel telekomünikasyon verilerinin yeniden değerlendirilmesi neticesinde, -daha önce tespit edilen telefon görüşmesinin yanı sıra- olay günü saat 16.11 civarında Temme ile o dönem kaynağı olan Benjamin G. arasında muhtemelen daha uzun süren ikinci bir telefon görüşmesi olduğu ortaya çıktı. En azından belirtilen saatte 688 saniye süren, Temme'nin işyerindeki telefondan G.'nin cep telefonuna bir aramanın yapıldığı tespit edilebildi. Telefon görüşmesi, soruşturmalara göre saat 16:54 ile saat 17.03 arasında vurulan Halit Yozgat'ın katledilmesinden kısa süre önce gerçekleşti. Belirtilen telefon görüşmesinden G.'nin cep telefonu, o dönemdeki dairesinin bulunduğu bölgeyi kapsayan bir telsiz hücresinde yer alıyordu. Halit Yozgat'ın katledilmesinden kısa bir süre sonra, saat 17.19'da Temme resmi cep telefonundan islami kesimden bir kaynağını aradı.*
>
> *Temme, bu yeni bilgi ile Mart 2012'de gerçekleşen tanık olarak ifadesinin alınması sırasında yüzleştirildi, Temme, G. ile yapılan ikinci telefon görüşmesini hiçbir şekilde hatırlayamadığını belirtti. Benjamin G. de Federal Kriminal Daire (BKA) tarafından 26 Nisan 2012 tarihinden gerçekleşen tanık olarak ifadesinin alınması sırasında, bunu hatırlayamadığını belirtti. Ancak bu telefon görüşmesinin uzunluğunun kendisinin dikkatini çektiğini, çünkü normal olarak Temme ile görüşmelerinin yalnızca buluşma saati belirlemeye yönelik olduğunu ve daha kısa sürdüğünü ifade etti.*
>
> *Olay günün öğleden sonrasında yapılan daha uzun olan bu telefon görüşmesinin ancak 4 Kasım 2011'den sonra tespit edilmesinin nedeni, görünüşe göre, 2006 yılındaki soruşturmaların ilgili hücre telsizi verilerinin gecikmeli olarak ulaşmasıydı ve sonradan gönderilen verilerin değerlendirilmesinin, Temme'ye karşı yürütülen soruşturmanın Ocak 2007'de düşürülmüş olmasından dolayı yapılmamış olmasından kaynaklanıyor. 4 Kasım 2011 tarihinde meydana gelen olaylar sonucunda bu veriler ilk defa değerlendirilmiştir."*[1496]

Temme ile tanık Gärtner arasındaki bu (muhtemel) telefon görüşmesi ile Halit Yozgat cinayeti arasında bir bağlantı Federal Meclis Araştırma Komisyonu tarafından bir başka yerde kuruluyor. Komisyon raporunda, Kassel Savcılığı'nın o dönem Temme tarafından yönetilen kaynakların, özellikle Temme'nin olay gününe yakın bir zamanda sergilediği davranışlara dair yalnızca tanık olarak ifadeler-

---

[1495] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 236.
Tanık Michael St., kaydedilen bağlantı verilerinin görüşmenin süresi ile örtüşmek zorunda olmadığını açıkladı:

> *„Genel olarak: Telefon dinlenmesinde, x dakika süren bir bağlantımız olabilir, ancak duyduğumuz –iki kişinin konuştuğu- görüşmenin daha kısa olması söz konusudur, örneğin yalnızca iki dakika; ancak toplam bağlantı sekiz veya on dakika uzunluktadır. Bu olabiliyor."*

[1496] Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1031.

ini almak istediği ve Savcılığın kanaatine göre bu tür soruşturmalar Temme'nin kişi olarak açığa çıkarılmasına yardımcı olmayacağı düşünüldüğü için, bu kaynakların çevrelerine yönelik başka soruşturmaların yürütülmediği anlatılmaktadır. Devamında şu cümle yer almaktadır:

> *„Temme'nin Halit Yozgat'ın katledilmesinden önce bir kaynaktan eyleme ilişkin bilgiler almış olduğu hipotezi, o dönemdeki soruşturmalarda herhangi bir rol oynamadı."*[1497]

Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu tarafından dile getirilen ve Nihai Rapor'un başka hiçbir yerinden tekrar ele alınmayan bu hipotez, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi –veya en azından bu makamın bazı bölümleri- hakkında, Halit Yozgat'a karşı işlenmek üzere olan cinayetten bilgisinin olduğu ve işlenmesine seyirci kaldığı ifade edilen kamuoyu önündeki yorumlara bir gönderme olabilir. Bu yorumlarda hipotezdeki„eyleme dair bilgiler", Temme tarafından yönetilen aşırı sağcı topluluktan bir muhbir olan tanık Benjamin Gärtner'e atfedilmektedir.[1498]

Tanık Gärtner'in Halit Yozgat'a karşı işlenmek üzere olan cinayetten bilgisinin olup olmadığını, yani o dönem NSU ile doğrudan veya dolaylı olarak iletişim içerisinde olup almadığını veya NSU ile doğrudan veya dolaylı olarak iletişim halinde olan kişiler aracılığıyla birşey öğrenmiş olup olmadığı veya tesadüfen birşeye şahit olup olmadığını ortaya çıkarmak için, Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu, onun ifadesini almıştır. İfadenin alınması 26 Şubat 2016 tarihinde gerçekleşmiştir ve beş saat sürmüştür. Tanık ilk önce o dönemdeki Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı topluluktaki, özellikle Kassel Arkadaşlığındaki rolüne ilişkin sorgulanmıştır:

> *„Başkan: Sorularla başlayalım. İyi.-Ne zamandan beri sağcı toplulukta aktifsiniz veya sağcı topluluk üyesisiniz bay Gärtner?*
>
> *Tanık Gärtner: 97, 98.*
>
> *Başkan: 97 mi demiştiniz?*
>
> *Tanık Gärtner: Evet, 97, 98.*
>
> *Başkan: Burada hangi gruplardan söz ediyoruz? İsim vererek sınırlayabilir misiniz?*
>
> *Tanık Gärtner: Kassel Arkadaşlığı*
>
> *Başkan: Kassel Arkadaşlığı. Bu grup ne kadar büyüktü?*
>
> *Tanık Gärtner: Yaklaşık 30 kişi.*
>
> *Başkan: Bunlar gerçek anlamda üyeler miydi yoksa sempatizan mıydı? Aralarında farklılık var mıydı?*
>
> *Tanık Gärtner: Sempatizanlar da vardı. Ama sayıları çok değildi.*

[1497] Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1029.

[1498] Örneğin Wolf Wetzel ile karşılaştırınız, NSU-VS (Gizlilik dereceli şey) kompleksi, 3. Baskı 2015, s. 63 devamı.

Vorsitzender: Tamam. – Bu Kassel Arkadaşlığı neler yaptı? Özel eylemleri var mıydı, veya faaliyetleri nelerdi?

Tanık Gärtner: Evet iyi kötü denendi.

Vorsitzender: Neyi – –

Z Gärtner: İyi kötü denendiler. Yani çoğunlukla buluşmalar, kutlamalar. Daha çok sadece buluşuldu, klik çapında sadece. Bir zaman geldi Kassel Arkadaşlığını kurduk. Konserlere gidildi, ama birçoğu gelmedi veya Berlin veya Doğu'da gösterilere gidildi ve bu tür şeyler, ve bu da diğer Arkadaşlıklarla biraraya getiriyordu.

Başkan: BKA'daki (Federal Kriminal Daire) ifadenizde göre bizdeki dosyalarda Cilt 145 Sayfa 262 PDF sıra numarasında buluyoruz. – orada bu Kassel Arkadaşlığındaki faaliyet ile ilgili ifade verdiniz mi: ‚Biz daha çok siyasi olarak anlaşıyorduk ve daha ziyade gösterilere gidiyorduk.'

Tanık Gärtner: Bu doğru, evet.

Başkan: Yaptığınız tek şey bu muydu, yani arkadaşlarla buluşmak?

Tanık Gärtner: Hayır. Barbekü kulübelerine geziye de gittik, birliket kutladık, barbekü yaptık, içtik ve sadece, eskiden diğer gençlerin de yapmış olduğu şeyleri yaptık.

Başkan: Başka yerlere gösterilere gittiğinizde, bununla ilgili hangi şehirler aklınıza geliyor?

Tanık Gärtner: Yani çoğunlukla Berlin. En son Mühlhausen'di, yani Thüringen'di.

Başkan: Sık olarak mı yoksa daha seyrek mi? Bu zamansal olarak – –

Tanık Gärtner: Hayır, daha çok seyrekti.

Vorsitzender: Seyrek. ‚Seyrek' adı altında ne düşünmem gerekir?

Tanık Gärtner: Onlar tarafından birinde ziyaret de edilmiştik. Ama bunu daha önce söylemiştim zaten.

Başkan: ‚Seyrek' yılda bir kere mi demek, veya ‚seyrek' ayda bir kere mi demek?

Tanık Gärtner: Hayır. Yaz döneminde örneğin sıklıkla aşağılara seyahat ettik. Orada Arkadaşları tren garından aldık, ve o zaman barbekü ve benzeri de yapılıyordu. İki veya üç gösteri de olmuştu birinde. Bunu o zaman da söylemiştim, şimdi burada tekrar söylesem de: Eskiden epey çok içtim. Bunu unutmamak lazım. Gerçi eskilerden hala biraz birşey biliyorum, ama artık tüm ayrıntılıra vs. hatırlamıyorum.

Başkan: Peki.-Şimdi orada oluşan ilişkilerden söz edecek olursak: Bu resmi – şimdi resmi diyorum– buluşmalar – eğer oraya – şimdi seçerek Mühlhausen örneğini veriyorum – gittiyseniz, Mühlhausen'den ilgili ‚Meslektaşlar' ile buluştunuz mu, veya her zaman sadece bu tür resmi etkinliklerde mi buluştunuz?

Tanık Gärtner: Hayır. Biz sadece oradaki insanlarla buluştuk. Yani, başkanlarıyla vs. hiç ilişkimiz yoktu.

Başkan: Yani etkinlikler dışında başka ilişkiler yok muydu, şimdi anlatmış olduğunuz gibi?

Tanık Gärtner: Biz hep aşağı yukarı üç, dört kişi tarafından tren garında alınıyorduk ya, o zaman birinde işte bir yaz günü dönüm kutlamasına gidilmişti, orada da o zaman barbekü de yapılmıştı, ve orada da işte 40,70, 80 insan vardı. Ama onlar tanışmıyorduk işte.

Başkan: Orada bulunan insanlardan kaş kişiyi tanıyordunuz ki? Sizinle birlikte giden ve buluştuğunuz kişilerin çoğunu tanıyor muydunuz, tek tek kişilerden kimseyi tanıyor muydunuz??

Tanık Gärtner: Yani çok yakın olduğumuz kişileri mi kastediyorsunuz şimdi??

Başkan: Evet.

Tanık Gärtner: Bu birinci Uwe idi, sonra Kassel'den doğuya taşınmış olan Torsten Krogmann. Onun tarafından az ya da çok Thüringen'deki ilişki de oluşmuştu. Böylece işte Arkadaşlığımızı daha da büyütmeyi denedik.

Başkan: Sözünü ettiğiniz Uwe, NSU'dan biri sayılan (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) iki baydan biri miydi, Böhnhardt ve Mundlos'un isimleri miydi?

Tanık Gärtner: Hayır.

Başkan: Başka bir soyadı mı vardı?

Tanık Gärtner: Evet. Bu parlak keli olan ufak biriydi.

Başkan: Affedersin.

Tanık Gärtner: Evet parlak keli olan ufak biri ve kekeliyordu.

Başkan: Gut. – Aktif olduğunuz dönemde Sturm 18 ile bir ilişkiniz var mıydı, ve bu Sturm 18 kavramı size neyi anlatıyor?

Tanık Gärtner: Evet, internette daha önce bunu okumuştum. Sturm 18 ile benim ilişkim yoktu. Eski en iyi arkadaşım Michel F [...] işte o zaman Sturm 18'e gitmişti. Daha önce Kassel Arkadaşlığındaydı. Ama iki Sturm 18 vardı. Bir Bernd Tödter Sturm 18 ve bir de Stanley'in Sturm 18'i var. Yani, ben Stanley ile olan Sturm 18'den söz ediyorum. Bernd Tödter ile hiçbir ilgim yoktu.

Başkan: Tamam. Yani bay Tödter ile hiçbir zaman ilişkileriniz olmadı, olmasını istemiyor muydunuz?

Tanık Gärtner: Hayır, hiç. Hayır.

Başkan: Tamam. Ve [Stanley] R[...] ile de yoktu öyle mi?

Tanık Gärtner: Bay R[...] kim?

Başkan: Hayır, pardon. Arkadaşınız Michel F. üzerindendi ilişkiler. Nasıldı orada?

Tanık Gärtner: Evet, doğru.

Başkan: Bay F[...] ile ne kadar sıkı arkadaştınız?

Tanık Gärtner: Yani, o Sturm 18'e gitmeden önce. Biz eskiden de böyle birliket takılıyorduk. Aslında orada daha başında aşağı yukarı bir taraftardı. O zaman Lindenberg'de oturuyordum. İşte birlikte çok takıldık Eichwald'da. Bir zaman geldi Sturm 18'e saptı, çünkü erkek kardeşimle de çok iyi anlaşamıyordu ve diğer insanlarla da. Yani o, hepimizden daha fazla radikalleşti. Bunu böyle ifade etmek istiyorum. Futbol Holiganları'nda da bulunmuştu ve daha sonra Sturm 18'deydi, ve onun sıçradığı her yerdeydi. Bizde aşağı yukarı Kassel Arkadaşlığından atılmıştı.

Başkan: Atılmış mıydı, neden?

Tanık Gärtner: Evet, çünkü her zaman en büyük olduğunu düşünürdü.

Başkan: Ama Arkadaşlıkta öyle değil miydi?

Tanık Gärtner: Evet, hiç de öyle değildi.

Başkan: Okay. – Ama siz biraz önce ‚sapmış' olduğu terimini kullandınız. Yani bu, kendinizin gitmek istemediğiniz bir radikalleşme yönüne mi hareket etti? ‚Saptı' adı altında ne düşünmem gerekir?

Tanık Gärtner: Bizde işte şöyleydi. Kassel Arkadaşlığı'nın arası da Sturm 18 ile bozuktu. Bir de Arische Bruderschaft (Ari Kardeşlik) vs. ve kendilerine Kassel'de Bluthunde adını veren, tüm diğer küçük gruplar vardı. Bunlar işte, örneğin Arische Bruderschaft (Ari Kardeşliği) Kassel Arkadaşlığı'nın ille de bunlarla – söyleyeyim – aynı Sturm 18 gibi birleşmesini istiyordu. Ama biz bunu istemiyorduk ve böylece meyhanelerde aramızda, şimdi başka insanlarla olduğundan daha fazla kavga dövüş oluyordu aramızda.

Başkan: Tamam. – Bu topluluktan, bu gruplardan tekrar çıkma kararını ne zaman aldınız? Bu yaklaşık olarak ne zaman oldu? Hangi tarihte olduğunu hatırlayabiliyor musunuz?

Tanık Gärtner: Federal Silahlı Kuvvetler'e gitmeden kısa süre önceydi

Başkan: Neden?

Tanık Gärtner: Çünkü bunu artık istemiyordum. Çünkü kendime bir hedef koymuştum, aslında aşağı yukarı Federal Silahlı Kuvvetler'de kalmak istediğim için.

Başkan: Tamam. - Yani, tüm faaliyetleri bıraktınız, veya sadece şunu mu söylediniz: ‚Artık sizinle bir ilgim olsun istemiyorum ve artık bir yere gitmeyeceğim'?

Tanık Gärtner: Yani, Kassel Arkadaşlığı uzun bir geçmişi yok. Bu bir zaman geldi parçalandı ve bahçe kulübesi de yanmıştı ya ve o zaman da şu anlamıştık: Hayır, bu güzel birşey değil. Bir zaman geldi Mühlhausen ile olan ilişki de yok olmuştu. Ama bu, Kassel Arkadaşlığının var olduğu dönemde olmuştu. Ben bunu şimdi ama öylece anlatabilirim, çünkü şimdi kendi ailemle bir araya geldim işte Münih'e ve şimdi eskiden ne varsa biraz hatırlamama yardımcı oldular. Normalde burada en kötüsü hafıza kaybı, ve ben işte kendim için de şimdi çok şey biriktirdim.

Başkan: ‚Münih'e' – Eyalet Yüksek Mahkemesi önünde davada ifade alınmasını mı kastediyorsunuz?

Tanık Gärtner: Evet, doğru. Ve sonra işte internette ortaya ne çıktıysa.

Başkan: Peki. – Ama Federal Silahlı Kuvvetler'e gitmeden önce – sadece gerçekten de net olması için, oradaki ilişkileriniz kestiniz ve artık hiçbir faaliyete katılmadınız değil mi?

Tanık Gärtner: Faaliyetler – neredekileri kastediyorsunuz şimdi? Gösterilerde mi şimdi ya da ona benzer? Hayır, şimdi hatırlayamıyorum, orada olup olmadığımı.

Başkan: Grubunuzun o zaman yapmış olduğu.

Tanık Gärtner: İnsanlarla ilişkilerim, evet vardı.

Başkan: Örneğin Michel F[...] ile.

Tanık Gärtner: Evet, doğru.

Başkan: Tamam. Şahsi ilişki, ama gruplarda artık ilişki yoktu.

Tanık Gärtner: Evet bir zamanlar çok iyi arkadaştık."[1499]

[1499] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 7-12.

NSU hakkında sorulan soru üzerine, tanık, Kasım 2011'e kadar böyle bir grubu hiç duymadığını belirtti. İfadesinin tutanağında bununla ilgili şunlar yer almaktadır:

„Başkan: ... O zamanlar topluluktaki ilişkilerinizde, faaliyetlerde NSU kısaltmasıyla Nasyonal Sosyalist Yeraltı terimini herhangi bir şekilde – – Bu o zaman konuşuluyor muydu? Bu konuda birşey biliyor muydunuz?

TanıkGärtner: Hiçbir şey.

Başkan: Hiçbir şey. NSU'nun üç üyesinin birkaç yıl önce ortadan kaybolması, toplulukta konu oluyor muydu?

TanıkGärtner: Hiçbir şekilde.

Başkan: Mundlos, Böhnhardt, Zschäpe, o tarihte bu isimleri hiç duymuş muydunuz?

Tanık Gärtner: O zaman bilmiyordum. Daha yeni öğrendim, Kassel'de polise çağrıldığıma dair ilk postayı aldığımda.

Başkan: Tamam. Bu o zaman 2011/2012 yılındaydı, veya ne zaman olduğunu düşünmek gerekir?

Tanık Gärtner: Evet, herşey o zaman böyle başladı. Daha önce işte haberlerde, medyada görüldü, neler olduğu, ve sonra da birden kendi posta kutunuza bir yazı gelir, ve o zaman ilk başta da ne olduğunu tam bilmiyordum.

Başkan: Tamam. Ben bunu kendim için sadece zamansal olarak sınırlamak istiyorum. Bu yüzden bu soruyu soruyorum. Şöyle demiştiniz: medyada çıktığında. Bununla herhalde Kasım 2011'i kastediyorsunuz, yani bu, -buna böyle diyorum-kendi kendilerini ortaya çıkarttıklarında, NSU yakayı ele verdiğinde.

Tanık Gärtner: Evet, tam olarak, televizyonda tüm fotoğrafları gösterdiklerinde ve tüm o şeyleri. Evet."[1500]

Tanık, Thüringer Heimatschutz hakkında da bilgi veremedi. Oturum protokolünde bu konuda Başkan'a vermiş olduğu cevaplar şu şekilde yer almaktadır:

„Başkan: Tamam.—O zaman bu komplekse ilişkin bir somut soru daha. Thüringer Heimatschutz terimi size neyi ifade ediyor?

Tanık Gärtner: Evet, bana şimdi birşey ifade ediyor. Yani, daha önce bana da birşey ifade etmiyordu. Size biraz önce söyledim ya: Yani, Mühlhausen'de eskiden buluştuğumuz insanlarla, aslında neredeyse hep içtik falan. Bunlar bizi gerçi – – Çok insan, tamam. Birçok yüz görüyorduk, ama bir yakınlık olmayınca, yüzleri akılda kalmıyordu.

Başkan: Tamam. Yani, Thüringer Heimtschutz tarafından Thüringen'de yapılan somut etkinlikleri hatırlamanız – –

Tanık Gärtner: Onların belki de bunlar tarafından yönetilmiş oldukları, bu belki de mümkün olabilir. Ama kendim bilmiyorum. Biz gösterilere de gitmiştik. Bu soru bu değil.

Başkan: Tamam. Ama bu Thüringer Heimatschutz'da aktif' diye bildiğiniz ilgili yerel örgütleyicilerle ilişkileriniz yok muydu?

[1500] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 12 sonraki.

Tanık Gärtner: Hayır."[1501]

Halit Yozgat cinayeti ile ilgili olarak tanık, bu konuda olay günü haberdar olduğunu belirtti. İfade tutanağında şunlar yer almaktadır:

„Başkan: Tamam. Peki.-O halde şimdi 2006 yılına geçiyorum. 6 Nisan 2006 tarihinde Halit Yozgat Kassel'de vuruldu. Bu olaydan ne zaman haberdar oldunuz?

Tanık Gärtner: O gün.

Başkan: O gün. Ne şekilde? Nasal öğrendiğinizi hala hatırlayabilir musunuz?

Tanık Gärtner: Evet. O dönemdeki eski eşimden.

Başkan: Onun o öğleden sonra nasıl öğrendiğini biliyor musunuz?

Tanık Gärtner: Bunun Münih'te daha önce söyledim. Onun sık sık internete girmek, oyun oynamak ve saire gibi bir zaafı vardı. Ve sonra bir haber vardı, hemen kısa haber de gösteriliyordu, Kassel'de işte genç bir Türk adamın Holländische Straße'de vurulduğu ve saire, bu konuda Bay Temme'yle de konuştuk.

Başkan: Ne zaman ve ne şekilde onunla konuştunuz?

Tanık Gärtner: Belirtilen telefon görüşmesi ne zaman yapıldıysa işte, iki görüşme olduğu söyleniyor.

Başkan: O gün. Evet o ayrıntılara da geliyoruz. – Size kısa bir açıklama yapayım: Daha önce Münih'teki davada size sorulmuş olan soruları tekrar soruyoruzdur mutlaka. Ancak biz Araştıram Komisyonu olarak ayrıyız, ve bu nedenle ayrı olarak bu soruları bir daha sormamız gerekiyor. Kendimize yönelik soruyoruz, bu nedenle sizin gözünüzden tekrarlara neden olabilir.

O dönemde eşiniz olan kişinin öğleden sonra internetten öğrenmesiyle siz de öğrendiniz. O dönem aktif olduğunuz çevrelerde, bu eylem hakkında konuşuldu mu?

Tanık Gärtner: Hiç konuşulmadı.

Başkan: Eylemden önce de mi?

Tanık Gärtner: Eylemden önce de, eylemden sonra da konuşulmadı.

Başkan: Hiçbir şekilde söz edilmedi mi?

Tanık Gärtner: Hayır.

Başkan: Tamam. Siz aktif olduğunuz bu çevrelerde hiç bu kendiniz bu konuya değinmeye çalıştınız mı?

Tanık Gärtner: Hayır."[1502]

[1501] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 13 sonraki.
[1502] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 14.

Tanık özel olarak cinayet günü muhbir yöneticisi Temme ile telefon görüşmesi yapıp yapmadığı konusunda sorgulandı:

„Başkan: Tamam. –Şimdi az önce, siz de değindiniz; Bay Temme ile bu konuda konuşmaya çalıştınız. Az önce, iki telefon görüşmesi vardı, dediniz. Olay günündeki öğleden sonra gerçekleşen uzun telefon görüşmesini mi kastediyorsunuz?

Tanık Gärtner: O zaman söylediklerimin aynısını tekrarlayabilirim yalnızca. Bu telefon görüşmesini hatırlamıyorum. Eğer dinleyebilseydim, o zaman Münih'te de, bir avukat – – sanırım, bunu söylemişti, ses kayıtları olduğunu söylemişti. Ben de şunu söylemek isterdim: Lütfen bunu dinletin; o zaman telefonda ne konuştuğumuzu hatırlardım. Ancak şimdiye kadar dinletilmedi sanırım.

Başkan: 06.04 tarihine ilişkin bir ses kaydı yok. Bu bizim açımızdan da sorun, o görüşme ne konuştuğunuzu öğrenmem için, size birşey dinletemiyor olmam-

Tanık Gärtner: Bunun cevabını size veremem.

Başkan: Bu soru belki bize çok yardımcı olacak, orada konuşulanlar. O gün öğleden sonra bu çok uzun görüşmede konuştuklarınızı somut olarak hatırlamıyorsunuz anlamına geliyor. Siz bu arada, bizim de haberdar olduğumuz, çok sık telefon görüşmeleri yapıyordunuz, sizinle bu kadar uzun görüşülmesi normal miydi?

Tanık Gärtner: Hayır.

Başkan: Ama o öğleden sonra Bay Temme ile şahsen de telefon görüşmesi yaptığınızdan eminsiniz?

Tanık Gärtner: Hayır, emin değilim. Bütün bunları önce kendim de araştırdım. Hani tekrar Münih'ten başlamam[1503]„ bütün bunlar – – Tüm bu suçlamalar ve bunların hepsi, tüm bunlar benim için de yeniydi. Ve internetten okuduğumuz zaman ve saire, o zaman insanın kendisi de bağlantı kurmaya çalışarak, yıllar öncesini hatırlamaya çalışıyor.

Bu nedenle ailemle de oturup, onlardan da biraz yardım etmelerini istedim. Ama bunu bilen yalnızca annem vardı ve o dönemdeki eski eşim.

Başkan: Bunu bilen derken, Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki faaliyetinizi mi?

Tanık Gärtner: Doğru."[1504]

Tekrar sorulması üzerine, muhbir yöneticisi ile yaptığı uzun telefon görüşmelerinin içeriği ve uzunluğu hakkında şunları açıkladı:

„Başkan: [...] Şimdi 2006 yılının Nisan ayı başından, bir ayın başından söz ediyoruz. Normal şekilde mi başladı o ay? O gün öğleden öncesinde öğleye doğru kısa bir iletişim gerçekleşti, bir telefon görüşmesi. Kimim kiminle ve ne şekilde iletişim kurması gerektiği konusunda normal bir prosedür müydü?

Tanık Gärtner: Evet. Öyle görünüyor. Aslında hep öyle devam etti. Sonra işte nerede buluşulacak söylenirdi, ve sonra da buluşulurdu. Ve telefonda da daha fazla konuşmamak gerekiyordu.

Başkan: Tamam. Telefonda daha fazla konuşmamak gerekiyordu. Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi'nden bir eleman mı size böyle açıklamıştı: Bu yapılmamalı şeklinde?

[1503] Tanık, Beate Zschäpe'ye karşı Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'ndeki ceza davasındaki ifadesini kastediyor.
[1504] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 15 sonraki.

Tanık Gärtner: Öyle görünüyor.

Başkan: Ama o zaman bu henüz Bay Temme değildi, bunu size açıklayan, değil mi?

Tanık Gärtner: Hayır, bu daha önce oldu.

Başkan: Daha önce oldu. Peki. – Size bunun kimin söylediğini hala hatırlayabiliyor musunuz?

Tanık Gärtner: O dönem Münih'te de söyledim: Ben de hatırlamak isterdim, bu mümkün olsa. Elemanı şimdi görsem, görünümüzden hemen hatırlardım. Ama isim olarak bana birşey ifade etmiyor. O kadar çok isim yazdım ki, insan şöyle yapmaya çalışıyor – – Gerçi arada hep isimler var gerçi, ama soyadı veya başka birşey bilinmez ve isim de unutuluyor sanırım. Bay Temme de o dönem kendini Alex olarak tanıtmıştı. O halde hangi ismin doğru, hangi ismin yanlış olduğu konusunda kime inanayım?

Başkan: Peki. Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanları size takma adlarını verdiler. Bu doğru.

Tanık Gärtner: Çünkü öyle görünüyor.

Başkan: Bu açık. Bize kalırsa da, söz ederken Alex diyebilirsiniz. O zaman kimi kastettiğinizi anlarız. Sorun bu değil. – Bay Temme ile birlikte çalıştığınız tüm zaman içerisinde, onun da bu „telefonda bilgi geçmesin, yalnızca kısa görüşmeler olsun" uyarısına sadık kaldığına düşünüyor muydunuz?

Tanık Gärtner: Evet, çoğunlukla düşünüyordum. Evet, elbette.

Başkan: Çoğunlukla şu demek: Hiç istisna oluyor muydu?

Tanık Gärtner: Evet. İnternette de yazdığı gibi, benim eşim bir kez onunla telefonda görüştü. Benim artık hiç hatırımda değil. Ama ben de bunu Münih'ten sonra okudum. İçeriğini bilmiyorum. Bu nedenle, bunların ses kayıtları varsa, gerçekten dinletilmeli. O zaman ne hakkında konuşulduğunu da öğrenebiliriz.

Başkan: Peki. – Yalnızca sizin de düzene koymanız için: Eylem öncesine ait herhangi bir ses kaydı yok. Yani bu şu anlama geliyor, burada hepsini, sizinle yapılan görüşmeleri de, ortaya çıkarmamız gerekir. Bay Temme ile yapılan telefon görüşmelerin kaydı da ancak polis onun ismini öğrendikten sonra yapıldı, ve bu eylemin hemen sonrasında değil."[1505]

Tanık Gärtner'in cevapları, Komisyon üyelerinin, Temme ile muhtemel telefon görüşmelerine dair tekrar soru sormalarından sonra da değişmedi:

„Milletvekili Günter Rudolph: 06.04.'üne tekrar dönelim. O gün, Bay Yozgat'ın katledildiği gün. Tespitlere göre 06.04 günü saat 13:09'da sabit hat bağlantısında – – Cilt ..'de yer alıyor – – numarayı es geçebilirim sanırım, ama tutanak kaydına geçirmek istiyorum: CD 8, Cilt 145 Sayfa 269'a göre siçin dairenizin sabit hattından 17 saniye boyunca Alex'in cep telefonuyla görüşüldü. Bunu hatırlıyor musunuz? 17 saniye çok uzun değil ne de olsa.

Tanık Gärtner: Hayır.

Milletvekili Günter Rudolph: Hiçbir şey hatırlamıyorsunuz. – Aynı gün, 06.04. günü saat 16:10'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel harici biriminin sabit hattından, Bay Temme tarafından sizin o zamanki cep telefonu hattınızla –numara sayfa 270'te bulunabilir- yapılan bir görüşme var. ‚Bu görüşme yaptığımız soruşturmalara göre 688 saniye sürmüştür.' Saat 16:10, 688 saniye. Aynı gün saat 17:00, 17:01 civarında Bay Yozgat'a karşı işlenen cinayet meydana geldi. Şimdi meslaktaşlar tekrar sordular. Bu herhalde bariz bir olay.

[1505] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 16 sonraki.

Tanık Gärtner: Elbette.

Milletvekili Günter Rudolph: Neredeyse onbir dakika. Buluşma saat ayarlamak genellikle daha kısa sürer. Sizin de söylediğiniz gibi görüşmeler normalde üç, dört dakika sürüyor. Hiç hatırlıyor musun?

Tanık Gärtner: Hiç hatırlamıyorum.

Milletvekili Günter Rudolph: Eski eşinizin Bay Temme ile hiç iletişimi oldu mu, biliyor musunuz?

Z Gärtner: Bilmiyorum. Bunu Size söyleyemem. Ben ben ilk defa internette yazdığında öğrendim onunala telefonda konuştuğunu. Bu doğru mu bilmiyorum. Eski eşimle hiç iletişimim kalmadı, ancak kızım üzerinden. Ama hepsi bu."[1506]

İfadesinin alınması sırasında tanık Gärtner, annesinin, kız kardeşinin ve o dönemdeki eski eşinin yalnızca sağcı topluluktaki faaliyetleri hakkında değil, Anayasayı Koruma Dairesi'nde muhbir olarak yürüttüğü faaliyetten de haberdar olduklarını açıkladı. İfade tutanağının bir yerinde annesinin ve o dönemdeki eski eşinin dahil oluşlarına ilişkin şunlar belirtilmektedir:

Başkan: Ama o öğleden sonra Bay Temme ile şahsen de telefon görüşmesi yaptığınızdan eminsiniz?

Tanık Gärtner: Hayır, emin değilim. Bütün bunları önce kendim de araştırdım. Hani tekrar Münih'ten başlamam, bütün bunlar -- Tüm bu suçlamalar ve bunların hepsi, tüm bunlar benim için de yeniydi. Ve internetten okuduğumuz zaman ve saire, o zaman insanın kendisi de bağlantı kurmaya çalışarak, yıllar öncesini hatırlamaya çalışıyor. Bu nedenle ailemle de oturup, onlardan da biraz yardım etmelerini istedim. Ama bunu bilen yalnızca annem vardı ve o dönemdeki eski eşim.

Başkan: Bunu bilen derken, Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki faaliyetinizi mi?

Tanık Gärtner: Doğru."[1507]

Başka bir yerde kır kardeşi hakkında şunları söyledi:

„Başkan: Hayır. Az önce kendiniz belirttiniz, kız kardeşinizin, size tekrar, bu görüşmede sanki Temme'nin özellikle ketum olduğu izlenimine kapıldığını söylediğini belirttiniz. Bir yerden biliyor olmalı herhalde kız kardeşiniz. Sadece sizin aracılığınızla bilebilir herhalde. Bay Temme ile buluşmanızı --

Tanık Gärtner: Evet bu doğru. Ama bu daha sonrasındaydı. Tarihi tam bilmiyordum. Ama siz ayın 10'u diyorsanız, işte ondan kısa süre sonraydı, masa başında. O zaman kız kardeşime söyledim, Alex'in -- ona sormuştum işte, Kassel'de ateş açıldığını duyup duymadığını.

Başkan: Kız kardeşinize sık sık Bay Temme/Axel'e anlattıklarınızı konusunda bilgi verdiniz mi?

Tanık Gärtner: Hayır.

Başkan: Peki. Size yapılmış olan uyarıya göre, bunu yapmamanız gerektiğinin bilincindeydiniz, değil mi?

Tanık Gärtner: Evet, bu doğru.

Başkan: Ne zamandan beri annenizle bu konuda konuşuyorsunuz?

[1506] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 34 sonraki.
[1507] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 15 sonraki.

Tanık Gärtner: Bana o dönem eşime bilgi verebileceğim söylendi, yani herşeyi kendime saklamam gerekmediği – o zaman bana amir Alex tarafından söylendi -, ve bir veya iki güvendiğim kişiyi yanıma alabileceğim söylendi. Ve bunlar da annem ve eşimdi."[1508]

Komisyon, bunun üzerine, gerekirse, tanık Gärtner'in Araştırma Komisyonu huzurunda yaptığı açıklamanın tersine, NSU hakkında veya hatta cinayet planları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları konusunda, bu kişileri de tanık olarak ifadelerininin alınmasını düşündü. Bu soru, ifade sırasında da konu edildi:

„Milletvekili Günter Rudolph: Az önce tekrar söylediniz, sizi ilgilendiren şu veya bu konuyu, kız kardeşinizle ve annenizle konuştunuz. Bu doğru mu?

Tanık Gärtner: Evet, az önce söyledim. Evet, doğru.

Milletvekili Günter Rudolph: Şöyle olabilir – o zaman buna karar vermemiz gerekir – –

Tanık Gärtner: Ama kız kardeşim değil. –Çünkü yine ‚kız kardeş' dediniz. Sarah duydu. Benim eşin ve annem.

Milletvekili Günter Rudolph: O dönemdeki eski eşiniz mi?

Tanık Gärtner: Evet.

Milletvekili Günter Rudolph: Anneniz?

Tanık Gärtner: Hm.

Milletvekili Günter Rudolph: Peki, o zaman iletişim bilgilerine ihtiyacımız olacak, çünkü, gerekirse annenizi tanık olarak çağırıp çağırmayacağımıza karar vermemiz gerekir. Bilgileri daha sonra Başkana bırakabilirseniz. Çünkü iletişim bilgilerineihtiyacımız olacak. Çünkü, daha sonra karar vermemiz gerekecek. Yapıp yapmayacağımızı henüz bilmiyoruz."[1509] –

Ve bittikten sonra da –

„Başkan: Konuya gelelim. Bay Gärtner, az önce bir soru geldi, eski eşinizle 2006 yılında ne konuştuğunuz, bugünkü eşinizle ne konuştuğunuz ve annenizle ne konuştuğunuz, onlara ne anlattığınız sorusunun cevavı gerekiyor – – Bu nedenle, bu kişilerin isimlerini ve adreslerini vermenizi rica ediyoruz. Bunu bu resmi oturumda yapmanız gerekmiyor, belki beş dakika ayırabilirseniz, az önce beklediğiniz aşağıdaki tanık odasında birazdan – – Bir meslektaş not kağıdı ve kalemle aşağıya indi. O halde hemen yazabilirsiniz. O zaman tamam, hallettiniz, ve herşey yolunda. O zaman Komisyon, başka bir külfete gerek olmadan bu konuda bundan sonra ne yapacağını düşünebilir."[1510]

Ancak Komisyon bu düşünceleri yeniden ele almadı ve konu etmedi. Diğer komisyon üyeleri de yazılı ifade tutanağının ibraz edilmesi ve yazılması öncesinden veya sonrasında tanık Gärtner'in annesine, eşine veya kız kardeşine yönelik delil talebinde bulunmadılar. Eşzamanlı olarak özellikle Kassel'deki gelişmelerin üzerinde çalışma yürüten Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu'nun tanık Gärtner'in

[1508] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 21.
[1509] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 104.
[1510] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 147.

ifade tutanağını sunduğu Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu da, bunu, onu veya annesini, o dönemdeki eski eşini veya kız kardeşini, onun döneminde cinayet planları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları konusunda ifadelerini almak için bir vesile görmediler. Bu konu onların Nihai Raporu'nda da yer almamaktadır. Özellikle, Temme'nin bir kaynağı aracılığıyla önceden eylemden haberdar olabileceği şeklinde tanımlanan hipotezi de yeniden ele alınmadı. Dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) tanık Wetzel'in değerlendirmesi bunu açıkça ortaya koymaktadır:

> *„Bunca yıl sonra şahsi görüşüm, Bay Temme'nin veya Anayasayı Koruma Dairesi'nin veya bu çevrelerden bir başkasının, orada olacakları önceden bildiğine inanmıyorum."*[1511] –

bu arada genel bir konsensüs içerisinde.

bbb. Temme ile Hesse Arasındaki Telefon Görüşmesi: „... lütfen oradan geçmesin..."

9 Mayıs 2006 tarihinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi Hess, bundan sonra atılacak adımları görüşmek için, Temme'yi evinden aradı. Bu telefon görüşmesinin içeriği, Polis o dönem Temme'nin telefon bağlantısını denetlediği için ve ses dosyasının yazıya geçirilmiş şekli Şubat 2015'te soruşturma dosyalarının arasından bir şekilde kamuoyuna ifşa olduğundan, aleni olarak öğrenildi. İlginç olan yönü, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 2006 yılında kelime kelimesine tam bir protokol tutulmamış olmasıdır. Ancak telefon görüşmesinin tamamı soruşturmacılar tarafından her zaman dinlenebilmiştir. Telefon görüşmesinin kelime kelimesine tutulan tam bir protokolü ancak Beate Zschäpe'ye karşı özellikle Münih Yerel Mahkemesi'nde yürütülen davada müdahil davacıların vekillerinin inisyatifiyle hazırlanmıştır.

Ancak kelime kelimesine tutulan protokolün tam şeklinde tanık Hess'in, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin işlenecek olan cinayetten bilgisinin olabileceğine dair tahmine neden olan ifadeler yer almaktadır. Burada, arayan olarak, kısa bir selamlaşmanın ardından Temme ile görüşmeyi başlatan tanık Hess'in söz konusu cümlesi şöyledir:

> *„Herkese söylüyorum: Eğer herhangi bir yerde böyle birşey olacağını biliyorsa, lütfen oradan geçmesin."*

Tanık Hess'in bununla ne demek istediğini öğrenmek amacıla, Komisyon o dönem kaydedilen telefon görüşmesini, resmi oturumda dinledi ve özellikle görüşmenin tarafları olan tanık Hess ve Temme'nin,

[1511] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 93.

ve ayrıca o dönem görüşmenin ses dosyasını yazıya geçiren polis memuru tanık Angela Sch.'nin bununla ilgili olarak ifadelerini aldı.

Tanık Hess cümlesini şu şekilde yorumladı:

> *„Tanık Hess: Evet, peki, hatırlamak için zihnimi zorlamam gerekir. O aradığı için, ben de geri aradığım için bu giriş muhtemelen biraz alay olarak anlaşılmalıdır, şu mottoya göre: Evet, ne de olsa –görüşmeden de anlaşıldığı gibi- cinayet nedeniyle bir soruşturma söz konusu. O zaman, evet, ironik olarak birine şöyle denirse, yani –kısa şekliyle-: Eğer öyle bir tehlike varsa, en iyisi yanlış zamanda yanlış yerde olmamak gerekir – – bu aynı anlama geliyor.*
> *[...]*
>
> *Başkan: [...] Şimdi doğrudan soruyorum. Eğer birşey olacağı biliniyorsa, oradan geçilmemeli. Öncesinde, şimdi doğrudan soruyorum, Kassel'deki eylemden önce, oraya bir saldırının planlandığını biliyor muydunuz?*
>
> *Tanık Hess: Hayır.*
>
> *Başkan: Peki, bu net bir cevap. Bu telefon görüşmesinde elinizde olan ve, az önce dinlediğimiz bu telefon görüşmesinde, size iletilen bilgiler nedeniyle, Bay Temme'nin birşey biliyor olabileceğinden–orada olursa, bir eylemin meydana geleceğini biliyor olabileceğinden şüphelenmenize neden olabilecek ipuçları var mıydı?*
>
> *Tanık Hess: Hayır."*[1512]

Şakadan-alay anlamında söylendiğine ilişkin açıklamayı, ikinci ifadesinde de savunmaya devam etti.[1513]

Tanık Temme şu açıklamaları yaptı:

> *„Başkan: Tamam. –Şimdi bu cümlenin çok alay içermeyen okumasını bir kenara koyacak olursa, o zaman bu cümlede bir suçlama var, şöyle ki, sizin bu internet cafede bir eylemin, bir cinayetin olacağını biliyor olduğunuz. Az önce bilgilendirme yaptım, bu nedenle yine de soruyorum: İnternet cafeyi ziyaret etmeden önce, orada Bay Yozgat'a veya bir başka kişiye karşı bir cinayet planlandığını biliyor muydunuz?*
>
> *Tanık Temme: Kesinlikle hayır.*
>
> *Başkan: Resmi görev yerinizdeki herhangi başka bir kişinin, orada böyle bir eylemin olacağını biliyor olabileceği hakkında herhangi bir bilginiz var mıydı?*
>
> *Tanık Temme: Hayır, bundan da yoktu."*[1514]

Komisyon, bu cümleye ilişkin, bu cümleyi *„şakadan"* veya *„rahatlatıcı"* şeklinde tanımlayan başka tanıkların ifadelerini aldı.[1515] Söz konusu telefon görüşmesinin normal olarak birbirleriyle hiçbir ilgisi olmayan Gizliliği Koruma Görevlisi ile Temme arasındaki birinci telefon görüşmesi olduğu ve durumun

---

[1512] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 58.
[1513] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 65.
[1514] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 120 sonraki.
[1515] Angela Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 12, 13, 15, 26, 34 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 160.

da çok müşkül olduğu belirtildi. Ayrıca, Temme'nin, *„konuşturmak için yılanı deliğinden çıkartmayı gerektirecek"* bir kişi olduğu ifade edildi."[1516]

O dönem görüşmeye dinleyen ve tutanağa geçiren tanık Angela Sch., metnin bu kısmını soruşturma açısından önemsiz görerek görüşme tutanağına dahi almadığını ifade etti. Telefon görüşmesi ifade verdiği sırada bir kez daha dinletildiğinde şunları söyledi:

> *„Bana şakadan gibi geldi. Sonrasında –‚Evet, Bay Temme ne var ne yok? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?' dediğinde, ses tonu değişiyor, ciddileşiyor, ve görüşme aslında ondan sonra başlıyor. Şimdi tabii tüm görüşmeyi, görüşmenin tamamının içeriği ile bunu karşılaştırmak gerekiyor. Bay Temme de karşılık vermiyor bu cümleye. Şöyle söyleyeyim, benim görüşüme göre şakadan söylendi, ve ben de aynı şekilde şaka olduğunu düşünerek çıkardım ve daha fazla önemsemedim. Görüşmenin geri kalanının içeriği ile hiçbir alakası yoktu."[1517]*

d. Temme Niçin Polisin Şahitlere Yönelik Çağrısına Karşılık Vermedi?

Polis Temme'yi daha ilk ifadelerinde, 21 ve 22 Nisan 2006 tarihlerinde niçin resmi şahit çağrısına gelmediği konusunda sorguladı. Davranışını 21 Nisan 2006 tarihli Polisteki ifade tutanağında şu şekilde açıkladı:

> *„Eşim ve ben o Pazar günü Extra-Tip'te cinayetle ilgili haberi okuduğumuzda, ona birçok kez o internet cafeye gittiğimi söyledim. Daha fazla ayrıntıya girmedim, çünkü bu anlamda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki işimle ilgili çoğu zaman benim için endişelenir, o yüzden o kadarıyla yetindim ve bu konuları onunla konuşmaya devam etmedim. Bu haber nedeniyle tabii kendimle ilgili, geçen hafta ne zaman internet cafeye gittiğimi düşündüm. Kendime yönelik, eylemden önceki o Çarşamba günü son olarak orada olduğum rekonstrüksiyonunu yaptım, çünkü o gün bürodan Perşembe gününden, yani olay gününden, daha erken ayrılmıştım ve benim açımdan o Çarşamba günü işten sonra oraya gitmiş olmam daha mantıklı geldi. Polisin bugün bana geldiği ana kadar, benim eylemden hemen önce veya eylem saatinde internet cafede olduğumu hiç düşünmedim. Eğer bunu bilseydim, hemen polise giderdim ve şahit olarak ortaya çıkardım."[1518]*

Bir gün sonra, 22 Nisan 2006 tarihinde, Temme saat 10:30'dan itibaren yeniden olayın esasına ilişkin sorgulandı ve saat 11:45'te resmi olarak ifadesi alındı. Polisteki ifade tutanağında şunlar belirtilmektedir:

> *„Bu sabah polis ve savcılık tarafından olayın esasına ilişkin sorgulandıktan sonra, kısa bir süre sonra, ifadeyi alan memurla tekrar konuşabilmek için gözaltı memuruna başvurdum.*
>
> *Bu ifade vesilesiyle, cinayetten sonra niçin polise başvurmadığını tekrar açıklamak istiyorum. Öncelikle, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel'deki harici birimi olan yeri kaldırma yönünde geçmişte çalışmalar oldu. Bu durumda benim görev yerim Güney Hessen olurdu. Burada Trendelburg'ta evim olduğu için ve eşimle ve ailemle birlikte burada yaşadığım için, bu benim için çok zor olurdu. Pazar günü eylemin ertesinde Extra-Tip'de cinayeti okuduğumda ve sonra kaşe defterim üzerinden dün tarif ettiğim rekonstrüksiyonu yaptığımda, eğer polise başvurursam kamuoyunun etkisinden korktum. Bununla ilgili*

[1516] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 160.
[1517] Angela Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 12.
[1518] Andreas Temme'nin 21/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 240, s. 357.

olarak, Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kamuoyu etkisinden uzak çalışmaya büyük değer verdiğini söylemem gerekiyor. Benim algılayışıma göre, operatif hizmetlerdeki meslektaşların hiçbir şekilde kamuoyu etkileyecek davranışlarına izin yok.

Polise başvurmamın diğer bir nedeni, ilgili internet cafedeki chatleştiğim için, Holländische Straße 96 adresindeki cami nedeniyle internet cafenin olduğu bölgenin mesleki açıdan önemli olmasından dolayı, kötü bir hisse kapılmış olmam. Bu cami geçen yıl Mayıs ayında tanındı ve ben kendim bu cami ile ilgili olan vakayı bu yıl üstlendim. Yani, bu bölgede interette sörf yapmış olmamın mesleki açıdan pek bağdaştırılamayacağının bilincindeydim.

Daha sonra cinayetten sonraki o Pazar Extra-Tip'te cinayeti okuduğumda, ertesi Pazartesi günü kaşe defterimi kontrol ettim. Söz konusu o Perşembe günü saat 16.43'te çıkış mührü vurdurduğumu tespit ettim. Dün de söylediğim gibi, Çarşamba günü biraz daha erken çıkış mührü vurdurduğumu da tespit ettim ve kendime yönelik yaptığım rekonstrüksiyona göre, Çarşamba günü internet cafeye gitmiş olmam gerektiğini tespit ettim.[1519]

Temme, Araştırma Komisyonu huzurunda da bu açıklamasını tekrarladı. Polislerin yeşil ceketli bir şahit aradıklarını düşündüğünü belirtti.[1520] Ayrıca, yanılarak, eylem saatinde olay yerinde olmuş olup eyleme şahit olmamasını mantıksız bulduğundan, cinayetten bir gün önce internet cafeye gitmiş olduğunu düşündüğünü ifade etti. Bunu ayrıntılı bir biçimde şu şekilde açıkladı:

„Hala çok iyi hatırlıyorum, çünkü; gazetede bir ara, polisin bilgisayarları değerlendirdiği haberi yer aldığında, arada bir aklıma gelen bir düşünceyi, hala çok iyi hatırlıyorum. Şunu düşündüğümü hatırlıyorum: Acaba 24 saat geriye giderler mi? Ama böyle düşünmüş olmama rağmen, cesaret edip Bay Fehling'e veya Bay Hess'e veya polise gitmek için ve şunu söylemek için sebep olarak görmedim: Evet, bakın, olayın meydana geldiği zamana yakın, en az bir gün önce veya bir gün –benim değerlendirmeme göre– önce oradaydım. Orada değildi dışında başka bir tespitte bulunmadım.

Bu, on yıldır benim de kendime hala açıklamaya çalıştığım büyük bir hataydı. Tatmin edici şekilde de hala yapabilmiş değilim. Çok aptallık yaptım."[1521]

Şahit olarak ortaya çıkmama kararına ilişkin olarak şunları ifade etti:

„Bu soruyu ben kendime yaklaşık dokuz yıldır tekrar tekrar soruyorum. Herhalde farklı şeylerin etkisi var, sanırım özellikle de korkunun – chatleşme nedeniyle özel alana yönelik korku; denetlenen bir objenin yakın alanında bulunan internet cafeye gitmiş olmaktan, yine resmi görev yerinin olduğu binanın altında bir başka internet cafeye gitmiş olmaktan kaynaklanan rasyonel sebepleri var mıydı, yoksa öylece içimde miydi bu korkular. Hep denedim, ve şimdiye kadarki ifade almalar sırasında da anlatmaya çalıştım. Benim için de çok zor, çünkü ben de kesin bir biçimde açıklayamıyorum.

Tabii aynı zamanda şu da var: Kesinlikle bir hataydı, bunu tartışmıyorum bile. En azından, ne kadar denesem de, rasyonel, mantıklı sebepler gösteremiyorum: Niçin hata yapılır? Bu bir hataydı. Ben bu hatayı yaptım. Ancak bu hatanın nedenlerini rasyonel biçimde anlatmak benim için şimdi artık çok zor, çünkü üzerinde hep ‚Nasıl yaklaşılmalıydı?' sorusu üzerinde düşündüğümde hep farklı bir sonuca varıyorum."[1522]

[1519] Andreas Temme'nin 22.04.2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 240, s. 362 sonraki.
[1520] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 23.
[1521] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 68 sonraki.
[1522] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 128.

12 Nisan 2006, Çarşamba günü „www.ilove.de" isimli flört portalına giriş hesabını kapatmasının nedeni olarak şunları ifade etti:

> *„Bir yandan tüm bu olay, her ne kadar gereken sonuçları çıkarmamış ve polise gitmemiş olsam da bazı şeyleri harekete geçirdi. Diğer yandan sık sık bu sayfayı ziyaret ettiğim cafede, korkunç bir cinayet işlendi. Ve ben de kendime dedim: Şimdi, hayır, bu yeter. Orda devam edemem."*[1523]

Ve:

> *„Şöyle bir durum, ben zaten [...] şahsi olarak, şahsi nedenlerden dolayı –tamamen şahsi, özel nedenlerden dolayı- kendimi iyi hissetmemiş olmamdan. Ve buna oldukça sık gittiğim o cafede cinayetin işlenmiş olması. Muhtemelen bunların toplamı buna son vermeme ve bunu silmeme neden oldu.*
>
> *[...]*
>
> *Az önce söyledim, bir yandan kendim, kendi açımdan şahsi nedenlerden dolayı, yanlış olduğunu biliyordum. Diğer yandan sık sık chatleşmeye gittiğim o internet cafede cinayet işlendi. Bu da elbette insanı çok düşündürüyor. Bu durumda öylece günlük düzene geri dönülüp şöyle denilmiyor: İyi, o zaman ben de artık oraya gitmem, başka bir yere giderim. - Elbette daha çok düşüncenin etkisinde kalıyor insan ve şunu söylüyor: Şimdi polis nedeniyle bunu bırakacağım. – Birlikte etki eden çok farklı motivasyonlar var."*[1524]

e. İnternet Cafede Olduğunu Amirinden, Meslektaşlarından ve Devleti Koruma Bölümü'nden Niçin Gizledi?

Temme, resmi olarak iletişim halinde olduğu amirinden, meslektaşlarından ve polis memurlarından, internet cafede olduğunu gizledi. Özellikle cinayetin ardından, Kassel harici biriminin yöneticisi, ona internet cafeyi bilip bilmediğini sordu. Temme bu soruya hayır cevabını verdi.[1525]

Halit Yozgat'a karşı cinayetin işlendiği gün, 7 Nisan 2006 Cuma günü, Temme izinliydi. 10 Nisan 2006, Pazartesi günü onunla bir meslektaşı, tanık Jutta E. arasında bir görüşme meydana geldi. Tanık, o gün izinde olan tanık Fehling'i temsil ediyordu ve kendi ifadesine göre, Temme aracılığıyla, Kassel Emniyeti Devleti Koruma Bölümü'nden (ZK 10) Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayete ilişkin bilgi almakla görevlendirilmişti.[1526] Araştırma Komisyonu'na belirttiğine göre, bu görevi o günün öğleden öncesinde Temme'ye ilettiğini belirtti.[1527]

Ancak, bu bilgilerin doğru olup olmadığı kesin değil. Çünkü o dönem harici biriminin yöneticisi olarak tanımlanan tanık Fehling, harici biriminin elemanlarına emir yetkisine sahip değildi. Yalnızca birkaç

[1523] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 114.
[1524] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 122, 124.
[1525] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 55, 70, 86, 95, 105 sonraki.
[1526] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 130.
[1527] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 131.

idari göreve sahipti. Temme'nin amiri tanık Dr. Pilling'ti.[1528] Tanık Fehling bu nedenle, böyle bir görevi vermiş olmayı tamamen ihtimal dışı görmüştür:

> *„Evet, ben olmadığıma göre, görevi vermiş olamam. Ve Kassel'deki öldürme suçunu, her ne kadar bir öldürme suçunda üzgün olunursa da, aklımdan çıkardım. Bunun bizim işimizle bir alakası yoktu. Adamı tanımıyordum. Bu eylemle bir bağlantım yoktu –öldürme suçları dünyada kol geziyor- ve aklımdan çıkardım. Hiç kimseyi oraya gitme konusunda görevlendirmezdim. Çünkü Temme, ona gazete haberini açıp ‚Olayın olduğu yere aracınla geçiyorsun değil mi. Birşey fark ettin mi?' diye sorduğumda: Hayır, hayır; bilmiyorum dedi – Ve benim açımdan bu öldürme suçunu kafamdan çıkarmıştım. Hiç kimseyi, hele de resmi olarak oraya göndermezdim. Hiç kimseyi görevlendirmiş de olamam. Görevde değildim."*[1529]

Cinayet Araştırma Komisyonu da 2 Mayıs 2006 tarihli ilgili bir açıklamasına göre bu olayları ele alıyordu:

> *„Andreas Temme, 07/04/06 Cuma günü ve ayrıca 11/04/06 Salı günü ve bay Fehling 10/04 Pazartesi günü izinli olduklarından, Bay Fehling, Bayan [Jutta] E[...]'den, Andreas'a internet cafedeki cinayet hakkında bilgi almasını rica ette.*
> *Bayan E[...], bunun üzerine 10/04/06 Pazartesi günü Andreas'la, internet cafedeki kurbanın adını tanıyıp tanımadığını ve Anayasayı Koruma Dairesi'yle resmi bir bağlantının olup olamayacağını sordu. Andreas Temme de ona, kurbanı tanımadığını ve internet cafenin gittiği bir yer olmadığını belirtti. Andreas Temme ona ayrıca, cinayetin herhalde bölgesel bir bağlantısının olmadığını, çünkü silahin federal bölgenin genelinde daha önce birçok eylemde kullanıldığını belirtti. Ancak aynı pazartesi günü, kurbanın adını gazeteden öğrendiğini ve konunun onun açısından hallolduğunu ifade etti. Andreas Temme'nin hala ZK 10'da olup olmadığını bilmediğini belirtti."*[1530]

Tanık Jutta E., Komisyon'a bu açıklamayla ilgili olarak görüş bildirdi ve, Temme'yle internet cafe hakkında konuştuğunu belirtti. Oturum protokolünde bu konuda şu sözler yer almaktadır:

> *„İnternet cafeyi sorduğumu ve onun da, orayı bildiğini söylediğini hatırlıyorum. Ama orada olduğunu veya oraya daha önce gittiğini söylemedi. Aklımda bu kalmış diye düşünüyorum."*[1531]

Ayrıca, Temme'nin internet cafeleri resmi araştırmalar yapmak için gittiğini bildiğini söyledi. Ancak, yakınında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından gözetlenen bir caminin olması nedeniyle Holländische Straße'deki internet cafenin „tamamen tabu" olduğunu söylediğini ifade etti. Bu açıklamadan, daha önce hiç oraya gitmediği sonucuna vardığını belirtti.[1532]

Tanık, devamında, Temme'nin o gün öğleden sonra veya ertesi gün Devleti Koruma Bürosu'ndaki görüşme ile ilgili tekrar aradığını belirtti. Şunu söylediğini ifade etti,

> *„muhtemelen bölgesel bir savaş veya herhangi başka bir sorun olmadığını, federal çapta bir cinayet serisinin söz konusu olduğunu ifade etti. Ancak bu bilgiye nereden sahip olduğunu, bilmiyorum."*[1533]

[1528] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 30.
[1529] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 175 sonraki.
[1530] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 02/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 103, s. 112.
[1531] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 145 sonraki.
[1532] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 147.
[1533] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 131.

Jutta E., başka ayrıntıları hatırlamadığını belirtti. Sonraki süreçte gazetelerde benzer açıklamalar ve ayrıntılar ortaya çıktığı için ve resmi bir bağlantı olmadığı için, konunun kendisi açısından hallolduğunu ifade etti.[1534]

Komisyon, Temme'ye, Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetin Česká cinayet serisine ait olduğunu hemen nasıl bilebildiği sorusunu sordu. Temme, bunu 9 Nisan 2006 Pazar gününe ait „Extra-Tip" gazetesinde okuduğunu ifade etti.[1535]

Komisyon, bu gazete haberini temin etti ve, kullanılan silahın (Česká) adı belirtilmese de, -tanık Jutta E.'nin açıklamasına uygun olarak- federal çapta bir cinayet serisiyle bağlantının kurulduğunu tespit etti. Diğer farklı medyalarda da ayrıca Halit Yozgat cinayetinden önce de cinayet serisi hakkında haber yapılmış ve silahın adı belirtilmişti.[1536] Tanık Jutta E. de, Česká cinayet serisiyle bir bağlantıyı daha önce ya tahmin ettiğini ya da gazetelerden okumuş olduğunu ifade etti.[1537]

Komisyon, son olarak Temme'nin Kassel Emniyeti Devleti Koruma Bölümü'nde 10 Nisan 2006 tarihinde yaptığı görüşmeyle ilgili birkaç tanığı sorguladı ve bununla ilgili dosya materyali inceledi. Toplanan delillerin sonuçlarıyla ilgili cinayete ya hiç değinilmedi ya da çok kısa ele alındı.[1538] 15 Mayıs 2006 tarihinde Cinayet Araştırma Komisyonu'nun ricası üzerine Devleti Koruma Bölümü'nün bir polis memuru tarafından hazırlanan bir açıklamada, Temme ile yapılan yaklaşık 15-20 dakika süren görüşmede, Mohammed karikatürleriyle ilgili gösteriler konusuna değiniliyor ve, Temme'nin bu görüşmede *„hiç dikkat çekmediği"* belirtiliyordu.[1539]

Ancak, görüşmeyi yapan her iki taraf, Araştırma Komisyonu tarafından alınan ifadelerinde birbirleriyle uyumlu şekilde, Temme'nin Holländische Straße'deki internet cafede olduğunu belirtmediğini ifade ettiler. Tanık bu konuda Araştırma Komisyonu'na şunları açıkladı:

> *„Tabii ki bir hataydı. Çok büyük bir hataydı. Savunulanacak bir şey de değildi. Polisle görüşmek için her türlü fırsatım vardı. Ben de aslında Polisin Devleti Koruma Bölümü'ne girdim ve çıktım. Şüphesiz benim açımdan, gitseydim ve şöyle deseydim, benim için zor olmazdı. O internet cafeyi biliyorum. Ben de –kendi rekapitülasyonuma göre- en az bir gün önce oradaydım. – Ama bugün, bunu yapmadığım için üzgünüm.*

[1534] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/.2016, s. 146.
[1535] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 69 devamı.
[1536] Örneğin „Aktenzeichen XY ungelöst" Programı (ZDF) No. 377 30/06/2005 tarihli.
[1537] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 152.
[1538] Antreas Temme'nin 21/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 240, s. 357; Andreas Temme'nin 22/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 240, 363; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 25 sonraki; M., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 94.
[1539] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (ZK 10) 15/05/2006 (hatalı olarak 2005 olarak tarih atılmış) tarihli açıklaması, Cilt 241, s. 111.

Ama böyle oldu. Bunu yapmamın çok çeşitli nedenleri vardı şüphesiz. Ama bugün dahi ben de kendime tam olarak açıklayamıyorum."[1540]

f. Temme'nin Aşırı Sağcı Topluluk İle Bağlantıları Var Mıydı?

Dosyalar, polisin Temme'nin aşırıcılık motifi olma ihtimaliyle ilgili de soruşturma yürüttüğünü belgelemektedir. Komisyon, bu soruşturmaların sonucuyla ilgili olarak çeşitli tanıkları tek tek sorguladı.

aa. Muhbir Benjamin Gärtner İle İletişimi („GP 389")

Temme, olayın meydana geldiği zamanda – muhbirlerin temsilen yönetildiğini dikkate almadan – aşırı sağcılıkla ilgili olay sahasından„GP 389" („Bilgi veren kişi") tanımlı bir kaynağı yönetti. Bu kişi, Komisyon tarafından da tanık olarak ifadesi alınan Benjamin Gärtner'di.

Resmi görev yerinin bağlantı verilerine göre, Temme, olay günü saat 13:06:20'de, tanık Gärtner'in eşinin üzerine kayıtlı olan bir sabit hatla 17 saniye süren bir görüşme yaptı. Tanık Gärtner'le bir başka telefon görüşmesi saat 16:11'de başladı ve bağlantı 688 saniye sürdü.[1541] İsmail Yaşar (Nürnberg) ve Theodoros Boulgarides (München) cinayetlerinin işlendiği gün de telefon görüşmeleri yapıldı veya telefon görüşmeleri planlanmıştı.

Benjamin Gärtner, (en az 2003 yılına kadar aktif olan) aşırı sağcı Christian Wenzel'in üvey erkek kardeşiydi. Tanığın kendisi de yaklaşık olarak 1995'den beri aşırı sağcı topluluk içerisinde aktifti. Polisin bilgisine göre, 2000 yılında kavgalara karışmıştı.[1542] O dönemde üvey erkek kardeşi ile birlikte müzik konserleri düzenliyor ve aşırı sağcı gösterilere katılıyordu.[1543] 2001 yılında aşırı sağcı topluluktan ayrıldığını bildirdi. [1544] Ancak, tanık Dr. Pilling, 2005 yılında

„bize formüle edilmesinden ve aktarılan tespitten farklı olarak, kendisini daha çok neonazi alanda gördüğünü"[1545]

[1540] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 140; ayrıca Temme ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 109.
[1541] Bu telefon görüşmesi ancak 2012 yılında öğrenildi, çünkü telsiz hücre verilerinin toplama kararlarına itiraz edilmişti ve mahkeme kararı sonradan çıktığında Andreas Temme'ye karşı yürütülen soruşturma durdurulmuştu. (Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 253).
[1542] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (Devletin Korunması, ZK 10) 21/11/2011 tarihli „Benjamin Gärtner Polis Tarafından Açıklığa Kavuşturulması" başlıklı açıklaması, Cilt 145, s. 38; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 172, s. 364.
[1543] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 75.
[1544] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 54, 58; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 11/09/2002 tarihli açıklaması, Cilt 46, s. 7.
[1545] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 139.

ihtimal dışında tutmuyordu. Faaliyetleri, Alman Silahlı Kuvvetleri'ne belli bir süre için asker olarak alınmak üzere girme çabasına engel oldu. Askeri İstihbarat Teşkilatı'nın de devreye girmesiyle, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi onu muhbir olarak işe aldı („Fall Gemüse" işe alma işlemi).[1546]

Gärtner'in muhbir yöneticisi başlangıçta Kassel harici biriminin yöneticisi, tanık Fehling'di.[1547] 2003 yılında, muhbir yöneticiliği eğitimini tamamlayan Temme ile de iletişim halindeydi. Gärtner, Temme'ye yönlendirilen bir nevi – „alıştırma" amaçlı eğitim kaynağı olarak ilk kaynaktı. Usül olarak („Bilgi veren kişi") („GP") olarak yönetildi, ancak Anayasayı Koruma Dairesi tarafından görevlendirmelerle hedeflere yönlendirildi ve bu tanımına rağmen gerçekten „muhbir" („Muhbir") işlevini gördü.[1548]

Temme, kendisinin verdiği bilgilere göre Gärtner ile yalnızca resmi olarak, yaklaşık ayda bir defa, genellikle ayın başında iletişim kuruyordu.[1549] Aralarındaki son buluşma 10 Nisan 2006 tarihinde gerçekleşti. Sonbahar 2007'de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi onunla ilişkisini kesti.[1550]

Polis, kısmen Gärtner'e yönelik de soruşturma yürüttü. Soruşturmaların devamında onun hakkında duyulan şüphe belirtilerini azalttı.[1551]

Komisyon, bunun sonucunda ortaya çıkan birkaç sorunu ele aldı:

(1) Komisyon, Halit Yozgat Cinayetinin gerçekleştiği gün Temme ile Gärtner arasında yapılan telefon görüşmesinin içeriğini açıklığa kavuşturmaya çalıştı.

[1546] Tedarik İşlemi GP 389, Cilt 46, S. 3 devamı; Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 56 sonraki, 60.
[1547] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 65, 96.
[1548] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 57.
Bilirkişi Gusy, muhbir, bilgi veren kişi ve ajan arasındaki farka ilişkin olarak, her üçünün Anayasayı Koruma Dairesi'ne para karşılığında bilgi aktarmaları olduğunu belirtti. Muhbirlerin, daireden talimatlar da alan kişiler olduklarını; dairenin belirli davranış biçimleri için, örneğin aydınlatma görevleri vererek daha aktif görev veren konumunda olabildiğini ifade etti. Ajan ve bilgi veren kişilerde ise dairenin yalnızca bilgilerin pasif alıcısı konumunda olduğunu belirtti. Ajan ile bilgi veren kişiler arasındaki farkta ise, esas olarak bir kişinin bir kez mi, arada sırada mı (ajan) yoksa düzenli olarak mı (bilgi veren kişi) bilgi aktarmasının belirleyici olduğunu açıkladı (Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 27 sonraki).
[1549] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 18, 34.
[1550] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 11/09/2007 tarihli açıklaması, Cilt 46, S. 34 sonraki; ayrıca Fehling ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 49.
[1551] Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) Bosporus'un (EA 02) 28/02/2008 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 230 sonraki.

Ancak Temme de, Gärtner de, daha önceki ifadelerinde olduğu gibi,[1552] telefon görüşmelerinin içeriğini hatırlayamıyorlardı.[1553] Yalnızca Temme Komisyon'a, takvimine dayanarak rekonstrüksiyon yaptığında, Gärtner'e yapılacak ödemenin ve 10 Nisan 2006 Pazartesi yapılacak buluşma için saatin belirlenmesinin söz konusu olması gerektiğini ifade etti.[1554] Tespit edilen 688 saniyelik bağlantı süresinin nedenini anlayamadığını belirtti.

Bir Federal Kriminal Daire memuru, tanık Michael St., telekomünikasyon denetimlerinde tespit edilen bağlantı süresine dayanarak, gerçek görüşmenin ne kadar sürdüğünün çıkarılamayacağını açıkladı. Bazen, telsiz hücresinin, esas görüşme çoktan sona erdiği halde, bağlantıyı ölçmeye devam etmesinin söz konusu olabildiğini belirtti.[1555]

(2) Komisyon, Temme'nin 10 Nisan 2006 Pazartesi günü gerçekleşen son buluşmaları sırasındaki davranışlarının nedenlerini araştırdı.

Tanık Gärtner, 10 Nisan 2006 Pazartesi günü gerçekleşen son buluşmaları sırasında Temme'ye Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetten söz ettiğini belirtti. Temme'nin her zamankinden daha farklı davrandığını söyledi.[1556] Ancak bunu somutlaştıramadı.

Tanık Temme bununla ilgili şunları açıkladı:

> *„Bu olaylardan sonra bunun anlaşılır olduğunu düşünüyorum. Çünkü, oradaki ziyaretlerim nedeniyle yalnızca gördüğüm bir kişi olsa dahi, katledilmiş olması beni elbette etkiledi. Ve –o zaman hala arada 24 saat olduğunu düşünüyordum- yakın bir saat oluşu beni mahvetti. O gün şüphesiz her zamanki gibi değildim. Bunu elbette açıklayabilirim."*[1557]

(3) Komisyon, Gärtner'in aşırı sağcı topluluk içerisindeki önemini kavramak açısından birçok bilirkişinin, tanığın ifadesini aldı.

Bir bilirkişi, Hessen ve NSu arasındaki aşırı sağcı ağlar ve bağlantılar açısından onu kilit kişi olarak tanımlarken, çoğunluk tarafından önemsiz olarak değerlendirildi.[1558] Bir başka bilirkişi onun topluluk içerisinde *„kıyıda durun biri"* ve daha ziyade *„sönük biri"* olarak niteledi.[1559] Café Cinayet

---

[1552] Ralf C., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 103 sonraki.
[1553] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 18; Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 15.
[1554] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 18.
[1555] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 236, 251.
[1556] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 14, 19 sonraki, 30, 36 sonraki.
[1557] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 27.
[1558] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 78.
[1559] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 41, 55.

Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir üyesi onu, arada bir toplulukta yer alan, ama başı çekmeyen bir takipçi olarak tanımladı.[1560] NSU soruşturmalarından sorumlu Federal Savcı, Gärtner'in soruşturmalarda ya hiç ya da yalnızca, Temme ile yaptığı olayın meydana geldiği zamana yakın telefon görüşmeleri nedeniyle çok az rolü olduğunu açıkladı.[1561] Kuzey Hessen aşırı sağcı topluluğunun eski bir üyesi Gärtner'in topluluk içerisindeki öneminin çok düşük olarak niteledi; *„çoğu zaman sarhoş"* olduğunu ve *„insanın seçebileceği en kötü muhbir"* olduğunu ifade etti.[1562] Üvey erkek kardeşi, Kuzey Hessen bölgesinden gelen -en azından o dönem aktif- aşırı sağcı tanık Wenzel, Gärtner'in Kassel'deki topluluk içerisindeki rolünü şu sözlerle özetledi:

> *„İlgiliydi evet, ama tam içinde değil de, daha çok kenarında."*[1563]

Bir tanık, Gärtner'in Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından „B" harfi altında sınıflandırıldığını belirtti. Muhbirlerin Anayasayı Koruma Daireleri'nde A'dan F'ye kadar sınıflandırıldıklarını ifade etti. Tanık, bu sınıflandırmanın muhtemelen kaynağın topluluk içerisindeki önemine de işaret edebileceği tahmininde bulundu.[1564]

Buna karşın tanık Temme, „B" sınıflandırmasının, bilgileri doğrulanabilir kaynaklar için kullanılan standart bir sınıflandırma olduğunu açıkladı. Bu sınıflandırmanın bilgilerin kapsamı ve derinliğinin değerlendirilmesi konusunda birşey ifade etmediğini belirtti.[1565] Gärtner'in dahil olduğu „F" sınıflandırmasının da yalnızca kaynağın deneme süresinde olduğunu gösterdiğini ifade etti. Gärtner'in kaynak olarak *„çok zayıf"* olduğunu ve partinin etkinliklerine katılması konusunda onu motive etmenin çok zor veya imkansız olduğunu ifade etti. Bazen, Gärtner'in hiçbir bilgi aktarmadığı buluşmaların da gerçekleştiğini söyledi.[1566]

O dönem Kassel harici biriminin yönetici yardımcısı da, tanık Gärtner'in kendisinden beklendiğinin aksine, tutunamadığını bildiğini açıkladı.[1567]

[1560] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 127.
[1561] Diemer, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 60, 63.
[1562] Michel F., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 157, 167.
[1563] Wenzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 58 sonraki.
[1564] Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 51 sonraki.
[1565] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 87, 172. Komisyon dosyadaki sınıflandırılmış belgelere dayanarak bu açıklamanın doğruluğu konusunda ikna oldu.
[1566] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 18, 20.
[1567] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 138.

(4) Komisyon, ayrıca Gärtner'in muhbir olarak görev bölgesi hakkında daha yakından ele aldı.

Tanık Temme, meslektaşı, tanık Fehling'in 2003 yılında, Gärtner'i Alman Partisi'ne (Deutsche Partei) yerleştirme konusunda çalışma yürüttüğünü ve kendisinin buna devam ettiğini açıkladı. Gärtner'in bunun üzerine Alman Partisi'e (Deutsche Partei) girdiğini ve kendisinin, Temme'nin, sonraki süreçte Alman Partisi'nden Gärtner gelen postaları ve parti hakkında diğer bilgileri aldığını ve bunları Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne rapor ettiğini belirtti.[1568]

Tanık Gärtner, Komisyon'daki ifadesinde, Anayasayı Koruma Dairesi'ne Alman Partisi hakkında bilgi temin ettiğini inkar etti.[1569] Alman Partisi'nin yalnızca logosunu tanıdığını belirtti.[1570] Daha ziyade Die Republikaner Partisi'ne (Cumhuriyetçiler) yerleştirildiğini ve hatta orada Mali Yönetici oldugunu ifade etti.[1571] Temme'nin Kassel Mülki Amirliği'ne tayin edilmesinin ardından Gärtner'in muhbir yöneticisi olan, Kassel harici biriminin bu arada emekliliğe ayrılmış olan yöneticisi, tanık Fehling de, Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Alman Partisi'ni izlediği ve Gärtner'i Alman Partisi'ne yerleştirdiği konusunda kuşkularını dile getirdi.[1572] Ancak, 2006 yılına ait bir polis açıklamasına göre, tam da bu yönde polise bildirimde bulunmuştu.[1573]

Alman Partisi Eyalet Grubu Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 11 Kasım 2016 tarihli yazıda, Benjamin Gärtner isminin üye listelerinde yer almadığını bildirdi.[1574] Bu açıklama, Alman Partisi'nin Federal Başkan Yardımcısı'nın basına yaptığı, Gärtner'in üye listesinde yer aldığı yönündeki açıklamasıyla çelişiyor. Ancak doğum tarihinin tutmadığını, üç yıl farklı olduğunu ifade ediliyordu.[1575]

Dosyalarda, Temme'nin Gärtner ile buluşmaları ve Alman Partisi'ne ilişkin bilgi içeren birçok rapor içermektedir. Raporlar kısmen Anayasayı Koruma Dairesi'nin Kassel harici biriminin o dönem yöneticisi Fehling tarafından birlikte imza edilmiştir veya imzasıyla onaylanmıştır [1576] Ayrıca dosyalarda Fehling tarafından hazırlanan, Gärtner'in 2004 yılında Alman Partisi'nin üyesi olduğu

---

[1568] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 18 sonraki, 56 sonraki; ayrıca Temme ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 113 sonraki.
[1569] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 28 sonraki, 30 sonraki, 45 sonraki, 51 devamı, 62 sonraki.
[1570] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 83.
[1571] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 31.
[1572] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 92 sonraki.
[1573] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/04/2006 tarihli görüşme protokolü, Cilt 488, s. 32.
[1574] Alman Partisi'nin (Deutsche Partei) 11/11/2016 tarihli Yazısı, Hessen Eyalet Birliği, Cilt 1306, s. 2.
[1575] 06/06/2016 tarihli Protokol No. 39 Ek 3, s. 183.
[1576] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 122 sonraki; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 171 sonraki.

Anayasayı Koruma Dairesi'ne bilgi temin ettiğine ilişkin raporlar bulunmaktadır. Bu raporlara göre Gärtner, Haziran 2006'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile anlaşmalı olarak Alman Partisi'nden Cumhuriyetçiler Partisi'ne geçmiştir.[1577]

Gärtner'in kaynak olarak önemine ve görev bölgesine ilişkin olarak o dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Bürosu'nda Muhbir Yönetimi Bürosu'nun yönetici olan tanık Dr. Pilling, Gärtner'in Kuzey Hessen topluluğunun yapısının ve kişilerinin ortaya çıkarılması ve Kuzey Hessen topluluğunun aktifliğinin ve oluşturduğu tehdidinin tahmin edilmesi konusunda oldukça verimsiz olduğundan, Sonbaher 2003'de Alman Partisi'ne yerleştirildiğini açıkladı. Hessen Federal Başkan Heiner Kappel yönetimindeki Alman Partisi'nin o dönem kapılarını Alman Nasyonal Sosyalist Parti'ye (NPD) ve Die Republikaner Partisi'ne (Cumhuriyetçiler) açtığını ve Kuzey Hessen Topluluğu'nun birkaç aşırı sağcı üyesinin Alman Partisi'ne üyelik başvurusunda bulunduğunu belirtti. Gärtner'in neonaziler ve dazlaklar hakkında beklenen bilgileri temin etmediği için, onun Alman Partisi'ne yerleştirildiğini ifade etti. Ancak, 2005/2006 yılında Alman Partisi'nin, Başkanı Heiner Kappel'i „attıklarını" ve aşırı sağcı partilerle birleşme çabalarına sona erdirdiğini belirtti.[1578] Her ne kadar bu bilgilerin değeri neonazilerin faaliyetlerinin oluşturduğu tehdite veya başka daha büyük kampanya konularına ilişkin ipuçlarıyla karşılaştırılamaz olsa da, gerçekten Gärtner Alman Partisi'ndeki iç çekişmeleri hakkında bilgi temin ettiğini ifade etti. Ayrıca yalnızca parti üyelerinin bildiği bilgileri de bildirdiğini ifade etti.[1579]

(5) Komisyon, ayrıca Temme'nin raporlarının Gärtner'in verdiği bilgileri yansıtıp yansıtmadıkları sorusuna cevap aramıştır.

Temme'nin bir meslektaşı, tanık Jutta E., Temme'nin bazı raporlarının internet araştırmasıyla „şişirdiği" hakkında tahminler duyduğunu ifade etti. Ancak bunu kanıtlayamadığını, bunun yalnızca böyle söylendiğini belirtti. Ayrıca, yalnızca ek internet araştırmalarının mı, yoksa sahteciliğin mi söz konusu olduğunu bilmediğini ifade etti.[1580]

O dönem Kassel harici biriminin yöneticisi tanık Fehling, bir defasında tanık Jutta E. ile çok profesyonelce yazılmış Temme'nin bir raporu hakkında konuştuğunu ifade etti. Temme'nin normalde kullanmadığı yabancı kelimeler kullandığını belirtti.[1581]

[1577] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 11/09/2007 tarihli açıklaması, Cilt 46, s. 34.
[1578] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 75; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 139.
[1579] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 139, 158 devamı.
[1580] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 161 sonraki.
[1581] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 181 sonraki.

Buna karşın, o dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktör Yardımcısı olan tanık Peter St., kaynaklar hakkında tüm raporları okuduğunu belirtti. Kaynaklar hakkında raporların, aynı zamanda durum şemasıyla ve diğer Federal Eyaletlerdeki bilgilerle uyuşup uyuşmadıkları bakımından incelendiğini ifade etti. Bu nedenle, Temme'nin raporları şişirdiği iddiasını anlayamadığını açıkladı.[1582]

Temme'nin amiri, tanık Dr. Pilling, bu tür tahminlerin konuşulduğundan o dönem haberdar olmadığını ifade etti. Tanık Jutta E.'nin nasıl oluştuğunu bilmediğini ve bu bilgilerin o dönem amir olarak kendisine neden iletilmediğini bilmediğini söyledi. Raporlarda dikkat çeken yönlerin kendisine bildirilmiş olması gerektiğini belirtti. Ancak, bazı muhbir yöneticilerinin, bir muhbirin rapor ettiği internet sayfalarını incelediklerini ve bu incelemenin sonuçlarını rapora geçirmelerinin o dönem normal olduğunu ifade etti.[1583] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, ayrıca, muhbirlerin verdiği bilgilerin ve muhbir yöneticilerinin raporlarının kalitesini temin etmeye çalıştığını ifade etti. Çifte yerleştirme yapılarak, bazen amirlerin muhbirle buluşmalara beraberinde gittikleri ve muhbir yöneticisinin temsilcilerinin yılda belirli sayıda buluşmayı esas muhbir yöneticisi olmadan yapmak zorunda olduklarını belirtti.[1584]

Tanık Temme, raporların sahte olduğuna ilişkin suçlamaya ilişkin Komisyon'a görüş bildirdi ve şunları açıkladı:

> *„Buna yönelik olarak, kesin olarak raporları herhangi bir şekilde – tırnak içinde– ‚kabartmadığımı' söyleyebilirim. Kaynaklardan ne öğrendiysem, onu rapor ettim. Değerlendirmede eğer dikkati çektiyse, belirli kaynaklardan raporlar daha önce kısa tutulurken, daha sonra, onları ben devraldıktan sonra, biraz daha ayrıntılı, biraz daha fazla arka plana ilişkin bilgiler eklendiği görülür, muhtemelen bunun nedeni, benim o an, – – olarak. Bir yandan şöyleydi, – bizim, sanırım, bunu da konuştuk –, bu bölüşümün olması – Bay Fehling sağı, Bayan [Jutta] E[...], sol alanı ve ben de İslamcılık alanını –, ve benim elbette İslamcılıkla ilgilenmiş olmam, ve bir kişiyle ne konuşulması gerektiğini biliyorsanız, ve o kişiyle yalnızca konuşup sadece isim ve birtakım ziyaret bilgiler, ne zaman geliyor, bunları alıp orada bırakmak yerine, daha fazlasını dinleyip ortaya çıkarıyorsanız. Eğer neyin söz konusu olduğunu biliyorsanız ve tekrar soruyorsanız: ‚O ne yapıyor?' o zaman bazı şeyler anlatılır ve önemli olan birtakım olaylara farklı yaklaşılabilir, herhangi bir güzelleme yapmadan.*
>
> *Ayrıca, özellikle İslamcılık alanı, internetten birtakım sayfalardan birşeyler çıkarıp bulmak isteseydim bu oldukça zordur. Bir yandan insanlar, önemli olan şeyleri internette yayınlama eğiliminde değiller, diğer yandan – – Ben o dönem gerçi Arapça öğrenmeye çalıştım, ama Arapça'ya hakim olacak kadar ve bu nedenle birtakım raporları kabartabilecek derecede ilerleyemedim."*[1585]

(6) Komisyon, Hessan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o dönem Başkanı olan tanık Desch'e, Gärtner'in 2011 yılından itibaren verdiği ifadelerde niçin bir hukuk danışmanının bulunduğu

---

[1582] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 54.
[1583] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 124.
[1584] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 128.
[1585] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 112.

sorusunu sordu. Bu soruya, Gärtner'in görev sırlarını ifşa etmesinin önlenmek istendiğini açıklamasında bulundu. Açıklamaları içerik açısından engellemenin söz konusu olmadığını ifade etti.[1586] Şahidin hukuk danışmanının seçiminin bir tavsiyeye göre yapıldığını ifade etti.[1587]

bb. Motorsitletçiler Çevresiyle İletişim

Temme, polisteki ifadesinde, „Hells Angels" Motorsitletçiler ve Rock Klubü ile iletişiminin olduğuna işaret etti.[1588] Bir bilirkişi tanık, Komisyon'a, tanığın bugün dahi Facebook üzerinden Rock topluluğundan kişilerle iletişim halinde olduğunu açıkladı.[1589]

Temme'nin motor sürme merakı daha 1993/1994 yılındaki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için yapılan güvenlik incelemesinden anlaşılmaktadır. Güvenlik incelemesi kapsamında bildirilen görüşte şunlar belirtilmektedir:

> *„Andreas TEMME'nin en büyük hobisi motorsitlek sürmektir. Okul arkadaşlarıyla ve yakın çevresinden arkadaşlarla motorsiklet turları düzenlemek için buluşur. Arada sırada oturduğu yere yakın bir diskotek ve bazen bir birahaneye gitmektedir.*
> *[...]*
>
> *Görüş*
> *Bay Temme kişilik ve davranışları itibarıyla ‚göze çarpmıyor', gri-mavi postacı uniformasının bu etkiyi artırmış olabilir. Motorsiklet kıyafeti ve motorsikletle birlikte başka bir insanın görünümünü kazanabilir."*[1590]

Güvenlik incelemesinden sorumlu olan Anayasayı Koruma Dairesi memuru, o dönemdeki açıklamalarını Komisyon'a anlattı. Onu o dönem yalın, uysal, dikkat çekmeyen, motorsiklet kullanıyor olmasıyla bağdaştırmadığı bir kişi olarak tanıdığını ve referans sorgulamalarında bu soruyu takip ettiğini ifade etti.[1591] Ancak referans olan kişilerin, buluştuğu kişilerin esas olarak okul arkadaşları olduğunu söylediklerini belirtti. Motorsiklet sürmenin boş zaman uğraşı olduğunu ve özel etkinliklerle, politize olmakla veya rockçularla bağlantılı olmadığını söylediklerini ifade etti. Özel bir bağlılığı, veya aşırıcı gruplara eğilimi olduğuna dair herhangi bir ipucu olmadığını söyledi.[1592]

Komisyon tarafından ifadeleri alınan, o dönem ipuçlarını takip eden soruşturmacılar, motorsikletçiler klubüyle iletişimini yüzeysel olarak tanımladılar. Gençlik döneminden bir arkadaşının bir motorsiklete

---

[1586] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 57.
[1587] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 62 sonraki.
[1588] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 27.
[1589] Marx, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 56.
[1590] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 21/01/1994 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 60 ve 61.
[1591] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 113 sonraki.
[1592] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 114.

sahip olduğunu, bunu Kassel'deki „Hells Angels"in başkanına tamir ettirtiğini ve Temme'nin de ona birçok defa refakat ettiğini; ancak „Hells Angels"e katılmadığını ifade etti.[1593]

Tanık Temme'nin kendisi, motorsikletçiler topluluğu ile iletişimini şu sözlerle tarif etti:

> *„Gevşek bir iletişim. Daha doğrusu ‚çok gevşek bir iletişim'.[...] Ben bir defasında Birleşme sonrası Berlin bölgesinde bir Parti adı verilen, herkese açık bir etkinlikteydim; oraya isteyen herkes katılabilirdi. Çeşitli müzik grupları vardı – böyle partilerde olan sıradan şeyler. Yalnızca üyelerin gidebileceği bir yer değildi. Ben de arada sırada, ama daha ziyade seyrek, bir bira içmek için, ayrıca genelde herkese açık olan akşamlarda da, Kassel'deki kulüp evine gittim. Yani şöyle söyleyeyim: Birtakım iç meseleler bildirebilecekleri herhangi bir iletişim olmadı.*
>
> *Oraya, bir defasında motorsiklet sürerken yaklaştım. Şöyle oldu, benim bir tanıdığımın bir Harley Davidson'u vardı ve o dönem Hells Angels'in şefinin bir motorsiklet tamirhanesi vardı ve araç tamir edildiği zamanlar ben tanıdığımı birkaç kez oradan aldım veya oraya götürdüm."*[1594]

Kassel'de onu yanında götüren tanıdığının, bir okul arkadaşı olduğunu belirtti.[1595] Kassel'deki kulüp evine beş, altı defa gittiğini söyledi.[1596] Ayrıca, „Hells Angels"in bir t-şörtüne sahip olduğunu ifade etti.[1597] Ancak „Hells Angels" Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gözetlendiğinden beri, oraya gitmediğini belirtti.[1598]

Özet olarak şunları açıkladı:

> *„Bu kulüp evini ziyaret edişimi ve kesinlikle 1990/1991'deki şenliği ziyaret edişim de o dönem Posta kurumundaki işim ve yaşantım açısından benim için övünülecek bir yanı yok. Bu şeylerle gurur duymuyorum. Bunları, savunmak da istemiyorum, sanki birtakım nedenlerden dolayı olması gerekiyormuş gibi. Ancak bugünden baktığımda yalnızca şunu söyleyebilirim: o zaman böyleydi. Özür dilerim. Kişisel olarak, bu şeylerin olmuş olmasından, olmalarından ve bu ziyaretlerin gerçekleşmiş olmasından dolayı üzgünüm. Bu bir hataydı – çok açık."*[1599]

Başta oluşan, Temme'nin üç adet VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) olarak sınıflandırılmış olan *„Hür Eyalet Saksonya'da Rockçu Suçları"* isimli üç adet broşürü, „Hells Angels" motorsiklet kulübünün Kassel bölge grubu başkanına vermiş ve böylece resmi görev sırrını ihlal etmiş olabileceği şüphesi doğrulanamadı. Temme'nin de erişiminin olabileceği broşürler, Ağustos 2004'de „Hells Angels"in mekanlarında yapılan bir arama sırasında bulunmuş ve emniyet altına alınmıştı. Polis bu nedenle bu konuda da Temme'ye karşı soruşturma yürüttü. Ancak

---

[1593] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 94; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 183.
[1594] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 35.
[1595] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 40 sonraki.
[1596] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 42.
[1597] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 109 sonraki.
[1598] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 42.
[1599] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 47.

broşürler üzerinde tespit edilen parmak izleri, onunkilerle uyuşmadı. Ayrıca Temme'nin DNA izleri de broşürler üzerinde bulunamadı.[1600]

cc. Nasyonal Sosyalizm Dönemine Ait Yazın ve Malzeme Bulundurma

Polis, Temme'nin ebeveynlerinin evi olan ikinci adresinde yapılan aramada ikinci dünya savaşı ve nasyonal sosyalizm hakkında yazın buldu. Bunlar arasında yakın tarihe ait belgeler ve daktilo ile yazılmış nüshalar, özellikle Adolf Hitler'in propaganda yazısı „Mein Kampf"ın („Kavgam") nüshaları bulunuyordu. Polis, ayrıca el yazması Alman ulusal marşını (ancak yasak olmayanı) buldu. El koyma tutanağında bu konu hakkında ayrıntılı olarak şunlar belirtilmektedir:

> *„Mührü açılmış zarf içerisinde „Nasyonal Sosyalizm" takip dosyası; 2. Dünya Savaşı ve Kişiler yazılı plastik kapak; yeşil telli dosya: gazete küpürü; 1932 yılının seçim sonuçlarını içeren plastik kapak, sarı kapaklı telli dosya Alman Siyaseti ve Tarihi Cilt V belgeleri; dergiler: III. Reich; yasak Alman marşının olduğu defter; Defter NSDAP'nın Acil Ekonomik Programı 1932: yeşil defter: Landsberg, belgesel rapor; SS: Mahkemeler ve Görev; Polonya Silahlı Kuvvetleri ve Siviller tarafından Devlet Hukukunun ihlali; SS..'de ideolojik eğitim planı; Almanya'nın doğu sınırı; SS ana dairesi: ... eğitim planı; III. Reich nişan resimlerini içeren defterler; Judas Schuldbuch; Nasyonal Sosyalizm İradesi ve Yolu; III. Reich'tan yazılar ve resim negatifleri içeren defterler; Yahudi sorunu üzerine yazılar; III. Reich ile ilgili çeşitli sayfalar."*[1601]

Temme, ifadesinde, nüshaları öğrenci olduğu dönemde 1980'lerin ortasında hazırladığını belirtti. Bir ara bu konuda okulda bir sunum yaptığını söyledi. Bunun için okul ve belediye kütüphanesinden kitaplar ödünç aldığını söyledi. Daha sonra Hitler günlüklerinin taklit edilmesi üzerine haberlerin onu çok etkilediğini ve kendisinin de metinleri bakarak yazmaya başladığını ve nüshaları sanki orijinal gibi göstermeye çalıştığını ifade etti. Zamanla bu metinleri bulundurduğunu unuttuğunu ifade etti:[1602]

> *„Bu eşyaların hala duruyor olması, Güney Hessen'e taşındığımda, yanımda götürmemiş olmamla -çünkü o zaman büyük ihtimalle hurda kağıt olarak atılırlardı–, onların anne ve babamın evinde öylece kalmış olmalarıyla ilgili. Orada her zaman bir odam vardı. Odadaki bir dolabın içindeydi tüm bu ıvır zıvır. Daha sonra diğer daireye, bir nevi sokağın karşısına taşındığımda, herşeyi öylece karşıya taşıdım. Yani bu eşyaların o tarihte hala duruyor olmalarının tek nedeni, onları atmamış olmamdır. Ama bu konuyla daha fazla ilgilenmemiştim. Onlar orada öylece duruyordu."*[1603]

Tekrar sorulması üzerine Temme şunları açıkladı:

> *„Milletvekili Nancy Faeser: Siz bir kere daha – öyle söylediniz –, geri geldiğinizde, taşındınız.*
> *Tanık Temme: Evet, caddenin bir tarafından diğer tarafına.*
> *Milletvekili Nancy Faeser: Doğru.*
> *Tanık Temme: Orada kalan tüm o ıvır zıvırımla.*

[1600] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 686 numaralı ize ilişkin 14/06/2012 tarihli iz sayfası, Cilt 42, s. 292 devamı; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 686 numaralı ize ilişkin 16/06/2006 tarihli iz sayfası, Cilt 187, s. 417 devamı.

[1601] Cilt 100 s. 364, 365.

[1602] Temme, Oturum Protorolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 144 sonraki; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 32 sonraki.

[1603] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 33.

Milletvekili Nancy Faeser: Ve hiç onları imha etmek de aklınıza gelmedi, bu arada Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalışıyor olmanızdan dolayı da?
Tanık Temme: Hayır. Ama şüphesiz bu eşyaların benim için sakıncalı olabileceklerini de düşünmedim, çünkü aşırı sağcı bir fikirlere sahip değildim. Yani, o paketi veya kartonu – nasıl sakladığımı hatırlamıyorum- alıp karşıya taşırken şöyle de düşünmedim: Şimdi bunlar bir şekilde eski kötü zamandan, bunları imha etmen lazım. – Öylece orada duruyordu. Benim için bir anlamı yoktu.
Milletvekili Nancy Faeser: Aşırı sağcı alandan bir kaynak yönettiğiniz sırada da mı, size yük olabilecek bir şey olabileceğini düşünmediniz?
Tanık Temme: 2003'te o tarihte bu ıvır zıvır oldukça uzun bir zamandır öbür evdeydi. O tarihte bu ıvır zıvırı – – Bu eşyalar öylece orada duruyordu ve hiçbir anlamı yoktu."[1604]

Devamında şunları açıkladı:

„Şüphesiz çok aptalcaydı, her nedense, o şeyleri o dönem daktiloda yazmak. Bu eşyaları saklamak ve yanımda götürmek saçmaydı."[1605]

dd. Temme'nin „Küçük Adolf" Olarak Tanımlanması

Polise ait soruşturma dosyalarında, Temme'nin anne ve babasının bir komşusunun verdiği, Temme'nin okul çağında – ve daha sonraki dönemde de – köyde, *„sağcı fikirleri"* reddetmediği için, köyde postal çizme ve uzun mantoyla dolaştığı için, her ne kadar (gençlik) itfaiyede aktif olsa da, ve *„köy toplumunun dışında"* yaşadığı için *„Küçük Adolf"* olarak adlandırıldığına ilişkin bilgiler yer almaktadır.[1606]

Tanık Temme bu konuda şunları açıkladı:

„Ben de buna hayret ediyorum. ‚Uzun manto' elbette uyabilir. Motorsiklet sürdüğüm için böyle birşey giymiştim de. ‚Bazi konularda köy toplumunun dışında' belki uyuyor olabilir. Ama o beldede yaşadığım sırada hiç kimse bana asla ‚Küçük Adolf' demedi. Herhalde söyleyenin yanında bırakmazdım. Yani bu tanım ortaya çıktığında, benim için tamamen yeniydi.
[...]
İzin vermezdim, belki çok kararlı bir şekilde, belki de kızarak. Duruma göre. En azından beni – – Eğer biri bana böyle birşey söylemiş olsaydı, bunu hakaret olarak kabul eder ve buna göre tepki gösterirdim."[1607]

Temme'nin eşi, tanık Eva Sch.-T., Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesinde, Temme'nin eskiden „Küçük Adolf" olarak adlandırıldığını hiç duymadığını açıkladı:

„Milletvekili Jürgen Frömmrich: Eşinizin eskiden beldede „Küçük Adolf" olarak tanımlandığını biliyor muydunuz?

Tanık [Eva] Sch[...]-T[...]: Ama bu doğru değil. Yani, ‚HNA' o dönem, bizim beldede, ‚küçük Adolf' olarak tanındığını yazdı. Bu beldede hiç kimse ‚küçük Adolf' olarak tanınmıyor. Elbette – – Büyük bir belde değil.

[1604] UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 39 sonraki.
[1605] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 47.
[1606] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 20/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 244, s. 150.
[1607] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 32 ve 38.

Ve her zaman, birtakım takma lakapları olan tipler vardır, onları tanımazsınız ama hemen ilişkilendirebilirsiniz.

Bizim beldede bu isimle hiç kimse tanınmıyor. Gazetede yazdığından beri, kimin kastedildiğini herkes biliyor. Tabii. Ama daha önceden değil.

Milletvekili Jürgen Frömmrich: Gazetede yazdığında, siz de sordunuz mu veya araştırdınız mı hiç veya insanlara sordunuz mu: Bunu biliyor muydun?

Z [Eva] Sch[...]-T[...]: Neyi araştırdım mı?

Milletvekili Jürgen Frömmrich: ‚Küçük Adolf'.

Z [Eva] Sch[...]-T[...]: Gazetede kocaman manşette yazıyordu. Ve sonradan şu an sormama gerek yok: Bunu biliyor muydun? diye – şimdi herkes biliyor. Şimdi orada yazıyor. Şimdi söylense, herkes biliyor kimin kastedildiğini. Önceden bu beldede hiç kimse bu isimle tanınmıyordu."[1608]

Özellikle soruşturma makamları ipucunu verenin ifadesini resmi olarak almadıkları için, Komisyon, bu meseleyi, tanık olarak ifadesini alarak daha fazla takip etmekten vazgeçmiştir.

ee. Diğer İpuçları

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Temme'nin dairesinin aranması sırasında seri cinayet işleyenler hakkında ‚Tekrar Öldürmek' isimli, Deutsche Polizeiliteratur Yayınevi tarafından yayınlanmış bir kitap buldu. Tanık, Komisyon'a, konusu genel olarak ilgisini çektiği için ve resmi görevi gereği İslamcılıkla ilgilendiği için, kitabı Polis sendikasının gazetesinde reklamını gördükten sonra sipariş ettiğini açıkladı.[1609] Soruşturma dosyasında, kitapta işaretli yerler içermediğini ve emniyet altına alındığı sırada yeni olduğu notu düşülmüştür.[1610]

O dönem yapılan telefon dinlenmesine, gözetlemeye ve bilgisayar değerlendirmelerine ve başka soruşturmalara rağmen, sağcı görüşe veya aşırı sağcı örgütlerle bağlantılara ilişkin başka ipuçları elde edilmedi.[1611] Aşırı sağcı kişilerle özel iletişimler de tespit edilmedi.[1612]

Dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisi, Temme'nin atanması vesilesiyle yapılan güvenlik incelemesinde ve birçok referans kişinin sorgulanmasında, bu anlamda dikkat çekici bir yönün elde edilmediğini açıkladı.[1613]

[1608] Eva Sch.-T., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 29.
[1609] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 32.
[1610] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 25/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 482.
[1611] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 28.
[1612] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 233.
[1613] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 50 sonraki.

g. Diğer Kişisel Arka Planlar

Temme, okul döneminden sonra Almanya Federal Posta İdaresi'nde bir eğitim tamamlayarak, burada olağan resmi görevde posta görevlisi olarak çalıştı, askerlik hizmeti döneminin ve orta düzey resmi görevde gişe yetkilisi eğitiminden sonra 1993 yılında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde iş başvurusunda bulundu. 1994 yılında oraya atandı ve kısa bir süre sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne tayin edildi.

Tanık, bunun için, Eyalet Dairesi'nin güvenlik görevlisi olan tanık Friedrich W.'nin sorumlu olduğu bir güvenlik incelemesinden geçirildi. Tanık Friedrich W.'nin güvenlik açısından tereddütleri yoktu. Temme, anayasa düşmanı örgütlerle ilişkilere dair soruya hayır cevabını verdi.[1614] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sorgulanan referans kişiler onu ve ailesini saygın, dakik ve itinalı olduğunu onayladılar.[1615]

Temme, 1998 yılına kadar Offenbach'daki gözetleme grubunda ve ardından Kassel harci büroda kurum soruşturmalarında soruşturmacı olarak çalıştı. Ekim 2000'den 2003'e kadar İdari Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda ortalamanın üstünde bir notla yüksek resmi görev eğitimini tamamladı.[1616]

Daha sonra Kassel harici büroda çalıştı, ancak Hessen çapında[1617] aşırı sağcılık ve İslamcılık sahalarında kaynak yöneticisi olarak atanmıştı. Kassel harici birimi o dönem, uzun süredir orada çalışan yalnızca birkaç elemandan meydana geliyordu.[1618] Üç eleman Hessen çapında çeşitli muhbirleri yönetiyordu. Temme Kassel'deki en genç Anayasayı Koruma Dairesi elemanıydı.[1619]

[1614] Andreas Temme'nin 06/11/1993 tarihli güvenlik beyanı, Cilt 415, s. 26.
[1615] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/01/1994 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 64 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin vom 25/01/1994 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 67.
[1616] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 67.
[1617] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 156.
[1618] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 48.
[1619] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06.06/2016, s. 48.

Temme, Alexander Thomsen takma adıyla beş islami kaynağı ve bir sağcı kaynağı yönetiyordu. İkisi aşırı sağcılık olay sahasından olmak üzere, altı kaynaktan daha temsilen sorumluydu[1620], ancak temsilen olma durumunun çok nadir meydana geldiği belirtiliyordu.[1621] Amiri olan tanık Dr. Pilling, Temme'yi şöyle algıladığını açıkladı:

> *„oldukça dikkatli, neredeyse aşırı hassas, aynı zamanda buluşmaları veya soruşturma görevlerini çok güvenilir, zamanında rapor eden, aslında çok ağır başlı görünen ve konuşmalara da esasında her zaman yapıcı, eleştirel fikirler yürütüyordu."*[1622]

O dönem Kassel harici biriminin yöneticisi olan tanık Fehling, raporlarının *„ortalama olarak fena değil, hatta çok iyi"* olduklarını ifade etti.[1623] Bir meslektaşı, Temme'yi Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesinde *„çok hırslı"* olarak tanımladı.[1624]

Eyalet Polis Müdürlüğü'ndeki bir daire amirinin açıklamasına göre, tanık Dr. Pilling, onu Kassel'deki „en iyi adamı" olarak tanımlamıştır.[1625] Ancak, o dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü, tanık Irrgang, bu nitelemeye, Temme'nin henüz 2006 yılında muhbir yöneticisi eğitimini tamamladığına işaret ederek, kuşkulu gördüğünü açıkladı.[1626] Tanık Dr. Pilling bu ifadesini hatırlamadığını, ancak geçmişe bakarak 2006 yılında tanık hakkında yapılmış bir olağan değerlendirmeye dayandırdı.[1627]

h. Diğer Soruşturma Sonuçları

Soruşturmalarda Polis Temme'nin çeşitli kurallara aykırı davranışlarını tespit etti:

aa. İzinsiz Mühimmat Bulundurma

Temme'nin ikinci ikametgahı olan ebeveynlerinin dairesinde yapılan aramada Polis, ateşli silahlar ruhsatı olmayan 13 adet saçma dolu fişek ve 1982 yılında imal edilmiş 100 adet tatbikat mermisi

---

[1620] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 9 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 98; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/04/2006 tarihli görüşme protokolü, Cilt 488, s. 33.
[1621] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 178 sonraki.
[1622] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 67.
[1623] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 67.
[1624] Jutta E., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 139; Diğer meslektaşların 2006 yılındaki soruşturmada verdikleri benzer görüşler için Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 11/10/2006 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 242, s. 23.
[1625] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 01/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 117.
[1626] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 31.
[1627] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 82.

buldu.[1628] Bu fişekler nedeniyle Kassel Yerel Mahkemesi 4 Eylül 2006 tarihli ceza kararı ile Temme'yi günlüğü 40,00 Euro'dan 20 günlük adli para cezasına çarptırdı (Dosya no: 3640 Js 27992/06).[1629] Tanık bu kararı kabul etti ve istinaf başvurusunda bulunmadı.[1630] Bununla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

> *„Bu mermi kemeri tam olarak bizim oturma odasındaki dolapta duruyordu. Tabii burada – sadece herkesin bir fikir edinmesi için netleştirmek açısından – gerçek mermiler söz konusu değil, yalnızca bazılarınızın eskiden bildikleri, Federal Silahlı Kuvvetler'in tatbikat mermisi olarak tanımladığı bu yeşil plastik mermiler söz konusu. Bunları gençliğimde bir yerlerden – tatbikatlar yapılırdı, oralarda bırakılırdı – bulmuştum. Eski eşyaların arasında anne ve babamın evinde duruyorlardı."*[1631]

Dairesinde bulunan diğer silahlar için Temme'nin ateşli silah ruhsatları bulunuyordu. Temme çeşitli atıcılık derneklerinde üye ve misafir atıcı olarak aktifti. Dosyalarda Polisin, tanığın, atıcılık derneklerindeki faaliyetlerine yönelik iletişimde olduğu, Českά silahları bulunduran veya cinayet kurbanını tanıyor olabilecek kişilere ilişkin soruşturmaları belgelemektedir, ancak somut herhangi bir şüphe belirtilerine rastlanmadı.[1632]

bb. İzinsiz Uyuşturucu Madde Bulundurma

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), aramada ayrıca 3,7 gram marihuana buldu[1633] Temme, uyuşturucu maddeyi, askerlik hizmeti döneminde temin ettiğini, ancak o zamandan beri uyuşturucu madde tüketmediğini ifade etti.[1634] Bu bilgiler, soruşturmacılar tarafından uyuşturucu madde suçları kapsamında incelenmek üzere el konulan, Temme'nin kişisel günlüğü ile uyuşuyordu.[1635] 22 Mayıs 2006 tarihli yazıyla Kassel Savcılığı, Temme'ye, bulunan uyuşturucu madde ile ilgili olarak, Uyuşturucu Madde Yasası Madde 31a kapsamında miktarının azlığı ve böylece kabahatin düşük oluşu nedeniyle

---

[1628] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 24/07/2006 tarihli suç duyurusu, soruşturma dosyalı, Cilt 268, s. 252 devamı.
[1629] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 06/09/2006 tarihli ceza kararnamesi ekli yazısı, Cilt 48, s. 73 devamı.
[1630] Andreas Temme'nin 09/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 196.
[1631] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 144 sonraki.
[1632] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) (EA 02) 28/02/2008 tarihli açıklaması, Cilt 488, s. 232 devamı.
[1633] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 28/04/2006 tarihli suç duyurusu, soruşturma dosyalı, Cilt 268, s. 212 devamı.
[1634] Andreas Temme'nin 09/05/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 268, s. 219 devamı.
[1635] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 14/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 113.

ceza takibine yer olmadığı konusunda bilgi verdi.[1636] Diğer şüpheli maddelere ilişkin buluntuların laboratuvar incelemelerinde, baharat (kakule)[1637] ve meyve şarabı[1638] olduğu ortaya çıktı. Temme'nin saç ve idrar örneklerinde uyuşturucu madde tespit edilemedi.[1639]

cc. „İstihbarat Hataları"

Bavyeralı vaka analizcileri, Temme'nin memurlar hukukuyla ilgili hangi yükümlülükleri ihlal etmiş olduğuna dair bir liste hazırladılar. Hem genel yükümlülüklerin, hem de Anayasayı Koruyucu sıfatıyla özel yükümlülüklerin ihlali isnat ediliyordu („istihbarat hataları"). Aşağıda listelenen yükümlülük ihlalleri, kısmen soruşturmanın diğer sonuçlarıyla örtüşmektedir, ancak kısmen bunları da aşmaktadır:

> *„•Resmi görev odalarında silah temizleme cihazı muhafaza etme*
> *• Resmi görev odalarına ateşli silahlar götürme*
> *• ‚Giriş yasağı olan bölge' dahilinde internet cafeye gitme, bunun rahatlıktan ötürü tekraren ve düzenli olarak yapma*
> *• Evebeynlerinin evinde uyuşturucu madde muhafaza etme*
> *• Uyuşturucu madde tüketimini itiraf etmesi*
> *• RG artıklarını imha etmemiş olması*
> *• Eşine internet cafeye gittiğini söylemesi nedeniyle ketumluk esaslarının ihlal edilmesi, çünkü ziyaretlerin resmi görev niteliğinde olduğunu belirtiyor (özel ziyaretlerini açıklayabilmek için güvenlik kurallarını ihlal ediyor)*
> *• Aşırı sağcı içerikte materyal yazma ve muhafaza etme*
> *• Yerel Hells Angels başkanı ile iletişimde olma, bunlar yine Saksonya Eyalet Kriminal Dairesi'nin sınıflandırmış olduğu bir çalışmasını bulunduruyorlardı*[1640]
> *• ‚Atlatma' temel ilkesini dikkate almama, görev yerinden direkt yolunun üstündeki internet cafeye gitmi ve tekrar geri gitme ve eve gitme*
> *• Resmi görev çerçevesinde kiralanan posta kutusunun yanında özel bir posta kutusu kiralama."*[1641]

[1636] Kassel Savcılığı'nın 22/05/2006 tarihli yazısı, Cilt 48, s. 31.
Uyuşturucu Madde Yasası Madde 31 Fıkra 1 Cümle 1 (takipten vazgeçme) şöyledir:

> *Eğer soruşturmanın konusu Madde 29 Fıkra 1, 2 veya 4'te belirtilen suçlardan biriyse, Savcılık, eğer failin suçu düşük olarak kabul ediliyorsa, cezanın takibi kamu yararını ilgilendirmiyorsa ve fail uyuşturucu maddeyi yalnızca kendi tüketimi için düşük miktarda yetiştiriyor, imal ediyor, ithal ediyor, ihraç ediyor, geçiriyor, satın alıyor veya başka şekilde temin ediyor veya bulunduruyorsa, takipten vazgeçebilir.*

[1637] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 22/04/2006 tarihli inceleme talebi (K 34), Cilt 268, s. 35; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 268, s. 36; Eyalet Kriminal Dairesi'nin 09/05/2006 tarihli bilirkişi raporu, Cilt 268, s. 53 sonraki.
[1638] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 24/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 90.
[1639] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 240, s. 367; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 118; J. W. Goethe Üniversitesi Frankfurt Adli Tıp Merkezi'nin 01/06/2006 tarihli bilirkişi raporu, Cilt 487, s. 130 devamı.
[1640] Bunun için ayrıca bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. f. bb. (sonda) – şüphe teyit edilmedi.
[1641] Münih Polis Müdürlüğü'nün (Bavyera Operatif Hadise Analizi, K 115) 18/06/06 tarihli Temme ile ilgili ifade alma stratejisine ilişkin açıklaması, Cilt 473, s. 158.

Ayrıca, Temme'de VS-VERTRAULICH (Gizlilik dereceli şey-ÖZEL) olarak sınıflandırılmış olan „Kontra Operasyon El Kitabı" bulundu.[1642] Komisyon, yalnızca kitabın kapağının mı, yoksa el kitabının sınıflandırılmış içeriğinin de mi söz konusu olup olmadığını ortaya çıkaramamıştır.

Tanık, resmi görev odalarına ateşli silahlar götürme konusunda şunları açıkladı:

> *„Bunun nedeni, henüz Deisel'de oturduğum zaman –Deisel'den Kassel'e uzaklık yaklaşık 40 km idi, Deisel'den Vellmar'a yaklaşık 35 km, Vellmar yol üstündeydi– bazen şöyle yapardım: Eğer akşamları ateş etmeye gitmek istiyorsam, o günü, büroda daha uzun kalacak şekilde ayarlardım, ve sonra araçla doğrudan bürodan atış yapmaya giderdim. Silahları büroda odamdaki dolaba kilitlemiştim, dolapların birinde silahlar vardı, mühimmat başka yerdeydi, ve sonra – – İki defa gidip gelmek istemiyordum, ve diğer meslektaşlar orada olmadığı zamanlar bile, harici birimin de oldukça güvenli bir yer olduğunu biliyordum. Odanın denetlenmesi için kullanılan tekniğin, her halükarda evde muhafaza etmek için öngörülen teknikten çok daha iyi olmalı.*
>
> *Buna izin verilmediğinin bir yerde yazıp yazmadığını, bir yerde belirtilip belirtilmediğini bilmiyorum. Tabii ki, belirsizdi, ama ben de onları orada iyi muhafaza edildiklerini düşündüğüm için yanımda götürdüm."*[1643]

i. Soruşturma Çerçevesinde Diğer Boyutlar

aa. 2009 Yılındaki Bilişsel Röportaj

Soruşturmanın düşürülmesinin ardından yaklaşık iki yıl sonra, 28 Ocak 2009 tarihinde, Temme bilişsel röportaj denilen bir röportaj yapılmasını kabul etti. Bu röportajda, ifadeyi alan kişi tarafından, sorgulanan kişininbelirli soru teknikleriyle, zihinsel olarak algılayışlarının bağlamına geçiş sağlamaya çalışması söz konusudur. Bu şekilde, hatırlama kabiliyetinin iyileştirilmesi amaçlanıyordu.[1644] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir üyesi, tanık Uwe F., böyle bir röportajın hedefini Komisyon'a şu şekilde tarif etti:

> *„Bilişsel bir röportaj ile – Umarım doğru aktarırım, bunun tam olarak ne olduğunu – insanın bilinçaltında veya insanın beyninde saklı kalmış yaşantıların, konuşurken bir çeşit yönlendirme yaparak ve belirli konulara yaklaşmasını ve daha sonra, belki konu ile ilgisi olabilecek, ancak birtakım çekmecelerde saklanmış olan hatıralarını serbest bırakmasını sağlayarak, öne çıkartılması amaçlanmaktadır. Bunu yapmayı göze alan bir psikolog vardı. İsmi şu anda aklımda değil. Bay Temme, söylediğim gibi, bizimle ona gitmeyi kabul etti. Sonra Wiesbaden'de bu şekilde uygulandı da."*[1645]

[1642] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (K 11) adli emanete alınan tarihsiz eşya listesi, Cilt 268, s. 160.
[1643] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 140.
[1644] Andreas Temme ile bilişsel röportaj hakkında 28/01/2009 tarihli açıklama, Cilt 150, s. 246.
[1645] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 107.

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel'in açıklamasına göre, bilişsel bir röportaj yapma kararı, o dönem hakim olan, Temme'nin Halit Yozgat'ın vurulması sırasında PC masasının başında internette sörf yapıyor olduğu varsayımına dayanılarak alındı:[1646]

> *„Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi'nin Analiz Birimi, internet cafedeki olay gününe ait olan mevcut zaman bilgilerinin analizinde, Andreas Temme'nin yüksek ihtimalle eylemin gerçekleştiği saatte internet cafenin bilgisayarının başında oturduğu sonucuna vardı.*
>
> *Bay Temme şimdiye kadarki açıklamalarında, eyleme ilişkin hiçbir şey fark etmediğini veya sıkılan kurşunları duymadığını belirtti.*
>
> *Psikoloğu ile yaptığı görüşmelerde, eyleme ilişkin algılamış olabileceklerini muhtemelen bastırmış olabileceği söyledi.*
>
> *Bay Temme tarafından yapılmış böyle bir ‚bastırma' konusu iç tartışmalarda da gündeme geldiğinden, bu psişik engeli aşma olanağı üzerinde duruldu."*[1647]

Tanık Temme, Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesinde, böyle bir röportajın yapılmasını daha önce de önerdiğini, ancak polisin mahkeme tarafından değerlendirilebilirliğinin olmayışına işaret ederek, bunu yapmayı reddettiğini belirtti.[1648] Bu röportaja katılan tanık Uwe F., bu konuda şunları söyledi:

> *„Tüm o zaman içerisinde, biraz daha ilerleyebilmek için, aklımıza yeni şeyler gelsin diye uğraştık. Ve Bay Temme işbirliği yaptı. Yani, bizimle birtakım konular üzerinde birlikte çalışmaya hazırdı. O dönem Wiesbaden'deki psikolojik hizmet merkeziyle bunu düzenleyen meslektaşımız Wetzel de, sanırım, normal basında, bu tür ihtimallerin olabileceğine rastladı. Öncesinde, burada birşey ortaya çıkarsa, bunun ceza hukuku açısından değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda Savcılıkla görüşme yapmıştık. Bu tam net değildi. Ama elbette şunu söyledik: Ne kaybederiz? – Bu nedenle, Bay Temme ile bu bilişsel röportajı yapmaya çalşıtık."*[1649]

Tanık Wetzel'in açıklamasına göre, röportajı yapan psikolog, Temme'nin röportaj sırasında *„görünüşte uyumlu"* olarak gözlemlediğini belirttiğini ifade etti. Edindiği izlenime göre, Temme gerçekte bilişsel röportaja kendini vermedi. İnternet cafede tek tek algıladıklarının *„bastırıldığı"*nı veya bir şekilde bellek yitimi olmasını ihtimal dışı gördüğünü belirttiğini ifade etti.[1650]

Polis, Temme'nin hipnozla, yani iradesinin tamamen devre dışı bırakılarak ifadesinin alınması seçeneğini kullanmadı. Temme, buna da hazır olduğunu beyan etmişti.[1651]

[1646] Analizi kaleme alan kişi, Komisyon tarafından, hipotezinin gerçeklik temelinin tamamlanmamış olduğuna ilişkin uyarıldıktan sonra, Komisyon'a hipotezinin „işe yaramaz" olduğunu beyan etti (bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 2. a. bb.).

[1647] Andreas Temme ile bilişsel röportaj hakkında 28/01/2009 tarihli açıklama, Cilt 150, s. 246.

[1648] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 80.

[1649] Uwe F., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 107.

[1650] Andreas Temme ile bilişsel röportaj hakkında 28/01/2009 tarihli açıklama, Cilt 150, s. 249 sonraki.

[1651] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2016 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 18.

bb. İnternet Cafede Temme'nin Yanında Plastik Torba Var Mıydı?

Faillerin Halit Yozgat'a bir plastik torba içerisinden ateş ettikleri ihtimal dışında tutulamadığından, ve Temme isimli tanığında plastik torba ile görülmüş olduğu belirtildiğinden,[1652] Komisyon, bu plastik torbanın internet cafede yanında olup olmadığı sorusunu ele aldı. Ancak Komisyon, bu soruyu kesin olarak açıklığa kavuşturamadı.

Tanık Wetzel bu konuda şunları açıkladı:

> *„Bay Temme'nin internet cafeye girdiğinde yanında bir plastik torbanın olduğunu Bay [Ahmed] A[...]-T[...] de konuşmasında belirtti. Bu açıklamayı ben bugün -- Yani, bunu nasıl değerlendireceğimi bilmiyorum, çünkü şunu bilmiyorum: Bunu bir anda bir yerinden mi uydurdu? Gerçekten torbayı gördü mü? Bay A.-T.'nin yerine oturdum, yaklaşık olarak onunla aynı boydayım ve plastik torbalı birini geçerken görüyorum, ve bir plastik torba var mı, yok mu göremezdim ki, çünkü önünde ekran var. Gerçekten görüp görmediğinden veya bir yerden, polisin plastik torbalı birini aradığını duyup duymadığından emin değilim. O konuda emin değilim.*
>
> *Ama şöyle bir teori vardı: Belki de yalnızca silahı taşıdı. Belki ,muhtemel suç ortaklığı'ndan bunu kastediyorsunuzdur. Ama bunun için de ipucumuz yok.*
>
> *Tüm bu zaman içerisinde, söylediğim gibi, birşey bulamadık, suç şüphesinin üzerine, büyük suç şüphesi duyulmasına yetecek birşey koyamadık."*[1653]

Tanık Wetzel tarafından belirtilen Ahmet A.-T.'nin, Temme'nin başında oturduğu PC'ye görüş açısı, polis tarafından yapılan bilgisayar destekli görüş açısı rekonstrüksiyonunun bir sureti dosyala yer almaktadır:[1654]

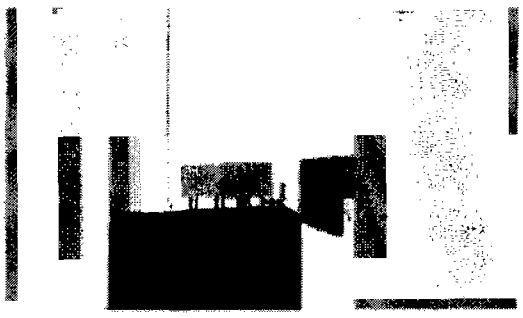

A. T.'nin görüş alanı

[1652] Ayrıntılar için Bölüm İki, Kısım E. II. 2. i. bb.
[1653] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 57.
[1654] Görüş açısı rekonstrüksiyonu baskısı, Cilt 316, s. 419.

Ahmed A.-T. tarafından tarif edilen plastik torbayla bağlantılı olarak kamuoyunda, bayan Temme'nin 28 Nisan 2006, saat 19:06'da kızkardeşi ile yapmış olduğu bir telefon görüşmesinin alıntısı yapıldı. Açıklamaları, Temme'nin eşine karşı bir plastik torba taşıdığını itiraf ettiği yönünde yorumlandı. Komisyon, bu nedenle o dönem kaydedilen ve kelime kelimesine protokolü tutulan bu telefon görüşmesinin dökümünü dinledi.[1655] Ancak, komisyon alıntısı yapılan telefon görüşmesindeki pasajların bağlanımın iki saati aşan, tanık Eva Sch-T.'nin polis tarafından sorgulanmasını kız kardeşine anlatmasından oluştuğunu tespit etti. Bu görüşmede, polisin iddialarını anlatarak onunla alaycı bir tonla polise mümkün olsaydı, vermeyi istediği çarpıcı cevaplar hakkında konuştu. Plastik torbaya ilişkin olarak, buna paralel olarak, kız kardeşine, kocasına bir bakıma estetik nedenlerden, dolayı birçok defa yanında plastik torba taşımasını yasakladığını, bu nedenle onun internet cafede yanında plastik torba olamayacağından emin olduğunu belirtti.

İlgili pasajın sözleri somut olarak şöyle („T" Temme'nin eşi, „S" Temme'nin eşinin kız kardeşi anlamına geliyor):

> *„Ve konu bununla ilgiliydi ya, güya bir plastik poşet vardı, biliyor musun.*
> *S: Neden?*
> *T: Evet onu güya görmüş olması gereken, bu kişi, elinde bir plastik poşet olduğunu gördü herhalde.*
> *S: Evet eee peki?*
> *T: Ve ben o zaman ona söyledim, dikkat et, bak ben buna katlanamam, alışverişe gittiğimizde veya o alışverişe gittiğinde, sürekli plastik poşet alıyor.*
> *S: İğrenç, değil mi.*
> *T: Buna dayanamam, bu çok aykırı görünüyor, biliyor musun, ben birkaç kez de söyledim ona, biliyor musun plastik poşet taşıyan adamlar çok aptal görünüyor. O zaman bir sepet kullan ya da bir bez torba ya da ne bileyim, öylece eline al veya bir karton kullan, ama lütfen böyle saçma sapan poşetlerle etrafta dolaşma tamam mı, şimdi de bana bunu anlatmıştı bu plastik poşetle ilgili, bunların sürekli bunu irdelediklerini, sana ne demiştim ben, şimdi beni bir kez olsun dinleyecek misin, plastik poşet kullanma. Ben söyledim, gerçekten.*
> *S: Yoksa siyah bir sepetle oradaydı derlerdi.*
> *T: O zaman ama kendime dert ederdim. O zaman, bunda bir gerçek payı olduğunu düşünürdüm, biliyor musun. Evet, ben dedim, hemen cevap vermedin mi diye, plastik poşet taşıyamam, karım bana yasakladı? Ben değildim o, diye."*[1656]

Tanık Eva Sch.-T. bu konuda Araştırma Komisyonu'na şunları açıkladı:

> *„Şimdi bir düşünün: Hamileliğimin sonlarındayım. Planladığımız şey, benim evde kalmam; ben ev kadınıyım, eşim güzel güzel işe gidecek. Hayatım tekrar düzene girecek. Yeni evlenmişim. Birlikteliğimiz de daha yeni. Daha büyük bir daireye taşındık. 44 merdiven basamağı. Hamileliğimin sonlarındayım. Yani benim eşim hep alışverişe gitti. Ve ben hep söyledim: Bir alışveriş sepeti kullan, lütfen bez torba kullan. – Eşim eve her alışverişten plastik poşet getirdi.*
>
> *Ve sonra da, tüm bu ev arama hikayesini öğreniyorum – –Tekrar tekrar sordum: Ne arıyorlar ki? – Çünkü çok az şey biliyordum bu konuda. Ve sonra da bana dediler ki: Plastik poşetler. Belki de hiç komik değil,*

[1655] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 tarihli açıklaması, Cilt 343b, s. 2 devamı, 46.
[1656] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 tarihli açıklaması, Cilt 343b, s. 46.

ama söylediğim şey öylece çıkıverdi: Evet, tabi. Plastik poşet kullanan -- Sana hep söyledim. Plastik poşet kullanılmaz. İnsan kendini şüpheli duruma da düşürür.

Bunun hiçbir -- Bu belki zevkli değil, ama bu sadece alaycı bir tavırdı, çünkü ben de, plastik poşet olmayan bir ev tanımıyorum. Yani temelinde bu yatıyordu. Başka birşey değil.

[...]

Ben bunu tabi sonra sürekli -- devam ettim. Daha yeni kendimi büyük ablamın önünde elbette övdüm de. Bende böyle biraz -- vardı da. Herkes benim için sürekli endişeleniyordu . Ve sonra bunu tabi biraz -- Çok kibar da değildi, ama bu özel bir konuşmaydı zaten. Orda kibar olmam gerekmiyor ki.

[...]

Münih'de bu konuşmayı dinlemek zorunda kaldığımda kendim de çok dehşete düşmüştüm, birincisi kasıntılı sesimle ilgili ve sonra da bu ses tonuyla ilgili. Kendim çok dehşete düştüm. Ve bu söylemiş olduğum şeylerle ilgili gurur da duymuyorum. Ama bu öyle olmuştu. Şimdi artık geri de alamam ki."[1657]

3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Tutumu

a. Soruşturma Makamlarıyla İşbirliği

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Savcılıkla ve Polisle işbirliği sorusuna ilişkin olarak Eyalet Dairesi'nin bir yandan Temme'ye karşı yürütülen cinayet soruşturmalarında destekleyici tutumları ile diğer yandan Temme tarafından yönetilen kaynaklara yönelik soruşturma makamlarının istediği ifadelerinin alınması izinlerinen verilmesini reddetmesi şeklinde iki tutum ayır edilmelidir. Bu farklılık Kassel'deki soruşturmacıların değerlendirmelerinde açık olarak ifade edilmektedir. Eyalet Dairesi'nin genel destekleyici tutumları (aşağıda bb.), Eyalet Dairesi'nin kaynakların resmi olarak ifadelerinin alınması (aşağıda bb.) sorunundan farklı olarak oldukça olumlu değerlendirilmiştir.

aa. Savcılık ve Polisle İşbirliği

Temme'ye karşı soruşturmaları yöneten Savcı, tanık Dr. Wied, Komisyon'un soruşturma makamlarıyla Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasındaki işbirliğini ilişkin sorusu üzerine aşağıda açıklamayı yaptı:

„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, belirtmek gerekiyor ki, bir bütün olarak, tamamen işbirliği içinde hareket etti ve ceza takip makamlarıyla da işbirliği yaptı".[1658]

[1657] Eva Sch.-T., Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 13 sonraki.
[1658] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 43

Bu açıklama Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun tespitleriyle örtüşmektedir, orada şunlar belirtilmektedir (altı yalnızca burada çizildi):

> *„Polisin yürüttüğü soruşturmanın sonucuna göre, olayın meydana geldiği saatte internet cafede olan, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanı Temme'nin, daha sonra kendini bildirmeyen tek şahit olması, eyleme ve tüm eylem serisine iştirak etmiş olabileceği şüphesini doğurdu. Ancak bu tahmin soruşturmalar neticesinde hızla, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin sunduğu kapsamlı resmi belgelerle, suç yerinde olmadığına dair delillerin tespit edilmesiyle ortadan kaldırılabildi."*[1659]

Bu konuda yukarıda belirtilen tanık Dr. Wied bir başka yerde şunları açıkladı:

> *„Az önce bu konuya değinmiştim. Bir defa Anayasayı Koruma Dairesi'nin odalarında, daha sonra bir başka defa da tekrar Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün odalarında görüşmeler oluyordu, şöyle söyleyeyim, polise özgü bazı telefon görüşmeleri. Ama ben bay Hess ile de telefonlaştım. Sanırım, Bayan Dr. Pilling ile de bir defasında telefonlaştım. Ve konuyu şöyle algıladım, aslında bize istediklerimizi verdiler, ve Anayasayı Koruma Dairesi'nde dikkate almaları gereken iç mülahazaları ve çıkarları yönünden, en azından şunu talep ettiğimiz zaman durma noktasına geldi: Şimdi kaynakları kendimiz ifadelerini almak istiyoruz ve ifade alma izninin verilmesini rica ediyoruz. – Ama bunun haricinde, onlardan istenilen şeyleri teslim ettiler. Diğer elemanlara yönelik ifade alma izinleri verildi. Ben bunu doğrusu esas olarak işbirliği yaptıkları yönünde tanımlardım.*[1660]

Dönemin Kuzey Hessen Polis Müdürü, tanık Henning, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki işbirliğini tekrar sorulması üzerine şu şekilde tarif etti:

> *„Sizin de belirtmiş olduklarınız, köşedeki, çok normal kurumsal işlemlerin yürütüldüğü Anayasayı Koruma Dairesi ile işbirliğinin tamamen sorunsuz, tamamen işbirliği içerisinde olduğunu kanıtlıyor. Yalnızca şu tek iş söz konusu olduğunda, Anayasa Koruyucuları geri dururlar – bana göre de, haklı olarak. Yalnızca bu elbette soruşturmacıları kızdırır. Ancak bu bilgileri elde etmek – yolculuk masrafları ve benzeri şeyler –, o konularda Anayasa Koruyucularıyla genellikle hiç sorun olmazdı, eski zamanlarda da."*[1661]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel, bu anlamda işbirliğinin sınırlı oluşundan söz etti ve soruşturma makamlarıyla Anayasayı Koruma Dairesi arasındaki ilişkiyi şu şekilde anlattı:

> *„Bir değerlendirme bizde vardı, ve Anayasayı Koruma Dairesi de görünen o ki, bir başka değerlendirmeye sahipti. Ve Anayasayı Koruma Dairesi belirli bir noktaya kadar işbirliği de yaptı, yani biz belgeler talep ettik ve onlar bize verildi. Belgeleri inceleme talebinde bulunduk, incelememize izin verildi de. Ve işbirliğinin sınırı, bizim için çok önemli görünen, muhbirlerin ifadelerinin alınmasıydı, ancak bu gerçekleşmedi."*[1662]

[1659] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 836.
[1660] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 55.
[1661] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 194.
[1662] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 28.

O dönem Eyalet Polis Müdürü'nün gelişmelere doğrudan katılmamış olan daire amiri tanık Karlheinz Sch. özellikle bu sınırdan rahatsızlık duydu. Bunu bir engel olarak algıladı:

> *„Bir engel şuydu – bunu burada baştan açık olarak belirtmek istiyorum – Anayasayı Koruma Dairesi'nden Bay Temme'ye karşı suç şüphesi duyduğumuz andan itibaren, devam eden soruşturmalarda – şöyle formüle edeyim – kendimizi Anayasayı Koruma Dairesi'nden tarafından engellemiş görüyorduk. Neticede İçişleri Bakanlığı'nın kararı da bizi, kimden geldiyse, verilen öğüt sonucunda, şüpheli Temme tarafından yönetilen kaynakların polis tarafından ifadelerinin alınması konusunda engellendi. Temme'ye karşı duyulan, suç şüphesi haklı olsun veya olmasın, veya hangi şekilde sürdürülmesi gerekirse gereksin, bu soruşturmalar polis tarafından yürütülebilmiş olsaydı, daha hızlı bir şekilde sonuç elde edebilirdik düşüncesindeyim."*[1663]

Onun 9 Haziran 2006 tarihinde Eyalet Polis Müdürü tanık Nedela'ya yazmış olduğu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 30 Haziran 2006 tarihinde gerçekleşen görüşmede işbirliği içerisinde hareket etmediğinin belirtildiği e-maili bu bağlamdadır. Orada şu sözler yer almaktadır:

> *„Kriminal Polis Müdürü Hoffmann'ın düşüncesine göre, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi temsilcileri başından itibaren konuyu ilerletici bir işbirliği konusunda ilgi göstermiyorlardı."*[1664]

Tanık Karlheinz Sch., Komisyon'a bu bilgiyi o dönem Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Kriminal Polis Müdüründen aldığını açıkladı.[1665] Komisyon, daha önce Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi'nin NSU Araştırma Komisyonu tarafından tanık olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile Kassel soruşturma makamlarının işbirliği konusunda ifade vermiş olan tanık Hoffmann'a[1666], özellikle tanık Karlheinz Sch.'nin e-maili kendisine soruldu:

> *„Milletvekili Jürgen Frömmrich: [...] Benim için şu çok net değil: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile işbirliği nasıldı? İyi miydi, veya iyi değil miydi, veya kısmen iyiydi veya belirli noktalarda iyi değil miydi? Çünkü, alıntı yapmama izin verilirse, bir defasında Almanya Federal Meclisi'nin Araştırma Komisyonu huzurunda şunları söylediler, sayfa 85'te:*
>
> > *„Kassel'deki somut duruma ilişkin olarak bizim açımızdan ilginç olan, olay günü bizim burada ne yaptığı konusuydu. Bunu geniş ölçüde açıklayabiliyorduk. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu konuda bizi destekledi, yolculuk masrafları hesaplarını inceleyebildik. Araç seyir defterlerini inceleyebildik. Zamansal akışla ilgili herşeyi –tatiller, izinler vs. – Eyalet Dairesi bize temin etti.*
>
> *Yani, görünüşe göre, yalnızca sorunlar yoktu, olay günü meydana gelenleri açıklığa kavuşturmak söz konusu olduğunda, siz herşeyin size verildiğini söylediniz.*
>
> *Tanık Hoffmann: Ben de burada farklı birşey söylemedim. Şöyle oldu: Bize kolaylık göstermek için çaba sarfettiler, yalnızca, o konuda, muhbirlerin ifadelerinin alınması meselesinde, evet mi hayır mı, bize farklı düşünceler iletildi.*
>
> *Elemanlarla her zaman kolay değildi. Elbette, bir Anayasayı Koruma Dairesi, bir belediyenin idari makamı gibi ele alamayacağızı açık. Orada tartılması gereken farklı çıkarlar söz konusu. Biz taleplerimizi iletiriz,*

[1663] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 6.
[1664] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 03/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 96.
[1665] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 13.
[1666] Hoffmann, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 21. Oturum Protokolü, s. 85.

bunlar değerlendirilir, ve sonuçta bir karar verilir: Bilgileri alırız, veya almayız. – Oradaki ilgili kişilerin, bize yardımcı olmaya çalıştıkları anlaşılabiliyordu. Şöyle söyleyeyim, Bayan Dr. Pilling vs. İletişimlerde sorunsuzdu.

Milletvekili Jürgen Frömmrich: O halde tekrar Bay [Karlheinz] Sch[...]'ın e-mailine dönmek istiyorum. Az önce alıntı yaptık. Orada son satırda şunlar belirtiliyor:

> *Kriminal Polis Müdürü Hoffmann'ın düşüncesine göre, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi temsilcileri başından itibaren konuyu ilerletici bir işbirliği konusunda ilgi göstermiyorlardı.*

Tanık Hoffmann: Az önce de söyledim: Burada hazırlamış olduğunuz açıklamayı bugüne kadar bilmiyordum. Bay Wetzel'in bu konuda yazdıklarına güvenirdim. Bu dosyalarda yer alıyor, Bay Wetzel'in 30. . – – tarihli açıklaması. Veya 30.unda değil de, 2.'sinde falan, yazılmış, sanırım. Benim görüşüme göre, olayları daha doğru yansıtıyor. Ama belki Bay Sch[...] burada biraz daha kaba ifade etmiş olabilir."[1667]

Tanık Hoffmann tarafından belirtilen, tanık Wetzel'e ait açıklama 3 Temmuz 2006 tarihine ait ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde 30 Haziran 2006 tarihinde gerçekleşen, esas olarak Anayasayı Koruma Dairesi ile soruşturma makamları arasında tartışma konusu olan, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin polis tarafından resmi olarak ifadelerinin alınması sorununa ilişkin görüşmeyle ilgilidir. O tarihte, artık Temme ve resmi görevinin ifasına ilişkin bilgi temin edilmesi söz konusu değildi.[1668] Ancak bu sonuncusu, Komisyon tarafından ifadesi alınan tanıklar tarafından genellikle olumlu olarak değerlendirildi: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi görülür şekilde Temme'ye karşı yapılan suçlamanın ağırlığının sorumluluğunu üstlenmek istediği ifade edildi.[1669] Özellikle başından itibaren bilginin akışının hızlı ve şaşırtıcı şekilde kolay şekilde olduğunu ve haftasonu da mümkün olabildiğini ifade ettiler.[1670] Çeşitli rütbe düzeylerinde telefon görüşmeler ve telefon konuşmaları gerçekleştiği ve soruşturmacıların, ihtiyaç duyduklarını ve istediklerini elde ettikleri, taleplerinin „büyük ölçüde" yerine getirildiği ifade edildi.[1671] Polise *„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından her türlü desteğin ve işbirliğinin sağlandığı"* belirtildi.[1672]

bb. Tek Tek Destekleyici Tutumlar

Soruşturmacılar, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni 21 Nisan 2006 Cuma akşamı, Temme'ye karşı oluşan suç şüphesi hakkında bilgilendirdiler. Temme daha önce kendisinin Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olarak tanıtmıştı, ve Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Kassel harici biriminin yöneticisiyle, tanık Fehling ile, ayrıca bir arama kararı çıkartılmasını talep etmek zorunda kalmadan, görev yaptığı odada

---

[1667] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 170.
[1668] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 190 devamı.
[1669] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 167.
[1670] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 21; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 33.
[1671] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 55; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 118, 167; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 34.
[1672] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 123.

arama yapmak için iletişime geçti.[1673] Tanık Fehling, Anayasayı Koruma Eyalet Daire'nin Müdürü olan tanık Irrgang'ın özel telefonunu öğrenmeye çalıştı. Bunun amiri olan tanık Dr. Pilling'i aradı. Son olarak tanık Fehling tanık Irrgang'dan telefonla, odaları soruşturmacılara açması, ve VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış işlemler haricinde herşeyi soruşturmacılara teslim etme konusunda talimat aldı (*„öğrenmek istedikleri herşeyi söylensin, herşey verilsin"* [1674]).[1675] Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından daha sonra hazırlanan arama raporunda, yönetimin anlayış göstermesine değinilmektedir.[1676]

Kassel harici birimindeki görev odasının araması saat 21:00 civarında gerçekleşti.[1677] Polise, gizli belgeler haricinde her yere erişim izni verildi.[1678]

O dönem Kassel harici biriminin yöneticisinin açıklamasına göre, Polisle bundan sonraki işbirliği yalnızca Wiesbaden'deki merkez üzerinden devam etti.[1679]

Sonraki süreçte soruşturmacılara Temme'nin biyografisi hakkında ve suç yerinde olmadığına dair dellillerini açıklığa kavuşturulmasına yönelik çok sayıda belge ve bilgi verildi:

- 22 Nisan 2006 Cumartesi günü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Temme'nin 2004 ile 2006 yılları arasında işe gitmediği günlerin listesini iletti.[1680] Anaysayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü ve yardımcısı, bu suç yerinde olup olmadığının kontrolüne bizzat kendileri de katkıda bulundu.[1681]
- 25 Nisan 2006 Salı günü, soruşturmacılarla Anayasayı Koruma Dairesi elemanları arasında bir görüşme yapıldı. Görüşme notunda belirtildiğine göre, Anayasayı Koruma Dairesi elemanları Temme hakkında çeşitli bilgiler verdiler ve sorulan tüm soruların cevaplandırılmasını

[1673] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 52 sonraki.
[1674] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 34; benzer şekilde Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 182: *„herşey gösterilsin, herşey ortaya konulsun, sadece mutlak gizli konular kalsın; onlar üzerinde önce konuşmamız gerekir."*
[1675] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 33 sonraki; Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 182; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 126 sonraki.
[1676] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/04/2006 tarihli arama raporu, Cilt 240, s. 331.
[1677] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/04/2006 tarihli arama raporu, Cilt 240, s. 331 devamı.
[1678] Gizli belgeler Temme'nin bürosunun dışındaki bir çelik kasada bulunuyordu. Çelik kasanın anahtarı yine başka emniyet altındaki çelik kasada bulunuyordu ve çok sınırlı bir çevre giriş verilerine sahipti. Tanık Temme bir anahtara sahip değildi (Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 183; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 79 sonraki).
[1679] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 174, 184.
[1680] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 22/04/2006 tarihli faksı, Cilt 48, s. 12 devamı.
[1681] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 25 devamı.

sağladılar.[1682] Kassel Savcılığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden bilgi talebinde bulundu ve Polise Temme hakkında bir soru formu gönderdi.[1683]

- 2 Mayıs 2006 tarihinde Polis, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel harici biriminin elemanlarını Temme hakkında sorgulayabildi.[1684]
- 5 Mayıs 2006'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Polisi suç yerinde olmadığına dair delil incelemesinin açıklığa kavuşturulmasında mevcut durum hakkında bilgi verdi.[1685]
- 8 Mayıs 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Polis'in soru kataloğunu cevapladı ve Temme hakkında, kişisel dosyası ile yolculuk masrafları ve resmi görev zamanlarını da içeren birçok belge gönderdi.[1686]
- Sonraki günlerde ek olarak ayrıntılı bilgiler iletildi.[1687]
- Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Kassel Savcılığı'nın talebi üzerine Temme'nin Kassel harici birimindeki üç meslektaşı için ifade alma izni verdi.[1688]
- 13 Temmuz 2006 Perşembe günü, İçişleri Bakanlığı'ndaki Bölüm II'nin yöneticisi, İçişleri Bakanı'nı, Savcılığın tüm taleplerinin ve Polisin tüm sorularının tamamlandığı konusunda bilgi verdi.[1689]

cc. 30 Haziran 2006 Tarihli Görüşme

Komisyon, 30 Haziran 2006 Cuma günü gerçekleşen, Kassel Savcılığı'nın, Anayasayı Koruma Dairesi ile Cinayet Araştırma Komisyonu'nun temsilcilerini davet ettiği görüşmeyi yakından ele aldı. Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 21 Haziran 2006 tarihli bir açıklamasına göre, bu görüşmenin amacının „Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin sorumlularının şüpheliye yönelik tespit edilebilen destekleyici tutumlarını bırakmaları"nı sağlamak olduğu belirtiliyordu. Temme'nin o zamana kadar muhtemelen vermekte geri durduğunu bilgileri, eğer amirlerinin artık onun „sırtını kollamadığı"nı tespit ederse, verebileceğinin beklendiği ifade ediliyordu.[1690] Bu görüşmenin bir diğer amacının, Anayasayı Koruya

---

[1682] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/04/2006 tarihli görüşme protokolü, Cilt 105, s. 41 sonraki.
[1683] Kassel Savcılığı'nın 25/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 105, s. 24 devamı.
[1684] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 02/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 83 sonraki.
[1685] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 86 sonraki.
[1686] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 89 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 08/05/2006 tarihli yazısı ve ekleri, Cilt 105, s. 93 devamı.
[1687] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 13/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 92; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 154; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 16/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 182.
[1688] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 23/05/2006 ve 14/06/2006 tarihli ifade alma izinleri, Cilt 105, s. 158 sonraki. (Friedrich G.), 174 (Michael H.), 184 (Erich Z.).
[1689] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Hukuk Bölümü yöneticisinin 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 52.
[1690] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 21/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 468, s. 104; ayrıca tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 26 Haziran 2006 tarihli e-maili ile karşılaştırınız, Cilt 468, s. 103.

Dairesi'den başka belgeler de almak (araç seyir defteri, harcırah hesapları, resmi beyanı, güvenlik dosyası) ve Temme tarafından yönetilen kaynakların ifadelerinin alınmasını temin etmek olduğu belirtiliyordu.[1691]

28 Haziran 2006 tarihli bir e-mailde, Eyalet Polis Müdürlüğü'nün bir daire amiri olan, tanık Karlheinz Sch., Eyalet Polis Müdürü tanık Nedela'yı, özellikle o dönem Anayasayı Koruma Eyalet Direktörü olan tanık Irrgang'ın bu görüşmeye katılmayacağı konusunda bilgi verdi. Şunları açıkladı:

> *„Dün, Polis Müdürü Henning, Bay Irrgang'ı şahsen telefonla aradı ve Cuma günü için Kassel Savcılığı, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) ve Hessen Eyaleti Anayası Koruma Dairesi arasında planlanan görüşmeye katılmasını rica etti.*
> *[...]*
> *Bay Irrgang, düzey kifayetinin olmayışını gerekçe göstererek katılmayı reddetti. Bay Polis Müdürü Henning ile baş başa şahsi bir görüşme yapmak için Kassem'e gelmeye hazır olduğunu, ancak bir Savcı ve emniyet mensuplarıyla görüşmeyeceğini ifade etti.*
>
> *Savcı Dr. Wied, Bay Irrgang'ı – ihtiyaç halinde – tanık olarak çağırmayı ve ifadesinin alınması hakkını saklı tuttu."*[1692]

Komisyon, tanığı, dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün 30 Haziran 2006 tarihli görüşmeye katılım çağrısını reddetmesinin nedenini sordu. Dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, tanık Irrgang, „düzey kifayeti" kelimesini kullanmadığını açıkladı.[1693] Polis Müdürü'nün veya bir savcının katılıp katılmayacağını sorduğunu, ve bunun kendisine söylenmediğini belirtti. Kısa bir süre sonra Kassel Savcılığı'nın yöneticisi ile bir görüşme belirlendiğinde, katıldığını ifade etti. Bunun arka planında kibirin değil, yasallık ilkesi ile *„daha ziyade Anayasayı Koruma Dairesi için belirlenmiş olan diğer ilke arasındaki farkları bilen"* biri ile konuşma isteğinin olduğunu belirtti.[1694]

„Düzey kifayeti" kavramını içeren e-maili yazan kişi, tanık Karlheinz Sch., kavramın kendisine tanık Hoffmann (o dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü) tarafından bildirildiğini, onun ise kavramı Irrgang'ın görüştüğü kişi olan Kassel Polis Müdürü Henning'ten duyduğunu ifade etti. Kavrama hayran kaldığı için kullandığını belirtti. Tanık Irrgang'ın bu kavramı tanık Henning'e karşı kullanıp kullanmadığını elbette söyleyemeyeceğini ifade etti.[1695] Tanık Henning, her ne kadar kavramı hatırlayamasa da, bu kavramın o dönem Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü tarafından kullanılmasının *„ona yabancı olmadığı"*nı belli etti.[1696]

[1691] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 13.
[1692] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 28/06/2006 tarihli e-mail, Cilt 468, s. 102.
[1693] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 11, 12, 29.
[1694] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 11.
[1695] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 17, 18.
[1696] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 162.

Görüşmeye Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden tanık Hess, Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi, onun elemanı, tanık Friedrich W., ve tanık Katharina Sch. katıldılar. Diğer katılımcılar şunlardı: Soruşturmaları yöneten Savcı, tanık Dr. Wied, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Kriminal Polis Müdürü, tanık Hoffmann, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Yöneticisi, tanık Wetzel, onun yardımcısı, tanık Bilgic, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) diğer iki üyesi, tanıklar Uwe F. ve Jörg T., ile Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) üyesi olmayan bir diğer polis memuru. Bu görüşmenin seyrine ilişkin olarak tanık Wetzel, 3 Temmuz 2006 tarihli bir görüşme notu hazırladı. Bu notta şunlar ifade ediliyordu:

„Bugün, Bay Savcı Dr. Wied'in daveti üzerine, Kassel Polis Müdürlüğü'nde yukarıda belirtilen görüşme gerçekleşti.
Bay Dr. Wied ve Bay Hoffmann öncelikle katılımcıları selamladı.
Daha sonra Bay Hesse kendini Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi olarak, Bay [Friedrich] W[...] bir elemanlarından biri olarak ve Bayan Schwede de gizliliğin korunmasından sorumlu hukukçu olarak tanıttı.
Bay Hess'in devamında açıkladığı gibi, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde, güvenlik ve personel meseleleri katı bir şekilde ayrılmıştır. Bu nedenle Gizliliği Koruma faaliyeti yürüttükleri yerde diğer bölümlerin temsilcilerinin bulunamayacağını ifade etti. Dairenin diğer bölümlerinden kimsenin katılmamasının nedeninin bu olduğunu söyledi.
Bay Hess, devamında, Eyalet Dairesi'nin idari bölümünün, Temme'yi işten çıkarmayı düşünmesini gerektirecek bir neden görmediğini ifade etti. Bu nedenle, sonucu 24.07 tarihine kadar, bu tarihte Bay Temme'nin açığa alınma süresi sona erdiğinden ve Bay Temme'nin bundan sonraki çalışıp çalışmayacağı konusunda karar verilmesi gerektiğinden, sonuçlanması gereken bir güvenlik incelemesi yürütmekle görevlendirildiklerini belirtti.

Ardından, Türk ve Yunan küçük işyeri işleticileri aleyhine işlenen cinayet serisi Uz tarafından kısa anlatıldı. Anlatım olay yerleri, olayın meydana geldiği zamanlar ve mağdurların kimlikleri ve ölüm nedenleriyle sınırlıydı. İki benzer silahın rolüne de değinildi.
Ardından Bay Bilgic YOZGAT aleyhine işlenen cinayet vakasını tanıttı. Bu sırada, sanık Temme'ye karşı suç şüphesinin gerekçeleri olan tüm gerçekler dile getirildi.
Bay Hoffmann, soruşturmalar sırasında dikkati çeken ve sanık Temme'nin faaliyeti açısından ilginç görünen birkaç başka noktaya da işaret etti.
Bay Hess, daha sonra Polisin mevcut bu vakada bir katil aradığının bilincinde olduğunu belirtti. Daha sonra şunları söyledi: „Herşeyi deşiyorlar, bunu onlara çok görmüyoruz tabii ki." Daha sonra, Bay Temme'nin „yetkisini" elinden almak için gerçeklere ihtiyaç duyduğunu ifade etti. Görüşüne göre, durumun, Bay Temme'ye „yetkisinin" tekrar verileceği ve onun tekrar Anayasayı Koruma Dairesi için çalışabilmesiyle sonuçlanacağını varacağına işaret etti.
Bay Savcı Dr. Wied, Bay Temme'nin gelişmeler hakkındaki resmi beyanını ve güvenlik dosyasını istediğini söyledi. Bay Hess, resmi beyanına onay verdi, güvenlik dosyasına ilişkin olarak, Bay [Friedrich] W[...] bunun Bay Kriminal Başkomiser Yardımcısı (KOK) [Karl-Heinz] G[...] ile birlikte gözden geçirildiğini ve bununla ilgili kopyaların hazırlandığını belirtti. Şu anda dosyanın verilmesinin mümkün olmadığın ifada etti.

Daha sonra Bay Dr. Wied ve Bay Bilgic, Bay Temme tarafından yönetilen muhbirlerin polis tarafından ifadelerinin alınmasını niçin gerekli gördüklerini açıklığa kavuşturdular.
Bunun üzerine Bay Hess, böyle bir ifade alınması için iznin verilebileceğini zannetmediğini açıkladı. Bu ifadelerin „kaynakların kopması"na yol açacağını belirtti. Bay Temme'nin daha sonra suçsuz olduğu ortaya çıktığı takdirde, bunun polis tarafından izah edilmesi gerekliliğiyle sonuçlanacağını söyledi.
Bay Hesse, muhbirlerin ifadelerinin Anayasayı Koruma Dairesi'nin elemanları tarafından alınması önerisinde bulundu, bu sırada Anayasayı Koruma Dairesi tarafından eğitim gören bir stajyer veya elemanı gibi gösterilen kimliği değiştirilmiş bir polis memurunun ifadeye katılabileceğini ifade etti.

Bay Dr. Wied, Bay Bilgic ve Bay Hoffmann bu şekilde elde edilen bir ifadenin değerlendirilebilirliği konusundaki endişelerini dile getirdiler. Bay Hess bunun üzerine muhbirlerin başta bu şekilde sorgulanabileceklerini belirtti. Daha sonra Bay Temme'ye karşı şüphe somutlaştığı takdirde ve icabında mahkemece dava sürecine girdiği takdirde, muhbirlerin polis tarafından da ifadelerinin alınabileceğini söyledi.

Bununla ilgili olarak Bay Hoffmann, ikinci bir kez gerçekleştiğinde, bunun ifadelerin kalitesinde kayba yol açabileceğine işaret etti. Bay Bilgic ayrıca, avukatların bu şekilde elde edilen ifadelerin değerlendirilebilirliği konusunda kuşkuya kapılabilecekleri konusundaki endişelerini dile getirdi. Ayrıca, tanıkların ifade alan memurların kimlikleri konusunda da yanıltılmış olacaklarını belirtti.
Daha sonra Bay Hess, yalnızca 04/04/'üne ilişkin suç yerinde olmadığına dair delile ilişkin bir tanığın mı yoksa Bay Temme'nin diğer muhbirlerinin de mi ifadelerinin alınıp alınmayacağını sordu. Bay Bilgic bunun üzerine, Bay Temme tarafından yönetilen tüm muhbirlerinin ifadelerinin alınması gerektiğini belirtti.

Bay Hesse, Bay Temme'nin kaç muhbir yönettiğini hiç bilmediğine ve ayrıca böyle birşeye kendisinin karar veremeyeceğine işaret etti ve bu nedenle, konuşmanın bu noktada sonlandırılmasını önerdi.
Bay Hoffmann, Bay Hess'den Savcılığın ve Polisin taleplerinin Wiesbaden'e iletmesi ve oranın kararını temin etmesini rica etti.
Bayan Schwede, tekrar, Eyalet Dairesi'nin üç elemanının yalnızca gizliliğin korunması konusunda yetkili olduklarını ve bu nedenle muhbirlerin ifadelerinin alınması konusunda karar veremeyeceklerine işaret etti.
Daha sonra, muhbirlerin ifadelerinin alınıp alınmayacağına dair kararın yalnızca İçişleri Bakanlığı tarafından verilebileceği hususunda genel konsensüse varıldı.
Bay Hess, konuyu Wiesbaden'e iletmeyi kabul etti ve gelecek hafta başında, kararın hangi yönde olabileceği konusundaki eğilimi bildirmek üzere, arayacağını söyledi.
Görüşmenin devamında Bay Hess, kaynakların ifadelerinin alınmasını ve bunun sonucunda kaynaklarda meydana gelecek kayıpların, Eyalet Dairesi için olabilecek en büyük kötülük olacağını ifade etti. Eğer bu tür ifadelerin alınmasına izin verilse, yabancı bir istihbarat servisi için, tüm Anayasayı Koruma Dairesi'ni felç etmenin çok kolay olacağını belirtti. Bunun için bir muhbirin veya bir muhbir yöneticisinin yanına bir ceset yerleştirmenin yeterli olacağını ifade etti."[1697]

Kendisi görüşmeye katılmamış olan tanık Karlheinz Sch., bu görüşmenin sonucunu 3 Temmuz 2006 tarihli bir e-mailde rapor etti. Buna göre, Kassel Savcılığı Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden, hepsi de reddedilen üç talepte bulunmuştu. Bunların, Temme tarafından yönetilen kaynakların ifadelerinin alınmasının yanı sıra, Temme'nin resmi beyanının verilmesi ve güvenlik incelemesinin sonuçlarının incelenmesi olduğu bilirtiliyordu. Anayası Koruma Dairesi elemanlarının Temme'nin güvenlik koşullarını ihlal edişini önemsiz gösterdiklerini ve o dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü'nün düşüncesine göre Anayasayı Koruma Dairesi'nin elemanlarının başından beri konuyu ilerletici bir işbirliği konusunda ilgi göstermedikleri belirtiliyordu.[1698] 4 Temmuz 2006 tarihinde, Temme'nin güvenlik dosyasının incelenmesine izin verilmeyeceği ve resmi beyanının verilmesi konusunda da henüz kararın çıkmadığı raporunu verdi.[1699] 14 Temmuz 2006 tarihinde el yazısıyla, Temme'nin resmi

[1697] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 190 devamı.
[1698] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 03/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 96.
[1699] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 04/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 95.

beyanının Savcılığa ve 10 Temmuz 2006'da da Café Cinayet Araştırma Komisyonu'na (MK Café) iletildiğini not etti.[1700]

Tanık Karlheinz Sch., raporlarının tanık Hoffmann'ın telefonda verdiği bilgilere dayandığını açıkladı.[1701] Bunlar, tanık Wetzel'in 3 Temmuz 2006 tarihli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 30 Haziran 2006 tarihinde Temme'nin resmi beyanını göndermeyi kabul ettiği bir açıklamasıyla çelişmektedir.[1702] Dosyalar, ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 4 Temmuz 2006 tarihli, resmi beyanın bir kopyanın ekli olduğu bir gönderi yazısını içermektedir.[1703] Resmi beyan, kopyası Komisyon'da mevcut olan polis dosyasının bir parçasıdır.[1704]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisinin 3 Temmuz 2006 tarihli açıklamasında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden istenen güvenlik dosyasının verilmediği, çünkü zaten bir polis memuru tarafından gözden geçirilmiş ve hatta kısmen kopyasının alınmış olduğu belirtilmektedir.[1705] Dönemen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi, Araştırma Komisyonu'na, dosyayı incelemelerinin polis için sonrasında da mümkün olduğunu, ancak güvenlik açısından hassa ve özel olarak muhafaza edilmesi gereken dosyanın verilemeyeceğini ifade etti.[1706] Tanıkların ifadelerinin alınması sonucunda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin herhangi bir şeyi gizlemek istemeyebileceğine ilişkin ipuçları ortaya çıkmadı. Dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *„Eğer Anayasayı Koruma Dairesi birşey gizliyor olsaydı, Temme'yi çok farklı şekilde korurdu, tıpkı Münih'teki tanıkların yanına koydukları gibi, yanına bir avukat verirlerdi diye düşünüyorum. Yani, benim izlenimim, bu şüpheyi o kadar ciddiye almadıkları, bir şekilde boşa çıkacak diye düşündükleri yönünde."*[1707]

b. Soruşturma Dosyalarının Bir Kısmının İncelenmesi

31 Ağustos 2006 ile 1 Eylül 2006 tarihleri arasında Polis, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne polis tarafından seçilmiş olan soruşturma dosyalarının bir kısmını inceleme izni verdi.[1708] Bunun nedeni, Kassel Savcılığı'nın, ekinde Temme tarafından yönetilen muhbirlerin VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-

---

[1700] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 75.
[1701] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 13.
[1702] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 105, s. 191.
[1703] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 32.
[1704] Andreas Temme 09/05/2006 tarihli resmi beyanı, Cilt 241, s. 147.
[1705] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 105, s. 191.
[1706] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 62.
[1707] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 25. Diğer tanık ifadeleriyle ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım E. II. 3. a. aa.
[1708] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 93

GİZLİ) olarak ele alınması gereken, ancak Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı'na göre açık ve şifrelenmemiş şekilde faksla gönderilmiş olan açık isimlerinin yer aldığı bir yazısıydı.[1709] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, İçişleri ve Adalet Bakanlığı, Anayasayı Koruma Dairesi tarafından sunulan bilgilerin ceza takibinin güvenli bir şekilde muhafazası ve nakli konusunda endişelerini dile getirmişti.[1710] Bu endişeleri ortadan kaldırmak amacıyla, Kassel Savcılığı, İçişleri Bakanlığı'nın isteği üzerine, iki Anayasayı Koruma Dairesi memuruna, tanık Hess ile Dr. Pilling'e, soruşturma dosyasının (ana dosya) iki dosya cildini inceleme izni verdi.[1711] Bu dosya incelemesinin soruşturmalar üzerinde bir etkisinin olup olmadığına dair herhangi bir ipucu bulunmamaktadır. Dosyalardan ve tanıkların ifadelerinden, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından başka etkileme şekillerine dair herhangi bir ipucu da ortaya çıkmamaktadır. Temme'nin özel dosyasının ve bir gizli klasörün incelenmesi isteği polis tarafından reddedilmiştir.[1712]

Bu dosya incelemesi hakkında tanık Dr. Pilling şunları açıkladı:

> *„Bize belirli sayıda dosya gönderildi ve bunları kabaca inceleyebilmek için makul bir süremiz vardı. Şüphesiz soruşturmanın tamamını anlayabilmek mümkün değildir. Bizim amacımızda bu değildi, en azından benim amacım bu soruşturmayı anlamak değildi, benim somut görevim, kaynakların korunmasına ilişkin sorunları açıklığa kavuşturmaktı."*[1713]

İçişleri Bakanlığı'ndaki Anayasayı Koruma üst düzey memuru, tanık Sievers, şunları açıkladı:

> *„O dönem hiç kimse, Savcılığın soruşturma dosyalarına bakmakla ilgilenmiyordu, şu açıdan hariç: Eğer bizim kaynaklarımızın ifadesi alınıyorsa ve bu şekilde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışmasının tehlikeye girmesi konusunda endişe varsa, o zaman Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, bunu açıklığa kavuşturma ve şunu söyleme olanağına sahip olmalıydı: Çalışmanın tehlikeye girmemesi için, şu veya bu yeri karalayabilir misiniz veya her ne yapıyorsanız yapabilir misiniz? Tek ilgilendiği buydu.*
>
> *Ve ilgilendiğimiz bir başka konu, konunun Savcılık ve Polis tarafından bir an önce açıklığa kavuşturulmasıydı. Elbette biz de öğrenmek istiyorduk: İştirak etti mi yoksa iştirak etmedi mi? Ama ilgilendiğimiz başka bir tarafı yoktu."*[1714]

[1709] Kassel Savcılığı'nın 25/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 136, s. 53 sonraki.
[1710] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 30/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 170 sonraki; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 30/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 172 devamı; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 181 devamı.
[1711] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 05/09/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 183; Kassel Savcılığı'nın 20/09/2006 tarihli yazısı, Cilt 491, s. 180.
[1712] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/09/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 28; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 01/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 308.
[1713] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 93.
[1714] Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 51.

c. Temme'nin Yararına Koruyucu Tedbirler

Suç şüphesinin 14 Temmuz 2006 Cuma gününden itibaren basında yayınlanması nedeniyle, Polisin, bu durumun tehlikeler doğrup doğurmayacağını değerlendirmesi gerekiyordu. Polis'in değerlendirmesine göre, tehlikeler ihtimal dışında tutulamazdı, bu nedenle, tedbir olarak yalnızca düşük tehlike seviyesinde denetleme ve güvenlik tedbirleri aldı ve Temme'ye obje ve davranış danışmanlığı önerdi.[1715]

1 Ağustos 2006 Salı günü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin istihbarat yoluyla bildirim sonucunda, Halit Yozgat'ın babası İsmail Yozgat'ın bir sonraki cami ziyaretinde, Temme'den intikam alınmasına yönelik faaliyetlerin konu edildiğini öğrendiğini bildirdi. İsmail Yozgat'a,

„Meseleyi halletmek için Türkiye'den kişiler getirtmesi veya burada kişiler ayarlaması"[1716]

konusunda baskı yapıldığını ifade etti. Bu yazı o dönem, izinli olan İçişleri Bakanını temsil eden, Eyalet Kriminal Dairesi'nden, Eyalet Polis Müdürlüğü'nden ve Anayasayı Koruma Dairesi'nden Temme hakkında durum incelemesi, raporlar ve davranış tavsiyeleri rica eden İçişleri Bayan Müsteşarı Scheibelhuber'in de bilgisine sunuldu.[1717] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün ricası[1718] üzerine Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü, bunun üzerine yeni bir tehlike değerlendirmesi yaptı, güvenlik tedbirlerini artırdı, özellikle kurbanın babası ile konuştu ve Temme'ye öğüt vererek ikamet yeri değişikliği önerdi,[1719] ancak Temme bunu reddetti.[1720] Polis ayrıca, üçüncü kişilerin misilleme amaçlarından haberdar olabilmek için kurbanın babasına yönelik telekomünikasyon denetlemesi yapılması için bir mahkeme kararı çıkarttı. Kararda, bu konuda Türk toplumu içerisinde, Temme'ye karşı faaliyetlerin konu edildiği belirtilmektedir.[1721] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Temme'yi bizzat telefonla arayarak, polisin

---

[1715] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 18/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 7 devamı.
[1716] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 01/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 32.
[1717] İçişleri Bakanlığı Bayan Müsteşarının 08/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 489; İçişleri Bakanlığı Bayan Müsteşarının 02/08/2006 tarihli açıklamasını içeren Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 01/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 512; İçişleri Bakanlığı Bayan Müsteşarının 01/08/2006 tarihli kararı, Cilt 45, s. 514.
[1718] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 03/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 42 sonraki.
[1719] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 02/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 48 sonraki, Eyalet Kriminal Dairesi'nin 04/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 57 sonraki; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 10/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 430, s. 61; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 08/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 45, s. 492.
[1720] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü 08/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 45, s. 492.
[1721] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 02/08/2006 tarihli kararı, Cilt 220, S. 336 sonraki. Kassel Yerel Mahkemesi ilk talebi reddetmişti, ancak 2 Ağustos 2006'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bilgilerini bildirmesinin ardından ve Türk „Hürriyet" gazetesinde çıkan bir haberin ardından izin verdi. (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/08/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 25). Dinleme tedbirleri 8 Eylül 2006 tarihinde sona erdirildi (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/09/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 28).

danışmanlık önerilerini dikkate almasını öğütledi, ve ilgili camiye geçici olarak bir kaynak görevlendirdi.[1722] 18 Ağustos 2006 Cuma günü, kaynağın dikkat çekici herhangi birşey tespit edememesi üzerine, kaynağın görevinin sonlandırıldığını bildirdi.[1723] Eyalet Kriminal Dairesi tarafından Ağustos ile Ekim 2006 arasında camiye atanan kaynak da dikkat çekici herhangi birşey tespit etmedi.[1724] Mayıs 2007'de bir tehlikeye ilişkin bilgiler kanıtlanmadığından, artırılmış olan güvenlik tedbirleri sona erdirildi ve tehlike sınıflandırmasını kaldırdı.[1725]

O dönemin Bayan Müsteşarı bu önlemlere ilişkin olarak, eylemin arka planı o dönem bilinmediğinden, mevcut olan tehlikelerle ilgilenmemenin ihmalkarlık anlamına gelmiş olacağını ifade etti.[1726]

d. Tek Tek Anayasayı Koruma Dairesi Elemanlarının Ceza Soruşturmalarıyla İlgili Davranışları

Komisyon, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanlarının, soruşturma sonuçlarının aktarılması açısından davranışlarını incelemek amacıyla, Temme ile yürüttükleri çok sayıda görüşmeyi ve telefon konuşmasını ele aldı. Telefon görüşmeleri 2006'da Temme'ye yönelik uygulanan telekomünikasyon denetimi çerçevesinde dinlendi ve tutanağa geçirildi, ve Komisyon'a tutanak yazısı ve ses dokümanı olarak bu şekilde sunuldu.[1727]

aa. 28 Nisan 2006 Tarihli Tanık Michael H. İle Yapılan Telefon Görüşmesi

28 Nisan 2006, Cuma günü saat 21:26'de tanık daire başkanı Michael H., Temme'yi aradı.

[1722] Telefon dinleme görüşme protokolü, 04/08/2006 tarihli görüşme, 11:55:19, Cilt 246, s. 49; telefon dinleme görüşme protokolü, 02/08/2006 tarihli görüşme, 18:20:09, Cilt 246, s. 277; telefon dinleme görüşme protokolü, 07/08/2006 tarihli görüşme, 11:22:18, Cilt 254, s. 44; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 03/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 214; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 02/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 430, s. 50; telefon dinleme görüşme protokolü, 01/08/2006 tarihli görüşme, 16:08:30, Temme cep telefonu 1, s. 84 sonraki.

[1723] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 25/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 430, s. 67.

[1724] Eyalet Kriminal Dairesi'nin 30/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 430, s. 74 sonraki.

[1725] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 15/05/2007 tarihli yazısı, Cilt 430, s. 76 devamı.

[1726] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 65, 77.

[1727] Diğer telefon görüşmeleri için bakınız aşağıya Bölüm İki, Kısım I.

Kelime kelimesine tutulan protokolde özellikle aşağıda yer alan sözler yer almaktadır („H" tanık Michael H., „T" ise Temme anlamına gelmektedir):

„H: Selam ihtiyar.
T: Selam
H: Burada, ne halt işliyorsun.
T: Eee
H: Bilmek bile istemiyorum.
T: He?
H: Bilmek bile istemiyorum.
T: Ya öyle deme.
H: Al.
T: (hafif inliyor)
H: Kapak???? (anlaşılmıyor)
H: E şimdi nasılsın. Çok boktan değil mi?
T: Eee evet, (öksürüyor), şöyle söyleyeyim, ilk şok geçti ve şimdi bir bakmam gerekiyor bu, bu büyük boktan nasıl kurtulurum ve ondan sonra ortalığı toparlamakla uğraşacağım, iş açısından.
H: Hıhı
T: Eee (inliyor) sana diyeyim bak. Birkaç köşede bok ettim ama sonra tam yakalandım.
H: Ehe
T: Ay yay yay. Oradaydım (anlaşılmıyor), yani suratıma birkaç yumruk hak ettim, bunu itiraf ediyorum, ama gerisi, bu çok fazlaydı. Sonra tüm o hikayeye tanık oldum.
H: Yani ... işş
T: Ayrıntılı olarak mı?
H: Yo aslında değil. Burada anlattıklarıydı sadece. Patronun söylediği. Yani, işte o tipin cafede gebertildiği (umgedaddelt).
T: Hıhı
[...]
T: Ama geçen Cuma çok hiddetliydi. Hı hı yani eğer tüm o şamata bittiyse bi uğrayıp bakmam gerekiyor.
H: Hım
H: hm
T: O zaman sana
H: Evet doğru
T: biraz anlatırım, telefonda biraz zor.
H: Evet
T: şey yüzünden de
H: Evet
T: Tüm o etrafındaki şeyler yüzünden, şeyler yüzünden, ee şeyler yüzünden, dışarıdan kimsenin birşey dahi öğrenmemesi gerektiği için
H: Evet evet tabii
T: Biraz dikkat etmek lazım
H: Evet mantıklı, bu tamam
[...]
H: Evet, ama burada, internet cafedeydin değil mi?
T: Evet.
H: Onu geberttiklerinde (umgedaddelt)?
T: Aşağı yukarı ve ben sonra, çıkarken orada nasıl yatıyordu görmedim, çünkü bir şekilde, sonradan söylendi, sonradan yavaş yavaş ortaya çıktı, gerçekten son günlerde böyle..
H: Hıhım
T: İlle öyle olmuş olması gerekmiyor, onu görmüş olmam şeklinde. Her iki düşünce de pek hoş değil.
[...]"[1728]

[1728] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 (kelime kelimesine protokol) tarihli açıklaması, Cilt 424, S. 2 devamı.

Komisyon, bu telefon görüşmesinin taraflarının tanık olarak ifadelerini aldı. Tanık Michael H. *„gebertmek"* kelimesini kullanması konusunda, bu çerçevede kulağa kötü geldiğini, ancak birbirini uzun zamandır tanışan iki kişi arasında özel görüşmeni söz konusu olduğunu, ve bu ifade şeklinden dolayı resmi bir beyanda bulunmak zorunda kaldığını açıkladı.[1729]

Tanık Temme şunları açıkladı:

> *„Orada komik olan birşey yoktu. Bir tür alaycılıktı. Birbirimizle konuşma şeklimiz, belki hepsini tek tek ele almasak da, tüm telefon görüşmesi ele alındığında ortaya çıkabilir. Birbirimizle böyle konuştuk işte, ve o zamanki durumda biraz normallik kattı, ve normal konuşmak anlamında da, iyi geldi. Bu kelime seçiminin nedeni bu. Görüşme bir başkasına yönelik de değildi. Konu, benim, diğer meslektaşlarla ve saire bu konunun ayrıntılarını konuşmam gerektiğinin bilincinde olmamdı. O beni sordu, ben de bu sözlerle ona açıkladım: Eğer bir gün açıklığa kavuşursa –gerektiği gibi- ben de sana, burada olanları anlatırım. Anlatımla gizli saklı birşey kastedilmedi, yalnızca orada olup bitenler kastedildi, çünkü tamamını bilip bilmediğini bilmiyordum. O tarihte şans eseri olarak, henüz birşey gazetede yer almıyordu."*[1730]

Sarfettiği *„Tüm o etrafındaki şeyler"*, ve *„dışarıdan kimsenin birşey dahi öğrenmemesi gerektiği için"* sözleriyle de, *„bu konuda, hiçbir durumda, hiçbir şekilde basına gitmemesi gerektiği"*ni kastettiğini belirtti. *[...]."*[1731]

bb. 2 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Telefon Görüşmesi

2 Mayıs 2006 Salı günü, saat 9:45'te Temme Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel harici biriminin yöneticisi, tanık Fehling'i telefonla aradı.

Görüşmenin kelime kelimesine tutulan protokolünde özellikle aşağıdaki pasajlar yer almaktadır („F" Fehlinge, „T" Temme anlamına gelmektedir):

> *„F: [...] Tamam işte, ben de ee Hoffmann'ı duymuştum, onların, ve Wetzel'i, onların bir yer veya olay yeri incelemesi yaptıklarını, onu götürürlerse, o ölür, ama Allaha şükür götürmediler, di mi*
> *T: Hıhı*
> *[...]*
> *F: Ca ee diğerleri geride duruyor, evet belki, meslektaşlar, belki kaldırılır, ben Bayan Pilling'e bir soracağım, belki onlar konuşabilir, ama eem, seni arayacağım, senin de sorun olursa beni ara, tamam mı?*
> *T: Evet, olur.*
> *[...]*
> *F: [...] İstediğim başka bir şey var mı?*
> *T: Yoo, eh, birşey olursa ararım.*
> *F: Beni arayabilirsin, bana her zaman ulaşabilirsin. Sadece, ceplerimizi kapattık, bu konuda konuştuk ya daha önce, şimdi kapalılar ve beni bu numaradan ara, olur mu.*
> *T: Evet.*

[1729] Michael H., Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 156.
[1730] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 175.
[1731] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 176.

F: Sana yardım edebileceğim bir konu var mı?
T: Şunu söylemek istiyordum, tüm bu şey gerçekleştiğinde, düşünmeye başladığımda, acaba Perşembe, orada olmuş olabilir miyim diye, en geç o zaman seninle konuşmalıydım.
F: Evet en geç o zaman konuşmalıydın
T: Bunu yapmadığım için üzgünüm
F: Evet, tamam, artık geçti, yapacak birşey yok. Şunu unutma, eşini düzgün tut ve diğerleri sorun değil, tamam mı?
T: Tamam.
F: .. dilerim.
[...]"[1732]

Sözü edilen „Yer veya olay yeri incelemesi" delil toplama işleminde belirsiz kalmıştır. Dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi, Temme'nin olay yerindeki davranışıyla ilgili rekonstrüksiyonun kastedilmiş olabileceğini belirtti, çünkü onunla böyle bir rekonstrüksiyon yapılmıştı. Ancak, Fehling'in muhtemelen, Temme'nin katılması halinde, üçüncü kişiler tarafından saldırı yapılmasından endişelendiği, kurbanın babasıyla yapılan rekonstrüksiyonun kastedilmiş olabileceğini ifade etti.[1733]

Tanık Fehling'in bu şekilde soruşturma sonuçlarını Temme'ye aktarması konusuyla yüz yüze getirilen dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi şunları açıkladı:

„Böyle olmaması gerekiyordu. Veya benim amirlik rolüm çerçevesinde, orada olduğu şekilde hareket etmek benim anlayışıma uygun değil. Ancak şöyle dinlediğimde, soruşturmalarımıza zarar verebilecek bir sır vermiş gibi gelmiyor."[1734]

cc. 12 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Dr. Pilling İle Telefon Görüşmesi

12 Mayıs 2006 Cuma, saat 14:03'te Temme'nin doğrudan amiri olan Dr. Pilling onu telefonla aradı. Telefon denetim protokolüne göre, onun hatırını sordu ve iki muhbire erişim konusunda bilgi aldı. Görüşme protokolünde:

„Durum hakkında ayrıntılara ve A. Temme'nin [.] sanık niteliğine dair ayrıntıya girilmediği" belirtilmektedir.[1735]

dd. 15 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Yapılan Telefon Görüşmesi

15 Mayis 2006, Pazartesi, saat 10:01'de Temme yeniden Anayasayı Koruma Dairesi Kassel harici birim yöneticisi tanık Fehling'i, yeni gelişmelerin olup olmadığını öğrenmek için aradı.

[1732] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 (kelime kelimesine protokol) tarihli açıklaması, Cilt 424, s. 26; bu telefon görüşmesi ile ilgili yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. bb ile karşılaştırınız.
[1733] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 63.
[1734] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 71.
[1735] Telefon dinleme görüşme protokolü, 12/05/2006 tarihli görüşme, 14:03:21, Cilt 249, s. 64 sonraki.

Bu görüşmenin kelime kelimesine protokolünde özellikle şunlar kaydedilmiştir:

> *„F: [...] Seninle ilgili nasıl devam edileceğini, ben de bilmiyorum, bununla ilgili bilgim yok. Sana ben de birşey veremem. Sana ben de birşey söyleyemem."*[1736]

Devamında şunlar belirtilmektedir:

> *„F: [...] Çünkü seninle [...] çok az iletişimde olmalıyız, böyle rica edildi Wiesbaden tarafından."*[1737]

Eğer biliyor olsaydı, söylemiş olur muydu sorusuna, tanık Fehling hayır cevabını verdi.[1738] Bu tür yorumlarla, Temme'nin daha fazla aramasını engellemeye çalıştığını açıkladı.[1739]

ee. 29 Mayıs 2006 Tarihli Tanık Fehling İle Yapılan Telefon Görüşmesi

29 Mayis 2006 Pazartesi günü, saat 09:12'de Temme tekrar tanık Fehling'i telefonla aradı. Tanık Fehling ona, soruşturmalar hakkında konuşamayacağını bildirdi.

> *„1: Fehling, Frank-Ulrich, , , erkek: [...] Umarım herşeyi doğru ifade ettin? Muth bana, sana hiçbir şey gizlememeni söylediğini belirtti ve hiçbir şeyi söylemeyi unutmamanı. Ve umuyorum öyle yapmışsındır?*
> *1: Temme, Andreas, , 24.10.1966, erkek: Hayır, unutmadım.*
> *1: Fehling, Frank-Ulrich, , , erkek: Ve Irrgang'ta nasıl yapdıysan ve bana söylendiği gibi davranmadın, Polisteki gibi kısıtlayıcı, yani onlara herşeyi ifade ettin. Benim öğrenmemem gerekir ve ögrenmek de istemiyorum. Senin için iyi sonuçlanmasını ümit ediyorum. Ama Kassel'in artık yürümediğinden eminim. Oradan dışlanmam. Eğer yabancılara devam etmek istiyorsun, muhbirleri bırakıyoruz, alıyoruz ve saire. Kimsel taşınmaktan bahsetmiyor. Kötü görünüyor. Harici birimde moraller de bu yönde*
> *Bay Fehling, daha fazla konuşamayacağını vurguluyor [...]."*[1740]

Tanık Fehling, *„umarım Bay Irrgang'a herşeyi söylemişsindir"* demek istediğini, çünkü, o dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olan tanık Irrgang'ın, görüşmelerin içeriklerini polise aktardığını varsaydığını belirtti. würde.[1741]

ff. 14 Haziran 2006 Tarihli Tanık Dr. Pilling ile Bir Otoyol Dinlenme Tesisinde Görüşme

14 Haziran 2006 Çarşamba günü, Temme saat 11:45 ile saat 12:10 arasında doğrudan amiri olan, tanık Dr. Pilling ile Kassel otoyol dinlenme tesisinde buluştu. Telekomünikasyon denetimi yoluyla

---

[1736] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 (kelime kelimesine protokol) tarihli açıklaması, Cilt 424, s. 49.
[1737] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 (kelime kelimesine protokol) tarihli açıklaması, Cilt 424, s. 52.
[1738] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 42.
[1739] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 42.
[1740] Telefon dinleme görüşme protokolü, 29/05/2006 tarihli görüşme, 09:12:53, Temme sabit hat 1, s. 252.
[1741] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 43.

buluşmadan haberdar olan polis, buluşmayı gözetledi. Gözetleme raporunda şunlar tespit edilmektedir („ZPen", „hedef kişiler" anlamına gelmektedir):

> *„Hedef kişiler (ZPen), halihazırda objenin selfi servis alanında bulunan teras masasının hemen yanındaki bir masada oturuyorlardı. Karşı karşıya oturuyorlardı. Mimik ve hareketlerine göre, aralarında mesleki ilişkin dışında özel bir ilişki olduğu izlenimi edinilmedi. Akustik nedeniyle yan masadan da, konuşmaları dinlemek mümkün olmadı."*[1742]

Komisyon, bu görüşmeye ilişkin olarak tanık Temme'nin ve Dr. Pilling'in ifadelerini aldı.

Her ikisi de, tanık Dr. Pilling'in o gün Kassel harici biriminde bir termini olduğunu ve Kassel'e gelişini, onunla görüşmek için bir fırsat olarak değerlendirmek istediğini açıkladılar. Eyalet Dairesi'nin harici biriminin Temme'nin açığa alınmış olması nedeniyle meslektaşlara yük oluşturmaması açısından buluşma yeri olarak düşünülmediğini ifade ettiler. Polis Müdürlüğü'nün ve Temme'nin özel dairesinin de söz konusu olmadığını belirttiler. Bu nedenle Temme'nin her ikisi açısından erişilebilen ve bölgeyai tanımayan tanık Dr. Pilling açısından kolay bulunabilecek otoyol dinlenme tesisini buluşma yeri olarak önerdiğini ifade ettiler.[1743]

Görüşmeden *„insanlararası, özel duygusal şeyler"*[1744] konuşulduğu ifade edildi. Soruşturmalar hakkında konuşmadıklarını belirttiler.[1745] Tanık Dr. Pilling'in, onun nasıl olduğunu görmek istediği ifade edildi.[1746] Temme'nin ailesini sorduğu, ve onun da bu yanlış davranışından dolayı özür dilediği ifade edildi.[1747] Temme'de dikkat çekici bir şey görmediğini; Nisan'daki son görüşmeye göre daha sakin olduğunu ifade etti.[1748] Konuşmadan daha sonra Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde sözlü olarak bahsettiğini belirtti.[1749]

gg. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Tanık Irrgang İle Görüşme

O dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olan tanık Irrgang ve Temme birbiriyle tutan açıklamalarına göre, yalnızca, Müdürün ona açığa alındığını açıkladığı ve Temme'nin davranışı nedeniyle kendisinden özür dilediği bir görüşme yaptılar.[1750] Her ikisi de, bu görüşmede Temme'nin

---

[1742] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 28/06/2006 tarihli gözetleme raporu, Cilt 221, s. 128.
[1743] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 71; Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 69, 98 sonraki.
[1744] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 99.
[1745] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 70.
[1746] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 71.
[1747] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 70, 99.
[1748] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 70.
[1749] Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 121.
[1750] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 8 sonraki; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 161.

yalnızca, polise herşeyi vermesi, hiçbir şey saklamaması tavsiyesi dışında, herhangi bir davranış tavsiyesi almadığını açıkladılar.[1751] Tanık Irrgang, Eyalet Polis Müdürü'nün kendisinden soruşturmaların dışında kalmasını rica ettiği, onun da buna uyduğunu belirtti.[1752]

III. Savcılık Tarafından Talep Edilen İfade Alma İzinlerinin Dönemin İçişleri Bakanı Bouffier Tarafından Verilmemesi

5 Ekim 2006 tarihinde dönemin İçişleri Bakanı Bouffier, Savcılığın 13 Temmuz 2006 tarihli, Temme tarafından yönetilen kaynakların ifadelerinin alınması izinlerini vermeyi reddetti. Açıklama yapma yasağı adı verilen bu yasağın neticesi, kaynakların Polis tarafından resmi olarar ifadelerinin alınamamasıydı. Bunun yerine muhbirler Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanları tarafından sorgulandılar.

Komisyon, ayrıntılı olarak, dönemin İçişleri Bakanı'nın kararının oluşması ve dayanağı olan aydınlatma menfaati ile gizli tutma menfaali arasında tartılışı ele aldı. Açıklama yapma yasağı hukuki açıdan bağlayıcı bir karar olduğundan ve politik karşıtlığa göre alınacak bir karar olmadıından, ilk önce genel bakışla yasal çerçeve ele alındı.

1. İfade Alma İzninin Verilmesi Talebine İlişkin Kararın Hukuki Çerçevesi

Kamuoyu önünde, İçişleri Bakanı'nın açıklama yapma yasağı çıkarması sonucunda soruşturmaları engellediği hakkında konuşulması, madalyon bir yüzünü oluşturmaktadır. Bunun doğru tarafı, Polise, önemli gördüğü soruşturma tedbirlerini alabilmesinin yasaklanmış olmasıydı. Açıklama yapma yasağı nedeniyle, Temme'nin kaynaklarının ifadelerini alamadı. Ancak, bir doktor veya bir muhabir söz konusu olduğunda da, mesleki sırra dayanarak ifade vermeyi reddetmeleri halinde de soruşturmaların engellenmiş olduğundan söz edilebilir miydi? Çünkü böylesi durumlarda da, Polis elde etmek istediği bilgilere erişememektedir. Gerçekten de, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu, polisin soruşturma tedbirlerine çok yönlü sınırlamalar koymaktadır. Bunlar bütünüyle –ister genel anlamda isterse münferit olayda olsun– gerçeğin tespit edilmesi karşısında öncelik verilmesi zorunlu olan menfaatlerin korunmasına hizmet etmektedir.

Görüşmenin tarihi belirsiz. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski Müdürünün verdiği bilgiye göre, resmi disiplin prosedürünün başlatılmasıyla bağlantılı ayrıca açığa almanın açıklamasına ilişkindi (Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 8 sonraki).
Resmi disiplin prosedürü 24 Temmuz 2006 başlatıldı.

[1751] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 21; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 161 sonraki.

[1752] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 24, 50.

Komisyon da, bu nedenle, bir delil toplama işleme çerçevesinde, bir muhabirin, mesleki olarak ifade vermeyi red hakkına işaret ederek belirli soruları cevaplandırmak istememesini olağan karşılamıştır.[1753] Gerçeğin bulunmasının sınırlandırılmasını, münferit olayda rahatsızlık verici bir engel veya zorunlu bir sınırlama olarak algılanması, esasen yalnızca bir bakış açısı sorunudur. Bu nedenle bunlara ilişkin sübjektif değerlendirme öne geçemez. Daha ziyade, yasanın doğru şekilde tatbik edilmiş olup olmadığı, yani somut vakada, söz konusu olan, çatışan menfaatlerin tartılma sürecinin açıklanabilir ve sonuç açısından isabetli olup olmadığı belirleyici olmaktadır.

a. Memurlar Hukuku ve Alman Ceza Muhakemeleri Kanunu

Görev ketumluğunun korunması yükümlüğü memurlar kanununa dayanmaktadır. Alman Ceza Muhakemesi Kanunu'nda soruşturmalarda tatbik edilebilecekleri açıklanmaktadır.

Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 54'ün, 2006 yılından günümüze kadar geçerli olan şeklinde şu hüküm yer almaktadır:

> *(1) Hakimlerin, memurların ve kamu görevindeki diğer kişilerin, görevden ötürü sır saklama yükümlülüğünü ilgilendiren konularda tanık olarak ifadelerinin alınması ve ifadelerinin alınmasına yönelik izinler memurlar hukukuyla ilgili kurallar geçerlidir.*
> *[...].*

Memurlar hukukuyla ilgili böyle bir kural, Memurlar Hukuku Çerçeve Yasası (BRRG), Madde 39'da yer almaktadır. Bu maddenin, 2006 yılında geçerli olan şeklinde şu hüküm yer almaktadır:

> *(1) Memurun, memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonra da, resmi faaliyet sırasında edindiği konuları sır olarak saklamakla yükümlüdür. [...]*
>
> *(2) Memur, bu tür konular hakkında mahkeme önünde de, mahkeme haricinde de açıklayamaz veya beyanlarda bulunamaz. İzni idari amir verir veya, memuriyet ilişkisi sona ermişse, en son idari memur verebilir..*
> *[...]*
>
> *(3) Tanık olarak ifade verme izni verilmesi, ancak ifadenin Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine zarar getirebilecek veya resmi görevlerin yerine getirilmesini ciddi boyutta tehlikeye sokabilecek veya büyük ölçüde zorlaştırabilecek olmaları halinde reddedilebilir. [...]*

[1753] Laabs, Oturum Protokolü UNA/19/2/13 – 02/03/2015:

„Yapabildiğim kadar, sorularınızı memnuniyetle cevaplarım, ancak öncesinde, -ironinin bilincinde olsam da- kaynaklara ve ayrıntılara ve bunları nereden bildiğimiz sorusuna ilişkin elbette birşey söyleyemeyeceğimi belirtmek isterim. Bu ironinin farkındayım." (s. 38);

„Hayır, yalnızca birbirimizi yanlış anlamayalım, sayın Başkan. Sizin yönde-- bir şekilde istemem. Ama en önemli şey, benim en önemli görevlerimden biri kaynak koruması. Bu anlamda burada -- yapamam. Oraya dikkat etmem ve çok iyi dinlemem gerekiyor." (s. 51).

Yalnızca Hessen değil, tüm Federal Eyaletlerin, Eyalet İdaresi'ne yönelik Memurlar Statüsü Yasası Madde 37 „17 Haziran 2008 tarihinde geçerli şeklinde" şunlar yer almaktadır (altı yalnızca burada çizildi):

(1) Memurlar kendilerinin resmi faaliyetleri sırasında veya faaliyetleri vesilesiyle öğrendikleri resmi konuları sır olarak saklamakla yükümlüdürler. Bu idari amirlik görev alanının ötesinde ve memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonrası için de geçerlidir.

(2) Fıkra 1,
1. resmi ilişkilerde izin verilen bildirimlerde,
2. bilinen veya önemleri bakımından gizli tutulmayı gerektirmeyen gerçeklerin iletilmesi halinde, veya
3. yetkili en üst makama, ceza takip makamına veya Eyalet hukukuyla belirlermiş bir başka makama ya da resmi olmayan bir makama, Ceza Yasası'nın Maddeleri 331 ila 337 uyarınca gerçeklere dayanan rüşvet suçuna dair bir şüphe ihbarında bulunuluyorsa, geçerli değildir.
Bunların haricinde Fıkra 1'de yer alan, planlanmış cezai suçları ihbar etme ve özgürlükçü demokratik anayasal düzeni koruma yasal yükümlülükleri baki kalır.

(3) Memurlar, Fıkra 1'in geçerli olduğu konularda izinsiz olarak gerek mahkeme huzurunda gerekse mahkeme dışında açıklama yapamazlar veya beyanlarda bulunamazlar. İzni idari amir verir veya, eğer memuriyet ilişkisi sona ermişse, en son idari amir verebilir. Eğer açıklamanın konusu olan işlem, daha önceki idari amirin olduğu dönemde gerçekleşmişse, izin yalnızca o idari amirin onayı ile verilebilir. Eyalet hukuku çerçevesinde, 2. ve 3. cümlelerde belirtilen idari amirin yerine bir başka makam belirlenebilir.

(4) Tanık olarak ifade izni verilmesi, ancak ifadenin Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine büyük ölçüde zarar getirebilecek veya resmi görevlerin yerine getirilmesini ciddi boyutta tehlikeye sokabilecek veya büyük ölçüde zorlaştırabilecek olması halinde reddedilebilir. Eyalet hukukuyla, Almanya Federal Meclisi'nin veya bir Eyaletin Halk Meclisi'nin Araştırma Komisyonlarının huzurunda ifade verme izninin reddedilmesi tekrar incelemeye tabi tutulabilir. Bilirkişi raporu verilmesi izni, eğer bunun verilmesi resmi menfaatlere zarar getirebilecek olması halinde reddedilebilir.

(5) Memurlar bir mahkeme davasında tarafı veya sanık konumunda bulunmaları veya algıladıkları konunun açıklanması haklı menfaatlerine yaraması halinde, izin, Fıkra 4 Cümle 1'deki koşullar sağlanmış olsa dahi, ancak resmi mevzuat bunu kaçınılmaz olarak zorunlu kılıyorsa, reddededilebilir. Reddedildiği takdirde, memurlara, resmi mevzuatın izin verdiği koruma sağlanmak zorundadır.

(6) Memurlar, memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonra da, idari amirin veya son idari amirin talebi üzerine, resmi işlemler hakkındaki her türlü evrakı, çizimleri, resimli görüntüleri ve listeleri, çağaltmaları da dahil olmak üzere, teslim etmekle yükümlüdürler. Aynı yükümlülük geride bıraktıkları ve mirasçıları için de geçerlidir.

Eyalet memurları için geçerli olan bu yasal durum, Federal memurlar için öngörülen yasa ile uyumludur. Federal Memurlar Kanunu'nun 5 Şubat 2009 tarihli geçerli şekli şöyledir(altı yalnızca burada çizildi):

Federal Memurlar Kanunu (BBG) Madde 67

(1) Memurlar kendilerinin resmi faaliyetleri sırasında veya faaliyetleri vesilesiyle öğrendikleri resmi konuları sır olarak saklamakla yükümlüdürler. Bu idari amirlik görev alanının ötesinde ve memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonrası için de geçerlidir.

(2) Fıkra 1,
1. resmi ilişkilerde izin verilen bildirimlerde,
2. bilinen veya önemleri bakımından gizli tutulmayı gerektirmeyen gerçeklerin iletilmesi halinde, veya

3. yetkili en üst makama, ceza takip makamına veya en üst makam tarafından belirlermiş bir başka makama ya da resmi olmayan bir makama, Ceza Yasası'nın Maddeleri 331 ila 337 uyarınca gerçeklere dayanan rüşvet suçuna dair bir şüphe ihbarında bulunuluyorsa, geçerli değildir.
Bunların haricinde Fıkra 1'de yer alan, planlanmış cezai suçları ihbar etme ve özgürlükçü demokratik anayasal düzeni koruma yasal yükümlülükleri baki kalır.

(3) Memurlar, Fıkra 1'in geçerli olduğu konularda izinsiz olarak gerek mahkeme huzurunda gerekse mahkeme dışında açıklama yapamazlar veya beyanlarda bulunamazlar. İzni resmi amir verir veya, eğer memuriyet ilişkisi sona ermişse, en son resmi amir verebilir. Eğer açıklamanın konusu olan işlem, daha önceki idari amirin olduğu dönemde gerçekleşmişse, izin yalnızca o idari amirin onayı ile verilebilir.

(4) Memurlar, memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonra da, resmi amirin veya son resmi amirin talebi üzerine, resmi işlemler hakkındaki her türlü evrakı, çizimleri, resimli görüntüleri ve listeleri, çağaltmaları da dahil olmak üzere, teslim etmekle yükümlüdürler. Aynı yükümlülük geride bıraktıkları ve mirasçıları için de geçerlidir.

Federal Memurlar Kanunu (BBG) Madde 68

(1) Tanık olarak ifade izni verilmesi, ancak ifadenin Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine büyük ölçüde zarar getirebilecek veya resmi görevlerin yerine getirilmesini ciddi boyutta tehlikeye sokabilecek veya büyük ölçüde zorlaştırabilecek olması halinde reddedilebilir.

(2) Memurlar bir mahkeme davasında tarafı veya sanık konumunda bulunmaları veya algıladıkları konunun açıklanması haklı menfaatlerine yaraması halinde, izin, Fıkra 1'deki koşullar sağlanmış olsa dahi, ancak resmi mevzuat bunu kaçınılmaz olarak zorunlu kılıyorsa, reddededilebilir. İzin reddedildiği takdirde, resmi amirler, memurlara resmi mevzuatın izin verdiği korumayı sağlamak zorundadır.

(3) İznin reddedilmesi konusunda en üst makam karar verir. [2] Bu yetkiyi başka makamlara devredebilir.

Dönemin İçişleri Bakanı Bouffier'in ifade alma izinlerini reddettiği sırada, – karar 5 Ekim 2006 tarihliydi[1754] – Hessen'deki hukuki durum aynıydı. O dönem geçerli olan –11. Ocak 1989 tarihli Yasa ve Yönetmelikler Resmi Gazetesi (GVBl.) 1989 No. 3, S. 25 – Hessen Memurlar Kanunu'nun ilgili hükümleri şöyleydi (altı yalnızca burada çizildi):

Madde 75

Memurun, memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonra da, resmi faaliyet sırasında edindiği konuları sır olarak saklamakla yükümlüdür. Bu resmi ilişkilerde izin verilen bildirimlerde veya bilinen veya önemleri bakımından gizli tutulmayı gerektirmeyen gerçeklerin iletilmesi halinde geçerli değildir.
Memur, Fıkra 1 Cümle 1'in geçerli olduğu konularda izinsiz olarak gerek mahkeme huzurunda gerekse mahkeme dışında açıklama yapamazlar veya beyanlarda bulunamazlar. İzni idari amir verir veya, memuriyet ilişkisi sona ermişse, en son idari memur verebilir. Eğer açıklamanın konusu olan işlem, daha önceki idari amirin olduğu dönemde gerçekleşmişse, izin yalnızca o idari amirin onayı ile verilebilir.
Memur, memuriyet ilişkisinin sona ermesinden sonra da, idari amirin veya son idari amirin talebi üzerine, resmi işlemler hakkındaki her türlü evrakı, çizimleri, resimli görüntüleri ve listeleri, çağaltmaları da dahil olmak üzere, teslim etmekle yükümlüdürler. Aynı yükümlülük geride bıraktıkları ve mirasçıları için de geçerlidir. Bunların haricinde memurun cezai suçları ihbar etme ve özgürlükçü demokratik anayasal düzeni tehlikeye girmesi halinde onu koruma yasal yükümlülüğü baki kalır.

[1754] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 194 sonraki.

Madde 76

Tanık olarak ifade izni verilmesi, ancak ifadenin Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine zarar getirebilecek veya resmi görevlerin yerine getirilmesini ciddi boyutta tehlikeye sokabilecek veya büyük ölçüde zorlaştırabilecek olması halinde reddedilebilir.
Bilirkişi raporu verilmesi izni, eğer bunun verilmesi resmi menfaatlerine zarar getirebilecek olması halinde reddedilebilir.
Memur bir mahkeme davasında tarafı veya sanık konumunda bulunmaları veya algıladıkları konunun açıklanması haklı menfaatlerine yaraması halinde, izin, Fıkra 1'deki koşullar sağlanmış olsa dahi, ancak resmi mevzuat bunu kaçınılmaz olarak zorunlu kılıyorsa, reddededilebilir. Reddedildiği takdirde, memura, resmi mevzuatın izin verdiği koruma sağlanmak zorundadır.
İznin reddedilmesi konusunda en üst makam karar verir.

Hukuki durum, yalnızca ceza muhakemesi değil, tüm usul kanunlarından geçerlidir, özellikle de hukuk muhakemesinde ve idari mahkemeler önündeki davada.[1755] Yani mahkemelerin günlük işlerliğinde normal kabul edilmektedir.

b. Memurlara İfade Alma İzni Gereklidir

Memurlar tüm ilgili yasalarda esas olarak resmi konularda sır saklamakla yükümlüdürler.[1756] Sır saklama yükümlülüğü, anayasal önceliğe sahiptir ve Anayasa (GG) Madde 33, Fıkra 5 kapsamında memurluk mesleğinin esasları arasında yer alır.[1757] Bir hukuk devletinin kamu yönetiminin aksamadan, güvenilik ve tarafsız şekilde işlemesi menfaatine hizmet eder.[1758] Esas olan sır saklama yükümlülüğünnün sonucunda, memurlar mahkeme önünde resmi konularda ancak, önceden resmi amirleri tarafından ifade alma izinlerinin verilmesi halinde, ifade verebilirler.[1759] Bununla, ifade nedeniyle ağırlıklı olarak resmi menfaatlerin tehlikeye sorulmaması güvence altına alınması amaçlanır.

c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir

Muhbirler memur olmasa da, onlara da ifade alma izni gerekmektedir. Bu, o dönem olduğu gibi, bugün de geçerli hukuktur. Muhbirler için ifade alma izni zorunluluğu, 2 Mart 1974 tarihli, memur olmayan kişilerin usulen yükümlü kılınmasına dair yasaya, Yükümlülük Yasası'na, dayanmaktadır.

[1755] Plog/Wiedow, Federal Memurlar Kanunu, Aralık 2017, Federal Memurlar Kanunu (BBG) Madde 68 Kenar No. 4.
[1756] Memur Statüsü Yasası (BeamtStG) Madde 37 Fıkra 1 Cümle 1; Federal Memurlar Kanunu (BBG) Madde 67 Fıkra 1 Cümle 1.
[1757] Federal İdare Mahkemesi, 25/11/1982 tarihli karar – Esas No. 2 C 19/80.
[1758] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 28/04/1970 tarihli karar – Esas No 1 BvR 690/65 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 28, 191-206).
[1759] Memur Statüsü Yasası (BeamtStG) Madde 37 Fıkra 3 Cümle 1; Federal Memurlar Kanunu (BBG) Madde 67 Fıkra 3 Cümle 1; Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 54 Fıkra 1; Alman Hukuk Muhakemeleri Kanunu (ZPO) Madde 376 Fıkra 1.

Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 54 Fıkra 1, hakimlerin, memurların ve resmi hizmette görevli diğer kişilerin görevlerinden ötürü sır saklama yükümlüğüne sahip oldukları konular hakkında tanık olarak ifadelerinin alınması ve ifade vermeleri için izinlerde memurlar hukukuyla ilgili özel kuralların geçerli olduğu bu yasaya atıfta bulunmaktadır. Memurlar hukukuyla ilgili böyle bir kural, memurların resmi konularda açıklama yapmaları için ifade izinlerine ihtiyaç duyulduğu Memurlar Statüsü Yasası Madde 37 Fıkra 3 Cümle 1'de yer almaktadır. Muhbirlerin de Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 54 Fıkra 1'de belirtilen resmi hizmette yer alan „diğer kişiler"e dahil olmaları, daimi yüksek mahkeme içtihadına uygundur. [1760]

Komisyon'a davet edilen tanıklar ve bilirkişiler arasında, bilirkişi Gusy haricinde hiç kimse bu hukuki durum hakkında kuşkularını ifade etmediler. [1761] Örneğin tanık Dr. Wied, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) Madde 54 Fıkra 1'in ilgili hükmünde yer alan ifade alma izinlerinin zorunluluğunu muhbirleri de kapsayıp kapsamadığı sorusuna ilişkin aşağıdaki açıklamayı yaptı:

> *„Metne göre ilk önce değil. Ancak resmi hizmette yer alan diğer kişiler de kapsanmaktadır. Az önce değindiğim gibi. Bu noktada yorumlara da baktım. Hukuki yorumun ne olduğunu izah etmek için: Bunlar yasa metnine ilişkin açıklamalar. İlgili yorumlarda yerini bulan literatürü algılayışa ve kararlara dayanmaktadır. Buna göre Alman CMK Madde 54'ün yorumlanmasına ilişkin Fischer'e ait yorumda ve Meyer-Goßner'in Alman CMK yorumunda, muhbirlerin de kapsandığı veya kapsanabilecekleri açıklaması vardır."*[1762]

[1760] Federal Yargıtay, 15/12/2005 tarihli karar –3 StR 281/04 (Ceza Davalarında Federal Yargıtay Kararları (BGHSt) 50, 318-331); Federal Yargıtay, 24/10/2006 tarihli karar – 1 StR 442/06.

[1761] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 40; Wieland, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 19: *„ifade alma iznini de karıştırmamalı."* Buna karşı Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 22 devamı, 26-29, 33 sonraki. Aynı bilirkişi, buna karşı başka bir yerde, muhbirleri *„bağımsız olmayan idari yardımcılar"* olarak nitelendirdi, böylece

> *„bu kişilerin faaliyetleri için genel olarak var olan, iç ilişkilerde devlet ve idari yardımcı arasında atama ve görevlendirme ile dış ilişkilerde idari yardımcı ile üçüncü kişiler arasında tüm faaliyeti hukuki bağ ve sınırlara [tabi],"* (Gusy, Resmi Hizmette Hukuk, 1982, s. 101, 102).

[1762] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 67. Bu içtihatta ve literatürde mevcut görüşe uygundu. Uygulamada Ceza Muhakemeleri Kanunu ile ilgili Meyer-Goßner'in yaygın yorumun 2006 yılı 49. Basımda Madde 54 şunlar belirtiliyor (Kenar No. 11):

> *„Polisin ve istihbarat servislerinin muhbirleri bu çevreye, ana meslek olarak ancak düzenli maaşla istihdam edildikleri takdirde dahil olurlar (Freeden Polizei 58, 71 ile karşılaştırınız), bu durum, 2/3/1974 tarihli Yükümlülük Yasası (I 469, 547 nolu Federal Resmi Gazete) ile sır saklamakla yükümlü kılındılarsa da geçerlidir (Federal Yargıtay 31, 148, 156; NStZ 81, 70; 83, 228, 230; 84, 31; Celle NStZ 83, 570; Hamburg NStZ 94, 98; aM AK-Kühne 23; ANM 455 mwN; J. Meyer ZStW 95, 846; Lesch JA 95, 699'in tahmin ettiği gibi, Federal Yargıtay 40, 211, 213 bunun için söz konusu olabilir mi, kuşkuludur). [...]."*

Memur olmayan kişilerin resmi yükümlülüğü konusunda Yasa 2006 yılına ait geçerli metni Madde 1'de şunları öngörmektedir:

> *(1) Yükümlülüğünün özenli şekilde yerine getirilmesiyle, resmi görevli olmamakla birlikte (Ceza Yasası Madde 11, Fıkra 1, No. 2),*
> *1. bir kurumda veya diğer makamda resmi idareye ait görevleri yerine getiren, o işle iştigal eden veya onlar için faaliyet yürüten kişi yükümlü kılınacaktır,*
> *[...].*

Bu yorum, Federal Anayasa Mahkemesi'nin kararına dayandığı için, anasayal olarak sabit kabul edilebilir. Daha 1981 yılında Federal Anayasa Mahkemesi, ceza davalarında muhbir sorununa ilişkin olarak şu tespitte bulunmuştur:

> *"Yerine getirilmelerinde gizliliği gerektiren, anayasal meşruluğa sahip devlet görevlerine karşa anayasa hukuku açısından kuşku duyulmayacağı açıktır. Hukuki bağlamıyla hukuk devletinin dışında olmayan bu bu tür görevlerin yerine getirilmesi, eğer ceza davasında gizli tutulması gereken işlemlerin ortaya çıkarılmasına istisnasız müsaade edilseydi, büyük ölçüde zorlaşırdı ve geniş yönlerden olanaksız hale gelirdi. Bu özellikle Federal Alman Cumhuriyeti'nin iç ve dış güvenliği konusunda faaliyet yürüten makamların bilgi ve çalışma şekilleri için geçerlidir. Ayrıca, çok tehlikeli suçlarla, örneğin çete suçlarıyla ve uyuşturucu ticaretine karşı mücadelede ceza takip organlarının, hukuk devleti kapsamında izin verilen cezai suçları takip görevlerinin gereklerine uygun şekilde hareket etmeleri için muhbir denilen kişileri görevlendirmeleri gerekiyorsa, bunların kimliklerinin görevlerinden sonra da korunması gerekmektedir."*[1763]

Almanya Federal Anayasa Mahkemesi bu görüşü 1999 yılında benzer bir bağlamda aşağıda ifade edildiği şekilde tekrar teyit etti:

> *„Mevcut bu vakada söz konusu olan, istihbarat bilgilerinin, bilgi kaynaklarının ve çalışma şekilleri ile muhbirlere verilen gizlilik sözlerinin korunmasının, bilgilerin gizli tutulmasını esasen haklı çıkaran sebepler olmaları konusunda anayasa hukuku açısından da herhangi bir kuşku bulunmamaktadır."*[1764]

d. Önceden İfade Alma İzni Olmayan Polis Tarafından İfade Alınamaz

Muhbirlerin de memurlar için geçerli olan sır saklama yükümlülüğüne tabi olmaları durumu, zorunlu olarak, polisin, Temme tarafından yönetilen kaynakları, önceden ifade alma izni çıkartmadan, ifadelerini almak üzere davet edememesi sonucu doğurdu. Buna, Almanya Federal Meclisi'nin NSU

> *(2) Yükümlülük sözlü olarak verilir. Yükümlülüğün ihlalinin cezai sonuçları hakkında uyarıda bulunulması gerekmektedir.*
> *(3) Yükümlülükle ilgili, yükümlülüğü üstlenen kişinin de imzaladığı bir tutanak tutulur. Bu tutanağın bir sureti kendisine verilir; Almanya Federal Cumhuriyeti'nin iç ve dış güvenliği menfaati gerektiriyorsa, bundan imtina edilebilir.*
> *[...].*

Fıkra 3'te öngörülen tutunak yalnızca belgelendirmeye yaramaktadır; ispatı farklı şekilde de yapılabilir (Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 36).

[1763] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli kararı – Esas No. 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar No. 78.

[1764] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 27/10/1999 tarihli karar – Esas No. 1 BvR 385/90 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 101, 106-132), Juris Kenar No. 87.

Araştırma Komisyonu'nun Nihai Raporu'nda „Ortak Değerlendirmeler" bölümünde aşağıda yazılanlar belirtildiği için özellikle işaret edilmelidir:

> *„Polis, arasında onun yönettiği kaynaklar dahil olmak üzere, Temme'nin iletişimde olduğu tüm kişiler hakkında soruşturma yürüttü. Bu konuda soruşturmalara devam edebilirdi, ancak bunu Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile mutabakata varmadan yapmama kararı aldı."*[1765]

Soruşturmalara devam edilmesi ile neyin kastedildiği sorusuna ilişkin olarak, Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'nda BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN (BİRLİK 90/YEŞİLLER) Fraksiyonu'nun sözcüsü olan, bilirkişi tanık Wieland, Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nda dinlenmesi sırasında şunları açıkladı:

> *„Buradaki fark gerçekten, Eyalet Dairesi'ne gidilip şöyle söylenmedi: ‚Şimdi bize söyle bakalım, Temme'nin yönettiği muhbirler kimdi', hayır bu zaten biliniyordu aslında ve gerçekten – bu noktada size hak veriyorum – iş ifade alma izinlerine bağlıydı. Ancak tanık olarak buna dayanılabilir ve dayanılmak zorundadır ve bu benim görüşüme göre, tanıkların davet edilmesi ihtimalini dışlamaz."*[1766]

Ancak, bilirkişi Wieland'ın savunduğu, sır saklamakla yükümlü olan bir tanığın kendi başına bir ifade alma iznine dayanması gerektiği yönündeki düşüncesi isabetli değil. Çünkü yürürlükteki hukuki duruma göre, gerekli olan ifade alma izni olmadan, tanığın kendi başına, ifade vermek istemesi halinde dahi, ifadesi alınamaz.[1767] Bununla ilgili ayrıntılar, Cezai Davalar ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği'nde (Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren / RiStBV) No. 66'ıda aşağıda yer alan Fıkra 1'de düzenlenmiştir (altı yalnızca burada çizildi):

> *Eğer bir hakim, bir memur veya kamu görevindeki bir başka kişinin tanık olarak ifadesinin alınması gerekiyorsa ve ifade, görevden ötürü sır saklama yükümlülüğüne tabi bir konu ile ilgiliyse, tanığın ifadesini almak isteyen makam, resen ifade alma iznini temin eder. Eğer ifadenin, görevden ötürü sır saklama yükümlülüğüne tabi konularla ilgili olup olmadığına dair bir kuşku varsa, ifade alınmadan önce bu durumun resmi amire sorularak açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.*

Bunun anlamı, mevcut bu vakadaifade alma izinlerinin gerekmeyeceğini ümit eden Polisin de Savcılığın da, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadelerini alma yetkisine sahip olmamalarıydı.[1768] Soruşturma makamları, kendi başına muhbirleri ifadelerini almak yerine, ifade alma izninin verilmesi için çaba harcamalarıyla, yürürlükteki hukuka uygun hareket ettiler. Bu yöntemin doğruluğunu, Araştırma Komisyonu tarafından tanık olarak ifadesi alınan Kriminal Polis

---

[1765] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 836. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) aynı anlamdaki açıklamasının yer aldığı s. 627 ile de karşılaştırınız.

[1766] Wieland, Oturum Protokolü UNA/19/2/18 – 27/04/2015, s. 18.

[1767] Frister Lisken/Denninger, Polis Hukuku El Kitabı, 5. Baskı 2012, Kap. F, Kenar No. 73 diğer kanıtlarla birlikte.

[1768] Bu anlamda Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda yer alan, muhbirlerle ilgili olarak *„Savcılık, onları tanık olarak ifadelerinin alma hakkına sahiptir"* açıklamasının içeriği uygun görünmüyor. (Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 627).

Müdürü Hoffmann da teyit etti. Gerçi Polisin Anayasayı Koruma Dairesi elemanlarına ifadeleri almasının zorunluluğunu net olarak belli ettiğini ifade etti. Ancak, tanığın aşağıda belirtttiği gibi,

> *„o tarihte, özel hükümlerin gerekli olduğu belli olmuştu çoktan. Yani, buna uygun bir ifade alma iznine ihtiyaçları var."*[1769]

Tanık Hoffmann başka bir yerde şunları belirtti:

> *„Prensipte kendi araçlarımızla Anayasayı Koruma Dairesi elemanlarını, muhbirleri, deşifre etmiştik. Kimlik bilgileri elimizdeydi, kim olduğunu biliyorduk. En kötü ihtimalle gidip onları getirebilirdik, ifade sandalyesine oturtabilir ve ifadelerini alabilirdik. Ancak bu, ifadelerin, ifade alma izinleri eksik olduğu için, değerlendirilemez olmalarıyla sonuçlanırdı."*[1770]

O dönem var olan bu bakış açısı soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied tarafından da teyit edildi. Komisyon'a Polisle, Temme'deki iletişim bilgilerine dayanarak polis tarafından tespit edilen, isimleri bilinen muhbirleri „öylece", yani ifade alma izinleri olmadan, ifadelerini alınıp alınamayacağının ele alındığı görüşmelerin yapıldığını, ancak bunların neticesinde farklı bir sonuca varıldığını anlattı:

> *„Şunu söylemek iyi olmuş olabilir: Aslında kaynağın kim olduğunu çok net biliyoruz, aslında çok açık olarak belli. Bir aptallık yapmamalıyız. İfade alma izninin rica etmeliyiz."*[1771]

Ve bununla bağlantılı olarak:

> *„Eğer ifade alma izninin almazsam, delil toplanma yasağı meydana gelir. Bunu aldırış etmemezlik yapamam. Bu durumda delil geçerli olmaz. Bu nedenle ifade alma iznine ihtiyacımız vardı."*[1772]

e. Hessen İçişleri Bakanlığı'nın Yetkisi

Memurlar hukukuyla ilgili kurallar, ifade alma izninin verilmesini hangi makamın kararlaştırması gerektiği konusundaki şartları düzenlemektedir. Bu durumda bölünmüş yetkiden söz edilebilir, bu ise münferit olayda iki aşamalı yönteme yol açabilir: İlgili resmi amir izni verebiliyorken, en üst makamın izni reddetme hakkı saklı tutulmaktadır.[1773]

Buna göre birinci aşamada resmi amir karar vermektedir. O dönem, Temme tarafından yönetilen kaynaklarla ilgili olan durumda, bu kişi, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü Irrgang'tı. Dışa dönük olarak resmi amir yalnızca, pozitif bir karar verme konusunda, yani ifade alma izninin verme konusunda yetkilidir. Ancak, buna karşın, resmi amir, Temme tarafından yönetilen kaynaklarda

---

[1769] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 117.
[1770] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 129.
[1771] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 23.
[1772] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 23.
[1773] 11 Ocak 1989 Hessen Memurlar Kanunu (HBG) Madde 74 Fıkra 4 ile karşılaştırınız:
„İznin reddi konusunda en üst makam karar verir."

söz konusu olduğu gibi, ifade alma izinlerini vermek istemiyorsa, ikinci aşamada karar verme yetkisi yönetim hiyerarşisindeki en üst makamda toplanır, bu durumda en üst resmi makam Hessen İçişleri Bakanlığı'dır.

İhtilaflı vakalarda en üst resmi makamda toplanmasıyla, memurlar hukukuyla ilgili kurallarda yer alan ifade alma izinlerinin esas olarak verilmesi yönündeki esasa ilişkin sorumluluğun üstlenilmesi hedeflenmektedir.[1774] Bu nedenle, bağlayıcı açıklama yapma yasağını koyacak olan makam, kendi gizlilik menfaati doğrudan etkilenen makam, yani burada olduğu gibi Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, olmamalıdır.

Federal Almanya Anayasa Mahkemesi bununla ilgili olarak, gerçeğe uygun bir düzenlemeye örnek olarak Hessen Memurlar Kanunu'na atıfta bulunarak, daha 1981 yılında, hukuk devleti çerçevesinde bir açıklama yasağının karar yetkisinin, ancak aşağıda belirtildiği durumda kabul edilebileceğini belirtti

> *„makam tarafından, görevi olan tartma işleminin mümkün olduğu kadar gerçeğe uygun şekilde uygulanması için tüm koşullar sağlandığı takdirde. Reddetme kararının daha altta bulunan makam tarafından verilmesi, bununla çelişirdi. Daha alt makamlar, muhtemelen daha dar kapsamda görev alanları nedeniyle, özellikle kendi eylemleri hakkında bilgi vermeleri gerektiğinde, çatışan menfaatler arasındaki doğru ilişkiyi belirleme görevini değerlendiremeyebilirler. Bu özellikle, gizliliğin tam da böyle durumlarda değerlendirme aşımı yapması ihtimal dışı olmayan makam tarafından değerlendirilen menfaatlere hizmet etmesi durumunda geçerlidir. Bu nedenle, kararın, en geniş genel bakışa sahip olan ve kapsamlı bir karar verme yetkisine sahip olması nedeniyle, bu tür hata kaynaklarından en hızlı şekilde uzaklaşabilen makam tarafından verilmesi tavsiye edilir. Bunun için, başında bir hükümet üyesinin olduğu veya bütün olarak en üst denetim makamının Eyalet Hükümeti olması halinde, tüm hükümet üyelerinin olduğu en üst denetim makamının kararı yeterlidir. Bu makam, devletin selametini açısından gerekli en güvenilir kararı alacaktır."*[1775]

Benzer şekilde Federal Yargıtay daha önce aynı yıla ait bir kararında şunları belirtmişti:

> *„Daha alt makamlar, devletin selameti açısından neyin gerekli olduğunu, özellikle kendi faaliyetleri ile ilgili bilgi vermeleri gerektiğinde, çoğunlukla güvenilir şekilde değerlendirememektedirler... Bu nedenle, başında bir hükümet üyesinin olduğu veya bütün olarak en üst denetim makamının Eyalet Hükümeti olması halinde, tüm hükümet üyelerinin olduğu en üst denetim makamı karar vermelidir."*[1776]

Yani Hessen İçişleri Bakanlığı ifade alma izinlerinin reddedilmesi kararını – Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin üstünde yer alan denetim makamı olarak[1777] – kendi üzerine almamıştır veya başka bir şe-

---

[1774] Plog/Wiedow, Federal Memurlar Kanunu (BBG), Madde 68, Aralık 2017 Kenar No. 2 ve Kenar No. 19.
[1775] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar No. 84.
[1776] Federal Yargıtay, 17/02/1981 tarihli karar– 5 StR 21/81 (Ceza Davalarında Federal Yargıtay Kararları (BGHSt)30, 34-37), Kenar No. 5.
[1777] Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası (HLVerfSchG) Madde 1 Fıkra 1 Cümle 1 ile karşılaştırınız:

kilde kendisinin altında yer alan Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yetkisine müdahale etmemiştir, aksine basit yasal ve anayasal direktiflere harfiyen ve bütünüyle uymuştur. Bunların içerikleri, şimdiki gibi bir ihtilaf durumunda mümkün olan en tarafsız karar için şartları sağlamaktadır.

aa. İçişleri Bakanı Bouffier, Kararı Şahsen Verme Konusunda Yükümlü Olmasa Da Yetkiliydi

Gerçi, yukarıda ifade edildiği gibi, Hessen Memurlar Kanunu, Federal Devletin ve Eyaletlerin diğer memur yasaları gibi, ifade alma izninin resmi amir tarafından verilmemesi durumunda, – burada o dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang – kararın en üst resmi makam tarafından – yani Hessen İçişleri Bakanlığı – verilmesi gerektiğini öngörmekteydi ve öngörmektedir. Ancak, en üst resmi makamın hangi makam sahibinin bu kararı alma yetkisine sahip olacağına dair bir açıklama içermemektedir. Özellikle memurlar hukuku burada makam yöneticisinin hakkının saklı tutulması olarak tanımlanan, yani karar yetkisini kurumun başına, burada İçişleri Bakanı'nın şahsen kendisine veren bir düzenleme içermemektedir.[1778] Bu konuda çok açık bir yasal düzenlemenin olmayışı nedeniyle, bu makam içerisinde hangi makam sahibinin – ister genel isterse münferit olayda olsun – ifade alma izninin verilmesi veya reddedilmesi kararını verme konusunda yetkili olacağını belirlemek İçişleri Bakanlığı'nın organizasyondan sorumlu yüksek makamına bağladır – ve bağlıydı. Yani bir bölüm veya birim yöneticisi açıklama yapma yasağını imzalamış olsaydı, buna hukuken aykırılık teşkil eden bir durum söz konusu değildi.

bb. İçişleri Bakanı Bouffier Açıklama Yapma Yasağı'nı „Makam Yöneticisi Hakkını Saklı Tutmak" suretiyle çıkardı

Hessen İçişleri Bakanlığı'nın bir çalışanının Kassel Savcılığı'na yönelik hazırladığı bir yazının taslağında, dönemin İçişleri Bakanı Bouffier'in el yazısıyla yazdığı, onun önceden şahsi izni olmadan bir kararın alınmamasına yönelik bir notu yer almaktadır.[1779] Bununla, bir karar verme hakkının yalnızca kendisinde saklı tutulmasını sağladı. Bouffier, Araştırma Komisyonu huzurunda alınan ifadesinde bunun nedeni olarak şunları belirtti:

> *„Bu tür kararlarda acele etmemek gerekir. Benim açımdan hep açıktı– nasıl olursa olsun –, büyük bir soruna yol açacaktı. Sonuçta, makamlar mutabakata varamadıklarından, Bakan'ın karar vermesi gerekecekti."*[1780]

„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi en üst Eyalet makamı olarak İçişleri Bakanlığı'na tabidir."

[1778] Daha fazla ayrıntı için birazdan Bölüm İki, Kısım E. III. 1. e. bb.

[1779] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın (HMdIuS) 25/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 106.

[1780] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 22.

Dönemin İçişleri Bakanı'nın bu konuda kararı kendi üzerine alması, köklü kararların, zaten hakimin saklı hakkına tabi de değillerse, doğrudan ilgili kurumların başındakiler tarafından alınmaları gerektiğini, güvenlik hukuku alanında geliştirilen mevzuatlarla ve içtihatlarla uyumludur. Makam Yöneticisi Çekincesi adı verilen kavram – tanık Bouffier için burada Bakan olarak saklı tutulan hakkından söz etmek gerekiyor – usul hukukuyla ilgili kontrol aracı,[1781] prosedürle ilgili koruyucu mekanizma[1782] veya dengeleyici yöntem izleme[1783] olarak tanımlanmaktadır. Makam Yöneticisinin Hakkının Saklı Tutulması ilkesi, bir makam yöneticisinin, görevi icabı *„polisin faaliyetine belirli bir mesafede"* olması nedeniyle, böyle bir kararın verilmesinde dikkate alınması gereken *„menfaatlerin objektif şekilde dikkate alınması için yeterli sorumluluk"* göstereceği kabulüne[1784] ve ayrıca, bir makam yöneticisinin kamuoyuna karşısında *„bunun arkasında durmak zorunda olduğu için"* kararı özel bir hassasiyetle vereceği beklentisine dayanmaktadır.[1785]

f. Bir İfade Alma İzninin Talebine İlişkin Karara Dair Yasal Kriterler

İfade alma izninin verilmesine ilişkin karar siyasi değil, hukuki bir karakter taşımaktadır. Bu bölümün girişinde buna işaret edilmiştir. Bouffier tarafından çıkarılan açıklama yapma yasağı salt bir idari karardır. Hukuki ve koşulları – o dönem de, bugün de hala geçerli olan – memurlar hukukunun hükümlerinde düzenlenmiştir.[1786] Buna göre, ifade alma izni

> *ancak ifadenin Almanya Federal Devleti'nin veya bir eyaletinin selametine zarar getirebilecek veya resmi görevlerin yerine getirilmesini ciddi boyutta tehlikeye sokabilecek veya büyük ölçüde zorlaştırabilecek olması halinde reddedilebilir.*

Bir ifade alma iznini verilmesi talebine ilişkin bir karar, bir yandan yüksek mahkeme içtihadına göre, bir yandan devletin selameti ile resmi görevlerin yerine getirilmesi arasında çatışan menfaatler ile diğer yandan, geniş ve sınırsız bir şekilde gerçeğin bulunması yönündeki menfaatler arasında tartma yapılmasını öngörmektedir.[1787] Gerçeğin bulunması menfaatine gizlilik menfaatine göre öncelik veril-

---

[1781] Aşağı Saksonya Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 16/843, s. 5.
[1782] Arzt, Berlin Milletvekilli Meclisi'nin 20 Haziran 2016 tarihli İçişleri, Güvenlik ve Düzen Komisyonu'nin dinlenmesine ilişkin görüş, daktilo metni, s. 7.
[1783] Hür Saksonya Eyaleti Anayasa Mahkemesi, 14/05/1996 tarihli kararı– Vf. 44-II-94, Kenar No. 262.
[1784] Brandenburg Eyaleti Anayasa Mahkemesi, 30/06/1999 tarihli kararı– 3/98, Kenar No. 92.
[1785] Almanya Federal Meclisi, İç Komisyon, 94. Oturum, Protokol No. 16/94, s. 25.
[1786] Bakınız yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 1. a.
[1787] Federal İdare Mahkemesi, 24/06/1982 tarihli kararı – Esas No. 2 C 91/81 (İdare Mah. Kararlar Derlemesi (BVerwGE) 66, 39-47), Kenar No. 33.

diği böyle bir tartma süreci, normatif olarak yasa koyucunun kural-istisna-konsepti içerisinde yerleşiktir.[1788] *„Ancak ... olması halinde"* şeklinde belirlenen, tek tek açıklanan eylem olgusuyla ilgili koşulların mevcut olması halinde ancak bir ifade alma izni reddedilebilir.

İfade alma izninin reddedilmesini haklı çıkarabilecek, yasada belirtilen nedenler, genel olarak devletin selametine yönelik menfaatler olarak tanımlanır. Federal Almanya Anayasa Mahkemesi'nin kararına göre, buna,

> *„istihbarat bilgilerinin, bilgi kaynaklarının ve çalışma şekilleri ile muhbirlere verilen gizlilik sözlerinin korunması" dahildir.*[1789]

Bu menfaatler ceza davasında olabildiğince hiçbir engellemeyle karşılaşmadan gerçeğin bulunması menfaatiyle ilişkilendirilmelidir. İki menfaatin çatıştığı tespit edildiği ve bir uzlaşmaya varılamadığı takdirde, ölçen bir yaklaşımla, hangi menfaatin öncelikli olduğu sorulmalıdır. Ancak içtihada göre, bu tartma işleminin *„soyut"* olmaması gerekir, *„olay esaslarının bütünüyle değerlendirilmesi"*ni gerektirir.[1790] Bunun için her zaman *„münferit olayın somut şartları"*[1791] ve *„münferit olayın özellikleri"*[1792] gözönünde bulundurulmalıdır.

Tartma sorununa ilişkin olarak bilirkişi Prof. Dr. Gusy Komisyon'a şunları açıkladı:

> *„Burada oldukça hassas bir tartma sorusu söz konusu, özellikle de, vahim cezai suçların aydınlığa kavuşturulması veya önlenmesine ilişkin. Toplumun yüksek hukuki değerlerin, aktarımın aleyhine değil, lehine olduğu, oldukça hassas bir tartma sorusu söz konusu. Diğer yandan, burada rekabet içerisinde belirli çıkarların var olması gerektiğini görmeliyiz. Sizin – şimdi burada belirleyici olan bu – tartmanız gerekmektedir. Böyle bir tartma, hukuk düzeninde çoğunlukta, özellikle ceza muhakemesi hukukunda ve memurlar kanununda şu şekilde uygulanmaktadır – şöyle söyleyeyim -: Polisin veya Anayasayı Koruma Dairesi'nin çıkarları etkilendiğinde, bu ağır basıyordu. Büyük oranda ağır basan içtihat, özellikle Alman CMK (StPO) Madde 96, böyle anlaşılmalıdır. Ayrıca bu tür ve benzeri dayanaklar diğer yasalarda da vardır."*[1793]

[1788] Federal İdare Mahkemesi, 24/06/1982 tarihli kararı– Esas No. 2 C 91/81 (İdare Mah. Kararlar Derlemesi (BVerwGE) 66, 39-47), Kenar No. 33; Federal Yargıtay, 03/11/1987 tarihli kararı– Esas No. 5 StR 579/87 (Ceza Davalarında Federal Yargıtay Kararları (BGHSt) 35, 82-86), Kenar No. 13; VG Schwerin, 10/11/2006 tarihli kararı – Esas No. 1 B 750/06, Kenar No. 13 sonraki.

[1789] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 27/10/1999 tarihli karar – Esas No. 1 BvR 385/90 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 101, 106-132), Kenar No. 87.

[1790] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar No. 80.

[1791] Federal İdare Mahkemesi, 02/07/2009 tarihli karar – Esas No. 20 F 4/09, Kenar No. 8.

[1792] Federal İdare Mahkemesi, 24/06/1982 tarihli karar – Esas No. 2 C 91/81 (İdare Mah. Kararlar Derlemesi (BVerwGE) 66, 39-47), Kenar No. 33.

[1793] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 30; geçerli hukuki duruma ilişkin eleştiri ve somut ölçütler geliştirme önerisi ile, s. 31.

Alman CMK (StPO) Madde 96'nın 2006 yılında geçerli şeklinde şu hüküm yer almaktadır:

> *Dosyaların veya resmi olarak muhafaza atındaki diğer evrakların makamlar ve resmi memurlar tarafından sunulması veya teslim edilmesi, bir üst idari amir, bu dosya veya evrakların içeriğinin açığa çıkmasının Almanya Federal Devleti veya bir eyaletinin selametine zarar verebileceğini belirttiği takdirde, talep edilemez. Cümle 1, eğer ifade alma izninin verilmesi konusunda yetkili daire böyle bir beyanda bulunduysa, bir Federal Meclis veya Eyalet Meclisi üyesinin veya Federal Meclis veya Eyalet Meclisin fraksiyonunun bir çalışanının emanetinde bulunan dosyalar veya diğer evraklar için de aynı biçimde geçerlidir.*

2006 yılında karar verilmesi gereken vaka ilk önce, açıklığa kavuşturulması gereken, endişe uyandıran cinayet serisinin söz konusu olduğu, – içtihatta açık olarak bu şekilde adlandırılan tartma kriteri olan[1794] – „cezai suçun ağırlığı" ile karakterize oluyordu. Bu nedenle, bu açıdan sınırlandırılmaksızın, gerçeğin bulunması menfaati akla uygun olarak yüksekti. Ancak aynı zamanda, Bu da bu vakanan bir özelliği, Temme'ye karşı şüphe durumu 2006 yılının ortalarından itibaren çok düşük düzeydeydi. O dönem onun tarafından yönetilen muhbirlerin suç şüphesinin yoğunlaşmasına katkıda bulunabileceği yönündeki haklı beklentilere ilişkin gerçek bir ipucu mevcut değildi. [1795] Bunun karşısında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, polis tarafından resmi ifade alınmasının, bundan etkilenecek muhbirlerle işbirliğini sona erdirebileceği ve böylece İslamcılık alanında bligi tedariğinin büyük bir zarar görebileceği haklı endişesi yer alıyordu.

Birçok bilirkişi, tanıklar Komisyon'a istihbarattaki muhbirlerin ifadelerinin alma izinlerinin verilmesi ilişkin kararın aleyhinde ve lehinde olan çeşitli bakış açılarını dile getirdiler:

Dönemin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı tanık Desch, Anayasayı Koruma Dairesi'nin kaynaklara ihtiyacı olduğunu belirtti. Birçok bilgi açık olarak erişilebilir kaynaklardan geliyor olsa da; büyük bir kısmının nitelik bakımından iyi seçilmiş ve iyi yönetilen muhbirler aracılığıyla elde edildiğini ifade etti.[1796]

Yine başka bir dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı olan tanık Dr. Eisvogel, tecrübelerine göre, muhbirlerin, diğer muhbirlerin deşifre olduklarını öğrendikleri takdirde, Anayasayı Koruma Dairesi ile işbirliğini sonlandırmalarının söz konusu olduğunu ifade etti.[1797] Yine o dönem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yönetici memuru olan tanık Muth, bir kaynağın, Anayasayı

[1794] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar No. 80; Federal İdare Mahkemesi, 24/06/1982 tarihli karar – Esas No. 2 C 91/81 (İdare Mah. Kararlar Derlemesi (BVerwGE) 66, 39-47); Federal İdare Mahkemesi, 02/07/2009 tarihli karar – Esas No. 20 F 4/09.

[1795] Ayrıntılar için Bölüm İki, Kısım E. II. 1. c. ve d.

[1796] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 28.

[1797] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 88 sonraki.

Koruma Dairesi ile, ancak, dairede doğrudan iletişim içinde olduğu dar bir çevre dışında, başka hiç kimseyle faaliyeti konusunda karşı karşıya gelmeyeceği konusunda güven duyması halinde, birlikte çalışmaya hazır olduğunu ifade etti.[1798] Tanık Henning, böyle bir durumun, yeni kaynakların işe alınmalarında da sorunlar yaratacağına işaret etti.[1799]

Birçok tanık, deşifre olmanın muhbirler açısından kişisel riskler oluşturduğuna işaret ettiler.[1800] Bir muhbirin, rapor edilmeyi istemeyen bir topluluk hakkında bilgi verdiği belirtildi. Eğer rapor edildikleri topluluk tarafından öğrenilirse, topluluğun şiddete ve zorbalığa eğilimine bağlı olarak, muhbirin bedensel olarak zarar görmesine ve hatta hayatının tehlikeye girmesine yol açabileceğine işaret ettiler.

Tanık Dr. Eisvogel bunu şu sözlerle vurguladı:

> *„Bu çevrede de, sıkça ‚kaynak koruması' kelimesini duyuyorsunuzdur. Bu kavramı, burada maddi bir şeyin, herhangi bir eşyanın değil, insanların korunmasından, devlet için çalışan insanların korunmasından söz edildiğini görünmez kıldığı için, şahsen çok talihsiz buluyorum."*[1801]

(Yalnızca) ceza takip makamları karşısında deşifre olmalarının da, genel olarak deşifre olmalarıyla aynı riski taşıdığını ifade ettiler. Uygulamada, gerçek adı bir polis dosyasında geçen bir kaynağı otomatik olarak ilişkisinin kesilmediğini belirttiler. Ancak her münferit olayda, kaynağın hala yönetilip yönetilemeyeceği veya, onu tehlikelerden özel olarak korumak için önlem almanın gerekip gerekmediğini titizlikle incelemek gerektiğini söylediler.[1802] Ayrıca, üçüncü kişilerin, özellikle avukatların, haklarını kullanmak adına polis dosyalarını incelemeleri sonucunda, başka kişilerin de kaynakların kimliklerini öğrenmeleri riskinin doğduğunu ifade ettiler.[1803] Özel güvenlik önlemleri altındaki ifadelerde dahi, hiçbir zaman muhbirin teşhis edilmemesinin garantisinin verilemeyeceğini belirttiler.[1804]

g. Savcılık ve Polis İçin Dönemin İçişleri Bakanı'nın Kararı Karşısında Yargı Yolu Kapalıydı

Bir ifade alma izninin reddedilme kararı, hukukun tatbiki alanına girdiği için, ve siyasi karar verme özgürlüğü alanına girmediği için, esas olarak yargıya taşınabilir. Bunun anlamı, mahkemelerin bir açıklama yapma yasağını inceleyebilmeleri ve nihai bağlayıcı şekilde karar verebilecekleri anlamına

---

[1798] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 44.
[1799] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 177.
[1800] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 86; Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 49, 50.
[1801] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 86.
[1802] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 98.
[1803] Gusy, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 37.
[1804] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 29 (Mahkeme tarafından alınacak ifadelerde ayrı bir odada görüntü ve ses aktarımı, sesis değiştirilmesi ve görüntünün flulaştırılması yoluyla ifade alma izni ile kamuoyuna kapalı şekilde ifadelere ilişkin olarak ayrıca Rieband ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 17, 19; Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 26, 28.

gelmektedir. Bu tür vaka dizilimleri ceza davalarının ana duruşmalarında, davalının savunulmasının bir muhbirin ifadesinin alınmasını gerektirdiği, aksi takdirde şahit olunanların yalnızca dolaylı olarak kaynak yöneticisi, yani tanık olan kişinin kulaktan dolma bilgileriyle duruşmaya yansımasının söz konusu olduğudurumlarda ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durumda, ceza mahkemesi, açıklama yapma yasağının yasaya uygunluğunu inceler. Bunun yanında, uygulamada, yani devam eden ceza davası sürecinde, davalının, ifade alma izninin reddedilmesi karşısında, böyle bir tanık için idari mahkemelerde yargı yoluna başvurma imkanı vardır.

Bu dizilim, Araştırma Komisyonu'nun ele aldığı olay esasıyla farklılık taşımaktadır. Diğer örnekde davalı (resmi ifade alınmasını talep eden) ve ceza takip makamı (resmi ifade alınmasını reddeden) karşı karşıya bulunurlarken, burada, ceza takip makamlarıyla (resmi ifade alınmasını talep eden) İçişleri Bakanlığı (resmi ifade alınmasını reddeden) arasındaki bir ihtilaf söz konusudur.

Bu açıklama yapma yasağına bir kurum, – burada Kassel Savcılığı – maruz kaldığı için, başından itibaren bir mahkeme incelemesi sağlanamadı. Bunun nedeni, kurumların tüzel kişi olmamalarından ve bu nedenle idari mahkemeler nezdinde dava açamamalarından ve kendi haklarının ihlali karşısında hak arayışına girememelerinden kaynaklanmaktadır.[1805] Bunun anlamı, soruşturmanın ev sahibi hem Savcılığın da, özellikle de Polisin, o dönem İçişleri Bakanı tarafından çıkarılan açıklama yapma yasağına karşı mahkemeye başvurma imkanlarının olmamasıydı.

Bu hukuki durumu Hessen Adalet Bakanlığı tarafından o dönem isabetli olarak tespit edilmiştir. Bakanın, Adalet Bakanlığı'nın İçişleri Bakanlığı'nın kararına bağlı olup olmadığına ilişkin bir soruya, yetkili görevli, 9 Kasım 2006 tarihli bir açıklamada, açıklama yapma yasağına idari yargı yoluyla itiraz edilemeyeceği ve Başsavcı ile mutabakat halinde, aksi bir düşüncenin söz konusu olmayacağını, çünkü bu kararda görülür bir takdir hakkının kötüye kullanımının söz konusu olmadığını ifade etti.[1806]

Tanık Dr. Wied bu hukuki durumu 23 Kasım 2015 tarihli açıklamasında Komisyon'a teyit etti:

> *„İfade alma izninin reddedilmesine, en azından yasal incelememe göre, ben Savcı olarak itirazda bulunamam."*[1807]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) bu hususlara dahil değildi. Ancak, içerikle ilgili nedenlerden dolayı dahi olsa, idari mahkemeye başvurmayı ciddi olarak düşünmedi. Polis tarafından, ifade

---

[1805] Yalnızca Plog/Wiedow ile karşılaştırınız, Federal Memurlar Kanunu (BBG), Madde 68, Aralık 2017, Kenar No. 20.
[1806] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 09/11/2006 tarihli kararı, Cilt 19, s 203.
[1807] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 68.

alma izninin reddedilmesine karşı bir biçimde yargı yoluna gidilmesi konusunda Savcılıkla görüşülmesinin düşünülüp düşünülmediğini soran Başkan'a, tanık Hoffmann şunları açıkladı:

> *„Hayır, bununla ilgili görüşmeler yapmadık, çünkü nihayetinde prosedürler biçim için anlaşılır olmuştu."*[1808]

h. Savcılık Karşısında Açıklama Yapma Yasağının Gerekçelendirilmesi Yasal Yükümlülüğü Yok

Yurttaşlara yönelik idari dosyalar çıkartılan kurum tarafından yazılı olarak gerekçelendirilmek zorundadır. Gerekçelendirme yükümlülüğü tüm idari usül kanunlarında kati olarak düzenlenmiştir.[1809] Gerekçenin ilgiliye, gerekirse buna karşı yasal işleme başvurabilmesi amacıyla, idari dosyanın hukuka uygunluğunu inceleme olanağı vermesi gerekmektedir.[1810]

Makamlar arasındaki hukuki ilişkilerde, genellikle böyle bir gerekçe gösterme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bunun nedeni, makamların kendilerinin bir tüzel kişi olmamaları ve bu nedenle diğer makamlara karşı mahkeme önünde dava açamamalarıdır.[1811] İdari usul yasaları bu nedenle, devletin iç ilişkilerini ilgilendiren tedbirlerde, başından itibaren uygulanamamaktadır. Bu anlamda daha özel olan memur yasaları bir ifade alma izninin gerekçelendirilmesine ilişkin bir yükümlülük belirlememiş olduğundan, o dönem İçişleri Bakanı Bouffier tarafından Hessen İçişleri Bakanlığı'nın yöneticisi olarak Kassel Savcılığı'na yönelik çıkarmış olduğu açıklama yapma yasağına yasal olarak yazılı olarak gerekçe gösterilmek zorunda değildi.

Komisyon bilirkişilerle ve tanıklarla, bir gerekçelendirmenin gerekip gerekmediği sorusu hakkında görüştü.

Tanık Dr. Albrecht Sch., Adalet'in gizli soruşturmacılarına yönelik bir mahkeme davasında, ifade alma izinlerinin verilmesi aleyhine çıkan kararların kalıplaşmış ifadelerle sınırlandırılmaması gerektiğini, genellikle de gerekçelerin ayrıntılı bir şekilde gösterildiğini ifade etti.[1812] Ancak, bugün Hessen Başsavcısı olan tanık Prof. Dr. Fünfsinn, bu açıklamaların polisin ve adaletin gizli soruşturmacılarının ceza davaları çerçevesinde, eğer temyiz davasında mahkemenin kararı kabul edip etmeyeceği ve daha sonra

---

[1808] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 128.

[1809] Hessen İdari Usul Kanunu Madde 39 Fıkra 1 ile karşılaştırınız:
„Yazılı veya elektronik ve yazılı veya elektronik olarak teyit edilmiş idari bir dosyanın gerekçelendirilmesi gerekmektedir. Gerekçede kurumun aldığı kararda belirleyici olan esas gerçek ve hukuki gerekçelerin bildirilmesi gerekmektedir. Takdire bağlı kararın gerekçelendirilmesinde takdiri kullanırken kurumun yola çıktığı bakış açılarının da belirtilmesi gerekmektedir.".

[1810] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 20/02/2001 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 1444/00 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 103, 142-164), Kenar No. 61: Belgelendirme ve Gerekçelendirme Yükümlülüğü.

[1811] Bakınız yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 1. g.

[1812] Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 14, 27.

erişilemeyen tanığın ifadesinin alınmasından vazgeçip vazgeçemeyeceği veya hukuk devleti temelinde tanığın ifadesinin alınması için başka önlemler almak zorunda olup olmayacağı sorunu ortaya çıktığında geçerli olduğunu ifade etti.[1813]

Polisteki ve istihbarattaki muhbirler arasındaki farklara ilişkin olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 2006 yılında, istihbarat alanındaki muhbirlerle güven ilişkisi genellikle yıllara uzanırken, polisteki muhbirlerle güven ilişkisinin yalnızca bir soruşturma ve ceza davasının süresiyle sınırlı olduğuna işaret etti.[1814]

Böyle bir vaka diziliminde, açıklama yapma yasağına ilişkin sonradan bir mahkeme incelemesinin yapılmasının mümkün olmaması ve mevcut bu vakada tüm tarafların bunu biliyor olmaları, açıklama yapma yasağına yazılı olarak gerekçe göstermesinin içerik bakımından temelsiz olmasının nedeni olabilir. Bu nedenle, ve ayrıca sonradan incelemeye tabi olan kararların, genel olarak sonradan incelenemeyen kararlara göre daha büyük bir titizlikle alındıklarına dair yaşamın tecrübesine uygun olduğundan, Komisyon, kararın alınma sürecine özel olarak dikkatini vermiştir.

2. İfade Alma İzinlerinin Verilmesine Dair İşlemin Süreci

İfade alma izni konusu, Polisle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında başından itibaren tartışma konusu değildi. Temme'ye karşı 21 Nisan 2006 tarihinden itibaren yürütülen soruşturmanın ilk evresinde, soruşturma makamları Anayasayı Koruma Dairesi'nin güvenlik menfaatleri açısından muhbirlerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanları tarafından sorgulanmalarından hoşnuttu. Ancak Haziran 2006'da soruşturma makamları, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, o tarihte Temme'ye karşı var olan hafif şüpheye rağmen, muhbirlerin doğrudan polis memurları tarafından ifadelerinin alınmalarını talep edeceklerini bildirdiler. Bu soruna ilişkin Eyalet Dairesi ile yapılan görüşmelerde alternatif çözümler arandı. Bir uzlaşmaya varılamadığından, Savcılık, 13 Temmuz 2006 tarihli yazıyla ilk defa resmi olarak Temme tarafından yönetilen tüm muhbirlerin ifadelerinin alınması izinlerini talep etti.

İçişleri Bakanı ile ve uzmanlık düzeyinde birçok görüşme gerçekleşti, uzmanlık bölümlerinin düşünceleri talep edildi ve İçişleri Bakanı'nın talimatı üzerine Savcılıktan birçok defa muhbirlerin ifadelerinin alınmasından soruşturmalara yönelik beklentisini somutlaştırması rica edildi. 2006 yılı Eylül ortalarına kadar çeşitli güvenlik makamları arasında yoğun yazışmalar ve birçok görüşme gerçekleşti, nihayet 15 Eylül 2006 tarihinde uzmanlık bölümü, ifade alma izninin reddedilmesi yönündeki nihai karar önerisini

[1813] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 69.
[1814] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/07/2006 tarihli kararı, Cilt 103, s. 229 sonraki.

İçişleri Bakanı Bouffier'e sundu. Ekim ayının başında, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin, yalnızca Hessen Eyaleti'nin değil, Federal Cumhuriyet'in güvenliği açısından da önemli olduklarını bildirmesinin ardından, talep edilen ifade alma izinleri 5 Ekim 2006 tarihli yazıyla reddedildi.

a. Nisan 2006 – Haziran 2006: Soruşturma Makamlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Arasında Muhbirlerin Eyalet Dairesi'nin Görevlileri Tarafından Sorgulanmalarına İlişkin Anlaşma

Temme tarafından yönetilen kaynaklar ilk defa 25 Nisan 2006 tarihinde, yani geçici olarak gözaltına alınmasından dört sonra, açık şekilde konu edildiler.

O gün Anayasayı Koruma Dairesi Kassel harici biriminde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, soruşturmayı yürüten Savcı Dr. Wied'in ve birçok polis memurunun katıldığı bir görüşme yapıldı. Temme'nin doğrudan amiri olan, tanık Dr. Pilling, *„Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin sınırsız işbirliğine hazır olduğu"* güvencesini veriyor, soruşturmacıların Temme'nin çalışma biçimine ve kişiliğine yönelik sorularını cevaplandırıyor ve onun tarafından yönetilen muhbirlere ilişkin daha ayrıntılı bilgiler de veriyordu. [1815] Tanık Fehling, ayrıca Temme'nin 6 Nisan 2006 günü öğleden sonra bir VM 650 muhbiriyle, ile buluştuğunu açıkladı. [1816] VM 650, İslamcılık olay sahasında bir muhbir anlamına gelmektedir.

Soruşturmayı yürüten tanık Dr. Wied, bu görüşmeyle ilgili olarak Komisyon'a şunları açıkladı:

> *„İlk önce yeni bilgiler rica edildi. Söylediğim gibi: Temme'nin biyografisinin de, yani kişisel dosyası vb. de açıklığa kavuşturulacaktı. Bunların hepsi geldi de. Onun meslektaşlarının da ifadeleri alındı. Bunun için ifade alma izinleri vardı. Bu görüşmede, konu ayrıca, şunun söylenmesiydi: Şimdilik, Anayasayı Koruma Dairesi üzerinden tek tek soruların kaynaklara iletilmesi, onların da cevaplandırması, şeklinde tamamdır."*[1817]

25 Nisan 2006 tarihli yazıyla Kassel Savcılığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, muhbirleri

> *„olayın esasının araştırılmaya devam edilmesi ve özellikle Bay Temme'nin iştirakının kapsamının aydınlatılması ve ayrıca şüpheyi ortadan kaldıran koşulların soruşturulmasına yönelik"*[1818]

[1815] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/04/2006 tarihli görüşme protokolü, Cilt 488, s. 30 devamı; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 143 devamı.
[1816] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 27/04/2006 tarihli görüşme protokolü, Cilt 488, s. 31.
[1817] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 22 sonraki.
[1818] Kassel Savcılığı'nın 25/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 105, s. 27.

sorgulamak istediğini bildirdi. Bu yazıda, Ceská cinayet serisinin önceki öldürme suçlarının meydana geldiği saatlerde Temme'nin bulunduğu yerlerin özellikle öğrenilmek istendiği belirtiliyordu. Bunun için,

> *„araç seyir defteri, harcıra hesapları vs., ayrıca Temme tarafından yönetilen muhbirlerin de sorgulanması yoluyla da, soruşturulmalıydı".*[1819]

Bunun amacının, eylemin azmettiricileri olabilecek kişilerle iletişimler üzerinden bilgi elde etmek olduğu belirtiliyordu. Bu sorgulamaların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kendisi tarafından yapılması gerektiği ifade ediliyor. Yazıda şu sözler yer alıyor:

> *„Muhbirlerin sorgulanmaları Savcılığın görüşüne göre soruşturmanın şu anki evresinde, gizlilik menfaatleri açısından, Bay Temme için orada görevlendirilen, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün memurlarıyla işbirliği içerisinde hedeflenen soruları ‚nakledebilecek' kaynak yöneticisi aracılığıyla gerçekleşebilir."*[1820]

Bu yazıyı, 26 Nisan 2006 tarihinde Polisin bir soru katalogu izledi. Bu yazıda polis özellikle şunları belirtiyordu:

> *„Olayın esasının ve Bay Temme'nin eyleme iştirakının kapsamının ve/veya şüphesinin ortadan kaldırılmasının aydınlatılması için, aşağıda belirtilen, olayın meydana geldiği zamanlara [...] ilişkin aşağıdaki bilgilere ihtiyaç vardır:*
> *[...]*
> *- Muhbirlerin, özellikle 06/04/06 tarihinde Bay Temme ile buluşan VM 650'nin ifadesinin alınması ve ayrıca Bay Temme'nin raporuyla karşılaştırma.*
> *- Bay Temme 04/04/06 tarihinde de bir muhbirle buluştu mu?*
> *Bu muhbirin ifadesinin alınması ve raporla karşılaştırma.*
> *Muhbirlerdeki bilgiler? – Gerekirse VM 650'nin açığa çıkarılması!*
> *- Muhbirlere yapılan ödemelerin şekli. Muhbirlerin ödemelerinde Temme açısından dikkat çekici yönler var mı?*
> *[...]"*[1821]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bu temelde Temme tarafından yönetilen bazı kaynakları sorguladı ve bununla ilgili olarak hazırlanan açıklamaları 8 Mayıs 2006 ve 6 Haziran 2006 tarihlerin Polise iletti.[1822]

[1819] Kassel Savcılığı'nın 25/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 105, s. 27.
[1820] Kassel Savcılığı'nın 25/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 105, s. 27.
[1821] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 26/04/2006 tarih soru kataloglu açıklaması, Cilt 243, S. 73 devamı. (Soru katalogu s. 76).
[1822] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 08/05/2006 tarihli ekli yazısı, Cilt 105, s. 93 devamı; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 06/06/2006 tarihli yazısı, Cilt 103, s. 205 devamı. Telefonla kısmen ara durumlar da bildirildi (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 181; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 58; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 190; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 193). 8 Mayıs 2006 tarihli yazı 9 Mayıs 2006 tarihinde Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir temsilcisine teslim edildi (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 89).

b. Haziran 2006 - Temmuz 2006: Soruşturma Makamlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Arasında Muhbirlerin Polis Memurları Tarafından Resmi Olarak İfadelerinin Alınmasına Yönelik Görüşmeler

9 Haziran 2006 tarihli bir açıklamada, Kassel Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffman, gerçi Anayasayı Koruma Dairesi'nin memurlarının kaynakların ifadelerini almalarına tüm tarafların onayıyla kararlaştırıldığını belirtmektedir. Ancak Cinayet Araştırma Komisyonu'nun tüm vakanın vehameti nedeniyle şimdi, kaynakların ifadelerine katılmalarının sağlanmasını gerekli gördüğünü ifade ettiler.[1823] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün yetkili daire amiri tanık Karlheinz Sch., 12 Haziran 2006 tarihinde bu açıklamayı tanık Nedela'ya iletti. Beraberindeki e-mailde, Savcılığın ve Polisin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni, muhbirlerin kendileri tarafından ifadelerinin alınmasına izin vermeye zorlayamayacaklarını ifade ediyordu. Reddedilmesi halinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı'nın kararını talep etmesi gerektiğini belirtiyordu. Bunun için bir emsal olayın bulunmadığını söylüyordu. Bu nedenle şunu önerdiğini ifade ediyordu:

> *„Savcılık, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasında, bir çatışma meydana gelmesine izin vermeden anlaşarak çözmeye çalışılmalı. Gerekirse polis tarafından ifadelerin alınmasından şimdilik vazgeçilebilir. Yeni şüphe belirtileri doğduğunda, yeniden karar verilebilir."*[1824]

Bu usul önerisini, 13 Haziran 2006 tarihinde önceden Eyalet Polis Müdürü'yle anlaşarak, 13 Haziran 2006 tarihinde Kassel Polis Müdürü'ne de telefonla bildirdi.[1825]

30 Haziran 2006 tarihinde Kassel Savcılığı'nın daveti üzerine, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileriyle Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) arasında bir görüşme yapıldı. Bu görüşmenin ağırlık noktalarından biri, Temme tarafından yönetilen kaynakların ifadelerinin alınması sorunuydu.[1826] Bununla ilgili olarak Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi, tanık Wetzel tarafından hazırlanan 3 Temmuz 2006 tarihli bir görüşme notunda, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi'nin, muhbirlerin ifadelerinin alınması için iznin verilebileceğini zannettemedğini, çünkü bunun „kaynakların kopması"na yol açacağını belirttiğini ifade ediyordu. Bunun yerine, Anayasayı Koruma Dairesi tarafından eğitim gören bir stajyer veya elemanı gibi kimliği değiştirilmiş bir polis memurunun ifadeye katılabileceğini önerdiği belirtiliyordu. Ancak ceza takip makamlarının buna karşı, bu şekilde alınan bir ifadenin sonucunun mahkeme tarafından

[1823] Kassel Kassel Polis Müdürü'nün 09/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 167.
[1824] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 112.
[1825] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 112.
[1826] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 13. Görüşmenin diğer hedefleriyle ilgili yine bakınız yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 3. a. cc.

değerlendirilemeyeceği ihtimaline yönelik endişelerini ifade ettikleri belirtiliyordu. Dortmund'da cinayetin gerçekleştiği gün olan 4 Nisan 2006, Salı gününe ilişkin suç yerinde olmadığına dair delile ilişkin bir tanığın mı ifadesinin alınıp alınmayacağı sorusuna, Cinayet Araştırma Komisyonu yönetici yardımcısının –bu Bay Bilgic'tir – Bay Temme tarafından yönetilen tüm muhbirlerin ifadelerinin alınması gerektiğini söylediği ifade ediliyordu. Sonunda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcilerinden, muhbirlerin ifadelerinin alınması taleplerini Wiesbaden'e iletmelerinin rica edildiğini, ve görüşmeye katılan tarafların kararın yalnızca İçişleri Bakanlığı tarafından verilebileceği hususunda genel konsensüse vardıkları ifade ediliyordu. Gizliliği Koruma Görevlisi'nin, kaynakların ifadelerinin alınmasını ve bunun sonucunda kaynaklarda meydana gelecek kayıpların, Eyalet Dairesi için olabilecek en büyük kötülük olacağını ifade ettiği ve şöyle söylediği belirtiliyordu:

> *„Eğer bu tür ifadelerin alınmasına izin verilse, yabancı bir istihbarat servisi için, tüm Anayasayı Koruma Dairesi'ni felç etmek çok kolay olurdu. Bunun için bir muhbirin veya bir muhbir yöneticisinin yanına bir ceset yerleştirmek yeterli olacaktır."*[1827]

Kendisi görüşmeye katılmamış olan tanık Karlheinz Sch., bu görüşmeyi ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, kaynakların kimliği değiştirilmiş bir polis memurunun katılımıyla ifadelerinin alınması önerisini, ve soruşturmacıların buna dair endişelerini özellikle Eyalet Polis Müdürü'ne hitaben yazdığı 3 Temmuz 2006 tarihli bir e-mailde rapor etti.[1828] Kassel Savcılığı'nin, Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi'ne kaynakları kendisinin soruşturacağını ve çağıracağını bildirdiğini 4 Temmuz 2006 tarihinde rapor etti. Telekomünikasyon deneti ile muhbirleri tespit etmenin mümkün olduğununun belirtildiğini ifade etti. Savcılığın, kaynakları bir seferde çağırmayı ve getirmeyi ve gizli bir şekilde ifadelerini alma niyetinde olduğunu belirtti.[1829]

Araştırma Komisyonu tarafından ifadeleri alınan tanıklar, açıklamalarda saptanan görüşme seyrini teyit ettiler. Soruşturmacıların ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin farklı fikirleri temsil ettiklerini belirttiler. Anayasayı Koruma Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi'nin kaynakların sorgulanmalarına devam edilmesini esas olarak desteklediğini, ancak polisten farklı olarak, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin memurları tarafından, kimliği değiştirilmiş bir polis memurunun katılımıyla sorgulanmalarını onayladığını ifade ettiler. Bu noktada ortak bir kanıya varılamadığı için, kararın İçişleri Bakanlığı'na kaldığının görüldüğünü ifade ettiler.[1830]

[1827] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 105, s. 190 sonraki.
[1828] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 03/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 96.
[1829] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 04/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 95.
[1830] Örneğin Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 14; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 129; Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 106.

Savcılık, kısa süreliğine, bildiği kaynakların ifadelerini kendi başına almayı düşündü. Ancak buna yönelik alınan tedbirler hızla geri alındı.[1831] O dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü olan tanık Hoffmann, polisin tespit ettiği muhbirlerin ifadelerinin niçin doğrudan kendisinin almadığı sorusuna ilişkin şunları açıkladı:

> *„Prensipte kendi araçlarımızla Anayasayı Koruma Dairesi elemanlarını, muhbirleri, deşifre etmiştik. Kimlik bilgileri elimizdeydi, kim olduğunu biliyorduk. En kötü ihtimalle gidip onları getirebilirdik, ifade sandalyesine oturtabilir ve ifadelerini alabilirdik. Ancak bu, ifadelerin, ifade alma izinleri eksik olduğu için, değerlendirilemez olmalarıyla sonuçlanırdı.*
>
> *Bunu Bay Binninger[1832] de Berlin'de bana öne sürdü, bunun böyle yapılabilmiş olabileceği. Ancak o tarihte, Anayasayı Koruma Dairesi elemanlarının söz konusu olduğunu ve bu anlamda tabii özel güvenlik önlemlerinin söz konusu olduğunu biliyorduk zaten. Bu nedenle elbette şunu söyledik: Eğer birşey yapacaksak, doğru yapmalıyız ve özellikle hukuk devleti açısından kusursuz yapmalıyız. – Bu nedenle, 30/06 tarihinde getirilen öneriyi reddetttik."[1833]*

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, 4 Temmuz 2006 tarihli yazıyla, Savcılığa 30 Haziran 2006 tarihinde yapılan görüşmeye istinaden, kaynakların ifadelerinin alınmasının resmi bir ifade alma iznine tabi olduğunu bildirdi. Kaynakların ortaya çıkarılmasının, kopmalarıyla aynı anlama geleceğini, bu ise Kuzey Hessen'de İslamcılığa yönelik operatif işlemleri tehlikeye düşürebileceğini ifade etti.[1834]

10 Temmuz 2006 tarihli, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne yönelik yazıda Kassel Savcılığı, Temme'ye karşı yürütülen soruşturmanın durumunu özetliyordu. Cinayete iştirak ettiğini dair başlangıç şüphesinin devam ettiği ifade ediliyordu. Ancak, bu tarihe kadar Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'daki diğer sekiz cinayet vakasıyla bağlantılar tespit edilemediği belirtiliyordu. Bu başlangıç şüphesinin, suçun işlenip işlenmediğine dair büyük şüpheye dönüşmediği ifade ediliyordu. Temme tarafından yönetilen kaynakların ifade alma izinleriyle ilgili soruna bu yazıda değinilmiyordu.

Açık olarak bu yazıya istinaden, o dönem İçişleri Bakanlığı'nda Hukuk Bölümü yöneticisi ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin denetiminden sorumlu yöneticisi olan tanık Hannappel, 13 Temmuz 2006 tarihli, İçişleri Bakanı Bouffier'e hitaben konuyla ilgili durumu şu şekilde özetleyen bir açıklama kaleme aldı:

> *„Savcılığın sözlü olarak dile getirdiği, memurlar tarafından yönetilen kaynakların resmi olarak ifadelerini alma talebi konusunda, bundan bağlı olarak, kaynakların kopmak zorunda kalma ihtimalinin, Kuzey Hessen'de İslamcılığın gözetlenmesini çok zorlaştıracağı konusunda anlaşmaya varıldı. Bu nedenle, Savcılıkla, bunun nasıl önlenebileceği konusunda bir yol bulunması gerektiği belirtildi. Ancak Bay Irrgang'a, kesin*

[1831] Ayrıntılar için Bölüm İki, Kısım E. III. 2. e. cc.
[1832] Clemens Binninger Almanya Federal Meclisi'nin 2. NSU Araştırma Komisyonu'nun Başkanıydı.
[1833] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 129.
[1834] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 103, s. 229 sonraki. Disiplin prosedürü ile ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım I.

olarak, eğer Savcılık, kaynakların ifadesini alma konusunda ısrar ederse, bunların ifşa edilip edilmeyecekleri kararının İçişleri Bakanı tarafından şahsen alınacağı hususunda uyardım. Bay Irrgang, bu usule göre hareket edileceğini teyit etti.

Bu arada, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Savcılığın sözlü ifadelerinden ve, 10 Temmuz tarihli yazısında (Ek 2) bu isteğin tekrarlanmamasından, kaynakların Savcılık tarafından ifadelerinin alınması konusunda artık ısrar etmediği sonucunu çıkarmıştır."[1835]

c. 14 Temmuz 2006 – 5 Ekim 2006: Açıklama Yapma Yasağına Kadar Savcılığın Resmi Talebiyle Başlatılan Karar Süreci

Ancak, tanık Hannappel'in, kaynakların resmi olarak ifadelerinin alınması yönünde bir ilginin kalmadığı görülen 13 Temmuz 2006 tarihli açıklaması, yazıldığı sırada artık geçerli değildi. Çünkü 13 Temmuz 2006 tarihinde Kassel Savcılığı da Hessen İçişleri Bakanlığı'na hitaben, Temme tarafından yönetilen tüm kaynaklar için ifade alma izni verilmesi için resmi olarak talepte bulundu. Bu yazı, ertesi gün, 14 Temmuz 2006 Cuma günü, İçişleri Bakanlığı'na ulaştı. Bu gün, yaklaşık üç ay sürecek olan ve İçişleri Bakanı'nın 5 Ekim 2006 tarihinde verdiği, ifade alma izinlerini vermeme yönündeki kararla sona erecek bir karar sürecinin başlangıcıydı.

aa. 13 Temmuz 2006: Kassel Savcılığı'nın, Temme Tarafından Yönetilen Tüm Muhbirlerin İfade Alma İzinlerinin Verilmesi Yönündeki Talebi

Kassel Savcılığı, 13 Temmuz 2006 Perşembe gününe ait yazıyla, İçişleri Bakanlığı'ndan Temem tarafından yönetilen kaynakların ifade alma izinlerinin verilmesini talep etti. Buna şu gerekçeyi gösterdi:

„Bay Temme'ye karşı var olan başlangıç şüphesi, yürütülen soruşturmaların devamında da ortadan kaldırılamadı. Bu anlamda, 10/07/2006 tarihli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne hitaben yazılmış ekteki yazıya atıfta bulunuyorum.

Görüşümüze göre, cinayet serisinin önemi ve federal çapta menfaatler gözönüne alındığında, ,Temme İzi'nin itinalı bir şekilde tamamlanmasını önermekteyiz, bu ise Bay Temme tarafından yönetilen muhbirlerin Pols tarafından ifadelerinin alınmasını gerektirmektedir.

Kaynaklar, gizli tutulacağı Savcılık tarafından garanti edilen, Polisin bir muhbiri gibi aynı muameleyi görmeleri suretiyle korunabilirler."[1836]

[1835] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Bölümü'nün yöneticisinin 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 51.

[1836] Kassel Savcılığı'nın 13/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 61 sonraki.

Yazı, 14 Temmuz 2006 tarihinde, saat 12:26'da faks olarak İçişleri Bakanlığı'na ulaştı. Böylece İçişleri Bakanlığı ilk defa resmi olarak bu olayı ele aldı. O dönemin Bakan kalem müdiresi, İçişleri Bakanlığı'nın bu talep ulaşmadan önce, bu konuyu ele almadığını açıkladı.[1837] O dönemin İçişleri Bakanı, ifade alma izinlerinin talep edilmesi konusunda daha önce bilgilendirildiğini hatırlayamadığını açıkladı.[1838] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 13 Temmuz 2006 tarihli bir açıklamasında, Eyalet Polis Müdürü'nün, İçişleri Bakanı'na, bu tarihe kadar ayrıntılı raporların kendisine iletilmesinden kasıtlı olarak vazgeçtiğini açıkladığı saptanmaktadır.[1839]

Kassel Savcılığı'nın yazısı üzerinde, tanık Bouffier'in 17 Temmuz 2006 tarihli, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve kendi Bakanlığı'nın uzmanlık bölümünün görüşlerini talep ettiği, el yazısıyla yazdığı bir talimatı yer almaktadır.[1840] Tanık Bouffier bu talimata gerekçe olarak, onun açısından inceleme sonucunun ucunun açık olmasının söz konusu olmasını gösterdi.[1841]

Öncesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bu yazının bir sureti iletilmişti. 16 Temmuz 2006, Pazar günü, Eyalet Dairesi'nin Direktörü, tanık Irrgang'a ulaşmıştı. Bunun üzerine tanık Irrgang, Ağustos ayının ilk haftasına yönelik olarak Başsavcı ile bir görüşme kararlaştırdı.[1842] Tanık Bouffier'in sözlü talımatı üzerine[1843] 17 Temmuz 2006 tarihinde, Dairesi'nin alt bölümlerine, bir durum ve risk değerlendirmesi hazırlamaları talimatını verdi.[1844]

Muhbirlerin ifade alma izinlerine ilişkin talebin İçişleri Bakanlığı'na ulaşmasıyla yaklaşık aynı tarihte, basında ilk defa Temme'nin suç şüphesiyle ilgili haber çıktı,[1845] bu ise, Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu ile Hessen Eyalet Meclisi İç Komisyonu'nun 17 Temmuz 2006 Pazartesi günü olağanüstü oturum yapmalarına yol açtı.[1846] Dönemin Kassel Savcılığı'nın sözcüsü, Üst Düzey Savcı J., basına, soruşturmanın devam ettiğini, ancak halen Temme hakkında *„hafif şüphe derecesi"* ihtimali bulunduğunu açıkladı.[1847]

[1837] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 75; üst yönetimin bilgi durumu ile ilgi ayrıntılar için aşağıda Bölüm İki, Kısım H. I.
[1838] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 186 sonraki.
[1839] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 468, s. 88.
[1840] İçişleri Bakanlığı'nın 17/07/2006 tarihli el yazısı açıklaması, Cilt 338, s. 53; Bouffier'in elyazısının tasnifi için, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 16 sonraki.
[1841] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 11.
[1842] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü'nün (muhtemelen) 17/07/2006 tarihli el yazısı açıklaması, Cilt 339, s. 61.
[1843] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış Temmuz 2006 tarihli görüşünün sureti, Cilt 339, s. 10.
[1844] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü'nün 17/07/2006 tarihli el yazısı açıklaması, Cilt 339, s. 61.
[1845] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 14/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 78.
[1846] Daha fazla ayrıntı aşağıda Bölüm İki, Kısım H. III. 4.
[1847] FAZ'ın 14/07/2006 tarihli haberi, Cilt 596, s. 98.

Yine 14 Temmuz 2006 tarihinde cinayet araştırma komisyonunun soruşturmacıları, *„Bay Andreas Temme'nin ‚muhbir'lerine yönelik soruşturmalar"* başlığını taşıyan bir açıklama hazırladılar ve bunun üzerinde „muhbir kimliğinin tespiti" yazan bir dosyaya ataçla tutturdular.[1848] Bu açıklama, Temme tarafından yönetilen altı muhbirin, muhbirler 6616, 6625, 389, 650, 6623, 631 ve Temme'nin, tanık Fehling'i izni nedeniyle temsil ederek 1 Mart 2006 ve 19 Nisan 2006 tarihlerinde buluştuğu muhbir 340 ile ilgili bilgiler içermektedir.

Açıklamanın kapsamlı ekinde, ilgili muhbirlere göre sınıflandırılmış, Temme'nin özellike 2000 ile 2006 yılları arasında muhbirlerle yaptığı buluşmaların takvim kayıtları, muhbirlerin Temme'yi iş cep telefonu üzerinden arama denemeleri hakkında telefon denetleme protokolleri, ilgili muhbirin iş cep telefonunun adres defterindeki tanımlanması ile muhbirlerin diğer kimlik bilgileri yer alıyordu. Açık beş muhbiri kimlikleriyle ve adresleriyle tespit ediyor, bir örnekte kimlik tespiti çekince ile belirtiliyor. Tespit edilmeyen muhbir 340 ile ilgili takvim kayıtları, özellikle 19 Nisan 2006 tarihinde Kassel'deki „Café am Freibad"daki buluşmanın kaydı yer alıyor.[1849] Bu açıklamanın kendisinde, muhbir 340 ile ilgili olarak, bilinen olay günlerine dair herhangi bir ipucunun elde edilmediği belirtiliyor.[1850]

bb. 20 Temmuz 2006: İçişleri Bakanı Bouffier İle Talep Hakkında Görüşme

20 Temmuz 2006 Perşembe günü, İçişleri Bakanı'nın bürosunda, tanık Bouffier'in yanı sıra, onun bayan müsteşarı tanık Scheibenhuber'in, İçişleri Bakanlığı personel bölümü yöneticisinin tanık Koch'un, Bakanlık Kalem Müdürü tanık Gätcke'nin, İçişleri Bakanlığı basın sözüsü tanık Bußer'in, ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi müdür yardımcısı tanık Peter St.'nin katıldığı bir görüşme yapıldı.[1851] Görüşmede, Temme'nin tehlikeye sokulması ihtimali, resmi görevde kullanılmaya devam edilme opsiyonları ve bir disiplin soruşturmasının açılması ile ağırlıklı konuya uygun olarak onun tarafından yönetilen muhbirlerin ifadelerinin alınma izinleri tartışıldı. Kendisi de ifade alma izinlerinin reddedilmesini savunan sanık Peter St. [1852], hazırlamış olduğu görüşme notunda belirtildiği gibi, kendisi bu görüşmede, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Başsavcıyla planlanan ifade alma izinlerinin verilmesi sorununa ilişkin görüşmede kendi görüşünü hazırlayacağına işarett etti.

[1848] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 5 devamı.
[1849] Andreas Temme'nin takvimi, Cilt 249, s. 283-285.
[1850] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 10.
[1851] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktör Yardımcısının 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 103 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktör Yardımcısının 24/07/2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 48, s. 51.
Tanık Koch, burada muhtemelen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 13 Temmuz 2006 (Cilt 468, s. 88) ve 14 Temmuz 2006 (Cilt 45, s. 75) tarihli iki açıklamasına göre 14 Temmuz 2006 tarihi olarak belirlenen görüşmenin söz konusu olduğunu açıkladı (Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 149).
[1852] Peter St.'nin 24 Temmuz 2006 görüşme notu ile karşılaştırınız, Cilt 338, s. 103 sonraki.

Görüşmenin diğer katılımcılarının bu soruna bakışlarını tanık Scheibelhuber Komisyon'a şu şekilde anlattı:

> *„Görüşmenin nasıl sonuçlanacağı başından net değildi. Şöyleydi, Bay [Peter] St[...], daha o zaman: kaynakların ifadelerinin alınmasının tehlikesiz bir konu olmadığını belirtti. Sanırım herkes bunun böyle olduğunu düşünüyordu. Ancak bu, diğer menfaatlerin görülmediği anlamına gelmiyor. Pekala görüldüler ve kaydedildiler."*[1853]

İçişleri Bakanlığı personel bölümü yöneticisi tanık Koch da bunu benzer şekilde algıladı:

> *„Lehte ve aleyhteki argümanlar görüşüldü, ancak nihai bir sonuca varılamadı."*[1854]

Tanık Gätcke bu durumun vehametini şöyle vurguladı:

> *„Veba ile kolera arasında karar vermek gibi sıfıra sıfır bir durumdu. Çünkü şu netti: Orada hangi karar alınırsa alınsın, doğru veya yanlış olabilirdi, ama aslında bütün tarafları memnun etmeyecekti."*[1855]

Tanık Bußer, bu görüşmenin sonucunun, kaynak korumasını, cinayet soruşturmalarının gerekliliklerıyle nasıl birleştirilebileceğine dair, ucu açık bir incelemenin başlangıcı olduğunu ifade etti.[1856] Şunları açıkladı:

> *„Bir bütün olarak çok zor bir enine boyuna tartma süreciydi ve Bakan işin kolayına kaçmadı. Bunu, ona sunulan bütün değerlendirmeler hakkında istişarede bulunmuş olmasından anlamak mümkün.*
>
> *Prensipte temel soru şuydu: Savcılığın ve Polisin aydınlatma görevi, Eyaletin güvenlik menfaatleri kabul edilemez bir zarara uğratılmadan nasıl desteklenebilir? Buna ilişkin somut olarak, 2006 yılından söz ediyorum, Kassel'de islamcı kesimin tehlike ve ulusal anlamda da önem arz ettiği aktarıldı. Bu alandaki kaynakların da buna uygun olarak değerlendirilmeleri gerekiyordu ve büyük bir öneme sahiplerdi. Burada kaynak koruma ile cinayet soruşturmaları arasında bir prensip tartışması söz konusu değildi, daha ziyade, ikisinin nasıl birleştirilebileceği söz konusuydu. Ve, salt, yani ,bu kaynakların ifadeleri alınmalı mı, alınmamalı mı' sorusu değil, bu temel soru çerçevesinde nasıl alınacağı sorusu söz konusuydu.*
>
> *Sonucu da önceden belli değildi. Gerçekten, tabii ki çeşitli değerlendirmeler ve hukuki düzenlemeler idare edilen bir enine boyuna tartma süreciydi."*[1857]

cc. 25 Temmuz 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı'na Bildirdiği Görüş

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, 25 Temmuz 2006 tarihli 9 sayfalık bir açıklamayla, İçişleri Bakanı Bouffier tarafından 20 Temmuz 2006 rica edildiği gibi, talep edilen ifade alma izinlerine ilişkin görüş bildirdi. Eyalet Dairesi, kaynakların Polis tarafından doğrudan sorgulanmalarını çeşitli nedenlerden dolayı yasakladığı görüşünü savunuyordu. Ancak, Daire'nin açık fikirli olarak Adalet ile görüşmeye

---

[1853] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 17.
[1854] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 134.
[1855] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 75 sonraki.
[1856] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 166.
[1857] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 152.

hazır olduğu belirtiliyordu. Bunun için Başsavcı ile bir görüşmenin de planlandığını ve bu görüşmenin ucu açık yapılacağı ifade ediliyordu. Muhbirlerin ceza takip makamları tarafından ismen biliniyor olmalarının da belirtilmesi gerektiği açıklandı.[1858]

Eyalet Dairesi genel olarak yabancı aşırıcılığı, özellikle de islamcı ve islamcı terörist örgütler alanındaki kaynakların korunmaya layık oluşuna işaret etti Ayrıca başka kaynakların da, Eyalet Dairesi'nin gizlilik sözüne güvendiklerini, bu nedenle bu güvenin kırılması halinde, bunun yeni kaynakların kazanılmasında sorunlara yol açacağına değindi.[1859] Muhbirlere ifade verme izinlerinin çok nadir olarak, genellikle çok ağır vakalarda ve yalnızca kapsamlı ve yeterli gerekçe sunulması koşuluyla, eğer bir (ağır) cezai suçla bağlantılı olay esaslarının sorgulanmadan aydınlığa kavuşturulamadığı, yani yalnızca muhbirlerin ortaya çıkarılmalarıyla ve ifadeleriyle bir cezai suçun büyük oranda önlenebileceği veya yalnızca muhbirlerin ifadeleriyle ilgili cezai suçların soruşturmaya devam edilebileceği durumlarda verildiği ifade ediliyordu.[1860]

Eyalet Dairesi, mevcut bu vakaya atıfta bulunarak, Temme ile Dortmund'daki ve Kassel'deki cinayetlerin meydana geldiği zamanlara yakın zamanlar içerisinde buluşmuş olan kaynakların, zamanında Polisin verdiği bakış açılarına ve sorulara göre sorgulandıklarına işaret etti. Sonuçların cinayet araştırma komisyonuna iletildiği belirtildi. Temme'nin verdiği bilgilerin bu şekilde incelenebileceği bildirildi. Dördüncü muhbire ilişkin olarak, bir başka sorgulama şeklini deneme konusunda görüşmeler yapıldığı, ancak bunun ceza takip makamları tarafından reddedildiği ifade edildi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne göre, muhbirlerin ifadelerinin, cinayetleri aydınlatmaya yarayabileceğine dair görülür ipuçlarının olmadıı belirtildi. Temme'nin verdiği bilgilerin, Anayasayı Koruma Dairesi'nin belgelerinden veya sorgulamalardan şimdiye kadar oldukça güvenilir ve hızlı bir şekilde incelenme imkanının olduğu ifade edildi.[1861]

Eyalet Dairesi'nin görüşü üzerinde, tanık Bouffier'in tarih konulmamış, el yazısıyla yer alan bir notu bulunmaktadır. Şunlar belirtilmektedir: onun önceden şahsi izni olmadan bir kararın alınmamasına yönelik bir notu

> *„1.) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 1.) – Kassel Başsavcısı ve Savcısı arasındaki görüşme yapılmalıdır. Bunun için Savcılık [Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bildirdiği görüşe göre] soruşturmaların ne tür*

[1858] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 964, s. 2 sonraki; Ek olarak bulunan VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış görüşün suretleri için bakınız Cilt 339, s. 10.
[1859] Bu konuda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktör Yardımcısının 24/07/2006 tarihli açıklaması ile karşılaştırınız, Cilt 338, s. 104.
[1860] Ayrıca VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/07/2006 tarihli yazısının Ekinin suretleri, Cilt 339, s. 10.
[1861] Ayrıca VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/07/2006 tarihli yazısının Ekinin suretleri, Cilt 339, s. 10.

somut şartları ortaya çıkarması gerektiğini ortaya koymalı.
2.) Benim önceden iznim olmadan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından bir karar alınmamasını rica ediyorum.
3.) Kassel Savcılığı'nın Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na başvurusu Madde 1 uyarınca cevaplanmalı."[1862]

Dönemin Bayan Müsteşarı tanık Scheibelhuber bu konuda şunları belirtti:

„Şöyleydi, Bay [Peter] St[...], daha o zaman: kaynakların ifadelerinin alınmasının tehlikesiz bir konu olmadığını belirtti. Sanırım herkes bunun böyle olduğunu düşünüyordu. Ancak bu, diğer menfaatlerin görülmediği anlamına gelmiyor. Pekala görüldüler ve kaydedildiler. [...] Ama gelişme hakkında bendeki bilgiye gre ve özellikle kısa süre önce incelediğim İçişleri Bakanlığı'ndaki dosyalardan bildiğim kadarıyla, çok titiz bir şekilde enine boyuna tartmanın gerçekleştirildiğine dair çok sayıda açıklama var. Bu benim izlenimime de uymaktadır. Örneğin, bir açıklamada el yazısıyla şu uyarı yer alıyordu: ‚Bensiz karar alınmasın, ne bu yönde ne diğer yönde'. Düşüncem o ki, o tarihte, böyle bir üst yazıyı – – En azından şöyle, tabiri caizse bu terazinin her iki tarafının iyice gözden geçirildiğini ve her iki menfaatin karşılıklı enine boyuna tartıldığını ifade edebilirim."[1863]

Bu konuda tanık Bouffier, Araştırma Komisyonu huzurunda şunları açıkladı:

„Yani: Birincisi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bu yazısıyla ilgiliydi. Benim görüşüme göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Kassel Başsavcılığı, Savcılığı biraraya gelip, daha iyi bir şekilde enine boyuna tartmanın gerçekleştirilebilmesi için, soruşturmayı hangi noktaların ileriye götürebileceğini çözüme kavuşturmaları doğruydu ve hatta gerekliydi. Madde 1 bu anlama geliyordu.

Madde 2, Ağustosun başında, sanırım, iki hafta izinde olmamla ve meselenin önemi açısından ve iki menfaat arasında hala belirsiz olan enine boyuna tartma süreci nedeniyle, orada ben olmadan bir karar alınmasını istememdendi. Bununla ilgili kendi hakkımı saklı tutmayı önemli buluyordum.

Madde 3, bu bir talimattı: „Kassel Savcılığı'nın Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na başvurusu Madde 1 uyarınca cevaplanmalı." Ama ne olduğunu hatırlamıyorum. Onu tekrar okumam gerekir. Ancak benim görüşüme göre, Bakanlığın Savcılığa cevap vermesi oldukça açık bir durumdu. Ama orada konun ayrıntısı neydi, hatırlamıyorum."[1864]

Bu enine boyuna tartma sürecinde kendisi için karar açısından kendisi için önemli olan sorulara ilişkin tanık Bouffier şu bilgileri verdi:

„Burada komisyonda sıkça şu söylendi: Bir cinayet söz konusu. – Evet, doğru, daha kötüsü olamaz. Ama saldırıların önlenmesi de daha az önemli değil, ve bunun enine boyuna tartılması gerekiyordu. Bu durumda şu merak konusu soru söz konusuydu: Eğer bunların ifadesini doğrudan alacaklarsa, bu ifadeden ne bekliyorlar? Ne olabilir? Bu nedenle şunu söyledim: Bunu körü körüne tartamayız, aksine Savcılık açısından soruşturmayı gerçekten belirgin şekilde ilerletecek argümanlar olabilir. O zaman insanın şu soruya ilişkin çok daha fazla eziyet çekmesi gerekir: Tabiri caizse, patlayıcı madde saldırılarının veya her ne ise bunun önlenmesi amacıyla deşifre olmalarının engellenmesi bu durumda geriye atılmalı mıdır,, çünkü belki nasıl ilerlenebileceğine dair çok somut birşey vardır? Söz konusu olan buydu..

Ayrıca şunu hatırlıyorum - - tam olarak ne zaman olduğunu bilmiyorum. Bu nedenle hep şöyle söyledim:

[1862] İçişleri Bakanı'nın Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/07/2006 tarihli yazısına ilişkin tarihsiz elyazısı açıklaması, Cilt 964, s. 3; Bouffier'in elyazısının tasnifi için, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 17 sonraki.
[1863] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 17.
[1864] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 18.

Somut olarak bilmek istiyorum, ki geneliyle sınırlı kalmayalım ve karşılıklı olarak mesajların ardına gizlenmeyelim.

Daha sonra suç yerinde olmadığına dair delilin açıklığa kavuşturulmasına ilişkin ipucu geldi. Bu örnek üzerinde – bunu çok iyi hatırlıyorum –tartıştık. Savcılık haklı olarak şunu söyledi: Eğer ona suç yerinde olmadığına dair delil verebiliyorlarsa, o zaman fail olması çok ihtimal dışı.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi şunu yazıyor: Olayın meydana geldiği zamanlarda kaynaklarla bir buluşma gerçekleşmedi. – Bu nedenle, mantıklı: O zaman olayın meydana geldiği zamana ilişkin onlar da birşey söyleyemiyor. Bu beni aydınlatıyor. Yani olayın meydana geldiği zamanda, orada olmadıkları için, herhangi bir katkı sunamıyorlarsa, o zaman elbette terazinin diğer ucunda islamcı terör saldırıları tehlikesi, soruşturmayı en azından ilerletmeyecek olan bir çalışmadan daha ağır basar."[1865]

dd. 25 Temmuz 2006: İçişleri Bakanlığı'nın Savcılığa Soruşturmanın Hedefini Somutlaştırması Ricasını İçeren Yazısı

İçişleri Bakanlığı'nın Anayasayı Koruma Dairesi'nden sorumlu daire amiri, tanık Sievers 25 Temmuz 2006 tarihli yazıyla, Kassel Savcılığı'ndan talebini somutlaştırmasını ve netlik kazandırmasını rica etti. Ceza davaları ve para cezası davaları yönetmeliği No. 66 Fıkra 3'e[1866] atıfta bulunarak, bir ifade alma izninin verilmesine ilişkin talebin karara bağlanabilmesi için tanık olarak sorgulanacak kişinin isminin gerekli olduğuna işaret etti. Ayrıca, tanıkların ifadelerinin alınacağı gelişmeleri kısaca ama ayrıntılı şekilde anlatılmasını rica etti. Anlatımın ayrıca sorgulanacak yaşamsal olay esasının soruşturma açısından sahip olduğu muhtemel önemine değinmesi isteniyordu.

Tanık Sievers yazıyı göndermeden önce, bir yan not ekledi ve İçişleri Bakanı'na sundu. Bu notta, bu yazıyla Savcılığa, taleplerine netlik kazandırma imkanının verileceğini ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne karar hazırlığı için gerekli bilgilerin verileceğini açıklıyordu. Daha sonra Başsavcı ile yapılacak görüşme çerçevesinde bir anlaşmaya varılabileceğini belirtiyordu. Ancak bunun mümkün olmaması halinde,

„Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin raporunda belirtilen nedenlerden dolayı bir açıklama yapma yasağı kaçınılmaz hale gelebilir"di.

Başsavcı'nın incelemesinin ardından bilgi isteklerini sınırlandırmasının ihtimal dışı olmadığını ifade ediyordu.[1867]

[1865] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 35 sonraki.

[1866] Cezai Davalar ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği (Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren / RiStBV) No. 66 Fıkra 3– Resmi hizmette bulunan kişilerin ifalerinini alınması– şöyle belirtilmektedir:

„İfade alma izninin verilmesi talebinde, resmi amirin inceleyebilmesi ve kararını ifade tarihinden önce bildirebilmesi için, tanığın ifadesinin alınacağı olayları kısaca ama yeterli şekilde belirtilmelidir. Acil durumlarda bu nedenle ifade alma izninin, daha ifade tarihi belirlenmeden önce alınması gerekmektedir."

[1867] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 24/07/2006 (tarih kesin değil) tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 89.

Taslakta dönemin İçişleri Bakanı Bouffier'in elyazısıyla yazdığı talimatı bulunuyor. Muhtemelen, izninden bir önce gün olan 28 Temmuz 2006 tarihine ait ve sözler yer alıyor:

> *„Önceden şahsi iznim olmadan ne lehte ne aleyhte bir karar alınmamasını sağlamanızı rica ediyorum. Bunu kesin talimat olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne iletmenizi rica ediyorum. Bunun haricindekiler tamam."*[1868]

Bu konuda, Araştırma Komisyonu'nun huzurunda, o tarihde, makamların bir şekilde anlaşmaya varacaklarını veya Savcılığın isteklerini sınırlandıracağını beklediklerini açıkladı. Ancak bir karara varılamadığını ve bu nedenle kendisinin de hakkını saklı tutmak istediğini belirtti.[1869]

Bu meseleyi niçin kendi üzerine aldığı sorusuna ilişkin olarak, tanık Bouffier şunları açıkladı:

> *„Bunların nasıl geliştiğine bakmak gerekiyor. Giderek daha fazla billuşlaştığı gibi, kamu yararını ilgilendiren, hiç kimsenin sınıflandıramadığı, o tarihe kadar örneği olmayan, bir cinayet serisiyle bağlantılıydı. Özellikle İç Komisyon'da vs de bir tartışma yürütüldükten sonra, şimdi birden şöyle söylemem bana uygun gelmiyordu: Yo, tüm bunlar bensiz de olur. – Tüm o süre boyunca başı çeken olarak dahildim. Kaçınmak istemediğim bir görev olarak görüyordum. Ne yapmalıydım? Şu motto ile bayan müsteşara mı devretmeliydim: ‚Ben istemiyorum, sen karar ver', veya neyse? Birinin karar vermesi gerekiyor ne de olsa."*[1870]

İçişleri Bakanlığı'nın 25 Temmuz 2006 tarihli yazısı soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied ile tanık Sievers arasında 28 Temmuz 2006 Cuma günü bir telefon görüşmesi gerçekleşmesine yol açtı.[1871] Görüşmenin bir notuna göre, tanık Dr. Wied, tanık Sievers'e yazısına cevaben, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne istenildiği gibi, kaynak isimlerini söyleyemeyeceğini, çünkü bunların zaten gizli olduklarını, yani bunları bilmediklerini, Savcılık için zaten bu kaynakların ortaya çıkarılmasının söz konusu olduğunu belirtti. Tanık Sievers, kaynakların ifadelerinin alınmasıyla açığa kavuşturulacak somut olay esasını Anayasayı Korume Eyalet Dairesi'ne bildirmesini rica etti, bunun üzerine tanık Dr. Wied, burada amacın

> *„Bay Temme'nin suç yerinde olmadığına dair delilini incelemek ve görüşmelerin içeriklerini sorgulamak"*

olduğuna işaret etti. Ayrıca, bu konuya, Anayasayı Koruma Ealet Dairesi Direktörü'nün de davet edildiği henüz 30 Haziran 2006 tarihli görüşmede değindiğini belirtti. Tanık Sievers, yine de, Anayasayı Koruma Ealet Dairesi'ne bir yazı gönderilmesini rica etti.

[1868] İçişleri Bakanlığı'nın 28/07/2006 (tarih kesin değil) tarihli Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 25/07/2006 tarihli yazısına ilişkin açıklaması, Cilt 338, S. 106; Bouffier'in elyazısının tasnifi için, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 21.

[1869] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 23.

[1870] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 36.

[1871] Kassel Savcılığı'nın 28/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 149.

ee. 7 Ağustos 2006: Bavyera İçişleri Bakanı'nın İçişleri Bakanı Bouffier'i Telefonla Araması

7 Ağustos 2006 Pazartesi günü, Bavyera İçişleri Bakanı, tanık Dr. Beckstein, izinde olan Hessen İçişleri Bakanı'nı, Temme tarafından yönetilen kaynaklar için ifade alma izinlerinin verilmesi sorunuyla ilgili konuşmak için telefonla aradı.

Tanık Dr. Beckstein, telefonla aramasının nedeni olarak, bir Bild gazetesinin Völkerling isimli bir muhabirinden Temme vakasıyla ilgili bilgiler almasını gösterdi.

> *„Nürnberg'deki ‚Bild' gazetesi benim makamımdakilerden fazlasını haber yaptı. Bu da şunu belirttiğim bir açıklamama yansıdı: Sizin soruşturmalar felç olmuş; bay Völkerling'ten sizden öğrendiğimden fazlasını öğreniyorum."*[1872]

Tanık Dr. Beckstein'ın Hessen Araştırma Komisyonu'na belirttiği söz konusu açıklama Bavyera İçişleri Bakanlığı tarafından sunulan, içinde tanık Beckstein'ın 12 Temmuz 2006 tarihli elyazısıyla yazmış olduğu şu notun yer aldığı bir dosyada yer almaktadır:

> *„Bay Völkerling dün akşam, buradaki açıklamadan daha fazla ayrıntı içeren bilgiler, örneğin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin soruşturmaları engellediğini, tanığın onun plastik torba ile nasıl internet cafeye girdiğini tarif ettiğini, internetten porno indirdiğini, ama ifadede, muhbirle buluşmaya gittiğini anlattı. Bay Koehler ile telefonlaştım: kısa sürede yayınlanacağı hesaba katılmalıymış. Niçin daha yoğun soruşturulmuyor, mesela muhbirler sorgulanmıyor. Vakayı işleyişimiz felç durumda! Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin muhbirlere erişim sağlaması için Bakan Bouffier ile telefonda görüşmeyi teklif ettim."*[1873]

Tanık Dr. Beckstein bunu Komisyon'a daha ayrıntılı olarak şu şekilde açıkladı:

> *„Bendeki bilgi durumu şuydu: çok büyük olasılıkla fail bulundu, ve kanıtlamak için Anayasayı Koruma Dairesi çevresindeki insanlara ihtiyaç var – böyle ifade edeyim. İnanılmaz bir zahmetle soruşturduğumuz böyle bir seride, kaynak korumasının sorgulamalara müsaade etmediği bilgisiyle yetinilmemesi, oldukça anlaşılır.*
>
> *Daha sonra görüşme çerçevesinde, çok daha karmaşık olduğunu, Bay Temme'ye karşı duyulan şüphenin telefon görüşmesini yaptığımız tarihte artık büyük suç şüphesi olmadığını kavradım. Soru hakkında konuştuğumuzu hatırlıyorum, bir tutuklama emrinin talep edilmediğini, böylece, benim telefon edişimin açıklaması olan çıkış noktasının artık ciddi olarak konu olmadığını. Bu nedenle bunu daha fazla derinleştirmedin, çünkü – tekrar edeyim – Kassel'deki ortaya çıkanların ayrıntıları nedeniyle Bay Bouffier'in bilgi istemesinde kurtulamayacağımı biliyordum. Ama benim sorum, suçu işlemediğine dair delilin oluşuyla, artık yoğun suç şüphesinin olmayışıyla, yeterince çözülmüştü."*[1874]

Ve:

> *„Bana çok ayrıntılı olarak rapor edilmedi; çünkü bizde – – En azından benim bilgi durumu, Temme'nin kendisinin fail olduğu yönünde şüphenin olduğu yönündeydi. Soruşturmalar yapıldı. Şüphenin belirgin olarak azaldığını biliyordum, bir tutuklama da olmayışı, daha sonra bana Bouffier'in bir başka*

[1872] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 91.
[1873] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 12/07/2006 tarihli elyazısı açıklaması, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 43.
[1874] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 101.

görüşmede, her bir olay günü için sağlık olay yerinde olmadığına dair delilinin olduğunu söylemiş olması, böylece daha sonra bildirilen, kaynakların Bavyera Polisi tarafından sorgulanmalar için erişimde olmadıkları gerçeğini nihayetinde kabullendim.

Tekrar belirteyim: Benim açımdan en azından, bununla bizde işlenen eylemlerin aydınlatılması ihtimalinin artmayacağı netleşmişti."[1875]

Görüşmenin gidişatı ile ilgili olarak Komisyon, tanık Dr. Beckstein'a dönemin Hessen İçişleri Bakanı'nın Federal Meclis'in NSU Araştırma Komisyonu huzurunda yapmış olduğu, aşağıdakileri belirttiği açıklaması da önüne konuldu:

„Ağustos ayının ilk iki haftası izindeydim ve izindeyken bana Bavyeralı meslektaşım Dr. Beckstein telefonla ulaştı, bana, memurlarının, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanının Kassel cinayet vakasında fail olmasından şüphe edildiğini, ancak Anayasayı Koruma Dairesi'nin Polisin kaynakların ifadesini almasına izin vermediği için, ilerleme kaydedemediğini söylediklerini uygun şekilde anlattı. Bunun üzerine Bay meslektaşım Beckstein'a olayın esasını açıkladım ve, buna uygun bir kararın verileceğini ona bildirdim."[1876]

Ve:

„En azından - - sonra veya bu görüşmenin sonunda benim o dönemki– nihai kararın henüz verilmediği – yönündeki değerlendirmemi kabullendi. En azından şunu söyledi: ‚Tamam, o halde senin, nasıl doğru buluyorsan, öyle karar vermen gerekiyor.'"[1877]

Bu iki pasajla ilgili olarak tanık Dr. Beckstein, telefon görüşmesinin seyrinin doğru yansıttıklarını açıkladı.[1878] Yalnızca son cümleye ilişkin olarak şu düzeltmeyi yaptı:

„Ama bu şimdi, kulağa sanki tabiri caizse hayal kırıklığına uğramışım gibi geliyor. Bu doğru olmaz, aksine benim için merkezdeki konu, hala da hatırladım, Temme'nin önceki, sanırım iki önceki eylemler için suçu işlemediğine dair delilinin oluşu, ve şöyle söylenmiş olması: Benim adamların onu haşlamış. – Kriminal tekniğinde olageldiği gibi, eğer birini yoğun olarak sorguladığında aynı sorunun tekrar sorulması. – Daha fazla birşey ortaya çıkmadığından, ben de sonuçta, şöyle söyleyeyim, kabullendim ve şöyle söyledim: Tamam, o halde nasıl istiyorsan öyle karar vermen gerekecek."[1879]

Tanık Bouffier tanık Dr. Beckstein ile yaptığı telefon görüşmesinden hatırında kalanları şu şekilde ifade etti:

„Meslektaşım Beckstein bana uygun şekilde, adamlarının ona, Temme'nin konuyla bir şekilde ilgisinin olması gerektiğini veya, yoksa en azından soruşturmaya devam edilmesi gerektiği kanısını ilettiklerini söyledi. Daha sonra konu bu gizli çalışanlara ve açıklama yapma yasağına geldi. Elbette şu gerçek nedeniyle – – Sanırım onlarda beş cinayet vardı. Kurbanların bir kısmını tanıyordu. Bu olayların çok derininde yer alıyordu. Daha sonra telefonda ona şunu açıkladım: Birincisi. Henüz bir karar verilmedi. İkincisi,

---

[1875] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 80 sonraki.
[1876] Bouffier, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 32. Oturumu'nun Protokolü, s. 9.
[1877] Bouffier, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 32. Oturumu'nun Protokolü, s. 46.
[1878] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 81, 82.
[1879] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 94.

hangi argümanların onun lehinde ve hangilerinin aleyhinde olduğunu ve benim en azından bu telefon görüşmesinin yapıldığı tarihte veya tekrar döndüğümde, makul bir şekilde enine boyuna tartma gerçekleştirmeye gayret edeceğimi belirttim.

Şimdi de şunu söyleyeyim: Elbette kelimesi kelimesine tekrarlayamam. Ama benim edindiğim kesin izlenimim, sonunda şunu söylemiş olduğu: ‚Peki, tamam, o halde bunu, nasıl doğru buluyorsan, öyle yapman gerekir', veya bu anlamda. Benim görüşüme göre de sonuç böyleydi."[1880]

ff. 10 Ağustos 2006: Savcılığın İçişleri Bakanlığının 25 Temmuz 2006 Tarihli Yazısına Cevap Yazısı

Kassel Savcılığı, 10 Ağustos 2006 tarihli yazıyla İçişleri Bakanlığının 25 Temmuz 2006 tarihli, ifade alma izinlerinin verilmesine yönelik talebine netlik kazandırmasını istediği yazısını cevapladı. Bu yazıda şunlar belirtiliyordu:

„Önceki yazışmalarda belirtildiği gibi, hala Bay Temme'nin Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayete iştirak ettiği yönünde bir başlangıç şüphesi bulunmaktadır.

Muhbirlerin ifadelerinin alınması bir yandan Bay Temme'nin seride olayın meydana geldiği zamanlarda suç yerinde olmadığına dair delilin müteakip incelenmesi işlevini görecektir. Eylemler 09/09/2000, 13/06/2001, 27/06/2001, 29/08/2001, 25/02/2004, 09/06/2005, 15/06/2005, 04/04/2006 ve 06/04/2006 tarihlerinde işlendiler.

Diğer yandan muhbirler düzenli olarak Bay Temme ile iletişimde olan kişiler ve bu nedenle — her ne kadar bir olayın meydana geldiği zamanda bir iletişim gerçekleşmemiş olsa da — Bay Temme'nin kişiliği hakkında bir fikir edinilmesine katkıda bulunabilir veya dikkat çekici önemli yönler hakkında bilgi verebilmeleri söz konusudur.

Ayrıca, cinayet serisinin en azından birinci ve üçüncü eyleminin en az 2 fail tarafından işlendiği ve buna ilişkin soruların ifadelerde önem arz edebileceği belirtilmelidir.

Son olarak, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün odalarına davet ettiğim, 30/06/2006 terminli görüşmede, Anayasayı Koruma Dairesi'nin tüm cevaplanmamış sorularının çözüme kavuşturulma imkanının olduğuna işaret ederim."[1881]

Devletin korunması açısından önemli olay esaslarının açıklığa kavuşturulması düşünülmüyordu.

İfade'nin alınmasıyla, Temme'nin kişiliği hakkında fikir edinilmesinin hedeflenmesi, bir muhbir yöneticisinin kaynakları karşısında rolü belli olduğu ve bu nedenle muhbirlerin ifadelerinin alınmasının, muhbir yöneticilerinin kişiliği hakkında bilgi edinilmesine fazla yararı olmayacağı gerekçesiyle bazı

[1880] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 37.
[1881] Kassel Savcılığı'nın 10/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 491, s. 157 sonraki.

tanıklar tarafından eliştirildi.[1882]Komisyon, bu nedenle buna ilişkin arka planları daha ayrıntılı bir şekilde açıklamalarını istedi. Kassel Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann, örneklerle şu şekilde açıkladı:

> *„En azından bizim için önemli olan şunu öğrenmek istiyorduk: Bay Temme muhbirlere nasıl davranıyor? Kişiliği hakkında neler biliyoruz? Onların karşısına nasıl çıkıyor? Karşı tarafa neler aktarıyor? Muhbirlerin değişiklikler tespit ettikleri günler var mıdır? Örneğin evet şu gün biraz sıkıntılıydı, veya normalde söylemediği birşey ortaya attı demeleri. Bu nedenle bu tür gerçekler söz konusuydu: Muhbirler Bay Temme'yi nasıl değerlendiriyorlar? Onların karşısına nasıl çıkıyordu? Onlardan ne istedi? İşbirlikleri nasıldı, kibar mıydı, kaba mıydı veya başka türlü müydü? Yani bu tür şeyler."*[1883]

Soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied'in açıklamasına göre, Temme'nin muhbir yöneticiliği yaptığı sırada kişiliğiyle ilgili dikkat çekici yönleri açıklığa kavuşturulması söz konusuydu:

> *„Bu, denilebilir ki, Temme'nin kişiliğinde, dikkat çekici yönlerin olup olmadığının açıklığa kavuşturulmak istendiği yalnızca bir yönü, yalnızca bir yüzüydü."*[1884]

gg. 11 Ağustos 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde Savcılığın Cevap Yazısına İlişkin Görüşme

Kassel Savcılığı'nın 10 Ağustos 2006 tarihli yazısı, 11 Ağustos 2006 Cuma günü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne ulaştı, bunun üzerine daha aynı gün, Eyalet Dairesi Direktörü tanık Irrgang'ın, onun yardımcısı tanık Peter St.'nin, yine Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi mensupları tanıklar Muth ve Hess'in ve ayrıca İçişleri Bakanlığı'nda Anayasayı Koruma Dairesi'nden sorumlu daire amiri olan tanık Sievers'in katıldığı bir görüşme gerçekleşti.[1885] Bu görüşme vesilesiyle, tanık Sievers, Eyalet Dairesi'nin temsilcilerinden, ona şimdiye kadar yürütülen faaliyetler ve yapılan tespit hakkında özellikle şu soruya ilişkin bir genel bakış sunmalarını istedi:

> *„Kaynakların Polis tarafından ifadelerinin alınmasının, cinayet serisinin olaylarının meydana geldiği saatlerde, suç yerinde olmadığına dair delilin açıklığa kavuşturulmasını sağlaypı sağlayamayacağı".*[1886]

İçişleri Bakanlığı için genel bakış sunan böyle bir açıklamayı, Eyalet Dairesi Direktörü, tanık Irrgang 15 Ağustos 2006 tarihinde hazırladı.[1887] Bu açıklamada, Temme'nin on iki muhbirle iletişim halinde olduğunu, altı muhbirin muhbir yöneticisi olduğunu, ve başka altı muhbirle de bir muhbir yöneticisinin temsilcisi sıfatıyla iletişimde olduğunu belirtiyordu. Ancak, kaynakların ifadelerinin alınmasının

---

[1882] Örneğin Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 46; Albrecht Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 36.
[1883] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 161.
[1884] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 43; benzer şekilde s. 86.
[1885] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 11/08/2006 Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü'nün tarihsiz el yazılı açıklamasıyla birlikt e-maili, Cilt 339, s. 93; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı (İlgi-/Konu satırı), Cilt 339, s. 97.
[1886] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı ile karşılaştırınız, Cilt 339, s. 98.
[1887] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 97 devamı.

suç yerinde olmadığına dair delilin açıklığa kavuşturulmasına bir katkıda bulunamayacağını, çünkü bir istisna hariç, Temme'nin Českά cinayetlerinin işlendiği saatlerde kaynaklarla buluşmadığını ifade ediyordu. İlk dört cinayetin (Nürnberg, Hamburg, Münih) işlendiği tarihte henüz muhbir yönetici görevini yürütmediğini, beşinci cinayetin (Rostock) işlendiği tarihte ise, yolculuk masrafları hesap kaydı (muhbir buluşmaları için) olmaksızın görev yerinde olduğunu belirtiyordu. Altıncı cinayetin (Nürnberg) işlendiği saatte, birçok belgeye ve bir tanığın ifadesine göre bir eğitim faaliyetinde olduğu kanıtlanıyordu. Yedinci cinayetin (Münih) işlendiği gün, öğleden önce bir kaynakla buluştuğunu, eylemin ise akşama doğru işlendiğini belirtiyordu.

Yalnızca 4 Nisan 2006 tarihinde Dortmund'da işlenen cinayetin gerçekleştiği saatte Kassel'de bir otoyol dinlenme tesisinde bir muhbirle buluştuğunu, bu buluşmanın da, makbuz, Temme'nin araç seyir defteri ve esnek iş saatleri çizelgesi ile muhbirin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin memurları tarafından tekrar sorgulanması neticesinde yeterli düzeyde kanıtlandığı ifade ediliyordu. Kaynağın tekrar sorgulanmasının, özellikle Anayasayı Koruma Dairesi'nin faaliyetlerinin açığa çıkmasının büyük riskler doğuracağı bir muhbir olması nedeniyle de gerekli olmadığı belirtiliyordu. Mutlaka gizli kalması gereken, sünni bir camiye giden bir şiinin söz konusu olduğu ifade ediliyordu.

Kassel'deki eylem açısından da suç yerinde olmadığına dair delilin de söz konusu olmadığı açıklanıyordu. Olay günü her ne kadar kaynakla bir buluşma olsa da, bunun saat 12:30 ile saat 15:00 arasında gerçekleştiği, eylemin ise saat 17:00 civarında gerçekleştiği belirtiliyordu.

hh. 17 Ağustos 2006: Frankfurt'ta Başsavcı'da Bundan Sonra İzlenecek Yöntem Hakkında Görüşme

17 Ağustos 2006 tarihinde – daha Temmuz'da kararı alınan – Adalet Bakanlığı ile Anayasayı Koruma Dairesi temsilcileriyle Frankfurt'taki Başsavcılık'ta bir görüşme gerçekleşti.[1888] Görüşmeye, Başsavcı ve makamından iki Üst Düzey Yönetici Savcı, Kassel Savcılığı'nın Yöneticisi, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktörü tanık Irrgang ve İçişleri Bakanlığı'nda Anayasayı Koruma Dairesi'nden sorumlu daire amiri tanık Sievers katıldılar.

[1888] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 299; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Bölümü yöneticisinin 22/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 338, s. 222; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 166 sonraki; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 30/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 173; Kassel Savcılığı'nın 17/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 491, s. 160; Başsavcılığının 25/11/2011 tarihli yazısı, Cilt 12, s. 39; Başsavcılığının 17/12/2012 tarihli yazısı, Cilt 11, s. 39 sonraki.

Kendisi görüşmeye katılmamış olan ve o dönem Kassel Savcılığı yöneticisinin verdiği bilgileri not eden, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel'in bir açıklamasına göre,

> *„İzlenecek şu yöntem üzerinde görüşüldü: Kassel Savcılığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, hangi kişilerin ifadelerinin alınacağını bildirecek. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, daha sonra kişiler eğer orada gerçekten kaynak olarak yönetiliyorsa, bu kişilere yönelik sınırlı şekilde ifade alma izni verecek. İfade alma izninin sınırlandırılması resmi meselelere ilişkin olacak. Bu amaçla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, kaynakların hangi konularda ifadelerinin alınacağı önceden bildirilecektir [...]."*[1889]

Tanık Sievers, Kassel Savcılığı'nın yöneticisi ile kararlaştırarak, 17 Ağustos 2018 tarihinde görüşmenin sonucuna ilişkin bir açıklama hazırladı.[1890] Bu açıklamada şunlar belirtilmektedir:

> *„Görüşmede şu sonuca varıldı:*
> *Kassel Savcılığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, ifadelerini almak istediği kişilerin bir listesini sunacak.*
> *Bu sorgulamanın planlanan çerçevesi de anlatılacak.*
> *Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, bunun üzerine ifade alma izinlerinin gerekip gerekmediğini veya hangi kişiler için hangi kapsamda gerektiğini inceleyecek. Gerekirse ihtiyaç duyulan personal dosyasındaki muhbirin ifade alma iznini verir.*
> *Kassel Savcılığı, belirtmiş olduğu kişilerin ifadesini aldırır.[...]"*[1891]

Bu sonucun temelinin,

> *„Kassel Savcılığı'nın şimdiye kadar yürütülen soruşturmalar neticesinde zaten bazı isimleri öğrenmiş olmasına ve Savcılığın tanık olarak bunların ifadelerini aldırma hakkının olmasına" dayandığı belirtildi."*[1892]

Tanık Sievers, ertesi gün, İçişleri Bakanı Bouffier'e hitaben, görüşme açıklamasıyla birlikte ilettiği bir ek açıklama yazdı. 18 Ağustos 2006 tarihli ek açıklamada özellikle şunlar belirtilmektedir:

> *„Resmi hukuki durum, muhbirlerin, muhbirlik faaliyetleri çerçevesinde elde ettikleri bilgilere (buna muhbir yöneticileriyle yaptıkları buluşmalar da dahil) ilişkin, bir ifade alma izninin gerekli olmasıdır. [...]*
> *İfade alma izinlerinin verilmesinin reddedilmesi gerekip gerekmediği ve gerekirse ne ölçüde reddedilmesi gerektiği sorusu görüşülmedi. [...]"*[1893]

Komisyon görüşmenin sonucuna ilişkin olarak, o dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olan tanık Irrgang'ı ve tanık Sievers'i sorguladı. İkisi de görüşmeyi çok az hatırlayabildiler, ve bu nedenle onlara sunulan açıklamalardan 17 Ağustos 2006 tarihli görüşmenin gidişatının rekonstrüksiyonunu yapmaya çalıştılar.

Tanık Irrgang, bu görüşmede, soruşturmacıların kaynakların ifadeleri doğrudan almalarını onayladığını, ancak daha sonra İçişleri Bakanlığı karşısında, böyle bir ifade almanın ne kadar vahim

---

[1889] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 299.
[1890] Kassel Savcılığı'nın 17/08/2006 tarihli e-maili, Cilt,338, s. 162.
[1891] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 166.
[1892] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 17/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 167.
[1893] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 18/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 164.

oldğunu açıkladı.[1894] Buna karşın tanık Sievers, açıklamaların yanlış anlamaya müsait olduğunu, yalnızca, karara ilişkin olarak daha önce hakkını saklı tutmuş olan İçişleri Bakanı'nın, ifade alma iznini vermesi halinde ortaya çıkacak senaryonun görüşüldüğünü belirtti. Araştırma Komisyonu'na bunu şu şekilde anlattı:

> *17 Ağustos tarihli bu açıklama daha sonra 18 Ağustos tarihli açıklama ile birlikte Bay Bakan'a tekrar sunuldu. Yani Bakan hemen –– Görüşme Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Kassel Savcılığı ve Başsavcılık arasında, farklı menfaatleri koordine etmeye yönelik bir hazırlık görüşmesiydi. Varılan sonuç, şöyle denilebilir, hangi yöntemin izlenmesi gerektiğine ilişkin öneriydi. Bu öneri daha sonra 18 Ağustos tarihli açıklamayla birlikte Bay Bakan'ın onayına sunuldu. Bu durum, Bakan'ın da istediği bir durumdu. Sorunları çözmemiz ve olabildiğince tüm tarafların menfaatlerinin korunabilmesini sağlamamız. Bunu böyle yorumluyorum."*[1895]

Ve:

> *„Tüm görüşme taraflarının, görüşmede yalnızca bir hazırlık yaptığımızın ve nihai kararın elbette Bakan tarafından alınacağının net olduğunu varsayıyorum. Açıklamada da zaten şöyle belirtiliyor: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, ifade alma izinlerinin –– ve gerekirse ihtiyaç duyulan –– verir. Tabii ki yalnızca, çalışmaları tehlikeye girmediği takdirde verebiliyorsa yasal koşuluyla verir. İfade alma izinleri o zaman verilir. Prensipte herşeyin bir an önce açıklığa kavuşturulmasından yanaydık ne de olsa."*[1896]

Tanık Scheibelhuber bu görüşmenin sonucunu, esas itibariyle tanık Sievers'in de anladığı şekilde yorumladı. Komisyon'a bunu şu şekilde açıkladı:

> *„[...] Ben bunu da [...] gerçekten bir ara sonuç olarak gördüm. Şu an bu açıklamaya baktığımda, ara sonuç sadece şu anlama geliyor: Yaklaşıyor muyuz, bakacağız. – bunu başka türlü yorumlamak kesinlikle mümkün değil. Çünkü bu henüz bir sonuç değil. Bir görüşmenin sonucuydu, ancak sonuç yalnızca şu anlama geliyor: Biraraya geliyor muyuz, bakacağız ve ancak belli bilgiler mevcutsa, bizim açımızdan, şöyle söyleyeyim, ancak o zaman güvenlik menfaatlerimizi tartabilir ve doğru yola kanalize edebiliriz.*
>
> *Burada kesinlikle [...] daha sonra tekrar bozulmuş, kesin bir sonuç demezdim, aksine bu bir süreçti ve yaklaşmak için bir denemeydi, ancak sonuçta başarılamadı ve şu söylendi: Süreci böyle, güvenlik menfaatleri için büyük riskler oluşturmadan yürütemeyeceğiz. – Bu açıklamayı da böyle değerlendirirdim. Sözlere bakıldığında oldukça net görünüyor. Ancak ondan sonra daha dikkatli incelenebilir. Eğer birisi şöyle yazıyorsa: ‚Ancak ondan sonra daha dikkatli inceleyebilirim', o zaman ortada bir sonuç yok demektir. Bunun anlamı: Şimdi bırakın bir görüş bildirmeyi, incelemeyi bile yapabilecek durumda değilim."*[1897]

Komisyon, 17 Ağustos 2006 tarihli görüşmelerin konusuna ve gidişatına bakarak, ayrıca Temme'nin kaynaklarının yerleştirildiği olay sahaları ile ilgili konuşulup konuşulmadığını sordu:

> *„Başkan: Tamam. – Kaynakların ifadelerinin alınması sorusuna ilişkin olarak, hepimiz, şu noktaya çıktığını biliyoruz, ya hepsi ya hiçbiri – Savcılık ve Polis açısından –, ya tüm kaynaklar ya hiçbiri. Eğer onlara tek tek kaynaklar sorulmuş olsaydı, özellikle aşırı sağcılık sahasında Bay Temme sadece bir kaynağı, Bay Gärtner'i, yönetiyordu, yalnızca buna dayanmış olunsaydı, sanıyor musunuz – şimdi biraz spekülasyon*

[1894] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 42 sonraki.
[1895] Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 50.
[1896] Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 52.
[1897] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 88 sonraki.

yaparsak –, bu – – Sizin açınızdan o dönem tartışmada makamınızın tutumu olarak, ya hepsi ya hiçbiri, öyleyse hiçbiri diye karar vermemiz gerekiyor, demiş olmanızın ne önemi oldu, bilmiyorum. Ne önemi oldu? Ne rolü vardı?

Tanık Irrgang: Benim hatırladığım kadarıyla, Savcılıkla görüşmede bir aşırı sağcı kaynağın başta hiçbir rolü yoktu, aksine bana – hatırladığım kadarıyla – iki yabancı kaynak soruldu. Bu iki yabancı kaynağı Bakanlığa da anlattık. Bu dosyalarda da vardır elinizde. Orada aşırı sağcılık sahasındaki kaynak söz konusu değildi, aksine hatırlayabildiğim kadarıyla onun yönettiği yabancılar sahasından iki kaynak söz konusuydu. Ancak 2011 yılında o kaynak akla geldi."[1898]

ii. 22 Ağustos 2006: İçişleri Bakanı Bouffier'e Konuyla İlgili Rapor

22 Ağustos 2006 tarihinde İçişleri Bakanı'nın bürosunda, tanık Bouffier'in yanı sıra Bayan Müsteşarı tanık Scheibelhuber, basın sözcüsü tanık Bußer, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü tanık Irrgang, Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi tanık Hesse ve İçişleri Bakanlığı Hukuk Bölümü yöneticisi tanık Hannappel'in katıldıkları bir görüşme daha yapıldı.

İçişleri Bakanı Bouffier bu görüşmede, iki haftalık izni nedeniyle yokluğu sırasında ifade alma izinlerinin verilmesine ilişkin sürecin güncel durumuyla ilgili olarak bilgilendirilecekti. Tanık Hannappel tarafından 22 Ağustos 2006 tarihinde bu konuyla ilgili hazırlanan açıklamada şunlar belirtilmektedir:

„Bay Irrgang ve Bay Heß, Başsavcı'da Savcılık ile yapılan görüşmeye kadar geçen süreci anlattılar.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 15 Ağustos 2006 tarihli raporuna göre muhbirlerin ifadelerinin alınmasının suç yerinde olmadığına dair delilin incelenmesi açısından çok az anlam ifade ettiği konusunda uzlaşma sağlandı.

Savcılığın, muhbirleri T.'nin kişiliği hakkında fikir oluşturulması amacıyla sorgulama yönündeki diğer isteği ile ilgili, ifade alma izinlerinin Savcılığın dosyasına girmediği takdirde de büyük sorun oluşturacağı söylendi. Çünkü böyle bir sorgulamanın ancak, muhbirlerin T. ile tanışıklığının şekli de sorulursa anlamı olacaktır. Bunun haricinde Polisin muhbirlerin T. hakkında ifadelerini inanırlılıkları açısından incelemesi de gerekir. Ayrıca bu şekilde muhbirler Savcılığın dosyaların deşifre olacaklardır.

Bay Bakan, bugünkü mevcut bilgi durumuna göre aşırıcılığın aydınlatılmasına yönelik muhbirlerin büyük önemi nedeniyle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 25 Temmuz 2006 tarihli raporu ile karşılaştırınız – Gizli) ifade alma iznini onaylayamayacağını açıkladı. Savcılığın bu nedenle, hangi soruların hangi nedenden dolayı sorulması gerektiğini tam olarak tarif etmesi gerektiğini belirtti. Ancak bundan sonra nihai kararın verilebileceğini ifade etti.
Bundan sonraki izlenecek yöntem: Savcılık, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi olarak size, anlaşmaya varılan yazı ulaştığında bildirecek. Bakanın da katılımıyla gerçekleşecek incelemenin ardından, gerekirse Başsavcılık ve Savcılık tekrar görüşmek üzere, Adalet Bakanlığı'nın (MdJ) da katılımı sağlanarak, buraya davet edilmeli.
[...]"[1899]

[1898] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 18.
[1899] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Hukuk Bölümü yöneticisinin 22/08/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 338, s. 168.

İçişleri Bakanı Bouffier bununla ilgili elyazısıyla aşağıdaki açıklamayı hazırladı:

> *„Bugün, Bay Irrgang, Bay Heß, Bayan Müsteşar, Bay Bußer ve bölüm yöneticisi Hannappel ile yapılan görüşmede, Savcılığın yazısının beklenmesine ve daha sonra, çok büyük ihtimalle Savcılık ve Hessen Adalet Bakanlığı ile beraber, bütünsel bir değerlendirme yapılması konusunda anlaşmaya varıldı."*[1900]

Tanık Irrgang aynı gün Kassel Savcılığı'nı yazıyla bu görüşme hakkında bilgilendirdi ve ayrıca şunları açıkladı:

> *„Bugün, 22/8/2006'da, Bay Bakan Bouffier'in yanında, yukarıdaki konuyla ilgili bir görüşme gerçekleşti. Görüşmede, 17/8/2006 tarihinde tarihinde önerilen yöntemi benimseme konusunda karara varıldı. Ancak Bay Bakan Bouffier, hala karar verme hakkını saklı tutuyor. Bu nedenle, daha fazla zaman kaybetmemek için, konuşulduğu gibi, dinlenecek tanıkların bir listesinin bana iletilmesini öneriyorum. Tek tek kişiler bu açıdan kaynak nitelikleri bakımından incelenecekler*
>
> *Tek tek tanıklara ilişkin olarak açık delil konusu ve soruşturma hedefi bildirilirse iyi olur. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde soruşturmanın durumu ile ilgili bilgi azaldığından, operatif risk ancak bu şekilde incelenebilir. Bunun için İçişleri Bakanlığı'nın size sunulan 15/08/2006 tarihli raporunu dikkate almanızı rica ederim.*
>
> *Bakan Bay Bouffier Adalet Bakanlığı ve ceza takip makamlarının da katılımıyla Makamında yapılacak yeni bir görüşmeden çıkacak karara göre belirleyecektir."*[1901]

jj. 28 Ağustos 2006: Savcılığın İçişleri Bakanlığı'na Hitaben Gönderdiği, İfadeleri Alınacak Muhbirlerin Açık İsimlerinin Yer Aldığı Faks

28 Ağustos 2006 tarihinde Kassel Savcılığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne faksla, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18 Ağustos 2006 tarihli, ifade alma izinleri istenen ve her bir muhbirin Temme vakasında yürütülen soruşturmalarda taşıdığı önemi içeren ek yazı ile beraber muhbirlerin açık adlarının yazılı olduğu açıklamasını faksladı.[1902] 25 Ağustos 2006 tarihine taşıyan yazı, Kassel Savcılığı'nın yöneticisi olan, Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W. tarafından imzalandı. Bu yazıda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yedi muhbirinin önemi konu ediliyordu. Sözü edilen muhbirler Temme tarafından yönetilen ve VM 6616, VM 6625, GP 389, VM 650, VM 6623 ve VM 631 dahili tanımlara sahip muhbirler ile Temme'nin temsilen yönettiği muhbir VM 340 idi.

Hemen öncesinde 22 Ağustos 2006 tarihinde dönemin Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın ricası üzerine Başsavcı Anders, Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W.'den, kaynakların „yakılmaması"nı sağlamasını

[1900] İçişleri Bakanı'nın 22/08/2006 tarihli elyazısı açıklaması, Cilt 338, s. 164; Bouffier'in elyazısının tasnifi için, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 24.
[1901] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 22/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 169 sonraki.
[1902] Kassel Savcılığı'nın 25/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 136, s. 53 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18 Ağustos 2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, 114 devamı; Kassel Savcılığı'nın 28/08/2006 tarihli faksı, Cilt 339, s. 112 sonraki.

istedi. Üst Düzey Yönetici Savcı'nın, Bay Başsavcı Anders'e bu korumayı sağlayacağına söz verdiği belirtiliyor.[1903]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından hazırlanan 18 Ağustos 2006 tarihli açıklamada, Temme'nin 6 Nisan 2006 tarihinde dört defa iş cep telefonunuyla muhbirler VM 6625, GP 389 (Benjamin Gärtner) ve VM 6616 ile görüştüğü, son belirtilen muhbirle saat 17:19:53'te, yani Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetten hemen sonra görüştüğü belirtiliyor. Muhbir VM 6625 ile o gün bir buluşmanın gerçekleşmiş olması gerektiği ifade ediliyor. GP 389 (Benjamin Gärtner) ile cinayet serisine ait iki olay gününde telefon görüşmelerinin planlanmış olduğu ve 10 Nisan 2006 tarihinde de onunla bir buluşmanın gerçekleştiği belirtiliyor. Temme'nin VM 6623 ile 4 Nisan 2006 tarihinde, Dortmund'daki cinayetin gerçekleştiği gün buluştuğu açıklanıyor. Muhbir VM 650 ile Münih'de bir cinayetin gerçekleştiği gün ve Dortmund'daki cinayet ile Kassel'deki cinayet arasındaki güne tekabül eden 5 Nisan 2006 tarihinde buluştukları belirtiliyor. Muhbirler VM 6616, VM 6625, GP 389, VM 650 ve VM 623'ün Temme ile yapılan görüşmeleri ve Temme'nin kişiliği ile ilgili, muhbirler VM 631 ve VM 340'ın ise Temme'nin kişiliği ile ilgili olarak ifadelerinin alınması isteniyordu.

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18 Ağustos 2006 tarihli açıklaması, yedi muhbirden beşinin bütün kimlik bilgileri ile bir başka muhbirin kimliğinin bazı kısımlarını içeriyordu. Ancak Polis bu açıklamayı VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırmamıştı. Onu bir VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) olarak (en düşük) sınıflandırılmış belgelerin yer aldığı bir dolapta muhafaza ediyordu.[1904] VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış olan belgelerin, 2006 yılında, Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeylere Dair Talimatı'na göre şifrelenmemiş şekilde fakslanmaları öngörülmemekteydi[1905] ve bu nedenle izin verilmiyordu.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, 30 Ağustos 2006 Çarşamba günü, Savcılığı ve İçişleri Bakanlığı'nı bu hataya ilişkin olarak uyardı.[1906] Aynı gün İçişleri Bakanlığı bir yazıyla, Adalet Bakanlığı'na, Polisin, kendisine sunulan gizlilik dereceli şeyleri uygun şekilde sınıflandırılmaları, güvenli bir şekilde muhafaza edilmeleri ve nakledilmeleri konularında endişelerini iletti.[1907] Adalet Bakanlığı, bu endişeleri paylaştığını ve bu hatayı anladıklarını belirtti. 17 Ağustos 2006 tarihli görüşmede bütün sürecin VS-GEHEIM (Gizli dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılması ihtiyacı görüşüldü.[1908] Adalet Bakanlığı, 31

[1903] Hessen Adalet Bakanlığı Bölüm III yönetici yardımcısının 22.08.2006 tarihli e-maili, Cilt 19, s. 158.
[1904] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 27 sonraki.
[1905] 15 Mart 1983 tarihli Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı (VS-Talimatı/VSA) Madde 47. Halen geçerli – bu anlamda karşılaştırılabilir- hukuki durum, 22 Şubat 2010 tarihli Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı (VS-Talimatı/VSA) Madde 40 ile karşılaştırınız.
[1906] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 30/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 173 sonraki.
[1907] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 30/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 172 devamı.
[1908] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 tarihli kararı, açıklama ve yazıyla birlikte, Cilt 19, s. 181 devamı.

Ağustos 2006 tarihli yazıyla Kassel Savcılığı'nı, resmi yoldan, Gizlilik Dereceli Şeylere Dair Talimatı'nı dikkate alması[1909] ve telefon görüşmelerinde de dikkatli olması talimatını verdi.[1910]

kk. 1 Eylül 2006: Eyalet Dairesi ile Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Arasında Geçen Gizlilik Dereceli Şeylerin Uygunsuz Kullanımı Konusunda Görüşme

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve İçişleri Bakanlığı, kalan endişeleri ortadan kaldırmak için, Kassel Savcılığı'ndan iki Anayasayi Koruma Dairesi memurunu – tanık Hess ve tanık Dr. Pilling'i – , soruşturma dosyasını muhtemel gizlilik dereceli şeyler bakımından incelenmesine izin vermesini istedi, bu inceleme 31 Ağustos 2006 Perşembe ve 1 Eylül 2006 Cuma günlerinde gerçekleşti.[1911] Ancak Polis,Temme'nin özel dosyasının ve bir gizli klasörün incelenmesi isteğini reddedtti.[1912]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu 'nun (MK Café) 1 Eylül 2006 tarihli bir görüşme notuna göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Gizliliği Koruma Görevlisi tanık Hess, bu görüşme vesilesiyle, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadelerinin alınması yönelik uzlaşma imkanlarına ve bununla bağlantılı olarak muhbirlerin ve değiştirilmiş kimlikle ifadelerinin alınması konusunu yeniden açtı. Ayrıca, Polisin, tekrar sorulması üzerine, Temme'nin eyleme iştirak etmiş olup olamayacağından bağımsız olarak, bir muhbirin fail olabileceğine dair ipuçlarının olmadığını netleştirdiği ifade ediliyordu.[1913]

4 Eylül 2006 tarihli yazıyla, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü tanık Irrgang, İçişleri Bakanlığı'nı dosya incelemesinin sonuçlarıyla ilgili olarak bilgilendirdi.[1914] Yalnızca ufak tefek eleştiriler geldiğini belirtti. Ancak işlemlerin gizlilik dereceli şey olarak sınıflandırılmadığını ifade etti. Risklerin bundan sonra yapılacak işlemlerde gösterilecek dikkate bağlı olduğu ve, 28 Ağustos 2006 tarihli faks gönderiminde görüldüğü gibi, ihtimal dışı olmadığını açıkladı. Ayrıca, Polis tarafından amaçlanan muhbirlerin „kısıtlı" bir şekilde sorgulanmalarına uyulup uyulmayacağına ilişkin de kuşkusunu dile getirdi. Bu yazı, gelişmelerden zamanında haberdar edilmeyi rica eden İçişleri Bakanı'na da sunuldu.[1915]

[1909] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 karar şeklinde yazısı, Cilt 19, s. 182 devamı; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 tarihli yazısının temiz kopyası, Kassel Savcılığı'nın 06/09/2006 tesellüm mührü ile birlikte, Cilt 491, s. 178.

[1910] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 56.

[1911] Bu konuda ayrıca bakınız yukarıya Bölüm İki, Kısım E. II. 3. b.

[1912] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/09/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 28; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 01/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 308.

[1913] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 01/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 308.

[1914] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/09/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 181.

[1915] İçişleri Bakanı'nın 05/09/2006 tarihli elyazısı kararı, Cilt 338, s. 181.

Komisyon, muhbirlerin açık isimlerinin yer aldığı açıklamanın sonraki süreçte VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmadığını, daha ziyade önceki haberleşmeye rağmen sonradan dosyaya konulduğunu ve ancak Başsavcı'nın inisyatifiyle 14 Mayıs 2012'de iki ayrı dosyadan alınıp soruşturma dosyasına alındığını belirtti.[1916] Benzer şekilde Komisyon, 31 Ağustos 2006 tarihli açıklamaya bakarak, Temme'nin dizüstü bilgisayarında yapılan aramalarda kullanılan kavramlarda muhbirlerin kimliği ile ilgili bilgilerin geçtiğini tespit etti.[1917]

II. 8 Eylül 2006: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı'na Görüş Bildirmesi

8 Eylül 2006 tarihli açıklamada, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Tedarik Bölümü'nde muhbirlerin yönetiminden sorumlu Büro L31, her bir muhbire açısından ifada alma izninin artılarını ve eksilerini değerlendirdi.[1918] Özellikle, ifade alınmasının, suç yerinde olmadığına dair delile ne gibi katıkada bulunabileceğinin anlaşılamadığı belirtiliyordu. Çünkü, soruşturmayı yürüten Savcı, tanık Dr. Wied'in görüşmelerde ifade almaların amacının, Temme'nin kişiliği hakkında fikir edinmek değil, telefon görüşmelerinin ve buluşmaların açıklığa kavuşturulması olduğunu, yanlış anlaşmaya yer vermeyecek şekilde açıkladığı ifade ediliyordu. Esas olarak, muhbirler VM 6623 ve VM 6625'nin ifadelerinin alınmasına onay verildiği belirtiliyordu. Muhbir GP 389 (Benjamin Gärtner) ile ilgili olarak, açıklamada, Savcılığın veya Polisi'in sonraki sorularında herhangi bir rolü olmadığına işaret ediliyordu. Polis tarafından belirtilen Temme ile buluşma ve telefon görüşmelerinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Tedarik Bölümü'nce bilinmedikleri belirtiliyordu.

Tanık Irrgang, bu açıklamayı 11 Eylül 2006 tarihli yazıyla İçişleri Bakanlığı'na gönderdi.[1919] Tedarik Bölümü yöneticisinin izinde olması nedeniyle, henüz nihai bir kararın söz konusu olmadığını ve ayrıca Adalet ve İçişleri Bakanlıkları arasında gerçekleşecek görüşmenin beklenilmesi gerektiğini belirtti.

[1916] Örneğin Federal Yargıtay Savcı Dr. Heine'nin 14/05/2012 tarihli açıklamaları, Cilt 109, s. 244; Cilt 136, s. 55; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 20/01/2012 tarihli yazısı, Cilt 473, s. 338; Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 26/01/2012 tarihli açıklama taslağı, Cilt 473, s. 344.
[1917] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün (ZK 43) 31/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 270, s. 131.
[1918] Ayrıca VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış açıklamanın suretleri için bakınız Cilt 339, s. 21 devamı.
[1919] Ayrıca VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılmış yazının suretleri için bakınız Cilt 339, s. 23.

mm. 12. Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Temsilcileriyle Adalet Bakanlığı Temsilcileri Arasında Kapanış Görüşmesi

12 Eylül 2006 Salı günü, Frankfurt Başsavcılığı'nda İçişleri Bakanlığı temsilcileriyle Adalet Bakanlığı temsilceleri arasında bir karar görüşmesi gerçekleştirildi.[1920] Bu görüşmeye İçişleri Bakanlığı Hukuk Bölümü Yöneticisi tanık Hannappel, Başsavcı Anders ve onun yardımcısı, tanık Greven, Kassel Savcılığı Yöneticisi, Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W., ve Adalet Bakanlığı Ceza Hukuku Bölüm Yöneticisi tanık Dr. Fünfsinn katıldılar.

Tanık Hannappel'in Araştırma Komisyonu'na yaptığı açıklamaya göre, bu görüşmelere, 28 Ağustos 2006 tarihinde kilit altına eşyaların kullanımı konusundaki hata vesile olmuştu. Bununla ilgili olarak Adalet Bakanlığı'na şikayette bulunduğunu ve telefonda, Başsavcı ve Kassel Üst Düzey Yönetici Savcısı ile bu konuyu birarada görüşme düşüncesinin doğduğunu ifade etti.[1921]

Tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Araştırma Komisyonu tarafından alınan ifadesinde şunları açıkladı:

> *„Temel soru gerçekten: Burada nasıl ilerleme kaydederiz? Görüşmenin bir kısmı, yani Adalet Bakanlığı'na, bu kaynakların deşifre oldukları takdirde, ne tür tehlikelere maruz kalacaklarını göstermekti. Bizde o tarihte sadece, Bay T.'nin altı kaynak yönettiğini, altını kendisi ve altı kaynağı da temsilen yönettiğin biliyorduk, ancak kaynakların kim olduğunu bilmiyorduk. Ağırlıklı olarak, daha isimlerinde de anlaşıldığı gibi, islamcılık sahasında faal oldukları bize belirtildiğinde, konuya bakışımız biraz değişti. Bu bize net açıklandı ve bizim açımızdan da anlaşılır oldu, özellikle de Eylül'e kadar T. aleyhine başka şüpheler ortaya çıkmadığı göz önünde bulundurulduğunda."*[1922]

Görüşmenin sonucuna ilişkin olarak tanık Hannappel 14 Eylül 2006 tarihinde hazırladığı bir notta şunlar tespit ediliyordu:

> *„Bay T.'ye karşı, Savcılığın verdiği bilgiye göre (yalnızca) cinayet serisine iştirak konusunda basit şüphe bulunmaktadır. Talep edilen, muhberlerin ifadelerinin alınmasının şüphenin yoğunlaştırılmasına bir katkısının olacağı ihtimal dışı görünmektedir. Daha ziyade daha fazla bilgi getirmeyeceği varsayılabileceği, böylelikle dosyanın kapatılabileceği belirtilmektedir.) Spekülasyonda bulunamayacağından, Savcılığın kendi açısından ifadelerin alınması amacında ısrarcı olması gerektiği ifade edildi.*
>
> *Muhbirlerin resmi görevle ilgili gelişmelere ilişkin değil, T.'nin onlara bazı telefon görüşmelerinde ve/veya buluşmalarda cinayet serisine değinip değinmediğine ilişkin olarak veya T.'nin davranışlarında onlara sıradışı gelen birşeyin dikkatlerini çekip çekmediğine ilişkin olarak sorgulanmalarının düşünüldüğü ifade edildi. [...]*

[1920] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Hukuk Bölümü yöneticisinin 14/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 186; Kriminaldirektion Kassel Kriminal Polis Müdürlüğü'nün 13/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 310; Kassel Savcılığı'nın 30/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 195; Kassel Savcılığı'nın 20/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 180; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 13/05/2013 tarihli raporu, Cilt 11, s. 275.
Görüşmenin tarihi kısmen hatalı olarak 13 Eylül 2006 olarak belirtilmiştir (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 311; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/09/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 28).

[1921] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 66 sonraki.

[1922] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 58.

İfade alma izinlerinin verilmesi halinde, Savcılık, talepnamede belirtilen tüm muhbirlerin ifadelerinin alınmasına önem veriyor. Bir ayrım yapılmaması, çünkü muhbirlerden birinin dahi önemli bilgiler verebileceğinin ihtimal dışı görülmemesi gerektiği belirtiliyor. [...]

Yani güvenlik durumunun değerlendirmesi açısından ilgili muhbirlerin büyük önemine işaret etti. Ayrıca, deşifre olmalarının yanında, muhbirlerin, eğer faaliyetlerinin gizliliği Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sağlanamıyorsa, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için çalışmayı bırakma tehlikesinin bulundu ifade edildi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin son raporuna göre iki muhbir daha önce Polise çalışıyordu, bu nedenle, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi herhangi bir durumla karşı karşıya bırakılmadan, Polisin bunlarla görüşebileceği belirtildi. Ancak, Savcılığın bakışına göre yalnızca seçilmiş muhbirlerin ifadelerinin alınması mantıklı değil (yukarıya bakınız).

Başsavcılık ve Savcılık, – yalnızca basit bir şüphe olduğundan ve tanıkların ifadelerinin alınması yoluyla şüphenin teyidinin daha ziyade ihtimal dışı olmasından dolayı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin istenilen ifade alma izinlerini çalışmaları açısından belirtilen güvenlik nedenlerinden dolayı vermemesini, anlayışla karşılayacaklarını belirttiler. Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W., böyle bir kararı eleştirmemekle kalmayıp, bunu – gerekirse – Polise karşı savunacağını da beyan etti."[1923]

Müteveffa, Kassel Savcılığı Yönetici, Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W. da bu görüşme hakkında bir açıklama hazırladı. Bu açıklamada şunlar belirtilmektedir:

„Bay Hannappel ceza hukukuna tabi aydınlatma ve anayasal koruma hukukuna tabi faaliyet arasındaki enine boyuna tartmayı (siyasi) anlattı. Bu anlamda, kaynaklara yaklaşılmasının, bunların ‚ayakta durmaları' olanağını ortadan kaldırma endişesine yol açacağını belirtti.

Bu bağlamda kısa süre önce islamcı çevrelere mal edilen başarısız iki bavul bombası saldırısına işaret edildi. Bu nedenle söz konusu bu fail çevresinin iyi bir şekilde gözlenmesine büyük bir önem verilmektedir.

Bunun karşısında, delil elde etme amacıyla tanık ifadeleriyle, Temme'ye yönelik şüphenin artması yönünde sağlayacağı muhtemel kazancı teraziye konulmaktadır. Bu şüphe halen yalnızca olay yerinde olduğuna dair ‚basit' şüphe olarak kabul edilebildiğinden, İçişleri Bakanlığı'nda kaynak korumasına tahminen daha büyük bir önem verilmektedir.

Bu nedenle görüşmede edinilen izlenime göre, İçişleri Bakanı'nın bir açıklama yapma yasağı önerileceği beklenmelidir.

Ondan önce ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü ile, daha önce Polis için muhbir olarak çalışmış olan ve Anayasayı Koruma Dairesi tarafından devralınmış iki muhbir için de geçerli olup olmayacağı kararlaştırılacaktır. Bunun için, bu iki kişiye Polis tarafından ifadelerinin alınmasının muhtemelen ‚daha az önemli' olabileceği yorumu yapıldı, benim görüşüme göre, çeşitli kaynaklar arasında kesin bir farklılık bulunmamaktadır.

Alınacak olan kararın özellikle, İçişleri Bakanlığı'nın kendi sorumluluğunda olduğu ve herhangi bir şekilde ceza takip makamlarına yüklenemeyeceği özellikle tespit edilmelidir.

Açıklama yapma yasağı, kaynakların muhbir olarak korunmasını düşünülebilecek ve mümkün olabilecek ölçüde sağlayabilecek ceza takip makamlarının farklı görüşünden bağımsız olarak, siyasi bağlamda anlaşılabilir."[1924]

[1923] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Hukuk Bölümü yöneticisinin 14/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 186.

[1924] Kassel Savcılığı yöneticisinin 20/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 180 devamı.

Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W. tarafından yapılan bilgilendirmeye dayanan, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 13, 21 ve 30 Eylül 2006 tarihli açıklamaları da görüşme sonucunu, *„esas olarak bir açıklama yapma yasağının [...] çıkarılması ile sonuçlanabileceği"* şeklinde özetlemektedir. Gerekirse Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne verilen iki muhbirin ifadesinin alınabileceği belirtildi.[1925]

Tanık Hannappel Araştırma Komisyonu huzurunda verdiği ifadede, bu görüşme sonucunu teyit etti. Kaynakların ifadelerinin alınmasının o dönem hala nasıl bir önemi olduğu sorusuna ilişkin şunları açıkladı:

> *„Bizim açımızdan bir önemi yoktu. Zaten sorun buydu. Olay yerinde olmadığına dair delil hep ön plandaydı. Ve şöyle demiş olmamız hiçbir işe yaramadı: Bazı olay günleri var, o günlerde kaynaklar Bay Temme, olay yerinde olmadığına dair delil sağlayamaz, çünkü onlarla o günlerde buluşmadı. O günlerde ona olay yerinde olmadığına dair delili nasıl sağlasınlar? Buradan şunu da söylemek mümkün değildi: Ama şu gün oydu. – Hedef bu da değildi zaten. İzlenimimiz o dönem bunun Savcılık tarafından çok biçimsel görüldüğü yönündeydi. Onlar nihai açıklamalarını yapmak ve onlara, herşeyi sonuna kadar yapmadıkları suçlamasının yapılmasını istemiyorlardı.*
>
> *Ayrıca, Savcılığın, soruların – Nisan/Mayıs'ta da yapıldığı gibi – kaynakların kaynak yöneticileri tarafından sorgulanmaları ve soruların iletilmesi için vermeyi kabul ederken, Polis – niçin bilmiyorum – bunun resmi yoldan gerçekleştirilmesinden yana olduğu izlenimini edinmiştik. Tüm zaman boyunca Kassel Polisi ile Kassel Savcılığı arasında, bunun önem derecesine ilişkin görüş farklılıkları olduğu izlenimine de kapıldık."*[1926]

Tanık Dr. Fünfsinn, islamcı kaynaklar sahasında büyük sorunlar olduğunu, çok mecbur olmadıkça onları tehlikeye atmamak gerektiğini onun açısından anlaşılır olduğunu, ancak izin nihai olarak nasıl tamamlanabileceğini de çözmek istediğini ifade etti.[1927] Görüşmenin ardından, işin muhtemelen kaynakların ifadelerinin alınmasına varmayacağını, ancak soruların yazılı bir soru kataloğu ile açıklığa kavuşturulacağını tahmin ettiğini belirtti.[1928] Görüşmenin işbirliği ortamında geçtiğini ve açıklamada belirtilen, Kassel Yönetici Üst Düzey Savcısı'nın, kararın Polis karşısında savunulacağı yönündeki ifadesini, teyit etti.[1929] Savcılığın konumuna ilişkin olarak şunları açıkladı:

> *„Yani, daha önce söylediğim gibi, Bay [Stephan] W[...], Eyalet Dairesi'nin görüşüne anlayış gösterdiği, kendi soruşturmacılarının olayları biraz farklı gördükleri için anlayış gösterilmesini rica etti, ancak Eyalet Dairesi'nin, ayrıntılarına şimdi tekrar girmeye gerek duymadığım, bu düşüncesini anlatmaya, konuşmaya hazır olduğunu ve yapılacak böyle bir düzenlemenin arkasında olacağını belirtti."*[1930]

[1925] Kassel Kriminal Polis Müdürlüğü'nün 13/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 310; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/09/2006 konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 28.
[1926] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 71 sonraki.
[1927] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 48.
[1928] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 65.
[1929] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 57 (*„savunmalı ve en azından ortaya koymalı"*).
[1930] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 48.

Bu konuda tanık Hannappel Komisyon'a şu bilgileri verdi:

> *„Savcılık, tabiri caizse Polisin dışında olduğundan. Polisler ifade alınmasını istiyordu. Savcılık – şimdi sonradan bakarak söylüyorum – onu o kadar önemli görmüyorlardı. Onların düşüncesi, başka türlü de yapılabilir yönündeydi. Tüm yaz boyunca şu düşünülmeye çalışıldı: Ne yapmalı ki, muhbirlerin sahip olduğu bilgiler, onların isimleri dosyalarda geçmeden, alınabilsin? Bu iki tarafın çabasıydı.*
>
> *Kassel'de mahalde polisin neden, ifadelerini resmi olarak alma peşinde olduğunu bilmiyorum."*[1931]

Üst Düzey Yönetici Savcı Stephan W.'nin açıklamasına ilişkin olarak tanık Hannappel şunları açıkladı:

> *„Çok net: Savcılığın şunu yazması gerekiyor: Aslında bunu yapmamız gerekir. Daha sonra, bu İçişleri Bakanı'nın siyasi sorumluluğu altındadır, bunu da eleştirmek istemiyordu, benim şu an okuduklarınızdan anladığım kadarıyla. Bu da tamamen doğru."*[1932]

Tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Kassel Savcılığı Yöneticisi'nin açıklamasını şu şekilde açıkladı:

> *„Bunlar çelişki değil. [...] Kassel Savcılığı görüşlerini biraraya getiriyor. Bir şeyi belirginleştiriyor – ama bu her zaman böyledir –: Bir yandan ceza takibi açısından görünenler var, ve ceza takibine karşı bir sorumluluk var. Ve diğer makamların açısından görünenler var, burada Anayasayı Koruya Eyalet Dairesi açısından. – Bu ihtilaf hakkında şimdi üç aydır çeşitli yerlerde çeşitli gruplarla tekrar tekrar konuştuk. Bay [Stephan] W[...] burada benim algıladığım kadarıyla – ve haklı olarak – şunu söylüyor –: Biz ceza takipçileriyiz, ve kaynak koruması sorunu, ceza takibini ilgilendiren bir sorun değil, aksine nihai olarak İçişleri makamı tarafından karar alınması gereken bir sorundur.*
>
> *Tehlike sorunu, yalnızca İçişleri Bakanlığı'nın veya onun altındaki makamların karar alması gereken bir sorundur. Aksi takdirde, öngörülü olarak şu söylenirdi: O zaman hiç uğraşmayalım; bunlar kaynaklar; biz onların tehlike altında olduklarını düşünüyoruz; öyleyse hiçbir şey yapmayalım. – Bu yanlış olurdu. Aksine: Kaynaklara ulaşmaya çalışırız, ve bu olmuyorsa ve bu enine boyuna tartma anlaşılabilir ise, o zaman bu kararı kabul ederiz. – Bu durumda da böyle oldu.*
>
> *Bunlar aslında farklı hukuki sorunlara ilişkin farklı yaklaşımlar. Bay [Stephan] W[...] kendiliğinden anlaşılan bir şeyi yazmış: Biz ceza takibinden sorumluyuz; kaynak korumasından İçişleri tarafı sorumlu."*[1933]

Komisyon, tanık Hannappel'e, muhbir GP 389, Benjamin Gärtner'in bu görüşmede nasıl bir rol oynadığını sordu. Tanık Hannappel, hiçbir rolü olmadığını ve zaten yalnızca islamcı kaynakları hatırlayabildiğini açıkladı, ancak Savcılığın kaynakların ifadesini almak istediğini belirtti.[1934] Dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Yöneticisi, tanık Wetzel, muhbir GP 389, Benjamin Gärtner'in ifadesinin alınması konusunun görüşmede baskın olarak yer almadığını açıkladı.[1935]

[1931] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 73.
[1932] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 114.
[1933] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 64.
[1934] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 59, 64.
[1935] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 109.

nn. 14 Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Temsilcileriyle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Temsilcileri Arasında Bir Karar Önerisinin Hazırlığına Yönelik Görüşmeler

Tedarik Bölümü tarafından hazırlanan 8 Eylül 2006 tarihli açıklamasıyla beraber İçişleri Bakanlığı'na iletilen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 11 Eylül 2006 tarihli bir yazısının suretinde, tanık Irrgang'ın farklı tarihlerde elyazısıyla yazılmış iki açıklaması bulunmaktadır. 12 Eylül tarihli kısa açıklamada, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Tedarik Bölümü ile yapılan görüşme neticesinde halen değerlendirilebilir oldukları saptaması yapılmaktadır. 15 Eylül tarihli açıklama şöyledir:

> *„Hessen İçişleri Bakanlığı'ndan Sievers'in 14/09/06 tarihinde verdiği bilgiye göre, Hessen İçişleri Bakanlığı / Hessen Adalet Bakanlığı'nın konuşmasının ardından Savcılık halen ,tanık'lara soru sorma konusunda ısrar ediyor. Hessen İçişleri Bakanlığı bu rapor temelinde bir açıklama yapma yasağı çıkarılmasına eğilimli ve oyunu Bakan (M) lehinde kullanacaktır.*
>
> *Bölüm yöneticilerine ve danışmanlık daire amirine 14/09/06 günü öğleden sonra konuyu tekrar danıştım.*
>
> *Tüm meslektaşlar açıklama yapma yasağından yana görüşme açıklıyorlar– en azından şu tarih itibarıyla.*
>
> *,Kaynak koruma' ile ağır ceza suçunun aydınlatılması ihtiyacına arasında enine boyuna tartmada, açıklama yapma yasağı kuşkusuz haklı görülmelidir, özellikle iştirak eyleminin basit bir başlangıç şüphesi söz konusu ise. Bu nedenle onaylıyorum."*[1936]

O dönem Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Tedarik Bölüm Yöneticisi olan tanık Muth, o dönemdeki düşüncelerini Komisyon'a aşağıdaki gibi ifade etti:

> *„Kaynaklar – bunu şu an tedarikçi olarak söylüyorum – ve onların verilerini esas olarak zorunlu olmadıkça başkalarına verilmez ve zorunluluk bu noktada mevcut değildi. Kaynağın, kimlik bilgilerinin, kişiliğinin Anayasayı Koruma Dairesi tarafından korunacağından ve her fırsatta, çok büyük bir mesele olsa dahi, kurban edilmeyeceğnden emin olmalıdır. Ona ne olursa olsun, yeter ki biz katkımızı koyalım – böyle birşey olamaz. Çünkü anlaşmalar yapılmaktadır ve kaynaklar faaliyet alanlarına yerleştirilmektedir. Ona güven veriliyor, orada ne kadar güvenli bir şekilde kalabilir, neyin söyleneceği, neyin söylenmeyeceği. Burada etrafından dolanma imkanı yok, kaynak korumasının kaldırılması gerekliliği ve zorunluluğu, – her zaman önceden bilmediğimiz – sonuç bakımından herhangi bir yardımı olmazdı. Ancak, bu kadar külfeti olmuş, bu kadar zaman almış ve bu kadar maliyetli olmuş kaynaklar, onları bu noktaya getirmek için, ve yalnızca ilgili olan kaynağı da değil, topluluk sahasından boşlukları doldurmak için başka kaynakları da sorgulayarak polise uygun bilgiler vermeye çalışıldı.*
>
> *Ancak, ilgili olan bu kaynağın kurban edilmesi, kimin menfaatine – soru işareti, söz konusu olamazdı."*[1937]

[1936] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Direktörü'nün 15/09/2006 tarihli elyazısı açıklaması, Cilt 338, s. 185.

[1937] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 65.

oo. 15 Eylül 2006: İçişleri Bakanlığı Uzmanlık Bölümü'nün Karar Önerisi

15 Eylül 2006 tarihinde tanık Sievers İçişleri Bakanı Bouffier'e yönelik Uzmanlık Bölümü'nün görüşünü kaleme aldı. İçerisinde tanık Sievers ifade alma izinlerinin verilmesine ilişkin kendi karşı görüşünü açıkladı. Bu karar önerisinin gerekçesi aşağıdaki gibidir:

> *„Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, Savcılığa olabildiğince yardımcı olmak istediğinden, henüz nihai görüşünü bildirmedi. Ancak nihai oy olmadan da, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından bildirilen görüşlerde – hem Savcılığın hem de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tüm iyiniyetine rağmen, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin planlanan ifade almaların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görevlerini yerine getirmesinde öngörülemez tehlikelere yolaçabileceği açığa vuruldu.*
>
> *Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, ilk önce iki muhbir için ifade alma izni verme ve bu ifadelerin gidişatına ve buradan ortaya çıkacak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışmaları açısından yol açacağı sonuçlara göre, bundan sonraki ifade alma izinlerinin verilip verilemeyeceği kararının buna bağlı kılınması yönündeki uzlaştırıcı düşüncesi, nihai olarak Savcılık da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin de fayda sağlamadı.*
>
> *Savcılık, bir an önce, bildiği tüm muhbirlerin ifadelerinin alınıp alınamayacağına ilişkin bir karar verilmesini istiyor. Savcılık, soruşturma kapsamında, sonuç vermediklerinden emin olana kadar, izlerin üzerinde çalışmaya devam etmek istiyor.*
>
> *Savcılık, planlanan tanıkların ifadelerinin alınmasıyla ilgili muhtemel sonuçları hakkındaki bu değerlendirmesi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin raporlarıyla teyit edilmektedir. Şüphelinin muhbirlerle iletişimi dikkat çekici yönler içermemektedir, alışılagelen muhbir yönetimi çalışma şekline uygundur.*
>
> *Muhbir yöneticisi tarafından yönetilen tüm kaynakların ifadelerinin alınması – Savcılığın işbirliği içerisindeki tutumuna rağmen – Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bundan sonraki çalışmalarının büyük ölçüde olumsuz etkilenmesine yol açabilir. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışması açısından ifadelerin alınmasıyla bağlantılı olan riskler Savcılık için ifadelerin alınmasıyla varabileceği, yararsız bir izi evraka ve usule uygun olarak kapatmak yönündeki gelişmelerle makul bir orantıda değildir. Savcılık bu hedefi açıklama yapma yasağı ile de elde edilecektir. Bu da soruşturmaların bu kısmının usule uygun olarak kapanmasını mümkün kılacaktır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu değerlendirmeyi savunmuştur."*[1938]

Tanık Sievers Araştırma Komisyonu huzurunda o dönemdeki değerlendirmelerini şu şekilde açıkladı:

> *„Konu, Savcılığın, ifadeler sonucunda, soruşturma için ilerletici olan bilgilerin ortaya çıkmasına yol açabileceğini hesaba katmayarak, yine de ifade almak istemiş olması, ancak bu ifadelerin gerçekleşmesi halinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışmalarının ve aşırı sağcılık sahasında bilgi kazanmanın olumsuz etkilenebilecek olmasıydı. Enine boyuna tartmanın nedeni şunu söylemekti: İfade alma izinlerini bu şekilde vermemek daha iyi olur."*[1939]

Bu görüş tanık Hannappel'in 12 Eylül 2006 tarihli görüşmelere ilişkin açıklama ile birlikte resmi yoldan Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı (HMdIuS) Bölüm II'nin yöneticisi tanık Hannappel üzerinden İçişleri Bakanı'nın kalem müdürü ve bayan müsteşar üzerinden İçişleri Bakanı'na iletildi. Tanık Bouffier

---

[1938] İçişleri ve Spor Bakanlığı'nin 15/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 175 devamı.
[1939] Sievers, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 19.

Araştırma Komisyonu'na, kendi uzmanlık bölümünün değerlendirmesinin kararın alınması açısından önemli olduğunu açıkladı.

> *„Bu enine boyuna tartma sürecinin sonucunu biliyorsunz. Ben İçişleri Bakanlığı'nın yetkili uzmanlık ve hukuk bölümlerinin görüşlerine 2006 Eylül ortalarından itibaren katıldım. Yetkili memurlar Hessen Eyalet Yönetimi'nin üst düzey yöneticileriydi, uzun yıllardır da benim makamımın öncellerine bağlı olarak çalışıyorlardı. Uzmanlık görüşleri benim için çok büyük öneme sahipti. Şimdi onlar, islamcı kaynakların – veyahut da tüm kaynakların – doğrudan ifadelerinin alınmasına yönelik talep edilen ifade alma izinlerinin reddedilmesini önermişlerdi."*[1940]

Ancak Bayan Müsteşar, Aratırma Komisyonu huzurunda, Savcılığın menfaatinişu şekilde gördüğünü açıkladı:

> *„Vakanın önemi ve kamunun yararı bakımından bunu usulüne uygun olarak sona erdirmek istiyoruz. – Bir ize yönelik çalışmanın tamamlanması, önemli olmasa da, hiçbir değerinin olmadığını söylemiyorum. Bunun öyle görmüyorum. Ancak bir tarafta neyin tehlikeye girebileceği ve bu ize yönelik çalışmanan tamamlanması arasında, ki Savcılığın kendisi, herhangi birşey çıkacağına inanmadığını, ancak dosyayı kendi açısından düzgün şekilde tamamlamak istediğini belirtiyordu, enine boyuna tartmaya ilişkin olarak, karara varılan şeklinin anlaşılabilir olduğu inancındayım."*[1941]

Ayrıca, Kassel Savcılığı yöneticisinin görüşme notuna işaret etti. Soruşturma makamının yöneticisi, soruşturmayı yürüten kişi, büyük bir anlayış göstererek, ifade alma izinlerinin verilmesine karşı alınacak kararı, yararı olmayacak bir ize yönelik çalışmasının dosya açısından tamamlanması güvenlik menfaatine ağır basmayacağı için, desteklemeye hazır olduğunu belirtiyordu.[1942] Dönemin Bayan Müsteşarına ve İçişleri Bakanı'na, bu somut durumda, İçişleri Bakanlığı'ndaki Uzmanlık Bölümü'nün Savcılığı, iyi niyetli gördüğünü, ancak sonuçta güvenlik risklerinin ihtimal dışı olmadığını ve ifade alma izinlerinin, özellikle de Savcılığın hep tüm muhbirlerin ifadelerini almak istiyor olması, bazılarını ifadesini almanın her iki tarafa da bir faydasının olmayacağı, gözönünde bulundurulduğunda, verilmemesini tavsiye ediyordu.[1943]

Dönemin İçişleri Bakanı, dönemin Bayan Müsteşarı, dönemin basın sözcüsü ve dönemin Bakanlık Kalem Müdürü, devamında, muhbir GP 389'un (Benjamin Gärtner), bakanlık içerisindeki tartışmalarda herhangi bir rolü sahip olmadığı açıklamasını yaptılar. Yalnızca islamcı kaynakların ve zorlukla oluşturulabilmiş bir gözetleme sahasının korunmasının ve islamcı kesimin damgasını vurduğu saldırılardan

---

[1940] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 11.
[1941] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 71.
[1942] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 55, 83 sonraki.
[1943] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 47 devamı, 75 devamı, 116, 132; Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 83 sonraki.

kaynaklanan tehdidin söz konusu olduğu belirtiliyordu. Tanıkların bir kısmı, Araştırma Komisyonu'nda, muhbir Benjamin Gärtner (GP 389) için bir ifada alma izninin talep edilip edilmediğini dahi hatırlayamadılar.[1944]

Anayasayı Koruma Dairesi'nin ve İçişleri Bakanlığı'nın tanıkları, Araştırma Komisyonu'na 2006 yılında o dönem var olan tehdit durumuna ilişkin olarak, 11 Eylül 2001 tarihinde New York'ta, 11 Mart 2004 tarihinde Madrid'de ve 7 Temmuz 2005 tarihinde Londra'da gerçekleşen saldırılar nedeniyle ağırlıklı olarak islamcı terörizm ile ilgilenildiğini açıkladılar. Hessen'in, 2000 yılı Noel'inden kısa bir süre önce, Straßburg'taki noel pazarına bir saldırı düzenlemeyi amaçlayan„Melani Grubu" adını taşıyan bir grubun Frankfurt'ta tutuklanmasıyla sonuçlanan, islamcı teröre maruz kalan ilk Eyalet olduğunu ifade ettiler.[1945] Terör saldırılarına karşı genel güvenlik durumunun bütün düşüncelerin bir parçası olduğunu belirttiler. [1946] 2006 yılının yaz aylarında Almanya'da gerçekleşen Dünya Futbol Şampiyonası'nın da barışçıl ve terör saldırılarına maruz kalmadan yapılması özel olarak büyük bir görev oluşturuyordu, [1947] ve bu muhbirler için de söz konusuydu.[1948] 9 Temmuz 2006'da Dünya Futbol Şampiyonası Finali'nin yapıldığını ve İranlı bir takımın katılımının Anayasayı Koruma Dairesi'ni çok uğraştırdığını ifade ettiler.[1949] Tanık Dr. Eisvogel şunları açıkladı:

> *Londra'da Temmuz 2005'de güvenliğin durumuna terörist saldırılar ve saldırı teşebbüsler damga vuruyordu. Bu saldırı teşebbüsleri ilk kez, tehlikenin artık sadece, mücadele deneyimlerini Afganistanda kazanıp geri dönmüş olan Mücahitlerin gazilerinden değil de, Avrupa'da doğmuş ve büyümüş olan, yurtiçinde yetişmiş İslamcılardan, cihadçı zemine sahip genç erkeklerden geldiğini gösteriyordu. Buna göre güvenlik makamları, bunun gibileri bulmaya odaklanıyordu. Bunun yanında özellikle çok yoğun olarak muhbirleri araç olarak kullanmak zorundalardı.*
>
> .
>
> *El-kaide tarafından yılda 20 mesaj, video mesajları veya internet mesajları içeren, yurtiçindeki İslamcı ağlar üzerindeki etkileri izlenmesi gereken düzenli propaganda saldırısı yapılıyordu. Kesimden muhbirler aracılığı ile yapılmasaydı, bu nasıl olacaktı?*
>
> *Ağustos 2005 başında Büyük Britanya'da atlantik ötesi uçuşlara yapılması planlanan saldırılar – ayrıca – [1950] muhbirlerin yardımıyla da zamanında engellenebilmişti*
>
> *31. Temmuz 2006'da Deutsche Bahn'nın (Alman Demiryolları) banliyö trenlerinde iki bavul bombası bulunmuştu – bunlara bavul bombacıları adı veriliyor. Bu suikastçiler Almanya'da yaşıyordu, Lübnan kökenlilerdi ve Muhammed karikatürleri ile harekete geçip muazzam hızlı şekilde radikalleşmişlerdi. Yani bu*

[1944] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 79; Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 67; Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 153; Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 117.
[1945] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 39.
[1946] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 8.
[1947] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 28; Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 8 ile de karşılaştırınız.
[1948] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 50.
[1949] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 25.
[1950] „Aynı zamanda" kelimesi protokolü inceledikten sonra tanığın isteği üzerine sonradan eklenmiştir, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016 – 18/10/2016 tarihli ek, s. 3.

yıl, sayıları onları bulan ve yüzlerce olan benzer potansiyelde suçluların bunun gibi radikalleşme süreçleri hakkında bilgilere oldukça fazla ihtiyaç vardı.

O zamanlar güvenliğin durumu nispeten – tam da, bu yıl gerçekleşmiş olan Dünya Futbol Şampiyonlukları yönünden de- bugünkü kadar kritikti.

Makamların gözleri o zamanlar, Almanya'daki yerli, yani yerel terörist ağlara çevrilmişti. Bilhassa muhbirlerin kendi ülkesindeki istihbarat araçlarına güveniliyodu. Bunun yanında muhbir görevlendirmesi, İslamcı radikalleşme ve adam kazanma yerleri olarak Camiler ve Cami derneklerinde yoğunlaşıyordu. Bugün herhalde bu yerler daha çok intenet.

Bu arada, örneğin Lübnan'dan Hizbullah gibi –bu iki bavul bombacısının zeminiydi- diğer terörist veya İslamcı örgütlerin de, veya Türk IGMG (İslam Toplumu Milli Görüş), Kalifatstaat (Halifelik) veya Muslimbruderschaft (Müslüman Kardeşliği) gibi örgütlerin de ihmal edilmemesi gerekiyordu. Tüm bunlarda muhbirlerin görevlendirilmesi kaçınılmazdı. Tüm bunlar ayrıca Hessen için de geçerliydi.

Hessen'de de 2006 yılında ve daha sonra da, İslamcı, Cihadçı girişimlerin olduğu yönünde ipuçları teşhis edilebilen kişiler bulunuyordu. Hatta bunlardan bazıları terörist eğitim kamplarında buna uygun eğitimlerini de tamamlamışlardı veya buna uygun savaş tecrübeleri vardı veya bu savaş tecrübesine sahip kişiler tanıyorlardı. Tüm bunları 2006'ya ve takip eden yıllara ait Anayasayı Koruma Dairesi yıllık raporlarında okuyabilirsiniz.

Kuzey Ren Vestfalya'da 4 Eylül 2007'de Sauerland grubunun yakalanması, sadece üyelerden birisi, Hessen'den gelen bir Türk vatandaşlı olduğu için değil. bilhassa, bu değerlendirmenin ne kadar doğru olduğunu gösterdi. 2008 yıllık raporunda Hesssen Anayasayı Koruma Dairesi, başka soruşturmalar çerçevesinde Rhein-Main bölgesinden gelen kişilerin 18 Eylül 2017'de, Sauerland grubunu olduğu gibi İslamcı örgüt IJU'ya (İslam Cihad Birliği) yardım ettiği şüphesiyle yakalandıklarını ayrıntılı olarak açıklamaktadır.

Anayasayı Koruma Federal Dairesi ve Hessen Eyalet Makamı o zamanlar Hessen'de tespit edilebilen Cihadçı gruplar ağırlıklı olarak Rhein-Main bölgesinde bulunduğu konusunda tamamen hemfikirdi. Bunun yanında Frankfurt çevresi özel bir öneme sahipti. Bunu farklı görmüş olabilecek hiç kimse tanımıyorum.

Ayrıca Sauerland grubunun yakalanmasından önce, burada ilgili ağların Hessen veya Rhein –Main bölges ile nadiren sınırlı olabileceği herkesçe açıktı. Bir kısmı Hessen'de veya diğer federal eyaletlerde veya yurtdışında aktif olan uluslararası örgüler söz konusuydu. Bu gruplar elbette federal çapta öneme sahipti. Bunlarla sadece Hessen'deki eyalet makamları değil, aksine federal makam Anayasayı Koruma Federal Dairesi de yoğun olarak ilgileniyordu.

Bu ayrıca -yıllık raporlarda okunabilir- Kuzey Hessen bölgesi, Kassel çevresindeki Cihadçı ağların üyeleri için de geçerliydi. Burada da, dünya çapında Cihadı destekleyen ve çok dallı, ayrıca uluslararası örgülere bağlı olduklarına dair ipuçlarının bulunduğu ve böylece Anayasayı Koruma Federal Dairesi için önemli olan gruplar vardı."[1951]

Birçok tanık, son olarak, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin Polis tarafından doğrudan ifadelerinin alınmasının, onların kopmasına yol açmış olacağını[1952] ve kaynakların yerine yenilerini koymanın

[1951] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 86 devamı.
[1952] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 24.

çok zor ve *„birkaç yılı gerektiren araştırma ve kazanmaya çalışmakla bir ihtimal"*[1953] mümkün olabileceğini açıkladılar.[1954] Tanık Dr. Eisvogel bunu şu şekilde ifade etti:

> *„Orada, bir Cami de vardı, orası seyahate istekli Cihadçıların çoğaldıkları bir yuvaydı. Bir yıl ara verip ve yeni bir şey kullanmak, benim görüşüme göre çok ağır bir mesleki sorumsuzluk olurdu. Ben bunu yapmazdım."*[1955]

Tüm bu kaynakların değerli olduklarını ve onlardan daha yıllarca yararlanılabileceğini belirttiler.[1956]

pp. 2 Ekim 2006: İçişleri Bakanı Bouffier'in Talebi Üzerine, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Muhbirlerin Federal Çaptaki Önemine Dair Görüş Bildirmesi

İçişleri Bakanı, 15 Eylül 2006 Cuma günü tanık Sievers'in görüşü ile 12 Eylül 2006 tarihinde yapılan görüşmeler hakkındaki açıklama hakkında bilgilendi. El yazısıyla bunlara şunu ekledi:

> *„Enine boyuna tartmaya yönelik olarak, Anayasayı Koruma Federal Dairesi açısından muhbirlerin Federal Almanya Cumhuriyeti'nin güvenliği ve bununla ilgili bilgi kazanımı için ne ölçüde önemli olduklarına ilişkin Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin görüşünün alınmasını rica ediyorum."*[1957]

Tanık Bouffier, onun için, olabildiğince itinalı bir şekilde enine boyuna tartma yapmak için uğraştığını belirtti. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin değerlendirmesinin ardından bir değerlendirme de daha çok deneyime ve daha kapsamlı bir genel bakışa sahip olan Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden almanın gerekli olduğunu düşündüğünü belirtti. Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin gözüyle, Kuzey Hessen'deki İslamcı kesimin ve orada faaliyet yürüten kaynakların, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin güvenliğini olumsuz etkileyebilecek ölçüde önem arz edip etmediklerini öğrenmek istediğini ifade etti.[1958]

O dönem Bakanlık Kalem Müdürü olan tanık Gätcke'nin açıklamasına göre, Bakan için, Federal Daire'nin, Eyalet Dairesi'nin değerlendirmesine katılıp katılmadığını netleştirmek önemliydi.[1959] O dö-

---

[1953] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, S. 114.
[1954] Fehling, Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 86; Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 28; Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, S. 114; Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 54.
[1955] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2006, s. 114.
[1956] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 14.
[1957] İçişleri Bakanlığı'nın 15/09/2006 tarihli elyazısıyla yazılmış talimatı, Cilt 339, s. 130; Bouffier'in elyazısının tasnifi için, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 27.
[1958] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 27.
[1959] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 77.

nem İçişleri Bakanlığı'nın basın sözcüsü olan tanık Bußer'in açıklamasına göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Kassel'deki İslamcı topluluğun ulusal öneme sahip olduğu yönündeki iddiasının açıklığa kavuşturulması amaçlanıyordu.[1960]

15 Eylül 2006 Cuma gününe ait görüşün oluşturulduğu, o dönemin Uzmanlık Bürosu'nun yöneticisi tanık Hannappel bu konuda şunları açıkladı:

> *„O dönemin Bakanı bizzat kendi dahil oldu, bizim söyleyeceğimiz ne varsa dinledi, kendisi de bu konuda görüşlerini söyledi, ve daha sonra bir kere de üzerinde tartışıldı. Bu soruna kendini vermişti, nispeten erkenden, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin onun onayı olmadan konuyla ilgili bir karar almaması yönünde talimat da verdi ve, söylediğim gibi, Bay Sievers tabiri caizse son açıklamasını da yaptıktan sonra, bizim açımızdan artık Bakan'ın muhtemelen açıklama yapma yasağı çıkaracağı ve ifade alma izinlerini reddedeceği net olmaya başladığında, son olarak iyice emin olabilmek için Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin de görüşünü talep etti."*[1961]

İçişleri Bakanlığı Bakan'ın bu ricasını 18 Eylül 2006 Pazartesi günü Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne faksladı.[1962] Bunun üzerine Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktör Yardımcısı tanık Peter St., o dönem Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde Yabancı Aşırıcılığı Değerlendirme Bölümü (Bölüm VI) Yöneticisi olan tanık Dr. Eisvogel'i telefonla aradı.[1963] Dr. Eisvogel'i arama kararı ile ilgili olarak şunları açıkladı:

> *„O [yani tanık Dr. Eisvogel] eskiden Yabancı Aşırıcılığı Değerlendirme Bölümü'nün yöneticisiydi. Onu muhtemelen bu nedenle aradım. Ancak bu Bay Irrgang'la görüşülmüştü belki de. Bay Irrgang'ın o gün neden olmadığını bilmiyorum."*[1964]

Tanık Dr. Eisvogel şunları açıkladı:

> *„Bu elbette değişik bir talepti. Benim açımdan bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, kendi kaynaklarının bir cinayet davasında kaynak korunmasına ilişkin dayanak oluşturmak amacıyla düşüncemizin istenmesi ilk defa gerçekleşen bir olaydı ve tek örnekti. Bu normal olarak tamamen eyaleti ilgilendiren bir meseleydi.*
>
> *[...]*
>
> *Hatırlayabildiğim kadarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcisi, kaynaklardaki bilgilerin Polise gidip gitmemesinin değil, bu bilgilerin ne şekilde gittiğinin ve kaynaklar deşifre olmadan bilgilerin nasıl değerlendirildiğinin söz konusu olduğunu belirtiyordu. Esasen, Polisin sorularını kaynaklara Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sorması ve cevapları aktarması şeklinde ortak bir karara varıldığını söylüyordu. – ve öyle bir tarihteydi ki, Temme'ye karşı suç şüphesi belirgin olarak vardı. Ancak şimdi Polisin tüm, suç şüphesi o sırada daralsa da, kaynakların ifadelerini doğrudan kendisi almak istediği belirtiliyordu. Bunun reddedilmesini istediklerini ve Polisin soruşturma hedefleri açısından yeterli olacağını düşündükleri için, yalnızca dolaylı şekilde ifade alma şekliyle sınırlamak istedikleri ifade ediliyordu. Bu nedenle, kaynakların*

[1960] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 163.
[1961] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 93.
[1962] İçişleri Bakanı'nın 15/09/2006 tarihli elyazısıyla yazılmış kararı, faks gönderim protokolü ile beraber, Cilt 339, s. 130.
[1963] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 92.
[1964] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 65.

önemine dair Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görüşünün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından tasvipine ihtiyaç duyulduğu, böylece eski anlayışa geri dönmeye çalışılacağı belirtiliyordu. Daha fazlası istenmiyordu, özellikle de hukuki bir görüş veya karar önerisi talep edilmiyordu. Ayrıca, ceza takip makamlarıyla halihazırda kaynakların ifadelerinin alınması konusunda doğrudan resmi sorgulama şekli üzerinde anlaşmaya varılıp varılmadığı ve varıldıys ne ölçüde varıldığı üzerinde konuşulmadı."[1965]

19 Eylül 2006 tarihinde tanık Peter St., tanık Dr. Eisvogel tarafından yönetilen Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde Bölüm VI'e[1966] yazılı bir dilekçe sundu, Temme'nin beş İslamcı kaynağı bu bölümün yetki alanına giriyordu.[1967] Tanık Dr. Eisvogel'e göre, Hessen İçişleri Bakanlığı ile Anayasayı Koruma Federal Dairesi arasında bu konuda herhangi bir iletişim kurulmamıştı.[1968]

Tanık Peter St.'nin Federal Daire'ye hitaben yazdığı yazılı dilekçede olayın esası ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tutumu anlatılıyordu ve talebin beş İslamcı kaynakla Quellen (VM 6625, VM 6623, VM 6616, VM 650 ve VM 631) ilgili olduğu ifade ediliyordu. Muhbir GP 389'dan (Benjamin Gärtner) ve temsilen yönetilen kaynak VM 340'tan bahsedilmiyordu.

Tanık Dr. Eisvogel Komisyon'a yazıya tepkisini şu şekilde anlattı:

„Hessen İçişleri Bakanlığı'na bildirilen görüşün özet olarak anlatıldığı, ve kaynaklardan en azından bazılarının federal çaptaki önemine değinildiği bu yazının içeriğine göre, İçişleri Bakanlığı'nın tepkisi oldukça akla uygun geliyor. İçişleri Bakanlığı'nın Eyalet Dairesi tarafından vurgulanan, kaynakların federal çaptaki önemini yetkili makamdan teyit ettirmesi gayet makul görünüyordu. Başka kime teyit ettirecekti ki?

Bu yönteme rağmen ve başta ayrıntıyla nedenleri belirtilen böyle bir açıklama yapma yasağı karşısında isteksiz olsak da, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne belirteceğim şu nedenlerden dolayı yardım etmeye karar verdik.

Öncelikle biz, ben o dönem Hessen Eyalet Dairesi'nin değil, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin menfaatlerini temsil ettim. Federal menfaatler, Anayasayı Koruma Birliği'nin bir anda, İslamcılık, İslamcı terörizme yönelik gözetleme sahasında bir anda beş muhbirini kaybetmemesi yönündeydi. Başta vurguladığım gibi, federal çapta ilgileri bulunan bölgelerde hareket eden kaynaklar söz konusuydu. Örneğin aralarından biri, diğer tanınmış camiler, imamlar ve bilinen kişiler aracılığıyla başka bölgelerle bağlantıda olan ve bu nedenle federal çapta da önemli olan Kassel'deki bir cami hakkında bilgi veriyordu.

Ayrıca, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin kendisi tarafından muhbir kazanma koşullarının bu kaynakların kaybını hiçbir şekilde karşılayamayacağını veya çok yetersiz karşılayabileceğini söyleyebilirim. O dönem durumun tamamiyle doğru bir şekilde değerlendirilmesi Hessen için veya tek tek kişiler için bir lütufta bulunma anlamına gelmiyor, aksine tama olarak Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin menfaatini yansıtıyor. Bu menfaati gözetmek, benim görevimdi. Ben de tam olarak bunu yaptım."[1969]

[1965] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 93.
[1966] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 19/09/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 132 devamı.
[1967] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 105.
[1968] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 121 sonraki; Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 27.
[1969] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 95.

Tanık Dr. Eisvogel, yazının cevaplandırılması görevini, üç alt bölüme ilettiğini, ve toplam olarak da bir düzineden fazla kişinin bildirilecek olan görüş üzerinde çalıştığını ifade etti.[1970] Şu açıklamada bulundu:

> *„Aklı başında ve çıkarlarla hareket etmeyen her gözlemci şunu görüyordur: Bölümünün objektif ve tarafsız bir görüşünü ortaya çıkarmak istiyorsanız, böyle hareket edersiniz. Salt bu nedenden dolayı, benim Bakan'a hatır için bir onay verdiğim düşüncesi bana çok uzak geliyor. Böyle olsaydı hiç bu kadar çok kişiyle fikrimi paylaşıp onları ortak etmezdim. Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne cevabı o dönem daire yöneticim olan Başkan Bay Fromm aracılığıyla da verdirtmezdim, çünkü hele de onun Hessen'de geçmiş dönemlerde bulunmuş olmasına istinaden Bay Bouffier'e hatır için bir şey yapması için hiçbir nedeni yok. Ne de olsa o dönem İçişleri Bakanlığı'ndaki Müsteşarlık görevi 1999 yılında aniden tam da o dönem yeni İçişleri Bakanı olmuş Bouffier döneminde sona erdi.*
>
> *Ayrıca gayri resmi olarak çalışma düzeyinde benim net tercihim de var. Yani Bakan'ın bir açıklama yapma yasağı çıkarabilmek için bunu bir hatır işi olarak göreceği düşüncesine doğrusu hiç aklıma gelmezdi."*[1971]

22 Eylül 2006 tarihli cevap yazısıyla Anayasayı Koruma Federal Dairesi, Eyalet Dairesi'nin kaynak değerlendirmesine katıldığını açıkladı. Kaynakların ifadelerinin alınıp alınamayacağı sorusundan çok, açıklamasını onların Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmaları için ifade ettikleri değer konusuyla sınırlandırdı.[1972] Yazı elle imzalanmamıştır, ancak orijinal belgede imzacı olarak, kaleme alınmasında katkıda bulunmadığını ifade eden, tanık Dr. Eisvogel belirtilmektedir.[1973] Remberg Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Başkan Yardımcısı tarafından 25 Eylül 2006 Pazartesi günü, Başkan Fromm'un yokluğunda, onaylanmıştır.[1974]

Cevap yazısının hazırlanmasına katılan[1975] daha sonra Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkan Yardımcısı olan tanık Rieband, Komisyon'a, kaynakların kaybının, kolay kolay karşılığı bulunamayacak önemli bir bilgi kaybına yol açacağını belirtti. Anayasayı Koruma Dairesi'nin kaynaklara ihtiyacı olduğunu ifade etti. O dönem gözetleme objeleri içerisinde Federal Devlet'in hiçbir kanalının olmadığını, yani Federal Daire'nin kaynaklarının olmadığını ve kısa vadede bunları yaratma imkanının bulunmadığını açıkladı. Hessen'deki kaynakların o dönem ve sonraki yıllarda da değerini korumaya devam ettiğini belirtti.[1976]

Devamında şunları açıkladı:

> *„Burada hani ağırlıklı olarak İslamcı yelpazesinden kaynaklar ve işte özellikle bu kaynakların bazılarında, Cihadçı kitlenin, yani özellikle tehlikeli olan kitlenin buluştuğu Cami yerlerine girişi sağlayan kaynaklar söz konusuydu.*

[1970] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 96 sonraki.
[1971] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 97.
[1972] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 93.
[1973] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 97.
[1974] Fromm, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 79, 93, 105.
[1975] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 13.
[1976] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 14.

2005 Londra'daki korkunç saldırıların olduğu zamandı. 2006 yazında, güvenlik risklerini, İslamcı saldırıları bertaraf etmemiz gereken ve bunun için iyi bir erişim konumuna ihtiyaç duyduğumuz, futbol dünya şampiyonluğu vardı. Temmuz 2006 sonunda bavul bombaları saldırıları vardı ve ayrıca sürekli yeniden başka genel tehdit senaryoları ile ilgili bilgiler vardı ve 2006 sonu itibariyle Hessen'in de çabucak, başından beri etkilenmiş olduğu Sauerland grubunun kompleksinde, ilk bilgiler gelmişti.

Bu anlamda elbette, tam da bölgesel topluluk ağırlık noktalarında iyi erişimlere sahip olmak, ayrıca insan erişimine de sahip olmak çok günceldi ve önemliydi, çünkü tam du bu topluluklarda çoğu önemli faaliyet genel olarak toplumda algılanabilen alanlarda meydana gelmiyor, küçük gizli muhitlerde gerçekleşiyor. O zaman önemli bilgiler her durumda başka araçlarla kazanılamıyor. Bu tür durumlarda telekomünikasyon denetimleri ile çalışsanız bile, elbette, bu tür bir topluluğun ve bu tür aktörlerin, güvenlik makamlarının bu tür araçları kullanabileceklerini bildikleri açıktır. Buna göre o zamanlar iletişim tutumu da dikkatli olmuştu. Burada her durumda parçalar elde ediliyor veya gizlenmiş formülasyonlar elde ediliyor. Yani tam da gizli hareket eden çevrelere de erişim kazanabilen insan erişimlerine sahip olmak gerekiyor.

Bu arka planda İslamcı alandaki tam da bu kaynakların da, ağırlıklı bölge olarak Kuzey Hessen bölgesinde Cihatçı bağlamın önemi de elbete daima yüksekti. Bu anlamda, eyalet makamını ve federal makamını bu konuda etkilemiş olan değerlendirme de, bir bilgi kaybının önemi ve sorunları açısından isabetlidir."[1977]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin cevap yazısı İçişleri Bakanlığı'na 2 Ekim 2006 Pazartesi günü ulaştı.

Ondan kısa bir süre önce, 26 Eylül 2006 Salı günü, Eyalet Hükümeti, tanık Dr. Eisvogel'i Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olarak atama kararı almıştı. Görevine 1 Kasım 2006 Salı günü başladı. tanık Dr. Eisvogel'i Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin başına getirtme kararında, kaynak korumasına yönelik onayın etkili olup olmadığı sorusuna tanık Bouffier şunları açıkladı:

„Hayır. Onun bununla ilgilendiğini bile bilmiyordum."[1978]

Bu soruya tanık Dr. Eisvogel şu açıklamada bulundu:

„Talep eğer Hessen İçişleri Bakanlığı'ndan gelmiş olsaydı, bunu imzalamazdım. O zaman: Bay Fromm [yani dönemin Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı], bunu yapıyor muyuz, yoksa Bay Hannappel'i [dönemin HMdIuS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanı)] mi arasanız ve ona bu maceradan vazgeçmesini söyleseniz derdim. – Ama oradan gelmedi. Benim Irrgang'ın halefine adaylığımın umurunda olmadığı bir Eyalet Dairesi'nden geldi ve benim görüşüme göre, kaynakların önemine işaret eden profesyonel bir yazıydı. Bunu farklı algılamak mümkün, ama o dönem bunu o kadar sorunlu bir hareket olarak görmedim ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin menfaatine olduğunu düşündüğüm için bir çıkar çatışması olarak görmedim."[1979]

[1977] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 18 sonraki.
[1978] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 64.
[1979] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 116.

qq. 5 Ekim 2006: İçişleri Bakanı Bouffier Tarafından Açıklama Yapma Yasağı'nın Çıkarılması

İçişleri Bakanı, 5 Ekim 2006 tarihli yazısıyla Kassel Savcılığı'na ifade alma izinlerini veremeyeceğini bildirdi. Yazının içeriği şöyledir:

> *„Sayın Bayanlar ve Baylar,*
>
> *Yazınıza ve akabinde kurulan iletişime istinaden tüm şartların enine boyuna tartılması neticesinde, Hessen Eyaleti'nin selameti olumsuz etkilenmeksizin ve kamusal görevlerin yerine getirilmesi büyük ölçüde zorlaştırılmaksızın, talep edilen ifade alma izinlerinin verilemeyeceği sonucuna vardım (HBG (Hessen Memurlar Kanunu) Madde 76, Alman CMK (StPO) Madde 160, Fıkra 4).*
>
> *Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin yasal görev tanımı, bu Daire'nin istihbarat araçlarıyla da, özellikle muhbirler ve bilgi veren kişilerle çalışmasını gerektirmektedir (LfVG (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası) Madde 3 Fıkra 2). Sizin istemiş olduğunuz ifade alma izinleri, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bu ana sahada istihbarat faaliyetini büyük ölçüde zorlaştıracaktır. Bununla birlikte, sizin ifade alma biçimiyle ve soruların sınırlandırılmasıyla, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin menfaatlerini olabildiğince korumaya hazır olduğunuz da bilgim dahilinde.*
>
> *Ancak, muhbir yöneticilerinin muhbirlere yönelik hedeflenen soruları sormaları da, benim değerlendirmemem göre tüm bu iyi niyete rağmen, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışmalarının, burada daha fazla ayrıntısına giremeyeceğim gizlilik nedenleriyle zorlaştıracağı için, talep edilen ifade alma izinlerinin verilememesini anlayışla karşılamanızı rica ederim.*
>
> *İçten selamlarımla"*[1980]

Gerekçede belirtilen, talebin *„akabinde kurulan iletişim"* formülasyonunun amacı, Bakanlık kalem müdiresi tanık Gätcke'nin açıklamasına göre, enine boyuna tartma sürecini belgelemekti:

> *„Bu iletişim işte bu enine boyuna tartma süreciydi, ve dosyaya göre – sizin hepinizin bildiği gibi – belgelendirilmişti, böylece esasen karar, benim görüşüme göre şüphesiz yeterli düzeyde değerlendirildiğini gösteren bu iletişime dayandırılmaktadır."*[1981]

Tanık Bouffier Araştırma Komisyonu'na karar sürecine ve kararın verilmesine ilişkin şunları açıkladı:

> *„Halit Yozgat Nisan 2006'de Kassel'deki internet cafesinde öldürülmüştü. Soruşturmalar kapsamında Polis, Anayasayı Koruyucusu – ismi bilindiği için söylüyorum; A.T. olarak ifade etmek zorunda kalmamak için – Andreas Temme'nin eylemden kısa süre önce internet cafenin bir bilgisayarından çıkış yaptığını tespit etti. Buna dayanarak ve Temme'nin daha önce şahitlere yapılan çağrıya rağmen kendini Polise bildirmemesi gerçeğine dayanarak, Savcılık ona karşı sanık olarak soruşturma açtı. Suça ilişkin soruşturmayı yürütenler de, bu soruşturmalar kapsamında – başta olmasa da daha sonra – Temme'nin görevi çerçevesinde kaynak yöneticisi olarak yönettiği muhbirlerin doğrudan ifadelerinin alınmasını gerekli gördüler. Ceza takibi bakımından menfaat bu yöndeydi.*
>
> *Diğer yandan Anayasayı Koruma Dairesi'nin menfaati, İslamcı sahadaki muhbirlerin – ve yalnızca bunlar mevzubahisti – talep edilen doğrudan ifadelerinin alınması yoluyla resmi olarak açığa çıkarılmaması, yani deşifre edilmemeleri yönündeydi. Burada o dönemdeki, özellikle İslamcı sahadaki güvenlik durumu oldukça belirleyiciydi. O dönem Kuzey Hessen'de belirgin bir İslamcı kesim vardı. Anayasayı Koruma Dairesi Bay Temme tarafından İslamcı sahada yönetilen kaynakları, bahsedilen bu radikal topluluğun izlenmesi için vazgeçilmez olarak görüyordu.*

[1980] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 194 sonraki.
[1981] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 103.

İslamcı kaynakların ortaya çıkarılmaları, İslamcı sahada yürütülen izlemeye ve ayrıca tüm muhbirlik yapısına kökten zarar verebilirdi; çünkü kaynakların ifşa edilmeleri yalnızca ilgili kaynak ve ilgi gözetleme objeleri açısından olumsuz sonuçlar doğurmayacaktı. Daha ziyade tüm sistem bundan olumsuz etkilenebilirdi. Aktif kaynakların, ifşa edileceklerini öğrenmeleri durumunda, duruma göre faaliyeti bırakmalarıyla sonuçlanabilirdi. Yeni kaynakların kazanılması, külfetli ve zaman alıcı olduğundan, zor olurdu.

Yani, Anayasayı Koruma Dairesi'nde yüksek derecede tehdit oluşturan İslamcı sahada doğrudan ifadelerinin alınması neticesinde, nihayetinde Anayasayı Koruma Dairesi'nin ve bu nedenle ülkemizin güvenlik durumunun geri alınamaz biçimde tehlikeye sokulması gerçek riski vardı.

Benim açımdan çıkış noktası buydu, oluşan gerekçe ve menfaat çatışması: Bir yandan, Bay Temme'ye karşı oluşmuş şüphenin aydınlığa kavuşturulması amacıyla muhbirlerin doğrudan ifadelerinin alınması yönünteki ceza takip makamlarının menfaati. Diğer yandan Anayasayı Koruma Dairesi'nin oldukça tehlikeli olarak sınıflandırılmış olan İslamcı kesimin gözetlenmesinde ve böylece de halen gerçekliğe olan İslamcı terör kaynaklı tehlikelerin ve tehditlere karşı savunmada kullandığı İslamcı kaynakların korunması ve yönündeki menfaati.

Yani bu menfaat çatışması başta ifade edilen güvenlik gereklilikleri ve aynı zamanda isnat edilen suçun ağırlığı tarafından belirleniyordu. Bu menfaatler arasında bir denge kurulması, Savcılık ve Anayasayı Koruma Dairesi tarafından defalarca denenmesine ve yoğun uğraşlara rağmen sağlanamadığından, bu menfaat çatışmasıyla ilgili nihayetinde karar vermek zorundaydım. Bu ancak, somut vakada karşı karşı gelmiş olan menfaatlerin çok titiz bir enine boyuna tartılması yoluyla mümkündü. Yani burada somut münferit olayda menfaat çatışmasının enine boyuna tartma yoluyla çözülmesi söz konusuydu. Hiçbir zaman prensip tartışması, cinayetin aydınlığa kavuşturulması ile kaynak koruması arasında hangisinin öncelikli olması değil, somut vakada ilgili menfaatler arasında enine boyuna bir tartmanın yapılması söz konusuydu.

Ayrıca, medyada sıkça rastlanıldığı gibi, kaynakların ifadelerinin alınıp alınmayacağı meselesi de söz konusu değildi. Hep, ifadelerinin doğrudan Savcılık veya Polis tarafından alınıp alınmayacağı ve böylece beraberinde soruşturma dosyalarına girmek suretiyl resmi olarak ortaya çıkarılmanın veya deşifre edilmelerinin gerekli olup olmayacağı söz konusuydu. – Tabiri caizse dayanağı buydu."[1982]

Devamında şunları açıkladı:

„Bu enine boyuna tartmada söz konusu olan soru: federal çapta menfaat, bu olamazdı, bu enine boyuna tartmada söz konusu soru: İfadelerin alınmasıyla soruşturmada belirgin ilerleme sağlanabilir mi? Bunu da güvenlik menfaatleriyle karşılaştırmak gerekir. Yön bu şekildeydi.

Federal çaptaki bir menfaatin olması, bu zaten tartışılmaz, ancak enine boyuna tartma açısından dikkate alınması gereken bu değil. Dikkate alınması gereken yalnızca şu iki hukuki ilke olabilir. Soruşturmada belirgin ilerleme sağlanabilir mi? Ve diğeri güvenlik menfaati. Soruşturmada belirgin bir ilerleme sağlanabileceği konusunda Savcılığın kendisi herhangi birşey yazmadı."[1983]

[1982] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 8 sonraki.
[1983] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 40.

5 Ekim 2006 tarihli yazının kopyaları özellikle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne,[1984] Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'na[1985] Bavyera İçişleri Bakanlığı'na[1986] gönderildi.

Komisyon'da ifadeleri alınan tanıklar kendi açılarından İçişleri Bakanı'nın kararını ağırlıklı olarak doğru veya en azından savunulabilir olarak değerlendirdiler. O dönem Bakanlık kalem müdiresi, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin onayının, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin muhbirlerin Federal Almanya Cumhuriyeti'nin güvenliği için büyük önem taşıdıkları düşüncesini teyit ettiğini, böylece, bunun karşısında yer alan, cinayet soruşturmaları açısından daha fazla bilgi elde edebilme beklentisi içinde olmadığı, dosyalar açısından izi tamamlamak ve belki Temme'nin kişiliği ile ilgili biraz daha bilgi almak istediği yönünde beyanda bulunmuş olan Savcılığın talebi göz önünde bulundurulduğulda, bu kararın çok net olduğunu açıkladı. Savcılık, kamu yararını ilgilendiren ve federal çapta anlam ifade eden önemli bir cinayet serisi söz konusu olduğundan, ileride yapılması gereken herşeyi yaptığını söyleyebilmek açısından, izi titizlikle tamamlamak istediğini belirtiyordu.[1987] İçişleri Bakanlığı'nın o dönem basın sözcüsü olan tanık Bußer de, ayrıca özellikle İçişleri Bakanı Bouffier'in hep çalışanlarının uzman değerlendirmelerine göre de hareket etmesi nedeniyle, kararı doğru bulduğunu açıkladı:

> *„Benim görüşüme göre o dönemdeki bilgi durumuna göre bu açıklama yapma yasağı denilen yasak zorunluydu. Aksi takdirde Bakan yetkili uzmanların görüşlerine ve önerilerine karşı hareket etmiş olurdu. Ve bunun için iyi, mücbir argümanlara sahip olması gerekirdi.."*[1988]

Tanık kararın dayanağını şu sözlerle özetledi:

> *„Bir yandan elbette muhbirlerin ifadelerinin alınmasından bilgi elde etme beklentisi önem arz ediyordu. Sonuçta suç yerinde olup olmadığının kontrolü ve kişiliği üzerine konuşuldu. Yani genelde çok düşük.*
>
> *Aynı şey Anayasa Koruyucusuna karşı oluşan, suç şüphesi, ki o da çok düşüktü ve kısme resmi veya yarı resmi olarak tarif edildi. Ancak gerçek olan, büyük suç şüphesinin olmamasıydı. Aksi takdirde adamın tutuklu olması gerekirdi.*
>
> *Dosyalardan ve hatırladığım kadarıyla da, burada Savcılık tarafından–şöyle söyleyeyim-, hala çok büyük bir öneme sahip olmamasıyla birlikte, bu izin soruşturmasının tamamlanması söz konusuydu.*
> ..
> *Burada, uzmanlık bölümlerinin görüşü, yani Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve Hessen İçişleri Bakanlığı'nınkilerin, Hukuk Bölümü'nün görüşü, özellikle Hukuk Bölümü yöneticisi Bay Hannappel'in değerlendirmesi belirleyici ve büyük bir öneme sahipti.*
>
> *Buna ayrıca, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin görüşü ekleniyordu.*

[1984] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05/10/2006 tarihli yazısı, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 11/10/2006 tarihli tesellüm mührü ile beraber, Cilt 339, s. 135 sonraki.
[1985] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 17/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 137 sonraki.
[1986] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 16/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt Bakanlık kalemi evrağı, s. 2.
[1987] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 87.
[1988] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 153.

Az önce de belirttiğim gibi, elbette İslamcı kesime yönelik muhbirlerin önemli rolü ve deşifre olmaları tehlikesi ile bunların sonuçları açısından, ve sonuç olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve bu kesimle ilgili muhtemel tehlikeler ve olabilecekler açısından ifade ettikleri bakımından büyük bir öneme sahipti

Elbette ayrıca –başta da belirttiğim gibi – hiçbir zaman olup olmaması değil, nasıl olacağı mevzubahisti ve ayrıca dolaylı olarak ifadelerinin alınması yoluyla da bir çözüm vardı, ve hatta aslen Savcılık tarafından önerilmiş olan bir prosedürdü bu."[1989]

Dönemin bayan müsteşarı olan tanık Scheibelhuber de, enine boyuna tartma kararında güvenlik menfaatlerinin ağır basmış olmasını anlaşılır ve doğru bulduğunu açıkladı.[1990]

Komisyon, ifade alma izninin verilmesi konusunda soruşturma yürütenlerin tepkilerine ilişkin başka birkaç tanığı daha sorguladı. Bu tanıklar, İçişleri Bakanı'nın kararının şaşırtıcı olmadığını ifade ettiler.[1991] Karara ve gerekçesine karşı da hiç kimsenin şikayette bulunmadığı açıklandı.[1992]

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun bir üyesi, kaynakların ifadelerini alınmasının kendileri için *„tabu"* [1993] haline gelmesinin ve soruşturmalar açısından bir *„yan münakaşa alanı"*nı kapatamamalarının[1994] *„soruşturma yürütenler için memnun edici bir haber"* olmadığını[1995] açıkladı. Dönemin Kassel Kriminal Polis Müdürü'nün de İçişleri Bakanı'nın kararından sonra, muhbirlere doğrudan ulaşılamamasının Polis için anlaşılır olduğunu vurguladı. Ancak, Polisin doğrudan ifade alma yoluyla, soruşturma tekniği yönünden belirgin olarak ilerleme sağlamış olup olmayacağını söyleyemeyeceğini belirtti.[1996]

d. Ekim 2006 - Ocak 2007: Muhbirlerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Görevlileri Tarafından Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Soru Kataloğuna Dayanılarak Sorgulanmaları

Soruşturmayı yürüten Savcı tanık Dr. Wied, 18 Ekim 2006 tarihinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin aracılığıyla, olay günü saat 17:19'da Temme ile telefon görüşmesi yapmış olan muhbir VM 6616'nın ifadesinin alınmaya çalışılmasını not etmişti. Bu ifadenin konusunun, telefon görüşmesinin nedeni, telefon görüşmesi sırasında Temme'nin bulunduğu yer hakkında bilgi ve davranışlarında dikkat çekici özellikler olması gerektiği belirtiliyordu.[1997] 19 ile 30 Ekim 2006 tarihleri arasında Kassel

---

[1989] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 152 sonraki.
[1990] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 83.
[1991] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 177.
[1992] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 69; Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 70, 118, 147.
[1993] Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 61.
[1994] Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 42, 63.
[1995] Joachim B., Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 42.
[1996] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 166.
[1997] Kassel Savcılığı'nın 18/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 186.

Savcılığı'nın yöneticisi ve İçişleri Bakanlığı'nda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin denetiminden sorumlu daire amiri, muhbirlerin ifadelerinin alınmasına ilişkin yöntem konusunda anlaşmaya vardılar.[1998]

Akabinde Polis bir soru kataloğu hazırladı ve bunu Savcılıkla ve İçişleri Bakanlığı ile mutabakat halinde 23 Kasım 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne gönderdi. [1999] Tanık Dr. Pilling, bunun üzerine Kassel harici birimine, Temme'nin muhbirleriyle *„olabildiğince hızlı bir şekilde buluşulup ve uygun bir şekilde aşağıda belirtilen soruların sorulmasını tamamlayıp alınan cevapların açıklamayla birlikte Wiesbaden'e iletilmesi"* görevini verdi. "[2000] Muhbirlere, Bay Thomsen'in (Temme'nin takma adı) bir ceza davasıyla ilişkili olarak tanık olduğunun ve o zamandan beri hastalandığının, bu nedenle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, hastalanmasının ceza davası ile mi, yoksa faaaliyeti ile ilgili mi olup olmadığını kontrol edilmek istendiği açıklamasının yapılmasını söylüyordu.

Kassel harici birimi bunun üzerine muhbirleri sorguladı[2001]; muhbirlerin bazıları yurtdışında olduğundan, geri gelmelerinin beklenmesi gerekiyordu; daha sonra sorgulama sonuçlarını 9 Ocak 2007 tarihli açıklama yazısıyla birlikte Polis'e gönderdi.[2002]

Sorgulamayla ilgili açıklamaya göre, muhbirler Temme ile aralarındaki ilişkilere, 6 Nisan 2006 tarihinden önce ve sonra davranışlarındaki dikkat çekici özelliklere ve Halit Yozgat'ın öldürüldüğü internet cafe ile ilgili bağlantılara ilişkin bilgiler vermişti. Muhbir GP 389 (Benjamin Gärtner), Temme'yi Kasım 2003'den beri tanıdığını açıklıyordu. Buluşmaların genellikle ayda bir kez gerçekleştiğini ve maksimum 45 dakika sürdüğünü ve Kassel Innenstadt veya kaynağın işyerine yakın bir caddedeki çeşitli meyhanelerde gerçekleştiğini belirtiyordu. Erişim yalnızca cep telefonuyla sağlandığını ifade ediyordu. Temme'nin muhbire ayrıca Kassel'de Holländische Straße'deki bir Türkün internet cafesini de buluşma yeri olarak önerdiğini, ancak işletenin Türk olması ve „Café"nin bakımsız olması nedeniyle kendisinin –muhbirin- bunu reddettiğini belirtti. Bunun üzerine başka bir internet cafede buluştuklarını ve birlikte, bilgi edinme amacıyla, sörf yaptıklarını söyledi. Temme'nin Mart ve Nisan 2006'daki

---

[1998] Kassel Savcılığı'nın yöneticisinin 30/10/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 188; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 14/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 164.

[1999] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/11/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 315 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/11/2006 tarihli açıklaması, Cilt 249, s. 317 sonraki; Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/11/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 36; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 23/11/2006 tarihli e-maili, Cilt 48, s. 79.

[2000] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 01/12/2006 tarihli kararı, Cilt 49A, s. 5.

[2001] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 08/12/2006 tarihli açıklamaları, Cilt 339, s. 148 devamı; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 13/12/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 152 devamı; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 18/12/2006, tarihli açıklaması Cilt 339, s. 156 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 19/12/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 158 sonraki; ayrıca Muth ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, S. 44.

[2002] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 09/01/2007 tarihli Ekli yazısı, Cilt 339, s. 160 devamı.

son buluşmalarda her zamankinden daha farklı olarak, daha az zaman ayırdığını ve başkaca bir görevlendirme yapmadığını ve dikkat çekici şekilde az konuştuğunu açıkladı. 6 Nisan 2006 tarihli bir telefon görüşmesini hatırlayamadığını belirtti.[2003]

Açıklama 12 Ocak 2007 tarihinde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne ulaştı.[2004] Polisin tekrar buna dönük soruları olmadı. 18 Ocak 2007 tarihinde Kassel Savcılığı Temme'ye karşı yürütülen soruşturmayı durdurdu.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir elemanı, muhbirlerin sonraki süreçte de Kuzey Hessen cihatçı topluluğa ilişkin önemli bilgiler sağladıkları; ve yerlerine kolay bir şekilde de başka araçlarla veya başka insani kanallar da konulamayacağını ifade etti. Ancak Federal Meclis'in 2012 yılındaki NSU Araştırma Komisyonu çalışmalarına yönelik teslimatlar vesilesiyle sorumluların hassasiyetinin düşük olması nedeniyle, kaynakların kopmasına izin verildiğini belirtti.[2005]

e. Soruşturma menfaati ile Gizlilik Menfaati Arasındaki Enine Boyuna Tartma Çerçevesinde Diğer Boyutlar

aa. Önceki Cinayetlerde Temme'nin Suç Yerinde Olmadığına Dair Delillerin Açıklığa Kavuşturulması

Eyalet Dairesi, önceki cinayet saatlerine ilişkin suç yerinde olmadığına dair delilleri incelemekle kalmamış, ayrıca Temme'nin olay günü kiminle buluştuğunu da açıklığa kavuşturdu ve bunu Polise bildirmişti. Buna göre, Temme, 6 Nisan 2006 Perşembe günü, saat 12:30 ile saat 15:00 arasında muhbir VM 650 (İslamcılık olaylar sahasından) ile buluşmuştu. Bu buluşma süresinin diğerleriyle aynı olduğu ve muhbirlerin verdiği bilgilerin Temme'nin konaklama belgeleri, araç seyir defteri ve kaşe defteri kayıtlarına uygun olduğu belirtildi. 4 Nisan Salı günü, saat 11:00 ile saat 13:00 arasında bir başka muhbirle buluşmasının olduğunu, ancak bu muhbir onunla yaptığı görüşmenin detaylarını hatırlayamadığını söyledi. Bu muhbirle, buluşma yeri olarak teşhis edebildiği bir dinlenme tesisinde görüştüklerini ifade etti.

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun temsilcileri, henüz 30 Mayıs 2006 tarihinde bir telefon konferansında, cinayet serisinin diğer olay yerlerinin soruşturmacılarına, Temme *„soruşturmasının odağı"*

[2003] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 09/01/2007 tarihli Ekli yazısı, Cilt 339, s. 161.
[2004] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 12/01/2007 tarihli tesellüm mühürlü zarfı, Cilt 249, s. 323.
[2005] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 19 sonraki.

hakkında, sanığın olayın meydana geldiği zamanlar için öne sürdüğü *„suç yerinde olmadığına dair delillerin teyit edilebildiği"* bilgisini verdiler.*"*[2006] Polis, ayrıca, daha önce Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 23 Mayıs 2006 tarihinde ifade alma izni verdiği, Temme'nin Kassel harici birimindeki bir meslektaşının ifadesini almıştı.[2007]

bb. Soruşturma Makamları Tarafından VS (Gizlilik Dereceli Şey) Materyallerin Uygunsuz Kullanımı

Soruşturma makamlarının gizlilik dereceli şeyleri uygunsuz kullandıkları birkaç olay meydana geldi. VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şeyler-GİZLİ) bilgiler içeren açıklamalar Polis tarafından bu uygun olarak VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şeyler-GİZLİ) olarak sınıflandırılmamışlar, açıklamayı düzenleyenlerin ifadelerine göre, yalnızca VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) şeklinde sınıflandırılmış belgelerin saklandığı bir dolapta muhafaza edilmişlerdir.[2008] 25 Ağustos 2006 tarihinde Savcılık tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne gönderilen bir faksta açık isimlerin yer alması olayıyla[2009] ilgili olarak, dönemin Adalet Bakanlığı Müsteşarı tanık Schäfer sorgulandı:

> *„Milletvekili Holger Bellino: Bay Bakan, daha önce değindik – hatta sanırım birkaç defe – 22 Ağustos 2006 tarihli, Bay B[...] tarafından size gönderilen bir e-mailde, size kaynakların yakılmaması için herşeyin yapılacağı güvencesinin verildiği bir e-mail. Bay Başsavcı Anders bunu şahsen temin edeceğini ve Üst Düzey Yönetici Savcı [Stephan] W[...]ile görüşeceğini belirtiyor.*
> *[...]*
> *Bu size gönderilen 22/08 tarihli e-maildi. O halde, belli bir hassasiyetin oluşması gerekirken, daha üç gün sonra, açık isimlerin – muhbirlerin ortaya çıkmalarına yol açabilecek açık isimlerinin – yer aldığı faksı imzalayan kişinin tam da Bay [Stephan] W[...] olması durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*
>
> *Tanık Dr. Schäfer: Az önce de bu konuda konuştuğumuz gibi – o noktada böyle hareket etmek elbette doğru değildi.*
>
> *Milletvekili Holger Bellino: Böyle kusurlu -bunu bilerek söylüyorum- bir davranış, daha sonraki açıklama yapma yasağı kararının alınmasında belirleyici olmuş olabilir mi?*
>
> *Tanık Dr. Schäfer: İçişleri Bakanlığı'nın, Savcılık tarafından kaynakların korunmasının tamamiyle tabiri caizse sağlayabilme yeteneğine olan güveninin en azından bu olayın pekiştirmediğini ihtimal dışı tutamıyorum."*[2010]

VS (Gizlilik dereceli şey) Materyallerin kullanımının enine boyuna tartma sürecine gerçekten etkide bulunup bulunmadığı konusunda dosya üzerinden anlaşılamamaktadır, bu nedenle Komisyon bu konuda bir sonuca varamamaktadır.

[2006] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) 02/06/2006 tarihli protokolü, Cilt 45, s. 204.
[2007] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 23/05/2006 tarihli ifade alma izni, Cilt 103, s. 192 devamı.
[2008] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 27 sonraki.
[2009] Bakınız Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. ii.
[2010] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 145 sonraki.

cc. Polis Ara Ara Muhbirlerin İfadelerini Önceden İfade Alma İznini Almadan Yapmayı Düşündü

26 Haziran 2006 tarihinde, soruşturmayı yürütenler, hala mevcut olan,Temme'nin olay günü telefon görüşmesi yaptığı hat bağlantılarının verilerininin temin edilmesine yönelik mahkeme kararı çıkarttılar.[2011] Aynı güne ait bir açıklamada, o tarihte Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café), Temme'nin 6 Nisan 2006 tarihinde telefonda görüştüğü üç bağlantının ikisinin sahibinin kimlik bilgilerinden haberdardı.[2012]

10 Temmuz 2006 Pazartesi güniü soruşturmayı yürüten Savcı tanık Dr. Wied, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 4 Temmuz 2006 Salı gününe ait yazıyla, kaynakların ifadelerinin alınmasını reddettiğini not etmişti. Ancak, Temme'nin 4 ve 6 Nisan 2006 tarihlerinde yaptığı telefon görüşmelerinden hangisinin bir muhbirle yapıldığının net olmadığını düşünerek, kurumunun yönetimiyle görüştükten sonra, Café Cinayet Araştırma Komisyonu 'na (MK Café), telefonda görüştüğü kişilerin kimlik bilgilerini tespit etme ve bunların ifadelerini alma görevini verdiğini ifade etti. [2013] Soruşturmacılar, Temme'nin dairesinin ve işyerinin aranması sırasında tanığın cep telefonlarını emniyet altına almışlar, telefonun hafızasını değerlendirmişler ve –muhtemelen muhbir – kişilerin dinlenen iş cep telefonunun mail kutusuna konuştuklarını tespit etti.[2014]

Tanık Dr. Wied talebi aynı gün cinayet araştırma komisyonuna gönderdi, [2015] ancak kısa süre sonra kaynakların ifadelerinin alınmasına yönelik İçişleri Bakanlığı'na bir dilekçe lehine geri aldı.[2016] Almanya Federal Meclisi'nin Araştırma Komisyonu huzurunda bu davranışını şu sözlerle açıkladı:

> *„Bu bakış açısından baktım ve şunu söyledim: ‚Peki, şu an somut olarak, bunun kim olduğunu hiç bilmiyorsak, öyleyse olay günü telefonda görüşmüş olduğu kişilerin ifadeleri alınsın', buna göre de bir karar aldım, ancak çok yakın bir zaman sonra Polis beni aradı ve şunu bildirdi: Aslında çok iyi biliyoruz, kesinlikle görevlendirme yapabiliriz. – Bunun üzerine tekrar amirle görüştüm ve şunu söyledik: ‚Peki, eğer böyleyse, o halde kendimizi aptal yerine koyamayız, hiçbir şey bilmiyormuşuz gibi yapamayız', ve ifade alma izinlerini isteyebiliriz."*[2017]

[2011] Kassel Yerel Mahkemesi'nin 26/06/2006 tarihli kararları, Cilt 220, s. 243 sonraki, 251 sonraki, 259 sonraki.
[2012] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 26/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 487, s. 140, 141.
[2013] Kassel Savcılığı'nın 10/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 79 sonraki.
[2014] Örneğin telefon dinleme protokolü, 26/04/2006 10:53:44 tarih ve saatli görüşme, Cilt 249, s. 52; telefon dinleme protokolü, 28/04/2006, 12:06:36 tarih ve saatli görüşme, Cilt 249, s. 104.
[2015] Kassel Savcılığı'nın 10/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 249, s. 289.
[2016] Kassel Savcılığı'nın 14/07/2006 tarihli elyazısı açıklaması, Cilt 491, s. 80; ayrıca Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Kassel Savcılığı'nın 10/07/2006 tarihli yazısına ilişkin elyazısı açıklamasına bakınız, Cilt 249, s. 289.
[2017] Wied, Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu 43. Oturum Protokolü, s. 25.

F. Hessen Adalet Bakanlığı

I. Adalet Bakanlığı'nın Kassel Savcılığı'nın Çekingen Rapor Sunumuna Tepkisi

Savcılıkların, Adalet Bakanlığı'na belirli soruşturmaları rapor sunma yükümlülüğü vardır. Bunun hukuki dayanakları genelgelerdir. Hessen Adalet Bakanlığı'nın 2006 yılında bağlayıcı olan „Ceza davalarında ve para cezası davalarında rapor zorunluluğu talimatı" başlıklı 6 Aralık 2001 (Adalet Bakanlığı Gazetesi 2002 s. 3) tarihli genelgesinin No. 1'de şunlar belirtilmekteydi:

> *(1) Ceza davalarında, eğer Adalet Bakanlığı talepte bulunuyorsa, rapor verilmek zorundadır.*
>
> *(2) Adalet Bakanlığı'na, ayrıca, eğer bir soruşturma, suçlamanın şekli ve kapsamı, taraflardan birinin kişiliği ve konumu bakımından veya başka nedenlerden dolayı özel bir önem taşıyorsa, özellikle parlamenter veya diğer siyasi kurulları veya kamuoyunu meşgul etmesi bekleniyorsa veya Adalet Bakanlığı'nın bilgilendirilmesi herhangi başka bir nedenden dolayı gerekli görülüyorsa, talebe gerek kalmaksızın olabildiğince erkenden rapor sunulacaktır.*[2018]

Bu tür raporlar, münferit olaylardaki görüşmeler ve konuşmaların yanı sıra, Adalet Bakanlığı'nın devam eden soruşturmalar hakkında esas bilgi kaynağıdır.[2019] 2006 yılında bu tür raporlar, uzmanlık bölümünün değerlendirmesine göre belirli bir öneme sahip olmaları durumunda, genellikle Müsteşara ve istisnai durumlarda basın sözcüsü aracılığıyla Bakanlık kalemine, münferit olaylarda ise Bakan'a da, sunuluyordu.[2020] O dönem müsteşara günde 20'ye varan rapor sunuldu.[2021]

Kassel Savcılığı Yozgat cinayeti ve Českά cinayet serisini ait oluşuyla ilgili olarak, ilk defa 12 Nisan 2006 Çarşamba günü Başsavcılığı'na ve (ayrıca) Adalet Bakanlığı'nda ceza hukukundan sorumlu Bölüm III'e rapor sundu.[2022] Başsavcılık, bu raporu 11 Nisan 2006 Salı günü basında çıkan bir habere dayanarak istemişti.[2023] Bunu şimdilik başka raporlar takip etmedi.

Tanık Dr. Wied Araştırma Komisyonu huzurunda alınan ifadesinde, Temme'nin Nisan ayı sonunda gözaltına alındığı sırada, Kassel Savcılığı'nın yöneticisine bir açıklama hazırladığını ifade etti. Ayrıca,

---

[2018] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 06/12/2001 tarihli Genelgesi „Ceza davalarında ve para cezası davalarında rapor zorunluluğu talimatı", Cilt 19, s. 50 devamı.
[2019] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 7; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 99, 104.
[2020] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 7, Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 99, 101; Banzer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 153.
[2021] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 99.
[2022] Kassel Savcılığı'nın 11.04.2006 tarihli raporu (Gönderme tarihi: 12/04/2006), Cilt 491, s. 46 devamı; Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 9 sonraki; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 99, 102; Greven, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 127.
[2023] Başsavcılığın 11/04/2006 tarihli, ekinde Frankfurter Neue Presse'nin 08/04/2006 tarihli gazete haberinin yer aldığı yazısı, Cilt 491, s. 44 sonraki; Greven, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2006, s. 135 sonraki.

ona rapor verilmesi gerekip gerekmediğini sorduğunu belirtti. Kassel Savcılığı yöneticisinin ise rapor aleyhinde karar verdiğini belirtti.[2024]

14 Temmuz 2006, Cuma günü BILD Gazetesi, Dortmund Polisi'nin açığa çıkartmasının ardından basından gelen soru üzerine Kassel Savcılığı tarafından da teyit edilemisinden sonra, Temme'nin tutuklandığını haber yaptı. [2025] Adalet Bakanlığı o güne kadar bu bilgiye sahip değildi. [2026] Dönemin Adalet Bakanlığı Müsteşarı Dr. Schäfer'in direktifiyle Adalet Bakanlığı'ndaki uzmanlık bölümü Kassel Savcılığı'na başvurarak rapor verilmesini istedi, ve kısa süre sonra da kendisine rapor sunuldu. [2027] Adalet Bakanlığı bu şekilde Kassel Savcılığı'nın 13 Temmuz 2006 Perşembe günü Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadelerini alma izinlerini talep etmek için İçişleri Bakanlığı'na başvurduğunu öğrendi.[2028]

Adalet Bakanı uzmanlık bölümünden aynı gün, Kassel Savcılığı'nın rapor zorunluluğunu ihlal etmiş olma ihtimali olup olmadığını incelemesini rica etti,[2029] hem uzmanlık bölümü hem de Başsavcılık buna evet cevabını verdi.[2030] Dortmund'daki bilgilerin basına teyit edilmesi yoluyla gizliliğin korunması kurallarının ihlal edilmiş olma ihtimali olup olmadığı ise, olmadığı yönünde cevaplanmıştır.

Bu nedenle, ve geçmişte de Kassel Savcılığı tarafından rapor zorunluluğunun ihlali durumları yaşandığından, [2031] Adalet Bakanlığı, Kassel Savcılığı'nın yöneticisini 21 Temmuz 2006 Cuma günü, Adalet Bakanlığı Müsteşarı Dr. Schäfer ve Başsavcı'nın da katılımıyla bir görüşme yapmak üzere davet etti.[2032]

Olaya, o dönem Adalet Bakanlığı'nda (aynı zaman) ceza hukukundan sorumlu Uzmanlık bölümü yöneticisi olarak dahil olan tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Araştırma Komisyonu'na rapor zorunluluğunun ihlali

---

[2024] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 17 sonraki.
[2025] Kassel Savcılığı'nın 10/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 147 sonraki.
Kassel Savcılığı bu nedenle, daha sonra Dortmund Savcılığı'na devredilen bir soruşturma açtı (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/07/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 22).
[2026] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 45; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 112.
[2027] Kassel Savcılığı'nın 14/07/2006 tarihli raporları, Cilt 491, s. 95 devamı, 103 devamı, 125 sonraki; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 103.
[2028] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 47; Kassel Savcılığı'nın 13/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 136, s. 31 sonraki.
[2029] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 92.
[2030] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 14/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 48 sonraki; Başsavcının 17/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 82 devamı.
[2031] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 20/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 107 devamı; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 111 devamı.
[2032] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 17/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 86.

nedeniyle davet edilmenin çok nadir ve ancak, özel önemdeki vakalarda Savcılığın soruşturmanın önemini göremediği durumlarda gerçekleştiğini ifade etti.[2033] Rapor zorunluluğunun ihlali üst yönetim tarafından ciddiye alındı.[2034] Bu sorularda Savcılığın muhatabı İçişleri Bakanlığı değil, Adalet Bakanlığı olduğundan, Kassel Savcılığı'nın bu durumu rapor etmemiş olduğunun şaşırtıcı olduğunu belirtti. Bu, rapor edilmemesinin soruşturmalar üzerinde hiçbir etkisinin olmadığı durumlarda da geçerli olduğunu açıkladı.[2035] Adalet Bakanlığı'nın, dönemin Adalet Bakanı'nın açıklamasına göre de, [2036] soruşturmalara müdahale etmemişti. Çünkü sağcı terörist bağlantının o dönem Adalet Bakanlığı tarafından da görülmediğini belirtti.

Tanık Prof. Dr. Fünfsinn şunları açıkladı:

> *„Kassel Savcılığı'nın iyi bir şekilde soruşturma yürüttüğü konusunda da kuşku duymamı gerektirecek bir sebep yok. Kritik nokta yalnızca, bu konuda hiçbir şey bilmiyor oluşumuzdu. Sanırım, Kassel Savcılığı'nın Nisan 2006'dan itibaren yaptıkları her şey de doğruydu, ancak üst makam dahil edilmemişti.".*[2037]

21 Temmuz 2006 Cuma günü yapılan görüşmede, Kassel Savcılığı'nın yöneticisi rapor vermedeki yetersizlik nedeniyle özür diledi, soruşturmaların mevcut durumunu özetledi ve, Temme'ye karşı büyük suç şüphesinin bulunmadığını, yalnızca başlangıç şüphesinin bulunduğunu açıkladı. Görüşme notuna göre, altı muhbirin kimlik bilgilerinin halihazırda tespit edildiği belirtiliyordu. Ancak, delil kazanmanın hukuk devletinin direktiflerine göre gerçekleştirilmesi gerektiği konusunda görüş birliğinin olduğu ifade edildi. Başsavcı ve Kassel Savcılığı'nın yöneticisi, Ağustos başında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile bir görüşmeyi istediklerini beyan ettiklerini açıkladı.[2038]

Bu görüşme ile ilgili bir açıklama Adalet Bakanı Banzer'e ulaştı,[2039] ancak Bakan birkaç gün sonra bir kalp krizi geçirdi, böylece 2006 Yazının geri kalanında Adalet Bakanlığı'ndan tek başına Adalet Bakanlığı Müsteşarı tanık Dr. Schäfer sorumlu oldu.[2040]

Tanık Dr. Schäfer görüşmenin devamında, *„oldukça sağlam bir görüşme"* olduğunu, *„çünkü Üst Düzey Yönetici Savcı açısından, Savcılık yönünde birşeylerin yanlış gittine ilişkin farkındalığın görüşmede önce geliştirilmesi"* gerektiğini ifade etti.[2041] Üst Düzey Yönetici Savcı daha önce Adalet Bakanlığı'na

---

[2033] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 13, 16, 37.
[2034] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 37.
[2035] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 37 sonraki; soruşturmalar üzerinde – mevcut olmayan – etki ile ilgili ayrıca bakınız Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 131.
[2036] Banzer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 158.
[2037] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 18.
[2038] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 111 devamı.
[2039] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 114.
[2040] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 99; Banzer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 152; Frankfurter Rundschau gazetesinin 18/07/2006 tarihli haberi, Cilt 45, s. 295.
[2041] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 103.

gönderilen raporda, rapor verilmesinden imtina edilmesinin nedeninin, Temme'nin internet cafede bulunmasının *„mesleğiyle ilgili"* olmamasını göstermişti.[2042]

Sonraki süreçte Kassel Savcılığı'nın rapor vermesinde düzelme meydana geldi.[2043]

21 Temmuz 2006 Cuma günü gerçekleşen görüşmeden sonra, Başsavcı Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçti Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir yazısına göre sonucu henüz belli olmayan bir görüşme yapılması için bir görüşme tarihi belirledi.[2044]

II. 22 Ağustos 2006 Tarihli Adalet Bakanlığı Müsteşarı ile İçişleri Bakanı Arasındaki Görüşme

Adalet Bakanlığı ve Başsavcılık sonraki süreçte Anayasayı Koruma Dairesi, İçişleri Bakanlığı ve Savcılık arasındaki haberleşmenin metinlerinin suretlerini aldılar.[2045] Tanık Prof. Dr. Fünfsinn'e göre Adalet Bakanlığı talimat vermedi.[2046]

17 Ağustos 2006 Perşembe günü, Başsavcılık'ta, iki görevlisinin ile Başsavcı'nın, Kassel Savcılığı'nın yöneticisinin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün ve İçişleri Bakanlığı'ndaki Anayasayı Koruma Üst Düzey Memurunun katıldıkları bir görüşme oldu.[2047] Adalet Bakanlığı görüşmenin seyri ile ilgili telefonla ve notlarla bilgilendirildi.[2048] Görüşme notlarından biri, katılımcıların ifade alma izinlerinin verilmesi beklentisi içinde oldukları izlenimini veriyordu.[2049] Adalet Bakanlığı'nın bir daire amiri aynı gün şu notu aldı:

> *„Başsavcı bugün telefonla, Bay Müsteşar ile 24/07/2006 tarihindeki konuşma çerçevesinde yapılacağını bildirdiği, kendisinin ve Kassel'deki daire yöneticinin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktörü ile*

[2042] Kassel Savcılığı'nın 17/07/2006 tarihli raporu, Cilt 491, s. 142.
[2043] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 27 sonraki, 37; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 104, 112 sonraki; Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 19; Kassel Savcılığı'nın 28/08/2006 tarihli raporu, Cilt 136, s. 56; Kassel Savcılığı'nın 30/10/2006 tarihli raporu, Cilt 491, s. 188 devamı; Kassel Savcılığı'nın 19/01/2007 tarihli raporu, Cilt 491, s. 210 devamı; Kassel Savcılığı'nın 25/09/2007 tarihli raporu, Cilt 491, s. 218 devamı, Kassel Savcılığı'nın 02/04/2008 tarihli raporu, Cilt 491, s. 231 sonraki; Kassel Savcılığı'nın 24/10/2008 tarihli raporu, Cilt 19, s. 219; Kassel Savcılığı'nın 16/11/2011 tarihli raporu, Cilt 491, s. 244 devamı, 247 devamı; Kassel Savcılığı'nın 24/11/2011 tarihli raporu, Cilt 491, s. 265 devamı; Kassel Savcılığı'nın 11/01/2012 tarihli raporu, Cilt 491, s. 318 sonraki.
[2044] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 115; bu konuda ayrıca yukarıya bakınız Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. cc.
[2045] Örneğin Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 25/07/2006 tarihli Hessen Adalet Bakanlığı'nın dosyasındaki yazısı, Cilt 19, s. 115 devamı.
[2046] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 20.
[2047] Daha ayrıntılı bilgi yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. hh.
[2048] Başsavcının 25/11/2011 tarihli yazısı, Cilt 12, s. 39; Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 26.
[2049] Bu konuda daha ayrıntılı bilgi yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. hh.

yapacakları görüşmenin gerçekleştiğini bildirdi. Kassel Savcılığı tarafından gerekli görülen ifadelerin alınması gerçekleşecektir."[2050]

22 Ağustos 2006 Salı günü, bunun üzerine Adalet Bakanlığı Müsteşarı Dr. Schäfer ile kısa süre önce tatilden dönmüş olan İçişleri Bakanı arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. Bu görüşmenin içeriğine ilişkin olarak dosyalardan, yalnızca Temme tarafından yönetilen muhbirler ve onlardan beklenen bilgiler hakkında konuşulmuş olduğu sonucu çıkıyor.[2051] Tanık Dr. Schäfer Adalet Bakanlığı açısından İçişleri Bakanı'nın muhbirlerini ifadelerinin alınmasıyla ilgili konumunun açık olmadığını, bu nedenle İçişleri Bakanı'nı aradığını açıkladı.[2052] Kendisinin ve Adalet Bakanı'nın, İçişleri Bakanlığı'nın 17 Ağustos 2006 Perşembe günü gerçekleşen görüşme notlarına göre İçişleri Bakanlığı'nın şaşırtıcı konumlanışının sürdürülüp sürdürülmeyeceği konusunda kuşkularının olduğunu belirtti.[2053] Şunları açıkladı:

„Bir değerlendirme almak, kendisindeki bilgiye göre gerçekten muhbirlerini ifadelerinin alınması aşamasına gelinip gelinmeyeceğini veya İçişleri Bakanlığı'nın uygun bir açıklama yapma yasağı çıkarma olanağını kullanıp kullanmayacağını öğrenmek istediğini açıkladı. Telefon görüşmesinde İçişleri Bakanı bana son kararı henüz vermediğini, enine boyuna tartma işleminin devam ettiğini, ancak sonuçta uygun şekilde açıklama yapma yasağı kararına götürebilecek ağırlıkta argümanlara sahip olabileceğini açıkladı."[2054]

Telefon görüşmesinin ardından İçişleri Bakanlığı Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün 15 Ağustos 2006 Salı gününe ait, tanık Temme'nin Českа cinayetlerinin meydana geldiği zamanda –bir istisna hariç- hiçbir kaynakla buluşmanın gerçekleşmemesi ve bu istisna açısından da, suç yerinde olmadığına dair delili yazılı belgelerle yeterince ve güvenilir şekilde kanıtlanabildiği için, kaynakların ifadelerinin alınmasının suç yerinde olmadığına dair delil açıklığa kavuşması açısından herhangi bir katkısının olamayacağına dair görüşünü gönderdi.[2055] Açıklama Adalet Bakanlığı Müsteşarına ve Adalet Bakanı'na iletildi.[2056] Tanık Prof. Dr. Fünfsinn bu konuda şunları açıkladı:

„O tarihte, sanık T.'nin tüm eylemlerde, suç yerinde olmadığına dair kanıt öne sürmesi nedeniyle söz konusu olmayacağı sonunda netliğe kavuşmuştu. Bu nedenle, bu seri düşünülürse, en azından bu seri ile hiçbir alakasının olmadığı netliğe kavuştu. Sonuçta hep izin tamamlanması ve deyim yerindeyse, suç şüphesine dair en son kuşkuyu de üzerinden kaldırma çabası söz konusuydu. Bu nedenle, eğer yanlış düşünmüyorsam, bunlar diğe olayların meydana geldiği saatlerde ne olduğuna ilişkin ipuçlarıydı. Ama, eğer yanlış düşünmüyorsam, bunu Polis de zaten biliyordu. Bu daha çok özetleyici bir açıklama ya da i-

---

[2050] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 137.
[2051] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 11/01/2013 tarihli açıklaması, Cilt 11, s. 29; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 15/11/2011 tarihli açıklaması, Cilt 20, s. 2.
[2052] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 105.
[2053] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 141, 143 sonraki.
[2054] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 100; benzer şekilde yeniden, s. 105, 141.
[2055] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 97 devamı; açıklama ile ilgili daha ayrıntılı bilgi yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. gg.
[2056] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın hukuk bölümünün yöneticisinin 22/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 338, s. 222; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 159.

pucuydu. Bu nedenle kaynakların ifadelerinin alınması daha fazla bir anlam ifade etmiyordu. Bay Irrgang'ın bu 15/08 tarihli açıklamasının benim açımdan en azından iyi anlaşılabilir olduğunu söylemek istiyorum, ve sanırım Kassel Savcılığı açısından da anlaşılırdı."[2057]

Adalet Bakanlığı müsteşarı öğleden sonra (ayrıca) Adalet Bakanlığı'nda ceza hukukundan sorumlu (izinli olan tanık Prof. Dr. Fünfsinn'i temsil eden) Bölüm III'ün yönetici yardımcısı ile görüştü. O dönem Adalet Bakanlığı müsteşarı, Araştırma Komisyonu'nda verdiği ifadesinde, İçişleri Bakanı ile görüştükten sonra çalışanlarına, ifade alma izinlerinin verileceğinin kesinlikle bir garantisinin olmadığı cevabını verdim, ancak onlardan, İçişleri görev alanında gizliliğin korunmasına yönelik menfaatlerle birlikte, ifadelerinin alınmasını sağlamaya dönük insan gücüyle mümkün mertebe gösterilebilecek çabayı göstermeleri için uğraşmalarını rica ettiğini belirtti,[2058]

„Adalet Bakanlığı tarafından alt yapı açısından, ifadelerin alınmasını yine de olanaklı kılabilecek koşulları yaratmaya dönük ne mümkünse – olabilecek her ne var ise – yapmaya çalışmak"[2059].

Bu görüşmeyi, çalışanlarına, ilgili herkesten büyük bir hassasiyetle yaklaşmalarını ve İçişleri Bakanlığı'nın ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin kaynak koruma menfaatlerine uygun olabilecek ifade alma yöntemleri kazanmaya çalışmalarını rica etmek üzere, İçişleri Bakanı tarafından tarif edilen risk durumunu açıklamak için vesile ettiğini belirtti.[2060]

Adalet Bakanlığı'ndaki Bölüm III'ün yönetici yardımcısı bunun üzerine Başsavcı ile görüştü. Hemen ardından yazdığı bir e-mailde Adalet Bakanlığı müsteşarına şunları bildirdi:

„Bugünkü görüşmemize dayanarak, az önce Bay Başsavcı Anders ile telefonda görüştüm. Muhbirlerin ‚yakılmaması' için soruşturmaların devamında olabildiğince büyük bir dikkatle hareket edilmesi için kendi yetkisi dahilinde herşeyi yapacak.

Bay Anders'ten, Bay Üst Düzey Yönetici Savcı [Stephan] W[...] ile iletişime geçmesini ve ondan muhbirlerin ifadelerininin alınması gerekliliğini özellikle büyük bir dikkatle incelemesini ve ifadelerinin alınması ihtimali varsa, öncesinde Başsavcı'yı vaktinde bilgilendirmesini rica ettim, ki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile yeniden görüşme imkanı olsun.
Bay Anders onunla görüşmemden kısa süre süne, Bay [Stephan] W[...]'ye ulaştığını ve ondan yukarıda belirttiğim gibi hareket etmesini rica ettiği bilgisini verdi. Bay W[...] bunu kabul ettiğini ve ilaveten, halen sanık Temme'nin cep telefonundan okunan verilerin ve orada yazılı hat bağlantı isimlerinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndekilerle karşılaştırıldıklarını söyledi. Ayrıca, muhbirlerin sanıkla iletişimlerinde suç yerinde olmadığına dair muhtemel delilleri açığa kavuşturmak amacıyla, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bir soru kataloğu göndermeyi planladıklarını söyledi."[2061]

[2057] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 32.
[2058] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 141.
[2059] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 144.
[2060] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 100.
[2061] Hessen Adalet Bakanlığı'nın Bölüm III yönetici yardımcısının 22/08/2006 tarihli e-maili, Cilt 19, s. 158.

III. Gizlilik Dereceli Şeylerin Kullanımı Sırasında Yapılan Hatalar

Kısa bir süre sonra Kassel Savcılığı, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin açık isimlerinin yer aldığı ve VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak işlem yapması gereken bir faksı şifresiz halde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne fakslamasıyla, gizlilik dereceli şeylerin kullanımı ile ilgili bir hata meydana geldi.[2062]

İçişleri Bakanlığı, buna dayanarak, soruşturmacıların kendilerine sunulan gizlilik dereceli şeyleri güvenli bir şekilde muhafaza edilmeleri ve nakledilmeleri konusunda endişelerini dile getirdi. Adalet Bakanlığı'ndaki (özellikle) ceza hukukundan sorumlu Bölüm III bu endişesini iletti ve Kassel Savcılığı'nın yöneticisinin de katılmış olduğu 17 Ağustos 2006 Perşembe günü yapılan görüşmede işlemin VS-GEHEIM (Gizlililik dereceli şey-GİZLİ) olarak sınıflandırılacağının konuşulmuş olması nedeniyle, bu konudaki anlayışsızlığa işaret etti.[2063]

Adalet Bakanlığı Bölüm III'ün yöneticisi tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Kassel Savcılığı'nı 31 Ağustos 2006 Perşembe gününde resmi yoldan gönderdiği yazıyla, bundan sonra Gizlililik Dereceli Şeylere Dair Talimatı'na uyulmasına dikkat etmeleri konusunda uyardı.[2064]

IV. 12 Eylül 2006 Tarihli Görüşmeler

Tanık Prof. Dr. Fünfsinn, 12 Eylül 2006 Salı günü Başsavcılıkta yapılan diğer görüşmelere de katıldı.[2065] Bu görüşmelere herhangi bir talimat olmadan katıldığını açıkladı.[2066] Onun için, suçlu olduğunu gösteren başkaca şüphe belirtileri görülmeksizin, olay yerinde bulunmuş olması nedeniyle belirli bir şüphe uyandıran Temme'nin davranışının nasıl açıklanabileceği sorusunun sorulması gerektiğini belirtti. Bu nedenle, şüpheyi tamamen ortadan kaldırmanın iyi olacağını düşündüğünü ifade etti. Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalar –geriye baktığında– bir sonuca götürmediğini, ancak bunun tam olarak öğrenilmek istediğini belirtti.[2067]

[2062] Bu konuda bakınız yukarıya Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. jj.
[2063] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 tarihli kararı, açıklamalı ve yazıyla, Cilt 19, s. 181 devamı.
[2064] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 tarihli karar şeklinde yazısı, Cilt 19, s. 182 sonraki; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 31/08/2006 yazısının temiz kopyası, Kassel Savcılığı'nın 06/09/2006 tesellüm mührü ile birlikte, Cilt 491, s. 178.
[2065] Bu konuda daha fazla ayrıntı için bakınız yukarıya Bölüm İki, Kısım E. III. 2. mm.
[2066] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 63.
[2067] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 30.

V. Başsavcı'nın ve Adalet Bakanlığı'nın İçişleri Bakanı'nın Kararına Tepkisi

İçişleri Bakanı'nın ifade alma izinlerini vermeme yönündeki kararı, 6 Ekim 2006 Cuma günü Kassel Savcılığı'na ulaştı, Savcılık ise 30 Ekim 2006 Pazartesi günü bir yazıyla Başsavcı aracılığıyla Adalet Bakanlığı'na iletti.[2068]

Kassel Savcılığı üst yazısında, sonucun esas itibariyle 12 Eylül 2006 tarihinde yapılan görüşmeyle uyumlu olduğunu belirtiyordu.[2069]

Başsavcılık'taki yetkili daire amiri, gözden geçirme notlarında, kararın verildiğini, polis veya savcılık tarafından kaynakların ifadelerinin alınmasının artık söz konusu olmadığını belirtti.[2070]

Adalet Bakanlığı ceza Hukuku Bölümü yönetici tanık Prof. Dr. Fünfsinn ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı 6 Kasım 2006 Pazartesi günü, Bakanlık kalem müdürü ise 7 Kasım 2006 Salı günü bu karardan haberdar oldular.[2071] Tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Komisyon huzurunda bu sonucun beklenmeyen bir durum olmadığını açıkladı. İçişleri Bakanlığı ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin daima, ifadelerin alınmasının yalnızca büyük zorluklar altında gerçekleşebileceğini belli ettikleri ifade etti. Bu nedenle enine boyuna tartmanın son haliyle karara bağlanmasının kendisi açısından anlaşılır olduğunu belirtti.[2072]

Bakanlık kalem müdürü Bakan adına aynı gün, İçişleri Bakanlığı'nın beyanının Savcılıke için ne ölçüde bağlayıcı olduğu konusunda görüş bildirmesini rica etti.[2073] Ceza hukukundan sorumlu uzmanlık bölümü, bunun üzerine, 9 Kasım 2006 Perşembe günkü açıklamayla İçişleri Bakanı'nın kararının bağlayıcı olduğunu, İçişleri Bakanı'nın kararının *„görülür bir takdir hakkının kötüye kullanımı"* söz konusu olmadığı için, aksi bir düşüncenin söz konusu olmayacağını açıkladı.[2074]

Tanık Prof. Dr. Fünfsinn, Araştırma Komisyonu'nda alınan ifadesinde, bu değerlendirmeye katıldığını, kendi düşüncesine göre bunun tamamiyle doğru olduğunu ve o dönem hukuk biliminde hakim olan görüşle kesinlikle uyumlu olduğunu olduğunu açıkladı.[2075] Adalet Bakanlığı tarafından ceza hukuku açısından bu aydınlatma yükümlülüğünün ve gerçeğe uygun açıklama yükümlülüğünün çok büyük bir öneme sahip olduğunu belirtti. Şüphelinin bir Anayasayı Koruma Dairesi elemanı olmasından dolayı,

---

[2068] Kassel Savcılığı'nın 30/10/2006 tarihli Ekli yazısı, Cilt 19, s. 195, 197.
[2069] Kassel Savcılığı'nın 30/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 195.
[2070] Başsavcının 03/11/2006 tarihli gözden geçirme notu, Cilt 19, s. 199.
[2071] Kassel Savcılığı'nın 30/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 19, s. 195; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 06/11/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 201.
[2072] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 27.
[2073] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 06/11/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 201.
[2074] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 09/11/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 203; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2006, s. 100.
[2075] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 29, 30.

görüşüne göre Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin menfaati de aydınlatılması yönündeydi. İçişleri Bakanlığı açısından ayrıca resmi görev koruması altında olan kaynakların dikkate alınması gerekiyordu. Karara giden bu farklı kanalların dikkate alınması gerektiğini ve Adalet Bakanlığı'nın o dönem İçişleri Bakanlığı'nın kararında bir takdir hatası tespit edemediğinden, düşüncesine göre, hukuki olanakların mevcut olmadığını belirtti.[2076]

G. Eyaletlerüstü Soruşturmalar ve Federal Devletle İşbirliği

I. Diğer Makamlarla ve Soruşturma Kademeleriyle İşbirliği

Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayet serisinin bu dokuzuncu cinayeti Hessen soruşturma makamları da Českά cinayet serisi ile karşı karşıya geldiklerinde, soruşturma makamlarının aşağıdaki işbirliği düzenlemesi mevcuttu:

- Soruşturma yönetimi ilgili yerel düzeyde yetkili Savcılıklardaydı. Bavyera'daki beş cinayet vakasının soruşturmalarından Nürnberg-Fürth Savcılığı sorumluydu. Serinin tümüne veya birden fazla eyleme ilişkin tedbir ve kararlar, merkezi olarak Nürnberg-Fürth Savcılığı tarafından üstleniliyordu. Aynı şey kamuoyu çalışmasına ilişkin kararlarda da geçerliydi.[2077]
- Polis soruşturmalarla beraber özel komisyonlar görevlendirmişti. Bavyera'daki beş cinayet vakası için Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO)kuruldu, Hamburg için bir soruşturma grubu EG „061" ve Dortmund için de „Kiosk" Özel Yapılanma Organizasyonu kuruldu. Rostock'da başta Rostock Kriminal Polis Müfettişliği tarafından yürütülen soruşturmalar Haziran 2006'da yeni kurulun Soko (Özel Komisyon) Kormoran'a devredildi. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) koordinasyon görevini üstlendi.[2078]
- Federal Kriminal Dairesi ilave olarak bir suç örgütü(Alman CMK Madde 129) oluşumu nedeniyle de soruşturma yürüttü ve özellikle yurtdışı ve silahların menşeine ilişkin soruşturmaları üstlendi.[2079] Polisin bilgi alış verişi de hukuki yardımlaşma düzleminin altında Federal Kriminal Dairesi üzerinden gerçekleşti. Hukuki yardımlaşma taleplerini ise ilgili Savcılık işleme koydu[2080]

Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetin Českά cinayet serisinin parçası olduğunu anlaşılır anlaşılmaz, Hessen soruşturma makamlarıyla Bavyera'daki cinayet vakalarından sorumlu Bosporus Özel

---

[2076] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 39 sonraki.
[2077] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) (2007) faaliyet raporu, Cilt 223, s. 452 sonraki.
[2078] Özel Komisyon (Soko) „Halbmond"un („Hilal") (Ocak 2002) konuyla ilgili raporu, Cilt IC5-1116.14-186 1, s. 30.
[2079] Ayrıntılar için bakınız Bölüm İki, Kısım C. II. 3. c. ve 4. ve ayrıca Kısım G. V. 3.
[2080] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 452.

Yapılanma Organizasyonu (BAO) ile, diğer ilgili Eyaletlerin Komiserlikleri ve Federal Kriminal Dairesi ile , öncelikle diğer eylemlerle ortak noktalar ve bağlantılar bulmak amacıyla[2081] ve bir „soruşturma işbirliği" kurmak amacıyla, işbirliği başladı.[2082] Polisin çalışmasının koordine edilebilmesi için, 2006 Mayıs ortalarında katılımcı bey Eyaletin ve Federal Kriminal Dairesi'nin yönetici memurlarından oluşan ve soruşturma stratejisini koordine eden bir yönlendirme grubu kuruldu.[2083]

II. Federal Kriminal Daire Soruşturmaları Tümüyle Devralmıyor

1. Federal Kriminal Daire Tarafından Tümüyle Devralınmasına İlişkin İlk Görüşmeler

Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetin hemen ardından, 10 Nisan 2006 tarihinden Kassel'de ve 11 Nisan 2006 tarihinde Nürnberg'teki görüşmelerde, Federal Kriminal Dairesi, soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi Yasası (BKAG) Madde 4 Fıkra 2 No. 2 uyarınca tümüyle devralınması ihtimali üzerinde görüştü. [2084] Českά Soruşturma Grubu'nun (EG Českά) yöneticisi, Dortmund'da 6 Nisan 2006 tarihinde gerçekleşen bir görüşmede bununla ilgili ilk tartışmaların yapıldığını belirtildi.[2085]

Federal Kriminal Dairesi akabinde, sadece olay yerlerinin bulunduğu Federal Eyaletleri değil, tüm Federal Eyaletlerin temsilcilerini 19 Nisan 2006 tarihinde Wiesbaden'de gerçekleşecek strateji görüşmesine davet etti. Bu görüşmeye olay yerlerinin bulunduğu eyaletlerin temsilcileri ile Rheinland-Pfalz ve Saarland'ın temsilcileri katıldı.

[2081] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 9; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 117; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 5, 133.

[2082] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 6.

[2083] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 452. Başsavcı ancak 11 Kasım 2011 tarihinde soruşturmalara dahil edildi, ayrı bu konuda Diemer ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/24 – 20/07/2015, s. 83. Bu konuda daha fazla ayrıntı için Bölüm İki, Kısım G. IV.

[2084] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 19/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 482, s. 30 sonraki.
Federal Kriminal Dairesi Yasası (BKAG) Madde 4'de şu sözler yer almaktadır:

> *BKAG (Federal Kriminal Dairesi Yasası) Madde 4– Ceza Takibi*
> *(1) Federal Kriminal Dairesi, ceza takibi alanında Polis görevlerini görür*
> *1. [...],*
> *2. Hayata kasteden cezai suç durumlarında (Ceza Yasası Maddeler 211, 212) [...], failin siyasi motifle hareket ettiği kabul ediliyorsa ve eylem federal veya dış siyasi menfaatlere dokunuyorsa, [...].*
> *(2) Federal Kriminal Dairesi bunun haricinde ceza takibi alanında Polis görevlerinin görür, şayet*
> *1. bir Eyalet makamı talepte bulunmuşsa veya*
> *2. Federal İçişleri Bakanı en üst Eyalet makamını bilgilendirdikten sonra ağır basan nedenlerden dolayı talimatını vermişse veya*
> *3. Başsavcı bunu istemiş veya talepte bulunmuşsa.*
> *[...]"*

[2085] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 73 sonraki.

Federal Kriminal Dairesi Ağır ve Organize Suçlar Bölümü yöneticisi oturumun giriş konuşmasını yaptı. Cinayet serisinin ağırlık noktasının belirli bir Federal Eyalette olmadığını, büyük bir koordinasyon ihtiyacı bulunduğunu, siyasetin bundan etkileneceğini belirtti. Sıcak bir izin olmadığı siyasi arka planın ihtimal, aynı şekilde ırkçı yönelimli faillerin de ihtimal dışı görülmediğini ifade etti. Bu nedenle Federal İçişleri Bakanlığı'na, soruşturmanın yönetiminin Federal Kriminal Dairesi'ne devredilmesini önereceğini belirtti. Bunun üzerine Česká Soruşturma Grubu'nun (EG Česká) yöneticisi soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesinin yararlarıyla ilgili bir konuşma yaptı, ancak Bavyeralı katılımcının itirazı ile karşılaştı.[2086]

Görüşmeye katılan Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun yöneticisi bununla ilgili şunları belirtti:

> *„En başında, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) [Açıklama: yönlendirme grubu kastediliyor olabilir] oluşturulmadan önce, hepimiz BKA'da (Federal Kriminal Daire) bir görüşmeye davet edilmiştik. O dönem Bay Maurer, sanırım adı böyleydi; o dönem bölüm yöneticisiydi, bu görüşmede önceden haber vermeden, BKA'nın soruşturmaları devralacağını ilan etti, eğer yanlış hatırlamıyorsam. BKA Yasası'ndan parağraflar okudu ve BKA'nın devralacağını söyledi ve bu güçlü bir itirazla karşılaştı, özellikle Bavyera tarafından, çünkü Bavyeralılar muazzam yatırım yaptıklarını, en son Özel Yapılanma Organizasyonları'na (BAO) özellikle, ve belirli bir bilgi seviyesine eriştiklerini ve bunların öylece yok olmasının yazık olacağını ifade etti. [...]"*[2087]

19 Nisan 2006 tarihli aynı güne ait bir yazıyla, Federal Kriminal Dairesi, Federal İçişleri Bakanlığı'na soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesi önerisinde bulundu.[2088] Federal Kriminal Dairesi (BKA) Başkanı'nın 20 Nisan 2006 tarihinde yaptığı görüşmelerde hemen hemen tüm Eyaletler bu öneriye karşı endişelerini dile getirdiler.

Federal Kriminal Dairesi'nin 21 Nisan 2006 tarihli dahili bir e-mailine göre olay yerlerinin bulunduğu makamlar, buna aşağıda belirtilen nedenleri gösterdiler (burada „MV" Mecklenburg-Vorpommern, „BY" Bavyera, „HH" Hamburg, „NW" Kuzey Ren Vestfalya'nın kısaltmasıdır):

> *„MV: 7. cinayetten sonra (MV'de) yaklaşık 1 ½ önce BKA'da bir görüşme olmuştu, orada BKA soruşturmaların devralınmasına karşı gelmişti. Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi soruşturmaları devralmaya hazır olduğunu bildirmişti.*
>
> *BY: Eyalet Kriminal Dairesi Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'na (BAO) dahil olmadığı için şu an bir açıklama yapılamaz. Ancak meselenin mutlaka Bakanlık düzeyinde görüşülmesi gerekir.*

[2086] Etki altındaki Eyaletlerin soruşturma makamları ve Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) temsilcileri arasında strateji görüşmesine ilişkin 19/04/2006 tarihli Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) protokolü, Cilt 223, s. 538-542; ayrı Hoffmann ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 124; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 45; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 5 sonraki; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 73 sonraki.

[2087] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 45; benzer şekilde Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 75, 102.

[2088] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 19/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 482, s. 32-37.

HH: HH'de vaka; herşeyin herhalde çok iyi yürümedi; BKA gerçi soruşturmayı yönetmeyi reddetmişti, o nedenle şimdi BKA soruşturmaların merkezi yönetimi devralırsa, bu biraz ‚tuhaf' olur.

NW: Eyalet Kriminal Dairesi yalnızca bilgi düzeyinde dahildir. Uzman görüşüyle soruşturmanın merkezi olarak yönetilmesi anlamlı, ancak soru nerede olacağı, ağırlık noktası BY'de. Bir diğer soru, BKA tarafından devralınması halinde niteliksel bir iyileşmenin beklenip beklenemeyeceği.

HE: Öncelikle bir Savcılık belirlemek gerekir; soruşturma yönetiminin merkezi olarak BY'de olma daha anlamlı; HE (ve de BKA) BY'ye uzmanlar gönderebilir. BKA tarafından devralınma halinde, şimdiye kadar faaliyet yürüten memurlarda hayal kırıklığı nedeniyle verim/verim kaybı endişesi var."[2089]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) Başkanı 21 Nisan 2006 tarihinde Bavyera'nın soruşturmanın Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmasını onaylamadığını sert bir şekilde söyleyen, Bavyera İçişleri Bakanlığı'ndaki Polis Şubesi Müdürü ile telefonda görüştü.[2090]

Olay yerlerinin bulunduğu Polis merkezlerinin temsilcileriyle 26 Nisan 2006 tarihinde yapılan bir telefon konferansında Federal Kriminal Daire (BKA) memuru Hoppe, soruşturmaların devralınmasına ilişkin kararın verilmesi ricasının Federal Kriminal Dairesi Yasası (BKAG) Madde 4 Fıkra 2 Cümle 2 uyarınca halihazırda Federal İçişleri Bakanlığı'na iletildiğini açıkladı.[2091] Gerçekten bunun, 2 Mayıs 2006 tarihinde tanık Hoppe tarafından kaleme alınmış olan Federal Kriminal Dairesi Başkanı'nın bu yazısıyla gerçekleştiği görülüyor. Yazıda soruşturmaların şimdiye kadarki koordinasyonun eksikliklerin listeliyor ve Federal Kriminal Dairesi tarafından devranılması halinde muhtemel iyileşmeleri sıralıyordu. Bir başka, ancak tercih edilmeyen bir alternatif olarak, Federal Kriminal Dairesi'nde bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri (LIST), yani izlerin toplanması ve değerlendirilmesine yönelik merkezi bir birim kurulması gösteriliyordu.[2092]

Federal Kriminal Dairesi, Böyle bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin kurulmasına 3 Mayıs 2006 tarihinde başladı.[2093] Eyaletleri bu konuda 4 Mayıs 2006[2094] tarihinde bilgilendirdi, ancak onlar bunu desteklemediler. Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nde bir daire amiri 5 Mayıs 2006 tarihinde Eyalet Polis Müdürü'ne bu oluşumu şöyle nitelendirdi:

„Soruşturmayı devralmışa çok yakın bir kapsamda. Bu kapsam önceden konuşulan BKA'nın (Federal Kriminal Daire) çalışma düzeyinin (Soko (özel komisyon) düzeyi) dışına çıkıyor. [...] Bizden şimdiye kadar

---

[2089] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 21/04/2006 tarihli dahili e-maili, Cilt 482, s. 43 sonraki.
[2090] Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 29/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 46; Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 545.
[2091] Etki altındaki Eyaletler ile Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) temsilcileri arasındaki 26/04/2006 tarihli telefon konferansının protokolü, Cilt 223, s. 550.
[2092] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) Federal İçişleri Bakanlığı'na (BMI) yönelik 02/05/2006 tarihli yazısının taslağı, Cilt 482, s. 47-57.
[2093] Etki altındaki Eyaletler ile Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) soruşturma makamlarının temsilcilerinin arasındaki 03/05/2006 tarihli telefon konferansının protokolü, Cilt 223, s. 554.
[2094] Česká Soruşturma Grubu'nun (EG Česká) (Federal Krimina Dairesi) (BKA) 04/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 482, S. 70 sonraki.

desteklenen Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) koordinasyon fonksiyonu LIST (Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri) görev tanımı ile sonuçta ortadan kaldırılıyor. ‚Café' Cinayet Araştırma Komisyonu acil hareket yönlendirmesi rica ediyor."[2095]

Tüm Eyaletler son olarak soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmasına karşı görüş bildirdiler.

Federal Kriminal Dairesi memuru Hoppe bu konuda şunları açıkladı:

„Temelde tüm Federal Eyaletler soruşturmaların BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından devralınmasına daha ziyade eleştirel yaklaştılar."[2096]

Başka tanıklara göre de, katılan tüm Eyaletler – muhtemelen Hamburg hariç –[2097] soruşturmanın merkezileştirilmesine karşıydı.[2098] O dönem Hessen Eyalet Polis Müdürü olan tanık şunları açıkladı:

„Diğer Eyaletler de buna böyle yaklaştı, doğal olarak ve en başta Bavyera, çünkü onlar en fazla etki altındaydı ve dev bir özel komisyonlar kurmuşlardı. Bu görüşe katıldım, herhangi bir şekilde ifade etmedim."[2099]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier, Bavyera Eyalet Polis Müdürü tarafından, soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmasına karşı İçişleri Konferansı'nın akabinde yapılacak görüşme için Federal Kriminal Dairesi Yasası (BKAG) Madde 4 Fıkra 2 No. 2 uyarınca bir „karşı strateji" hazırlamaya zorlandığını ifade etti.[2100]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisinin Bavyera Polis Müdürlüğü'ne yazdığı 27 Nisan 2006 tarihli yazısında içerilen bu karşı stratejide şunlar belirtilmektedir:

„Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) şimdiye kadar yapılan görüşmelere dayanarak, başta BKA (Federal Kriminal Dairesi) ile ağır ve organize suçlar Bölümü düzeyinde, ve Almanya'daki diğer katılımcı Soko'larla (özel komisyonlarla) aşağıdaki yöntemi önermektedir:

1. *Olay yerlerinin bulunduğu Eyaletler[... ‚kendi' olayları ile ilgili asıl yetkili olmayan devam edecekler. Bu aynı şekilde ilgili Savcılıklar için de geçerlidir [...].*

[...]

3. *Nürnberg' ve Münih'teki 6. ve 7. vaka ile ve Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) kurulmasıyla birlikte durumda, 1/7/2005 tarihinden itibaren ‚soruşturma egemenliği'nin yeniden Bavyera'ya geçmesiyle değişiklik meydana geldi.*

[...]

[2095] Tanık Karlheinz Sch.'in (Eyalet Polis Müdürlüğü) 05/05/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 127.
[2096] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 75.
[2097] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 37.
[2098] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 75, 103; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6, 46; Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 79, 86 buna göre bildiği kadarıyla tüm Eyaletlerin konuyla ilgili anlaşmaya vardığını belirtti.
[2099] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 62.
[2100] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 15-17.

5. *Bundan sonra ilgili Eyaletlerin soruşturma yetkileri korunmak suretiyle, Soko'ların işbirliği, bu vaka serisinde düzenli strateji görüşmelerinin yapıldığı kararlaştırarak ve koordineli bir yöntem uygulanmak suretiyle güvence altına alınmalıdır. [...]*

6. *BKA, Ceska Soruşturma Grubu (EG Ceska) da bu strateji görüşmelerine eşit yetkiyle katılmalıdır. Kararlaştırılan yönteme ilişkin bundan sonraki kararlar, tek bir sorumlu olmadan, yalnızca bu toplantıda alınmalıdır.*

[...]

8. *Bu görev için esas olarak 2 birim söz konusudur.*

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO)

- *tüm seri ile ilgili mutlaka en kapsamlı bilgilere sahiptir*
- *şu özel alanlardan deneyimli uzmanlardan oluşmaktadır: Cinayet, organize suçlar ve mali soruşturmacılar, analiz ve değerlendirme ekipleri, ile soruşturmayı destekleyici yazılım Easyll'in kullanımına yönelik uzmanlar.*
- *Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi'nin da desteğiyle kapsamlı, bilgilere, deneyimlere ve özel karşılaştırma verilerine, özellikle kitlesel veri işlemine (örneğin telsiz hücre ve banka veri değerlendirmesine) sahiptir*
- *Almanya'da Polisin haricinde de farklı operatif görev yerleriyle gizli bilgi kazanımına yönelik bir soruşturma işbirliği kurdu*
- *yeni cinayet vakalarının üstesinden gelmeye yönelik zamanında kavramsal olarak hazırlık yaptı ve uygulandığı gibi, ilgili görev yerlerini hemen ve esnek bir şekilde destekleyebiliyor*
- *Bavyera'daki vakaların baş yetkilisi olan ve sorumlu olarak BKA soruşturmaları talimatını da veren Bay Üst Düzey Savcı [Walter] K[...] ve Nürnberg Savcılığı ile sıkı işbirliği içerisinde*

9. *BKA aracılığıyla bu Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin devralması BKAG Madde 2 Fıkra 2'ye dayanabilir. Ancak, bu görevin devralınmasıyla soruşturmanın yönetimi söz konusu olmamalıdır, çünkü bu vaka serisinde kararlar istisnasız katılımcı Eyaletlerin ayrı Soko yöneticileri tarafından strateji görüşmesi çerçevesinde alınmaktadır. BKA, bilgimiz kadarıyla halen böyle bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin (maksimum 5 kişilik ekip) hazırlığını yapıyor.*

[...]

Sonuç:
Federal yapılarımızda olabildiğince pürüzsüz ve başarılı bir işbirliği için ne BKA ne de Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) soruşturmanın yönetimini devralmamalıdırlar. Strateji görüşmeleri çerçevesinde şimdiye kadar, görüşmelerde hem pratik yönünden hem de bilgi içeriği yönünden daha ikna edici olan görüşün otomatik olarak öne çıktığını göstermiştir. Bu kararlarda şimdiye kadar soruşturmayı yürüten, diğer katılımcı Savcılıklarla iletişimini sıkı olarak devam ettiren Nürnberg Savcılığı de dahildi.

BKA'nın Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri tarafından BKAG (Federal Kriminal Dairesi Yasası) Madde 2 Fıkra 2 uyarınca devralınmaya karşı pratik bakımından derin kuşkular bulunmamaktadır, çünkü bununla soruşturmanın yönetimi söz konusu değildir, daha ziyade bir bilgi dağıtım görevi, BKA'nın yasal bir görevlendirmesi söz konusudur. Ancak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından, Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri dahil, tek bir sorumluluk altında yönetim yönünde karar alınırsa, bunun sonucu olarak Nürnberg Savcılığı'nın BKA, EG Ceska'ya verdiği soruşturma görevi geri alınmalıdır. Bununla ilgili olarak yetkili Üst Düzey Savcı'dan görüş alındı.
[...]"[2101]

[2101] Özel Komisyon (Soko) „Halbmond"un („Hilal") (Ocak 2002) konuyla ilgili raporu, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 44 (vurgular orijinalde).

Kassel Yönetici Kriminal Polis Müdürü, tanık Hoffmann, Hessen tarafının temsilcisi olarak derhal pozisyon almayarak, verdiği bilgiye göre, işbirliğinin somut olarak nasıl yürütüleceği sorusunu sordu. Hessen İçişleri Bakanlığı ile tekrar görüştü. Bakanlık, bu konu üzerinde düşünecekleri cevabını verdi.[2102]

2. Eyaletlerin Polis Şube Müdürlerinin ve Eyalet Polis Müdürlerinin Kararı

Merkezi soruşturma yönetimine karşı karar, 4 ve 5 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleşen 180. İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde en üst makamda kararlaştırıldı. Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda bununla ilgili şunlar yer almaktadır:

> *„180 IMK'nın (İçişleri Bakanları Konferansı) akabinde, soruşturmaların merkezi olarak ‚Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından Bavyera'dan yürütülmesi ve koordine edilmesi kararlaştırıldı. Bunun için tüm ilgili Eyaletlerin ve BKA'nın (Federal Kriminal Daire) katılımıyla bir yönlendirme grubu ve bir Bilgi Toplama Yeri kurulacaktı. Ayrıca ilan edilen ödülün 300.000 Euro'ya çıkarılmasına karar verildi."*[2103]

Komisyon'da ifadeleri alınan Polis tanıklar Hoffmann, Wetzel, Desch, Bernd C., Geier ve Hoppe de, Eyaletlerin Polis Şube Müdürlerinin İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde bu konuda görüş alışverişinde bulunduklarını söylediler. Orada, katılımcı Eyaletlerin Emniyet makamlarının ve Federal Kriminal Dairesi'nin Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisinin başkanlığında eşit yetkiyle bir yönlendirme grubu çerçevesinde biraraya gelerek işbirliği yapma konusunda anlaşmaya vardıklarını belirttiler.[2104] Hiçbir tarafın nihai karar yetkisine sahip olmayacağına karar verildi; yönlendirme grubunda standart ve pratik yönden ve ortak kararlar alınacaktı.[2105] Her Eyalet kendisini ilgilendiren vakalardan sorumlu olmaya devam edecektir.[2106]

[2102] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 124.

[2103] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 549.

[2104] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 43; Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 38; Bernd C., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 120; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6, 55; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 76 sonraki, 78; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 125, 174 (Polis Şube Müdürleri yerine, İçişleri Bakanlarının görüşmesinden söz eden); ayrıca Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/2006 tarihli kurucu oturum protokolü ile karşılaştırınız, Cilt 223, s. 265.
Yönlendirme Grubu ile ilgili daha fazla ayrıntı için bakınız Bölüm İki, Kısım G. IV.

[2105] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 44; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6.

[2106] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6.

Tanık Dr. Beckstein, soruşturmaların merkezileştirilmesinin o dönemin bakışıyla özel siyasi bir önemi olmadığını belirtti. Ancak Federal Kriminal Dairesi ile Eyaletler arasında çalışma düzeyinde tartışmayı daha sonra – NSU'nun ortaya çıkarılmasının ardından –öğrendiğini ifade etti:

> *„Yani, hatırladığım kadarıyla tüm Eyaletler aralarıda anlaşmıştı. Tekrar: Hatırladığım kadarıyla Wolfgang Schäuble ile konuşma da kavgalı geçmedi. Daha sert tartışmaların olduğunu ancak daha sonra belirgin olarak öğrendim. Özellikle Federal Meclis Araştırma Komisyonu'nda, sorularla, kınamalarla biraz „haşlandım". O zaman anladım ki – – Eyalet Polis Müdürü ile de bir kez konuştuktan ve o da, evet Ziercke ile arasındaki tartışmanın çok sert geçtiğini söylediğinde. Ama hatırladığım kadarıyla aynı sertlikte siyasi düzleme taşınmadı."*[2107]

> *„Bir kez daha: Çok büyük tartışmalar olmadı – yani siyasi düzlemde büyük tartışmalar olmadı. [...]"*[2108]

Federal Kriminal Dairesi memuru Hoppe, Federal İçişleri Bakanlığı'nın niçin soruşturmayı kendi üzerine almak ve Federal Kriminal Dairesi'ne devretmek için niçin Federal Kriminal Dairesi Yasası (BKAG) Madde 4 Fıkra 2 No. 2 hükmünün olanağından yararlanmadığı soruna ilişkin şunları açıkladı:

> *„Biraz federatif ilkeye aykırı olduğu için karşı karşıya gelinen, çekişmeli bir karardı. Polis meselesi Eyalet meselesidir; bu Anayasada yazıyor. Ancak bu imkan vardı. İtiraf etmemiz gerekiyor, rapor vermekte çok geciktik. Biz konumumuzu belirleyene kadar, görünüşe göre Eyalet İçişleri Bakanları arka planda belirlemişlerdi bile, şöyle söyleyeyim, IMK'da (İçişleri Bakanları Konferansı) görüş birliğiyle çıkıp şunu söylediler: Biz bunu farklı yapmak istiyoruz – ve Federal Devlet buna itiraz etmedi."*[2109]

Dönemin Hessen İçişleri Bakanı tanık Bouffier'in bu konuda bir kararı yoktu. Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun huzurunda bu konuda şu açıklamayı yaptı:

> *„Burada saptıyorum: Bay Ziercke ve başka hiç kimse bana bu konuşa birşey söylemedi, başka bir meslektaşım da değil. [...] Bu soruyla ilgili bana getirilen tek şey, bir açıklamaydı. [...] İçişleri Bakanları Konferansı'na hazırlığa yönelik bir Bakana genellikle her şey ve her konuda metrelerce açıklama gelir, ve Eyalet Polis Müdürlüğü'nün bir açıklaması vardı, bu açıklamada Emniyetin bir görüşmesinde veya konferansında, Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturmanın başına geçip geçmeyeceği sorusunun geldiği yazıyordu, ve bildiğim kadarıyla, açıklamada ayrıca –hatırlayabildiğim kadarıyla- BKA tarafından, bununla ilgili sonuç almak için gerekirse Federal İçişleri Bakanı'na başvurmayı düşündükleri yazıyordu. Ve ayrıca –yani Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü – yani Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü olarak şu düşüncede olduklarını – mealen- buna gerek olmadığı, diğer şekliyle de gayet mükemmel işbirliği yapıldığı yazıyordu. – Yani bir bilgi açıklamasıydı, bir karar değildi, birşey değildi. Bana şahsen bir daha böyle bir soru sorulmadı. Bu konuda başka bir karar da almadım, ve özellikle: Ne Federal İçişleri Bakanı ne BKA şefi bana bir daha sormadılar. Bana ait bu konuda herhangi bir satır veya not bulmanız da mümkün değil; bundan çok eminim."*[2110]

[2107] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 79.
[2108] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 86.
[2109] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 98 sonraki sonraki ile karşılaştırınız.
[2110] Bouffier, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 32. oturum protokolü, s. 48 sonraki.

Hessen Eyalet Meclisi'nin Araştırma Komisyonu'nun huzurunda, soruşturmanın merkezileştirilmesi konusunun 2006 yılında İçişleri Bakanları Konferansı'nın resmi bir gündemi olmadığını açıkladı:

> *„En azından Bakanlar Konferansı'nın hiç konusu olmadı; ve tam da 2006 yılındaki bu konferansı çok iyi hatırlıyorum. Çünkü Garmisch-Partenkirchen'deydi o dönem, en üst makam; güzeldi, ancak sınırlı güzel, çünkü –şundan dolayı hala iyi hatırlıyorum- bu konferansın odağında tamamen vatandaşlık konusu vardı. O dönem vatandaşlık testini getirmiştik. Herşey kamuoyu önünde yoğun olarak görüşülmüştü. Ben Birliğin müzakere başkanıydım, ve şu nedenle hala çok iyi hatırlıyorum, meslektaşım Stegner'in ilk katılımıydı. SPD'nin (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) yeni sözcüsüydü. Onu çok iyi tanımıyordum, ve onunla daha sonra uzun süre müzakere ettim. Bu açıdan hala neler yaptığımızı iyi hatırlıyorum. Ancak bu konu, söylediğim gibi, Bakanların görüşmesinde yoktu. Ancak, diğer çalışma grupları gibi, paralel olarak toplanan Polis Müdürlerinin Çalışma Grubu II toplantısında, belki görüşülmüş olabilir, bunu tahmin edebilirim.*
>
> *Hazırlık esnasında, Federal Meclis Araştırma Komisyonu'na yönelik de, fartetmiş olduğum ve bugün de farkettiğim ikinci konu şuydu: Polis o dönem o kadar çok çalışmaların içinde ki, özellikle Bavyeralılar, ilaveten bir BAO, yani Özel Yapılanma Organizasyonu çok sayıda memurla birlikte, ve işbirliğinin de aslında iyi işlediği söyleniyordu: Eğer şimdi bunu BKA'ya (Federal Kriminal Dairesi) devredersek, tekrar baştan başlayacağız; ve meslektaşım Beckstein özellikle, BKA'nın yeterli sayıda kişiyi temin edemeyeceği konusunda endişe duyuyordu. En azından benim hatırladığım budur. Ancak bunları sonradan baktığımda görüyorum. O dönem görüşmenin konusu değildi."*[2111]

Tanık Bouffier tarafından Federal Meclis Araştırma Komisyonu'na belirtmiş olduğu 29 Nisan 2006 tarihli açıkla –„bilgi açıklaması"- Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nde daire amiri olan tanık KarlHeinz Sch. tarafından yazılmıştı. Açıklamada şunlar yer almaktadır:

> *„1. Soruşturmanın Yönetimi*
>
> *Soruşturmanın yönetimi güncel olarak Eyaletler tarafından sıkı bir işbirliği içerisinde ve BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) katılımı ile yürütülmektedir.*
>
> *Soruşturmaların ağırlık noktası, Bavyera'daki beş olayı ele alan Mittelfranken (Nürnberg) Polis Müdürlüğü'ne bağlı Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) üzerindedir. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) pratikte Rostock vakasını da ele almaktadır ve merkezi olarak serinin diğer vakalarıyla ilgili gelen verileri birlikte değerlendirmektedir. Hamburg'ta, Dortmund'da ve Kassel'de görülmekte olan münferit olayları ilgili özel komisyonlar ele almaktadır. Ortaklaşa kullanılan Bavyera DV (Veri işleme) Eyalet Kullanımı (Soruşturma ve Değerlendirme Yazılımı) ve diğer işbirliği düzenlemeleri ile bilgi alış verişi ve iz karşılaştırmaları sağlanmaktadır. Bavyera soruşturma yürüten diğer özel komisyonların hizmetine kapsamlı teknik kaynaklar (donanım ve yazılım) sunmuştur ve tüm serinin tüm vakalarına yönelik Operatif Hadise Analizi (OFA) işletmektedir.*
>
> *İşbirliği ve karşılık destek pürüzsüz işlemektedir. Savcılığın yetkileri – Bavyera hariç- olay yerlerinin bulunduğu ilgili Savcılıklardadır, Bavyera'daki vakalar için Fürth Savcılığı soruşturmaları merkezi olarak yürütmektedir.*
>
> *BKA Temmuz 2004'ten itibaren, Fürth Savcılığı'nın görevlendirmesiyle bir suç örgütü oluşumu şüphesiyle kendi soruşturma grubunu (EG Ceska) kurdu. Pratikte BKA'nın soruşturmaları olay bakımından önemli para işlemlerine odaklandı.*
>
> *19/04/2006 tarihinde uzmanlık görev yerlerinin bir çalışma görüşmesinde, BKA ilk defa, İçişleri Bakanı'nı, BKAG (Federal Kriminal Dairesi Yasası) Madde 4 Fıkra 2 No. 2 (Ek) uyarınca tüm soruşturmaları Federal*

[2111] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 80 sonraki.

Kriminal Daire tarafından devralmasına ikna etmek olduğunu açıkladı. Bu arada AK II Başkanı Bay Bakanlık Daire Başkanı Kindler, bu konuda BKA Başkanı Bay Ziercke ile bir görüşme yaptı ve burada Bavyera'nın BKA tarafından soruşturmanın devralınmasına onay vermedikleri yönündeki tutumunu belli etti. Ya Bavyera'nın ya da Federal İçişleri Bakanlığı'nın bu konuyu IMK'da (İçişleri Bakanları Konferansı) gündeme getirmeleri ve ilgili Eyaletlerin İçişleri Bakanlarını ve Senatörleri ile üzerinde görüşmeleri hesaba katılmalıdır.

<u>Görüş:</u>
Soruşturmanın BKA tarafından devralınmasının reddedilmesi, Eyaletlerin soruşturmalar konusunda yetkili olduğu ve iyi bir şekilde işleyen statükonun ve Bavyera'daki Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından merkezi bir değerlendirme ve koordinasyon faaliyetinin korunması.

Soruşturmanın devralınması için mücbir sebepler yoktur, şimdiye kadar gerçekleşen ve hedeflenen soruşturma tedbirlerinde bir ilerleme beklenmemektedir."
[...]"[2112]

Dönemin Hessen Eyalet Polis Müdürü tanık Nedela, İçişleri Bakanı'nın normal olarak soruşturma yönetiminde bir değişiklik konusunda meşgul edilmediğini açıkladı. Bunun genellikle Emniyet makamlarıyla Savcılık ve Federal Kriminal Dairesi arasında varılan bir karar olduğunu belirtti. Bakan'ın şüphesiz bir ara bilgilendirilmiş olduğunu ifade etti. Ancak, eğer kendisi bu meseleye „karışsaydı", bunun alışılmadık olmuş olacağına işaret etti. Bilgisi dahilinde böyle bir durumun gerçekleşmediğini belirtti.[2113]

Tanık Dr. Beckstein'a göre soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi tarafından tümüyle devralınması

„İçişleri Bakanları Konferansında[...]büyük bir çekişmeye varmayan birkaç dakikalık bir konu [olduğunu belirtti]. Wolfgang Schäuble'nin konuyu gerçekten siyasi çekişmeli bir tartışmaya varacak şekilde büyütmedi."[2114]

Bu arada konunun gündem çerçevesinde değil, İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde bir görüşmede ele alındığını belirtti.[2115]

Yönlendirme grubunun organizasyonuna hakkında kimin karar verdiği, İçişleri Bakanlarının mı yoksa çalışma grubunun kendi içerisinde mi düzenleme mi yaptığına ilişkin bir soruya ilişkin şu açıklaması yaptı:

„Pratikte tamamen çalışma düzeyi üzerinden geldi."[2116]

[2112] Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 29/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 45 sonraki.
[2113] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 26.
[2114] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 78.
[2115] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 78.
[2116] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 79.

3. Kararın Nedenleri

Komisyon, dosyaların incelemesi ve tanık ifadeleri yoluyla, o tarihte soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesi lehine ve aleyhine olan nedenleri ele aldı. Eyaletler, özellikle Bavyera, Eyaletler düzeyinde zahmetle kurulan soruşturma alt yapısının ve olayın esası hakkındaki bilgilerin Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmanın aleyhinde yer aldığını belirtti (aşağıda a.). Ayrıca yetki değişikliğine bağlı rahatsızlık ve gerekli olan çalışmalarda muhtemel gecikmeler (aşağıda b.'de açıklanmaktadır), devralınmanın karşısında yer aldıklarını ifade etti. Ayrıca, elektronik veri işleme alt yapısının uyumunda da (aşağıda c.) sorunlara yol açabileceğini söyledi. Ayrıca daha iyi bir soruşturma yönetiminin beklenmediğini ve özellikle Federal Kriminal Daire'deki personel kıtlığı nedeniyle Eyaletlerin endişe duyduğunu ifade etti (aşağıda e.). Ayrıca Eyaletlerin daha önce soruşturmanın devralınmasının Federal Kriminal Dairesi tarafından reddedildiğine atıfta bulunduklarını açıkladı (aşağıda f.).

Bu konunun ayrıntılarına ilişkin olarak:

a. Bavyera'da ve Olay Yerlerinin Bulunduğu Diğer Federal Eyaletlerde Kurulan Alt Yapı ve Toplanan Bilgiler ve Deneyimler

Soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesi karşısında duran bir argüman, etki altındaki Eyaletlerdeki halen kurulmuş olan alt yapı ve halihazırda –özellikle Bavyera'da- toplanmış olan bilgiler ve deneyimlerdi.

O dönem Hessen'de yönetici Polis memuru olan tanık Desch, bu konuda şunları açıkladı:

> *„O dönem, gerçekten durum şöyleydi, şu söyleniyordu: En iyi bilgiler – benim de yıllara uzanan polislik faaliyetimden edindiğim deneyim o yöndeydi- yıllarca BAO Bosporus'ta biraraya getirildi ve eğer Bosporus'la işbirliğini Kassel, Dortmund, Hamburg ve Federal Kriminal Dairesi'ni dahil ederek koordinasyon halinde yürütmeyi başarırsak, bu, tüm yönetimi değiştirmekten ve meseleyi BKA'ya devretmekten daha iyi olur."*[2117]

Aynı değerlendirmeyi dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein yaptı:

> *„Bugün dahi, o tarihte Federal Kriminal Dairesi'ne verilmiş olsaydı yanlış olurdu düşüncesindeyim. Bu vakada soruşturmalarda yüzden fazla kişiye sahiptik, bir yazılım geliştirmiştik, inanılmaz harcama yapmıştık. Eğer bir cinayetin üstünden dört hafta geçmişken, sayısız memur yoğun olarak bununla uğraşmışken, devredilseydi, her halükarda muhtemele birkaç ay, en azından ama birkaç hafta kesinti meydana gelirdi.[...]"*[2118]

[2117] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 38.
[2118] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 78.

„Tekrar: Katilleri bulmak için muazzam bir zahmette bulunduk. Zaman zaman 150 kriminal memuru faaliyet gösterdi. Çalışma grubumuz büyük emeklerle biraraya getirildi. Elbette, herkesin personeli az, ama biz şunu söyledik: Personelden tasarruf yapılamaz. – Özel bir soruşturma yazılımımız, EASy, vardı. Ne formüle ediyor, bilmiyorum; ancak bana bir tür Polis Google'ı olduğu, polisin amacına yönelik soruşturmalar yapan bir arama motoru olduğu söylendi. Hatta biz–o zaman bir tarihte diğer makamlara da izin verdim, sanırım Hessen için de, ama en azından diğer Eyaletlere de, Federal Kriminal Dairesi'ne de – bizim yazılımımızla çalışabilsinler diye donanım verdik.

Bunun anlamı, gerçekten muazzam bir zahmette bulunduk. Ve şimdi bir makamdan diğerine geçseydi, elektronik veri işleme uyumlu değil – Federal Kriminal Dairesi çalışmaya dahil olana kadar haftalar, hatta aylar sürerdi, bugün bile BKA'nın aynı insan gücünü işe koymayacağına, ki öyle de oldu, inanmıyor olmam bir yana. Muhtemelen de yalnızca şöyle olurdu; soruşturmaları devralıp, ve hemen ardından, soruşturmaların tekrar mahallinde yürütülmesi görevini verirlerdi."[2119]

Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun huzurunda şunları açıkladı:

„2006 yılında, soruşturmalar bu kadar hararetle devam ederken, dört nala giden atları değiştirmeyi büyük bir hata olarak görürdüm."[2120]

2006 yılında çoğu veri ve bilgi Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) elinde olması ve yönetimin Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) Federal Kriminal Dairesi'ne değiştirilmesinin soruşturmada muazzam gecikme yaratacağını, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi de, tanık olarak ifadesinin alınması sırasında teyit etti.[2121]

Tanık Dr. Beckstein'ın, *„dört nala giden atları değiştirmenin"* bir hata olacağı yönündeki açıklaması ile yüzleştirilen o dönemin Česká Soruşturma Grubu (EG Česká) yöneticisi, Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe, elbette esas olarak yürüyen soruşturmada sorumlulukları değiştirerek huzursuzluğa yol açmamak için dikkat etmek gerektiğini açıkladı. Ayrıca, bu tür yetki değişikliğinin uygulanmış örneklerinin de olduğunu belirtti. Tanığa göre, somut cinayet serisi vakasında, bu mümkün ve onun görüşüne göre mantıklı olabilirdi.[2122]

O dönem Hessen Eyalet Polis Müdürü tanık Nedela, bu konuda şunu açıkladı:

„Soruşturma evresinin oldukça ileri bir aşamasında, bir anda, sizin de söylediğiniz gibi Federal Kriminal Dairesi'nin vakaları muhtemelen devralacağı önerisi ortaya atıldı. Ancak o tarihte çok zaman geçmişti, ve özellikle cinayet serisinin ağırlıklı olarak meydana geldiği Bavyera'daki soruşturma makamları inanılmaz bir zahmet yapmışlardı, tüm eyaletten hatırladığım kadarıyla, en yetenekli kişileri biraraya getirdik ve Nürnberg'e yolladık. Uzun zamandır çalışma yürütüyorlardı orada.

[...] Bavyera Polisi hatırladığım kadarıyla, bu soruşturma evresinde bir değişikliğin ilerletici olmayacağı görüşünü savunuyordu.

[2119] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 85 sonraki.
[2120] Beckstein ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2015, s. 85 sonraki; Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 545.
[2121] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 46.
[2122] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 97 sonraki.

Ben kendim hayatımın önceki evresinde uzun yıllar uzun yıllara yayılan özel komisyonların yöneticisi oldum ve bu görüşü yalnızca teyit edebilirim. O dönem hem Bavyera hem de Hessen'de ve diğer yerlerde de yapılan zahmet karşısında, şimdi devam eden bir soruşturmada atları değiştirmede doğrudan herhangi bir avantaj görmedim, çünkü benzerini daha önceki yıllarda bu tür olay esaslarında yaşadığım gibi, böyle bir işlemde, birincisi sonraki organizasyon öncelikle yapıların içerisine baştan girip düşünmek zorunda olacağı için çok fazla zaman kaybı olması tehlikesi ve bilgilerin kaybolması tehlikesinin çok büyüktür.

Bu nedenle bu tartışmalarda Bavyera'nın, pratik olarak bir avantaj görmediğim için, mevcut yapıda bırakmak yönündeki görüşünü destekledim; çünkü çok yoğun işbirliği içerisindeydik ve BKA başından itibaren, hatırladığım kadarıyla, belirli değerlendirme kompleksleriyle buraya dahildi."[2123]

Ve:

„Bavyera, orada yapılmış olan zahmet açısından da, gerekli olmadığı görüşünü savundu. Biz bir vaka ile dahildik. Bavyera ile işbirliği mükemmeldi. BKA'nın kendisi çeşitli kısmi projelere dahildi, eğer doğru hatırlıyorsam.

Az önce belirttiğim gibi, mesleki deneyimime göre, ilerlemiş bir soruşturma evresinde soruşturmanın yönetimi değiştiğinde, sonraki organizasyon genellikle gelişmeler üzerinde çalışma yürütmeye başlamakta genellikle büyük sorunlar yaşadığı için büyük oranda dezavantaj olduğunu söyledim. Muazzam bir zaman kaybı meydana gelir ve bunun ötesinde bilgi kaybından endişe edilir. Bu nedenle benim görüşüme göre bunu onaylamak için pratik nedenler yoktu. Benim açımdan, bunu bir başkası yapsın dememe sebep olacak herhangi bir eksiklik de yoktu.

Federal Kriminal Dairesi'nin çalışması çok önemsiyorum ve daima iyi bir iletişim içerisindeydim orayla. Ancak bu vakada Bavyera'nın görüşüne pratik açıdan katıldım ve bildiğim kadarıyla, daha sonra konu olmaktan çıktı. Çok büyük bir görüş ayrılığı değildi, en azından pratik alanda."[2124]

b. Elektronik Veri İşleme Sistemlerinin Uyuşmaması

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) ve Federal Kriminal Dairesi tarafından kullanılan elektronik veri işleme sistemlerinin uyuşmaması ve bunların uygunluğu da soruşturmalar için rol oynuyordu.

Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün bir daire amiri, tanık Karlheinz Sch., bununla ilgili olarak şunları açıkladı:

„BKA (Federal Kriminal Dairesi) – orada kurulacak olan ISa'yı da – o dönem INPOL-Fall (INPOL-Vaka) Sistemi (Elektronik Polis Bilgi Sistemi) ile çalıştı. Bugün kullanılıp kullanılmadığını bilmiyorum. Özel olarak eğitim almış ve deneyimle personel gerektirdiğinden, öyle kolaylıkla Eyaletlere verilemeyecek müthiş karmaşık, müthiş zorlu bir sistemdi. ISa'nın kurulması ve soruşturmaların tümüy BKA tarafından devralın-

[2123] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 15 sonraki.
[2124] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 25 sonraki.

ması, şayet Eyaletler yine kendileri tek başına çalışmaya devam etmiyorlarsa, hiçbir çalışmanın yürütülemediği birkaç aylık bir zaman penceresinin oluşmasına neden olurdu. Bu bana çok iç açıcı görünmedi. Bu nedenle kişisel önerim: Hayır bunu kabul etme."[2125]

Federal Kriminal Dairesi'ndeki Česká Soruşturma Grubu'nun (EG Česká) o dönem yöneticisi olan tanık Hoppe, sorulması üzerine bu konudaki görüşünü şöyle açıkladı:

„Benim görüşüme göre, BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından devralınma lehine bir argümandı, çünkü o tarihte zaten bir Elektronik Veri İşleme'si vardı, bulunduğu yerden tüm Federal Eyaletleri, yeni olay yerleriyle dahil olan Eyaletlerden katılanları da dahil, birbirbirine bağlamaya uygundu. Bavyeralı meslektaşların önerdiği çözüm, bir ada çözümüydü. Her ne kadar yeni olay yerleriyle dahil olan Eyaletler buraya bağlansa da, Ada çözümü olarak da sürdürüldü. [...] INPOL-Fall (INPOL-Vaka) ile özel bir amaç için, bütün Federal Eyaletleri federal çapta bağlamak için bir çözümümüz olurdu, ve sorunsuz başka yeni olay yerleriyle Federal Eyaletler varsa, bunları sorunsu bir şekilde oraya bağlayabilirdik."[2126]

„Ada çözümü" ile neyin kastedildiği, belirsiz kalmıştır, çünkü tanık Hoppe'nin açıklamasına göre, diğer Federal Eyaletler de zaten Bavyera Sistemi'ne bağlanmışlardı.

Tanık ayrıca şunu açıklamıştır:

„Belki teknik olarak [Açıklama: Bavyera Sistemi] yüzeyi ve kullanımı bakımından biraz daha modern bir sistemdi."[2127]

Son olarak, iki birbirine rakip Elektronik Veri İşleme Sistemi'nin mevcut olduğu ve birine karar vermek gerektiği durumu olduğu ortaya çıktı. Federal Kriminal Dairesi'nin sistemi tanık Hoppe'nin açıklamasına göre, *„bulunduğu yerden"* tüm Federal Eyaletleri birbirine bağlamaya uygundu. Buna karşın, tanık Karlheinz Sch.'nin açıklamasına göre, özel eğitim almış ve deneyimle personel gerektiren ve bu nedenle gecikmelere neden olabilecek „müthiş karmaşık, müthiş zorlu bir sistem" söz konusuydu. Ancak Bavyera Sistemi'nin ise teknik olarak daha modern, daha kolay kullanılabilen ve zaten başarılı bir şekilde kullanımda olan bir sistem olduğu belirtildi.

c. Soruşturma Yönetiminin Daha İyi Olacağı Beklentisinin Olmaması

Devamında, soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesi soruşturmaların niteliksel olarak iyileştirilmesine yaramayacağı belirtildi. Bu Federal Kriminal Dairesi'ndeki personel donanımının yetersiz olmasından duyulan endişeye ve Federal Kriminal Dairesi'ndeki gereken uzmanlık yetkinliğinin olmayışına dayandırıldı.

[2125] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 75 sonraki.
[2126] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 98, ayrıca s. 100 ile de karşılaştırınız.
[2127] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 98.

Tanık Hoppe Eyaletler tarafından ileri sürülen argümanlara ilişkin şunları açıkladı:

> *„Argümanlar çeşitliydi, ben– az önce de belirttiğim gibi – bugün artık birebir görüşmelerde mi, konferanslarda mı, yoksa başka biraraya gelişlerde mi konuşulduğunu hatırlayamıyorum. Sorun kaynak sorunuydu [Açıklama: kastedilen, BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) yeterli personel kaynaklarına sahip olup olmayışı]. Şu öne sürülüyordu: Sizin cinayet ve adam öldürme soruşturmalarında yetkinliğiniz yok. [...]"*[2128]

Personel donanımının yetersizliğine ilişkin endişeler, kendi açıklamasına göre, Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturmalara Bavyera kadar çok sayıda personel ile yatırım yapacağı beklentisi içinde olmayan, Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein'in açıklamasıyla uyuşuyor.[2129]

Kassel Yönetici Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann da bu çerçevede açıklamada bulundu:

> *„Sorulacak soru çok basit; BKA (Federal Kriminal Dairesi) gerçekten bu kadar insan gücünü verebilecek miydi, ki sonradan görüldü. Bu Eyalet makamlarının düzenli çalışması olmadan olanaksız. Her vakanın kendine özgü niteliği vardı, bunun da yerinde çözülmesi gerekiyordu. İşbirliğini sağlamak için zeki bir Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) kurmak gerekirdi.*
>
> *O dönem görüşmede edindiğim izlenim, şöyleydi, her ne kadar BKA – özellikle arka plandaki organize suçlar teorisi ile- bu soruşturmayı ağır ve organize suçlara devralmaya istekli olsa da, kesinlikte ayağını sağlam basmadığı yönündeydi. Soruşturmalar kendinde toplamak ve soruşturmaları kısmen Eyaletlere yaptırılmak isteniyordu.*[2130] *Bay Maurer'in görüşmede söylediği buydu. eğer karar böyle alınsaydı, bunu böyle kabul etmek gerekecekti, bu tamamen açık. Sonuçta bu yönlendirme grubu yapısı*[2131] *bulundu. Yani, Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yönetimini Nürnberg'teki meslestaş üstlendi. Biz de en azından kendi menfaatlerimizi yönlendirme grubuna dahil etme olanağına sahipti."*[2132]

Benzer şekilde Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun Yöneticisi Tanık Wetzel de bu düşüncede:

> *„O dönem Bay Maurer –sanırım adı böyle, o dönemin bölüm yöneticisiydi- bu görüşmede önceden haber vermeden, soruşturmaların BKA (Federal Kriminal Daires) tarafından üstlenileceğini söyledi, yanlış hatırlamıyorsam. BKA Yasası'ndan paragraflar okuyup, BKA'nın üstleneceğini belirtti, bu da sert bir itirazla karşılaştı, özellikle Bavyera'dan, çünkü Bavyera'lılar, son Özel Yapılanma Organizasyonları'na (BAO) müthiş bir yatırım yapmışlardı ve belirli bir bilgi seviyesinde olduklarını, bunun öylece yok olmasının yazık olacağını belirttiler. BKA'nın o dönem böyle bir şeyin üstesinden gelecek kaynaklara sahip olup olmadığını da bilmiyorum."*[2133]

Yukarıdaki değerlendirmeyle yüzleştirilen BKA memuru Hoppe, buna karşın, Federal Kriminal Dairesi'nin personel bakımından görevin üstesinden gelebilecek durumda olduğunu ifade etti. Bunu o

---

[2128] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2015, s. 83.
[2129] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 86.
[2130] Yani Eyaletler Federal Kriminal Dairesi (BKA) için çalışmalıydı, Hoffmann ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 174.
[2131] Yönlendirme Grubu ile ilgili bakınız Bölüm İki, Kısım G. IV.
[2132] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 125.
[2133] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 45.

dönemdeki amirinin 19 Nisan 2006 tarihindeki strateji görüşmesinde bu şekilde ilan ettiğini belirtti.[2134]

Ayrıca Eyaletler, Federal Kriminal Dairesi'nin gereken uzman yetkinliğine sahip olduğu konusunda da emin değillerdi. Dönemen Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein şunları açıkladı:

> *„BKA'ya (Federal Kriminal Dairesi) tüm saygıma rağmen, BKA'nın uzman niteliğinin Eyalet Polis Müdürlüklerinin veya Eyalet veya Eyalet Polisininkinin üzerinde olduğu konusunda emin değilim."*[2135]

Ve:

> *„BKA'nın daha üstün soruşturma yöntemlerine sahip olduğuna inanmıyorum. Yapabilecekleri zahmetin bizim yaptığımız zahmetin yanından bile geçebileceğine inanmıyorum."*[2136]

Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün bir daire amiri, tanık Karlheinz Sch. de bu yönde açıklamadı bulundu:

> *„Başkalarının beş yıldır dişini tırnağına taktığı bir konuda onların [Açıklama: BKA kastediliyor] bilge taşını bir anda nereden bulacaklar – – Peki, yani benim önerim buna karşı görüş bildirmek yönündeydi, ve daha sonra da oluşmadı zaten."*[2137]

Yaptığı açıklamaya göre soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesinin, Federal Kriminal Dairesi'nin çeşitli Savcılıklarla işbirliği yapmasına göre işi daha da zorlaştıracağını belirtti. Çünkü, o dönemdeki bakışa göre Federal Başsavcı'nın soruşturmalara yönelik şartların olmadığı görüşündeydi.[2138]

Bazı tanıklar, soruşturmanın merkezileştirilmesine sorusuna ilişkin olarak geriye dönerek bir değerlendirmede bulundular ve bugünden bakarak bir merkezileştirmenin –mutlaka Federal Kriminal Dairesi'nde olmasa da-, her ne kadar NSU'nun daha önce ortaya çıkarılmasının garantisi olmasa da, mantıklı olabileceği sonucuna vardılar. Tanık Geier şunları açıkladı:

> *„Faaliyet raporuna bu şekilde de yazdım; ancak bu sonuçta faaliyetlerin yazılmasından sonraydı. yönlendirme grubundaki Hamburg'un bakışıyla yoğun biçimde ikinci soruşturma yönünün, Operatif Hadise Analizi (OFA) analizinin ilan edilmesine karşı olmaları söz konusuydu, bu, şöyle söyleyeyim, tartışma, ve bana verilen ‚yönlendirme grubundan görüş birliği ve karar oluşturma' görevi vardı, bu uyuşmuyor. Bundan*

[2134] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 75, 97.
19/04/2006 tarihli strateji görüşmesinin protokolünde şunlar tespit edilmiştir:

> *„Bay SCHWARZ'ın, Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) soruşturma faaliyetinin yoğunluğunun ne kadar olduğu sorusuna, hem Bay MAURER hem Bay HOPPE, BKA'nın bu konudaki soruşturmalar için yeterince personel hazır edeceğini cevabını verdiler."* (Cilt 223, s. 542).

[2135] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 87.
[2136] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 114.
[2137] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 76.
[2138] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 76 sonraki.

sonraki bu şekildeki vakalarda yalnızca şöyle olabilir: Ya BKA ya da Federal Eyaletlerden biri, ve talimat veren konumunda olmalıdır. Bunu faaliyet raporuna da[2139] *yazdım."*[2140]

Tanık Dr. Beckstein bu değerlendirmeye, merkezi bir yerin *„suyun başının tutulması gibi"* yarar olabileceği belirterek, katıldı.[2141] Dönemin Kuzey Hessen Polis Müdürü tanık Henning'in görüşüne göre de, tek bir yerde birleştirmenin mantıklı olabileceğini belirtti.[2142] Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe'nin görüşü–kriminal deneyimleri ve polis resmi görev yönetmelikleri ışığında- merkezi bir soruşturma yönetimi oluşturmanın mutlaka gerekli olduğu, ancak bunun mutlaka Federal Kriminal Dairesi'nde olması gerekmediği, muhtemelen Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi'nde veya Nürnberg Polis Müdürlüğü'nde de olabileceğini ifade etti. Ayrıca, tanık göre bunun soruşturmanın başarısı açısından da bir garanti teşkil etmediğini belirtti. Ancak *„daha rahat, daha hedefli çalışmalar için daha iyi bir temel"* oluşturabileceğini ve *„tek tip bir iletişim yapısı ve değerlendirmesi"* sunabileceğini ve daha net bir üst/ast ilişkisini de sağlayacağını açıkladı.[2143]

Araştırma Komisyonu'nda ikinci kez ifadesinin alınması sırasında bu değerlendirmesini tekrar etti:

„Yani, benim değerlendirmem, merkezi bir soruşturma yönetiminin, ister BKA'da (Federal Kriminal Dairesi) veya ister belki Bavyera'da olsun, en azından daha sakin bir dümen suyu, bir daha doğrudan bir yönetim ve daha merkezi bir değerlendirme sağlarda, ancak vakanın gerçekten çözülmesi yönünde, faillere daha hızlı ulaşabilmemizin, hatta ulaşıp ulaşmayacağımızın bir garantisini teşkil etmezdi. – Garantisi yoktu."[2144]

Federal Kriminal Dairesi memuru Werner J., soruşturmaların Federal Kriminal Dairesi'ned (BKA) merkezileştirmesi karşı alınan kararla, soruşturma tedbirlerinin yapılamamasının söz konusu olup olmadığı sorusuna ilişkin şunları açıkladı:

„Hayır, böyle söylenemez. Kesinlikle. Bizim tanık olduğumuz, kısmen destekte bulunduğumuz ve beraber yürüttüğümüz tüm toplanan kitlesel veriler. Çok şey yapılmıştı. Otel kayıtları ve araç kiralayanlar – – öyle veriler toplanmıştı ki, tüm o telsiz hücresi verileri. Kesinlikle yapılmayan hiçbir şey yoktu. Denenmeyen hiçbir şey yoktu.

O dönem gördüğüm ve bugün de görmeye devam ettiğim tek sorun, federalizmimizin, BKA'yı (Federal Kriminal Dairesi) soruşturmayı yöneten görev yeri olarak belirlemeyi az çok olanaksız kılmasıydı. Bunu daha iyi yapardık demek istemiyorum. Ancak şunu söyleyebilirim: Bilgi akışı, bir yönde olsaydı,– ve özellikle, eğer sistemler birbiriyle uyumlu olmuş olsaydı ve biz o dönem olduğu gibi, elimizde bir Elektronik Veri

---

[2139] 2007 yılına ait rapor Cilt 223'te yer almaktadır, s. 448-478 (ve daha eski metinleri için ayrıca Cilt BAO BOSPORUS VIII, s. 2-39). Tanığın atıfta bulunduğu yerle ilgili olarak C 223, s. 452 sonraki. (veya Cilt BAO BOSPORUS VIII, s. 8 sonraki.) söz konusu olabilir.
[2140] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 29.
[2141] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 92.
[2142] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 182.
[2143] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 88 sonraki.
[2144] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 84.

İşleme ve veri işlem yamalı bohçası olmasaydı, daha iyi olurdu. Ve ben, bunun artık düzelmesini ve gerçekten düzgün bir veri işleme kavuşmamızı ümit ediyorum."[2145]

Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein devamında, Federal Kriminal Dairesi'nin Çek Cumhuriyeti'ne uzanan silah izinin takibine yönelik soruşturmalarının en üst seviyede yürütülmediğini, böylece Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) destek vererek dahil olmayı gerekli gördüğünü ifade etti.[2146] Ve Bavyera olarak sonraki bir tarihte de, vakada bir sonuç elde edilemeyecekmiş gibi göründüğünde, Federal Kriminal Dairesi'nden soruşturmaları üstlenmesini talep ettiklerini, ancak Federal Kriminal Dairesi'nin buna ilgi göstermediğini belirtti.[2147]

Tanıkların belirttikleri diğer bir argüman, Eyaletler tarafından eleştirilen, Federal Kriminal Dairesi'nin organize suçlar alanında bir eylem arka planına odaklanmasıydı. Tanıklar Geier ve Dr. Beckstein, bu nedenle, soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi'nde merkezileştirilmesinin ille de NSU'nun daha önce ortaya çıkarılmasını sağlayacağı anlamına gelmediğini dile getirdiler. Tanık Geier şunları açıkladı:

„Hangi organizasyon bilmiyorum – şunu duymuştuk: bu görüşmede bir organizasyon şekli– BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından sonuçta hangi soruşturma yönlerinin tercih edileceği, önerilememişti. Yalnızca kişisel bilgime dayanarak şu söyleyebilirim: Yönlendirme grubunda yer alan BKA'dan olan kişiler, bu soruşturma yönünü – sağcı motifli fail olmasını – ihtimal dahilinde görmüyorlardı."[2148]

Tanık Geier bu bağlamda ayrıca, Federal Kriminal Dairesi'nin, Eyaletlerin yabancı düşmanlığı motifli fail olduğu hipoteziyle birlikte seri fail teorisini kamuoyu önüne taşımalarını önlemeye çalıştıklarını açıkladı.[2149] Federal Kriminal Dairesi'nin öne sürdüğü argümanın, eylemin üstlenilmemiş olduğunu; bunun dışında Federal Kriminal Dairesi tarafından başka olaya dair argümanlar ileri sürülmediğini belirtti.[2150] Buna rağmen ilan edilmesi için, yönlendirme grubunda mutabakat sağlanması yönündeki anlaşmayı aşması gerektiğini ifade etti.[2151]

Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein, muhtemelen BKA'nın belirlediği soruşturmanın ağırlık noktasına ilişkin olarak şunları açıkladı:

„Ancak BKA (Federal Kriminal Dairesi), iki kişi tarafından gerçekleştirildiği söylenen tek fail teorisine ilişkin bu soruşturma hareket noktasını, ihtimal dahilinde görmedi, bu nedenle ben de şunu söylüyorum: Muhtemelen bu yönde sonuca götürebilecek ek arama yollarına başvurmayacaklardı."[2152]

[2145] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 37.
[2146] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 86.
[2147] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 79 sonraki.
[2148] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 24 sonraki, ayrıca, s. 17 ile de karşılaştırınız.
[2149] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 56 sonraki.
[2150] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 41 sonraki.
[2151] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 56 sonraki.
[2152] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 88.

Kassel Yönetici Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann benzer şekilde bir açıklama yaptı:

> *„Gerçekten Bay Beckstein açmış olduğu bu pencereden, [Açıklama: yabancı düşmanlığı arka planına dair sorular kastediliyor] BKA (Federal Kriminal Dairesi) yönünden de böyle üstlenilir miydi bilmiyorum. Şuna bir kez daha işaret etmek istiyorum: BKA'nın amacı bu kompleksi ağır ve organize suçlarda yürütmekti. BKA tarafından, bu organizasyon teorisinin seri fail teorisinden daha sağlam olduğu düşünülüyordu. Bu açıdan bakıldığında, buna katkısı olur muydu, bilmiyorum. BKA'da merkezileştirme - bizi ilerletir miydi veya BKA muhtemelen, bilgilere katkıda bulunabilir miydi hipotez olarak kalacaktır. Eğer öyle olsaydı, bizim yönlendirme grubumuzdaki BKA'nın temsilcisinin, Kriminal Polis Müdür Hoppe'nin kesinlikle Kriminal Polis memuru olarak temel anlayışından dolayı şunu söylemiş olacağını tahmin ediyorum: Burada elimizde bilgiler var, bunları dahil ediyoruz. – Bu olay unsurunu yönlendirme grubu dahilinde çözmek için ortak çaba buydu, bunun bir organizasyon sorunu olup olmadığından bağımsız olarak."*[2153]

d. Yönlendirme Grubu Çerçevesinde İyi İşbirliği

Eyaletlerin Polis Müdürlükleri arasındaki işbirliğinin niteliği de birçok tanığın görüşüne göre Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmasına karşı argümanlardan biriydi. Dönemin Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel bu konuda şunları açıkladı:

> *„Benim kişisel bir görüş oluşturmam elbette çok zordu. Soruşturmalara çok yeni dahil olmuştum. O dönem herşey bana çok fazla geldi. Ancak, bende var olan duyguyu belirtmem gerekir: Aslında soruşturma yönetiminin Bavyera'da kalmasını ümit ettim, çünkü o tarihe kadar, onların çok profesyonelce çalıştıkları, seri hakkında ve soruşturma şekli ve işbirliğine ilişkin çok fazla bilginin mevcut olduğu izlenimini edinmiştim ve aslında, bu soruşturma işbirliğine ulaştığı için epey sevinmiştim."*[2154]

Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein, Federal Kriminal Dairesi'nin Českà Soruşturma Grubu (EG Českà) ile beraber zaten uzun zamandır soruşturmalara dahil olduğuna ve yetkileri çerçevesinde – özellikle yurtdışı bağlantılarında- soruşturmalara katkıda bulunduğuna işaret etti.[2155]

Dönemin Hessen Eyalet Polis Müdürü tanık Nedela da, Polis makamlarının işbirliğini olumlu olarak değerlendirdi:

> *„Bu nedenle bu tartışmalarda Bavyera'nın, pratik olarak bir avantaj görmediğim için, mevcut yapıda bırakmak yönündeki görüşünü destekledim; çünkü çok yoğun işbirliği içerisindeydik ve BKA (Federal Kriminal Dairesi) başından itibarın, hatırladığım kadarıyla, belirli bir değerlendirme kompleksleriyle buraya dahildi."*[2156]

> *„Bavyera, orada yapılmış olan zahmet açısından da bunun gerekli olmadığı görüşünü savundu. Biz bir vaka ile dahildik. Bavyera ile işbirliği mükemmeldi. BKA (Federal Kriminal Dairesi) de, eğer yanlış hatırlamıyorsam, çeşitli kısmi projelerle dahildi."*[2157]

[2153] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 175.
[2154] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 46.
[2155] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 79, 86.
[2156] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 16.
[2157] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 25.

e. Soruşturmanın Devralınmasının 2004 Yılında Reddedilmesi

Nihayet soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesi tarafından devralınmasına karşı, Federal Kriminal Dairesi'nin daha 2004 yılında devralmaya karşı çıkması gösterildi. Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein bu konuda şunları açıkladı:

> *„Şöyleydi, biz – – Olay yerleri iki Nürnberg'te, sonra Hamburg'ta, sonra Münih'te ve sonraki olay yeri Rostock'daydı. Bununla birkaç Eyaleti kapsamdığı ve bir eylem serisi olduğu netleşmişti. O zaman, BKA'dan (Federal Kriminal Dairesi), bunu devralmasını istemeyi değerlendirdik, veya BKA ile bir iletişim kurulmuştu. Ancak sonuçta, Hür Bavyera Eyalet'nde, bizim makamlarda kalmıştı. BKA o dönem ilgi göstermemişti."*[2158]

O dönem buna neden olarak personel kapasitesindeki sorunların gösterildiğini belirtti:

> *„O dönem, bununla kapasite yönünden başa çıkamayacaklarını söylediklerini hatırlıyorum. Ve o dönem bir ara dile getirilen sorun, BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) devralsa da tekrar Eyaleti görevlendireceğiydi – biz de bunu elbette istemiyorduk. Eğer devralınacaksa, o halde gerçekten çalışmayı da devralmaları gerekiyordu. [...]"*[2159]

> *„Bavyeralı makamlarla BKA arasında daha sonra görüşme yapıldı. Ve şimdi tabii oniki yıl öncesinden konuşurken, dosyalara da şu an bakamadan, dikkatli olmam gerekirse – Ama, çıkış noktasının, şu oldğunu, şunun söylendiğini düşünüyorum, personel kaynaklarının tüm bu soruşturmaları – – Tekrar: Çok sayıda insana ve normal yardımcı kişilere de ihtiyaç duyulduğu geniş çerçeveli arama – bunlar muazzam arama tedbirleri değil, aksine yalnızca çok sayıda resmi veya veriyi birbiriyle karşılaştırılması söz konusu. Bunim hatırladığım kadarıyla, BKA buna yönelik, bizim devreye soktuğumuz kapsamda personel kaynağını devreye sokamayacaklarını söylemişti."*[2160]

Benzer şekilde Rostock'taki soruşturmaları yöneten tanık Savcı Reinhard K. de açıklamada bulundu:

> *„Soruşturmayı yürüten polis makamlarıyla görüşerek hem Bavyera'da BKA'nın katılımıyla hem de bizim makamımızın ve Savcılığımızın da katılımıyla, soruşturmayı ve soruşturma yönetimini birlikte yürütmek için Federal Kriminal Dairesi'ne teslim etmeyi düşündük. Ancak sonuç olarak BKA soruşturmayı devralmadı."*[2161]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe de, Eyaletler tarafından soruşturma yönetiminin BKA'da merkezileştirilmesi karşı belirtilen argümanlara ilişkin şunları açıkladı:

> *„Argümanlar çeşitliydi, ben– az önce de belirttiğim gibi – bugün artık birebir görüşmelerde mi, konferanslarda mı, yoksa başka biraraya gelişlerde mi konuşulduğunu hatırlayamıyorum. [...] BKA (Federal Kriminal Dairesi), 2004'te devralmayı reddeddikten sonra, şimdi devralsa bundan kuşku duyulurdu."*[2162]

Ayrıca, Bavyera makamları açısından o dönem resmi bir devralma talebinde bulunulmadığını bu açıdan resmi bir reddin de söz konusu olmadığına işaret etti.[2163]

[2158] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 77 sonraki.
[2159] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 88.
[2160] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 113 sonraki.
[2161] Reinhard K., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 29.
[2162] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 113 sonraki.
[2163] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 96.

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Werner J., soruşturma yönetiminin merkezi olarak devralınmasının 2004 yılında Federal Kriminal Dairesi tarafından reddedilmesinin nedeni olarak şunları gösterdi:

> *„O dönem, şimdi yeni bir cinayet vakası meydana geldiğinde, BKA'nın hemen yetkili olması ve olay yeri çalışması yürütmesi ve cinayet soruşturması yapmak üzere bir bakıma hareket geçmesi istenmediği için bu böyle yapılmadı. Söylenen şuydu: Eyaletlerin cinayet araştırma komisyonları bunu BKA'dan daha iyi yaparlar."*[2164]

III. Soruşturma Dosyalarının Bir Savcılıkta Birleştirilmesinin Reddedilmesi

Komisyon, soruşturma dosyalarının birleştirilmesi usulünün, yani soruşturmaları federal çapta bir Savcılıkta birleştirmekten niçin gerçekleştirilmediği konusunu da ele aldı.

Hukuki dayanakları, 2006 yılında geçerli olan metnine aşağıda yer verilen Cezai Davalar ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği (Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren / RiStBV) Madde25 oluşturuyordu:

> *Hızlı ve etkili bir ceza takibinin yararına, eğer birkaç cezai suç şüphesi bulunuyorsa, bir cezai suçun birkaç Savcılık ilçesini ilgilendiriyor olması halinde veya başka bir Savcılık ilçesindeki cezai suç ile bir bağlantısının olması halinde, soruşturmaların, dosyalar birleştirilme usulüyle yürütülmesi önerilmektedir. Bu, eğer eylemlerin çeşitliliği veya başka mücbir sebepler buna aykırı ise, geçerli değildir.*

21 Nisan 2006 tarihli bir açıklamaya göre, Frankfurt am Main Başsavcılığı karmaşık delil durumuna ve şimdiye kadar soruşturmanın uygun bir şekilde ilerlemesine dayanarak, Kassel Savcılığı tarafından soruşturma dosyalarının birleştirilmesini gerekli görmedi.[2165]

Soruşturma dosyalarının birleştirilmesi yönlendirme grubunda da görüşüldü. 17/18 Mayıs 2006 tarihli kurucu oturumunun protokolünde şunlar tespit edilmiştir:

> *„Bay Geier bundan sonraki organizasyon şekline ve buradan ortaya çıkan işbirliğine işaret etti. Bunun temelini IMK'nın (İçişleri Bakanları Konferansı) akabinde AK II'ye de mensup olan delegasyon katılımcıları tarafından alınan kararlar oluşturuyordu.*
>
> *Kriterler protokole eklidir.*
>
> *Daha sonraki tartışmada Bay Hoppe, başkanı ile görüşmesinde, (LIST (Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri), şimdi ISA) birleştirilme, Savcılık tarafından dosyaların birleştirilmesi vegenel kararlar konusunda başka bir düşüncelerinin olduğunu, ancak genel olarak bir konsensüse varılacağını ifade etti.*
>
> *Sonraki düşünce alış verişinde, statükonun tarihçesi ve oluşumuna atıfta bulunularak savcılığın yetkileri üzerinde konuşuldu. Şimdiye kadar dosyaların birleştirilmesi usulüne ihtiyaç olduğu görülmedi, daha*

[2164] Werner J., Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 21 sonraki.
[2165] Frankfurt am Main Eyalet Yüksek Mahkemesi Başsavcısının 21/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 491, s. 59.

ziyade bugün kadar, beş Bavyera vakasının Nürnberg/Fürth Savcılığı tarafından aydınlatılması düzenlemesi vardır. Bavyera dışında vakalarda da ilgili Savcılığın yetkisinde olmaya devam edecektir.

BKA (Federal Kriminal Dairesi) Eyaletler makamlarına karşın, 9 tekil eylemli bir vakanın söz konusu olduğu görüşünde. Dosyaların bir Savcılıkta birleştirilmesi usulünü ele alma önerisi buradan ortaya çıkmaktadır.

Savcılıkta dosyaların birleştirilmesi usulü ilgili Adalet Bakanlığı yönetimleriyle görüşülerek kararlaştırılacaktır. Bu hareket tarzı IMK'nın akabinde katılımcılar tarafından kabul edildi."[2166]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe, Komisyon huzuranda, dönemin BKA Başkanı Ziercke'nin ona, Eyaletlerin 4/5 Mayıs 2006 tarihli İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde, Savcılıkta dosyaların birleştirilmesi usulü konusunda görüş birliğine varıldığını belirtti. Tekrar sorulması üzerine tanık Hoppe, ancak Eyaletler tarafından ona daha sonra, dosyaların birleştirilmesi usulünün o tarihte (aslında o kadar) gerekli görülmediği, çünkü Savcılıkların kendi soruşturmalarına devam etmeleri düşünüldüğünü belirtti. Dosyaların birleştirilmesi usulü, ancak faillerin yakalanmış olmas ve davanın açılmış olması halinde söz konusu olabileceğinin söylendiğini belirtti.[2167]

Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda da benzer bir şekilde şunlar yer almaktadır:

„Nürnberg'deki soruşturmayı yürüten tanık Dr. Walter K., Bavyera'da olmayan soruşturmanın devralınmayışına ilişkin, diğer Federal Eyaletlerdeki Savcılıklardaki meslektaşlarıyla, Savcılık tarafından yürütülen soruşturmaların yine her makam tarafından ayrı olarak yürütülmesi konusunda görüş birliğine vardıklarını açıkladı. Failin bir kişi olduğunun ortaya çıkması halinde, dokuz soruşturmada da dava açma yetkisinin elbette Nürnberg Savcılığı'nde olabileceğini hiçbir zaman ihtimal dışı tutmadığını belirtti."[2168]

24 Temmuz 2006 tarihli bir açıklamaya göre, Hessen Adalet Bakanlığı da, dosyaların birleştirilmesi usulü için bir neden görmüyordu. Burada şunlar belirtilmektedir:

„Bay Başsavcı Anders yine olay yerlerinden sorumlu Başsavcılıkları'yla iletişim içerisinde. Haklı olarak, şimdiye kadar açığa çıkan 9 vakadaki delil durumunu karmaşık görünmeye devam ettiği müddetçe ve eylem silahı ve belirli eylem şekilleri dışında tek tek ağır ceza suçları arasında çapraz bağlantılar tespit edilemediği müddetçe, dosyaların bir yerde birleştirilme usulünün uygun olmadığına işaret etti."[2169]

Tanık Hoppe, son olarak, meselenin, cinayet serisinde soruşturma yürüten tüm Savcılıkların katıldığı Temmuz veya Eylül 2006'daki bir yönlendirme grubu oturumunda yeniden görüşüldüğünü, ancak soruşturmayı devralmak isteyen bir Savcılığın ortaya çıkmadığını ifade etti.[2170]

[2166] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 265 sonraki.
[2167] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21.11.2016, S. 78.
[2168] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 634.
[2169] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 113.
[2170] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 96.

IV. Yönlendirme Grubu

1. Yönlendirme Grubunun Kurulması ve Yapısı

Kassel'deki cinayetin hemen ardından olay yerlerinin bulunduğu Eyaletlerin İçişleri Bakanlıklarına bağlı Polis Şube Müdürleri, eyaletler üstü soruşturmaları gerçeğe uygun ve verimli şekilde koordine edebilmek amacıyla, temsilcilerinin eşit yetkili üyeler olarak katılacakları Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) bir yönlendirme grubunun kurulması konusunda anlaştılar.[2171] Yönlendirme grubu çerçevesinde soruşturmalar şimdiye kadar elde edilen bilgiler temelinde, ayrıca da yeni yaklaşımların takip edilmesi suretiyle temelinde sürdürüldü. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) görevini yerine getirebilmesi için yaklaşık 60 memurdan oluşan yeni kurulan yönlendirme grubuyla güçlendirildi.[2172]

180. İçişleri Konferansı'nın akabinde, „Yönlendirme ve Koordinasyon Grubu"nu, kısaca „Yönlendirme Grubu"nun Nürnberg'te, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisinin ve yönlendirme grubunun desteklenmesi amacıyla bir çalışma bürosu ile birlikte kurulmasına karar verildi. Burada ayrı özel komisyonların yöneticileri ve Federal Kriminal Dairesi'nden bir temsilci, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yönetiminde biraraya gelecekti.[2173] Özel Yapılanma Organizasyon (BAO) 17/18 Mayıs 2006 tarihli kurucu oturumu gerçekleştirmek üzere Nürnberg'e çağırdı.[2174] Yönlendirme Grubu başta ayda bir,[2175] daha sonra iki-[2176] ve üç aylık periyotlarla,[2177] nihayet ihtiyaç oldukça,[2178] son olarak Ekim 2010'de toplantı.[2179] Başlangıçta toplanma yerleri

---

[2171] Ayrıca bakınız Bölüm İki, Kısım G. II. 2.
[2172] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli 13. konuyla ilgili raporu, Cilt BAO_BOSPORUS_II, s. 27. Aynı şekilde Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 269; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6.
[2173] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 10/05/2006 tarihli yazısı, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 93 sonraki; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101 sonraki.
[2174] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 10/05/2006 tarihli yazısı, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 94, ve 12/05/2006 tarihli yazısı Cilt 45, s. 245 sonraki; Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 265-277; Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 12/05/2006 tarihli yazısı, Cilt 45, s. 245 sonraki; Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 19/05/2006 tarihli kurumiçi açıklaması, Cilt 482, s. 84-89.
[2175] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 270; Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 26/07/2006 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 11.
[2176] Yönlendirme Grubu'nun 09/01/2008 tarihli 20. periyodik görüşmesinin protokol taslağı, Cilt 223, s. 491.
[2177] Yönlendirme Grubu'nun 06/08/2008 tarihli 23. yönlendirme grubu oturum protokolü, Cilt 223, S. 512.
[2178] 30.Yönlendirme Grubu'nun 06/10/2010 tarihli (olağanüstü) 30. yönlendirme grubu oturum protokol taslağı, Cilt BY2 1. Ek teslimat 6, s. 11.
[2179] 30.Yönlendirme Grubu'nun 06/10/2010 tarihli (olağanüstü) 30. yönlendirme grubu oturum protokol taslağı, Cilt BY2 1. Ek teslimat 6, s. 8-11.

değişiklik gösterirken, onikinci oturumdan itibarın bir istisna hariç, oturumlar Kassel'de gerçekleşti.[2180] Acil görüşmeler için telefon konferansları yapıldı.[2181]

Katılımcılar, ilgili eyaletlerin ilgili soruşturma birimlerinin yetkileri çerçevesinde stratejik ve taktik kararları vakalara dayanarak ve kendi sorumluluğunda ve konuya yön veren ilgili Savcılık ile belirleyecek kararlaştırmaları konusunda görüş birliğine vardılar. Ancak önemli soruşturma işlemlerinin ve kararlarının Yönlendirme Grubu'nda ele alınmalıydı. Eğer tüm seri ilgilendiren bir etki bekleniyorsa, mutabat halinde bir çözüm bulunmasına çalışılacaktı.[2182]

Yönlendirme Grubu'nun kurucu oturumunun protokolünün bir ekinde şunlar yer almaktadır:

> *„Burada: Garmisch-Partenkirchen'de gerçekleşen IMK'nin (İçişleri Bakanları Konferansı) akabinde AK II düzeyinde yapılan görüşmenin sonucu*
> *1. Tüm Eyaletler kendi vakalarında esas yetkili kalmaya devam edecekler. Alt/üst ilişkisi olmayacaktır.*
> *2. BKA/EG'de (Federal Kriminal Dairesi/Soruşturma Grubu) de yetki olmayacak.*
> *3. Tüm katılımcı Eyaletler ve BKA, en önemli kararların görüşüleceği ve karara bağlanacağı bir yönlendirme ve koordinasyon grubu oluşturacak.*
> *4. Bu grubun başkanlığı Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) yöneticisi olan Bavyera'daki kişi üstlenecektir.*
> *5. Yönlendirme ve koordinasyon grubunun yöneticisine bir çalışma grubu verilecektir.*
> *6. Eyaletler ve BKA arasında ve yurtdışı ile bilgi alış verişini BKA'ya yerleştirilecek Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri (LIST) yürütecektir.*
> *7. Kararlar yalnızca yönlendirme ve koordinasyon grubunda alınacaktır. Bilgi yönlendirme LIST'e tabi olacaktır."*[2183]

Yönlendirme Grubu 17/18 Mayıs 2006 tarihli yönlendirme grubunun kurucu oturumunun protokol ekine göre şu görevlere sahipti:

> *„• Soruşturmaların stratejik ve taktik oluşumu*
> *• Soruşturma kesişme noktalarının ve operatif tedbirlerin kararlaştırılması*
> *• Savcılıklarla temel hukuki kararlar*
> *• Kamuoyu ve basın çalışmalarının stratejik oluşumu*
> *• Lojistik ve edv tekniği ile ilgili temel meselelere ilişkin öneriler*
> *• (Federal çapta) soruşturma ve arama tedbirlerine ilişkin öneriler"*[2184]

[2180] Yönlendirme Grubu'nun Mayıs 2006 ile Ekim 2010 tarihleri arasında gerçekleşin otuz oturumunun protokollerini karşılaştırınız, Cilt BY2 1. Ek teslimat 4-6.
Karar 10/11/2006 tarihli 7. oturumda alında ve şehrin merkezi durumuna dayanıyordu (Yönlendirme Grubu'nun 08/11/2006 tarihli 7. periyodik görüşmesinin 10/11/2006 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 337).
[2181] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 270.
[2182] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 26/07/2006 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 11.
[2183] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolünün eki, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 129.
[2184] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolünün „Yönlendirme Grubu'nun Görevleri" başlıklı eki, Cilt 223, s. 279.

1 Haziran 2006[2185] tarihinde, Yönlendirme Grubu Başkanı'nın konumlanacağı bir Yönlendirme Grubu'nun çalışma bürosu kuruldu.[2186] Görevleri şöyleydi:

> *„• Yönlendirme ve Koordinasyon Grubu adına stratejik ve soruşturma bakımından taktiksel fikirlerin üretilmesi*
> *• Lojistik ve Elektronik Veri İşleme tekniği ile ilgili temel kararlara yönelik hazırlık*
> *• Kamuoyu ve basın çalışmalarına dönük kararların uygulanması*
> *• Kararların uygulanmasının kontrolü*
> *• Periyodik ve amaca göre strateji görüşmelerine hazırlık*
> *• Yönlendirme ve Koordinasyon Grubu'nun tespitlerin/kararların belgelendirilmesi ve yönlendirilmesi*
> *• Strateji ve soruşturmalar açısından taktik sorular için Soko'lar (özel komisyonlar)/EG (soruşturma grubu) için muhataj kişi/bağlantı organı*
> *• konuyla ilgili raporun hazırlanması (aylık), diğer zorunlu rapor zorunluluklarının yerine getirilmesi*
> *• Diğer rapor zorunluluklarının yerine getirilmesi."*[2187]

Yurtdışı iş trafiğinin düzenlenmesi yine BKA (Federal Kriminal Dairesi) Yasası'nda öngörüldüğü gibi Federal Kriminal Dairesi'ndeki Českά Soruşturma Grubu (EG Českά) gerçekleşecekti. Yerel düzeyde yetkili Polis merkezlerinin bilgilerinin yanında tüm bilgiler ayrıca Bilgi Toplama Yeri'ne (ISA) iletilmelidir.[2188]

Savcılıklar her altı ayda bir veya üç ayda bir gerçekleşecek görüşmelerle yönlendirme grubunun çalışması hakkında bilgilendirilecekti.[2189]

Yönlendirme Grubu'nun oturumlarına paralel olarak Ağustos 2006'dan itibaren[2190] ayrıca düzenli olarak resmi işlem memurları düzeyinde – „ZSB" oturumları adı verilen merkezi resmi işlem memurları oturumları- düzenli görüşmeler yapıldı.[2191] 12 Mart 2008'den itibaren genişletilerek, Kassel'de bu oturumlarda da altı haftalık periyotlarla toplanıldı.[2192]

[2185] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 26/07/2006 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, S. 11.
[2186] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 269.
[2187] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolünün „Yönlendirme Grubu'nun Çalışma Bürosunun Görevleri" başlıklı eki, Cilt 223, s. 264, 422.
[2188] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 269.
[2189] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 270.
[2190] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/ Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 26/07/2006 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, S. 11.
[2191] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) Nürnberg'te cinayet serisinde olay yeri resmi işlem memurları 30-31/05/06 tarihli görüşme protokolü yerine, Cilt 223, S. 2 devamı; Dortmund'daki 01/08/2006 tarihli resmi işlem memurları görüşmesinin çok sayıda protokolü yerine, Cilt 223, s. 8 devamı; Kassel'deki 06/09/06 tarihli ZSB resmi işlem memurları oturumunun protokolü, Cilt 223, s. 15 devamı; Yönlendirme Grubu'nun 05/07/2006 tarihli 2. periyodik görüşmesine ilişkin 06/07/2006 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 294; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 43.
[2192] 23 ve 24/01/2008 tarihli ZSB görüşmelerine ilişkin 31/01/2008 tarihli protokol, Cilt 223, s. 159 (Turnus), 12/03/2008 tarihli ZSB görüşmelerine ilişkin 26/03/2008 tarihli protokol, Cilt 223, s. 160-262 (Oturum yeri Kassel).

Bunun haricinde amaca göre „Merkezi resmi işlem" („ZSB"), „Analiz", „gizli bilgi kazanma" faaliyet bölümlerinin[2193] ve kriminal tekniği ile ilgili olay yeri resmi işlem memurlarının toplantıları yapılıyordu.[2194]

Eyaletler farklı Elektronik Veri İşleme sistemlerini kullandıkları için, verilerin biraraya getirilmesi konusunda bir sistem konusunda anlaşmaya varmak gerekiyordu.[2195] Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisinin açıklamasına göre, çok verinin kaydedilmiş olduğu ve teknik olarak en gelişmiş durumda olan Bavyera „EASy" sistemi seçildi.[2196] Buna uygun olarak verilerin transferi için, Federal Kriminal Dairesi tarafından kullanılan Elektronik Veri İşleme sistemi"INPOL-Fall" üzerinde bir ara birimi programlandı, [2197] Bavyera dışındaki memurlar eğitimden geçirilde, teknik donanım tedarik edildi ve kuruldu.[2198]

2. Wiesbaden'de bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin Kurulması

Buna ilaveten merkezi Nürnberg'te olan ve Yönlendirme Grubu'na doğrudan birleştirilerek oluşturulan bir Bilgi Toplama Yeri (ISA) – daha önce Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri (LISt) olarak adlandırılan yer -[2199] kuruldu. Bu şekilde ilk alınan, LISt'in Federal Kriminal Dairesi'nde Wiesbaden'de konumlandırılmasına ilişkin karar durumundan sapma kaydedildi. Tüm Eyaletlerin mutabakatı ile alınan bu kararın arka planında pragmatik neden vardı.[2200]

Bilgi Toplama Yeri'nin aşağıda belirtilen görevleri vardı:

> *„1. Gelen tüm ipuçlarının merkezi şekilde kaydedilmesi*
> *Olay yeri görev yerleri tarafından teslim edilen ipuçlarının değerlendirilmesi, veri bankası sorgulamasının yapılması ve bilgilerin derleyip toparlanması*
> *puçlarının ilgili yetkili soruşturma görev yerinin ZSB'sine (Merkezi Resmi İşlem) iletilmesi*

[2193] Burada uzmanlık hizmetine göre (veya mekansal yönlerden) sınıflandırılmış görevlendirilen personel organizasyonu söz konusu.

[2194] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli konuyla ilgili 13. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 27.

[2195] Hessen'de Vaka İşlem Sistemi „CRIME" kullanıldı, Bavyera'da „EASy" Sistemi, Federal Kriminal Dairesi'nde (BKA) „INPOL-Fall" (Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 44; Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 7). Hessen'de ayrıca „POLAS" sistemi kullanıldı (Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 8 sonraki). Burada vaka işleme sistemi „CRIME" yanında kullanılan bir arama sistemi söz konusu.

[2196] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 44.

[2197] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) vom 29/09/2006 tarihli konuyla ilgili 16. raporu, Cilt BAO BOSPORUS III, s. 37.

[2198] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 44.

[2199] „Bilgi Toplama Yeri" ile Bölüm İki, Kısım G. II. 1.'de belirtilen „Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri" (LISt) iki aynı şeyi ifade eden kavramlardır. Bu, Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/2006 tarihli kurucu oturum protokolünden ortaya çıkmaktadır, Cilt 223, s. 265: *„LISt şimdi ISA"*.

[2200] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 6; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78.

İz komplekslerinin tespiti ve gösterimi
İpucu kontrolü
Periyodik ve amaca göre durum raporları
ile durum belirlemesi, gösterimi ve yönlendirmesi

2. Polis dahilindeki ve haricindeki yayınların, medya dahil, değerlendirilmesi ile bilgilerin aktif olarak ulusal çapta toplanması

3. *Durum bilgilerinin yönlendirilmesi*
Telefonla veya diğer şekillerde iletişim kurarak (günlük teleks, e-posta/e-mail dağıtımcıları) bilgi durumunun günlük olarak karşılaştırması
ile tüm katılımcı olay yeri görev yerleriyle / EG Ceska (Ceska Soruşturma Grubu) ile yapılandırılmış, güncel bir bilgi alış verişinin sağlanması."[2201]

Komisyon, bu durumun Federal Kriminal Dairesi ile Eyaletler arasında bir farklılığa yol açıp açmadığı sorusunu ele aldı. Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporundaki bir bölüm buna vesile oldu. Orada şunlar belirtilmektedir:

„Tanık Kindler, 180. IMK'da (İçişleri Bakanları Konferansı), BKA'da (Federal Kriminal Dairesi) bir Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri'nin kurulması kararının da alındığını açıkladı. Ancak bunun üzerine tüm katılımcıların, bu yerin Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nde konumlandırılması gerektiğini söylediklerini belirtti.[Dipnot]

Tanık Hoppe, BKA'nın daha 19 Nisan 2006'daki [Dipnot] strateji görüşmesinde, ‚yeni' cinayetlerden sonra gelen ipuçlarının nasıl kullanılacağını tespit etmek istediğini ve bunların ‚Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri' (LISt) aracılığıyla merkezi olarak toplanacağı ve değerlendirileceği ve kullanıma sunulacağını belirtti. [Dipnot] Bu konuda ayrıca 19 Nisan 2006 tarihinde de anlaşma varıldığını ve BKA'nın, bu anlaşmaya göre tedbirleri uygulamaya başladığını ifade etti. [Dipnot] Ancak daha sonraki kararlarla bunun tekrar kaldırıldığını açıkladı. [Dipnot]

IMK'nın ardından BKA'da, BKA memuru Hoppe tarafından 9 Mayıs 2006 tarihinde hazırlanan açıklamaya göre, Hessen'de, BKA tarafından önerilen LISt'in, Eyaletlerin menfaatlerine ters düştüğü için, bu görev yelpazesiyle kabul görmediğine yönelik sözlü bir karar alındığı ortaya çıktı. [Dipnot]

Dosyalara göre, LISt'in kurulması ve işletilmesi, BKA'nın görüşüne göre BKAG Madde 2 uyarınca BKA'nın asli bir görevini oluşturuyordu. Buna karşın Eyaletler tarafından bunun sonucunda ortaya çıkan kesişme noktası güçlüğü nedeniyle itiraz bulunuluyordu ve ayrıca Bavyera'da seride elde edilen deneyimler öne sürülüyordu. [Dipnot] Yönlendirme Grubu 17/18 Mayıs 2006 tarihli kurucu oturumda zıt görüşünü açıklayarak yurtiçi yönlendirmesiyle ilgili ‚Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu'na (BAO) birleştirme yönünde karar verdi. Yurtdışı yönlendirmesi ise BKA'da kalmaya devam edecekti.

Soruşturmanın BKA tarafından yönetilmesine karşı ve bir yönlendirme grubu lehine karar alındıktan sonra, tanık Hoppe'nin verdiği bilgiye göre, bu LISt'in, gelen ipuçlarının ve bilgilerin merkezi olarak toplanması, kaydedilmesi ve değerlendirilmesi ve ayrı izleri ilgili görev yerlerine iletmek üzere bir Bilgi Toplama ve Değerlendirme Yeri'nin (ISA) de kurulacağı, bu işin başı olarak görülen Bavyera'ya aktarılması gündeme geldi. [Dipnot]"[2202]

[2201] Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolü, Cilt 223, s. 269; Yönlendirme Grubu'nun 17-18/05/06 tarihli kurucu oturum protokolünün „ISA'nın Görevleri" başlıklı Eki, Cilt 223, s. 423 sonraki.

[2202] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, BT Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 558.

Bir „LISt" (Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri), bilgilerin biraraya toplandığı yerdir. Böyle bir „LISt"in görevleri, BKAG (Federal Kriminal Dairesi Yasası) Madde 2'de şöyle tanımlanmaktadır:

(1) Federal Kriminal Dairesi, Emniyetin bilgilenme ve haberleşmesinin ve kriminal polisin merkezi birimi olarak ve Federal Devlet ve Eyaletlerin Emniyetlerini, eyaletler üstü, uluslararası veya büyük önemde cezai suçların önlenmesinde ve takip edilmesinde destekler.
(2) Federal Kriminal Dairesi, bu görevini gerçekleştirmek için
1. bunun için gerekli tüm bilgileri toplar ve değerlendirir
2. Federal Devletin ve Eyaletlerin ceza takip makamlarını derhal kendilerini ilgilendiren bilgiler ve elde edilen cezai suçlara ilişkin bağlantılar konusunda haberdar eder.
(3) Federal Kriminal Dairesi, merkezi birim olarak bu yasaya göre bir Polis Bilgi Sistemi işletir.
(4) Federal Kriminal Dairesi, merkezi birim olarak Federal Devletin ve Eyaletlerin Emniyetlerine cezai suçların önlenmesinde ve takip edilmesinden ve tehlikelerin önlenmesinde merkezi kuruluş ve külliyat işletir, özellikle
1. kriminal tespit yöntemine sahip merkezi kuruluşlar ve külliyatlar ile
2. kişi ve eşyaların aranmasına yönelik merkezi kuruluşlar
(5) Federal Kriminal Dairesi Eyaletleri talep etmeleri halinde veri işlenmesinde destekleyebilir. Verilerin işenmesi ve kullanımı Eyaletlerin talimatlarına göre ve veri işleme yönetmeliklerine göre görevlendirmeyle gerçekleşir.
(6) Federal Kriminal Dairesi, merkezi birim olarak Federal Devlet ve Eyaletlerin Emniyetlerini cezai suçların önlenmesinden ve takip edilmesine desteklemek amacıyla
1. tüm alanlarda kriminal tekniği açısından incelemeler ve kriminal tekniği açısından araştırmalar için gerekli kuruluşları işletmek ve bu alanlarda Emniyetin işbirliğini koordine etmekle yükümlüdür.
2. kriminal polis analizlerini ve istatistiklerini, kriminal istatistikler dahil hazırlamakla ve bunun için suçlardaki gelişimi gözetlemekle yükümlüdür,
3. suçların önlenmesinde polis yöntemlerini ve çalışma biçimlerini araştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür,
4. kriminal polisin özel alanlarına yönelik eğitim ve geliştirme etkinlikleri düzenlemekle yükümlüdür.

(7) Federal Kriminal Dairesi ceza soruşturmalarında polis merkezlerinin, savcılıkların ve mahkemelerin talebi üzerine kriminal tespit yöntemi ve kriminal tekniği ile ilgili raporlar hazırlar.

19 Nisan 2006 tarihli bir strateji görüşmesinde, olay yerlerinin bulunduğu Emniyetler ve Federal Kriminal Dairesi'nin temsilcileri, Federal Kriminal Dairesi'ne düşen cinayet soruturması görevlerini görüştüler. Merkezi birim olarak görevleriyle ilgili olarak BKAG (Federal Kriminal Dairesi Yasası) Madde 2'ye uyarınca bu görüşmenin protokolünde şunlar tespit edilmiştir:

„BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) Kriminal Polis Direktörü HOPPE tarafından belirtilen güncel ve bundan sonraki rolü:
[...]
- *BKAG Madde 2 uyarınca merkezi birim olarak görevi*
- *BKA Eyaletlerdeki Kriminal Polis Müdürlüklerini eyaletler üstü, uluslararası ve büyük önemde cezai suçların önlenmesinde ve takip edilmesinde destekler*
- *BKA bunun için tüm gerekli bilgileri toplamak ve değerlendirmekle yükümlüdür*

BKA'nın merkez biriminin görev içerikleri:
- *Bilgi toplama, merkezi bilgi değerlendirmesi, bilgi yönlendirmesi*
- *Uluslararası bilgi toplama*
- *Bilgilerin zaman ve adrese uygun dönüştürülmesi*
- *Bilgilerin yapılandırılmış gösterimi ve görselleştirilmesi*
- *Durum resimleri ve durum teleksleri*

- *Strateji ve durum görüşmeleri*
- *Birlikte alınan kararların kontrolü"*[2203]

Federal Kriminal Dairesi gerçekten akabinde bir Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri kurdu. Görevlerini şu şekilde tanımladı:

> *„Birlikte karar altına alınacak, koordineli bir soruşturma ve kamuoyu stratejisine uygun olarak bilgilerin merkezi olarak toplanması, değerlendirilmesi, yönlendirilmesi*
> *-tüm merkezi ve merkezi olmayan, gelen ipuçlarının toplanması ve değerlendirilmesi, içeriklerinin mevcut bilgiler ve dosya içerikleriyle karşılaştırılması, değerlendirme sonuçlarının ilgili soruşturma görev yerlerine yönlendirilmesi*
> *-İz işlemlerinin koordinasyonu ve biraraya getirilmesi ile BKA'daki Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) dahil edilmesi,*
> *- uluslararası düzeyde İnterpolün ulusal merkezi bürosu çerçevesinde merkezi şekilde aktif ve etkin işleyen bilgi toplanması, yani uluslararası polis bilgi alış verişinin uygulanması ve koordinasyonu, BKA-VB'ler dahil edilmek suretiyle yetkili uluslararası muhataplarla bilgi alış verişi, yurtiçi görev yerlerine bilgi aktarılması,*
> *- Ulusal düzeyde durum ve görevlendirme görüşmeleri çerçevesinde aktif ve yapılandırılmış bilgi alış verişinin sağlanması,*
> *-ortak alınan kararların ve beraberinde ortak görüşmelerden çıkan soruşturma işlemlerinin ve sonuçlarının uygulanmasına yönelik koordinasyonu."*[2204]

Ancak bu görev kapsamı Eyaletlere fazla geldi. Bu durumda, merkezi belgelendirme ve durum değerlendirmesinin, esas olarak koordinasyondan oluşan „baş" olarak yetkili Nürnberg'te değil, Federal Kriminal Dairesi'nde (BKA) gerçekleşmesi gerekiyordu. Bu, Federal Kriminal Dairesi'nin belgelendirme ve durum değerlendirmesi üzerinde kontrolü nedeniyle, 180. İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde, soruşturma yönetiminin Eyaletlerin üzerinde kalmaya devam edeceği yönünde karar alınmış olmasına rağmen, soruşturmaları fiilen yürütmesi sonucunu doğrurdu.

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe, bu durumu Komisyon huzurunda, ilk önce yanlış anlaşılacak şekilde, şu sözlerle özetledi:

> *„8. ve 9. cinayetlerden sonra gerçekten merkezi soruşturma yönetimini üstlenmek bizim inisyatifimizdi. Ben Mayıs başında – bu vakada bir açıklama yazdım, 9 Mayıs tarihli –Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nden meslektaşım Hoffmann'dan Hessen'de özellikle, Eyaletlerin menfaatlerine ters düştüğü gerekçesiyle LIST'e (Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri)*[2205] *karşı gelindiği konusunda bilgilendirildim."*[2206]

Eyaletlerin eleştirisi, ayrıca, Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nda da belirtilen, tanık Hoppe'nin 9 Mayıs 2006 tarihli bir açıklamasında belgelendirilmiştir.

[2203] Etki altındaki Eyaletlerin soruşturma makamları ve Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) temsilcileri arasında strateji görüşmesine ilişkin 19/04/2006 tarihli Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) protokolü, Cilt 223, s. 540.
[2204] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 04/05/2006 tarihli kurumiçi e-mail, Cilt 482, s. 73 sonraki.
[2205] Tanığın protokolü incelemesinin ardından isteği üzerine „List" kelimesi „LIST" ifadesiyle değiştirilmiştir (Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri)", Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015 –05/11/2015 tarihli Ek, s. 4.
[2206] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 97.

Kuzey Hessen Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann ile ve kısa süredir Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi olan Bay Werner M. ile yaptığı telefon görüşmelerin yer aldığı açıklamada şunlar saptanmıştır:

> *„Hessen'de BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından önerilen LIST'in (Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri), Eyaletlerin menfaatlerine ters düştüğü için, bu görev yelpazesi ile kabul edilmediğine dair sözlü karar var. Eyalet Polis Müdürü'nün Kriminal Polis Direktörü Hoffmann ile IMK'nın gayriresmi görüşmeleri sırasında, soruşturmaların Eyaletlerde şimdiye kadar nasıl devam ediyorsa, öyle sürdürülmesi konusunda, ancak Bavyera'nın başkanlığında kendi çalışma bürosu olan, bir yönlendirme komisyonunun kurulması yönünde bir karar alındığı belirtiliyor. LIST'in görevinin bu durumda tanımlanması gerektiği söyleniyor. Bunun Bavyera'a kurulması ve BKA'da bir yan bürosunun olması düşünülüyor. Bu karar nedeniyle ve sözlü karar nedeniyle Kassel'in artık izleri ve ipuçlarını artık BKA'nın LIST'ine vermeyeceği belirtiliyor. Kriminal Polis Direktörü Hoffmann'ın Kriminal Polis Müdürü [Werner] M[...]'den gayri resmi kararın yazılı bir belgelendirmesini yapmasını rica ettiği belirtiliyor. Bu arka planda, Kriminal Polis Direktörü Hoffmann,, 11/05/2006 tarihli BKA tarafından konulan strateji görüşmesine yalnızca vaka görüşmeleriyle sınırlı tutulmasını öneriyor. Ödüle ilişkin olarak Kriminal Polis Direktörü Hoffmann'dan gelen bilgiye göre, Hessen'in uyarak, 300.000 Euro rakamının kurban sayısına bölünmesi önerisine uyulacak.*
>
> *Kriminal Polis Müdür [Werner] M[...] bugün telefonda, MinDir (Bakanlık Daire Müdürü) Kindler tarafından, dün, Bavyera'da Bavyera başkanlığında, kendi çalışma bürosu olan bir yönlendirme komisyonunun kurulacağı konusunda bilgilendirildiğini bildirdi. BKA'da önerilen şekliyle LIST'in Eyaletler tarafından kabul edilmediğini ifada etti. BKA'daki LIST'in görevlerinin yönlendirme komisyonunda yeniden tanımlanacağını açıkladı. Yönlendirme komisyonunun cinayet serisindeki tüm stratejik ve operatif kararları alacağını söyledi. Gayriresmi görüşme çerçevesinde Kriminal Daire Başkanı Ziercke'nin nihayetinde Bavyera'da bir personel tartışmasına yol açtığını ve şimdiki Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisinin yerine tekrar önceki Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisinin getirilmesine (Eyalet Kriminal Polis Müdürü Geier) yol açan bir eksiklikler listesi saydığını ifade etti. Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) şimdi görevinin 20. KW'yi yönlendirme komisyonunun kurucu toplantısına çağırma görevi olduğunu belirtti. MinDir Kindler'den kararı yazılı olarak belgelendirmesinin istendiğini ifade etti. [...]"*[2207]

Yani açıklamaya göre, Hessen –diğer Eyaletler gibi- gerçekten yalnızca Federal Kriminal Dairesi tarafından, 180. İçişleri Bakanları Konferansı'nın akabinde alınan kararda önerilen somut farklı şekle itiraz ediyordu.[2208] Komisyon önündeki sorgalamasında tanık Hoppe açıklamanın içeriğinin doğru olduğunu teyit etti. Tanık ifadesinin protokolünde şunlar belirtilmektedir:

> *„Milletvekili Günter Rudolph: Cilt 482 PDF-Sayfa 81'de size ait, Bay Hoppe, 09/05/2006 tarihli bir açıklama var. Altında adınız var. Tüm cümleyi okuyorum:*
>
> > *Hessen'de BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından önerilen LIST'in (Durum Bilgilendirme ve Bligi Alma Yeri), Eyaletlerin menfaatlerine ters düştüğü için, bu görev yelpazesi ile kabul edilmediğine dair sözlü karar var.*
>
> *Bunu halen hatırlayabiliyor musunuz, bu şekilde size okuduğumda? – İsterseniz basılı olarak da verebiliriz.*
>
> *Tanık Hoppe: Açıklamayı hatırlayabiliyorum. Sanırım ben yazdım, çünkü dairemin yönetimi tarafından 4 Mayıs'taki sonuçlardan düşündüğüm gibi doğrudan, hızlı bir şekilde bilgilendirilmediğim için, meslektaşım Hoffmann ile konuşmuştum, ve bu bilgiler, bana meslektaşım Hoffmann bu görüşmeden tarafından*

[2207] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 09/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 482, s. 81.
[2208] Bakınız Bölüm İki, Kısım G. II. 2.

verilen bilgiler sanırım -- Bununla birlikte, bir karar var mıydı, bugün çok iyi hatırlamıyorum. Ama ben öyle yazmışsam, muhtemelen, Bay Hoffmann'ın bana o tarihte telefonda belirttiği şey, böyle olmalı."[2209]

3. Eyaletlerüstü İşbirliğinin Katılımcılar Tarafından Değerlendirilmesi

Komisyon tarafından dinlenen tanıklar eyaletlerüstü işbirliğininin iyi işlediği şeklinde tarif ettiler. Özellikle, devamla özel komisyonlarla ve cinayet araştırma komisyonlarıyla bilgi alış verişine dahil olan,[2210] dönemin Kuzey Hessen Kriminal Polis Müdürü Hoffmann, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nla (BAO) işbirliğinin çok olumlu olduğunu belirtti. Şunları açıkladı:

„Tanık Hoffmann: Bavyeralı meslektaşlar bizi soruşturmalarda destekleme konusunda kendiliğinden hazırlardı. Doğrudan Kassel'e yanımıza geldiler ve, cinayet serisine ilişkin ellerindeki bilgileri getirdiler, bize cinayet serisini, fikir edinmemiz açısından tanıttılar: ‚Şimdiye kadar hangi soruşturmalar yürütül? Diğer kurbanlar kimler?', Halit Yozgat cinayetinin ne ölçüde oradaki taramaya girdiğini veya girmediğine ilişkin ilk değerlendirmeyi yapabilmek açısından.

Destek, bizi duruma adapte olmamızı, Bavyera'daki meslektaşların sahip olduğu verilere erişebilmemiz için, birlikte bilgisayar tertibatının da getirmiş olmalarından dolayı da mükemmeldi. Bu, ayrıca, İçişleri Bakanlığı'ndan Bavyera'daki arkadaşların bilgisayarlardan alabilmemiz için kaynak almamıza da yol açtı, çünkü onlar getirdikleri yeterli değildi ve daha çok sayıda bilgisayara ihtiyacımız vardı.

Başkan: Tamam. Doğru anladıysam, bunun anlamı, Polis düzeyinde bu işbirliği a) yolunda gitti ve b) soruşturmalara yardımı oldu?

Tanık Hoffmann: Bu doğru."[2211]

Ve Yönlendirme Grubu'ndaki işbirliğinin şuna yol açtığını belirtti:

„Birarada olduğumuz çevre – bunlar Hamburg, Kuzey Ren Vestfalya, Bavyera, Mecklenburg-Vorpommern ve de Hessen Emniyetlerinin yönetici kadrolarıydı- toplanan uzmanlık kapasitemizi dahil etmiştik ve birlikte meseleleri görüştük ve görüşüme göre de iyi sonuçlara vardık."[2212]

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu Yöneticisi Bilgic, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) ile ilişkiyi *„iyi çok samimi olarak"* değerlendiridi.[2213] Şunları açıkladı:

„Sanırım, o dönem yaptığımız şekliyde, mevcut koşullar altında yapılacak en iyisi olduğuna inanıyorum, ve orada iktidar mücadelesi,[2214] *BKA (Federal Kriminal Dairesi) ile Nürnberg arasında, bana göre aslında gereksizdi. Şöyleydi, çok hızlı hareket etmemiz gerekiyordu, Bavyera'daki meslektaşlar da çok işe sarılmışlardı ve onların bilgi sistemine –veri bankasına vs.- hemen ulaşabilmemizi, buna uygun bilgisayarlarla donatılmasını sağladılar ve Dortmund'dakiler de aynı şekilde, böylece pratikte birbirimizle en iyi şekilde işbirliği yapabildik."*[2215]

[2209] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 89.
[2210] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 113; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 43.
[2211] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 122 sonraki.
[2212] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 125.
[2213] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 133.
[2214] Bu konuda ayrıca bakınız Bölüm İki, Kısım G. II. 1.
[2215] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 134.

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi Wetzel de, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nla (BAO) işbirliğini *„büyük oranda çok ulumlu"* olarak algıladı. Bavyeralı meslektaşların „baş yürütücü" olduklarını, Nürnberg Polisinin çok iyi bir şekilde onun ardından geldiğini, çok iyi hazırlıklı olduğunu ve organizasyon için çok şey yaptığını belirtti.[2216] Dortmund ile sıkı şekilde iletişim halinde olduklarını ifade etti.[2217] Mecklenburg-Vorpommern görev yerinin ise bir cinayet araştırma komisyonu kurma konusunda öncelikle ikna edilmeleri gerektiğini belirtti. Diğer Eyaletlerin görev yerlerinin olanakları ölçüsünde birlikte çalıştıklarını söyledi.[2218] Bilgileri gerek çalışma gerekse yönetim düzeylerinde çok iyi bir şekilde ve düzenli görüşmelerle alıp verdiklerini ifade etti. Bunun haricinde telefon konferansları ve benzerlerinin de olduğunu belirtti.[2219] Devamında şunları açıkladı:

> *„Bir bütün olarak, arasında orada sürdürülen işbirliği, benim görüşüme göre, her zaman kolay olmasa da, mükemmeldi. Zor olan durum Bay Geier için en azından –bunu kesinlikle anlayabiliyorum-, soruşturma birimimin bir bakıma şefi olması, ancak kendi başına karar alamamamsıydı. Eyaletler düzeyinde sağlamasını yapmak zorundaydı."*[2220]

Ve:

> *„bu [Açıklama: Yönlendirme Grubu'nun yöneticisi fonksiyonunu yerine getirmesi] sonradan bakıldığında, Bay Geier için zor olmuştur, çünkü hep bizimle birlikte karar almak zorundaydı. Kendisi karar alamıyordu: Nerede hangi soruşturmalar yapılacak? Ama diğer yandan, birarada olduğumuz çevre – bunlar Hamburg, Kuzey Ren Vestfalya, Bavyera, Mecklenburg-Vorpommern ve de Hessen Emniyetlerinin yönetici kadrolarıydı- toplanan uzmanlık kapasitemizi dahil etmiştik ve birlikte meseleleri görüştük ve görüşüme göre de iyi sonuçlara vardık."*[2221]

Kassel'deki soruşturmalarla ilgilenen tanık Dr. Wied, eyaletlerüstü bilgi alışverişi Savcılık açısından ve onların düzeyinden şu şekilde tarif etti:

> *„İşbirliği, yani tek tek soruşturma bilgilerinin karşılaştırılması, Polis düzeyinde gerçekleşti. Cinayet araştırma komisyonlarının yöneticilerinin toplantıları oluyordu. Yönlendirme düzeyinde de Kriminal Polis müdürlüğü buluşuyordu ve bilgilerin nasıl biraraya getirilebileceğine dair bir yol bulmaya çalışıyorlardı. Dortmund'daki Savcılık'taki meslektaşım, Bay Dr. Artkämper, bir veya iki toplantı oldu. Sayısından emin değilim. Biri bir başka vesile ile olmuş olabilir. Demek istediğim, onu iki defa görmüştüm – ancak biri Kassel'de gerçekleşen bir yönlendirme grubu oturumu kapsamındaydı. Onunla orada konuşmuştum da."*[2222]

[2216] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 42.
[2217] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 12; Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 124 sonraki, 133.
[2218] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 43.
[2219] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 43.
[2220] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 174.
[2221] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 125.
[2222] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 43.

Nürnber'te soruşturma yürüten Savcı tanık Dr. Walter K., Eyaletlerin ilgili Polis görev yerleri arasındaki işbirliğini şu şekilde açıkladı:

> *„Polis tarafında işbirliği çok yoğundu. Örneğin, Hamburg ve Rostock'ta bilgisayar programlarının uyumunda bir sorun olduğunu tespit ettiğimizde, Bavyera'dan programları ve donanımları Rostock'a naklettik – polis tarafından-, böylece aynı program üzerinde diğer meslektaşların aldıkları ifadelere bakabiliyorduk. Polis düzeyindeki anlaşma ve iletişim sürekliydi. Ben kendim Nürnberg'deki soruşturma grubunda en az bir kere Polisin rutin olarak düzenlediği bir oturuma katıldım. Bunun haricinde tabii telefonla veya şahsi olarak iletişime geçiyorduk: bir dilekçe hazırlamak için, benim de bunu iletmek için, memurların benim görev yerime gelmeleri gibi."*[2223]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier'e göre Yönlendirme Grubu'nda işbirliği ve bilgi alış verişi çok ayrıntılıydı. Ayrıca raporların ve telefon görüşmelerinin de alış verişi yapıldığını ifade etti.[2224] Başlangıçta biraz pürüzlü de olsa, Yönlendirme Grubu'nun oturumlarına katılan uzmanların, temsilcilerin, yürütülecek soruşturma tedbirleri konusunda görüş birliğine varmayı başadıklarını açıkladı.[2225] Federal Kriminal Dairesi ile işbirliğine ilişkin olarak da, Bavyera'daki Polis memurlarının yanı sıra Federal Kriminal Dairesi'nin Českά Soruşturma Grubu'nun (EG Českά) memurlarının Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) mekanlarında çalışma yürüttüklerini belirtti. 2006 ve 2007 yıllarında ayrıca Kassel'den bir analiz memurunun da IT uzmanı olarak katıldığını ifade etti.[2226]

O dönem Federal Kriminal Dairesi'nde Merkezi Soruşturmalar alanında faaliyet yürüten tanık Michael St., de sıkı bir işbirliğinden söz etti. Kendisinin Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) toplantılarına katıldığını belirtti.[2227] Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) ile işbirliğini de yapıcı ve iyi olarak değerlendirdiğini belirtti.[2228] Federal Kriminal Dairesi (BKA) memurlarının gözüyle de, Yönlendirme Grubu'ndaki çalışma yapıcıydı. Tartışmaların „bir konuyla ilgili" tartışmalar olduğunu belirtti.[2229]

Resmi işlem memurları düzeyindeki işbirliğine yönelik olarak Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticis Wetzel şunları açıkladı:

> *„Yönlendirme Grubu'nun oturumlarına paralel olarak, cinayet araştırma komisyonları yöneticileri toplandı, ve bilgi alış verişinde bulunduk, ihtiyaçlarımızı belirttik. Şöyle tasavvur etmek gerekir: Örneğin – ben ne biliyorum- dediğimizde, belki bir ipucu bulabiliriz diye, bunun için şöyle düzgün büyük bir ödül koyduk, ve bunu teşvik ettik, Yönlendirme Grubu'na verdik, ve sonra da orada karar verildi. Yönlendirme Grubu bizim için bir tür karar mercii idi, belirli yönlerle ilgili olduğunda da, şu söz konusu olduğunda da:*

[2223] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 112.
[2224] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 18 sonraki.
[2225] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 30.
[2226] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 39.
[2227] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 233.
[2228] Michael St., Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 233.
[2229] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 85.

İkinci bir vaka analizi yapacak mıyız, evet mi, hayır mı? O zaman biz bunu teşvik ediyor ve Yönlendirme Grubu tarafından da uygulanıyordu."[2230]

V. Faillerin Soruşturulmasına Yönelik Ayrı Tedbirler

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından cinayet serisinde yönlendirilen soruşturmalarda, açısından göze çarpan birkaç tedbir öne çıkıyordu. Buna, birkaç operatif vaka analizinin hazırlanması, kitlesel veri değerlendirmesi, silah izlerinin Česká Soruşturma Grubu (EG Česká) tarafından takibi, kamuoyu çalışması ve, bununla bağlantılı olarak, faillerin yakalanması için ödül olarak konan büyük para miktarı dahil.

1. Operatif Vaka Analizleri

a. Operatık Vaka Analizlerinin Anlamı ve Hedefi

Daha Yaz 2005'te Münih Polis Müdürlüğü, yani vakanın özel eğitimli analizcileri tarafından, yeni soruşturma hareket noktaları elde etmek üzere incelenmesi anlamına gelen operatif bir vaka analizi hazırlamıştı. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 2007 yılına ait bir faaliyet raporunda bu konuda şunlar belirtilmektedir:

„Tüm vakalarda bölgesel cinayet araştırma komisyonları tarafından, cinayet vakalarında alışılagelmiş, kapsamlı standart soruşturmalar yürütüldü.

Bunun haricinde, Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) uluslararası bağlantılarından da, düşünülebilecek her alana yönelik –gizli bilgi kazanma, Operatif Hadise Analizi (OFA), mali soruşturmalar, kamu çalışmaları vs.- artan çabalardan da, sonuç vaadeden , aydınlatma yaklaşımları elde edilemedi.

Bu arka planda, bilinen gerçekler temelinde, kriminal yönden temelli bir çalışma hipotezi kuruldu ve esas olarak paralel şekilde hazırlanmış operatif vaka analizi ile teyit edildi. Bu hipotezlerden, iki ana soruşturma yönü ‚organizasyon teorisi' ve ‚seri fail teorisi' geliştirildi.

Her iki teoriden bağımsız olarak, ‚ilgili olayın meydana geldiği saatlerde olay yerlerinde kimler vardı' bakış açısıyla 30 milyonı aşkın kitlesel veri analiz edil.
Buna paralel olarak, her dokuz vakadaki veriler, izler ve ipuçları olmak üzere, toplam 300.000 veri satırı, EASy'de kuruldu, sürekli olarak karşılaştırıldı ve değerlendirildi.

Yine de bugüne kadar hiçbir vakada anlaşılabilir bir motif teşhis edilemedi, kurbanların birbiriyle açıklanabilir bir ilişkisi tespit edilemedi, Modus Operandi (izlenen yöntem) nedeniyle merki ve kovanlar istisnası dışında değerlendirilebilir fiziksel izler ve faile veya faillere ilişkin sonuç vaadeden ipuçları yok."[2231]

[2230] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 45.
[2231] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 451 sonraki; ayrıca Walter K. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101; Christoph St., Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 8; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36, 43.

2005 ve 2006 yıllarında hazırlanan vaka analizlerinden sorumla olan Polis memuru tanık Horn, Araştırma Komisyonu'na operatif vaka analizlerinin anlamını ve hedefini açıkladı. buna göre, vaka analizcisinin görevi, Özel Komisyon yöneticisine soruşturma tedbirlerinin ve soruşturma yönlerinin uygulanmasında ve örneğin fail profili üzerinden faile ilişkin kişisel özelliklerin teşhis edilmesinde destek olmaktadır.[2232] Vaka analizinin, eylemin oluşunun rekonstrüksiyonuna yönelik kriminalistik bir araç olduğunu ifade etti. Vaka analizcisinin görevinin ilk planda vakanın kavranmasının derinleştirilmesi olduğunu belirtti. Suçta esasen neyin konu olduğu, odağanda neyin bulunduğunu analiz etmenin, ve böylece failin kişiliği ve motif durumuna ilişkin çıkarsamada bulunmanın hedeflendiğini belirtti. Vaka analizi ile ihtimali en yüksek eylem hipotezini ortaya çıkarmaya çalışıldığını ifade etti. Bununla birlikte, burada yalnızca bir tahminin, insan davranışının yorumunun söz konusu olduğunu söyledi. Bunlar arasından somut soruşturma hareket noktalarının oluşturulması gerektiğini belirtti.[2233]

Bu görevle uğraşan ekibin, normal olarak –aralarında (eski de dahil) soruşturmacılar, izlerin emniyete alındığı birimin memurları ve gerekirse, mevcut vakada olduğu gibi, adli tıp psikoloğundan oluşan- üç ila beş arasında kişiden oluştuğunu ifade etti[2234] Bavyeralı vaka analizcilerinin, kriminalistik, kriminoloji, psikoloji, pskiyatri ve adli tıp alanlarında dört ila beş yıl arasında özel eğitim aldıklarını söyledi. Mevcut bu vakada ilk vaka analizinde, analizci ekibin beş kişiden oluştuğunu, aralarında Federal Kriminal Dairesi'nden bir memurun da olduğunu ifade etti.[2235]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier, bu tür analizler hakkında şunları açıkladı:

> *„Hipotezlerle, aslında bir delilimizin olmadığı durumda çalışıyoruz. Elbette delilleri tercih ederiz – ve net açıklamaları. Ancak motif ve soruşturma hareket noktası açısından bir gelişmenin olmadığı durumlarda, şöyle söyleyeyim, soruşturma hipotezleri oluşturmaya başlıyoruz, bunları da elbette daha sonra doğrulamaya veya yanlışlığını ispatlamaya çalışıyoruz."*[2236]

Devamında, operatif vaka analizinin esas olarak ağır ceza suçlarında, özellikle, cinayet, adam öldürme, cinsel motifli suçlar ve seri suçlarda kullanıldığını açıkladı. Hemen hemen hiç ipucunun olmadığı durumlarda, faile yönelik motif bulmada sorunlar yaşandığında çok yardımcı olabildiğini belirtti. Hedefin, aranan fail tipini tespit etmek olduğunu söyledi. Burada, operatif bir vaka analizinde

[2232] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 6.
[2233] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 10.
[2234] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 12.
[2235] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 40.
[2236] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 47.

bir tahminin ötesine gidilmediğinin, bunların isabetli de olabileceğinin, ancak yanlış da olabileceğinin dikkate alınması gerektiğini ifade etti.[2237]

b. Bavyera'daki İlk Operatif Vaka Analizi 2006: „Organizasyon Teorisi"

İlk yedi eyleme dayanarak, vaka analizcileri Yaz 2005'te tanıtılan operatif vaka analizi ile[2238] cinayet serisinden oldukça yüksek ihtimalle bir suç örgütünün sorumlu olduğu sonucuna vardı („organizasyon teorisi").[2239]

Tanık Geier, organizasyon teorisini şu sözlerle tarif etti:

> *„Bu yönde aynı zamanda şunlar anlaşılmalıydı: Failler bir örgütten geliyor veya bir örgüt tarafından, tetikçi olarak bu cinayetleri işleme emrini almışlardı. Bu–şu an kabaca söyleyecek olursam- bir bakıma organizasyon teorisinin arka planıydı. Bu dokuz vakada –sanırım vakaların altısında, yedisinde- cinayet öncesinde şüphe uyandıracak konuşmaların yapılması söz konusuydu, burada: Evet oraya birisi gelmişti ve tabiri caizse – ‚son şans'. Ve gerçekten yakın bir zamanda da cinayet gerçekleşmişti. Yani, bir hareket noktası vardı; ve şu düşünce de –daha fazla ayrıntıya girmek istemiyorum-, bazı kurbanlarda, herşeyin o kadar düzgün yürümediği yönünde ipuçları vardı."*[2240]

Operatif vaka analizi bir Power-Point sunumunda hazırlandı.[2241] Sunumun özeti Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda yer almaktadır. Orada şunlar belirtilmektedir:

> *„'Bosporus' Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) adına, Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA), 22 Ağustos 2005 tarihinde vaka analizinin sonuçlarını bir Power-Point sunumu ile tanıttı. [Dipnot] [...]Česká eylem silahı ile işlenen yedi cinayet buna dahil edildi.*
>
> *Operatif vaka analizinin görevine ve faaliyetine ilişkin tanık Horn, öncelikle eylem oluşlarının rekonstrüksiyonunun söz konusu olduğunu belirtti. Temel olarak, olay yerindeki bulgular, kurbanların arka planına dair bilgiler ve yaralanma resimlerinin olmak üzere üç alanın kullanıldığını belirtti. Ardından failin davranışının değerlendirilmeye, motif durumunun ele alınmaya ve muhtemel fail kişiliği hakkında açıklamalar yapmaya çalışıldığını ifade etti. Son olarak soruşturma önerilerinin verilmesi gerektiğini belirtti. Bir vaka analizcisinin faaliyetinin, en yüksek ihtimal dahilindeki hipotezin belirlenmeye çalışıldığı, hipotezlerle çalışma olduğunu açıkladı. [Dipnot]*
>
> *Bu (ilk) vaka analizi motif durumunu şu şekilde değerlendirdi:*
> *‚Muhtemelen tek tip bir motif durumu yok, farklı bağımlılık belirtileri, öldürmelerde küme oluşumu."*

[2237] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, S. 20; benzer şekilde Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 102.
[2238] Birinci vaka analizi 22/08/2005 tarihini taşıyor, Cilt 141, s. 8. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 130 hatalı olarak sonbahar 2006 tarihi belirtilmiştir.
[2239] 22/08/2005 tarihli Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA), Cilt 141, s. 72 devamı.
[2240] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 37.
[2241] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 22/08/2005 tarihli operatif vaka analizi sonucu, Cilt, 141, s. 8-101.

Burada vaka analizcileri, cinayetlerin örgütün emriyle işlendiğinden yola çıktılar, çünkü bazı kurbanların eylemlerden önce tehdit edildikleri veya kavga olduğu yönünde ipuçları vardı. Aşırı sağcı bir motif tartışılmadı.[Dipnot]"[2242]

Komisyon, hipotezin oluşumuna ilişkin olarak sorumlu vaka analizcisi, tanık Horn'un ifadesini aldı. Açıklamasına göre, vaka analizinin çıkış noktası öncelikle kurbanların arka planlarıydı. Kimlerin söz konusu olduğu ve aslında nasıl bir olayın meydana gelmiş olabileceği sorusu ele alındı; eylemin oluşunun rekonstrüksiyonunun yapılmaya çalışıldığını belirtti. Ardından nişancının veya nişancıların kimliği, özellikle kurşunların aynı fail tarafından sıkılıp sıkılmadığı veya silahın elde ele verilip verilmediği ele alındı.[2243] Ateş etme modelinde benzerliklerin, 7,65 kalibreli tabancının nişancısının muhtemelen hep aynı kişi olduğuna işaret ettiği belirtildi.[2244] Hep aynı silahın kullanılmasının dikkat çekici olduğu, çünkü bir suç örgütü için bu durumun alışılmamış olduğu belirtildi. Bu nedenle, kullanılan silahin bir mesaj işlevi görüp görmediğinin düşünüldüğünü açıkladı.[2245]

Bunun dışında, yedi öldürme suçunun hepsinde, öncesinde kurbanların işleriyle bağlantılı bir anlaşmazlıktan dolayı tartışmanın yaşanmış olmasının dikkat çektiği belirtiliyordu.[2246] Kurbanların aynı arka plana sahip olmadığının dikkat çektiği belirtildi. Kurbanların hepsinde belirli bir anlaşmazlık olmakla birlikte, aynı anlaşmazlık konularının söz konusu olmadığı ifade edildi.[2247]

[2242] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 529.
[2243] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 6 sonraki, 12 sonraki.
[2244] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 20.
[2245] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 16.
[2246] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 6 sonraki,12 sonraki.
[2247] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, S. 6 sonraki, 12 sonraki; 22/08/2005 tarihli Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA) ile karşılaştırınız, Cilt 141, s. 46-68.

Anlaşmazlık konularına ilişkin bir genel bakış, 22 Ağustos 2005 tarihli birinci Bavyera operatif vaka analizinde bir tablo şeklinde sunulmaktadır:[2248]

Anlaşmazlık konuları – Özet

	Simsek	Özüd.	Task.	Kilic	Turgut	Yasar	Boulg.
İşyeri (legal)	++	-	-	+	-	-	-
İşyeri (illegal)	?	?	+	-	?	-	-
Siyasi	+	-	-	-	-	+	-
Şans oyunları							
Kadınlar							
uyuşturucu madde	+	+	-	-	-	-	-
Sorunlu kişilere yakınlık	+	-	++	-	+	-	-
Kavga/tehdit	-	+	+	+	-	+	+
	Değişiklik Aşama II		Aşama I	Değişiklik Aşama II		Aşama I	

Tanık Horn'un belirttiği gibi, analiz sonucuna göre, eylemlerin ardında olabilecek varsayılan örgütlere erişebilmek amacıyla, anlaşmazlığa taraf olan kişi veya kişiler soruşturulmaya çalışmak üzere hareket noktası geliştirildi.

Kassel'deki cinayet araştırma komisyonunun yöneticisi tanık Wetzel, Halit Yozgat cinayetinin gerçekleştiği tarihte o zamana kadar cinayet serisine maruz kalan Emniyet makamlarında, özellikle Federal Kriminal Dairesi'nde,[2249] Bavyera'da hazırlanmış olan ilk operatif vaka analizi nedeniyle, eylemlerin ardında, bir tür „cezalandırma eylemleri" gerçekleştiren bir suç örgütünün olduğu teorisinin hakim olduğunu ifade etti. Bu nedenle Hessen Emniyeti'nin de soruşturmaları başlangıçta bu hareket noktasına yoğunlaştırdığını belirtti. Özellikle Federal Kriminal Dairesi tarafından, diğer kurbanlarda tespit edildiği gibi, muhtemel tehdit durumlarının olup olmadığına dikkat edilmesinin söylendiğini açıkladı.[2250]

[2248] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 22/08/2005 tarihli operatif vaka analizi sonucu (1. Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA)), Cilt 141, s. 68, 76.
[2249] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53; aynı şekilde Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 127 sonraki.
[2250] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7.

c. Bavyera İkinci Operatif Vaka Analizi 2006: „Tek Fail Teorisi"

aa. Görevlendirme

O ana kadarki soruşturmalarda bir sonuç elde edilemediğinden, Sonbahar 2005'ten itibaren artarak alternatif soruşturma hareket noktaları düşünülmeye başlandı.[2251] Bu nedenle Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), Münih Polis Müdürlüğü'nün, yeni bir operatif vaka analizi hazırlamakla görevlendirdi.[2252]

Kassel'deki soruşturmacılar Wetzel, Bilgic ve Hoffmann, görevin Nürnberg ve Dortmund Emniyeti yanı sıra Kassel Emniyeti tarafından da olumlu karşılandığını, çünkü kısa sürede, Halit Yozgat'ın organize suçlarla muhtemel bağlantılarına ilişkin ipuçlarının bulunmadığını belirttiler.[2253] Bavyera'daki soruşturmacı Geier, kendisinin 2005 sonunda böyle bir tartışmayı başlattığını ifade etti.[2254] Operatif vaka analizi birimine ilk önce, bir „muhtemel keskin nişancı hikayesi" olup olmadığının inceletildiğini belirtti.[2255] Daha sonra „seri fail teorisi", misyonla hareket eden seri fail ve muhtemel Türk düşmanı bir motif yönünde düşüncelerin ortaya çıkmaya başladığını açıkladı.

Vaka analizcilerinden oluşan ekibe ikinci analizde iki kişi daha eklendi, bunlar Kuzey Ren Vestfalya Operatif Hadise Analizi (OFA) yöneticisi ve, „objektif bir görüş" dahil edebilmek amacıyla, o zamana kadar henüz katılmamış olan Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) hadise analizcisi.[2256]

Sorumlu vaka analizcisi Horn, analiz sürecine ilişkin olarak şunları belirtti:

> *„Daha sonra 04/04'te Dortmund'da ve 06/04'te Kassel'de serinin sekizinci ve dokuzunca öldürme suçları işlendi. Bu iki suçun ardından elbette analizimizi sürdürdük ve yazmaya devam ettik ve bir değerlendirmeye tabii tuttuk. Bu değerlendirme çerçevesinde, daha sonra yeni bilgilere ulaştık. Yani, elbette o ana kadar gerçekleşen herşeyebu bakış açısıyla bakmamız gerekiyordu. Ve bu bağlamda iki çok asli dikkat çekici nokta ortaya çıktı.*
>
> *Birinci nokta, Dortmund ve Kassel'deki kurbanların hiçbir zaman, herhangi bir şekilde, suçlu davranışı gösterdiklerine dair bir arka planları veya bağlantılar gösteren belirtiler yoktu. Yani burada birşey yoktu.*
>
> *Sonraki nokta, o tarihte öldürme suçlarında her iki vakanın kurbanlarının aslında mahalde olmamaları durumuydu. Bunun anlamı, bunun öngörülemeyen bir istisna oluşu, yani ya birisinin çok yakında olup*

[2251] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 57, 62; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.
[2252] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 38, 45; Walter K., Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 101.
[2253] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, S. 7, 53, Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, S. 118, 135 ve Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 113.
[2254] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 7, 41, 60.
[2255] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 41: *„O tarihte, Amerika'da şu gezgin İkili vardı, bagajdan çıkarıp insanları vuruyordu."*
[2256] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 12.

bilgi edinmek zorunda kalmasını veya birinin kapsamlı bir gözetleme yapmasını gerektiriyordu. Ancak bu ikisini de düşük bir ihtimal olarak gördük.

Bunun sonucunda, kendimize acaba çok farklı bir arka planın olup olamayacağı sorusunu sorduk, yani soru: Kurban seçimi – sanırım söz konusu olan esas nokta buydum- hedef olarak kabul edilebilir mi? Yani: Bu kişiler, veya bu kuranlar gerektiğinde temsili kurbanlar olarak mı görülmelidir, yani, neyin yerine ‚durdukları' – tırnak içinde? Ortaya çıkarmaya çalıştığımız kriterlerimiz, o zaman şuydu: Erkek, Türk görünüm ve işyerinde tek başına. Bunun anlamı, bizim açımızdan o tarihte, bu kişilerin hedeflenen kişiler olmadıkları, böyle bir işyerinde sonuçta tek başına duran ve fail açısından tek başına oldukları anlaşılarak vurulduklarının kabul edilmesi gerektiğidir.

Bu bize bir tahrip motifinin motivasyonunu daha belirgin ön plana getirdi, yani birinci planda, bizim görüşümüze göre yabancı düşmanı bir arka plan olarak gördüğümüz bir tahrip motifi."[2257]

Buna karşın aynı şekilde ele alınan, ABD'deki bir cinayet serisine dayandırılan „keskin nişancı teorisi"nin de, bu teori için temel fiil olarak uzaktan öldürmenin mevcut olmadığı için, kısa sürede bırakıldığı belirtildi. Bunun yanında, ABD'deki keskin nişancılarının kurbanlarını, ister erkek, kadın veya çocuk olsun, tamamen tesadüfi seçtiklerini, Almanya'dakilerin ise Türk görünümlü kişilerden seçildikleri ifade edildi.[2258]

bb. İçerik

Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA), ikinci vaka analizinde, birinci vaka analizindeki „organizasyon teorisi"ne alternatif hipotezler sundu.[2259] Hessen'deki sonuçturmacılar bu konuda zamanında bilgilendirildiler. [2260] Hipotez „tek fail teorisi" ve „seri fail teorisi" olarak tanımlandı. Ancak, tek fail teorisi[2261] kavramı, eylemlerin ardında bir kişinin olduğunu değil, daha ziyade „organizasyon teorisi"ne karşı bir kavram olarak kullanılarak, failin veya faillerin bir örgüte mensup olmadıklarını ifade ediyordu.[2262]

Yazılı bir„Konsept: ‚Özel Soruşturma Kompleksleri – Kompleks Tek Fail'" tek faik teorisini şu sözlerle özetlemektedir:

„• *Fail psikopat kişiliğe sahip*
• *Fail, Türkler hakkında olumsuz fikre sahip*

[2257] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 7 sonraki.
[2258] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 14 sonraki.
[2259] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 99. Operatif vaka analizi Komisyon'da Cilt 141, s. 103-141'de mevcut.
[2260] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/06/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 18, 19; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 189; Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 40.
[2261] Tanık Hoppe, Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA) Horn'un önerdiği „misyon faili" kavramından, çok spesifik olmadığı için ve psikopat, misyon etkisi altındaki yönü öne çıkardığı için vazgeçildiğini belirtti. (Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 107).
[2262] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli konuyla ilgili 13. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 30.

- *Fail icabında sağ kesime yakınlık gösteriyor (soruşturma hareket noktasına sahip düşünülebilecek bir tez)*
- *Fail onların ‚zayıflığından' hayal kırıklığına uğramış*
- *Fail kendi misyonu ile ilgili düşünce geliştiriyor*
- *Fail (eğer henüz yoksa) eylem araçları temin ediyor ve bunları serinin devamında geliştiriyor*
- *Fail eylem kararını sağlamlaştırıyor ve yıllarca koruyor*
- *Fail başarılı eylemlerle özgüven kazanıyor ve daha büyük riskler almaya hazır (mutlak kudret fantazisi)*
- *Fail eylemleri kısa aralıklarla işliyor"*[2263]

Buradan şu fail profili çıkarıldı:

„• *Erkek*

- *2000 itibarıyla yaşı*
  - *Öncelik 1 = 22 – 28 Yaş*
  - *Öncelik 2 = 29 – 35 Yaş*
  - *Öncelik 3 = 18 – 21 Yaş*

- *Coğrafi analiz türetimi*
  Duruma göre kurban seçiminde olay yeri ve olay zamanı seçilmesi odakta, hedef arka planda bilinen yer ve zaman faktörlerine göre failin/faillerin bölgesel bağlantıların türetilmesidir (demirleme noktası). Failin demirleme noktası olay yerlerinin yoğunlaşması nedeniyle Nürnberg güney doğu bölgesi olarak tahmin edilmektedir. Tarama için yalnızca kayıtlı ikametgahlar ele alınabilir, yine de işyerleri ve birincil aile veya partner ilişkisinin olduğu sosyal çevredeki evler ihtimal dışı tutulmamalı. Diğer olay yerlerinin en azından bir kısmı (mesleki) rutin faaliyeti çerçevesinde seçilmiş olabilir.

- *Polise ait ön bilgilerin mevcut olması şart değil, çünkü eylemlerde zenginleşme eğilimi görünmüyor. Bu nedenle mülkiyet suçları beklenmiyor. Fail büyük ölçüde kontrollü ve uyum kabiliyetine sahip, bu nedenle nabız kontrolünün kaybedildiği eylemler mutlaka beklenmek zorunda değil. Tüm eylemlerde fail açısından gerektiği sayıda kurşun sıkıldı, yani ‚aşırı' ateşli silah kullanımı, yani ‚aşırı öldürme' söz konusu değildi. Bu davranışı failin kontrollü bir nefrete sahip olduğunu düşündürüyor. Bu nedenle adli sicil kaydında çatışmalı suçlar beklenmemektedir.*
  eğer polisin bilgileri mevcut ise, daha çok devlet koruma (sağ), silah/patlayıcı madde suçları (ayrıca atış alanlarının dışında atış) ve muhtemel temsili saldırı suçlarında mala hasar verme beklenebilir. Tahmin edilen sağcı kesine aidiyet 1. eylemden önce (2000) ve seriden geri çekilmeye başlandıktan sonra beklenebilir. Sağı kesimin faaliyetleri düşüncesinde ‚zayıf'tı. Bu nedenle geri çekilmenin ön planında sağcı eylemlere talepte bulunulmuş, bu da kesimdeki araştırmalarda yansıyabilir.

- *Mesleğe ilişkin soruya, , özellikle, bazi cinayetlerde düşük bir ihtimal bulunsa da, herhangi bir mali zenginleşmeye dair belirtiler bulunamamasından dolayı çalıştığı tahmin edilebilir. Hafta içerisinde bölgelerarası işlerde çalışıyor olabilir, ancak zaman açısından eylemi işleyecek esnekliğe sahip olabilir, örneğin zamanlara bağlı, teknek servis, fuar yapımı, muhabirlik, oyuncu, sirk, bina temizlikçi, oyun holü teçhiz eden/işleten ve diğer hizmet işletmeleri vs. En azından eylemlerin bir kısmı mesleki seyahat faaliyeti ile iç içe olabilir.*

- *Eylemin gerçekleştirilmesine incelendiğinde, „yetkinleştirilmiş" belirgin atış becerisi dikkat çekmektedir, bu, olasılıkla yüksek oranda angajman ve uyumun dikkat çekmiş olabileceği askerlikte edinilmiş, nasılsa benzer profesyonel atış eğitimini, düşündürmektedir, olabilir. Bunun için öldürmelerin seyrine, aynı zamanda taktiksel eğitim çerçevesinde çalışılmış ve davranış modeli olarak içselleştirilmiş olabilen ‚komando eylemi' uygun olabilir.*

[2263] 14/07/2006 tarihli „Özel Soruşturma Kompleksleri – Kompleks Tek Fail" konsepti, Cilt 205, s. 157; ayrıca Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporuyla karşılaştırınız (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 100.

Atışa ilgisi boş zaman faaliyeti olarak atış/gotchaclub (son seri başlangıcı 2000'den sonrasi için beklenmez) ve/veya ego shooter gibi film ve oyunların video tüketiminde yansıyabilir ve soruşturma hareket noktası sağlayabilir.
Tecrübeye dayanılarak, , öldürme suçlarını ateşli silahlarla işleyen çok sayıda fail, eylem öncesinde bu silahlarla özel bir ilişkisi var ve sıklıkla erişim olanağına mevcut, kendisinin veya yakın sosyal çevresinde yasal silah bulundurma dahil. Az sayıda vakada, ilk önce eylemi gerçekleştirme kararı ve daha sonra uygun ateşli silahin tedariki söz konusu olabiliyor. Yine az olmamakla birlikte yasal silah bulundurma da başka yasadışı silahları bulundurmaya itebiliyor. Bundan yola çıkarak yasal silah bulundurma alanında soruşturmalar amaca uygun görülür.
Bilinen olay yerleri/olay zamanı faktörler arasında, özellikle açıklanamayan 4. vaka ve 5. vaka arasındaki öldürmede verilen ara (29/08/2001 – 25/02/2004) dikkate alınarak, belirtilen analitik bakışlara dayanarak, tek fail çerçevesinde Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA) tarafından şu soruşturmalar tavsiye edilmektedir (Açıklama: ‚Misyon faili'Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yönetiminin tespitine göre medial nedenlerden dolayı kullanılmamaktadır):

- *Nürnberg sağcı kesimde, bırakanlar dahil, soruşturmalar*
  - *Fail/failler 2000'e kadar Nürnberg sağcı kesiminde aktif olmuş olabilir, daha sonra bir geri çekilme muhtemel.*
  - *İcabında kesim içerisinde tanınır olabilen başka kişilerle, muhtemel suç ortaklarıyla sıkı bağlantı.*
  - *Şimdiye kadarkiler ‚zayıf' ve etkisiz değerlendirildiğinden, eylemlere muhtemel talep yönünden inceleme.*
  - *Savunma sporları dernekleri veya çalışmaları;*

- *Nürnberg atıcı derneklerinde soruşturmalar*
  - *Combat ile ilgili ateş etme*
  - *Başka kişilerle sıkı bağlantılar*
  - *Türk düşmanı fikirler*
  - *Ceska 7.65, Typ 83'e kimler sahip?*

- *Gotcha ateş etmeyle ilgili soruşturmalar*

- *Atış yerlerininin dışında atışlarla/patlayıcı denemeleriyle ilgili soruşturmalar*

- *Muhtemel işyerleriye ilgili soruşturmalar*
  - *HH, HRO ve Münih bağlantılı, DO ve KS bölgesi etrafındaki firmalar*
  - *İhtimal dahilindeki ‚teknik servisler' vs.*

- *Nürnberg dahilinde aşağıdaki tarama şu tahminlere dayanmaktadır:*
  - *Demirleme noktası 2000'de Nürnberg (başlangıç: güney/doğu bölgesi)*
  - *2000 YILINDA 22-28 yaşında*
  - *Alman*
  - *Filtre: tüm yasal silah bulunduranlar*
    - *Yasal Ceska 7.65, Tip 83 tespiti – Nürnberg Belediyesi Düzen Dairesi'nden başlayarak (veri miktarına göre talebin coğrafi olarak genişletilip genişletilmeyeceğini karar verme)*
    - *Teşhis edilemeyen son öldürücü atışın SIMSEK'e yapılmış olduğu (Vaka 1) ve duruma göre 2 katilin söz konusu olduğu, silahın sistemini tespit etmeye çalışma, örneğin emniyet altına alınan, ancak polisin kullanmadığı 6.35 tabancalarının, ilk eylemden önce ve üçüncü eylemden sonraki dönemler için federal çapta sorgulanması (örneğin silahla intiharlar veya aramalarda)*

- *Güneydoğudan başlayarak, sınırdaki komşu belediyelere kadar Nürnberg'teki atıcı dernekleri, avcılar."*[2264]

Sorumlu vaka analizcisi tanık Horn, Araştırma Komisyonu huzurunda, yukarıda belirtilen düşünceler haricinde aşırı sağcı bir arka plana ilişkin somut ipuçlarının mevcut olmadığını açıkladı.[2265]

Özet olarak aşağıda belirtilen kriterlere dayanarak bir veya birkaç kişi arandı:

- Silahlara ilgi,
- (mesleki) mobilite, olay yerlerinin bulunduğu şehirlere mekansal ve olay zamanı açısından bağlantı,
- Demirleme noktası Nürnberg Güneydoğu,
- Eyleme yol açan zamansal veya sosyal çevredeki yerle ilgili faktörlere dair ipuçları
- Eylemler arasında aranın nedeni/nedenleri
- Kişilik bozukluklarına dair ipuçları,
- aşırı sağcı kesim.[2266]

Komisyon, Bavyeralı vaka analizcilerinin niçin demirleme noktasının Nürnberg'te olduğunu varsaydıklarını anlamaya çalıştı. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 2008 yılına ait konuyla ilgili bir raporunda, bu konuda, kriminal coğrafi bir analizle, failin demirleme noktasının olabileceği bölgenin tespit edildiği belirtildi. Özellikle Nürnberg'teki üç olay yeri nedeniyle failin demirleme noktasının Nürnberg'in güne olayı öne çıktığı ifade edildi.[2267]

Sorum vaka analizcisi tanık Horn bu konuda şunları açıkladı:

> *„Soru şuydu: Coğrafi demirleme noktası olarak nereyi tahmin edebiliriz? Coğrafi demirleme noktası olarak örneğin, bir ikametgah, bir işyeri veya eski bir ikametgah, eski bir işyeri veya sosyal, yeniden bağ oluşturan bir yer anlaşılabilir. Kendimize bu soruyu sorduk. Vakalar baktık. Ve coğrafi bakışla Nürnberg'in –ve özellikle Nürnberg'in güneydoğusunun- büyük bir öncelikle görülebildiği sonucuna vardık. Bunun için burada kısaca anlatmak istediğim bir dizi neden vardı.*
>
> *Seri bilgilerimize göre, ilk öldürme suçunun gerçekleştiği Nürnberg'te başladı. Ve farklıydı da. Dükkan şeklinde işyeri değildi, caddede olan bir satış standıydı. Bu serinin ilk iki eylemi de birbirine yakın zamanlarda Nürnberg'te gerçekleşti. Nürnberg'de, bir eylem Cumartesi günü gerçekleşti, diğer eylemler hafta içi gerçekleşti. Birinci olay yeri ve ikinci olay yerinin coğrafi durumunu biliyordum. Özellikle ikinci olay yeri – Özüdoğru- bu anlamda ilginçti: çünkü oldukça saklıydı. Eğer o bölgedenseniz, orada öyle bir işyeri*

[2264] 14/07/2006 tarihli „Özel Soruşturma Kompleksleri – Kompleks Tek Fail" konsepti, Cilt 205, s. 157-159; ayrıca Horn ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 8; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 7; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7.

[2265] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 25.

[2266] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 171.

[2267] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 99 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 – 09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 169.

olduğunu bilirsiniz. Daha büyük caddeler üzerinde olan işyerlerine göre diğer olay yerlerinden farklıydı. İkinci vakada bu durum söz konusu değildi.

Yani, olay yerlerinin Nürnberg'te yoğunlaştığını durumu elimizdeydi. Bunun dışında eylemin gerçekleştirilmesi haftanın üç farklı gününde gerçekleşti. Ve diğer suçlarla karşılaştırıldığında, bizim bakışımıza göre farklılıklar vardı ve Nürnberg ile bağlantının daha büyük ihtimal olduğunu gördük."[2268]

Ve:

„Özellikle ikinci eylemi çok anlamlı buldum. Çünkü mahale gidip olay yerini gördüğünüzde -- Şöyle ifade edeyim basitçe: İki defa yanlış dönüp o dükkanın önünde gelmeniz mümkün değil. Burası, yalnızca akşamları açık olan, bir terzi dükkanıydı, yani bütün gün açık da değildi, çünkü ikinci vakanın kurbanı – Bay Özüdogru- gündüzleri çalışıyordu ve akşamları da ek olarak bu terzi dükkanını açıyordu. Yani bu kadar tesadüf birarada bizim için çok fazla.

Bu eylemlerin gerçekleştirilmesi, şöyle söylemek gerekiyor, bizim için birinci planda tesadüfi görünmüyordu. Bu nedenle orada diğer vakalara göre daha çok yer bilgisi tahmin ediyorduk. Kassel'e baktığınızda: geniş bir cadde. Dortmund'a baktığınızda: geniş bir cadde boyu, bu durumda hızlı kaçma imkanı da var, belli bir otoyola çıkmak üzere. Ama Nürnberg'te farklıydı.

Bu anlamda hepimiz açısından soru şuydu: Hareket noktalarını nerede görüyoruz? Zorluk -- Düşünün ki, bir suç serisi var, olay yerleri coğrafi olarak güneyden başlıyor, Münih'ten ve Rostock'ta sona eriyor. Vaka analizcisi olarak elbette durup şöyle diyebilirim: Bir değerlendirme yapamam. – O zaman tabii soruşturma zorlaşır. Yani şu soru ortaya çıkıyordu: Coğrafi olarak bakıldığında, diğer bölgelere göre daha büyük önemde olan bir bölge ne anlama gelir? Ve o zaman saydığımız analitik nedenlerden dolayı, Nürnberg büyük bir önemde kabul edilmeliydi.

Ayrıca, seri faile baktığınızda: ‚İlk suçlarını nerede işliyorlar?' sorusu da çoğu kez çok önemli oluyor. Nerede başlıyorlar? Nereye tekrar dönüyorlar, hangi bölgelere? Evet, bu demirleme noktasını Nürnberg'e götürdük. Orada bir hareket noktası gördük. Bu nedenle soruşturmaların bu bölgede ilerleyeceğine dair şansımızın olduğunu düşünüyoruz. Ve bu da sağcı kesimde azımsanmayacak inceleme tedbirlerine yol açtı. Ve orada nispeten çok görüşmeler yapıldı benim bilgime göre. Ancak bizim için bu değerlendirme yukarıdaki nedenlerden dolayı mümkündü."[2269]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier, şunları açıkladı:

„Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) diğer soruşturmaları açısından ayrıca Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) coğrafi-analitik türetimleri, yani demirleme noktasının Nürnberg'te olması önemliydi – bu tahmin artık bildiğimiz gibi çıkmadı. Bu tezi desteklemek için en önemli açıklamalar şöyledir – veya şöyleydi -: Serinin başlangıcı Nürnberg'ti, üç eylemin burada yoğunlaştığı tespit edildi. İlk eylem –hatta tek eylem- Nünrnberg'te bir haftasonu, Cumartesi günü gerçekleşti. Diğer tüm eylemler hafta içi, ağırlıklı olarak Salı ve Çarşamba günleri gerçekleşti. Nürnberg'teki ilk eylem, bir işyerinde gerçekleşmeyen tek eylemdi, mobil bir çiçekçi standında gerçekleşti ve Nürnberg'teki üç olay yeri Nürnberg'in güneydoğusuna yakın bölgede bulunmaktadır."[2270]

[2268] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 8 sonraki.
[2269] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 17 sonraki.
[2270] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 7.

cc. Soruşturmalar Açısından Sonuçlar

Komisyon'da ifade veren tanıkların açıklamalarına göre, sonraki süreçte organizasyon teorisi ve tek fail ve seri fail teorisi aynı şekilde yan yana takip edildi.[2271] Tek fail teorisi, organizasyon teorisinin yerine geçmeyecekti, daha çok her iki hipotez paralel şekilde takip edilecektir.[2272]

Yeni çalışma hipotezi sonucunda 1 Haziran 2006 tarihinde Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO), yalnızca içsel motifli seri faili ele alan ek bir soruşturma birimi kuruldu.[2273] Hem tek başına hareket eden fail yönünde, hem de birlikte hareket eden iki fail yönünde soruşturma yürütüldü.[2274] Organizasyon teorisine karşın analitik faile yönelik soruşturma hareket noktası, Türk veya Türk görünümlü kurbanlara karşı intikam veya öfke anlamında şahsi, psikopat ve/veya ideolojik motife sahip bir fail şeklindeydi. Bu fail tipi, hipoteze göre, öldürme suçları işlemek için gerçek veya hayali haksızlığa bağlı sübjektif bir meşruluk hissetmektedir. Nefreti özellikle de küçük işletmecilere yönelmiştir.[2275]

Tek fail teorisi ve bundan türetilen „tek fail hipotezi konsepti",[2276] temelinde, „operasyonlaştırma",[2277] adı da verilmektedir, özel çerçeveli taramalar gerçekleştirildi. Şu hipotezden yola çıkılmıştır: „Demirleme noktası Nürnberg'te bulunan ve silahlara ilgisi olan bir seri fail".[2278] Bu amaçla yaklaşık 600.000 ikamet kayıt verileri, 80.000 silah bulundurma ve silahla suç verileri ve 3.700 atıcı derneğinin verileri toplanmıştır.[2279] Eski izler de bu kapsamda yeniden netleştirilmiştir.[2280]

[2271] Örneğin Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 47.
[2272] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 9.
[2273] 14/07/2006 tarihli „Özel Soruşturma Kompleksleri – Kompleks Tek Fail" konsepti, Cilt 205, s. 156.
[2274] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 99; ayrıca Geier ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, S. 7; Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 64.
[2275] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, S. 99 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail, Cilt BY4, s. 169.
[2276] 14/07/2006 tarihli „Özel Soruşturma Kompleksleri – Kompleks Tek Fail" konsepti Komisyon'da Cilt 205, s. 156-163'de mevcut. Seri fail teorisinin operasyonelliğe kadar gelişimi birkaç hafta ve ay sürdü, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 41.
[2277] „Operasnonellik" ile, fail profilinin uyuştuğu, incelenebilir grupları tasara ile elde etmeye yönelik veri kaynaklarının oluşturulması anlaşılmaktadır, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 7 sonraki.
[2278] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 131; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail, Cilt BY4, s. 170.
[2279] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgiil raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 131.
[2280] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03/ UA 01 – 09/01/2008 tarihli seri fail, Cilt BY4, s. 170.

Bu konuda özellikel şu önlemler alındı:

> *„• IGWeb ve toplanma bölgesi yöntemi (kontrol edilecek telefon/cep numarasına ve TKG sorgulaması ile tespit edilen telsiz hücresi isabetleri toplanması/karşılaştırılması; Not edilen otomobil plakalarının incelenmesi/trafik verileriyle info-zoom ile Zevip toplanması; işyeri/meslektaşları, olay yerlerinin olduğu şehirlerde mesleki görev.*
>
> • *Zaman, yer (Nürnberg S/O) ve sosyal, alt yapısal bileşenler yönünden EWO araştırması*
>
> • *Devleti koruma klasörlerinde sorgulama/sorma (ISIS, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi)*
>
> • *Bir/birkaç olay zamanında suç şüphesini dışlayan kriter olarak tutukluluk (son olarak ilgili ceza infaz kurumunda karşı kontrol, çünkü daha önce hapis izni/suç yerinde olmadığına dair delil gerektiren zamanda çıkış nedeniyle çok sayıda soru, tutukluluk dosyası kaydı açısından uygun ve hatasız olarak kendini kanıtladı). Yeterli bir ayrılma kriteri olarak belgelenmiş bir suç yerinde olmadığına dair delil tespit edildi, ancak –özellikle vurgulandı- yalnızca tek fail konseptinde formüle edilmiş bir hareket noktası olarak geçerli olabilir!"*[2281]

„Seri fail teorisi"nin hareket noktası takip edilerek, Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde aşırıcılar olarak 1995 ile 2002 yıllar arasında bilinen aşırı sağcılar, dazlaklar, neonaziler ve NPD üyelerine ilişkin veriler de toplandı. Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile ve Mittelfranken Polis Müdürlüğü ile çalışma görüşmelerinin ardından, Nürnberg çevresindeki aşırı sağcı kesimden toplam 682 kişinin bilgileri tespit „edilebildi". Tek fail için hazırlanmış kriterlere göre işveren tespiti ve incelenmesinin yanı sıra cinayet serisinin başlarına yakın zamanda aşırı sağcı etkinlerle muhtemel bağlantılara ve topluluk mensubu dokuz provokasyon içeren konuşma yapan kişiye yönelik (özellikle NPD (Almanya Nasyonal Demokrat Partisi) Bavyera Eyalet başkanı ve onun avukatı ile NPD'nin senpatizanları ve üyeleri) araştırmalar yapıldı. 682 kişiden 161'i Nürnberg nüfus kayıtlarında kayıtlıydı. Bunlar için „alt iz oluşturuldu" ve daha sonra incelendi. Nürnberg aşırı sağcı kesime yönelik hareket noktaları bulunamadı. Soruşturmalar ve konuşulan aşırı sağcılar Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirmesine göre, genel olarak cinayet kurbanlarının aşırı sağcıların odağında yer almadıklarını ortaya koydu.[2282]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), Nürnberg'deki aşırı sağcı kesimde yapılan soruşturmaları Komisyonu'a şu şekilde tarif etti:

> *„Seri fail teorisi kapsamında belirtilen bir veri kaynağı, sağcı kesimle tahmin edilen ilişkisi nedeniyle Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından 1995 ile 2000 yılları arasında aşırı sağcı olarak tanınan – yani serinin başlangıcından önce, hala bu kesimde olduklarının tahmin edildiği dönemde- ve coğrafi olarak analize göre Nürnberg çevresi kökenli dazlaklar, neonaziler ve NPD üyeleri hakkında tahmin edilen bilgilerdi.*

[2281] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03/ UA 01 –09/01/2008 seri fail, Cilt BY4, s. 171.

[2282] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03/UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail, Cilt BY4, s. 189.

Ayrıca, incelemelerimizi Hür Bavyera Eyaleti'nin tüm aşırı sağcılara doğru genişletmeye çalıştık ve bu verileri Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden talep ettik. Daha 2006'nın Temmuz başında Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden veri talebine ilişkin hem kişisel görüşmeler hem telefonda görüşmeler yapıldı. Son olarak 4 Aralık 2006 tarihinde Eyalet Dairesi Bölüm Yönetici 3, Bay Hegler ile yapılan telefon görüşmesinde, veri iletilmesi, talebin çok somut olmaması gerekçesiyle, kaynak koruma nedenlerinden ötürüreddedildi.

14 Aralık 2006 tarihinde bize daha sonra 1997 ile 2003 yılları arasındaki dönemi kapsayan Bavyera'daki dazlaklara ilişkin altı broşür verildi. Ancak Bölüm 3 yöneticisiyle telefonda bire bir yaptığım görüşme sonucunda vardığımız, ve 28 Aralık'ta hazırlanan uzlaşmayla, 2 Mart 2007'den başlayarak Nürnberg çevresine aşırı sağcı kesime ait kişilerden oluşan –soyisimleri, isimleri ve doğum tarihleri, başka da birşey yoktu- 682 kişilik bir liste geldi. Bavyera'daki aşırı sağcıların tümünü istediğimizde, Eyalet Dairemizin bize açıklamasına göre 3.500 kişiyi hesaba katmamız gerekiyordu. – Bu da söylediğim gibi, reddedildi.

Bu 682 isim ilk önce, aralarında birinin olayın bakımdan önemli zamanlarda bir veya birden fazl olay yerinde olup olmadığını tespit etmek amacıyla elimizdeki tüm veri havuzlarında tarandı. Ancak bu, Mandy Struck haricinde, - ki daha sonra Üçlü'nün fail olduğu orta çıktıktan sonra, aslında bu veri havuzlarında beliren tek isimdi - söz konusu değildi – elbette NSU Üçlüsü'nün isimleri de veri havuzlarımızda ortaya çıkmadı.

Ancak ikinci bir adımda bu 682 kişilik listeden seri fail profiline dayanılarak, Nürnberg demirleme noktası dahil, 161 kişi elenip çıkarılabilmişti, örneğin 18-35 yaşa uymayan Mandy Struck gibi tüm kadınlar dışında kalıyordu. Bunlar daha sonra soruşturma izi olarak yerleştiriliyor ve daha sonra büroda suç yerinde olmadığına dair delil yönünden inceleniyordu. Dokuz kişide, Nürnberg dışındaki herhangi bir olay yerinde elenip çıkarılmadıkları halde, kişisel ve telefon iletişim kurma ile, prokatif konuşma denilen konuşmalar meydana gelmişti. Bu dokuz kişi Soko'nun (özel komisyon) Devleti Koruma memurları tarafından, bizimle hiç konuşmayacakları yönünde belirtildi. – Çünkü aşırı sağcıların Polisle özellikle de Devlet Koruma bölümünden geliyorlarsa çok nadir konuştukları ifade ediliyordu.[2283]

Bu şekilde suç yerinde olup olmadığının kontrolü ile ilgili, Nürnberg'deki neonazi topluluğunun merkezi bir figürü olan bir kişiden örnek vermek istiyorum: Bu kişi, Hamburg'daki eyleme ilişkin suç yerinde olmadığına dair ispata sahipti, çünkü tam da o gün bu kişinin evinde arama yapılmıştı.

Sağcı kesimdeki gruplarda suç yerinde olup olmadığının kontrolünü, altı yıla varan olayların meydana geldiği tarihlere yönelik geriye dönük şekilde gerçekleştirmek, olay bakımından önemli zamana ilişkin eğer objektif, kanıtlanan bir mevcudiyet yoksa, zordur. Aslında hep başarısızlığa mahkumdur."[2284]

İstihbarat servisleriyle işbirliğine yönelik olarak tanık Geier Komisyon huzurunda şunları açıkladı:

„En geç ikinci Operatif Hadise Analaizi (OFA) analizinden sonra, seri fail teorisi denilen teorinin ardından, 2006 ortalarında Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişim yoğunlaştı.

13 Temmuz 2006'da bu Dairenin temsilcileriyle birlikte yapılan bir görüşme sonucunda sağcı yelpazeye muhtemel bağlantılı seri fail soruşturma kompleksi tanıtıldı. Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) izi 195, Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO), Bavyera Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nden öncelikle, 1995 ile 2002 yıllara arasında görünen, yaklaşık 3.500 aşırı sağcının isimlere elde etme girişimini dakik olarak listelemektedir. Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, kaynak koruma nedeniyle ve sorunun sözde tam somut olmadığı gerekçesiyle, ilk başta reddedildi. Ancak sekiz ay sonra, çok sayıda görüşmenin ve talebin neticesinde 2 Mart 2007'dan başlayarak –bugün bir kere daha belirtmiştim- Nürnberg çevresindeki 682 sağcı motif faillerin bir listesini aldık.[2285] *Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 28 Aralık 2006 tarihli Bavyera Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne yönelik bir*

[2283] 161 kişinin çalışmasının tamamlanması Komisyon'da mevcut bulunan dosya durumu ile uyuşuyor ve Yönlendirme Grubu'nun 9 Ocak 2008 tarihli 20. periyodik görüşme protokolünde yer alıyor, Cilt 223, s. 490.
[2284] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 8 sonraki.
[2285] Liste Komisyon'da Cilt BY5, s. 19-46'de mevcut.

yazının 3. sayfasında özellikle Hür Bavyera Eyaleti'ndin haricinde bir soruşturma hareket noktasına işaret edilmektedir – alıntı yapıyorum- : Bu bilgiler yalnızca Bavyera'daki olay yerleriyle sınırlandırılmamalı, Hamburg, Rostock, Dortmund ve Kassel'deki olay yerleri de incelemeye dahil edilmelidir.

Bu bağlamda, sürekli düzenlenen sağcı etkinlikler, olay bakımından önemli zamanlarda veya olayan meydana geldiği şehirlerin yakınında gerçekleşen örneğin dazlak konserleri vs. sorgulandı. Köln'deki meslektaşlarla bilgi alış verişi kapsamında öğrendiğimiz gibi, çivi bombası suikastı nedeniyle daha önce hem Anayasayı Koruma Federal Dairesi, hem de Kuzey Ren Vestfalya Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişim kurulmuştu. Doğrudan iletişimin yanı sıra istihbarat servisleri iç kamuoyu çalışması çerçevesindeki çeşitli tedbirlerle de soruşturma ve konuya dahil olmuştu, örneğin düzenli olarak Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin temsilcilerinin de katıldığı Bavyera organize suçlar yöneticileri toplantısı çerçevesinde Federal Kriminal Dairesi Bülteni'nin cinayet serisi ve konuyla ilgili sunumlara dair özel sayılarıyla.

Araştırma Komisyonu'nun soruları çerçevesinde Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) çalışma bürosu tarafından bir istihbarat servisleriyle iletişime ilişkin 52 maddeli kaynak bilgileri tabela halinde özetlenmiştir."[2286]

Nürnberg çevresindeki demirleme noktasının tespit edilmesi, aşırı sağcı kesime ilişkin Münih veya diğer Federal Eyaletlerde değil, yalnızca orada bir taramanın yapılmasına yol açtı.[2287] Bunun neticesinde, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde de, Kassel bölgesien yönelik aşırı sağcı suçlulara ilişkin sorgulamalar da gerçekleşmedi.

Birçok tanık, açıklamalarında, Münih Polis Müdürlüğü'nün operatif vaka analizindeki Nürnberg demirleme noktasının tespitine işaret ettiler. O dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü olan tanık Hoffmann şunları açıkladı:

„Böyle bir tarama bize yönelik yoktu, çünkü Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) ortaya çıkardıklarıyla, faillerin Kassel'den değil, gerçekten Nürnberg'in güneyinden geldiklerin kabul ediliyordu."[2288]

Ve:

„Şu soruyu ele aldık: Hangi soruları nerede sormalıyız? Durum şöyleydi: Bavyeralı meslektaşlar, faillere veya fail grubunu yönelik demirleme noktası olarak Nürnberg'in ortaya çıkarılmasından sonra, sağcı yelpazeye dair somut sorular sormuşlardı. Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde ne tür bilgiler vardı? Bizde yürütülen soruşturmalar neticesinde Yozgat vakasına ilişkin, Eyalet Dairesi'ne doğrudan sorabileceğimiz sorular ortaya çıkmadı."[2289]

[2286] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 12.
[2287] ayrıca Geier ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 63.
[2288] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 144.
[2289] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 126.

Gerçi, örneğin telsiz hücre verilerine göre olayın meydana geldiği zamanda olay yerinin yakınında bulunan kişilere ilişkin tarama yapıldı.[2290] Bunun haricinde, Anayasayı Koruma Dairesi'nin cinayet serisinin aydınlatılması açısından önemli bilgileri Polise aktardığı varsayılıyordu.[2291] Tanık Hoffmann ayrıca şunlara işaret etti:

> *„Kassel bölgesinde aşırı sağcı faillerle bağlantılı olarak, bilgi durumumuzun Eyalet Dairesi'ndekinden farklı olmadığını tahmin ediyorum. Bu nedenle de sormama gerek yok. O dönem de burada bizde olan bilgilerden farklı bir cevap alamazdım. Sağcı yelpaze faal olan gruplar, burada bizim tarafımızdan da yeterince biliniyorlardı."*[2292]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *„Münih'teki bu vaka analizine dayanılarak Bavyera'da çok hedef belirlenerek tedbirler uygulanmıştır. Vaka anilizcileri, eylemlerin beşi Bavyera'da olduğu, üçü Nürnberg'te gerçekleştiğinden, ağırlık noktasını Bavyera'da gördükleri için orada uygulanmıştır.*
>
> *Bizim açımızdan da aynısı söz konusuydu. Az önce belirttiğim gibi, Kassel'de gerçekten failin Kassel'de olduğuna inanmadık. Biz de ağırlık noktasını Nürnberg olarak gördük. Failin ille de Nürnberg'te ikamet ediyor olması anlamında değil, ancak bu şehirle veya bu Eyaletle bir ilişkisinin olması gerektiği düşüncesinden kaynaklı. Bu var olan egemen teoriydi. Bu nedenle Kassel'de gruplara veya kişilere yönelik somut soruşturmalar yürütmedik, ve dosyalarda görülmemesinin de basit nedeni budur."*[2293]

Ve:

> *„Bu soruşturma işbirliği dahilinde de bir karardı işte. Bu Bavyera Operatif Hadise Analiz'in (OFA) ikinci vaka analizine dayanıyordu. Bu vaka analizi önünüzde mevcut ise, hem soruşturmacı hem de yönlendirme grubunda şu tartışılırdı: Bununla nasıl hareket edeceğiz? Bu Operatif Hadise Analizi'nde (OFA), vaka analizinde, vaka analizcilerinin, faillerin ağırlık noktasını – sanırım demirleme noktası olarak adlandırmışlardı – tam da Bavyera olarak kabul ettikleri yazıyordu."*[2294]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi yardımcısı, tanık Bilgic benzer bir şey açıkladı:

> *„Ve bunun haricinde Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) dahilinde – ve bu tür motiflerde esas olarak hep bir bütün olarak görülmesi gerekir– bir tek fail teorisinin, belirli bir fail profilinin hazırlanmasını sağladık. Ve burada özellikle, failin – en azından o dönem- demirleme noktasının– o zaman böyle anılıyordu- muhtemelen Nürnberg olduğu tespit edilmişti, çünkü üç cinayet vakası Nürnberg'te meydana gelmişti. Ve az çok buna uygun olarak tarama yapıldı."*[2295]

[2290] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 144; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 8; Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 184; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57 (BAO Bosporus gözüyle). Anayasayı Koruma Dairesi kadın yöneticisi Dr. Pilling Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Polis'in soruşturmalarına dahil edilmediğini belirtti (Pilling, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 140).

[2291] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 126.

[2292] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 171.

[2293] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 39.

[2294] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 46.

[2295] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 135.

Ayrıca, Hessen'deki aşırı sağcı kesimin kapsandığına dair ipuçlarının olmadığını belirtti:

> *„Bizim elimizde, bizdeki kesimden herhangi birinin kapsandığına ilişkin olarak – en azından ben henüz Cinayet Araştırma Komisyonu'ndayken, en küçük bir ipucu dahi yoktu."*[2296]

Ve:

> *„Yani şunu zaten söyledim: Bu tek fail teorisinde demirleme noktası Nürnberg'ti. Orada sanırım, ne de olsa tüm Almanya'da tarama yapamayacağımız düşünüldü. Şöyleydi, -yalnızca Kassel bölgesinden gelen bir failin olduğu- bu Kassel ile bağlantının, - o zaman sorunun şu olması gerekirdi: O halde neden diğer olay yerlerindeydi? – Şu soru çıktığında: ‚Aramalarımızı, taramalarımızı neye dayandıracağız?', o zaman ağırlıklı nokta olarak, şunu söyledik: ‚Tamam, Nürnberg'i ele alalım, önce orada deneyelim', çünkü basitçe eylemlerin çoğu Nürnberg'te gerçekleşmişti."*[2297]

Benzer bir şekilde Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) üyesi tanık Jörg T. vurguladı:

> *„Yani, söylediğim gibi, Bay F[...]'nin [Açıklama: Kassel Polis Müdürlüğü'ndeki Polisin Devleti Koruma memuru] somut açıklamasına göre, Devleti Koruma'yla ilgili bir durum söz konusu değildi, bu nedenle bir hareket noktasına sahip değildik. Ve Anayasayı Koruma Dairesi açısından da durum şuydu: Anayasayı Koruma Dairesi'ne, sanırım doğrudan sorulmadı: Sizde bilgi var mı? – Ama tüm o görüşmelerden şu netti – – Vaka tarifi, tek fail teorisi, yabancı düşmanlığı, tüm bunlar görüşmelerde tarif edilmişti. Bu anlamda: Eğer bilgi olsaydı, diye düşünüyorum, -Cuma günlerindeki diğer fakslarda olduğu gibi- bir ipucu almış olur."*[2298]

O dönemdeki Bavyera İçişleri Bakanlığı Dr. Beckstein, aşırı sağcı kesime yönelik incelemenin niçin Nürnberg'le sınırlı tutulduğuna, eyalet sınırlarının dışına genişletilmediğine ilişkin soruya ayrıca bir hukuki neden açıklamıştır:

> *„Eğer o dönem ortaya konulsaydı, herhalde, Federal Daire'de tespit edilmiş 60.000 kişinin kişisel verilerini aktarmak, hukuki yönden de muhtemelen sorunlu olurdu. Ben kendim çok sorun görmezdim, ama veri koruyucular muhtemelen daha itinalı olurlardı. Ama sanırım, bununl ailgili bir şekilde tartışma yürütülmüştü."*[2299]

Tanık Wetzel bunun haricinde çok pratik bir neden belirtti:

> *„Bu nedenle bu tarama Bavyera'da gerçekleşti – orada atıcı derneklerinin üyeleri ve her ne ise, onlar söz konusuydu -, ancak Dortmund'da değil, Hamburg'ta değil, Rampe'de ve bizde de değil, Münih'te de değil, yalnızca Nürnberg'e, Bavyera'ya yönelikti.*
>
> *O dönemdeki karar buydu, çünkü bu çok külfetli bir hikayeydi. O zaman şu söylendi: Bunu vaka analizine sıkıca dayanarak yapalım, yani Bavyera'da."*[2300]

[2296] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 135.
[2297] Bilgic, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 140.
[2298] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 56.
[2299] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 103.
[2300] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 46.

Ve:

> *„Bu durumda Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) dahilinde – az önce yine aynı konu vardı -, bu yoğun ve çok külfetli soruşturmaların Nürnberg bölgesinde yapılması kararı alındı; ve yalnızca Nürnberg bölgesinde, yani Hamburg'ta, Dortmund'da değil, ancak Nürnberg'te. Ve bu tüm katılımcı görev yerlerinin ortak kararıydı, ve bu şekilde de uygulandı."*[2301]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier bu konuda şunları açıkladı:

> *„Bu teori [Açıklama: „Tek fail teorisi"] öyle yerleşmişti ki, aşırı sağcılara yönelik soruşturmalar ilk başta Nürnberg demirleme noktasıyla sınırlıydı. Böylece diğerlerinin hepsinde aslında bir soruşturma ihtiyacı duyulmuyordu. Daha sonra tabii ki –bunu belirttim de- Bavyera'daki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne de, olayların meydana geldiği zamanlarda ve olay yerlerinde gerçekleşen sağcı radikal toplantılar, buluşmalar, dazlak konserleri hakkında da bilgi almak istediğimiz iletildi."*[2302]

Ancak, tanık Geier, bir hipotezin yanlış da olabileceğini her zaman dikkate almak gerektiğini belirtti. Bu durumda da böyle olduğunu, çünkü ikinci Bavyera Operatif Hadise Analizi'nden (OFA) geliştirilen seri fail teorisinin geniş ölçüde tutsa da, bir noktada, fail açısından tahmin edilen demirleme noktasının Nürnberg'te olduğu konusunda yanlış olduğunu ifade etti.[2303]

Aşırı sağcı kesime yönelik soruşturmalar Nürnberg'teki kesime yönelik daha fazla sonuç elde edilememesi haricinde, tanık Geier, kullanışlı olmayan veri miktarına ve Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'yle olan olumsuz deneyime ilişkin şunları açıkladı:

> *„Elbette şu soru da bütünüyle duruyordu: Almanya'daki tüm aşırı sağcıları, ayrıca bize daha gerekli olan verilerle birlikte taramasının tamamlanması mümkün müydü acaba? Şunu tespit etmek için araç plakalarına, silah bulundurma kartlarına, bir ikametgah adresine veya cep telefonu numarasına ihtiyacımız vardı: O tarihte telsiz hücresine bağlılar mıydı? Benim görüşüme göre personel açısından çok zor görülürdü. Ama kendi Anayasayı Koruma Eyalet Dairemizin dahi, bize Bavyera'daki bütün aşırı sağcılara ait verileri vermeye hazır olmadığını öğrenmiştik, ancak Nürnberg çevresini ele alıyoruz dediğimizde, bunu kabul etmişlerdi. Bunun haricinde bize ‚damlaya damlaya' geliyordu, şu anlamda: Bu somut değil, ve kaynak koruma meselesi bilginin iletilmesinin önüne geçiyor."*[2304]

d. Cinayet Serisi ile Köln'deki Çivi Bombası Saldırısı Arasında Bağlantı Kurma Denemesi

Komisyon, soruşturmacıların 9 Haziran 2004 tarihinde Köln'de Keupstraße'de gerçekleşen çivi bombası saldırısı ile cinayet serisinin failleri arasında bağlantı kurup kurmadıklarını ele aldı. 9 Haziran 2004 tarihinde Köln'de Keupstraße'de, bugünden bakıldığında sorumlusunun NSU olarak görüldüğü bir çivi bombası saldırısı gerçekleştirilmişti. Bu olayla ilgili olarak Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu şunları açıklamıştır:

[2301] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 86.
[2302] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57.
[2303] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 20.
[2304] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 57.

„9 Haziran 2004 tarihinde, büyük bir Türk Belediyesi'nin kültürel merkezi olarak bilinen ve çok sayıda Türk işyerinin olduğu Köln'de Keupstraße'de sorumlusunun Üçlü olarak görüldüğü bir çivi bombası saldırısı gerçekleştirildi. Saat 15.56 civarında 29 numaralı ve 31 numaralı apartmanların hizasında bir patlama meydana geldi. Bu iki apartmanda çok sayıda daire ve işyeri bulunuyordu. 29 numaralı apartmanın zemin katında patlama sırasında çok sayıda kişinin bulunduğu bir kuaför vardı. Bir bisiklete monte edilmiş içerisinde yaklaşık 700 adet on santimetre uzunluğunda Zimmermann çivileri bulunan metal bir kap patlatılmıştı. Tahrip kalıbının artıklarının incelenmesinde, Eyalet Kriminal Dairesi uzmanları, ateşlemenin uzaktan kumandayla gerçekleştirildiğini tespit etti.

17 ile 68 yaş arasında 18'i hafif ve dördü ağır olmak üzere toplam 22 kişi yaralanmıştı. Etkilenenler ağırlıklı olarak etrafta uçuşan şarapnel parçalarından yaralanmıştı, özellikle metal çivilerden. Patlama sonucu yaklaşık 30 mesken ve işyerlerinin camı parçalanmıştı. 15 otomobil kısmen tamamen hasar görmüştü. Komşu işyerlerinde de çok büyük hasar meydana geldi. Toplam hasar birkaç 100.000 Euro'yu buldu. Daha önce güvenlik kameralarına kaydedilen her iki fail bisikletleriyle kaçtılar.[Dipnot]

[...]

d) Eylemin hemen ardından aşırı sağcı arka planın ihtimal dışı tutulması

aa) Dönemin Federal İçişleri Bakanı Schily'nin resmi açıklamaları

aaa) Resmi açıklamalar ve medya haberleri

Tagesschau'un 10 Haziran 2004 tarihli bir haberinde, Köln-Mülheim'daki bomba saldırısının ardından faillere ilişkin henüz kesin bilgiler bulunmadığını haber yaptı. Ancak Federal İçişleri Bakanlığı'nın bugünkü açıklamasına göre, daha ziyade suçla ilgili bir arka planına işaret ettiği belirtiliyor. Dönemin Federal İçişleri Bakanı Schily kameralar önünde şunları açıkladı:

> *‚Güvenlik makamlarımızın şu ana kadar elde ettiği bilgiler, terörist bir arka plana işaret etmemektedir, bir suç çevresine işaret etmektedir, ancak soruşturmalar henüz tamamlanmadı, bu nedenle şu anda nihai bir değerlendirme yapamam.'[Dipnot]"*[2305]

Dönemin Kuzey Ren Vestfalya İçişleri Bakanı, o dönem Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi tanık Geier'in verdiği bilgilere göre, aşırı sağcı bir arka planı ihtimal dışı tutmuştu.[2306] Yine de Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), Köln Polis Müdürlüğü'nde çivi bombası suikastı ile ilgili soruşturma yürüten „Patlayıcı Madde" soruşturma grubuyla iletişime geçti. Çünkü, İsmail Yaşar cinayet vakasındaki iki bisiklet sürücüsünün robot resimleri, yine bisiklet kullanan Köln'deki muhtemel faillerle benzerlikler taşıyord. Ancak, güvenlik kameralarının düşük resim kalitesi nedeniyle biyometrik bir yüz tanıma denemesinden sonuç elde edilemedi.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) 30 Mayıs 2006 tarihli bir telefon konferansının tutanağında şunlar belirtilmektedir:

> *„Tanık K[...]'ya Köln'deki bombalı saldırıyla bağlantılı olarak mevcut video sekansları gösterild. Tanık, Yasar vakasındaki bisiklet sürücülerinin Köln'deki bombalı saldırının failleriyle benzerliğini teyit etti. Bu*

[2305] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 670, 674 sonraki.
[2306] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 63 sonraki.

bilgiler alınan ifade ile belgelendirildi. (Ancak video sekanslarının kalitesi nedeniyle bu ifadeye aşırı değer atfedilmemelidir.)"[2307]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), bu iletişimin kurulması neticesinde Nürnberg'teki bütün model yapımı ile ilgili işyerlerinde robot resimleri yardımıyla soruşturma yürüttü, çünkü çivi bombası suikastında kullanılan ateşleyicinin, model yapımıyla ilgileri vardı.[2308]

Ancak sonuçta, Köln'deki çivi bombası saldırısıyla cinayet serisi arasında bir bağlantı kurulamadı ve yalnızca iletişimde olunması ve veri alış verişinde bulunulması konusunda anlaşmaya varıldı.[2309]

Ayrıca, Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) hadise analizcileri, cinayet serisi ile Köln'de Keupstraße'de gerçekleşen çivi bombası saldırısı arasında karşılaştırmalı bir vaka analizi tasarlaması ve buradan soruşturma hareket noktaları çıkarmakla görevlendirildi.[2310]

Ancak buna sıra gelmedi. Dosyanın durumuna göre, özellikle yönlendirme grubunun resmi işlem memurları düzeyindeki görüşme protokollerine göre, ilgili vaka analizcileri, *„'elmalarla armutların' karşılaştırılamayacağı"* sonucuna vardılar. Yönlendirme grubunun görüşme protokolünde şunlar belirtilmektedir:

„Federal Kriminal Dairesi, Kuzey Ren Vestfalya, Bavyera ve Baden Württemberg'in Operatif Hadise Analizleri'nin (OFA) değerlendirmeleri, cinayet serisi ile Köln'de gerçekleşen çivi bombası saldırı arasında muhtemel bir bağlantıya ilişkin başka bir karşılaştırmalı vaka analizinin bir hedefe ve sonuca ulaştırmayacağı yönündeydi. Bu nedenle bir görevlendirme yapılmaktan vazgeçildi. Bunun ilgili soruşturmaları tamamlamak amacıyla halen Köln'deki robot resimleri, Nürnberg'deki model yapımı ile ilgili işyerlerinde sorgulamalar yapılmaktadır – bunun hareket noktası patlamayı gerçekleştiren uzaktan kumandada kullanılan özel bileşenlerdi."[2311]

Ve:

„İlgili Operatif Hadise Analizleri (OFA) ,elmalarla armutların' karşılaştırılamayacağı tespitine ulaştılar. Tek kişiler yönünde hedefli eylemlerinin söz konusu olmadığını, Türklere karşı bir tür global çapta bir teşebbüs olduğunu belirttiler."[2312]

[2307] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 30/05/2006 tarihli telefon konferansı protokolü, Cilt 223, s. 560

[2308] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36.

[2309] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 36, 63.

[2310] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/BAO Bosporus'un 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt BY4, s. 2.

[2311] Yönlendirme Grubu'nun 14-15/03/2007 tarihli 11. periyodik görüşmesinin protokol taslağı, Cilt 223, s. 357.

[2312] 14-15/03/2007 tarihli ZSB görüşmesine ilişkin 16/03/2007 tarihli protokol, Cilt 223, s. 70.

Karşılaştırmalı vaka analizinin yapılmamasının bir nedeni olarak tanık Geier, bu arada Baden Württemberg'teki vaka analizcilerinin başka bir vaka analizi yapmakla görevlendirilmeleri[2313] ve çok düşük bir veri tababına sahip olunmasını olarak gösterdi.[2314]

Somutlaştırması istenince, şunları açıkladı:

> *„Başta, bisiklet sürücülerinin hikayesinin tam net olmaması durumu vardı. Birinci vakada – Simsek - örneğin bisikletler görülmemişti, yalnızca bisikletçi şortu giymiş biri görülmüştü. 4 numaralı vakada, Münih'teki Kilic, biraz mesafede iki kişinin bisikletleri iter vaziyette olay yerinden uzaklaştıkları görülmüştü. Ve bu kişilerin tarifi robot resim veya benzeri çıkarmaya yeterli değildi. Bu iki bisikletlinin failler oldukları konusunda ilk defa, Yasar vakasında, 6 numaralı vakanın gerçekleştirilmesinden hemen sonra görüldükleri zaman, hemen hemen emin olundu. İkisi dışarı çıktıklarında, biri diğerinin sırt çantasına ağır birşey soktu. Daha sonra tekrar Dortmund'da dikkatleri çekti: ancak aralarında biraz mesafeyle, biri bisikletliyken; diğeri yanında refakat ederken.*
>
> *Daha sonra orada Mallinckrodtstraße'de bir video görüntüsünü emniyet altına aldık, ve orada Junkie tipleri olarak tarif edilen bu iki tip, bir avlu girişinde, yine sadece bisikletle ayakta dururken, görüldüler.*
>
> *Keupstraße ile bağlantı olan sorun şuydu: Orada da ilk önce, bombayı yukarıda iten birincisi, bir bisikletle geçti ve daha sonra diğeri ikinci olarak yukarıda çıktı ve sanırım iki bisiklet – – çok emin değilim.*
>
> *Sorun, video kalitesinin, karşılaştırma yapabilmemize engel olmasıydı, ama tabi benzerliğin oldukça büyük olması dikkat çekiyordu. Tek belirgin fark, şimdiye kadarki eylemin gerçekleştirilmesinde, eylem araçları yönünden şöyle olmasıydı: Bir işyerine giriliyor, iki defa başına kurşun sıkıyor ve tekrar ortadan kayboluyor. – Şimdi bir anda, ağırlıklı olarak göçmen kökenli insanların –ama başkalarının da olduğu- bir caddeye bomba konuluyor.*
>
> *Ben bunu bir raporda şu şekilde özetledim: Bir bağlantı ihtimal dışı tutulamaz, ancak bizim açımızdan kanıtlanabilir değil; durum böyle olduğu için bilgi alış verişimizi sürdüreceğiz. - Herşey elbette henüz düşüncelerimizin gerisindeydi, meslektaşlar, en başta o dönem İçişleri Bakanı, sağcı bir arka planı ihtimal dışı tuttular. Ancak bu işbirliğimiz açısından aslında düşük bir rol oynadı."*[2315]

Tanık Geier şunları açıkladı:

> *„O tarihte mümkün olabilen herşeyi yaptık esasen. Objektif bir bağlantı kuramıyorduk, ancak ihtimal dışı da tutamıyorduk."*[2316]

Komisyon, düzenli olarak tanıklara, geri dönerek baktıklarında, daha farklı yapılsaydı, NSU'nun yakalanmasına olanak verecek şeyler tespit edip edemedikleri konusu soru soruldu. Bu soruya cevaplarda kısmen Köln'deki çivi bombası suikastına işaret edildi. Bazı tanıklar Kuzey Ren Vestfalya'daki makamlar karşısında soruşturmalarda saldırı ile cinayet serisi arasında muhtemel bağlantı kurulmasına ilişkin daha fazla diretmemiş olmalarını bir kusur olarak tanımladılar.[2317]

[2313] Ayrıca bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 1. e.
[2314] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 8; ayrıca Horn ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 38.
[2315] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 60.
[2316] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 66.
[2317] Örneğin Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 99, 103; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 173, 185; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53 sonraki.

Tanıklar Hoffmann ve Wetzel'e göre (o dönem Kassel Kriminal Polis Müdürü ile Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) yöneticisi) tanık Wetzel'e 12 Nisan 2006 tarihinde telefon edildiğini belirttiler. Telefon eden kişinin Dortmund'daki eyleme ait robot resminin, Köln'deki çivi bombası patlamasıyla bağlantılı olarak yayınlanan bir robot resimle çok büyük benzerlik taşıdığını aktardığını belirttiler. Ayrıca,

sei. Ayrıca Köln'deki vakada da failin veya faillerin bisiklet kullanmış olmalarının dile getirildiğini ifade ettiler. Bu ipucunun Kuzey Hessen Polisi tarafından iz olarak ele alındığı ve Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'na (BAO) iletildiğini ve orada işlemden geçirildiğini belirttiler.[2318] Köln Polisi ile işbirliği yapılarak, izin açığa kavuşturulmaya çalışıldığını söylediler.[2319] Ancak, Köln'deki meslektaşlardan iki eylem arasında belirgin olarak herhangi bir bağlantının olmadığı açıklamasını aldıklarını belirttiler.[2320] Hessen tarafından ise kullanılan bisikletlerdeki ortak yönün, yönlendirme grubunda tekrar tekrar konu edildiğini ifade ettiler.[2321] Ancak tanık Hoffmann sonuçta bir bağlantının kurulamadığını belirtti.[2322]

Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Wetzel şunları açıkladı:

> *"Şöyleydi, o dönem bu ipucu geldi, ve Nürnberg'ten robot resimlerle ilgili bir ipucuydu. Nürnberg'te, şu bisiklet sürücüleri ortaya çıkmıştı hatırlanacağı gibi, orada bu bisiklet sürücülerini büfenin bölgesinde gören şahitler vardı, ve bu şahitlerin verdiği bilgilere göre - onları gören birçok şahit vardı - bu robot resimler hazırlandı.*
>
> *Şimdi bu robot resimler -hepiniz onları görmüşsünüzdür mutlaka- şöyle söyleyeyim, öncelikle hiç karakteristik bir özellik olmadan hazırlandılar. Yani, bu robot resimler -elime aldığımda ve şehirde dolaştığımda, elbette bu resimlere benzer kişiler veya en azından açık olarak aykırı olmayan kişiler bulurum. Bu ipucunda bunu gözönünde bulundurmak gerekir.*
>
> *Bunun üzerine Köln'deki meslektaşlarla iletişime geçtik ve Köln'dekilerle, bu ipucunun geldiğine ilişkin konuştuk, ve Köln'den, Köln'deki bu eylemin başka bir arka planının olduğu cevabı geldi. Orada, sanırım, siyasi bağlantılar söz konusuydu, şöyle – her halükarda bizdekinden çok farklı bir bağlantı. Böylece bu işi önce bir kenara koyduk.*
>
> *Bugünden baktığımızda tabii ki talihsiz bir durum; bunu itiraf etmeliyim. Orada daha fazlası yapılabilirdi belki. Ancak o zamanki bakışla elbette açıklanabilir, diye düşünüyorum, özellikle Köln'deki hikaye, Nürnberg'dekilerin bakışıyla tekrar ele alındığında. Hangi sonuçtu, şimdi tam olarak hatırlamıyorum, ama, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO)da o dönem Köln ile iletişim halinde olduğu ve Köln'dekilerle muhtemel bir bağlantıyla ilgili bilgi alış verişinde bulunduğunu biliyorum. Ama, dürüst olmak gerekirse, Nürnberg'te o dönem hangi sonucun ortaya çıktığı artık aklımda değil.*

[2318] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 184 sonraki; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53 sonraki.
[2319] Bakınız Cilt 223, s. 70, 357, 560, 587.
[2320] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, S. 184 sonraki; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53 sonraki.
[2321] Ayrıca Cilet 223, s. 315, 321, 356 ile karşılaştırınız.
[2322] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 184 sonraki.

Köln'den gelen bu cevapla o dönem yetindik. Tabii bu, başka şehirlerle, eyaletlerle muhtemel bağlantılara işaret eden birçok ipucundan biriydi. Hem eyalet içinde hem eyalet dışında böyleydi. Çok sayıda bu tür ipuçları aldık. Ve yerel soruşturmacılar bize: Arka planını biliyoruz, ve bu farklı, bilgisini verdiklerinde, biz de o dönem bununla yetindik."[2323]

Tanık Hoffmann şunları açıkladı:

"Örneğin bizim olaydan sonra birinden, sanırım yine bir Türk yurttaştan, eğer doğru hatırlıyorsam, bir ipucu aldık, bize gelip şunu söyledi: Bild gazetesinin yayınladığı resimlerde görünen bisiklet sürücüleri, Köln'de aranan birine benziyor. -Bunu vesile görüp Köln'deki meslektaşlarla bağlantıya geçtik ve şunu sorduk: Köln ile herhangi bir ilişki var mı, bir şekilde bunun karşılığı var mı? - Köln'deki meslektaşlar bunu daha sonra olumsuzladıla, dediler ki: Hayır, sizin vakanızla bir alakası olamaz."[2324]

Ve:

"Çivi bombası suikastı kompleksinin tamamı, meslektaşlarla bağlantıda olduğumuz bir şeydi. Bunu çözmeye çalıştık.

Köln'deki meslektaşlar, onların düşüncesine göre orayla hiçbir bağlantının olmadığını bize net bir şekilde belli ettiler.Onların soruşturma yönü farklıydı. Biz bunu birçok defa yönlendirme grubunda da ele aldık, bu konuyu, çünkü şunu söyledik: Bisiklet sürücülerinin bu çifte durumu - - Ama söylediğim gibi, o dönem bağlantı kurulamadı."[2325]

Hessen soruşturmacılarının verdiği bu bilgiler dosyalardaki ipuçlarıyla desteklenmektedir. Kassel'de Halit Yozgat cinayetinden birkaç ay sonra toplanan yönlendirme grubunun bir oturum protokolünde şunlar tespit edilmektedir:

„Köln'de 09/06/2004 tarih çivi bombası suikastı ve güncel cinayet serisi ile ilişkili olarak muhtemel bir bağlantı inceleniyor. Bununla ilgili hareket noktaları, saldırının hedefi ve Kölndeki faillerin görünüşlerinin Yasar vakasındaki robot resimleriyle benzer oluşu nedeniyle mevcuttur."[2326]

Yönlendirme grubunun sonraki protokollerinden, Hessen'deki soruşturmacıların taleplerini kabul ettiremedikleri ortaya çıkıyor. Bu protokolde şunlar yer alıyor:

„Köln'deki bomba saldırısının verileriyle Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) veri tabanı ile karşılaştırmada, açığa kavuşturulmakta olan, az sayıda isabet gerçekleşti.

Bu konuda Köln'den telsiz hücre sonuçları ile burada elde bulunan telsiz hücreleri arasında halen Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi'nde karşılaştırma yapılmaktadır.

Tanıklar K[...] (Nürnberg) ve D[...]'ye (Dortmund) Köln'deki görüntüler gösterildi. Ancak bir benzerlikten daha fazlası tespit edilemedi.

[2323] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 53 sonraki.
[2324] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 173.
[2325] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 185.
[2326] Yönlendirme Grubu'nun 06-07/09/2006 tarihli 5. periyodik görüşmesinin 12/09/2006 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 315; ayrıca 30/05/2006 tarihli telefon konferansının 02/06/2006 tarihli protokolü ile karşılaştırınız, Cilt 223, s. 560.

Köln'deki arama afişleriyle kamu soruşturmasına yapılması önerisine ilişkin olarak, Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yönetimi tarafından Köln'deki eylemle seri arasında, bir eylem ilişkisi kuşkulu olduğu için güncel aktif bir bağlantının kurulamadığına karar verilmiştir."[2327]

e. Baden-Württemberg'teki Operatif Hadise Analizi 2007: „Organizasyon Teorisi"

11 Eylül 2006 tarihinde Baden-Württemberg Operatif Hadise Analizi (OFA), Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından, kompleksin tamamını bir kez daha analiz etme konusunda görevlendirildi.[2328]

Operatif vaka analizinin yazılı metninde bu konuda şunlar belirtilmektedir:

„Baden Württemberg ve Bavyera İçişleri Bakanları düzeyinde, Baden-Württemberg Operatif Hadise Analizi (OFA) hepsi federal çapta bir cinayet serisine ait olduğu düşünülen toplam 9 öldürme suçunun analizini yeniden yapmasına karar verildi.
[...]
Bu noktada belirtilmesi gereken, mevcut bu seride başka birimler tarafından daha önce vaka analizlerinin yapılmış olması, ancak objektifliğin korunması amacıyla dikkate alınmamış olmasıdır."[2329]

Analizin hedefi olarak devamında şunlar belirtilmektedir:

„Failin/faillerin motif durumu ile kişisel ve davranış özelliklerini ortaya çıkarmak. Bir diğer hedef soruşturmayı önceliklendirme amacıyla açıklamaların üzerinde çalışılmasıdır."[2330]

Baden-Württemberg Operatif Hadise Analizi (OFA) dokuz eylem oluş analizi ve bir toplu analiz oluşturdu. Cinayet serisinden bir seri failin değil, bir grubun sorumlu olmuş olması gerektiği sonucuna vardı.[2331] Yazılı analizde şunlar belirtilmektedir:

„1. Faillerin Sayısı
2 fail olduğu düşünülmektedir, bununla birlikte fail diziliminin serinin devamında değişiklik kaydedip kaydetmediği belirsizdir.

2. Cinsiyet
Yüksek ihtimalle 2 erkek fail söz konusudur (eylemin gerçekleştirilme biçimi, sert şeref kurallarıyla belirlenmiş motif de daha ziyade erkek faillere işaret etmektedir)

3. Yaş ve Fiziksel Özellikler
Genç yaştaki failler eylemin gerçekleştirilmesinde çok net davranışlar nedeniyle ihtimal dışı tutulmaktadır (çok yüksek öz disiplin, örneğin fail para çalmadı). Diğer yandan ileri yaşta failler ihtimal dışı, çünkü artan yaşla birlikte risk alma da azalır (son 9. eyleme bakıldığında, fail orada oldukça yüksek bir risk aldı).
Beden boyu açısından en azından son iki nişancıdan birinin boyunun en az 175 cm olduğu tahmin edilmektedir (Ceska nişancısı, YASAR ve TASKÖPRÜ vakalarında banko hizasından).

[2327] 19/10/2006 tarihli telefon konferansı protokolü, Cilt 223, s. 587.
[2328] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/BAO Bosporus'un 12/07/2006 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 39-42; ayrıca Geier ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 59.
[2329] Baden-Württemberg Eyalet Kriminal Dairesi'nin 30/01/2007 tarihli Operatif Vaka Analizi, Cilt 208, s. 6.
[2330] Baden-Württemberg Eyalet Kriminal Dairesi'nin 30/01/2007 tarihli Operatif Vaka Analizi, Cilt 208, S. 2.
[2331] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mai 2008), Cilt 156, s. 130.

4. Etnik Kültürel Aidiyet
Kurbanların 9'unun Türkçe dilini konuşuyor olmaları nedeniyle, faillerin Türkçe dili üzerinden kurbanlarla bağlantı içinde kurdukları ve faillerin de bu nedenle bu dille bir bağlantılarının olduğu ihtimal dışı görülmemektedir. Gruba hakim olan sert şeref kuralları, daha ziyade doğu ve güneydoğu bölgesinden gelen bir gruba işaret etmektedir (Avrupa'nın batısı kökenli değil)

5. Bölgesellik
Ağırlık noktası olarak Münih'te 2 eylem ve Nürnberg'te 3 eylem olmak üzere, Bavyera dikkat çekicidir. Bu, failler veya grup için Nürnberg bölgesinin önemli olduğunu gösteriyor. Bununla birlikte failler için özellikle Bavyera'nın önemli olup olmadığı kuşkuludur, çünkü örneğin SIMSEK çok nadir doğrudan Nürnberg'te bulunuyordu ve aslen Hessen'den geliyordu (Schlüchtern). Burada muhtemelen Hessen'de oradaka işyerinden üzerinden bir iletişim kuruldu.
Yer bilgilerinin kendileri hiçbir vakada önemli bir role sahip değil, çünkü hedeflenerek seçilmiş kurbanlar söz konusu- kurbanların öldürmek için failin, orayı ister tanıyor olsun, ister olmasın, ilgili olay yerlerine gitmesi gerekiyordu. Olay yeri böylece kurbana bağlıdır.

Grubun Nürnberg/Münih bölgesiyle bağlantısı, mutlaka eylemi gerçekleştiren faillerin de orada bir demirleme noktasına sahip oldukları anlamına gelmiyor.
Failler muhtemelen yurtdışında gidecekleri yerleri var. Örneğin, çoğu eylemin (5. eylem hariç) yazların yarısında gerçekleştirilmesi dikkat çekicidir. Failler kışın yurtdışında bulunuyor olabilirler.

6. Polisin Önbilgileri
Faillerin suç kariyerlerine bu seri ile başlamadıkları düşünülmelidir. Bu mutlaka, işledikleri suçlarla Polis tarafından biliniyor olmalarının gerektirmez. Geçmişte daha küçük suçlar işlemiş olma ihtimalleri var (suç gelişimlerinde). Ancak, bu bölgede hareket etmeleri tahmin edilmemektedir, çünkü mali durumları nedeniyle farklı şekillerde güvence altındadır.
Yurtdışında yetişmiş olmaları veya hala orada yaşıyor olmaları ve Almanya'da haklarında hiçbir bilginin olmamasının bu nedenden kaynaklanması ihtimal dışı değildir.

7. Eylemden Önce ve Sonraki Davranışlar
İki fail eylemden önce yeterli görüşmeler yapmış olmalılar (eylemin gerçekleştirilmesi, görev dağılımı), yani eylemi hazırlamak için öncesinde yeterli zamanları olmuş olmalı. Ayrıca olay yeri ve kurbanlar hakkında düşüncelerinin olmuş olması gerekir.
Failler eylem öncesinde kontrollü ve sakin. Eylemden sonra da duygusal bir heyecan görünmüyor. Onlara yakın kişiler de hem eylemden önce hem sonra herhangi bir duygu değişikliği tespit edemez.
Eylemlerle böbürlendikleri tahmin edilmiyor.
Oldukça hızlı bir şekilde günlük rutinlerine dönüyorlar ve çok davranışları çok fazla dikkat çekmiyor
Kurban seçimi hedefli olduğu için, faillerin, araştırma yapmak için daha önce olay yerine gittikleri tahmin edilmelidir. Muhtemelen 1 gün önce (bu, 8. ve 9. eylemler arasındaki iki günlük arayı açıklayabilir. Sabahın erken saatlerinde gerçekleşen eylemler mevcut ve failler olay yerlerine yolculuk yapmaları gerekiyor. Serinin bölgesel yaygınlığı ve katedilen yolun uzunluğu nedeniyle – faillerin büyük ihtimalle öğleden önce yola çıktıklarını gösteriyor).
Bunun yanında, faillerin bir eylemin ardından arayı soğutmaya ihtiyaç duymuyorlar. Hızla bir ‚infaz' sonrasında ikinci bir eylem işlemeye hazırlar.

8. Kurbanla Bağlantılar
Kurbanlarla bağlantı, eylemlerin ardındaki grup üzerinden vardı. Ancak faillerin kendilerinin kurbanlarla kişisel ilişkileri olup olmadığı söylenemez. Muhtemelen TURGUT isimli 5. kurbanı tanıyorlardı, çünkü nişancının duygusal bir katılımı söz konusu ve Modus Operandi'de (izlenen yöntem) bir farklılaşma tespit edilmektedir.
Daha ziyade, eylemi yerine getiren faillerin (çoğu) kurbanla ilişkilerinin olmadığı ve böylece yabancı oldukları muhtemel.

9. Yaşam Şartları ve Sosyal Kontrol

Faillerin, sert kurallara sahip arkaik bir norm ve değer yapısına sahip konum ve güç koruma güdüsü ön planda olan bir suç grubunun üyeleri olarak kabul edilmektedir. Ancak büyük, şirket yapısında bir örgüt olduğu tahmin edilmiyor.
İki failin hangi kapsamda grubun işlerine ve yapılarına dahil olduklarını değerlendirmek zor.
‚Sağlam' yasal bir faaliyet içinde olmaları ihtimal dışı.
Her iki fail farklı ikametgahlara sahip (az uyuşmazlık, çatışma vs.), ancak yeterli iletişim temeline sahipler. İyi işleyen ikili olarak ortaya çıkmak güven ve güvenirliliği gerektiren bir ilişkiye ihtiyaç duyar. İlişki bazen yapılan özel buluşmaların ötesinde.
Resmi bir bağ içerisinde yaşayıp yaşamadıklarından (evlilik vb.) bağımsız olarak ikisi de çok belirgin bir sosyal kontrole tabi değil (az çok istedikleri şeyleri yapabiliyorlar).
Failler görünüş olarak kurban çevresinde göze batmazlar, yani ‚pezevenk tipler'den de değil (altın kolye, alçak araç), şık bir ‚modacı' tipi ile de bir ilgisi yok.
Failler hareket halinde ve bir araçları var. En azından bir failin bir sürücü belgesi var.
Askeri bir arka plan olabilir (eğitim, savaş deneyimi ihtimal dışı değil).
Mali olarak her ikisi de oldukça bağımsız (eylemlerinde herhangi bir para çalmıyorlar ve buna muhtaç değiller), eylemlerin kendisi de –veya bunun için alınan para- yaşamlarını finanse etmek amacını taşımıyor.
Gelir kaynaklarını yasal alanda bulunmayacaktır, ama muhtemelen yasal değiştirilmiş kimlikle (oyun holü, sebze dükkanı, yasadışı oyun cehennemi vs.).

10. Kişiliğe İlişkin Diğer Tarifler
Faillerden en az biri atış yapmada ve öldürmede eğitimli. Bu arka planda askeri eğitim tamamlamış olabileceği ihtimal dışı değil.
Ayrıca, faillerin yüksek bir risk almaya hazır oldukları dikkat çekiyor. Verimli çalışmaya alışkınlar. Yüksek riskli kararlar alıyorlar. Düşünerek karar verebiliyorlar ve verdikleri kararları yüksek bir riskle uygulamaktan çekinmiyorlar.
Nişancı, stres konumunda telaşlanan bir kişi değil. Çok serinkanlı bir davranış sergiliyor. Failler eylemi yapmaya karar verdikten sonra eylem durumu dahilinde, örneğin kurşunları ne şekilde sıkacaklarına dair başka kararlar da almaları gerekiyor. Burada dikkat çekici olan, Ceska nişancısının bir kere ıskaladıktan sonra da serinkanlılığını koruyup telaşla şarjörü boşaltmadığı, sakin bir şekilde ikinci kurşunu sıktığı (8. KUBASIK vakasına bakınız) dikkat çekiyor. Stres durumlarında da dikkat çekici ihtiyat ve ‚soğukkanlılığa' ve böylece disiplin ve tedbirliliğe sahip.
Bu davranışı, yalnızca askeri bir eğitim değil, ayrıca bu alanda tecrübesinin olduğunu da gösteriyor olabilir (savaşta görevlendirme, paramiliter eylemler vb.).
Failin dışa dönük olarak sağlıklı bir özgüven gösteriyor, ancak dışa dönük üstünlük taslayacak biri değil. Günlük rolünde daha ziyade çekingen, mütevaı (üstünlüğünün farkında).
Her ikisi de kargaşa halinde silahlar bulunduran silah delisi değiller. Silah onların aleti.
İki fail de ileri düzeyde empatiden yoksunlar, insani acıma duygusuna sahip değiller. Yani günlük yaşamda da, bir insanın kötü talihine göz yaşı dökecek kişiler değiller. Onlar için gerçek duyguların hiçbir önemi yok, ancak duygusal dalgalanmalara eğilimleri ihtimal dışı tutulmamalıdır."[2332]

Komisyon yeni bir vaka analizi görevlendirmesine nasıl karar verildiğini incelemek için birçok tanığı sorguladı ve dosyaları değerlendirdi:

Yönlendirme Grubu'nun bir protokolüne göre, özellikle Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi Werner M., tüm Českά cinayet serisini bir kere daha, şimdiye kadar hiç katılmamış olan vaka analizcilerine inceletme önerisinde bulundu. Protokolde şunlar belirtilmektedir:

[2332] Baden-Württemberg Eyalet Kriminal Dairesi'nin 30/01/2007 tarihli Operatif Vaka Analizi, Cilt 208, s. 101-104.

„Sonraki tartışmalarda özellikle Bay [Werner] M[...] tarafından tekrar serinin eyaletler üstü bir Operatif Hadise Analizi (OFA) analizi yaptırma önerisi geldi. [...] Hem Bay M[...] hem Bay Herr G[...][2333] de ilgililerin etki altında olmayan, iyi eğitimli ve sertifikalı bir profile sahip oldukları görüşündeler."[2334]

Kendi bilgisine göre, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffman da bu öneriyi yönlendirme grubuna getirdi.[2335] Bavyera Polis memurları Geier ve Horn'e göre, önerinin öncesinde, Yönlendirme Grubu içerisinde Eyaletlerin ve Federal Kriminal Dairesi'nin temsilcileri arasında ikinci Bavyera operatif vaka analizinin sonuçlarına ilişkin anlaşmazlıklar çıkmıştı.[2336] Özellikle Federal Kriminal Dairesi'nin temsilcilerinin seri fail teorisini reddettiklerini belirttiler.[2337]

Yönlendirme Grubu'nda Federal Kriminal Dairesi'ni temsil eden tanık Hoppe, Araştırma Komisyonu huzurundaki ifadesinde şunları açıkladı:

„Bu Operatif Hadise Analizi (OFA) son iki cinayetlerin hemen ardından bu kadar hızlı ortaya çıkmasına çok şaşırmıştım. Kendimize şunu da sorduk: Gerçekten sekizinci ve dokuzuncu cinayetlerle ne tür ek veri malzemesi gelmiş olmalı ki, şöyle söyleyeyim, birinci analizden tamamen farklı bir değerlendirmeyi haklı göstersin? – Bu nedenle bu Operatif Hadise Analizi (OFA) analizine biraz kuşkuyla yaklaşmıştık.

Üçüncü bir analiz yapma önerisi, hatırladığım kadarıyla daha ziyade Hessen'den bir meslektaştan geldi, şunu söyledi: İki birbiriyle çelişen analizler varsa, o zaman belki şimdiye kadar hiç katılmamış olan Operatif Hadise Analizleri (OFA) da dahil edip üçüncü bir analiz yaptıralım ve bundan neyin ortaya çıkacağına bakalım diye düşündük.

Hep yanlış anlaşıldı. Hiçbir zaman, Yönlendirme Grubu'nun oturumlarında da, şimdiye kadar yönetme yetkim olan tüm o Komisyon'daki ifadelerde de, tek fail teorisini tamamen absürt gördüğümü söylemedim. Hep ek iz olarak kabul ettim ve tüm ekiplerin bir anda yalnızca tek fail teorisini takip etmelerine ve organizasyon teorisinin tamamen bırakılmasına ve gerek medya konseptlerinin gerekse yayınların ve röportajların veya aramaların ‚yalnızca' – tırnak içinde- tek fail teorisiyle sınırlı kalmasına karşı koydum, çünü bana göre her iki izin eşit değerde takip edilmeleri gerekiyordu.

Aynı düşünce sanırım Hamburg'tan geldi. Ancak sonuçta Yönlendirme Grubu'nda, yine başka bir sonucu ortaya çıkaran bu üçüncü analizi yapma kararı aldık. Bu durum benim Operatif Hadise Analizi (OFA) analizinin işlevine bir bütün olarak biraz kuşkuyla bakmama neden oldu. Çünkü bir Operatif Hadise Analizi (OFA) analizi bir Polis yöneticisinin elbette sonuçta Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO)/Soruşturmaları yönlendiren yardımcı aracı olmalıdır. Eğer hangi yöne ilerleyeceği konusunda belirgin olarak farklı sinyaller alıyorsa, o zaman bir yerde sorun olduğu anlamına gelir ve o zaman ekipleri olabildiğince bölmesi veya hangi yönü takip etmek istediğini belirlemesi gerekir."[2338]

Tanık Geier'e göre de, Hamburg'un temsilcileri, bir tek fail teorisinin isabet edebileceği ihtimalini dahilinde görmediler.[2339] Federal Kriminal Dairesi'nin ikinci vaka analizine duyduğu kuşkunun bir diğer

---

[2333] Özel Yapı Organizasyonu (BAO) „Kiosk"un Kuzey Ren Vestfalya temsilcileri.
[2334] Yönlendirme Grubu'nun görüşme protokol taslağı, tarihsiz, Cilt BY4, s. 191.
[2335] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 125 sonraki.
[2336] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 21, 59; Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 38.
[2337] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 21, 59.
[2338] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 101.
[2339] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 56, 59.

nedeni, Federal Kriminal Dairesi'nin soruşturma sonuçlarının dahil edilmemiş olmasıydı.[2340] Tanık Hoppe bu konuda şunları açıkladı:

> *„Biz özel olarak, bu cinayetlerde organize suçlar arka planlarını soruşturma veya bir organize suçlar arka planının olup olmadığını, emirleri veren bir organize suçlar grubu veya ardında kişilerin olup olmadığını soruşturma görevini almıştık. Bu nedenle kendiliğinden, daha önce düşündüğümüz gibi bir organizasyon olabileceğini de aklımıza getirdik tabii. Ben de, açıkçası, farklı Operatif Hadise Analizi (OFA) analizleri nedeniyle bir tedirgin olmuştum [...].*
>
> *O konuda açıktım. Hiçbir zaman şunu söylemedim: Bu tek fail bana göre kesinlikle söz konusu olamaz. Az önce söylediğim gibi, siyasi motifler de dahil, başka motifleri de tamamen ihtimal dışı tutmadığımı söyledim, yalnızca tabii izlerin durumu ve mevcut bilgilere dayanarak şunu söyledim: Benim için organizasyon teorisi daha yüksek bir ihtimal."*[2341]

Bu nedenle Federal Kriminal Dairesi temsilcisi Hessen'dekilerin mevcut belirsizliklere yönelik orta yol bulmak amacıyla bağımsız üçüncü bir vaka analizi yapma önerilerini, memnuniyetle kabul ettiğini belirtti.[2342] Yönlendirme Grubu'nun oturum protokolünde bu konuda şunlar belirtilmektedir::

> *„Hem Bay Hoppe hem de Bay Schwarz bu öneriyi destekliyorlar."*[2343]

Kassel Polis Müdürlüğü Kriminal Polis Müdürü tanık Hoffmann, Kassel Polisinin eylemin arka planının organize suçlar olabileceğini „oldukça" ihtimal dışı gördüğünü açıkladı.[2344] Halit Yozgat cinayetiyle beraber, başta sözde tehdit durumları gibi ipuçlarının kanıtlanamadığının ortaya çıktığını ifade etti.[2345] Tanık Hoffmann kendisi, bu nedenle daha çok yeni hareket noktası olan ikinci vaka analizi olan „seri fail teorisi" ile düşüncelerinin doğrulandığını hissettiğini belirtti. Buna karşın her iki hipotezin de kanıtlarının mevcut olmadığını, böylece „organizasyon teorisi"nin de Kassel'de tercih edilen „tek fail teorisi" ile beraber eşit şekilde takip edilmeye devam edildiğini açıkladı.[2346]

[2340] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 108.
Federal Kriminal Dairesi'nin 17 Ağustos 2006 tarihli açıklamasında şunlar belirtilmektedir:
> *„Cinayet serisinin failinin ‚tek fail' olabileceğini ilişkin ikinci* Operatif Hadise Analizi (OFA) *analizinde Ceska Soruşturma Grubu'nun (EG Ceska) soruşturma sonuçları dahil edilmesi."* (Česká Soruşturma Grubu (EG Česká) 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt BAO BOSPORUS III, s. 14).

[2341] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 86.
[2342] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 101.
[2343] Yönlendirme Grubu'nun görüşme protokol taslağı, tarihsiz, Cilt BY4, s. 191. Kriminal Polis Hukuk ve Yönetim Müsaviri (KOR) Schwarz Yönlendirme Grubu'nda Özel Komisyon (Soko) „061" (Hamburg) temsilcisiydi.
[2344] Aynı şekilde Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7.
[2345] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisinin verdiği bilgilere göre bu aynı zamanda Dortmund Emniyeti'nin de sonucuydu (Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7).
[2346] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015,s. 189; Bavyera için de aynı, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, S. 56. Eşit şekilde takip edilen her iki soruşturma hareket noktaları Yönlendirme Grubu'ndaki mutabakata dayanıyordu: Yönlendirme Grubu'nun 06-07/09/2006 tarihli 5. periyodik görüşmesinin 12/09/2006 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 313; Yönlendirme Grubu'nun 14-15/03/2007 tarihli 11. periyodik görüşmesinin 20/03/2007 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 359.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier, özellikle Kuzey Ren Vestfalya'daki soruşturmacıların temsilcilerinin –tanık Hoffmann'ın şahsında- tek fail teorisini organizasyon teorisinin alternatif hipotezi olarak beraberinde yürüttüklerini açıkladı.[2347] Vaka analizcisi Horn, Kassel'deki Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisini, tek fail teorisini çok iyi benimseyebilmiş ve bunu bir radyo programında da savunmuş olan çok dikkatli ve iyi bir kriminolog olarak gördüğünü vurguladı.[2348]

2. Kitlesel Verilerin Değerlendirilmesi

Failin ya da faillerin olay yerlerinde veya olay yerlerinin civarında elektronik veri şeklide „varlık gösterdiklerine dair izler" bırakmış olabilecekleri düşüncesinden yola çıkarak, soruşturmacılar 32 milyon kitlesel veri değerlendirdiler.[2349] Bunlar arasında

- yaklaşık 16 milyon telsiz hücre verileri,
- 13 milyon banka ve kredi kartı kullanım ,
- 1 Million kiralık araç verileri,
- 100.000[2350] üzerinde trafik verisi (video denetleme tertibatları, trafik kazaları, trafik kuralı ihlalleri verileri v.s.),
- 30.000[2351] üzerinde kamp alanı dahil, otel gece konaklama verileri[2352] ve
- Çeşitli kaza, uçuş ve gemi yolculuğu veri havuzları vardı.

Bunun haricinde hipotez kriterleri ve özellikler doğrultusunda kitlesel veriler toplandı ve değerlendirdi. Bu veriler esas olarak

- Yaklaşık 600.000 nüfus kayıt verisi,
- 900.000 tutukluluk verisi ve
- 80.000 silah bulundurma ve suç verisi.

[2347] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 21, 56.

[2348] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 26 sonraki.
Radyo programının yazılı hali Komisyon'da Cilt BY7, s. 58 devamında bulunmaktadır. Burada tanık Wetzel'in şu sözleri yer almaktadır (s. 63):

> *„Benim teorim, benim tamamen şahsi teorim vurgulamam gerekirse, böyle şahsi bir teoriyle kamuoyu önüne çıkmak biraz riskli... failin, kurbanları etnisite ve çevresine göre seçtiğine inanıyorum. Yani tek tek kurbanlar görmüyor, burada bir güneyli, bir Türk işyerinde bir Türk'ü görüyor."*

[2349] Kitlesel verilerin değerlendirilmesine ilişkin genel bakış Komisyon'da Cilt 433, s. 509-523'te mevcut; sayılar için ayrıca Geier ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 8.

[2350] Tanık Geier ifadesinde 60.000 trafik verisinden söz etti, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9.

[2351] Tanık Geier ifadesinde 27.000 trafik verisinden söz etti, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9.

[2352] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9.

Toplam olarak Ceza Muhakemeleri Kanunu (StPO) Madde 98a uyarınca 130'un[2353] üzerinde geniş çerçeveli tarama kararı çıkartılmış ve Ceza Muhakemeleri Kanunu (StPO) Madde 98c uyarınca konuya yön veren Savcı ile anlaşarak çok sayıda veri karşılaştırması yapılmıştır.[2354]

Telsiz hücre verileri ve ilgili iletişim verisi oluşturucuları incelendi. Olayın meydana geldiği zamanlarda araç kiralamaları değerlendirildi. Nürnberg'teki nüfus kayıt verileri silah bulundurma kartı sahibi olanlar ve atıcı dernekleri ile ilgili olarak karşılaştırıldı. Kassel ve Dortmund çevresindeki trafik verileri Nürnberg'te yoğunlaşmaya ilişkin olarak karşılaştırıldı, olay yerlerinin olduğu Kassel, Dortmund, Hamburg ve Rostock şehirlerindeki Nürnberg'te yoğunlaşmayla ilgisi olan, otellerde konaklayanlar incelendi. Birden fazla kitlesel veride karşılaşılan kişiler, elenerek çıkarıldı. Nürnberg'in güney doğusundan güncel ve güncel olmayan kayıt verileri, kitlesel veri havuzlarıyla karşılaştırıldı, ve 1 ocak 1997 ile serinin 9 Eylül 2000 tarihinde gerçekleşen birinci cinayete kadarki sürede gerçekleştirilmiş olan suç duyuruları değerlendirildi.[2355]

Tanık Geier, çeşitli verilerin önceden belirli bir fail profiline bakarak toplandığını açıkladı:

> *„900.000 tutukluluk verisi, Ağustos 2001 ile Şubat 2004 arasındaki seri arasında iki buçuk yılı aşkın sürmüş olan arayı açıklayabilmek için emniyet altına alındı. Türkiye'den gerçekleşen 21.000 girişin vize verisini topladık; kriminal polisin bildirim merkezi tarafından birçok suç alanından eylemler özellikle sağcı motifli cezai suçlar ve suçluların yerleştirildiği Bavyera vaka işlem sistemi EKSy'den 300.000 veri, ayrıca nüfus kayıtlarından –silah bulundurma kartları ve belgeleri, Nürnberg'deki atıcı derneklerinin üyeleri- 1 milyon veri ve fail profilinde belirtilen cezai suçlar, yani çoğunlukla silah ve patlayıcı madde suçları ve ayrıca yabancılara karşı saldırı suçlarını, bu tanımlanan zaman dilimine yönelik tüm Bavyera'yı kapsayacak şekilde bu bilgi sisteminden topladık."*[2356]

Ayrıca, Europol ile 4 ve 5 Haziran 2007 tarihinde yapılan bir toplantı çerçevesinde, yaklaşık 200 kişi ve 350 telefon numarasının isabet ettiği, Europol'e ait „Analysis Workfiles" ile kapsamlı bir veri karşılaştırması yapılmasına karar verildi. Ancak bu incelemeler de bir ize ulaştırmadı.[2357]

Kitlesel veri değerlendirmesinin amacı, organizasyon ve seri fail ana soruşturma yönünden ayrılarak kesişimleri bulmaktı. Tanık Geier bu konuda şunları açıkladı:

> *„Bu veri kayıtları, ilk önce Değerlendirme tarafından kişiselleştirilmesi gereken ve esas olarak son dört olay yerinin bulunduğu şehirde daha sık varlık gösterildiğini kanıtlaması gereken veri kayıtlarıydı.*

[2353] Tanık Geier ifadesinde 125'ün üzerinde geniş çerçeveli tarama kararından söz etti, Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9.
[2354] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 466; Geier ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 8 sonraki.
[2355] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 172-176.
[2356] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 10.
[2357] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 10.

Böylece, silah izi gibi, -organiasyon, seri fail, sağcı motif gibi- bu iki ana soruşturma yönünden ayrı olarak görülmelidir. [...]"[2358]

Kitlesel veri değerlendirmesinden elde edilen şüphe belirtileri, tanık Geier'e göre, soruşturma izleri olarak kaydedilmiş ve incelenmiştir. Toplam 3.500 kadar soruşturma izi temelinde federal çapta yaklaşık 11.000 kişi incelenmiştir.[2359]

Kitlesel verilerin toplanması ve değerlendirilmesi için gereken kaynaklarla ilgili olarak tanık şunları açıkladı:

„[Açıklama: Kitlesel verilerin toplanması ve değerlendirilmesi] [...] Yine de çok personel yuttu. Ayrıca veri güvenliği ve bu verilerin gerçekten değerlendirmeye hazırlanması arasındaki oran 9:1 oranında görülmelidir, bunun anlamı, eğer yapılabilirse, genellikle gerçek değerlendirmenin ancak altı ay veya dokuz ay sonra gerçekleştirilebilmesi anlamına geliyor."[2360]

Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin, NSU'nun 2011 sonunda ortaya çıkmasından sonra incelenmiş olduğu gibi, bu veri havuzlarında tespit edilmediklerini belirtti. Yalnızca arama sisteminde bu üçünün aranan kişiler arasında– o da ancak 2003 yılına kadar, yani Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) çalışmalarına başlamadan önce, kayıtl olduklarını ifade etti.[2361]

3. Silah İzinin Takip Edilmesi

a. Eylem Silahlarının ve Mühimmatın Tespit Edilmesi

Soruşturmacıları en azından NSU çevresine ulaşabilmeleri ihtimalini doğurmuş olan silah izi denilen izin çalışılmasını tamamlama sorumluluğunu başta[2362] Federal Kriminal Dairesi üstlenmişti.[2363]

[2358] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9.
[2359] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 8.
[2360] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 9 sonraki.
[2361] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 58.
[2362] Başkan BKA içerisinde EG Česká Saksonya'daki silah izinin soruşturulmasını üstlenmişken, merkez İdaresinde 12 Temmuz 2007 tarihinden itibaren EG Česká de dahil edilerek BAO Bosporos'un EA 03 / UA 1 - seri failine devredildi, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, S. 177, 180; ayrıca Yönlendirme Grubu'nun 10/05/2010 tarihli olağanüstü oturum protorol taslağı ile de karşılaştırınız, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 125 sonraki; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 10 sonraki; Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78.
[2363] Silah menşeine ilişkin soruşturmaları Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 – 09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporunda Mayıs 2008 ayrıntılı olarak açıklanmaktadır (Cilt BY4, s. 176-188; Cilt BAO BOSPORUS Sachstand, s. 88-92).

Federal Kriminal Dairesi'nin kriminal tekni birimi Mayıs 2006'da mermi incelemelerinde, yapışmış alüminyum parçacıklarına dayanarak, Yunus Turgut'a karşı işlenen cinayette büyük olasılıkla eylem silahı ile beraber bir susturucunun da kullanıldığını tespit etti.[2364] Bir susturucunun kullanılması Českà 83 silah tipinde uzatılmış bir namluyu gerektiriyordu.

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Hoppe bu konuda Komisyon huzurunda şunları açıkladı:

> *„Kassel'deki eylemle doğrudan ilgili olarak yeni bir sonuç ortaya çıkmadı. Ancak, zaman bağlantısını bakımından, 6 Mayıs'ta, demek istiyorum, ama her durumda Mayıs'ın başında, kriminal teknik biriminin bir raporu önümüze geldi. Buna göre, muhtemelen beşinci eylemden sonra –öyle sanıyorum- bir susturucunun kullanıldığı yazıyordu. KT (kriminal tekniği birimi) yeni incelemeler neticesinde bunu ortaya çıkarmıştı, ayrıca mermiden ve faillerin eylemlerin seyrinde farklı mühimmatlar kullandıkları ve, -ne şans ki- beşinci eylemden sonra –sanırım- bir susturucudan kaynaklanan mühimmat aşınma izlerinin olduğu, bunun da sonuçta yeni bir soruşturma opsiyonu ortaya çıkarmış olması, çünkü bir susturucunun Ceska 83'e monte edilmesi için, ya bir namlunun kapakla veya bayonetli kilitl, sonuçta uzatılmış bir namlunun, silaha monte edilmesini gerektiriyordu.*
>
> *Bu elbette silahları sınırlarını belirledi. Daha 2004'de, sanırım, Ceska 83'ün çok çok büyük çapta Çekistan'daki Ceska firması*
>
> *üretildiğini ve buradan çok düşük soruşturma hareket noktası ortaya çıktığını belirlemiştik. Ama o tarihte, uzun namlulu bir silah olmalı şeklinde bir ipucumuz olsayı, epey indirgeyebilirdik, ve bunun sonucunda firmaya da, fabrikada uzun namlulu silah üretip üretmediklerini ve bu silahları kimlere teslim ettiklerini sorduk."*[2365]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) memuru Werner J., Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu huzurunda çarpıcı olarak, silahın menşeine dair soruşturmaları, potansiyel eylem silahlarının uzun namlulu olduğuna dair sınırların belirlenmesine kadar, *„samanlıkta iğne arama"* olarak tanımladı".[2366]

Tanık Hoppe bunu şu şekilde özetledi:

> *„Silah izini belirledik, oldukça hızlı, ve silahın menşeine dair soruşturmalar başladı. Silahın bir Ceska 83 olduğunu öğrendikten sonra, eyalet çapında emniyet altına alınan Ceska 83'leri izledik. Benzer veya mukayese edilebilir silahlarla başka cinayetlerin işlenip işlenmediğini federal çapta karşılaştırdık ve vakaları karşılaştırdık. Ancak daha sonra Ceska 83'ün, sanırım 1983'ten beri 150.000'in üzerinde üretildiği gerçeği karşısında, kaynağını gerçekte soruşturabilmemizi sağlayacak başka özellikler görmedik.*
>
> *Ancak 2006 Mayıs'ında, silahın bir susturucu ile beraber kullanıldığı ve susturucu ile kullanılması için uzatılmış bir namluya ihtiyaç duyulduğu, yani silahın şeklinin değiştirildiği tespit edildiğinde, bir özellik*

[2364] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 03/05/2006 tarihli telekonferans protokolü, Cilt 482, s. 64.
[2365] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 78 sonraki.
[2366] Werner J., Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 31. Oturum Protokolü, s. 41; ayrıca Werner J. ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 12.

belirdi; bu durumda Çekistan'da Brünn'deki Ceska firmasından, bu tipte kaç silahın üretildiğini belirlemeye başladık. Bu silah Ceska 83'tü."[2367]

b. Yasal Silahların İncelenmesi

Soruşturmacılar, tek fail teorisine dayanan failin muhtemelen silahlara ilgisinini olduğu hipotezinden yola çıkılarak, -öncelikle Bavyera'da ve daha sonra federal çapta olmak üzere- tüm yasal Českά sahiplerini incelediler ve emniyet altına alınmış olan silahları, bir cezai suçla bağlantının söz konusu olabieceği „şüphe oluşturan silahlar"la atış yaptılar.[2368] Bütün Federal Eyaletlerde silah kurumları Eyalet Kriminal Daireleri tarafından, Českά 83 tipindeki tabancaları bildirmeye çağrıldılar.

Federal Kriminal Dairesi'ndeki Českά Soruşturma Grubu'nun (EG Českά) yöneticisi tanık Hoppe bu konuda şunları açıkladı:

„Bununla bağlantılı olarak, Federal bölgede emniyet altına alınmış tüm bu türdeki silahları inceledik ve özellikle, tüm şüphe oluşturan silahların –bizim Polis çevresinde hep söyleyegeldiğimiz gibi, sınıflandırılamayan, muhtemel bir cezai suçla bağlantılı ve emniyet altına alınmış bir silah- gerçekten atışlarının yapılmasını ve, silahın başka bir yerde daha kullanılıp kullanılmadığını ortaya çıkarmak için mühimmat karşılaştırmasının yapılması talimatını verdik."[2369]

Mayıs 2008'e kadar 180 silah incelenebildi. Ancak bunlar arasında uzatılmış namlulu bir silah yoktu.[2370] Hessen'de kayıtlı silahların incelenmesi 2006 sonuna kadar halihazırda tamamlanmıştı.[2371] Ayrıca bulunan 6,35 mm kalibreli tüm silahların atışı yapıldı.[2372]

Bunun yanı sıra Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) demirleme noktası olarak tanımladığı Nürnberg bölgesinde silaha eğilimli olarak değerlendirilen gruplar ve atıcı derneklerinin üyeleri incelendi.[2373]

[2367] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015,s. 75 sonraki; ayrıca Hoppe ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 82 sonraki.
[2368] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75 sonraki.
[2369] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 75 sonraki; ayrıca Hoppe ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 82 sonraki.
[2370] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, s. 133; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 178 sonraki, 184 sonraki.
[2371] 06-07/12/2006 tarihli ZSB görüşmesine ilişkin 11/12/2006 tarihli protokol, Cilt 223, s. 45.
[2372] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 01/08/2009 tarihli 36. konuyla ilgili raporu, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 23 sonraki.
[2373] Özel Yapı Organizasyonu BAO Bosporus'un EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 177. Bu konuda ayrıca bakınız Bölüm İki, Kısım G. V. 1. c. cc. ve Kısım G. V. 2.

c. Mermi Atışının Rekonstrüksiyonu ve Geçmişteki Büyük Davaların İncelenmesi

Şimşek ve Yaşar vakalarında, atış testlerine dayanılarak, nişancıların sayısını ve ateş etme becerilerini ve susturucu ile bir plastik torbadan sıkılan kurşunların ses oluşumunu tespit etmek amacıyla, muhtemel eylemin oluşunun rekontrüksiyonu yapıldı. Ancak sonuç olarak yalnızca, fazla özel bir eğitime gerek kalmaksızın biraz alıştırma yapmanın yeterli olduğu tespiti yapılabildi. Atış testleri ayrıca, bir susturucunun kullanılmasının baştaki tahminin aksine, ses oluşumunu o kadar çok etkilemediğini ortaya çıkardı.[2374]

Özellikle satış kanalları gibi yeni bilgiler elde edebilmek amacıyla, ayrıca geçmişte yürütülmüş büyük davalar yeniden incelendi ve vaka açısından değerlendirildi. Tekrar yapılan bu araştırmalardan yeni soruşturma hareket noktaları ortaya çıkmadı.[2375]

d. Çekistan ve İsviçre'deki İmalatçıların Soruşturulması

Çek makamlarının çalışanlarından, Uhersky Brod bölgesindeki Česká zbrojovka isimli imalatçı ile ilgili sorulara verilen cevaba göre, sonuçta uzun namlulu olarak üretilen tabancanın yalnızca 55 adet olduğu ortaya çıktı.[2376]

Bu silahlardan 27'sinin izi İsviçre'ye uzandı. 1993 yılında „Waffen & Munition Jan L." isimli şirket İsviçre'de Derndingen'de „Uluslararası Silah Dergisi" isimli ihtisas dergisinde, özellikle 7,65 mm kalibreli, („L.-Kontenjanı" adı verilen) susturuculu Česká 83 model tabancaları tanıtmıştı. Soruşturmalar, eski ana ithalatçının İsviçre için toplam 27 uzun namlulu ve susturucusu tabanca ithal ettiğini ortaya koydu. Tabancalar Federal Kriminal Dairesi tarafından delillerin emniyet altına alınması çerçevesinde belirlendi. Ağustos 2009'da İsviçre'deki adli makamlar yedi ay süren bir hukuki yardımlaşma talebinin işlem sürecinin ardından izin verdiler ve sekiz numune hariç bu partideki tabancaların hepsi Mart 2010'ye kadar incelenebildi ve eylem silahı olmadıkları tespit edilebildi.[2377]

[2374] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mayıs 2008), Cilt 156, S. 133 sonraki; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 179.

[2375] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili raporu (Mai 2008), Cilt 156, s. 134.

[2376] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili rapora (Mai 2008), Cilt 156, s. 135; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 182 sonraki.

[2377] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/MK „Bosporus"un 16/03/2010 tarihli yazısı, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 28; genel bakış Cilt BY2 1. teslim edilen ek 5, s. 314.

Federal Kriminal Dairesi, iki silahın izini, zaman alan hukuki yardımlaşma sürecinin ardından (Anton G. isimli) bir İsviçre vatandaşına kadar takip etti, ancak bu kişi (o dönem „inandırıcı olmayan şekilde“ [2378] açıklamasının yapıldığı) silahları satın aldığını inkar etti. Federal Kriminal Dairesi'nin bu iki silaha yönelik yaptığı ev aramaları ve kamuoyu soruşturması sonuçsuz kaldı. Bugünkü bilgi durumuna göre, eylem silahı bu İsviçre vatandaşı üzerinden aracılarla NSU'nun eline geçti. Bu („L.-İzi“ adı verilen) ize Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda şunlar belirtilmektedir:

> *„BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) Mayıs 2006 tarihli kriminal teknik bilirkişi raporuna göre, uzatılmış namlulu böyle bir silahın aranmasının sınırları, susturucunun kullanıldığının tespit edilmesinin ardından, belirlendi. Bu iz yeniden İsviçre'ye ve Schläfli & Zbinden firmasına ve nihayetinde Anton G.'ye götürdü. 10 Kasım 2011 tarihinde Zwickau'da Frühlingsstraße 26'ya yanmış evde eylem silahı olan uzun namlulu Česká 83, 7,65 mm kalibreli Browning bulunabildi.[Dipnot] Nürnberg-Fürth Savcılığı'nın Česká eylem serisine ait 13 Ocak 2012 tarihli teslim raporunda şunlar belirtilmektedir*
>
> > *‚Anton G.'nin sipariş ettiği bir silah olduğu sabittir. Bunun kanıtı, başta okunamaz hale getirilmiş silah numarasının tekrar okunabilir hale getirilmiş olmasıdır. 034678 numaralı tabanca, Schläfli & Zbinden firmasının silah defterine göre 11/04/1006 tarihinde Anton G.'ye satılmıştı.' [Dipnot]“[2379]*

Tanık Geier, bu izle ilgili olarak Komisyon'a şunları açıkladı:

> *„2005 yılının ortalarında, yani 1 Temmuz'da kurulan Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) başlanlarında Federal Kriminal Dairesi'nin Çekistan, Ceska 83'e yönelik Uhersky Brod'daki Ceska imalatçı firmasındaki soruşturmalarda, üretilmiş uzatılmış namlulu Ceska 83'lerin sayısı hakkında somut bilgi alma denemesinden başta sonuç alınamadı. Bunu devamlı olarak sürdürdük. Ancak imaltçı firmaya Nürberg Savcılığı aracılığıyla hukuki yardımcı talebi çerçevesinde yeniden sorulması sonucu ve Çekistan'da oldukça kendini bu işe veren bir İlçe Savcısı'nın 2 Ağustos 2007 tarihinde BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) memurlarıyla ve benim talimatım üzerine, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) memurlarının da katılımıyla birlikte mahaldeki imalatçı firmada yaptıkları soruşturma neticesinde, nihayet kapsamlı bilgilere eriştik. 1983 yılından 8 Eylül 2000 tarihinde kadarki sürede bu Ceska tabancalarından, ‚Ceska 83'-çünkü imal edilmeye başlandıkları yıl 1983 yılıydı- toplam 155.000 – 160.000 kadar üretilmişti. Ancak, bunlardan yalnızca 55 adedi uzatılmış namluya sahipti.*
>
> *Bu 55 silah şu şekilde dağıtımı yapılmıştı: 25'i Çek dış ticaret firması olan Prag'daki Merkuria'ya teslim edilmişti, bu silahlar arasından 1984 yılında bugüne kadar teşhis edilemeyen muhtemelen Lübnanlı Samir S[...] isminde birine satılmıştı. Bu silahlar arasından onu daha önce Gauck Belediyesi adını taşıyan Birthler Belediyesi'nde yapılan soruşturmalarda, MfS'nin[2380] stoklarında ortaya çıkarıltı, ancak bunların atışının yapılması neticesinde eylem silahı olmadıkları tespit edildi. Bu 25 silahtan 15'i benim bildiğim kadarıyla bugüne kadar ortaya çıkmadı. İki silah bir Slovak silah tüccarına ihraç edildiği ortaya çıktı; bu silahların da mermi karşılaştırmalarında eylem silahı olmadıkları tespit edildi. Bir silah, Zambiya'da Lusaka'da bulunan Rashid Store firmasına gittiği ortaya çıkarıldı, ancak BKA'nın yurtdışı soruşturmalarından bu silahın sonraki seyri Zambiya ile hukuki yardımlaşma konusunda bir anlaşma bulunmadığından, bugüne kadar açıklanamadı.*
>
> *Yasal olarak üretilmiş 55 silahtan geriye kalan 27'si doksanlı yılların ortasında o dönem İsviçre'deki silah tüccarı ve ana ithalatçı olan İsviçre'de Derendingen'de bulunan Jan L[...]'ye gitmişti. Hukuki yardımlaşma*

[2378] Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) 12/11/2009 tarihli e-maili, Cilt 206, s. 104.

[2379] Almanya Federal Meclisi'nin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 609 sonraki.

[2380] Eski Almanya Demokratik Cumhuriyeti Devlet Güvenlik Bakanlığı kastediliyor olabilir.

talebi çerçevesinde Solothurn Kanton Polisi'nden bu 27 silahın ithalatı ve bu 27 Ceska 83 ile yapılan ticaret kanıtlanabildi. Bunun üzerine, silahlara ilişkin merkezi birim olan İsviçre Federal Polis Dairesi Fedpol'den İsviçre'deki diğer satış kanallarını tespit etmesi istendi. –Ancak şunu belirtmeliyim: İsviçre silah hukukuna göre bu silahların satışının devamında yeniden kaydedilmesi öngörülmemektedir. Eğer bir kere ithal edilmişlerse, kaydedilmişlerse, yeniden başkaca kayıtlar yapılmamaktadır.

Federal Polis Dairesi Fedpol, öncelikle bu 27 L[...] adına verilen silahlardan üçünün Çekistan'da Prag'daki Caliber firmasına yeniden ihraç edildiklerini tespit etti. Ancak bunlar bulunabildi ve yapılan atışlarla eylem silahı olmadıkları tespit edilebildi. BKA'nın bir başka hukuki yardımlaşma talebi sonucunda İsviçre'deki satış kanalları tespit edilmesi görevi Solothurn Savcılığı aracılığıyla Bern Kanton Polisi'ne verildi. Silahların atışı yine Zürih Kanton Polisi'nin Bilimsel Dairesi tarafından yapılacaktı.

Benim Özel Yapılanma Organizasyonu'ndaki (BAO) görevimin sona erdiği tarihte Ocak 2008'de hala İsviçre'de bulunan 24 Ceska'dan onikisinin yeri tespit edilmişti ve büyük oranda atışı yapılarak eylem silahı olmadığı tespit edilmişti. Yine o tarihle sonradan yerleştirilmiş uzatılmış namlu ile değiştirilmiş sekiz Ceska Almanya'da ortaya çıktı. Bunlar kesit modeli adı verilen, silahta yapılan işlemin atış sonucunda belirlenebildiği modellerdi. Bunların hepsinin yapılan atışlar neticesinde eylem silahı olmadıkları tespit edildi. Bosporus Cinayet Araştırma Komisyonu'nun –bu Ocak 2008'de Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) sonlandırılmasının ardından gelen yapıydı- 4 Aralık 2009 tarihli bir raporundan, o tarihte halen L[...] silahları olarak adlandırılan silahlardan sekizinin hala bulunamadıklarını ve BKA tarafından Schengen arama sisteminde Avrupa çapında arandıklarını biliyorum.

Bu silah iziyle bağlantılı yurtdışı soruşturmalarını başta BKA olmak üzere, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) desteği ile sürdürüldü. BKA'nın, EG Ceska'nın, 12 Kasım 2009 tarihli bir raporunda özellikle İsviçre'de ısrarla bu iki silahı almadığını belirten silahların ilk alıcısının incelendiğini rapor etmekte ve yapılan aramada bu silahların bulunamadığı belirtilmektedir. Ayrıca, bu kişinin tutuklanması neticesinde, bu silahlardan birinin seride kullanılan ve birkaç el değiştirdikten sonra bu Üçlü'nün eline geçen silah olduğu ortaya çıktı."[2381]

Hessen Polis memurları tanık Geier'in açıklamasına göre, Hessen'de Českά 83 tipindeki kayıtlı silahların belirlenmesi haricinde eylem silahının menşei ile ilgili soruşturmalara dahil değillerdir:

„Yani, silahın menşeine ilişkin, benim bilgime, düşünceme göre Hessen'deki meslektaşlar herhangi birşey yapmadılar, çünkü bu bizim görevimizdi ve bununla biz ilgileniyorduk. [...]

Bu düşünceyle de tamamlandı daha sonra: Orada başta namlusu uzatılmış Ceska silahları arıyoruz. Bu anlamda Hessen'deki meslektaşları da ilgilendirdi, çünkü tüm Federal Eyaletlerin alanlarında yasal Ceska silahlarını belirlemeleri konusunda anlaşmaya varılmıştı. [...]."[2382]

Yönlendirme Grubu'nun görüşüne göre, o tarihte eylem silahını L. kontenjanındaki hala eksik olan silaplar arasında tespit etme şansı vardı.[2383] Mart 2000'de Federal Kriminal Dairesi, eylem silahının L. partisine ait henüz incelenmemiş olan özel üretimlerinden biri olduğunun yüksek bir ihtimal olarak görüyordu.[2384] Ancak bu değerlendirmeyle Yönlendirme Grubu'ndaki çoğunluğun sahip olduğu, bakış

[2381] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 10 sonraki.
[2382] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 79.
[2383] MK „Bosporus"un 01/08/2009 tarihli konuyla ilgili 36. raporu, Cilt BAO BOSPORUS VII, S. 23 sonraki.
[2384] Yönlendirme Grubu'nun 03/03/2010 tarihli telefon konferansı protokolü, Cilt 223, s. 620 sonraki.

açısının bununla daralması nedeniyle yalnızca bir „ihtimal" olarak görmeyi tercih eden değerlendirmeden sapıyordu.[2385] Federal Kriminal Dairesi'nin, değerlendirmeyi kısa bir süre sonra „Aktenzeichen XY ungelöst..." televizyon programına da taşıması yönündeki bu hareketi Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) moral bozukluğuna ve daha sonra Federal Kriminal Dairesi'nin Mayıs 2010'da Yönlendirme Grubu'ndan çekilmesiyle sonuçlanan tartışmalara yol açtı.[2386]

4. Kamuoyu Çalışmaları

a. Harici Kamuoyu Çalışmaları

Harici kamuoyu çalışmalarından ilgili Savcılıklarla mutabakat halinde anlaşmaya varılan Yönlendirme Grubu,

- yalnızca kendisinin ilgili olduğu vaka ve ilgili soruşturma birimi söz konusu ise, sorumluydu,
- tüm seri konusunda ise, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) sorumluydu.[2387]

Yaz 2006'da medya konsepti, ayrıca eylemin oluşuyla ilgili belirli gerçeklerin ve tahmin edilen fail profilinin ard arda lanse edilmesini gerektiren seri fail teorisi yönünde değiştirildi. Bunun için arama afişleri tasarlandı, bir internet sayfası online hazırlandı ve 300.000 Euro tutarında bir para ödülü ilan edildi.[2388] Medya stratejisi Yönlendirme Grubu üyelerine ve yetkili Savcılıkları 19 Temmuz 2006 tarihinde tanıtıldı ve onlar tarafından onaylandı.[2389]

Medya stratejisinin hedefi, ikinci Bavyera operatif vaka analizi çerçevesinde geliştirilen fail profilinin bazı kısımlarını yayınlayarak

- Faillerin çevresinin duyarlı hale getirilmesi ve bu şekilde çevresindeki kişilerden faillere ilişkin doğrudan ipucuna ulaşma imkanı elde etme ile

---

[2385] Yönlendirme Grubu'nun 03/03/2010 tarihli telefon konferansı protokolü, Cilt 223, s. 620 sonraki, 622; Yönlendirme Grubu'nun 15/03/2010 tarihli telefon konferansı protokolü, Cilt 206, s. 13 devamı.
[2386] Mittelfranken Polis Müdürlüğü/MK „Bosporus"un 16/03/2010 tarihli yazısı, Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün 04/03/2010 tarihli e-maili, Yönlendirme Grubu'nun 05/03/2010 tarihli telefon konferansının aynı güne ait protokol taslağı, Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 15/04/2010 tarihli açıklaması, Yönlendirme Grubu'nun 10/05/2010 tarihli olağanüstü oturumunun protokol taslağı ile Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 09/06/2010 tarihli açıklaması, Cilt BAO BOSPORUS VII, s. 29-40, 125 sonraki, 134 sonraki.
[2387] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 475; ayrıca Geier ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 13.
[2388] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 475-477 Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli konuyla ilgili 13. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, S. 32 sonraki. Ödülü duyuran afiş Cilt 45, s. 189'de yer almaktadır.
[2389] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili 14. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 23. 12/07/2006 tarihli tek fail teorisine ilişkin medya stratejisi Komisyon'da Cilt BAO BOSPORUS II, S. 61-76'de bulunmaktadır.

- Faile kamuoyu aracılığıyla hitap etme ve hedefli bilgi yönlendirmesiyle, (denetlenen) internet sayfasına elektronik iz bırakmasını sağlamak amacıyla çekmeye çalışma.[2390]

Stratejiye ilişkin bu konsept çeşitli önlemler öngörüyordu:

- İlk önce „tek fail teorisi" alternatif hipotezi duyarlı şekilde medya konuşmaları üzerinde kamuoyuna iletilmeli.
- İkinci adımda „tek fail teorisi" basılı medyada yaygınlaştırılmalı.
- Üçüncü adımda Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi Mehmet Kubaşık ve Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetleri „Aktenzeichen XY... ungelöst" televizyon programında anlatmalı, ödülün 300.000 Euro'ya yükseldiğini duyurmalı, tek fail teorisini tanıtmalı ve bu şekilde Federal Kriminal Dairesi'nin internet sitesini duyurmalıydı.
- Dördüncü olarak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Bayerische Rundfunk televizyonunun „Glasklar" programında Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) ile ilgili sunulacak program bir basın açıklamasıyla ve ayrıca internet sayfalarında duyurulmalıydı.[2391]

Konseptin eylemin nasıl yapıldığının anlatımına, failin kişilik özelliklerine, stratejide gözardı edilecek kişiliğine ait yönlerine, hiç değinilmemesi gereken konulara ve faili provoke edebilecek konulara dair öngörüleri vardı.[2392] Konseptin yönlendirme grubunda tanıtılmasının ve tartışılmasından sonra 19 Temmuz 2006 tarihinde şu kararlaştırıldı:

> *„• bazı eylemlerde susturucunun kullanıldığı duyurulsun*
> *• bir plastik torba içinden kurşun sıkıldığı halen biliniyor ve teyit edilebilir*
> *• muhtemelen sağcı radikal veya yabancı düşmanı bir düşünme tarzı yalnızca kıyısından, ve yalnızca sorular olursa konu edilecek*
> *• SZ'ye ek olarak yerel Nürnberg basın organlarıyla da iletişime geçilecek*
> *• Aktenzeichen XY'de arama duyurusu yalnızca yayınd yeterli yer verilirse yapılacak"*[2393]

Medya stratejisi ağırlıklı olarak 3 ile 8 Ağustos 2006 tarihleri arasında „Aktenzeichen XY... ungelöst" isimli programda, Süddeutsche Zeitung, Bayerische Rundfunk und Fernsehen („Glasklar" programında) ve Nürnberger Presse'de programlar ve haberler yapılmak suretiyle uygulandı.[2394]

[2390] 12/07/2006 tarihli tek fail teorisine ilişkin medya stratejisi, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 63; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 172.
[2391] 12/07/2006 tarihli tek fail teorisine ilişkin medya stratejisi, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 74 sonraki.
[2392] 12/07/2006 tarihli tek fail teorisine ilişkin medya stratejisi, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 64-71.
[2393] 12/07/2006 tarihli tek fail teorisine ilişkin medya stratejisinin e-mail yazısı, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 62.
[2394] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) konuyla ilgili 14. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 23; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 172.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi bununla birlikte Araştırma Komisyonu'nu huzurunda alınan ifadesinde, kamuoyu çalışmasının soruşturmalar için önemini vurguladı:

> *„Kamuoyun çalışması faaliyetimizin bir diğer önemli konusuydu, çünkü bu vaka kompleksindeki yetersiz bilgi durumu Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından başından itibaren çok etkin bir basın çalışması yürütüldü. Federal çapta, bölgeler üstü ve yerel medyada hem seri hakkında hem de Polisin çalışmaları hakkında haber yapıldı. Çeşitli eyaletlerde ve dillerde, özellikle Türkçe, Yunanca –kurbanların kökenleri bunlardı-, Rusça, İngilizce dillerinde olmak üzere her türlü medya soruların sorulmasına ve arama çağrılarının yapılması amacıyla kullanıldı. Kurbanların ülkelerinde basılı medya, eylem silahının üretildiği ülkede, Çekistan'da, ve muhtemelen dağıtıldığı ülke olan İsviçre de hedef olarak dahil edildi. Çoğu durumda, 300.000 Euro tutarındaki ödülün hep bir maskot görevi gördüğünü belirtti."*[2395]

Ancak bu önlemlerden ümit edilen sonuç elde edilemedi.[2396]

b. Dahili Kamuoyu Çalışması

Harici kamuoyu çalışmasının yanında Polis dahilindeki kamuoyu çalışması da gerçekleşti. Düzenli durum teleksleriyle ve kapsamlı iç ve dış ağ haberleriyle temel gerçekler ve soruşturma hareket noktaları yaygınlaştırıldı. Ayrıca, tüm Federal Eyaletlerde, yeni bir vaka ihtimaline karşı hazırlık mahiyetinde bilgilendirme etkinlikleri düzenlendi.[2397]

Bu tür bilgilendirme etkinlikleri, örneğin 3 Nisan 2007 tarihinde Erfurt Eyalet Kriminal Dairesi'nde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Kriminal Polis Müdürü Hoffmann tarafından yapıldığı gibi, henüz etkilenmemiş Federal Eyaletlerde de gerçekleştirildi.[2398]

c. Kamuoyu Çalışmasının Tek Fail ve Organizasyon Teorisi Bakımından Ağırlık Noktasının Belirlenmesi

Bavyeralı vaka analizcisi Horn, Araştırma Komisyonu huzurunda, medya stratejisinin asıl amacının, yurttaşlardan failler hakkında ipucu elde etmek ve soruşturmaların organize suçlar yönündeki tek taraflı odağından vazgeçmek olduğunu açıkladı. Ancak buna, Federal Kriminal Dairesi'nin ve Hamburg Polisi'nin kuşkulu baktığını ifade etti. Şunları açıkladı:

> *„Yani, amaç birinci planda mümkünse, fail profilimiz üzerinden hakkında çok iyi bilgiye sahip olduğumuzu düşündüğümüz bu kişiler hakkında ipuçlarına erişmekti. Baş hedefimiz şu köşeden çıkmaktı: Herşey organize suçlar ile ilgili – – Aksine rol oynayabilecek başka düşünce yapıları da var.*

[2395] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 12.
[2396] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) EA 03/ UA 01 –09/01/2008 tarihli seri fail geçici nihai raporu, Cilt BY4, s. 172.
[2397] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) faaliyet raporu (2007), Cilt 223, s. 477; ayrıca Geier ile de karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 13.
[2398] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 13.

Sorun, bu medya stratejisinin özellikel Hamburg ve BKA'nın temsilcileriyle çelişkili şekilde tartışılmış olmasıydı. Bu anlamda hedefimiz, şu yönü göstermekti: Başka düşünülebilecek bir varyasyon var. [...]

[...]

Medya stratejisi tartışıldığında ben de vardım. Buna dayanarak size söyleyebilirim. Ve hatırladığım kadarıyla şöyleydi: Diğer teoride sabit kalmak [Açıklama: kastedilen „tek fail teorisi"] onlar fazla gelirdi."[2399]

Federal Kriminal Dairesi'nin tek fail teorisinin aşırı derecede sunulmasına ilişkin duyduğu kuşkular dosyalarda da yer alıyor. Komisyon'da mevcut olan Yönlendirme Grubu'nun 06-07/09/2006 tarihli bir görüşmenin protokol taslağında şunlar yer almaktadır:

„BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından, tek fail teorisinin anasayfada belirgin olarak aşırı derecede sunulduğuna belirtildi. Organizasyon teorisine ilişkin çeşitli örgütlerin ortak bir tetikçiyi kullandığı hipotezi gibi başka noktaların da yerleştirilmesi gerektiği söylendi.

[...]

Anlaşma:
Organizasyon teorisinin tamamlanmasına yönelik istenilen içerikler çalışma bürosuna iletilecek ve sonraki görüşme için özetlenecek. [...]"[2400]

Son olarak, Yönlendirme Grubu medya stratejisinde fail profilinin tek fail teorisi temelinde özel olarak belirtilmesinden vazgeçti. Özellikle failin veya faillerin aşırı sağcı kesimle muhtemel yakınlığı ön plana çıkarılmadı. Bunun nedeni olarak Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Haziran 2006'daki konuyla ilgili raporunda şunlar gösterilmektedir:

„Bir yandan ‚tek fail' soruşturma alanıyla ve Operatif Hadise Analizi (OFA) ile kişiselleştirilebilir bir hareket noktası geliştirilmesi gerekiyordu, diğer yandan tek fail teorisinin yayınlanması Türk yurttaşlar arasında duygusal tepkilere yol açması tehlikesi vardı."[2401]

Yönlendirme Grubu'nun 5 Temmuz 2006 tarihli bir görüşmesinin protokol taslağında şunlar belirtilmektedir:

„L BAO [Açıklama: Tanık Geier, Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) yöneticisi] ikinci Operatif Hadise Analizi (OFA) analizine ve bunun temelinde çalışması yürütülen ‚tek fail' ince konseptine bakarak bununla ilgili hedefli bir kamuoyu çalışması sorusunu oluşturdu. Profilin şimdiye kadar tamamen dahili olarak kullanılmasının nedeni UT'nin [Açıklama: Bilinmeyen fail] bir kaçınma stratejisi geliştirememesi. Diğer yandan yayınlanan bir profil ile ipuçları kazanılabilir.

L BAO [Açıklama: Tanık Geier, Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO)] bu bağlamda bir yandan siyasi düzlemde temel onay hakkının saklı tutulması ve diğer yandan Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) bir görevine, açıklamaların Türk yurttaşlar, fail üzerinde etkide bulunmasına ve yayınlanmanın muhtemel etkilerine işaret etti.

[2399] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 66.
[2400] Yönlendirme Grubu'nun 06-07/09/2006 tarihli 5. periyodik görüşmesinin 12/09/2006 tarihli protokol taslağı, Cilt 223, s. 315.
[2401] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 19/06/2006 tarihli konuyla ilgili 13. raporu, Cilt BAO BOSPORUS II, s. 33.

Anlaşma:
Heyette hem olumlu hem olumsuz yönler yoğun olarak tartışılıyor. Sonuç olarak şu an için profilin yayınlanmasından çeşitli yönlerden ele alındıktan sonra oybirliği ile reddedildi."[2402]

Komisyon bu arka planlara ilişkin olarak birçok tanığı sorguladı. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) yöneticisi tanık Geier şunları açıkladı:

„Bu [Açıklama: „tek fail teorisi" kastedilmektedir] da kamuoyuna sunuldu, çok net olmasa da, ‚Aktenzeichen XY'de bir fikir şeklinde, ve diğer basında diğer yayınlarda da; hep tekrar bu yeni seri fail teorisine [Açıklama: „tek fail teorisi" ile aynı anlama geliyor] yabancı düşmanı olan failler üzerinde durduğumuza işaret edildi. Elbette tümünün arka planında sağcı terörizmin olduğunu–bunu birçok defa söyledim- o tarihte tasavvur edemiyordum."[2403]

Aşırı sağcı motifli eylem tezinin niçin kamuoyunda daha etkin şekilde savunulmadığı sorusuna, tanık Geier şunları açıkladı:

„Medya stratejisi: Kısmi şekilde kamuoyu önüne getirildi, ancak şunu söylememiz şeklinde değil: ‚bunlar aşırı sağcılar', aslında şuna çalıştık –– Kuzey Ren Vestfalya'da Araştırma Komisyonu'na daha önce açıkladım: Orada ‚XY' söz konusu idi, orada söylenenler bana gösterildi, ve ona şu şekilde cevap verdim: Eğer ‚Aktenzeichen XY'de çıkmayı istiyorsanız o zaman kısıtınız var. Zaman çok kısıtlıydı. Ben o zaman şunu söyledim: Ya diğerlerinin iki katı süre verirsiniz ya da gelmem.– Bu bana verildi. Ancak yine – evet- kendimi sınırlamak zorundaydım, ve o zaman izleyicilerin tanıyabilmelerini sağlayacak gerçeklerle sınırlı kaldım. eğer sadece şunu söylemiş olsaydım: ‚Bunlar aşırı sağcılar, bunlar sağcılar', –– Bir sağcı nasıl tanınır? Örneğin Dortmund'daki, iki bisikletliyi görmüş olan kadın, onları Junkie tipler olarak tarif etmişti.

Kendimi insanlara anlaşılabilir şeyleri aktarmaya sınırlandırdım. Ve sonradan Üçlü'ye baktığımızda görüyoruz: Ne geldi? İnsanlardan, öğrenildikleri halde ve belirlendikleri halde hiçbir şey gelmedi."[2404]

Ve:

„Bavyera Operatif Hadise Analizi'nin (OFA) medya stratejisine ilişkin tespiti sizin belgelerinizde var mı bilmiyorum. Hatırladığım kadarıyla, orada sağcı motifi ön plana konulmaması gerektiği açık olarak yazıyor, [...] ve kamuoyu önüne çıkarsak, motife değil, daha çok faillerin görünür kılınmasına yönelik konuşmalıydık. Çünkü, eğer ‚bunlar sağcı insanlar' dersem – evet, sağcı motifli insanları yalnızca bu ifadeden kim tanır? Eğer ‚bisikletçi pantolonu giyiyorlar, kısa kesilmiş saçları var ve benzeri' –bunlar sonuçta daha kolay tanınabilir. – Yani böyle bir motifte, onları tanımak daha zordur."[2405]

Failin yabancı düşmanı motifin bilgisinin verilmesinden imtina edilmesine yönelik bir diğer argüman olarak şunları belirtti:

„Dışarıya çıkıp kamuoyuna şunu söylersem ne olur: ‚Ülkemizde iki tür adam var, biri ülkeyi gezer ve göçmen kökenli insanların çalıştığı işyerlerine gidiyor ve hiçbir şansları olmadan vuruluyorlar'? – Benim düşündüğüm bu oldu: Nasıl dışarı çıkarım? Diğer yandan şuna çalıştık, Nürnberg'te ve Münih'te göçmen kökenli 900 küçük işyeri işletenlerini aradık, bilgi edinmeye çalıştık, ama en azından sükunet getirmeye

[2402] Yönlendirme Grubu'nun 05/07/2006 tarihli 2. periyodik görüşmesinin 06/07/2006 protokol taslağı, Cilt 223, s. 296.
[2403] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 22.
[2404] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 27.
[2405] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 42.

çalıştık, bu amaçla. Ama dışarı çıkmak – – ile. Ve bu hala o tarihteki hipotezdi. Ve bunu dışarıya vermek, bu bana kriminal siyasi açıdan – belki yanlış ifade – fazla ileri gitmek anlamına geliyordu."[2406]

Bu argümana ilişkin olarak dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Beckstein açıklamada bulundu. Şunları açıkladı:

„Size bir kez daha şunu söyleyebilirim: Nürnberg'deki üçüncü cinayetten sonra Türk topluluğundan insanlarla konuştuğunuzda, titriyorlardı. En iyi arkadaşım Türk kökenli bir doktor. Bana, artık, eğer kapıda bir Alman duruyorsa, kapıları açmaya dahi cesaret edemediklerini söyledi. O zaman şunu düşünmüştüm: Bu tür bir teoriyi kullanacaksanız ve kamuoyu önünde açıklayacaksak, kamuoyu çalışmasını nasıl tasarlamalıyız ki, ek huzursuzluk yaratılmasın?"[2407]

Vaka analizcisi Horm, medya stratejisindeki olay esasının muhtemelen çok dar bilgilerle ipucu ihtimalinini önüne geçmemesi için belirsiz bırakıldığını açıkladı:

„Konu, bir yandan önseziyi ilgilendiren konuydu. Biliyor musunuz, Allah için ne yazık ki, eğer seri cinayetle uğraşıyorsanız –sonuçta bunlar seri cinayetler, burada uğraştığımız-; bu faillerin belirli bir yüzde oranında hiçbir şekilde ortaya çıkmamış olması olgusuyla karşı karşı kalıyorsunuz. Bunun anlamı, eğer öncesinde büyük oranda suçlu görünümde olduğuna işaret ediyorsanız, elbette taramada ortaya çıkmıyorsa bu ipucunu elde edemiyorsunuz. Bu nedenle, şununla: ‚Bu, büyük oranda poliste ortaya çıktı' sözüyle çok dikkatli olmalısınız; o zaman size doğru ipucunu verebilecek kişiyi çıkartmış olursunuz."[2408]

5. Ödül

Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetten daha birkaç hafta sonra, 2006 yılı Nisan sonunda, cinayet serisinden etkilenmiş olan Eyaletler, temelde 33.000,00 Euro tutarında belirlenmiş ödülü 300.000,00 Euro yükseltme konusunda anlaşmaya vardılar. Nihai karar 4/5 Mayıs 2006 tarihinde Garmisch-Patenkirchen'de gerçekleşen Eyaletler İçişleri Bakanları ve Senatörleri Daimi Konferansı'nın 180. oturumunda verildi. Duyuru bir arama afişi çerçevesinde gerçekleşti.[2409] Hessen, ilaveten 27.777,78 Euro ek tutarıyla katıldı.[2410]

Bunun çıkış noktası, Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein'ın diğer Eyaletlerle önceden görüşmeden BILD gazetesi ile 26 Nisan 2006 tarihinde yaptığı, eylemin aydınlığa kavuşturulmasına yarayacak ipuçları için verilecek ödülün 300.000,00 Euro'ya yükseltildiğini ilan ettiği bir röportaj oldu.[2411] Bavyera

---

[2406] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 43.
[2407] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 93.
[2408] Horn, Oturum Protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 67 sonraki.
[2409] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 27/04/2006 tarihli açıklaması, Mittelfranken Polis Müdürlüğü/BAO Bosporus'in 02/05/2006 tarihli yazısı, Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 02/05/2006 tarihli yazısı, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 42, 50 sonraki, 74-77; Mittelfranken Polis Müdürlüğü'nün 02/05/2006 tarihli basını bilgilendirmesi, Cilt 45, S. 138-140; ayrıca Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05/07/2006 tarihli yazı taslağı ile de karşılaştırınız, Cilt 45, s. 23.
[2410] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın vom 05/07/2006 tarihli yazı taslağı, Cilt 45, s. 23; Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 06/06/2006 tarihli yazısı, Cilt 468, s. 20.
[2411] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 26/04/2006 tarihli e-maili, Cilt BY7, s. 54; Bild.de-haberi *„Dönerci katilini ihbar edene (9 ölü) 300 000 Euro ödül"*, 26/04/2006 tarihli, Cilt 468, s. 315.

İçişleri Bakanı ilk önce röportajı yapma ve daha sonra diğer Eyaletlerin onayını alma konusunda Bakanlığı ile görüşmüştü.[2412]

Olay yerlerinin olduğu diğer Eyaletler ancak 27 Nisan 2006 tarihinde saat 9:30'da gerçekleşen telefon konferansı ile bu konuda bilgilendirildiler ve kendilerinde ilan edilen ödül için katkı koymaları rica edildi.[2413] Bazı Eyalet temsilcileri bu hareket karşısında belirgin olarak hoşnutsuzluklarını gösterdiler.[2414] Buna karşın Hessen soruşturmacıları için Bavyera İçişleri Bakanlığı şunu not ettiler: *„HE – Adalet yetkisi – esas olarak hazır"*.[2415]

Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı tanık Dr. Beckstein Komisyon huzurunda tanık olarak şunları açıkladı:

> *„Çalışanların baştan şöyle söylemişlerdi: ‚Çanağımızda bu kadar var; diğer Eyaletler ne şekilde katılacaklar, bakalım.' Daha sonra aynı alandan gelen biri şaşırtıcı olarak –çok açık bir iç görüşme yaptık- şunu söyledi: ‚Eğer medyaya çıkarsan, diğerleri bize artık bir cent bile vermez', bana aşağı yukarı böyle söylendi. Ama ben şöyle söyledim: ‚Umurumda bile değil, ama deneyeceğiz.'*
>
> *Şaşırtıcı bir başka şey örneğin Hessen'in de büyük zorluklar çıkarmadan hemen, ‚Evet, belirli bir payını üstleniyorum' demeleri oldu. Sanırım yaklaşık 30.000 Euro veya benzeri idi. En azından Hessenliler hızla katıldı ve benzer şekilde bu ödülün bu payını diğerlerinden de aldık."*[2416]

Sonraki günlerde Hessen İçişleri Bakanlığı ile Hessen Adalet Bakanlığı arasında hukuki ve idari engelleri nasıl ortadan kaldırabileceğini kararlaştırmaya yönelik görüşmeler yapıldı. O dönem Hessen Adalet Bakanlığı'nda Ceza Hukuku bölümü yöneticisi tanık Prof. Dr. Fünfsinn bu konuda şunları açıkladı:

> *„Yani, bu konuda daha fazla tartışma yapılmadı, daha ziyade şu soru soruldu: Bunu idari yönden nasıl çözeriz?"*[2417]

Ödülün hukuki temelleri Hessen'de o dönem ödül konmasına ilişkin genelgeye dayanıyordu.[2418] Savcılık için izin verilen en yüksek ödül tutarı 5.000,00 Euro idi, Başsavcı'nın onayı ile bu tutarın 10.000,00 Euro'ya yükseltilmesine izin veriliyordu. Bunun üzerinde bir artış yapılması için Hessen Adalet Bakanlığı'nın onayı gerekiyordu. Cinayet soruşturmalarında alışılagelen tutar 3.000,00 Euro'ydu. Bu tutar Kassel'deki cinayetin hemen ardından ödül olarak ilan edilmişti.

[2412] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 26/04/2006 tarihli bir açıklamasının taslağı, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 10 sonraki; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 26/04/2006 tarihli e-maili, Cilt 468, s. 153.
[2413] Bavyera Durum Kontrol Merkezi'nin 26/04/2006 tarihli e-maili, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 22; Hessen Durum Kontrol Merkezi'nin 26/04/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 213 sonraki.
[2414] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 26/04/2006 tarihli açıklamasının taslağı, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 12.
[2415] Bavyera İçişleri Bakanlığı'nın 27/04/2006 tarihli telefon bağlantılı konferansına yönelik elyazısı açıklaması, Cilt IC5-1116.14-186 3, s. 37.
[2416] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 109.
[2417] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 16.
[2418] Hessen Adalet Bakanlığı Gazetesi, 54. Yıl 2002, No. 8, s. 437.

Bavyera'nın ödülü yükseltmesine Başsavcı ve Adalet Bakanlığı daire amiri başta çekimser oy kullanırlarken, dönemin Adalet Bakanlığı Müsteşarı tanık Dr. Schäfer öneriye açık görüşlü yaklaştı. Uzmanlık bölümüm görüşü ise şöyleydi:

> *„Başsavcı ile görüşülerek, şu an daha yüksek bir ödülü gerekli görmüyorum, çünkü vakalar arasında bağlantı esas olarak yalnızca eylem silahıdır. Daha yüksek bir ödül ayrıca, terörizm alanındaki ödüllerde elde edilen sonucun eldedileceği anlamına gelmez."*[2419],

Tanık Dr. Schäfer şunları belirtti:

> *„Bunun doğru karşılaştırma olduğunu zannetmiyorum, daha çok, değerlendirmelerini bildiğimiz diğer Federal Devletlerle ödül sorusunu yeniden tartışmalıyız."*[2420]

Tanık Dr. Schäfer Araştırma Komisyonu tarafından alınan ifadesinde şunları açıkladı:

> *„Şu tartışmayı hatırlıyorum, sanırım uzmanlar daha ziyade daha yüksek ödüllerin sonuç olarak daha iyi sonuçlar elde edileceği konusunda çekimserlerdi. Ama sanırım sonuç olarak daha çok açık olarak şu sinyal verildi: Eğer birisi daha yüksek bir ödül işe yarayacak derse, geçmişteki deneyimlere rağmen daha yüksek ödüle karşı çıkmak bir şekilde uygunsuz oluyor. Sanırım bu nedenle sonuçta buna karşı çıkmadık."*[2421]

Sonraki süreçte ve İçişleri Bakanlığı ile karar almaya yönelik görüşmelerden sonra Adalet Bakanlığı, toplama çözümüne katılma önerisini onayladı.[2422] Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı'na sonuç olarak, o güne kadar Hessen'de toplanan en yüksek ödül için 27.777,78 Euro tutarında katkı koymayı onayladı. Daha önce yalnızca 1980'li yıllarda bu rakama yakın olarak 25.000,00 Euro tutarına eşdeğer bir ödülün konulduğu belirtiliyordu (50.000,00 DM).[2423]

Yükseltilen tutar İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılandı.[2424] Tanıklar Prof. Dr. Fünfsinn – o dönem Hessen Adalet Bakanlığı Ceza Hukuku Bölümü yöneticisi – ve Dr. Beckstein olağanüstü ödül tutarının nedeni olarak vakanın özel öneme sahip oluşunu gösterdiler.[2425] Toplam 300.000,00 Euro toplam

---

[2419] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 27/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 19.
[2420] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 27/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 19.
[2421] Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 115; ayrıca Beckstein ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 109.
[2422] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 45, s. 22-25; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 05/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 23; Hessen Adalet Bakanlığı'nın 17/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 85 sonraki.
[2423] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 17/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 19, s. 25 sonraki; Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 83.
[2424] Hessen Adalet Bakanlığı'nın 05/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 23.
[2425] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 14, 16, 83; Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 77.

tutarın normalden daha yüksek olduğu, ancak cinayet serisinin önemi nedeniyle tartışmasız olduğu belirtildi.[2426]

[2426] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44– 10/10/2016, s. 16; Schäfer, Oturum Protokolü UNA/19/2/44– 10/10/2016, s. 100, 115.

H. Parlamentonun Temme Hakkında Bilgilendirilmesi

Komisyon, İçişleri Bakanlığı'nın üst yönetiminin Temme hakkındaki bilgileri ne ölçüde Hessen Eyalet Meclisi'ne ilettiği sorusunun cevabını aradı. Bunun için ilk önce İçişleri Bakanlığı'nın üst yönetiminin tanık aleyhine şüpheden ne zaman haberdar olduğu sorusunu ele aldı.

I. İçişleri Bakanlığı'nın Üst Yönetiminin Bilgisi

Kassel Polis Müdürlüğü Büro K 11'den Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yöneticisi tanık Bilgic, 9 Nisan 2006 tarihinde Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayet hakkında konuyla ilgili rapor hazırladı. Rapor İçişleri Bakanlığı'nda bulunan Eyalet Polis Müdürlüğü'nün dosyaları içerisinde bulunmaktadır.[2427] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün Yozgat cinayet vakasına ilişkin soruşturmalarla ilgili konuyla ilgili raporu 11 Nisan 2006 tarihini taşıyor.[2428] Her iki rapor, soruşturmalara eklenen „gözetleme süreci"nin bir parçasıdır[2429], yani Eyalet Polis Müdürlüğü tarafından soruşturmanın seyri ile ilgili rapor edilmeye değer köşe taşlarının belgelendirilmesi için hazırlanan bir dosya. Soruşturmayı yürütenler o tarihte Temme'yi henüz bilmiyorlardı.

Birbiriyle tamamen çakışmayan (taslak) halinde metinler şeklinde mevcut Temmuz 2006'ya ait bir açıklamada, İçişleri Bakanlığı'nın Temme'ye karşı duyulan şüphe hakkında bilgilendirildiği tarihte bilgiler vermektedir. İçerisinde şunlar belirtilmektedir:

- Bakanlığın ilk defa 21 Nisan 2006 Cuma günü, şahsen **Eyalet Polis Müdürü** vasıtasıyla Temme'ye karşı duyulan şüphe hakkında bilgi aldığı;[2430]
- Eyalet Polis Müdürü'nün 21 Nisan 2006 Cuma günü **Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nü** Temme'ye karşı duyulan şüphe hakkında bilgilendirdiği;[2431]
- Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün 24 Nisan 2006 tarihinde İçişleri Bakanlığı'ndaki Anayasayı Koruma üst düzey memuru tanık **Sievers'i** bilgilendirdiği;[2432]

[2427] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 45, s. 192 devamı.

[2428] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 11/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 468, s. 158 devamı; Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 44 sonraki.

[2429] BeoV 112/06, Cilt 45, S. 6 sonraki; Nedela ile karşılaştırınız, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 29 devamı, 40 sonraki.

[2430] „Bayan Müsteşar için" için konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 71; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 75.

[2431] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Bölümü yöneticisinin 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 59,„Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68; „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 72; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 76; „Bayan Müsteşar için" 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80.

[2432] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Bölümü yöneticisinin 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 59,„Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68; „Bayan Müsteşar için" konuşma

- Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün24 Nisan 2006 Pazartesi günü izinde olan Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Bölüm II yöneticisi tanık **Hannappel'i**, daha sonra izinden döndükten sonra bilgilendirdiği;[2433]
- tanık Sievers'in, „derhal" (21 Nisan 2006 günü veya bir sonraki gün) Basın daire amiri tanık **Bußer'i** bilgilendirdiği;[2434]
- tanık Sievers'ın, „derhal" (21 Nisan 2006 günü veya bir sonraki gün) **Personel şubesini** bilgilendirdiği;[2435]
- Eyalet Polis Müdürü'nün 13 Mayıs 2006 tarihinde, görüşmenin akabinde **Bayan Müsteşarı** bilgilendirdiği[2436] ve Bayan Müsteşarın „derhal" (21 Nisan 2006'da veya sonrasında) bilgilendirildiği;[2437]
- Eyalet Polis Müdürü'nün Nisan 2006'da **İçişleri Bakanı'nı** bilgilendirdiği[2438] ve İçişleri Bakanı'nın „derhal" (21 Nisan 2006'da veya sonrasında) bilgilendirildiği.[2439]

Dönemin Bakanlık kalem müdiresi, İçişleri Bakanı'nın 21 Nisan Cuma günü veya 22 Nisan 2006 Cumartesi günü bilgilendirildiğini açıkladı.[2440] Dönemin İçişleri Bakanı da, Araştırma Komisyonu huzurunda alınan ifadesinde, bilginin kendisine ulaştığı tarih olarak 21 veya 22 Nisan 2006 tarihini verdi.[2441] Eyalet Polis Müdürü'nün, ona, Polisin ve Anayasayı Koruma Dairesi'nin herşeyi çözeceğini ve *„bütün güçleriyle"* soruşturma yürüteceklerini söylediğini belirtti.[2442]

Kendi rolünü „Uzmanlık Bölümü ile siyasi yönetim kademesi arasındaki kesişme noktası" olarak tanımlayan dönemin Bakanlık kalem müdiresi tanık Gätcke,[2443] şunları açıkladı:

> *„O dönem şöyleydi – O günü, 21 Nisan Cuma gününü çok iyi hatırlıyorum –: Akşam çok geçti. Ben de bürumu yeni kapatmıştım. Bay Nedela kapımdaydı ve benimle hemen konuşması gerektiğini söyledi. Sonra*

---

notu, tarihsiz, Cilt 339, S. 72; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 76; „Bayan Müsteşar için" 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80.

[2433] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Bölümü yöneticisinin 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 339, s. 59; „Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68; „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 72; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 76; „Bayan Müsteşar için" 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80.

[2434] „Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68.

[2435] „Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68.

[2436] „Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68 sonraki.

[2437] „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 71; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 75; „Bayan Müsteşar için" 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80.

[2438] „Bayan Müsteşar için" 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 69.

[2439] „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 71; „Bay Bakan için" konuşma notu, tarihsiz, Cilt 339, s. 75; „Bayan Müsteşar için" 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80.

[2440] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 142.

[2441] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 9.

[2442] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 93.

[2443] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 73.

büroma geri döndük. Ve orada, olayın meydana geldiği zamanda olay yerinde bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanın orada olduğu konusunda ile ilgili bilgilendirdi. Beni bu konuda bilgilendirdi. Sonra, bundan sonra ne yapılacağı üzerinde konuştuk. Bay Nedela'nın Bakanı şahsen bilgilendirmesi konusunda konuştuğumuzu hatırlıyorum – özellikle şu nedenle: Eğer Bakanın başka soruları olursa Bay Nedela tabii ki benden daha iyi bilgi verebilirdi, çünkü ben de Bay Nedela'dan kulaktan dolma öğrenmiştik. Bay Nedela aynı akşam benim Büromdan Bay Irrgang'a onu da konu hakkında bilgilendirmek için ulaşmaya çalıştı ve ulaştı da. – Ben konu hakkında bu şekilde bilgilendim."[2444]

Dönemin İçişleri Bayan Müsteşarı tanık Scheibelhuber, Nisan sonunda İçişleri Konferansı'na hazırlık niteliğindeki Müsteşarlar Konferansında olduğunu ve sonrasında tatilde olduğunu, böylece muhtemelen ancak 13 Mayıs 2006 Cumartesi günü gerçekleşen bir görüşmenin akabinde, Temme'ye karşı şüphe konusunda bilgilendirildiğini açıkladı.[2445] Açıklamalarda içerilen 21 Nisan 2006 Cuma günü „derhal" bilgilendirilmiş olması, Alman Medeni Kanunu (BGB) Madde 121'de yer alan kavram tanımı çerçevesinde „derhal"in „cezai bir gecikme olmaksızın" olarak tanımlanması nedeniyle - eğer 13 Mayıs 2006 tarihinde bilgiye ulaşmışsa, içerik olarak uyumludur.

Tanık Karlheinz Sch. açıklamaların hazırlanması ile ilgili şunları açıkladı:

„Konuyu tekrar ele aldığımızı veya onun ele aldığını hatırlıyorum: Bilgiyi aldığı gün, Bayan Scheibelhuber'e telefonla ulaşamadı, cebini açmamıştı, ve Bakan Mallorca'dan ailesiyle gittiği tatilden uçakla dönüyordu. Komik şekilde bu ayrıntıları hatırlıyorum. Ve bu nedenle bilgi Bakana ancak ertesi gün ulaştı.[...]"[2446]

Eyalet Polis Müdürü 24 Nisan 2004 Pazartesi günü bir açıklamayla, Temme'ye karşı şüphenin ayrıntıları hakkında bilgilendirildi.[2447] 13 Temmuz 2006 tarihli bir açıklamada bilginin iletilmesinde onun rolü ile ilgili şu tespit edilmiştir:

„Bay Eyalet Polis Müdürü Bay Bakana, şimdiye kadar kasıtlı olarak Bay Bakana ayrıntılı yazılı raporlar iletmekten imtina ettiğini ve kendisinin de Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nden yazılı rapor talep etmediğini açıkladı."[2448]

Eyalet Polis Müdürü, Komisyon'da verdiği ifadesinde, hatırlayamadığını, ancak açıklamanın içerik olarak doğru olduğunu tahmin ettiğini açıkladı. Muhtemelen, soruşturmanın profesyonel şekilde yürütülmesini sağlamaya çalıştığını, ayrıca gizli bilgilerin dışarıya, örneğin medyaya ulaşmasını önlemeye çalıştığını tahmin ettiğini; soruşturmaların bu şekilde hızlı, engellenmeden ve etki altında olmadan yürütüleceğini düşündüğünü belirtti.[2449] Bilgi durumu ile ve bilgileri üst yönetime iletmedeki rolü hakkında ayrıca şunları açıkladı:

[2444] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 74.
[2445] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 8, 38 sonraki.
[2446] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 37.
[2447] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 24/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 154 devamı.
[2448] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 468, s. 88.
[2449] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 22 sonraki.

„İster silah hakkında isterse başka soruşturma ayrıntıları hakkında olsun, yeni birşey olduğunda anında bilgilendirilmemi sağladım. Ama tüm soruşturma dosyasını görmedim. Çok az, bana bir olay yeri bulgu krokisinin gösterildiğini hatırlıyorum, ama ayrıntılarını hatırlamıyorum.
[...]

Yani demir kural şudur: Önemli olan herşey – şu anlamda: temel önemde-, sözlü, yazılı hazırlanır, ve olay esasının önemine göre –değerlendirme elbette süreç içinde değişebilir- benim görevim: Bu, Bakanı bilgilendirecek kadar önemli mi, önem arz ediyor mu, evet mi hayır mı? Eyalette olan her türlü ayrıntı hakkında bilgilendiremezsiniz. O zaman hep, sözlü bir ön bilgilendirmede dahi, yazılı olarak hazırlanır ve yazılı olarak ileri geri gider."[2450]

II. Temme Hakkında Şüphenin Gizli Ele Alınıp Alınmaması?

Eyalet Polis Müdürü'nün Temme'ye karşı şüphe hakkında bilgilendirildiği, Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 24 Nisan 2006 tarihli açıklamasında şunlar belirtilmektedir:

„Bay Desch bana bugün, Eyalet Polis Müdürlüğü ile görüşerek, olay esasının burada kurumiçinde de yalnızca küçük bir çevre tarafından bilindiğini ve gizli olarak işlenmesi gerektiğini bildirdi."[2451]

Tanık Desch bu konuda Araştırma Komisyonu'na verdiği ifadede şunları açıkladı:

„Bu ifade muhtemelen spekülasyonlara neden oluyor. Ama ardındaki tek şey: Tabii –benim de burada açık olarak eleştirdiğim- bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı kendini bildirmeyerek yanlış hareket etti. Ama bunun dışında olay esası o kadar aydınlatılmaya ihtiyacı var dı, gerçekten basın açıklaması veya başka şekillerde dışarıya çıkmaması gerekiyordu. Bu nedenle de –diğer olay esaslarında da alışılageldiği gibi- olay esası hakkında bilgisi olan çevreyi sınırlı tutmalıyız. Ardında başka birşey yok. Daha fazla veya daha az birşey yok."[2452]

6 Temmuz 2006 Perşembe günü, Eyalet Polis Müdürlüğü'nde bir daire amiri olan tanık Karlheinz Sch., Eyalet Polis Müdürü'nü Temme'ye karşı var olan şüphe ile ilgili yaklaşan basına haber verme konusuyla ilgili bilgilendirdi. Tanık Karlheinz Sch.'nin e-mailinde şunlar belirtilmektedir:

„Bugün saat 10.35 civarında MK Cafe'nin (Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu) yöneticisi Kriminal Polis Müdürü Hoffmann adına, Kassel Savcılığı'nın basın bürosuna BILD Dortmund Gazetesi'nden bir talep geldiğini bildirdi. Talep, Kripo Dordmund çevresinde, Hessen'de bir Anayasayı Koruma Dairesi elemanının (daha önce telefon görüşmesinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir muhbirinden bahsediliyordu, bu arada bu düzeltildi), suç şüphesi altında olduğu, bu akşam gözaltında bulunduğu ve üzerinde yoğun duman olan plastik torba bulunduğunun öğrenilmesiyle ilgiliydi. Ayrıca bu elemanın çeşitli olaylarda suç yerinde olmadığına dair delile sahip olmadığı ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin araç seyir defterlerinin kayıp olduğunun söylendiği belirtiliyordu (ard arda bana gelen ek bilgilerle güncellenen şekil)

Kassel Savcılığı, medya karşısında açık olarak, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi elemanına karşı suç şüphesi olduğunu, kendisinin bir geceyi gözaltında geçirme sebebinin belirli izleri netleştirmek olduğunu, ancak büyük şüphenin bulunmadığını ve kişinin gözaltından serbest bırakıldığını bildirmeyi hedefliyor.

[2450] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 22.
[2451] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 24/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 154.
[2452] Desch, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 41.

Olay açısından önemli plastik torbaya ilişkin yanlış tahminler ve söz kaybolan araç seyir defterlerine ilişkin iddialar ise reddedilecek

Kassel Savcılığı, MK Cafe'den bu medya stratejisi ile ilgili olarak görüşünü bildirmesini rica etti, MK Cafe, Eyalet Polis Müdürlüğü'nden bizdeki bilgileri sordu.

Bilgilerin akışı:
Saat 10.45: LPVP ve LPP'ye, LPP kararı: StA yönünde müdahale yok, Bölüm II'ye doğrudan bilgi yok, bana görev: Bay Bußer'e M ve Bölüm II'ye bilgi açısından kendi incelemesini belirtme

Saat 11.10 Uhr: Benden Bay Bußer'e bilgi, o gizli tutmaya devam etmenin yararsız olduğu görüşünde, benden MK Cafe'yi aramadan önce, Bayan Müsteşarı bilgilendirmemi rica etti.

Saat 11.45 Uhr, Bußer geri aradı, Bayan Müsteşar görüşümüze katılıyor, Kassel Savcılığı yönünde etkileme/müdahale yok.
[...]"[2453]

Komisyon İçişleri Bakanlığı'nın o dönemde basın sözcüsü olan tanık Bußer'e, Temme'yle ilgili olarak, tanık Karlheinz Sch.'nin e-mailinde belirtildiği gibi, „gizlilik" kararı alınıp alınmadığını sordu. Tanık Bußer şunları açıkladı:

„'Gizlilik' kavramı – saygı duyarım, ama bu Bay [Karlheinz] Sch[...]'nin türetimi; benim konuşma şeklim değil. Ve benim için konu açıktı: Bu Savcılığın işi, bilgi vemek veya vermemek, ama bilgi vermek İçişleri Bakanlığı'nın işi değil. Bay Sch[...]'nin neden gizlilikten veya benzerinden konuştuğunu bilmiyorum, ama benim amacım hep şuydu: Bu bir soruşturma ve sonuçta neyi dışarıya vereceğine Savcılık karar verir."[2454]

Tanık Karlheinz Sch. „gizlilik" kavramıyla yine e-mailde belirtilen „medya stratejisi"nin, basının mı haberdar edilmesi, yoksa Parlamentonun mı haberdar edilmesi anlamına geldiği konusunda kesin bir açıklama yapamadı.[2455]

III. Parlamenter Heyetlerinin Toplantıları Hakkında

1. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun 3 Mayıs 2006 Tarihli Oturumu

3 Mayıs 2006, Çarşamba günü Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu toplandı. İçişleri Bakanlığı'nı temsil eden Bayan Müsteşar bu vesileyle Temme aleyhindeki şüpheler hakkında bilgi vermedi. İçişleri Bakanlığı'nın bu konudaki bir açıklamasında şöyle belirtilmektedir:

"LfVG (Anayasayı Koruma Dairesi Yasası) Madde 22 Fıkra 1 Cümle 1 hükmü uyarınca Eyalet Hükümeti Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin genel

---

[2453] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 06/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 45, s. 87.
[2454] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 156.
[2455] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 59 ve, s. 86 sonraki. bir yandan, s. 83 diğer yandan. Kadın tanık Scheibelhuber, *„büyük konseptler"* çerçevesinde bir *„medya stratejisinin"* olmadığını belirtti; kavramın daha ziyade zararsız olduğunu ve mesleki hırsı nedeniyle bunu *„medya stratejisi"* olarak adlandırmış olan basın sözcüsünün önerileriyle sınırlı olduğunu ifade etti.

faaliyetleri ve özel önem taşıyan süreçler hakkında ayrıntılı bir şekilde bilgilendirir. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu istediği takdirde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görev alanı içerisinden somut bir konu hakkında rapor verir (LfVG Madde 22 Fıkra 1 Cümle 2).

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun ne zaman, ne şekilde ve ne kapsamda bilgilendirileceği kaynakların korunması gereği dikkate alınmak suretiyle Eyalet Hükümeti'nin siyasi sorumluluğuyla belirlenir (LfVG Madde 22 Fıkra 2).

Bakanlığın yetkili uzmanlık bölümünün değerlendirmesine göre Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun son toplantısından önceki mevcut olay esasına göre Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir memurunun deyim yerindeyse tesadüfen bir seri cinayet vakasına karışmış olması şüphesi mevcuttur, çünkü kendisi bu cinayetlerden bir tanesinde, birkaç dakika öncesinde öldürülen kişinin internet cafesinde bulunmuştur. Aslına bakılırsa bu cafenin her ziyaretçisi bu şüphe altında bulunabilirdi. Bu şüphenin polis tarafından açıklığa kavuşturulmasının ardından yine ortaya çıktığı hızda asılsız olduğunun anlaşılacağı beklentisi doğmuştur.

Bu nedenle toplantının hazırlıkları sırasında Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bu süreç hakkında bilgilendirilmesi istenmemiştir, çünkü o zamanki değerlendirmeye göre her ne kadar bu sürece belli bir önem atfedilmiş olsa da LfVG Madde 22 Fıkra 1 Cümle 1 hükmü çerçevesinde Eyalet Dairesi'nin faaliyetleri bakımından "özel öneme sahip bir süreç" olarak görülmemiştir."[2456]

Komisyon, oturumun hazırlıklarına ilişkin dosyalar bulamamıştır. Komisyon bu nedenle oturumun hazırlıkları hakkında çok sayıda tanığı sorgulamıştır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktör Yardımcısı, ifadesinde, 2 Mayıs 2006, Salı günü bayan müsteşarla bir hazırlık görüşmesi yaptığını, her ne kadar ayrıntıları artık hatırlayamasa da, Temme'nin bu görüşmede önemli bir rolü olduğunu varsaydığını söyledi. Takviminde 2 Mayıs 2006, Salı günü saat 16.00 için "*Bayan Müsteşarla Ön Görüşme*" kaydının bulunduğunu belirtti.[2457]

Dönemin bayan müsteşarı, ifadesinde, tanık Peter St.'nin söylediklerine karşı çıkmak istemediğini[2458] ancak o tarih itibariyle Temme hakkındaki şüpheler hakkında daha önceden mi bilgi sahibi olduğunu yoksa ilk olarak 13 Mayıs 2006, Cumartesi günü mü, yani toplantıdan bir süre sonra mı bilgi sahibi olduğunu kesin olarak bilemediğini[2459] söylemiştir. Müsteşar, ifadesinde ayrıca, bununla birlikte Kontrol Komisyonu'nu bilgilendirmeme kararını anlayabildiğini açıklamıştır. Çünkü 3 Mayıs 2006 tarihinde Savcılığın soruşturmasının henüz çok erken bir aşamada olduğunu, fakat büyük bir şüphenin bulunmadığını, bu nedenle bir sonraki toplantıda, "*Bayanlar ve Baylar, o zamanlar şöyleydi. Kendisi özel nedenlerden dolayı oradaydı*", deneceği beklentisinin oluşmuş olduğunu[2460] ifade etti. Ayrıca

[2456] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 17/07/2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 339, s. 78 sonraki.
[2457] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 28 sonraki.
[2458] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 10 sonraki, 29.
[2459] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 48.
[2460] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 48.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmekteki haklı çıkarlarının bir sınırı olduğunu, hatta böylesi ağır hallerde dahi belli bazı kurallar olduğunu belirtmiştir. Şöyle ki:

> *„ve kural da şudur: tam da böylesi zorlu bir vakada Savcılığın kesin önceliği BayTemme'nin bu vakadaki haklı menfaatlerinin dikkate alınması ve her şeyden önce de, enine boyuna tartmada toplantının gerçekleştiği gün itibarıyla artık büyük bir şüphenin bulunmadığı hususunun dikkate alınmasıdır. Bu enine boyuna tartma sırasında uzmanlık bölümü, hazırlıklar sırasında Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmesini istemekten sarfınazar etmiştir."*[2461]

Bayan müsteşar devamında şu beyanda bulunmuştur:

> *"Ben Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nu memnuniyetle bilgilendirirdim. Ben tercih ederdim. Hatta benim için çok daha kolay olurdu. Fakat kaçınamayacağımız argümanlar da var. Ve bununla da herhangi bir erkin çıkarlarını veya, ne bileyim, kamuoyuna hoş gözükmeyi kastetmiyorum, bilakis bahsettiğim argümanları kastediyorum."*[2462]

O zamanki İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier aşağıdaki açıklamada bulunmuştur:

> *"Hatırladığım kadarıyla, o zaman durum şöyleydi: Öncelikle bekleyelim. Aslına bakarsanız henüz tam olarak bir şey bilmiyoruz. Adam hapiste değil. Henüz tam olarak bir şey bilmiyoruz. Bir bekleyelim. – Ayrıca şu savcılık sorularından ötürü de nelerden bahsedip nelerden bahsedemeyeceğimiz hususunda emin değildik."*[2463]

Ve:

> *"Parlamenter Kontrol Komisyonuna karşısında aynı zamanda belirleyici olan Savcılıktır. [...] Ayrıntılar dahi davayı tehlikeye sokabilir; bu da saklamaktaki belirleyici sebepti. Neyi saklayacaktım ki? Saçma. Ama bu belirleyici sebepti. [...]"*[2464]

Temme hakkındaki şüphenin bildirilmeye değer bir şey olup olmadığı sorusuna karşılık cevabı şudur:

> *"Hiç şüphe yok. Ama soru, hangi tarihten itibaren bildirilmesi gerektiğiydi. Eğer olayların çok kısa sürede açıklığa kavuşacağı ümidi varsa – – Bu durumda soruşturma için bir tehlike yok. Genel olarak buna hiç itiraz edemezsiniz. Bu doğru. Bu meselede sorun hep neyin ne zaman yapılacağı meselesiydi. Bu konuda da size hep açıklama yaptım; daha yakından ilgisi olanlar da dahil. Daha fazla da bir bilgim yok."*[2465]

Bakanlık kaleminin o zamanki müdürü şöyle ifade vermiştir:

> *"Şöyle düşünülüyordu: Bildirelim mi, bildirmeyelim mi? Tabii ki bu mesele enine boyuna tartıldı ve o zamanlar bir karara varıldı – bunu sonradan yanlış bulabilirsiniz veya doğru bulabilirsiniz; bu noktada herkes istediği gibi değerlendirebilir, savcı hazırlık soruşturmasının efendisi konumundadır. Şüphe belirtisi henüz çok muğlak, artık büyük bir şüphe bulunmuyor. Ve ayrıca kişilik haklarının korunması meselesi ışığında öncelikle, olayların nasıl bir gelişme sergileyeceğini görmek amacıyla rapor verilmesi*

[2461] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 14.
[2462] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 62.
[2463] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 144.
[2464] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 99.
[2465] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 146.

düşünülmemiştir. O zamanlar karar buydu. Sonradan bakıldığında bunu yanlış görebilirsiniz. Biz o zamanlar böyle değerlendirdik."[2466]

Ve:

"Yani en sonunda nihai kararın kime ait olduğunu şimdi tam olarak söyleyebilmem mümkün değil. Bu konuda resmi bir görüşme de olmamıştı. Yani, şöyle – – Nasıl olduğunu bilirsiniz. Koridorda durursunuz, birden bire planlanmamış bir görüşme yapıp konuyu ele alırsınız, istişare edersiniz, dendiği gibi, insan konuştukça akıllanır. O zaman da çeşitli kişilerle konuşuldu. Savcılığın soruşturması nedeniyle Eyalet Polis Müdürlüğü de elbette dahil edildi. Ve en sonunda gerçekten de uzlaşmayla, bu kadar erken bir tarih itibarıyla rapor edilmemesine karar verildi."[2467]

Ve:

"O zamanlar, bir İçişleri Bakanının ne zaman ve neyi rapor edip neyi etmeyeceği hususunda prensipte sürekli bir sıkıntı vardı. O zamanlar, sanırım, Başsavcı'yla vs. özel bir toplantı da yapılmıştı. Yani bu hiç bitmeyen bir konuydu, çünkü Parlamento hep çok az bilgilendirildiği görüşündeydi.

Bu gerçekler ışığında şundan emin olabilirsiniz: O zamanlar yoğun bir şekilde tartıştık ve Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'na bildirmek zorunda olup olmadığımız baştan sona düşündük. Yani hiçbir zaman kesinlikle haberdar edilmeyeceklerini söylediğimiz olmadı. Elbette bunu düşündük. Bu konuda LPP ile de mutlaka mutabakat sağlanmış olmalıdır.

Fakat o zaman karar verilmişti veya büyük şüphe bulunmadığı, Savcılığın soruşturmanın efendisi olduğu ve soruşturmaya devam etmek istediği, olay esasının tamamen belirsiz olduğu gerçekleri ışığında ve henüz böylesine erken bir noktada (henüz böylesine çok erken bir noktada) Bay Temme'nin şahsını korumak amacıyla Parlamenter Kontrol Komisyonunu haberdar etmekten sarfınazar ettik."[2468]

2. İçişleri Komisyonu'nun 10 Mayıs 2006 Tarihli Oturumu

10 Mayıs 2006, Çarşamba günü Hessen Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu toplandı. Toplantıda İçişleri Bakanını temsil eden İçişleri bayan müsteşarı Českά cinayet serisinden veya anayasayı koruma elemanı Temme'den bahsetmedi. Bununla birlikte dosyalarda İçişleri Komisyonu oturumundaki 8 numaralı "*İçişleri Alanında Özel Gelişmeler*" gündem maddesine ilişkin 8 Mayıs 2006'ya tarihlenmiş *"Federal Çapta Cinayet Serisi; Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün Cafe' Cinayet Araştırma Komisyonu"* başlıklı bir konuşma notu bulunmaktadır.[2469] Burada Yozgat cinayetindeki soruşturmanın durumu özetlenmiş olmakla birlikte Temme'den bahsedilmemekte veya ona işaret edilmemektedir.

[2466] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 120.
[2467] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 99.
[2468] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 99.
[2469] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 08/05/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 45, s. 121.

Dosyalarda ayrıca Eyalet Polis Müdürlüğü'nden bir daire amirinin yazdığı ve Eyalet Polis Müdürü'nü soruşturmanın gelmiş olduğu noktaya ilişkin çeşitli ayrıntılar hakkında da bilgilendirdiği bir e-mail bulunmaktadır. Sonuç olarak şunlar belirtilmektedir:

> *"4. 10/05/2006 tarihli INA (İçişleri Komisyonu)*
> *Bay [Bernd] C ile [...], Uz.'nin olayları İçişleri Komisyonu'na uygun bir formatta özetlemesi kararlaştırılmıştır."*[2470]

Komisyon, bu anlaşmanın arka planına ilişkin olarak çok sayıda tanığı sorgulamıştır. E-mailde bahsi geçen tanık Bernd C., "İçişleri Komisyonu'na uygun" ifadesinin kendisine ait olmadığını, e-maili yazan kişi olan tanık Karlheinz Sch.ye ait olduğunu ifade etmiştir. Tanık Sch.'nin elbette raporun tarzı ve şeklinden bahsettiğini, böylesi raporlarda belli bazı kurallara uyulmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir.[2471] Bununla birlikte, soruşturmayı korumak bakımından gizliliği de kastetmiş olabileceğini ihtimal dışı tutmadığını, çünkü bir defasında İçişleri Bakanı Gottfried Milde'nin Eyalet Meclisine yayımlanmasını Savcılığın kabul etmediği bir bilgi vermiş olduğunu[2472], fakat böyle bir durumda bunun normalde kesin bir şekilde belirtilmiş olacağını ifade etmiştir.[2473]

E-maili kaleme almış olan kişi olarak tanık Karlheinz Sch., Eyalet Polis Müdürü'nün o zamanlar kendisine Temme hakkındaki suç şüphesinin henüz İçişleri Komisyonu'na rapor edilemeyeceğini söylediğini, kendisinin de buna yürümekte olan bir soruşturmanın söz konusu olması ve bu noktada da İçişleri Komisyonu'nun bilgi edinme hakkının sınırsız olmaması ışığında baktığını[2474], talimatın kendisine *"hiçbir şekilde"* hukuken hatalı gelmediğini ve böylelikle de Temme hakkındaki suç şüphesini konuşma notuna almadığını[2475], soruşturmanın görece başlangıç aşamasında olduğunu, suç şüphesinin bir büyük şüpheye mi varacağı yoksa ortadan mı kalkacağının hiç belli olmadığını ifade etmiştir. Bu noktada:

> *"Ayrıca ek olarak muhalefetin Bakana belirgin olarak saldırabileceği ve "bu nasıl olur?" ve benzeri şeyler sorabileceği bir akım oluşturmak uygun olmazdı"*[2476]

[2470] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 05/05/2006 tarihli e-potası, Cilt 45, s. 126.
[2471] Bernd C., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 128.
[2472] Gottfried Milde 1987 ile 1990 arasında Hessen İçişleri Bakanı idi. Eyalet Meclisindeki bir konuşmasında bir soruşturma tutanağından alıntı yapması nedeniyle hakkında ceza soruşturması açıldı ve görevinden çekilmek zorunda kaldı.
[2473] Bernd C., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 129.
[2474] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 31.
[2475] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 60.
[2476] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 32.

3. İçişleri Komisyonu'nun 5 Temmuz 2006 Tarihli Oturumu

İçişleri Komisyonu'nun 17 Haziran 2006 tarihli toplantısında da cinayet serisi konu edilmemiştir. Bununla birlikte İçişleri Bakanı Eyalet Kriminal Dairesi'ndeki bir bölüm müdürü hakkındaki bir soruşturmadan bahsetmiş ve yürümekte olan bir soruşturması hakkında kanun gereği bilgi veremeyeceğine işaret etmiştir. Bazı kurul üyeleri bu cevapla yetinmediğinden milletvekili Jörg-Uwe Hahn Başsavcı'nın, sözcülerin ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi hususunu kendisiyle konuşmaya davet edilmesini talep etmiştir.

5 Temmuz 2006, Çarşamba günü bu nedenle İçişleri Komisyonu Başsavcı'yla özel bir toplantı gerçekleştirerek burada genel olarak önemli soruşturmalar hakkında Parlamentonun bilgilendirilmesi hususu ele alınmıştır.[2477] Başsavcı bilgilendirmenin hukuki sınırları ve olanaklarını anlatmış ve İçişleri Bakanı'nın Adalet Bakanı ve Başsavcı ile mutabakat sağlamaksızın Savcılığın soruşturmalarını tehlikeye atmamak amacıyla bu soruşturmalar hakkında bilgi veremeyeceğini açıklamıştır. Bilgi verme hakkının Savcılığa veya hiyerarşik olarak Savcılığın üstünde bulunan Adalet Bakanlığı'na tanınmış olduğunu belirtilmiştir. Oturum protokolünde Başsavcı'nın beyanları başlıca aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

> *"Ceza takip makamlarınca Eyalet Meclisi İçtüzüğü uyarınca Hessen polis memurları için Hessen İçişleri Bakanı'nın İçişleri Komisyonu'nun öncelikli bilgi kaynağını teşkil ettiği bilinmektedir: 'Eyalet Meclisi gerekli bütün bilgileri Eyalet Hükümeti'nden talep edebilir.' – Fakat, Savcılığın soruşturmalarıyla elde ettiği bilgiler söz konusu ise ve soruşturmanın amacının tehlikeye düşmesine sebep olabilecekse Savcılığın soruşturmaları hakkında İçişleri Bakanı, en azından Adalet Bakanı'nın ve Başsavcı'nın mutabakatı olmaksızın bilgi veremez. Burada püf noktasını görmek gerek: İçişleri Bakanı artık özgür değildir; bunu yapamaz. Basına karşı da (Eyalet Meclisini ve basını herhangi bir şekilde eşit mertebeye getirmeksizin) ceza takip makamı olarak sadece Başsavcılık bilgi verebilir. Bu, Başsavcılığa tanınmış bir haktır ve bu haliyle de iyidir.*
>
> *Bütün bu tartışmalar içerisinde unutulmamalıdır ki, bütün bu mevzuatlar, hassas davalardan haberdar olanların sayısını mümkün mertebe düşük tutmak amacıyla çıkartılmıştır. Ceza takip makamları bunun böyle olmasından da mutludur. Ne kadar az kişi bilirse o kadar az kişi bilgi sızdıran olarak şüphe uyandırır veya bilgi sızdırdığı söylentisine maruz kalır. Eğer herhangi bir şey zamanından önce kamuoyuna ulaşırsa ceza takip makamlarında derhal sıkı bir arayış başlar: Bu bilgi nereden geliyor? Umalım da, ceza takip makamının kendisinden gelmesin.*
>
> *Aynı husus, herhangi bir şekilde bundan haberdar olan herkes için geçerlidir. Başka eyaletlerde, şüphelerden uzak kalınabilmesi için faks ve e-mail yazışmalarına kadar bir faksın kaçıncı kopyasının kamuoyunun eline nasıl geçtiğini araştırıp soranların bulunduğu davalarla karşılaşmış bulunuyoruz. Ayrıca insanlar şu soruyu da sormaktadır: Acaba, basının eline geçecek şekilde, birisi herhangi bir yerde ve herhangi bir zamanda gevezelik etmiş olabilir mi?*
>
> *Yani: StPO (Alman CMK) Madde 474 ve devamındaki mevzuatta yer alan ve soruşturmanın amacının tehlikeye düştüğü durumlarda sır saklama yükümlülüğünü düzenleyen hükümlerin, meşru bilgi edinme hakkının soruşturmanın sonuçlarının tehlikeye düşmesine yol açmasına engel olmak gibi bir özelliği vardır. Başsavcı da bunu ortadan kaldıramaz. Bu bakımdan hukuki durumun kendisi için açık olduğunu*

[2477] İçişleri Komisyonu'nun 14/07/2006 tarihindeki 58. oturumunun stenografik raporu, Cilt 19, s. 188 devamı.

belirtti.
Bu durumun Komisyonu tatmin edemeyeceğini ifade etti. Bunu bildiğini belirtti. [...]

Ayrıca bilgilerin gizliliğine ilişkin hukukta bu konuda düzenlemeler de içeren mevzuatların ayrıntıları üzerinde de durabileceğini belirtti. Fakat nihayetinde her şeyin soruşturmanın tehlikeye düşmesi üzerinde yoğunlaştığı; öyle ki, özetle varılacak sonucun, bütün düzenlemeler (ister ceza muhakemeleri usulü ister bilgilerin gizliliği söz konusu olsun) bütün olarak ele alındığında karar alma yetkisinin yargıya tanındığı, çünkü ceza takibinin amacı konunun açıklığa kavuşturulmasındaki menfaatle birlikte dikkate alınması gerektiği belirtildi. Buna göre, Hessen İçişleri Bakanı'nın, yürümekte olan soruşturmalar hakkında bilgi vermek durumunda olan kişi olmadığı sonucunun çıktığı belirtildi. Bilakis bu yetki Hessen yargısının hiyerarşisine göre eğer soruşturmanın amacının tehlikeye düşmesi söz konusu ise, yine Savcılıkla mutabakat halinde Adalet Bakanı'na tanınmıştır."[2478]

4. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu ve İçişleri Komisyonu'nun 17 Temmuz 2006 tarihli özel oturumu

14 Temmuz 2006 Cuma günü BILD Gazetesinde şüphelerin Temme'de toplandığı hususunda bir haber yayınlandı. Bunun üzerine İçişleri Bakanı aynı gün İçişleri Komisyonu'nun[2479] sözcüleri ile meclis gruplarının sözcülerini[2480] bilgilendirmiştir.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu ve İçişleri Komisyonu, 17 Temmuz 2006 tarihinde özel bir oturumla toplanma çağrısı yaptı.[2481] Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu oturumu 17 Temmuz 2006 Pazartesi günü saat 09.30'da gerçekleşti. Toplantının nasıl geçtiği hususunda ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır, çünkü o zamanki tarih itibarıyla bu organın gizli oturumları hakkında tutanak tutulmamaktaydı. Fakat dosyalarda toplantıda İçişleri Bakanı'nı temsil eden o zamanki Bayan Müsteşar ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü için konuşma notları bulunmaktadır.[2482] Konuşma notlarında, Kontrol Komisyonu'nun Temme hakkındaki şüpheler hakkında bilgilendirilmemesi kararını haklı çıkarmaya yönelik argümanlar bulunmaktadır. Bu argümanlara göre bu kararda Temme'nin, internet cafede bulunduğu sırada görev başında olmaması ve görev faaliyetiyle bir bağlantı bulunduğuna dair bir ipucunun bulunmaması esas alınmıştır. Büyük bir suç şüphesinin bulunmadığı ve Temme'nin hiçbir tarihte tutuklanmadığı belirtilmiştir. Ayrıca da olayın nasıl gerçekleştiğine ilişkin ayrıntılı bir bilgi verilmeksizin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin

---

[2478] İçişleri Komisyonu'nun 14/07/2006 tarihli 58. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 19, s. 189 sonraki.
[2479] İçişleri Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 338, s. 85; Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 116.
[2480] Bouffier, Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu'nun 32. Oturumu'nun Protokolü, s. 5.
[2481] İçişleri Komisyonu Başkanlığının 14/07/2006 atama yazısı, Cilt 339, s. 65 sonraki.
[2482] "Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün 17/07/2006 tarihli Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu Oturumunda"17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 67; "Bayan Müsteşar" için 14/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 68 devamı; "Bayan Müsteşar" (tarihsiz) için konuşma notu, Cilt 339, s. 71 devamı; "Bay Bakan" (tarihsiz) için konuşma notu, Cilt 339, s. 75 devamı; "Bayan Müsteşar" için 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 80 devamı.

bir çalışanının boş zamanında bir öldürme suçu işlediği yönündeki ayrıntılı bilgiden yoksun basit bir bildirimin pek bir anlamı olmayacağı ifade edilmiştir. Kendisini ayrıntı vermeye yetkili görmediğini, Temme'nin kişilik haklarının korunması bakımından da ayrıntıların verilmesinin yasak olduğunu belirtmiştir. Kassel Savcılığı'nın İçişleri Bakanlığı'ndan resmi olarak ifade izni verilmesini talep etmesiyle birlikte durumda bir değişiklik meydana gelmiş olup, bu gelişme Temme hakkındaki şüpheyi bu defa resmi göreviyle bağlantılandırmıştır.

O zamanki bayan müsteşar, 17 Temmuz 2006 Pazartesi günkü durumun daha öncekinden ne ölçüde farklı olduğunu anlatmıştır. Şunları açıklamıştır:

> *"17/07 tarihli oturum biraz farklıydı. İlk olarak maalesef ki olaylar basın tarafından yayımlanmıştı. Yani ünlü sızıntı meydana gelmişti. Bir eylemin hukuka uygun olup olmadığı 'Bild' gazetesinin haber yapıp yapmamasına veya gazetenin kendisine bir şey söyleyebilecek birisini bulup bulmamasına bağlı değildir; bir eylem bilakis 'Bild' gazetesi tarafından haber yapılıp yapılmamasından bağımsız olarak hukuka uygundur. Fakat o zaman, söylediğimiz gibi, hasar meydana gelmişti ve Eyalet Dairesinin işlevi bakımından önemli olan süreç, yani Savcılığın kaynakları sorgulamak istemesi, artık ortadaydı."*[2483]

Devamında şunları söylemiştir:

> *"17/07'de Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bu oturumuna gittiğimde eleştiri yağmuruyla karşılaşacağımın farkındaydım. Böylesi bir kurulun buna sevinmemiş olmasını da anlayabiliyorum. Fakat enine boyuna tartmada, sanırım – parantez içerisinde söylüyorum: maalesef – Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu için de başka türlüsü geçerli olamazdı."*[2484]

Toplantının ardından İçişleri Bakanlığındaki Anayasayı Koruma Üst Düzey Memuru olan tanık Sievers Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'ne Heyetin şimdiye kadar neden bilgilendirilmediğine ilişkin bir kısa açıklama gönderdi ve bu kısa açıklama İçişleri Bakanı'na İçişleri Komisyonu'nun toplantısına hazırlık amacıyla aynı günün akşamı ibraz edildi.[2485] Burada, Anayasayı Koruma Üst Düzey Memuru'nun takdirine göre olay esasının o zamana dek, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bir memurunun deyim yerindeyse tesadüfen cinayet şüphelisi haline geldiği şeklinde gözüktüğü, fakat bu şüphenin hızla asılsız olduğunun anlaşılacağı beklentisinin mevcut olduğu ve böylelikle de Parlamenter Kontrol Komisyonunun bilgilendirilmesinin istenmediği, fakat Bakanlığın 14 Temmuz 2006 tarihinde Kassel Savcılığının bir yazısıyla şüphenin henüz tamamen ortadan kaldırılamadığından haberdar olduğu, bunun üzerine de Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonunun 17 Temmuz 2006 tarihinde "olayın esası hakkında istediği kapsamda bilgilendirilmiş [olduğu]" belirtilmiştir.

[2483] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 40.
[2484] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 40.
[2485] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 17/07/2006 tarihli konuşma notu, Cilt 339, s. 78 sonraki; ayrıca bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım H. III. 4.

İçişleri Komisyon aynı gün saat 18.00'de gerçekleşen toplantısında İçişleri Bakanı "bir anayasayı koruma görevlisinin çok sayıda cinayete karışmış olması olasılığına ilişkin [güncel] durum" hakkında bilgi vermiştir. Toplantı tutanağında İçişleri Bakanı'nın giriş niteliğindeki başlıca aşağıdaki notları bulunmaktadır:

"Birincisi. Parlamentoya saygısızlık etmek her zaman bana çok uzak olmuştur. Burada mesele bu değildir. [...]

İkincisi. Nasıl hareket etmemiz gerektiğini söyleyen belli kurallar vardır. Benim kati kanaatime göre bunlara uyulmuştur. Bunu birazdan açıklayacağım.

Üçüncüsü. Milletvekillerinin bir şeyleri Bakandan değil gazeteden öğrenmiş olmaları, özellikle de Bakanın kendisi de gazeteden öğrenmişken, elim bir vakadır. Bunu ayrıntısıyla anlatacağım.

Birinci not. Çok olmayan bir zaman önce – tam bir hafta olmuştur –FDP'nin meclis grubunun talebi üzerine Savcı Bey konuyu açıklığa kavuşturmak üzere geldi: Bir bakan yürümekte olan bir soruşturmasında nelerden bahsedebilir ve heyete - veya hatta kamuoyuna - neleri ilan edebilir? [...]

Burada Kassel Savcılığının ve belki de başka savcılıkların yürütmekte olduğu bir soruşturma söz konusudur. Buradaki herhangi birisine, kim olursa olsun, savcılığın hazırlık soruşturmasıyla elde edilmiş olan bilgileri vermeye yetkili değilim. Bu, görevimin yükümlülüklerinin ihlali olur. Son toplantının tutanağını bir kez daha büyük bir özenle yeniden okumanızı tavsiye ederim. Savcı Bey bu hususu bir hayli ayrıntısıyla açıklamıştır.

İkinci not. Eğer ki, yürümekte olan bir hazırlık soruşturmasından hiçbir bilgi veremiyorsam, saygısızlık suçlamasını anlamıyorum. Bu durumda neden bilgi verebileceğimi siz bana açıklamak zorundasınız. [...] Bunu bana henüz kimse açıklamadı. Eğer bugün olabiliyorsa, Savcı Bey'den bu konuda görüşünü bildirmesini rica ediyorum. Yani, burada herhangi bir şekilde koşullar hakkında konuşmayı kabul eden ilk kişiyim.

Üçüncü not. Hükümetin bir şeyi gizleme namına hakkını saklı tutmasının ne anlamı olabilir? Burada şu açıdan bakıldığında; hükümet kendi kendisini suçlayabilir, herhangi bir şeyin üzerini kapatır. Buradaki motif ne olsa gerektir? Burada önümüze gelen konu, -en azından benim bildiğim kadarıyla- herhangi bir şekilde hükümetin bir tasarrufu değildir. Hessen eyaletinin bir memuru iş dışındaki bir zamanda bir olay yerinde bulunmuştur. Soruşturma makamları başlangıçta onun hakkında büyük şüphe bulunduğu kanaatine varmış; daha sonra ise onu artık şüpheli görmemiştir. Hükümetin - iyi veya kötü - bir tasarrufuyla arada nasıl bir maddi bağlantı bulunabilir? Bu nedenle anlatabileceğim herhangi bir şeyi kendime saklamamın hiçbir anlamı yoktur -ve hatta bunda herhangi bir motif de yoktur-.

Burada söz konusu olan Alman CMK (StPO) Madde 477 ve devamındaki hükümler iyi gerekçelerle çıkartılmıştır. Federal Yargıtay bir dizi kararında bununla nasıl başa çıkılacağına işaret etmiştir. Bir soruşturma dosyasında yer alan sonuçlar -hangi yolla olursa olsun- kamuoyuna açıldığında hiçbir şey yapamayacak olmaktan ötürü, birisi bana, "Bunu neden gazetede okuyorum?" dediğinde bu benim için de hiç hoş değil. Bu başkalarının mevzusu. Fakat bu, bilgiler, elimde olsa dahi, başkalarıyla paylaşmaya yetkili olduğum anlamına gelmez. Şu an itibariyle elimde ne Savcılığın bir soruşturma raporu ne de başka herhangi bir şey mevcut.

Basın bir yanını yazar. Hessen Eyalet Meclisinin İçişleri Komisyonu'nu bu olayla ilgili olarak herhangi bir konuda bilgilendirme şansı görmüyorum. Size sorarım: Hangi konuda bilgilendirmeliydim, rica ederim? Hessen eyaletinin bir memuru hakkında göreviyle ilgisi olmaksızın bir şüphe doğuyor. Bir soruşturma yürütülüyor. Soruşturma makamları işini yapıyor. Ben burada ne anlatacaktım? Ayrıntısıyla bilmek isterdim. Bu nedenle, bu sebeple şunun arkasında duruyorum ki, bu işi kendim için kolaylaştıramam yani kendimi 'hoş olmayan' bir tartışmadan kurtarmak için bir şey söyle düsturuyla hareket etmem.

Bir sonraki not. Çalışanların kişilik haklarını korumak benim görevim. Bu da var. Normal şartlar altında hararetle bilgilerin gizliliğinden, kişilik haklarından ve temel insan haklarından bahsedip işler özellikle de müşkül bir hal aldığında bunları öylesine ezip geçmemiz olamaz. Bu yasal değildir. Basından öğrendiğim kadarıyla -internette 'Spiegel-Online'da yazıyordu; bu konuda kesin bilgilerim yok– şüphelenilen kişinin dokuz cinayetten birinin gerçekleştiği zamanda suç yerinde olmadığına dair ispatı bulunuyor. Kendisi o olamaz. Buradan da adamın suçsuz olduğu sonucu çıkartılabilir.

Çünkü bir çalışanın tüm varlığını yitirmemesine ve güvence yükümlülüğünün yalnızca kağıt üzerinde kalmamasına dikkat etmem gerektiği için, yetkili makamın – burada savcılık – doğru bulduğu zamanda açıklama yapması uygundur, bizim de savcılığın soruşturmayı tamamladığında açıklama yapmamız uygundur. Benim kanaatimce ve özellikle de Başsavcı Anders'in son oturumda çelişkisiz olarak açıklamasına göre, bu benim resmi görevimin yerin getirilmesi için de geçerlidir. Ve böyle de kalacaktır. [...]

Şunu ekleyeyim: Orada varsa neler anlatabileceğimi öğrenebilmek için hem Veri Koruma Görevlisi Prof. Dr. Ronellenfitsch'e hem de Başsavcı'ya yazarak kendilerinden açıkça görüş bildirmelerini isteyeceğim. Bunun da bir görüşmede açıklanması gerekecektir."[2486]

İçişleri Bakanının bazı beyanlarına yönelik olarak milletvekillerinin eleştirel konuşmaları olmuştur. Ardından Başsavcı söz alarak 5 Temmuz 2006 tarihli önceki İçişleri Komisyonu'nun oturumundaki konumunda ısrar etmiştir. Oturum protokolünde diğer beyanları şu şekilde tespit edilmiştir:

"Belki şunu eklemek gerekir: Hazırlık soruşturmasının ve soruşturmanın amacının tehlikeye düşmesi ceza muhakemesinde sadece basınla, parlamentoyla ve başka kurumlarla olan ilişkide rol oynamakla kalmaz, bilakis bunun şüphelinin kendi avukatıyla olan en yüksek derecede hassas ilişkisinde de bir rolü vardır. Soruşturma makamları, hatta bütün avukatların veya hukuk konusunda bilgisi bulunan herkesin de bildiği gibi, kanunda yer aldığı şekliyle mümkün olan en erken zamanda dosyayı inceleme olanağını tanımak durumundaysa da soruşturmanın amacının tehlikede olması halinde bundan kaçınabilir. Tam da hukuk sistemimizin temel direğini oluşturan bu vakada, yani şüphelinin çıkarlarının korunmasını gerektiren durumlarda bile bu kısıtlama mümkündür. Bununla bir yanda haklar diğer yanda parlamentonun, şüphelinin ve müdafinin değerini göz önünde tutarak bir değerlendirme yapmıyorum, fakat belli bazı durumlarda elinizdeki bilgileri kullanırken temkinli olmanız gerektiği de bir gerçektir.

Mevcut vakada – 5 Temmuz tarihinde söylediklerimin ışığında – benim kanaatime göre tartışmaları yanlış tarafa yönlendiren bir nüans bulunmaktadır. Yani burada bizim meselemiz ilk etapta İçişleri Komisyonu'nun veya başka organların, bu sabah olduğu gibi Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun, geç bir zamanda bilgilendirilmiş olması değil, bilakis cezalandırılması gereken bir eylemle, gerçeğe uygun olsun veya olmasın, halk da dahil olmak üzere herkese belli bir bilgi donanımı sağlayan bilgilerin basının eline geçmiş olmasıdır. Basından alınan bilgiye göre - ki bu bakımdan hiçbir gizli bilgiyi ifşa etmiyorum - burada Hessen dışından bir kurum söz konusu imiş. Bunun da araştırılması gerekiyor.

Bakanın iyi gerekçelerle çeşitli parlamenter heyetlere vermediği bilgilerin birden bire basının eline geçmiş olması, gizlilik güvenliğine ilişkin mevzuatlara bütün sonuçlarıyla birlikte uymakla hukuka uygun davranmış bulunan bir bakanın bilgi verme yükümlülüğünün değerlendirilmesine başka türlü bir yön veremez. Bakan kanuna uygun hareket etmiştir. Bazı basın organları, maalesef bunu söylemek zorundayım, üç günlük bir süreçte kanuna uymamıştır: Cuma günü 'Bild' gazetesi, Cumartesi günü bölgeler üstü ve yerel gazeteler ve bugün 'Spiegel'. Fakat bu Bakanın neler söyleyebileceği veya söylemek zorunda olduğu hususu bakımından bir öçlü oluşturamaz. Kendisi kanuna uygun hareket etmiş, soruşturmayı yürüten savcılığın onayı olmaksızın, teknik olmayan anlamda söylersek, yaymamıştır. O kanuna uymuştur, yani soruşturmayı yapan savcılığın izni olmadan – teknik olmayan bir şekilde söz verilmiş- bilgiler vermek yoktur

[2486] İçişleri Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 338, s. 78 devamı.

Mevcut vakada üstüne üstlük, şu an basın bildirilerine dayanarak konuşuyorum yani hazırlık soruşturmasının gizli kalması gereken bilgilerini ifşa etmiyorum, şüphelilerin kim olduğu ve bunların nereye ait oldukları hususu da önemli bir rol oynamaktadır. 'Spiegel'in 16/2006 numaralı sayısında, okuyabildiniz; dokuz kurbanın olduğu ve bunlar arasındaki bağlantının ne olduğunun hiç bilinmediği çok önceden bildirilmişti. Bu, elinde tabancayla ortalıkta gezinen bir kişi mi? Yoksa bu kişi, bugün 'Spiegel'de yazdığı, bunu yabancı düşmanlığından ötürü mü yapmıştı veya belli bir meslek grubunun bahsedilmesi vakaya yeni bir renk mi veriyor? Bütün bunlar, gazetede yayımlandığı veya herhangi bir kuruma boşboğazlık suçlaması yapmaksızın bir şekilde beceriksizlikle dışarı sızdığı takdirde soruşturmanın amacını ve soruşturmadaki çeşitli çıkış noktalarını tehlikeye atabilecek şeylerdir. Herhangi bir kurumu suçlamak istemiyorum, buna iznim yok. Fakat: Bu türden ayrıntılı bilgiler, sadece teyit edilmiş olsalar dahi, soruşturmanın amacını tehlikeye sokabilir. Mevcut vakada ise bu özellikle söz konusudur, çünkü burada karanlıkta yol almak durumundasınız, çünkü bu dokuz kurban (büfe sahibi ve diğerleri) arasında henüz bir bağlantı gözükmemektedir. Bu nedenle, boş zamanında dışarıda olan bir anayasa koruyucusunun söz konusu olduğunun bildirilmesi fazla bilgi vermek olacaktır."[2487]

Çok sayıda tanık, o zamanlar verilmiş olan, komisyona rapor verilmemesi yönündeki kararı Araştırma Komisyonu'nun huzurundaki sorguları sırasında desteklemiştir.[2488] Tanık Prof. Dr. Fünfsinn örneğin, yürütülmekte olan soruşturmalar hakkında esas itibarıyla bir şey söylenmemesinin 30 yıldır yaşadığı şey olduğunu ve soru sorulacak olursa da soruşturmanın amacına yönelik tehlikeleri enine boyuna tartmak suretiyle olayların ayrıntı verilmeksizin herkesin anlayabileceği şekilde izah edilmesine çalışıldığını[2489], günümüzde hiçbir zaman önalıcı bir şekilde bir heyetin bir ceza davası hakkında bilgilendirilmediğini[2490], yürütülmekte olan hazırlık soruşturmalarında parlamentonun bilgilendirilmesinin zor bir mesele olduğunu[2491], bilgi sahibi olanların sayısı bir hayli arttıkça ve bunun neticesinde de bilgiler kamuoyuna açılmakla tanıkların sorgusu daha da güç bir hale geldikçe soruşturmaların tehlikeye düştüğünü[2492], savcılığın bu nedenle soruşturmanın sahibi olduğunu ve dışarıya nelerin verilebileceği ve nelerin verilemeyeceğine tek başına karar verebileceğini[2493], savcılığın tek başına bilgiler üzerinde hakimiyetinin olduğunu ve bu hakimiyeti Adalet Bakanlığının dahi ezip geçemeyeceğini[2494], bir savcının komisyon toplantılarına giderek soruşturmalar hakkında rapor vermesinin bir seçim dönemi içerisinde sadece bir veya iki kere ve sadece çok önemli vakalarda söz konusu olduğunu[2495] belirtmiştir.

[2487] İçişleri Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 338, s. 89.
[2488] Örneğin Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 99 devamı, 144 sonraki; Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 164; Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 39 sonraki; Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 120; Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 41, 44, 52, 53, 85, 87, 91, 93; Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 12.
[2489] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 53.
[2490] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 93.
[2491] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 41.
[2492] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 52.
[2493] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 85.
[2494] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 87.
[2495] Fünfsinn, Oturum Protokolü UNA/19/2/44 – 10/10/2016, s. 44.

O zamanki İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier şu şekilde ifade vermiştir:

> *"Fakat sonuçta belirleyici soru şudur: Ne söyleyebilirim? Ne söylememeliyim? Anahtar kelime: Hazırlık soruşturmasının tehlikeye düşmesi. Bu bir enine boyuna tartma meselesidir. O zamanlar bu şekilde sonuçlanmıştır. Bunu ben de eleştiremem. Tereddüt halinde ben de onay verdim."*[2496]

Başlangıçtaki, milletvekillerinin, Bakanın da ancak gazeteden haberdar olduğu bir şeyleri gazeteden öğrenmiş olmalarının elim olduğu yönündeki notunu tanık Bouffier, çeşitli ayrıntıları, örneğin Temme'nin Českà seri cinayetlerindeki bir eylemle ilgili olarak suç yerinde olmadığına dair delilinin olduğunu ilk olarak gazeteden öğrenmiş olduğunu belirtmekle, oturum sırasında somut bir örnekle ortaya koymuştur. Kendisi şöyle demiştir:

> *"Basından öğrendiğim üzere -internette 'Spiegel-Online'da yazıyordu; bu konuda kesin bilgim yok– şüphelenilen kişinin dokuz cinayetten birinin gerçekleştiği zamanda suç yerinde olmadığına dair ispatı bulunuyor. Kendisi o olamaz. Buradan da adamın suçsuz olduğu sonucu çıkartılabilir."*[2497]

Tanık daha sonra İçişleri Komisyonu dışında, notunun bununla ilgili olduğunu açıklamıştır. Hessen Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu huzurunda da ifadesini tekrar etmiştir.[2498] Başlıca şunları söylemiştir:

> *"İfadeyi şu şekilde anlamak lazım: Elbette ki, aksi tamamen saçma olurdu, tutuklama olayından ilk kez gazeteden haberdar olduğumu söylemiş değilim; bu tamamen saçma olurdu; bunun için bir sebep de yok, aksine söylediğim şu ki, ben, yani ben de, örneğin şahit meselesi gibi o zamana dek bilmediğim bazı şeyleri gazeteden öğrenmiş bulunuyorum. Şahit meselesini hiç bilmiyordum. Hatta gazetede, arama yapıldığı ve, beni ilgilendirdiğinden bunu tam olarak biliyorum, seri cinayetler hakkında bir kitap bulunduğu yazıyordu. Bu da vardı gazetede. Fakat bunu daha önce duyan olmamıştı. Benim de ancak gazeteden haberdar olduğum olaylar var, derken bunu kastediyordum.*
>
> *Sayın Milletvekili, bununla asla – bunu burada gerçekten açıklığa tutuklanma meselesini ilk olarak gazeteden öğrendiğimi kastetmedim. Bu tamamen aptalca olurdu. [...]*
> *[...]*
>
> *Size sadece şunu söyleyebilirim: Hiçbir zaman, en azından benim görüşüme göre; eğer siz başka türlü anladıysanız, eğer bir yanlış anlama olduysa bu çok üzüntü verici– tutuklanma meselesini ilk olarak gazeteden öğrendiğimi beyan etmedim. Lütfen, şunu bir kere bir anlığına tahayyül etmeye çalışın. Böylesi bir ifade çok saçma olurdu; tamamen saçma olurdu."*[2499]

Aynı ilintiyi İçişleri Bakanlığı Kaleminin o zamanki müdürü Hessen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda da kurdu.[2500] İçişleri Bakanının, İçişleri Komisyonu'nun "suçsuzluk" ve Temme arasında ilinti kurulan 17 Temmuz 2006 tarihli toplantısındaki açıklamalarına o zamanki İçişleri Bakanı da notlar bağlamında işaret etmişti.[2501] Toplantı tutanağından da anladığımız üzere bağlam şu şekildeydi:

[2496] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 145.
[2497] İçişleri Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 338, s. 80.
[2498] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 13, 160 devamı.
[2499] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 160 devamı.
[2500] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 142.
[2501] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 97 sonraki, 171 sonraki.

"Basından öğrendiğim üzere -internette 'Spiegel-Online'da yazıyordu; bu konuda kesin bilgim yok– şüphelenilen kişinin dokuz cinayetten birinin işlendiği saatte suç yerinde olmadığına dair ispatı bulunuyor. Kendisi o olamaz. Buradan da adamın suçsuz olduğu sonucu çıkartılabilir."[2502]

O zamanki İçişleri Bakanı Araştırma Komisyonu huzurunda şunları söylemiştir:

"'... sonucu çıkartılabilir', dedim. Hep aynı silah söz konusu ise, eğer kendisinin orada olamayacağını gösteren bir şahidi varsa ve üstüne Üst Düzey Savcı'nın [...] ifadesi varsa, kendisinin sadece usulen şüpheli olabileceği sonucu çıkartılabilir. Öyledir, demedim. Bu sonuç çıkartılabilir."[2503]

5. Hessen Veri Koruma Görevlisinin Görüşü

31 Temmuz 2006 tarihinde o zamanki müsteşara Hessen Veri Koruma Görevlisinden bir yazı gelir. Bu yazıda şöyle denmektedir:

"Sayın Bayan Müsteşar,

döner cinayeti hadisesi (basındaki yansımasıyla) vesilesiyle görüşümü aşağıdaki gibi belirtiyorum:

1. Siyasi bir tartışmaya karışmak Hessen Veri Koruma Görevlisinin (HDSB) görevi değildir. 6 Nisan tarihinde Kassel'de meydana gelen öldürme suçu etrafındaki süreçlerin siyasi değerlendirmesi münhasıran yetkili siyasi organların işidir.

2. Buna karşılık veri korumasını ilgilendiren hukuki değerlendirme kamusal alanda veri korumasının gereklerini yerine getirilip getirilmediğini ve aynı zamanda da devlet erklerinin kişisel bilgi bakımından dengesinin korunup korunmadığını kontrol etmekle yükümlü olan HDSB'nin pekala görevidir (Hessen Eyaleti Bilgilerin Gizliliği Hakkında Kanun (HDSG) Madde 24).

3. Erkler arası bilgi paylaşımı konusu doğası gereği gizli kalması gereken anayasayı koruma meselesinde özel bir ağırlığa sahip olmuştur. Bunu hesaba kattığımızda Eyalet Hükümeti'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin faaliyetleri bakımından parlamento tarafından kontrolü için özel gizlilik yükümlülüklerine tabi olan ve "özel öneme sahip olaylar" hakkında bilgilendirilmesi gereken Parlamenter Kontrol Komisyonu kurulmuştur (Anayasayı Koruma Kanunu (VerfSchG) Madde 20 ila 22).

4. VerfSchG Madde 22 Fıkra 1 hükmü uyarınca bilgilendirme yükümlülüğü yetkili görev sahibi olarak Eyalet Hükümeti'nin ve İçişleri Bakanlığı'nın devlet memurları hukukundan ve bilgilerin gizliliği hükümlerinden kaynaklanan yükümlülüklerine dokunmamıştır. Buna göre idari amir görev ve dürüstlük ilişkileri çerçevesinde memurlarının ve ailelerinin esenliğini sağlamak (Bakım Yükümlülüğü; Hessen Memur Kanunu (HBG) Madde 92) ve bu çerçevede onların bilgisel açıdan özerkliklerine dikkat etmek ve bunu korumak zorundadır.

5. Özel öneme sahip olayların gerçi esas itibariyle Parlamenter Kontrol Komisyonu'na bildirilmesi gerekir. Fakat, bu bildirimle birlikte zorunlu olarak kişisel bilgilerin de paylaşılması gerekecekse başka bir kural geçerlidir. Bu durumda Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmekteki çıkarı bilgisel açıdan özerklikle enine boyuna tartılmalıdır ve bu noktada Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun gizlilik yükümlülüğünün bir rolü yoktur. Mevcut vakada da belli ki durum bundan ibarettir.

6. Enine boyuna tartmaya, suç şüphesinin derecesi (masumiyet karinesi) ve işlenen fiilin görevle ilintisi dahil edilmelidir. Gerektiğinde ağır suç şüphesi ve fiilin görevle ilintisi bilgisel açıdan özerkliğe müdahaleyi haklı çıkartabilirdi.

[2502] İçişleri Komisyonu'nun 17/07/2006 tarihli 60. Oturumunun Stenografik Raporu, Cilt 338, s. 80.
[2503] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 98.

7. Bana bilgi verildiği kadarıyla, İçişleri Bakanının Eyalet Meclisini bilgilendirmeme kararını aldığı tarihte (3 Mayıs 2006) aşağıdaki gibi bir olay esası mevcuttu:
• Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru göreviyle herhangi bir ilintisi olmaksızın olay yerinde bulunuyordu.
• Ağır bir suç şüphesi yoktu.
• Olayın bildirilmesi durumunda vakanın somut şartları nedeniyle memurun kimliğinin ortaya çıkmasına engel olunamayabilirdi.
Bunların dışında yürütülmekte olan bir hazırlık soruşturmasında hangi bilgilerin ifşa edileceği hususunda karar alma yetkisi savcılıkta olacaktı (yine bilgilerin gizliliğine ilişkin hukuk uyarınca).

8. Bu koşullar altında devlet memurunun bilgilerin gizliliğinden kaynaklanan çıkarlarına Eyalet Meclisinin bilgi edinmekteki çıkarlarına göre öncelik verilmesi enine boyuna tartma bakımından hatalı değildir."[2504]

Bakanlık Kaleminin o zamanki Müdiresi tanık Gätcke, talebin arka planında İçişleri Bakanı'nın, Hessen Veri Koruma Görevlisinin olay esasını yeniden değerlendirmek üzere "gerçekten tanınmış bir kişilik ve tarafsız bir merci" olarak sürece dahil edilmesi isteğinin yattığını söylemiştir.[2505] O zamanki müsteşar olan tanık Scheibelhuber, Araştırma Komisyonundaki sorgusunda görüş yazısını kendisi istediğinden söz konusu yazının muhatabının kendisi olduğunu söylemiştir.[2506]

6. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonunun Diğer Bilgilendirilme Olanakları

17 Ekim 2006 tarihli yazıyla o zamanki İçişleri Müsteşarı olan tanık *Scheibelhuber*, Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonunun o zamanki başkanını, İçişleri Bakanı'nın istenen ifade alma iznini vermediği hususunda bilgilendirmiştir. O yazıda bunun nedenlerinin Heyetin bir sonraki toplantısında mülahaza edilmesini teklif etmiştir.[2507]

Yani 17 Ekim 2006 tarihli yazıda şöyle denmektedir:

"Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu
Başkanı
Sayın Bay Günther Rudolph, Eyalet Meclisi üyesi

[...]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin gizli çalışanları için ifade alma izinleri

Sayın Bay Başkan,

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonunun son iki toplantısındaki mülahazalar ile ilgili olarak işbu suretle Komisyonu, Bakan Bouffier'in bütün koşulların enine boyuna tartılması üzerine Kassel Savcılığına Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin gizli çalışanları için istenen ifade alma iznini

---

[2504] Hessen Veri Koruma Görevlisinin 31/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 121 sonraki.
[2505] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 99.
[2506] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 13.
[2507] Hessen İçişleri ve Bpor Bakanlığı'nın 17/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 338, s. 203.

vermemiş bulunduğu konusunda bilgilendiririm. Bunun nedenleri Komisyonun bir sonraki toplantısında mülahaza edilebilir.

Saygılarımla
Temsilen

(Scheibelhuber)
Müsteşar".

Fakat o zamanki müsteşar, Heyetin bu teklifi değerlendirdiği hususunu bilmediğini, bunu kararın kabulü olarak anladığını söylemiştir.[2508] İçişleri Bakanlığında Departman II'nin müdürü olarak Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu toplantılarına katılmış bulunan tanık Hannappel, ifadesinde, Komisyonun kararın nedenlerini hiç araştırmadığını söylemiştir.[2509] Komisyonun dosyalarda bulduğu ve Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu toplantılarının tutanağı olarak gözüken notlarda konuyla hiçbir ilinti kurulmamıştır.[2510] O zamanki İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier Araştırma Komisyonu huzurunda verdiği ifadesinde NSU'nun 2011 senesinde deşifre edilmesine dek "bu karara karşı tarafların hiçbirinden tek bir reaksiyon bile görmediğini" ve "taraflardan hiçbirinin bu konuda konuşmadığını" söylemiştir.[2511]

I. Temme Hakkında Disiplin Süreci ve Görev Hukuku Tedbirleri

I. 24 Nisan 2006 tarihli yazıyla açığa alma

Komisyon, 21 Nisan 2006 tarihinde yakalanarak gözaltına alınmış ve ilk kez polis tarafından sorgulanmış bulunan Temme'ye karşı disiplin tedbirleriyle ilgilenmiştir.

24 Nisan 2006 Pazartesi günkü yazıyla, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olan tanık Irrgang, hakkında yürütülmekte olan cezai soruşturma ve aramalar sırasında bulunan uyuşturucu maddeler nedeniyle derhal geçerli olmak üzere göreviyle ilgili zorlayıcı nedenlerden ötürü Temme'nin görevini yürütmesini yasaklamıştır (açığa alma). Ayrıca ondan göreviyle ilgili kimlik evraklarını iade etmesini ve hakkındaki isnatlara cevap verdiği resmi bir beyanda bulunmasını istemiştir.[2512]

Bu yazı Temme'ye 25 Nisan 2006 günü Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ndeki sorgusunun ardından verilmiştir. Bu vesileyle hakkındaki suçlamalar hakkında sorgulanarak kendisine göreviyle ilgili kimlik evraklarının, anahtarların, hizmet aracının evraklarının ve iş telefonunun nerede olduğu

[2508] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 56.
[2509] Hannappel, Oturum Protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 69.
[2510] El yazısıyla notlar (tarihsiz), Cilt 339, s. 138 sonraki.
[2511] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 28, 29, 70.
[2512] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 19 devamı.

sorulmuştur.[2513] Bu sorguya ilişkin olarak tanzim edilmiş bir tutanağa göre Temme'ye, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kendisini aklamaya hizmet edecek ne varsa yapacağı, ancak kendisinden de soruşturma makamlarına yardımcı olmasının, sorulara gerçeğe uygun cevaplar vermesinin ve hiçbir meseleyi oyalamamasının beklendiği, bunun soruşturmanın ilerlemesine yardımcı olmayacağı söylenmiştir.[2514] Sorgusu sırasında Temme'ye ayrıca işten el çektirme yazısı verilmiş, gizlilik dereceli şeylerin kullanımına ilişkin yetkisi geçici olarak elinden alınmıştır.[2515]

İçişleri Bakanlığının İnsan Kaynakları Departmanının Temme lehine kararlar almasını önlemek amacıyla da ayrıca o tarih itibariyle Departman bilgilendirilmiştir. [2516]

Temme hakkındaki tedbirlerin arka planına ilişkin olarak o zamanki Bakanlık Kalemi Müdürü, o zamanlar Temme'nin bu şüpheden ötürü Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde "hiçbir şekilde görevine devam edemeyeceği"nin herkes tarafından bilindiğini, Temme'nin açığa alınmasının veya görevine devam etme yasağı getirilmesinin çalışanı "hızla ve büyük bir külfet olmaksızın" öncelikle görevden geçici olarak uzaklaştırılmasının bir çözümü olarak görüldüğünü söylemiştir.[2517]

İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının o zamanki müdürü olan tanık Koch, Komisyon'a, Hessen Memur Kanunu Madde 74 hükmünde öngörülen ve bir memura üç ay süreyle (eğer yasak daha önce kaldırılmazsa) görev verilmesine engel teşkil eden açığa alma yoluna[2518], vakanın nasıl bir gelişme seyredeceğinin bilinmediği durumlarda başvurulduğunu izah etmiştir:

> *"Bu da, muhtemelen bir yanlış davranışta yeniden ve yeniden içine düştüğümüz, olayların bir bütün olarak nasıl gelişeceğini bilmediğimiz durumdur. Bu noktada da öncelikle düzeni tesis edebilmek için,eğer adilane olacaksa, tıpkı burada olduğu gibi, muhtemelen öncelikle olup bitecekleri bekleyip görmek üzere*

[2513] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 141 sonraki; Andreas Temme'nin 25/04/2006 tarihli alındı kabulü, Cilt 48A, s. 22.

[2514] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 145.

[2515] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/04/2006 tarihli notu, Cilt 415, s. 136 sonraki; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 26/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 415, s. 143, 145; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 32; ayrıca bakınız: Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 112. VS yetkisi sorguya verilen ara sonrasında 24 Nisan 2006'ya tarihlenmiştir. Fakat alındı teyidi 25 Nisan 2006 tarihlidir (Andreas Temme'nin 25/04/2006 tarihli beyanı, Cilt 415, s. 147).

[2516] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Departmanı Müdürü'nün 13/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 50.

[2517] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 75.

[2518] 11 Ocak 1989 tarihli haliyle Hessen Memur Kanunu Madde 74 Fıkra 1 aşağıdaki gibidir:

> *En yüksek makam veya onun tarafından belirlenmiş bulunan makam görevi ilgilendiren amir gerekçelerden ötürü bir memurun görevini yerine getirmesini yasaklayabilir. Üç ay sona erinceye kadar memura karşı resmi bir disiplin soruşturması açılmaması veya titrinin elinden alınması veya memurluk münasebetinin sonlandırılmasına yönelik bir süreç başlatılmaması durumunda bu yasak sona erer.*

görev yerine getirme yasağından bahsedilir: Olaylar nasıl devam ediyor? Savcılıkbunlarla nasıhl başa çıkıyor?"[2519]

Henüz o tarihte bir disiplin sürecinin neden işletilmemiş olduğu sorusuna karşılık o zamanki Bakanlık Kalemi Müdürü şu cevabı vermiştir:

"O zamanlar sonuçtan hareket ederek düşündük. Bize olay esası anlatılmıştı. Tanık olarak başvurmamış olduğunu ben söylemiştim. Polis bize onun henüz şüpheli durumunda olduğunu ve fakat ağır suç şüphesinin bulunmadığını, yalnızca makul şüphe bulunduğunu, çalışanın orada görev dışında bulunduğunu, olay esasının görece henüz açıklığa kavuşmadığını ve soruşturmanın henüz başlangıç aşamasında olduğunu söyledi. Karar da bu gerçekler ışığında verildi: Açığa alarak hareket edelim. Sonuç açısından bakıldığında bu onu hedefinden döndürmek için gerekli olan araçtır.

Sanırım, o zamanlar, öncelikle ön disiplin soruşturması açılmış olmalıydı. Fakat gene aynı kapıya çıkardı; çünkü ön disiplin soruşturmasının, soruşturma nedeniyle durdurulması gerekecekti. Yani gene bir şey olmayacaktı. Öncelikle önemli olan şey çalışanın görevden uzaklaştırılmasıydı."[2520]

II. Temme'nin 9 Mayıs 2006 tarihindeki telefon görüşmeleri

9 Mayıs 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Dairesi Memuru ile kendisinden istenen resmi açıklama hakkında iki telefon görüşmesi yapmıştır.

Temme öncelikle hemen bir üstündeki amiri olan Dr. Pilling'e ulaşmaya çalışmış olup ardından tanık Muth saat 14.39 itibariyle kendisiyle iletişime geçmiştir (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Tedarik Departmanı Müdürü). Temme, tanık Muth'a kendisinden resmibir açıklamada bulunmasının istendiğini söylemiştir.

Dinlemeye alınarak kaydedilen görüşmenin tutanağında yer alan konuşmalara örnek ("T" burada Temme, "M" ise Muth anlamındadır):

"T: Ihhh, oradan nasıl görünüyor bilmiyorum? Ihhh, böyle bir şey daha önce, ıhhh, hiç olmadı. Sadece kısaca suçlamalarla mı sınırlı kalmam lazım yoksa bütün her şeyi ayrıntılı bir şekilde anlatmalı mıyım?
M. Kim, kim istedi bunu sizden?
T: Ihh, Bay Irrgang'ın yazısında vardı görevle ilgili ... yani resmi bir beyan, Bay Irrgang'ın yazısında vardı, ıhhh görev yerine getirme yasağı da vardı.
M: Anladım, geçici açığa alma.
T: Evet, evet.
M: Ihhh, mmm, hiçbir fikrim yok, çok zor. Ihhh, ben, resmi beyan ... (uzun bir boşluk) Olduğu gibi yazın.
T: Hımmm. Evet.
M: Diğer her şey, diğer her şey, çünkü şimdi ıhhh ıhhh, söz düellosu taktiği diye, ıhhh, sanırım, sanırım söz konusu olmaz. Ama örneğin, yanlış bir tavsiye de vermek istemem, Bay Temme, çok uzağım bunlardan; ıhhh, ıhhh, sizi daha da aşağıya çekmek için, değil mi? Bunu bir kere açık açık söylemek isterim!
T. Hımm.
M: Benim için hala Temme diye bir iş arkadaşım var ve ben, ıhhh, birçok şeyi aklıma bile getirmem ve ıhhh, ıhhh, bu nedenle sizinyanınızda8n geçip gitmem şimdi ve sizinyüzünüze bakmam, değil mi?!....
T: Hımm.

[2519] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 132.
[2520] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 95.

M: Değil mi, Sizin öyle herhangi bir şekilde şüpheleriniz şüpheleriniz. Var. Ahh o arkadaş benim için hala var, öyle, değil mi? Ama ahh, siz Bay Hess ile her halükarda bir konuşmak isterseniz...
T: Hımm.
M: Ihhh; onunla tarafsız biri olarak, biz ikimiz de birbirimizle tarafsız değiliz, değil mi?
T: Hımm.
M: Şimdi olaydan bağımsız olarak, biz daha ziyade aynı departmandanız. Ihhh, size yanlış bir tavsiye vermek istemiyorum, fakat, ıhhh, kalbimden geçeni söylersem, nasıl ahh bunu hissediyorum ya da bu konuda ne söyleyebilirim.
T: Hımm.
M: Ihhh aslında ahh ben aslında hiç bilmiyorum, Ergang sizi heyle suçları ya da sizi bir şeyle suçladı mı, o ahh ahh yazıda, bu olmayacak ahh bu durum olmayacak.
T: Hımm
M: Orada som-somut sorular, sizin cevaplayabileceğiniz, olmayacak, değil mi?
T: Evet, yani orada yazıyor, atılan bu suç hakkında, ve demek istiyorum ki orası her şekilde belli, ve ahh diğeri bununla, şey hakkında, bu uyuşturucu bulunması...
M: Hımm...
T: Ahh bu bir, bürodaki şey, büroda bulduklarını söyledikleri şey..
M: Evet evet.
T: O iş halloldu, şimdi bir önemi yok.
M: Evet evet biliyorum.
T: Ve öteki, o ahh, olduğu gibi söylüyorum, askerlik zamanından bir parça kalan, onu aptallıkla, hangi nedenden bilinmez, sakladım ve o orada unutuldu ve içinde, çünkü eskiden bir kutu içinde tutuyordum, bir iki özel belge ile birlikte...
M: Hımm.
T. Ve o kutunun içeriğini sonra ben, iyice bakmadan, o küçük kasaya koydum, içinde, içinde atıcılıkta kullandığım silahları sakladığım
M: Hımm.
T: Ve, o da tabi ki sonra oradaydı.
M: Hımm.
T: Orada bugün sorgudaydım, 3 gramlık bişey, yani ahh polisler dedi ki, bu sonra büyük bir şey değil, bu ... ya kovuşturmaya yer olmayacak veya küçük bir para cezasıyla en fazla, yani bu civarda kalır.
M: Hımm hımm...
T: Ve onu da bunu böyle yazmaktan başka bişey yapamam, nasıl olduysa.
M: Tabi, böyle ben öyle yapacağım, siz nasıl ahh siz nasıl hissedersiniz, siz onu nasıl bilirsiniz, siz bu konuda nasıl tanımlama yapabilirsiniz, ahh kayıtsız şartsız, ben orada basitçe ahh açıkça atardım.
T: Hmm. Evet.
M: Ihhh, bilmem, yapılabi...bunu tesbit edebilirler mi, maddenin gerçekten o kadar eski olduğunu?
T: Ihhh...
M: Zor olur, değil mi?
T: Evet yani o polisten olan, bugün olduğum yerde, o da dedi kendiliğinden, nasıl göründüğünü ve ahh işin kokusundan yola çıkılırsa yani artık olmayan kokudan ahh onun algıladığı da bu yolda olmuş...
M: Hımm hımm.
T: ve sorgu orada da böyleydi, yani o orada şüphe belirtmedi, sizin bunun dışında muhtemelen bir şekilde ahh siz nasıl yapardınız, öyle.
M: Hımm. Yani düşünüyorum ki, bu maddede belli olabilir. Taze bir şey mi olduğu veya orada bir şekilde durduğu ve köşede unutulmuş olduğu veya öyle bir şey.
T: Evet.
M: Hayır, ama bu, bu aslında öyle bir fikirdi. Bay Hess ile bir konuşun, ona ulaşabilecek misiniz bir bakın. Ahh yoksa söyleyebileceğim şu ki, ben böyle yazardım, sizin şimdi ele aldığınız gibi. Noktası noktasına. Ve ahh ve yani izah edin
T: Hımm. Evet.
M: Ve eee, ve bu bu ne abartmak ne de bir şekilde ahhh yanlış bir geri durma veya yanlış bir utançla herhangi bir şeyi anlatmamak olmaz, yani ben ben... gerçekleri anlatırdım.
T: Hımm hımm.
M: Ve eee, siz nasıl rapor yazılır bildiğinizi kanıtladınız. Bu durumda siz de temizce izah edeceksiniz. Ben bunu önerirdim.

T: Evet.
[...]"[2521]

Tanık Muth, bu görüşmede kendisi için önemli olanın Temme'yi herhangi bir şekilde etkilemekten kaçınmak ve ona olanları anlatmakta tamamen özgür olduğunu söylemek olduğunu belirtmiştir.[2522] Görüşme sona erdikten kısa bir süre sonra, saat 15.13'te Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisi olan tanık Hess Bay Temme ile irtibata geçmiştir. Dinlemeye alınarak kaydedilen görüşmenin tutanağı ("T" burada Temme, "H" ise Hess anlamındadır):

„T: Evet, Alo.
H: Evet, ben Hess.
T: Ah, iyi günler, Bay Hess!
H: Bir arama gelmiş de bana, ekranımda gördüm.
T: Merhaba, Bay Hess.
H: Merhaba Bey Temme, selamlar.
T: Sizinle bir konuşmak istemiştim.
H: Elbette. Evet, sizin için kolay bir durum değil.
T: Evet, öyle.
H: Herkese söylüyorum, ahh, Eğer herhangi bir yerde böyle bir şey olacağını biliyorsa, lütfen oradan geçmesin. Evet, sizde durumlar nasıl? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
Temme: Evet, yavaş yavaş biraz dahi iyi hissediyorum. İlk iki hafta bütün bu olanların şoku beni derinden etkilemişti.
H: İnanırım.
[...]
H: Ihmm, hımmhh, evet, ben, ıh, peki, ıh, ben, eee, Bayan Pilling ile konuştum, sanırım, olaydan hemen sonra sizinle bir şekilde temasa geçmiş veya görüşmeye gelmişler veya bir yol açmışlar, ıhhmm, esasen burada işte herkesin söylediği şeyi söyleyebilirim, yani mümkün mertebe gerçekten uzaklaşmayın. Ihh, bunun dışındakileri size yine tavsiye edebilirim, kesinlikle başka bir şey değil, insan bir şey söylemek istemezse veya sonra, sonra ben o şeyi belki de dile getiririm, yani kendime zorunlu olarak önce, şu an istiyor muyum veya şu an yapamaz mıyım veya her nasılsa ıhh, veya doğrudan doğruya söylemek, insanda ne duygular uyanır bilmem ki, insan neden utanır veya şu ya da bu, orada bana biraz zaman vermeniz gerekiyor veya böyle bir şey. Ama bunun dışında daima yakınında kalmalı. Imm, benim tarafımdan şunu söyleyebilirim, diğer tarafta sizin mesleki olarak yaptıklarınız açısından anlayış gösterileceğini tahmin ederim, genel olarak bizim görevimiz açısından.
T: Evet, o izlenim bende de oluştu..
H: Onlar da biliyorlar, tabi ki tamamen kendi çıkarımızı gözetmeden değil, her zaman derim ki; mantıklı davranış ile insana mantığının söylediği arasında, yani insan her şekilde, diyorum ki, mantıklı bir insan olduğumuz için, yapıyoruz ve iyice düşünüp yapınca, belki insana faydası da dokunur. Belki bu iki şey poliste de işe yarar.
T: Immım.
H: Yani iyi, onlarda bizden böyle bazı şeyleri öğrenmek istiyorlar. Her şeyi elde edince, açık, ıhh, sonra ancak o zaman mümkün olduğunca işin ne olduğu hakkında çabuk fikir yürütebilirler.
T: Evet, bunu ben de söyledim, ama Bayan Dr. Pilling'e ve Bay [M]uth'a, ve şimdi size de ve ama poliste de, yani kim benden bir şey öğrenmek isterse, iş yarayan veya herhangi bir şey anlatılması istenirse, ve hep sorulan ve ıhh ben de bunu olduğu gibi anlatacağım. Sizin de biraz önce söylediğiniz gibi, mantıklı olan tek şey, bu işin en sonunda bitmesi için, olduğu gibi anlatmak. Yani etrafından dolanmak ya da başka türlü yapmak, bunların hiçbir anlamı yok.
H: : Hayır, bu ıhh, insan gerçekten, iyi, siz bunu işiniz esnasında öğrendiniz, sağlıklı insan mantığı insana yardım eder, böyle bir durumda tabi ki her zaman biraz veya neredeyse imkansız veya sadece çok zor, diyebiliriz ki sübjektif bir bakış açısından görüldüğünde, insanın içinde bulunduğu durumdan kurtulmak,

[2521] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/03/2015 tarihli açıklaması, Cilt 424, s. 29 devamı.
[2522] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 12.

ıhh, ve bunu yukardan görmeye çabalamak, ama bir şekilde başarabilirseniz, bunu böyle yapın, kendinizi üçüncü bir kişi olarak görün ve her şeyi söylemeye çalışın, böyle böyle idi ve bu oldu, ben de gerçi kendime bunu açıklayamıyorum, sonra bir şekilde, evet siz görüyorsunuz, siz de mecbursunuz veya neden değil, hayır ve böyle, orada bir iki kolay soru sorulur, ben de kendime açıklayamıyorum, öyle olduysa, anlattığınız gibi, evet, evet, ben de belki zorluk yaşardım, ama durum neyse o, nasılsa, hayır, ve bu konuda daha fazla bir şey söyleyemeyeceğim, ve tamam, her şeyi ama yeniden bir düşünmek istiyorum
[...]
H: Bunu böyle yazın, biliyorsunuz, ıhh, bu muydu ya da birisi bir şekilde başka bir şey mi yaptı veya böyle, ıhh, yazın, ve bunun arkasında durun, öyleydi, bu kadar, o (kekeliyor, kekeliyor). Sadece, diğeri çok daha kötü olur, eğer doğru olmayan küçük küçük hikayeler buna bağlanırsa, sonra bir yerde patlar. Bizim elimizde işte böyle güzel bir örnek de var, [Peter] St[...] bizim yıllık raporlarımızda veya raporlarımızda, tarih uymazsa getiriyor, bunun mantıklı sonucu da neredeyse aynı, evet, yani hadi, sizler doğru tarihi bilmiyorsanız, ben de yavaştan şüphelenmeye başlıyorum. Sizin şu ya da bu yazdığınızın doğruluğundan şüphe ediyorum. Hayır, bu sebeple burada da özen gösterilmeli, ve haliyle insan olmamış şeyi de söyleyemez, tarihi de, haliyle, o kadar önemli değil bu. Her zaman hangi bağlamda olduğu önemlidir, ve açık, bu durumda ne söyleyeceğim yok başka bir şey, sonra ayakta kalıyor mu okey, durum böyleydi ve okey, insan bunun arkasında durur; iyi, siz bundan istediğiniz kafiyeyi uydurun, ve bunun dışında kalanları kendiniz değerlendirmek zorundasınız, ama ilk planda değerlendirmeyelim, bunu polis değerlendirmeli, ne ıhh, bu yapılabilir mi, buna izin var mı, bu nasıldır, bu ceza hukuku mudur, bu ceza hukuku değil midir, bunu size şimdi de söyleyemem. Söylemek zorundayım ki, muhtemelen çoktan zaman aşımına uğramıştır. Saklamalı mı? Hiç bilmiyorum. Orada sizin de kendinize göre bir açıklama bulmanız gerekir ve okey, sonra sizin açınızdan buna karşı ne yapılacağı düşünülebilir. Ama böyle yazın siz. Şunlar, şunlar, hatırladığınız her şey, ne olduysa, yazın ve sonrası okey.
T: Yani ben şu an resmi bir açıklamadayım, ümit ediyorum ki önümüzdeki günlerde bitiririm. Bu hafta Wiesbaden'da olur, en geç gelecek hafta.
H: Yani burada öğrendiğim kadarıyla, şöyle diyelim, soru var veya soruldu, siz de yeniden düşünebilirsiniz, ıhh, harici birimde ne zamandan sonra, açıklamak gerekirse siz kişi olarak ne zaman soruyla karşılaştınız veya haberiniz oldu, ıhh, Almanya'da, bu yani kısmen, şimdi bilemiyorum, Kassel'deki olaylardan önce, olaydan sonra, adam öldürmeler oldu ve siz ne zaman farkına vardınız, istemli ya da istemsiz, bunu yazmalısınız, haber aldınız ya da diyelim ki olay yerinde bulundunuz. Tabi ki buna biraz önem verilecektir ve ne zamandan sonra farkındaydınız,??? denilecektir, okey, sonra bir sonraki soru gelir, arkadaş kuruma açıklama yapmak zorunda kaldı mı, siz burada bu soruya karşı bir şekilde konum alacaksınız. Bu henüz böyle tamamen, böyle tamamen önemsiz değil ve sonra size yeniden nasıldı, ne zamandı ve farkına vardınız mı, farkına varmadınız mı, nasıl değerlendirdiniz diye sorulmasını engeller. Bu böyle bir oluşuma benziyor, bu tamamen önemsiz değil. Ben olsam buraya eğilirdim.
[...]
H: Öyleyse ben böyle, sizin bana anlattığınız gibi yazacağım..
[...]
H: Hımm, tamamdır öyleyse. Bay Temme, böyle yapın, bir bakalım. Şimdi polisin ne yapacağını beklemek zorundayız ve ümit ederim ki, gerekeni çabuk toplarlar, siz de biliyorsunuz, bizim uğraşımız polise mümkün olduğunca çabuk, istediğini vermek, böylece polis mümkün olduğunca çabuk bir karar verecek duruma gelir, ıhh, ben tabi ki söyledim, bizim için zor bir durum var, çok açık, bu durum gerektiğinden çok daha uzun sürmemeli.
T: Evet.
H: Yani demek istediğim, bunu , şimdi her şeyin nasıl ilerlediğine bir bakalım..
T: Hımmm,evetja,
H: Biz sizin için herhangi bir şekilde bir şey yapabilirsek, ben, ama polisin işini kolaylaştırmak dışında bir şey yapamayız, tabi ki görevimiz de bu ve sonra muhtemelen yeniden bütün iş hakkında konuşacağız..
[...]"[2523]

Komisyon bu telefon görüşmesi ile ilgili olarak çok sayıda tanığı sorgulamıştır. Komisyonda dinlenen tanıkların hepsi tanık Hess'in basında da çıkan giriş cümlesini (*"Herkese söylüyorum, ee: Eğer herhangi bir yerde böyle birşey olacağını biliyorsa, lütfen oradan geçmesin "*), Komisyonun kendisinin de

[2523] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 23/02/2015 tarihli açıklaması, Cilt 424, s. 38 devamı.

izlenim sahibi olduğu değişken sesperdesi açısından da bir ironi, başarısız bir şaka veya "*buzları eriten bir ifade*"olarak değerlendirmiştir.[2524] Buna karşılık tanıkların, Temme'nin mümkün mertebe gerçeklerden uzaklaşmaması gerektiği cümlesi hakkında farklı değerlendirmeleri bulunuyor. Kassel Kriminal Müdürlüğünün o zamanki müdürü ifadesinde, notun o zamanlar kendisini "çarptığını", çünkü bu notun kendisi için, bir şeylerin saklandığı veya bilerek bi yerlerde yanlış beyanda bulunulduğu anlamına geldiğini söylemiştir.[2525] Tanık Hess ise ifadesinde buna karşılık şunları söylemiştir:

> *"O bunu, gerçeklere sadık kalması gerektiği şeklinde anlamalıydı. Kendisi de bir anayasa koruyucusu olduğundan, gizlilik dereceli şeylere ilişkin talimatlara uyulması gerektiğini bilmektedir. İfadelerinde bunu hep dikkate almalıdır.*
>
> *Bunun dışında ne varsa net bir şekilde belirttim: bildiği her şeyi söylemesi, ve hepsinde de ne olup bittiyse aynen söylemesi. Sanırım bu telefon görüşmesinde bu öyle sık geçti ki, daha sık ortaya koymak mümkün olamaz. Çünkü benim için insanların, sanırım daha önce de belirttim, benim ilkem. Eğer hayatı kolaylaştırmak istiyorsan, bundan biraz kaçınmak: Lütfen mesafe koy ve hep gerçeklere bağlı kal. Şöyle de formüle edebilirdim –bu da tartışılır-: Yalan söyleme. Amacı aynı."*[2526]

Ve:

> *"Eğer ona gizlilik gerektiren konularda sorular sorulursa bunları söyleyemez. Yani her şeyi, ama her şeyi söyleyemeyeceğini de dikkate alarak, nasıl olup bittiyse o şekilde aktarmaya çalışmalıdır."*[2527]

Tanık Temme, tanık Hess'in tavsiyelerini, sadece eksiksiz gerçeği anlatması gerektiği şeklinde kavradığını, "*mümkün mertebe gerçekten uzaklaşmama*" tavsiyesini bir sınırlama olarak anlamadığını belirtmiştir.[2528] Dinlendiğini bilip bilmediği sorusu üzerine ise tanık Hess'in, kendisinin söylediğine göre mevcut vakada bu şekilde bırakmadığı girişteki ifadesine işaret etmiştir.[2529]

Telefon görüşmesinin tutanağını tutmuş olan polis memuru kendisinin o zamanki izlenimi hakkında ifade vermiş ve tanık Hess'in Temme'yi teskin edici bir etkisinin olduğunu, polisle açık bir işbirliğinden bahsettiğini, vakaya ilişkin bir tahminde bulunduğunu ve, anladığına göre, "mümkün mertebe" gerçeği söylemesi tavsiyesinde bulunduğunu söylemiştir.[2530]

[2524] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 48; Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11.05.2015, s. 58; Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 65; Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 120 sonraki; Angela Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 12, 13, 15, 26, 34 sonraki; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 160; ayrıntı için bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 2. c. cc. bbb.
[2525] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 139.
[2526] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 59.
[2527] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 66.
[2528] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 123.
[2529] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 176.
[2530] Angela Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 31, 33.

III. Temme'nin 9 Mayıs 2006 Tarihli Resmi Beyanı

Temme resmi beyanını 9 Mayıs 2006 tarihinde yapmış ve bu beyan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne 12 Mayıs 2006 tarihinde ulaşmıştır.[2531] Beyanında şunlar belirtilmektedir:

> *"Kurbanın internet cafesini yaklaşık 2-3 senedir biliyorum. Oraya ilk kez bilgisayarımda teknik bir sorun olduğunda kişisel e-mailime bakmak için gitmiştim. Zaman içerisinde bu cafeye yeniden gittim. Görev faaliyetlerim çerçevesinde hiçbir zaman, bu internet cafeyle veya onun sahipleriyle ilgili olabilecek tespitlerde bulunmadım veya olaylarla karşılaşmadım. Ziyaretlerim sırasında orada olağanüstü hiçbir şey de fark etmedim. Olaydan önceki son zamanlarda o cafeye internette kişisel olarak sörf yapmak için sıkça gittim.*
>
> *Olaydan sonraki pazar günü gazetede olaya ilişkin "Ekstra İpuçları" okuduktan sonra bu cafeyi ve işletmecisini tanıdığımı fark ettim. Olaydan kısa bir süre önce de orada olmalıydım. Ertesi pazartesi günü olay günü bürodan kaçta çıktığımı öğrenmek için kaşe defterime baktım. Olaydan yaklaşık 20 dakika önce bürodan çıktığımdan ve bu son ziyaretimden aklımda olağanüstü hiçbir şey kalmadığından olay aksi takdirde benden yalnızca birkaç metre mesafede gerçekleşmiş olacağından o tarihte orada olmamı olanaklı görmedim. Olaydan önceki çarşamba günü bürodan erkenden çıktığımı da gördüğümden son ziyaretimin çarşamba günü gerçekleşmiş olması gerektiği şeklinde yanlışbir sonuç çıkardım.*
>
> *Hemen ardından Harici Birim Müdürü veya amirimle, söz konusu cafeyi bildiğim ve olaydan çok kısa bir süre önce orada olduğum konusunu konuşmamış olmamın bir hata olduğunun bilincindeyim. Görüşseydim eğer tanık olarak polise başvurmam gerektiğini de kesinlikle fark ederdim.*
>
> *Bugünden o günü hatırlayabildiğim kadarıyla bürodan çıkmış eve giderken cafede durdum ve kısa bir süre için internette sohbete girmek için içeri girdim. Kurban o sırada girişte bankonun arkasında oturuyordu ve bana başına oturacağım bilgisayarı söyledi. Birkaç dakika sonra internet bağlantımı sonlandırdım ve yeniden cafeden çıkmak istedim. Cafenin giriş kısmında işletmeciyi fark etmedim ve bu nedenle de gidiş yolunda cafenin önüne onun orada olup olmadığına baktım. Onu orada da göremedim. Bu nedenle kısabir süre için bir kez daha cafeye girdim ve koridor kısmından bilgisayarların bulunduğu tarafa yeniden baktıysam da işletmeciyi yine göremedim. Bunun üzerine cafenin giriş kısmına geri gittim. Banko ile çıkış kapısı arasındaki kısımda cüzdanımdan 50 sent çıkardım ve bankoya bıraktım. Daha önceki gelişlerimden bu paranın kullanma ücreti olarak yeterli olduğunu biliyordum. İşletmeciyi hiçbir yerde görememiş olmak bana o an için alışılmadık gelmedi. Bunun nedeni de daha önceki gelişlerimde bazen sorumlulardan hiçkimsenin orada olmamasıdır. Bu gibi durumlarda internet cafeyi hiç kullanmadan giderdim.*
>
> *Kurbanın bankonun arkasında yattığını görmedim. Cafeden çıkarken bir tuhaflık olduğunu da hissetmedim. Oradan çıktıktan sonra arabama gittim ve her zamanki yolumdan eve gittim.*
>
> *Polisin benimle ilgili ithamlarına ilişkin olarak olayla hiçbir ilgim olmadığını beyan ederim. Elbette bu suçu ben işlemedim ve bu suça karışmadım. Fark etmedim bile. Bununla ilgili olarak herhangi bir kişi tarafından tehdit edilmiş, şantaj yapılmış veya baskı altına alınmış değilim. Şantaja maruz kalabileceğim herhangi bir şey de yoktur.*
> *Göz altında kaldığı süre zarfında bana Trendelburg-Deisel'daki evimde yapılan aramalar çerçevesinde atıcılık sporunda kullandığım silahların da bulunduğu kasada ve harici birimdeki çalışma masamda uyuşturucu bulunduğu söylendi.*
>
> *Çalışma masamda bulunduğu iddia edilen uyuşturucu ile ilgili olarak söylemeliyim ki, onlar çekilmiş kakuledir. Bu kakule bir parça alüminyum folyoya sarılmıştı ve belli ki dışarıdan bakılınca eroin zannedilmiş. Bu kakuleyi bana Kassel Halk Yüksek Okulundaki (Volkshochschule Kassel) öğretmenim vermişti. Orada Arapça kursuna gidiyorum. Kendisinde toplandığımız bir gün bize kakuleli Arap kahvesi*

[2531] Andreas Temme'nin 09/05/2006 tarihli resmi beyanı, Cilt 48, s. 24 devamı; Andreas Temme'nin 09/05/2006 tarihli yazısı, Cilt 48, s. 23.

ikram etmişti. Ona tarifini sormuştum; o da bir sonraki buluşmamızda bir paket Arap kahvesi ve yukarıda bahsettiğim şekilde paketlenmiş çekilmiş kakule hediye etmişti. Bu kakule içerisinde dil kursunun evraklarının da olduğu evrak çantamda durduğundan bunları birkaç gün sonra çalışma masamın çekmecesine koydum. Şimdiye kadar polisten söz konusu maddede yapılan inceleme hakkında nihai bir bildirim gelmedi.

Evimde bulunan madde ise gerçekten de esrardır. Bu konuda söylemek gerekir ki, 1990/91 senelerinde Alman Silahlı Kuvvetlerinde iken kışlada esrar içen bazı kişilerle zaman zaman temasım olmuştu. Maalesef itiraf etmeliyim ki, o zamanlar ben de onlara katılmıştım. Bir gün ben de birkaç gram esrar almıştım. Kalanını ise evimde içerisinde kişisel evraklarımın da bulunduğu bir para kutusunda sakladım. Esrar küçük deri bir anahtarlıkta duruyordu. Esrarı askeriyede geçirdiğim sürenin ardından neden hemen atmadığım konusunda ise bir şey söyleyemem. Kasayı satın aldığım zaman para kutusundaki her şeyi de doğrudan bu kasaya aktardım. Bu sırada anahtarlığın içerisinde ne olduğuna bakmadan onu da doğrudan diğer eşyaların yanına koydum. O zaman onun içerisinde esrar bulunduğunu artık hatırlamıyordum. Yıllar geçtikçe de bu küçük anahtarlığın ve esrarın varlığı tamamen aklımdan çıktı. Poliste bana arama sırasında bulunanlardan bahsedildiğinde bütün bu geçmişi yeniden hatırladım. Polisin sorgum sırasında bana söylediğine göre orada yaklaşık 3 gram eroin varmış.

Askerliğim bittikten sonra uyuşturucuyla başka bir temasım olmadı. Askerliğim sırasında ise sadece zaman zaman esrar içtim. Diğer uyuşturucuları hiçbir zaman kullanmadım. Hiçbir zaman uyuşturucu ticareti de yapmadım. Esrar kullanmış olmamın yanlış olduğunun bilincindeyim. Esrar satın almak vebunu saklamak da şine yanlıştı."[2532]

IV. 17 Mayıs 2006 Tarihinde Güvenlik Zammının İptali

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Temme'ye hitaben yazdığı 17 Mayıs 2006 tarihli yazıyla mevki zammının (güvenlik zammı) açığa alındığı süre boyunca iptal edildiğini duyurdu.[2533]

V. Gizlilik Dereceli Şeylerin Kullanımına İlişkin Yetki Hakkındaki Görüşmeler

30 Haziran 2006 tarihli bir görüşmede Polis, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni Bay Temme'nin Anayasayı Koruma Dairesi memuru olarak görevi sırasında dikkati çeken bazı hususlar hakkında bilgilendirdi.[2534]

3 Temmuz 2006 günü saat 13.29'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gizliliği koruma görevlisi ve bir diğer çalışan olan tanıklar Hess ve Friedrich W. telefonla Temme ile irtibata geçiler.[2535]

Teknik takip tutanağına göre tanık Hess, Polisle ve Savcılıkla bir görüşme gerçekleştirildiğini, Savcılığın Temme'den bir resmi açıklama istediğini ve "*iznimiz olsun veya olmasın, hukuki denetime geçilmeden önce*" bu nedenle bunu kabul etmesinin rica edildiğini, belirtmiştir. Temme Savcılığa bir resmi açıklama vermeyi kabul ettiğini söylemiştir.

[2532] Andreas Temme'nin 09/05/2006 tarihli resmi beyanı, Cilt 48, s. 24 sonraki.
[2533] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 17/05/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 28.
[2534] Bu görüşme için bakınız: İki, Bölüm E. II. 3. a. cc.
[2535] Teknik Takip - Görüşme Tutanağı, 03/07/2006 tarihli görüşme, 13:29:42, Temme Sabit Hat 1, s. 431 devamı.

Ayrıca tanık Hess Polisin dikkatini çektiği belirtilen hususları da söylemiş ve Temme'den alınan gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinden bahsetmiştir. Usus'a göre, bu yetki yeniden verilmeden önce tanık Friedrich W. ile bir iki saatlik baş başa bir görüşme yapılması gereklidir. Bu görüşmenin tarihi olarak da 5 Temmuz 2006, saat 11.00 kararlaştırılmıştır.

Tanık Friedrich W., bu görüşmenin arka planına ilişkin olarak, bunun yeni bir güvenlik denetimi için bir giriş olarak görülmemesi gerektiğini[2536], buradaki meselenin daha ziyade polisin suçlamaları karşısında Polisin işine karışmadan, Temme'nin bakış açısını öğrenmek olduğunu ifade etmiştir.[2537] Ayrıca şunları söylemiştir:

> *"Kurum içerisinde Bay Hess'e, öncelikle Bay Temme'yi dinlememiz gerektiğini, en azından ondan onun bakış açısına göre bilgi almamız gerektiğini söyledim. Bay Hess de bunu benimsedi, hatta, bildiğim kadarıyla da, Bay Irrgang'a anlattı, ve bunun üzerine tarih kararlaştırıldı. Ben olsam Bay Temme'den bu görüşmeyi istemezdim, çünkü ben Bay Irrgang'ın duruşunu biliyorum. Kendisi her zaman için, eğer söz Savcılıkta ve Poliste ise bizim araya girmememiz gerektiğini düşünür. O yüzden de bu öncesinde kararlaştırıldı."*[2538]

Aynı gün tanık Friedrich W. bir açıklama yazdı ve bu açıklamada polisin dikkatini çektiği belirtilen hususları anayasayı koruma memuru olarak Temme'nin uygunluğu açısından önemli şeklinde özetliyordu. Temme aleyhine işaret eden davranış biçimleri olarak burada şunlar belirtiliyordu:

> *"- İş yerinde silah temizleme cihazı bulundurulması,*
> *- işyerine ateşli silah getirilmesi,*
> *- eşinin ve ebeveyninin onun Atıcılar Derneğinde olduğunu bilmemesi [...],*
> *- izinsiz mühimmat (muhtemelen Alman Silahlı Kuvvetlerinde zimmetine geçirmiş olduğu tatbikat mermileri) bulundurması,*
> *- internet cafelere gitmesi (harici birimdeyken de internet cafeye gitmesi),*
> *- ebeveyninin kasasında uyuşturucu madde bulundurması veya uyuşturucu madde artıklarını temizlememesi (Bay Temme'nin uyuşturucu madde kullandığını kabul ettiği söylenmektedir),*
> *- çok sayıda aşırı sağcı içerikte materyal kaleme alması ve bulundurması,*
> *- motosiklet ve rock grubu olan yerel 'Hells Angels'in başkanı ile iletişim (kulüp mekanlarına gitmiştir) [...],*
> *- harici birimden doğrudan internet cafeye gitme ve*
> *- kişisel bir posta kutusu kiralamış olması."*[2539]

Kararlaştırılmış olan görüşme 5 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleşti. Ertesi gün tarihli on bir sayfalık görüşme notuna göre, Temme bu görüşmede internet cafe ziyaretleri ve sörf alışkanlıkları, Atıcılar Derneği üyeliği, işyerine silah getirmesi, izinsiz mühimmat ve uyuşturucu madde bulundurması, "Hells Angels" ile kesiştiği noktalar, evinde bulunan aşırı sağ içerikli yazılar, kiralamış olduğu posta kutusu ve kendi kişisel beklentileri hakkında görüş bildirmiştir. Temme'nin toplantı notunda tespit edilmiş

[2536] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 154.
[2537] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 150.
[2538] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 141.
[2539] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 03/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 47, s. 19 sonraki. Bunun için ayrıca bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 2. h. cc.

bulunan görüşü esas itibariyle polise vermiş olduğu cevaplarla da uyuşmaktadır.[2540] Kişisel beklentileri hakkında şunları söylemiştir:

> *"Bay Temme, kendisine atılı suçu işlemediğini bildiğinden ilk sorgusunun başlangıcında konunun kendisi açısından çabucak hallolacağını ve kısa sürede normale döneceği, şimdi baktığında ise fazla iyimser düşünmüş olduğunu,*
>
> *kendisine atılı suçlar nedeniyle ileride Polisle birlikte çalışabilmesinin çok zolaştığının bilincinde olduğunu, özellikle de, ki kendisi de, davranış biçiminin bu nahoş konumunda fazlasıyla etkili olduğunu kabul etmektedir. Cinayetten ancak 9 Nisan Pazar günü olaydan sonra internetteki ücretsiz bir ilan gazetesinin "Duyuru" (Blitz-Tipp) köşesinden haberdar olduğunu belirtmiş ve kendisinin de 6 Nisan tarihinde orada olup olmadığı sorusunu kendi kendine sormuğunu belirtmiştir. Emin olmadığından ve Çarşamba günü oraya uğramış olduğunu sandığından polise başvurmadığını ifade etmiştir.*
>
> *tutuklandıktan sonra ve sonrasındaki sorgusu sırasında işbirliği yaptığından emin olmamız gerektiğini, özellikle de, kendisinin 7 Nisan tarihinde yine Holländische Straße'de olay yerinin yakınlarında olduğunu kanıtlayan park fişinin arabada bulunması ve kendisinin ise ısrarla o tarihte Kassel'da olmadığını iddia etmesi neticesinde, inandırıcı olmadığı yönünde sınıflandırıldığını, ancak birkaç gün sonrasında cinayet araştırma komisyonunun park fişini yanlış yorumladığının ortaya çıktığını, söylediklerine inanılmaya başlandığını belirtmiştir.*
>
> *Bay Temme en başından itibaren bildiği her şeyi söylediğini, internet cafede söz konusu gün "olan bitenlere" dikkat etmediğini, fakat sonrasında olayları kafasında yeniden kurgulamaya çalıştığını ve poliste söylediklerinin dışında başkaca da bir sonuca varamadığını, söz konusu yeri çok sık ziyaret etmekten ötürü kafasında olup bitenleri yeniden kurgularken her şeyin iç içe geçmesinden dolayı bunun onun için zor olduğunu,*
>
> *hâlâ suç şüphesi altında olduğundan Kassel'daki harici birim veya genel olarak harici birimlere artık dönemeyeceğini kabul ettiğini, esas itibariyle başka bir birime tayin edilmeyi beklediğini, kendisine Wiesbaden'da iç hizmetlere tayininin de gözden geçirilmesi gerektiğini hatırlattığımızda, itiraz ederek, gerçi ilk etapta herhangi bir tespitte bulunmak istemese de iç hizmetler faaliyetinin kendisi için mutlaka istediği bir çözüm teşkil etmediğini,*
>
> *bu nahoş konumunda kendisinin bir suçu yok değilse de, tam da şimdi, üzerine büyük bir yük binmiş olan ailesinin bundan daha fazla payını almamasına dikkat etmesi gerektiğini, Wiesbaden'a tayin edilecek olursa orada bir ev tutması gerektiğini ve bütün bir haftayı orada geçirmesi gerektiğini, evleneli çok uzun bir zaman geçmediğini ve yeni doğmuş bir çocuğunun olduğunu, oturdukları eve kısa bir süre önce taşınmış olduklarını, zaman zaman parkinson hastası olan babasını görmesi gerektiğini ve ebeveyninin evinde yapılması gereken işlere başladığını söyleyerek ne de çok uzakta bir işyerine tayin edilmemesi gerektiğine ilişkin bir yığın gerekçe ileri sürmüştür. Bay Temme, ailesi daha fazla güçlüklerle karşılaşmaması için 'bazı şeyleri daha fazla kendi üstlenebileceği'ni de belirtmiştir."*[2541]

Bu toplantı notu tanık Friedrich W.'nin bir değerlendirmesiyle sona ermektedir:

> *"Bay Temme ile bu görüşme, BayTemme'de 'MK Café' ile ilgili olarak dikkati çeken hususlar açısından, henüz ortadan kalkmamış olan suç şüphesinden bağımsız olarak, 24/04/2006 tarihinde elinden alınan gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinin yeniden verilmesinin düşünülüp düşünülemeyeceği sorusuna bir cevap bulmak amacıyla yapılmıştır.*
>
> *Sarih bir şekilde ileri sürülmüş bulunan olayların her biri incelenmesi gereken ciddi güvenlik sakıncaları doğurmaktadır.*

[2540] Bunun için ayrıca bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 1. c. ve 2.

[2541] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 06/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 47A, s. 15 sonraki.

Bay Temme, olayın ortaya çıkmasından hemen sonra Polise gitmemiş olmasını ve aranan diğer tanık olduğunu beyan etmemiş olmasını bir suçlama olarak hesaba katmalıdır. Söz konusu internet cafeye olaydan bir gün önce gitmiş olduğunu sandığı yönündeki itirazı, olaydan bu yana sadece üç gün geçmişken ancak ütopik bir düşünce olarak değerlendirilmelidir.

Kanaatimize göre Bay Temme, kendisinin muhtemel tanık olduğunun ortaya çıkmasıyla birlikte kendi hizmet birimine söz konusu işletmeyi ziyaret ettiği hususunu izah etmesinin gerektiğinin ve bunun kesinlikle düzgün bir devlet memuru olarak adına zarar vereceğinin bilincindeydi.

Görevleri açısından bakıldığında bu hiç de hassas olmayan davranışına ve harici birimin binasında bulunan internet cafeye gitmiş olmasına Bay Temme itiraz etmemektedir.
Bütün diğer "tespitler" Bay Temme tarafından büyük ölçüde makul bir şekilde açıklanabilmekte ve halihazırdaki dosya içeriğine göre ya bir 'gençlik günahı' ya da "önemsiz" olarak değerlendirilebilmektedir. Bunlar, VS (Gizlilik dereceli şeyleri) kullanma yetkisinin kalıcı olarak elinden alınabilmesi için yeterli değildir.

Fakat, Kassel Savcılığınca açılmış bulunan ağır suç dosyasındaki davranışının yetkisiyle bağdaşıp bağdaşmadığının ve kendisine gizli ve güvenlik gerektiren görevler verilip verilemeyeceğinin ayrıntılı bir şekilde kontrol edilmesine ihtiyaç vardır. Burada alınacak karar için uygun bir temel oluşturabilmek için bay Temme'nin kişiliği hakkında elde edilen tabloyu tamamlayabilecek olan başka kişilerin dinlenmesi gerekmektedir."[2542]

6 Temmuz 2006 günü saat 11.09'da Fridrich W. telefonla Temme'yi aramıştır. Teknik takip tutanağından anlaşıldığı üzere aralarındaki görüşmenin seyri aşağıdaki gibidir:

"1: [Fridrich]W[...], , , , erkek:
‚W[...], selamlar. Bay Temme, ben konuyu Bay Hess'le görüştüm, dün ele aldığımız konuları kendisine aktardım, biz de yetkinizi size yeniden vermek istiyoruz!'
1: Temme, Andreas, , 24/10/1966, erkek:
‚Oh, çok güzel!'
1: W[...], , , , erkek:
‚Ve, ıiii, diğer şeyler için, onları belki de bir konuşmamız lazım. Eeee, Hoffmann'la veya Bock'la veya ikisiyle bir görüşseniz, ee, bundan sonra yapılacaklar hakkında. Önümüzdeki Çarşamba günü vaktiniz olur mu?'
Bay Temme birkaç saniye düşünüyor ve takvimine bakıyor. Evet cevabını veriyor. Bay W[...],Andreas'ın Wiesbaden'daki hizmet birimine gelip gelemeyeceğini soruyor. Andreas kabul ediyor.
1: W[...], , , , erkek:
'Öyleyse bize gelin... eee... ya Hess'ten ya da benden yetkinizi yeniden alırsınız. Ve, sonra da belki - bilmem ki, Irrgang'a, yani, belki bir merhaba dersiniz. Fakat ... sonra da belki Bock'la veya Hoffmann'la, eee, bundan sonra yapılacakları görüşürsünüz, neler ele alınmış, bundan sonra nasıl devam eder.'
Bay Temme kabul ediyor. Bay W[...], Bay Temme'ye, olabilirse ne zaman gelebileceğini soruyor. Bay Temme mümkün olduğunca erkenden gitmek istiyor. Saat 09.00 10.00 Uhr arasını öneriyor. Bay W[...], 10:00 iyi olur, diyor, Bay Temme'nin o kadar da acele etmesine gerek olmadığını söylüyor, bir engel çıkacak olursa Bay Temme'nin haber vermesini istiyor.
Bay W[...] sonolarak, kendisine bundan sonra nasıl devam edileceğini Bay Hoffmann'ın ve Bay Bock'un söyleyebileceğini belirtiyor."[2543]

[2542] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 06/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 47A, s. 17 sonraki.
[2543] Teknik Takip Tutanağı – 06/07/2006 tarihli görüşme, 11:09:25, Temme Sabit Hat 1, s. 446 sonraki.

7 Temmuz 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü el yazısıyla, Friedrich W.'nin açıklamasına 5 Temmuz 2006 tarihli görüşmenin notunu yazmıştır:

> *"06/07/06 tarihinde Hess'in açıklamasının ardından, [Friedrich] W[...]'ye sözlü olarak açıklandığı gibi, halihazırda VS (Gizlilik dereceli şeyleri) kullanma yetkisinin verilmesi düşünülmemelidir. Tıpkı Hessen İçişleri Bakanlığı II. Bölümü, 07/07/06 günü."*[2544]

10 Temmuz 2006 günü saat 11.45'te Friedrich W. bunun sonucunda telefonla Bay Temme'yi yeniden aramıştır. Teknik takip tutanağında başlıca şu konuşmalar tespit edilmiştir:

> *"Bay [Friedrich] W[...] bir sonraki çarşamba gününe ait randevuyu teyit ediyor. Bay Temme'den önce Bay Hess'i veya Bay W[...]'yi bulmasını istiyor.*
> *1: W[...], , , , erkek:*
> *'Küçük bir sorunumuz var. Görünen o ki, yeni bir gelişme oldu. Yeni bir gelişme şöyle ki, yani, sanırım Düsseldorf Savcılığında veya bir yerde veya Dordmunt'ta bir yerde bir dava açılmış, basının eline geçmiş, kamuya duyurulmuş eski bir hikayeden dolayı. Sonuçta Çarşamba günü bir kere bir görüşmemiz lazım, değil mi? Yani, şimdi bilemedim, gerçi size söyledim, yani, aslına bakılırsa bizim şeyden ... şeyi bir kenara koyalım, ee, VS (Gizlilik dereceli şeyleri) kullanma yetkisini yeniden verme meselesini. Fakat, bu konuda bir konuşmamız lazım.'*
> *Bay W[...] bunun dışında her şeyin yolunda olup olmadığını soruyor. Bay Temme, yolunda olduğunu söylüyor. Ertesi gün Kassel'e gelmesi gerektiğini söylüyor. Bay W[...], orada ne sorulacağını bilmediğini söylüyor ve muhtemelen size orada bir şeysöylerler, diyor.'.*
> *Bay W[...], çok da iyi olmayan bir gelişme meydana geldiğinden görüşmek zorunda olduklarını söylüyor'."*[2545]

Komisyon bu görüşme ile ilgili olarak çok sayıda tanığı sorgulamıştır. 6 Temmuz 2006 Perşembe günü yapılan ve tanık Friedrich W.'nin, Temme'ye gizli tutulan şeyleri kullanma yetkisinin verilmesinin düşünüldüğünü söylediği telefon görüşmesi ile ilgili olarak çok sayıda tanık görüş bildirmiştir. Eyalet Polis Müdürlğü'nde daire amiri olan tanık Karlheinz Sch. Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda, o zaman, birilerinin Temme'ye yeniden gizli tutulan şeyleri kullanma yetkisini verme düşüncesine geldiğini duyduğunda çok şaşırmış olduğunu, ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o zamanki müdürünün bu fikri durdurduğunu hatırladığını söylemiştir.[2546]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o zamanki gizliliği koruma görevlisi olan tanık Hess, ifadesinde, güvenlik görüşmesinin ardından gerçekten de Temme'ye yeniden gizli tutulan şeyleri kullanma yetkisini verme düşüncesinin mevcut olduğunu,[2547] bunun elbette cinayet soruşturmalarının göstereceği gelişmelere bağlı olduğunu,[2548] şu veya bu görüşün savunulabileceği bıçak sırtı bir vaka olduğunu, kendisi için geleceğe dair öngörünün, yani Temme'nin bir daha böyle şeyler yapıp yapmayacağının ve bundan bir ders çıkartmış olup olmadığının önemli olduğunu,[2549] buna evet

---

[2544] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Başkanı'nın 07/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 47A, s. 18.
[2545] Teknik Takip - Görüşme Tutanağı, 10/07/2006 tarihli görüşme, 11:45:03, Temme Sabit Hat 1, s. 461 sonraki.
[2546] Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20.09.2016, s. 84.
[2547] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 56, 62.
[2548] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 58.
[2549] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 76.

cevabını verdiğini, o zamanlar, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün kendi kanaatine katıldığını düşündüğünü ve böylelikle de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü ile görüşmeden Temme ile telefonlaşıldığını,[2550] fakat sonrasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün farklı bir karar verdiğini söylemiştir.[2551]

Tanık Friedrich W., Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda ilk olarak, Temme'ye VS (Gizlilik dereceli şeyleri) kullanma yetkisinin geri verileceği ümidini verdiğini reddetmiştir. Kayıt altına alınmış bulunan telefon görüşmeleri kendisine dinletildikten sonra, hatasından dolayı özür dilemiş ve o zamanlar böylesi bir ifadede bulunmuş olmasını bugün artık açıklayamadığını,[2552] bir güvenlik kontrolü yapılması şartıyla belli koşullar altında gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinin verilip verilemeyeceği hususunda akıl oyunları yapılmış olmasından dolayı üzgün olduğunu, meseleyi o zamanlar bu kadar ciddi görmediğini, bir miktar gevşek baktığını, o zamanlar Temme'nin neyle suçlandığını sorduğunu, cinayet suçlamasını pek muhtemel görmediğini, ve kişiliğine ilişkin fikir verecek olan diğer meselelerden dolayı bir güvenlik kontrolü saklı kalmak şartıyla gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinin verilmesinin düşünülebileceğini söylemiştir.[2553]

O zamanki İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Müdürü olan tanık Koch, ifadesinde, güvenlik onayının yeniden verilmesini hatalı gördüğünü,[2554] fakat Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin üst yönetimindekilerin kendisine karşı bu pozisyonu savunduklarını hatırlayamadığını, bu görüşün "*dairenin bazı kısımlarında*" hakim olduğunu sandığını söylemiştir.[2555]

Tanık Irrgang'ın ardından 1 Kasım 2006 tarihi itibariyle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olarak göreve başlayan tanık Dr. Eisvogel, Friedrich W.'nin telefon görüşmesinden ilk olarak Araştırma Komisyonu'ndaki sorgusu sırasında haberdar olduğunu, açıklamaların dosya içeriğine uymadığını, çünkü selefi olan eski Anayasayı Koruma Müdürü Irrgang'ın dosyaya, gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinin yeniden verilmesinin düşünülemeyeceği notunu düştüğünü söylemiştir.[2556]

[2550] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 109.
[2551] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 56, 58, 62.
[2552] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 147.
[2553] Friedrich W., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 154.
[2554] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 147.
[2555] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 167.
[2556] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 132.

Tanık Irrgang Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda, Temme'nin gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisiyle bağlantılı olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne dönüşü hakkında şu şekilde ifade vermiştir:

"Ben bu görevde olduğum müddetçe, o görevine geri dönemezdi."[2557]

Tedarik bölümünün o zamanki müdürü ve aynı zamanda da Temme'nin amiri olan tanık Muth Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda istihbarat ihlalleri listesi gözönünde alındığında, anayasa koruyucusu olarak göreve dönmesini ihtimal dışı görmüştür.[2558] Tanık, bu gerçeklerin tespit edilmiş olduğunu ve bunların tedarikte, harici birimde kaynak yönetimi alanında çalıştırılmasının artık söz konusu olmaması için en başından yeterli olması gerektiğini,[2559] Temme'nin kendi resmi açıklamasını yapmasının ardından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü ve Temme'nin bir üst amiri olan tanık Dr. Pilling ile yapılan bir görüşmeye katıldığını ve bu görüşmede Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde artık çalışamayacağı ve tayin edilmesinin gerektiği sonucuna varıldığını söylemiştir.[2560]

VI. 12 Temmuz 2006 Tarihinde Ön Soruşturma Başlatılması

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 4 Temmuz 2006 tarihinde yazılı olarak resmi bir disiplin sürecinin başlatılabilmesi için Temme'nin aleyhine olan unsurların bildirilmesini istemesi üzerine Kassel Savcılığı 10 Temmuz 2006 tarihli yazısıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne Temme'nin olaya iştirak etmiş olduğuna ilişkin başlangıç şüphenin devam ettiğini bildirmiştir.[2561] Savcılık ayrıca, soruşturmadan elde edilen sonuçlara göre üç vakada şahidi bulunsa bile şüphelerin henüz tamamen ortadan kalkmadığını, Temme'nin kurban ve bulunduğu yer hakkında hiçbir şey fark etmemiş olmasının inanması zor bir şey olduğunu, soruşturmanın belli belirsiz sağcı radikal eğilime işaret ettiğini fakat belirgin bir motif bulunamadığını, ayrıca diğer cinayet vakalarıyla bir ilinti kurulamadığını, şüphenin büyük suç şüphesine evrilmediğini belirtmiştir.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü Irrgang 12 Temmuz 2006 tarihli yazıyla Temme'ye, 9 Mayıs 2006 tarihli resmi açıklaması ile ilgili olarak bir görev kusuru şüphesini uyandıran olgular ortaya çıktığını ve bu nedenle de hakkında ön soruşturma başlatacağını bildirmiştir.[2562]

[2557] Irrgang, Oturum Protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 31.
[2558] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 28.
[2559] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 60.
[2560] Muth, Oturum Protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 59.
[2561] Kassel Savcılığının 10/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 103, s. 231 sonraki.
[2562] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 41.

O zamanlar yürürlükte bulunan Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 22 ve devamındaki hükümler uyarınca disiplin süreci olay esasının açıklığa kavuşturulmasına yönelik ön soruşturmadan ve (gerekirse) resmi bir disiplin sürecinden oluşan iki kademeli bir süreçti.[2563]

Ön soruşturmanın başlamasıyla birlikte aynı gün, birkaç hafta önce Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görevine başlamış bulunan tanık hükümet görevlisi (RR'in z.A.) Katharina Sch. ön soruşturma memuru olarak görevlendirilmiştir.[2564] Tanık Sch. ifadesinde, o zamanki hukuki duruma göre "*herhangi bir şekilde Bay Temme ile daha önce bir iletişimi olmamış olan*", " *veya personel sorumluluğu veya gizliliğin korunmasıyla ilgili işi olmayan*" ve hakimlik yetkisi bulunan bir hukukçunun ön soruşturma görevlisi olması gerektiğini,[2565] o zamanlar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde yedi tane hukukçu bulunduğunu, bunların (1) daire müdürü, (2) personel bölümünden sorumlu müdür 1, (3) yine personel bölümünde görevli müdür 11 (idare), (4) aynı zamanda daire müdürü vekili olan bölüm müdürü 2, (5) aynı zamanda Temme'nin amiri olan bölüm müdürü 3 (tedarik), (6) gizliliği koruma görevlisi ve (7) kendisinin olduğunu, bütün diğer uygun hukukçuların Temme'nin amiri veya personel sorumlusu olduğunu, kendisinin Anayasa Koruma Eyalet Dairesi bünyesindeki tek opsiyon olduğunu beyan etmiştir.[2566]

Yine 12 Temmuz 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü İçişleri Bakanlığına, resmi bir disiplin süreci işletilmeyecekse veya görevden el çektirilmesine veya memurluk ilişkisinin sonlandırılmasına yönelik başka bir süreç işletilmeyecekse 24 Nisan 2006 tarihinde ilan edilmiş bulunan açığa alma tasarrufunun üç aylık yasal azami süresinin 24 Temmuz 2006 Pazartesi günü dolacağını, Temme'nin bu süre dolduktan sonra makamına uygun bir şekilde görevlendirilme hakkına sahip olduğunu bildirmiştir. Kendisine

> *"yürütülmekte olan hazırlık soruşturması bağlamında öngörülebilir bir süreçte gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisi yeniden verilemeyeceğinden, bu noktada Eyalet Dairesinde görevine devam etmesi için bir olanak görülememektedir."*

Müdür bu nedenle, Temme'nin eyalet idaresi içerisinde başka bir şekilde kullanılıp kullanılamayacağının kontrol edilmesini rica ederek ailevi gerekçelerle Kuzey Hessen'in tercih sebebi olduğunu belirtmiştir. Müdür ayrıca, Temme'nin 25 Temmuz ila 11 Ağustos 2006 döneminde izin kullanmasının kararlaştırıldığını ifade etmiştir. Bu sırada bir ön soruşturmanın başlatıldığını, resmi bir disiplin sürecinin ise "*halihazırda gerekli*" görmediğini belirtmiştir.[2567]

[2563] Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 8.
[2564] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 42.
[2565] Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 16.
[2566] Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 28.
[2567] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 32 devamı.

13 Temmuz 2006 tarihinde tanık Irrgang bir ek yazı kaleme alarak, Kassel Savcılığının henüz Temme hakkında başlangıç şüphesi üzerinde durduğunu ve bunun resmi bir disiplin süreci işletebilmek bakımından yeterli olmadığını ve bunun da eyaletin en yüksek makamının meselesi olduğunu bildirdiği bu Eki, Kassel Savcılığının 10 Temmuz 2006 tarihli yazısıyla birlikte İçişleri Bakanlığı'na göndermiştir.[2568] Bunun resmi bir disiplin süreci başlatmak için yeterli olmadığını, ayrıca bu meselenin en üst Eyalet makamının işi olduğunu belirtmiştir.

İki yazı da İçişleri Bakanlığına 13 Temmuz 2006 Perşembe günü ulaşmıştır. İçişleri Bakanlığı Personel Bölüm Müdürü olan tanık Koch, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden başka evraklar istemiş ve bunları hemen İçişleri Bakanlığı ve Bayan Müsteşara ibraz etmiştir.[2569] İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier, yazıya resmi bir disiplin sürecinin başlatılması gerektiği notunu düşmüştür.[2570] İçişleri Bakanlığı Personel Bölümü disiplin süreçlerinde yetkinin kimde olduğunu kontrol etmiş ve bu yetkinin Anayasa Koruma Eyalet Dairesinde olduğu, fakat İçişleri Bakanlığının bu yetkiyi kendi üzerine alabileceği sonucuna varmıştır.[2571]

VII. Ön Soruşturmanın 18 Temmuz 2006 Tarihinde Durdurulması

Ön soruşturma memuru olan tanık Katharina Sch. 18 Temmuz 2006 tarihinde Temme'ye Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü imzalı bir yazı göndermiştir.[2572] Bu yazıda Anayasa Koruma Eyalet Dairesi, Halit Yozgatın kurban olduğu öldürme suçuna karışmış olması şüphesi bulunduğundan savcılıkça bir hazırlık soruşturması yürütüldüğünü ve ön soruşturmanın Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 14 hükmü uyarınca hazırlık soruşturması tamamlanıncaya dek durdurulduğunu bildirmiştir.[2573]

Ön soruşturma memuru olan tanık Sch. Araştırma Komisyonuna, disiplin yönetmeliğinin o zamanki yorumuna göre, suçlamanın eşzamanlı olarak savcılığın hazırlık soruşturması çerçevesinde inceleniyor olması durumunda ön soruşturma sürecinin durdurulması gerektiğini izah etmiştir.[2574]

[2568] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 13/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 596, s. 23.
[2569] 13/07/2006 tarihli gelen evrak kaşesi bulunan mektup zarfı, Cilt 340, s. 45; İçişleri Bakanının 13/07/2006 tarihli imza bilgisi, Cilt 596, s. 23; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının 14/07/2006 tarihli kararı, Cilt 340, s. 28.
[2570] İçişleri Bakanının elyazısıyla açıklama (tarihsiz), Cilt 596, s. 23.
[2571] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 14/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 340, s. 60.
[2572] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 18/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48, s. 43.
[2573] Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 14 Fıkra 1 ve 2 aşağıdaki gibidir:

> *(1) Memur aleyhine ceza hukuku uyarınca bir kamu davası açılırsa aynı olay esasından ötürü disiplin süreci başlatılabilir; fakat bu süreç ceza davası tamamlanıncaya kadar bekletilir. Aynı şekilde eğer bir disiplin süreci işletiliyorken bir kamu davası açılırsa da yine disiplin süreci bekletilir.*
> *(2) Kanun gereği açılmış bir başka davada disiplin sürecinde aylınacak karar bakımından önemli olan bir hususta yargılama yapılıyorsa disiplin süreci bekletilebilir.*

[2574] Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 9.

Tanık Sch. 19 Temmuz 2006 tarihinde bir açıklama yazarak süreci hızlandırmak bakımından diğer suçlamalara ilişkin tetkiklere devam edilmesi gerektiğini belirtmiştir.[2575]

VIII. 20 Temmuz 2006 Tarihinde İçişleri Bakanlığındaki Görüşme

20 Temmuz 2006 tarihinde İçişleri Bakanlığı Kaleminde bir görüşme gerçekleşmiştir.[2576] Bu görüşmeye İçişleri Bakanı, Müsteşar, Bakanlık Kalemi Müdürü, Basın Sözcüsü, İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Müdürü ile birlikte Müdür Vekili sıfatıyla Anayasa Koruma Eyalet Dairesi Müdür Yardımcısı katıldı. Bu görüşmenin konuları arasında Temme'nin bundan sonra hangi görevde kullanılacağı idi.[2577] Görüşmedeki katılımcılar, Temme'nin geçici olarak göreve alınamayacağı, izne çıkartılmasının veya ebeveyn izni verilmesinin söz konusu olamayacağı ve böylelikle de göreve dönmesine engel olabilmek bakımından bir disiplin sürecinin işletilmesi gerektiği hususlarında hemfikirdi. Bu işlemin yasal karşılığı ise o zamanki Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 83 hükmünde görülmekteydi; buna göre hakkında disiplin işlemi uygulanan bir memur geçici olarak görevinden alınabilmekteydi.[2578]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktör Yardımcısı tarafından 24 Temmuz 2006 tarihinde tanzim edilen kısa açıklamada Temme'nin bundan sonra hangi görevde kullanılacağına ilişkin tartışmaları aşağıdaki gibi yansıtmaktadır:

> *"Temme'nin 24 Temmuz tarihine dak HBG Madde 74 hükmü uyarınca görevden alınmış bulunduğunu belirttim. Buna göre kendisi 14 Ağustos tarihine kadar izinlidir.*
>
> *14 Ağustos tarihine kadar hâlâ bir güvenlik onayı alamamış olursa Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde görev alması mümkün değildir. DIR'nin Temme'ye bu onayı germek istemediğini ve fakat C/G'deki çalışanların farklı bir görüşte olduklarını aktardım.*
>
> *Katılımcılar, basında çıkacakları da düşünerek temkinli davranmak bakımından Temme'nin başka bir kurumda görevlendirilemeyeceği hususunda hemfikirdi.*
>
> *Katılımcılar, güvenlik onayı verilecek olursa da Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalıştırılmasına siyasi tartışmalar ve kamuoyundaki tartışmalar nedeniyle pek sıcak bakmamıştır.*
>
> *Katılımcılara göre sebepsiz izne çıkarma da mümkün değildir. Ebeveyn tatilinden bahsedilmiştir. (Not: 11 veya C/G'den öğrenildiğine göre eşi işsiz olduğundan bu söz konusu olamıyor.)*
>
> *Bu nedenle de geriye açığa almayı haklı çıkarabilmek bakımından resmi bir disiplin sürecinin işletilmesi*

[2575] Ön soruşturma memurunun 19/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 1692, s. 2.

[2576] Tanık Koch, bunun muhtemelen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 13 Temmuz 2016 (Cilt 468, s. 88) ve 14 Temmuz 2006 (Cilt 45, s. 75) tarihli açıklamalarından anlaşıldığı üzere 14 Temmuz 2006 tarihinde yapılması düşünülen görüşme olduğunu söylemiştir (Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 149).

[2577] Diğer görüşmeler için: Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. bb.

[2578] Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 83 şöyledir:

> *Eğer memur hakkında resmi bir disiplin süreci başlatılırsa veya başlatılmışsa başlatan makam memurun görev yerine getirmesini yasaklayabilir.*

kalıyor. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı yardım öneriyor. L1 gerektiğince bilgilendirilmiştir. Resmi bir disiplin sürecinin işletilmesi durumunda memurun maaşında indirime gidilmemesi isteniyor."[2579]

Araştırma Komisyonu bununla ilgili olarak görüşmenin katılımcılarını sorgulamıştır. O zamanki İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier, ifadesinde, "Bu adama ne olacak?" sorusu üzerinde durulduğunu, kendisinin en geç Temmuz 2006 sonu itibariyle kesin olarak Temme'nin Anayasayı Koruma görevinde kalamayacağı kanaatine varmış olduğunu, bunun Bakanın görüşüne göre de .böyle olduğunu,[2580] Temme'nin burada anlamlı hangi bir işi yerine getirebileceğini tahayyül etmekte zorlandığını, ayrıca da onun davranışını düzgün bulmadığını,[2581] bu nedenle kendisi için Temme'nin "tedavülden kaldırılmasının" belirleyici olduğunu beyan etmiştir.[2582] Ayrıca aşağıdaki gibi beyanda bulunmuştur:

"Çok iyi biliyorum ki, nihayetinde koşullara bağlı olarak adli bir kontrol neticesinde yeterli olmadığı anlaşılsa dahi her halükarda resmi bir disiplin sürecinin işletilmesi gerektiği kanaatindeydim. Adli kontrolün sonucunu önceden söylemek mümkün değildir. Fakat benim için önemli olan, bunu yapmamızdı, çünkü genel deneyimlerimizden hareketle birisinin çıkıp da, "Bunu neden yapmadınız?", diye sormasına hazırlıklı olmayıyız.– Çünkü bu en sevilen sorudur. Bu soru hep geldiğinden o zamanlar aşağı yukarı şöyle söyledim: Bunu hukuken ikna edici bulmanız veya bulmamanız görece hiç fark etmez; görüşüm o ki, bunu yapmak zorundayız, başlatmak zorundayız. – Hazırlık soruşturması hâlâ devam ettiğinden dolaylı sürecin hemen yeniden durdurulması gerekeceğinden bu sürecin başlatılması ilk olarak bizi bir yere götürmeyecektir. Fakat benim hareket noktalarım bunlardı. Şimdi bunun yapılmasının zorunlu olduğunu düşünüyorum; bu bakımdan da kurumdan farklı bir görüşe sahibim."[2583]

İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanını o zamanki müdürü olan tanık Koch, ifadesinde, disiplin meselelerinin normalde bakanlık kalemlerinde görüşülmediğini, fakat kendisinin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün, resmi disiplin süreci başlatılmaması görüşünü doğru bulmadığından bu konuyu bakanlık görüşmesinde gündeme getirmiş olduğunu,[2584] bu görüşmede durumun görev hukuku bakımından mülahaza edildiğini,[2585] soruşturmanın sonucu ne olursa olsun kusur kapanamayacağından Temme'nin güvenlik onayı alamayacağını anlamış olduğunu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bir hata görüntüsünün bile altından kalkamayacağını,[2586] kendisinin ayrıca şüphe kademesi düşük bile olsa, bir cinayet suçlamasının resmi bir disiplin sürecinin işletilmesini haklı çıkardığı ve kendi kanaatine göre resmi disiplin sürecinin birkaç gün önce açılmış olması gerektiği görüşünde olduğunu,[2587] İçişleri Bakanının da, cinayet suçlaması mevcut en ağır suçu barındırdığından

---

[2579] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Başkan Yardımcısı'nın 24/07/2006 tarihli görüşme notu, Cilt 338, s. 103 sonraki; ayrıca bakınız: Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Başkan Yardımcısı'nın 24/07/2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 48A, s. 51; diğer görüşme konuları için bakınız: Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. bb.

[2580] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 30 devamı, 71, 97 sonraki, 150 sonraki.

[2581] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 71.

[2582] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 151.

[2583] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 153.

[2584] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 143.

[2585] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 121.

[2586] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 122.

[2587] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 123, 136.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin pozisyonunu hayretle karşıladığını,[2588] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin önce Temme'nin görev yerine getirmesinin yasaklanmasının ilk etapta yeterli olduğunu söylediğini ve bunun da doğru olduğunu, üç aylık azami süre dolmaya başladığında da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin hemen resmi süreç olmasa da ön soruşturma başlatma noktasına geldiğini, böylesi bir sürecin de nihayetinde bir şey olduğunu ve sürekli karşımıza çıktığını; bu nedenle de kendisinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin yanlış yaptığı görüşünde olmadığını belirtmiştir.[2589]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o zamanki Müdür Yardımcısı olan tanık Peter St., ifadesinde, Temme'nin izinden sonra nasıl görevlendirilebileceği sorusunun ele alındığını, Eyalet Dairesinde görevlendirilmesinin mümkün bulunmadığını, bu nedenle de onun başka bir kurumda yerleştirilmesinin mümkün olup olmayacağının tartışıldığını, fakat herkesin hazırlık soruşturması sürerken onun başka bir kuruma tayin edilemeyeceği, soruşturma sonucunun beklenmesi gerektiği görüşündeydi.[2590]

İçişleri Bakanlığı Kaleminin o zamanki müdürü olan tanık Gätcke, ifadesinde, görüşmede Temme'nin açığa alınma süresinin dolmakta olduğunun, Hessen Memurlar Kanunu uyarınca bir çalışanın en fazla üç aylığına açığa alınabileceğinin konuşulduğunu, katılımcıların, en azından bakanlık mensuplarının, Temme'nin, hakkındaki şüpheler tamamen ortadan kalkmadığı müddetçe "*hiçbir koşulda*" göreve dönemeyeceği hususunda "*bir hayli net*" olduklarını, bu nedenle Temme'yi görevden uzak tutmak için yollar ve çözümler arandığını, İçişleri Bakanının görüşüne göre hukuken kabul edilebilir tek bir seçenek olduğunu, bunun da bir disiplin süreci başlatmak olduğunu,[2591] herkesin işi sağlama almak istediğini ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesine "*Bu imkansız bir şeydir; olamaz; bu adam tedavülden kaldırılmalıdır.*", mesajını vermek istediklerini beyan etmiştir.[2592]

İçişleri Bakanlığının eski basın sözcüsü ve bakanlık kaleminin müdür vekili olan tanık Bußer, ifadesinde, görüşmeye katılanların ağırlıklı bir kısmının görüşüne göre Temme'nin herhangi bir şekilde anayasayı koruma görevine dönmesinin imkansız olduğunu,[2593] Temme hakkında bir resmi disiplin sürecinin başlatılmasının gerektiğinin belli olduğunu,[2594] bunun resmi bir disiplin sürecinin

[2588] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 131.
[2589] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 136.
[2590] Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 8.
[2591] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 77 sonraki .
[2592] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 89.
[2593] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 158.
[2594] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 187.

başlatılmasını zor gören Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin istediği şey olmadığını fakat Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktör Yardımcısının görüşmede buna karşı çıkmadığını beyan etmiştir.[2595]

Tanıkları, Araştırma Komisyonundaki sorgularında Temme'nin maaşının azalıp azalmaması meselesi ile ilgili olarak o zamanki disiplin hukukunu hatırlatmıştır. Böylesi bir olanağın sadece, memurun yeterli bir ihtimalle işten uzaklaştırılmasının beklendiği hallerde, yani en az bir yıllık bir hapis cezasının öngörülmesi halinde mevcut olduğu, Temme hakkında büyük şüphe bulunmayıp, bilakis sadece "*basit*" bir şüphe bulunduğundan bunun da istenen ihtimal derecesinde öngörülmediği, bu nedenle de memurun maaşının azalmasının söz konusu olmadığı,[2596] ayrıca Temme'nin evli olduğu, eşinin işsiz olduğu ve bir çocuk bekledikleri veya yeni çocuk sahibi oldukları ve böylelikle de nihayetinde maaşında ciddi bir kesintiye gidilemeyeceği[2597] belirtilmiştir. O zamanki müsteşar, öncesinde kesinleşmiş unsurlar olmaksızın bir çalışanın ihtiyaten maaşında kesintiye gidildiğine kariyeri boyunca hiç tanık olmadığını, bunun ancak "*çölün ortasında bir cesedin başında elinde dumanı tüten bir silahla*" yakalanması halinde düşünülebileceğini söylemiştir.[2598]

IX. 21 Temmuz 2006 Tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesindeki Görüşme

İçişleri Bakanlığı Bayan Müsteşarı ve Bakanlık kalem müdürü görüşmenin sonuçlarını 21 Temmuz 2006 tarihinde İçişleri Bakanlığında daire amiri olan tanık Jutta D. ile paylaşmışlardır. Bununla birlikte, bu sonuçların somut olarak nasıl hayata geçirileceğini aynı gün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile görüşmesini rica etmişlerdir.[2599]

21 Temmuz 2006 Cuma günü aşağı yukarı 12.30 ila 13.50 saatlerinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde gerçekleşen ve çok sayıda anayasayı koruma görevlisi ile İçişleri Bakanlığı'nın iki temsilcisinin katıldığı bu görüşmede Jutta D.'nin aynı gün kaleme almış olduğu görüşme tutanağından anlaşıldığı üzere Temme'nin görev yapmasının engellenmesi için yeniden çeşitli seçenekler tartılmıştır.[2600] Tercih edilebilir bir seçenek olarak aşağıdaki husus tespit edilmiştir:

> *"resmi disiplin süreci + açığa alma (bakanlık maaşta değişikliğe gidilmemesini kabul etmiştir), Hedef: ' Kanuna uygun olarak bu işin içinden çıkıp gitmesi'".*[2601]

[2595] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 186.
[2596] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 71 sonraki; Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 91; Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 145, 159; Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 158.
[2597] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 145, 159
[2598] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 95 sonraki.
[2599] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının el yazısıyla açıklaması (tarihsiz), Cilt 596, s. 55 sonraki.
[2600] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının el yazısıyla açıklaması (tarihsiz), Cilt 596, s. 55 devamı.
[2601] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının el yazısıyla açıklaması (tarihsiz), Cilt 596, s. 58.

Bu süreç hakkında görüşmede "*karşıt görüşler*", ortaya atılmışsa da tanık Jutta D., kendisine direktif verildiğini belirtmiştir. Belirttiğine göre ertesi gün gerçekleşen Bakanlık görüşmesinin sonucunda resmi disiplin süreci başlatılmış, kendisi bu görüşmeye tartışmaları sürdürmek için değil, daha ziyade sadece Anayasayı Koruma Eyalet Dairesini bu bağlamda desteklemek için katılmıştır.[2602]

O zamanki disiplin hukukuna göre resmi disiplin sürecinin başlatılması kurumun, yani Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin uhdesindedir. Tanık Jutta D.'nin görüşme tutanağına göre Eyalet Dairesi Temme hakkında bir disiplin süreci işletilmesini en azından Kassel Savcılığı onun hakkındaki suç şüphesi bakımından tereddütlü olduğundan sorunlu görmüştür. Görüşmenin katılımcıları bu nedenle, Temme'ye kendisinin disiplin süreci için başvuruda bulunmasının tavsiye edilmesi, bu sürecin idari olarak başlatılması olanağına ise ancak Temme'nin kendisinin bu yönde bir talepte bulunmaması halinde başvurulması hususunda mutabık kalmıştır. Bunun hukuki temelleri ise Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 30 Cümle 1 hükmünde bulunmuş olup, buna göre bir memur, hakkındaki görev kusuru şüphesini ortadan kaldırmak amacıyla kendisi hakkında resmi bir disiplin sürecinin başlatılmasını talep edebilmektedir.[2603] Jutta D.'nin toplantı tutanağında şu hususlar tespit edilmiştir:

> *"HDO Madde 30 hükmünün kontrol edilmesini öneriyorum.*
>
> *Bay Hoffmann'ın bir resmi kurumun bir çalışanına bu şekilde yol gösterip gösteremeyeceği hususunda tereddüt ediyor. Ben ve Bay Seifner gösterebileceğini söyledikten sonra, usun bir süre fraklı düşünceler arasında gidilip gelindikten sonra aşağıdaki husus kararlaştırıldı:*
> *(1) İlgilinin telefonla aranması ve HDO Madde 30 hükmündeki sürecin önerilmesi (Bay Hoffmann)*
> *(2) Eğer kabul edilirse bu başvurunun faksla bugün saat 15:00'e kadar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne yapılması.*
> *(3) [...] numaradan bana hemen faksla haber verilmesi (Bay Hoffmann).*
> *(4) Başvuruda bulunulmazsa HDO Madde 24 hükmü uyarınca resmi disiplin sürecinin başlatılması.*
>
> *Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin taslağı bana ve Bay M[...]'ye pazartesi öğleden önce (25.7.) bildirildi ve mutabakat sağlandı.*
> *Ayrıca disiplin sürecini başlatacak olan kurumun temsilcisinin (Bay [Peter]St[...]) ve inceleme memurunun belirlenmesi ve sürecin durdurulmasına ilişkin karar alınması. Ön soruşturmanın tatil edilmesi.*
> *Disiplin sürecinin başlatılmasına ilişkin tasarrufun disiplin sürecini başlatacak olan kuruma tebliği.*
> *Usul hatası yapılmamasının önemine dikkat çekilmesi.*
> *[...]*
>
> *Yeniden büroya dönerek araştırmalarıma devam ettim. [...]*
>
> *Bay [Peter] St[...], Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni yeniden aradım ve ona, inceleme memurunun hukukçu olması gerektiğini ve ön soruşturma memuruyla aynı kişi olamayacağını ilettim.*
>
> *Bay St[...] bunun üzerine, kendi makamının uygun hukukçu bulunmadığından bu süreci yürütemeyeceğini söyledi. Kendisinden, söz konusu olabilecek kişilerin isimlerini belirterek sorunu yazılı olarak izah etmesini*

[2602] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının el yazısıyla açıklaması (tarihsiz), Cilt 596, s. 59.

[2603] Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 30 Cümle 1 aşağıdaki gibidir:
Memur, bir görev kusuru şüphesini gidermek amacıyla kendisi hakkında resmi bir disiplin sürecinin işletilmesini talep edebilir.

ve bir çözüm önerisinde bulunmasını rica ettim. MdI'nin inceleme memuru tayin edebileceği fikrini reddettim.

Daha sora Bayan Gätke aradı, hukukçu sorununun gerçekten de mevcut olduğunu ve muhtemelen Westhessen Polis Müdürlüğü'nün [...] (avantajı coğrafi olarak yakın olması) veya [...] (PP DA)'nın söz konusu olabileceğini söyledi. Pazartesi günü DA Hükümet Başkanlığı'ndan Bay RVP Graf (RP DA) ile bu konuda bir görüşme yapılacakmış."[2604]

Tanık Jutta D. ifadesinde, kendisinin, *"konuyu inceleyebilmek ve işyerini de Bay Temme'yi de rezil etmeksizin işyeri ve Bay Temme'yi birbirinden ayırmanın*" hedeflendiği[2605] ve açığa alma süresi dolmakta olduğundan aciliyet söz konusu olduğu izlenimini edindiğini,[2606] fakat İçişleri Bakanlığı için resmi bir disiplin süreci başlatmanın açıkça kendi görevi olmadığını, bunu daha ziyade Eyalet Dairesinin yapması gerektiğini,[2607] ayrıca Temme'nin yapacağı başvurunun da yine kendi görevi olmadığını, tepedekilerin asıl isteklerinin resmi bir disiplin sürecinin başlatılması olduğunu,[2608] kendisi Temme'nin kendisinin başvuruda bulunmasını önerdiği ana dek bu konunun konuşulmadığını söylemiştir.[2609]

Toplantı tutanağında bahsi geçen "*Kanuna uygun olarak bu işin içinden çıkıp gitmesi*" ifadesi ile ilgili olarak tanık Jutta D., ifadesinde, bunun kendi sözcük seçimi olduğunu, ileride hatırlayabilmek için akılda kalıcı bir ifade tercih ettiğini, görev kendisine verildiğinde bu ifadenin geçtiğini kabul etmediğini[2610] beyan etmiştir. İçişleri Bakanlığının o zamanki basın sözcüsü bu ifadenin bir önceki gün bakanlık görüşmesi sırasında da kullanılmadığını söylemiştir.[2611]

X. Temme'nin 21 Temmuz 2006 Tarihli Kendi Başvurusu

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde 21 Temmuz 2006 tarihindeki görüşme henüz devam ederken Eyalet Dairesinin bir çalışanı saat 13.17'de Temme ile irtibat kurmuştur. Polis tarafından dinlenen ve kayıt altına alınan telefon görüşmesinin tutanağında aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden Bay Hoffmann arıyor.
Bakanla toplandıklarını söylüyor. Basında çıkan yayınlar nedeniyle de alınması gereken tedbirlerin konuşulduğunu söylüyor ve Bay Temme'ye görev hukukunu ilgilendiren meseleleri avukatıyla konuşup konuşmadığını soruyor. Bay Temme hayır cevabını veriyor. Bunun üzerine Bay Hoffmann biraz geriliyor. Bay Temme'ye boğazına kadar sorun içerisinde kaldığını, HD Madde 30 uyarınca kendisi hakkında resmi disiplin sürecinin başlatılması için başvuruda bulunması gerektiğini söylüyor. Yazması gereken cümleyi yazdırıyor. Bay Hoffmann, bunu saat en geç 15.00'e kadar fakslaması gerektiğini, iki olasılığın

---

[2604] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın el yazısıyla açıklaması (tarihsiz), Cilt 596, s. 60-63.
[2605] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 69.
[2606] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 72.
[2607] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 75.
[2608] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 75.
[2609] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 95.
[2610] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 81.
[2611] Bußer, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 187.

bulunduğunu, ya kendisinin kendisi hakkında resmi bir disiplin süreci başlatılması için başvuruda bulunacağını, ki bunun sonucunda da hâlâ açıkta kalacağını ve fakat maaşının da Bakanın iradesiyle aynı kalacağını, aksi takdirde bakanlığın veya kurumun kendisi hakkında resmi bir disiplin süreci başlatacağını, bunun sonucunda da suç isnadı nedeniyle devre dışı kalacağını, bu bakımlardan ilgilinin kendisinin talepte bulunmasının daha şık bir çözüm olduğunu, bunun Bay Temme'nin "kendi kendisini temize çıkarma amacına" hizmet ettiğini söylüyor.
Bakanlığın kendilerine "rahat vermediğini" ve düşünmek için fırsat kalmadığını söylüyor. [...]"[2612]

Yaklaşık bir saat sonra, saat 14.20'de gizliliği koruma görevlisi de Temme ile iletişime geçmiş ve ona kendisi hakkında disiplin sürecinin başlatılması için başvuruda bulunmasını tavsiye etmiştir.[2613]

Aynı gün daha sonra tanık Jutta D., Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden kendisi hakkında resmi bir disiplin süreci başlatmasını talep ettiği bir faks yazısını tasdiklemiştir.[2614] Bu başvuru Halit Yozgat cinayeti bağlamındaki suçlamalarla sınırlı değildir.

İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının o zamanki müdürü olan tanık Koch, Araştırma Komisyonu huzurundaki ifadesinde ilgililerin kendi aleyhlerindeki talepleri hukuki açıdan mülahaza etmiştir. Bu ifadesinde, resmi disiplin süreci eğer Temmes'in kendi talebi üzerine değil de resen başlatılmış olsaydı onun açığa alınması veya maaşlarının alıkonması hususunda başka türlü karar alınmasının mümkün olmayacağını,[2615] Araştırma Komisyonu huzurunda tanık olarak vereceği ifadesine hazırlanıncaya kadar Temme'nin kendisi hakkında disiplin süreci başlatılması için başvuruyu kendi isteğiyle yaptığını düşündüğünü, ancak ifadeye hazırlanmakta olduğu sırada olayların bir miktar farklı olduğunu ark ettiğini söylemiştir.[2616]

XI. 24 Temmuz 2006 Tarihinde Resmi Disiplin Sürecinin Başlatılması

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 24 Temmuz 2006 Pazartesi günü Temme hakkında resmi disiplin sürecini başlatmıştır. Temme hakkındaki yazı şöyledir:

"Sayın Bay Temme,

işbu suretle hakkınızda resmi disiplin sürecini başlatıyorum. Aynı zamanda Hessen Disiplin Yönetmeliği (HDO) Madde 83 hükmü uyarınca sizi görevinizden muvakkaten ve ücretli olarak alıyorum.

Gerekçe:
Resmi disiplin süreci başlatılması istemli 21 Temmuz 2006 başvurunuz üzerine 12 Temmuz 2006 tarihinde HDO Madde 22 Fıkra 1 hükmü uyarınca hakkınızda başlatılmış bulunan ön soruşturma HDO Madde 22 Fıkra 4 uyarınca tatil edilmiş ve bir cinayet vakasına karışmış olduğunuza ilişkin hâlâ mevcut olan makul

[2612] Teknik Takip - Görüşme Tutanağı, 21/07/2006 tarihli görüşme, 13:17:58, Temme Cep Telefonu 1, s. 76 sonraki.
[2613] Teknik Takip - Görüşme Tutanağı, 21/07/2006 tarihli görüşme, 14:20:57, Temme Cep Telefonu 2, s. 81.
[2614] Andreas Temme'nin 21/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 596, s. 64.
[2615] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 133.
[2616] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 144.

şüphe nedeniyle savcılıkça soruşturma yürütüldüğünden başvurunuzun gereğinin yapılmasına karar verilmiştir."[2617]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi disiplin incelemesi kararını, tanık Jutta D. ile kararlaştırılmış olduğu gibi öncesinde İçişleri Bakanlığına iletmeden doğrudan Temme'ye göndermiştir. Daire bu bağlamda, kararın anayasayı korum görevlisinin mesleki yükümlülükleri içerisinden savcılığın soruşturmasının konusunu oluşturmayan ve fakat Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin hakkında soruşturma yürüttüğü muhtemel ihlallerle sarih bir ilinti kurmayı atlamıştır.[2618] Disiplin incelemesi kararı tebliğ edilmiş olduğundan, hata 24 Temmuz 2006 gününün devamında fark edildiğinde ve ayrıca da Temme'nin açığa alınma kararının süresi dolduğundan İçişleri Bakanlığı argümanları kısaca mülahaza ettikten sonra kararda derhal düzeltme yoluna gitmekten sarfınazar etmiştir. Bu düzeltme 28 Temmuz 2006 tarihli yazıda inceleme memurunun ilan edilmesiyle telafi edilmiştir.[2619]

24 Temmuz 2006 tarihli yazıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Temme'nin kendisi hakkında disiplin sürecinin işletilmesini talep ettiği dilekçesi nedeniyle ön soruşturma sürecini durdurmuştur.[2620] O zamanlar yürürlükte olan Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 22 Fıkra 4 hükmü uyarınca, resmi bir süreç başlatıldığında ön soruşturma sona erdirilmelidir.[2621]

Ön soruşturma memuru olan tanık Katharina Sch., Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusunda, o zamanlar, anayasayı koruma memurlarının meslek hukukundaki kuralları bakımından, hatırladığı kadarıyla, daha yakından incelemeyi planladığı sekiz tane yasaya aykırı davranış bulduğunu,[2622] dosya içeriğine göre 24 Temmuz 2006 tarihli bir kısa açıklamada ön soruşturmanın durdurulmasını istediğini beyan etmiştir. Bu kısa açıklamadan, disiplin hukukundan kaynaklanan soruşturmalara cinayet soruşturmalarıyla bağlantılı olmayan suçlamalardan dolayı devam edilmesi gerektiği anlaşılmamaktadır.[2623]

[2617] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 52.

[2618] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın el yazısıyla 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 596, s. 84 sonraki; Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 76 sonraki.

[2619] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 24/07/2006 tarihli e-maili, Cilt 596, s. 93; Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 69; Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 76 sonraki.

[2620] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 48.

[2621] Hessen Disiplin Yönetmeliği Madde 22 Fıkra 4 aşağıdaki gibidir:

> *Resmi bir disiplin sürecinin işletilmesinin gerekli olduğu ve bir incelemeden kaçınılamayacağı ortaya çıkarsa ön soruşturmalar durdurulmalıdır. Memura öncesinde Fıkra 2 hükmü uyarınca kendisini ifade etmesi için fırsat tanınmış olmalıdır. Fıkra 5 hükmü uygulanmaz.*

ayrıca bakınız: Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 22.

[2622] Katharina Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 9.

[2623] Ön soruşturma memurunun 24/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 48A, s. 47.

Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi İçişleri Bakanlığına, esasen personel meseleleriyle ilgilenen ve bu nedenle de kanunen bu bakımdan görev alamayacak bir inceleme memuru önermiştir.[2624] Çok sayıda tanık, o zamanki disiplin hukukunun, soruşturma memurunun hakimlik yetkisi bulunan bir hukukçu olmasını ve personel meseleleriyle ilgilenmemesini ve amir pozisyonunda olmamasını gerektirdiğini ve bu kişinin ön soruşturma memuruyla aynı kişi olamayacağını ve bu nedenle de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde bu görev için söz konusu olabilecek kimse bulunmadığını ifade etmiştir.[2625] Bakanlık Kaleminin o zamanki müdürü de ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin *"d*aha çok biraz uzak bir taraf olarak görülmesi gerektiğini" ve *"böylesi meselelerde [...] görece deneyimsiz"* olduğunu söylemiştir.[2626] "Oralarda gene bir şeyler dönüyor, olup bitiyor" görüntüsünü oluşturmamak için bakanlıktan bir soruşturma memurunun tayin edilmesinin istenmediği,[2627] daha ziyade İçişleri Bakanlığı dışından olan ve Anayasayı Koruma evresinden olmayan ve "disiplin incelemesi sürecine pratikte gerekli olan mesafeden ve başka bir bakış açısıyla yaklaşabilecek " bir soruşturma müdürünün arandığı,*"*[2628] *nihayetinde de Darmstadt Hükümet Başkanlığının personel meseleleriyle olan deneyimi ve burada çalışmakta olan çok sayıda hakimlik yetkisine sahip hukukçu nedeniyle buraya sorulması fikrine gelindiği* ifade edilmiştir.[2629]

İçişleri Bakanlığı 25 Temmuz 2006 tarihli yazıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden disiplin süreci ile ilgili olarak *"güncel bilgi seviyesi ve sürecin gelmiş olduğu güncel durumdan sürekli olarak haberdar edilmeyi" rica etmiştir.*[2630]

İçişleri Bakanlığı 26 Temmuz 2006 tarihli e-mailleAnayasayı Koruma Eyalet Dairesine, Darmstadt Eyalet Hükümeti'nin bir memuru olan tanık Wolfgang V.'nin inceleme memuru olarak tayin edilmesini önermiştir.[2631] Eyalet Dairesi bu öneriyi 27 Temmuz 2006 tarihli yazıya kabul etmiştir.[2632] 28 Temmuz 2006 tarihli yazıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktör Yardımcısı olan tanık Peter St. disiplin incelemesi makamının temsilcisi olarak atanmıştır.[2633] Temme ve İçişleri Bakanlığı aynı tarihli bir

---

[2624] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 54 sonraki, 61; Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 14.
[2625] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 81; Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 14; Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 63.
[2626] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 89.
[2627] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 81.
[2628] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 81.
[2629] Gätcke, Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 82.
[2630] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 25/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 70.
[2631] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 26/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 64.
[2632] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 27/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 66.
Yazıda Temme ismi geçmemektedir. Yazının yazarı bunu sorgusuna kadar "*Yanlışlık*" olarak tanımlamıştır (Peter St., Oturum Protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 65.)
[2633] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 28/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 67.

yazıyla bu atama hakkında bilgilendirilmiştir.[2634] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, resmi disiplin sürecine yalnızca cinayet suçlamasının değil, aynı zamanda polisin soruşturması bağlamındaki davranışlarının da dahil olduğunu açıkça dile getirmiştir.

Tanık Wolfgang V., ifadesinde, İçişleri Bakanlığında yüksek memur olan tanık Jutta D.'nin, kendisi tayin edilmeden önce, ki ne zaman tayin edildiğini de hatırlamamaktadır[2635], kendisini aradığını ve cinayet şüphelisi bir anayasayı koruma memuru hakkında inceleme memuru olmak isteyip istemeyeceğini sorduğunu; o zamanlar yapacak bir şey olmadığını,[2636] tanık Jutta D. ile birbirlerini tanıdıklarını ve tanığın kendisinin disiplin hukukunda deneyimli olduğunu bildiğini düşündüğünü,[2637] tanıkla birlikte kısa bir süre önce Darmstadt Hükümet Başkanlığının bir memuruna karşı kapsamlı bir inceleme süreci yürütmüş olduklarını [2638] belirtmiştir. Tanık Jutta D. de, tanık Wolfgang V.yi kendisinin Hükümet Başkanlığındaki zamanlarından tanıdığını ve onun disiplin hukukunda deneyimli olduğunu ifade etmiştir.[2639]

Tanık Wolfgang V., incelenme memuru olarak herhangi bir işlemde bulunup bulunmadığını hatırlayamamıştır. Araştırma Komisyonuna aşağıdaki gibi ifade vermiştir:

> *"Ceza davası her zaman önalıcıdır, böylesi bir davada ise her halükarda böyledir. Ceza davasının en az bir yıllık bir hapis cezasıyla sonuçlandığı her vakada, ceza ertelensin veya ertelenmesin, memur kanun gereği görevinden azledilir ve böylelikle de bir disiplin sürecinin işletilmesine gerek kalmaz.*
>
> *Söz konusu memura bir yıldan daha kısa süreli bir hapis cezası verilirse disiplin süreci işletilerek yeni bir soruşturma yapılır ve bu durumda da idari mahkemeden memurun uzaklaştırılmasını istemek idari amirin takdirindedir. Ve sonrasında bir de inceleme süreci işletilir.*
>
> *Fakat durdurma kararı verildiğinden bunların hiçbiri burara söz konusu değildir. Bu nedenle resmi bir disiplin sürecinin işletilmesine de artık gerek yoktur. Disiplin hukuku fazlalığı adını verdiğimiz bir durum söz konusu olsaydı, yani ceza hukuku bakımından önemli olmayıp aynı zamanda da savcılık tarafından soruşturulmayan bir yükümlülük ihlali söz konusu olsaydı, burada tarif ettiğim üzere remi olmayan bir süreç işletilir ve bunun sonucunda da resmi süreçlerin işletilmediği daha hafif bir disiplin cezası verilirdi.*
>
> *Burada ise resmi süreç öncelikle uygulamayı planladıkları görevden uzaklaştırma veya [...] başka bir daireye tayin ederek rütbe düşürme tedbirleri için uygulanmış olup, maaşta kesintiler de o zamanlar için bunlara dahildi. Yeni hukuki düzenlemeyle bu aradan geçen sürede biraz gevşetilmiş durumdadır."*[2640]

[2634] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 28/07/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 69, 71.
[2635] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 135.
[2636] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 134.
[2637] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 145.
[2638] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 149.
[2639] Jutta D., Oturum Protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 77.
[2640] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 139.

XII. Temme'nin 9 Ekim 2006 Tarihli Yazısı

Temme 9 Ekim 2006 tarihli yazısıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni, aramalar sırasında bulunan mühimmat nedeniyle izinsiz mühimmat bulundurma nedeniyle hakkında bir ceza kararnamesi çıkartılmış olduğu ve bunun kesinleştiği hususunda bilgilendirmiştir.[2641] Anayasa Koruma Eyalet Dairesi 23 Ekim 2006 tarihli yazıyla bu ceza kararnamesini İçişleri Bakanlığı'na ve Darmstadt Hükümet Başkanlığındaki inceleme memuruna iletmiştir.[2642]

XIII. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin İçişleri Bakanlığı Temsilcileri ve Temme ile Yaptığı Görüşmeler

Tanık Irrgang'ın halefi olarak Dr. Eisvogel 1 Kasım 2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi müdürlüğüne getirilmiştir. Kasım ortasında İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanı ile Temme hakkında bir görüşme gerçekleştirmiştir: 23 Kasım 2006 tarihinde İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı Kalem Müdürlüğüne yazılan bir e-mailde İçişleri Bakanlığının Anayasayı Koruma üst düzey memuru, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin, Temme'ye yeniden gizlilik dereceli şeyleri kullanma yetkisinin verilmesinin savunulamayacağı sonucuna vardığını, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin yeni müdürü Dr. Eisvogel'in bu konuda İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanı Müdürü ile, Temme için Kassel Büyükkent Bölgesinde başka bir görev bulunmasını istediği hususunda konuştuğunu tespit etmiştir.[2643]

Araştırma Komisyonu İnsan Kaynakları Departmanını o zamanki müdürüyle konuşarak, ceza hukukunca başlatılmış bulunan hazırlık soruşturması sona ermeden önce Temme için neden yeni bir görev aradığı hususunu anlatmıştır. İfadesi şu şekildedir:

> *"E tabii; süreçlerin gerektirdiği şeyler bence o kadar da alışılmadık değil. Yani demek istiyorum ki, Bay Eisvogel – biz diyeyim, kanaatime göre her zaman için bugünkü başkanla yaptığım ve önceki başkanlarla yapmış olduğum görüşmeleri yaptık. Ve bu bağlamda, sanırım, konuyu gündeme getirdi. Eğer savcılıktaki soruşturma durdurulursa, eğer ki öncesinden neler yapılabileceği ve neler yapılamayacağı üzerine kafa yorulmuşsa bu iyi bir şeydir. Bunun sonucunda da bunu zamanından önce gerçekleşmiş alışılmadık bir şey olarak görmüyorum. Bay Temme de zaten ancak, sanırım, Mart ayında tayin edildi."*[2644]

XIV. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 15 Ocak 2007 Tarihli Yazısı

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Müdürü olan tanık Dr. Eisvogel 15 Ocak 2007 tarihli yazıyla İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanı Müdürü tanık Koch'la iletişime geçmiştir.[2645] Kendisi,

---

[2641] Andreas Temme'nin 09/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 72 devamı.
[2642] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 23/10/2006 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 77, 78.
[2643] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 23/11/2006 tarihli e-maili, Cilt 339, s. 144.
[2644] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 141 sonraki.
[2645] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/01/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 81 sonraki.

Temme'nin artık Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde görevlendirilemeyeceği, hazırlık soruşturmasının kendisi için olumlu sonuçlanması halinde dahi anayasayı korumada görevlendirilmesinin artık imkan dahilinde olmadığını izah etmiştir. Ayrıca Eyalet Dairesi için çalıştığının ortaya çıkmış olması, haklı veya haksız polis tarafından (olumsuz) bir kişilik tablosu çizilmiş olması, özellikle de olay yerinde bulunduğunu fark etmesinden sonra bir güvenlik makamı için hiç de yeterince profesyonel olmayan davranışının anayasayı koruma görevlisi olarak daha fazla çalışmasına engel teşkil ettiğini, bu nedenle tam da Temme'nin isteği üzerine ve onun çıkarı bakımından eyalet idaresinde başka bir şekilde kullanılmasının rica edildiğini ve Kuzey Hessen'in ailevi ve sosyal gerekçelerden ötürü işyeri olarak tercih sebebi olduğunu belirtmiştir.

Bu yazıdan önce Dr. Eisvogel ile Temme kişisel bir görüşme yapmışladır. Tanık Dr. Eisvogel, ifadesinde, bu görüşmede Temme'nin anayasayı korumada kullanılmak üzere "*tamamen yetersiz*" olduğu izlenimini edindiğini, güvenlik politikasının gerektirdiği her tür algılama yetisinin kendisinde eksik olduğunu, anayasayı koruma görevinin kamuoyunda ne gibi bir rol oynaması gerektiğinin ve kolluk kuvvetleriyle olan ilişkisinde bir anayasa koruyucusunun hangi bilgilendirme ve özen gösterme gereklerini yerine getirmesi gerektiğinin hiç bilincinde olmadığını, aynı zamanda işinin operasyonel güvenliği için gerekli olan hissiyata sahip olup olmadığının belli olmadığını, bu nedenle İçişleri Bakanlığına yazı yazdığını,[2646] kendisi için önemli olanın esas itibariyle Temme'yi en kısa sürede Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden çıkarmak olduğunu, çünkü onun oraya ait olmadığı kanaatine varmış olduğunu, Temme'nin başka bir yerde yeni bir başlangıç yapma fırsatına sahip olması gerektiğini ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde bunun bir daha olmayacağını beyan etmiştir.[2647]

XV. Temme hakkındaki Cinayet Soruşturmasının 18 Ocak 2007 Tarihinde Durdurulması

18 Ocak 2007 tarihli kararla Kassel Savcılığı Temme hakkındaki cinayet hazırlık soruşturmasını StPO Madde 170 Fıkra 2 hükmü uyarınca durdurmuştur.[2648] Kapsamlı soruşturma neticesinde makul şüphe güçlenememiştir. Somut bir motif ortaya çıkartılamamıştır. Açıklamaya göre tanığın denetlenebilir şahitlerinin bulunduğu diğer sekiz cinayet vakasıyla bir ilinti kurulamamıştır.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bunu 23 Ocak 2007 tarihli bir yazıyla tanık Wolfgang V.'ye[2649] ve 25 Ocak 2007 tarihli bir yazıyla da İçişleri Bakanlığı personel bölümüne[2650] bildirmiştir. Bu yazıya karşı

[2646] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 108 sonraki.
[2647] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 109.
[2648] Kassel Savcılığının 18/01/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 83 sonraki.
[2649] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 23/01/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 85.
[2650] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25/01/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 86.

imza Müsteşar ve İçişleri Bakanı tarafından 1 Şubat 2007 tarihinde atılmıştır.[2651] Müsteşar bu yazının üzerine el yazısıyla Temme'nin ileride nerede görevlendirileceği sorusunu not etmiştir.[2652]

İçişleri Bakanlığından bir üst düzey memurun 7 Şubat 2007 tarihli açıklamasına göre İnsan Kaynakları Müdürü olan tanık Koch bunun üzerine, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin açığa alma konusunda bir karar verebilmesi ve ardından da Temme'nin nerede görevlendirileceğinin bulunabilmesi için tanık Wolfgang V.den bir nihai rapor tanzim etmesini istemiştir.[2653] 21 Şubat 2007 tarihli bir açıklamasına göre İnsan Kaynakları müdürü ile tanık Wolfgang V. arasında bir iletişim gerçekleşmemiş, sadece disiplin incelemesi makamının bir çalışanı inceleme memuruyla temasa geçmiştir.[2654] İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının o zamanki müdürü ifadesinde, disiplin süreci üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını söylemiştir.[2655] İnceleme memurunun kendisi de tanık olarak alınan ifadesi sırasında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin de İçişleri Bakanlığının da kendisi üzerinde etki kurmaya çalışmadığını teyit etmiştir.[2656]

16 Şubat 2007 tarihinde Müsteşar, Temme'nen bundan sonra nerede kullanılacağına ilişkin sorusunun Kassel Hükümet Başkanı ile yapılan görüşmenin ardından hallolduğunu not etmiştir.[2657]

20 ve 21 Şubat 2007 tarihlerinde İçişleri Bakanlığının iki üst düzey memuru Kassel Hükümet Başkanlığına "tayinin" belli olduğunu not etmiştir.[2658]

XVI. İnceleme Memurunun 26 Şubat 2007 Tarihli Nihai Raporu

26 Şubat 2007 tarihinde inceleme memuru olan tanık Wolfgang V. nihai raporunu kaleme almıştır. Bu raporunda aşağıdaki hususları belirtmiştir:

> *"[K]urumunuzun 27/07/2006 tarihli tasarrufuyla, geçtiğimiz zaman zarfında kaldırılmış bulunan 11/01/1989 tarihli Hessen Disiplin Yönetmeliği uyarınca, Başmemur Bay TKemme hakkında başlatılmış bulunan resmi disiplin sürecinde inceleme memuru olarak talin edildim. İlgili memura 24/07/2006 tarihli disiplin incelemesi kararında münhasıran bir cinayet vakasına karıştığı suçlaması yöneltilmiştir.*
>
> *Bugünkü tarih itibariyle 21/07/2006 tarihli Hessen Disiplin Yönetmeliğinin mevzuatları uygulanabilir (HDG Madde 90 Fıkra 1). Memur hakkındaki yukarıda belirtilen suçlama çürütülebileceğinden HDG Madde 36 Fıkra 1 No: 1 hükmü uyarınca işlemin durdurulmasını teklif ediyorum.*

[2651] İçişleri Bakanının 01/02/2007 tarihli imza bilgisi, Cilt 340, s. 10.
[2652] Müsteşarın el yazısıyla 01/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 10.
[2653] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 07/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 10.
[2654] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının 21/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 8 sonraki.
[2655] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 140.
[2656] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 160.
[2657] Müsteşarın el yazısıyla 16/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 5.
[2658] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın el yazısıyla 20/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 11; Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 21/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 340, s. 8 sonraki.

Eğer ilgili memur başka bir yükümlülük ihlalinden dolayı ceza hukuku bağlamında yargılanarak hüküm giymişse esasen bir kınama ve hafif para cezası kararı alınamaz (bakınız HDG Madde 17 Fıkra 1 No: 1). Böylesi vakalarda ilgilinin maaşında kesintiye gidilmesi ancak, memurun yükümlülüğünü yerine getirmeye zorlayabilmek bakımından bu tedbirin ayrıca gerekli olması durumunda yasaldır (bakınız: HDG Madde 17 Fıkra 1 No: 2 HDG).

Eğer ceza hukuku kapsamında cezalandırılmayan ve şimdi de disiplin hukuku açısından takibi gereken önemsiz başka yükümlülük ihlalleri tespit edilmişse öncelikle HDG Madde 20 Fıkra 1 hükmü uyarınca yeniden disiplin incelemesi süreci başlatılmalı ve bu bağlamda da HDG Madde 18 Fıkra 1 hükmü (eğer hizmet kusuru iki seneden öncesine dayanıyorsa kınama yok) ve HDG Madde 18 Fıkra 2 HDG hükmü (eğer hizmet kusuru üç seneden öncesine dayanıyorsa hafif para cezası ve maaşta kesinti yok) uyarınca zamanaşımı sürelerine dikkat edilmelidir. Eğer suçlamalar kanıtlanmışsa gerekirse HDG Madde 24 Fıkra 2 Cümle 2 hükmü uyarınca disiplin soruşturmasından sarfınazar edilip edilemeyeceğinin kontrol edilmesi gerekecektir; bu durumda amir tarafından bakaca bir soruşturmaya gerek olmadan disiplin tedbirine başvurulması mümkün olacaktır."[2659]

Tanık Wolfgang V., ifadesinde, o zamanki disiplin hukukuna göre, memurun yükümlülük ihlali nedeniyle hüküm giymiş olması veya başka türlü bir ceza hukuku yaptırımına maruz kalmış olması durumunda kınama veya hafif para cezasına hükmolunamayacağını[2660] söyleyerek burada Temme hakkındaki izinsiz tatbikat mermisi ve hurda mermi bulundurmaktan ötürü çıkartılmış bulunan ceza kararnamesini kastetmiştir. Bir ceza hukuku soruşturmasının konusunu oluşturmamış olan suçlamalar azısından ise, bu suçlamaların resmi olmayan bir süreçte yaptırımla karşılanması gerektiğini, kendisinin de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bunu kendisinin yapacağını tahayyül ettiğini söylemiştir.[2661] Sorgusunda aşağıdaki gibi ifade vermiştir:

"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden kilometrelerce uzağız, ayrıca da görev olarak yabancılar hukukuyla ilgileniyorum ve bu konularla kesinlikle hiçbir ilgim yok. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin kendi iç süreçleriyle kesinlikle bir ilgim yok. Ayrıca, böylesi suçlamaların disiplin hukuku fazlalığı dediğimiz bir durum nedeniyle takibi gerekirse, bunun, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bünyesinde en azından Dairenin iç işleyişini bilen kişiler çalıştığından mümkünse Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bünyesinde yapılmasını önermiştim.

Yani, kendimi bu bakımdan kesinlikle aynı gemide görmemin tek sebebi, öldürme suçuna katılma gibi ağır bir isnadın dile getirilmiş olması değildir. Öldürme suçuna iştirak gibi ağır bir suçlama söz konusu olduğunda, kendimi o zaman aynı gemide hissettim. Diğerine gelince, ben de olsam muhtemelen buna karşı savunmaya geçerdim yani şöyle diyelim eğer memurun görevle alakalı ihmallerini Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bağlamında değerlendirmeye mecbur bırakılsaydım. Bunu benden talep edemezsiniz."[2662]

O zamanki Müsteşar da, "*mesele bir kere yargıya intikal etmişse*" o zamanki hukuki duruma göre bir disiplin süreci yürütmek için pek olanak kalmamış olduğunu izah etmiştir.[2663]

[2659] İnceleme memurunun 26/02/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 88 sonraki.
[2660] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 147.
[2661] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 147.
[2662] Wolfgang V., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 154.
[2663] Scheibelhuber, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 51.

XVII. Disiplin sürecinin durdurulması ve Kassel Hükümet Başkanlığına tayin

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü olan tanık Dr. Eisvogel, 28 Şubat 2007 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi İdari Amirlik Müdürüne başvurarak disiplin incelemesinin sonlandırılıp sonlandırılamayacağını kontrol ettirmiştir.[2664] Kendisi Araştırma Komisyonundaki sorgusunda, o tarihe kadar disiplin sürecine hiç karışmadığını ifade etmiştir.[2665]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Temme'ye 20 Mart 2007 tarihinde ulaşan 16 Mart 2007 tarihli yazısıyla 24 Temmuz 2006 tarihli muvakkat görevden el çektirmeyi kaldırmıştır.[2666] 19 Mart 2007 tarihi itibariyle Temme Kassel Hükümet Başkanlığına tayin edilmiştir.[2667]

Temme'nin eline 22 Mart 2007 tarihinde geçen 20 Mart 2007 tarihli yazısıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü olan tanık Dr. Eisvogel disiplin sürecini Hessen Disiplin Kanunu Madde 36 Fıkra 1 No: 1 hükmü uyarınca kaldırmıştır.[2668] Gerekçe olarak da Hessen Disiplin Kanunu Madde 17 hükmüne atıfta bulunmuştur[2669] ve cinayet suçlaması ve izinsiz silah ve uyuşturucu madde bulundurma ile ilgili olarak savcılıkça bir karar alınmış olduğunu ve "disiplin hukuku fazlalığı" bulunmadığını, diğer yükümlülük ihlalleri açısından ayrıca bir görev ihtarının gerekli olmadığını belirtmiştir.

[2664] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Başkanı'nın el yazısıyla 28/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 48A, s. 88.

[2665] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 108.

[2666] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 16/03/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 90 sonraki.

[2667] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 03/2007 tarihli yazısı (o.T.), Cilt 415, s. 215.

[2668] 1 Ekim 2006 tarihinde Hessen'de yeni disiplin hukuku yürürlüğe girdi ve o zamana dek yürürlükte olan Hessen Disiplin Yönetmeliğinin yerini aldı: 21 Temmuz 2006 Tarihli Yeni Disiplin Hukuku Düzeni Hakkında Kanun (Yasa ve Yönetmelik Resmi Gazetesi (GVBl.) I., s. 394).
Hessen Disiplin Kanunu Madde 36 Fıkra 1 aşağıdaki gibidir:

> *Aşağıdaki hallerde disiplin süreci durdurulur:*
> *1. Görev kusuru kanıtlanamamışsa.*
> *2. Görev kusuru kanıtlanmış olmakla birlikte disiplin cezasına gerek görülmüyorsa.*
> *3. Madde 17 veya Madde 18 hükmü uyarınca bir disiplin tedbirine başvurulamayacaksa.*
> *4. Veya disiplin süreci veya disiplin tedbiri bayka gerekçelerle caiz değilse.*

[2669] Hessen Disiplin Kanunu Madde 17 aşağıdaki gibidir:

> *(1) Bir memura karşı ceza davasında veya idari kabahat yargılamasıyla bir cezaya, hafif para cezasına veya inzibati tedbire karar verilmiş ve bu kararın bozulması istenemiyorsa [...], aynı olay esasından ötürü*
> *1. kınama, hafif para cezası veya emekli maaşında kesintiye karar verilemez,*
> *2. hizmet maaşında kesintiye ancak, bu memurun bir yükümlülüğünü yerine getirmeye zorlamak için ayrıca gerekli ise karar verilebilir.*
> *(2) Memur ceza davasında veya idari kusur yargılamasıyla aklanmış ve bu karar kesinleşmişse mahkeme kararının konusunu oluşturan olay esası dolayı bir disiplin tedbirine ancak bu olay esasının bir ceza mevzuatının veya idari kusur mevzuatının suç unsurlarını yerine getirmeden de bir görev kusuru oluşturuyorsa başvurulabilir.*

Şöyle ki:

> *"- Kassel Asliye Mahkemesi bünyesinde savcılıkça sizin hakkınızda cinayet şüphesi nedeniyle yürütülmekte olan hazırlık soruşturması Alman Ceza Muhakemesi Kanunu Madde 170 Fıkra 2 hükmü uyarınca durdurulmuştur.*
> *- Kassel Yerel Mahkemesinin 4 Eylül 2006 tarihli kesinleşmiş ceza kararnamesiyle cünha nedeniyle (Silah Yasası Madde 52 Fıkra 3 No: 2b) her biri 140 avrodan olmak üzere 20 günlük para cezasına çarptırılmış bulunuyorsunuz.*
> *- HDG Madde 17 Fıkra 1 No: 1 hükmü uyarınca, bir ceza davasında hakkında bozulması artık mümkün olmayan bir cezaya çarptırılmış olan bir devlet memuruna karşı aynı olaydan ötürü kınama veya hafa para cezasına hükmolunamaz.*
> *Maaşında bir kesintiye ancak, memuru yükümlülüklerini yerine getirmeye zorlamak bakımından buna ayrıca gerek olması durumunda hükmolunabilir (HDG Madde 17 Fıkra 1 No: 2).*
> *Burada ayrıca bir görev ihtarına gerek yoktur. Bu husus özellikle de geçen yılki görüşmemiz uyarınca geçerlidir."*[2670]

İçişleri Bakanı onu 18 Nisan 2007 tarihli yazıyla bilgilendirmiştir.[2671]

Tanık Dr. Eisvogel, komisyona, disiplin sürecinin başkaca bir tedbire gerek olmaksızın durdurulması kararı bakımından çeşitli gerekçeler sunmuştur. İfadesi şöyledir:

> *"Yalnızca hukuki durum değişmekle kalmamış, öyle ki idari ön soruşturma ile resmi disiplin süreci arasında bir ayrım kalmamıştır, bununla birlikte amir de değişmiştir. Bay Temme'nin Kassel Hükümet Başkanlığına tayin edileceği Mart ayında belli olmuştur (buna 19 Mar tarihinde karar verilmiştir).*
>
> *Bunun üzerine düşündüm ki: Disiplin hiyerarşisindeki amirinin birkaç gün içerisinde değişeceği düşünüldüğünde Temme hakkında disiplin hukuku uyarınca sonradan başka soruşturmalar yürütülmesinin bir anlamı, artık, var mıdır? Disiplin hukukunda yerini bulan ve özel olarak anayasa koruyucuları için mevcut olan yükümlülüklerin muhtemel ihlalleriyle, özel olarak anayasa koruyucularına tahmil edilen yükümlülük ihlalleriyle, tam da bu yükümlülüklerin ilgili tayin edildiğinden artık hiçbir önemi kalmayacakken suçlamanın bir anlamı var mıdır? Bu nedenle inceleme memurunun önerisine uydum ve disiplin incelemesini durdurdum."*[2672]

Tanık, düzgün olmayan bir miktar şey yaptığını, fakat sonunda görevden uzaklaştırılmaması gerektiğini, eğer mutlaka bir tedbir gerekiyorsa başka bir disiplin tedbirine başvurulması gerektiğini, hakkında disiplin tedbirine başvurulmamasının iyi gerekçeleri olduğunu, Hessen Disiplin Kanununun Madde 36 hükmünde fırsat ilkesinin kendisine yer bulmuş olduğunu ifade etmiştir.[2673] Bu bakımdan Temme'nin disiplin kurallarına aykırı davranışlarını itiraf ettiğini, işbirliği yaptığını, kendisi hakkında disiplin süreci başlattığını, yıprandığını ve kendi izlenimine göre sinirlerinin tamamen yıprandığını belirtmiştir. "Bir tekme daha atalım mı" ve hakkında yeni bir soruşturma açalım mı sorusunda sosyal destek bakış açısının da hesaba katılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle, ilgilinin tayin

---

[2670] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 20/03/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 92 sonraki.
[2671] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 18/04/2007 tarihli yazısı, Cilt 48A, s. 96.
[2672] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 108.
[2673] Hessen Disiplin Kanunu Madde 36 Fıkra 1 No 2 aşağıdaki gibidir:

> *Disiplin süreci, görev kusuru kanıtlanmış olmakla birlikte disiplin cezasına gerek görülmüyorsa durdurulur.*

edilmeye zorlanmasının ve anayasa korumasına daha fazla zarar veremeyecek hale getirilmesinin kendisine daha zekice geldiğini belirtmiştir.[2674]

İşyerinde silah temizleme suçlaması ile ilgili olarak tanık Dr. Eisvogel, ifadesinde, Temme'nin kendisine gelen silah hobisi ile ilgili bilgilere göre Temme, eşinin silahlara eleştirel yaklaşmasından ötürü 2005 İlkbaharından itibaren bu hobisine devam edemediğini, ve böylelikle de 2007 İlkbaharında bu suçlamanın zamanaşımına uğrayıp uğramadığını sormak durumunda kaldığını belirtmiştir.[2675] Temme'nin 2005 İlkbaharından sonra da işyerine silah getirmiş olup olmadığına ilişkin başlatılacak bir incelemenin ümit vaat etmeyeceğini düşündüğünü ifade etmiştir.[2676]

Tanık Dr. Eisvogel, ifadesinde ayrıca, disiplin hukukundaki değişiklik nedeniyle kendisinin yanlışlıkla, eski disiplin hukukuna göre ön soruşturma sürecine dahil olması gereken, ancak yeni disiplin hukuku uyarınca artık mevcut olmayan fiili soruşturmayı yapmaya yetkisinin olmadığı tespitinden yola çıktığını, belirtmiştir. Beyanına göre o zamanlar şöyle düşünmüştür:

> *"Eğer bunlar kaldırılmışsa, böylesi düşünceleri bir disiplin süreci ışığında herhangi bir yerde resmen tespit edebilir miyim, yoksa fiilen tam da artık var olmayan bir şeyi mi yapıyorum? Bu zaman zarfında yorum literatüründe konu açıklığa kavuşmuştur: Bir disiplin süreci ışığında herkes idari soruşturma yürütebilir. O zamanlar bunu anlamamıştım."*[2677]

Ayrıca, başka bir kuruma tayin nedeniyle Temme'yi bir amir değişikliğinin beklediğini de fark etmiş olduğunu beyan etmiştir. Beyanına göre kendisine bu nedenle şunu sormuştur:

> *"Buraya yazdığım şeylerin hukuki niteliği nedir, ve bunları daha sonra bir başkasına iletmek zorunda mıyım?*
>
> *Her şeyi istesem de tek bir şeyi istemedim: Bay Temme'nin tayinini tehlikeye atmak. Kassel Hükümet Başkanlığını da düşünmek gerekirdi. Kassel Hükümet Başkanlığı da heyecan duymaktan çok uzaktı. Ve eğer hakkında sürekli disiplin süreçleri işletilen bir çalışan alacak olursa da tayinin başarıyla tamamlanacağından o kadar emin olamazdım."*[2678]

[2674] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 113.

[2675] Hessen Disiplin Kanunu Madde 18 Fıkra 1-3 aşağıdaki gibidir:

> *(1) Bir görev kusurunun tamamlanmasından sonra iki seneden fazla süre geçmişse artık kınama cezası verilemez.*
> *(2) Bir görev kusurunun tamamlanmasından sonra üç seneden fazla süre geçmişse hafif para cezasına, hizmet maaşında kesintiye veya emekli maaşında kesintiye artık karar verilemez.*
> *(3) Bir görev kusurunun tamamlanmasından sonra yedi seneden fazla süre geçmişse artık kademe düşürme cezası verilemez.*

[2676] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 136.

[2677] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 138.

[2678] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 138.

Diğer görev yükümlülüğü ihlallerinin bir anayasa koruyucusunun yükümlülükleri olduğunu ve memurların genel yükümlülükleri olmadığını ve Temme'nin Hükümet Başkanlığına tayin edildikten sonra bunları artık ihlal edemeyeceğini beyan etmiş ve aşağıdakileri söylemiştir:

> *"Eğer söz konusu olan bir memurun bir caminin yakınlarındaki, çalıştığı harici biriminin yakınındaki bir internet cafeye gitmesi ise bunu her memur yapabilir, fakat bir anayasa koruyucusu yapamaz. Bu onu elbette profesyonel olmaktan uzak tutar.*
>
> *Eğer söz konusu olan polise başvurmak zorunda olup olmadığı sorusu ise, hangi tarihten itibaren başvurmak zorunda olduğu sorusu hakkında konuşmalıyız. Bu noktada yine aynı soru geliyor: Hiçbir şey görmediğini düşünen, ki bunu çürütemem, her memur polise başvurmalı mıdır yoksa, benim kanaatime göre bir tereddüt halinde mutlaka kolluk kuvvetleriyle konuşması gereken Anayasayı Koruma Dairesi memuru için de bu geçerli midir?*
>
> *Yani, burada genel memurluk yükümlülüklerinin mi ihlal edildiği yoksa daha ziyade bir anayasa koruyucusunun özel özen gösterme yükümlülüğünün mü ihlal edildiği sorusu hakkında hizmet kuru bakımından çok katı bir şekilde konuşmalıyız.*
>
> *Benim o zaman vardığım sonuç şudur: Bir anayasa koruyucusunun özel özen gösterme yükümlülükleri ihlal edilmiştir. Fakat bunlar artık geçerli değildir. – Arka planında bu yatmaktadır.*
>
> *Bir kez daha: Bunu başka türlü görsek, bütüne bakıldığında burada bir disiplin sürecinin başlatılması gerektiği sonucuna dahi varsak, en sonunda hep fırsat ilkesi geçerli olmaktadır. En sonunda hep şu soruyla karşılaşıyoruz: Disiplin hukuku uyarınca cezadan sarfınazar etmek için uygun gözüken hiçbir husus yok mudur? Bense, yukarıda izah ettiğim gibi birkaç sebep görüyorum."*[2679]

Temme'nin Kassel Hükümet Başkanlığına tayini hakkında İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının o zamanki müdürü olan tanık Koch, ifadesinde, Temme'nin bir memur olarak, hazırlık soruşturmasının durdurulmasının ardından görevine uygun bir işte çalıştırılmayı talep etme hakkına sahip olduğunu, ailesiyle birlikte Kuzey Hessen'de oturduğunu ve orada çalışma isteğini dile getirdiğini, gittiği herhangi bir makamda büyük bir heyecanla karşılanması hemen hemen imkansız olduğundan içişlerine bağlı kurum müdürleriyle onun nasıl kullanılabileceği hususunun konuşulması gerektiğini, anayasa koruma kurumları ile kolluk kuvvetlerinin veya "*kendi içinde yüksek duvarların örülü olduğu*" bir hizmet biriminde çalışmasının pek söz konusu olamayacağını ve böylelikle de Nordhesen bölgesinde yalnızca Kassel Hükümet Başkanlığının söz konusu olduğunu, kendisi, İçişleri Bakanlığı İnsan Kaynakları Departmanının o zamanki müdürü ve müsteşarın bu nedenle Hükümet Başkanı ile temas kurmuş olduklarını ve onun da en başta bu fikirden pek heyecan duymadığını,[2680] onu orada harici bir teması olmaksızın görevlendirmenin ve onu "ilk olarak bir izlemenin" makul olacağını, daha sonra Kassel'den gelen geri bildirimlerin "bu iş olmuyor" manasına gelmediğini beyan etmiştir.[2681]

[2679] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 138 sonraki.
[2680] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 152, 154.
[2681] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 154.

Tanık Koch, Araştırma Komisyonu tarafından Temme'nin Kassel Hükümet Başkanlığına tayinini uygun bir karşılık olarak görüp görmediği hususunda sorgulanmış ve kendisi şu şekilde ifade vermiştir:

> *"[B]enim takdirim o şekilde olmamıştı, demek istiyorum; fakat, şimdiye kadar başka bir şey yapmış olan birisi için Bakım Dairesinin iyi bir kurum olduğunu söylersem bunu yanlış anlamamanızı rica ederim. Ama bunu yanlış anlamamanızı rica ederim. Eğer ki, onu oraya tayin etmekle işin kolayına kaçtığımız bir çırpıda söylenirse şunu söylemem lazım: Bu çok iddialı bir işlemdir Bu hukuken de çok iddialıdır. Bu aynı zamanda ince iştir. Bakım Dairesinde çalışmak her zaman birçok iş arkadaşınızın isteyeceği bir şey değildir. Bu nedenle Temme, bir şeyleri temelden inşa etmek ve bunu muhafaza etmek zorunda olduğu az veya çok yepyeni bir ortama gelmiştir. Yani ben onun orada pamuklara sarılmış olacağını düşünmedim. Elbette ki, sizin yapmış olduğunuz gibi şunu söyleyebiliriz: Darmstadt'a da gidebilirdi. – Fakat bu muhtemelen nihai bağlamda zor olurdu. Buna ilaveten, yeni bir çocukları olmuştur, her nasılsa.*
>
> *Yani o zamanlar, böyle bir öneri yaptığımda veya bir arayışa girdiğimde onu pamuklara sardığımı düşünmedim; bilakis bu bağlamda söz konusu olan, büyük bir açıklıkla söylemek zorundayım ki, birçok kişinin kapısını aşındırmamak zorunda olduğum,bilakis - şunu açıklıkla söyemeliyim ki - bu bağlamda olan şudur: Birçok insana da kendimi dinletemedim ve demediler ki: Harika, bu kişiyi alalım. Öncelikle de başka bölümlerde. Fakat pamuklara sarmak: Ciddi söylüyorum ki, bunu hiç düşünmedim, aynı zamanda buna el sürmemeyi ve herhangi bir şeyi örtbas etmeyi de düşünmedim."*[2682]

[2682] Koch, Oturum Protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 155.

J. Kurbanların Yakınlarıyla İlişkiler

I. Doğrudan Olaydan Sonra Polisin Davranışı

Yozgat ailesiyle ilgilenmek ve onlara destek olmak için soruşturma makamları henüz olayın yaşandığı günün akşamında Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Yabancılar Görevlisi (yeni: "Göç Görevlisi") olan Polis Başkomiser Yardımcısı (POK) Ercan T.'yi görevlendirmiştir. Türk kökenli memur Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü ile Kuzey Hessen'deki göçmen toplulukları arasında bir bağlantı noktası görevini görmekteydi.[2683] Kendisi birçok organda danışman olarak faaliyet göstermekte ve çekişmeli durumlarda kendisine başvurulmaktaydı. Görevi gereği, Halit Yozgat'ın babasının Alman diline yeterince hakim olmadığı da düşünüldüğünde polisle kurbanların yakınları arasında güven oluşturmaktaydı. Halit Yozgat'ın babasına kendi anadilinde bir memurla konuşabilme fırsatı verilmesi amaçlanmaktaydı.[2684]

Tanık Ercan T. olay yerine saat 18:00 civarında gelmiştir. Saat 19:10 civarında hekimler ve sıhhi görevliler eşliğinde aileye yakınlarının vefat ettiği haberini vermiştir.[2685] Henüz 6 Nisan 2006 tarihinde müteveffanın kız kardeşleri olan Zeliha K. ve Şerife A. ile görüşmüştür. Kız kardeşler Baunatal'deki muhtemel bir faile işaret etmişler ve aynı gece bölgeye özel komando birimi gönderilmiştir. Adı geçen genç adamın müteveffanın küçük kız kardeşiyle bir ilişkisinin olduğu ve bu nedenle de bu iki adam arasında tartışma çıktığı söylenmiştir. Fakat kısa sürede, Baunatal'deki adamın bu olayla hiçbir ilgisinin olmadığı ortaya çıkmıştır.[2686]

II. Polis ile Kurbanın Ailesi Arasındaki İlişkiler

1. Tanıkların Beyanları

Polis ile kurbanın ailesi arasındaki ilişkiler iki tarafça da genellikle olumlu olarak tarif edilmiştir. Bazı tanıklar, yabancılar görevlisinin yanı sıra Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Müdürü olan Kriminal Başkomiseri (KHK) Wetzel, Yozgat ailesiyle, özellikle de müteveffanın babası olan İsmail

[2683] Ercan T., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 32.
[2684] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 177.
[2685] Ercan T., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 35.
[2686] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 07/04/2006 tarihli açıklaması, Cilt 158, s. 146; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 6.

Yozgat özel bir güven ilişkisi kurduklarına tanıklık etmiştir.[2687] Kendisi de bunu teyit etmiş ve aşağıdaki gibi beyanda bulunmuştur:

> *"Polisler bize destek oldular. Görevlerini yaptılar. Yapmaları gereken şeyi yaptılar. Ve Bay Wetzel adında bir komiser vardı. Hep bizim yanımızda oldu. Bu nedenle kendisine teşekkür etmek istiyorum. Onunla ilişkimiz çok iyi. Onu çok seviyoruz."*[2688]

Bu güven ilişkisi, tanığın ifadelerine göre, cinayetin aydınlatılması için gerekli olan çerçeveyi de aşmış ve bugünlere kadar gelmiştir. Soruşturmayı yürüten Savcı Dr. Wied mevcut irtibatı şu şekilde tarif etmiştir:

> *"Görev açısından daha az, tam tersine Bay Wetzel'ın anlattığına bakılırsa, Bay Wetzel başka konularda da muhatap haline gelmiştir. - Baba onu Yozgat'tan arıyordu ve farklı şeyler için kendisini dinleyen birini bulmuş oluyordu. Bu şimdi prensip haline gelmiştir. – Ben görüşmelere katılmadım. Görüşme yaptıklarını biliyorum. Şimdi de yıldönümü geldi. Bay Wetzel bana ayrıca İsmail'in kendisini hala yürekten karşıladığını anlattı. Bu koşullar altında birbirleriyle güvene dayalı bir ilişkileri olduğunu varsayıyorum."*[2689]

Tanık Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel'in kendisi şu şekilde ifade vermiştir:

> *Ve ben de bütün o süreçte Yozgat ailesiyle irtibat kurmaya çalıştım. En başından itibaren çok sıkı bir ilişkimiz oldu. Henüz daha ilk günden Bay Yozgat'ı sorguladık. Sonrasında kendisiyle sürekli olarak görüşmeler yaptık. Yani sürekli olarak kendisiyle temas kurmaya çalıştık, kendisi de bizimle temas kurmaya çalıştı. Cep telefonum onda vardı ve, ne zaman isterse bana ulaşabiliyordu. MK Café'nin resmi olarak artık var olmadığı 2008 senesinden sonra da düzenli olarak irtibat kurmaya devam ettik. Yani, basında sansasyonel bir haber çıktığına, onunla buluştum ve ona bunların nasıl olup bittiğini, arkasında ne yattığını anlattım, çünkü birçok şeyi, nasıl meydana geldiğini anlamıyordu. Çevresinde dikkatini çeken bir şey olduğunda ve hatta kişisel sorunlarda düzenli olarak benimle irtibat kurdu. Yani, sürekli irtibat halindeydik ve buna 2008 senesinden sonra da devam ettik.*
>
> *Şimdi, NSU ile ilgili olarak bütün olup bitenlerin ortaya çıktığı Kasım 2011 tarihine geliyorum; 2011'de MK Café'yi deyim yerindeyse yeniden hayata döndürdük. O zaman da hemen Bay Yozgat'ın yanına gittim ve ona olayların ne durumda olduğunu anlattım, çünkü o zamanlarda da spekülasyonlar ayyuka çıkmıştı."*[2690]

Bu konuda tanık İsmail Yozgat'ın beyanıdır:

> *"İki haftada bir Bay Wetzel bize geliyordu. Geldiğinde bu konuları konuşuyorduk. İki haftada bir yanımıza gelmesinden ötürü mutluyduk. Bunu da ona hep söyledik."*[2691]

[2687] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 59; Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 170; Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114, 177; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9; Klaus W., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 154; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 49 sonraki.

[2688] Yozgat, Oturum Protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 12 sonraki.

[2689] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 59.

[2690] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9.

[2691] Yozgat, Oturum Protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 15.

Bu bağlamda müteveffanın annesi Ayşe Yozgat lafa girip şunu belirtmiştir:

"Geliyorlardı, Bay Wetzel geliyordu ve bizi teselli ediyordu."[2692]

Bunun dışında Kuzey Hessen Polis Müdürü Henning ve Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) başkan vekili Bilgiç'in de Yozgat ailesiyle sıkı bir ilişkisi vardı.[2693] Tanık İsmail Yozgat'ın kendisi de Café Cinayet Araştırma Komisyonu'de (MK Café) soruşturma yürüten memur Uwe F.yi de şu sözlerle anıyordu:

"Ve Bay F[...]'ye de çok teşekkür ederim."[2694]

Kassel Kriminal Polis Müdürü ifadesinde, Hessen Polisi için aileye bu zor durumlarında yalnız bırakılmadıkları hissini vermenin önemli olduğunu söylemiştir.[2695]

Yozgat ailesiyle olan irtibat sadece Hessen'deki soruşturma makamlarınca değil Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) Müdürü Geier tarafından da çok iyi olarak tanımlanmıştır.[2696] Tanık Geier Yozgat ailesinin Hessen Polisiyle olan ilişkisini, bu cinayet serisindeki diğer cinayet vakalarının aksine, çok olumlu olarak değerlendirmiştir.[2697]

Toplantılara katılan soruşturma makamları Yozgat ailesiyle açık ve güven dolu bir ilişki kurmakla kalmamış aynı zamanda dosyalarda da görüleceği gibi Yozgat ailesi hakkında olumlu bir tablo çizmiştir. 21 Eylül 2006 tarihli Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) Yapısal Raporunun sonucunda Yozgat ailesiyle olan ilişkiler aşağıdaki gibi tarif edilmiştir:

"Nisan 2006 sonundan itibaren YOZGAT ailesi ile MK Cafe memurları arasında sıkı bir irtibat bulunmaktadır. Çok sayıda görüşme yapılmış ve aile fertleri tanık olarak dinlenmiştir. Bir güven temeli oluşturulmuştur. Aile, mümkün mertebe, soruşturmanın gidişatı hakkında bilgilendirilmiştir. Varılan anlaşmalara aile tarafından şimdiye kadar uyulmuştur.
Aile her zaman için destek vermeyi garanti etmiştir.

Genel olarak, YOZGAT ailesinin gündelik sorunlarıyla uğraşan "normal" bir aile olduğu tespit edilebilir. Hemşerileri aile hakkında yalnızca olumlu konuşmuştur."[2698]

[2692] Yozgat, Oturum Protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 15.
[2693] Henning, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 170.
[2694] Yozgat, Oturum Protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 13.
[2695] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 177.
[2696] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 114, 177; Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9; Klaus W., Oturum Protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 154; Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 49 sonraki.
[2697] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 49 sonraki.
[2698] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli açıklaması, Cilt 160, s. 20.

Soruşturmayı yürüten bir memurun 22 Eylül 2006 tarihli raporunda sonuç olarak şu hususlar tespit edilmektedir:

> *"Genel olarak, YOZGAT ailesinin Polisle her zaman için açık ve güven dolu bir işbirliği yürüttüğü tespit edilebilir.*
>
> *Aile, kişisel görüşmelerde hep kendilerini arayanlardan bahsetmiş ve davranış kuralları hakkında (özellikle de basına karşı) soru sormuştur.*
>
> *Telefon dinleme çerçevesinde, varılmış bulunan anlaşmalara her zaman uyulduğu tespit edilmiştir."*[2699]

Soruşturmadan bağımsız olarak Savcı Dr. Wied Yozgat ailesi hakkında şöyle konuşmuştur:

> *"Yani, hâlâ hatırladığıma göre, doğrudan soruşturmayla ilgisi de yoktur, ailenin memurlarla ilişkisinden raporlarda güler yüzlülükle bahsedilmektedir."*[2700]

2. Tek tek aile fertleriyle olan ilişkiler

Delil belirlenmesi göstermiştir ki, soruşturma makamları Yozgat ailesinin birçok isteğinin gereğini yerine getirmiştir.

Dosya içeriğine göre Halit Yozgat'ın babası İsmail Yozgat ve yabancılar görevlisi olan ve olay günü birçok aile ferdine yakınlarının vefat ettiği haberini babanın eşliğinde vermiş bulunan Ercan T., 6 Mayıs 2006 tarihinde Kassel yaya bölgesinde gerçekleştirilen sessiz protesto yürüyüşü vesilesiyle tanıştı.[2701] İsmail Yozgat bundan sonra yabancılar görevlisi ile birçok kez temas kurdu ve baş başa görüşmeyi rica etti. Buradaki saik, bir açıklamasına göre Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) soruşturma makamları ile yürütülen görüşmelerin yanı sıra "*kendi dilinde konuşan bir memurla konuşmak istemesiydi*". Soruşturma makamları ve yabancılar görevlisi bu isteğin gereğini yerine getirdi. Görüşmelerin iki tanesi 9 Mayıs 2006 ve 29 Mayıs 2006 tarihlerinde gerçekleşti.[2702] 29 Mayıs tarihinde ikisi Kassel'de, Yozgat ailesinin bir bahçe kiralamış olduğu küçük bir hobi bahçesinde buluştular. Yaklaşık 90 dakika süren bu görüşmede daha önce aileyle yapılan görüşmelerde açıklanmış bulunan hususlar ele alındı (motif, silah meselesi, elde edilen yeni bilgiler, ödül miktarı vs.).[2703] Bir diğer görüşme de yabancılar görevlisinin işyerinde gerçekleştirildi. Bu yabancılar görevlisi İsmail Yozgat'ın muhtemel faile ilişkin görüşlerini kaydetti, bunları bir görüşme notunda bir araya getirdi ve bunu MK Café soruşturma makamlarına iletti.[2704]

[2699] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 22/09/2006 tarihli raporu, Cilt 159, s. 464.
[2700] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 12.
[2701] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 292, s. 117.
[2702] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 292, s. 116.
[2703] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 292, s. 117.
[2704] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 273, s. 206 sonraki.

Komisyon ayrıca, ailenin memurlardan istediği zaman destek gördüğüne ilişkin emareler de buldu. Böylelikle yabancılar görevlisi Ercan T. ailenin ricası üzerine psikolojik destek alınabilmesi için bir uzmanlık hastanesiyle temas kurdu.[2705]

MK Café Müdürü Wetzel bu bağlamda olağanüstü bir olay rapor etti. İfadesi şöyledir:

> *"Birinde hatta öyle bir olay oldu ki, BayYozgat'ın kızlarından biri benimle irtibata geçerek babasının tamamen bitkin durumda olduğunu, çünkü Nordstadt'ta Halit'in uyuşturucuyla bağlantısının olduğunun anlatıldığını söyledi. Benden, ona, Halit'in uyuşturucuyla hiçbir bağlantısının olmadığını belirttiğim bir mektup yazmamı rica etti. Bu daha ziyade alışılmadık bir şeydir. Böyle bir şeyi aslında reddetmek gerekir. Fakat ben de isteneni yaptım. Ona gerçekten de kendi el yazımla bir mektup yazdım ve bu mektupta elimizdeki mevcut bilgilere göre uyuşturucu madde ticareti yapmadığını garanti ettim."*[2706]

1 Aralık 2011 tarihinde de Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün memurları ile Yozgat ailesi arasında "*sürekli bir iletişim*" bulunduğu belgelendirilmektedir.[2707]

NSU'nun 2011 senesinde deşifre edilmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti Başkonsolosu o zamanki Ren İçişleri Bakanı ile yaptığı bir görüşmede, cinayet kurbanının Hessen'de yaşamakta olan ailelerinin kendilerini tehdit altında hissettiğini söylemesi üzerine Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel ve MK Cafe'nin eski müdürü ve üyesi olan Kriminal Başkomiser (KHK) Uwe F. 29 Kasım 2011 tarihinde Yozgat çifti kızları Şerife ile bir görüşme yapmıştır. Sonucunda ailenin gerçekte somut bir tehdit korkusu yaşamadığı tespit edilmiştir.[2708]

NSU'nun ortaya çıkartılmasından sonra soruşturma makamlarının davranışına ilişkin olarak tanık İsmail Yozgat aşağıdaki gibi teyit etmiştir:

> *"Evet, bizimle temasa geçtiler. Polislerle iyi bir ilişkimiz var."*[2709]

III. Yozgat Ailesinin Çevresindeki Soruşturma

1. Soruşturmanın İstikameti

Soruşturma evraklarında kurbanın ailesinde gerçekleştirilen "yapısal ve mali soruşturma sonuçlarının yer aldığı 26 dosya klasörü bulunmaktadır.[2710] Çünkü bu seri cinayetlerin işlenmesi sırasında tanıkların da bulunduğu ilk fiilini teşkil etmesine polislerin elinde kayıt altına alınabilir emarelere

---

[2705] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 09/02/2007 tarihli açıklaması, Cilt 246, s. 57.
[2706] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 33.
[2707] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 01/12/2011 tarihli e-maili, Cilt 473, s. 67.
[2708] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/11/2011 tarihli açıklaması, Cilt 473, s. 78.
[2709] Yozgat, Oturum Protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 13.
[2710] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 05/03/2012 tarihli "Genel Soruşturmalar/Yozgat" Dosyasına İçindekiler Dizini, Cilt 63, s. 4 sonraki.

rastlanamamıştır. Ne muhtemel fail veya failler hakkında somut bir emare ne de motif görülebilmektedir. Halit Yozgat'ın neden kurban seçildiği şimdiye kadar açıkta kalmıştır. Herhangi bir çıkış noktası bulabilmek için MK Café Yozgat ailesinin çevresinde yapısal ve mali diye ayırdığımız soruşturmalar gerçekleştirmiştir. "Yapısal soruşturmanın" amacı ve konusunu Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bir çalışanı olan tanık Jörg T. tarafından komisyona ayrıntılı olarak izah edilmiştir. Kendisinin ifadesi şöyledir:

> *"Yapısal soruşturmanın amacı inisiyatif soruşturması dediğimiz şeydir. Yani yeni başlangıç noktaları bulma amacına yönelik, benim adlandırmayı sevdiğim haliyle, küçük bir fikir fabrikasıdır. Bazen hepsini kayıt altına almadığımız ve hangi istikamete gideceği belli olmayan vahşi teoriler üretmiştik. Örneğin, sadece bir kere bir örnek vermek amacıyla söylüyorum, neden 2004 senesine kadar uzun bir mola verildiği sorusunu tartışmıştık. O vesileyle elbette şuraya da baktık: O zamanlar hapiste olan birisi var mıydı? Bu noktada Hollanda ve Fransa'ya uzanan, 2001 senesinde, daha sonrasında internet cafe olan o zamanki çay ocağında tehdit izlerine rastlanmış ve bağlamlar yakalanmıştır. Fakat bu iz de bizi ileri götürmemiştir. Yani es bir miktar yaratıcı bir çalışma olmuştur."*[2711]

Bu soruşturmaların amacını Savcı Dr. Wied şu şekilde formüle etmiştir:

> *"Aile aleyhine bir soruşturma yürütmedik, sadece ailenin çevresinde olayı açıklayabilecek bir şey bulmaya çalıştık."*[2712]

Ayrıca şunları söylemiştir:

> *"Bu vakada doğrudan somut bir delilimiz olmadı, kurbandan yola çıkarak kurbanın etrafına bakmak bir yaklaşım meselesiydi: Doğrudan doğruya Halit'in kurban olarak seçilmesine yol açmış bulunan önemli herhangi bir husus var mıydı?"*[2713]

Yozgat cinayet vakasındaki hazırlık soruşturması her zaman için "bilinmeyene" yönelik olmuştur. Ancak NSU'nun deşifre edilmesinden sonradır ki dosyaların Federal Başsavcı'ya verilmesi ile birlikte Andreas Temme resmen şüpheli haline gelmiştir. O zamana kadar Yozgat ailesinin hiçbir ferdi şüpheli kabul edilmemiştir.[2714]

Soruşturmayı yöneten Savcı Dr. Wied bu konuda şu beyanda bulunmuştur:

> *"Ailenin çevresinde yürütülmüş bulunan soruşturmanın amacı faile ilişkin emareler bulmaktı. Aile aleyhinde soruşturma yapılmadı. Yani buna uygun olarak ailenin organize suçlara bulaştığına ilişkin bir şüphe yoktu. Dosyada da, aileden herhangi birine şüpheli muamelesi yaptığım hiçbir karara rastlayamazsınız."*[2715]

[2711] Jörg T., Oturum Protokolü UNA/19/2/40 – 01/07/2016, s. 7 sonraki.
[2712] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 21.
[2713] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 7.
[2714] Bakınız: Aile çevresindeki soruşturmalara ilişkin olarak ve şimdiye kadarki soruşturmalar hakkında Kassel Savcılığı'nın Federal Başsavcı'ya 04/01/2012 tarihli raporu, Cilt 145, s. 12.
[2715] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 14.

2. Soruşturma Tedbirleri

Yozgat ailesi çevresinde yürütülen soruşturma sadece müteveffanın yakınlarının sorgulanmasını ve ifadelerinin alınmasını kapsamıyordu. Polis ailenin bütün tanıdık çevresini incelemelerine dahil etti. Bunlardan motife ilişkin bir emareye ulaşılamadı.[2716] Başvurulan ilk tedbirler hakkında soruşturmayı yöneten Savcı Dr. Wied'in ifadesidir:

> *"Olaydan sonraki gece başladı, diyeyim. Aile kızlarının eski bir erkek arkadaşının olayla ilgisi olabileceğini söyledi. Önceki sene aralarında bir tartışma olmuş ve bu tartışmaya Halit karışmış, ve buna mukabil olarak hakkında bir soruşturma yürütüldüyse de bu soruşturma sonuç vermedi."*[2717]

Bununla birlikte Alman Ceza Muhakemesi Kanunu (StPO) ve Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu (HSOG) hükümleri uyarınca teknik takibe başvurulmuştur. Kassel Savcılığı Kassel YerelMahkemesinden iki tane karar çıkartmış olup bu kararlarda İsmail Yozgat'a ait telefon hatları üzerinden gerçekleştirilen telefon görüşmelerinin takibe alınarak kayıt altına alınması talimatı verilmiştir. Kararları Alman Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca talep etmiş bulunan Savcı Dr. Wied'in verdiği bilgilere göre bu tedbirlerin ve mali soruşturmanın amacı muhtemel bir failin yeniden aileyle temasa geçip geçmeyeceği konusunda bilgi edinmektir.[2718] Kassel Yerel Mahkemesi 20 Nisan 2006 tarihli kararını aşağıdaki gibi gerekçelendirmiştir:

> *"Cinayetten bir gün sonra Ayhan Dakdevir tanık olarak sorgulanmıştır. Müteveffanın internet cafesindeki olaydan 2 gün önce "eski zamanlar" ve "cezaevi" hakkında sohbet eden üç kişi tanığın dikkatini çekmiş. Tanığın verdiği bilgiye göre Kasselli olmayan bu kişilerden ikisini tanık 'gerçek kavgacı tipler' olarak tanımlamıştır.*
>
> *Tanık sorgusunda ayrıca, ileride kurban olacak olan ve o an itibariyle orada bulunan Halit Yozgat'ın kendisine çok dalgın gözüktüğünü belirtmiştir.*
> *Bu iç kişinin kimliği şimdiye kadar tespit edilememiştir.*
>
> *Bu cinayetler serisinin önceki cinayet suçlarında hep benzer gözlemlere sahip tanıklar olmuştur. Bazı vakalarda daha sonra kurban olacak olan kişi ile diğerleri arasında ciddi sözlü tartışmalar yaşanmıştır. Tanıklar, kurbanlardan birkaçının gözü korkmuş bir izlenim bıraktıklarını belirtmiştir.*
>
> *Seri cinayetler çerçevesinde şimdiye dek yürütülmüş bulunan soruşturmalardan anlaşıldığı kadarıyla motifi kurbana veya onun aile fertlerine yönelik karşılığını bulamamış mali taleplerde aramak gerekmektedir.*
>
> *Bu nedenle, fail veya failler veya bunların azmettiricisinin kurbanın babası olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı İsmail Yozgat'ı ödenmemiş alacaklardan dolayı telefonla aramış olmalıdır.*

[2716] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 12/06/2006 tarihli ara raporu, Cilt 159, s. 236-239.
[2717] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 8.
[2718] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 10.

Başvurulan tedbirlere olay esasının açığa çıkartılarak araştırılabilmesi, failin veya bulunduğu yerin veya hakkındaki diğer delillerin ortaya çıkartılabilmesi [.] için mutlaka gerek vardır.
Bu tedbirler olmaksızın soruşturma bir hayli zorlaşacaktır."[2719]

Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun, içerisinde iki telefon hattının teknik takibe alınmasına yönelik kararın kaldırılmasından bahsedilen 30 Nisan 2006 tarihli konuyla ilgili raporunda da bu motiften bahsedilmektedir. Orada şöyle denmektedir:

"Bütün koşullara baktığımızda, müteveffanın babasının çay ocağı sahibi ve işletmecisi olarak bir internet cafeye geçiş yapmadan önce de yine tehlike altında olması mümkündür. Bunun için 0561/[...] ve 0173/[...] numaralı iki telefon hattının teknik takibe alınması için karar çıkartılmıştır."[2720]

20 Nisan 2006 tarihli kararla teknik takibe alınan iki telefon hattının yanı sıra daha sonra İsmail Yozgat adına kayıtlı olmayan fakat onun tarafından kullanılan bir telefon hattı ortaya çıktığından Kassel Yerel Mahkemesi Dr. Wied'in[2721] talebi üzerine bu hattın da teknik takibe alınabilmesi için 28 Haziran 2006 tarihinde esas itibarıyla içeriği aynı olan bir karar çıkarmıştır. 28 Haziran 2006 tarihli kararda Kassel Yerel Mahkemesi'nin açıklamaları başlıca şöyledir:

"Bu nedenle, fail veya failler veya bunların azmettiricisinin kurbanın babası olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı İsmail Yozgat'ı ödenmemiş alacaklardan dolayı telefonla aramış olmalıdır. Kendisi güncel olarak yukarıda belirtilen telefon numarasını kullanmaktadır. Hattın kayıtlı sahibi Polisin elde ettiği bilgilere göre 1999 senesinde yurtdışına taşınmıştır."[2722]

18 Temmuz 2006 tarihinde Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Polisteki soruşturma yetkilileri Andreas Temme ile ilgili olarak risk durumuna ilişkin bir açıklama tanzim etmiştir. Burada 14 Temmuz 2006 tarihinde kendisinin Kassel'deki internet cafede bulunmasına ilişkin olarak gazetede çıkan yayınlardan sonraki durum incelenmiştir. Gazetelerde çıkan haber anlaşılır bir şekilde büyük bir gürültü koparmıştır. Haberde halihazırda radikal Türk çevrelerde reaksiyonlar ortaya çıkabileceği, Yozgat ailesinden ise bu yönde bir reaksiyon beklenmediği, Türk bulvar gazetesi "Hürriyet"in, failin yakınlarına karşı, Kassel polisinin çalışmalarından ve bilgi paylaşımlarından memnun olup olmadıkları sorusunu ortaya atarak ortalığı "biraz ısıtmaya" çalıştığı söylenmektedir.[2723]

[2719] Kassel Yerel Mahkemesinin 20/04/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 145 sonraki; ayrıca bakınız: başka bir telefon hattının teknik takibe alınmasına yönelik neredeyse kelimesi kelimesine aynı 28 Haziran 2006 tarihli karar. Kassel Yerel Mahkemesinin kurbanın babasının teknik takibe alınmasına yönelik 2 Ağustos 2006 tarihli kararı ise buna karşılık bir soruşturma tedbiri değil, bilakis bir tehlikeyi savuşturmaya yönelik bir tedbirdir. Karar Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu (HSOG) Madde 15a Fıkra 1 hükmüne dayanmaktadır ve üçüncü kişilerin Temme'ye karşı kan davasına azmettirilmesine yönelik dinleme (Kassel Yerel Mahkemesinin 02/08/2006 tarihli kararı, Cilt 220, s. 336 sonraki; ayrıca bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım E. II. 3. c.).

[2720] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 30/04/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 10.

[2721] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 30.

[2722] Kassel Yerel Mahkemesinin 28/06/2006 tarihli kararı, Cilt 93, s. 261.

[2723] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 246, s. 7-10.

Polis, olay esasını kontrol etmiş, Anayasayı Koruma Dairesine bir uyarı gelip o da bu uyarıyı paylaştıktan sonra nihayetinde tehdidi ciddiye alınması gereken tehdit olarak takdir etmiş ve 31 Temmuz 2006 tarihinde Kassel Yerel Mahkemesine başvurarak Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu (HSOG) Madde 15a hükmü uyarınca İsmail Yozgat'ın telefon hatlarının takibe alınmasını talep etmiştir. Öncesinde ise memurlar Yozgat ailesiyle çok sayıda görüşme yapmış, ailenin Andreas Temme'ye karşı intikam düşüncesi dile getirmediği ve İsmail Yozgat'ın eskiden olduğu gibi işbirliği yaptığı görülmüştür.[2724]

Kassel Yerel Mahkemesinin talebe uygun olarak aldığı 2 Ağustos 2006 tarihli kararda gerekçe şöyledir:

> *"Alınan teknik takip kararı Andreas Temme'nin canı ve fiziksel bütünlüğüne karşı halihazırdaki bir tehlikenin savuşturulabilmesi bakımından Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu (HSOG) Madde 15a Fıkra 1 ve Fıkra 2 hükümleri uyarınca kaçınılmazdır. Temme hakkında, Halit Yozgat'ın hayatını kaybettiği kasten öldürme suçu şüphesi nedeniyle savcılıkça bir hazırlık soruşturması yürütülmektedir (StGB Madde 211, 212). Bu arada medyaya ve böylelikle de kamuoyuna bu konuda bilgiler yansımıştır.*
>
> *Halihazırda, Tür topluluklar arasında şüpheli Temme hakkında kan davasından bahsedildiğine ilişkin somut bilgiler bulunmaktadır. Bunun için müteveffanın babası olan İsmail Yozgat'ın, meselenin "halliyle" ilgilenmesi için önümüzdeki günlerde baskı altına alınacağı duyumu alınmıştır. Böylelikle Andreas Temme için bir hayati tehlike bulunmaktadır.*
>
> *Tehlikelerin savuşturulabilmesi için başvurulan tedbirler kaçınılmazdır. Müteveffanın babasıyla kurulacak iletişimin ve onunla varılacak kararların telefon üzerinden gerçekleşeceği varsayılmalıdır."*[2725]

Fakat teknik takip gene de pek bir sonuç vermemiştir. Sadece, kurbanın, polisin değerlendirme için aradığı ve ilk etapta bulamadığı bir cep telefonunun nerede olduğu teknik takip kararı ve telefon hizmetleri sağlayıcısının verdiği bilgiler ışığında ortaya çıkartılabilmiştir. Cep telefonundaki telefon kartı Halit Yozgat'ın babası adına kayıtlı numaralardan birine aittir.[2726]

Teknik takip neticesinde kurbanın ailesinin 1999-2000 yıllarında Yimpaş Holding grubunun sessiz ortaklık payına büyük bir miktar yatırdığı kurbanın babasının ayrıca ciddi bir rakam daha yatırdığı ve daha sonra (zimmete geçirilmiş bulunan) sermaye payının büyük bir kısmını geri istediği ve bundan sonuç alamadığı anlaşılmıştır.[2727] Benzeri bir durumu polis Enver Şimşek cinayetinde de tespit

---

[2724] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 18/07/ ve 21/07/2006 tarihli açıklama notları, Cilt 246, s. 7-10, 26-30.

[2725] Kassel Yerel Mahkemesinin 02/08/2006 tarihli kararı, Cilt 246, s. 39 sonraki.

[2726] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) tarihli 30/04/2006 konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 11. Cep telefonu bir arama sırasında Kassel yakınlarında bir belediyede bulunmuştur. Bir departman yardımcı elemanı telefonu cesedin cebinden almış ve alıkoymuştur (Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 31/05/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 199, s. 14 sonraki).

[2727] Hessen Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 03/05/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 141; Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Mayıs 2008 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt BAO BOSPORUS konuyla ilgili raporu, s. 41, 77; BAO Bosporus'un 09/08/2007 tarihli nihai raporu "Finans Soruşturmaları Vakalar 1-9", Cilt BY2 3. Gönderim Ek 6, s. 35; BAO Bosporus'un açıklaması (tarihsiz), Cilt BY2 3. Gönderim Ek 5, s. 13.

etmiştir. Zimmete geçirilen miktarlarla cinayetler arasında bir bağlantı bulunmasını imkan dahilinde göre soruşturma yetkilileri bunun üzerine Yozgat ailesinin mali durumu üzerine daha fazla eğilmiştir. Soruşturmayı yürüten Savcı Dr. Wied bunu sorgusunda şu şekilde özetlemiştir:

> *"Aile buraya para yatırmıştır. Öncelikle paranın kaynağı belli değildir. Bu para nereden gelmektedir? Fakat bu husus daha sonra tespit edilebilir. Aile, diğer birçok aile gibi parayı, en azından o zamanlar öyle gözükmektedir, geri isteyememiştir. Daha sonrasında 2006 başında Halit Türkiye'de bir ziyarette bulunmuştur. Bir tanığın ifadesine göre orada bir avukatla buluşmuş ve bu buluşmada bu paranın hangi yollarla geri alınabileceği ve herhangi bir şekilde geri istenip istenemeyeceği araştırılmıştır.*
>
> *Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) kapsamında bildiğimiz bir vaka vardır; buna göre Türkiye'de de yatırım yapılmıştır ve böylelikle de şu kaygı ortaya çıkmıştır: Israrla parasını geri isteyen ailelere karşı bir misilleme mi yapılmaktadır? Bu seri cinayetler kapsamında söz konusu holdinge para yatırmış bulunan başka kurbanlar olup olmadığını kontrol edebilmek amacıyla Türk mali denetim kurumlarıyla temasa geçilmiştir."*[2728]

Ve:

> *"Olayın arka planında aileye yönelik karşılığını bulmamış mali talepler bulunduğunu varsayarsak, bir failin bir sonraki adımı şu olmalıdır, fail şunu söylemelidir: "Buraya bak, oğlunu aldık; öde artık". Ve bu durum deyim yerindeyse bir tehdit veya bir baskı aracı olarak kullanılmalıdır. Bu tedbirlerin bir amacı budur. Soruşturma sırasında hiçbir zaman aileden birisinin fail olduğuna dair bir emare veya somut bir çıkış noktası yakalayamadım."*[2729]

Bu soruşturma ve kurbanın sosyal çevresinde gerçekleştirilen sorgular ve alınan ifadeler muhtemel fail hakkında somut bir işaret ortaya koymamıştır.[2730]

Nihayetinde savcılık ve polis, gizli soruşturma personeli görevlendirerek başka bilgiler elde etmeye çalışmıştır.[2731] 12 Haziran 2006 tarihinde Eyalet Polis Müdürlüğü'nden bir daire amiri Eyalet Polis Müdürüne, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) gizli soruşturmacı konsepti adı verilen bir konseptle "mağdur ailelerin veya potansiyel mağdurların görevlendirdiği dedektifler" görevlendirmiş olduğunu ve buradaki amacın kurbanın Kassel'daki Türk çevresi içerisinde olayın muhtemel motiflerini ve arka planlarını ortayla çıkarmak için araştırma yapmak olduğunu iletmiştir. Söylediğine göre herhangi bir sonuç elde edilememiş, böylelikle de, gizli Türk soruşturma görevlilerinin olay yerindeki işletmeyi güya satın almak isteyen kişiler olarak kendilerini tanıttıkları ve önemli arka plan bilgilerini elde etmeye çalıştıkları yeni bir gizli soruşturmacı Konsepti hayata geçirilmiştir.[2732] 9 Haziran 2006 tarihli bir açıklamada gizli soruşturma görevlilerinin görevlendirilmesinin nedeni olarak kurbanın babasının polise bahsetmek istemediği bir şüphesinin

---

[2728] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 23.
[2729] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 22.
[2730] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 11, 16.
[2731] Muhbir kullanımı hakkında Eyalet Kriminal Dairesinin muhtelif dosyaları, Cilt 428, s. 10 devamı.
[2732] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 12/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 112.

bulunması ve gizli soruşturma görevlilerinin yardımıyla bunun ortayla çıkartılması olduğu belirtilmektedir.[2733]

Soruşturmayı yürütmekte olan Savcı Dr. Wied tanık olarak ifadesi alınırken, soruşturma görevlilerinin bu tedbirlerden ne beklediği sorusunu şu şekilde yanıtlamıştır:

> *"Başka bilgi. Başka bir bilgimiz yoktu. Şunu söylememizi gerektirebilecek bilgilere sahip değildik: Belki de bize aile tarafından açıklanmayan bir şey vardır, ki böyle bir şey soruşturma için korkunç olurdu. Şunun söylenmesi de çok ihtimal dışı değildir: Belki de oğul tarafında bir şey vardır, söyleyemeyeceğimiz bir şey, onu kötü gösterecek bir şey. Belki bu şey soruşturmanın genişletilmesini gerektirecek bir şey olabilirdi."*[2734]

Kassel Yerel Mahkemesi, savcılığın talebi üzerine, söz konusu tarih itibariyle hâlâ meçhul bir faile karşı yürütülmekte olan hazırlık soruşturmasında iki gizili soruşturma görevlisinin görevlendirilmesine 9 Haziran 2006 tarihinde onay vermiştir:

> *"Mevcut ve ilgili olan bütün bilgilerin muhtemel tanıklar tarafından polise verilmediği varsayılabilir. Gizli soruşturma görevlileri kullanılarak olayın meydana geliş biçimi, motif veya failler veya azmettiriciler hakkında daha fazla bilgiye ulaşılması istenmektedir. Suçun başka bir şekilde ortaya çıkartılabileceği ümidi yoktur veya bu bir hayli güçtür. Bununla birlikte şimdiye kadarki seri cinayetlere bakılırsa tekrarlanması tehlikesi mevcuttur."*[2735]

İki gizli soruşturma görevlisi Yozgat ailesi etrafında görevlendirilmiştir. Savcılığın, yalnızca İsmail Yozgat üzerinde durulacağı yönünde bir talimatı yoktur. Gizli soruşturma görevlileri 12 Haziran ila 17 Temmuz tarihlerinde birçok kez çeşitli günlerde görev yapmıştır. Gizli soruşturma görevlisi olarak görev yapan personel sonuçlar hakkında Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından sorgulanmış ve ifadeleri tutanak altına alınmıştır.[2736]

3. Soruşturmanın Sonuçları

Teknik takip tedbiri de mali soruşturmalar da gizli soruşturma görevlisi kullanılması da fazlaya dair bilgi vermemiştir. Gizli soruşturma görevlileri 17 Temmuz 2006 tarihine kadar görevlendirilmiştir. Teknik takip tedbirlerine 8 Eylül 2006 tarihinde tamamen son verilmiştir. Yapısal rapor Yozgat ailesi çevresindeki soruşturmaların sonuçlarını bir araya getirmektedir:

> *"Yapısal soruşturma çerçevesinde muhtemel bir motif hakkında herhangi bir işarete rastlanmamıştır.*

[2733] Eyalet Kriminal Dairesinin 09/06/2006 tarihli açıklaması, Cilt 428, s. 12 sonraki.
[2734] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 46.
[2735] Kassel Yerel Mahkemesinin 09/06/2006 tarihli kararı, Cilt 298, s. 243.
[2736] Hessen Eyalet Kriminal Dairesinin 26/06/ ve 18/07/2006 tarihli tutanakları, Cilt 91, s. 81 -87 ve 89-95.

Ayrıca cinayet kurbanı Halit YOZGAT'ın veya diğer aile fertlerinin organize suç örgütüyle bir irtibatının şimdi de / geçmişte de olduğu konusunda bir bilgi yoktur."[2737]

4. Yozgat ailesinin soruşturma tedbirleri hakkındaki bilgisi

Üçüncü şahıslar aleyhine delillere ulaşabilmek için aile çevresinde soruşturma yürütülmüş olduğu ilgililere en başında ilk işbirliği görüşmesinde açıklanmıştır. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) yapısal soruşturma hakkındaki kapsamlı raporunda şöyle denmektedir:

"Aileye henüz ilk görüşmede polisin aile çevresinde de muhtemel motif bulmaya çalışacağı açıkça belirtilmiştir. YOZGAT ailesi buna tamamen anlayış göstermiş ve Halit'in öldürülmesinin bir açıklamasını yapamadıkları / cinayetin motifini bilemedikleri için her türlü desteği vermeyi vaat etmiştir. "[2738]

Soruşturmanın seyrine ilişkin bilgiler hakkında raporda şunlar söylenmektedir:

"Sonrasında sayısız görüşme yapılmış, aile bu noktada sürekli olarak, mümkün mertebe, soruşturmanın durumu hakkında bilgilendirilmiştir. :Bu görüşmelerde açıklığa kavuşturulması gereken emareler / izler hep olmuştur. Kurbanın ailesi her zaman için işbirliği içerisinde olmuş ve açık ve güvenilir bir ilişki için teşekkür etmektedir."[2739]

Yozgat ailesi, bütün soruşturma tedbirleri hakkında, hatta mali soruşturmaları; teknik takibi ve gizli soruşturma memuru kullanılmasını ilgilendiren bütün soruşturma tedbirleri hakkında avukatları aracılığıyla bilgi almış olup bu avukat birçok kez dava dosyalarını incelemiştir. Savcılıkça kendisine bilgilendirme yapılmamıştır. İlgililerin, burada olduğu gibi, başka şekillerde bilgi edindiği durumlarda böylesi bir bilgilendirme yapılmasının gerekli olup olmadığı soruşturmayı yürütmekte olan Dr. Wied'in vermiş olduğu bilgilere göre o zaman itibariyle çeşitli mahkemelerin içtihatlarında ve hukuk literatüründe çeşitli şekillerde değerlendirilmiştir; yani bu konu tartışmaya açıktır.[2740]

5. Soruşturma makamlarının kendi sonucu

Yozgat ailesi hakkında elde edilmiş bulunan olumlu tabloya ve olayın açıklığa kavuşturulmasındaki yardımlarına[2741] rağmen soruşturma memurları Yozgat ailesi çevresinde yürütülmüş bulunan, kısmen gizli, soruşturma tedbirlerini gerekli ve aileye karşı davranışlarını da saygı dolu olarak

[2737] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli sonuç notu, Cilt 160, s. 20.
[2738] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli sonuç notu, Cilt 160, s. 11.
[2739] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 21/09/2006 tarihli sonuç notu, Cilt 160, s. 11.
[2740] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 49.
[2741] Bunun için bakınız: Yukarıda Bölüm İki, Kısım J. II.

değerlendirmiştir.[2742] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) o zamanki müdürü olan Wetzel şu şekilde ifade etmiştir:

> *"Halit Yozgat'la ilgili birkaç husus vardı. İnsanların söylediklerine göre birşeyler tedarik etmek için Hollanda'ya yolculuklar düzenliyordu; gizli gizli söylenen şeyse uyuşturucu maddeydi. Gerçek şuydu: İçecek kutusu satın alıyorlardı ve Hollanda'da akrabaları vardı. Bu yolculukların arka planı buydu. En iyi arkadaşının uyuşturucu ticareti nedeniyle hapis yattığı ve onun da bununla bir ilgisinin olduğu, arkadaşının ondan mektuplar içerisine hapishaneye uyuşturucu getirmesini istediği söyleniyordu ve bu doğruydu. - O adamla da hapishanede görüştük. Buradan çıkarılabilecek bir şey yoktu.*
>
> *Uydurma olaylardan bahsediliyordu. Bay Yozgat'ın büyük miktarda para yatırdığı Yimpaş adında holdingle ilgili hususlar vardı – dolandırıcı bir holdingdi bu – ve Halit'in de Türkiye'de olduğu ve onara bir avukatla görüştüğü gerçeği vardı: Paramı nasıl geri alırım? Gerçekten yüksek bir meblağdı.– Aileyle ilgili birçok husus vardı, hepsini açıklığa kavuşturmuştuk, ama hepsi ile ilgili gerçekten de gönül rahatlığıyla şunu söyleyebiliyorduk: Buradan çıkarılabilecek bir şey yoktu.*
>
> *Birinde hatta öyle bir olay oldu ki, BayYozgat'ın kızlarından biri benimle irtibata geçerek babasının tamamen bitkin durumda olduğunu, çünkü Nordstadt'ta Halit'in uyuşturucuyla bağlantısının olduğunun anlatıldığını söyledi. Benden, ona, Halit'in uyuşturucuyla hiçbir bağlantısının olmadığını belirttiğim bir mektup yazmamı rica etti. Bu daha ziyade alışılmadık bir şeydir. Böyle bir şeyi aslında reddetmek gerekir. Fakat ben de isteneni yaptım. Ona gerçekten de kendi el yazımla bir mektup yazdım ve bu mektupta elimizdeki mevcut bilgilere göre uyuşturucu madde ticareti yapmadığını garanti ettim.*
>
> *Evet, elimizde bir miktar emare vardı ve bunların elbette açıklığa kavuşturulması gerekiyordu. Elbette aileye karşı başka tedbirler de aldık. İleride suçlamayla karşılaştık: Ona o kadar iyi davrandıysanız; onu dinlediniz.– Bunu elbette yaptık. – Bunu elbette yaptık. O zaman diğer komisyonlardan da şu işareti aldık; söz konusu olabilen tehdit senoryalarında suçlar gerçekleşmeden önce, tehdit etmesi muhtemel olan kişiler, bu kişiler her kimse, Yozgat'ı yeniden arayıp suç hakkında bir şeyler söyleyebilirler ya da onu tehdit edebilirlerdi, ki bu gözden ırak bir ihtimal de değildi. Böyle bir şey olursa tabii ki bunu bilmek istiyorduk; böyle bir şey olursa tabii ki orada olmak istiyorduk.*
>
> *Bütün bu tedbirler, bütün diğer kurbanlarda işletilmiş bulunan tedbirlerdir. Elbette kurbanın etrafında izler arıyoruz. Neden bir cinayette bu kadar yüksek bir açıklığa kavuşturma oranımız var? Böylesi yüksek açıklığa kavuşturma oranına soruşturma memurlarımız bu kadar harika olduğu için sahip değiliz. Biraz daha düşük olsa da zorla girme vakalarında da yüksek. Bu oranlar bu kadar yüksek çünkü suçların büyük bir kısmı bağlantılı suçlardır. Bu da elbette bu olasılığı eleyebilmek için hemen uygulamamız gereken .ir soruşturmadır.*
>
> *Aile istikametinde çok kapsamlı soruşturmalar yaptık. Tıpkı Temme'de olduğu gibi ailenin belirlediği iki kişiyi yerleştirdik. Evet, bunu yaptık, fakat sadece, kanıtlamak için, çünkü Yozgat ailesi içerisinde fark edilebilir bir motif olmadığını diğer komisyonlara karşı da savunabilecek durumda olmalıydık. Fakat bunları gerçekleştirebilmek için başka hiçbir soruşturmayı ihmal etmedik. Tıpkı daha önce söylediğim gibi: Personel açısından çok iyi donatılmıştık; gerçekten de her şeyi aynı anda yapabiliyorduk."*[2743]

Soruşturmayı yürüten savcı olan tanık Dr. Wied, takip tedbirlerinin "muhtemel failin aileye yeniden yaklaşıp yaklaşmayacağı hususunda bilgi" almaya yaradığını izah etmiştir."[2744] Bununla birlikte failin Halit Yozgat'ı mı yoksa babasını mı öldürmek istediğinin belli olmadığını, çünkü *"her şey eğer o gün*

[2742] Örneğin Karlheinz Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/43 – 20/09/2016, s. 38 sonraki.
[2743] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 33.
[2744] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 10.

normal seyrinde gitseydi kendisi artık internet cafede olmayacaktı, bilakis olay zamanı babası çoktan onun yerini almış olacaktı."[2745] Kendisi şöyle ifade etmiştir:

> *"En başta size nasıl farklı çıkış noktaları olduğunu, muhtemelen olaydan birkaç gün önce orada bulunan kişiler Halit'e şantaj yapıyor veya onu tehdit ediyordu. Başka ne vardı? Şans oyunlarının geliri, sonra muhtemelen kurbanın Yimpaş Holding bünyesinde yapmış olduğu ve başarısız olan yatırımlar; bunlar hep ihtilaf konusu olmalıdır.*
>
> *[...]*
>
> *Yani, fiil için Aile içerisinde bir motif aramadık; bunu açık açık söylemeliyim. Hiçbir zaman aile aleyhine soruşturma yürütülmedi. Burada hiçbir kişiye karşı herhangi bir şekilde makul şüphe oluşmadı, kesinlikle. Aileyle ilgili soruşturmaların arka planında daha ziyade şunun söylenmiş olması yatıyordu: İşte, belki de mali bir arka plana sahi güçlükler vardı ve yeniden aileye yaklaşıyorlardı. Muhtemelen burada söz konusu olan kişi baba idi. Babadan hala para mı tahsil etmeye çalışıyorlardı? Bu istikamette düşünüldü. Fakat, şuraya bakılmadı: Ailede herhangi bir kişinin motifi var mıydı? Bunun için herhangi bir çıkış noktası yoktu."*[2746]

Kendisi şunları vurgulamıştır:

> *"En küçük aile çevresinden birisinin fail olmasının söz konusu olacağı hiçbir çıkış noktası yoktu. Şu hususların açıklanmasına yönelik soruşturmalar da yapıldı: Neden tam da Halit kurban seçildi? Burada herhangi bir şey var mı? Fakat – dosyaları biliyorsunuz zaten – hiç kimse şüpheli olarak sınıflandırılmamıştır. Aile hakkında soruşturma yapmadık, daha ziyade aile arka planında olayı açılayabilecek bir şey bulmaya çalıştık."*[2747]

Ve:

> *"Aileye karşı herhangi bir şüphe yoktu, bilakis aile ortamında yapılacak soruşturmalarla fail hakkında emarelere ulaşılacağı ümidi vardı. Mali soruşturmalar ve hatta teknik takip tedbirleri, telefon takip kararlarının gerekçesinden anlaşılacağı gibi, bilgi edinmeye hizmet ediyordu. Olayın arka planında aileye yönelik karşılığını bulmamış mali talepler bulunduğunu varsayarsak, bir failin bir sonraki adımı şu olmalıdır, fail şunu söylemelidir: "Buraya bak, oğlunu aldık; öde artık". Ve bu durum deyim yerindeyse bir tehdit veya bir baskı aracı olarak kullanılmalıdır. Bu tedbirlerin bir amacı budur. Soruşturma sırasında hiçbir zaman aileden birisinin fail olduğuna dair bir emare veya somut bir çıkış noktası yakalayamadım"*[2748]

Gizli soruşturma memurlarının kullanılmasına ilişkin olarak şunları söylemiştir:

> *"Söylediğim gibi, gizli soruşturma memuru görevlendirilmesine, bu sürece ben dahil olmadım, ve düşünüyorum da, burada aile üzerinde durulmuş ve aile de düzgün muamele etmiştir. Bunlar bu ailenin oğlunun cinayetini açıklığa kavuşturmak amacıyla yürütülmüş bulunan soruşturma tedbirleriydi. Fakat maalesef ki bu tedbirler hiçbir şey kazandırmadı."*[2749]

[2745] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 10.
[2746] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 14 ve 34.
[2747] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 21.
[2748] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 22.
[2749] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 47.

Soru üzerine şunları söylemiştir:

> "*Değerlendirmemde ısrar ediyorum. Gizli görevlerde şu veya bu şekilde aile içine girilmiş olmalıdır. Aile çevresinden herhangi birisinden bu işi yapması istenmemekte, bilakis dışarıdan birisi gelmektedir; böylelikle içeri girebilecek bir pencere bulunması istenmektedir. Ben bunu hiç de saygısızca bulmuyorum, çünkü bu tedbirler, nihayetinde oğullarını öldürmüş bulunan faili bulmaya yönelikti.*"[2750]

Sonuç olarak, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nu (BAO) yöneten tanık Geier de ağır suçlarda kurbanın yakın çevresinde yürütülen soruşturmaları sorunlu olarak gerekli olan standart tedbir olarak tanımlamıştır.[2751] Kuzey Ren Vestfalya'daki cinayet vakasındaki soruşturmalarda yetkili olan Savcı Dr. Artkämper, kurbanın yakın bölgesinde kurbanın çevresinde yapılan soruşturmaların soruşturmacıların "*abecesi*" olduğunu söylemiştir.[2752]

Polis memurlarının ağır suçlarda uyguladıkları standart prosedürle ilgili olarak komisyon tanık Yönetici Kriminal Polis Direktörü Röhrig'i sorgulamıştır. Tanık Yönetici Kriminal Polis Direktörü Röhrig şöyle beyanda bulunmuştur:

> "*Maddi deliller ve şahıs delilleri bir kanara bırakır ve sonuca gelirsek, ne maddi delillerde ne de şahıs delillerinde bize çıkış noktası verecek bir tanık ifademiz yoktur, bu durumda vakaların çoğunda faili ile kurban arasında bir ilişki bulunduğuna dair deneyimlerimize geliyoruz. Çoğu zaman faile veya motife giden yol urbandan geçer. Böyle diyebiliriz. Yani, elimizdekiyle ilgilenmek zorundayız, onunla ilgileniriz. Kurbanın kimliğini tespit ederiz ve bu konudaki bütün emare kaynaklarını sonuna kadar kullanırız: bu kişi hakkında ne biliyoruz? Polisin verdiği bilgiler var mı? bu talebin söz konusu olduğu yerde bunu izah etmiştim. Elbette yakınlar, arkadaşlar ve tanıdıklar sorgulanır. Yaşam şartları, alışkanlıklar, mali koşullar vs. hepsi incelenir ve elimizdeki bütün veri taşıyıcılarını değerlendiririz. Bunlar Alman Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca güvenceye alınır ve değerlendirmeden geçirilir.*"[2753]

Yalnızca Yozgat ailesi çevresinde kapsamlı soruşturma yapıldığı, aşırı sağcı çevrelerin soruşturulmadığı izlenimine Dr. Wied açık bir şekilde itiraz etmiştir:

> "*En azından, soruşturmaların Yozgat ailesi etrafında yoğunlaştığı izlenimi oluşmamalıdır. Bunlardan çok daha fazla soruşturma tedbirine başvurulmuştur. Yaklaşık 240 cildi bulan dosya toplamından aşağı yukarı 30 tanesi aileyle, geri kalanları ise diğer tedbirlerle ilgilidir. Burada yoğun bir şekilde bilgi toplanmıştır. Bay Temme ile ilgili olarak çok kapsamlı soruşturmalar mevcuttur. Sch. ve K. gibi başkaları hakkında da soruşturmalar yapılmıştır. Dosyaları biliyorsunuz. Sadece aileye baktığımız söylenemez. Bundan çok daha fazlası yapıldı. Fakat hiçbirinden bir sonuç çıkmadı.*
>
> *Olayın sağcı tarafla alakalı olarak – bunu son seferde de açıklamıştım – yakaladığımız belirli bir şey yoktu. Maalesef böyle. En başta devlet güvenliğinden bir memurumuz vardı, daha sonra benim gördüğüm kadarıyla cinayet araştırma komisyonunda iki oldu, öyle ki en azından orada bilgilere ulaşabilmeliydik. Fakat orada da bir şey olmadı. Yani, soruşturmalar Yozgat ailesi üzerinde yoğunlaşmadı, bilakis çok daha fazla soruşturma yapılmıştır.*"[2754]

[2750] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 48.
[2751] Geier, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 46.
[2752] Artkämper, Oturum Protokolü UNA/19/2/23 – 06/07/2015, s. 46.
[2753] Röhrig, Oturum Protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 54.
[2754] Wied, Oturum Protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 49.

IV. İçişleri Bakanının Kurbanın Ailesiyle İlişkisi

15 Ağustos 2006 tarihli yazıyla Yozgat çifti o zamanki İçişleri Bakanı Volker Bouffier'den şahsen görüşmek için randevu rica etti. Geliş kaşesinden anlaşıldığı üzere bu yazı 16 Agustos 2006 tarihinde Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Kalemine ulaştı. 17 Ağustos 2006 tarihiyle o zamanki İçişleri Bakanı yazıya şu notu düştü:

> *"Eyalet Polis Müdürlüğü'ne değerlendirilmesi ricasıyla."*[2755]

22 Ağustos 2017 tarihinde Yozgat ailesinin görüşme isteği İçişleri Bakanlığı kalemindeki bir görüşmede konu edildi. Bu görüşmeye Bakan, Bayan Müsteşar, İçişleri Bakanlığı Basın Sözcüsü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisi (Hess) ve İçişleri Bakanlığı Bölüm II Müdürü (Hannappel) katıldı. Bölüm II Müdürünün bir görüşme notunda şöyle yazıyordu:

> *"Bay Bakan önce Savcılıkla irtibat kuracak. Ardından Eyalet Polis Müdürlüğü ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile mutabakat sağlayarak babayı kabul edip etmeyeceğine karar verecek."*[2756]

28 Ağustos 2006 tarihli ilk cevap taslağında o zamanki İçişleri Bakanı kedi el yazısıyla şunları belirtiyordu:

> *"Bildiğim kadarıyla Savcılıkla yapılması planlanmış olan konuşmayı bekleyeceğiz".*[2757]

Adalet Bakanlığı temsilcileri ile İçişleri Bakanlığı temsilcileri arasındaki bu görüşme 12 Eylül 2006 tarihinde Başsavcılığın Frankfurt'taki bürosunda gerçekleşti.[2758] Bu görüşmede Yozgat ailesinin yazısının ele alınıp alınmadığı belgelendirilmemiştir.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü ailenin görüşme isteğini reddeden bir tavır içinde olmadı. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na yazdığı 4 Eylül 2006 tarihli yazıda bu vesileyi Türk toplulukla bir temas kurma olanağı olarak gördüğünü ve bunun da cinayet serilerinin arka planı hakkında bilgi vereceğini ifade etti.[2759] Buna karşılık Eyalet Polis Müdürlüğü soruşturmadaki taktikler nedeniyle

---

[2755] Yozgat ailesinin 15/08/2006 tarihli bir yazısına karşılık Hessen İçişleri Bakanı Bouffier'in el yazısıyla 17/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 578.
[2756] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Hukuk Departmanı Müdürünün 22/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 338, s. 168.
[2757] Yozgat ailesinin 28/08/2006 tarihli bir yazısına karşılık cevap yazısı taslağı üzerindeki Hessen İçişleri Bakanı Bouffier'in el yazısıyla 29/08/2006 tarihli açıklaması, Cilt 45, s. 576.
[2758] bunun için ayrıca bakınız: yukarıda Bölüm İki, Kısım E. III. 2. c. mm. ve Bölüm F. IV.
[2759] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/09/2006 tarihli yazısı, Cilt 339, s. 126.

aileyle şahsen görülüşmemesini önerdi.[2760] Komisyon bu duruş ile ilgili olarak eski Eyalet Polis Müdürü Nedela'yı sorguladı. Fakat kendisi bu olayı hatırlayamadı.[2761]

O zamanki İçişleri Bakanı olan tanık Bouffier, Eyalet Polis Müdürlüğü'nün tavsiyesine uydu ve görüşme isteğini o zamanlar yürütülmekte olan soruşturmaya dayanarak kabul etmedi. O zamanki İçişleri Bakanı Komisyon huzurunda tanık olarak şunları açıkladı:

> *"Yozgat ailesinin Ağustos 2006'da benden şahsen görüşmek üzere randevu istemiş olduğunu dosyalarda görebilirsiniz. Sizin de dosyalardan bildiğiniz gibi, o zamanlar Eyalet Polis Müdürlüğü'nün tavsiyesi üzerine bu ricayi geri çevirdim, çünkü soruşturma halen devam ediyordu ve bunun hiçbir şekilde kesinlikle tehlikeye atılmaması gerekiyordu. O zamanlar bu görüşmeyi reddetmenin benim için ne kadar zor olduğunu açıkça belirtmek isterim. Ailenin akıl almaz ızdırabını ve bir çocuk kaybetmenin anlamını, eğer siz de babaysanız anlayabilirsiniz."*[2762]

Yozgat ailesine gönderilen 13 Eylül 2006 tarihli yazılı cevapta başlıca şunlar ifade ediliyordu:

> *"Benimle şahsen görüşmek istemenizi anlıyorum. Fakat halihazırda bu isteği kabul edemeyeceğimden ötürü anlayış göstermenizi rica ederim.*
>
> *Halihazırda bir soruşturma yürütülmektedir ve kamuoyunun gözleri bu soruşturmanın üzerindedir. Görevim benim bu aşamada temkinli olmamı gerektiriyor, eğer sizinle şahsen görüşürsem, temkinli olma görevimi ihlal etmiş olurum.*
>
> *Duruma bağlı olarak daha ileri bir tarihte şartlar değiştiğinde şahsen görüşmek için fırsat doğabilir."*[2763]

NSU deşifre edildikten sonra Berlin'de kurbanlar için gerçekleştirilen bir anma töreni vesilesiyle böyle bir kişisel görüşme için fırsat doğdu. Bu buluşmanın ardından o zamanki İçişleri Bakanı yeni bir görüşme için davette bulundu. Fakat Yozgat çifti bunu kabul etmedi. Bu konuda ise o zamanki İçişleri Bakanı Araştırma Komisyonu huzurunda şunları açıkladı:

> *"Bay Yozgat'ın ailesiyle daha sonra Berlin'deki bir anma töreninde bir araya geldim. Orada sohbet ettik. Onları bir sene kadar öncesinde, şimdi tam hatırlayamıyorum, bana davet ettim. Anlayabildiğim gerekçelerden ötürü artık istemediler. Eğer hâlâ doğru hatırlıyorsam iletişim kız kardeş üzerinden sağlandı, çünkü Yozgatlar Almanca bilmiyordu. Fakat, söylediğim gibi, onlar o zaman istemedi, ben de buna saygı gösterdim."*[2764]

[2760] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 91.
[2761] Nedela, Oturum Protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 57.
[2762] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 7.
[2763] Yozgat ailesinin 13/09/2006 tarihli yazısına Hessen İçişleri Bakanı Bouffier'in yazısı (gönderim tarihi: 14/09/2006), Cilt 45, s. 573.
[2764] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 92.

Bölüm Üç: Araştırma Komisyonunun Değerlendirmeleri

A. Hessen Resmi Makamlarının Cinayet Serisi Hakkındaki Bilgileri

Atama emrindeki Madde I. 1. altında yöneltilen

> *Hessen'deki mahkemeler, soruşturma makamları ve güvelik makamlarının elinde Halit Yozgat'ın öldürülmesinden önce, bugün artık NSU ile bağlantılandırdığımız o zamanlar bilinen suçlarla bağlantılı olabilecek bilgi veya ipucu olup olmadığı*

sorusuna ve bununla doğrudan bağlantılı olarak Madde I. 2. altında yöneltilen

> *Hessen'deki mahkemeler, soruşturma makamları ve güvelik makamlarının ellerinde varsa No: 1 altında belirtilmiş bulunan bilgi ve ipuçlarına nasıl kullandığı ve bunların Halit Yozgat'ın öldürülmesine ilişkin soruşturma bağlamında nasıl bir rol oynadığı*

sorusuna komisyon özetle aşağıdaki gibi cevap vermiştir:

> **Komisyon, Hessen'deki resmi makamların veya Hessen Eyaletinin bir görevlisinin, seri cinayet serisinin sağcı terörist bir grup tarafından işlendiği hususunda bilgi sahibi olup olmadığını tespit edememiştir. Gene de Hessen makamlarının elinde cinayet serisiyle bağlantılı olan ipuçları bulunmaktaydı. Bu ipuçlarının değerlendirilmesi her zaman objektif olmamıştır. Bu bakımdan Federal devletin ve diğer eyaletlerin araştırma komisyonlarının güvenlik makamlarında tespit ettikleri yanlışlıklar Hessen için de geçerlidir. Komisyon, Hessen'de mevcut olan ipuçlarının objektif bir şekilde değerlendirilmiş olması halinde, cinayet serisinin aydınlığa kavuşturulmasını sağlayabileceğine ilişkin somut ipuçları bulamamıştır.**

Hessen makamlarının NSU ve onun işlediği cinayetlere ilişkin bilgileriyle ilgili sonuç, Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun tespitleriyle örtüşmektedir. Bu soruşturmalar neticesinde

> *"4 Kasım 2011 tarihinden önce herhangi bir resmi makamın NSU'nun kendisine yüklenen suçlardaki sorumluluğundan haberdar olduğuna ilişkin bir ipucu elde edilmemiştir."*[2765]

Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun bu tespitlere ilişkin soruşturmalarında da bu konuda başka bir bilgi edilmemiştir.

Atama kararında yöneltilen, Hessen makamlarının ne bildiği sorusu, aynı zamanda bilmeleri gerektiği veya bilebilecek oldukları halde neleri bilmedikleri sorusu ile çıkartmaları gerektiği veya çıkartabilecek oldukları halde hangi sonuçları çıkartmadıkları sorusunu da içermektedir. Çünkü bir devletin vatandaşlarının yaşamından sorumlu olmasına, terörist girişimleri erkenden farketmek ve bunlara karşı zamanında adım atmak da dahildir. Sadece gerçekleştiği takdirde söz konusu devletin

[2765] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 17/14600 – s. 832.

vatandaşlarının yaşamı etkin bir şekilde korunabilir. Bu da neden anayasayı koruma kurumlarının var olduğu sorusunun cevabıdır.

Atama emri meselesinin arkasında yatan temel prensip bu nedenle şudur: NSU tarafından işlenmiş bulunan cinayetlere engel olunabilir miydi? Bu soru komisyonun gözlerini Hessen'e özgü bazı hususlara yöneltmiştir. Komisyon, Hessen'deki güvenlik makamlarının da ortadan kaybolmuş Üçlü'yü doğru değerlendiremediğini ve bu nedenle de – tıpkı bütün diğer güvenlik makamları gibi – eylemlerin önlenememesinde ve açıklığa kavuşturulamamasında genel olarak pay sahibi olduğunu tespit etmiştir (aşağıda I.).

Bugüne kadar, Hessen güvenlik makamlarında cinayet serisi ile ortadan kaybolmuş NSU Üçlüsü arasında bir bağlantı bulunduğuna ilişkin ipuçları olduğu kesin olarak söylenememiştir (aşağıda II.).

Hessen'in o zamanki anayasa koruyucusu olan Temme meselesi de Komisyon için zor sorular doğurmuştur. Çünkü Temme'nin en başından itibaren Halit Yozgat cinayetinden haberdar olduğuna ilişkin çeşitli ipuçları bulunmaktaydı. Komisylon bu ipuçlarını takip etmiştir (aşağıda II. – V.). Fakat bunun böyle olduğuna dair bir delil bulamamıştır.

I. Güvenlik makamları Üçlü'yü tanıyordu, fakat onu yanlış değerlendirdi

Komisyonun ifadelerini aldığı anayasa koruma görevlileri birbirleriyle uyum halinde olmak üzere, 2011 senesinde deşifre edilmesinden önce "Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU)" terör örgütünü hiç bilmediklerini söylemiştir. Buna karşılık, bugün "NSU Üçlüsü" olarak bilinen Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe ve bunların 1998 senesinde evlerinde bir patlayıcı madde bulunmasının ardından "ortadan kaybolmaları" hem Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi hem de Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından görevleri gereği bilinmekteydi. Bu üç kişinin ortadan kaybolması başlangıçta Anayasayı Koruma Birliğinde tarafından konu edildiği belirtilmektedir. Ancak bu üçünün aranması için Almanya genelinde duyuru çıkartılmış olması da bir sonuç getirmemiştir.

Anayasayı Koruma Birliği çerçevesinde, Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin ortadan kaybolmaları birçok fırsatla, ortadan kaybolmalarından uzun bir süre sonra dahi, resmi olarak ele alınmıştır. Böylelikle henüz 9 Ekim 2003 tarihinde Federal Devletin ve Eyaletlerin Anayasayı Koruma Kurumları bir çalışma toplantısı gerçekleştirmiş ve bu toplantıda Münih'teki bir Yahudi Kültür Merkezine düzenlenen bombalı saldırının önlenmesi bağlamında bütün anayasayı koruma dairelerinde silahlara ve terörizme ilişkin sahip oldukları bilgiler sorulmuştur. Thüringen Eyaletinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin yaptığı geri dönüşte, Uwe Böhnhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe'de 26 Ocak 1998 tarihinde yapılan arama yeniden dile getirilmiş olup bu aramada piroteknik

cisimler, kimyasal maddeler, kablolar, boru parçaları ve hazırlanmış borulu bombalar ve aşırı sağcı yazılı belgeler bulunmuştur. Ayrıca, bu kişilerin ortadan kaybolduğu ve nerede olduklarının bilinmediği rapor edilmiştir. Bunların yanı sıra bundan birkaç gün sonra 15 ve 16 Ekim 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen 23. Federal Devlet ve Eyaletler-Aşırı Sağcı Şiddet Eylemleri Bilgi Merkezi Merkezi Toplantısı'nda bu konu görüşülmüştür. Son olarak "NSU Üçlüsü"nden Temmuz 2004'te yayımlanan 21 sayılı "Federal Kriminal Dairesi Özel Sayı Aşırı Sağcılık"da (sadece Federal Devletin ve Eyaletlerin Anayasayı Koruma Dairelerine değil Federal ve Eyalet Kriminal Dairelerine de gönderilmektedir) bahsedilmiştir. Raporda, 1997 senesinde "Thüringer Heimatschutz (THS)" örgütünün üç üyesinin Jena bölgesinde borulu bombalarla saldırıya hazırlandıklarına ilişkin ipuçları bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre, haklarında tutuklama emri çıkartılmış bulunan bu üç kişi, o zamandan beri firari konumundadır. Burada ayrıca Nisan 1996 ile Aralık 1997 arasındaki dönemde Jena bölgesinde patlayıcı maddelerle ve bombalı tuzakların söz konusu olduğu olaylardan bahsedilmiş olup bu olayların kısmen kanıtlar ışığında kısmen de tahminen yine bu Üçlü'ye mal edildiği belirtilmektedir.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi "Tedarik" Bölümü Müdürü ifadesinde, Thüringen'de ortadan kaybolan kişilerin resmi makamların bilgisine rağmen 1998 senesinde o zamanlar sorumlu olan ceza takip memurlarının elinden kaçabilmeyi başarmalarını hayretle karşıladığını ifade etmiştir. Komisyon da bu durumu anlayamamaktadır. Bununla birlikte geriye bakıldığında, eğer Federal Devlet ve Eyaletlerde - hatta o zamanlar Hessen'de de - bu bilgilere bugünkü bakış açımızla gereken dikkat verilmiş olsaydı, Üçlü'nün o dönem yakalanıp daha sonraki seri cinayetlere engel olmanın mümkün olup olmadığını tespit etmek de artık mümkün değildir.

NSU Üçlüsü vakasında güvenlik makamları vatandaşlarımızın yaşamlarının korunmasındaki sorumluluklarına uygun davranmamıştır. Çünkü mevcut bilgilerden doğru sonuçları çıkartmamıştır. Federal Devletin ve Eyaletlerin güvenlik makamları, Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'nin ortadan kaybolduklarını bilmekteydi. Güvenlik makamları, bunların aşırı sağcı olduklarını bilmekteydi. Güvenlik makamları, bunlarnın şiddete başvurmuş olduklarını bilmekteydi. Ancak güvenlik makamları bu bilgileri yanlış değerlendirdi. Bu hata on kişinin hayatına mal oldu. Çok daha fazla sayıda insan da sonsuza dek huzurlarını kaybetti.

Güvenlik makamlarının ağır bir yanılgının bedelini ödediği bilgisi, Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonunda da vardı:

> *"Federal Devletin ve Eyaletlerin anayasayı koruma dairelerinin sağcı terörist tehlikeye ilişkin analizi yanlıştı ve bu sağcı terörizmi tehlikesiz göstermeye çalışıyordu. Eyalet dairelerinden ilgili bilgileri alan, bunları değerlendiren ve böylelikle Almanya'daki tehlike durumu hakkında genel bir fikir sahibi olan*

Anayasayı Koruma Federal Dairesine burada özel bir sorumluluk düşmektedir. Bu kurum, hiç tartışma götürmez bir şekilde başarısız olmuştur."

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Alman Anayasayı Koruma Daireleri Birliğinin bir parçası olması ve bu konumuyla da görevleri karşılıklı işbirliği içerisinde birlikte yerine getirmeye yükümlü olması gerçeği ışığında bu genel suçlamanın bir kısmı onu da ilgilendirmektedir. Bu suçlamayı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Değerlendirme Bölümünde Sağcı Terörizm Bürosunu yönetmekte olan tanık Dr. Axel R. de Anayasayı Koruma Daireleri arasındaki işbirliği hakkındaki açıklamalarında kabul etmiştir. Komisyon huzurundaki ifadesinde Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından ortadan kaybolmuş olan Üçlü hakkında tanzim edilmiş raporun bütün anayasayı koruma daireleri tarafından bilindiğini, oradaki Anayasayı Koruma Dairesinin raporunda "bu raporu şimdi alacak olursam" çok sorunlu olduğu ve

"bir Hessen Eyalet Dairesinin veya hatta başka bir Eyalet Dairesinin kendiliğinden inisiyatif alarak hareket etmesi gerektiği"[2766]

yer alsa dahi, Anayasayı Koruma Birliğinin işleyiş biçimi nedeniyle "kelimenin tam anlamıyla" Thüringen Eyalet Dairesinin inisiyatifine ihtiyaç duyulduğundan Hessen Eyalet Dairesinin kendi tedbirlerini uygulamaya koymadığını belirtmiştir.

Bu kabul göstermektedir ki, Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe hakkındaki rapordan çıkartılması gereken sonuçlar, sadece öncelikle yetkili olan Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin belli ki aşırı yoğun olmasından dolayı değil, aynı zamanda diğer anayasayı koruma dairelerinin içlerindeki bir dairenin aşırı yoğun olmasından hareketle bu şekilde ortaya çıkan boşluğu daha fazla öz iniyatif almak suretiyle doldurmak için bir fırsat olarak değerlendirmemelerinden ötürü çıkartılamamıştır. Kurumların kendilerini böylesine özel bir şekilde kısıtlamalarının nedeni ilk etapta tek tek memurların hatalı davranışlarında aranmamalı, bilakis Anayasayı Koruma Birliği bünyesindeki daireler arasındaki işbirliğinin örgütsel yapılanmasının "senin aşırı sağcın, benim aşırı sağcım" düsturuna göre kompartımanlar halinde düşünmeyi kolaylaştırmasında aranmalıdır.

Anayasayı koruma dairelerinin o zamanki değelendirmesine göre, aşırı sağcı kesimin, somut olarak söylersek Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe üçlüsünün, yeraltından terörist saldırılara geçmeyeceği değerlendirmesini düşündüğümüzde genel olarak resmi makamların başarısızlığından bahsetmek zorundayız. Çünkü anayasa düşmanı çabalar hakkında bilgi toplanması ve bunların değerlendirilmesi anayasa koruma dairelerinin ilk görevidir. Bu onların varoluş sebebidir. Anayasayı koruma dairelerinin

[2766] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 145.

bu görevi hakkıyla yerine getirip getirmediklerini Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu ayrıntılı bir şekilde incelemiştir.

> *" Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe açısından bakıldığında anayasayı koruma makamlarının nihayetinde bunların tehlike potansiyelini ağır sonuçlar doğuracak şekilde küçümsedikleri ve önemsizleştirdikleri görülmektedir. Böylece de Thüringen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Ekim 2003 tarihinde belli ki, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin sağcı terörist tehlikenin nasıl değerlendirildiğine ilişkin soru kataloğuna verdiği cevapta, Ocak 1998 tarihinde yapılan aramada sadece "piroteknik cisimler, kimyasal maddeler, kablolar, boru parçaları ve hazırlanmış borulu bombalarla muhtelif yazılı belge" bulunmadığını, bilakis bunlarla birlikte 1,4 kilogram TNT de bulunduğundan bahsetmeyi gerekli görmemiştir. O zamana dek muhtemelen Üçlü tarafından Jena'da patlatılmış bulunan azami 10 gram TNT içerikli bombalar açısından bakarsak bu bilginin eksikliği büyük ölçüde yanıltıcı olmuş ve Üçlünün ne kadar tehlikeli olduğunu gizlemiştir."*[2767]

tespiti de bu nedenle Komisyon tarafından tamamen paylaşılmaktadır.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanları da, kökleri "Kızıl Ordu Fraksiyonu"nun komando eylemleriyle halkı terörize ettiği zamanlara dek uzanan bir önyargı sarmalına saplanmış durumdadır. Çünkü tanık Dr. Axel R.'nin Komisyon huzurunda verdiği ifadeye göre eğer ortadan kaybolmuş olanlar aşırı sağcılar değil de aşırı solcular olsaydı, "hemen alarm çanları çalmıştı." Tanık, aşırı solcu örüntü içerisindeki bu düşünce nedeniyle aşırı sağcılıkla maalesef düşünsel bir köprü kurulmadığını,[2768] o zamanki Bavyera İçişleri Bakanı Beckstein'ın, cinayetlerde "Braune Armee (Kahverengi Ordu) Fraksiyonu"nun söz konusu olabileceğine işaret etmesinin[2769] hiçbir yerde bir düşünce değişikliğine yol açmadığını belirtmiştir. Bu noktada her zaman için cinayet serisinde suçun üstlenilmemiş olması da belirleyici olmuştur.

Bilinen örüntü içerisinde düşünmenin bir sonucu da Üçlü'nün nihayetinde güvenlik makamlarının görüş alanından tamamen kaçmış olmasıdır. Henüz Eylül 2000 tarihinde Federal Kriminal Dairesi (BKA) anayasayı koruma daireleriyle gerçekleştirilen ortak bir toplantı vesilesiyle durumu şu şekilde tarif etmiştir:

> *"Halihazırda, terörist yapıların var olduğuna, bir "Braune Armee (Kahverengi Ordu) Fraksiyonu"nun var olduğuna ilişkin hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Halihazırda tespit edilebilen şiddet eylemlerinde organize; planlı ve işbölümüne dayalı veya sistemi alt etme hedefine yönelik işlenmiş cezai suçlar söz konusu değildir."*[2770]

Federal Kriminal Dairesi (BKA) bünyesinde Soruşturma Grubu (EG-Ceska) Müdürü olan tanık Hoppe bilinen bu örüntüye takılıp kalınmış olmasını Komisyona şu şekilde tarif etmiştir:

[2767] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi, Drs. 17/14600, s. 854.
[2768] Axel R., Oturum Protokolü UNA/19/2/31 – 21/12/2015, s. 146.
[2769] Beckstein, Oturum Protokolü UNA/19/2/45 – 11/11/2016, s. 88.
[2770] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi, Drs. 17/14600, s. 227.

"O zamanlar öyleydi ki, kriminal deneyimlerden elde ettiğimiz bilgiler, terörist suç eylemlerinin propaganda amacıyla ve kamuoyunda etki yaratmak amacıyla da kullanıldığı düşüncesine dayanıyordu ve bu sadece itiraf mektupları vasıtasıyla mümkündü. Ve belki de terör saldırıları veya gruplaşmalarının olduğu, bunların niye yaptıklarını açıklamadan hareket etmeleri ve gayet tabi topluma etki etmeden harekette bulunmaları yani vakayı üstlenmemeleri, bizim gündemimizde öncelikli olarak yer almıyordu. Bu böyleydi. "[2771]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi görevlisi olan ve daha sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkan Yardımcılığına getirilen tanık Rieband aşırı solcu örüntü içerisindeki bu düşünme biçimine ilişkin olarak kısa ve öz bir açıklama getirmiştir: "*Kuşkusuz yanlıştır, fakat böyle olmuştur.*" Komisyonun bakış açısıyla buna yalnızca, siyasetin, ileride yeniden böylesi ağır sonuçlar doğuracak yanlış değerlendirmelerde bulunulmaması için her şeyi yapmak zorunda olduğunu eklemeliyiz.

II. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde NSU Üçlüsü'ne ve bunların aşırı sağcı çevresine ilişkin ipuçları vardı

NSU'nun kendi kendini deşifre etmesi, Federal Başsavcı'nın soruşturmaları ve bunun üzerine Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde Beate Zschäpe hakkında açılan ceza davası Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin mevcut bütün dosyaları inceleyerek bu dosyalarda NSU Üçlüsü veya Thüringen Heimatschutz örgütü hakkında ipuçu olup olmadığını araştırması için vesile oldu. Bu inceleme Eyalet Dairesi'nin kendi içerisinde oluşturduğu Koordinasyon Biriminin gözetiminde ve 15 sayfalık özel talimatta bir araya getirilmiş bulunan, belirlenmiş kriterler ışığında gerçekleşti. Eyalet Dairesinin nihai raporuna göre bu inceleme için Eyalet Dairesinin bütün bölümlerinden "*ortalama 27 kişi*" görevlendirildi. İnceleme 25 Hizaran 2012 günü başlayıp 3 Aralık 2012 günü sona erdi ve yaklaşık 123 bin 500 tek tek dosyaları içeriyordu ve 1992 senesinin başına dek geriye dönük bütün işlemleri kapsıyordu. Dosya incelemesi, inceleme sürecinin özenle tutulan dokümantasyonundan anlaşıldığı üzere ve komisyona ibraz edilen nihai rapor eklerine göre[2772] çok hassas ve çok derinlemesine idi.

1. Dikkate değer sayıda ipucunun peşinden gidilmedi

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, 19 Aralık 2013 tarihli nihai raporundan anlaşıldığı üzere NSU'nun sağcı teröristleri ve bunların suçları ve şiddet eylemlerine ilişkin doğrudan bağlantı bulunamasa da "NSU çevresiyle dolaylı bağlantılar veya her seferinde NSU çevresindeki kişilerle

---

[2771] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 79.

[2772] Ekler VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak kategorize edilmiş olduğundan komisyon bunları inceleyebilmiş olsa da bunlar hakkında bilgi verme yetkisine sahip değildir. Buna karşılık önce VS-GEHEIM (Gizlilik dereceli şey-GİZLİ) olarak kategorize edilmiş olan nihai raporunun bu kategorisi Komisyonun talebi üzerine Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH (Gizlilik dereceli şey-SADECE HİZMETE ÖZEL) kategorisine düşürülmüş, böylelikle içeriği hakkında kapanış çalışması çerçevesinde müzakere etmek mümkün hale gelmiştir.

bağlantı olarak nitelenemeyen bağlantılara ilişkin ipuçları" hakkında bilgiler bulunduğunu tespit etmiştir. Raporda "30 belgede" "muhtemel" bir NSU bağlantının çıkarsanabileceği, bu belgelerin çoğunda NSU çevresinin önemli kişilerinin bu çevrelere özgü aktiviteleriyle muhtemel bağlantı veya aşırı sağcı kişilerin veya gruplaşmaların şiddete hazır muhtemel davranışlarıyla bağlantı bulunduğu, ayrıca NSU kompleksi çerçevesinde konu edinilmiş olan aşırı sağcı gruplarla bağlantının bulunabileceği gruplaşmalara ilişkin bilgiler ortaya çıktığı belirtilmektedir (örneğin Blood & Honour veya Ku-Klux-Klan).

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bu ipuçlarını gerçi daha sonra, bunları yapılandırarak değerlendirmek ve bazı hallerde de yetkili birimlere (örneğin ceza takip kurumları, Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu) iletmek suretiyle usulüne uygun olarak kullanmıştır. Komisyon, dosyaları, yani Eyalet Dairesinin nihai raporunun ayrıntılı eklerini incelerken, bu konuda kendi fikrini oluşturabilmiştir.

Bu dosya incelemesine konu olan dönemde - neredeyse komisyonun kendi inceleme dönemiyle örtüşmektedir[2773] - altı çizilmelidir ki, dosyanın incelendiği zaman zarfında – bu zaman süresi komisyonun araştırma süresiyle neredeyse aynı uzunluktaydı- Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde geçmişte NSU-Trio ile bir bağlantıyı işaret eden emareler bulunmakla birlikte, bu emarelerle işin gerektirdiği gibi ilgilenilmediğini tespit etmek gerekir. Bu, Eyalet Dairesi tarafından da savunulmamaktadır. Her şeyden önce toplanan bilgilerin değerlendirilmesinde bir kusur olduğu belirtilmektedir:

> *"Değerlendirme'de sıkça kaynaklara yeni soru sorulmadığı, olay esasının diğer makamların tamamlayıcı bilgileriyle doğrulanmadığı veya bir genel bir bağlantı içerisine konulup değerlendirme yapılmadığı görüldü. ‚Nasyonal yeraltı' gibi kritik ifadelere ilişkin değerlendirmeler belgelendirilmemişti. "*[2774]

Bu, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bünyesindeki eksik değerlendirmenin bir ifadesidir. Bunu aynı zamanda tanık Rieband da onaylamıştır. Tanık 2007 ilkbaharında, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktör yardımcısı olarak görev süresinin başlangıcına ilişkin şunları ifade etmiştir:

> *"yıllarca ve onyıllarca eski olan bir düşünce ve düzenleme seviyesinde olan" bir kurum yapısı bulduğunu ifade ederek, "Bunu,nazik bir şekilde söyleyecek olursam, bir miktar tozlanmış olarak ifade ederdim."*[2775]

Komisyon bu değerlendirmeye de katılmaktadır.

[2773] Bakınız: UNA 19/2'nin 7. Oturumu, 17/12/2014 (İnceleme Dönemi: 1992 ila 2014).
[2774] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 19 Aralık 2013 tarihli nihai raporu, Cilt 1789, s. 4. Bu metnin hemen hemen aynısını Eylül 2014 tarihli güncellenmiş nihai raporu metninde bulabilirsiniz.
[2775] Rieband, Oturum Protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 13.

2. NSU ve çevresiyle bağlantıları olan dosyalardan çıkarılan kısımların kaybolmuş olması ihtimal dahilindedir

Tanık Rieband tarafından tarif edilen tozlanmış yapılar bugüne kadar görülebilmektedir. Çünkü en ayrıntılı araştırmalara rağmen bugüne kadar geçmişte Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde mevcut olan dosyalardan çıkarılan kısımlar yeniden bulunamamıştır. Bu noktada, Eyalet Dairesi'nin Eylül 2014 tarihli nihai raporunda belirtildiği gibi burada 541 adet dosyalardan çıkarılan kısımların mı, yani kayıt altına alınmış mevcudun %0,43'ünün mü veya Başbakanlık Kaleminin Komisyona yazdığı Eylül 2017 tarihli yazıda belirtildiği gibi 201 adet dosyalardan çıkarılan kısımların mı, yani kayıt altına alınmış mevcudun %0,16'sının mı söz konusu olup olmadığının bir önemi yoktur. Belirleyici olan şey, bugüne kadar, kaybolmuş olan dosyalardan çıkarılan kısımlar arasında Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe hakkında ipucu barındıran evraklar bulunup bulunmadığının net bir şekilde açığa çıkartılamamış olmasıdır. Bunu Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi de ylafı hiç dolandırmadan kabul etmektedir:

> *"Ancak bunlardan hareketle NSU ve onun çevresiyle bağlantılı olan veya bağlantılı olabilecek kişilerin, nesnelerin ve olayların var olabileceği nihai bir kesinlikle ortaya çıkartılamamaktadır. Bu ancak bulunamamış olan dosyalardan çıkarılan kısımların incelenmesi ile mümkün olabilirdi."*[2776]

Komisyon da bunu farklı bir şekilde değerlendirmemektedir. Artık bulunamayan belgelerin içerisinde önem arz eden bilgilerin olması ihtimalinin olup olmadığına ilişkin Komisyon bir açıklama getirememektedir. Böylesi bir açıklama yerinde olmazdı. Çünkü "tam da" bu dosyaların kayıp kısımlarından önemli ipuçları elde edilebilirdi. Fakat Komisyonumuz, çıkarılan dosya kısımlarının Hessen Eyalet Dairesinin mevcudundan bilerek mi çıkartılmış olduğuna ilişkin bir ipucuna rastlamamıştır ve bu nedenle de olay esasını daha fazla delil toplayarak takip etmeyi gerekli görmemiştir.

III. "Evet, herkese söylüyorum: Eğer herhangi bir yerde böyle bir şey olacağını biliyorsa lütfen oradan geçmesin."

Komisyon, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisi Hess ile Temme arasında 9 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleşen ve polisin teknik takibine yakalanan telefon görüşmesinin içeriğinin, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin (soyut olarak kurumun ve somut olarak bu iki kişinin) önceden Halit Yozgat cinayetinden haberdar olduğu sonucunu çıkarmak için yeterli bir kanıt olmadığı sonucuna varmıştır. Böylesi bir tahmine kapı açan, yadırgatıcı, profesyonellikten uzak ve son

[2776] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin dosya incelemesi hakıknda nihai raporu (Güncellik: Eylül 2014), Cilt 1789, s. 16.

derece tatsız ifade Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin o zamanki gizliliği koruma görevlisi olan tanık Hess'e aittir. Şöyle ki:

> *"Evet, herkese söylüyorum: Eğer herhangi bir yerde böyle bir şey olacağını biliyorsa lütfen oradan geçmesin. Evet, sizde durum nasıl? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?"*

Tanık, başlangıçtaki her zamanki selamlaşma faslı tamamlandıktan sonra, hiyerarşik olarak kendisinin altında bulunan Temme ile olan görüşmesine bu cümlelerle başlıyor. Temme buna sadece onun halini hatırını sorarak karşılık veriyor. Görüşmenin devamında ise yalnızca Temme'nin polisa karşı nasıl bir tavır takınması gerektiği konuşuluyor.

Telefon görüşmesinin sözlerine bakarsak bu ifade, tanık Hess'in, kendi kurumundaki gizliliği koruma görevlisi konumundaki bütün çalışanlara normalde verdiği bir resmi talimat veya arkadaşça bir tavsiye olarak anlaşılabilir. Bu ifadenin bu şekilde anlaşılması ise ancak, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının sıklıkla gerçekleşmesi beklenen suçlardan - "böyle bir şey" - haberdar oldukları ve nasıl davranacaklarını bilmedikleri bir durum içerisinde kaldıkları kabul edilecek olursa bir anlam ifade edecektir.

Ancak, Polis tarafından teknik takibe alınmış telefon görüşmelerini tutanak altına almakla görevlendirilmiş polis memuru olan tanık Sch., aramayı yapan tanık Hess'i bu şekilde anlamamıştır. Bu ifadeyi bir şaka kabul etmiştir. Bu nedenle tanık bu ifadeyi telefon görüşmelirinin diğer kısımlarından farklı olarak kâğıda geçirmemiştir. Onun görüşüne göre Temme hakkındaki cinayet soruşturmaları bakımından bunun bir önemi yoktur. Komisyon huzurunda ise o zamanki değerlendirmesine geri dönerek şunları belirtmiştir,

> *"bunu selamlaşma çerçevesinde anlamı olmayan bir cümle olarak belli ki ciddiye almamışım. Aksi takdirde tutanağa geçirirdim. Bunu bir bilgi olarak görmüş olsaydım tutanağa geçirmiştim."*

Tanık, 11 Mayıs 2015 tarihli oturumda kaydedilmiş telefon görüşmesi kendisine yeniden dinletildikten sonra da bu değerlendirmesinde ısrar etmiştir:

> *"Bana şakadan gibi geldi. Sonrasında –‚Evet, Bay Temme ne var ne yok? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?' dediğinde, ses tonu değişiyor, ciddileşiyor, ve görüşme aslında ondan sonra başlıyor. Şimdi tabii tüm görüşmeyi, görüşmenin tamamının içeriği ile bunu karşılaştırmak gerekiyor. Bay Temme de karşılık vermiyor bu cümleye. Şöyle söyleyeyim, benim görüşüme göre şakadan söylendi, ve ben de aynı şekilde şaka olduğunu düşünerek çıkardım ve daha fazla önemsemedim. Görüşmenin geri kalanının içeriği ile hiçbir alakası yoktu"*[2777]

Bu halka açık oturumda ses dosyasının dinletilmesiyle Hess ile Temme arasında gerçekleştirilmiş bulunan bu telefon görüşmesi hakkında Komisyonun kendisi de bir fikir sahibi olmuştur.

[2777] Sch., Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 12.

Komisyonumuzun böylelikle vardığı değerlendirme tanık Angela Sch.'nin değerlendirmesiyle örtüşmektedir. Bütün bu koşullar altında, tanık Hess'in Temme'ye karşı kullandığı bu ifadenin ciddi olmadığından kuşkulanmak daha ziyade temelsiz gözükmektedir. Bu nedenle de bu ifade bire bir anlaşılmamalıdır. Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) bünyesinde ses dosyasını kâğıda geçirmekle görevli olan tanık Sch., bu ifadeyi soruşturma dosyası için hazırlanan nüshaya geçirmemekle bir hata yapmamıştır. Tanık Hess ve Temme'nin sorgulamalarından da, bu ifadenin soruşturma bakımından önemli olabileceğine ilişkin bir ipucuna elde edilmemiştir.

IV. Halit Yozgat Cinayetinden Üç Hafta Önce Federal Kriminal Dairesi ile Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Arasında Cinayet Serisi hakkında bir görüşme gerçekleşmişti

Halit Yozgatın öldürülmesinden üç hafta önce, 17 Mart 2006 tarihinde[2778] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Wiesbaden'daki bürosunda BKA ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasında bir görüşme gerçekleşti. Bu görüşmenin konusu o tarihe kadar işlenmişbulunan yedi Ceska cinayetiydi. BKA tarafından bu görüşmeye tanıklar Hoppe ve Werner J., Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından ise tanık Bayan Dr. Pilling katıldı. Katılımcılar, bunun bilgi alışverişi amaçlı bir görüşme olması gerektiği hususunda hemfikirdiler.

Bu görüşme, eşi Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde çalışan ve kendisi de tıpkı tanık Hoppe gibi, Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) verdiği görev üzerine silah izleri peşinden giden ve BKA bünyesinde oluşturulmuş olan EG-Ceska'nın bir üyesi olan tanık Werner J.'nin inisiyatifiyle gerçekleşmiştir. Federal Kriminal Dairesinin bu iki memuru bu görüşmeden, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yardımıyla soruşturmalar için yeni çıkış noktaları edinebilmeyi umuyordu. EG-Ceska'nın soruşturmaları o tarihte bsadece orgenize suç (OK) ve kurbanların hepsi aynı ulusal kökenden olduğundan özel olarak da yabancılara karşı aşırıcılık ("Türk OK") istikametinde ilerliyordu. Bu görüşmedeki iki BKA memuru için de bu cinayet serisi için muhtemel bir ayırı sağcı motif "*hiçbir rol oynamıyordu*".[2779] Bu iki BA memurunun gözünde Hessen Eyalet Dairesi uygun bir muhataptı, çünkü Hessen –diğer birçok eyaletten farklı olarak– kendi anayasayı koruma kurumuna organize suçu gözlemle görevi vermişti. BKA memurları tanık Dr. Pilling'ten somut olarak Ceska cinayetleri hakkındaki bilgileri Anayasayı Koruma Birliği ile paylaşmasını rica etti.

Katılımcılar bu görüşmenin bilgi alışverişine yönelik karakterinin altını çizseler de - görüşme bir kurumun resmi adresinde gerçekleşmişti ve tanık Dr. Pilling öncesinde katılmak için amirinden izin

---

[2778] Görüşmenin 10 Mart 2006 tarihinde mi yoksa 17 Mart 2006 tarihinde mi gerçekleştiği kesin değildir. Bunun için bakınız: Bölüm İki, Kısım C II 5 a.
[2779] Hoppe, Oturum Protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 76.

istemişti - hiç tereddüt yok ki münhasıran görev karakterine sahipti. Böylelikle 17 Mart 2006 tarihi Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin ilk kez görev ve tamamen somut olarak seri cinayetlerle ilgilendiği tarih olarak kayıtlara geçiyordu. Söz konusu tarihlerde muhtemelen Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bünyesinde kimse örneğin bir Türk mafyasının değil de NSU adında bir Alman terör hücresinin bulunduğunu bilmiyorsa da veya sadece seziyorsa da, atama emrinde Madde I.1 altındaki meseleler anlamında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde NSU'nun cinayet eylemleriyle bağlantılı ipuçları bulunuyordu.

Bu ipuçlarının Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından kullanımının değerlendirmesine gelirsek - yani atama emrinde Madde I.2 - Hessen Araştırma Komisyonu Eyalet Dairesinin davranışlarını tıpkı Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu gibi kısmen eleştirel görüyordu. Gerçi Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'na göre, tanık Dr. Pilling'in iki BKA-memuruna, bu memurların ricaları üzerine, federal makamlarla eyalet makamlarının beraber çalışmasını düzenleyen kurallar uyarınca Anayasayı Koruma Federal Dairesi ile irtibata geçmenin Federal Kriminal Dairesi'nin işi olduğunu ima etmesi bir kusur teşkil etmemektedir.

> *"Araştırma Komisyonu için, Dr. Pillings'in burada gösterilen tanık ifadesinden sonra 17 Mart 2006 tarihinde gerçekleşmiş bulunan görüşmenin (...) ayrıntılı koşulları da anlaşılabilir gözükmektedir. Bununla birlikte,anayasayı koruma dairesinden bilgi almayı umarken, BKA'nın neden "doğru ve yetkili birimle" yani Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bünyesindeki tedarik yerine Anayasayı Koruma Federal Dairesi bünyesindeki değerlendirme bölümüyle temasa geçmediği sorusu cevapsız kalmaktadır. "*[2780]

Fakat Hessen Araştırma Komisyonu, tanık Dr. Pilling'in bir hafta sonra, 24 Mart 2006 tarihinde sirküle ettiği e-mailin değerlendirilişine de eleştirel yaklaşmaktadır.

Tanıok Dr. Pilling'in böylesi sorgulamaları kendi kurumu bünyesinde ortaya attığı ve tedarikteki iş arkadaşlarından kaynaklarıyla konuşarak seri cinayetler hakkında bir bilgi olup olmadığını öğrenmelerini istediği doğrudur. Seri cinayetleri o zamana kadar söz konusu cinayetlerin "muhatabı olmuş" olay yerlerinin - Bavyera, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern – kendi meselesi olarak görmemiş olması onun ne kadar titiz olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle tanık,e-mailinde seri cinayetlerin muhtemel aşırı sağcı arka planının bahsetmeyerek, bilakis BKA memurlarının kendisine söylediklerine bğlı kalmakla suçlanamaz. Böylesi bir durumda tanıktan kendi soruşturma hipotezlerini geliştirmesi beklenemez.

Fakat komisyonumuz, bu sorgulamanın yürütüldüğü işleme eleştirel yaklaşmaktadır. Tanık Dr. Pilling'in başlattığı kaynak sorgusu bir bilgi akışı temin etmeli, belli bir zamansal çerçeve tespit etmeli ve önceden tespit edilmiş olan bir tarihte (tekrar ibraz), gelen geri bildirimlerin (yanlış haberler

---

[2780] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi– Basılı Evrak 18/12950 – s. 1033.

de dahil olmak üzere) toplanmasını ve bir açıklama halinde veya bir rapor halinde özet halinde değerlendirilmesini sağlamalıdır. Bütün bunların hiçbiri burada gerçekleşmemiştir. Tanık tarafından başlatılan kaynak sorgusu, daha önce BKA memurları tarafından başlatılmış olan görüşme gibi "gayri resmi" kalmıştır. Tek bir geri bildirim bile bulunmadığından bugüne kadar, Hessen Eyalet Dairesi çalışanlarının kendi güvenilir kişileriyle seri cinayetler hakkında görüşerek güvenilir kişilerine somut görevler verip vermedikleri ve varsa da bu güvenilir kişiler üzerinden bu kompleks hakkında hangi bilgileri edinmiş oldukları şimdiye kadar kesin olarak tespit edilememiştir.

Bu eksik bilgi akışının sonuçları günümüze kadar devam etmiştir. Uzun bir süre, Temme'nin tanık Dr. Pilling'in e-maillerinden haberdar olup olmadığı kesin olarak tespit edilememiştir. Ancak Aralık 2016 tarihinde Hessen Eyalet Dairesi tarafından üzerinde Temme'nin el yazısıyla yazdığı isim kısaltmasının bulunduğu bu e-mailin bir suretinin ibraz edilmiş olması bunun kanıtını teşkil etmiştir. Bu onaylı e-mailin ancak, Araştırma Komisyonunun talebi üzerine Kassel Harici Biriminde ayrıca gerçekleştirilen dosya incelemesi vesilesiyle bulunmuş ve komisyona verilmiş olması rahatsızlık yaratmıştır.

Bu sürece ilişkin olarak Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu şunları söylemiştir:

> *"Bu durumun ancak Hessen Eyalet Meclisi NSU Araştırma Komisyonuna sonradan ibraz edilen dosyalar çerçevesinde ortaya çıkmış olması, Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonunun bir hayli eleştiri getirmesine neden olmuştur. Almanya Federal Meclisinin diğer iki UNS Araştırma Komisyonu tarafından, sonradan haberdar olunmuş çıktıyı da içeren ilgili delil kararları Hessen Eyaletine yönelik olsa da Almanya Federal Meclisinin diğer iki UNS Araştırma Komisyonuna e-mail çıktısı Kassel'deki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Dış Biriminden verilmemiştir. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin ilgili kısımlarına aik belgelere yönelik delil kararının yalnızca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Wiesbaden'daki ana merkezindeki dosya mevcuduna değil aynı zamanda Kassel'daki dışbirimde bulunan dosya mevcuduna da yönelik olması (özellikle de Andreas Temme bu dışbirimde faaliyet gösterdiğinden) Araştırma Komisyonumuz tarafından zaten olması gereken şey olarak görülmektedir.*

Hessen Araştırma Komisyonu bu eleştiriye katılmaktadır.

V. Temme gerçekleşecek olan Halit Yozgat cinayetinden haberdar mıydı?

Atama kararında Madde I. 1.de yöneltilen, Hessen resmi makamlarında Halit Yozgat cinayetinden önce NSU cinayetleriyle bağlantılı olan ipuçlarının bulunup bulunmadığı sorusuna, eğer o zamanlar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir çalışanı olan Temme HalitYozgat'ın öldürüleceğinden haberdar edilmiş olsaydı evet yanıtını vermek gerekirdi. Görevi kapsamındaki bilgileri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgileri olarak kabul edilmelidir.

1. Gärtner'in bilgi paylaştığı hipotezi

Temme'nin Halit Yozgat'ın cinayetine karıştığına ilişkin spekülasyona şu nedenler silsilesi vesile olmaktadır: Tanık Dr. Pilling'in 24 Mart 2006 tarihli e-maili, Temme'nin kendi güvenilir adamı Benjamin Gärtner'e seri cinayetleri sormasına neden olmuş olabilir. Gärtner NSU üçüsünün bir destekçisi olmuş olabilir ve bu nedenle de ne zaman ve nerede bir cinayet işleneceğini biliyor veya öğrenmiş olabilir. Temme'ye Holländische Straße caddesindesi İnternet cafede bir şeyler olup biteceği konusunda bilgi vermiş olabilir. Gärtner bu bilgiyi Temme'ye ikisi arasında olay günü saat 16:11'de gerçekleştirilen telefon görüşmesi sırasında vemiş olabilir. Temme de bu bilgiyi internet cafeye gitmek için vesile görmüş olabilir.

Böylesi bir olaylar silsilesi meydana gelmiş olabilir ve Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu bunu aşağıdaki not için vesile bilmiştir:

> *"Temme'nin kaynaklardan bliri aracılığıyla Halit Yozgatcinayeti öncesinde olay hakkında bilgi edinmiş olduğu hipotezi böylelikle ozamanki soruşturmalarda bir rol oynamamıştır."*[2781]

Federay Meclis Araştırma Komisyonu bu tespiti, 2006 senesinde Kassel Savcılığının Temme'nin kaynaklarını şüpheli olarak değil tanık olarak dinlemek istemesi, başka sözcüklerle söyleyecek olursak, savcılığın elinde Temme'nin kaynağının Halit Yozgat cinayetiyle ilgisi olduğuna dair hiçbir ipucu olmaması gerçekleri ışığında yapmıştır. Kassel Savcılığının soruşturmasını, özellikle de Temme'nin kaynağının suç şüphelisi olmadığı yönündeki o zamanki takdirini değerlendirmemiştir. Nihai raporunun hiçbir yerinde bu hipotez üzerinde bir daha durmamıştır.

NSU'nun Kasım 2011 tarihinde kendi kendini deşifre etmesinden sonra da bakış açısında bir değişiklik meydana gelerek bakışlar onun muhtemel destekçiler çevresine yönelmiş ve sonucunda da Gärtner de 2012 senesinde Federal Başsavcı'nın talimatı üzerine BKA memurlarınca cinayet serisine katılmış olması olasılığı nedeniyle sorgulanmıştır; bakış açısındaki bu değişiklik bile Federal Meclis Araştırma Komisyonunun 23 Haziran 2017 tarihli nihai raporunda bu hipotezin soruşturma makamlarınca daha sonra değerlendirilmesini eleştirmesine vesile olmamıştır. Fakat Federal Başsavcı'nın soruşturmasının sonucuna göre Gärtner NSU'nun destekçilerinden değildi. Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu bu soruturma sonuçlarını konu edinmediğinden ve Gärtner'i tanık olarak da celp etmediğinden Hessen Araştırma Komisyonu, Federal Meclis Araştırma Komisyonunun, Federal Başsavcı ile Federal Kriminal dairesinin soruşturma sonuçlarının hatalı olduğunu düşünmediğini varsaymıştır.

[2781] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 18/12950 – s. 1029.

2. Gärtner'in Araştırma Komisyonu Tarafından Sorgulanması

Hessen Araştırma Komisyonu da Temme'nin kendi güvenilir adamı Gärtner'den gerçekleşecek Halit Yozgat cinayeti hakkında ipucu almış olabileceğini ihtimal dahilinde görmemektedir. Temme ve Gärtner'in ifadelerinin, bu ikisinin arasında cinayet serisi hakkında bir konuşma olup olmadığını açığa kavuşturamamış olmasının bu tahmin bağlamında bir önemi yoktur. Bu değerlendirme için Komisyonun'un dosyalarda Gärtner'e cinayet planlarının ifşa edildiğini gösteren hiçbir somut ipucu bulamamış olması da belirleyici değildir. Burada daha ziyade Komisyonun Gärtner'in sorgusu sırasında onun kişiliği hakkında edindiği doğrudan izlenim belirleyici olmuştur.

Komisyon, beş saatlik sorgusu zarfında tanık Gärtner'i, kendisini başka şekillerde göstermekte başarılı olmayan ve ayrıca da başkalarını yanıltabilecek durumda olmayan birisi olarak algılamıştır. Ayrıca Gärtner'in kendisine ilgi gösteren kişisel bir çevreye özel bir ölçüde ihtiyaç duyan birisi olması da dikkat çekicidir. Bizi ilgilendiren dönem içerisinde ve yirmilerinin ortasındayken gündelik hayatını sürdürebilmek için sadece eşine ihtiyaç duymakla kalmamış annesiyle de sürekli irtibat halinde olmuştur. Bu iki kadınla sağcı topluluk ve kendisinin bunun içerisindeki rolü üzerine de konuşmuştur.[2782] Onları Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin gayri resmi çalışanları olarak kendi işine dahil etmiştir.[2783] Hatta muhbir yöneticileriyle olan buluşmalarının ayrıntılarını onlara anlatmıştır.[2784] Annesiyle konuşurken her şeyi kız kardeşinin de duyduğunun bilincindedir.[2785] Ailesine olan eksiksiz ve kayıtsız şartsız güvenini Komisyon huzurundaki sorgusu sırasında, kendisinin anayasayı koruma faaliyeti hakkındaki somut bir soruya cevap vermesinde yardımcı olması için annesini arama izni istemesiyle kanıtlamıştır.[2786]

Komisyon, tanık Gärtner hakkında doğrudan izlenim edinme fırsatına sahip olduğundan, bilirkişinin dinlenmesi sırasında ortaya atılan, o zamanlar Kuzey Hessen'deki sağcı toplulu içerisinde tartışmasız aktif olan Gärtner'in "*etkisiz eleman*" mı olduğu[2787] yoksa bir "*anahtar figür*" mü olduğu[2788] sorusunun artık bir önemi yoktur, özellikle de bilirkişiler Gärtner hakkındaki bilgilere sadece kulaktan dolma bilgilerle sahipken. Bu uzun sorgunun ardından Araştırma Komisyonunun Gärtner'in yeraltında yaşayan Üçlü ve bunların işledikleri cinayetler hakkında hiçbir şey bilmediği konusunda yeterince kuşkusu yoktur. Komisyon, onun bu konuda vermiş olduğu bilgileri[2789] Komisyon önündeki sorgusu

[2782] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 39 sonraki.
[2783] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 21.
[2784] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 44 sonraki.
[2785] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 104.
[2786] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 72.
[2787] Tornau, Oturum Protokolü UNA/19/2/12 – 23/02/2015, s. 49.
[2788] Röpke, Oturum Protokolü UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 78.
[2789] Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 12 sonraki.

nedeniyle inandırıcı bulmaktadır. Komisyon, bu ifadenin doğruluğundan kuşku duysaydı, annesi ve eşine de Gärtner'in NSU'nun varlığı hakkında onlara bir şey söylemiş olup olmadığını öğrenmek için onları da tanık olarak çağırırdı. Bu soru Komisyonda görüşülmüş, fakat daha sonra yeniden ele alınmamıştır.[2790]

3. Temme ve Gärtner arasında olay günü yapılan telefon görüşmesi

Temme ile Gärtner arasında olay günü gerçekleştiğini yukarıda belirttiğimiz ve ayrıntıları itibariyle nihayetinde belirsiz kalan telefon görüşmesi de bu gerçekler ışığında aydınlatılmalıdır. Burada aydınlatılması gereken husus, soruşturmanın Federal Başsavcı'ca devralınmasından sonra ortaya çıkmış olduğu üzere, saat 16.11'de Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Kassel Harici Birimindeki bir sabit hattan tanık Gärtner'in cep telefonunun aranmış olması ve bağlantının neredeyse on iki dakika– 688 saniye – boyunca sürmesidir. Hem Temme'nin hem de Gärtner'in 2012 senesindeki ifadelerinde, 6 Nisan 2006 tarihinde böyle bir telefon görüşmesi yaptıklarını - normalin dışında uzun olduğu gözönünde bulundurulduğunda –hatırlayamamaları, Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonunun eleştirel tespitlerinin çıkış noktası olmuştur:

> *"Telsiz hücre verilerinin değerlendirilmesi 4 Kasım 2011 tarihinden sonra tamamlanabilse de, burada ortaya çıkan gecikme üzüntü verici bir ihmal olarak kendisini göstermektedir. Hem Andreas Temme hem de Benjamin G. 2012 ilkbaharındaki ifadelerinde, sonradan tespit edilmiş bulunan telefon görüşmesini hatırlamadıklarını söylemiştir. Telsiz hücre verilerinin daha erkenden değerlendirilmesi ve buna mukabil olarak bu konuda daha erkenden ifadelerinin alınması durumunda mevcut durum, Temme ve G. Açısından muhtemelen bambaşka gözükecekti."*[2791]

Hessen Araştırma Komisyonu bu eleştiriye katılmaktadır ve net olması amacıyla tamamlayıcı olarak ayrıca Temme ve Gärtner arasındaki telefon görüşmesinin Halit Yozgat cinayetiyle bir ilişkisinin olmasını muhtemel görmediğini belirtmektedir. Yani yukarıda belirttiğimiz gibi Komisyon, Gärtner'in NSU Üçlüsü hakkında bir şey biliyor olmasını muhtemel görmemektedir.

4. 24 Mart 2006 tarihli "Pilling e-maili" ve Temme'nin bundan haberdar olması

Daha önce de belirtildiği gibi, Temme'nin amiri tarafından gönderilmiş olan 24 Mart 2006 tarihli e-mailden haberdar olduğunu gösterir bir dosya kısmı, Komisyona ancak 2016 sonunda ibraz edilmiştir. Temme bilgi sahibi olduğu o andan itibaren cinayet serisiyle, resmi olarak ilgilenmiştir. Bu husus Temme tarafından Komisyon huzurunda reddedilmemiştir.[2792]

[2790] Bakınız: Gärtner, Oturum Protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 104, 147.
[2791] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi - Basılı Evrak 18/12950 – s. 1032.
[2792] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25.08.2017, s. 75.

Bu durum, Temme'nin Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu huzurunda cinayet serisinin resmi olarak "*kesinlikle konu olmadığı*" yönündeki ifadesiyle çelişki içerisindedir.[2793] Temme'nin, 2012 senesinde Almanya Federal Meclisi huzurunda böyle bir ifadede bulunurken, 2016 senesinde Hessen Araştırma Komisyonu huzurunda o e-maili artık hatırlamadığını söylemesinin nedeni[2794] Komisyonumuzca bilinmemektedir. Temme'nin kendisi ise bu çelişkiyi, eğer bir e-maili hatırlamıyorsa "*verdiği cevapta da elbette dikkate alamayacağı*" şeklinde açıklamıştır.[2795] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu huzurundaki sorgusu sırasında "*e-maili hiçbir şekilde hatırlamadığını*" ve bu konuda da kesinlikle hiçbir söyleyemeyeceğini söylemiştir.[2796] Bu da, böylesine net bir ifadede bulunmaktansa neden bazı şeyleri hatırlamıyor olmasına istinat etmediği sorusunu cevapsız bırakmaktadır.

Komisyon bu noktada, Temme'nin NSU Araştırma Komisyonu huzurunda gerçek olmayan bir şeyi kasten mi söylediği konusunda bir tespitte bulunamamaktadır. Çünkü bu soru yeminsiz yanlış ifade vermekten dolayı Hessen Eyalet Meclisinin bir grubunun Temme aleyhine istediği bir ceza soruşturmasının konusunu teşkil etmektedir. Eğer süreç o zamanlar genel kurallara uygun olarak belgelendirilmiş olsaydı bu noktalara belki de hiç gelinmezdi. Sonuçta Temme bu ceza yargılaması ile burada kendisinin yaptığı hatalarla -Komisyon tarafından tespit edildiği üzere sadece burada yaptığı hatalar değildir- yüz yüzedir.

B. Hessen Makamlarının Destekleyici Çevreler Hakkındaki Bilgisi

Atama kararında I.1 altında yöneltilen

> *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik makamlarının elinde, Hessen'deki aşırı sağcı grubun NSU ile veya Thüringer Heimatschutz ile bağlantılarının bulunduğu hakkında bilgilerin halihazırda mevcut olup olmadığı veya önceden mevcut olup olmadığı ve bu bilgileri nasıl kullanıkları"*

sorusunu komisyon özetle şu şekilde yanıtlamaktadır:

> **Hessen makamlarında, Hessen'deki aşırı sağcı grubun Thüringen Heimatschutz örgütünün çevresi ile temaslarının bulunduğuna dair bilgi vardı. Bunlar uzak tanışıklık ilişkileri idi ve her bir kişi veya gruplarla daha yakın bağlantılar yoktu. Komisyon ayrıca, Hessen'deki aşırı sağcıların NSU ile temas halinde olup olmadıklarını veya Hessen makamlarının bu konuda bilgi sahibi olup olmadıklarını kesin bir şekilde tespit edememektedir.**
> **Bunların dışındaki hususlar için A. II. altındaki açıklamalara bakılmalıdır.**

[2793] 11/09/2012 tarihli 27. Oturum Protokolü, s. 19.
[2794] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 22.
[2795] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 53.
[2796] Temme, Oturum Protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 76.

Komisyon, atama kararındaki bu soruyu ilk etapta Hessen'de (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) NSU icin destekleyici bir çevre bulunup bulunmadığı sorusu olarak anlamaktadır.

Bu konuda Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu aşağıdaki açıklamaları yapmıştır:

> *"Dortmund'daki neonazi topluluğa ilişkin olarak yapılan incelemelere mukabil olarak Araştırma Komisyonu da, ilgili bağlantıları ortaya çıkartabilmek için Kassel geniş çevresindeki topluluğu incelemeye başlamıştır. Benjamin G.'nin üvey kardeşi olan Christian W. tarafından kurulmuş bulunan ve Kassel'deki neonazi Michel F.'nin de dahil olduğu "Kassel Arkadaşlığı"ndan (Kameradschaft Kassel) daha önce bahsetmiştik.*
>
> *"Sturm 18" terimiyle Kassel'deki toplulukta yeni bir merkezi grup belirtilmektedir. Bu grup içerisinden 2014 senesinde kurulan aynı isimli dernek 2015 senesinde Hessen İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanmıştır. Grubun üye sayısı hakkında 10 ile 30 kişi arasında olmak üzere farklı bilgiler vardır. Bernd T. ve Kasselli neonazi Stanley R. "Sturm 18" bünyesinde çok merkezi bir rol oynamaktaydı.*
>
> *Stanley R.'nin Dortmund ve oradaki "Oidoxie" müzik grubuyla yakın ilişkileri olduğu kanıtlanmıştır. Stanley R., grubun konserlerinde bir tür güvenlik olarak iş gören "Oidoxie Streetfighting Crew" grubunun üyelerindendir. Bahsi geçmiş olan Kasselli Michel F. de hem "Sturm 18" grubunun hem de "Oidoxie Streetfighting Crew" grubunun üyelerinden kabul edilmektedir. Bunların dışında F.'nin Kassel'deki rockçı toplulukla ilişkileri vardır. Kendisi önce "Bandidos" bünyesinde etkinken şimdilerde "Hells Angels" grubuna dahildir.*
>
> *Bahsi geçen bu kişilerin yanı sıra Kassel'deki "Sturm 18" çevresi ile Dortmundlu "Oidoxie Streetfighting Crew" çevresi arasında başka kişisel bağlar bulunmaktadır.*
>
> *Kuzey Hessen'deki neonazi topluluk içerisinde 2000'li yılların başlangıcında, artık yasak olan ve Dortmunda'da ...'nin (Karalama) aktif olduğu, "Özgürlükçü Alman İşçi Partisi"nin (FAP) eski eyalet başkan yardımcısı olan Dirk W. de merkezi bir rol oynamıştır.*
>
> *W.'nin arkadaşı olan Corinna G., Thüringen resmi makamları tarafından hazırlanan Thüringer Heimatschutz Örgütü "Üyeler Listesi"nde Beate Zschäpe'nin yanı sıra tek kadın olarak gösterilmektedir. Dirk W.'nin 1996 senesinde Worms'ta düzenlenen "Rudolf Heß'i Anma Etkinliği"nde Tino Brandt, Holger Gerlach, André Kapke, Uwe Mundlos, Ralf Wohlleben ve Beate Zschäpe'nin yanı sıra kimlik tespiti yapılmıştır. Tanık ifadelerine göre Dirk W. neonazi çevrelerin buluşma noktası olarak hizmet veren "Stadt Stockholm" meyhanesinin müdavimidir ve orada sıkça Benjamin G. ile biraraya gelmiştir.*
>
> *"Bağımsız Nasyonalist" Kevin S.'nin 2007 yazında Ralf Wohlleben ve André Kapke'nin Jena'daki neonazi sitesine taşındığı öğrenilmiştir. Thüringen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, Kevin S.yi Jena'daki "Kahverengi Ev" hakkındaki bir analizde bu neonazi buluşma noktasıyla ilişkisi bulunan bir kişi olarak nitelemiştir. NSU soruşturmaları çerçevesinde oluşturulan kişi şemalarında Kevin S. ayrıca Ralf Wohlleben ile André Kapke'nin iletişim kurduğu kişi olarak da geçmektedir."*[2797]

Hessen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu bu açıklamaları tamamen benimsemiş ve bunları tamamlayıcı olması bakımından raporun bu kısmında, belirtilen kişilerden beşinin– Christian Wenzel, Benjamin Gärtner, Michel F., Corryna Görtz ve Kevin Sch. – tanık olarak sorgulandığını, ancak Hessen/Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı topluluk ile Thüringer Heimatschutz veya NSU ile bağlantıları hakkında (yeni) bilgi edinilemediğini belirtmiştir. Tanık Michel F., örneğin, Mundlos ve Böhnhardt ile

[2797] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi– Basılı Evrak 18/12950, s. 1038 sonraki.

bir kere 2006 senesinde Kassel'deki bir toplantıda karşılaşmış olabileceğini belirtmiştir. Fakat Komisyonun tespit ettiği gibi, bahsi geçen konser gerçekte Kassel'de değil, Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde Greven'de gerçekleşmiştir. Tanık Kevin Sch.'nin ifadesinin alınması neticesinde, onun 2007 ve 2008 senelerinde NSU destekçisi Wohlleben ile eşzamanlı olarak Jena'daki "Kahverengi Ev"de birkaç ay kalmış olduğu anlaşılmıştır. Kendisini "Reichstrunkenbold" olarak adlandıran ve bu çevrelere özgü suçlardan ötürü Avusturya'da hapis yatmış olan, Hofgeismar'da büyümüş olan aşırı sağcı bir şarkıcı olan tanık Tschentscher'in sorgusu da daha ayrıntılı bilgi kazandırmamıştır. Komisyon bu tanığı iki kere sorgulamış ve nihayetinde, gerçekle araçsal bir ilişki ortaya koyduğundan, Wiesbaden Savcılığında yeminsiz yanlış ifade verdiği şüphesiyle tanık hakkında suç duyurusunda bulunmuştur.

Tanık Görtz'ün sorgusundan da NSU için destekçi bir topluluk bulunduğuna dair somut bir ipucuna ulaşılamamıştır. Tanık Görtz'in geçmişte aşırı sağcı toplulukta aktif olduğu ve kendisini onlarla özdeşleştirdiği kesin kabul edilebilir. Fakat bu sorgudan, tanık Görtz'un NSU üyeleriyle temasının bulunduğuna veya onun destekçi çevrelerinden olduğuna dair bir sonuç çıkartılamamaktadır.

Komisyonumuz tanık Görtz'ün sorgusundan hareketle başka bir tanığı dinlemeye karar vermiştir. Tanık Görtz bir soru üzerine, Halit Yozgat'ın internet cafesini bildiğini ve söz konusu dönemde oraya gittiğini, orayı kendisine Kassel Ceza İnfaz Kurumu I Baunatal Biriminde birlikte kaldığı eski bir tutuklunun tavsiye ettiğini, buraya onunla da gitmiş olduğunu söylemiştir. Bunun üzerine Komisyon eski tutukluyu bularak sorgulamıştır. Hiç internet cafeye gitmediğini söyleyen bu tanığın sorgusu da, Halit Yozgat'ın katillerinin onun internet cafesini nereden bildikleri sorusuna ümit edilen cevabı vermemiştir. Katillerin kurbanlarını nasıl seçtiklerini Hessen NSU Araştırma Komisyonu da maalesef tespit edememiştir.

"Stockholm" meyhanesinin işletmecisinin yapmış olduğu bir suç duyurusundan hareket eden Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu Beate Zschäpe'nin bu meyhanede bulunduğuna işaret eden ipuçları hakkında nihai raporunda özetle, işletmecinin verdiği bilgilerin ötesinde polis soruşturmasının

"Zschäpe'nin bu meyhanede belirtildiği gibi bulunduğunu gösteren objektif ipuçları sağlamadığını"[2798]

tespit etmiştir. Bu sonuç, Hessen Araştırma Komisyonunun bu konuda elde etmiş olduğu bilgiyle de örtüşmektedir. Bunlar esas itibariyle Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10 Mayıs 2016 tarihli konuyla ilgili notundan ibaret olup bu konuyla ilgili notunda soruşturmanın geçici sonucu

[2798] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 18/12950, s. 1036.

olarak, işletmecinin verdiği bilgileri teyit edebilecek "*hiçbir objektif verinin ve hiçbir tanığın bulunmadığı*" kayıt altına alınmıştır.[2799]

C. Soruşturmanın Merkezileştirilmemesinin Yarattığı Eksiklik

Atama kararında I.4. altında yöneltilen

> *Hessen Eyaleti temsilcilerinin Halit Yozgat cinayetinin ardından BKA'nın (Federal Kriminal Daire) Nürnberg'te gelen ihbarları toplamak ve değerlendirmek amacıyla bir Bilgi ve Durum Bildirme Yeri kurulması önerisini hangi nedenlerden dolayı geri çevirdikleri*

ve atama kararında I.5. altında yöneltilen

> *Hessen Eyaleti temsilcilerinin niçin 4 numaralı kompleks haricinde merkezi soruşturmanın BKA (Federal Kriminal Daire) tarafından yönetimini de geri çevirdikleri*

sorularını Komisyon şu şekilde yanıtlamaktadır:

> **Polisin Halit Yozgat cinayetinden sonra organize edilen soruşturma çalışmaları cinayet serisinin aydınlatılabilmesi bakımından merkezi bir faaliyetin eksik olması nedeniyle, şimdiki bakış açısıyla hedefe götürücü değildi. Nürnberg'de yerleşik Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bünyesinde bir Yönlendirme Grubu kurulmuş olması günümüzün bakış açısıyla soruşturmada gerekli olan merkezi yaklaşımın eşdeğer bir karşılığı değildir. Komisyon, Federal Kriminal Dairesinin başlangıçtaki reddedici duruşuna rağmen, emniyet kurumlarının, Federal Başsavcı'nın, veya Federal veya Eyaletler İçişleri Bakanlarının soruşturmanın merkezileştirilmesinde ısrar etmiş olmaları gerektiği sonucuna varmıştır.**

Bu değerlendirme Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonunun, mevcut organizasyon yapısını verimli bulmayan nihai raporundaki ifadeleriyle örtüşmektedir:

> *"Komisyonun görüşüne göre cinayet serisindeki soruşturmalar erken aşamada dosyalar birleştirilerek tek bir savcılık dosyasında toplanabilir ve bununla birlikte de bir emniyet kurumunun merkezi soruşturma yönetimine verilebilirdi. Savcılığın yetki kararlarından bağımsız olarak belli bazı vakalarda BKA Kanunu da soruşturmaların BKA tarafından merkezi bir şekilde yürütülebilmesinin yolunu açmaktadır. Komisyonun görüşüne göre bu yolla da açık ve net yapılar, karar alma ve talimat verme yetkileri soruşturma çalışmalarına destek olabilir ve mükerrer işlerden kaçınılabilirdi."*[2800]

Hessen Eyaletinde cinayet serisinin dokuzuncusu ve o tarihe kadar sonuncusu işlendi. Hessen bu nedenle bu cinayet serisinin doğrudan muhatabı olmakla ilk kez olarak soruşturmanın nasıl organize edilmesi gerektiği sorusuyla meşgul olmak zorunda kaldı. Bu rol ağırlıklı olarak Hür Eyalet Bavyera'daydı ve Hür Eyalet Bavyera yıllar içerisinde beş cinayeti soruşturmuş ve öncelikle fiili olarak sonrasında da Yönlendirme Grubu çerçevesinde resmi olarak başı çekmişti.

[2799] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 10/05/2016 tarihli konuyla ilgili raporu, Cilt 908, s. 9.
[2800] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Dr. (basım) 17/14600 s. 838.

I. Federal Kriminal Dairesine Verilmeyen Soruşturmalar

Komisyon ayrıca, Federal Kriminal Dairesi merkezi soruşturma idaresinin kendisine devrini önerdiğinde olay yerlerinin bulunduğu hemen hemen bütün eyaletlerin bu öneriye karşı gönülsüz yaklaştıklarını tespit etmiştir. Özellikle de Hür Eyalet Bavyera eyaletinin soruşturmaları koordine eden emniyet makamlarının çekinceleri, 4 ve 5 Mayıs 2006 tarihlerinde gerçekleşen 180. İçişleri Bakanları Konferansının akabinde, o zamanki Bavyera İçişleri Bakanının sözleriyle ifade edilecek olursa, "*dereyi geçerken at değiştirmek*"[2801] zorunda kalmamak amacıyla varılan soruşturmaları merkezi olarak Federal Kriminal Dairesinde birleştirmeme mutabakatında zirvesini bulmuştur.

Federal Devlet ve Eyaletler bunun yerine Yönlendirme Grubu adını verdikleri bir grup çerçevesinde soruşturmaların koordine edilmesine karar vermiştir. Delil belirlemeye göre bu karar esas itibarıyla aşağıdaki argümanlara dayanmaktadır:

- Eyalet Polis makamlarının konuyla ilgili bilgisi, başta Hür Eyalet Bavyera'nın resmi makamlarının eyalet düzleminde tamamlanmış bulunan soruşturma altyapısı, altyapının Federal Kriminal Dairesine taşınması sırasında burada meydana gelebilecek kayıplar.
- Soruşturmanın daha iyi yürütüleceği beklentisinin bulunmaması ve Federal Kriminal Dairesinin personel sıkıntısı.
- Eyaletler arasında şimdiye kadar işbirliğiyle yürütülmüş bulunan soruşturmaların olumlu değerlendirilmesi.
- Federal Kriminal Dairesinin daha önce 2004 senesinde soruşturmaları devralmayı reddetmiş olması.

Bu argümanların hepsi tahmine ve değerlendirmeye açıktırlar ve bu nedenle de doğası gereği şu veya bu istikamette anlam ifade edebilir. Komisyon konuya yabancı değerlendirmeler tespit edememiştir. Eyaletlerin yanı sıra Federal Devlet de kendisi açısından bunu bu şekilde değerlendirmiştir, çünkü o zamanki Federal Başsavcı da o zamanki Fereral İçişleri Bakanlığı da hukuken önlerinde açık bulunan olanaktan yararlanmayarak, soruşturmaların merkezi yönetimini Federal Kriminal Dairesine devretmemiştir.

Bugünkü perspektiften bakıldığında Federal Kriminal Dairesinde merkezileştirme soruşturmacılar arasındaki işbirliğini kolaylaştırabilirdi.

Merkezi soruşturma yönetiminin Federal Kriminal Dairesine devredilmesi durumunda soruşturmaların ve işbirliğinin nihayetinde somut olarak nasıl yürüyeceğini bugün tespit edilemez; bu

[2801] 16 Temmuz 2012, Almanya Federal Meclisi 17. Oturum Protokolü s. 86.

bir spekülasyon olurdu. Soruşturmaların merkezileştirilmesi organizasyon yapısı ile o zamanki hipotez oluşturulması arasındaki karşılıklı bağımlılığı, ki hipotez oluşturulmasına göre faillerin demirleme noktası Nürnberg idi, kırabilirdi. Fail veya faillerin cinayet serisinden etkilenmiş olan Bavyera eyaletinden farklı bir eyalette yaşıyor veya çalışıyor oldukları tezine daha fazla fırsat tanınabilirdi. Yani birçok şey, organizasyon yapısının ve hipotez oluşumunun katılımcılar bunu fark etmese de, burada karşılıklı birbirini güçlendirdiğini göstermektedir. Böylelikle örneğin Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) için çalışmakta olan vaka analistleri, inandırıcı sebep olmadan görevi verenin varlık yetkisini kuşkuya düşürmeye uygun bir hipotezi savunmuyorlar (demirleme noktası Nürnberg değil). Bu nedenle burada, öncesinde ne verilirse, onun alınabileceği, kendine odaklı bir sistemden bahsedilelir. Mevcut vakada bu Nürnberg'di.

II. Federal Kriminal Dairesinde Kurulmayan Bilgi Merkezi

Soruşturmaların Federal Kriminal Dairesinde birleştirilmemesi ve böylelikle de cinayetlerin işlendiği eyaletlerdeki bağımsız cinayet araştırma komisyonlarının varlığını sürdürmesi, soruşturmaların merkezileştirilmese de, nasıl koordine edilebilecekleri sorusunu doğurmuştu. Bu soruya Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bünyesinde Yönlendirme Grubu kurularak cevap verilmiştir. Bu grubun konusal donanımı konusunda BKA memurları ile içlerinde Hesssen'in de bulunduğu eyaletlerin polis makamları arasında bir çatışma ortaya çıkarmıştır. Bu çatışma her şeyden önce Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri (LISt) adını verdikleri merkezin nerede kurulacağı (BKA'da mı yoksa Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nda (BAO) mı) sorusu etrafında gelişmiştir. Eyalet polis makamları, BKA'dan gelen bu kurumu Wiesbaden'da kurma önerisini kısa bir süre önce merkezileştirmeye karşı alınmış bulunan kararı engelleme çabası olarak gördü. Bu nedenle kararlı bir şekilde bu öneriye karşı çıktılar. Eyalet polis makamlarının itirazları nihayetinde bu kurumun Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bünyesinde Nürnberg'de kurulmasına ve Yönlendirme Grubuna bağlanmasına neden oldu. Tek fark şuydu: Kurumun adı en başından itibaren LISt (Durum Bilgilendirme ve Bilgi Alma Yeri) değil, ISA (Bilgi Toplama Merkezi) idi. Hessen polisi için de geçerli olmak üzere hiçbir tarihte böylesi bir kurumun kurulması gerektiği hususunda tereddüt yoktu. Sorun sadece bunun nerede olacağıydı.

D. Aşırı Sağcı Motiflerin Kontrolü

Atama kararında Madde I. 6. altında yöneltilen

> *Halit Yozgat'ın öldürülmesinde aşırı sağcı motiflerin ne ölçüde incelendiği ve bunların niçin ihtimal dışı tutulduğu*

sorusuna Komisyon özetle aşağıdaki gibi cevap vermektedir:

> **Gerçi aşırı sağcı motifler ihtimal dışı bırakılmamıştır. Fakat bunlar üzerine gerektiği şekilde gidilmemiştir.**

Bu bakımdan Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu nihai raporunda şunları söylemektedir:

> *"Kurbanın babasının, eylemde aşırı sağcı motiflerin bulunduğu tahmini üzerinde durulmuştur – bu noktada dinlenen Cinayet Araştırma Komisyonu Müdürü*[2802] *Polisin Kassel'deki sağcı topluluğa ilişkin bunların bu eylemin işlenmesinde bir çıkarının bulunduğuna ve bu nedenle de karışmış olduklarına dair bir ipucu edemediğini ifade etmiştir."*[2803]

Hessen NSU Araştırma Komisyonu Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) soruşturma çalışmalarını, aşırı sağcı motiflerin ne ölçüde dahil edildiği ve incelendiği sorusu bakımından Federal Meclis Araştırma Komisyonunkinden farklı bulmaktadır. Hem Federal Meclis Araştırma Komisyonunun bahsettiği gibi, kurbanın babası olan tanık İsmail Yozgat'ın (aşağıda I.) tahmini hem de aşırı sağcı şiddet suçluları arasında yapılacak geniş çerçeveli taramaya karşı farklı yaklaşımlar (aşığıda II) Hessen soruşturma makamlarının böylesi motifler üzerine gereken istikrarla eğilmediğini göstermektedir.

I. İsmail Yozgat'ın arka planda yabancı düşmanlığının yattığı şeklindeki tahmini

İsmail Yozgat 12 Haziran 2006 tarihinde, Kassel Polisinin yabancılar görevlisi olan tanık Ercan T. tarafından tanzim edilmiş olup soruşturma dosyasına alınmış bulunan görüşme notundan anlaşıldığı üzere, tanığa şunları söylemiştir: Oğlunun ve diğer kurbanların yabancı düşmanlığı motifleriyle öldürülmüş olduklarından kesin emin olduğunu belirtmiştir. Başka bir olasılığın olmadığını, kafasına göre yabancı öldüren birisinin üşütmüş olduğunu ifade etmiştir. Bir Türk'ün bunu yapmayacağını belirtmiştir. Kurbanlar arasında Türkler, Kürtler, Aleviler, Sünniler olduğunu söylemiştir. Memleketinin neresi olduğunun da önemli olmadığını belirtmiştir.

Bu görüş, esas olarak Almanya Federal Meclisi'nin burada kullandığı dönüşümden, ki bu dönüşüme göre suç *"aşırı sağcı motifli"* olarak ifade edilmişti, daha açıktı ve sebepleri daha belirgindi. Hatta, sonradan anlaşıldığı üzere, gerçek olay esasını şaşırtıcı derecede yakalamaktaydı. Ayrıca, İsmail Yozgat, failin Kasselli olamayacağını düşünmekle failin demirleme noktasının Nürnberg olduğu kabulünden yola çıkan ikinci operatif vaka analizine göre de daha isabetlidir.

[2802] Bu doğru değildir. Almanya Federal Meclisi tarafından sorgulanan tanık (Yönetici Kriminal Polis Direktörü Hoffmann) cinayet araştırma komisyonu müdürü değildi; kendisi o zaman da şimdi de Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü bünyesinde Kriminal Polis Müdürü'dür.

[2803] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 17/14600 – s. 836.

Ancak Komisyon, İsmail Yozgat'ın tahmininin soruşturmalar bakımından nasıl sonuçlarının olduğunu açıklayamamıştır. İçlerinde, Almanya Federal Meclisi tarafından sorgulanmış bulunan Kassel Kriminal Polisi Müdürü tanık Hoffmann'ın da bulunduğu tanıklar bu konuda açıklık getirebilecek hiçbir şey söylememiştir. Soruşturma evraklarında da iddia edilen "*çabalara*"[2804] ilişkin olarak bu yönde hiçbir şey bulunmamaktadır. Bu nedenle Komisyon, o zamanlar tedbir alınıp alınmadığını, alındıysa da hangi tedbirlerin alındığını anlayamamıştır. Özellikle de kitlesel veri[2805] denen verilerin değerlendirmesine yapılan atıf, Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) özel olarak aşırı sağcı arka plana sahip failleri aradığının bir kanıtı olarak görülemez. Çünkü kitlesel veriler – her insanın gündelik hayatta elektronik ortamda bıraktığı izler – tipik olarak motifin tespit edilmesini sağlayacak bilgiler içermemektedir.

İsmail Yozgat'ın tahmininin tarih olarak pratikte aynı zamanda ilan edilmiş ikinci operatif vaka analizi ile şaşırtıcı derecede benzerliği açısından bakılırsa, Komisyon'un görüşüne göre Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) bununla daha yakından iştigal etmesi daha yüksek bir olasılık olabilirdi. İsmail Yozgat'ın hangi nedenlerden dolayı kurbanlar arasında bir bağ görmüyor olması acaba neden hiç ilgi çekmemişti? Polis, İsmail Yozgat'ın değerlendirmesinde kurbanların etnik kökenlerine, dinlerine, kökenlerine ne derecede önem atfettiğini neden bilmek istememiştir? Polis, İsmail Yozgat'ın faillerin Kasselli olamayacağını düşünüyor olmasının nedenlerini niçin ortaya çıkarmayı önemli görmemiştir?

Bu noktada, diğer konularda kurbanın ailesiyle çok saygı dolu bir ilişki yürüten Kassel polisinin, bariz bir şekilde açık fikirliliği ve yine bir o kadar önemli olan projesyonel merakı eksiktir. Yönetici konumda olan memurlar soruşturmalar esnasında, yabancı düşmanlığı motifini çok akla yakın bulduklarının altını çizmekten yorulmuyorlarsa, ancak cinayet araştırma komisyonunun çalışmalarının ortaya koyduğu sonuçları açıklarken belirsizliğe kaçıyorlarsa, komisyon buna çok eleştirel yaklaşır. Burada açıkça ne görülmek isteniyorsa onun görüldüğü bir durum vardır. Yabancı düşmanlığı motifi ve aşırı sağcı motiflerin görülmüş olması istenmektedir. Fakat, böylesi bir hipotezin Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından uygun bir şekilde hayata geçirilmiş olacağına dair bir işaret görülmemektedir. İsmail Yozgat'ın ifade ettiği tahminin Kassel polisi tarafından en azından kendisiyle bir kez daha görüşmek için vesile olarak görülmemiş olması bu eksikliği özellikle belirgin bir şekilde ortaya koymaktadır.

[2804] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 131.
[2805] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 7 sonraki.

II. Aşırı sağcılar arasında eyaletler üstü geniş çerçeveli tarama yapılmamıştır

Kassel'deki soruşturma makamlarının yabancı düşmanlığı ve aşırı sağcı istikametinde yeterince soruşturmadığının bir diğer kanıtı da geniş çerçeveli tarama uygulamasında eksik olan istikrardır. Gerçi, bu araç muhatapların temel haklarına fazlasıyla müdahale ettiğinden, bu aracın kullanımında temkinli olmak gerekir. Fakat, burada söz konusu olduğu gibi, hem de ceza takip makamlarının son kerteye kadar karanlıkta el yordamıyla ilerlemeye çalıştığı, tüyler ürpertici bir seri suçta kullanılmayacaksa, ne zaman kullanılacaktır?

Teknik kriminal bir araç olarak geniş çerçeveli tarama aranan bir kişinin karakteristik özelliklerinin çok sayıda başkalarının, yani bilinen kişilerin karakteristik özellikleriyle karşılaştırılmasına dayanır. Aranan kişi ile aynı karakteristik özelliklere sahip olan herkes bu geriş çerçeveli tarama kriterleri ışığında eldeki veri mevcudundan süzülerek seçilir. Bu kişilerin listesi polisin amaca yönelik soruşturması için başlangıç noktsını teşkil eder. Eğer aranan kişi ismi bu listede varsa bunların bulunarak polisin önüne getirilmesi olanağı mevcuttur.

Mevcut vakada federal güvenlik makamları ile eyalet güvenlik makamlarının, özellikle de anayasayı koruma dairelerinin elindeki verilerin araştırılması gerekli olmuş olabilir. Bu önümüzdeki vakada federal devletin ve eyaletlerin koruyucu mercilerinin verilerinin iyice araştırılması gerekirdi. Bu ilk önce, ikinci stratejik vaka analizinde tanık Horn tarafından geliştirilmiş olduğu gibi, faile mutaallik emarelerle yapılmalıydı. Buna göre fail 18 -40 yaşları arasında "yer değiştiren", silah kullanabilen ve yabancı düşmanı olan bir erkekti -böylelikle vaka analizi tipik bir aşırı sağcı resmi çiziyordu-. Aramanın bundan sonraki sürecinde profil daha da belirginleştirilebilir miydi sorusuna gelince – bu çabuk olgunlaşmış tanı, yani muhtemelen "tek bir fail" değil, aksine iki failin varlığı bu konuda düşünerek tamamlanması mümkün olan bir şeydi. Bu iki kişinin uzun yıllar boyunca birbirleriyle çok yakın bağlantı içinde olmalarının gerekliliği ve böylece komplo unsurunun bir rol oynadığı, bu saatten sonra geriye bakılarak söylenemez.

Gerçekte böylesi bir geniş çerçeveli tarama yalnızca Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde ve sadece Kuzey Bavyera bölgesi için yapılmıştır. Bunun nedeni, daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, Nürnberg'in "demirleme noktası" özelliğinde sabitlenilmiş olmasıdır. Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) bünyesinde de bu kısıtlamadan hem de bütün diğer soruşturma hareket noktalarının sonuçsuz kalması halinde de memnun kalınmıştır. Özellikle de Kassel Polisinin faillerin geniş çerçeveli tarama yardımıyla aranacağı coğrafi alanı genişletme inisiyatifi görülmemiştir. Bu bağlamda her şeyden önce, Hessenli memurların yönlendirme grubuna aidiyetlerini koordine ve eyaletler üstü bir geniş çerçeveli tarama istemek amacıyla kullanmış olduklarına rastlanmamaktadır.

Bu, özellikle de, Hessen'in yönlendirme grubu içerisindeki temsilcisi olan tanık Hoffmann'ın dikkatini aşağıdaki hususun çekmiş olması dikkate şayandır:

> *"özellikle de yeni eyaletlerde, Rostock'u bir kenara bırakırsak, tam da yeni eyaletlerde hiçbir cinayetin işlenmemesi. Prensipte, bir bakarsanız, olay yerleri Saksonya ve Thüringen etrafında geniş bir yay çizmektedir."*[2806]

Bu gözlemin polisin soruşturma konsepti için sonuçlarının olduğuna ilişkin bir emare bulunmamaktadır. Komisyon bunu kritik bulmaktadır. Bu gözlem ayrıca komisyonun soruşturmaların zorunlu olarak Federay Kriminal Dairesinde toplanması gerektiği yönündeki takdirini onaylayan bir başka delilidir.

E. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Polis ve Savcılıklarla İşbirliği

Atama kararında Madde I. 7. altında yöneltilen

> *polisin ve savcılığın Halit Yozgat cinayetini aydınlatmaya yönelik soruşturma çalışmalarının Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden olumsuz etkilenip etkilenmediği ve etkilendiyse ne öylçüde etkilenip ne öyçüde engellendiği*

sorusunu komisyon özetle aşağıdaki gibi yanıtlamaktadır:

> **Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi polis ve savcılıklarla yürütülen işbirliğini büyük ölçüde olumsuz etkilememiş ve engellememiştir. Bu, eyalet dairesinin o zamanki çalışanı olan Andreas Temme için geçerli değildir. İstenen ifade alma izni ve bu iznin verilmemesine ilişkin tartışmalarla bağlantılı olarak polis ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasındaki işbirliği ve böylelikle de soruşturmalar önemli ölçüde olumsuz etkilenmiştir. Kaçınmanın temeline polisin soruşturma menfaati ile sorgulama için aranan kaynakların maruz kalacağı tehlikenin enine boyuna tartılması yatmaktadır.**

Haliz Yozgat cinayetinde anayasayı koruma ile soruşturma makamları arasıdaki işbirliğine Temme'nin muhbirlerinin sorgulanıp sorgulanmayacağı meselesindeki tartışma belirleyici olarak damgasını vurmuştur. Eyalet Dairesinin sorguya izin vermekten kaçınmasını sorgulayıcılar çalışmalarının olumsuz etkilenmesi olarak algılamıştır (bunun için bakınız: aşağıda III.).[2807]

[2806] Hoffmann, Oturum Protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/201, s. 173.

[2807] Bu konuda Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi Araştırma Komisyonu (Basılı Evrak 17/14600 – s. 836) şunu tespit etmiştir:

> *"Polis Temme'nin temas halinde olduğu herkesi tespit etmiş olup bunlar arasında onun idaresini üstlenmiş olduğu kaynaklar da bulunmaktadır. Soruşturmalarına daha da devam edebilirdi, fakat bunu Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile mutabakat sağlamadan yapmamayı tercih etti. Kaynakların sorgulanması ile ilgili olarak yetkili savcılığın başvurusu üzerine Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi kaynakların kişisel güvenliği bunlara verilmiş bulunan gizlilik vaadi nedeniyle çekincelerini belirtti. Polis böylelikle soruşturmalarının bundan haklı olarak yoğun bir şekilde olumsuz etkilendiğini düşündü. Savcılık, emniyet ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma*

Bunun dışında soruşturma makamlarının Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin işbirliğine yanaşmamasından şikayet etmesi için bir sebep yoktur (bunun için bakınız: aşağıda I). Özellikle de Eyalet Dairesinin Temme'nin nasıl ifade vereceğine karışmaya çalıştığı tespit edilememiştir (bunun için bakınız: aşağıda II.)

I. Soruşturma Makamlarıyla İşbirliği

Temme hakkındaki soruşturmaya başlanmasından hemen sonra ceza takip makamları Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile irtibata geçmiş ve şüpheli hakkında bilgi verilmesini rica etmiştir. Daire bütün bu isteklerin gereğini eksiksiz ve geciktirmeden yerine getirmiştir. Komisyon, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının soruşturmaları bu bakımdan olumsuz etkiledikleri veya engelledikleri gösteren bir ipucu bulamamıştır. Kassel Cinayet Araştırma Komisyonu'nun soruşturmacıları Komisyon tarafından gerçekleştirilen sorgularında Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ile işbirliğini daha ziyade çok olumlu olarak değerlendirdiklerini vurgulamıştır.

Bu değerlendirme Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonunun tespitlerine uygundur (vurgu bize aittir):

> *"Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışanı olan ve polisin soruşturmasına göre olay zamanı internet cafede bulunan Temme'nin o zaman tanık olarak bildirimde bulunmayan tek kişi olması suça ve bütün cinayet serisine katılmış olabileceği kuşkusunu uyandırmıştır. Fakat bu kuşku Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin kapsamlı görev evraklarını tahsis ettiği soruşturmalar sırasında ortaya çıkan tanıklarla giderilmiştir."*[2808]

II. "Mümkün Mertebe Gerçeğe Yakın"

Tanık Hess ve Tanık Temme arasında 8 Mayis 2006 tarihinde geçen ve polisin teknik takibine takılan telefon görüşmesi, Hess'in Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisi olarak bu görüşme sırasında Temme'nin vereceği ifadeye karışmaya mı çalıştığı sorusunu akla getirmiştir. Bu kabulün nedenini Hess'in Temme'ye, sorgusunda soruşturma makamlarına "mümkün mertebe gerçeğe yakın kalmasını" tavsiye etmiş olmasıdır. Telefon görüşmesinin içeriğinin ortaya çıkmasından sonra kamuoyunda bu cümlenin nasıl anlaşılması gerektiği konusuda tartışma çıkmıştır. Özellikle de burada ifadesini bulan çifte hafifletici ifade olan "yakın" ve "mümkün mertebe" ifadeleri kamuoyunun

---

Dairesi arasında yürütülen sayısız görüşme ve yazışma uzlaşmalı bir çözüm sağlayamadı. Bu özel vakadaki kararı olaydan altı ay sonra Ekim 2006'da o zamanın Hessen İçişleri Bakanı Volker Bouffier aldı. Temme'nin idaresini üstlenmiş olduğu muhbirler daha sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından polisin göndermiş olduğu bir soru kataloğuna istinaden sorgulandı ve sonuçlar Ocak 2007 tarihinde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne gönderildi."

[2808] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 17/14600 – s. 836.

bir kısmında Hessen'deki Anayasayı Koruma Memurunun saklayacak bir şeyi olduğu izlenimi oluşmuştur.

Fakat soruşturmalar bu izlenimi güçlendirecek hiçbir bilgi vermemiştir. Komisyon açık oturumda telefon görüşmesini dinlemiş ve tanık Hess ve tanık Temme'nin yanı sıra ses dosyasını kâğıda geçirme görevi verilmiş bulunan polis memuru tanık Angela Sch.'nin ifadelerine başvurmuştur. Özellikle de Hess ile Temme arasındaki görüşmenin devamında tanık Hess'in yanlış anlamaya mahal vermeyen ve Temme'nin polise gerçeği söylemesi yönündeki bir dizi tavsiyesi,

„ kendinizi üçüncü bir kişi olarak görün ve her şeyi söylemeye çalışın, böyle böyle idi ve bu oldu, [...]" –[2809]

ifadesi başlangıçtaki izlenimi silmiştir; tanık Hess bu aramasıyla, çalışanı Temme'ye karşı polis soruşturmasını boşa çıkarma amacını güdüyor olabilir. Komisyonumuz, amacın tam da bu olmuş olabileceğine dönük somut ipucu bulamamıştır.

III. Eyalet Dairesinin ifade izni vermekten kaçınması

Soruşturma makamları ile anayasayı koruma dairesi arasında Temme'nin kaynakları için ifade izni verilmesi meselesiyle ilgili olarak bir çatışma çıkacağı en başından öngörülemezdi. Temme'nin geçici olarak tutuklanmasından birkaç gün sonra soruşturmayı yürüten savcı olan tanık Dr. Wied, 25 Nisan 2006 tarihli yazıyla tanık Dr. Pilling'e başvurmuştur. Bu yazıda kaynakların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalıyanlarınca beli bir şyekle bağlı olmaksızın sorgulanması yeterli görülmüştür.[2810] Fakat Haziran 2006 başı itibariyle polis bundan uzaklaşmıştır. Vakanın güncelliği dolayısıyla kaynakları kendisi sorgulamayı gerekli görmüştür.

Buna karşı Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çekincelerini belirtmiştir. Muhbirlerin bir ceza davasında polis tarafından resmen sorgulanmasının muhbirleri devreden çıkarmak zorunda kalınmasına ve bunun da islamizm bakımından telafi edilemeyecek bir bilgi kaybına ve bununla birlikte de güvenlik durumunun olumsuz etkilenmesine yol açacağından korkulmuştur. Eyalet Dairesi en başından itibaren Temme'nin fail olmadığını varsaymış ve bu nedenle de soruşturma makamlarının mendi muhbirlerini sorgulamasındaki çıkarını düşük seviyede kabul etmiştir.

Sonrasında savcılık temsilcileri ile soruşturma makamlarının temsilcileri ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileri arasıhda bir dizi görüşme yapılmıştır. Bu görüşmeler de, soruşturma makamlarının en sonuna dek Temme'nin muhbirlerinin resmen sorgulanmasında ısrar etmesiyle ve fakat Hessen

[2809] Hess, Oturum Protokolü UNA/19/2/20 – 11/05/2015, s. 48.
[2810] Kassel Savcılığının 25/04/2006 tarihli yazısı, Cilt 243, s. 66.

Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bütün muhbirlerin ifadelerinin alınabilmesi için gerekli olan ifade iznini vermeyi reddetmesiyle birlikte bir sonuç vermemiştir. Ancak Kassel Savcılığının 13 Temmuz 2006 tarihli yazısıyla istenen ifade izninin verilmesine yönelik süreç resmen başlatılmıştır.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, Temme'nin muhbirlerinin ifadelerinin alınması iznini vermekten kaçınarak polisin kanaatine göre soruşturma makamlarının çalışmasına engel olmuştur. Çünkü bu kişilerin ifadelerinin alınması için izinleri olmadığı müddetçe polis bunları sorgulayamayacaktı.

Gene de dosyayı hızlardırmak savcılık ve polisin elindeydi. Bunun için Temme'nin muhbirleri için ifade izni alabilmek için Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne erkenden resmi bir başvuru yapmalıydılar. Bunu önce, hedeflerine müzakere yoluyla ulaşmak için ümit vaat eden bir yol olarak gördüler.

Bu müzakereler devam ederken polis tarafında zaman zaman dikkat çekici moral bozuklukları oldu. Emniyet makamlarının temsilcileri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin kendi görüşlerine göre katı tavrından dolayı kızgındılar. Özellikle de Eyalet Dairesi Gizliliği Koruma Görevlisinin 30 Haziran 2006 tarihinde gerçekleştirilen belirleyici görüşmedeki,

> *" Bir kaynağın veya bir kaynak yöneticisinin yanına bir ceset yerleştirmenin Anayasayı Koruma Dairesi'ni felç etmeye yeterli olacağı"*[2811]

İfadesi diğer temsilcilerde haklı olarak tedirginliğe neden oldu. Savcılık ve polis bunun üzerine resmi yola başvurmaya karar verdi. İlk adım Kassel Savcılığı'nın 13 Temmuz 2006 tarihli yazısıydı. O tarihten itibaren kanun gereği başvurulardan Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi değil, Hessen İçişleri İçişleri Bakanlığı yetkiliydi (bunun için bakınız: Bölüm H.).

F. Andreas Temme

Atama kararında Madde I. 8. altında yöneltilen

> *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin o zamanki çalışanı Andreas T.'nin rolünün ne olduğu ve onun hakkındaki soruşturmaların ne şekilde yürütüldüğü"*

sorusunu komisyon özetle aşağıdaki gibi yanıtlamaktadır:

> **Andreas Temme'nin üstlendiği rol tamamıyla açıklığa kavuşturulamadı.**

[2811] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) 03/07/2006 tarihli açıklaması, Cilt 105, s. 192.

Temme'nin rolu sorusuna ilişkin çok sayıda husus vardır. Komisyon, bunlarırn her birini tek tek aydınlatmayı denemiştir (aşağıda I.). Temme hakkındaki soruşturmalar ceza hukuku soruşturması (aşağıda II.) ve disiplin soruşturması (aşağıda III.) olarak ayrılır.

I. Temme'nin rolü

Andreas Temme'nin rolünün ne olduğu sorusunu komisyon ilk etapta Temme'nin olaya karışıp karışmadığı sorusu olarak anlamaktadır. Tam da bir anayasayı koruma memurunun olay yerinde olması gerçekten bir tesadüf mü? Yoksa Temme, orada bir şey olup biteceğini biliyor muydu? Hatta Temme gerçekten de Halit Yozgat'ın öldürülmesine iştirak etti mi? Temme yalan mı söylüyor? Ve Temem bununla neyi saklamak istiyor?

Komisyon, bu ve benzeri sorulara bir cevap bulmaya çalışmıştır? Bu sırada, ceza takip makamlarının soruşturmalarının, 2007 senesi başında Temme hakkında kamu davası açılması için bir neden olmadığına ve Kasım 2011 tarihinden sonra da Temme hakkında bir ceza hukuku soruşturması açılması için yeni başlangıç noktaları bulunmadığı yönündeki sonuçlarına atıfta sınırlı kalmamıştır. Komisyon daha ziyade, ibraz edilen evraklar ışığında ve tanıkları sorgulayarak Temme'nin rolü hakkında kendi fikrini oluşturmaya çalışmıştır.

1. Temme, "bir şey olacağını" biliyor muydu?

Komisyon, bir araya getirilip toplu halde bakıldığında veya tek başlarına, Temme'nin olaydan önce haberdar olduğuna, başka sözcüklerle söylersek, olay yerinde tesadüfen bulunmadığına işaret eden çeşitli ipuçlarının peşinden gitmiştir. Fakat, böylesi bir sonuç çıkarılmasına imkan tanıyacak ipucu bulamamıştır (yukarıda A. V.). Özellikle de bu ipuçlarına dayanan ve Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu tarafından da ileri sürülen

> *"Temme'nin Halit Yozgat cinayetinden önce kaynaklarından birinden olay hakkında bilgi almış olduğu"*[2812]

hipotezi kesinlik kazanmamıştır. Komisyon, bilgi kaynağı olarak aşırı sağcılık konusunda görevli muhbir Benjamin Gärtner'in beş saatlikbir sorguyla ifadesini almış ve Gärtner'in her türlü olasılığa göre olayı bilenlerden biri olmadığı sonucuna varmıştır. Komisyon bu nedenle Gärtner'in NSU'nun varlığından haberdar olmadığı beyanını onun kişisel çevrisini sorgulamak suretiyle kotrol etmek için bir gerekçe görmemiştir (yukarıda A.V.2.). Hessen'deki komisyon Gärtner'i sorguladıktan sonra

[2812] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi– Basılı Evrak 18/12950 – s. 1029.

Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu Temme'nin kaynaklarından biri aracılığıyla önceden haberdar olduğu hipotezi üzerinde daha fazla durmamıştır.

Bu nedenle, Temme ve Gärtner'in olaydan bir saatten kısa bir süre önce birbirleriyle yapmış oldukları telefon görüşmesinin de belirleyici bir rolü olmadığını kabul etmek için sebep vardır. (yukarıda A.V.3.). Gerçi, ikisinin hangi konuda konuştukları açıklığa çıkartılamamıştır. Fakat mevcut şartlar altında her halükarda, Gärtner'in Temme'ye bu vesileyle planlanan cinayet için ipucu verdiği kabulü çok da muhtemel değildir.

Hatta bu nedenle, tanık tarafından 24 Mart 2006 tarihinde Hessen Eyalet Dairesi çalışanına gönderilmiş bulunan e-mailin bütün olup bitenlerin tetikleyicisi olması da muhtemel değildir (yukarıda A.V.4.). Gerçi burada hala bazı uyumsuzluklar mevcuttur. Fakat komisyon, Temme'nin neden bilenlerden biri olabileceğini gösteren hiçbir delil bulamamıştır. E-mail ile cinayetin (ondan iki hafta önce) zamansal yakınlığı gerçi şaşırtıcıdır. Fakat bu, bundan bir hafta önce Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde BKA temsicileriyle bir görüşme yapılmış olmasıyla açıklanabilmektedir. Fakat BKA o zamanlar faillerin Türk kökenli organize suç örgütüne dahil olduklarını varsaymaktadır ve tanık Dr. Pilling de e-mailinde sadece buna atıfta bulunmuştur.

2. Temme, fail miydi?

Temme'nin olaya karışıp karışmadığı veya kendisinin fail olup olmadığı sorusunu Araştırma Komisyonu da tam bir kesinlikle cevaplayamamaktadır. Gene de. tıpkı 2007 ve 2012 senelerinde savcılıkların görmüş olduğu gibi, komisyon, Temme'nin olaya karışmaış olmasını daha muhtemel görmektedir.

Bu soruyu cevaplayabilmek bakımından teşhis edilme riski meselesi önemlidir. Temme internet cafeye girdiğinde gizlenmeye veya kimliğini gizlemeye çalışmıyor. O sırada bilgisayar odasında bulunan iki gençten biri bu nedenle Temme'nin nasıl göründüğünü ve hangi biligisayara oturduğunu tam olarak söyleyebilmektedir. Ve Temme, ödemesini kendi kişisel cep telefonu üzerinden yaptığı ücretli bir hizmet–iLove platformu – kullandığından polis için sonradan onun kimliğini teşhis etmek kolay olmuştur. - Tek başına veya başkalarıyla - bir cinayet işlemek isteyen birisinin bu şekilde davranması pek muhtemel değildir. Daha ziyade, Temme'nin, internet cafeye daha önceki haftalarda neredeyse her gün bir internet cafeye gitmesine sebep olan amaç için, yani - polis tarafından daha sonra tanık olarak ifadesi alınmış olan - sohbet arkadaşının çevrimiçi olup olmadığına bakmak için gitmiş olması daha muhtemeldir.

Halit Yozgat vurulduğunda cafenin girişinden arayan tanığın polise söyledikleri de önemlidir. Sadece göz ucuyla da olsa ve çok kısa bir anlığına da olsa muhtemelen katili görmüştür. Ateş edildikten sonra hızla internet cafeden çıkan kişinin boyu nu tanık yaklaşık 1,80 m olarak tahmin etmektedir.[2813] Bu nedenle, o anda tanığın orada olduğunu fark ettiği kişinin Temme olması ihtimal dışıdır. Çünkü Temme 1,90 m boyundadır. Bu kişinin Böhnhardt (1,83 m) veya Mundlos (1,78 m) olması daha muhtemeldir. İkinci kişi tanığı fark etmemiştir.[2814]

Fakat bu mülahazalar Temme'nin kesin olarak fail olmadığını tespit etmeye izin vermemektedir. Temme, teşhis edilme riskini düşünememiş olabilir, yanlış takdir etmiş olabilir veya göze almış olabilir. Ve, cafenin girişindeki bir telefon kabininden telefon açan tanık firari failin boyu konusunda ve o anda ön tarafta kaç kişinin bulunduğu konusunda yanılmış olabilir.

Fakat tersi tespitler için de komisyon kesin hpareket noktaları bulamamıştır. İnternet cafenin Temme'yi gören tek müşterisi bilgisayar odasında 7 numaralı bilgisayarda oturan gençtir. Bu genç sadece Temme'nin bilgisayarda oturumu kapatıp bilgisayar odasından çıktığını görmüştür. Temme'ni, bilgisaylar odasından çıktıktan sonra ne yaptığına tanık olmamıştır. Çünkü oturduğu yerden giriş kısmını görememektedir. Polisteki sorgusu sırasında yalnızca yaklaşık iki dakika sonra "*küt bir ses*" duymuş olduğunu hatırlamıştır.[2815] Temme'nin Halit Yozgat'ın katili olduğuna böylelikle bu genç tanıklık edememektedir.

Böylelikle, başlangıçtaki, kesin bir ifadede bulunulamayacağı tespiti hâlâ geçerlidir. Elimizdeki bölük pörçük bilgilerle pratikte her tür tablo mümkündür. Komisyon, kendi çalışmaları neticesinde de "böyle olmuştur" şeklinde netbir sonuç çıkaramamış olmaktan üzgündür.

3. Temme, cinayeti fark etti mi?

Temme, ateş edildiği sırada hala internet cafede bulunsaydı muhtemelen cinayeti görmüş olurdu. Çünkü internet cafenin bütün diğer müşterileri bir şey fark etmiştir. Burada öncelikle olay anında bilgisayar odasında bulunan iki gencin ne gördükleri önemlidir. Birbirlerinden bağımsız olarak, sanki ağır bir şeyyere düşmüş gibi küt bir ses duyduklarını ve bunun üzerine ürktüklerini söylemişlerdir. Temme de o an bu odada olsaydı onun da bir şey duyduğunu varsaymak gerekecekti. Fakat Temme buna itiraz etmektedir. Söylediğine göre ne bir şey işitmiş ne bir şey görmüştür.

[2813] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 238, s. 225.
[2814] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli sanık ifade tutanağı, Cilt 238, s. 226.
[2815] Ahmed A.-T.'nin 12/04/2006 tarihli tanık ifade tutanağı, Cilt 219, s. 38.

Temme'nin bu şekilde cevap vermesi yalan söylediği anlamına gelmez. Kendisinin o anda internet cafeden zaten çıkmış olması hala olasıdır. MK Café de soruşturmalarında hep bunu varsaymıştır. Buna karşılık ateş edildiğinde Temme'nin hala bilgisayar başında oturuyor olduğu tezi varlığını koruyamamıştır. Bu tezin temelinde Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) olayın meydana gelişine ilişkin analitik yaklaşımı yatmakta olup, bu yaklaşımın sahibi komisyon huzurunda sorgulanması sırasında analizi için gerekli olan olaylar temelinin eksiksiz olmadığı hatırlatıldıktan sonra bu yaklaşımı "eskimiş" olarak ilan etmiştir.

Temme'nin burada yalan söyleyip söylemediği sorusunu kesin bir şekilde yanıtlamak mümkün değildir. Temme'nin Halit Yozgat vurulduğu sırada hâlâ internet cafede olup olmadığı belli olmadığı müddetçe, eğer hâlâ orada olsaydı bir şey fark etmiş olmak zorunda olup olmadığı hususundaki mülahazalar daha da ileri gitmemektedir. Bu, olanaklardan hangisinin daha olası olarak görüldüğünden bağımsız olarak geçerlidir. Bu nedenle Temme'nin cinayetten bir şey fark edip etmediği tespit edilemez. Bu şu anlama da gelir: Akla gelebilecek her senaryo mümkündür. Buna, Temme'nin tesadüfen olay yerinde olması ve fakat ya aniden verdiği düşüncesiz bir karardan ötürü veya mesleki sonuçlarından korktuğundan oradan kaçması da dahildir. Çünkü görevinden kaynaklanan gerekçelerden ötürü - ister kişisel olsun ister göreviyle ilgili olsun - bu internet cafede bulunamaz. Bu durumda yardım etme yükümlülüğünü ihmalden yargılanabilecektir.

II. Temme aleyhine yürütülen ceza soruşturması

Temme hakkındaki hazırlık soruşturması tamamen objektif bir şekilde yürütülmüştür. Savcılık hazırlık soruşturmasını nefendisi olarak sorumluluklarına uygun hareket etmiştir. Savcılık ile polis arasındak sorumluluklar çok net olarak dağıtılmıştır, iletişim esas itibarile iyidir, bu türden davalar çerçevesinde ortaya çıkan sürtünme kaybı normal sınırlar içerisindedir. Fakat burada da hatalar yapılmıştır. Bu, 21 Nisan 2006 akşamı ertelenmiş ev aramaları için geçerlidir.

Tam da Temme hakkındaki soruşturmanın başlangıcında tuhaf bir şey oldu. Polis, olaygünü internet cafenin bilgisayar odasında internette sohbet eden kişinin Temme olduğunu tespit ettikten sonra önce cinayetle bir ilgsinin olabileceğini düşünmedi. Onun daha ziyade hangi gerekçeyle olursa olsun o zamana dek tanık olarak henüz polise başvurmamış bir kişi olduğunu varsaydı. Ancak 21 Nisan 2006 akşamı ifadesini almak üzere evine gelen memura anayasa koruma memuru olduğunu söylediğinde şüpheli durumuna düştü. MK Café memurları bu bilginin şaşkınlığı içerisinde hemen evi aramayı ihmal

ettiler. Bunun yerine Temme'yi tutukladılar ve sorgulanmak üzere Polis Müdürlüğüne götürdüler. Ev ancak birkaç saat sonra arandı.

Bu işlem bir hukuk devleti için çok düşündürücüdür ve durumun özelliğine atıf yapılarak (ilgili polis memurlarına anayasayı koruma memuru olduğunu ifşa ediyor) mazur gösterilemez. Mahkemenin karar verdiği bir tedbirin - başkaca emniyet tedbiri olmaksızın - uygulanmaması soruşturmalardaki ağır bir hatadır.

Hessen Araştırma Komisyonunda bu konudaki sorguların ardından bu konuda Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu da nihai raporunda görüş bildirmiştir:

> *"Başkaca bir emniyet tedbiri olmaksızın aramanın geri bırakılması soruşturmalarda ağır ve tamir edilemez bir hata teşkil etmektedir. Araştırma Komisyonunun görüşüne göre bu bağlamda bir hususa daha dikkat çekmek gerekmektedir: Aramanın geri bırakılması çok büyük bir önemi olan soruşturma taktiğine karar vermek demektir. Bu nedenle, bundan sonra yapılacaklar hakkında bir karar alınmadan önce hazırlıksoruşturmasını yürüten savcıyla görüşme yapmak gerekli gözükmüş olmalıdır. Böyesi bir görüşmede Temme'nin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi memuru olduğunu söylemesi üzerine ortaya çıkan yeni durum savcıyıkla işbirliği içerisinde değerlendirilmiş ve bundan sonra yapılacaklar buna mukabilolarak mutabakat halinde kararlaştırılabilmiş olmalıdır."*[2816]

Hessen NSU Araştırma Komisyonu bu eleştiriye katılmaktadır. Bunun tamamlayıcısı olması bakımından Temme'nin o zamanler ileri aşamarda hamile olan sorgusundan– kendisi söz konusu dönemde ilk evliliğinden başka bir çocukla birlikte evde kalmıştır–, aradan geçen süre zarfında hiçbir delilin imha edilmediği veya ortadan kaldırılmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle evn aramasının ötelenmesiyle soruşturmanın gerçekten bundan olumsuz etkilendiğine ilişkin bir emare yoktur. Fakat bunun tamamen imkansız olduğu da söylenemez.

III. Temme hakkında yürütülen disiplin süreci

Temme hakkında başlatılan disiplin süreci ilk etapta onu cezalandırmak amacıyla değil, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki görevinden onu başka ne şekilde kullanabileceklerini buluncaya kadar (tayinine kadar) uzak tutmak amacıyla yürütülmüştür. Hafif bir abartıyla şunu söyleyebiliriz: Disiplin süreci yalnızca amaca giden bir araçtı. Ne zaman ki Temmle'nin Kassel Hükümet Başkanlığına tayini ile birlikte bu amaca ulaşıldığı belli oldu o zaman disiplin sürecine devam etme isteği de tavsadı ve nihayetinde disiplin süreci durduruldu. Süreç şu şekilde işledi:

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü olan tanık Irrgang 24 Nisan 2006 tarihinde Temme'ye önce (memurlar hukundaki) görev yerine getirme yasağı getirdi. Böylesibir açığa alma üç ayla sınırlı olduğundan ve uzatılamadığından Temmuz 2006 sonunda Temme Anayasayı Koruma

[2816] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi –Basılı Evrak 18/12950, s. 1029.

Eyalet Dairesine geri dönecekti. Fakat bu arada bütünsornumlular Temme'nin kesinlikle bir dana Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bünyesinde çalışamayacağı ve bunun kısa vadede öncesinde bir disiplin sürneci işletmek suretiyle (disiplin hukuku uyarınca) Temme'nin görevden el çektirilmesiyle gerçekleşmesi gerektiği hususunda hemfikirdi. İzlenecek bu çizgi, İçişleri Bakanlığında 21 Temmuz 2006 tarihinde siyasi kanat– örneğin tanık Bouffier, Scheibelhuber, Gätcke ve Bußer – tarafından tespit edildi[2817] ve Hesen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bünyesinde 21 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleştirilen bir görüşme çerçevesinde idari kanatça hayata geçirildi. Kanunun izin verdiği üzere Temme'nin kendisi hakkında disiplin sürecinin başlatılmasını istemesi, en hızlısı olduğundan, en iyi yol olduğu düşünüldüğünden bu görüşme sırasında Temme'den telefonla kendisi hakkında disiplir sürecinin başlatılmasını talep etmesi istendi. Bu isteğe öylesine büyük bir vurgu yapılmıştı ki Temme gereğini hemen aynı gün yerine getirdi. Disiplin sürecinin başlatılması ve geçici olarak işten el çektirilmesi 24 Temmuz 2006 tarihinde, yani tam da 24 Nisan 2006 tarihinde ilan edilen açığa alma süresinin dolduğu gün itibariyle gerçekleştirildi.

Temme'nin eyalet dairesindeki görevine geri dönmesine izin vermeme kararı şüphesiz doğruydu. Çünkü Temme bütün davranışlarıyla göstermiştir ki, güvenlikalanınnda bir işin kendine özgü gereklerine uygun değildir. Eyalet dairesinin yönetiminin aksine bu İçişleri Bakanlığındaki siyasi sorumlular için en başından itibaren netti. Gizliliği koruma memuru ve onun vekilinin, ikisi de personel sorumluluğu tayımaksızın, Temme'nin sadece eyalet dairesine dönmesine değil aynı zamanda eski görevine dönmesini hatta en sonu dek uygun bulması komisyon için, o zamanki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bünyesinde büyük bir özeleştiri ve kendisi üzerine düşünme eksikliği bulunduğunun bir kanıtıdır.

Bütün katılımcılarca disiplin süreci başlatılıncaya ve aynı zamanda Temme'nin açığa alınması kararı ilan edilinceye kadar gündeme getirilen sonucun aksine sürece yansıyan belirgin bir kayıtsızlık vardı. Temme'nin işlediği çok sayıda görev suçu açısından bakıldığında, ceza hukuku soruşturması durdurulduktan sonra da, 20 Mart 2007 tarihinde olduğu gibi disiplin sürecini nihayetinde tamamen durdurmak yerine Temme hakkında bir disiplin tedbirine başvurulması hukuken taamen savunulabilir olurdu.

Fakat başka bir şekilde, yani tanık Irrgang'ın halefi olarak görülmekte olan disiplin davasını üstlenmiş bulunan tanık Dr. Eisvogel'in verdiği karara göre hareket edilmiştir. Dr. Eisvogel o zamanlar Temme'nin Kassel Hükümet Başkanlığına taylin edileceği düşünüldüğünde onun hakkında yükümlülük

[2817] Görüşmeye ayrıca İçişleri Bakanlığı Merkez Departmanı İnsan Kaynakları Yetkili Müdürü olan tanık Koch ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkan Yardımcı olan tanık Peter St. de katıldı.

ihlali nedeniyle özel olarak anayasa koruyucuları için geçerli olan yollara başvurulmasının anlamlı olup olmadığını sormuş ve o zamanlar kendince şu cevabı bulmuştur:

> *"Hayır, anlayış gösterdim. Yakında nasılsa gidecek olan ve benim görüşüme göre o zaman bitap durumda olan .birisine karşı bunu koruyup kollama yükümlülüğünün bir ifadesi olarak görüyorum. Bu adam perişan vaziyetteydi. Anlayışgösterdim ve bunun arkasındayım."*[2818]

Bu bakış açısı hukuken savunulabilir olabilir. Bununla birlikte komisyon, birdisiplinsürecinin durdurulmasının sebeplerinin ayrıntılı olarak belgelendirilmiş olması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Komisyon, eyalet dairesinden sorumlu bir denetleme makamı olarak İçişleri Bakanlığının disiplin sürecinin sonlandırılması kararı üzerinde etkili olduğuna dair herhangi bir ipucu bulamamıştır.

Bouffier'e atfedilen, Temme'nin görevden görevden geçici el çektirilmesinin maaşında kesinti için vesile olarak görülmemesi gerektiği ifadesini de disiplin sürecinin usulsüz bir şekilde etkileme olarak görülmemesi gerekir. Çünkü Temme'nin maaşında kesinti yapılabilmesi için gerekli olan hukuki koşullar bulunmamaktaydı. Maaşta kesinti yapılması için gerekli olan şart, Temme'nin hüküm giyecek olmasının yüksek bir ihtimal olmasıdır. Kendisinin görevden el çektirildiği tarihte ise bu kriminal polisin değerlendirmesine göre artık uzun bir süredir söz konusu değildi. Çünkü Mayıs 2006 ortalarında Temme hakkındaki suç şüphesinin daha da zayıfladığı tespit edilmişti. Böylesi bir ifade ancak hukuki durumun yansıtılması olurdu.

G. Parlamentonun İçişleri Bakanı Tarafından Bilgilendirilmesi

Atama kararında Madde I. 9. altında yöneltilen

> *"o zamanki İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier ve onun o zamanki bayan müsteşarı Oda Scheibelhuber'in ne zamandan beri Andreas T. hakkındaki şüpheden haberdar olduğu ve parlamentonun neden bundan zamanında haberdar edilmediği",*

sorusunu komisyon özetle aşağıdaki gibi yanıtlamaktkadır:

> **Bouffier ve Scheibelhuber en başından itibaren Temme hakkındaki şüpheden haberdardı. Parlamentoyu mümkün olduğunca ve bugünkü bakışla gerekli olduğu ölçüde zamanında bilgilendirmediler. Bunun temelinde Parlamentonun haklı bilgi alma menfaatleri ile soruşturmaların zarar görmesi riski arasında yapılan enine boyuna tartma yatıyordu. Son derece özel önemi nedeniyle 3 Mayıs 2006 tarihinde gizli toplanan Parlamenter Kontrol Komisyonunun erkenden bilgilendirilmesi gerekli olabilirdi. İçişleri Komisyonu açısından bakıldığında parlamentonun bilgi edin menfaati en azından İçişleri Komisyonu'nun sözcülerin bilgilendirilmesiyle dikkate alınmış olabilirdi.**

[2818] Eisvogel, Oturum Protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 140.

Bakanlığın üst yönetimi davranışı o zamankı Başsavcı'nın ve veri koruma görevlisinin, İçişleri Bakanlığı'nın yetki eksikliği nedeniyle devam etmekte olan bir ceza davası hakkında bilgi veremeyeceği (Başsavcı Anders) ve Temme'nin kişilik haklarının bilgi vermesine engel olduğu görüşünden kaynaklanmaktadır (Veri Koruma Görevlisi Prof. Ronellenfitsch). Gerçi iki görüş de, parlamentonun bilgilendirilmesinin sınırları olabileceği sorunlu bir bakış açısı arz etmekte olup böylelikle bakanlığın bir takdir kararı alması gerektiğini ifade etmektedir. Fakat komisyonun görüşüne göre drevam etmekte olan ceza davası, kişilik hakları ve parlamentonun bilgi edinme hakkı arasındaki bir değerlendrime başka türlü olabilir ve Parlamenter Kontrol Komisyonu ile ilgili olarak da gerekli olabilir.

İçişleri Komisyonu ile ilgili olarak Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 10 Mayıs 2006 tarihli İçişleri Komisyon toplantısı için tanzim edilmiş bulunan toplantı notu, bakanlığın komisyonun bilgilendirilmesini "Özel Olaylar" gündem maddesi altında düşündüğünü göstermiştir. Fakat bakanlığın üst yönetimi nihayetinde komisyona bilgi verilemesine karar vermiştir. Bunun yerine,yukarıda belirtildiği gibi soruşturmanın tehlikeye atılmaması ve Temme'nin kişilik haklarının korunmasına İçişleri Komisyonu'nun bilgilendirilmesinden daha fazla ağırlık verilmiştir. Fakat böylesi bir durumda komisyonun görüşüne göre savcılık da devreye sokularak en azından İçişleri Komisyonu'nun başkanlığının olaylar hakkında bilgilendirilmesi anlamlı olabilirdi.

Tanıkların sorgulanmasından anlaşılmıştır ki, o zamanki katılımcılar geriye doğru baktığımızda başka olayları bir açıdan görmüşlerdir. Buna göre, o zamanlar İçişleri KalemMüdürü olan Gätcke ve zamanın basın sözcüsü olan tanık Bußer Araştırma Komisyonu karşısında sürecin sonradan başka türlü de değerlendirilebileceğini kabul etmiştir. Ve tanık Bouffier bu yöndeki bir soruya şu cevabı vermiştir:

> *"Bugün muhtemelen şöyle yapardım: Başsavcı'yı arardım ve onundan soruşturma sonuçlarının tehlikeye atılmaması ile parlamentonun bilgi edinme hakkı arasında belki de ikisini de karşılayacak bir yol bulunmasına yardımcı olmasını rica ederdim. Bugün böyle yapardım."*[2819]

Tanıklar da, Temmuz 2006 başında konunun bir gazete muhabirinin araştırması neticesinde kamuoyuna yansımasından sonra İçişleri Bakanlığının bilgi durumunun hakimi olmadığını bilmekteydi. Bouffier'in 17 Temmuz 2006 tarihinde İçişleri Komisyonu huzurunda belli bazı bilgileri gazeteden aldığını söylemesi de bu aşamaya denk gelmektedir –

> *"Milletvekillerinin Bakandan değil gazeteden öğrenmeleri elimdir – özellikle de Bakanın kendisi de ancak gazeteden öğreniyorsa."*

[2819] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 145.

Gerçi Bouffier'un bununla Temme hakkındaki suç şüphesini ilk olarak gazeteden öğrendiğini söylemeyi değil, daha ziyade soruşturmasının ayrıntılarını gazeten öğrendiğini söylemeyi istemesi gerçi anlaşılabilir. Çünkü Bouffier'in Temme'nin tutuklanmasından hemen sonra Eyalet Polis Müdürlüğü tarafından soruşturma hakkında bilgilendirilmiş olduğu gerçeği tümüyle inkar edilemez. Komisyon Bouffier'in aleni bir gerçeği reddetmek istediğini gösterir bir ipucuna rastlamamıştır. Yine de ifadesi yanlış anlamalara açıktır, çünkü kendisinin bilgi seviyesini– "*özellikle bakanın kendisi de*" – milletvekillerininkiyle bir tutmuştur. Fakat Bouffier'den farklı olarak milletvekilleri bir anayasayı koruma memuru hakkındaki cinayet şüphesinden dahi haberdar değillerdi. Böylesi bir ifadenin bu nedenle milletvekillerinin kritik sorularına yol açmasını komisyon tabii bulmaktadır.

H. O zamanki İçişleri Bakanı Bouffier tarafından verilen açıklama yapma yasağı

Atama kararında Madde I. 10. altında yöneltilen

> *"o zamanki İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in Savcılığın Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bilgi kaynaklarını sorgulamasına neden izin vermediği ve Volker Bouffier'in Andreas T.'nin muhbirleri için savcılıkça talep edilen ifade iznini vermemekle kaynakların korunmasını Halit Yozgat cinayetinin aydınlatılmasından neden daha fazla önem verdiği "*

sorusuna komisyon özetle aşağıdaki gibi cevap vermektedir:

> **Bouffier o zamanın İçişleri Bakanı olarak Savcılığın ifade alma izni talebi konusunda karar verme yetkisine sahip kişidir. Kendi görüşüne göre Savcılık, Temme'nin kaynaklarının resmen sorgulanmasından neler beklendiği yeterince gerekçelendirememiştir. Kaynakların korunması ve soruşturma makamlarının bilgi edinme haklarını enine boyuna tartıp değerlendirerek bir karara varmak durumundadır. Bu noktada Savcılık da kararı hazırlayan İçişleri Bakanlığı da kaynaklar arasında bir ayrım gözetmemiştir. Bu noktada Komisyon bir hata görmektedir. Eğer bir ayrıma gidilseydi sağcı kaynaklar için ifade alma izni verilmiş olabilirdi. Ancak, Komisyon tarafından kaynağa yöneltilen soruların ortaya çıkardığı gibi, bu Polisi soruşturmasında daha ileriye götürmezdi (ayrıca bakınız: Bölüm A.V.2.).**

Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu nihai raporunun "Ortak Değerlendirmeler" başlığı altında şu tespitleri yapmıştır:

> *"O zamanki Hessen İçişleri Bakanı Volker Bouffier 2006 senesinde, Anayasayı Koruma Dairesinin İslamcılık ve bir vakada da aşırı sağcılık alanındaki muhbirlerine ifade alma izni verilmesi meselesinde kendi bünyesindeki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin görüşüne katılmış ve izin vermemiştir. Böylelikle beş kaynağının korunmasını polis sorgusuyla ekstra bilgi edinmekten daha önemli bulmuştur."*[2820]

Hessen Araştırma Komisyonu bu tespitlere katılmakta ve kendi bilgileri ışığında şunları eklemektedir:

[2820] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 833.

İfade izni verilmesi yönündeki istem hakkında verilecek olan karar her iki durumu karşılıklı tartarak verilecekbir değerlendirme kararıdır. Konunu aydınlatılmasındaki fayda ile gizlilikteki fayda karşılıklı tartılır. Bu bağlamda soyuk bir mülahaza değil söz konusu vakanın somut şartları esastır (aşağıda I). Bouffier'in çıkardığı açıklama yapma yasağında, İslami alandaki kaynaklar ile aşırı sağcılık alanındaki kaynaklar arasında ayrım yapılmaması hariç olmak üzere (Benjamin Gärtner) bu gereğe uygun hareket edilmiştir. Savcılığa karşı verilen açıklama yapma yasağı özlü bir gerekçeyle donatılmış olsaydı, bütün ifade izinlerinin verilmesinden muhtemelen kaçınılmayacaktı (IV.).

I. Hukuki ölçüt

İfade izni verilmesi yönündeki istem hakkında verilecek olan karar her iki durumu karşılıklı tartarak verilecekbir değerlendirme kararıdır. Soruşturma makamlarının bilgi edinmelerindeki fayda ile güvenlik makamlarının gizlilikle elde ettikleri fayda karşılıklı tartılır. Suçun şiddeti ağırlıklı bir tartma kriteridir. Fakat tek kriter o değildir.[2821] Önemli bir diğer kriter de Federal Almanya Anayasa Mahkemesi'nin "delil durumu çerçevesinde delilin değeri" dediği şeydir.[2822] Özellikle de soruşyturma makamının bu durumda sorgulama yapmakla neyi amaçladığı sorusu da buna dahildir. Soruşturmanın amacı sorusunda da yine soruşturma makamlarının tanıktan elde etmeyi umduğu bilgiler ile bu bilgilerin soruşturmanın devamı bakımından taşıyabileceği önemi birbirinden ayırmak gerekir. Gerçi bu hususların bir hazırlık soruşturmasının her aşamasında hem işlemleri yönlendirici hem de sınırlandırıcı bir fonksiyonu vardır. Fakat bunlar kural olarak farkında olmadan ilerleyen rutin işlemlerin bir parçasını oluşturur. Eğer istisnai olarak (planlanmış) bir soruşturma tedbirinde aynı zamanda devletin gizlilik menfaatleri de etkilenecekse bunun tam olarak takip edilmesi gerekir.

İkinci adımda gizlilik menfaati belirlenmelidir. Federal Almanya Anayasa Mahkemesi'nin içtihatına göre

> *"istihbarat bilgilerinin, bilgi kaynaklarının, çalışma biçimlerinin ve ihbarcılara verilen gizlilik vaatlerinin korunması"*[2823]

da gizlilik menfaatlerine dahildir.

Muhbirlere ifade izni verilip verilmeyeceği meselesi test edilirken de iki aşamadan geçilir. Öncelikle ifade izninin kaynağın "ifşa olmasına" ve böylelikle de devreden çıkarılmasına yol açık açmayacağının,

---

[2821] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli karar – Esas No. 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar no. 80.
[2822] 26/05/1981 tarihli karar – 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Juris, Kenar no. 80.
[2823] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 27/10/1999 tarihli karar – 1 BvR 385/90 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 101, 106-132), Juris Kenar no. 87.

öyleyse de bunun olasılığının ne kadar olduğunun açıklığa çıkarılması gerekir. Bu mesele örneğin dosya tanzimi sırasında dikkat tedbirleri alınarak kimliklerin korumsanının sağlanıp sağlanamayacağı sorusunu da içerir. İkinci aşamada, muhbirlerin deşfire olması halinde hinge güvenlik menfaatlerinin tehlikede olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır. Bir tarafta muhbirlerin kendi güvenlikleri söz konusudur. Öte yandan da bu kişilerin daha fazla bilgi temin edemeyecek olmasının güvenlik durumu bakımından ne gibi sonuçlarının olacağı sorusunun da üzerine eğilmek gerekir.

Üçüncü adımda bu şekilde elde edilen aydınlatma menfaati ve bu şekilde elde edilen gizlilik menfaati karşılıklı tartılarak değerlendirilmelidir. Bu tartma süreci "bütün olay esasının takdir edilmesini" gerektirir.[2824] İfade izni verilmesi istemi hakkında verilecek karar bakımından ifade izninden beklenen sonuçların iznin verilmemesi durumunda beklenen sonuçlarla karşılaştırılması gereklidir. Nihayetinde, somut vakada hangi menfaatlerin ağır bastığı sorulmalıdır. İşte o tercih edilmelidir.

II. Açıklama yapma yasağına esas teşkil eden mülahazalar

Bouffier tarafında nçıkartılan açıklama yapma yasağına hangi mülahazaların esas teşkil ettiği sorusu her şeyden önce su züreçte ortaya çıkan sayısız doküman - notlar, kısa açıklamalar, kararlar, evraklar, yazılar - ışığında anlaşılabilir. Fakat eksik olan şey, açıklama yapma yasağının karşılıklı tartma ve değerlendirme sürecini aynen kopya eden yazılı ayrıntılı bir gerekçesidir. Böylesi bir gerekçe bu meselede ayrımlara gidilmesini sağlayabilirdi (aşağıda IV.).

1. Aşikar bir soruşturma menfaati yoktur

Açıklama yapma yasağı bir yandan Bouffier'in gözünde savcılığın aydınlatma menfaatini makul hale getirememiş olmasına dayanmaktadır. Soruşturma sürecinin efendisi olarak ise bu onun uhdesinde olsa gerektir. Henüz 13 Temmuz 2006 tarihli yazıda - hem şeklen hem içerik olarak -, karar verilebilecek nitelikte - ve başarılı - bir başvuru için gerekecek olan neredeyse her şey eksiktir. Savcılığın dilekçesini düzeltmesi bunun istenmesinden sonra neredeyse bir ay sürmüştür. İçişleri Bakanlığının görüşüne göre 10 Ağustos 2006 tarihli tamamlayıcı yazı meseleyi daha da düzeltmediğinden ve Kassel Savcılığı Başsavcılık, İçişleri Bakanlığı ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileriyle 17 Ağustos 2006 tarihinde yaptığı görüşmede dilekçeyi daha da somutlaştırma sözü verdikten sonra 25 Ağustos 2006 tarihli yazıyla ilk kez olarak sorgulanması düşünülen kişilerin kimler olduğu ilk kez bildirildi.

[2824] Federal Almanya Anayasa Mahkemesi, 26/05/1981 tarihli karar – 2 BvR 215/81 (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi (BVerfGE) 57, 250-295), Kenar no. 80.

Bu kişilerin sorgulanmasının amacını son ana kadar, suç yerinde olup olmadığının kontrolleri, dikkati çeken özel durumlar ve - daha da genel olarak - Temme'nin kişiliği gibi konular belirliyordu. Elde edilmesi umulan bilgilerin soruşturmayı nasıl ileri götüreceği sorusuyla bir ilinti kurulmuyordu. Bunun yerine daha ziyade, soruşturmanın "Temme ipucu" çalışmasının nihayetinde tamamen resmi olarak "tamamlanmasına" hizmet edeceği söyleniyordu. Devamında somut soruşturma hedeflerinin neler olduğuna dair soru ortadan kalktı. Çünkü polisin gözünde de Temme hakkındaki suç şüphesi soruşturma devem ettikçe zayıflamıştır.[2825] Temme'nin tanık olarak başvurmadığı gerçeğinin yanı sıra onun suça karıştığını gösteren tek bir somut çıkış noktası yoktur. Bu nedenle 2006 senesinin ortasında savcılığın esas itibariyle planlanan sorgulamaların Temme'nin mahkemeye çıkarılması sonucuna götüreceğini varsaymadığı düşünülebilir. O zamanlar İçişleri Bakanlığı Hukuk Departmanı Müdürü olan tanık Hannappel'e inanacak olursak, o zamanki Kassel Savcılığı yöneticisi (kendisi bu arada vefat etmiştir) 12 Eylül 2006 tarihinde yapılan bir görüşmede bu yöhned bir beyanda bulunmuştur.[2826] Bouffier'in kendisi de savcılığın dilekçesinde özün eksik olduğuna hem de Temmuz 2006 tarihinde işaret etmişti.[2827]

2. Güvenlik menfaatlerinin olumsuz etkilendiği aşikar

Bouffier'in görüşüne göre net bir şekilde bilirtilmemiş soruşturma menfaatlerinin karşısında başta Madrid (2004) ve Londra'daki (2005) İslami terör saldırıları ışığında ağır basan güvenlik menfaatleri bulunmaktaydı. İçişleri alanındaki uzmanlarla istişareler yapmış ve İslami alanda görevlendirilmiş kaynakların o zamanlar Kuzey Hessen'de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bilgi akışı bakımından ne önemi olduğu konusunda birçok kez ayrıntılı yazılı görüş almıştır. Memurlarının bu raporları hazırlarken özenli davranmadıkları, bilgilerine ve vicdanlarına uygun davranmadıklarını gösteren ipuçları yoktur. Bununla beraber Bouffier son olarak, Anayasayı Koruma Federal Dairesinden bilirkişi istemeye karar vermiştir. Anayasayı Koruma Federal Dairesi bünyesindeki İslamcılık/ İslamcı Terörizm Bölümü'nün o zamanki müdürü olan ve daha sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanlığına gelen Bay Dr. Eisvogel tarafından temsil edilen daire, raporunda Federal Devletin perspektifinden bu kaynakların Anayasayı Koruma Dairesinin bilgi akışı bakımından ne kadar önemli

---

[2825] BAO Bosporus, 15/05/2006 tarihli konuyla ilgili raporu, BY2_1.Gönderim Ek 2_000015.

[2826] 14/09/2014 tarihli açıklama, Cilt 338, S. 186. Fakat bu ifade görüşmenin diğer katılımcılarının sorgulanmasıyla doğrulanamamıştır, çünkü tanıklar görüşmeyi ya hatırlayamıyor ya da tam olarak hatırlayamıyordur.

[2827] Bakınız: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 25 Temmuz 2006 tarihli yazısına – Dosya Numarası: 24-S-110 000-024/06 - Bouffiers el yazısıyla iliştkirdiği not. Buna göre savcıdan "*hangi somut şartların soruşturmayı ileri götürebileceğini*" izah etmesinin rica edilmesi gerekmektedir. – Cilt 964, s. 3. ayrıca bakınız: Bouffier UNA/19/2/55 – 26/06/2017 – sayfa 10 sonraki.

olduğunu teyit etmiştir. Bu bilgiler temelinde Bouffier bakımından İslami kaynakların deşifre olması riski üzerinde durmak daha önemli gözükmüştür.

III. Açıklama yapma yasağına esas teşkil etmeyen mülahazalar

İfade alma izni talep edilirken ve açıklama yapma yasağı gerekçelendirilirken kaynaklar arasında bir ayrıma gidilmemiştir. Bu ayırıma göre İslami alanda kaynaklar bulunduğu gibi aşırı sağcı alanda da kaynaklar bulunmaktadır. Enine boyuna tartarak verilen kararlara hazırlanılırken bu husus dikkate alınmamıştır.

Birbirine zıt menfaatler mümkün olan en büyük etkiyi gösterecek şekilde karşılaştırılarak çakışan menfaatler enine boyuna tartılır. Komisyon, Polis, Anayasayı Koruma Daireleri ve İçişleri Bakanlığı arasında çatışan menfaatler hususunda uzlaşarak çözüm bulma çabalarının farkındadır. Bu çabalara rağmen kaynaklar arasında, büyük bir ihtimalle aşırı sağcı kaynağın en azından sorgulanmasına yol açacak bir ayrıştırma yapmak daha hedef odaklı olacaktı. Bu husus, tartışmaların Temme'nin İslami kaynakları ve İslami tehdit durumu üzerinde yoğunlaştırılması sonucu, Bouffier enine boyuna tartma ve değerlendirme sürecinde karar alıncaya kadar muhafaza edilmiştir.

1. Temme'nin sağcı çevrelerden olan muhbiri Benjamin Gärtner

Bu hata öncelikle Gärtner'in kendisi ile ilgilidir. Ne onun aşırı sağcı alanda görevlendirilmiş bir kaynak olduğu gerçeği ne de onun Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne temin ettiği bilgilerin değeri bu enine boyuna tartma ve değerlendirme sürecinde dikkate alınmıştır, çünkü menfaat çatışmasının odağına hem ceza soruşturmacıları hem de İçişleri Bakanlığı tarafından net bir şekilde İslami mesele konmuştur.

Savcılığın açıkça Benjamin Gärtner için de ifadesini alma izni istemiş olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Savcılık dilekçesini en başından itibaren Temme'nin "bütün" muhbirleri için vermiştir. En geç Kassel Savcılığı'nın 25 Ağustos 2006 tarihli yazısının ve ekindeki Temme'nin, içlerinde Gärtner'in de bulunduğu kaynaklarının isimlerinin bulunduğu, Café Cinayet Araştırma Komisyonu (MK Café) tarafından tanzim edilmiş listenin ulaşması ile birlikte, İçişleri Bakanlığı'nda başvurunun Temme'nin kaynaklarının çalışma sahalarına göre ayrımlandırılarak ele alınması mümkün olabilirdi.

Savcılığın 25 Ağustos 2006 tarihli yazısı; belli ki, Hukuk Bölümü'nün Müdürünün elinden çıkmıştır. Neden kaynakların ayrımlandırılarak ele alınmasının sonuçları üzerinde durulmadığı açıklanamamaktadır. Herhangi bir uzmanlık bölümünün veya herhangi bir yönetim seviyesinin,

Savcılığın çeşitli olgu sahalarına sahip muhbirleri sorgulamak istediği sonucunu çıkaran bir yazısı bulunmamaktadır. Tanıkların verdikleri ifadelerden de bu netleşemedi. Bununla birlikte Savcılık da yazılarının hiçbirinde (13 Temmuz 2006 tarihli yazısında, 10 Ağustos 2006 tarihli tamamlayıcı gerekçe yazısında da ve hatta sonradan verdiği 25 Ağustos 2006 tarihli yazısında) böylesi bir ayrıma gitmediğinden, o da bu konuda ortak sorumluluk sahiplerinden birisidir.

Tanık Gärtner'in Komisyon tarafından sorgulanmasından sonra tespit edilmiştir ki, Gärtner'in o dönem Polis tarafından resmi olarak sorgulanmış olması da, NSU'nun daha önce deşifre edilmesi için herhangi bir bilgi kazandırmayacaktı. Komisyon, Gärtner'in beş saatlik sorgusunda, onun NSU ile doğrudan veya dolaylı bir irtibatının olmadığına ve Halit Yozgat'ın internet cafesinde bir cinayet işleneceğine ilişkin bir bilgisinin olmadığına kanaat getirmiştir (yukarıda: A.V.2.).

2. Temme'nin sağcı çevrelerden temsilen yönetimini üstlendiği muhbir, VM 340

Aynı husus, Savcılığın 25 Ağustos 2006 tarihli yazının ekinde belirtilmiş olan diğer bir "sağcı" kaynak için de geçerli olup bu kaynağın yönetimi Temme'nin bir meslektaşına ait olmakla birlikte Temme onun yönetimini temsilen üstlenmiştir. Somut olarak bu kaynak hakkında Almanya Federal Meclisi'nin 18. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu şunları söylemektedir:

> *"Andreas Temme'nin temsilci olarak ilişki içerisinde olduğu kaynakların 2006 senesinde yürütülen soruşturmalar çerçevesinde nihai olarak tespit edilip bir çalışma sahasına tayin edildiklerini Araştırma Komisyonu kendisine ibraz edilmiş bulunan dosyalar ışığında tespit edemezdi. 4 Kasım 2011 tarihinden sonra gerçekleştirilen soruşturmalar çerçevesinde bu açıdan başka herhangibir çabaya girilmemiştir, çünkü soruşturmacılar Temme hakkında başka bir şüphe belirtisi görmemekteydiler."*[2828]

Komisyon da, VM 340'ın herhangi bir şekilde olup bitenlere karışmış olduğuna ilişkin somut bir ipucuna sahip olmadığından, bu yönde başka bir delil belirlemesine de başvurmamıştır. Komisyon bu bakımdan da, bu kaynağın 2006 senesinde resmi olarak sorgulanmasının Temme hakkında o zamanlar yürütülen soruşturmayı ileri götürmeyeceğini varsaymaktadır.

IV. Açıklama Yapma Yasağının Yazılı Gerekçesi

İfade alma izni verilmesinin veya reddedilmesinin kararını vermenin gerektirdiği yüksek mesleki beklentiler üzerinden bakıldığında ve gereken zaman ve personel yükü ile ve birbirinden farklı iki alanın yüksek memurlarının bir çözüm bulmak için haftalar boyu sarf ettikleri görünür çabalarla karşılaştırıldığında açıklama yapma yasağının yazılı gerekçesinin bu çalışmaya girişmemesi şaşırtıcıdır.

[2828] Almanya Federal Meclisinin 18. Seçim Dönemi – Basılı Evrak 18/12950, s. 1030.

Hukuk açısından bakıldığında gerekçe şart değildir.[2829] Çünkü Savcılığa yönelik açıklama yapma yasağı devlet içi bir hukuki işlem olup bunun için idare usul hukukunun kuralları geçerli değildir. O zamanki İçişleri Bakanı kararını kısaca gerekçelendirmiş ve Savcılık ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında yürütülen kapsamlı yazışmalara ve sayısız görüşmede karşılıklı paylaşılan ve kararların yansımalarını bulduğu argümanlara atıfta bulunmuştur. Polisten de Savcılıktan da bir eleştiri gelmemiştir.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu üyelerine de sorularını sorma olanağı tanınmıştır. Çünkü İçişleri Bakanlığı Müsteşarı 17 Ekim 2006 tarihli yazıyla Kontrolkomisyonu'na İçişleri Bakanı'nın gerekçelerini ayrıntılı olarak açıklamayı önermiştir.

Gene de ayrıntılı bir gerekçenin tanzim edilmiş olması enine boyuna tartma ve değerlendirme sürecinde kaynakların tek tek dikkate alınmış olmasına neden olabilirdi. Bu durumda, eğer Bouffier'in

> *"Ben her durumda o zamanki bilgi durumuma göre böylesi bir tek kişinin ifadesinin alınması için izin verirdim."* [2830]

sözünü esas alırsak, muhtemelen olumlu bir karar dahi çıkabilirdi; yani 2006 senesinde Gärtner için ifade alma izninin verilmesi konusunda.

Kaynakların tek tek ele alınması durumunda Temme'nin bütün muhbirlerinin İslami çevrede görevli olmadığının anlaşılmış olması halinde, bu durumun sonucunda ayrım yapılarak kontrol edilmiş olacağını varsaymak için neden bulunmaktadır . Bununla birlikte bir sonraki adımda, dilekçenin Temme'nin yönettiği bütün kaynakların sorgulanmasına yönelik olduğu gerçeğinin farklı bir kararın önünde engel teşkil edip etmediği sorusu ortaya çıkabilirdi.

Esasında artık burada yeri olmayan bu soruya hayır cevabını vermek gerekir. Buradaki sürece özgü resmi gerekçeler farklı bir kararın alınması önünde engel teşkil etmeyecekti. Savcılığın verdiği dilekçeyi, ifadelerinin alınması izni istenen kişilerin sayısına göre bölmek mümkündü. Polisin, Eyalet Dairesine baskı uygulayabilmek amacıyla, en başından itibaren "ya hep ya hiç" stratejisini izlemiş olduğunu bilmenin burada bir önemi olmaması gerekirdi. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) Müdürü tanık Wetzel'in Komisyon'a yaptığı açıklamayı düşündüğümüzde Polisin burada yalnızca

---

[2829] Bouffier, Oturum Protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 118.
[2830] Almanya Federal Meclisinin 17. Seçim Dönemi 2. Araştırma Komisyonunun 28 Eylül 2012 tarihli 32. Oturumunun Stenografik Tutanağı, s. 13.

tek bir ifade alma izninin verilmiş olması halinde, stratejisinde ısrar eder miydi konusunda şüphe duyulabilir:

> *"Bugün ben de artık anlayamıyorum. Eğer en başından itibaren belli olsaydı – – Ben pragmatistim. Ben de şöyle derdim: Gel, iyisi mi biz bunu alalım. Elimizdeki elimizdekidir. – Polis olarak ben de bunu tercih ederdim."*[2831]

I. Bouffier'in Cinayet Soruşturması Hakkında Bilgilendirilmesi

Atama kararı Madde I. 11. altında yöneltilen

> *"o zamanki İçişleri Bakanı, bugünün Başbakanı Volker Bouffier'in Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmalar ve NSU soruşturmaları hakkında ne şekilde ve kim tarafından bilgilendirilmiş olduğu",*

sorusunu Komisyon şu şekilde yanıtlamaktadır:

> **Bouffier, Eyalet Polis Müdürü tarafından 21 Nisan veya 22 Nisan 2006 tarihinde Halit Yozgat cinayeti meselesindeki soruşturmalar hakkında telefonla bilgilendirilmiştir.**

Bouffier'in soruşturmalar hakkında zamanında bilgilendirilmiş olduğu sonucu, Komisyona ibraz edilmiş bulunan dosyalardan ve başta tanık Bouffier, Nedela ve Gätcke olmak üzere tanıkların alınan ifadelerinden ortaya çıkmaktadır. Bilgilendirme yazılı yapılmadığından ve tanıklar sürecin tam olarak nasıl işlediğini artık hatırlayamadıklarından bilgilendirmenin hangi gün gerçekleştiğini, 21 Nisan 2006 Cuma günü akşamı mı yoksa bunu takip eden 22 Nisan Cumartesi günü mü gerçekleştiğini kesin olarak söylemek mümkün değildir. Bouffier'in, ifadesinin alınması sırasında kendisini Nedela'nın iki kere aradığını, bunlardan birinin Temme geçici olarak tutuklandıktan sonra, ikincisinin ise o salıverildikten sonra gerçekleştiğini hatırladığı gerçeği, Bouffier'in 21 Nisan 2006 tarihi akşamında bilgilendirilmiş olduğu sonucunu vermektedir.

J. Olumsuz Etkilenen Soruşturmalar

Atama kararında Madde I. 12. altında yöneltilen

> *"Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmalar ile NSU soruşturmalarının o zamanki İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in, onun eski müsteşarları Oda Scheibelhuber ve Boris Rhein ile İçişleri Bakanlığı bünyesindeki emniyet yöneticilerinin hangi kararlarından etkilenmiş olduğu"*

[2831] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 79.

Sorusunu Komisyon şu şekilde yanıtlamaktadır:

> **Komisyon, Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmaların veya NSU soruşturmalarının Bouffier, Scheibelhuber veya Rhein'dan etkilendiklerine dair bir ipucuna rastlamamıştır. Bu, İçişleri Bakanlığı bünyesindeki emniyet yöneticileri ile ilgili de geçerlidir.**

Adı geçen kişi ve mercilerin teşkilat ve insan kaynakları alanlarında sorumluluk sahibi olarak Kassel emniyeti için de yetki sahibi olduklarını ve örneğin Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) derhal kurulmasına destek olmakla ve bunun hem personel hem de fiziki şartlar bakımından donatılmasına kaynak ayırmakla bu sorumluluklara uygun davrandıklarını bir kenara bırakırsak,[2832] Komisyon siyasi çevrelerin şu veya bu şekilde soruşturmaları etkiledikleri veya etkilemek istediklerine işaret eden ipuçları bulamamıştır. Özellikle de Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun (MK Café) polis memurlarının Temme tarafından yönetilen kaynakların sorgulanması meselesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesine karşı tavır almaktaki ısrarı, tam tersine, o zamanlar soruşturmacılar üzerinde "yukarıdan" bir baskı uygulanmadığının bir göstergesidir.

K. Dosya Devri

Hessen'deki dosyalar ile ilgili olarak Hükümeti oluşturan partilerin fraksiyonları ile muhalefet partilerinin fraksiyonları arasında Eyalet Hükümeti'nin yaptığı karartmaların değerlendirilmesi bakımından farklı görüşler mevcuttu. Dosyaların incelenmesine ilişkin süreç içinde bu farklı değerlendirmelerin ortadan kalkması gerekmekteydi ki, bu büyük ölçüde başarılmıştır. Ancak, bu süreç özellikle de küçük fraksiyonları çok fazla zaman gerektirdiğinden ekstra güçlüklere maruz bırakmıştır.

Diğer Eyaletlerin dosya paylaşımları, resmi yardımlaşma prosedürüyle gerçekleşmelerine rağmen, aynı hukuki temel üzerinde faaliyet gösteren federal makamlara göre, şayet faaliyet gösterdikleri kabul edilirse, çok daha sorunsuz işlemiştir. Diğer Eyalet Parlamentolarından farklı olarak, tutanaklarını sadece talep üzerine göndermiş olan Almanya Federal Meclisi'nden başlarsak örneğin Anayasayı Koruma Federal Dairesi gibi diğer federal makamlar çok pasif davranmıştır. Delil taleplerinin bazıları, delil belirleme tamamlanıncaya ve nihai rapor tanzim edilinceye kadar henüz tamamlanmamıştı.

[2832] Wetzel, Oturum Protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 31 sonraki.

Uygulamalara ilişkin öneriler

Atama talimatının II nolu bölümüne göre, komisyon şu hususları incelemeli:

1. *Eyalet güvenlik ve soruşturma makamlarının yapısı ve organizasyonu, güvenlik ve soruşturma makamlarının federal ve eyalet düzeyinde işbirliği yapması, federal ve eyalet düzeyinde güvenlik ve soruşturma makamlarının bilgiler elde etmesi ve bilgi alışverişi yapması için, aşırı sağcılıkla ilgili hangi sonuçlara varmanın zorunlu olduğunu;*

2. *Soruşturma önlemleri sırasında radikallerin cezai suç kurbanlarının ve yakınlarının acı çekmesinin daha etkin bir şekilde önlenmesinin zorunlu ve mümkün olup olmadığını ve nasıl önlenebileceğini;*

3. *Tüm alanlarda (baskı uygulama, önceden tedbir alma, sorumlu makamların duyarlılaştırılması) aşırı sağcı şiddetle mücadelenin iyileştirilmesinin zorunlu ve mümkün olup olmadığını ve nasıl iyileştirilebileceğini;*

I. Önsöz

Kasım 2011'de NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı'nın kısaltması) örgütünün ortaya çıkarılmasından beri, Federal Devletteki ve eyaletlerdeki birçok araştırma komisyonu, NSU örgütünün seri cinayetleriyle ilgili soruşturmaların tamamen gözden geçirilmesiyle meşgul olmuştur. Onlar nihaî raporlarını hazırlamışlardır. Bu seri cinayetlerden hangi sonuçların çıkarılmasının zorunlu olduğuna dair ifadeler içeren, çeşitli hükümet komisyon raporları da aynı şekilde hazırdır.

Hessen NSU Araştrma Komisyonu (Hessischer NSU-Untersuchungsausschuss), kendini bu komisyonlarla aynı safta görmektedir. Komisyonun vardığı sonuçlar, esas itibariyle örneğin Almanya Federal Meclisi'nin Onyedinci Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun (NSU-Untersuchungsausschuss der siebzehnten Wahlperiode des Deutschen Bundestages) vardığı sonuçlarla ve Federal Anayasa Mahkemesi Eski Hakimi ve Komisyon Başkanı Prof. Dr. Dr. h.c. Hans-Joachim Jentsch (bay), Eski Federal Adalet Bakanı Prof. Dr. Herta Däubler-Gmelin (bayan), Eski Adalet Bakanı Müsteşarı Dr. Rudolf Krizeleit (bay) ve Eski Senatör Wolfgang Wieland'dan (bay) oluşan ve bununla ilişkili olarak kurulmuş olan Hessen Eyalet Hükümeti Uzmanlar Komisyonu'nun (Expertenkommission der Hessischen Landesregierung) Raporu ile örtüşmektedir. Araştırma Komisyonu, oy birliğiyle kararlaştırılan Uzmanlar Komisyonu Raporu'nu getirtmiştir ve bu rapora katılmaktadır.

Uzmanlar Komisyonu Raporu, Araştırma Komisyonu atanması talebinde sorulan soruların bazılarına daha şimdiden cevap verebilmiştir.

Bundan başka Araştırma Komisyonu, uygulamalara ilişkin, konuyu daha da ileri götüren öneriler geliştirmiştir. Burada Araştırma Komisyonu'nun ilk planda 2006 senesindeki haliyle resmî maklamların çalışma şeklini incelediğini ve değerlendirdiğini dikkate almak gerekir. Özellikle NSU örgütünün yaklaşık yedi sene önce ortaya çıkarılmasından beri, tüm Federal Almanya'daki güvenlik makamlarında ani bir hareketlenme görüldü. O tarihten beri, devletin bu makamlarında görevli insanların bilinci – sivil toplumda olduğu gibi – güvenlik makamlarının organizasyonu ve aralarındaki işbirliği de değişti. Bu nedenle Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nun önerilerinin büyük bir kısmının bu arada uygulamaya konulduğu tespitinde de bulunulabilir. Fakat Araştırma Komisyonu'nun çalışması henüz tüm önerilerin tamamen uygulanmadığını ve başka değişikliklerin de gerekli olduğunu göstermiştir. Araştırma Komisyonu, Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu'nun önerilerinin henüz tamamen uygulanmayan kısımları için, yani daimi bir süreci gerektiren haller için, başlatılan önlemlerin tutarlı bir şekilde devam ettirilmesinden yanadır.

Federal Devletin, uygulamalara ilişkin önerilerinin sunulmasından beri 7 sene geçmiştir. Uzmanlar Komisyonu tarafından bu önerilerin uygulanmasına ilişkin değerlendirme 2015 senesindeki durumu göstermektedir. Komisyon, konunun bu zamansal boyutunu dikkate alarak, uygulamalara ilişkin kendi önerilerini kaleme almak amacıyla, Federal Devletin ve Uzmanlar Komisyonu'nun yapılması gereken şeylere ilişkin önerilerinin uygulanmasına dair güncel durum hakkında bilgi almak için, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Başkanıyla, Hessen Eyaleti Polis Müdürüyle ve Adalet Bakanlığı temsilcileriyle bir iş görüşmesi yapmıştır. 5 Şubat 2018 tarihli bu görüşme, dosya incelemesi, tanıkların ifadelerinin alınması, bilirkişilere sorular sorulması ve güvenlik makamlarıyla, ve dosya gönderen Federal Devlet ve eyalet daireleriyle işbirliği yapılması, Araştırma Komisyonu'nun aşağıdaki uygulamalara ilişkin önerilerinin esas temelini oluşturmaktadır:

II. Polis

Şeffaflık, çeşitlilik, hoşgörü

1. Şimdiye kadar geliştirilmiş olan, yanlışlardan öğrenme kültürü yaşanmak ve daha da ileri götürülmek zorundadır. Yanlışlardan öğrenme kültürü, önceleri doğru görülen hipotezlerin sorgulanmasını ve gereği halinde ilgili kişi için – yanlışlığı yapan ve yanlışlığın yanlış olduğunu dile getiren kişi için – bundan dolayı dezavantajlar getirmeksizin yanlış olarak tanımlanmasını mümkün kılmalıdır. Çoğunluk tarafından ileri sürülen bir hipotezin sorgulanması, aynen bir yanlışın dile getirilmesi gibi olumlu çağrışımlar uyandırmalı, olumsuz değil.

2. Kökenleri farklı insanları polis mesleği için kazanmak, Hessen Polisi'nin önemli bir amacı olmaya devam etmek zorunda. Bu, toplumdaki tüm grupların polisin yaptığı işe duyduğu güveni kuvvetlendirmeye katkıda bulunabilir. Kültürlerin çeşitliliği, suç şüphelilerinin meçhul olduğu ölüm vakalarında soruşturmanın hangi yöne doğru yapılması konusunda insanların gözünü açabilir. Bunun için duyurular ve kadro ilanları, toplumun az temsil edilen gruplarından gelen insanlara ve özellikle de AB dışındaki kültürlerle bağı olan insanlara da hitap edecek şekilde verilmeye devam edilmeli.

3. Kültürlerarası yeterlilik konusunda Hessen polis memurları için uygulanan mevcut mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi konseptinin sağlamlaştırılması ve devamlılığının sağlanması gerekir. Polisin, günlük görevi sırasında, göçmen kökenli veya göçmen kökensiz insanlar üzerindeki farklı etkileri değerlendirme ve buna uygun olarak hareket edebilme yeteneğinin, aynı zamanda bütünleştirici ve kontrolden çıkmayı azaltıcı etkisi vardır. Polisle karşılaşan hiçbir vatandaş, kökeninden veya kültürel özelliğinden dolayı toplumun diğer gruplarındaki vatandaşlardan farklı muamele görmüş olma izlenimi edinmemeli. Prensip itibariyle kültürlerarası yeterlilik, tayinlerde ve terfilerde, uygunluğun, yetenekli olmanın ve mesleki becerinin değerlendirilmesinde göz önüne alınmalıdır.

4. Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu ile birlikte, Hessen Araştırma Komisyonu da polis memurlarının mesleki eğitimine ve meslekte ilerleme eğitimine özellikle bilim çevrelerinin ve sivil toplum örgütlerinin katılmasını da tavsiye etmektedir. Devlet güvenlik makamlarının toplumla bağ kurma yeteneğinin oluşturulması ve desteklenmesi, doğrudan doğruya demokrasi prensibinden çıkarılması gereken bir taleptir. Kamu yönetiminin daima bir hizmet fonksiyonu vardır. Kamu yönetimi bağlarını koparmamalı ve tek başına durmamalıdır. Bunun için, mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi alanında sadece öğretim görevlilerinin geniş bir tecrübe ve dünya görüşü yelpazesi oluşturmaması, aynı zamanda öğretilen içeriklerin de bizimki gibi çoğulcu bir toplumun çeşitliliğini yansıtmaya uygun olması, önemli bir yapı taşıdır.

5. Özellikle cezai suç kurbanlarıyla ve onların yakınlarıyla ilişkilerde iletişim yeterliliğine ihtiyaç vardır. Bu durum özellikle, bu kişilerin ilgili polislerden farklı başka bir kültür çevresinden gelmesi halinde geçerlidir. Bundan dolayı, olay kurbanı ve yakınlarıyla profesyonel ve hassasiyet içeren bir ilişkiyi, eyalet düzeyinde ve aynı şekilde uygulanan bir yöntemle sağlamak için önlemler alınmalıdır. Polis memurlarına, mağdur olan kişilerin içinde olduğu özel durumlar için hassasiyet kazandırılmalıdır. Prensip itibariyle ağır suç kurbanlarına ve onların yakın aile bireylerine psikolojik destek alabilme hakkı sağlanmalıdır.

6. Avrupa Birliği 2012/29/EU nolu Mağdurları Koruma Direktifi'nin Hessen Polisi'nin uygulamasıyla kabul gören, mesleki eğitime ve meslekte ilerleme eğitimine entegre edilen ve cezai suç kurbanlarının kendi ülke dillerine çevirisi yapılan broşürlerle kendi hakları hakkında bilgilendirilmesini içeren yöntem korunmalıdır. Özellikle verilecek bir ifade için avukat tutma veya güvendiği bir insanı yanında getirme hakkı, herkesin anlayacağı bir dille açıklanmak zorunda. Polis bu kişileri dost ve yardımcı olarak karşılamalıdır. Polis görevlileri bir taraftan etkin bir şekilde ceza takibatı yapma zorunluluğu (izlerin emniyete alınması, arama, tutuklama vb), diğer taraftan cezai suç kurbanları için duyarlılık geliştirmek gibi zor bir durumun bilincinde olmalı.

   Polisin yetkili olmasından bağımsız olarak cezai suç kurbanlarına gerekli tüm desteklerin, resmî daireler üstü bir yöntem ve bir muhatap kişi vasıtasıyla koordine edilebilmesi ve verilebilmesi gerekir.

Aşırı sağcılığın farkedilmesi

7. Hessen ve tüm Federal Almanya'daki radikal sağcı ilişki ağlarının ortaya çıkarılmasına devam edilmeli. Araştırma Komisyonu, bilirkişi beyanları ve aşırı sağcı kesimden gelen tanıkların ifadeleri vasıtasıyla bağlantılar ve ilişkiler hakkında çok sayıda ipucu elde edilebilmiştir. Yetkili soruşturma daireleri bu ipuçları üzerinde durmalı, ilişki ağı gözlemini daha da genişletmeli ve radikal sağcı ilişki ağlarının ortaya çıkarılması için eyaletler üstü bir yöntemle birlikte çalışmalıdır.

8. Polis memurları, mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi yoluyla politik motifli eylem arka planı ihtimali konusunda ve devletin polis vasıtasıyla korunması ve Anayasayı Koruma makamlarının işbirliğiyle bilgi edinme ihtimali konusunda duyarlı hale getirilmek zorundadır. Polis memurlarının sağcılar arasındaki ilişkileri farketme yetenekleri geliştirilmeli. NSU örgütüyle ilgili konu kompleksinin mesleki eğitim içeriği olarak vurgulanmasına devam edilmeli.

9. Kendini savunabilen bir demokraside, ırkçı, yabancı düşmanı veya insanı aşağılayan diğer gerekçeler konusundaki duyarlılığın, sadece soruşturma makamları nezdinde değil, aksine her düzeydeki idari makamlar nezdinde sağlanması zorunludur. Kültürlerarası yeterlilik edinimi, kamu idarî makamlarında mesleki eğitimin ve meslekte ilerleme eğitiminin değişmez bir parçası olmak zorunda. Kamu idari makamlarının çoğulcu toplumumuzun bir aynası olması için, personel seçiminde bile çeşitlilik oranının yükseltilmesi amacı güdülmelidir. Ayrıca „Diversity Management" konseptinin kalıcı bir şekilde uygulanmasına her seviyedeki yönetim yapısında ihtiyaç vardır.

10. Komisyon, mesleki eğitim olanaklarının gerçekten kullanılmasının sağlanabilmesini önermektedir. İlgili dairede, mesleğinde ilerlemek isteyenlerin yerine vekalet edecek başka memurların bulunmaması ve bu nedenle onlara kurs için izin verilmemesi, meslekte ilerleme kurslarına katılma için bir engel oluşturmamalı.

11. Komisyon şimdiye kadar alınan önlemler yanında, aşırıcı bir eylem motifinin incelenmesiyle ilgili olarak, Cezai Davalar ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği'nin (Richtlinien für das Strafverfahren und Bußgeldverfahren [RiStBV]) hangi bakımdan tamamlanması gerektiğinin gözden geçirilmesini önermektedir. Yönetmeliğin 15. maddesi, 1. fıkrası, 1. bendine (Nr. 15 Abs. 1 Satz 1) göre, mahkemenin kararı için önem taşıyan tüm hususlar hazırlık tahkikatında açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu hüküm, aşırıcı bir eylem motifi aranmasının altını çizen yeni bir 2. cümle ile tamamlanabilir.

12. Bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi, analizi ve gerekli polis önlemlerinin planlanması için, poliste bulunan aşırı sağcı çabalar hakkındaki bilgilerin sistematik bir şekilde kaydedilmesini ve işlenmesini mümkün kılan IT altyapısının geliştirilmesine Federal Devletle işbirliği içinde devam edilmeli. Aşırıcı çevreye ait kişilerin yarattığı tehlike potansiyeli, böylece birbirine uygun standartlar vasıtasıyla değerlendirilebilir. Bu analiz çalışması için devleti koruma hizmet birimlerine yeterli personel sağlanmak zorunda.

13. Araştırma Komisyonu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin (Landesamt für Verfassungsschutz) bir antisemitizm ve yabancı düşmanlığı bilimsel analiz birimi oluşturmasını memnuniyetle karşılamaktadır. Anayasayı Koruma'nın etkili olması için iyileştirilmiş bir analiz yeterliliği önemlidir. Bu nedenle Araştırma Komisyonu tek tek fenomenlerin dışına çıkan yeni analiz birimlerinin kurulmasını memnuniyetle karşılayacaktır.

14. Arka planında muhtemel ırkçı veya başka türlü politik motiflerin yattığı şiddet suçlarında, Anayasayı Koruma'nın muhtemel bilgilerinin soruşturmalara destek olup olamadığının, ne kadar destek olabildiğinin, ve bundan dolayı yasal yetkiler çercevesinde Eyalat Dairesi'ne somut bir soru yöneltilmesinin yerinde olup olmayacağının düzenli bir şekilde incelenmesi genelge yoluyla sağlanmalıdır. Mevcut yasal düzenlemelerden tamamen yararlanılması zorunludur.

15. Politik motifli ve organize suçlarda ve 31. 03. 2015 tarihli müşterek genelgede – Hessen Eyaleti 22 Haziran 2015 tarihli Resmî Gazete'de – düzenlendiği gibi, aşırıcı çabalarla mücadelede, polisin, Anayasayı Koruma'nın, adli makamların ve adli psikiyatrinin birlikte çalışması yoğun bir şekilde devam ettirilmeli. Bu, özellikle hapishanedeki görevlilerin yükümlülükleri için geçerlidir. Radikalleşme eğilimlerine, politik motifli davranış biçimlerine, aşırılıktan dolayı göze batan şeylere veya tutuklular arasında özel hiyerarşik yapıların oluşturulmasına dair tespitlerin polise ve Anayasayı Koruma'ya bildirilmesi gerekir. Görevlilerin bu tür eğilimleri farketmesi için eğitilmeleri zorunludur.

16. Fakat yapılan gözlemlerin aşırıcı tutukluların ziyaretçileriyle ilgili olarak genişletilmesi gerekir. Bu konuda, tutuklularla görüşen hukuk danışmanları bir istisna oluştururlar. Komisyon, sadece tutuklunun ziyaret edilmesinin bile, içerdekilerin aşırıcı zihniyeti hakkında ipucu verebilecek bir durum oluşturduğu görüşündedir. Bunun tersine ziyaret talebinin incelenmesi de, ziyaret etmek isteyen kişinin şiddet uygulamaya hazır veya hatta cezayı hak eden bir aşırıcı olduğunu ortaya çıkarabilir. Bu arada yasaklanmış olan Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği (Hilfsorganisation für nationale politische Gefangene und deren Angehörige e.V. – HNG) bu zihniyetin bir örneğidir.

İşbirliği ve merkezileştirme

17. Herhangi bir soruşturmanın Federal Kriminal Dairesi'ne (Bundeskriminalamt) havale edilmesiyle ilgili zorluklar ve aynı şekilde mevcut psikolojik çekinceler (rekabet düşüncesi) de azaltılmak zorunda. Bu güçlük, yerel düzeyi ve eyalet sınırlarını aşan bir önem arzeden tüm olaylarda, polis müdürlüklerinin Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'ne rapor sunma zorunluluğuyla aşılmalıdır. Güncel hukukî mevzuata göre bile, Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi, Federal Kriminal Dairesi'ne gönderilecek talepnameyi devralacak yetkili eyalet makamıdır.

18. Eyaletlerdeki polis teşkilatlarının birbirlerine resmi yardım – yani: ağır cezai suçları önlemek veya aydınlatmak için, polis yasalarıyla düzenlenen ve kişilerle ilgili bilgi alışverişi – konusundaki çekincelerinin azaltılmasına devam edilmeli. Onun için, bu amaçla kurulan ve polis birimlerinin havale talepnamelerini kabul eden merkezi başvuru birimiyle işbirliğinin yoğunlaştırılması gerekir. Böyle bir başvuru biriminin varlığının bilinmesi ve her bir polis memurunun, bu tür sorular için de rutin işlem akışına dair bilgisi olması, soruşturmalarda daha ilk baştan böyle yaklaşımların devre dışı bırakılmasını önleyebilir. Çünkü bunlar biraz da, alışılmamış veya – bilerek veya bilmeyerek, somut deneyime veya genel deneyim birikimlerine dayanan – hayal kırıklığına yol açan yaklaşımlardır. Başka olaylarda olduğu gibi, burada da geçerli olan şudur: Mevcut yasaların uygulanması için gerçek şartlar oluşturulmak zorunda.

19. Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu ile birlikte, Hessen Araştırma Komisyonu da, meslekî egitimde ve meslekte ilerleme eğitiminde, federal güvenlik mimarisi içinde tüm polis makamlarının pürüzsük bir şekilde birlikte çalışması için ilgili temellerin atılmasını ve farklı güvenlik makamlarının farklı görevleri için anlayış geliştirilmesini önermektedir. Bu amaca ulaşmak için, Komisyon, özellikle güvenlik makamlarının karşılıklı olarak birbirlerini ziyaret etmesini de önermektedir. Polis makamlarıyla Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasındaki ziyaretler de, her görevlinin mesleki görüşünü genişletmesine ve görevlilerin birbirlerini daha iyi anlamasına katkıda bulunabilir.

20. Komisyon bir e-adli dosyayla birlikte kriminalistik e-dosyasının uygulamaya konmasını önermektedir. Bu dosya eyaletler birliği içinde bir bütün oluşturacak şekilde geliştirilmelidir. Aynı şey polisin herhangi bir olayla ilgili işlem yürütme sistemi için de geçerlidir. Sadece eyaletlerin tümünü kapsayan, bir bütün oluşturan unsurlardan meydana gelen bir sistem, güvenlik yapımızın federal oluşumu nedeniyle gerekli bir şekilde ortaya çıkan sürtüşme kayıplarını azaltabilir.

21. Eyalet Polis Müdürü ve adli makam temsilcileri 5. 2. 2018 tarihinde Komisyona adlî makamlarla polis teskilatı arasında, suç duyurusundan hüküm giyenin cezaevinden salınmasına kadar süren olayların akışını ortaya koyan, müşterek bir istatistiğin olmadığını açıkladılar. Halbuki böyle bir olay akışı istatistiği, kriminalistik açıdan ve parlamentoda yöneltilen soruların hazırlanması için de yararlı olurdu (protokolün 16. sayfası ve devamı). Komisyon böyle bir olay akışı istatistiğinin uygulamaya konmasını önermektedir.

22. Araştırma Komisyonu, gerçi iç güvenlik konusunda Federal Devlet ve eyaletler düzeyindeki mevcut veri sistemlerinin dijital bilgi alışverişi için uygun bir temel oluşturduğunu da saptamıştır. Fakat sistemlerin uyumluluğu hâlâ yetersizdir. Uyumlu veri sistemleri aşırıcılığa ve terörizme karşı birlikte mücadele için zorunludur. Bundan dolayı Araştırma Komisyonu, uyumlu veri sistemlerini geliştirmek için, diğer eyaletlerle ve Federal Devletle yoğun bir işbirliğine gidilmesini önermektedir.

23. Verileri silme süreleri tüm Federal Almanya'da birbirine uyumlu hale getirilmelidir. Bu noktada, potansiyel faillerin ve özellikle de teröristlerin, verilerin silinmesi nedeniyle tutuklanmaktan kurtulmalarının önüne geçmek için, yerine getirilmemiş tutuklama emirlerinin devamlı incelenmesine dikkat edilmeli. Bunun için GETZ (Aşırı Sağcılık/ Sağcı Terörizmle, Aşırı Solculuk/Solcu Terörizmle, Yabancı Aşırıcılığı/ Yabancıların Terörizmiyle ve Casusluk/ Silah Dağıtımı ile Mücadele için Aşırıcılığa ve Terörizme Müşterek Karşı Koyma Merkezi) ile yoğun bir işbirliği gerekli görünüyor.

III. Adli makamlar

1. Aşırı sağcılık konusundaki mesleki eğitim ve meslekte ilerleme olanakları, aynen polis teşkilatında olduğu gibi, adli makamlar için de – yani hakimler, savcılar ve adli infaz memurları için de – sağlamlaştırılmalı ve pekiştirilmelidir. Bu noktada, radikalleşme eğilimlerinin, politik motifli davranış biçimlerinin, aşırıcılıktan dolayı göze batan şeylerin veya tutuklular arasındaki özel hiyerarşi yapılanmalarının daha başında farkedilmesi için, hapishanelerdeki ve adli psikiyatri kurumlarındaki görevlilerin yeteneğinin oluşturulması ve geliştirilmesi ön plana çıkarılmalıdır.

2. Daha o zamanlar bile eylemlerde aynı silahın kullanılmasından dolayı, cinayetlerin aynı fail tarafından işlendiği tahmininin akla yakın gelmesine rağmen, seri cinayetlerle ilgili savcılıkların hiçbiri, çeşitli soruşturmaların tek bir makam tarafından yürütüldüğü prosedür denilen – soruşturmaların bir savcılıkta birleştirilmesi – yöntemi uygulamamış veya böyle bir öneride bulunmamıştır. Bundan dolayı, Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu ile birlikte, Komisyon da, eyaletler üstü soruşturmalarda Cezai Davalar

ve Para Cezası Davaları Yönetmelikleri'nin 25 nolu maddesiyle ve bunu takip eden maddeleriyle düzenlenen, tek bir makam tarafından yürütülme prosedürünün, soruşturmaların koordine edilmesi için en uygun araç olduğu hususunda savcılıkları duyarlı hale getirmeyi önermektedir. 25 ve 26 Haziran 2014 tarihindeki Adalet Bakanları 85. Konferans Kararı bu düzenlemelerin tutarlı bir şekilde uygulanması konusunda uyarıda bulunmuştur.

3. Araştırma Komisyonu, konunun karmaşıklığı nedeniyle bir Özel Yapılanma Organizasyonu'nun oluşturulduğu olaylarda, olayın birlikte ele alınabilmesi için birçok savcının soruşturmaya dahil edilmesinin uygun olup olmadığının incelenmesini önermektedir.

4. Savcılık yöneticisinin olayın sadece bir kesitini devraldığı olaylarda, tüm prosedür için yetkili olan savcının prosedürün tüm aşamalarına katılmasının sağlanması gerekir. Komisyon böyle bir „kooperasyon gerekliliği'nın" („Kooperationsgebot") genelge yoluyla sağlanmasını veya yöneticiler için düzenlenen meslekte ilerleme kurslarında bu konunun işlenmesini önermektedir.

IV. Anayasayı Koruma

1. Komisyon, personel politikasında, resmi makamların başına, „içerde" böyle bir makamı yönetmek ve „dışarıya karşı" böyle bir makamı temsil etmek için gerekli mesleki yeterliliğe, sağlam kişiliğe ve empati duygusuna sahip olan ve gerekli ölçüde herkesten hürmet, saygı gören ve güven duyulan kişilerin atanmasına devam edilmesine sıkı bir şekilde dikkat edilmesini önermektedir.

2. Polis için olduğu gibi Anayasayı Koruma için de mümkün olduğunca, personelin toplumun tüm kesimlerinden gelmiş olma zorunluluğu geçerlidir. Organizasyon sosyolojisi açısından bakılınca, personeldeki görevlilerinin çeşitliliği tek taraflı veya başka önyargılı ortamların oluşumunu engelleyici etki yapar. Yasal görevlerin yerine getirilmesi açısından bu çeşitlilik anayasa düşmanı çabaların izinin ortaya çıkarılmasını (arayıp bulunmasını) ve elde edilen verilerin analizini (değerlendirilmesini) kolaylaştırır.

3. Araştırma Komisyonu 90'lı senelerden beri Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde göreve tayin uygulamasının önemli ölçüde değişmesini memnuniyetle karşılamaktadır. Uzmanlar Komisyonu Raporu'nun sunulmasında, Temme gibi birisinin bugün artık işe alınmayacağı (Wieland, 01.09.2016 tarihli, 19/53 nolu INA protokolü, sayfa 24) açıkca söylenmiştir. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ahlâken temiz insanlara

ihtiyacı vardır. Bunun için gelecekte de göreve atanmak için başvuranlar iyice incelenmek zorunda.

4. Telefon dinleme kayıtları, dosyadaki durum ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden gelen tanıkların duruşu nedeniyle Komisyon, 2006 senesinde bazı görevlilerin kendi aralarında ve diğer makamlarla uygun bir ses tonuyla konuşmadıkları izlenimini edinmiştir. Özellikle o zamanki gizliliği koruma görevlisinin davranışı, komisyonun düşüncesine göre, memurlar hukukunun öngördüğü ve yerine getirilmesi gereken yükümlülüğe uygun değildir. Fakat Komisyon, şu anda veya son senelerde yönetici pozisyonunda görev yapan Anayasayı Koruma'nın başka görevlilerinin mesleklerinin gerektirdiği saygı ve güveni hak ettiklerini de saptamıştır. Onlar şeffaf ve kendini bilen bir insan duruşu sergilemişlerdir. Bu husus, Uzmanlar Komisyonu'nun deneyimiyle örtüşmektedir. Bu komisyon bir zihniyet değişimi saptamıştır. Örneğin Eski Müsteşar Dr. Kriszeleit (bay) Uzmanlar Komisyonu'nun Raporu'nun 1.9.2016 tarihinde Hessen Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu (Innenausschuss des Hessischen Landtags) huzurundaki sunumunda, Uzmanlar Komisyonu'nun Eyalet Dairesi'nde „basbayağı öz eleştiri yapan ifadeler" işittiğini (01.09.2016 tarihli protokol, 19/57 nolu INA protokolü, sayfa 10) söylemiştir. Bu olumlu, yanlışlardan öğrenme kültürünün yaşanmasına devam edilmeli.

İyi meslek eğitimi ve meslekte ilerleme kursları

5. Anayasayı Koruma alanındaki mesleki eğitimin ve meslekte ilerleme eğitiminin içeriği ve yöntemi, en yüksek değeri insan onuru olan, şeffaf ve çoğulcu bir toplum idealine yönelik olmak zorunda. Görevlilere, gerçi devlete hizmet eden kişiler oldukları, fakat fonksiyonlarının bu toplumda yaşayan insanlara hizmet etmek olduğu öğretilmek zorunda. Sivil toplumla ve onun farklı akımlarıyla bağ kurulması ve gereğinde geri bağ kurulmasına dair konular, hukuk bilimleri, sosyal bilimler ve tarih bilimleri yanında, beşerî bilimler (psikoloji, kültür coğrafyası, etnoloji, kültür bilimleri) alanından da mümkün olduğu kadar geniş bir yelpazeyi içeren konular öğretim planlarına yansıtılmak zorundadır. Araştırma Komisyonu meslekte ilerleme kurslarına düzenli bir şekilde gidilmesinin yükümlülük haline getirilmesini önermektedir.

6. Teorik meslek eğitimi yanında, uygulamalı meslek eğitimine de odaklanmak zorunludur. Burada insan kaynaklarının – muhbir denilen kişilerin – seçimine ve yönetimine özellikle dikkat edilmelidir. Araştırma Komisyonu, onların uygunluğundan şüphe edilmesi halinde, görevlendirme prosedürünün yarıda kesilmesini ve benzer şüphelerin ilk defa ortaya çıkması halinde, daha önce görevlendirilen kişiyle ilişkinin derhal kesilmesini önermektedir.

7. İnsan kaynaklarının başarılı bir şekilde kullanılmasının anahtarı, onların nasıl yönetildiğinde yatmaktadır. Onların görevlendirilmesinin yasallığı esas itibariyle buna bağlıdır. Bu, muhbir yöneticisi olarak, özellikle sadık, iradesi kuvvetli ve empati yeteneği ortalamanın üstünde olan elemanların söz konusu olması şartına bağlıdır. Onlar, kendi hizmetlerine verilen muhbirleri amaca yönelik bir şekilde yönetebilmek ve her zaman duruma hakim olmak zorundadırlar. Komisyon, muhbir yöneticilerinin bulunup alınmasında bu yeterlilik kriterlerine kesinlikle dikkat edilmesini önermektedir.

8. Hessen İçişleri Bakanlığı tarafından atanan Uzmanlar Komisyonu, muhbirlerin yönetimiyle ilgili bilgi tedariki hizmet yönetmeliğini olumlu değerlendirmiştir. Buna göre özellikle muhbirlerin ücretlendirilmesinde herkes için aynı takdir faktörleri geçerli olacaktır. Muhbir yöneticilerinin dokümantasyon yükümlülüğü de daha belirgin hale getirilecektir. Araştırma Komisyonu aynı şekilde muhbirlerle ilişkiyi düzenlemek için açık seçik yönetmeliklerin gerekli olduğu görüşündedir.

Birlik içinde çalışma anlayışı

9. Federal yapımızın yapısal avantajları kuvvetlendirilmek ve dezavantajları azaltılmak zorundadır. Özellikle sınır ötesi konularda, önemli bilgilerin, sadece ağırlık noktasının varsayıldığı eyaeltlerde incelenmemesine dikkat edilmelidir. Anayasayı Koruma Birliği (Verfassungsschutzverbund), istihbaratta ayrılık prensibiyle diğer güvenlik makamlarından ne kadar ayrı tutulursa tutulsun, Anayasayı Koruma Daireleri arasındaki bilgi akışı o denli yapısal engellerden uzak tutulmak zorundadır. Bu nedenle Komisyon, mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi önlemleriyle, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin (gelecekteki) eleman larında, Anayasayı Koruma Birliği içindeki çalışmada rekabet kategorilerinin değil, kooperasyon kategorilerinin yönlendirici olduğu anlayışının gerçekleştirilmesini öneriyor. Sadece bu anlayışın günlük işlemlere yerleşmesi halinde, birliğin, parçalarının toplamından fazla olduğu – toplamından hiç de az olmadığı – noktaya ulaşılabilir.

10. Fakat Araştırma Komisyonu, Almanya çapında, olay alanlarına dair tüm gelişmeleri sadece Federal Devletin bir araya getirebileceğini de saptamıştır. Bu nedenle Komisyon, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin (Bundesamt für Verfassungsschutz) koordinasyon fonksiyonunu daha etkin bir şekilde uygulaması için çaba göstermesini öneriyor.

Dosya yönetiminin iyileştirilmesi

11. Araştırma Komisyonu, gizliliğin korunması düzenlemelerinin ilkesel gerekliliğinin farkındadır ve yüksek bir gizliliği koruma düzeyinin istihbarat işinin taşıyıcı unsuru olarak vazgeçilmez olduğunu düşünmektedir. Fakat bu gizli tutma, Anayasayı Korumayı ayrı tutmaya,

şeffafsızlığa ve iletişim yeteneksizliğine götürmemelidir. Bu nedenle Araştırma Komisyonu, zamana uygun bir sınıflandırma uygulaması talep etmektedir. Hizmet yönetmeliğinin mümkün olduğu kadar gizlilik dereceli şeyler olarak deklare edilmemesi buna dahildir.

Yazılı belgelerin ve diğer bilgi kaynaklarının mümkün olduğu kadar alt dereceli ve gerektiği kadar yüksek dereceli sınıflandırılması sağlanmalıdır. Çünkü alt dereceli sınıflandırma, gizlilik dereceli şeyler hakkındaki işlemleri kolaylaştırmaktadır. 05. 02. 2018 tarihinde Eyalet Anayasayı Koruma Başkanı ile yapılan resmi görüşmede sınıflandırma derecesiyle ilgili olarak, gizli tutulması gereken konuların dosyadan çıkarılması dile getirilmiştir (protokolün 34. sayfası). Daha yüksek dereceli olarak sınıflandırılan bu konular, konuya uygun bir şekilde sınıflandırılarak özel bir klasöre konabilir. Araştırma Komisyonu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, böyle bir usulün pratikte ne kadar uygulanabileceğinin incelemesini öneriyor.

12. Anayasayı Koruma nezdindeki sınıflandırma uygulaması, sınıflandırma süresi bakımından da yeniden eleştirel bir incelemeden geçirilmelidir. Burada gerekli olan işlem ihtiyacı özellikle, 2012 senesinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki dosya incelemesine dair 120 seneliğine gizlilik dereceli şey-GİZLİ olarak sınıflandırılan nihai raporda kendisini göstermektedir. Hessen Eyalet Hükümeti, yetkili İçişleri Bakanları Konferansı'nda da, Almanya çapında zamana uygun bir gizliliği koruma hukukunun uygulamaya konması için çaba göstermelidir. Burada da Anayasayı Koruma Daireleri'nin aynı uygulamayı yapması için çaba gösterilmelidir.

13. Araştırma Komisyonu, elektronik dosyanın uygulamaya konmasının, dosya dokümantasyonunu ve araştırmayı ne kadar kolaylaştıracağının incelenmesini öneriyor. Komisyon, elektronik dosya uygulamasıyla tek tek fenomenlerin dışına çıkan konu içeriklerinin daha hızlı ve daha belirgin bir şekilde ele alınıp analiz edilebileceği fikrinden hareket ediyor. Bu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çeşitli ...'nin birlikte çalışmasını da kolaylaştırır /Mütercimin açıklaması: Almanca metindeki cümlede bir kelime eksiktir. Bu nedenle Türkçe çeviri cümlesinde eksiklik vardır/. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı da aynı şekilde 5 Şubat 2018 tarihli uygulamalar hakkındaki resmi görüşmede elektronik dosyanın uygulamaya konmasını istemiştir (protokolün 30. sayfası).

14. Komisyon, bazı durumlarda, el yazısı notlar ve diğer yazılı belgelerin ilgili dosyalarda bulunması zorunlu oluğu halde, bunlar ilgili dosyalarda bulunmadığı için, bunların dosyalara sonradan konulmasının zorunlu hale geldiğini tespit etmiştir. Halbuki bunların ilgili dosyalarda bulunması gerekiyordu. Gelecekte bunu engellemek için Komisyon, 14 Aralık 2012 tarihli Hessen Eyaleti Resmi Dairelerinde Dosya Yönetimine Dair Genelge'nin (Erlass zur Aktenführung in den Dienststellen des Landes Hessen) 1.1. nolu hükmünün uygulamaya konulmasını öneriyor. Buna göre her resmi daire kendi görev alanına ait, dosya yönetimi genelgesini tamamlayıcı düzenlemeler yapabilir. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin özellliklerine uygun bir dosya yönetimi genelgesiyle, dosya yönetimi iyileştirilebilir. Buna ilaveten Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanları bu genelgeyle bir kere daha dosya yönetiminin önemi konusunda duyarlı hale getirilmiş olur. Çünkü sonradan dosyaya konulması zorunlu hale gelen ve Komisyonda ortaya çıkan tek tek olayların sebebi, çizimleri ve diğer belgeleri esas dosyaya koymayan bazı elemanların dikkatsizliğine dayanmaktadır.

15. Bağlayıcı ve daha belirgin bir şekilde düzenlenen dokümantasyon yükümlülüğü, prosedürlerin daha şeffaf olması avantajını da birlikte getirir. Örneğin tanık Dr. Eisvogel (bay) özeleştiri yaparak, Temme (bay) aleyhine sürdürülen disiplin prosedürünün durdurulmasına dair sebepleri yazıya dökmediği için üzgün olduğunu dile getirmiştir. Hem mevzuata aykırı hareketin, hem de verilmeyen cezanın sebepleri dosyada yazılı olarak anlatılsaydı, bu, onun işvereninin bay Temme hakkında daha kapsamlı bir bilgiye sahip olmasına yol açardı. Araştırma Komisyonu için soruşturmayı durdurma kararı da daha kolay incelenmiş olurdu.

EK: Delil Kararları ve Derleme Durumu

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/ celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
1	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasasının (HV) 92. maddesi, 2. fıkrasına göre aşağıdaki evrakları talep etmektedir: 1. a) Nordhessen Emniyet müdürlüğünün, Halit Yozgat cinayeti soruşturmasından dolayı veya bu soruşturma ile ilgili olarak oluşturulan ve hazırlanan, polis dava dosyaları (evrak dosyaları, referans dosyaları, iz dosyaları, rapor defterleri, özel yayınlar, kısa açıklamalar v.b.) (işlem numarası ST ST/0403409/6), b) Nordhessen Emniyet müdürlüğünün Halit Yozgat cinayeti soruşturmasından dolayı veya bu soruşturma ile ilgili olarak oluşturulan ve hazırlanan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, c) Halit Yozgat cinayeti (dosya numarası: 8821 UJs 66175/06) soruşturmasından dolayı veya bu soruşturma ile ilgili olarak oluşturulan ve hazırlanan, savcılığın Kassel Bölge Mahkemesinde tutulan soruşturma dosyaları, d) Halit Yozgat cinayeti soruşturmasından dolayı veya bu soruşturma ile ilgili olarak oluşturulan ve hazırlanan, Kassel Bölge Mahkemesinde tutulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, e) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Hessen Eyalet Kriminal Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, f) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, g) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar bakanlık içerisinde kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, h) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar bakanlık içerisinde kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, i) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Hessen Adalet Bakanlığı tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar bakanlık içerisinde kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri.	SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) 01.07.2014	16.07.2014	-	-	1-3, 5-38 39-44 45 46-60 61, 62 63-142 143-341 343-363 364-413 418-423, 425-492 495-538 562-563 591-595 644 736-802 833-854 860 862-873 883-908 912-964 966-1221 1289-1305 1307-1544 1546-1601 1603-1640 1642-1646 1652-1674 1676-1680 1685-1691 1693-1711 1715-1721 1723-1731 1734-1760 1763-1787 1790-1794

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	2. Hukuksal yardım çerçevesinde a) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, b) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Federal Başsavcılığı tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri. 3. Resmi yardım çerçevesinde a) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Federal Kriminal Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, b) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Federal Anayasayı Koruma Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, c) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Thüringen İçişleri Bakanlığı tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, d) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Thüringen Adalet Bakanlığı ve bu bakanlığa bağlı tüm ast makamları tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, e) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, f) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı veya bunlarla ilgili olarak Thüringen Polisi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, g) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı, özellikle 4., 5. ve 10. maddeleri ile ilgili olarak, Bavyera Devlet İçişleri Bakanlığı tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları,					1797-1832 1840-1841 1843-1844 1847-1849 1850, 1852

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	h) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı, özellikle 4., 5. ve 10. maddeleri ile ilgili olarak, Bavyera Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, i) Atama kararında belirtilen olaylardan dolayı, özellikle 4., 5. ve 10. maddeleri ile ilgili olarak, Bavyera Polisi tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları.					
2	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için kış tatilinden önce yapılacak, konulara göre ayrılmış iki oturumda aşağıdaki bilirkişilerin dinlenmesi talep edilmektedir: 1. oturumun konusu: Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) örgütünün arka planının ve işlediği suçların aydınlatılması konusunda cevaplanmayan sorular hakkında Parlamento soruşturması ve cezai soruşturma, özellikle Hessen ile ilgili sonuçlar ve cevaplanmayan sorular hakkında, ayrıca Almanya Federal Meclisi NSU Komisyonunun eski üyelerinin kanaatlarına göre Hessen NSU-Araştırma komisyonunun çalışma tarzına dair bazı olası öneriler. Bilirkişiler: a) Clemens Binninger (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, b) Eva Högl (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, c) Petra Pau (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, d) Hans-Christian Ströbele (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, e) Hartfrid Wolff, avukat, Theodor-Heuss-Straße 5, 70174 Stuttgart adresindeki KPMG Rechtsanwaltsgesellschaft mbH aracılığı ile celp gönderilmeli, 2. oturumun konusu: Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) denilen oluşumun arka planının ve işlediği suçların aydınlatılması konusunda cevaplanmayan sorular hakkında Parlamento	SPD, DIE LINKE, (SOL PARTİ), FDP (Hür Demokrat Parti) 22.09.2014	25.09.2014 Yerine geçen BB No. 7			

Delil kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	soruşturması ve cezai soruşturma, özellikle Hessen konusundaki sonuçlar ve cevaplanmayan sorular hakkında, ayrıca Thüringen Eyalet Meclisinin şimdi kapatılmış olan NSU kurulunun başkanının kanaatine göre Hessen NSU-Araştırma komisyonunun çalışma tarzına dair bazı olası öneriler: a) Dorothea Marx, MdL (Eyalet Meclisi üyesi), Jürgen-Fuchs-Straße 1 adresindeki Thüringen Eyalet meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli.					
3	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasası 92. md. 2. fıkrasına göre 1 sayı 1 a)-i) sayılı delil talebinin tamamen aydınlatılması ve yerine getirilmesine kadar Hessen Eyalet Hükümetinden derhal aşağıda belirtilen evrakları talep ediyor: 1. Hessen Eyalet Hükümeti tarafından Federal Meclisin NSU-Araştırma komisyonuna, Hessen Eyaletine yönlendirilmiş olan (HE-1-HE-8) sayılı delil kararlarına istinaden ibraz edilmiş olan tüm evraklar ve belgeler, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler.	SPD, DIE LINKE, FDP 22.09.2014	25.09.2014 Yerine geçen BB No. 6			
4	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasası 92. md. 2. fıkrasına göre 1 sayı 1 a)-i) sayılı delil talebinin tamamen aydınlatılması ve yerine getirilmesine kadar Hessen Eyalet Hükümetinden derhal aşağıda belirtilen evrakları talep ediyor: 1. Atama kararında belirtilen hususlarla bağlantılı olan ve Beate Zschäpe ve diğerlerine karşı yürütülen dava (dosya numarası: 2 BJs 162/11-2) ile ilgili olarak Hessen Eyalet Hükümeti tarafından Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi tarafından yürütülen dava (dosya numarası: 6 St 3/12) esnasında Federal Başsavcılığına ibraz etmiş olduğu tüm evrak ve belgeler, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler.	SPD, DIE LINKE, FDP 22.09.2014	Neticelen-dirilmiştir			
5 yeni	Atama talebi (Drs. (basım) 19/445) ile kararlaştırılmış olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için kış tatilinden önce yapılacak, konulara göre ayrılmış iki oturumda aşağıdaki bilirkişilerin dinlenmesi talep edilmektedir: 1. oturumun konusu: Özellikle Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) denilen oluşumu dikkate alarak Neonazizm ve sağcı şiddet konusu ve bu konuyla ilgili Parlamentonun ve toplumun bilgilendirilme düzeyinin değerlendirilmesi. Bilirkişiler: • Prof. Dr. em. Hajo *Funke* –Berlin Üniversitesi, Ihnestraße 22, Freie Universität Berlin, 14195 Berlin,	DIE LINKE 17.12.2014	17.12.2014	Funke: 22.01.2015 Röpke: 22.01.2015 Hafeneger: 22.01.2015 Laabs: 22.01.2015	Funke: 19.02.2015 Röpke: 19.02.2015 Hafeneger: 02.03.2015 Laabs: 02.03.2015	

Delil kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/bilir kişiler		Dosya ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Siyaset bilimcisi Andrea *Röpke,* Neonazizim konusunda gazeteci-yazar, Schönhauser Allee 36, KulturBrauerei / Haus S, 10435 Berlin adresindeki Ch. Links Verlag aracılığı ile celp gönderilmeli, 2. oturumun konusu: Özellikle Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) denilen oluşumun ideolojisi ve çevresi ile ilgili bağlantı noktalarını dikkate alarak Hessen'de Neonazizm ve sağcı şiddet konusu ve bu konuyla ilgili Parlamentonun ve toplumun bilgilendirilme düzeyinin değerlendirilmesi: • Prof. Dr. Benno *Hafeneger,* Philipps-Universität Marburg, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Wilhelm-Röpke-Straße 6B, 35032 Marburg • Dirk *Laabs,* gazeteci-yazar, Neumarkter Str. 28 D-81673 München adresindeki Pantheon Verlag aracılığı ile celp gönderilmeli, • Joachim *Tornau,* siyaset bilimcisi ve gazeteci, Journalistenbüro Kassel, Friedrich-Ebert-Straße 66, 34119 Kassel			Tornau: 22.01.2015	Tornau: 23.02.2015	
6	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması amacıyla, Hessen Eyalet Hükümeti tarafından Federal Meclisin NSU-Araştırma komisyonuna, Hessen Eyaletine yönlendirilmiş olan (HE-1-HE-8) sayılı delil kararlarına istinaden ibraz edilmiş olup Anayasa md. 44, 3. fıkrasına uygun olarak Alman Federal Meclisi tarafından resmi yardım talebi ile istenilmiş olan ve halen Alman Federal Meclisinin elinde mevcut olan ve tüm evrakların ve belgelerin, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verilerin celp edilip delil olarak toplanması. Hessen Eyalet Hükümetinden, Alman Federal Meclisine önerilen şekilde hareket edilmesi konusunda onayını sunması rica ediliyor.	CDU, SPD, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN (Birlik 90/YEŞİLLER), DIE LINKE, FDP 25.09.2014	25.09.2014			4 46A 47A 48A 49A 55A 56A 57A 58A 59A 60A 342 496A
7	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için birbirine yakın tarihlerde yapılacak, konulara göre ayrılmış iki oturumda aşağıdaki bilirkişilerin dinlenmesi talep edilmektedir: 1. oturumun konusu: Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) denilen oluşumun arka planı ve işlediği suçlar konusunun açıklığı kavuşması konusunda cevaplanmayan sorular hakkında Parlamento soruşturması ve cezai soruşturma, özellikle Hessen ile ilgili sonuçlar ve cevaplanmayan sorular hakkında, Almanya Federal Meclisi NSU Komisyonunun eski üyelerinin kanaatlarına göre:	SPD, DIE LINKE, FDP 25.09.2014	13.01.2015	Binninger: 02.04.2015 Högl: 02.04.2015 Pau: 02.04.2015	Binninger: 20.04.2015 Högl: 20.04.2015 Pau: 20.04.2015	

Delil kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	a) Clemens Binninger (MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, b) Eva Högl (MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, c) Petra Pau (MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, d) Wolfgang Wieland, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli, e) Hartfrid Wolff, avukat, Theodor-Heuss-Straße 5, 70174 Stuttgart adresindeki KPMG Rechtsanwaltsgesellschaft mbH aracılığı ile celp gönderilmeli, 2. oturumun konusu: Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) denilen oluşumun arka planı ve işlediği suçlar konusunun aydınlatılmasıiçin cevaplanmayan sorular hakkında Parlamento soruşturması ve cezai soruşturma, özellikle Hessen ile ilgili sonuçlar ve cevaplanmayan sorular hakkında Thüringen Eyalet Meclisinin görevi bitmiş olan NSU komisyonunun başkanının görüşleri: a) MdL (Eyalet Meclisi üyesi) Dorothea Marx, Jürgen-Fuchs-Straße 1,99096 Erfurt adresindeki Thüringen Eyalet Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli.			Wieland: 25.03.2015 Wolff, Hartfried: 30.04.2015 Marx: 02.04.2015	Wieland: 27.04.2015 Wolff, Hartfried: 15.06.2015 Marx: 27.05.2015	
8	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle Drs. (basım) I. maddesi, No. 1'den 3'e ve II. maddesi, No. 1'den 3'e göre, ve özellikle ağır ceza gerektiren eylemler ve devletin korunmasına dair suçlar konusunda çalışma tarzını dikkate alarak, Hessen Eyaleti savcılık makamlarının yapısı ve çalışma tarzı hakkında aşağıda belirtilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir:	CDU (Almanya Hristiyan Demokrat Birliği), Bündnis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Sch.: 18.03.2015 R.: vazgeçildi	Sch.: 20.04.2015 R.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Albrecht Sch., Frankfurt a.M. Cumhuriyet Savcılığı Başkanı, Konrad-AdenauerStraße 20, 60313 Frankfurt am Main adresindeki Frankfurt Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Üst Düzey Yönetici Savcı Peter R., Frankfurt a.M. Cumhuriyet Başsavcılığında II. Departman Başkanı, Zeil 42, 60313 Frankfurt am Main adresindeki Frankfurt a.M. Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli,					
9	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle Drs. (basım) I. maddesi, No. 1'den 3'e ve II. maddesi, No. 1'den 3'e göre, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin yapısı ve çalışma tarzı hakkında aşağıda belirtilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla: • Prof. Dr. Armin Pfahl-Traughber, Willy-Brandt-Straße 1, 50321 Brühl adresindeki Federal Devlet Kamu Yönetimi Yüksekokulu aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Uwe Backes, Bergstraße 53, 01069 Dresden adresindeki Dresden Teknik Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Eckhard Jesse, Reichenhainer Straße 70, 09126 Chemnitz adresindeki Chemnitz Teknik Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Heinrich Amadeus Wolff, Universitätsstraße 30, 95447 Bayreuth adresindeki Bayreuth Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, ve aşağıda belirtilen, bilirkişi olan şahitlerin, ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: • Catrin Rieband, Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkan Yardımcısı Daimi Temsilcisi, Merianstraße 100, 50765 Köln adresindeki Anayasayı Koruma Federal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli,	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Pfahl-Traughber: vazgeçildi Backes: 18.02.2015 Jesse: vazgeçildi Wolff: vazgeçildi Rieband: 21.12.2015 Bock: 22.01.2015	Pfahl-Traughber: vazgeçildi Backes: 16.03.2015 Jesse: vazgeçildi Wolff: vazgeçildi Rieband: 29.01.2016 Bock: 16.03.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Yönetici Vali Dieter Bock, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde merkezi hizmetler bölümünün yöneticisi, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli,					
10	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle Drs. (basım) I. maddesi, No. 1'den 3'e ve II. maddesi, No. 1'den 3'e göre, ve özellikle ağır ceza gerektiren eylemler ve devletin korunmasına dair suçlar konusunda çalışma tarzını dikkate alarak, Hessen Emniyetinin yapısı ve çalışma tarzı hakkında aşağıda belirtilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: • Yönetici Kriminal Polis Direktörü Andreas Roehrig, Frankfurt a.M. Kriminal Emniyet müdürü, Adickesallee 70, 60322 Frankfurt am Main adresindeki Frankfurt am Main emniyet müdürülüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, • Yönetici Kriminal Polis Direktörü Peter B., Hessen Eyalet Kriminal Dairesi Ağır ve Şiddet Suçları bölümünün müdürü, Hölderlinstraße 5, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Eyalet Kriminal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli,	CDU, Bündnis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Röhrig: 22.01.2015 B.: vazgeçildi	Röhrig: 20.03.2015 B.: vazgeçildi	
11	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle Drs. (basım) I. maddesi, No. 1'den 3'e göre Almanya Federal Meclisi ve Thüringen Eyalet Meclisi araştırma komisyonu tarafından yapılan yeniden değerlendirmeleri dikkate alınarak Nasyonal Sosyalist Yeraltı oluşumu NSU hakkında günümüzde sahip olunan	CDU, Bündnis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Edathy: vazgeçildi Binninger: 02.04.2015 Högl: 02.04.2015 Pau: 02.04.2015 Wieland: 25.03.2015	Edathy: vazgeçildi Binninger: 20.04.2015 Högl: 20.04.2015 Pau: 20.04.2015 Wieland: 27.04.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	genel bilgiler hakkında aşağıda belirtilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: Sebastian Edathy, Meinekestraße 7, 10719 Berlin adresindeki avukat Christian Noll aracılığı ile celp gönderilmeli, Clemens Binninger (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, Eva Högl (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, Petra Pau (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Platz der Republik 1, 11011 Berlin adresindeki Almanya Federal Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, Wolfgang Wieland, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli, Hartfried Wolff, avukat, Theodor-Heuss-Straße 5, 70174 Stuttgart adresindeki KPMG Rechtsanwaltsgesellschaft mbH aracılığı ile celp gönderilmeli, Dorothea Marx (*MdB (Alman Federal Meclisi üyesi)*), Jürgen-Fuchs-Straße 1, 99096 Erfurt adresindeki Thüringen Eyalet Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli,			Wolff: 30.04.2015 Marx: 02.04.2015	Wolff: 15.06.2015 Marx: 27.04.2015	
12	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* Özellikle görevlendirme kararı I. maddesi, No. 1'den 3'e göre, aşırı sağcılık/aşırı sağcı çevre kavramları ve 2005 ile 2007 yılları arasında Hessen'de mevcut aşırı sağcı gruplaşmalar ve Thüringer Heimatschutz [*Thüringen vatanı koruma örgütü*] örgütü hakkında, bu konuda özellikle aşağıda belirtilen hususlarda; • 2005 ile 2007 yılları arasında Hessen'de hangi aşırı sağcı gruplaşmaların mevcut olduğu, • bu gruplaşmaların yapıları, organizasyonları ve kuruluşları hakkında ayrıntılar ve özellikle, • bu gruplaşmaların 90'lı yıllarda Thüringen'de kurulmuş olan aşırı sağcı gruplaşmalarla (örneğin "Freie Kameradschaft" [*bağımsız arkadaşlık*], "Blood & Honour" [*kan ve onur*], "White Power"	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Pfahl-Traughber: vazgeçildi Jesse: vazgeçildi van Hüllen: 12.02.2015	Pfahl-Traughber: vazgeçildi Jesse: vazgeçildi van Hüllen: 19.02.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	[*beyaz güç*], "White Youth" [*beyaz gençlik*], Skinheads [*dazlaklar*], Kameradschaft Jena (KSJ) [*Jena arkadaşlığı*], Thüringer Heimatschutz (THS) [*Thüringen vatanı korumu örgütü*], Anti-Antifa-Ostthüringen [Ostthüringen *faşist karşıtlığı karşıtı örgütü*]) bir bağlantısının olup olmadığı ve varsa bu bağlantının hangi şekilde olduğu ile ilgili; aşağıda belirtilen bilirkişilerin ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: • Prof. Dr. Armin Pfahl-Traughber, Willy-Brandt-Straße 1, 50321 Brühl adresindeki Federal Devlet Kamu Yönetimi Yüksekokulu aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Eckhard Jesse, Reichenhainer Straße 70, 09126 Chemnitz adresindeki Chemnitz Teknik Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Rudolf van Hüllen, [...] aracılığı ile celp gönderilmeli.					
13	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle Drs. (basım) I. maddesi, No. 1'den 3'e ve 7, II. maddesi, No. 1'den 3'e göre, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin, polisin ve savcılığı çalışmaları konusunda ve bu belirtilen makamlar ve her birinin en yüksek eyalet makamı ile aralarında gerçekleşmiş olan veri iletimi ve paylaşımı için geçerli hukuki temeller hakkında aşağıda belirtilen bilirkişilerin olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: • Prof. Dr. Uwe Backes, Bergstraße 53, 01069 Dresden adresindeki Dresden Teknik Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Heinrich Amadeus Wolff, Universitätsstraße 30, 95447 Bayreuth adresindeki Bayreuth Üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Prof. Dr. Uwe Volkmann, Jakob-Welder- Weg 9, 55099 Mainz adresindeki Johannes Gutenberg üniversitesi aracılığı ile celp gönderilmeli.	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 17.12.2014	13.01.2015	Backes: 18.02.2015 Wolff: vazgeçildi Volkmann: vazgeçildi	Backes: 16.03.2015 Wolff: vazgeçildi Volkmann: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
14	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin ve Federal Almanya Cumhuriyeti ve eyaletlerinin soruşturma kurumlarının ve emniyet makamlarının çalışma şekilleri ve hukuki temelleri (çalışma programının III. maddesi) hakkında ortaya atılan soruların aydınlatılması için; Professor Dr. Christoph Gusy, Morgenbreede 39, 33615 Bielefeld adresindeki Bielefeld Üniversitesi, Hukuk Bilimleri Fakültesi aracılığı ile celp gönderilmeli, sözlü bir bilirkişi raporununun hazırlanıp sunulması konusunda görevlendirilmiştir.	SPD 17.12.2014	13.01.2015	Gusy: 22.01.2015	Gusy: 20.03.2015	
15 yeni	1. Araştırma komisyonu, atama kararı (Drs. (basım)19/445) ile kararlaştırılan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Eyalet Hükümetinden, Hessen Anayasası 92. maddesi, 2. fıkrasına uygun olarak 1. delil talebinin yerine getirilmesine paralel olarak, tüm araştırma süresi için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin elindeki organigramları talep etmektedir. 2. Ayrıca Hessen Eyalet Hükümetinden, araştırma süresi boyunca hangi kişinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin özel denetiminden sorumlu olduğu bilgisini de talep edilmektedir.	DIE LINKE 13.01.2015	13.01.2015			342
16	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve ,güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında delillerin toplanması talep edilmektedir. Özellikle görevlendirme kararı I. maddesi, No. 1'den 3'e göre, aşırı sağcılık/aşırı sağcı çevre kavramları ve 2005 ile 2007 yılları arasında Hessen'de mevcut aşırı sağcı gruplaşmalar ve Thüringer Heimatschutz [*Thüringen vatanı koruma örgütü*] örgütü hakkında, bu konuda özellikle aşağıda belirtilen hususlarda; • 2005 ile 2007 yılları arasında Hessen'de hangi aşırı sağcı gruplaşmaların mevcut olduğu, • bu gruplaşmaların yapıları, organizasyonları ve kuruluşları hakkında ayrıntılar ve özellikle, • bu gruplaşmaların 90'lı yıllarda Thüringen'de kurulmuş olan aşırı sağcı gruplaşmalarla (örneğin "Freie Kameradschaft" [*bağımsız arkadaşlık*], "Blood & Honour" [*kan ve onur*], "White Power"	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 12.02.2015	12.02.2015	L.: 12.02.2015	L.: 23.02.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	[*beyaz güç*], "White Youth" [*beyaz gençlik*], Skinheads [*dazlaklar*], Kameradschaft Jena (KSJ) [*Jena arkadaşlığı*], Thüringer Heimatschutz (THS) [*Thüringen vatanı korumu örgütü*], Anti-Antifa-Ostthüringen [Ostthüringen *faşist karşıtlığı karşıtı örgütü*]) bir bağlantısının olup olmadığı ve varsa bu bağlatının hangi şekilde olduğu; aşağıda belirtilen bilirkişinin ifadesinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: Jürgen L., Konrad- Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli.					
17 yeni	1. Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için aşağıda belirtilen şahitlerin çağrılıp ifadelerinin alınması: C., *D. veya E. görev yapıları* • Yönetici Kriminal Polis Direktörü Wolfgang Geier (2006: BAO [*özel yapı organizasyonu*] Bosporus müdürü), Frankfurter Straße 79, 97082 Würzburg adresindeki Unterfranken Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Özel Yapilanma Organizasyonu Bosporus, operatif vaka analizi ve olası diğer konular, • EKHK/ birinci KHK (Kriminal Başkomiseri) Alexander Horn (2006: KHK (Kriminal Başkomiseri), Ettstraße 2, 80333 München adresindeki München Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Özel Yapilanma Organizasyonu Bosporus, stratejik olgu çözümlemesi ve olası diğer konular, • Christian Hoppe (2006: kriminal polis direktörü), Thaerstraße 11, 65193 Wiesbaden adresindeki Federal Kriminal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, silah konusundaki soruşturmalar ve olası diğer konular, *A. veya D. ve E. görev yapıları* • Cihan Bilgic (2006: KHK (Kriminal Başkomiseri)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, Kassel'deki olay yeri ve olası diğer konular • Helmut Wetzel (2006: KHK (Kriminal Başkomiseri)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü; Kassel'deki olay yeri, Yozgat soyadlı cinayet kurbanının çevresi ve olası diğer konular • Klaus W. (2006: Kıdemli kriminal başkomiser), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü; Kassel'deki olay yeri ve olası diğer konular,	SPD 02.03.2015	12.03.2015	Geier: 12.05.2015 06.10.2016 Horn: 11.10.2016 Hoppe: 12.05.2015 01.11.2016 Bilgic: 15.10.2015 Wetzel: 15.10.2015 W.: 03.09.2015 I.: 28.08.2015 F.: vefat etmiştir	Geier: 15.06.2015 11.11.2016 Horn: 21.11.2016 Hoppe: 15.06.2015 21.11.2016 Bilgic: 04.12.2015 Wetzel: 04.12.2015 W.: 12.10.2015 I.: 14.09.2015 F.: vefat etmiştir	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Werner I., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ; Kassel'deki olay yeri, video rekonstrüksiyonu ve olası diğer konular, • Bay F. (2006: KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, Halit Yozgat soyadlı cinayet kurbanının çevresi ve olası diğer konular, • Karl-Heinz G. (2006: KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, Halit Yozgat soyadlı cinayet kurbanının çevresi ve olası diğer konular, • Karsten R. (2006: KHK (Kriminal Başkomiseri)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ; Kassel'deki olay yeri ve olası diğer konular, • Uwe F. (2006: KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ; Eva Schmidt-Temme'nin sorgulanması ve olası diğer konular • Holger Sch. (2006: (PK (Polis komiseri)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular • Bernd C., Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Eyalet Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular • Ercan T. (2006: POK (Polis üskomiseri)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, Bay Ismail Yozgat'ın sorgulanması ve olası diğer konular • Jörg T. (2006: KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü; LN'nin muhbirinin sorgulanması ve olası diğer konular • Fred L., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular			G.: 28.08.2015 R.: 28.07.2015 F.: 08.09.2015 Sch.: vazgeçildi C.: 27.07.2016 T.: 08.09.2015 T.: 23.05.2016 L.: vazgeçildi Hoffmann: 15.10.2015 Sch.: 27.07.2016 Wied: 15.10.2015 M.: 23.05.2016 Henning: 10.11.2015	G.: 14.09.2015 R.: 14.09.2015 F.: 12.10.2015 Sch.: vazgeçildi C.: 30.09.2016 T.: 12.10.2015 T.: 01.07.2016 L.: vazgeçildi Hoffmann: 23.11.2015 Sch.: 30.09.2016 Wied: 23.11.2015 M.: 01.07.2016 Henning: 04.12.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Yönetici Kriminal Polis Direktörü Gerald Hoffmann (2006: Kriminal polis direktörü, Café cinayet araştırma komisyonu'nin yöneticisi), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular • Karlheinz Sch. (2006: Kriminal başkomiser), Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Eyalet Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular • Savcı Dr. Götz Wied, Frankfurter Straße 7, 34117 Kassel adresindeki Kassel bölge mahkemesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü ve olası diğer konular • Gerhard M. (2006: Nordhessen Emniyet müdürlüğünde 10 numaralı merkez komiserliğinde memur (devlet koruması), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme ile 10.04.2006 tarihindeki konuşması ve olası diğer konular • Wilfried Henning, (2006: PP (Emniyet müdürü)), Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı soruşturma prosedürü; devlet koruma departmanının 2006 yılında Hessen'de ve Kassel'de mevcut aşırı sağcı hareketlerden haberdar olup olmadığı ve olası diğer konular • Wolfgang Hannappel (2006: İçişler ve Spor Bakanlığında bölüm yöneticisi), Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin soruşturması ve olası diğer konular • Norbert Nedela (2006: LPP (Eyalet emniyet müdürü), Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Eyalet Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı İfade alma süreci; devlet koruma departmanının 2006 yılında Hessen'de ve Kassel'de mevcut aşırı sağcı hareketlerden haberdar olup olmadığı ve olası diğer konular • Andreas Temme, [...] aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: şahsi ve mesleki durumları, Ceska-cinayet-serisi, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için çalışmaları, Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Eva Sch.-T., [...] aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: şahsi durumları, Ceska-cinayet-serisi, kocası ile aralarındaki konuşmalar, 2006 yılındaki telefon görüşmeleri, Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular			Hannappel: 23.11.2016 Nedela: 28.03.2017 20.12.2016 Temme: 03.05.2016 30.05.2017 Sch.-T.: 12.07.2016 Pilling: 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Fehling: 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Muth: 21.12.2015 H.: 12.07.2016 E.: 12.07.2016 Bock: vazgeçildi Hess: 12.07.2016	Hannappel: 19.12.2016 Nedela: 26.04.2017 Temme: 06.06.2016 25.08.2017 Sch.-T.: 12.09.2016 Pilling: 18.12.2015 24.03.2017 Fehling: 21.12.2015 24.03.2017 Muth: 01.02.2016 H.: 09.09.2016 E.: 12.09.2016 Bock: vazgeçildi Hess: 12.09.2016	1602

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Dr. Iris Pilling (2006: Alımdan sorumlu daire şefi), Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin soruşturması; Andreas Temme ile konuşmaları, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 2000 ile 2006 yılları arasında Hessen'de ve Kassel'de mevcut aşırı sağcı hareketlerden haberinin olup olmaması ve olası diğer konular • Frank-Ulrich Fehling (2006: Kassel harici biriminin müdürü), Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme ile 2006 yılındaki konuşmaları/telefon görüşmeleri; Andreas Temme'ye karşı 2006 yılındaki soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Hans-Joachim Muth, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme ile 2006 yılındaki konuşmaları/telefon görüşmeleri; Andreas Temme'ye karşı 2006 yılındaki soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Michael H., Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme ile 2006 yılındaki konuşmaları/telefon görüşmeleri; Andreas Temme'ye karşı 2006 yılındaki soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Jutta E. (2006: Andreas Temme'nin çalışma arkadaşı), Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme ile 2006 yılındaki konuşmaları; Andreas Temme'ye karşı 2006 yılındaki soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Yönetici Vali Dieter Bock, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Gerald-Hasso Hess (2006: Gizliliği koruma görevlisi), Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci, Andreas Temme ile telefon görüşmeleri, Yozgat vakasındaki soruşturma süreci süresince polis ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aralarındaki iş birliği ve olası diğer konular • Catrin Rieband, Merianstraße 100, 50765 Köln adresindeki Anayasayı Koruma Federal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli,			Rieband: 21.12.2015 Irrgang: 15.10.2015 Eisvogel: 12.07.2016 Desch: 12.07.2016 Scheibelhuber 25.01.2017 Bouffier: 07.03.2017 25.01.2017 Beckstein: 18.10.2016 01.11.2016	Rieband: 29.01.2016 Irrgang: 18.12.2015 Eisvogel: 09.09.2016 Desch: 09.09.2016 Scheibelhuber 06.03.2017 Bouffier: 26.06.2017 Beckstein: 11.11.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci, • Dr. Lutz Irrgang, emekli müdür, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci; Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 2000 ile 2006 yılları arasında Hessen'de ve Kassel'de mevcut aşırı sağcı hareketlerden haberdar olup olmadığı ve olası diğer konular • Dr. Alexander Eisvogel (2006/2007: Müdür), Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci, 2006 yılında ifade onaylarına dair bilirkişi raporunun hazırlanması ve olası diğer konular • Roland Desch, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi başkanı, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci; Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin2000 ile 2006 yılları arasında Hessen'de ve Kassel'de mevcut aşırı sağcı hareketlerden haberdar olup olmadığı ve olası diğer konular • Oda Scheibelhuber, emekli müsteşar, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Eyalet Başbakanı Volker Bouffier, Georg-August-Zinn-Str. 1, 65183 Wiesbaden adresindeki Hessen Başbakanlığı özel kalem müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, NSU-Kompleksi, 2006/2007 yıllarında Andreas Temme'ye karşı soruşturma ve disiplin süreci ve olası diğer konular • Dr. Günther Beckstein, emekli Eyalet Başbakanı, Franz-Josef-Strauß-Ring 1, 80539 München adresindeki Bavyera Başbakanlığı özel kalem müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konusu: Ceska-cinayet-serisi, 2006 yılında dönemin Hessen İçişleri Bakanı ile yaptığı telefon görüşmeleri ve olası diğer konular					

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
18 yeni	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için 1998 ile 2011 yılları arasındaki dönem için Hessen Anayasası 92. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak resmi yardım çerçevesinde aşağıda belirtilen belgeleri talep etmektedir: a. Kuzey-Ren-Vestfalya eyaleti İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı ve ona bağlı tüm makamlar, özellikle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Emniyeti tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, b. Kuzey-Ren-Vestfalya eyaleti Adalet Bakanlığı ve ona bağlı tüm makamlar, tarafından UNA 19/2 araştırma komisyonunun atanmasına karar verilen tarihe kadar kaydedilen veya oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, özellikle c. Hessen aşırı sağcı çevrelere dahil kişilerle ile bir bağlantısı bulunan "Blood and Honour", "Combat 18", "Oidoxie" isimli Dortmund'lu Neonazi müzik grubu, "Oidoxie Streetfighting Crew", "Weiße Wölfe", FAP, HNG" isimli gruplaşmalar ile ilgili olan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, ve de d. Hessen aşırı sağcı çevreler ile bir bağlantısı bulunan, Robin Sch., Sebastian S., Michel F., Marco Gottschalk, Olaf G. ve Daniel G. isimli Kuzey Ren Vestfalya'li Neonaziler ile ilgili tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri.	SPD, DIE LINKE 02.03.2015	12.03.2015			599-642
19 yeni	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için 1998 ile 2011 yılları arasındaki dönem için Hessen Anayasası 92. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak, delil talebi tamamen yerine getirilene kadar, aşağıda belirtilen belgeleri derhal talep etmektedir: 1. Hessen Eyalet Hükümetinden a) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi eski çalışanı Andreas Temme'nin kaynak yöneticisi olarak çalışmaları süresince oluşturduğu tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri, özellikle muhbirler hakkındaki dosyalar ve buluşma raporları, b) Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin, Andreas Temme ile ilgili 06 Nisan 2006 tarihinden sonra oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları,	SPD, DIE LINKE 02.03.2015	12.03.2015			414-417 424 493-494 596-597 860 1222-1226

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	c) Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının, Andreas Temme ile ilgili 06 Nisan 2006 tarihinden sonra oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, d) Hessen Başbakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünün, Andreas Temme ile ilgili 06 Nisan 2006 tarihinden sonra oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, e) Nordhessen Emniyet müdürlüğünün, bizzat telefon dinlemeleri de dahil olmak üzere, telefon dinleme önlemleri ve gözetlemelerden dolayı sanık Andreas Temme ile ilgili oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, f) Hessen Eyalet Kriminal Dairesinin, bizzat telefon dinlemeleri de dahil olmak üzere, telefon dinleme önlemleri ve gözetlemelerden dolayı sanık Andreas Temme ile ilgili oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, ayrıca resmi yardım çerçevesinde 2. Bavyera Emniyetinin, bizzat telefon dinlemeleri de dahil olmak üzere, telefon dinleme önlemleri ve gözetlemelerden dolayı sanık Andreas Temme ile ilgili oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, 3. Federal Kriminal Dairesinin, bizzat telefon dinlemeleri de dahil olmak üzere, telefon dinleme önlemleri ve gözetlemelerden dolayı sanık Andreas Temme ile ilgili oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları, ve de hukuki yardım çerçevesinde 4. Federal Başsavcısından, bizzat telefon dinlemeleri de dahil olmak üzere, telefon dinleme önlemleri ve gözetlemelerden dolayı sanık Andreas Temme ile ilgili oluşturulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri ve evrakları,					

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
20 yeni	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Dairleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* Özellikle I. madde, No. 8 ile ilgili olarak, 09 Mayıs 2006 tarihinde 15.13 ile 15.47 saatleri arasında Bay Hess ile Andreas Temme arasındaki telefon görüşmesi tutanağının hangi sebepten dolayı kelime kelimesine tutulmadığı sorusu hakkında aşağıda adı verilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) Angela G., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli.	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 02.03.2015	27.04.2015	Sch. geb. G.: 28.04.2015	Sch. geb. G.: 11.05.2015	
21	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* Özellikle I. madde No. 1 ve 3 ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar konusunda aşağıda adı verilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir; • Bügunkü bilgi seviyesine göre Nasyonal-Sosyalist Yeraltı NSU'nun 06 Nisan 2006 tarihine kadar Hessen aşırı sağcı çevreleri ile ne şekilde bağlantıları vardı; • Üst Düzey Savcı Markus D., Brauerstraße 30, 76135 Karlsruhe adresindeki Federal Yargıtayda Federal Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Federal Savcı Michael B. *(07.07.2015 tarihinde Dr. Herbert Diemer olarak değiştirilmiştir)* Brauerstraße 30, 76135 Karlsruhe adresindeki Federal Yargıtayda Federal Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli.	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 02.03.2015	12.03.2015 07.07.2015 (değişiklik)	D.: vazgeçildi B.: vazgeçildi Diemer: 07.07.2015 St.: 24.06.2015. 07.07.2015 NN, AL LfV Thüringen: vazgeçildi Geier: 12.05.2015	D.: vazgeçildi B.: vazgeçildi Diemer: 20.07.2015 St.: 20.07.2015 NN, AL LfV Thüringen: vazgeçildi Geier: 15.06.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Peter St., 2006 yılında Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde aşırı sağcılık bölümü yöneticisi, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • 2006 yılında Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde aşırı sağcılık bölümü yöneticisi, Haarbergstraße 61, 99097 Erfurt adresindeki Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Wolfgang Geier, Frankfurter Straße 79, 97082 Würzburg adresindeki Unterfranken Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli.					
22	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* Özellikle I. madde No. 1 ve 3 ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar konusunda aşağıda adı verilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir; • Bugünkü bilgi seviyesi ile soruşturma sonuçlarına göre Halit Yozgat cinayetine kadar olan süreçte NSU'nun yapısı, organizasyonu ve gelişimi nasıldı; • Üst Düzey Savcı Markus D., Brauerstraße 30, 76135 Karlsruhe adresindeki Federal Yargıtayda Federal Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Federal Savcı Michael B. *(07.07.2015 tarihinde Dr. Herbert Diemer olarak değiştirilmiştir)* Brauerstraße 30, 76135 Karlsruhe adresindeki Federal Yargıtayda Federal Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli.	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 02.03.2015	12.03.2015 07.07.2015 (değiştirme)	D.: vazgeçildi B.: vazgeçildi Diemer: 07.07.2015	D.: vazgeçildi B.: vazgeçildi Diemer: 20.07.2015	
23	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"*	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 02.03.2015	12.03.2015	Hoffmann: 15.10.2015 11.11.2015	Hoffmann: 23.11.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Özellikle I. madde No. 1 ve 3 ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar konusunda aşağıda adı verilen, bilirkişi olan şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir; • Suçların NSU tarafından işlendiğine dair o tarihte (06 Nisan 2006) hangi ipuçları ve bilgilerin (özellikle vaka analizleri, geçici soruşturma sonuçları, toplum tarafından verilen ipuçları) mevcut olduğu bilgisi; Yönetici Kriminal Polis Direktörü Gerald Hoffmann, Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli.					
24	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumlarının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* Özellikle I. madde, No. 8 ile ilgili olarak, 09 Mayıs 2006 tarihinde 15.13 ile 15.47 saatleri arasında Bay Hess ile Andreas Temme arasındaki telefon görüşmesinin arka planları hakkında aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: • Gerald-Hasso Hess, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Andreas Temme, [...] aracılığı ile celp gönderilmeli.	CDU, Bündnis 90/DIE GRÜNEN 12.03.2015	16.03.2015	Hess: 21.04.2015 Temme: 27.04.2015 30.05.2017	Hess: 11.05.2015 Temme: 11.05.2015 25.08.2017	
25	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumlarının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"*	CDU, Bündnis 90/DIE GRÜNEN 12.03.2015	16.03.2015 23.06.2015 (değişiklik)	Geier: 12.05.2015 M.: vazgeçildi	Geier: 15.06.2015 M.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Özellikle I. madde No. 1 ve 3 ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar konusunda aşağıda adı verilen, bilirkişi olan şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir; • Halit Yozgat cinayetine kadar olan süreçte ve bugünkü bilgi seviyesine göre NSU tarafından işlenen cinayetler konusunda ve, • cinayetlerin işlendiği dönemde her biri için, aşırı sağcı bir arka planı ile ilgili ipuçları mevcut muydu. • Yönetici Kriminal Polis Direktörü Wolfgang Geier, Frankfurter Straße 79, 97082 Würzburg adresindeki Unterfranken Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, • KOR (Kıdemli kriminal başkomiser) Klaus M., Frankfurter Straße 79, 97082 Würzburg adresindeki Unterfranken Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, • Üst Düzey Yönetici Savcı Dr. Walter K., Bärenschanzstraße 70, 90429 Nürnberg adresindeki Nürnberg Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Başsavcı Lutz v. S. *(23.06.2015 tarihinde sorumlu şube müdürü olarak değiştirilmiştir),* Gorch-Fock-Wall 15, 20355 Hamburg adresindeki Hamburg Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Başsavcı Dr. Christoph St., Nymphenburger Straße 16, 80335 München adresindeki München Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli • Üst Düzey Savcı Hans K., Linprunstraße 25, 80335 München adresindeki München Savcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Mehmet Turgut cinayeti vakası ile ilgilenen sorumlu yönetici savcı, Doberaner Str. 116, 18057 Rostock adresindeki Rostock savcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli, • Dr. Heiko Artkämper, Gerichtsplatz 1, 44135 Dortmund adresindeki Dortmund savcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli.			K.: 15.06.2015 v. S.: vazgeçildi St.: 09.06.2015 K.: 09.06.2015 K.: 09.06.2015 Artkämper: 09.06.2015	K.: 15.06.2015 v. S.: vazgeçildi St.: 06.07.2015 K.: 06.07.2015 K.: 06.07.2015 Artkämper: 06.07.2015	
26 yeni	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle No. 1, No. 2, No. 7 ve No. 9 ile ilgili, aşağıda adı verilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: Friedrich W., Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli,	DIE LINKE 30.09.2016	30.09.2016	W.: 06.12.2016	W.: 20.01.2017	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Konuları: 2006 yılında Andreas Temme ile telefon görüşmeleri ve konuşmaları ve söz konusu telefon görüşmelerinin arka planı, Andreas Temme için güvenlik incelemeleri, Andreas Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalarla ilgili polisle konuşmaları,					
27	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* özellikle Halit Yozgat cinayeti konulu D. araştırma kompleksi ile ilgili aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla eylemin oluşu hakkında delillerin toplanması talep edilmektedir; 1.) • PK (Polis komiseri) L. (Kassel Harekat Birliği) • POK (Polis üskomiseri) S. (A.-T. adlı şahitin ulaşımı ve ifadesinin alınması) • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) Uwe F. (A.-T. adlı şahitin ifadesinin alınması) • KHK (Kriminal Başkomiseri) Karsten R. (H. S. adlı şahitin ifadesinin alınması) • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) H. (C. adlı şahitin ifadesinin alınması A.-T. adlı şahitin tekrar ifadesinin alınması) • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) F. T. (Emre B. adlı şahitin ifadesinin alınması) • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) Ralf B. (Ismail Yozgat adlı şahitin ifadesinin alınması) • PK (Polis komiseri) S. (Yasar E. adlı şahitin ifadesinin alınması) • Ahmed Saleh Said A.-T. • Faiz H. S.	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 15.06.2015	23.06.2015	L.: vazgeçildi S.: vazgeçildi F.: 08.09.2015 R.: 28.07.2015 H.: vazgeçildi T.: vazgeçildi B.: 08.09.2015 S.: vazgeçildi A.-T.: vazgeçildi H. S.: vazgeçildi C.: vazgeçildi	L.: vazgeçildi S.: vazgeçildi F.: 12.10.2015 R.: 14.09.2015 H.: vazgeçildi T.: vazgeçildi B.: 12.10.2015 S.: vazgeçildi A.-T.: vazgeçildi H. S.: vazgeçildi C.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Hediye C. • Emre B. • Ismail Yozgat • Yasar E. • Andreas Temme • KHK (Kriminal Başkomiseri) Helmut Wetzel (K 11 soruşturmasının yöneticisi)			B.: vazgeçildi Yozgat: vazgeçildi E.: vazgeçildi Temme: 03.05.2016 30.05.2017 Wetzel: 15.10.2015	B.: vazgeçildi Yozgat: vazgeçildi E.: vazgeçildi Temme: 06.06.2016 25.08.2017 Wetzel: 04.12.2015	
28	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"* özellikle Halit Yozgat cinayeti konulu D. araştırma kompleksi ile ilgili aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla cinayetin meydana çıkış tarihinde olay yeri mekanı ve çevresi hakkında delillerin toplanması talep edilmektedir; 1. (Olay yerinde/internet cafesinde koruma polisinin ilk devriyesi): • PK (Polis komiseri) St. - 1. Karakol • POK (Polis üskomiseri) G. • POK (Polis üskomiseri) K. - 2. Karakol • POK (Polis üskomiseri) D. • POK (Polis üskomiseri) A. - 3. Karakol • POK (Polis üskomiseri) W. • Dr. K., ASB [*tıbbi yardım kuruluşu*] Kassel'in ilgili hekimi (otopsi raporu)	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 15.06.2015	23.06.2015	St.: vazgeçildi G.: vazgeçildi K.: vazgeçildi D.: vazgeçildi A.: vazgeçildi W.: vazgeçildi K.: vazgeçildi K.: vazgeçildi	St.: vazgeçildi G.: vazgeçildi K.: vazgeçildi D.: vazgeçildi A.: vazgeçildi W.: vazgeçildi K.: vazgeçildi K.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	KD (daimi kriminal polis servisi [24 saat çalışan kriminal polis servisi]): • KHK (Kriminal Başkomiseri) K. • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) St. T. (K 11 [*Uzmanlık Alanı Komiserliği*] olay yeri tarifi):f • KHK (Kriminal Başkomiseri) Karsten R. • PK (Polis komiseri) -A K. (K 11 - Olay yerinde yapılan maktul incelemesi): • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) Karl-Heinz G. • KHK (Kriminal Başkomiseri) G. • PK (Polis komiseri) -A E. (Koruma polisinin, komşuların ifadelerini alan diğer memurları): • POK (Polis üskomiseri) B. - 1. Karakol • PK (Polis komiser adayı) W. (Olay yeri incelemesinden sorumlu adli sicil birimi): • Bay L. • PK (Polis komiseri) K.-K. • Werner I. • Klaus St. • Bayan B. 2. Polis tarafından çekilen olay yeri fotoğraflarının incelenmesi 3. Diğer şahitlerin ifadelerinin alınması: • Prof. Dr. Klaus-Steffen S. (Göttingen Adli Tıp departmanı) • KHK (Kriminal Başkomiseri) Cihan Bilgic (Cinayet kurbanının otopsisi) • Savcı Dr. Götz Wied (Kassel Savcılığı)			T.: vazgeçildi R.: 28.07.2015 06.08.2015 K.: vazgeçildi G. 28.07.2015 28.08.2015 G.: vazgeçildi E.: vazgeçildi B.: vazgeçildi W.: vazgeçildi L.: vazgeçildi K.-K.: vazgeçildi I.: 28.07.2015 28.08.2015 St.: 21.12.2015 14.01.2016	T.: vazgeçildi R.: 14.09.2015 K.: vazgeçildi G. 14.09.2015 G.: vazgeçildi E.: vazgeçildi B.: vazgeçildi W.: vazgeçildi L.: vazgeçildi K.-K.: vazgeçildi I.: 14.09.2015 St.: 29.01.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
				B.: vazgeçildi S.: vazgeçildi Bilgic: 15.10.2015 Wied: 15.10.2015 11.11.2015	B.: vazgeçildi S.: vazgeçildi Bilgic: 04.12.2015 Wied: 23.11.2015	
29	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için 1998 ile 2011 yılları arasındaki dönem için Hessen Anayasası 92. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak, delil talebi tamamen yerine getirilene kadar, aşağıda belirtilen belgeleri derhal talep etmektedir: 1. Hessen Eyalet Hükümetinden a. Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin aşağıda belirtilen kişiler ve gruplaşmalar ile ilgili tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm verileri: aa. Blood and Honour ve Combat 18 gruplaşmaları ve bunların müteakip organizasyonları, özellikle Uwe A., Bernd P., Olaf G., Marcel P., Oliver P., Andreas U., Christian Wenzel ve Michael Z. ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları. Ayrıca Blood and Honour gruplaşması içerisinde muhbirler arasında ve de muhbirler ve muhbir yönetimi arasındaki buluşmaların raporları ve varsa muhbirliğe son verme beyanları. bb. HNG (Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakinlarina Yardim Dernegi), özellikle Wolfram M., Ursula Müller ve Peter Naumann ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları.. cc. Özgürlükçü Alman İşçi Partisi (FAP), özellikle Siegfried Borchardt, Friedhelm B., Markus E., Thomas H., Thorsten Heise ve Norman K. ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları. dd. Rhein-Neckar Eylem Bürosu, özellike Thomas G. ve Matthias H. ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları.	DIE LINKE 15.06.2015	23.06.2015			539-561 564-589 646-735 806-829 855-860 874-882 1227-1250 1257-1288 1647-1651 1681-1684 1732 1795

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	ee. Ku Klux Klan ve European White Knights of the Ku Klux Klan örgütleri, özellikle Roy Armstrong Godenau ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları. ff. Reichshof (Schwarzenborn) adresinde sıkça bulunan çevre/kişiler, özellikle Manfred Roeder, Nico G. ve Phillip Tschentscher ile ilgili tüm evrak ve şahıs dosyaları. gg. Ayrıca Tobias N., Marco Gottschalk, Mike S., Robin Sch., Sebastian S., Stanley R. ve Klaus G. ile ilgili şahıs dosyaları. aa. - gg. maddeleri altında belirtilen kişiler hakkında birden fazla bağlamda bilgiler mevcutsa komisyona eldeki tüm bilgiler açıklanmalıdır. b. Hessen Eyalet Kriminal Dairesi, Devlet Koruması departmanının a) maddesi altında belirtilen kişileri ve gruplaşmaları konu alan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları. c. Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından şu ana dek tedarik edilen dosyaların incelenmesinden sonra, ilave evrak tedariği gerektiren, aşağıda tarif edilmiş olan hususlar dikkat çekmiştir: aa. 55 numaralı ciltte Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin kapak sayfası ile başlayan bir raporu mevcut, konusu NPD [*Almanya Nasyonal Demokrat Partisi*] Lahn-Dill ilçe harici birimi, "Stimme der Revolte" [*isyanın sesi*] ve "Nationalen Freundeskreises Wetterau" [*Wetterau nasyonal arkadaşlık çemberi*] gruplaşmaları takipçilerinin 20.06.2004 tarihli yaz gün dönümü kutlaması. Bu raporda nerdeyse tüm katılımcıların adı ve nerdeyse raporun tamamı karartılmıştır, ancak Ralf Wohlleben'in orada bulunduğu anlaşılmıştır. Ralf Wohlleben'in NSU çevresine dahil olduğu kabul ediliyor, bu yüzden araştırma komisyonunun gerekli bilgilere ulaşması açısından bu raporun tamamen ve karartılmadan ibraz edilmesi mutlaka şarttır.					
30	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararı No. I 1 ve No. I 3 ile ilgili aşağıda belirtilen şahitlerin çağırılıp ifadelerinin alınması talep edilmektedir: • Benjamin Gärtner [...] İfade konusu: Kassel, Hessen ve Thüringen'de sağcı çevreler ve arkadaşlıklar ile ilgili bilgiler, muhbir olarak raporlar ve rapor içerikleri, Andreas Temme ile ilişkisi ve aralarındaki konuşmalar ve olası diğer konular. • Michel F., 2011 yılındaki adresi: Gizli dosya, Cilt No. 389, sayfa 132,	SPD 15.06.2015	23.06.2015	Gärtner: 25.01.2016 F.: 02.02.2016	Gärtner: 26.02.2016 F.: 26.02.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	İfade konusu: Kassel, Hessen ve Thüringen'de sağcı çevreler ve arkadaşlıklar ile ilgili bilgiler, Benjamin Gärtner ile ilişkisi ve aralarındaki konuşmalar ve olası diğer konular.					
31	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle aydınlatılması için; *Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,* özellikle atama kararının No. I. 8. maddesi; *Anayasayı Koruma Dairesinin eski çalışanı Andreas T'nin rolünün ne olduğu ve kendisine karşı hangi şekilde soruşturma yürütüldüğü* konusunda aşağıdaki soru ile ilgili delillerin toplanması talep edilmektedir, Anayasayı Koruma Dairesinin eski çalışanı Andreas Temme, Halit Yozgat cinayetinden önce Nasyonal-Sosyalist Yeraltı adlı oluşumdan ve Kassel'de işlenen suçtan haberdar mıydı? Özellikle o tarihlerde yönetiminde olan, Anayasayı Koruma Dairesinin Benjamin Gärtner adlı bilgi veren kişinin rolü neydi? • Benjamin Gärtner [...] aracılığı ile celp gönderilmeli, • KOK (Kriminal Başkomiser Yardımcısı) Michael St.I, 65173 Wiesbaden adresindeki Federal Kriminal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • KHK (Kriminal Başkomiseri) Jürgen B., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli,	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 06.07.2015	20.07.2015	Gärtner: 25.01.2016 St.: 25.01.2016 B.: 25.01.2016	Gärtner: 26.02.2016 St.: 26.02.2016 B.: 26.02.2016	
32	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 1, No. I 2 und No. I 3 maddeleri, aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla Hessen ve Kassel'deki aşırı sağcı yapılar ve kişiler (özellikle Blood&Honour) ve onların 1994 ile 2006 yılları arasında NSU Nasyonal Sosyalist Yeraltı ve Thüringer Heimatschutz örgütlerinin üyeleri ile olası ilişkileri hakkında delil toplanması talep edilmektedir:	SPD 20.07.2015	27.07.2015	C.: 26.04.2016 R.: 26.04.2016	C.: 20.05.2016 R.: 20.05.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Carsten Dieter Heinrich C., [...] doğumlu, bir olasılıkla Adickesallee 70, 60322 Frankfurt am Main (2000 yılındaki işyeri adresi) adresindeki Frankfurt am Main Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilebilir, 2000 nüfus kayıt bilgileri: [...] • Mike Helmut R., [...] doğumlu, bir olasılıkla Adickesallee 70, 60322 Frankfurt am Main (2000 yılındaki işyeri adresi) adresindeki Frankfurt am Main Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilebilir, 2000 nüfus kayıt bilgileri: [...]					
33	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 1, No. I 2 und No. I 3 maddeleri, aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla Kassel'deki aşırı sağcı yapılar ve kişiler (özellikle Benjamin Gärtner, Markus E., Christian Wenzel, Michel F., Marco E., Uwe A., Tobias N., Stanley R., Manfred Roeder) ve onların 1994 ile 2006 yılları arasında Blood&Honour örgütü ve NSU Nasyonal Sosyalist Yeraltı ve Thüringer Heimatschutz örgütlerinin üyeleri ile olası ilişkileri hakkında delil toplanması talep edilmektedir: • Frank-Ulrich Fehling, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Dr. Iris Pilling, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Dr. Lutz Irrgang, Direktor a.D, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Jutta E., Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Catrin Rieband, Merianstraße 100, 50765 Köln adresindeki Anayasayı Koruma Federal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Wilfried Henning, Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli.	SPD 20.07.2015	27.07.2015	Fehling: 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Pilling: 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Irrgang: 15.10.2015 E.: 12.07.2016 Rieband: 21.12.2015 Henning: 10.11.2015	Fehling: 21.12.2015 24.03.2017 Pilling: 18.12.2015 24.03.2017 Irrgang: 18.12.2015 E.: 12.09.2016 Rieband: 29.01.2016 Henning: 04.12.2015	
34	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 1, No. I 2 und No. I 3 maddeleri, aşağıda adı verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla Kassel'deki aşırı sağcı yapılar ve kişiler (özellikle aşırı sağcı müzik çevresi, Hauptkampflinie müzik grubu, Benjamin Gärtner, Markus E., Christian Wenzel, Michel F., Marco E., Uwe A., Tobias N., Stanley R., Manfred Roeder) ve onların 1994 ile 2006 yılları arasında Blood&Honour örgütü ve NSU Nasyonal Sosyalist Yeraltı ve Thüringer Heimatschutz örgütlerinin üyeleri ile olası ilişkileri hakkında delil toplanması talep edilmektedir:	SPD 20.07.2015	27.07.2015	P.: 16.02.2016 14.03.2016	P.: 15.04.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	• Oliver P., ([...] doğumlu), adresi bilinmemektedir, celp gönderilebilecek olası adresi: [...]					
35	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli dosyaların - GİZLİ) (Niedersachsen) ibrazı	SPD 20.07.2015	27.07.2015			645
36	1. Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin, özellikle atama kararının No. I 8 maddesi ile ilgili, aydınlatılması için araştırma komisyonu Hessen Eyalet Hükümetinden Hessen Eyalet Anayasası 92. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak, 2005 yılında resmi görev sırları gizlilik ilkesinin olası ihlali hakkında yürütülen bir cezai soruşturma ile ilgili olarak Kassel savcılığının (Dosya No. 8850 AR 4/05) ve Nordhessen Emniyet müdürlüğünün - 30 numaralı merkez komiserliğinin (St/0078413/2005 ve diğerleri)- tüm kayıt ve belgeleri,	SPD 20.07.2015	27.07.2015			590 643
37	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'te belirtildiği şekliyle - özellikle I. madde, No. 1'den 3'e ve No. 6 ve No. 8 (yapının C. maddesi) hakkında - aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında aşağıda bilgileri belirtilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delillerin toplanması talep edilmektedir. Dr. Iris Pilling, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, *Delil konuları: Eyalet Dairesinin Nisan 2006'dan önce* cinayet serisi ile ilgili çalışmaları, Eyalet Dairesinin içerisinde - özellikle Kassel harici biriminde - mevcut aşırı sağcılık ile ilgili bilgi elde edilmesi, Kassel harici biriminin yapısı ve çalışma şekli, diğer devlet daireleri ile aralarındaki bilgi alışverişi, Andreas Temme ile beraber çalışmaları ve aralarındaki ilişki ve olası diğer konular. Lutz Irrgang, celp gönderilebilecek son bilinen adresi: Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden *Delil konuları:* Hessen'deki aşırı sağcı yapılar, özellikle şiddete yatkın, teröre eğilimli Neonazi yanlısı kişiler ve gruplar ve bu kişi ve grupların bölgeler üstü ve uluslararası bağlantıları, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Neonazilere karşı yürütülen bölgeler üstü operasyonlara ve davalara (örneğin Blood & Honour yasaklama davası, Federal Kriminal Dairesinin sağcı terör konulu uzmanlar kongresi, veya eyaletler üstü gizli operasyonlar) katılımı ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bu konuda diğer devlet daireleri ile bilgi alışverişi, gizli dosyalarla ilgili ağırlık noktalarının yabancılar- aşırı solculuk - sağcılık olarak belirlenmesi ve ceza takip makamları ile ortak çalışmaları, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Nisan 2006'dan önce Ceska-serisi konusunda sahip olduğu bilgiler.	DIE LINKE 20.07.2015	27.07.2015 (kısmen) 14.09.2015	Pilling 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Irrgang 15.10.2015 Fehling: 15.10.2015 25.01.2017 07.03.2017 Hess: 12.07.2016 R.: 15.10.2015 E.: 15.10.2015	Pilling: 18.12.2015 24.03.2017 Irrgang: 18.12.2015 Fehling: 21.12.2015 24.03.2017 Hess: 12.09.2016 R.: 21.12.2015 E.: 21.12.2015	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Frank Ulrich Fehling, celp gönderilebilecek son bilinen adresi: Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, *Delil konuları:* Muhbir yöneticisi olarak çalışmaları, Kassel harici biriminin yapısı ve çalışma şekli, Hessen'deki aşırı sağcı yapılar, özellikle şiddete yatkın, teröre eğilimli Neonazi yanlısı kişiler ve gruplar ve bu kişi ve grupların bölgeler üstü ve uluslararası bağlantıları, diğer devlet daireleri ile aralarındaki bilgi alışverişi, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Nisan 2006'dan önce Ceska-serisi konusunda sahip olduğu bilgiler, Andreas Temme ile aralarındaki ilişki ve olası diğer konular. Gerald Hasso Hess, celp gönderilebilecek son bilinen adresi: Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, *Delil konuları:* Andreas Temme'nin Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde işe alınması ve hizmet süreci, aşırı sağcılık konulu HSG 32 yönetimi, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesindeki "İlke, G10, toplum hizmetleri ve gizliliğin korunması" departmanının anlamı, yapısı ve görevleri ve olası diğer konular. Dr. Axel R.I, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde 2002 - Aralık 2005 arasında aşırı sağcılık bölümü başkanı, celp gönderilebilecek son adresi: Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, *Delil konuları:* Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin aşırı sağcılık konusundaki bilgileri ve bilgi edinme süreci, Hessen'deki aşırı sağcı yapılar, özellikle şiddete yatkın, teröre eğilimli Neonazi yanlısı kişiler ve gruplar ve bu kişi ve grupların bölgeler üstü ve uluslararası bağlantıları, aşırı sağcılık bölümünde personel yapısında yapılan değişiklikler, çeşitli bölümlerin ortak çalışmaları, yapıları ve değerlendirilmeleri, harici biriminin merkez harici birimisi ve diğer devlet daireleri ile ortak çalışmaları ve olası diğer konular. Karin E., aşırı sağcılık konusunda resmi işlem memuru, celp gönderilebilecek son bilinen adresi: Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, *Delil konuları:* Hessen'deki, Stefan Ernst ve diğerleri gibi, şiddete yatkın aşırı sağcılar hakkında bilgiler ve onların diğer eyaletlerdeki aşırı sağcılar ile bağlantıları ve bu bilgilerin nasıl kullandıldığı ve olası diğer konular. Andreas Temme [...] *Delil konuları:* Anayasayı Koruma Eyalet Dairesindeki kariyeri, aşırı sağcılar ve rockçılar ile meslek ve özel yaşamındaki olası ilişkileri, atış eğitimleri, muhbiri Benjamin Gärtner ve diğer muhbirlerle Ceska-serisi ve aşırı sağcılık ile ilgili ortak çalışmaları ve onlardan elde ettiği bilgiler ve olası diğer konular.			Temme: 26.04.2016 03.05.2016 30.05.2017 Fromm: 21.12.2015 14.01.2016 Gärtner: 25.01.2016 F.: 25.01.2016 02.02.2016 P.: 16.02.2016 15.03.2016 Tschentscher: 15.03.2016 04.04.2016 07.03.2017 E.: vazgeçildi S.: 15.03.2016 Sch.: 16.02.2016 14.03.2016 M.S.: 09.03.2017 28.03.2017	Temme: 06.06.2016 25.08.2017 Fromm: 01.02.2016 Gärtner: 26.02.2016 F.: 26.02.2016 P.: 15.04.2016 Tschentscher: 18.04.2016 09.06.2017 E.: vazgeçildi S.: 18.04.2016 Sch.: 15.04.2016 M.S.: 19.05.2017	1251 1641 1788

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Heinz Fromm, celp gönderilebilecek son bilinen adresi: Merianstraße 100, 50765 Köln adresindeki Federal Anayasayı Koruma Dairesi. Delil konuları: Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 1992 yılı itibariyle doğrultusu ve gelişimi ve Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin federal güvenlik mimarisine dahil edilmesi, Thüringen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin yapısı ve bu iki eyalet dairesinin daha sonraki ortak çalışmaları, Federal Anayasayı Koruma Dairesinin 2000 yılı itibariyle doğrultusu ve gelişimi ve federal güvenlik mimarisine dahil edilmesi, Almanya'daki aşırı sağcı yapılar, özellikle şiddete yatkın, teröre eğilimli Neonazi yanlısı kişiler ve gruplar ve bu kişi ve grupların bölgeler üstü ve uluslararası bağlantıları, Federal Anayasayı Koruma Dairesinin Hessen'de Neonazilere karşı yürütülen operasyonlara ve davalara (örneğin Blood & Honour yasaklama davası, Federal Kriminal Dairesinin sağcı terör konulu uzmanlar kongresi, veya eyaletler üstü gizli operasyonlar) katılımı ve Federal Anayasayı Koruma Dairesinin bu konuda Hessen devlet daireleri ile bilgi alışverişi, gizli dosyalarla ilgili ağırlık noktalarının yabancılar- aşırı solculuk - sağcılık olarak belirlenmesi ve ceza takip makamları ile ortak çalışmaları, Federal Anayasayı Koruma Dairesinin Ceska-serisi konusunda sahip olduğu bilgiler. Benjamin Gärtner [...] *Delil konuları:* Aşırı sağcılık konusundaki bilgileri, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve özellikle Andreas Temme ile ortak çalışmaları ve olası diğer konular. Michel F., kimlik bilgileri: 12.06.1985 Meiningen doğumlu, 2003 yılındaki ikamet adresi [...] *Delil konuları:* Aşırı sağcılık konusundaki bilgileri, Benjamin Gärtner ile bağlantısı ve olası diğer konular. Oliver Reiner P., kimlik bilgileri: 18.03.1965 Berlin-Schöneberg doğumlu, 2007 yılına kadar adresi: [...] *Delil konuları:* Nordhessen Neonazi çevresi ve bu çevrenin bölgelerüstü bağlantıları, sağcı müzik ve konser çevresi, Blood and Honour Phillip Tschentscher, kimlik bilgileri: bildiğimiz kadarıyla [...] tarihinde [...]'de doğumlu, 2006 yılında [...] nüfus müdürlüğünde kayıtlıydı, son ikamet adresi [...], şu anda [...] *Delil konuları:* Nordhessen Neonazi çevresi, özellikle Hofgeismar'da ve bu çevrenin bölgelerüstü bağlantıları, özellikle Thüringen'e ve yurt dışına, bu çevrenin silah eğilimi, sağcı müzik ve konser çevresi ve olası diğer konular. Marco Alexander E., kimlik bilgileri: doğum tarihi [...], eskiden nüfusa kayıtlı olduğu adres: [...] *Delil konuları:* Oidoxie, Oidoxie Streetfighting Crew, Blood and Honour, Combat 18 gruplaşmaları, Hessen ve Kuzey-Ren-Vestfalya çevreleri arasındaki bağlantılar ve olası diğer konular. Sebastian S., kimlik bilgileri: [...] [...] doğumlu, *Delil konuları:* Oidoxie, Oidoxie Streetfighting Crew, Blood and Honour, Combat 18, gruplaşmaları, Hessen ve Kuzey-Ren-Vestfalya çevreleri arasındaki bağlantılar, Nazi çevresi			D.: vazgeçildi	D.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	ile rockçı/organize suç çevresi arasındaki bağlantılar, Nazi çevresinde silah bulundurma ve olası diğer konular. Kevin Sch., kimlik bilgileri: [...] [...] doğumlu, 2007 yılındaki ikamet adresi: [...] *Delil konuları:* Ralf Wohlleben ile bağlantıları, şiddet, silahlar, patlayıcı maddeler ve Nazi çevresindeki online medyalar, "kahverengi evler", Nazi çevresindeki bölgeler üstü bağlantıları, özellikle Hessen - Thüringen ve olası diğer konular. M. S. (takma ismi M. v. D.), celp gönderilebilecek bir adres şu anda belirlenemiyor, iletişim kurulabiliyor, *Delil konuları:* Thüringen ve Hessen Neonazi çevreleri arasındaki bağlantılar, Blood and Honour, Combat 18, Nasyonal Sosyalist Yeraltı NSU-çevresinden bilgiler ve bu bilgilerin Federal Anayasayı Koruma Dairesine iletimi, Özgürlükçü Alman İşçi Partisi, Nasyonal Siyasi Mahkumlar ve Yakınları Yardım Kuruluşu, sağcı terör ve Peter Naumann hakkındaki bilgileri ve olası diğer konular. Ulrich D., Friedrichstraße 126, 10117 Berlin adresindeki Ullstein Buchverlage GmbH'e dahil olan Econ Verlag yayınevi aracılığı ile celp gönderilmeli, *Delil konuları:* Kassel'deki rockçı ve organize suç çevresi ve bu çevrenin Neonazi çevresine olası bağlantıları, Scharfes Eck meyhanesi ve Andreas Temme hakkındaki bilgileri ve olası diğer konular.					
38	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Federal Başsavcılığından Hessen Anayasası 92. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak aşağa belirtilen delili resmi yardım çerçevesinde talep etmektedir: • 2006 yılından Kassel bölgesinde meydana gelen bir Neonazi konserinin (Oidoxie) görüntülerini içeren bir DVD	DIE LINKE 27.07.2015	14.09.2015			598
39	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli şey - GİZLİ) olarak sınıflandırılan şeylerin ibrazı - karartılmış yerler	DIE LINKE 14.09.2015	18.01.2016 Başka türlü neticelen-dirilmiştir			
40	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli şey - GİZLİ) olarak sınıflandırılan dosyaların ibrazı (3. Federal Kriminal Dairesi ile ilgili)	DIE LINKE 14.09.2015	12.10.2015 (kısmen), 23.11.2015			803-805 830-832A 861
41	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'te belirtildiği şekliyle aydınlatılması için 19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında aşağıda bilgileri belirtilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delillerin toplanması talep edilmektedir. Bay Klaus St., kriminal teknik çalışanı, Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konu: Halit Yozgat cinayeti ile ilgili delillerin toplanması.	DIE LINKE 12.10.2015	23.11.2015	St.: 21.12.2015 14.01.2016	St.: 29.01.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
42	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli şey - GİZLİ) olarak sınıflandırılan dosyaların ibrazı	SPD, DIE LINKE 04.12.2015	18.12.2015 Başka türlü neticelen-dirilmiştir			
43	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli şey - GİZLİ) olarak sınıflandırılan dosyaların ibrazı - Gizli evraklarda gizlilik derecesinin indirilmesi	SPD, DIE LINKE 04.12.2015	26.02.2016			363A
44	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararı No. I 7, No. I 8 ve No. I 10 ile ilgili aşağıda belirtilen şahitlerin çağırılıp ifadelerinin alınması yoluyla Hessen'de yürütülen Ceska-cinayetleri soruşturması, ifade onayları için izin süreci ve bu süreçlerle ilgili tavırlar ve Hessen Adalet Bakanlığı içerisindeki raporlama sistemi hakkında delil toplanması talep edilmektedir: • Jürgen Banzer, MdL (Eyalet Meclisi üyesi), Schloßplatz 1-3, 65183 Wiesbaden adresindeki hessen Eyalet Meclisi aracılığı ile celp gönderilmeli, • Dr. Thomas Schäfer, MdL (Eyalet Meclisi üyesi), Devlet Bakanı, Friedrich-Ebert-Allee 8, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Mali Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli • Dieter Anders, emekli Başsavcı, Luisenstraße 13, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Adalet Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli • Dr. Helmut Fünfsinn, Başsavcı, Zeil 42, 60313 Frankfurt am Main adresindeki Frankfurt Başsavcılığı aracılığı ile celp gönderilmeli.	SPD 04.12.2015	18.12.2015	Banzer: 14.09.2016 Schäfer: 14.09.2016 04.10.2016 Anders: vazgeçildi Fünfsinn: 15.09.2016 04.10.2016	Banzer: 10.10.2016 Schäfer: 10.10.2016 Anders: vazgeçildi Fünfsinn: 10.10.2016	
45	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir: *"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,"*	CDU, Bünd-nis 90/DIE GRÜNEN 18.12.2015	21.12.2015	Hemberger: 16.02.2016 14.03.2016	Hemberger: 15.04.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	19/2 sayılı araştırma komisyonu karşısında aşağıda bilgileri belirtilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delillerin toplanması talep edilmektedir, özellikle atama kararının I. No. 1. ve 3. maddeleri konusunda Hessen'de 1998 ile 2007 yılları arasında var olan aşırı sağcı gruplaşmalar ve onların Thüringischer Heimatschutz ve NSU örgütleri ile olan olası bağlantıları konusunda, bu bağlamda özellikle aşağıda adı verilen kişiler dikkate alınmalıdır: • Oliver P. (34 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) • Ulrich D. (37 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) • Kevin Sch. (37 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) • Philipp Tschentscher (37 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) • Marco Alexander E. (37 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) • Sebastian S. (37 numaralı delil talebi ile karşılaştırınız) Şahit: Federal Savcı Walter Hemberger, Brauerstraße 30, 76135 Karlsruhe adresindeki Federal Yüksek Mahkemesi aracılığı ile celp gönderilmeli.					
46	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle, *Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir,* A. Burada özellikle atama kararının No. I. 10 maddesi *dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier Andreas T. tarafından yönetilen kaynaklara hangi sebepten dolayı ifade izni vermemiştir* ile ilgili olarak aşağıda belirtilen husus hakkında aşağıda bilgileri verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir; Dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanı Andreas Temme tarafından yönetilen kaynaklara ifade izni verilmesi konusunda karar verebilmek için bir yandan savcılık ve polisin soruşturma ihtiyacı ile diğer yandan korunması gereken devlet yararı arasında kapsamlı bir tartma süreci yaşandı mı ve verdiği karar için hangi kriterler dikkate alınmıştır.	CDU, Bündnis 90/DIE GRÜNEN 26.02.2016	18.04.2016	Bouffier: 07.03.2017 25.01.2017 Scheibelhuber: 25.01.2017 Bußer: 20.12.2016 Gätcke: 20.12.2016 Hannappel: 23.11.2016 Sievers: 23.11.2016 Behrens: vazgeçildi	Bouffier: 26.06.2017 Scheibelhuber 06.03.2017 Bußer: 10.02.2017 Gätcke: 10.02.2017 Hannappel: 19.12.2016 Sievers: 19.12.2016 Behrens: vazgeçildi	1602

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	- Eyalet Başbakanı Volker Bouffier, Georg-August- Zinn-Str. 1, 65183 Wiesbaden adresindeki Hessen Başbakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli - Oda Scheibelhuber, emekli müsteşar, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli - Müsteşar Michael Bußer, Georg-August-Zinn-Str. 1, 65183 Wiesbaden adresindeki Hessen Başbakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli - Başbakanlık Daire Müdürü Karin Gätcke, Georg-August-Zinn-Str. 1, 65183 Wiesbaden adresindeki Hessen Başbakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli - Emekli Başbakanlık Daire Müdürü Wolfgang Hannappel, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli - Emekli Üst Düzey Bakanlık Memuru Heinrich Sievers, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli B. ve özellikle atama kararının No. I. 3 maddesi hakkında: *Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve emniyet makamlarının, Hessen aşırı sağcı çevrelerle NSU veya Thüringer Heimatschutz örgütleri arasında bir bağlantı olduğuna dair bilgileri var mı(ydı) ve bu bilgiler ne şekilde işlendi,* ve atama kararının No. I. 6. maddesi hakkında: *Halit Yozgat cinayeti gerekçesinin aşırı sağcılık olabileceği konusu araştırıldı mı ve aşırı sağcılık sebep olarak neden ihtimaller dışında bırakıldı sorularına dair;* 2006 yılında veya daha sonra Kuzey-Ren-Vestfalya Emniyet Müdürlükleri Köln'de Keupstraße adresinde meydana gelen çivi bombası suikastı ile ilgili soruşturma sonuçlarını, Hessen'de Halit Yozgat vakasını araştıran soruşturma kurumları ile paylaştılar mı ve paylaşmışlarsa hangi bilgilerin paylaşıldığına dair aşağıda bilgileri verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir:			W.: vazgeçildi H.: vazgeçildi M.: vazgeçildi	W.: vazgeçildi H.: vazgeçildi M.: vazgeçildi	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Emekli bakan Dr. Fritz Behrens, Kuzey-Ren-Vestfalya Eyaleti İçişleri ve Yerel Bölge Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli. Bay Markus W., polis memuru, söz konusu dönemde Köln "Sprengstoff/patlayıcı madde" isimli Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi, Köln Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli. Bay H., polis memuru, söz konusu dönemde Köln "Sprengstoff/patlayıcı madde" isimli Cinayet Araştırma Komisyonu üyesi, Köln Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli. Bay M., polis memuru, söz konusu dönemde "Café" isimli Cinayet Araştırma Komisyonu yöneticisi, Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli.					
47	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle, 19/2 araştırma komisyonunun karşısında aşağıda bilgileri verilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: Dr. Heiner Kappel, [...] [...] doğumlu, celp gönderilebilecek adresi bilinmemektedir Bay Helmut Kirchner, [...], celp gönderilebilecek açık adresi bilinmemektedir, Alman Partisi Federal yönetiminde denetçi üye Hans-Erich Freiherr v. Bodenhausen, [...], celp gönderilebilecek açık adresi bilinmemektedir, Alman Partisi başkan vekili ve federal genel müdürü Konu: 2003 ile 2006 yılları arasında Alman Partisi Hessen Eyalet yönetimi, özellikle Benjamin Gärtner ve Michel F.'in Alman Partisi üyesi olup olmadıkları konusu.	DIE LINKE 15.04.2016	Yerine geçen BB No. 50			
48	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle 19/2 araştırma komisyonunun karşısında aşağıda bilgileri verilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: Bay Ralf C., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, Konu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, 10 numaralı merkez komiserliğinin Café cinayet araştırma komisyonuna dahil edilmesi, Nordhessen sağcı çevresi ve bu çevrenin diğer federal eyaletlerle bağlantıları, NSU oluşumunun aydınlatılması için Kasım 2011 itibariyle Federal soruşturmalara dahil edilmesi, Gärtner adlı kişinin çevresinin araştırılması, Benjamin Gärtner'in sorgulanması ve onunla yapılan diğer konuşmalar ve olası diğer konular.	DIE LINKE 15.04.2016	20.05.2016	C.: 23.05.2016	C.: 01.07.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
49	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasası 92. maddesi, 2. fıkrasına uygun olarak resmi yardım çerçevesinde 1998 ile 2011 yılları arasındaki süre için aşağıda belirtilen belgeleri talep etmektedir: Niedersachsen Eyaleti İçişleri ve Spor Bakanlığının ve ona bağlı olan devlet dairelerinin tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, özellikle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Emniyetin, FAP Özgürlükçü Alman İşçi Partisi ve Aryan Kardeşliği ve de Mario Messerschmidt adında, Hessen Neonazi çevresi ile bağlantıları olan Neonazi hakkında olanları.	DIE LINKE 15.04.2016	20.05.2016			909
50	1. Hessen Eyalet Meclisi 19/2 araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 8 ve No. I 10 maddelerinin, StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) 161. maddesi, 1. fıkrasına ve StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) 160. maddesine bağlı olarak Hessen Eyalet Anayasasının 92. maddesi, 3. fıkrasına uygun olarak Alman Partisi Hessen Eyalet yönetiminden 2000 ile 2006 yılları arasındaki süre için aşağıdaki bilgileri talep etmektedir: Benjamin Gärtner, [...] doğumlu, söz konusu süre içerisinde ikamet adresleri: [...] ve Michel F., [...] doğumlu, söz konusu süre içerisinde ikamet adreslerinden biri: [...] Alman Partisi, Hessen harici birimisinde üye miydiler ve cevap olumlu ise, tam olarak üye oldukları tarih aralığı. Cevap olumlu ise, ayrıca söz konusu dönemde üyelik aidatlarının miktarı ve kim tarafından ödendiğine dair bilgi de talep edilmektedir. 2. Ayrıca, Christian Wenzel ([...] doğumlu), Marco E. ([...] doğumlu), Markus E. ([...] doğumlu) ve Stanley R. ([...] doğumlu) adlı kişilerin Alman Partisi üyesi olup olmadıklarına dair bilgi talep edilmektedir.	SPD, DIE LINKE 20.05.2016	06.06.2016			1306
51	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasası 92. maddesi, 2. fıkrasına uygun olarak resmi yardım çerçevesinde 1998 ile 2011 yılları arasındaki süre için ve 1 numaralı delil talebi tamamen neticelendirilene kadar aşağıda belirtilen belgeleri derhal talep etmektedir: Hessen Eyalet Hükümetinden; 1. Hessen Anayasasyı Koruma Eyalet Dairesinin, Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının, Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğünün, Hessen Eyalet Kriminal Dairesinin ve Hessen Devlet Arşivinin Dirk Winkel ([...] doğumlu) ve Corynna Görtz ([...] [...] doğumlu) adlı Neonaziler ile ilgili olan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları, ve resmi yardım çerçevesinde:	DIE LINKE 20.05.2016	06.06.2016			910-911 1252-1256 1712-1714 1796 1852

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	2. Federal Anayayı Koruma Dairesinden ve Federal Kriminal Dairesinden Dirk Winkel ([...] doğumlu) ve Corynna Görtz ([...] [...] doğumlu) ile ilgili olan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları.					
52	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Anayasası 92. maddesi, 2. fıkrasına uygun olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden aşağıda belirtilen belgeleri derhal talep etmektedir: 1. Kassel harici biriminde hangi kişilerin Dr. Pilling'in 24.03.2006 tarihli E-Postasına erişimi olduğuna dair idari işlemler/ibareler/genelgeleri. 2. 631 numaralı muhbir ile ilgili 2006 yılının dosya ve evrakları.	DIE LINKE 06.06.2016	01.07.2016			965 1545
53	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle, 19/2 araştırma komisyonunun karşısında aşağıda bilgileri verilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: İdare amiri Wolfgang V., Luisenplatz 2, 64283 Darmstadt adresindeki Darmstadt mülki amirliği aracılığı ile celp gönderilmeli, Konu: Andreas Temme'ye karşı yürütülen disiplin soruşturması.	DIE LINKE 06.06.2016	01.07.2016	V.: 13.09.2016	V.: 30.09.2016	
54	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için aşağıdaki şahitlerin çağrılıp ifadelerinin alınması talep edilmektedir: Katharina Sch., Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Jutta D., Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli İfade konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı yürütülen araştırma ve disiplin soruşturması.	SPD 10.10.2016	11.11.2016	Sch.: 06.12.2016 D.: 06.12.2016	Sch.: 20.01.2017 D.: 20.01.2017	1692 1733
55	19/2 araştırma komisyonunun karşısında araştırma konusunun Drs. (basım) 19/445'te yazıldığı şekli ile aydınlatılması için delillerin toplanması talep edilmiştir:	CDU, Bünd-	21.11.2016	Greven: 23.11.2016	Greven: 19.12.2016	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir" I. No. 10 maddesi ile ilgili olarak, 12 Eylül 2006 tarihinden Frankfurt am Main başsavcılığında, başsavcı Dr. Anders, başsavcı vekili Greven, Üst Düzey Yönetici Savcı W., müsteşar Dr. Fünfsinn ve emekli müsteşar Hannappel'in katılımıyla gerçekleşen toplantının akışı, içeriği ve sonucu ile ilgili aşağıdaki şahidin ifadesi alınarak delil toplanması talep edilmektedir: Müsteşar Karl Greven, Hessen Adalet Bakanlığı, Luisenstraße 13, 65185 Wiesbaden	nis 90/DIE GRÜNEN 11.11.2016				
56	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin, özellikle I.1-3, 6-12, aydınlatılması için aşağıdaki şahitlerin çağrılıp ifadelerinin alınması talep edilmektedir: 1. Joachim B., Grüner Weg 33, 34117 Kassel adresindeki Nordhessen Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, İfade konusu: Ceska-cinayet-serisi, Yozgat vakasının soruşturma prosedürü, 10 numaralı merkez komiserliğinin Café cinayet araştırma komisyonuna dahil edilmesi, rockçı gruplaşmalarının Neonazilerle bağlantıları, Andreas Temme'nin sorgulanması ve onunla konuşmaları ve olası diğer konular 2. Peter St., Posta kutusu 3905, 65029 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, İfade konusu: Andreas Temme'ye karşı yürütülen disiplin soruşturması, 2006 yılında İçişleri Bakanlığı ile iletişimi ve olası diğer konular 3. Christian Wenzel, [...] doğumlu İfade konusu: Sağcı çevresindeki aktiviteleri, Alman Partisi hakkındaki bilgileri, 2012 yılında polis memurları ile konuşmaları, Benjamin Gärtner adlı üvey kardeşi hakkındaki bilgileri ve olası diğer konular, 4. Werner Koch, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli	SPD, DIE LINKE, FDP 19.12.2016	20.01.2017	B.: 30.05.2017 St.: 20.12.2016 Wenzel: 18.04.2017 Koch: 25.01.2017 Rhein: 25.01.2017 bzw. 07.03.2017 J.: 30.05.2017	B.: 25.08.2017 St.: 10.02.2017 Wenzel: 09.06.2017 Koch: 06.03.2017 Rhein: 24.03.2017 J.: 15.09.2017	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	İfade konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı yürütülen soruşturma, 04.11.2011 tarihinden sonra yapılan tamamlamadan elde edilen bilgiler, Parlamentonun bilgilendirilmesi ve olası diğer konular, 5. Boris Rhein, Rheinstraße 23-25, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen Bilim ve Sanat Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli, İfade konusu: Ceska-cinayet-serisi, Andreas Temme'ye karşı yürütülen soruşturma, 04.11.2011 tarihinden sonra yapılan tamamlamadan elde edilen bilgiler, Parlamentonun bilgilendirilmesi ve olası diğer konular, 6. Werner J., 65173 Wiesbaden adresindeki Federal Kriminal Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, İfade konusu: Ceska-cinayet-serisi, Mart 2006'da Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde meydana gelen konuşma ve olası diğer konular, 7. Corryna Görtz, [...] Bad Frankenhausen doğumlu, 2008 yılındaki ikamet adresi: [...] İfade konusu: Hessen ve Hessen dışı Neonazi çevreleri arasındaki bağlantılar, Blood & Honour ve olası diğer konular.			Görtz: 29.06.2017	Görtz: 15.09.2017	
57	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Hessen Adalet Bakanlığından aşağıda belirtilen evrakları talep etmektedir: Kassel ceza infaz kurumunun Corrynna Görtz'ün tutkluluğu (2003-2006) ile ilgili olarak oluşturulan dosya, evrak ve klasörleri (ziyaretçi listeleri, mektup denetimi, açık cezaevi uygulaması çerçevesinde dışarı çıkışları/dış çalışmaları v.b.); hastalık ve sağlıkla ilgili olan dosyalar bu talebe dahil değildir.	DIE LINKE 19.12.2016	20.01.2017			1761 1762
58	Araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden aşağıda belirtilen evrakları talep etmektedir: öncelikle sadece buluşma raporunun talep edilmesi koşuluyla, Kassel (İTMG) İslam Toplumu Milli Görüş örgütü içerisinde Andreas Temme'ye karşı bir kan davası ile ilgili etkinliklerin yürütüldüğüne dair bilgi elde edilen buluşma raporu/kaynak bildirimi ve bu bilgileri teslim alan muhbir ve muhbir yöneticisinin ayrıntıları.	DIE LINKE 19.12.2016	20.01.2017			1675
59	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin, özellikle I.1-3, 6-7 maddeleri ile ilgili olarak, aydınlatılması için Hessen Eyalet Meclisi 19/2 araştırma komisyonu resmi yardım çerçevesinde Thüringen Eyaleti Başbakanlık Özel kalem Müdürlüğünden; Thüringen Eyalet Kriminal Dairesinin 1998 yılında oluşturulan ve Almanya Federal Meclisinin 3. araştırma komisyonuna (NSU II) teslim edilip "MAT A TH-9/2f, Erfurt II, sayfa 59" dosya numarasıyla kayıt altına alınan, "Thüringer Heimatschutz" örgütünün üye derlemesi. Sözü edilen kayıt birleştirilmiş bir evrağın içinde yer alıyorsa tüm evrağın ibraz edilmesini talep ediyoruz.	SPD 10.02.2017	06.03.2017			1722

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
60	19/2 araştırma komisyonu karşısında araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle aydınlatılması için; özellikle I.2, I. 6. maddeleri konusunda aşağıdaki şahidin ifadesi alınarak delil toplanması talep edilmektedir Savcı Dr. Götz Wied, Frankfurter Straße 7, 34117 Kassel adresindeki Kassel bölge mahkemesindeki savcılık aracılığı ile celp gönderilmeli, Delil konuları: Halit Yozgat adlı cinayet kurbanının yakınları ile ilişkiler/onlara gösterilen davranışlar, onlara ve diğer şahitlere karşı yürütülen soruşturmalar.	DIE LINKE 06.03.2017	24.03.2017	Wied: 28.03.2017	Wied: 19.05.2017	
61	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli dosyaların - GİZLİ) ibrazı	SPD, DIE LINKE 24.03.2017	26.04.2017 (kısmen) 09.06.2017			1833 1850
62	VS-GEHEIM (gizlilik dereceli dosyaların - GİZLİ) gizlilik seviyesinin indirilmesi	SPD, DIE LINKE 24.03.2017	26.04.2017 (kısmen) 09.06.2017			1789 1834-1839
63	19/2 araştırma komisyonu karşısında araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle aydınlatılması için; özellikle 1.8, I. 10. maddeleri konusunda aşağıdaki şahidin ifadesi alınarak delil toplanması talep edilmektedir Udo Sch., Konrad-Adenauer-Ring 49, 65187 Wiesbaden adresindeki Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aracılığı ile celp gönderilmeli, Delil konuları: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin içindeki CDU çalışma grubunun fonksiyonu ve çalışma şekli ve CDU politikacılarının ve dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışan Andreas Temme'nin çalışma grubunun etkinliklerine katılımları.	DIE LINKE 19.05.2017	09.06.2017	Sch.: 27.06.2017	Sch.: 25.08.2017	
64	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 1, No. I 2, No. I 6, No. II 2 ve No. II 3 maddeleri ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlarda,	SPD 09.06.2017	26.06.2017	Yozgat: 28.06.2017	Yozgat: 29.09.2017	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumları ve güvenlik makamlarının elinde, Halit Yozgat cinayetinden önce, o dönemde işlenmiş olan ve bugün artık NSU'ya atfedilen suçlarla ilgili olabilecek bilgi ve ipuçları var mıydı? (No. I 1) *Hessen mahkemeleri, soruşturma kurumları ve emniyet makamları eğer o dönemde ellerine No. 1 maddesi altında sayılan bilgi ve ipuçları geçmişse, bunları nasıl işlemişler ve bunlar Halit Yozgat cinayeti soruşturması ile bağlantılı olarak nasıl bir rol oynamışlar? (No. I 2)* *Halit Yozgat cinayeti soruşturması ile bağlantılı olarak aşırı sağcı motifler ne derecede araştırıldı ve neden reddedildi. (No. I 6)* *Radikal suçların soruşturulması sürecinde kurbanlara ve onların yakınlarına çektirilen acılara karşı daha etkin önlemler alınabilir mi, alınmalı mı ve ne şekilde alınmalıdır? (No. II 2)* *Aşırı sağcı şiddete karşı sürdürülen mücadele tüm alanlarda (represyon, önlem, sorumlu birimlerin duyarlı hale getirilmesi) iyileştirilebilir mi ve iyileştirilmeli midir? (No. II 3)* Yukarıda belirtilen sorular hakkında Halit Yozgat cinayetinin eylem oluşu, özellikle zamansal akışı, mekansal durum ve olay yerinin konumsal çevresi, cinayetin ortaya çıktığı anda suç yerindeki durumu, Halit Yozgat cinayeti soruşturması, resmi makamların Halit Yozgat adlı kurbanın ailesine davranışları ile ilgili olarak aşağıdaki şahidin ifadesinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: • Ismail Yozgat ([...] [...] doğumlu)					
65	Atama kararına (Drs. (basım) 19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle atama kararının No. I 1, No. I 2, No. I 7 ve No. I 8 maddeleri hakkında, Halit Yozgat cinayetinin eylem oluşu, özellikle zamansal akışı, mekansal durum ve olay yerinin konumsal çevresi, cinayetin ortaya çıktığı anda suç yerindeki durumu ile ilgili olarak, *Forensic Architecture* "Kassel_6.April.2006 - *A counter investigation into the murder of Halit Yozgat' adlı bilirkişi raporunun dahil edilmesi ve* buna dahil olan *Forensic Architecture* video materyalinin incelenmesi yoluyla delil toplanması talep edilmektedir.	SPD 09.06.2017	Vazgeçildi			

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
66	Atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için aşağıdaki şahidin çağırılıp ifadesinin alınması talep edilmektedir: Gerhard F. (2008: KHK (Kriminal Başkomiseri)), Ettstraße 2, 80333 München adresindeki München Emniyet müdürlüğü aracılığı ile celp gönderilmeli, İfade konusu: Özel Yapilanma Organizasyonu Bosporos'un EA 02 soruşturma kurulu için çalışmaları, Temme'ye karşı yürütülmüş ve durdurulmuş olan ceza davasının 2008 yılında tekrar açılması için ipuçların toplanması süreci, 06.04.2006 tarihinde internet cafedeki olayların akışı.	SPD, DIE LINKE 09.06.2017	26.06.2017	F.: 27.06.2017	F.: 15.09.2017	
67	19/2 araştırma komisyonu karşısında araştırma konusunun 19/445 numaralı Drs. (basım)ta belirtilen şekliyle aydınlatılması için, özellikle I.1., I.2., I.3 I.10., II. maddeleri hakkından, aşağıda belirtilen şahitlerin ifadelerinin alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: Peter Beuth, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli Wilhelm Kanther, Friedrich-Ebert-Allee 12, 65185 Wiesbaden adresindeki Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı aracılığı ile celp gönderilmeli Delil konuları: Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde NSU'nun kendini açığa çıkarmasından sonra yapılan dosya denetimi, Anayasayı Koruma konusunda 2011 yılından itibaren gerçekleştirilen reform ve olası diğer konular.	DIE LINKE 25.08.2017	15.09.2017	Beuth 28.09.2017 Kanther 28.09.2017	Beuth 03.11.2017 Kanther 03.11.2017	
68	19/2 araştırma komisyonu karşısında araştırma konusunun 19/445 numaralı Drs. (basım)ta belirtilen şekliyle aydınlatılması için, özellikle I.I., I.2. maddeleri hakkından, aşağıda belirtilen şahidin ifadesini alınması yoluyla delil toplanması talep edilmektedir: Sonja L., son bilinen adresi: [...] Delil konuları: NSU hakkında bilgiler, Kassel'deki sağcı çevre ve özellikle Corrynna Görtz hakkında bilgiler, Holländische Straße adresindeki internet cafesine ziyaretleri ve olası diğer konular	DIE LINKE 28.09.2017	28.09.2017	M., eskiden L.: 11.10.2017	M., eskiden L.: 03.11.2017	
69	Araştırma konusunun, Drs. (basım) 19/445'in aşağıda yer alan alıntıda belirtilen şekliyle:	CDU, Bünd-	28.09.2017	Sonja M., eskiden L.	Sonja M., eskiden L.	

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
	"Hessen mahkemelerinin, soruşturma kurumlarının ve güvenlik makamlarının, Halit Yozgat cinayetinin ve Hessen'deki NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili, eyalet bazında ve Federal Kurumlar ve Eyalet Daireleri ile hangi şekilde birlikte çalıştıklarını ve Hessen'de NSU cinayet serisinin aydınlatılması ile ilgili soruşturma süreci ve güvenlik kurumularının ortak çalışmaları çerçevesinde hangi hataların yapıldığını etraflıca araştırıp tespit etmek gerekir," aydınlatılması için Corryna Görtz'ün 2005 civarında Kassel ceza infaz kurumu I (Baunatal harici birimisi) açık cezaevi uygulaması sırasında Holländische Straße 82 adresindeki internet cafesine ziyaretleri hakkında aşağıda belirtilen şahidin ifadesinin alınması yoluyla, delillerin toplanması talep edilmektedir: • Sonja L., son bilinen adresi, [...].	nis 90/DIE GRÜNEN, SPD, FDP 28.09.2017		11.10.2017	03.11.2017	
70	Hessen Eyalet Meclisinin 19/2 araştırma komisyonu, Hessen Eyalet Hükümetinden, atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle I.1-3, 6-8 maddeleri hakkında, 1. Araştırma komisyonuna, 30 Ekim 2009 tarihinde Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından imha edilmiş olan Corryna Görtz adlı şahıs hakkında tutulan dosyanın ibraz edilmesi. 2. Araştırma komisyonuna, Görtz adlı şahıs hakkında tutulan dosyanın neden 30 Ekim 2009 gibi erken bir tarihte imha edilmesinin gerekçelerinin ve bununla ilgili olan mevzuatın o tarihte ve günümüzde geçerli olan şekilleriyle ibraz edilmesi. 3. [...] doğumlu, kızlık soyadı K. olan Sonja L. ile ilgili olarak Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından tutulan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları. 4. 26.09.2017 tarihli yazı ile birlikte ibraz edilen Sonja L. adlı şahsın kimliği ile ilgili bilgiler: a. Sonja L.'nin 2005 yılında cezaevinden tahliyesinin tam tarihi. b. Kassel ceza infaz kurumunda mevcut, eski mahkumları L.'nın tahliyesinden sonraki adresi, özellikle tahliyesinden sonraki konutun kiralanması ile ilgili olan tüm kayıt ve belgeleri, dosyalarda veya başka şekilde kayıtlı olan tüm veriler ve evrakları. c. Sonja L. hakkında 2005, 2006 yılları için nüfus kayıt belgelerinin alınması.	SPD 28.09.2017	28.09.2017			1842 1845 1846

Delil Kararı (No.)	İçerik	Talep eden (Fraksiyon, Tarih)	Karar (tarih)	Şahitler/ bilirkişiler		Dosya Ciltleri (No.)
				Yazı/celp (tarih)	İfade alma (tarih)	
71	Hessen Eyalet Meclisi 19/2 araştırma komisyonu, atama kararına (Drs. (basım)19/445) dahil olan araştırma görevlerinin aydınlatılması için, özellikle I.1-3, 6-8 maddeleri hakkında, Federal Kriminal Dairesinden (BKA) resmi yardım yoluyla; aşağıda belirtilen araştırma görevi ile ilgili StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) 256. maddesine uygun olarak resmi bir makam tarafından bir bilirkişi raporunun oluşturulmasının talep etmektedir: 05 Kasım 2012 tarihli (dosya numarası: 2BJs 162/11-2; 2 StE 8/12-2) iddianamede belirtilen, adli emanete alınan, 2.12.133 numaralı, "iki yüzünde de de yazılar bulunan ve olay yeri şeklinde elle yapılan çizimler bulunan not kağıdı" adı verilen yazı örneğinin, Federal Kriminal Dairesi tarafından elde edilmesi gereken, [...] [...] doğumlu Corryna Görtz'ün el yazısı numuneleri ile aynı kişi tarafından yazılıp yazılmadığına dair, elyazılarını karşılaştırarak analize eden bir bilirkişi raporu ile görüş bildirilmesi talep edilmektedir.	SPD 28.09.2017	28.09.2017 Vazgeçildi			